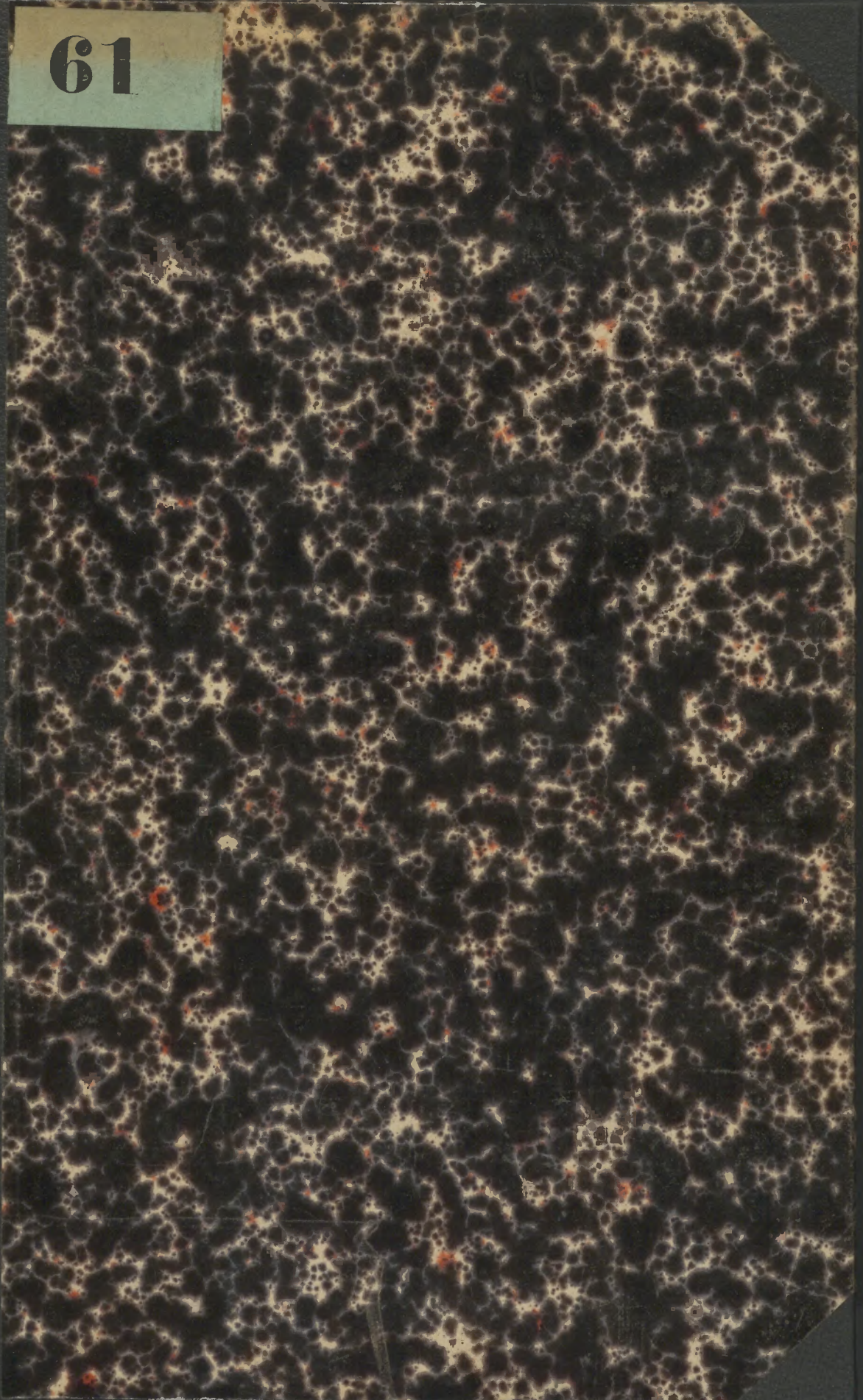
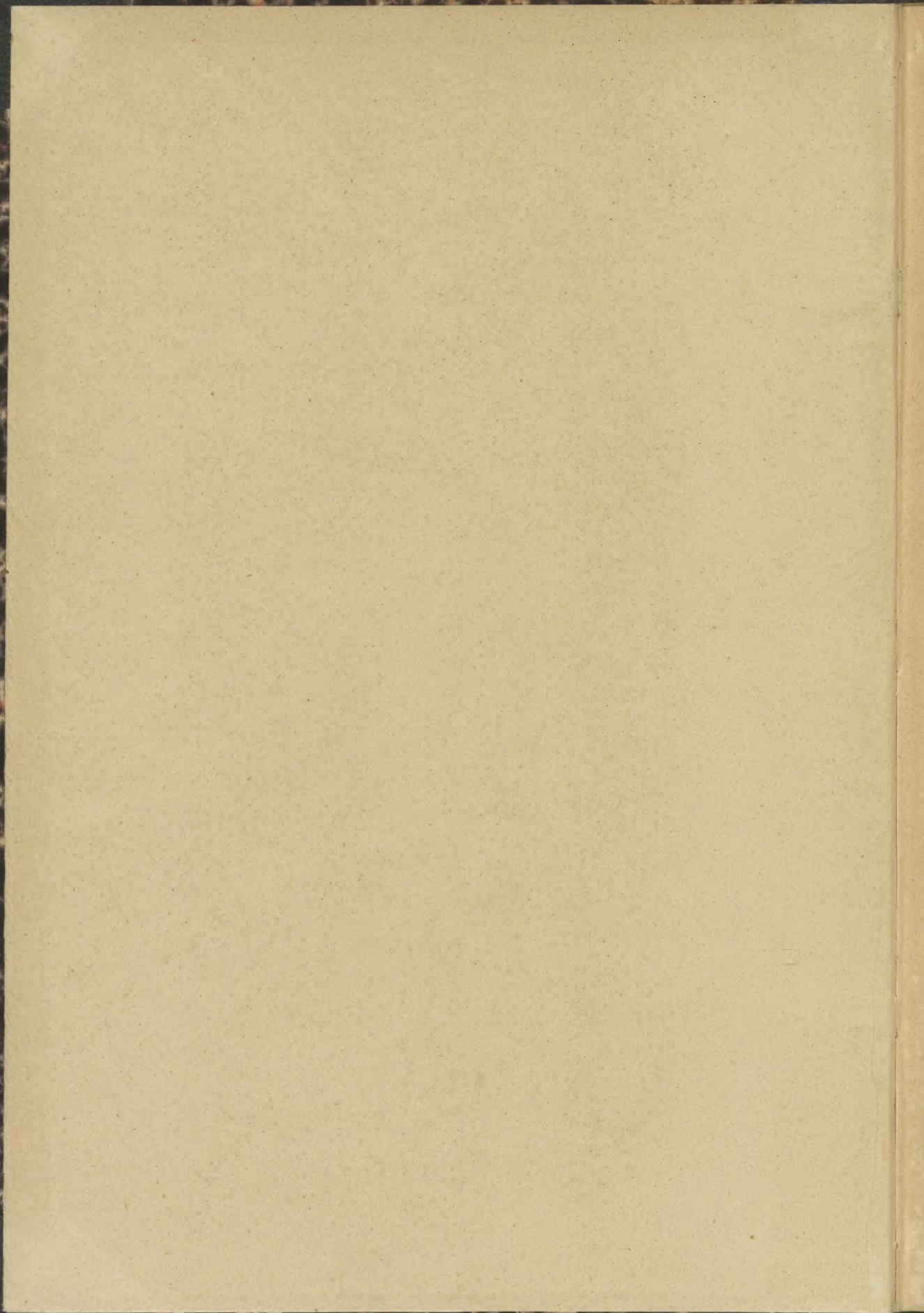
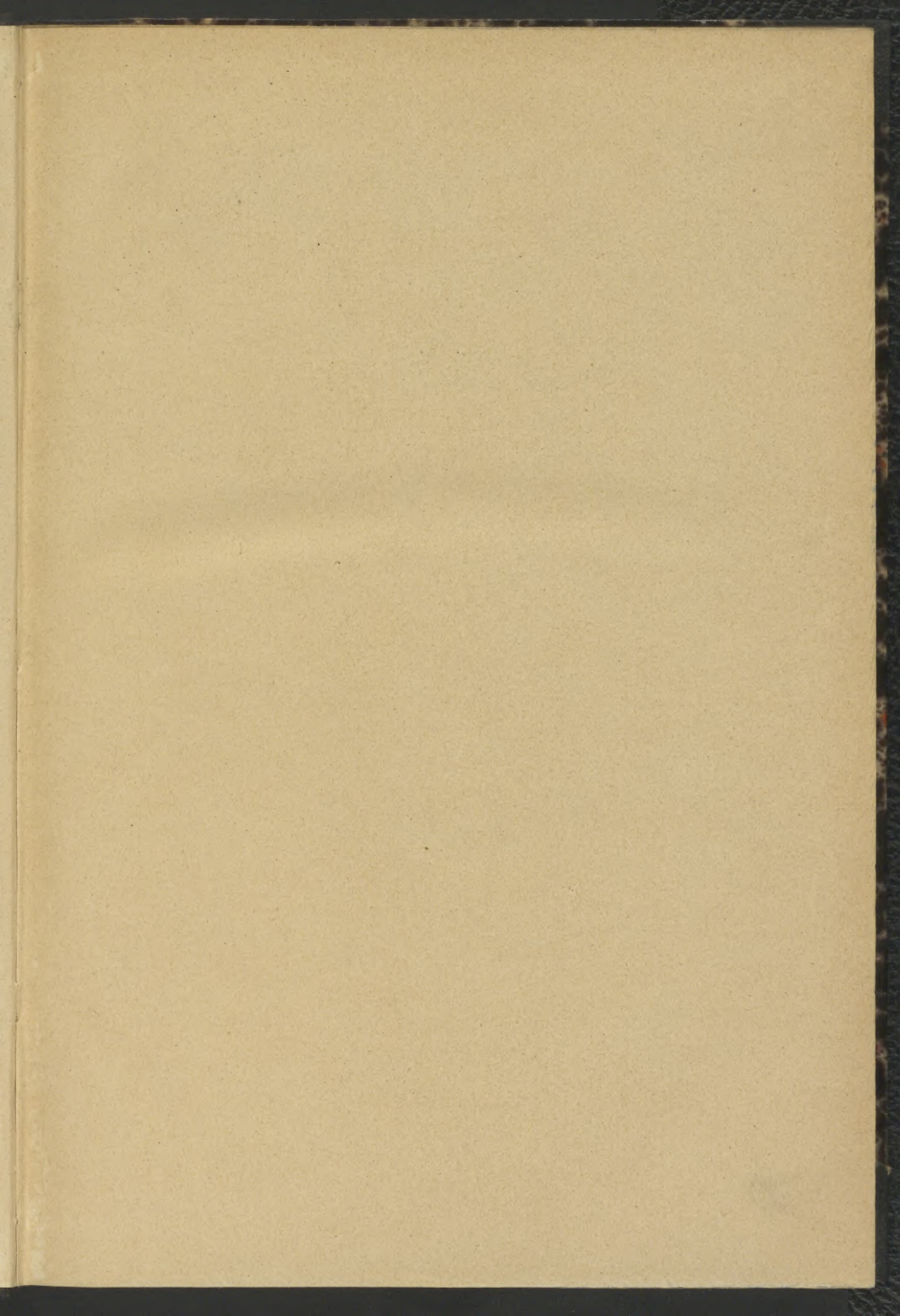
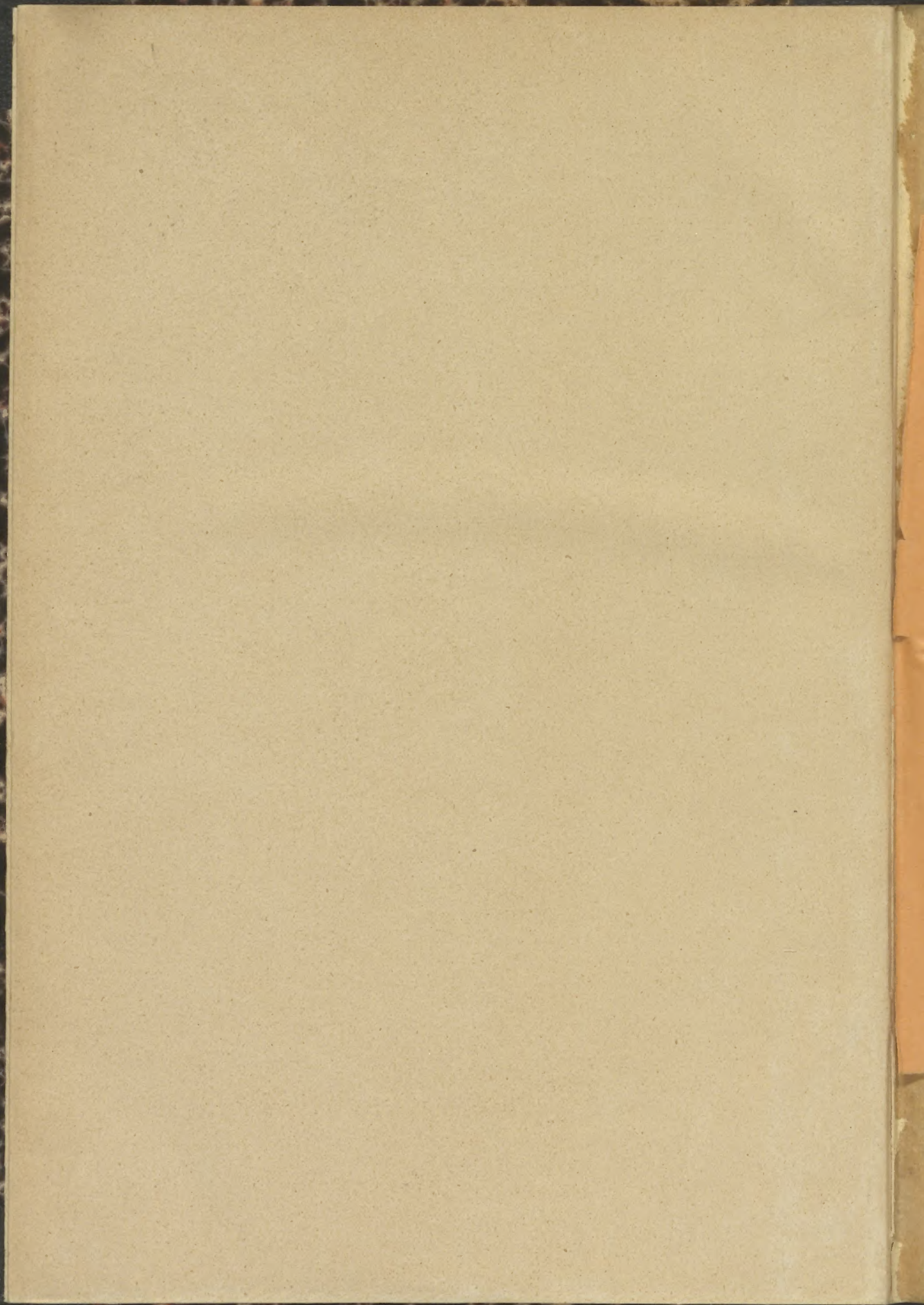

61

ԽԻԿԱՐՆ կը հրատրակուի ամիսն մի անգամ :

Տարեկան բաժանորդագիրն է կ. Պօլսոյ ինչպէս նաև գա-
ւառաց համար երկու ամիս մէծիտ կԱՆԽԻԿ :

Բաժանորդագրութեան և խմբագրութեան վերաբերեալ
նամակք և գրութիւնք պէտք է ուղղել Նշան կ. Պերպերեան
կ, Պոլիս, Էսկի Զապթէ ճատտէսի, Թիւ 83.

Իւրաքանչիւր թերթին գինն է չորս դահեկան արծաթ :

Զատ թերթ կը վաճառուի կ. Պոլիս հայ գրավաճառաց և
Պահճէ գարու ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղա Աղամալեանի
քով :

ԳՕԾԳՆՍԻՐ

ԱՇԳՈՒՍԷՎՏԱ

ԶՕՃՈՒԳԼԱՐԸ

ՊԻՐԻՆՃԻՃԻԼՏ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ

ՊԱՐԱՊԵՏ Ս. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

معارف نظارت جلیلمسک وخصتیه

ՄԷԱՐԻՆՆ ԶԷԶԱՐԷԹԻ ՃԷԼԻԼԷՍԻ ՐՈՒԻՍԱԹԸՏԼԵ

ԹԱՊ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏՈՒՐ

ԻՍԹՅԱՆՊՕԼ

ԹԱՊԻԱՆԷԻ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՆԻԲԵԱՐ

ԳԱԼԱԹԱ, ԲԷՆԶԵԿԵՄՊԻՃ ԲԱԶԱՐ, ԻԲՍԻ ԽԱՆ Ն. 41

1886

1850

1851

1852

1853

1854

1855

1856

1857

1858

1859

1860

1861

1862

Ա Շ Պ ՈՒ Ս Է Վ Տ Ա .

Զ Օ Ճ ՈՒ Գ Լ Ա Ր Ը

Մ ՈՒ Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

1

Գին սէրիզ եիւզ օն ալթը սէնէսի-
նին նիտանը էվայիլինտէ, վէ իլը պա-
հար մէվսիմինստէ կիւղէլ կիւնէշլի
պիր կիւնիւնտէ, օլ վագըթլարտա,
Փարիստէ մօտա հիւքմիւնիւ ալա-
րագ քէսպիշէօհրէթ իթմիշ պուլու-
նան կան նամ պուլվար իւղէրինտէ,
ի.բի թարաֆլը տիղիլմիշ օլան խալդ-
արաւընտա, պիր իղտիհաժը քէպիր
տօլաշմագ տա իտի. վէ պուլըտըն
արալարընտա տախի, հալէա մրան
սաստան չէ բիլմիշ օլմաեան ասա բիրի
միւթթէֆիգա նէֆէրաթ վէ դապի-
թանընտան նիշէլէրինին, քէնտի իւ-
նիֆօրմալարընը լապիւս օլտուգլարը
հալտէ կէղմէքտէ պուլունտուգլարը
կէօրիւլմէքտէ իտի:

Մէզքիւր պուլվարըն քէօշէսի իլէ
թէպու սօգ աղընտա, վէ օլ վագըթ-
լարտա, աթիք Գրալ կէօնիւլլիւլէ-
րի իւնվանը յա մաարուֆ օլան ասա-
քիր իլէ պիր չօգտա Բրուսիալը վէ
Ավսթըրալը պիւյիւք դապիթլէրին,
ատէթա պիր ըանտէվու մահէլլէրի
տիղ մադամընտա օլուպ, վէ մէզքիւր
սօգ աղընտա պաշընտա քէայլին օ-
լան թօրթօնի նամ գահվլխանէ-
տէ օթուրմագտա պուլունան խալդ-
իչինտէ, պիր պիրինէ եաղըն ի.բի

սանտալիյեէ իւղէրինտէ, դօճալա-
րըտա պիրուիքտէ կէլմիշ օլարագ ի.բի
դատըն օթուրմագտա իտի: Մէր-
դումէլէր պիր պիրինի թանըմագտէ
օլմաարըգ տան պաշգա, պիրինին եա-
նընտա, հէնուղ տէօրթ չաղարընտա
օլտուղու հալտէ, զայէթլէ տիլպէր
պիր չօճուգ պուլունմագտա իտի:
Պու կէնճ դատըն դայէթլէ հասնա
վէ սարը սիմալը օլուպ, վէ օլ զէման
լէրճէ, ինկիլիղվարի տէնիլէն սու-
րէթտէ, վէ դիեատէսիլլէտէ սիւս-
լիւ օլտուղու թագտիրտէ էլպիսէլէր
կիւնիւմիշ իտի. վէ իսմիտէ մատամ
Տէլմար իտի:

Մէզպուրէնին զէվճի օլան Մ. Տէլ-
մար, սիննի քէմալէ իրմիշ, կիւճ-
լիւ գուվվէթլի վէ իրիճէ վիճուտ-
լու պիր աստէմ օլուպ, կէօղլէրին-
տէ ալթուն չէմպէրլի կէօղլիւքլէրի
պուլունմագտա իտի. վէ էշքեա-
լընտան տախի, լաթիֆ թապիաթլը
վէ բէքտէ քեամիլ օլտուղու, վէ
քէնտի հալլինտէնտէ հօշնուտ վէ մէմ-
նուն պուլունտուղու անլաշըրմագտա
իտի: Մէրդուլմ, գի.բրինի կէչտի-
կիմիղ չօճուղու տիղլէրի իւղէրինէ
ալարագ, քէմալի մուհապպէթ իւղ-
րէ եիւղիւնտէն եօգարը պագմագ-

տա , վէ հատուէն զիեատէ սէվիպ
 օգչամագտա իտի , վէ մէղրիւր չօ-
 ճուգ , օլ հէնկեամէրտէ , պուլվարլար
 իւղէրինտէ սաթըլմագտէ օլան , վէ
 քեաղըտտան մաամուլ օլուպ , վէ իւ-
 զէրինտէ տախի էնվայի նազըչլար
 պուլունան սանճագլարլա օյնամագ-
 տա օլտուգտան պաշգա , եանյա-
 րընտա պուլունան սայիր պիր սան-
 տալիյեէ իւղէրինտէ տախի , մահէլլի
 մէղպուրտէ կէղմէքտէլէր իքէն ,
 մէղքիւր չօճուղուն հէր պիր աըղու
 վէ միւրատը , բէտէրի նէղտինտէ ,
 ատէթա պիր էմրի ազիմ եէրինի
 թուլթմագտա օլտուղունտան , քէ-
 զալիք անըն իչին իչթիրա իյլէմիչ
 օլտուգլարը էնվայի սայիր օեուն .
 ճագլար կէօրիւլմէքտէ իտի :

Մ. Տէլմար , պիրտէն պիրէ քէն .
 տի զէվճէսինէ տօղրու էկիլէրէք , վէ
 քէմալի սիւրուր վէ մահղուղիյեթ
 իւղրէ սէօյլէեէրէք , - Աննա . . .
 Աննա . . . իչիթմէքսէ՞միսին , -տէ-
 տիքտէ , մէրգումէ տախի ,

— Նէեի՞ , ազիղիմ , - տէտի :

— Շու եանըմըղտա , սօլ թարա-
 ֆըմըղտա օթուրմագտա օլան գա-
 տընըն սէօյլէտիկինի իչիթմէքտէ՞-
 միսին . . .

— Շու մաի շարգալը՞ գատընըն
 մը . . . - տէյի սիւալ իթաի մատամ՝
 Տէլմար աղաճըգ էկիլիպտէ եանըն
 տա պուլունան մէղպուրէ գատընա
 պագարագ , -հէր նէ գատար սօլ-
 կուն լէհճէլի իսէտէ , մէլէք կիպի
 բէք տիլպէր պիր գատըն տըր . . .
 զաթէն մէրգումէ պէնիմտէ նազարը
 տիգգաթըմը ճէլպ իյլէմէքտէ իտի :

— Էվվէթ , ազիղէմ Աննա , մէր-
 գումէ հէմ հասնա օլուպ , վէ հէմ-
 տէ հիւսնի ճէմալի մէրթէպէսինտէ
 պիր ագլ ու զէքեաեա տախի մալիք
 պուլունմագտա օլմալը տըր . . .

— Նէտէ՞ն անլատընըղ , ազիղիմ :

— Չիւնքի մէղպուրէ , քէնտի գօ .
 ճասընա , պիղիմ մինի մինի Ատալ-
 պէրի կէօսթէրէրէք , «Սիւպհա՛ն Ալ-
 լահ . . . շու սարը սաչը չօճուղուն
 կիւղէլլիկինէ , պիր քէրրէ նազա՛ր
 դըլլընրգ . . . » տէտի :

— Աճա՛յիպ , տիմէք տիր քի սէն ,
 գօճաճըղըմ , մէրգումէնին , զայթլէ
 ագլ ու զէքեա սահիպի օլմասընը ,
 անտէն անլամագտասըն , էօյլէ՞ մի ,
 - տէյի ճէվապ վիրտի մատամ՝ Տէլ-
 մար կիւլիւմսէեէրէք , - կէրչի , պէն
 տախի , մէղպուրէնին մէղքիւր սէօյ-
 լէեիչինտէն տօլաեը , պէեանը թէ-
 չէքքիւրլէր իտէր իսէմտէ , պէնճէ ,
 Ատալպէրլին տիլպէրլիկինէ հայրան
 օլմասը , ագլ ու զէքեասընա տէլա-
 լէթ իթմէեիպ , անճագ , կիւղէլլիք
 հագգընտա զիեատէսիյլէ պիր հիսսի
 թապիի սահիպի օլմասընա տէլալէթ
 իյլէսէ ճայիղտիր :

Պունուն իւղէրինէ , Մ. Տէլմար ,
 չօճուղուն պաշընը իքի էլլէրի արա-
 սընա ալարագ , վէ քէմալի մուհապ-
 պէթ իւղրէ օգչաեարագ , եավաշ-
 ճաճըգ մէրգումա խիթապէն տախի ,
 -Ատալպէ՛ր , շու եանըմըղտա օթուր-
 մագտա պուլունան գատընըն սէօյ-
 լէտիկինի իչիթտի՞ն մի , սէնին իչին ,
 նէ՞ գատար շիրին պիր չօճուգ տուր ,
 տիմէքտէ տիր , - տէտի :

— Ազիղիմ , - տէտի մատամ՝ Տէլ-

մար քէնտի գօծասընա, կերչի սի-
թէմամիզ սուրէթտէ, ֆագաթ լէ-
թաֆէթլի պիր թէլաֆֆուզ իւզրէ,
-պէն սիղէ պիր շէյ սէօյլէեէեիմմի,
էկէր տօղրուեու իսթէր իսէնիզ, Ա-
տալպէրէ, սիզ հատտէն ղիեատէ
եիւզ վիրէրէք պաշտան չըգարմագ-
տասընը :

— Պաշտան մը չըգարմագտաեըմ,
- տէտի Մ. Տէլմար, - էմմա եարտը-
նըզ հա... պէն անը գաթան պաշտան
չըգարմագտա տէկիլիմ, չիւնքի,
էօյլէ պիր չօճուզա մալիք օլտու-
ղումտան տօլաեը, գալպիմտէ հիսս
իյլէմէքտէ պուլունտուղում էսէրի
սիւրուր ու իգպալ մէրթէպէ վէ ն/ս-
պէթինտէ, եիւզ վիրմէքտէ տէկի-
լիմ, էկէրչի սէվտիկիմ գատարտա
եիւզ վիրէճէք օյսամ... հէլէ օլ տօղ-
տուղու վագըթտա չէքտիկիմ գօր-
գու վէ իղթիրապը տէրլսաթըր իթ-
տիքճէ իսէ, գալպիմտէ հիսս իյլէ-
մէքտէ պուլունտուղում իգպալ ու
սէատէթ էսէրի, տահա ղիեատէ
իզտիեատ պուլմագտատըր... ղէ՛-
վալը չօճուղում... պիլի՛րմիսին,
Աննա, պուլուն կիպի վագթինտէն
էվվէլ տիւնեատա կէլէն սապըրսըզ
էվլատըրտան, անճագ եիւզտէ օն
նէֆէրի եաշաեա պիլմէքտէ իքէն,
պիղիմ ճանբարէմիզ իսէ, Ալլահա՛
էմանէթ, կէօրմէքտէսին եա, հէր
ճիհէթլէ միւքէմմէլ հալտէ պիր
արսլանա պէնգէմէքտէ տիր :

Սէրգում պուլուն սէօյլէտիկի վա-
գըթտա, մուհապպէթի բէտէրա-
նիսի տահա ղիեատէ ուեանըպ շէվ-
գէ կէլէրէք, թէքրարէն չօճուղու-

նու էօրիւպ սէվիպ օգշամաեա պաշ-
լատըղնտան, օլ հէնկեամտէ, ղէվ-
ճէսիւզէրինտէ հուսուլէ կէլէն, վէ
մուվագգաթ պիր իղթիրապը տէրուն
էսէրի ալէամէթի օլան եիւզլէրի գը-
ղարմասընըն ֆէհմինտէ օլամատըգ-
տան պաշղա, թարիֆի իհթիմալտէն
օլմաեան պիր մէսէրրէթ վէ պիր մէմ.
նունիյեթ իւզրէ տալի, թէքրարէն
քէլամէ աղաղ պիրլէ, - նէ՛ եարա-
եըմ, Աննա, էլիմտէ տէկիլտիր, էվլա-
տըմը չօգ վէ բէք չօգ սէվմէքտէեիմ,
ատէթա թարընմագտաեըմ, էվվէթ,
եիւզիւնէ պագտըգճա մուհապպէ-
թիմտէն տէլի տիվանէ օլմագտա-
եըմ, վէ հաթթա, անը կէօրտիւք-
ճէ վէ սէվտիքճէ, պիղղաթ սէնին
հագղընտա տալի մուհապպէթիմ
արթմագտա տըր... - տէտիք-
տէն սօնրա, մէրգում իլավէթէն
տալի, օլ անտէ ճիւզի պիր մէրթէ-
պէտէ պուլունան լէհճէսի լէթա-
ֆէթի քէսպի թէքէսսիւր իյլէմէկէ
պաշլամըջօլան ղէվճէսիլին եիւզիւնէ
պագարագ, վէ ղայէթլէտէ թաթըր,
իլթիֆաթըր, վէ մուհապպէթլի պիր
թարղտա սէօյլէեէրէք, - էլմասըմ,
Աննա, էկէրչի պու չիրին չօճուղու-
մուղու, պէնիմ պու մէրթէպէ սէվէ-
րէք, պաշտան չըգարմագըղըմը իս-
թէմէզ իսէն, օլ պապտէ կիւզէլ
պիր թարիգ վէ կիւզէլ պիր թէտ-
պիր վար տըր, անըն իճրասընա միւ-
սարաաթ իյլէմէլիսին, - տէտի :

— Ս սէօյլէտիկին պէնճէ միւքիլ
կէօրիւլմէքտէ տիր, - տէյի ճէվապ
վիրտի մատամ Տէլմար կիւլիւմաէ-
եէրէք, - ֆագաթ, պու ճիւմէլ իլէ

տախի . . . աղիղիմ, սէօյլէ պագալըմ, օլ իւմիտլար պուրանտուղուն թարիզ ու թէտպիր գանչիսի տիր:

Պունուն իւզէրինէ Մ. Տէլմար քէնտի զէվճէսինին գուլաղընա էկիլէրէք, վէ հէմ եավաչճաճըզ վէ հէմ տէ քէմալի աչգ ու մահապպէթ իւզրէ սէօյլէ եէրէք, -պէնի, պունա մանէնտ պիր իքինճի մէլէկէ տահա մալիք գըլմալըսն . . . օլ վագըթ, պիթթապի, եալընը Ատալպերի պաշտան չըգարմագլըղա մէճպուր օլմանեաճաղըմտան. . . շէվզ ու մուհապպէթիմ թագսիմ օլունաճագ տըր, -տէտի:

Մատամ Տէլմար, թէքրարէն եիւզլէրի գըղարարագ կէօղլէրի էօնիւնէ, վէ գօճասըտա զալիպանէ սուրէթտէ քէնտիսինէ պագմագտա օլտուղը հալտէ, պիր միւտտէթ սիւքիւթ իյլէտի:

Ձէվճ վէ զէվճէ պէյնինտէ պէօյլէ պիր սուրէթի մուհիպպանէտէ օլտուղու թագտլրոտէ իչպու մէնդարէյի սաղիրէ կէշմէքտէ իքէն, եանլաընտա օլան մաի շարգալը գատըն, մատամ Տէլմարըն չօճուղունուն տիլպէրլիկինտէն տօլաեը, գալպինտէ հիսս իյլէմէքտէ պուլունտուղու էսէրի թէհայեիւր, հատտէն զիեատէ քէսպի զիեատէթ իյլէտիկինտէն, թէքրարէն պիր տէրեայի խէեալաթը հիւզնէնկիղէ սալմագտա օլտուղունտան, օլ գօճասը Մ. տը Պուրկէօյ թարափընտան գուհուրա կէլմէքտէ օլան մէղքիւր արղու վէ թէհասսիւր պիլէ, իճրայի թէէսսիր իտէրէք, մերգուլմէեի, քէնտի տալ.

ղընըղընտան աեըրըպ գուրթարամամագտա իտի:

Մ. տը Պուրկէօյ հէնուզ եիկիրմի պէշ չալլարընտա, էսմէրճէ լէհճէլի, իրիճէ վիւճուտըլ, քիպար կէօս. թէրիչլիպլէ տիլպէր սիմալը պիր կէնճատէմ օլուպ, ինճէ տօտագլը, վէ կէօղլէրիտէ գարալըճա օլտուղունտան, քէնտի կիւլիւշէրինտէ պիր նէվի սախթէլիք վէ մէճպուրլիք էսէրի հասըլ օլմագտա իտի:

Վէ զէվճէսի իսէ, նասըլ քի սէօյլէտիք, զիեատէսիյլէ տիլպէր օլուպ սօլղունճա եիւզլէրինի, զայէթ սըգ վէ քէսթանէրէնկինտէ սաչլարը իհաթա իթմէքտէ օլտուղարընտան, սիմասընա, մէլէքվարի պիր հալ վէ պիր էսէրի հալալէթ քէսպ իթտիրմէքտէ իտիլէր:

Մերգուլմէ, տայիմա տիւշիւնմէքտէ վէ միւքէտտէր պիր հալտէ պուլունմագտա օլտուղունտան, գօճասընըն սէօյլէտիքլէրինէ գարչըլըզ, եա տալընճա վէ եախօտ գըստաճա գըտտաճա ճէվապար վիրմէքտէ իտի, վէ, նասըլ քի մալիւմ տուր, մերգուլմէ, պիր պիր վագըթ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուղտան սօնրա, մատամ Տէլմարըն չօճուղունուն տիլպէրլիկինէ տիզգաթ իտիպ հայրան օլարագ, գօճասընա խիթապէն, -մա՛աչալլահ, նէ՛ գատարտա շիրին պիր չօճուղ տուր տէմիշ, վէ գօճասը տախի,

—Վագաա էօյլէ տիր, վէ բէտէրիտէ, պիթթապի, հատտէն զիեատէ սէվիպ օգչամագտա տըր, -տէյի ճէվապ վիրմիշ իտի:

Պատէհու, Մ. տը Պուրկէօյ պիր
ա՛հը տէրուն չէքերէք,

— Նէ՛ մութլու շու պապանա քի,
պէօյլէ պիր շօճուղա մալիք օլարադ
սէվիպ օգչամագլըգ իգ պալինէ նա.
յիլ պուլունմագտա տըր . . . էվվէթ,
մէրգում, քէնտույի, զիեատէսիյլէ
մէտուտ աոտ իլլէսէ ճայիղ տիր, —
տէտի իսէտէ, մատամ տը Պուրկէօյ,
հալէա, տալղըն պիր հալտէ պու-
լունտուղունտան, նէ գօճասընըն
քէնտույէ պագմագտա օլմասընա
տիգդաթ իտիպ, վէ նէտէ մէգքիւր
սէօյլէտիկինէ գարըլըգ պիր ճէվապ
վիրմէտիկինտէն, Մ. տը Պուրկէօյտէ
բէք մահղուն օլուպ կիւճէնէրէք, վէ
խափիֆճէ տիրսէկի իլէ թօգունուպ,
վէ եավաշճաճըգ սէօյլէնէրէք,

— Իեի եա, ժի՛ւլի . . . սիղէ՛ սէօյ-
լէ երում . . . տէտի:

— Աֆվ իտէրօլինիզ, աղիղիմ, նէ՛
սէօյլէտինիզ, — տէտի մատամ տը
Պուրկէօյ ույգուտան ուեանըրճա.
սընա պիր թէլաշ իլէ:

— Սիղէ պիր շէյ սէօյլէնէյիմի,
տօղրուսու, պու մէրթէպէ տալղըն-
լըղընըզ, վէ պու մէրթէպէ սիւքիւ-
թինիզ, բէք շայեանը թէաճճիւպ
պիր հալ սաեըլսա ճայիղ տիր . . .
պէն պու կիւն սիղինլէ կէզմէ կէ չըգ-
մագլըղը թէքիֆ իլլէտիկիմտէ, պա-
տիի մահղուղիյեթինիզ օլաճաղըմ
տըր իթիգատընտա պուլունմագտա
իտիմ, հալ պու քի, տիհանընըղտան
պիր իքի լագըրտը չըգտըղընը պի-
լէ բէք կիւճ կէ օրէպիլմէքտէեիմ:

— Պանա աֆվ իլլէմէլիսինիզ, ա-
ղիղիմ, զիրա, պիր վագըլթտան պէ.

րու քէյֆիմ օլմատըղընը սիզտէ
պիլմէքտէսինիզ, պինաէն ալէյհ,
սիղէ ճէվապ վիրմէտիկիմտէն տօ-
լաեը կիւճէնմէմէնիզի տիլէրիմ . . .
զանն իտէրիմ քի, շիմտի պիր շէյ
սէօյլէմէքտէ իտինիզ . . .

— Նէ՛ մութլու շու էֆէնտիեէ
քի . . . պէօյլէ պիր տիլպէր շօճու-
ղուն բէտէրի պուլունմագտա տըր . . .
տիմէքտէ իտիմ:

— Վագաատա էօյլէ տիր, հագ-
գընըզ վար տըր:

— Եօյլէ պիր իգ պալ վէ էօյլէ պիր
տէվլէթ քի . . . քէնտի իթիգատըմա
նէղարէն, պէն հիչ պիր վագըլթտա
նայիլ օլումաեաճաղըմ տըր, — տէտի
Մ. տը Պուրկէօյ իգհարը թէէս-
սիւֆ իտէրէք, — չիւնքի, պիր սէ-
նէտէն պերու, հէր նասըլ իսէ, տա-
յիմա պէնտէն ուղադ գաչընմագ-
տասընըզ . . .

— Աման գօճաճըղըմ, բէճա՛ ի-
տէրիմ, լուլթֆ իտինիզ, քէրէ՛մ
իտինիզ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի մա-
տամ տը Պուրկէօյ, մէգքիւր մուհա-
վէրէլէրինի, եանլարընտա պուլու-
նանլար իշիտիլլէր գօրգու վէ էն.
տիչէսինէ տիւչար օլտուղունտան,
բէք եավաշ պիր սուրէթտէ սէօյ-
լէնէրէք, — էվվէթ, թէքրարէն բէ-
ճա իտէրիմ . . . պիր տահա, պու եօլ-
տա պիր շէյ սէօյլէմէեինիզ . . .

— Մէկէրչի, քէնտի էլիմտէ մի
տիր, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, զէվ-
ճէսինտէն տախի զիեատէ եավաշ
սէօյլէնէրէք, ֆագաթ, տահատա
զիեատէ իղհարը էսէֆ իտէրէք, — մէ-
կէրչի պու եօլտա պիր արղու վէ պիր

ղըպթէ պէեան իթմէքլիկիմ, պիր խէթա՞ մը աըր, պիր գապահաթ մը աըր, էվվէթ, էլիմտէ տէկիլտիր, հիչ պիր վագըթտա նայիլ օլապիլէճէկիմէ իւմիտվար օլմատըղըմ պիր իգպալ ու սէատէթի կէօրտի քճէ, իրատէյի ճիւղիյեէմի զայպ իթմէքտէեիմ... գալպիմ պիր էսէրի է սէֆ ու մահգունիյեէթլէ մալամալ օլմագտա աըր :

Մատամ տը Պուրկէօյ, զէվճինին պու սիթէմ վէ պու էլէմէրինտէն աշուրի մէրթէպէ միւթէէսիր օլտուղունտան, օլ եօլտա մուհավէրէեէ խիթամ վիրմէսինի, թէքրաբէն վէ զիեատէսիյէ ըճա իյլէմէքտէ իքէն, Մ. Տէլմարըն չօճուղուտա, մէրգուտան, մսի շարգալը մատամըն քէնտիսի իչին նէ՞ գատար տիւպէր տիր, տէմիշ օլմասընը իչիթտիկի ճիհէթլէ, բէտէրիսին տիղինի թէքք իլէ, վէ ճիւղիճէտէ տուրուպ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա, մատամ տը Պուրկէօեիւն եանընա կիտէրէք, - Մատամ... պապամ պանա տէտի քի, սիզ պէնիմ իչին, նէ՞ կիւզէլ պիր չօճուղ տուր տէմիշսինիզ... պու սէօյլէեիլինիզտէն բէք մէսրուր օլտուլմ, իմտի, պէնտէ, քէմալի մէմնունիյեէթիմտէն տօլաեը, շու պայրագլարըմտան պիրինի սիզէ վիրմէք իսթէրիմ... պուեուլունուզ, ալընըզ, -տիեէրէք, էլինտէքի պայրագլարը մէրգումէեէ թագտիմ իյլէտի, վէ իլավէթէն տախի, -մատամ, պագընըզ, սէչինիզտէ, գանդիսի զիեատէ կիւզէլ իսէ, անը ալընըզ, - տէտի :

Մ. Տէլմար, չօճուղունուն պու հալինէ տիգգաթ խտիպ, վէ դուլագգապարթարագ, նէ սէօյլէտիկինիտէ իչիթտիկինաէն, քէմալի թէհայեիւր վէ թէֆախիւր իւզրէ, զէվճէսի թարաֆընա տէօնէրէք, - Աննա՛, Աննա՛... իչիտիեօ՞ր մուսուն, պագսանա, մէլէկիմիզ, շու սինինտէ, հէնուզ տէօրթ եալընտա օլտուղու հալտէ, քէնտիքէնտույէ տիւչիւնէրէք, նէ՞ սէօյլէմէքտէ տիր, -տօղրուսու... տօղրուսու, արթըգ պու օլմազ պիր շէյ տիր, նատիրիւլ էմալ վէ շայեանը թէհայեիւր պիր հալ տիր... - տէտի :

— Մատամ, - տէտի մատամ տը Տէլմար, տէր հալ քէնտի սանտալիյեէսինտէն սըչրաեըպ գալգարագ, վէ մէրգում չօճուղուն հիւսնի ճէմալինտէն վէ ֆիքր ու զէքեասընտան տօլաեը տիւչարը թէհայեիւր օլարագ, վէ թութուպ տիղլէրի իւզէրինէ ալմըշ օլան մատամ տը Պուրկէօյիւն եանընա կիտէրէք, -չօճուղումուն շու սայըսըզըզընտան տօլաեը, հէզարան քէզ աֆվըգ տիլէրիմ :

— Խա՛յր, մատամ, աֆվըգ տիլէեէճէք հիչ պիր շէյ եօգ տուր, չօճուղունուղտան ապա թաճիզ օլմատըգտան պաչգա, մուղայիրի օլարագ, քէնտիմի, զիեատէսիյլէտէ պախթիեար ատտ խտէրիմ քի, քէնտի հագգընտա սէօյլէտիկիմի իչիթմիշ տիր. - վէ հաթթա, իղհարը մէմնունիյեէթ տախի իյլէրիմ քի, քէնտի հագգընտա իպրագ իյլէտի-

կիմ էսէրի խալիսէթինտէ միւքեա .
 ֆաթընա նայիլ օլմուշումտուր . . .
 իշթէ պէօյլէ պիր կիւզէլ պայրագ
 գազան՝ ըրմտըր . . . - տէյի ճէվապ
 վիրտի :

Պու հէնկեամտէ , Մ . Տէլմարտա ,
 քէնտի սանտալիյեխնի , մատամ
 տը Պուրկէօյտէն թարաֆա չէվիրէ-
 րէք , - սօղրուսու , մատամ , պէնճէ
 պէն , պու պիղիմ՝ մատամ գատար
 նէզաքէթէ տիգաթ իտէնյէրտէն
 օլմատըղմտան , Ատալպէրիմ հագ-
 գընտա , թարաֆընըտան զուհու-
 րա կէլմէքտէ օյան հիւննի թէվէճ
 ճիւհ վէ մուհապպէթտէն սօլաեը ,
 զիեատէսիյլէ մէմնուն օլմագտա վէ
 սէֆա տույմագտաեըմ . . . - տէտի :

Ատալպէր իամի , էօյլէ պիր չօգ
 իսիմէր միսիլու , բէք չօգ իսթի-
 մալ օլունուր իսիմէրտէն օլմատը-
 զը ճիհէթլէ , իշիտէնյէրին նազարը
 տիգաթլարընը ճէլպ իթտիկինտէն
 մատամ տը Պուրկէօյ , չօճուղուն
 իսմինին Ատալպէր օլտուղունու ի-
 շիտիր իշիթմէզ , իւզէրինտէ , ֆարգ
 օլունմազ մըթէպէտէ պիր ալթ-
 իւսթլիւք էսէրի հասըլ օլարագ ,
 սօլիուն լէհճէսի ճիւզիճէ գըղար-
 տը , վէ էլէմնաք պիր սուրէթտէտէ
 ճիւզիճէ թէպէսսիւմ իյլէտիկի միւ-
 շահէտէ օլունտու իսէտէ , մըքիւր
 իղթիրապ էսէրիտէ չօգ սիւրմէեիպ
 մահվ օլտուղունտան , քիմսէ ֆէհ-
 մինտէ օլմատըր . վէ պատէհու մէր-
 գումէ , հալէա չօճուգ քէնտի տիգ-
 լէրի իւզէրինտէ օլտուղու թագ-
 տիրտէ , Մ . Տէլմարա խիթապէն
 սէօյլէեէրէք ,

— Լֆէնտի , նէղաքէթ տէնիլէն
 չէեէ օլ մէրթէպէ տիգաթ իտիպ-
 տէ , հիսսիյեաթը գալպիյեէնիղի
 սէթրէ մէճպուր օլմագլըգտան իսէ ,
 պէօյլէ պիր էվլատա մալիք պու-
 լունմանըտան սօլաեը , սէրպէսթ-
 ճէ թէֆէիխիւր իյլէմէքիկէ հագ-
 գընըզ վար տըր , - տէտի :

Պու արատա , Մ . տը Պուրկէօյ
 տախի սէօղէ գարըշարագ , քէնտի
 զէվճէսի եանընտա օթուրմագտա
 օլան , վէ լէթաֆէթ ու զարաֆէ-
 թինտէն , բէք իլէրուտէ թէրպիեէ-
 լի պիրգատըն օլմասըտա անյաըլ-
 մագտա պուլունան մատամ Տէլ-
 մարա խիթապէն , պիր սուրէթի
 միւթէչէ քքիրանէտէ սէօյլէեէրէք ,

— Մատամ , աֆվընըզը տիլէեէ-
 րէք պէեան իտէրիմ քի , սօղրու-
 սու , շու տիլպէր չօճուղունուլ թա-
 րաֆընտան , պիղիմ մատամաեա
 իւրրամ օլունան հէտիյեէեի , զիեա-
 տէիյլէ գըսգանմագտաեըմ : Պէն
 տախի թըպզը զէվճէմ կիպի , քէն-
 տի հագգընտա , գալպիմտէ պիր
 մուհապպէթի աղիմէ հիսս իյլէմիշ
 օլտուղումտան , այնի միւքեաֆա-
 թա վէ այնի իքրամա , քէնտիմին
 տախի շայէսթէ պուլունտուղումու ,
 ապլա սէթըր իտէմէմ :

Ատալպէր մէրգումուն պու սէօյ-
 լէտիկինի իշիտիր իշիթմէզ , թէմ-
 քինլի պիր սէօյլէյիլ իլէ մէրգումա
 տախի խիթապէն ,

— Լֆէնտի , մատամքի էօյլէ տիր ,
 պուեուրունուլ , ալլընըզ , պու պայ-
 րաղըմըտա սիզէ վրրիմ , - տէտի :
 Զօճուգ պունու սէօյլէտիքտէն ,

վէ մէջքիւր օեռննճաղըտա մատամ տը Պուրկէօեէ վիրտիքտէն սօնրա , մէրգուճէնին կէօքսիւնտէ , էլպի- սէսի իւզէրինտէ պուլունան , վէ ի- թալեատա եարըլմագտէ օլուպ , վէ իթալեա ճահիլէրինին իթիգատըն- ճա , պէտպախթիլղա գարչը պիր համոյիլ մագամընտա սաերըլպտա նարօլիթէն թէսսիյեէ օլունան մեր- ճանտէն մատմուլ , վէ շէհատէթ բար- մաղընտան մատատսը գարալը պիր էլ շէքլինտէ օլան պիր իյնէեի կէօր- տիւկիւնտէն , վէ մէջքիւր իյնէնա- զարը տիգ գաթը տավէթ վէ հէվէ- սինի թահրիք իյլէտիկինտէն , -մա- տամ , պէն սիղէ քէնտի պայրաղը- մը վիրտիմ , սիգտէ պոնա շու կիւ- ղէլ իյնէնիղի վիրլիմիսինիղ , -տէ- տիքտէն պաչգա , հաթթա , մէր- գուճէնին բույի բիզա իպրաղ իյլէ- մէսինէ պէքէմէքսիղին տախի , հէ- ման մէջքիւր իյնէեի շէքիպ չը- գարտը :

Բէտէրի Մ . Տէլմար , մուհապ- պէթի բէտէրանէսի քէսրէթինտէն նաչի , չօճուղուն պու հալինի կէօր- տիւկիւնտէ , կիւճէնիպ տարըլմա- տըգտան պաչգա , մուղայիրի օլա- րագքէքտէ զէվգըինէ կիտիպ քէյֆ- լէնտիկինտէն , գահգահա իլէ կիւ- մէկէ տախի պաչլատը իսէտէ , ղէվ- ճէսիտէ , մէջքիւր սայըսըզըգ- տան տօլաեը զիեատէսիյլէ կիւճէ- նիպ մէրագ իյլէտիկինտէն , մատամ տը Պուրկէօեէ խիթապէն , -մա- տամ , չօճուղում թարաֆընտան զուհուրա կէլէն շու արսըլըգտան վէ շու թէրպլեյեէսիղլիքտէն տօլա-

եը , զիեատէսիյլէ բէճա խտէրէք , աֆիլընըը տիլէրիմ , -տէտիքտէն սօնրա , քէնտի չօճուղունա խիթա- պէն , սէրթ պիր շէհրէ իլէ տախի , -էվլատըմ , սէն օլ իյնէեի մա- տամա վիրմէլիսին , չիւնքի եաքտը- ղըն բէք ֆէնա պիր թէրպլեյեէսիղ- լիք իտի , -տէտի :

-Ա՛ , մատամ , նիչին չօճուղուն գալպինի գըրմագտասընըղ , -տէյի- ճէվապ վիրտի մատամ տը Պուրկէօյ մէրգուճէնին թէէսսիւֆ վէ թէլա- շընտան միւթէսսիր օլարագ , -զա- թէն պէն մուգապիլինի ալմըլըմտըր . . . իլթէ անընտա պայրաղը պէնտէ տիր :

-Պու եօլտա իյնէլէր իյին , ֆէ- նա կէօղլէրէ գարչը բէք իեի տիր տլրէր , -տէտի էօթէտէն Մ . տը Պուրկէօյ , -իմտի , Հաղգ նաղար- տան սագլատըն , տահա իեի եա , վարսըն մէջքիւր իյնէ չօճուղուն եա- նընտա գալսըն :

Մատամ Տէլմար իլէ գօճասը , քէնտի գօմուլարը թարաֆընտան զուհուրա կէլէն շու նէղաքէթտէն վէ շու ինսանիյեէթտէն տօլաեը , ա- շուրի մէրթէպէ մէմնուն օլուպ , վէ կէրչի , պու ճիւմլէ իլէ տախի , իյ- նէնին իեատէսինի միւրատ իլլէտի- լէր իսէտէ , Ատալպէրտէ պիր տիւր- լիւ վիրմէք իսթէմէտիկինտէն , է- լինտէ սըգը սըգը թութարագ , վէ , մատամ վիրտի պունու պանա տի- եէրէք , շամաթաեը գօբարմաեա պաչլատը : վէ մէջքիւր միւճատէ- լէ իւզէրինէ , էթրաֆտա պուլու- նան էլխաս , եիւզլէրինի շէվիլէ :

րէք, մերգումմանտէն թարափա պագ մանա պաշլատրար :

Պատէհու , Մ. Տէլմար եավաշճա- ճըգ, Մ. տը Պուրկէօեէ խիթապէն , - էֆէնտի , րէճա իտէրիմ , իմ ու մահէլլինիղի պէեանէ հիմմէթ ի- տէ՞ր միսինիղ . . . անը պիլէլիմ քի , եարըն թարափը ալինիղէ կէլէրէք , հէմ իյնէեի կէթիրէլիմ , վէ հէմ- տէ , կէրէք զաթը ալինիղտէն , վէ կէրէք մատամընըտան , թէքրարէն աֆիլըգ տիլէեէլիմ , - տէտի :

— Ա՛ , ա՛ , էֆէնտի , նէ՞ սէօյլէ- եօրսունուղ , - տէտի Մ. տը Պուր- կէօյ , - մէգքիւր իյնէնին լագըրտը սընը իթմէքլիք ճայիղ օլմատըգ- տան պաշգա , էօյլէ պիր էլմաս կի- պի էվլատըն պատիի մահղուղիյե- թի օլտուղումուղ իչին . . . քէնտիմի- զի մէսուտ տախի աոտ իտէրիղ :

— Բէք ալէա , էֆէնտի , լաքին , պու ճիւմլէ իլէ տախի , - տէտի Մ. Տէլմար , - հէր հալտէ ատրէսինիղի պէեանէ հիմմէթինիղի րէճա իտէ- րիմ քի , պարի , զէվճէմլէ պերա- պէր կէլէրէք , վաճիպէտէն պուլու- նան թէշէքքիւրիմիղի օլտուն թագ- տիմէ միւգթէտիր օլապիլէլիմ :

Պու թէքլիֆ վէ պու իպրամ իւ- զէրինէ , արթըգ Մ. տը Պուրկէօյտէ գարըը կէլէմէտիկլինտէն , ճէպին- տէն պիր գարթ տը վիղիթ չըգա- ըըպ մէրգումմա թագտիմ իթտի- կիլլէ պէրապէր , քէմալի նէզաքէթ իւղրէ տախի , - կէրչի , էֆէնտի , էօյլէ շայեանը թէշէքքիւր հիչ պիր շէյ պուլունմագտա տէկիլ իտէտէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , կէրէք քէն-

տիմ վէ կէրէք մատամ տը Պուր- կէօյ , իէշրիֆինիղտէն աօլաեը , քէն- տիմիղի պախթիւեար աատ իտէրիղ :

Մ. Տէլմար , մէգքիւր գարթ տը վիղիթի եէլէկի ճէպինէ վաղ իյլէ- մէքտէ իքէն , քէնտի զէվճէսինին- տէ , մատամ տը Պուրկէօեէ , եա- վաշճաճըգ սէօյլէեէրէք ,

— Սիւպհա՛ն Սլլահ , մատամ , մատամ , շու կէնճին կիւղէլլիկլինէ՛ պագընըգ , -տէտիկլինի , վէ մատամ տը Պուրկէօեիւնտէ պունա ճէվապէն ,

— Ֆիլվաղը շայեանը տիղ գաթ պիր կիւղէլլիք տիր , - զանն իտէ- րիմ քի , մէրգումէ կէնճ , եա պիր իթալեալը վէտէ եախօտ պիր իս- բանեալը օլմալը տըր , - տէտիկլինի իշիթտի :

Մ. Տէլմար , մէգքիւր միւրեալէ- մէեի իշիտէրէք , եօգարը սօղրու պագտըղընտա , ճիւղիճէ էօթէտէ , վէ քէնտի գարըըլարընտա , զայլթլէ սէֆիլ վէ բէրիչան պիր հալ ու գը- եաֆէթտէ , իրիճէ վիճուալու կէնճ պիր գատըն պուլունտուղունու կէօր- տիւ : Մէրգումէնին սաղ գուճաղըն- տա , վէ բաշալրալարտան միւրէթ- թէպ պիր գունտագ իչինտէ պիր չօճուգ պուլունտուղու կիպի , սօլ էլինտէ տախի , տէմէթ տէմէթ մէ- նէքչէ չիչէքլէրի թութմագտա , վէ մէգքիւր չիչէքլէրիտէ սաթմագ իւղ- րէ , կէլիպ կէչէնլէրէ թագտիմ իյ- լէմէքտէ իտի :

Նասըլ քի մատամ տը Պուր- կէօեիւն նազարը տիղգաթընը տա- վէթ իյլէմիշ իտի , մէգպուրէ չի- չէքճի գարը , ճէնուպ թարափընա

մախսուս օլան նատիր իւլ էմսալ պիր հիւսնի ճէմալէ մալիք պուլունմագտա իտի . շէօյլէ քի , ուղուն պոյլուճա վէ էթինէ սոլուճա օլուպ , վէ կերչի , իւրեան պիւրեան պիր հալ ու գըբաֆէթաէ պուլունմագտա իտի իսէտէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , գատ ու գամէթ վէ պտէնինինտէ , բէք թէնասուպ իս գրէ պուլունտուղու անլաչըլմագտա իտի : Մէզպուրէ , պաչընա գըրմըզը մէնտիլտէն պիր դարաթմա պաղլամըլ օլուղունտան , մէզքիւր գաբաթմանըն ալթընտան , սիւսահ վէ ուղուն գաչլարընա մանէնտ օլուպ , վէ ատէթա սիւսահ հալինտէ մախէ չալար սաչլարը , իքի ֆիթիլէ թագասիմ օլունմուշ օլուղու թագտիրտէ կէօրիւլմէքտէ իտի . վէ կերչի , զարուրէթտէն վէ սէֆալէթտէն բէք զայիֆ պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի իսէտէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , ճէնուպ ճիւմէթի կիւնէչի թէէստիրինտէն օլուղու հալտէ , եանագլարը նար կիպի բարլամագտա օլուղունտան , էչքեալը հասէնէսինէ , տահա զիւստէ պիր բէֆուագ պոխչ իլլէմէքտէ իտի : վէ , մէրսումէնին տիհանը թարզընտան , մահղունանէ պիր զուրուր էսէրի միւշահէտէ օլունմագտա օլուղու միսիլլու , պաղէն աիք տիք պագըլլարընտան , վէ պաղէն տախի տալըն տալըն տուրուչլարընտան , սիւսահ սիւսահ վէ իրի իրի կէօղլէրինտէ , աճայիպ պիր հալ էսէրի հասըլ օլմագտա իտի : Պու դարը , ճիւղիճէ , օլ զիւրի սէպգաթ իտէն իքի կէնճ գատըն-

լար նէզտինտէ , մէզքիւր չօճուղու , տայիմա գուճաղընտա պուլունտուղու , վէ ֆիքրինտէնտէ պիր շէյ իլէ մէշղուլ տուր կիպի պիր հալտէ օլուղու թագտիրտէ , մաքինավարի պիր սուրէթտէ աուրաուգտան սօնրա , տիհանընտան հիշ պիր լուղէթ պիլէ չըգարմագսըղըն , մէրգուման կէնճ գատընլարա , օլ էլինտէքի շիշէքլէրի թագտիմ իլլէտի :

— Չէ՛վալը կէնճ . . . ատէթա պիր սերսէմ հալինտէ պուլունմագտա տըր , — տէտի մատամ Տէլմար մատամ տը Պուրկէօեէ եավաչճաճըգ սէօյլէեէրէք :

— Իհիթմալ տիր քի , տերտ ու քէտէրինտէն նաչի օլ հալտէ պուլունմագտա տըր , — տէյի ճէվապ վիրտի մատամար Պուրկէշյ , — զիրա , հայ ու հէյեթիթինտէն տախի , պիր սէֆալէթի աղիմէ իւզրէ պուլունմագտէ օլմասը անլաչըլմագտա տըր :

Չիշէքճի դարը , հալտէ տիհանըն աչըպտա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտիկի հալտէ , կիչիպ տէօնէնլէրէ , շիշէք թագտիմ իլլէմէքտէ օլուղունտան , Մ. Տէլմարտա էլինի ուղատըպ տէօրթ տէմէթինի ալտը , վէ ճէպինտէն բարա չըգարմագ իւզրէ պուլունտուղու թագտիրտէ , մէզպուրէէէ , — տէօրթ տէմէթի գա՞ջ բարա տըր , — տէյի սիւսալ իլլէտի :

Մէզպուրէ պունու հիշ իլլիթմէմէքտէ տիր կիպի պիր հալտէ պուլունարագ , վահչիճէ պիր պագըլ իլլէ , էթրաֆընա պագմագտա իտի :

— Եա՛ հու , եա՛ հու , շիշէքճի , — տէտի թէքրարէն Մ. Տէլմար , պիրալ

տահա եիւրքէքճէ սէօյլէեերէք, վէ մէզպուրէնին դօլունտա թօգու. նարագ, - սիղէ սէօյլէեօրում, պու չիչէքէր գա՛չ բարա տրլար :

— Հէր նէ քի, սիղ իսթէր, -տէ. յի ճէվապ վիրտի մէզպուրէ, Թալեան թէլաֆիֆուզու իւզրէ ֆէնաճա պիր ֆրանսըզճա սէօյլէեերէք, վէ սայքի Մ. Տէլմարտան թարաֆատա պագմագ պիլէ իսթէմէեերէք :

Մ. Տէլմար, մէզպուրէնին սէօյլէտիկինտէն պիր շէյ անլտեամատը զընտան, քէնտի զէվճէսինէ իսթապէն, - ազիղէմ Աննա, մէզպուրէնին սէօյլէտիկինտէն, սէն պիր շէյ անլտեապիլտի՞ն մի, - տէյի սիւալ իյլէտի :

— Պէօպէլլի պիչարէ, սիղ հէր գաչ բարաբի մուրատ իտէր իսէնիղ, ա՛նը հիմմէթ իտինիղ, տիւէք իսթէմէքտէ օլմալը տըր, ազիղիմ, - տէ. յի ճէվապ վիրտի մատամ Տէլմար, - կէօրիւնիւչէ նէզարէն, զէվալլըճըզաղ, բէ՛ք ֆագըր օլմալը տըր . . . իմտի, զիեատէճէ պիր շէյ հիմմէթ իթմէյիսինիղ :

— Ի՛է՛ք ալէա, ազիղէմ Աննա, սէնտէ պիլիլրսին քի, հէր նէքի արզու իտէր իսէն, տէրհալ իճրասընա հաղըրմ . . . վէ, էօյլէ օլմասընըտա հէր վագըթ իսպաթ իյլէմիչիմտիր, - տէտիքտէն սօճրա, մէրգում եալաչճաճըզ, ճէպինտէն պիր պէչ ֆրանգըզ չըգարտը, վէ կէրչի պիղլաթ քէնտիսի վիրմէք իւզրէ իտի իսէտէ, քէնտի չօճուղու Ատալպէրին, իքի մատամլարտան պիրագ ուզագտա, աեագտա տու.

բարագ, քէնտի սիննինէ մախսուս պիր մէրագ իւզրէ, մէզպուրէնին եիւզիւնտէն եօգարը պագմագտա օլտուղունուտա կէօրտիկինտէն, - Ատալպէ՛ր, Ատալպէ՛ր, - տիեերէք չաղըրտը :

Մէզքիւր Ատալպէր իսմի, մատամ տը Պուրկէօյ իւզէրինտէ զարիպ պիր թէէսսիբ բէյտա իյլէտիկի կիպի, մէզպուրէ չիչէքճի իւզէրինտէ տախի բէյտա իյլէտիկինտէն, ատէթա ույդուտան ուեանրըճասընա պիր հարէքէթտէ պուլունուպ, վէ պիր խէլէճանը գալպ իւզրէ օլտուղու հայտէ, էթրաֆընա պաղմաղա պաչլատը :

Զօճուզ, բէտէրինին չաղըրմասը իւզէրինէ, տէրհալ գօշուպ եանընա կիթմէտիկինտէն, բէտէրի տախի թէքրարէն, - Ատալպէ՛ր, Ատալպէ՛ր, սէնի չաղըրըեօրում, իչիթմէեօրմուսուն, - տէտի :

Զիչէքճի գարը, մէզքիւր իսմին, պիտտէֆաթ թէլաֆիֆուզ իտիլտիկինի իչիտինճէ, թէքքիլ վիճուտինտէ պիր սարսըլըչ էսէրի հասրի օյուպ, վէ լէհճէսինտէ տախի զայէթ շէտիտ սուրէթտէ պիր էսէրի էլէմ ու էնտիչէ զուհուրա կէլտիկինտէն, սայքի ճիկէրինէ պիր խա՛նչէր վուրուլմուչ տուրճասընա տիւչարը զայլէ վէ իղթիրապ օլարագ, սիեա՛հ գաչլարընը չաթտը, վէ սէրսէմէ պիր պագըչ իլէտէ, Մ. Տէլմարա տօղրու պագմաեա, վէ -Ատալպէ՛րմի . . . նի՛չին Ատալպէր . . . նի՛չին Ատալպէր . . . - տիեերէք հայգըրմաեա պաչլատը :
— Զէվալլը հէմիլրէճիկիմ, նի՛չին

Թէ՛սճճիւպ ի՛թմէ քտէսինիզ, Ատալ-
պէր իսմի . . . քէնտի չօճուղուճուն
իսմի տիր, վէ պէնտէ մէրդ ուճու, շու
պէշ Փրանգը արպտա սանա վիրսին
տէ յի չաղըրմադ տաեքմ . . . - տէ-
տիքտէն սօնրա մէրդ ուճմ, Մ. Պուր-
կէճօեիւն գուլաղընա էկիլէրէք, - պու
գարրտա, մու՛թլագա պիր տիվա-
նէլիք էսէրի օլմալը տըր, - տէտի :
— Պէն տախի էօյլէ կէօրմէքտէ-
եիմ, - տէ յի ճէվապ վիրտի Մ. տը
Պուրկէօյ միւշէֆֆիգանէ (աճըեա-
րագ) պիր սէօյլէ յիշ իլէ :

Պատէհու, չօճուղ բէտէրի եանը-
նա կէլէրէք, պէշ Փրանգը ալտը,
վէ ղուրուրլու պիր թավը իլէ, կէօ-
թիւ ըրւպ չիչէքճիեէ վիրտի :

Պիշարէ գարը, մա.րինավարի պիր
սուրէթտէ օլտուղու հալտէ, բա-
րաեը ալտըրգտա, քէմալի սիւքիւթ
. . . վէ ատէթատա հասէտիւղրէ . . .
օլարագ, պիր վագըթ, մէրգ ուճմ չօ-
ճուղուն եիւղիւնտէն եօգարը տու-
րուպ պագտը :

Պու հէնկեամտէ, Մ. Տէլմար իլէ
Մ. տը Պուրկէօյ, զէվճէլէրինին սան-
տալիյեէլէրի արգասընտա, աեագտա
պուլունտուղլարընտան, մէղպուրէ-
նին էշքեալընը լաեըգը յլա տիգ գաթ
իտիպ կէօրէմէմէքտէ իտիլէր :

Պու կէնճ գատընլարըն, իքիսի
տախի, Ատալպէր իսմինին, չիչէք
ճի իւղէրինտէ հասըլ իթտիկի պիր
թէէասիրի աղիմի էսէֆամիղի կէօր-
տիւրլէրինտէն, վէ ղաննտա իտէրսին
քի, իքիսի տախի պիր պիրինտէն,
քէնտի իղթիրապը տիլլէրի սէթը
իթմէք իսթէմէքտէ օլտուղլարըն .

տան, եիւղլէրի գըղարարագ, վէ
կէօղլէրի էօնիւնէ պագարագ, կէրչի
պաշլարընը պաշգա պիր թարաֆա
չէվիւրմէկէ պաշլատըլար իսէտէ, պու
ճիւմլէ իլէ տախի, էօյլէ պիր տիւ-
պէր վէ սէֆիլ չիչէքճի գարընըն,
Ատալպէր իսմինի իշիթիը իշիթմէզ
ալթ իւսթ օլմագտա օլմասրտա,
մէրագ վէ վէսվէսէլէրինի թահրիք
իլլէտիկինտէն . . . կիղլիճէ, մէղպու-
րէեէ տօղրու պագմագըրգ արղու
վէ թէճրիւպէսինտէ տախի պու-
լունմագտա իտիլէր :

Պիրտէ օլ հէնկեամտէ, ղայէթլէ
մունթաղամ իւշ գըթա արապալար,
պիր պիրի արգասընտան կէլէրէք,
կիտիպ թօրթօնի գահվէխանէսի-
նին, եիւքսէքտէ պուլունան գա-
րուսու էօնիւնտէ տուրտուղլարըն-
տան, վէ պուլվարլար իւղէրինտէ
պուլունան իղտիհամը քէպիր թա-
րաֆընտանտա, պիր թէլաշը աղիմ
վէ պիր կիւրիւլտիւ ղուհուրա կէլ-
տիկինտէն, մէէմուլին ղայրի սու-
րէթտէ . . . վէ ֆէվգէլատէ . . . պիր
մէնզարէ ղուհուրինին, իհթիմալտէն
պուլունմասը, անլաշըմաեա պաշ-
լատը :

2

Մէղքիւր իւշ սիւպիւ տրապալա-
րըն կէլմէսի իւղէրինէ, խալգ թա-
րաֆընտան պիր կիւրիւլտիւ վէ պիր
գահգահա տըր պաշլատը :

Մատամ Տէլմար իլէ մատամ տը
Պուրկէօյ, թօրթօնի գահվէխանէ-
սինին գարընտա, հալէա քէնտի

սանտալիյեէլէրինտէ օթուրմագտա
խտիլէր :

Պու կիւրիւլտիւ իւղէրինէ , հա-
լիլէ մերագ իտէրէք , հէր թարաֆ-
տան խալգ օրաեա գօշուպ թօբլան-
տըղընտան , իզտիհամ օլ մէրթէպէ
պիր քէսրէթ քէսպ իյլէտի քի , է
կէրչի մէզքիւր սանտալիյեէլէր , քէն-
տիլէրի սիբէրէ պիր մէտար օլմուշ
օլմասա իտի , իքի կէնճ գատընլար
իլէ չիչէքճի գարընըն հալլերի , բէք
ֆէնալաչաճագ , վէ չիչէքճիտէ , պէլ-
քի սրգըշլպ հէլաք օլաճագ իտի :

Մէզքիւր գալապալըգ միեանըն-
տա , իրի պօլլու վէ տիլպէր , ֆագաթ
մաղմում չէհրէլի , աղըր պաշը , ի
րի պըբըգըլ , վէ չէնէսինտէն սա-
գալլը կէնճճէ պիր ատէմ պուլուն
մագտա , վէ հալ ու գըեաֆէթին-
տէն տախի , ասկէր թագըմընտան ,
վէ թէգաիւտէրտէն օլմասը անլա-
շըմագտա իտի . չէօյլէ քի , մէր-
գումուն եագալըղը սիեահ օլուպ ,
մաի վէ ուղուն պիր սէթրի կիին-
միշ օլտուղու , վէ մէզքիւր սէթրի-
եիտէ եօգարըտան աշաղը տիւյմէ-
լէմիշ պուլունտուղու կիպի , Լէժիօն
տ'Օնէօր նիչանընընտա օֆիսիէլիք
ըիւթպէսինի հայիզ պուլունտու-
ղունտան , կէօքսիւնտէ չէրիթտէն
մասմուլ տիւյմէսի կէօրիւլմէքտէ
իտի : Մէրգում , Պօնարարթէ օր-
տուսու զապիթանընտան օլուպ , վէ
թաշրատանտա հէնուզ ալտէթ իյ-
լէմէքտէ պուլունտուղունտան , էլին-
տէ գըրմըղը չուհատան մասմուլ
պիր ուֆագ սիւարի հէյպէսի պու-
լունմագտա , վէ , օլ թարաֆտան

կէչմէքտէ իքէն , պիւմէեէրէք մէզ-
քիւր գալապալըղա թէսատիւֆ իյ-
լէմիշ օլմասը , հալլնտէն ֆէհմ օ-
լունմագտա իտի :

Մէրգումուն իսմի Մօրիս օլուպ ,
վէ սիւքի ասկէրիտէ իսէ , մաժէօր-
լիւք տէրէճէսինտէ պուլունտու-
ղունտան , մաժէօր Մօրիս թէսմիյ-
եէ օլունմագտա իտի :

Մէրգում , թօրթօնի գաբուսու
նէզտիւնտէ թօբլանմըշ օլան պու իզ-
տիհամը կէօրիւպ , վէ մէզքիւր շա-
մաթանը վէ գահգահալարըտա ի-
չիթտիկիւնտէն , պիթթապի , սայիթ-
լէր միսիլլու , քէնտիսի տախի , սէ-
պէպինի անլամագըղը մէրագ իտէ-
րէք , իքի կէնճ գատընլար իլէ չի-
չէքճի գարընըն եագընլարընտա տու-
րարագ սէյր իթմէքտէ օլտուղուն-
տան , վէ պիչարէ չիչէքճի գարը-
նըն , գուճաղընտա պիրտէ չօճուղու
պուլունտուղու հալտէ , գալապա-
լըգ արատընտա բէք ֆէնա սրգըշլպ
գալտըղընը , վէ քէնտուտէն զիեա-
տէ իսէ մասումունու գաեբըրըպ հրֆզ
իյլէմէկէ շալըշտըղընը կէօրտիւկիւն-
տէն , քէմալի ինսանիյեէթինտէն
նաչի ըրգգաթա կէլէրէք , մէզպու-
րէեէ խիթապէն ,

— Կէլինիզ , հէմչիրէ , շուրատա . . .
էօնիւմաէ տուրունուզ քի , պու գա-
լապալըգ տաղըլանա գատար , հէր
թարաֆտան սրգըշտըրըլպտա , չօ-
ճուղունուղա պիր ֆէնալըգ օլմա-
սըն . . . - տէտի :

Մէզպուրէ , հիչ պիր չէյ սէօյլէ-
մէեիպ , եալընըզ պիր պագըշլա քէն-
տի թէչէքքիւրինի պէեան իտէրէք ,

կիտիպ օրատա տուրտու . վէ օլ անտէ , եէնիտէն պիր ինսան տալղասը բէյտա օլմասընա մէպնի , մափէօր Մօրիս պաշընը չէվիրէրէք , օլ մէրթէպէ աղըր վէ թէէսսիրլի սուրէթտէ , արգատա պուլունանլարըն Եիւզլէրինէ պագուր քի , հէր քէս նիյեթ . թինի անլաեըպ , վէ հիճապ ու ինսսաֆ իլէ , Եիթիշտիրէ Եիթիշտիրէ իլէրու կէչմէքլիք ղայրէթ ինտէն վաղ կէչտիքլէրինանէն , կէրէք չիչէքճի գարը , վէ կէրէք մասուճու , տիւչարը թէհիլքէ օլմագլըգ տան գուրթուլմուչ օլտուլար :

Պու հէնկեամտէ , մատամ Տէլմար , մէգքիւր բաթըրտընըն սէպէպինի անլամագ իւղրէ , սանտալիյեթ իւղէրինէ չըգըպտա սէյր իյլէմէսինի բէճա իյլէտիկինտէն , կէրէք մէրգում , վէ կէրէք Մ . տը Պուրկէօյ , պիրէր սանտալիյեթ իւղէրինէ չըգարագ , իլէրուսինի կէօրիւպ անլամագ ղայրէթինտէ պուլունմագտալար իքէն , Մ . Տէլմար , պիրտէն պիրէ պիր գահգահա տրր պըրագարագ , - Ա' , ա' , ա' , նէ' գատար պիւլիւք պիր մասգարալըգ , -տէտիկինտէն , Մ . տը Պուրկէ'յ տախի , թըպըր մէրգում կիպի իսթիհզաեա չըգըչարագ ,

— Հագըգաթէն էօյլէ , նէ' գատար պիւլիւք պիր գօմէտիա , -տէտի .
 — Էֆէնտիլէր , նէ' տիր , նէ' վարտըր , պիղէ տախի անլաթտըրընըր , - տէտի մատամ Տէլմար :

— Հի'չ , նէ' օլաճագ , իքի նէֆէր կէնճ վէ եագըչըրըր ատէմլէր . . . վէ պըրըրըր օլարագ , մէգքիւր արա-

պալարըն պիրինտէն աչաղը ինտիւլէր . . . -տէյի ճէվոպ վիրտի Մ . Տէլմար , - մէրգումանըն սաչարը բուտրալը օլուպ , վէ գրալ գուչու թարգընտա թէրթիպ օլունմուչլար տըր⁽¹⁾ , վէ ումուղլարընտա էքօլէթլէր պուլունտուղու հալաէ , տալիէրիճէ օլմանան էլպիսէլէր կիեինմիչլէր տիր , վէ բանթալօնլարը գըսսա , տիղգաբագլարընա գատար օլուպ , վէ տիղլէրինտէ տախի էնվայի բէնքիլ չօրտալար պուլունմագտա տըր . . . վէ , գըլըճլարընըր թէրս ասմիչ օլտուգլարը կիպի , կէօքպէրինէ տախի , տէթա պիրէր թէրսի ճլսամէթինտէ , պէեաղ գօրտէլատան մատմուլ կիւլլէր (գօգարտ) վաղ իյլէմիչլէր տիր . . .

— Տիւղճէ , օնտէօրտիւնճիւ Լուի ղէմանընտաքի «վօլթիթէօրլէր» գըեաֆէթինէ կիրմիչլէր տիր , վէ սահիհէն պիրէր մուհաճիր հալիքէսպ իթմիչլէր տիր , -տէտի Մ . տը Պուրկէօյ , ղիեատէտիլլէր կիւլլէրէք :

— Իչթէ սիղէ թօհաֆի պիր ատէմ տահա , - տէտի Մ Տէլմար , տահա ղիեատէ իսթիհզաեթ չըգըչարագ , - ալթըր գատէմ պօեոունտա իրի պիր հէրիֆ , պիրէր արչընտա պըրըրըրա մալիք պուլունտուղու հալաէ , իքինճի արապատան աչաղը ինմէքտէ տիր , - վէ , մէրգում տախի տիկէրլէրի միսիլլու , օնտէօրտիւնճիւ Լուի վօլթիթէօրլէրի գըեաֆէթինտէ պուլունմագտա տըր . .

(1) Օլ վաղթըն ատէթինճէ , պիւլիւք վէ բէսմի գաթլար , սաչարընա պէեաղ թօզ գարըչտըրըպտա արգալարընա թօրլաթարագ , սիւսիւ պիր գուչուգ թէրթիպ իթտիրմէքտէ իտիլէր :

Ֆաղաթ, պունուն իւզերինտէ, եա-
լընըզճա պիր ֆարգ կէօրիւմէքտէ
տիր, շէօյլէ քի, գըլըճ եէրինէ . . .
ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ, աման եա Բէպպիմ,
տահա նէ՛ եօլտա մասգարալըզլար
կէօրէճէկիզ տիր, էվվէթ, էվվէթ,
գըլըճ եէրինէ, պլլինէ, բիւսկիւլիւ
պիր գըն թագարագ, գօճա պիր
քէպապ շիշի ամըշ տըր . . .

— Ա՛, ա՛, ա՛, պագընըզ, — տէտի
Մ. տը Պուրկէօյ, — մէրգում, սէթ.
րիսինին արգասընտարի իքի տիւյ-
մէնին արա եէրինտէտէթէնէքտէն
միւրէթթէպ իրիճէ պիր Սէն-Լուի
խաչը թասալիգ իթմիշ տիր :

— Էվվէթ, էվվէթ, — տէտի Մ.
Տէլմար, — կէօրսիւմ, մէգրիւր խա-
չը, մէրգում, շէօյլէ պիր մարքիզ
վարի թավը իլէ տուրուպ տէճմէք-
տէ իքէն, պէն տալսի կէօրսիւմ . . .
ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ, նէ՛ գասարտա մաս-
գարա իրի պիր ատէմ . . . մատամ
լար, գահգահալարըն, վէ ալգըշ
լաերչարըն սէպէրլինի իշիթմէքտէ՞
միսինիզ :

— Իեի եա, պու մասգարալըզ-
լարտան միւրա՞տ նէ տիր, մագսէ՞տ
նէ տիր, — տէտի մատամ Տէլմար,
մատամ տը Պուրկէօյ գատար տիւ-
չարը թէաճճիւպ օլարագ :

— Լաքին, ա՛յ էֆէնտիմ, զաթէն
գարնավալ կիւնլէրի կէչէլիտէ խայ-
լիճէ զէման օլմուշ տուր, — տէտի
մատամ տը Պուրկէօյ :

— Շի՛ մտի անլատըմ քէյֆիյեէ-
թին նէտէն իպարէթ օլտուղունու,
— տէյի պաղըրտը Մ. Տէլմար, էլլինի
աննընա վուրարագ, — պու թօրթօ-

նի գահվէխանէսի, մալիւմ եա, ա-
թիգ գրալ կէօնիւլիւլէրի իլէ պիր
չօգտա էճնէպի զապիթանը իչին,
պիր « րանտէվու » մահէլլի օլմուշ
իտի . . .

— Տիմէք տիր քի, — տէտի Մ. տը
Պուրկէօյ, — պու կէնճ ատէվլէր,
հալ ու հէյեթթլէրինտէն բէք գօ-
լայ սուրէթտէ անլաչըլտըղընա կէօ-
րէ, աթիգ իմբէթաթօր ասալ իրին-
տէն օլտուղլարընտան, պէրայի իս-
թիհզա, մուհաճիր գըբաֆէթինէ
կիրմէքիկէ ճիւրաթ իթմիշլէրտի (՝)

— Նէ՛ պիւլիւք պիր տիվանէլիք,
— տէտի մատամ Տէլմար կիւլէրէք :

— Լաքին, շունա էսէֆ օլունուր
քի, էկէրչի, ֆիլ վագը սէօյլէնիւ-
մէքտէ օլտուղու միսիլու, մէգրիւր
գահվէխանէ, գրալ կէօնիւլիւլէրի
իչին պիր րանտէվու մահէլլի օլմուշ
իսէ, պու եօլտա պիր տիվանէլի-
կին, պիւլիւք ֆէնտըղլարա սէպէ-
պիյեթթ վիրէճէկիտէ, գաթան իհ-
թիմալին խարիճինտէ տէկիլ տիր,
— տէտի մատամ տը Պուրկէօյ :

— Հագգընըզ վարտըր, մատամ,
— տէտի մատամ Տէլմար, — պարի,
Ալլահ վիրէյտիտէ, իմբէթաթօր զա-
պիթլէրի, մէգրիւր իսթիհզալարա,
էհէմմիյեթթ վիրմէեէ իտիլէր :

— Թէէսսիւֆ օլունուր քի, ազի-
ղէմ Աննա, — տէտի Մ. Տէլմար, —
մերգուման կէօնիւլիւլէր, մուղա-
յիրի օլարագ, զիեատէօիյլէ էհէմ-

(՝) Յիվվէզը, Պօնարարթ զէմանը աս-
կէրլէրինտէ՞ օլան պիր շօգ զապիթլէր,
815 վէ 1816 սլնէլէրինտէ, թօրթօյեէ
կիտէլիք, օլ եօլտա մասգարալըզլար ին-
րասընա ճիւրաթ էլլէմիշլէր տիր :

միյեթ վիրմէքոն օլտուգտան պաշգա, հաթթա իչէրինտէ, սէօյլէնտիկինէ կէօրէ, դայէթլէ պէլալը տիւէլլօճուլար տախի պուլունմագտա իմիչ, պինաէն ալէյն տիմէք տիր քի, մաողալլահ, պու մասգարալըգ եիւզիւնտէն, պիր գաչ քիչի էօլրէք, շիմտիքի կիւլիւլէր, աղաեքլլարտա գարար գըլաճագ տըր:

— Ամա՛ն եա Րէպպիմ, — տէտի մատամ Տէլմար, — նէ՛ գատար տէհչէթամիզ պիր հալ:

— Ինչաալլահ, — տէտի մատամ տը Պուրկէօյ, — օրալարա գատար իլէրու կիթմէքիկէ չըգըչմաղար:

— Օ՛հ, օ՛հ, օ՛հ, — տէտի Մ. Տէլմար, հալէա սանտալիյեէ իւզէրինտէ պուլունտուղու թագտիրաէ, — իչթէ՛ սօն արապա տախի... շիւքհէսիզ օլարագ, տահա զիեատէ միւքէմէլլէրիտէ, պու արապատա պուլունմագտա օլմալը տըր:

— Հաֆը՛զ Ալլահ, զանն իտէրիմ քի, իչ կիթտիքճէ ֆէնալաչաճագ տըր, — աէտի Մ. տը Պուրկէօյ, — իչթէ շիմտիտէն թօրթօնիտէ պուլունան պիր չօգ էճնէպի զապիթլէրի իլէ սայիրլէր, գարունուն էօնիւնէ չըգտըգլարընտան, հիչ շիւքհէ ճայիզ տէկիլ տիր քի, մէրգուման սախթէ խաֆիֆ քիեատէլէրէ (վէթիթէօր) գարչը, ֆէնա պիր մուամէլէ իպրազ իտէճէքլէր տիր:

— Լաքի՛ն, զանն իտէրիմ քի, իլքարապալար իլէ կէլէնլէր, պու սօն արապատա պուլունան տօսթլարընա պէքլէմէքտէ տիրլէր, — տէտի Մ. Տէլմար, — ա՛, ա՛, իչթէ շէօհրէթ:

չուար պուլունան տիւէլլօճու Լօսթանթ տախի մէյտանէ չըգտը... մէր գու՛մ տախի աթիգ գրալ կէօնիւլիւլէրինտէն պիրի տիր, մէրգումու շախսէն թանըմագտա տէկիլ իտիմ իսէտէ, տահա պիր գաչ կիւնէ վվէլ կէօսթէրտի իտիլէր:

— Հա՛նըեա, նէ՛ ըէտէ տիր մէրգու՛մ, — տէյի սիւալ իյլէտի Մ. տը Պուրկէօյ:

— Նա՛, նա՛, իչթէ, թօրթօնիտէն գարուսու մէրտիվէնիտէն էն էվվէլ աչաղը ինմէքտէ օլան տըր, սարըճա լէհճէլի, վէ իրի կէօվտէլի պիրի օլուպ, վէ էլինտէ տախի պիր տէկէնէք պուլունմագտա տըր: Էօյլէ պիր պէլալը հէրիֆ տիր քի, եիւզիւնէ պագմաեա պիլէ ինսան գօրգար, հէլէ պէնճէ պէն, հիչ կէօրմէմէքլիկի պիլէ արգու իտէրիմ, — տէտի Մ. Տէլմար, սաֆտէրոնճա պիր սէօյլէյիչ իլէ, — չիւնքի, տօղրուսու, պէն տիւէլլօճու տէկիլիմ, աման, Ալլահ հըֆզ իյլէեէ, տիւէլլօ իսմիւնի իչիթտիկիմ կիպի, հաթթա թիւյլէրիմ տիքիլի:

— Ա՛, սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուսուլ, Լօսթանթ տէտիքլէրի, մէրգո՛ւմմու տուր, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, — հազգընտա չօգ շէյլէր իչիթմիչիմ տիր... էվվէթ, տիւէլլօճուլուգ պապընտա քէսպի շէօհրէթ իթմըլ տիր. նէ՛ գատար էլէմպախչ պիր շէօհրէթ: Սէօյլէնտիկինէ նէզաբէն, շիմտիյէ տէկին, սն պէչքէրրէ տիւէլլօեա չըգըչմըլ տըր, վէ տօգուզ քիչիւնիտէ ճանընեագմըլ տըր... տիմէք տիր քի, նըսֆընտան զիեատէսինի էօլտիւրմիւլչ

տիր... տօղրուսու, շայեանը թէ-
հասիւֆ պիր հալ:

— Ալլա՛հ հրֆղ իյէսին, նէ գա-
տա՛ր տէհչէթամիզ պիր ատէմ ի-
միչ, — տէ յի պաղըրուր մատամ Տէլ-
մար տիւչարը հէյպէթ զլարագ:

— Ամա՛ն եա Բէպպէմ, տօգ ուզ
քիչինին ճանընա՛ մը գըյմագ, նէֆ-
րէթամի՛զ պիր հալ, — տէտի մա-
տամ տը Պուրկէոյ:

Պատէհու մէրգումէ, իզթիրապը
գալպ իւզրէ օլտուղու հալտէ, մա-
տամ Տէլմարա խիթապէն, — լաքին,
մատամ, պու մէրթէպէ պիր պլըրի-
նէ խուսումէթլըրի պուլունան իրի
թարաֆ միւսանէսինտէ, տէհչէթ-
ֆէրմա նէթիճէլէր հուսուլէ կէլմէ-
սի, մէկէրչի իհթիմալի քէպիրտէն
տէկի՛լ մի տիր:

— Տօղրուսու, մատամ, պէն տա-
խի սիզին կիպի տիւչիւնմէքտէ օլ-
տուղումտան, քէնտիմէ րաղմէն օլ-
տուղու թագտիրտէ, եիւրէկիմ
տիթրէմէքտէ տիր:

— Ա՛, աման եա Բէպպիմ, —տէ յի
պաղըրտը պիրտէն պիրէ Մ. տը Պուր-
կէոյ, իզհարը թէաճճիւպ վէ իզ-
թիրապ խտէրէք, — քէնտիսի՛ տիր,
էվլէթ, մէրգո՛ւմ տուր... սօնրա
քի արապատան աշաղը ինմէքտէ
տիր:

— Քիմի՛ն հագգընտա տըր սէոյ-
լէտիկինիզ, աղիզիմ, — տէ յի սիւալ
իյէտի մէրգումուն զէվճէսի:

Հալ պու քի, Մ. տը Պուրկէոյ,
մէրգումէնին պու սիւալինէ ճէվապ
վիրմէտիքտէն պաշգա, տահա զի-
եատէ տիւչարը էնտիչէ օլմագտա

պուլունմասը անլաշըլմագ տէ օլտու-
ղու հալտէ տախի, իլավէյի մէգալ
պիրլէ, — էվլէթ, իյթէ մէրգում,
վօլթիժէօր գըեաֆէթինտէ պուլու-
նան ալթը նէֆէր կէնճ քիմէսնէլէ-
րին էօնլէրինտէն կիթմէքտէ տիր...
գահվէխանէնին մէրտիվէնինտէն եօ-
գարը չըգմագտա տըր... տիմէք
տիր քի, օլ հէյպէթամիզ Լօսթան-
ժըն գարչըսընա՛ չըգաճագ տըր:

— Թէքրարէն սէօյլէրիմ, աղի-
զիմ, — տէտի թէքրարէն մատամ
տը Պուրկէոյ, — քիմ իչին տիր սէօյ-
լէտիկինիզ:

— Մ. տը Պուրկէոյին սէօյլէտի-
կի, սիեահ պըեըզլը. իրի պէտէնլի
վէ կէնճ պիր ատէմ տիր... տօղրու-
սու, մէրգում շայեանը իսթիհզաօ-
լարագ, սաչլարընը գրալ գուշու
թարգընտա թէրթիպ իթտիրմիչ ի-
սէտէ, քէքտէ տիլպէր պիր սիմաեա
մալիք պուլունմագտա տըր, —տէ յի
ճէվապ վիրտի Մ. Տէլմար, մատամ
տը Պուրկէօեէ, —իչթէ, իչթէ, մէր-
տիվէնին եօգարըսընտա տըր:

— Լօսթանժ մէրգումուն գարչը-
սընա չըգարագ, կէրիլիպ իչէրի պը-
րա՛գ մամագտա տըր, —տէ յի պաղըր-
տը Մ. տը Պուրկէոյ տիւչարը խէվֆ
օլարագ:

— Հիտտէթլի հիտտէթլի մուհա-
վէրէ իյլէմէքտէ տիրլէր, — տէտի
Մ. Տէլմար, —մէրգում իրի վիճուս-
լու, վէ գըզըլնա պըեըզլը օլուպ,
վէ պէլինէտէ գըլըճ եէրլինէ պիր քէ-
պապ շիչի ասմըչ օլան ատէմ, հա-
լէա քէնտի ահքեամ ու աթվարը
ղարիպէսինէ տէվամ իլէ, Ավսթ-

ըրա զապիթանընտան պիրինէ, գաշ-
լարընը չաթըպտա պագմագտա տըր
... էօյլէ՛ եա ... էօյլէ՛ եա , մութ-
լագա մէրգում, թահգիրէ ճիւրաթ
իլէ , պիր արպէտա գօրարմագլըգ
էֆքեարընտա օլմալը տըր :

—Ա՛ , ա՛ , - տէյի պաղըրտը Մ.
տը Պուրկէօյ , տահա զիեատէ տիւ-
չարը էնտիչէ օլարագ , -մէրգումուն
գարչըսընտա տուրուպտա , քիւս-
թախնա պիր թարզ իւզրէ սէօյլէ-
տիքտէն պաչգա , օլ էլինտէքի սալ-
լամագտա պուլունտուղու տէկէնէ-
կիտէ ալըպ գըրմըչ տըր : Վէ իշթէ
չիմտի քեաֆիքէսի տախի , գահվէ-
խանէտէն իչէրի կիրմէքտէ տիրլէր...
վէ հիչ չիւքհէ ճայիզ տէկիլտիր քի,
պունլար պիր պիրլէրիլէ թութու-
չուպ , գավղա իտէճէքլէր տիր , վէ
չարէլէրտէ եօգ տուր քի, Լօսթանթ,
մէրգումուն հէլաքինի մուճիպ օլա-
ճագ տըր... -տիեէրէք, վէ սանտա-
լիյեէտէն աչաղը ինէրէք իլավէյի
մէգալ իյլէտի Մ. տը Պուրկէօյ , -վէ
պէլքիտէ շիմտիեէ գատար մէրգու-
մու վոճըուպ էօլտիւրմիւշ տիւր ...

—Փագաթ , էֆէնտի , -տէտի Մ.
Տէլմար , քէնտի տախի սանտալիյ-
եէտէն աչաղը ինէրէք , - մէրգում
կէնճ ատէմ քի՛մ տիր ... պէսպէլ
լի թանըմագտա օլմալըսընըզ , չիւն-
քի աճըբըպ զայրէթինի շէքմէքտէ-
սինիզ :

—Տօսթլարըմտան պիրի տիր , -
տէյի ճէվապ վիրտի Մ. տը Պուր-
կէօյ , - գօլօնէլ Բօլան տէրլէր ...

—Աճայիպ , - տէտի Մ. Տէլմար
հարարէթլի պիր սէօյլէյիւ իլէ , - օլ

կէօրտիւկիւմիւզ կէնճ վէ տիլպէր
պիր ատէմ... Վաթէրլօ մուհարէ-
պէսինտէ , քէնտի սիւարիլէրի պա-
չընտա , շէճաաթը աղիմէ իպրաղիյ-
լէ , հիքմէթ տէրէճէսինտէ մէրտ-
լիքլէր իճրասընա մուվաֆիազ օլ-
տուղու , պէյն էլ խալզ , սէնալէր
իւզրէ սէօյլէնմէքտէ օլուպ , վէ օլ
պապտէտէ քէսպի նամ ու շէօհրէթ
իյլէմիշ պուլունան գօլօնէլ Բօլան
մէրգում քէնտիտի՛մի տիր :

—Էվվէթ , էվվէթ , պիզգաթ քէն-
տիտի տիր , էֆէնտի , -տէտի Մ. տը
Պուրկէօյ , տահա զիեատէ էսէֆ ու
էնտիչէ իզհարիլլէ , - էվվէթ , մէր-
գում գօլօնէլ Բօլան տըր... իմ-
բէրաթօրըւզ զէմանընըն էն սօն ,
վէ էնտէ գիեատէ շէրէֆ ու իֆթի-
խարընը մուճիպ օլմուշ օլան կէնճ
գահրամանլարտան պիրի տիր...
բէք նէզաքէթլի , բէք թէրպիյեէ-
լի , վէ բէքտէ ագրլըզ զաթլարտան
պիրի տիր . շէօյլէ քի , թանըտըզ-
լարըմ միեանընտա նատիր իւլ էմ-
սալ տիր . ֆագաթ , գիեատէսիլլէ
էսէֆ օլունուր քի , իհթիմալի քէ-
պիրտէն կէօրիւնտիւկիւնէ նէզա-
րէն , Լօսթանթ , անըն ճանընա գը-
եաճագ տըր , չիւնքի , գըլըճ վէ
գուվվէթ ճիհէթինտէ , սէօյլէնտի-
կինէ կէօրէ , մէրգում իլէ ըէգա-
պէթէ միւզթէտիր , քիմսէ պուլուն-
մագտա տէկիլ տիր :

Ճիւզիճէ մուգատտէմ , մատամ
Տէլմար , մատամ Պուրկէօյ , վէ չի-
չէքճի գարը , Ատալպէր իսմինի ի-
չիթտիքլէրինտէ , իւզէրլէրինտէ պիր
թէէստիրի աղիմ զուհուրա կէլտի-

կի միսիլու , գօլօնէլ Րօլան իսմինի տախի իշիթտի.քլէրինտէ , վէ ալէլ-խուսուս , մէրգումուն պիր թէհլի.քէեէ ուղրաեաճաղընրտա անլատըզ-լարընտա , տէկիլ եալընըզ մէզպուրէ իւչ նէֆէր դատընլարըն իւզէրլէրինտէ , հաթթա , մաժօր Մօրիսին իւզէրինտէ տախի , այնի սուրէթտէ պիր ալթիւսթիւք էսէրի հուսուլէ կէլմէկէ պաշլատը . չիւնքի , մէրգում մաժէօր Մօրիս , չիչէքճի գա-րըեը թէրք իթմէեէրէք , հալէա մու-հաֆազաեա տէվամ իյլէմէ.քտէ պու-լունտուղունտան , թօրթօնի գահ-վէխանէսի մէրտիվէնի պաշընտա վու-գուա կէլմիչ պուլունան հալլէրի , մէզպուրէլէր կիպի քէնտիսի տախի իշիթմիչ իտի :

Գօլօնէլ Րօլան իսմի իլէ , տիւէլլօ , վէ էօլիւմ թէհլի.քէսի լուղէթլէրի-նի , մատամ Տէլմար իշիթտիկինտէ , բէնկի աթմաեա պաշլամըչ օլտու-ղունտան , իղթիրապը գալպի էսէ-րինի սէթր իթմէ.քլիք նիյեէթիյլէ , շաբգասընըն իւզէրինտէ պուլունան թիւլ նիգապընը աշաղը ալարագ , եիւզիւնիւ գաբաթմըչ , վէ սայքի էլ-լէրի տիթրէմէ.քտէ օլտուղու թագ-տիրտէ , չօճուղու Ատալպէրի , սի-նէսինէ չէքմէկէ պաշլամըչ իտի :

Հալ պու քի , մատամ տը Պուր-կէօյ , իլք հէյճանտա տիւչարը հէյ-պէթ օլարագ , քէնտույի շաշըրտը-ղընտան , ագըլըղըզ իտէրէք , կիւ-եա գօլօնէլ Րօլանը , տիւչար օլա-ճաղը թէհլի.քէտէն կիտիպ գուր-թարմագըզ նիյեէթ ու զայրէթին-տէ տիր կիպի , պիրտէն պիրէ սըչ-

րաեըպ նիմ աեաղա գալըգմըչ , վէ կէրչի տէրագապտա , տիւչիւնիւպ ագընը պաշընա թօրլատըղընտան , եինէ տիւչիւպ սանտալիյեէսինէ օ-թուրմուչ իտի իսէտէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , իւզէրինտէ պիր սինիր հարէքէթի զուհուրա կէլտիկինտէն , էլլէրի աեագլարը տիթրէմէկէ , վէ տիչլէրի տախի շիտտէթ իւզրէ պիր պիրինէ վուրմաեա պաշլամըչ իտի . վէ , մէզքիւր հալինին , հէրքէսին չիւբհէսինի տավէթ ու թահրիք իյ-լէեէճէկինի բանա պիլտիկինտէն , քէնտույի զապթ իտէպիլմէ.քլիք է-մէլիյլէ , պաշընը էօնիւնէ էկէրէք , մէնտիլինի ազզընա ալըպտա ըսըր-մաեա մէճպուր օլմուչ իտի :

Վէ չիչէքճի գարըեա կէլինտիք-տէ , գօլօնէլ Րօլանըն , էօլիւմ թէհլ-լի.քէսինտէ պուլունտուղունու իշի-թիր իշիթմէզ , քէտէրինտէն սայքի տիւչարը հէյպէթ վէ հիտտէթ օ-լարագ , իւզէրինտէ պիր քիւսթախ-լըզ էսէրի հիսս իթմէկէ պաշլատը-ղընտան , օլ իրի կէօզլէրինտէն ա-թէչլէր սաշըլմաեա պաշլատըղը թագ-տիրտէ , քէնտույի մուհաֆազա իյ-լէմէ.քտէ օլան մաժօր Մօրիսէ խի-թատէն , վէ չօճուղունուտա մէրգու-մա տօղրու ուզատարագ , -էֆէնտի , բէճա իտէրիմ , պէրայի ինսանիյեէթ , ազաճըզ շու չօճուղումու թուլթ-մագըղա հիւմէթ իտինիզ . . . զիրա , պէն օրաեա կիտէճէկիմ . . . -տէտի :

Վէ , պունու սէօյլէտիլի վագըթ-տա , պաշըլլա թօրթօնի գահվէխա-նէսինի կէօսթէրտի :

Հալ պու քի , մաժօր Մօրիս , օլ

հէնկեամոէ , մերգուման սախթէ
 օն տէօրտիւննիւ Լուի վօլթիթէօր-
 լէրինին օրաեա կէլմէլէրի իւղէրինէ ,
 զուհուրի իհթիմալտէն պուլունան
 ֆէնալըզլարը իշիտիպ , վէ գօլօնէլ
 Րօլանըն տախի , իշլէրինտէ պուլուն-
 տուղունու կէօրտիւկիւնտէն , էշ-
 քեալ ու լէհնէսի թէպտիլ օլուպ ,
 վէ տիւչարը էնտիշէ օլարագ , գա-
 լապալըղը եարըպտա իլէրու տօղրու
 աթըլաագլըգ աղմ ու զայրէթինտէ
 պուլունմագտա ի.քէն , չիշէքճի գա-
 րը թարաֆընտան զուհուրա կէ-
 լէն մէզքիւր թէ.քլիֆի կէօրիւննէ ,
 մէզպուրէնին տիվանէլիկինէ համլ
 իյլէտիկինտէն , ումուզլարընը սիլ-
 քէրէք , - պուլունտուղունուզ մա-
 հէլլտէ տուրունուզ . . . պէն չօճու-
 զունուղու ալամամ , - տէ յի ճէվապ
 վիրտի :

Մէրգում , պունու սէօյլէտիկիյլէ
 պերապէր , կէրչի , քէնտի սիլահ
 արգատաչլարընա կիտիպ գավուչ-
 մագ ֆիյեթիյլէ , իղտիհամը եա-
 րարագ պիրգաչ աաըմ իլէրու կէչ-
 տի իսէտէ , աշուրի մէրթէպէ քէ-
 տէրլէնիպ տալմըչ օլտուզլարընտան ,
 նէ մատամ Տէլմար , վէ նէտէ մա-
 տամ տը Պուրկէօյ , մէրգում իլէ
 չիշէքճի գարը միեանէսինտէ կէչէն
 հալ վէ մէգալէնին ֆէհմ ու ֆար-
 դընտա օլամատըլար :

Չիշէքճի գարը իսէ , մաժօր Մօ-
 րիսին , քէնտի թէ.քլիֆինի գա-
 պուլ իթմէտիքտէն պաչգա , իլէ-
 րու կիթտիկինի տախի կէօրտիւ-
 կիւնտէն , բիշինի պըրագմաեարագ
 արգասը սըրա կիթտի , սըգը սը-

գըրեա մէրգումուն եանընա եանաչ-
 տը , վէ նէֆէսի տիհանընա սըղմագ
 պիր հալտէ օլտուղու , վէ պիր թալ-
 եան թէլաֆֆուղու իւզրէ պուլուն-
 տուղու թագտիրտէ , - « մէրգու-
 մու էօլտիւրմէք նիյեթիւնտէ տիր-
 լէր . . . իմտի , թուլթունուզ սիզ շու-
 չօճուղումուտա . . . պէն կիտիպ ա-
 նը միւտաֆաա իտէեիմ . . . մուհա-
 ֆաղա իյլէեթիւմ . . . » -տէտի :

Մէրգումէ զայլէթլէ սինիրլի , ճէ-
 սարէթլի վէ զայրէթլի պիր դատըն
 օլտուղունտան , վէ քէնտույիտէ զապ-
 թա միւզթէտիր օլամատըղընտան ,
 ատէթա պիր ճիւնէթ հալի քէսպ
 իթտի , վէ թալեանճա սէօյլէեթէք ,
 սայրի նէֆէսի քէսիլիննէսինէ պիր
 նիտա տըր պըրագըպ պաղըրմաեա
 պաչլատըր Մաժօր Մօրիս իսէ , պէրէ-
 քէթ վիրսին քի , թամ վաղթինտէ ,
 մէրգումէնին քէնտի գօլունու սըգը
 սըգըեա թուլթմագաա օլմասընը
 հիսս իթմէսիյլէ , տէր հալ պաչընը
 չէվիրէրէք պագտըղընտան , քէն-
 տույի զայպ իտէրէք , պանըլըպ
 տիւչմէք իւզրէ ի.քէն , հէման թու-
 թուպ գալտըրտը :

Մաժօր Մօրիս , ինսանիյեթլէ
 մէնպուլ պիր զաթ օլուպ ըրիգգաթ
 ու շէֆգաթը իգթիղասընճա , պի-
 չարէեի էօյլէ պիր աճընաճագ հալ-
 տէ պըրագմագ իսթէմէտիկինտէն ,
 վէ իղտիհամտա աղաճըգ սէյրէք-
 լէնմէկէ պաչլամըչ պուլունտուղուն-
 տան , քէնտիսի միսիլու սիր գաչ
 ինսանիյեթլի զաթլարըն մէրհա-
 մէթլէրինի տավէթ պիրլէ , անլէրին
 եարտըմլարըլա , էմրի թէտավի-

սինէ պագըլմագ իշին պիր մահէլլ
արամագ Իւզըէ , ալլայ մէրգումէնի
կէթիւրտիւ :

3

Մաժօր Մօրիս , մէրհամէթէնտէն
նաշի , չիչէ.քճի գարըբը գաեըրմագ-
տա ի.քէն , պուլվար իւզէրինտէ թօբ-
լանմըչ պուլուննան ճէմի զաֆիթ տա-
խի , իմբէրաթօրգէմանը զապիթ լէրի-
նին , էօյլէ թէպտիլի գըբաֆէթ իյլէ-
մէլէրինտէն , տէհչէթուլ նէթիճէլէր
չըգաճաղընը , իհթիմալտէն կէօրէ-
րէ.ք , վէ զաթէնտէ տէր.քեար օլան
մէրագլարը կիթտի.քճէ քէսպի շիտ-
տէթ իտէրէ.ք , իշին սօնուհու կէօր-
մէ.քի.ք նիյեթիթիլէ , չէնտ տագըգա
էվլէր , թօրթօնի գահվլ խանէսինէ
կիրմիչ օլանլարըն , չըգմալարընա
պէ.քլէմէ.քտէ իտիլէր :

Սատամ Տէլմար իլէ մատամ տը
Պուրկէօյ , գալպէրինտէ իլ.ք հիսս
իթտի.քլէրի գօրգու վէ քէտէր է-
սէրի , քէնտի հիւ.քմիւնիւ զայպ իթ-
մէկէ պաշլամլըչ օլտուղունտան , վէ
զաթէն , գօճանլարտա , մէղպուրէլէ-
րին տիւլէլլօ վէ էօլիւմ լաղըրտըսընը
իշիթտի.քլէրի կիպի , տիւչարը հէյ-
պէթ օլալարընը , դատըն թայի-
ֆէսինտէն օլմալարընա համլ իմու-
րէ.ք , չօգլուգ թէհաճճիւպ իթմիչ
պուլունմատըղլարընտան , մէղպու-
րէլէրնէ , քէնտի իղթիրապը գալպ
իւզըէ պուլունմալարընը , մէրգում-
լարտան սէթրէ , միւգթէտիր օլա-
պիլթիլէրտիր , վէ ալէլլուտուս , մէր-

գում գօլօնէլ Րօլան , հէրկիւն Մ. տը
Պուրկէօեիւն խանէսինէ կիրիպ չըգ-
մագտա պուլունտուղունտան , մէր-
գումտա , քէնտի զէվճէսինին տիւ-
չարը էնտիչէ օլմասընը , թապիի օլան
պիր տօսթլուգ հիսսիյեաթընա համլ
իյլէտիկինտէն , մէրգումէնին գօր-
գու վէ էնտիչէսինի տէֆ իթմէքի.ք
էմէլ ու նիյեթիթիլէ , - օթիւլի , ա-
ղիզէմ ժիւլի , -տէտի , - չօգ իհթի
մալ տիր քի , տօսթումուգ գօլօնէլ
Րօլան հագ գընտա , հատտի իթիտա-
լը թէճալուգ իլէ , սիզէ պիր գօրգու
վիրմիլիմ տիր : Նէրչի , օլ Լօսթանժ
տէնիլէն ատէմին , տիւլէլլօ խուտու-
սունտա , բէք պէլալը , վէ բէք մէ-
հարէթլի պիր ատէմ օլմասը սէօյ-
լէնմէքտէ իսէտէ , շու տախի սահիհ
տիր քի , գօլօնէլ տախի , պէղայէթ
ճէսուր վէ զայեուր պիր ատէմ օլ-
տուգտան պաշգա , սիլ.քի ասկէրի-
տէնտէ պուլունմասը ճիհէթլէ , պիթ-
թապի , գըլըճ իսթիմալինտէ , քէ-
մալ մէրթէպէ մէհարէթի պուլուն-
մագտա տըր :

—Վագաա , էօյլէ տիր էմմա , -
տէտի էօթէտէն Մ. Տէլմար , -շու-
նա թէէսսիւֆ օլունսա ճայիղ տիր
քի , օլ սէօյլէտիկինիզտէ , հէր ա-
տամ իշին տէկիլ տիր , շէօյլէ քի ,
պէնիմ իշիթտիկիմէ նէգարէն , մէյ-
տանը մուհարէպէտէ , էն զիեատէ
իղհարը շէճաաթ իտէն նիչէ գահրա-
մանլար , տիւլէլլօ մէյտանընտա իսէ ,
գըլըճ իսթիմալինէ կէլինճէ , պիղիմ
գատար պիլէ իղհարը ճէսարէթ վէ
մէհարէթ իտէմէղլէր իմիչ , վէ հօչ ,
հէլէ պէնճէ պէն , գըլըճ իսթիմալինի

պիլմէտիկիմ հալտէ , սայիր սիլաճ
 իսթիմալինտէ տախի հիչ պիր մէհա-
 ըէթիմ պուլունմագտա տէկիլտիր ,
 - տէյի իլավէյի մէգալ իթտի մէր-
 գում սատէտիլանէ պիր կիւլիւշ
 իւզրէ :

— Իեի տէտինիզ , անը տախի պիլ-
 մէմ քի , նիչան ալմագլըգտա , մէ-
 հարէթի քեամիլէսի վա՛ր մը տըր ,
 եօգսա եօ՛գ մու տուր , չիւնքի , հիչ
 պիր տէֆա սիւալ իթմէմիչիմ տիր ,
 - տէտի Մ . տը Պուրկէօյ , - իմտի ,
 իւմիտվար օլալըմքի , շէճաաթը գա-
 տար մէհարէթի տախի պուլունմագ-
 տա օլմուշ օլունն :

Պատէհու , մէրգում , արգասընա
 ալմըշ օլտուղու շալըն ալթընտան ,
 տայիմա պաշընը էօնիւնէ էկէրէք ,
 վէ հիչոէ լագըրտը սէօյլէմէեերէք
 տուրմագտա պուլունան զէվճէսինին
 ումուկլարընըն տիթըմէքտէ օլմա-
 սընը կէօրտիւկիւնտէն , մէրգումէ-
 եէ խիթապէն , -ճէսարէթ ալընըզ ,
 եիւրէքլի՛ օլունուզ , նի՛չին էօյլէ
 տիթըմէքտէսինիզ . . . տօզրուսու ,
 սիզին պու եաբտըղընըզ սըրֆ պիր
 չօճուկլուգ տուր . . . պու մէրթէ-
 պէ զայիֆիլիկին հիչ պիր մանէա վէ
 ֆայիտէսի եօգ տուր . . . պիզիմ
 սէօյլէտիքլէրիմիզ , պիր էսասլը հա-
 գըգաթա մէպնի օլմաեըպ , սանճագ
 պիր զանն ու կիւմանա միւպթէնի
 իտի . . . չիմտիտէն պու մէրթէպէ
 մէրագ վէ էսէֆ իթմէքլիք պիհսւ-
 տէ տիր , չիւնքի , մաաղալլահ , է .
 կէրչի , սահիհէն էօյլէ պիր ֆէնա-
 լըգ զուհուր իտէր իսէ , եինէ օլ
 վագըթ աճընըպ էսէֆ իտէպիլիրիզ :

— Սինիրճէ պիր զաաֆըմ պու-
 լունտուղունու , կէրչի պէն տախի
 իգըրար իտէրիմ . . . ֆագաթ , իչին
 իչինտէ պիրտէ տիւէլլօ լագըրտըր
 վար տըր , - տէտի պիչարէ գատըն
 տօտագլարը արասընտան սէօյլէեէ-
 ըէք , վէ պիւթիւն գուվլէթիյլէտէ ,
 էօյլէ քէքէլէմէքտէն վագ կէչմէկէ
 զայրէթ իտէրէք , -նիհայէթ , տիւ-
 էլլօ տէնիլէն շէյ , պիր ատէմին խաս-
 մի , հէր քիմտէ օլսա , եինէ հատտի
 զաթիւտէ , զիեատէսիյլէ հէյպէ-
 թամիզ պիր շէյ տիր :

— Վէ տիւչիւնտիւքճէքի , -տէ-
 տի մատամ Տէլմար , եիւրէքտէն
 պիր սէօյլէյիշ իլէ , վէ մատամ տը
 Պուրկէօյիւն սէօյլէտիկիլնէ թագվիյ-
 եէթ վիրէրէք , -վէ շունուտա տիւ-
 չիւնտիւքճէքի , պու կիւն սէատէ-
 թի հալ իւզրէ պուլունան ֆամիլ-
 եալար , էօյլէ պիր ֆէլաքէթ իւզէ-
 րինէ , եարընտա կիրիֆթարը հիւզն
 ու մաթէ՛մ օլաճագլար տըր :

— Օ՛ֆ , զէվալլը Աննաճըղըմ , -
 տէյի ճէվապ վիրտի Ո՛ . Տէլմար ,
 միւշէֆֆիգանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ ,
 -հա՛յֆա քի , սէնտէ , մատամ գա-
 տար պիլէ ճէսարէթ եօգ իմիշ . էվ-
 վէթ , սանա նիսպէթլէ , մատամ չօգ
 ճէսարէթլի սայըլսա սէգա տըր ,
 չիւնքի սէն , գօլօնէլ Ռօլանըն քիմ
 օլտուղունու ասլա թանըմատըղըն
 պիլմէտիկին հալտէ , սէօյլէեիչինտէ
 պիր տիթըեեիշ հասըլ օլուպ , վէ
 ըէնկին իսէ պիւթիւն պիւթիւն աթ-
 մըշ տըր . . . վէ սանա պագտըգճա ,
 զէվալլը Ատալպէրիմիզ տախի մաղ-
 մում ու մահզուն օլարագ , գօրգ-

մահա պաշլամը տըր , պա՛գ , պա՛գ , պիր քերրէ զէվալը չօճուղուն եիւ զիննէ պագ քի , անլաերպ աճըեա սըն : Հէ՛յ Ալլահ պէլասընը վիրսին օլ տիւէլլօնունտա , օլ տիւէլլօճու լարընտա : Սիղէ պէն պիր շէյ սէօյ լէեեեիմ մի , շու տիւէլլօ տէնիլէն շէեի իճրա իտէնլէրէ , սրքի պիրէր տիւանէ իսմի վիրիլսէ ճայիզ տիր . նէ՛ տէրսինիզ Մ . տը Պուրկէօյ , էօյ լէ տէկիլ մի :

—Շիւպհէսիզ , էֆէնտի , զիրա հեր խուսուստա իֆրաթա կիթմէքլիք ֆէնա պիր շէյ օլտուղու կիպի , տիւէլլօ խուսուսունտա տախի կէր շի էօյլէ տիր , ֆագաթ , պագէնտէ էօյլէ հալլէր , վէ էօյլէ վագաալար վուզու պուլմագտա տըր քի . . . ար թըզ օլ վագըթ , տօղրուսու , տիւ էլլօեատա էշէտտի լիւզում կէօրիւլմէքտէ տիր . . . —տէյի ճէվապ վիրտիքտէ Մ . տը Պուրկէօյ ,

—Վագաա , հէր վագաաեա գար շը գօնուլուպ տէֆինէ շալըշըլմագ լըղըն էլզէմիյեթիմի , պէն տախի իգրաք իտէրիմ , —տէտի Մ . Տէլմար սաֆտէրունճա պիր սէօյլէեիշ իլէ , —ֆագաթ , ինսանրտա էօլմէք լիկէ գատար մէճպուր գըլըպ սիւրիւքլէեիճի հիշ պիր վագաա տիւ շիւնիւպ կէթրէմէեօրում , նէ՛ , հիւս . նի ըրիզամլա կիտիպտէ քէնտիմի կիրտապը էճէլէ՛մի սալմագըզ , եօ՛գ , եօ՛գ , աման Ալլա՛հ հըֆզ իյլէսին , արթըզ պէն անը եարամաեօրում . . . իճրասը տէկիլ , եալընըզ ֆիքըր պիլէ լծիլլէրիմի իւրքէրթմէքտէ տիր , —տէտիկինտէն , Մ . տը Պուր-

կէօյ , արթըզ մէրզ ումա ճէվապ վիրմէքսիղին , վէ կիւլէրէքքէնտու քէնտույէ , պու զէվալը ասէմտէ , բէք գօրգագ իմիշ , —տէտի :

Պիրտէ պու հէնկեամտէ , իզտիհամ իչինտէն , —իշթէ՛ . . . իշթէ՛ չըգմագտա՛ տըրլար . . . —տէյի պիր պաղըրշմա սէսի իշիտիլտիկինտէն , Մ . տը Պուրկէօյ իլէ Մ . Տէլմար , քէյֆիյեթիմին նէ հալ քէսպ իտէճէկինի կէօրմէք իւզրէ , թէքրարէն քէնտի սանտալիյեթիլէրի իւզէրինէ չըգտըլար :

Մէրզումանըն զէվճէլէրինէ կէլինճէ , արթըզ թէհլիքէ տագըզալարընըն եագլաշմագտա օլմասընտա շիւրհէլէրի գալմատըղընտան , վէ հասէտ տէնիլէն շէյ իսէ , հէր վագըթ վէ հէր մահէլլտէ քէնտի հիւքմիւնիւ եիւրիւտիւր օլտուղունտան , օլ մէրթէպէ տիւշարը էլէմ ու էնտիշէ վէ թէլաշ օլտուլար քի , հէր հալլէրինտէն , իրիսինին տախի , այնի պիր ատէմի սէվիպ աճըմագտա օլմալարընտան նաշի տիթրէմէքտէ պուլունտուզլարը . . . վէ մէրզում տտէմինտէ , գօլօնէլ Րօլան օլմուշ օլմասը , անլաշըլմաեա պաշլատը :

Փագաթ , շուրասը բէք զարիպ տիր քի , մէքքիւր իքի կէնճ գատընլար , օլ անտէ , պիր պիրինէ գարշը հասէտ վէ ատավէթ էսերլէրի հիսք իթմէեիպ , իլլա մուղա . յիրի օլարագ , սէվմէքտէ օլտուզլարը պիր ատէմին պաշընա պիր ֆէլաքէթ կէլէճէկի գօրգուսունտան թէվէլլիւտ իտէն ումումի սուրէթտէ պիր էսէֆի ազիմ հիսս իյլէմէքտէ

պուլունտուլար, չիւնքի իքիսի տա-
խի, այբը աբը աճը ագճոա, վէ
այբը այբը տիւչիւնմէքտէ իտիլէր :

Պիրտէ պու արատա, մատամ տը
Պուրկէօյ, մատամ Տէլմարըն գու-
լազընա էկիլէրէք, վէ քէնտի սէսին-
տէ տէրքեար օլան աղլամագլըգ է-
սէրինտէ կիղլէտիպ զապթա միւգ-
թէտիր օլամաեարագ, -Մատամ . . .
կերչի պէն մերգուժ գօլօնէլի սէվ-
մէքտէ իսէմ տէ . . . սիգէ եհմին ի-
տէրէք սէօյլէրիմչի, քէնտիմի տպլա
թէսլիմ իթմէտիպ, տայիմա իպրազը
մուգալէմէթ իղլէմիչիմտիր . . . Վէ,
սիզ տախի, թըպզը պէնիմ կիպի
տիթլէմէքտէ օլտուղունուղտան,
էօյլէ զանն իթմէքտէտիմ քի . . . սիզ
տախի սէվմէքտէ օլմալըսընըզ . . .
էօյլէ տէկի՛լ մի, - տէտի :

— Եվ վէթ, կերչի պէն մերգուժ իչին
տիթլէմէքտէ իսէմ տէ . . . տէօրթ
սէնէտէն պերու . . . եիւզիւնիւ կէօր-
մէմիչիմտիր ջ- տէյի ճէվապ Վիգտի
խէ տէ մատամ Տէլմար, օլ գա-
տար ուզուն միւտպէթ տէ հիչ կէօ-
րիւշմէմիչ օլմասընա, մատամ տը
Պուրկէօյիւն էչքեպընտան, ինան-
մագ իսթէմէտիկինի տէրք ու ֆէհմ
իյլէտիկինտէն, խալիսէթ իւզրէթէչ
էքիտ պիրլէ, - իթիմատ իտինիզ,
մատամ . . . տօղրու սէօյլէմէքտէ-
երիմ . . . - տէտի :

Օլ հէնկեամտէ, մատամ տը Պուր-
կէօեիւն, քէնտի բուհու կիպի սէվ-
մէքտէ օլտուղու պիր ատէմէ, ջլ
անէ տէկին քէնտույի մուգալէմէթ
իտիպտէ թէսլիմ իթմէմիչ օլմասըն-
տա, ալտանմամըչ պուլունտուղունու

անլամըչ օլուպ, չիւնքի, ճիւղիճէ
մւգատտէմ զահիպ օլտուղու չիւր-
հէսինին թաստիգ օլունտուղունու
կէօրմիւշօլտուղունտան, պիր լթու-
րաքիտան մէսրուր օլտուղու հալտէ,
տիվէր թարաֆպան տա կէօղլէրի
հաշարարագ, լէհճէսինտէ հուսուչէ
կէլմիչ օլան բիգգաթէնիլիզ հալլէրին
նագընը իթմէքիքտէն սարֆը նա-
զար իտէրիգ Մէգպթէքէ, օլ անտէ,
գուրտ կիպի գալպինի գանճալա-
մագտա պուլունան պիր չիւրհէտէն
քէնտիկինի գուրթարմըչ օլմասըն-
տաքի տօլսեը, պերայի թէչէքքիճի,
վագամ Տէլմարըն էլինի թուլթա-
րագ սրգտը, վէ թարֆիտէն միւս-
թաղնի պիր սուրէթտէ թագտիմի
չիւրրան իյլէտի :

Մէրգուժէլէր արասընտա վոճչ
գուա կէլէն պու հալլէր, հէմ քէք
չարուգ սուրէթտէ, վէ հէմ տէ,
ղէվճլէրի, ապա ֆէհմինտէ օլմա-
տըգլարը հալտէ կէչմիչ կտի, չիւն-
քի մերգուժար, Թօրթօնի թարա-
ֆընա պագմագ իւղրէ, թէքրարէն
սանտալիյեէլէրի իւզլէրինէ չըգմըչ-
լար իտի :

— Հայտէյինիզ կիտէլիմ, -տէտի
Մ. Տէլմար սանտալիյեէտէն աշաղը
ինէրէք վէ էլէմնաք պիր սուրէթտէ
սէօյլէտէրէք, - արթըգ, հիչ պիր
չիւրհէ գալմամըչտըր, մութլագա
գօլօնէլ Բօլան իլէ օլ իրի վիճուտ-
լու վէ գըզըլ պըքըզըլ օլուպ, վէ
պէլինտէ պիր քէպապ շիչի թագ-
մըչ պուլունան ատէմ, քէնտի խա-
սիմլէրիլլէ վուրուշաճագլար տըր-
չիւնքի, օլ հէյպէթամիզ Լօսթանթ

իլէ, պիր տէ Ավսթրիայը զապիթ պիրլիքտէ օլտուգլարը հալտէ, գահվէխանէտէն տիշարը չրգարգտան պաշգա, տէօրտիւ պիրլիքտէ օլարագ տախի, այնի արապանա պինտիլէր. վէ զարիպ եէրիտէ շուրասը տըրքի, պունլար, պիր պիրլէրի ճանլարընա գաստ իթմէք ազմին. տէ պուլունտուգլարը թագտիրտէ, պիրտէ տուրուպտա, պէրայի նէզաքէթ վէ թէրպիյեէ, արապանա էվ վէլ պինմէ քիլիի, պիրպիրինէ թէքլիֆ իյլէտիլէր. նէ գատար պիւսիւք վէ շայեանը թէաճճիւպ պիր հիւրմէթ:

— Իէզալիք սայիրլէր տախի չրգարլար, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, — պունլար, նըսֆը կէօնիւլիւլէրտէն, վէ նըսֆը տախի էճնէպի զապիթանընտան օլտուղու հալտէ, իքի թագըմ... ալթըշար քիշի օլարագ... հազըրլանմագտա, վէ մութլագա, շիմտի, եա Վէնսէն վէ եատա Պուլօնեը օրմանընտա, պիր պիրի ճանընա գըլմագլըգ նիյեէթիլէ կիթմէքտէ տիրլէր:

— Իհթիմալ տիր քի, — տէտի Մ. Տէլմար, — կիւնտիւզին վուգուա կէլէճէք օլան պէօյլէ պիր տէհշէթամիզ հալտէն, բօլիս խապէրտար օլարագ, միւմանաաթ իտիպ պըրագմանեաճագ տըր. վէ, ինչաքլահտա էօյլէ օլաճագ տըր:

— Էֆէնտինին հագգը վար տըր, — տէտի մատամ տը Պուրկէօյ, — մէրգումուն սէօյլէտիկինտէն քէսպի իւմիտ իտէրէք, էվվէթ, պէն տախի էօյլէ զանն իտէրիմ քի, միւմքին տէ:

կիւտիր, էօյլէ պիր տիւէլլօնուն վուգու պուլմասընա միւսաատէ իյլէմէեէճէքլէր տիր:

— Հապիպէմ, վէլէվ սէօյլէտիկինիզ կիպի տախի օլմուշ օլսա, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, — եինէ նաֆիլէ տիր, շիւնքի, անըն պաշգա պիր ֆայիտէսի օլմանեպ, անճագ պիրազ կիճիքմիշ օլաճագ տըր. եօգսա, մէզքիւր տիւէլլօ, էսասէն, հէր հալտէ վուգու պուլաճագ տըր. վէ պէնճէ, պիր ան էվվէլ մէվգըրի իճրանէ վազ իտիլիպ պիթմէսի տահա զիեատէ էվլէա տըր. շիւնքի, կէրէք քէնտիմ, վէ կէրէք զէվճէմ, իքիմիզ տախի, զէվալլը տճաթումուզ գօյօնէլ Բօլանըն նէ օլաճազընը անլանեպ գուրթուլմուշ օլուրուզ... վէ պու հալտէ իսէ, հէր սաաթ վէ հէր տագըգա շիւբհէ վէ էնտիշէ բէնչէսինտէ մէթրուք գալաճաղըմըզտա իշթիպահ եօգ տուր:

Տիւէլլօեա կիտէնլէրին արապալարը կիթտիքտէն սօնրա, գալապալըգ տախի, ազար ազար տաղըլմանա պաշլատը:

Վէ, Մ. Տէլմար, զէվճէսինի գօլթուղունա թագտըգտան սօնրա, Մ. տը Պուրկէօյ իլէ մատամընա խիթապէն, — չօճուղում թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլան պիր սայզընըզըզտան տօլանը, շիմտի բէք մէմնուն օլմագտանըմ, շիւնքի, զաթը ալիլէրինի, թէքրարէն կէօրէրէք, միւշէրրէֆ օլմագլըզըմըգա պիր վէսիլէ վիրմիշ տիր, — տէտի:

— Վէ պէնտէ մէմուլ իտէրիմ քի, էֆէնտի, թէսատիւֆ սէմէրէք

սի օլան իշպու միւնաստեպէթիմիզ պէրտէվամ օլաճագ տըր , -տէտի Մ. տըր Պուրկէօյ , - վէ հիչ շիւբհէ իթմէքսիզին , պիլ վէքեալէ ճէսարէթ իտէրիմ սէօյլէմէքլիկէ քի , զէվճէմ տախի , այնի արզու , վէ այնի էմէլտէ պուլունճագ տա տըր :

Մատամ տըր Պուրկէօյ , հալէա քէնտի «վէլօսուլլա» երկզիւնիւ գա. բաեարագ , լէհճէսի սօլղունկուղունու . վէ իզթիրապը տէրունի ասա. ըընը սէթր իյլէմէքտէ օլտուղու , վէ էլիտէ տիթրէմէքտէ պուլունտու. ղու հալտէ , մատամ Տէլմարըն է. լինի թութաու , վէ , մանեալը պիր թէլաֆֆուղ իլէ սէօյլէեէրէք , -մատամ . . . զաթընըզա , հէր նէ գատար , բէք ազ թանըբըպ իւլֆէթ իտէպիլտիմ իսէտէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , մէէմուլ իտէրիմ քի , սայիր տէֆալար տախի կէօրիւշիւպ գօնուշմագլըգ շէրէֆիյլէ միւշէրիէֆ օլմագլըգ արզույի քէպիրինտէ պու. լունտուղումա , գավիէն իթիմատ իտէրսինիզ , - տէտի :

—Օլ պապտէ հիչ շիւբհէ իյլէ. մէտիքտէն պաշգա , պէնիմ տախի այնի արզուտէ պուլունտուղումա , քէմալի էմնիյեթ իւզրէ օլապիլիր. սինիզ , մատամ , -տէ յի ճէվապ վիր. տի մատամ Տէլմար :

Պատէհու , մէրգումէլէր պիր պի. ըիլէ վէտալաշարագ այրըլտըլար :

Մ. Տէլմար , կէրչի , ժահէլլի մէգ. պուրէ երկրիւեէրէք կէլմիշ իտի ի. սէտէ , կէրէք զէվճէսինին , վէ կէ. ըրէք չօճուղունուն եօրուլուպտա իհ. թիեաճ հասըլ օլմասը իհթիմալինէ

մէպնի , արապասընըն կէլիպ պուլ. վար իւզէրինտէ պէքլէմէսինիտէ էմր ու թէնպիհ իյլէմիշ իտի :

—Սգշամ թաամընը իթտիքտէն սօնրա , ազիզէմ Աննա , նասըլ կիթ. մէք նիյեթթիւնտէսին , - տէտի մէր. գում քէնտի զէվճէսինէ , վէ պա. տէհու , տիգգաթ իւզրէ մէրգու. մէնին երկզիւնէ պագարագ , աշու. ըր մէրթէպէ մաղմում պիր հալտէ կէօրտիւկիւնտէն , -Հէյ Ալլահ պէ. լասընը վիրսին պու հալլէրիմէյտա. նա կէթիրէնլէրին , ամա՛ն եա Ռէպ. պիմ , պու նէ՛ մէրթէպէ պիր հիւզն ու էլէմ տիր սէնտէքի . . . կէրչի , նիյեթթիմ սէնին տիւշարը հիւզն ու էլէմ օլմագլըղըն տէկիլ իտի . . . լա. քին , հիչ տէկիլ իսէ շունու տիւ. շիւնմէտիմ քի , էօյլէ պահատըր քի. մէսնէլէրին , վէ ալէլիուսուս գօլօ. նէլ Ռօլան կիպի , կէնճ վէ գահրա. ման պիր ատէմին , կիտիպտէ պիր պիրլէրինի թէլէֆէ շալըշմալարընը իշիտիպտէ միւթէէսսիր , վէ միւթէ. էլլէմ օլմամագ իչին , թաշտան բէք պիր երկրէք իգթիգա իտիպ , վէ սէ. նին կիպի պիր գատընտա իսէ , օլ մէր. թէպէ թաշ պիր երկրէք պուլունա. մաեաճաղը թապի իտի . . . Շունա գիեատէսիլլէ էսէֆ իտէրիմ քի , սէ. նին պու թէէսսիրինէ , պէն քէնտիմ սէպէպօլմուղում տուր , շիւն քի , պու կիւն կէգմէկէ չըգմագլըղը , պէն թէքլիֆ իյլէմիշիմ տիր , քեա՛շքի , հիչ թէքլիֆ իթմէեթ իտիմտէ , սէն. տէ կէլիպ մէգքիւր հալլէրի կէօրէ. ըրէք , պէօյլէ տիւշարը էլէմ ու քե. տէր օլմաեա իտին . . . պու կիւն քի

Թէֆէրրիւճիմիզտէն, պաշգա պիր շէյ
խաթիֆատէ իտէմէեիպ, ֆագաթ,
եալընըզ շու թէսէլի հասըլ օլմուշ
տուր քի, իքի եէնի վէ սէվիմի
տօսթլարա մալի ք օլմուշուզ տուր,
տօղրուսու, զէվճ վէ զէվճէ, իքիսի
տախի, բէք նէզաքէթլի, վէ բէքտէ
ինսանիյեթլի զաթլար տըրլար, հէ-
լէ մէրգումէ կէնճ գատըն, զիեա-
տէսիլլէ լէթաֆէթլի պիր գատըն
տըր, հա՛, նէ՛ տէրսին, Աննա, էօյ-
լէ տէկի՛լ մի:

— Ֆիլվազը էօյլէ տիր, բէք տիլ-
րիւպա պիր կէնճ տիր, ազիզիմ, -
տէտի մատամ Տէլմար, - ֆագաթ,
պանա թաամտան սօնրա, նէ՛ եար-
մագ նիյեթիստէ օլտուղումու սիւ-
ալ իյլէտի իտին, էօյլէ տէկի՛լ մի,
իմտի, խապէր վիրիրիմ քի, վալի-
տէմէ կիթմէքլիք արզուսինտէեիմ:

— Բէք ալէա... պէնտէ սօնրա-
կէլիր սիզի օրատա պուլուրում:

— Ա՛ճայիպ, ազիզիմ, սէն պիր-
լիքտէ կէլմէեիպտէ, Ատալպէր իլէ
պէնի եալընըզ մը պրբագմագ նիյ-
եթիստէսին:

— Միւմքին տէկիլ տիր, պէն պէ-
րապէր կէլէմէմ, չիւնքի, միւհիմմ,
վէ զայէթլէ միւհիմմ պիր իշիմ վար
տըր... - տէտի Մ. Տէլմար կիւլէ-
րէք,

— Նէ՛ իմիշ օլ մէրթէպէ միւհիմմ
օլան իշին:

— Քիրազլարը ունութտո՛ւն մու,
մատամ, -տէտի Մ. Տէլմար, լէթա-
յիֆ թարզընտա սէօյլէեէրէք:

— Նէ տիմէք իսթէտիկինի ան-
լաեամատըմ:

— Նիշին, ա՛ պէնիմ ազիզէմ Ան-
նա, տիւն, Ատալպէրտէ պիրլիքտէ
օլտուղու հալտէ, արապա իլէ, գրալ
մէյլէճիսի տիւքքեանը էճնիւնտէն
կէչէր իքէն, - « քիրա՛զ իսթէրիմ,
թաղէ թաղէ քիրա՛զ իսթէրիմ » -
- տիեէրէք պաղըրտըղընը ունութ-
տո՛ւն մու... իմտի, էլմասըրզըն
խաթըրը իշին, կիտիպ մէզքիւր քի-
րազլարտան ալմալըեմ՛:

Ատալպէր պունու իշիտինճէ, պաշ-
լաար բէտէրինէ եալթագլանարագ,

— Ա՛հ, ա պէնիմ պապաճըղըմ,
թէչէքքիւր իտէրիմ, թէչէքքիւր ի-
տէրիմ, պանա կիւղէլ կիւղէլ քի-
րազլա՛ր կէթիրէճէքսին, - տէտի:

— Կէօրմէքտէ՛ միսին, իշիթմէք-
տէ՛ միսին շու շէյթանըն մասգարա-
լըզլարընը, քիրազ լագըրտընը ի-
շիթտիկի կիպի, նա՛սըլտա ճիլվէ-
քեարլըզլարա վէ տալգավուգլուգ-
լտրա պաշլամագտա տըր... իշթէ՛
էօյլէ, հայտէյինիզ սիզ կիտինիզ-
տէ, պէնտէ սօնրա կէլիր սիզէ գա-
վուշուրում, զիրա, պիլիրսին եա,
միւմքին տէկիլ տիր, պէն գաթան
սիզսիզ եաշաեամամ:

Մ. Տէլմար պունու սէօյլէմէքտէ
իքէն, պէքլէմէքտէ օլան արապա-
լարը եանընա վասըլ օլտուլար:

Մէրգումուն ուշաղը, արապանըն
գարուսունու աշըպ գարատըգտան
սօնրա, պիր մէքթուպ թագաթիմ ի-
տէրէք, - էֆէնտի, պու մէքթու-
պու գօնաղա կէթիրիպ... վէ գա-
բուճուեատա, բէք միւսթաճէլ վէ
բէքտէ իգթիզալը օլտուղունու սէօյ-
լէմիշ օլտուգլարընտան, պէնտէնիզ-

տէ արապաեը կէթիրմէկէ կիթտի-
կիմտէ, պիրլիքտէ ալըպ կէթիրմէք-
լիկի էհէմմիյեթտէն ատտ էյլէտիմ,
- տէտի :

— Բէք իեի եարմըչսընըզ, - տէ-
յի ճէվապ վիրտի Մ. Տէլմար հիչ
պիր շիւրհէ վէ վէսվէսեեէ զահիպ
• լմագսըզըն, վէ հաթթա, քիմտէն
տիր, վէ եախօտ նէրէտէն տիր տէյի
հիչ պիր մէրագ էյլէմէքսիզին մէզ-
քիւր մէթթուպու ալարագ, շիւնքի,
օլ հէնկեամտէ, արապանըն բէնճի-
րէսինտէն զէվճէսիյլէ վէտալաչմագ-
տա, վէ չօճուղու թարաֆընտանտա
էլիյլէ կէօնտէրիլմէքտէ պուլունան
պուսէլէր էլէ մէշղու պուլունմագ-
տա օլուպ, վէ արապատա եօլ ալ-
մագ իւզրէ իտի :

— Բէք ալէա, բէք ալէա, Ատալ-
պեր էֆէնտի, - տէտի Մ. Տէլմար
քէնտի չօճուղունուն պուսէլէրինէ
ճէվապ վիրէրէք, - բէք ալէա, բէք
ալէա, պու պուսէլէրտէն, մահզա
մագսէտ, թագէ թագէ քիրազլար
տըրլար, էօյլէ տէկիլ մի . . . սէնի
կիպի մասգարա սէնի . . . իշինէ կէ-
լէն շէեի, նասըլտա կիւզէլ կիւզէլ
տիւշիւնիւրսիւն . . . :

Բէտէր վէ էվլատ միեանընտա կէչ-
մէքտէ օլան շու մուհապպէթ էս-
նասընտա, մատամ Տէլմար, արա-
պանըն իչէրուսինէ չէքիլէրէք, վէ
քէնտույի զապթ իտէմէեէրէք, է-
էմ ու քէտէրինտէն նաշի աղլաեըպ
կէօզ եաչլարը տէօքմէքտէ իտի :

Արապա չէնտ տագըզատան պէ-
րու եօլ ալմաեա պաչլամըչ իտի ի-
սէտէ, Մ. Տէլմարաա, հալէա, հայ-

րա՛ն հայրան, վէ մէսրօ՛ւր մէօրուր
արգալարընտան տուրուպտա պագ-
մագտա իտի :

— Ա՛հ . . . - տէտի պատէհու պուլ-
վարա տօղրու կիտէրէք, մէրգում
քէնտու քէնտույէ, վէ, մէքթու-
պուտա հալէա էլինտէ թուլթմագտէ
պուլունտուղու թագտիրտէ, - պիլ-
մէմ նէ՛ տէն տիր քի, պու կիւն, հէր
կիւնտէն զիեատէ քէյֆիլի պուլուն-
մագտաեըմ, գալպիմտէ պիր սէա-
տէթի ազիմէ էսէրի հիսս էյլէմէք-
տէեիմ . . . զէվճէ՛ մ . . . չօճուղո՛ւմ . . .
կէրչի պատիի իգպալ ու սիւրուրլա-
բըմ տըրլար, մուճիպի էօմը ու հա-
եաթըմ տըրլար . . . լաքին, նէ՛ աճա-
յիպ պիր շէյ տիր քի, պու իգպալէ
պէն, եալընըզ պու կիւն մալիք պու-
լունմաեըպ, սայիր կիւնլէր տախի
մալիք պուլունմագտա իտիմ . . . հալ
պու քի, սայիր հիչ պիրկիւն, իւզէրիմ-
տէ, պու մէրթէպէ պիր սէատէթի
հալ էսէրի հիսս էյլէմէքտէ տէկիլ
իտիմ . . . աճապա, պունուն սէպէպի՞
նէտիր, պունուն հիքմէթի՛ նէ տիր . . .
տո՛ւր, տո՛ւր, անլատը՛մ, շիմտի
անլատըմ հիքմէթի՛նի . . . իշթէ ին-
սան պէօյլէ տիր, սայիրլէրին տիւ-
չարը իտպար ու ֆէլաքէթ օլտուգ-
լարընը կէօրիւնճէ, քէնտի իւզէրին-
տէ, պիր մէմնունիյեթ վէ պիր մէ-
սէրէթ հիսս իթմէկէ պաչլար, քէն-
տիսինին, իգպալ ու սէատէթի հալ
իւզրէ պուլունտուղունու, օլ վա-
գըթ, տահա զիեատէ ֆէհմու ֆարգ
իտէր . . . կէրչի, պէն խօտպին վէ
ֆէնա եիւրէքլի ատէմլէրտէն պիրի
տէկիլ իսէմտէ, պու ճիւմլէ էլէ տա .

խի, պէսպէլի, այնի հալտէ պու-
լունմագտաեըմ, այնի սուրէթտէ
հիսս իյլէմէքտեեիմ... Ե ու շիմ-
տիքի, պիր պիրի հէլաքինէ չալը-
չաճագ օլան զապիթլէրին տախի, էլ-
պէթթէ թըպգը պիզիմ կիպի վալի-
տէլէրի վէ հէճիլէրէրի վարաըր...
վէ պէլքիտէ, պէնիմ կիպի սէվկիւլիւ
սէվկիւլիւ զէվճէլէրէ վէ էվլատարա
մալիք պուլունմագտա տըրլար...
հալ պու քի, մաազալլահ, հէր գան-
ղիսիտէ, մէյտանը միւտարէպէտէ
տիւչէճէք օլսա, պիչարէ ֆամիլեա-
լարընըն, վէ չօլուգ չօճուգլարընըն,
տէրեայի զամ ու էլէմէ իսթիղրագ-
լարընը մուճիպ օլմուչ օլաճագ տըր :
Ձէ՛ վալլըլար... տօղրուսու, բէք
տէհչէթամիզ պիր հալ տիր պու հալ
... Աննաճըղագըմըն, օլ մէրթէպէ
տիւչարը էլէմ ու քէտէր օլմասընըն
սէպէպի, իչթէ շիմտի անլաչըլմագ-
տա տըր... զիրօս, պէսպէլի, մէր-
գուլմէ տախի, թըպգը պէնիմ կի-
պի, պիր թարաֆտան, պիզիմ տէր-
քեար օլան մուհապպէթ ու սէա-
տէթի հալիմիզի կէօղլէրի էօնիւնէ
կէթիլիպ, վէ տիկէր թարաֆտան
տախի, մէրգուլմանըն հալլէրի իւզէ-
րինէ տիւչիւնտիւքճէ, հալլիյէ իւ-
զէրինտէ պիր ֆէնալըգ հասըլ օլմա-
եա պաչլամըչ օլմալը տըր... պուտա
պէնիմ պիր գուսուրուլմ տուր, հէր
չէեին իճապը հալինի, սօնրատան
տիւչիւնիւպ անլաեապիլմէքտեեիմ
... - տիեէրէք, վէ կիւլինմսէեե-
րէք իլավէյի մէգալ իյլէտի : - Նա-
ֆիլէ եէրտէ, պիր թագըմ վահի
միւլահազալարա մահէլլ վիրմէմէլի-

եիմ... վէ պիր թագըմ մանէասըզ
չիւբհէլէրէ զահիպ օլարագ, Աննա-
ճըղըմըն կիւլտէն նագիք գալպինի
ինճիթմէմէլիեիմ... Ալլահա՛ էմա-
նէթ, զաթէն պէնիմ Աննաճըղըմ,
օրալարտա՛ տէկիլ տիր... Հօ՛չ, գա-
թէն պէօլլէ շէյլէրէ ֆիլքիր եօրմագ
պիլէ ճայիզ տէկիլ տիր. հէման պէն
գօշուպ շու քիրազլարը ալտըգտան
սօնրա, քէնտի ճան ու ճէնանըմըն
եանլարընա գօշաեըմ... Լա՛ քին, շու
մէքթուպու ունութտուլմ, բէք միւ-
հիմմ, վէ բէքտէ միւսթաճէլ իմիչ,
աճապա նէ՛ իմիչ, կէրչի պէնճէ, քէն-
տի զէվճէմտէն պաչգասընըն պանա
եազտըղը մէքթուպա, միւհիմմ սը-
ֆաթը վիրմէքլիք ճայիզ տէկիլ ի-
սէտէ... - տիեէրէք մէրգուլմ ու-
մուզլարընը սիլքտի, - բէք միւհիմմ
լուպտա նէ՛ օլաճագ տըր... ֆա-
գաթ, հէր նէտէ օլսա, պիր քէր-
րէ աչըպ օգուլմալըեըմ... էվվէլա
շուրասը շայեանը տիգգաթ տըր քի,
իւզէրինտէքի եազը, պանա մալիւմ
օլան եազըլարտան տէկիլ տիր...
աչալըմ պագալըմ, քիմտէն տիր :
Մէրգուլմ, մէքքիւր մէքթուպու
աչտըգտա, իչինտէն սայիր պիր մէք-
թուպ տահա չըգտըղընտան, անը
պէր թարաֆ իլէ, էվվէլա իլք մէք-
թուպու օգուտու :

Վէ օգուր օգուլմագ, անինտէ
րէնկի աթտը, վէ էչքեալը պօղուլ-
մաեա պաչլատը... վէ պութ կիպի
տուրա գալտը :

Մէրգուլմ օգուտուղունա իթի-
մատ իթմէք իսթէմէտիկինտէն, վէ
ատէթա պիր խեեալաթ տէրեա :

սընտա կէզմէ քտէտիրճէսինէ , քէնտիրտէն շիւբհէ իյլէտիկինտէն , կէօզլէրինի սիլէրէք , թէքրարէն օգուտու , վէ անըն իւզէրինէ , իքինճի մէքթուպա տօղրու պագմաեա պաշլատը :

Վէ օլ հէնկեամտէ , տիզլէրի թութմազ պիր հալէ կէլտիկինտէն , վէ , սէրհօշ կիպի սարսըլմաեա պաշլատըղընտան , հէման քէնտուլի , պուլվարտա պուլուռնան սանտալիյեէլէրտէն պիրի իւզէրինէ աթարագ օթուրտու :

Պիչարէ օլ հալտէ , նէ կէօրմէքտէ , նէ իշիթմէքտէ , վէ նէտէ սէօյլէեէպիլմէքտէ իտի . . . ատէթա պիրլալ , վէ պիր պուլթ քէսիլմիշ իտի :

4

Ձիքրի սէպգաթ իթմիշ օլան գօլօնէլ Բօլան , Արգատ սօգաղընտա վագը օլուպ , վէ պիր հավլի իլէ պիր պաղչէ օրթասընտա քեային ուֆագփագաթ շիրին պիր գօնագտա իգամէթ իյլէմէքտէ իտի :

Օլ հէնկեամլէրտէ , մէգքիւր մահէլլէ , բէք խալի մահէլլէլէրտէն պիրի օլտուղուռնտան , գօլօնէլ Բօլանտա , պիր նիյեէթի մախուսէեէ մէպնի օլտուղու թագտիրտէ , իգամէթ իթմէք իչին , օրասընը պուլուպ ինթիխապ իյլէմիշ իտի , չիւնքի , մէգքիւր գօնաղըն պաղչէսինին արգաթարաֆընտա , խալի արագիլէրէ աչըլըր ուֆաճըգ պիր գաբուսու պուլուռնտուղուռնտան , ծօն թիւան նամ

քիթապտա օգուռնան էլվիր նամ գարը միսիլու , էօյլէ գօրգուպ վէ տիթրէեէրէք կիտիպ չըգմագտէ օլմաեալպ , իլլա , հիշ պիր կէլիպ կէչէնին կէօրմէսինտէն խէվֆ ու էնտիշէսի պուլուռնմատըղը թագտիրտէ , քէմալի ըահաթ իւզըէ , իսթէտիկի վագըլթ , մէգքիւր գաբուտան կիրիպ չըգմագտա իտի :

Պալէատէ զիքրի կէլմիշ օլան վագալար ագշամըսը , եանի ագշամ թաամընտան սօնրա , գօլօնէլ Բօլանըն , բէք էմնիյեէթլի պուլուռնան պիր խըտմէթքեարը , մէրգուռնուռն , զայէթլէ միւզէյեէն վէ միւքէմմէլ պիր հալտէ պուլուռնան սալօնուռնտա , եալընըզճա պուլուռնմագտա իտի :

Մէրգուռմ խըտմէթքեար Գօրսիգալը օլուպ , իսմի Բիէթրի , վէ սիննիտէ օթուգ ըատտէլէրինտէ իտի :

Մէրգուռմ պիր իղթիրապը գալպ իւզըէ օլտուղու , վէ լէհէսինտէտէ , ալէսսէվիյեէ կէօրիւզէկէլտիկի կիպի , շէն մէշըէպլիլիք օլմաեալպ , իլլա մահզուռն ու մաղմուռմ վէ էնտիշէլի պիր հալտէ օլարագ , սալօն աէրուռնինտէ կիտիպ կէլմէքտէ իտի :

—Պու գըլըճլար , — տիմէքտէ իտի մէրգուռմ պիր թէլաշ իւզըէ , — պու գըլըճլար . . . տիմէք տիր քի , պիր տիւլէլլօ օլմալը տըր . . . աճապա , եալընըզ շէհատէթ իչին մի հազըր պուլուռնաճագ տըր . . . եօգսա պիզըլթ քէնտիսի մի վուրուշաճագ տըր . . . Մազաալլահ , քէնտի շէճաաթ ու ճէսարէթինէ . . . վէ քէնտի մէլէքէ վէ մէհարէթինէ ըաղմէն . . . գալըրպտա . . . Ֆագաթ ,

խա՛յր , խա՛յր . . . էօյլէ պիր տէհչէ-
թամիզ էֆքեարա զահիպ օլմագ-
լըգ . . . :

Բիէթրի պու եօլտա միւլահազա-
լար իլէ մէշղուլ պուլունմագտա ի-
քէն , սալօնտան իչէրի , տէրունին-
տէ , հէնուզ աչըմըչ , բէք տիւպէր վէ
գըրմըզը պիր գամէլիա չիչէկի պու-
լունան կիրանպահա պիլլուր պիր
թէփսի թուլմագտա օլտուղու հալ-
տէ , սիւսիւ ելպիսէլի պիր խըտ-
մէթճի կիրտիկինտէն , մէրգումուն
միւլահազասընա խիթամ՝ վիրտի :

— Իշթէ սիզէ պիր չիչէք տահա ,
միւսիւ Բիէթրի , — տէտի մէրգում
խըտմէթճի , — պունու տախի , թը-
րաբէզա իւզէրինէ , տիկէր չիչէք-
լէրին եանլարընա վազ իտէեի՛մմի :

Բիէթրի , մէրգումուն պու սիւա-
լինէ ճէվապ վիրէճէք եէրտէ , — « գօ-
լօնէլին թարաֆընտան , գըլըճլարը
ալմանա կէլէն ժագ , սաաթ գաչ-
տա՞ կէլտի իտի տէ յի սիւալ իյլէտի :

— Միւսիւ Բիէթրի , մէրգումուն
կէլտիկինտէ , սաաթ իքիեի վուր-
մագտա իտի , — տէ յի ճէվապ վիր-
տի խըտմէթճի :

— Վէ , շիմտիտէ սաաթ տէօրթ
պուչուգ տուր , — տէտի Բիէթրի չա-
լար սաաթա պագարագ , վէ քէմալի
հէյճան իւզրէ կիտիպ կէլմէկէ պաչ-
լաեարագ , — Նիչի՛ն պէօյլէ տիւ-
չիւնմէքտէ , վէ նիչի՛ն պէօյլէ գօր-
գուլարա զահիպ օլմագտաեբմ . . . :

— Միւսիւ Բիէթրի , պու չիչէկի
տախի , թրաբէզանըն իւզէրինէ վազ
իտէեի՛մ մի , — տէտի թէքրարէն
խըտմէթճի :

— Էվվէթ , — տէտի Բիէթրի :

Մէրգում խըտմէթքեար , Բիէթ-
րինին , էօյլէ պիր տալղըն վէ բէք
մէրագլը հալտէ պուլունմասընտան
տօլաեը տիւչարը թէահճիւպ օլա-
րագ , էլինտէքի չիչէկի , զայէթլէ
կիւզէլ սուրէթտէ էօրիւմիւշ պիւ-
յիւճէք պիր հասըր սէբէթ տէրու-
նինտէ պուլունան Բարմա մէնէքչէ-
լէրի իլէ , Պօհէմիա իշի օլտուղու
հալտէ պիլլուրտան մաամուլ պույ-
նուզ շէքլինտէ ալէա պիր գապ
տէրունինտէ միւքէմմէլ պիր չիչէք
տէմէթի , վէ իւզէրի կիւմիւշլէ « ա-
րապ » միգաճընճաճագըչ իչլէմէլի
ապանօզտան մաամուլ ուֆագ պիր
չիչէքլիք տէրունինտէ կիւլլէր պու-
լունան մէրմէր պիր թրաբէզանըն
իւզէրինէ վազ իյլէտի :

— Մէհմուլ իտէրիմքի , միւսիւ
Բիէթրի , — տէտի խըտմէթճի , — պի-
զիմ գօլօնէլ էֆէնտիեե , քէնտի իս-
մինին կիւնիւ օլմասը հասէպիլլէն ;
պէօյլէ բէք չօգ կիւզէլ կիւզէլ չի-
չէքլէր կէլէճէք տիր : Տօղրուսու ,
պիզիմ էֆէնտի , պու մէրթէպէտէ
իզզ ու հիւրմէթլէր կէօրմէսինտէն
տօլաեը , զիեատէսիլլէ թէֆախ-
խուր իյլէսէ ճայիզ տիր , վէ հիչտէ
չիւբհէմ եօգ տուր քի , բէք չօգ
տիւպէր գատընլարըն թէպրիքլէրի-
նի գապուլ իթմէքլիք իֆթիխարըյ-
լա տախի միւֆթէխիր օլաճագ տըր
. . . Ա՛ , ա՛ . . . ազ տահա , կէլմիշ օ-
լան շու մէքթուպու խապէր վիր-
մէքլիկէ ունուտաճա՛գ իտիմ : Պու
մէքթուպու տախի , տիկէր մէք-
թուպլարըն եանընա վազ իտէեի՛մմի :

— Էվվէթ , — տէյի ճէվապ վիրտի Բիէթրի , — խրտմէթճի , մէգքիւր մէք թուպու տախի տիկէրլէրինին եանընա վազ իթմէքտէ իքէն , քէնտիսիտէ կիտիպ կէլմէքտէ օլմասընա տէվամ իտէրէք :

— Միւսիւ Բիէթրի , — տէտի խրտմէթճի , — նի՛չին պէօյլէ պիր խէլէճանը ազիմ իւզրէ պուլունմագտաւընըզ , նա՛սըլ տիւչիւնմէքտէսինիզ , աճապա , պիզիմ էֆէնտի , մէգքիւր գըլըճլարը , պիզզաթ քէնտիսի իչին մի իսթէմիշ տիր , եօգսա պիզզաթ քէնտիսի՛ մի տիւէլլօ իտէճէք տիր : Ղարիպ եէրի շուրասը տըրքի , գօլօնէլ էֆէնտի , բէք աճայիպ պիր գընաֆէթտէ պուլունմագտա իտի . . . էվվէթ , պու սապահ , բէք կիւլէճէք պիր հալտէ պուլունմագտա օլուպ . . . վէզաթէն քէնտիսիտէ , բէքտէ սապը ու թէհամմիւլ սահիպի օլանլարտան օլմատըղընտան . . .

Ճագաթ , խրտմէթճի , պու սէօլէտիքլէրինէ գարչըրգ , Բիէթրիտէն պիր ճէվապ ալամատըղընտան , մէրգուճուն սիւքիւթիստէն նաչի տիւչարը թէաճճիւպի ազիմ օլտուղու հալտէ , սալօնտան տիշարը չըգտը :

Վէ Բիէթրի , պիր մըգտար տահա սալօն տէրունինտէ կէզինտիքտէն սօնրա , պիր շէյ տէր խաթըր իթմիշտիրճէսինէ , խրտմէթճինին , հէնուզ կէլիշ պուլունան մէքթուպու վազ իյլէտիկի թրաբէզանըն եանընա կիթտի , մէգքիւր մէքթուպու ալար , եագըսընը վէ ատրէսինի տիգ-

գաթ իտիպ կէօզտէն կէչիրտի , իւզէրինտէ պիր էսէրի հէյճան հասըլ օլտու , վէ չէնտ տագըգա տիւչիւնտիւքտէն սօնրա , մէգքիւր մէքթուպու տախի պէրապէր ալարագ , սալօնտան տիշարը չըգտը :

Բիէթրի սալօնտան տիշարը չըգար չըգմազ , խրտմէթճի , գընլարը տէրունինտէ օլարագ , էլինտէ իքի գըլըճ թութմագտէ օլտուղու հալտէ , եան գարուտան իչէրի կիրտի , վէ , — Բիէթրի՛ , Բիէթրի՛ , — տէյի պաղըրտը :

Հալ պու քի , մէրգուճուն օրատա պուլունմատըղընը կէօրտիւկիւնտէն , իլավէյի մէգալ պիրլէ , — նէրէեէ կիթմիշ տիր պու շէյթան հէրիֆ . . . Պէսպէլլի , կիզլի մէրտիվէնտէն , քէնտի օտասընա չըգմըշ օլմալը տըր . . . նէ՛ վար տըր աճապա , մութլագա պու կիւն , պիզիմ Մ. Բիէթրիեէ , պիր շէյ օլմուշ օլմալը տըր , չիւնքի , բէք թիթիզլէնմիշ տիր , հիշ լագըրտը օլունա՛մամագտա տըր . սայիր վագըլթլարտա իսէ , պու հալտէ պուլունմասընըն , գաթան էմսալի կէօրիւլմիւշ տէկիլ իտի , բէք լաթիֆ վէ հալիմ թապիաթը իտի , էօյլէ , Մ. Գօլօնէլին նագըսըրեմ տիեէրէք , սույի իսթիմալլէրէ չըգըչարագ , քիպը ուղուրուր իզհարընա գալգըշմագտա տէկիլ իտի :

Պատէհու , մէրգուճ խրտմէթճի , չիչէքլէրին եանընա կիտիպ գօզլատըգտան սօնրա , իլավէյի մէգալ պիրլէ , — Սիւպհան Սլլահ , նէ՛ գատարտա կիւզէլ կիւզէլ գօգմագտա

տրըլար . . . նէ՛ մութլու պիղիմ գօ-
լօնէլ էֆէնտիեէ ըի . . . պու մէր-
թէպէ իզզ ու հիւրմէթլէրէ նայիլ
օլմագտա տըր . . . պէօյլէ թէպրիք
իտիլմէքտէ տիր . . . Հիչ շիւբհէ ճա-
յիզ տէկիլ տիր քի , պու մէրթէպէ
իզզ ու իքրամլարա վէ իլթիֆաթ-
լարա նայիլ օլպպիլմէքլիք իչին , եա
պիր սիւարի գօլօնէլի , վէ եախօտ
պիւրիւք հանըմլար տիրէքթօրու օլ-
մագլըզ իզթիզա իթմէքտէ տիր . . .
Սիւպհա՛ն Ալլահ , նէ՛ գատարտա
լաթիֆ վէ զարիֆ չիչէքլէր . . . վէ ,
եալընըզ պուլարտա տէկիլ տիր ,
տահա քիմ պիլիր , պէօյլէ գա՛չ
թանէ սայիր տէմէթլէր տախի կէլէ-
ճէք տիր : Հէյ հէ՛յ , էկէրչի գօլօնէլ
իլէ իւնս ու իւլֆէթ իւզրէ պուլու-
նան գատընլարըն քեաֆֆէսի թա-
րաֆընտան տախի պիրէր չիչէք կէ-
լէճէք օլուր իտէ , ալէա պիր չիչէք-
ճի տիւքքեանը աչպպիլիրի՛զ . . .

Պու հէնկեամտէ , Բիէթրի ավտէթ
կյլէտիկինտէն , խըտմէթճիտէ , մէր-
գումա , էլինտէքի գըլըճլարը կէօս-
թէրէրէք , - կէօրմէքտէ միսինիզ ,
միւսիւ Բիէթրի , պիղիմ գօլօնէլ է-
ֆէնտի հագգընտա , թէհի եէրտէ
տիւչարը էլէմ ու էնտիչէ օլմագտա
իմիչսինիզ , չիւնքի , ժագ գըլըճլար
իլէ արապաեը ալարագ ավտէթ իթ-
միչ տիր , - տէտի :

— Աճապա գօլօնէլ նէ՛րէտէ գալ-
մըշտըր , -տէյի սիւալ իթտի Բիէթ-
րի , թարիֆտէն միւսթաղնի պիր
հէյճան իւզրէ սէօյլէեէրէք , - Ա-
ճապա , նէ՛ սէպէպէ մէպնի , քէնտի
արապասըլա կէլմէմիչ տիր : Անլա-

չըլտըղընա կէօրէ , եարալանմըչ օլ-
տուղունտան . . . կէլմէմիչ օլմալը
տըր . . . էօյլէ տէկիլ մի . . . Սէօյ-
լէսէ՛նէ . . . հա՛ . . . ճէվապ վիրսէ՛նէ :

— Ճէվապ վիրէճէք վագըթ պը-
րագմատընըք քի . . . Լաքին , պէնճէ
պէն տէրիմ քի , էսէֆ ու մէրագ ի-
տէճէք հիչ պիր չէյ օլմամալը տըր ,
գօլօնէլ էֆէնտի քէմալի աֆիյեէթ
իւզրէ պուլունմագտա տըր :

— Նէ՛տէն պիլմէքտէսին :

— Տահա պիր սաաթ էվվէլ , ժագ ,
պիզգաթ քէնտիսինի կէօրմիւչ . . .
վէ հաթթա , լագըրտը տախի էթ-
միւչ տիր . . .

Բիէթրի քէնտի էֆէնտիսինին էօմր
ու հաեաթընա տայիր հիչ պիր թէհ-
լիքէ պուլունմատըղընը իչիթտիք-
տէ , քէմալի մէմնունիյեէթ վէ մէ-
սէրրէթ իւզրէ , ճիւզիճէ տուրտուգ-
տան սօնրա , բէք քէյֆլի սուրէթ-
տէ քէլամէ աղազ պիրլէ , -օ՛հ , զանն
իտէրսին քի , իչթէ չիմտի տիւնեա
պէնիմ օլտու . . . ֆագաթ , շունա
ագլըմ իրմէեօր քի , աճապա գօլօ-
նէլ , արապասընը նիչին կէրի կէօն-
տէրմիւչ տիր : Աճապա տիւէլլօտա ,
եալընը շահի՛տ սըֆաթըլլամը հա-
զըր պուլունմագտա տըր , - տէտի :

— Օլ պապտէ հիչ պիր մալիւմա-
թըմ եօզ տուր , միւսիւ Բիէթրի :
Պիղիմ ժագտան իչիթտիկիմ , աճ-
ճագ պու գատարճըգտան իպարէթ
տիր , չէօյլէ քի , գօլօնէլ էֆէնտի ,
թօրթօնիեի թէրք իթտիքտէն սօն-
րա , օլըզպանտու գօմանտան Պրօս-
սար իլէ , վէ իքիսի տախի թէպտիլ
գըեաֆէթ պուլունտուգլարը հալ-

տէ , վէ պերապերլերինտէտէ Ավսթ-
 րիալը պիր զապիթ իլէ շէհրի գըբա-
 ֆէթլի իրի վէ սարը պիր զաթ պու-
 լունտուղու թագտիրտէ , տէօրտի-
 պիրլիքտէ օլարագ , արապաեա պին-
 միչլէր տիր . վէ գօլօնէլտէ ժագա ,
 արապաճըեա , Մատլէն քիլիսէսի
 գարչըսընա վասըլ օլունտուգտա ,
 տուրմասընը թէնպիհ իյլէմէսինի
 էմը իյլէմիշ տիր :

— Վէ տիմէք տիր քի , ժագտա ,
 անտէն սօնրա կէլիպ տիւէլլօ գը-
 լըճլարընը կէօթիւրմիւշ տիր , բէք
 ալէա , լաքին , աճապա , անտէն
 սօնրա նէ օլմուշ տուր :

— Պատէհու , միւսիւ Բիէթրի ,
 ժագ , մէգքիւր գըլըճլարը կէօթիւր-
 տիւկիւնտէ , արապա եօլա չըգա-
 րագ , Շանգ-էլիղէտէ , Վէօվ կէչի-
 տի պաչընա վասըլ օլտուգտա տուր-
 մուշ տուր : Մահէլլի մէգպուրտա ,
 գօլօնէլիլէ տիկէր շախպար արապա-
 տան աչաղը ինմիչլէր , վէ մէրգուժ
 սարը վէ ըզպանտուտ ատէժ , կիտիպ
 պաղչէ տէրուներտէ , քեային օլան
 պիր գաբուեու չալմըշ , վէ գօլօնէլ
 պիրլիքտէ օլտուղու հալտէ , իչէրի
 կիրմիչլէր տիր : Վէ արատան օն տա-
 գըգա միւրուրինտէն սօնրա , իքի
 արապա տահա կէլմիշ , վէ մէգքիւր
 արապալարտա պուլունանլար տա-
 խի , մէգքիւր խանէեէ կիրմիչլէր
 տիր . վէ արատան պիր շէ.րէք կէչ-
 տիքտէ , իչէրտէն պիր ատէժ չըգա-
 րագ , գօլօնէլ էֆէնտինին ուչաղընը
 իչէրի չաղըրմըշ տըր : Վէ ժագ գօ-
 շուպ իչէրի Վիրտիկինտէ , մէրգու-
 մու , գօլօնէլին պուլունտուղու պիր

օտաեա կէօթիւրմիւլլէր տիր : Գօ-
 լօնէլ , գըլըճլարը ժագա իեատէ
 պիրլէ , « Պէն , Մ . տը Սէն-Մարսօ-
 նուն արապասըլլա կէլէճէկիմտիր ,
 իմտի սէն արապա իլէ պու գըլըճ-
 լարը ալըպ կէօթիւրմէլիսին , վէ շու-
 մէքթուպուտա , Բօայեալ սօգա-
 դընտա վագը Մ . տը Պուրկէօեիւն
 խանէսինէ պըրագմալըսըն . » տէմիշ
 տիր : — Իշթէ , միւսիւ Բիէթրի ,
 ժագըն պանա սէօլլէտիկի , անճագ
 պունտան իպարէթ տիր : Վէ եալը-
 նըզ շու ֆարգ վար տըր քի , մալիւմ
 եա , պու կիւն գօլօնէլ էֆէնտինին
 շէհրի աեինի կիւնիւ օլմասը միւնա-
 պէսէթիլլէ , ժագ իլէ արապաճը ,
 մէգքիւր մէքթուպու կէօթիւրիւպ
 պըրագտըգտան սօնրա , Բօայեալ
 սօգաղը պաչընտա տուրարագ , գօ-
 լօնէլ էֆէնտինին շէվգընա օլտու-
 ղու հալտէ , պիրէր իքիչլէր թանէ
 չագտըգտան սօնրա . . . վագթինտէ
 ավտէթ իտէմէեիպ , պիրագ կիճիք-
 միւլլէր տիր :

— Տիմէք տիր քի , —տէտի Բիէթ-
 րի , տէրեայի թէֆէքքիւրէ տալ-
 մըշ պիր հալտէ օլտուղու թագտիր-
 տէ , —տիմէք տիր քի , ժագ , գօլօ-
 նէլտէն մէգքիւր մէքթուպու ալըպ-
 տա , Մ . տը Պուրկէօեիւն խանէսինէ
 կէօթիւրէլի պիր սաաթ օլմուշ տուր ,
 էօլլէ՞ մի :

— Էվլէթ , միւսիւ Բիէթրի , զի-
 րա , մալիւմ եա , Բօայեալ սօգաղը
 ուզագ պիր մահէլլտէ օլմաեըպ , իշ-
 թէ շուրաճըգտա տըր . . .

— Բէք ալէա , բէք ալէա , ին-
 չաալլահ , գօրգաճագ հիշ պիր շէյ

եօգ տուր, - տէտի Բիէթրի թէք-
րարէն սէվինճլի պիր սէօյլէեիշ իւզ
րէ, - թէհի եերտէ տիւչարը իզթի-
րապ օլմուչում տուր . . : Վէլհասըլ,
անլաչլան, շու սահիհ տիր քի, ժա-
գըն սէօյլէտիկինէ կէօրէ, գօլօնէլ
գաթան մէճրուհ պիլէ օլմամըչտըր,
էօյլէ տէկիլ մի :

— Էվվէթ, միւսիւ Բիէթրի, ժագ-
րէք ալէա պիլմէքտէ տիր . . . լա-
քին, օ տէկիլ էմմա, գաբու չա-
լընմագտա տըր, կիտիպ պագաեբմ,
քիմ տիր աճապա կէլէն :

Խըտմէթճի սալօնտան տիշարը չըգ-
տըգտան սօնրա, Բիէթրիտէ, ճիւ-
զիճէ մուգատտէմ, պէրապէր ալա-
րագ, քէնտի օտասընա կէօթիւրմիւշ
օլտուղու պիր մէքթուպու, թրա-
բէգա իւզէրինտէ պուլունան սայիր
մէքթուպլարըն, հէմ իւզէրլէրինէ
գօյտու, վէ հէմոն օլ անտէ, քէն-
տու քէնտույէ, աճայիպ պիր սու-
րէթտէ կիւլիմանտի :

Խըտմէթճի տեր հալ թէքրարէն
իչերի կէլտի, վէ Բիէթրինինտէ լէհ-
ճէսի, եինէ հէր վագըթքի հալի-
նի քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ,
- միւսիւ Բիէթրի, պիր էֆէնտի կէ-
լէրէք, գօլօնէլ էֆէնտիկի սիւալ
իյլէմէքտէ տիր . . . վէ, կէրչի պէն-
տէ, պուրատա պուլունմատըղընը
սէօյլէտիմ իսէտէ, մէրգումտա ճէ-
վապ օլարագ, « րէք ալէա, զա-
րարը եօգ տուր, ավտէթ իտինճէ-
եէ գատար պուրատա տուրուր պէք-
լէրիմ » տէտի . իսմիտէ մաժէօր մօ-
րիս իմիշ :

— Ա, պիղիմ էֆէնտինին էն ի

եի տօսթլարընտան պիրի տիր, -
տէյի պաղըրտըգտան սօնրա Բիէթ-
րի, - քէնտի օրտու արգատաչը՝
տըր . . . հայտէ՛յինիզ, չաբու՛գ,
պուեուրունուզ իչէրի տէյի, րէճա՛
իտինիզ, - տէսի :

Վէ Բիէթրի տէրագապ, մէրգում
միւսաֆիրի իսթիգալ իթմէք իւզ-
րէ, սալօն գաբուսունա տօղու ի-
լէրուլէտի :

Մաժօր Մօրիս տէրհալ, քէտեր-
լի վէ մէրագլը պիր հալտէ օլտու-
ղու թագտիրտէ իչերի կիրտի, վէ
հէման սայիր հիշ պիր շէյ սէօյլէ-
մէքսիզին, Բիէթրիեէ խիթապէն,
- գօլօնէլտէն նէ՛ խապէր վար տըր,
տէյի սիւալ իյլէտի :

— Մաժօր էֆէնտի, տիմէք տիր
քի, զաթը ալինիզտէ . . . պիլմէքտէ-
սինիզ, - տէտի Բիէթրի :

— Էվվէթ, մէրգումուն տիւէլլօ
իթմէքլիք նիյեէթ վէ հազըրլըղըն-
տա պուլունմագտա օլտուղունու
պիլմէքտէեիմ . . :

— Մատամ քի էօյլէ տիր, մա-
ժօր էֆէնտի, րահաթը գալպ իւզ-
րէ օլապիլիրսինիզ . . . չիւնքի, պի-
զիմ գօլօնէլ էֆէնտիեէ, հիշ պիր
ֆէնալըգ օլմամըչ տըր, վէ շիմտի,
չօգտա կիճիքմէեիպ, ավտէթ իտէ-
ճէք տիր . . :

— Մհ, օհ, չօգ իեի, հէյ Ալ-
լահ սէնտէն րազի օլտուն, րէք մէմ-
նուն ու մէսրուր օլտում, պու հա-
վատիսինիզտէն, - տէտի մաժօր
Մօրիս իզհարը մէսէրրէթ իտէրէք,
վէ քէնտու քէնտույէ, իլավէյի
մէգալ պիրլէ սէօյլէեերէք տախի,

- տիմէք տիր քի , իւզէրիմոնէ հա- սըլ օլան օլ կիզլի տույղուլար , հէփ վահի' իմիչէր . . . ֆագաթ , պու ճիւմէ իլէ տախի . . . - տէտի :

Մէրգում ճիւզիճէ սիւքիւթ իւզ- րէ տուրուպ տիւշիւնտիւքտէն սօն- րա , եինէ Բիէթրիեէ խիթապէն , - է'հ , ազիզիմ Բիէթրի , մատամքի , Ատալպէրճէ (1) , էլէմ ու քէտէր ի- տէճէք հիչ պիր շէյ եօգ իմիչ , ար- թըգ շիմտի սիզէ սէլամ վիրիրիմ , վագըթլար խա'յր օլուն :

Մօրիս պունու սէօյլէտիկի վա- գըթտա , Բիէթրինին էլինի թու- թուպ սըգմադ իւզրէ , քէնտի էլի- նի ուզաթտը :

— Մաթօր էֆէնտի , -տէյի ճէվապ վիրտի Բիէթրի , մէրգում կիպի պիր զապիթին էլինի թութմագլըղա ճէ- սարէթ իտէմէտիկինտէն նաչի իզ- հարը հիւրմէթ վէ մահճուպիյեթ իտէրէք , - պէնտէնիզ պու իլթի- ֆաթա շայէսթէ տկիլիմ . . :

— Նի'չին շայէսթէ տէկիլինիզ , վիրինիզ շու էլինիզի պանա պագա- երմ , հայտէ , Բիէթրի , վէրինիզ է- լինիզի . . . նէ՞ զանն իթմէքտէսինիզ , մէկէրչի , պէն սիզին , էկէրչի կէչէն սէնէ սիզ , իզհարը ուպուտիյեթ վէ ճէսարէթէ միւսարաթ իթմիչ օլմասա իտինիզ , օլ ազիզ տօսթում Ատալպէրին , Վաթէրլօ մուհարէ- պէսինտէ , մէյտանը միւտարէպէտէ գալաճաղընը պիւմէքտէ տէկի'լ մի- երմ , մէկէրչի պէն , օլ ինսանիյեէ-

(1) Գօլօնէլ Բօլանընտա իսմի Ատալ- պէր տիր :

թինիզի ունութմուշմուեուժտուր . . :

— Մաթօր էֆէնտի , եէվմի մէզ- պուրտէ պէնտէնիզ պաշգա պիր շէյ եարմաեըպ , անճագ քէնտի խըտ- մէթ քեարլըգճա տէրքեար օլան սա- տըգլըգ պօրճուճու իֆա իթմիչիմ տիր :

— Եալընըղ սատագա'թ պօրճու- նուզու մու իֆա իթմիչսինիզ տիր : Աճա'յիպ , մէկէրչի , քէնտիմ մէճրուհ վէ պի գուտրէթ պիր հալտէ օլուպ , վէ Ատալպէր իսէ , վիճուտի գուր- շուն եարալարընտան տէլիք տէլիք օլտուղու , վէ գանլար օրթասընտա վէ եարը էօլմիւշ հալինտէ պուլուն- տուղու թագտիրտէ , պիր պիրի իւ- գէրլէրինէ երղըմըշ օլան ինսան նաչ- արալարընտան կէչէրէք , վէ իքի եէրինիզտէնտէ մըղրագլար եէ- եէրէք , կիտիպ մէրգումու արաեան , պուլան , վէ գուրթարան սիզ քէն- տինիզ տէկի'լ միսինիզ . . . հայտէ- երինիզ , Բիէթրի , վիրինիզ շու էլի- նիզի պանա պագաեըմ . . . օլ մէրտ- լիք իլէ միւշէրէֆ պուլունսան էլի- նիզ , Ատալպէրի խէլաս իթմէսիյ- լէ , պանա պիր տօսթ վէ պիր գար- տա'չ գազանտըմըշ տըր :

Պունուն իւզէրինէ , արթըգ Բի- էթրի մուգավէմէթ իտէմէեէճէկին- տէն , մէրգումուն էլինի թութուպ սըգտը , վէ - էֆէնտի , պիզիմ գօ- լունէլ էֆէնտի , շիմտի կէլիպտէ զա- թը ալինիզի պուրատա կէօրտիւ- կիւնտէ , հիչ շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր քի , զիեատէսիյլէ հէմ թէաճ- ճիւպ իտիպ , վէ հէմտէ քէնտու- սինի պախթիեար ատտ իլէեէճէք

տիր : Տահա պունտան չէնա կիւն էվվէլ, զաթը ալինիզին զի.բրինի կէ- չէրէ.բ, հիչ պիր խապերինիզի ալա- մատըղընտան տօլաեը, իղհարը թէ- աճճիւպ իյլէմէ.քտէ իտի. . . Սէօյլէն- տիկինէ նէզարէն, Մըսըըն հավա- սը ֆէնա իմիչ, էօյլէ՞ մի :

— Ազիզիմ Բիէթրի, պէն Մըսը- ըը, հավասը իչին թէր.ք իթմէմիչիմ տիր. . . լա.քին, օլ խուսուսու պը- ըազալըմտա, շու պիզիմ Ատալպէր հազգընտա գօնուշալըմ. . . նա՛սըլ տըր, իեի րահա՛թ մը տըր, ինչաալ- լահ, օլ սօնրա.քի եարալարը, թէ.ք- ըարէն աչըլըպ պիր թաճիզի.ք վիր- մէմիչլէր տիր, էօյլէ տէկի՛լ մի :

— Խայր, էֆէնտի, խայր, գօլօնէլ էֆէնտինին սըհհէթի քէմալ մէր- թէպէտէ տիր, վէ համտ օլտուն, սէ- ֆայի խաթըր իւզըրէտէ, բէ.ք կիւզէլ իմրարը էվգաթ իյլէմէ.քտէ տիր. վէ շունու տախի ունութմամ պէեանէ քի, պիր տագըզասընը պիլէ պօշա կէչիրմէմէ.քտէ տիր. . . —տէտի Բիէթ- ըի կիւլէրէ.ք, վէ, մէրգումա իշա- ըէթլէ, թրարէզա իւզէրինտէ պու- լունան էնվայի շիքիւֆէլէրի կէօս- թէրէրէ.ք :

— Տօղրուսու, բէ.ք կիւզէլ չիչէ.ք- լէր, լա.քին, պու գատար չիչէ.քլէր- տէն, մանէս՛ նէ տիր, մագսէ՛տ նէ տիր. . . :

— Մաաշալլահ, պու կիւն պիզիմ էֆէնտինին եօրթուսու կիւնիւ տիւր, վէ մէզ.քիւր չիչէ.քլէրին նէվ վէ քէս- ըէթլէրինտէն, ազիզ Ատալպէրէ վի- եարէթէ կէլէն նէ՛ գատար տինտար գատընլար պուլունմագտա օլմասը.

նը ֆէհմ ու ֆարգ իտէպիլիրսի- նիզ. . . էվվէթ, պիզիմ գօլօնէլ է- ֆէնտի, առէթա պիր ազիզ մագա- մընտա թութուլմագտա օլտուղուն- տան. . . հէր թարաֆտան զիեարէ- թինէ գօշուշմագտա տըրլար. . . :

— Տիմէ.ք տիր քի, գօլօնէլ, հա- լէա էսկի հալ վէ էսկի թապիաթը- նը թէր.ք ու թէպտիլ իյլէմէմիչ տիր, էօյլէ՞ մի, — տէտի մաթօր էլէմնա.ք պիր սուրէթտէ կիւլիւմնէեհէրէ.ք, վէ տիմէ.ք տիր քի, հալէա, զէնկինլի- կէ մախսուս պուլունան հօվարտա- լըզլարտա, տէվամ իյլէմէ.քտէ տիր :

— Ա՛հ, մաթօր էֆէնտի, արթըզ- պէնտէնիզ, գօլօնէլին էն զիեատէ էմնիյեթլիսի պուլունուպ, վէ հէր պիր հալինէտէ վագըֆ պուլունմագ- տա, վէ բէ.քտէ եագընտան կէօր- մէքտէ օլտուղումտան, շունա զի- եատէսիյլէ թէաճճիւպ իթմէ.քտէ- եիմ.քի, նասըլ օլուպտա, պու գա- տար էնթրիգալար օրթասընտտ քէն- տուսինի շաչըրմաեարագ իտարէ ի- տէպիլմէ.քտէ, վէ հիչ պիրինին իսմի- նի վէ լագապընրտա ունութմագսը- զըն. . . վէ պիր պիրինէ գարըշտըր- մագսըզըն. . . բէ.ք ալէա թէֆրիզ իտիպ թանըմագտա տըր. . . վէ պու հալինի վէ պու գուտրէթինիտէ, պիր միսալ իլէ իյզահ վէ իսպաթ իյլէ- մէքտէ տիր. շէօյլէ քի, « մէկէրչի պէն, մէյտանը մուհարէպէտէ, քէն- տի ալաեըմտա պուլունան սիւարի- լէրին քեաֆֆէսինին տախի իսմ ու շէօհրէթլէրինի պիլմէ.քտէ վէ չա- ղըրմագտա տէկի՛լ մի իտիմ » տի- մէքտէ տիր :

— Եվ վե՛թ , պու սէօյլէտիքէրի-
նիզտէն բէք ալէա անլաչըմագտա
տըր քի , Ատալպէր , հալէա քէնտի
էսկի թապիաթընը տէկիչթիրմէեէ-
րէք . . . սէպաթ ու մէթանէթ իւզ-
րէ տէվամ իյլէմէքտէ օլմալը տըր :

— Մաժօ՛ր էֆէնտի , պաչգա պիր
հալտահա վար տըր , պիղիմ գօլօնէլ
էֆէնտի , էօյլէ խօտպին վէ միւթէ-
քէպպիր պիր զաթ օլմատըղընտան ,
քէնտի իրատէյի ճիւղիյեհսիտէ է-
լինտէ գալմամագտա տըր . . . կիւ-
նէչ կիպի , հէրքէսին վէ հէր շէեին
իւզէրինէ , քէնտի զիեալարընը նէչը
իյլէմէքտէ տիր , բարա ճիհէթին-
տէ , նէ մէրթէպէ ճէօմէրտ վէ սա-
խավէթլի իսէ , քէնտի վիճուտի ճի-
հէթինտէ տախի էօյլէ տիր . . . Ֆա-
գաթ , էլվիրիր քի , հէր նէզտինէ
չըգան , կիւզէլ օլմուչ օլտուն . . . էվ-
վէթ , գօլօնէլ էֆէնտիտէ , ասլա
թէքէպպիր էսէրի պուլունմագտա
տէկիտիր . գարչըսընա , հիւսնի ճէ-
մալէ մալիք պիր գատըն չըգտը մը
իտի , արթըգ անըն նէ պիւյիւք վէ
քիւչիւք ֆամիլեատան պուլունմա-
սընա , վէ նէտէ պիր իչճի վէ պիր
տիրիչճի օլմասընա պագմագտըղըն ,
տէր հալ իւնս ու իւլֆէթէ գալգըչ-
մագտա տըր , թէնէգղիւլ իթմէք-
տէ տիր :

Բիէթրի պունու սէօյլէտիկի վա-
գըթտա , իւզէրինտէ պիր էսէրի զա-
րազ ու հիտտէթ հասըլ օլարագ
գաչարընը չաթմագտա օլտուղու
հալտէ , մաժօր Մօրիստէ տիւչարը
հիւզն ու էլէմ օլուպ տիւչիւնմէկէ
պաչլաեարագ , — էվվէթ , էօյլէ տիր ,

պիզիմ Ատալպէրտէ , օլ ճիհէթճէ ,
հիչ պիր քիպը ու աղամէթ զայրէ-
թի պուլունմագտա տէկիլ տիր . . .
նասըլ քի , պունուն իսպաթընը , գա-
զարա , այն էլ եագըն քէնտիմտէ միւ-
չահէտէ իյլէմիլիմ տիր . . . — տէտի :

Պատէհու , մէրգում ճիւզիճէ սիւ-
քիւթտէն սօնրա , — պագսանաեը-
նըզ , Բիէթրի , շունու պանա սէօյ-
լէեինիզ քի , գօլօնէլին օլ սէվմէքտէ
օլտուղու պիւյիւք վէ մալիւմ ֆա-
միլեալարտան օլմաեան գատընլար
իչինտէ . . . տիմէքտէ իքէն , պիր-
տէն պիրէտէ լագըրտըսընը քէստիք-
տէն սօնրա , թէքրարէն աղազ պիր-
լէ , — լաքին , խայր , խայր , Բիէթրի
. . . նէ պէնիմ սայղըսըղըգ իտէրէք
օլ պտպտէ պիր շէյ սիւալ իթմէք-
լիկիմ ճայիզ տիր , վէ նէտէ սիզի , օլ
եօլտա պիր սիւալէ ճէվապ վիրմէք-
լիկէ մէճպուր գըլմագըղըմ ճայիզ
տիր . . . օլ խուսուտա լազըմ կէ-
լէն ճէվապը , պիզզաթ քէնտիսին-
տէն ալմագըղըմ իգթիզա իտէր . .
— տէտի :

— Մատամ քի էօյլէ տիր , մա-
ժօր էֆէնտի , ազաճըգ թէհամմիւլ
իտէպիլիրսինիզ , շիմտի քէնտիսիտէ
կէլիր . . . զիրա , իչթէ հավլիտէնտէ
պիր արապա սէսի կէլմէքտէ տիր ,
վէ չօգտա իհթիմալտէն տիր քի ,
քէնտիսի տիր , — տէյի ճէվապ վիր-
տի Բիէթրի :

Ֆիլվազը , ճիւզիճէ սօնրա , գօ-
լօնէլ Բօլան , տիչարտա քէնտի ա-
տամլարընտան , մաժօր Մօրիսին ի-
չէրուտէ պուլունմասընը խապէր ալ-
տըղընտան , սալօնտան իչէրի կիր-

տի , վէ Բիէթրի տախի , մերդուման
իքի սիլահ արգատաշարընը եալը-
նըզ պըրագմագ նիյեթիյէ , տէր-
հալ սալօնտան տիշարը չըգտը :

Ճ

Գօլօնէլ Բօլան , սալօնտան իչէրի
կիրտիկինտէ , հալէա օն տէօրտիւն-
ճիւ Լուի նամ գըալ զէմանընըն վօլ-
թիթէօր նամ ասկէրլէրի գըեաֆէ-
թինտէ իտի , շէօյլէքի , սաչարընա
պէեազ թօղլար գարըշտըրըլտըգ-
տան պաշգա , գըալ-գուչու թար-
զընտա տախի արգասընա թօրլա-
նըլարագ , պիր գույրուգ թէրթիպ
իտիլմիշ օլուպ , ուզուն էթէքլի , վէ
ուամուզլարը գըլապտան էթօլէթլի
շէհրի պիր սէթրի իլէ , չիչէքլի պէեազ
պիր եէլէք կիեիւմիշ իտի , վէ եագասը
տանթէլատան մաամուլ իրի կէօմ-
լէք եագալըզը իլէ գօլչագլար թա-
գընմըշ , վէ աչըգ սամանի ըէնքտէ
գըսսա պիր բանթալօն , վէ գօնճու
տիշարը չէվրիլմիշ չիզմէլէր կիեիւ-
միշ օլտուղունտան , եօգարըսընտան
չիչէքլի իբէք չօրապլարը կէօրիւն-
մէքտէ , վէ պէլինտէ տախի ուֆագ
պիր գըլըճ պուլունմագտա իտի :

Հէր նէ գատար , գօլօնէլ Բօլան ,
մէզքիւր աճայիպ պիր գըեաֆէթ-
տէ պուլունմագտա իտի իսէտէ , սի-
մասը կիւզէլլիկի իլէ , գատ ու գա-
մէթիինն տիլպէրլիկի , վէ աթվար
ու էվզաընըն լաթիֆլիկի սայէսին-
տէ , եինէ շայեանը իսթիհզա պիր
հալտէ կէօրիւլմէքտէ տէկիլ իտի :
Սաչարընտա բարլամագտա պուլու-

նան պէեաղ թօղլար , քէնտի պա-
գըչարընա տահա դիեատէ պիր ըէվ-
նագ պախշ իթմէքտէ օլուպ , վէ քէն-
տի սիեահ գաչլարը իլէ , պուրուլմուշ
օլան ինճէ վէ քէզալիք սիեահ պը-
եըգլարըլա , բէք աճայիպ պիր
թէնագուս իւզըէ պուլունմագտա
իտի :

Գօլօնէլ Բօլան , մաթօր Մօրիսի
կէօրիւր կէօրմէզ , իւզէրինտէ պիր
էսէրի մուհապպէթ վէ մէսէրրէթ
միւշահէտէ օլունմաեա պաչլաեա-
րագ , մերդումա տօղրու գօշուպ
գուճագլատը , վէ , -Մօրիս . . . ա-
ղի՛զ տօսթում , սէ՛ն միսին . . . նէ՛
գատար զարիպ պիր հալ . . . վէ նէ՛
գատար պիւլիւք պիր իգալ . . . -
տէտի :

—Սէվկիւլիւ տօսթում , Ատալ-
պէր , -տէյի ճէվապ վիրտի մաթօր ,
քէզալիք քէնտի սիլահ արգատա-
չընը կէօրտիւքտէ շագ ու խէնտան
օլուպ , վէ էլինի սըգարագ , -տի-
մէք տիր քի , էսկի տօսթըուղու-
նուզտա , հալէա պէր տէվամ պու-
լունմագտասընըզ , էօյլէ՛ մի . . .

—Մէկէրչի օլ խօսուստա շիւր-
հէեի ճայի՛զ մի կէօրմէքտէ իտինիզ :

— Խայր . . . պու սէօյլէտիկիմ ,
մահզա շիւրհէ վէ թէաճիւպիմտէն
նէչէթ իթմէեիպ , իլլա քէմալի մէ՞
սէրրէթ վէ պախթիեարըզ հիսսի-
եաթըմտան նէչէթ իթմէքտէ տիր :

— Պէն իսէ սէնին իչին , հալէա
իսկէնտէրիյեէտէսինիզ տիր զաննըն-
տա պուլունմագտա իտիմ . . . չիւն-
քի , սօնրաքի մէքթուպունուզտա . . .

— Էվլէթ , մէզքիւր մէքթուպու-

եազտըղըմտա, հալէա պիր իւմի-
տիմ պուլունմագտա իտի, հալ պու-
քի, սօնրատան, սայիր կիւճիւլքէր
տախի զուհուրա կէլտիլէր... պուն-
տանտա գաթինազար, թէճրիւպէ-
քեար տէկիլ իտիմ... պիր իտարէ
պուլունմագտա տէկիլ իտի... Նի-
հայէթ, ըէֆիգլէրիմլէ պերապեր,
մահէլլի մէզպուրտէ, թէվաթթուն
իթմէքիքտէն սարֆը նազար իլէ,
եինէ Ֆրանստեա ավտէթէ գարար
վիրմիչիզ տիր... :

— Ազիզիմ Մօրիս, հէր նէ գա-
տար, գուսուրունուզու եիւզիւնիւ-
զէ վուրարագ, սիթէմ իթմէքնիյ-
եթինտէ տէկիլ իսէմտէ, — պիլիր-
սինիզ եա, զաթէն պէն սիզէ սէօյ-
լէմիչ իտիմ... — լաքին... :

— Հագգըն վար տըր, սէն պանս
էվլէլինտէն, պաշըմա կէլէճէք օլան
հալլէրի խապեր վիրմիչ, վէ պէնիտէ
հիճրէթ իթմէքիք նիյեթինտէն
վագ կէչիրթմէքիլիլէ չալըմըչ իտին
... Ֆագաթ, շունու պիլմէզսին քի,
նիչէ տէֆալար վուրուշուպ զալէպէ
չալըմըչ պուլունտուղուճուզ օլ էճնէ-
պի տսկէրլէրինին, Ֆրանստա պու-
լունտուզլարընը կէօրտիւքճէ, նէ՛ օլ-
մագտա իտիմ, գալպիմտէ նէ՛ հիսս
իլլէմէքտէ իտիմ... վէ անտէնտէ
գաթինազար, օլ Պուրպօն թագըմ-
լարը իլէ, օլ պէեազ պայրագլար
... պունլարըն քեաֆֆէսի տախի,
ճիկէրիմի տաղլամագտա՛ իտիլէր...
վէ պինաէն ալէյհ, մէզքիւր հալ-
լէրի կէօղլէրիմլէ կէօրմէքտէն իսէ,
թէրքի վաթան իթմէքիլիլի էվլէա
սայմագտա իտիմ :

— Նէ՛ զանն իթմէքտէսին, մէ-
կէրչի պէն տախի, թըպգը սէնին
կիպի հիսս իթմէքտէ տէկիլ՝ միեիմ,
մէկէրչի Ֆրանսանըն, շու մուվագ-
գաթ օլան մահճուպիյեթինի, չէչ-
մի էլէմ իւզրէ կէօրմէքտէ տէկիլ-
միեիմ... էվլէթ, էվլէթ, պէն տա-
խի սիզին կիպի հիսս իթմէքտէեիմ
... վէ, հաթթա, իչթէ պու կիւն
տախի... :

Պատէհու, մէրգում պիր գահգա-
հա տըր պըրագըպ կիւլէրէք, իլա-
վէյի մէգալ պիրլէ, — լաքին, շու-
նու տիւշիւնմէքտէեիմ քի... շիմտի
սէն պէնի, պիր տիվանէ եէրինէ գօ-
եաճագսըն... շու գըեաֆէթիմէ,
շու հալիմէ, քի՛մ պիլիր, նէ՛ մանէա-
լար վիրէճէքսին... նա՛սըլ, օլ քէսպի
չէօհրէթ իթմիչ օլան սապըգ տէօր-
տիւնճիւ սիւարի ալաեը գօլճնէլինէ
պէնզէմէքտէ՛ միեիմ... :

— Մէզքիւր տիվանէլիկի պէն գա-
թէն պիլմէքտէ իտիմ... :

— Նէտէն պիլմէքտէ իտին... ,
քիմտէն իչիթտի իտին... :

— Տահա ազ պիր վագըթ մուգատ-
տէմ, եօլճու աբապասընտան ինիպ-
տէ, պուլվար կանտան կէչմէքտէ
իքէն... :

— Աճա՛յիպ, տիմէք տիր քի, սէն-
տէ օրատա՛ իտին, էօյլէ՛մի :

— Էվլէթ, պէն տախի սէյիրճի-
լէրին իչինտէ պուլունմագտա իտիմ
... Ֆագաթ, եանընըզա կէլլէմէ-
տիմ... շիւնքի, իզտիհամ բէք չօգ-
վէ բէքտէ սըգ պիր հալտէ պու-
լունտուղունտան, պուլունտուղում
մահէլլտէն գըմըլտանամաթըմ : վէ

հաթթա , սէնին օրատա օլմանրտա , պիր թէսատիւֆ սայէսինտէ իսմինի իշիթտիկիմտէն անլատրմ . . .

— Վէ էօլէ օլտուղու հալտէ տալի , պիր թագրիպ գօշուպտա , եանրմ կէլմէտին , էօլէ մի :

— Կէրչի , իշէրին ֆէնալաչմագտա օլտուղունու տէրք ու ֆէհմ իտէրէք , Եանընըզա կէլմէք իսթէտիմ իսէտէ . . .

— Էյ , նէ՞ օլտու , նի՛չին կէլմէտին . . .

Պու սիւալ իւզէրինէ , մաթօր , իւզէրինտէ պիր էսէրի էլէմ հուսուլէ կէլմէքտէ օլտուղու հալտէ , իթայի ճէվապ պիրլէ , — Անըն սէպէպինիտէ սօնրա պէեան իտէրիմ . . . լաքին , զանն իտէրիմ քի , սէնինլէ պէրապէր պուլունան ըէֆիզլէրին , պիրիմ էսկի սիլահ արգատաչարըմըզ օլմալը իտիլէր :

— Շիւբհէսի՛զ . . . քեաֆֆէսի տախի պիրիմ էսկի արգատաչարտան իտիլէր . մէրգսւմանտէն պիրի իքինճի մըզրագլը ալաբընտան սապըգ գօլօնէլ Րէյման օլուպ , իքիսիտէ սէքիզինճի տրակօն ալաբընտան Մօրէն պիրատէրլէր , վէ պիրի իմբէրաթօր եավէրի հարպլարընտան ՍէնՄարսօ , վէ տիկէրի տախի , ճէմիյեթթիմիզ չիչէկի . . . շիչման Պըրօսսար իտի :

— Իմբէրաթօրուն մայեթթինտէ պուլունան զըրչը սիւարիլէրինտէն օլան Պրօսսար մը :

— Էվվէթ , թա քէնտիսի : Մէրգում , բէք թօհաֆ պիր հալտէ իտի , զանն իտէրսին քի , պիր ֆիւ

թավը ու հարէքէթինտէ պուլունմագտա իտի , վէ հէլէ շարգասընը գօլթուղունա ալըպտա , էնվայի թօհաֆլըզար իտէրէք , օլ գալըն գալըն պալտըրլարը իւզէրինտէ , աաէթա պիր ֆըրըլտագ կիպի տէօնմէկէ պաչլամասընտա՛ իսէ . . . բէք զարիպ պիր հալ քէսպ իյլէմէքտէ իտի . վէ ալէլ խուսուս , գըլըճ եէրինէ , պէլինէ պաղլամըզ օլտուղու պիր քէպապ շիչի , մէզքիւր թօհաֆլըզարընը , պիւթիւն պիւթիւն արթըրմըզ իտի . . . — տէտիքտէ գօլօնէլ Րօլան , մաթօր Մօրիս տախի ,

— Եանըմտա պուլունուպտա , պիր սանտալիյեէ իւզէրինէ չըգարագսէյը իյլէմէքտէ պուլունան պիր շախսըն , սիզին թօրթօնիեէ կիրտիկինիզի նագլ իյլէտիկի սըրատա սէօյլէտիկինէ նէզարէն , մէրգումուն արգասընտա , վէ պէլինին օրթասընտա , պիրտէ Սէն-Լուի խաչը պուլունմագտա իմիչ . . . լաքին , իեի եա , պու մասգարալըզլարտան միւրա՛տ նէ տիր , մագսէ՛տ նէ տիր , — տէտի :

— Մօրիս , շունու պիլմէլիսին քի , թօրթօնի գահվէխանէսի , աթիգ գըրալ կէօնիւլիւլէրինին էն զիեատէ զայրէթ քէչլէրի իլէ , գըր , գըրմըզ վէ սիեահ էլպիսէլի գարապինա սիւարիլէրինին , վէ սայիը , սէրայ հավլիսինտէ իմրարը էվգաթ իտիպտէ , թիւյեըրի սէրաեը սալօնլարը բըրգ վէ աթէչլէրինտէն պաչգա հիչ պիր աթէլչ , եանի աալա մուհարէպէ մէյտանը կէօրմէմիչ պուլունան ասկէրլէր , քէնտիլէրինէ պիր «րանտէվու»

մահէլիքի թիկսազ իտէրէք, վէ մեր-
 գուման օլ թէճըրիւպէ տէնիլէն շէյ-
 տէն պիպէհըն պուլունան զէվզէք-
 լէր, պիր շօգ էճնէպի զապիթլէրի-
 նիտէ պիրլիքտէ ալարագ, սայ քի
 հէր կիւն վէ հէր սաաթ, պիզիմ
 կիպի իմբէրաթօր ասկէրլէրի ալէյ-
 հինտէ, էնվայի հագարէթլէր իթ-
 մէքտէ, վէ հաթթա, պիզէ խըր-
 սըզ, հայտուտ, վէ տահատա սայիր
 պունլարա միւմասիլ սըֆաթլար վիր-
 մէքտէ իտիլէր, վէ հալիլէ պիզտէ,
 պունլարըն մէզքիւր հագարէթլէրի-
 նէ թէհամմիւլ իտէմէզ պիր հալէ
 կէլտիկիմիզտէն, կիտիպ հատտ ու
 հուտուտլարընը թանըթտըրմագլըգ
 նիյեթթիլլէ, իշթէ պու թարիգի
 թութմուշուզ տուր :

—Տիւէլլօճուլուգտա քէսպի շէօհ-
 րէթ իթմիշ օլան Լօսթանժ, օրատա
 տէկիլմի իտի :

—էվվէթ, մէրգումա նիսպէթլէ,
 ճէլլատլարա, պիրէր գուզու սըֆա-
 թը վիրիսէ ճայիգ տիր տէտիքլէրի
 օլ Լօսթանժ տախի օրատա իտի . . .
 վէ հաթթա, քէնտիմճէ պիր իգպալ
 ատա իտէրէք սէօլլէրիմ քի, մէր-
 գումա տախի օրատա պուլունտուգ-
 տան պաշգա, մէրտիվէն պաշքնտա
 գարչըմա չըգարագ, « - գարնավալ
 կիւնլէրի կէշմիշ տիր, արթըգ պու-
 րաեա, մասգարա գըեաֆէթինտէ
 ատէմ գապուլ օլունամագ - » տէ-
 տի: Պէնտէ գարչըլըգ օլարագ, հագ-
 գընըզ վար տըր, չիւնքի, պիր թա-
 գըմ ճահիլէր իլէ զէվզէքլէր կէօր-
 տիւքլէրինտէ, եիւրէքլէրի տիթրէ-
 մէկէ պաշլաեաճագ տըր, -տէտիմ:

վէ, մէրգումա պէնիմ իլէ լագըրտը
 իթմէքտէ իքէն, էլինտէ պուլունան
 պիր տէկէնէկի սալլաեըպ օյնամագ-
 տա պուլունտուղունտան, վէ պու-
 հարէքէթի իսէ պէնիմ քիպիրմէ թօ-
 գունտուղունտան, էլինտէն ալա-
 րագ գըրըպ իքի բարչա իթտիմ, վէ
 գալտըրըպ աեագլարը ալթընա աթ-
 տըմ: Մէրգումա, պունուն իւզէրինէ,
 « - էֆէնտի, սիզին պու եաբտըղը-
 նըզ, պանա գարչը պիր հագարէթ
 տիր-» տէյի պաղըրտուր: Վէ պէնտէ,
 - վագաատա էօլլէ ատա իտէպի-
 լիրսինիգ, ֆագաթ, պուրատա տու-
 րուպտա միւճատէլէ իթմէքտէն ի-
 սէ, էվվէլա, պիր քէրրէ իշէրի կի-
 րէլիմտէ, պատէհու գօնուշուրուզ-
 տէտիմ: վէ գահվէխանէտէն իշէրի
 կիրտիկիմիզտէ, պիրզիմ շիշման Պը-
 րօսսար, տէրհալ էօքիւզ կիպի պա-
 ղըրըպ, վէ պէլինտէքի քէպապ շի-
 շինտէ թրաքէզա իւզէրինէ վուրա-
 րագ, « - հէյ, եա'հու, կարսօն,
 շունտան պանա պիր բունչ կէթիր-
 սէնէ. . . ֆագաթ, տիգգաթ իլլէ քի,
 էճնէպի զապիթանը իլէ գրալ կէօ-
 նիւլիւլէրինին իշտիքլէրի գատէհ-
 լէրտէն օլմասըն: Վէլհասըլ թէմիզ
 պիր գանէհ օլսուն . . . անլատըն
 մը . . . - » տէտի :

—Մէրգումա շիշման Պրօսսարտա,
 աայիմա էօլլէ հատտինի թէճավուզ
 իլլէմէքտէ տիր, - տէտի մաթօր
 Մօրիս կիւլէրէք :

—Հագգլըսըն, մէրգումուն պու-
 հալի, տօղրուսու, պիւսպիւթիւն
 թէրպիյեէ վէ նէզաքէթին խարիճին-
 տէ իտի. էվվէթ, կէրչի բէք մէրտ

պիր չօճուղ իսէտէ , պու եօլտա լէթայիֆլէրտէ , հիչ սօնունու տիւ շիւնէնկէրտէն տէկիլ տիր , Հէր նէ հալ իսէ , մէրգուժուն մէղքիւր աթ վար ու էլֆաղը , բէք ֆէնա սուրէթտէ թէէսսիր իյլէտիկինտէն , ա նինտէ , օրատա հազըր պուլունան էճնէպի զապիթլէրի իլէ գրալ կէօ նիւլիւլէրի , քէնտի իլէրինտէ , եա վաչճաճըգ սէօյլէչէրէք գօնուչ մաեա պաշլատըլար , վէ ճիւզիճէտէ սօնրա , իլէրինտէն ալթը քիչի , եանի իքի գրալ կէօնիւլիւսիւ , իքի Բըրուսիալը զապիթ , պիր Ավսթրիալը , վէ պիրիտէ Լոսթանժ քէնտիսի օլտուղու վէ էօնլէրինտէ պուլուն տուղու հալտէ , գալգըպ պէնիմ եանըմա կէլտիլէր , վէ Լօսթանժ , զայթթլէ հալիմանէ պիր սէօյլէեիչ իլէ , վէ եօգարտան աչաղըտա պէնի պիր սիւզիւպ էօլլէրէք ,

— «էֆէնտի , պու էֆէնտիլէր թարաֆտարլան պիլ վէքեալէ սէօլ լէրիմքի , կէրէք սիզ վէ կէրէք պու տօսթլարընըզ , պէս պէլլի Պօնաբարթ թարաֆտարլարը օլմալըսը նըզ , շու գըեաֆէթինիզլէ , հէմ պիր մասգարալըզ վէ հէմտէ պիր թէր պիյեեսիզլիք իպրազ իլլէմէքտէսինի . - տէտի : Պէն տախի պունա գարչըլըզ , «-պիզիմ պու գըեաֆէթիմիզ , աաըլ հիճրէթի իրթիքեապ իտէն գրալ թարաֆտարլարընը գըեաֆէթլէրի տիր , վէ եալընըզ պիր խօստուտա նօգսանըմըզ վար տըր , շէօյլէ քի , պաշըմըզտա պիրտէ Գազաթ թասը պուլունմասը լազըմ կէլլի իքէն , անտէն մահրում պու

լունմագտաեըզ , վէ պինաէն ալէյհ , տիմէք տիր քի , էկէրչի պիզիմ պու գըեաֆէթիմիզ , պիր մասգարալըզ վէ պիր թէրպիյեեսիզլիք ալէամէթի սաեըլմագտա իսէ , օլ պիր թագըմ , քէնտի վաթանլարընա , աչըգտան վէ սէրպէեթճէ կիրմէքլիկէ ճէսարէթ իտէմէեէն աաէմլէրինտէ , էճնէպիլէրին եիւք արապալարը տէրունինտէ կիզլէնէրէք կիրմէլէրինին , հէմ մասգարալըզ , հէմ թէրպիյեեսիզլիք , վէ հէմտէ ալլագըլըր իրթիքեապ վէ գապուլ իթմիչ օլմալարընտա , գաթան շիւրհէ գալմազ .» տէտիմ , վէ էօթէտէն Սէն-Մարսօ տա լազըրտըեա գարըչարազ ,

«— Մէրգուժար , եալընըզ ալլագըլըր իրթիքեապ իթմէեիպ , իլլա վահչիլիկի տախի իրթիքեապ իտէրէք , ճէնուպ թարաֆտարլար , նէեի , Պրիւնիւ , վէ Լապէտօայեէրի էօլտիւրտիքտէն պաչգա , Պօնաբարթ թարաֆտարլարընը տախի գըլըճտան կէչիրմիչլէրտիր , -» տէտի :

— Բէք կիւզէլ սէօյլէմիչ տիր . . .
- տէտի մաժօր Մօրիս :

— Դարիպ պիր հալ տիր քի , օլքէսպի շէօհրէթ իթմիչ օլան Լօսթանժ , սէնին զանն ու իթիգատըն կիպի չըգմաեըպ , իլլա , խըչմ ուղազապընտան նաչի ըէնկի աթաւրազ , - «պէնիմ էլիմտէքի տէկինէկի գըրմանըլա , պիզգաթ քէնտինիզ պանա հագարէթ իթտինիզ , - վէ շիմտիտէ , Պօնաբարթ հայտուտլարը օլտուղունուզ հալտէ , մատամ քի , մուհաճիլլէրէ , վէ գրալ թարաֆտարլարընա , վէ էճնէպի գա-

պիթլերինէ տախի հագարէթլեր իյ-
 լէտինիզ , տիմէք տիր քի , պու հա-
 գարէթլեր լեքէլերինին թէմիզլէն-
 մէսի իչին , գանլար իլէ երյգանըլ-
 մագըրդ իգթիզա իթմէքտէ տիր .
 վէ մատամ քի սիզ ալթը քիչի օլտու-
 ղունուզ հալտէ , պիզ տախի ալ-
 թը քիչիեիզ , տիւէլլօեա հազըր օլ-
 մալըսընըզ , - տէտիկինտէն , Պը-
 րօսսար տախի ճէվապ օլարագ , վէ
 պիր գահգահա իլէ կիւլէրէք , -
 բէ՛ք ալէա , բէ՛ք ալէա , հէր նէրէ-
 տէ միւրատ իլլէմէքտէ իսէնիզ , պու-
 եուրունուզտա , սիզինլէ պիր էօլ-
 չիւլէլիմ , զաթէն պիզ հազըր պու-
 լունմագ.տաեըզ , - տէտի : Վէ Լօս-
 թանժ տախի ճէվապ վիրէրէք , -
 նէ՛ լազըմ տըր ուզագլարա կիթ-
 մէք , վէ թաճիզ օլարագ սայիր պիր
 մահէլլ արամագ . . . պէնիմ իզա-
 մէթկեահըմ Վէօվ կէչիտինտէ տիր
 . . . էկէր իսթէր իսէնիզ , քէնտի
 խանէմին պաղչէսինտէ վուրուչա-
 պիլիրիզ . . . պուեուրունուզ , էֆէն-
 տիլէր , էկէրչի իչինիզտէ ֆամիւեա-
 սը օլան վար իսէ , լազըմ կէլէն խա-
 պէրի կէճնտէրինիզ , - տէտիքտէ ,
 շիչման Պրօսսար տախի , գուլագ-
 լարընը գաչըեարագ , - վա՛հ վահ
 վա՛հ , տիմէք տիր քի , սիզ պիզի
 թալուզ կիպի պօղաղլաեահագ օլ-
 տուղունուզտան , իքի տէֆա տուլ
 գալմըչ օլան զէվալլը զէվճէճիկէ-
 զիմ Տօն-Տօնտա , իւչիւնճիւ տէֆա
 օլարագ , տո՛ւլ գալաճագ տըր : Փա-
 գալթ , պէյիա եօգ տուր , մէզբիւր
 ֆէլաքէթի տախի կէօզէ ալմալը-
 երմ . լաքին , սիզէ եալընըզ շունու

պէեան իտէրիմ քի , հէր նէտէ օլ-
 սանըզ , սիզի , գըլըճու տիւէլլօ իթ-
 մէքիք շէրէֆինէ շայեթէ կէօր-
 մէտիկիմտէն . . . իչ պու պէլիմտէ
 պուլունան քէպապ շիչիլէ ճէնքլէ-
 շէճէկիմ տիր . . . » - տէտի :

— Պու եօլտա թօհաֆ թօհաֆ
 լազըրտըլարը պուլուպ սէօլլէմէք-
 լիքտէ , զանն իտէրսին քի մէրգու-
 մա մախսուս տուր . . . - տէտի մա-
 ժօր Մօրիս :

— Սէն մէրգումուն պու սէօլլէ-
 եիչինի , պիր իսթիհզա՞ մագաճընտա
 մը ալմագտասըն :

— Էլպէթթէ :

— Խա՛յր , իսթիհզա օլմաեըպ ,
 իլլա , ճիտտի օլարագ սէօլլէմիչ , վէ
 էօլլէճէտէ իճրա իլլէմիչ տիր . . .

— Նէ՞ սէօլլէեօրսուն , սահիհէն
 քէպա՞պ շիչիլէ մի տիւէլլօ իլլէմիչ
 տիր . . .

— Հէմ էվվէթ . . . վէ հէմտէ բէք
 ալէա իճրա իտէպիլմիչ տիր . . . տա-
 հա իքի սաաթ էվվէլ . . . Լաթան-
 ժըն խանէսի պաղչէսինտէ , պէլալը
 պիր Ավսթրիալը սիւարի զապիթի
 իլէ վուրուչմուչ , վէ մէրգում , հէր
 նէ գատար , եէնի իճատ օլան Բրու-
 սիա ուսուլի իւզրէ ճէնքլէչմիչ ի-
 սէտէ , իպրագը մէհարէթ իտէմէ-
 միչ տիր :

— Ճիտտի՞ օլարագ մը սէօլլէեօր-
 սուն . . . սահիհէն Պրօսսար քէպա՞պ
 շիչի իլլէ մի վուրուչմուչ տուր :

— Էվվէթ , ատէթա պիր արսլան
 կիպի հիւճում իտիպ , վէ պիր գամ-
 պուր կիպի տախի հարէքէթլեր ի-
 տէրէք , վէ , - շիչլէեէճէ կիմ սէնի ,

քէպապ կիպի շիչէ՛ կէշիրէճէկիմ սէ-
նի . . . տիեէրէք միւտարէպէեէ
պաշլամըչ, վէ ֆիլվագըտա պիշա-
րէեի շիչէեիպ եէրէ եաթըրմըշտըր
. . . զաթէն սէն մէրգուսուսն, նա՛-
սըլ գուվվէթի օլտուղունու, ատէ-
թա պիր Հէրքիւլէ պէնգէտիկինի
պիլիրսին . . . զանն իտէրսին քի,
հէրիֆին թէրէսինէ պիր թօբուղ
ինտիրէրէք, տէվիրի վիրմիշտիր . . .
Վէ պատէհու տախի, մէգքիւր շի-
չինին գանլարընը սիլէրէք, («Շայ-
տէ, հայտէ, աղիղէմ մատամ Տօն-
Տօն, թէչէքքիւր իլլէքի, պու տէֆա
տուլ գա՛մատըն») տէմիշտիր :

—Նէ՛ գատար թօհաֆ պիր ատէմ:
-է՛յ, սէն նէ եաբտըն պագալըմ:

—Պէնիմ գարշըմա Լօսթանօ չըգ-
մըչ օլուպ, տօղրուսու, սիլահ իս-
թիմալինտէ՛, բէք ալէա մէհարէթի
տէրքեար իտի, վէ չէվիքլիքտէ եէք-
թա, չէլիք կիպի թապ ու թագաթը-
տա պի հէմթա, վէ տէմիր միսիլուստէ
պիլէքլէրէ մալիք պուլունմագտա
իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տա-
խի, նասըլ քի կէօրմէքտէսին, կէրէք
պէն, կէրէք Մօրէն պիրատէրլէր,
վէ կէրէք Պրօսսար, համտ օլսուն,
իչին իչինտէն, սէլամէթ գուրթու-
լապիլմիշիգ տիր . . . Գահրաման Մօ-
րիս, թագըմըմըգ բէք ալէա վէ բէք
պէհատըր իտի . . . վէ եալընըգ պիր
նօգսանըմըգ վար իտի, վէ օտա պաշ-
գա պիր չէյ օլմաեըպ, սէնին իլի-
միղտէ պուլունմամագլըղըն իտի . . .
տէտի գօլօնէլ Բօլան :

—Ատալպէր, տիւէլլօ հագգըն-
տա, պէնիմ նէ էֆքեարտա պու-

լունտուղունու սէն պիլիրսին . . .

—Էվվէթ, սէն տիւէլլօեու սէվիպ
թահսին իտէնլէրտէն տէկիլսին . . .
Մագաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի,
քէմալի ղայրէթ իւղրէ տիւէլլօ իթ-
տիկինտէ մալիւմ տուր . . .

—Վագաա էօլլէ տիր, չիւնքի,
իգթիգա իթմիշ տիր . . . Լաքին, եի-
նէ իսթէմէեէրէք իթմիշիմ տիր . . .

—Հաֆը՛ղ Ալլահ, զանն իտէրսին
քի, պիր մուհարէպէ մէյտանընտա
պուլունմագտա իտիք: Վէ հիչ շիւբ-
հէմ եօգտուր քի, էկէրչի սէն տա-
խի հազըր պուլունմուչ օլսա իտին,
մութլագա, պիղտէն զիեատէ պիր
ղայրէթ իւղրէ տիւէլլօեա գօշաճագ-
իտին, նասըլքի, սէնին ճէսուրլու-
ղունու պէն, մէյտանը մուհարէ-
պէտէ, պիտտէֆաթ կէօրմիւշիւմ
տիր :

—Ազիղիմ Ատալպէր, սէն պէնիմ
խալիսէթիմի պիլիրսին, վէ, մու-
հարէպէ վագըթլարընտա, կիճէլէ-
րի աթէչին գարշըսընտա օթուրա-
րագ գօնուչտուղունուգտա, սէօյ-
լէտիքլէրիմ տէ տէրխաթըր իտէ՛
պիլիրսին . . . քէնտի տօսթլարըմը
թէհիլիքտէ կէօրիւր իսէմ, մալիւմ
եա, միւմքին տէկիլտիր, ուղրուն-
տա ճան ֆէտա իտէրճէսինէ գօշ-
մամագլըգ եաբամամ, էլիմտէն կէ-
լէմէղ :

—Օլ պապտէ, զէրրէ գատար
չիւբհէ ճայիղ տէկիլ տիր : Լաքին,
ազիղ տօսթուլմ, օ տէկիլ էմմա,
սէօլլէսէնէ պագաեըմ, մատամ քի
Մըսըրա հիճրէթ իթմէքլիք էֆքեա-
րընտան սարֆը նագար իլլէմիւշսին

տիր . . . շիմտի , սէն պուրատա , նէ՝
եարմագլըդ էֆքեար ունիյեթին .
տէ պուլունմագտասըն :

— Տօղրուսու , պէն տախի պիլէ-
մէեօրում , չիւնքի , հէնուզ հիչ պիր
գարար վիրմէմիշիմ տիր . . . Իշիթ-
տիկիմէ կէօրէ , սիլահ տօսթլա-
րըմտան պազըլար , Ամէրիգաեա ,
թէքսասա կիթմէքլիք նիյեթինտէ
իմիչէր . . .

— Ա՛ , Մօրիս . . . հալէա վաթա-
նընթ թէ՛րք մի իթմէք էֆքեարըն .
տասըն . . .

— Պուրատաքի հալլերի կէօր-
մէքտէն իսէ , թէրքի վաթան իթ-
մէքլիկի , էվլէա՛ սաեարըմ :

— Լաքին , դանն իտէրիմքի , վէ-
լէվ , օլ եօլտա պիր սէյեահաթա
գարար վիրէճէք օլսան տախի , հէ-
ման բէք եագընտա իճրա իթմէյիպ ,
իլլա պիր միւտտէթ տահա Փարիս-
տէ գալահագսըն տըր , էօլլէ տէ-
կի՛ւ մի :

— Միւմքին օլտուղու թագտիր-
տէ , պիր ան էվվէլ կիթմէքլիք նիյ-
եթինտէեթիմ :

— Բէք ալէա , լաքին , հէր գաչ կիւն
տախի օլուր իսէ օլպուն , Փարիստէ
պուլունտուզճա , պաչգա պիր մա-
հէլլէ կիթմէեթիպ , մութլագա կէ-
լիպ պուրատա գալմալըսըն . . . ան-
լաթըն՛ մը :

— Պու թէքլիֆինի , ազիդ տօս-
թում , կէրչի քէմալի թէչէքքիւր իւզ-
րէ գապուլ իտէրիմ , լաքին . . .

— Պէն էօլլէ լաքին մաքին պիլ-
մէմ . . . մութլագա պուրատա գալ-
մալըսըն :

— Իեի էմմա , սօնրա թաճիզ օ-
լուրսուն . . .

— Այլա թաճիզ օլմամ , իւչ օ՝
տատան միւրէքքէպ պիր տայիրէ-
միզ վար տըր , վէ գաթէն պօշ տուր-
մագտա տըր , կէլիպ օրատա , եա-
լընըզճա պիր գուրա կիպի իգամէթ
իտէրսին , չիւնքի , պէսպէլլի , հա-
լէա թէպտիլի թապիաթ իլլէմէ-
միշսին տիր , եալընըզլըզը սէվէրսին՝
վէ քէնտի քէյֆինէ ֆէյլէսօֆուզ
իւզրէ իմրարը էվգաթ իտէրսին . . .

— Ազիզ տօսթում , թէքրարէն
սէօլլէրիմքի , պէնիմ պուրաեա կէլ-
մէքլիկիմ ույմազ , թաճիզ օլուրսուն ,
չիւնքի , պէօլլէ պիր խալի մահէլլէ
չէքլիէրէք , եալընըզճա էօմիւր կէ-
չիւրմէքլիքտէ , էլպէթթէ պիր նիյ-
եթի մախսուսէն պուլունմագտա
օլմալը տըր , վէ զաթէնտէ , տալիմա
Տօն ժիւսան եօլունտա եաչամագ-
լըգտա եէքթա պուլունտուղունու
տախի պիլիթիմ . . . տիմէք տիր քի ,
պէն պուրաեա կէլտիկիմտէ , քիմ
պիլիթ , սէնինլէ իւնս ու իւլֆէթ իւզ-
րէ պուլունան գաալընլարտան գա՛չ
թանէսի . . . վէ , պէօլլէ օլմասընը-
տա , իսմինին կիւնիւ օլմասը միւ-
նասէպէթիլլէ կէլմիշ պուլունան շու-
չիչէքլէր իսպաթ իլլէմէքտէ տիրլէր ,
— տիեթրէք Մօրիս վէ կիւլէրէք , սա-
լօնտա թրարէգա իւզէրինտէ պու-
լունան չիչէքլէրի իմա , վէ իլավէյի
մէգալ պիրլէ տախի , — ա՛հ , նան-
քէօր , ա՛հ . . . պէսպէլլի , հալէա
էհէմմիյեթ վիրիպտէ , նէ մէգքիւր
չիչէքլէրէ , վէ նէտէ եանլարընտա
պուլունան մուհապպէթ մէքթուպ-

լարնա, պարի պիր քերրէ, նազար պիլէ գըլմամըլ օլմալըսըն տըր . . .
- տէտի :

— Աճայիպ, Մօրիս, պէօյլէ շէյ-
լէրտէն վազ կէչիպ, վէ ունութ տուր-
մագլըղա պիզգաթ քէնտին շալըլ-
մըլ օլտուղուն թագ տիրտէ . . . շիմ-
տի պիզգաթ քէնտին մի պէնի թագ-
պիհ իլլէմէքտէսին : Հայտէ, հայ-
տէ, պու ալէմտէ, աչգ ու սէվտա
վէ մուհապպէթ աէնիլէն շէյ, տա-
յիմա տէկիչիլիր, տայիմա կէչէր,
վէ տայիմատա ունուտուրուր էմմա,
եալընըզ պիր շէյ վար տըր քի, կէ-
չիպ ունուտուրմագսըզըն պագը՛գա-
լըր, վէ օ տա պաշգա պիր շէյ օլ-
մաեբպ, անճագ տօսթլու՛գ տուր . . .

— Մատամ քի էօյլէ տիր, վէ
մատամ քի պէնիմ տօսթլուղումա-
տա քէմալի էմնիյեթին տէրքեար
տըր, աչըվէր շու գէվալը մէքթուպ-
լարը . . . զիրա, քիմ պիլիր իչլէ-
րինտէն, քիմլէրին սէնտէն ճէվապ
պէքլէմէքտէ օլտուգլարը անլաշը-
լաճագ տըր . . .

— Ա՛տամ սէնտէ, անլէրի օգու-
մագլըղա հիչհաճէթ պիլէ եօգ տուր,
աչմագսըզըն վէ օգումագսըզըն տա-
խի միւնտէրիճաթլարընը սանա խա-
պէր վիրէպիլիրիմ . . . - տէյի ճէ-
վապ վիրտի գօլօնէլ Րօլան, շէօյլէ
պիր էհէմմիյեթսիզ սուրէթտէ է-
լինի ուզատըպ մէգքիր մէքթուպ-
լարը ալարագ, - վէ գաթէն, պու
մէքթուպլարը կէօնտէրէնլէր տա-
խի, թարաֆրմտան ալաճագլարը
ճէվապլարը պիլմէքտէ տիրլէր :

— Մատամ քի էօյլէ տիր, նի՛չին

եազմագտա տըրլար :

— Նի՛չին մի եազմագտա տըրլար,
- տէտի գօլօնէլ, պիր թարաֆտան
Մօրիս իլէ գօնուշմագտա օլտուղու-
հալտէ, պիր թարաֆտանտա մէք-
թուպլարը աչըպ օգումաեա պաշ-
լաեարագ, - ա՛ճայիպ, նի՛չին եա-
զաճագլար, կէօրիւշմէքլիք իչին, վէ
կիւն վէ մահէլլ թայեին իթմէքլիք
իչին եազմագտա տըրլար : Անլա-
տըն մը շիմտի, ազիլիմ Մօրիս, աչգ
ու սէվտաեա տայիր օլան մէքթուպ-
լարա գարըլըզ, թէհի եէրտէ պաշ-
գա պիր ճէվապ վիրմէքլիք իգթի-
գա իթմէզ, եալընըզ շու պիր գաչ
լուղէթ, եանի,

— «Աճան մատամ, ըհճա իտէրիմ,
պուրաեա պուեուրոււնուզ :»

— « Ա՛հ, էֆէնտի, գօրգա՛րըմ,
խա՛յր, օլամագ, սիզին էվէ կէլէմէմ :»

— « Աճան մէլէյիմ, նի՛չին կէ-
լէմէգօնիզ, բէք ալէա կէլէպիլիր-
սինիզ, լութֆ իտինիզ, քէրէմ ի-
տինիզ, մութլագա թէշրիֆ իտինիզ,
պէն սիզին իչին եանըպ թութուշ-
մագտա՛եբմ :»

— « Էֆէնտի, մատամ քի պէնի
սէվմէքտէ, վէ պէնիմ իչին եանըպ
թութուշմագտա իմիշտինիզ, է՛հ,
բէք ալէա, կէլիրիմ էօյլէ իսէ տէն »
իպարէթ պուլունմագտա տըր :

— Փագաթ, Մօրիս, «կէլէմէմ»
տէյի սէօյլէտիկիմ լուղէթէ, ասլա
էհէմմիյեթ վիրմէմէլիսին պէն ա-
նը, եալընըզ լագըրտընըն սըրասը-
նը պօզմամագ իչին սէօյլէմէքտէ-
եիմ . . . եօգսա, պիր գարը, պիր
էրքէկէ, պիր քէրրէ, մուհապպէ-

Թէ տայիր պիր մէքթուպ եազտը մը
իտի , արթըգ , անըն կէլմէսինճէ ,
գաթան շուրհէ ճայիզ օլամազ , պիր
կիւն տէկիլ իսէ , տիկէր պիր կիւն
հէմ կէլիր , վէ հէմտէ . . .

Գօլօնէլ Բօլան , էլինտէքի մէք-
թուպարը օգուեուպ պիթիրմէք
իւզրէ իքէն , թրաբէզա իւզէրինտէ
գալմըչ օլան , վէ Բիէթրինինտէ քէն-
տի օտասընա կէթիւրտիւքտէն սօն-
րա , թէքրարէն կէթիրիպտէ օրաեա
վազ իթմիչ պուլունտուղու սօն պիր
մէքթուպու տախի էլինէ ալտըղըն-
տա , իւզէրինտէ պիր իւրքիւնթիւ
էսէրի հասըլ օլարագ , էչքեալը
թէպտիլ օլտու , վէ օլ անէ տէկին ,
կիւլիւպ շագալաչմագտէ օլտուղու
թագտիրտէ , մէզքիւր մէքթուպուն
պիր գաչ սաթըրընք օգուր օգու-
մազ , տիւչարը թէաճճիւպ օլարագ
սէվինմէկէ պաչլաար , վէ տէր հալ
տիհանընա կէթիւրիւպ , քէմալի
մուհապպէթ իւզրէ պուա իտէրէք ,
- « Մհ , տիմէք տիր քի , պու ագ-
չամ . . . կէլէճէք տիր . . . տօղրու-
սու , հիչ մէճմուլ իթմէքտէ տէկիլ
իտիմ . . . պու գատար շաբուգ սու-
րէթտէ իսքեաթ օլուպտա գարար
վիրէճէկինի պէքլէմէքտէ տէկիլ ի-
տիմ . . . կէրչի չօգ գարչը կէլտի . . .
վէ չօգտա էզիյեթ իլլէտի իսէտէ
. . . ազըպէթքեար . . . կէլէճէք տիր
. . . մէրդումէ տախի շանթաեա կի-
րէճէք տիր . . . » -տէյի պաղըրտը :

Պատէհու , մէրգում , ճիւզիճէ
մուգատտէմ Մօրիսէ , աչգպազ գա-
րըլար ալէ յհլէրինտէ սէօլլէտիկինի
տէրլաթըր իտիպ , վէ հասըլ օլան

կէչիճի պիր մէսէրրէթ էսէրինտէ
ունուտարագ , պիր գահգահա տըր
պըրագըպ կիւլմէկէ պաչլատըղըլա
պէրապէր , Մօրիսէ խիթապէն տա-
խի , -կէօրտիւնմիւ , Մօրիս , տահա
չու շիմտիքի սէօլլէտիկիմ , նասըլտա
կէլտի չըգտը . պիր գարընըն եազ-
տըղը մուհապպէթ մէքթուպու , ան-
ճագ « կէլմէք իլէ կէլէմէմէք » լու-
ղէթլէրինտէն իպարէթ պուլուն-
մագտա տըր , -տէտի :

—Մ . . . տօղրուսու , պու հալ ,
թահսին օլունուր պիր շէյ տէկիլ
տիր , - տէյի պաղըրտը մաթօր Մօ-
րիս , գօլօնէլին սէօլլէտիկինտէն
հիտտէթի թահրիք օլունարագ , -
արթըգ պու պիր խաֆիֆլիք ալէա-
մէթի օլմաեքպ , իլլա պիր հագա-
րէթ տիր , պիր ինսաֆսըզըլգ վէ պիր
վիճտանսըզըլգ տըր :

Վէ , մէրգում , պատէհու շաբգա-
օընը էլինէ ալտըղը կիպի , գարու-
եա տօղրու գօյմաեա պաչլատը :

—Մօրիս , նէրէեէ կիտիեօրսուն ,
Մօրիս , - տէյի պաղըրարագ , վէ
տիւչարը իսթիղրապ օլարագ , գօ-
լօնէլ մէրգումուն արգասընտան գօչ-
տու , -նէ՞ վար տըր , նի՛չին կիւճէն-
տին , նի՛չին կիթմէքտէսին , սէպէ՞պ
նէ տիր , սէօլլէտիկին գա՞նդի հագա-
րէթ վէ գա՞նդի գալըմլըգտըր , -տէտի
Վէ , մէրգում , քէնտի տօսթու Մօ-
րիսին էլինտէն թութարագ , վէ պիր
սուրէթի խալիսանէտէ օլտուղու
հալտէ , վէ քէնտուլէ րաղմէն պու-
լունտուղու թագտիրտէ , հատտէն ,
զիեատէ իզհարը թէեսսիւր իտէրէք ,
- Մօրիս , Մօրիս , հիչ պիր սէպէպ

պէնան իյլէմէ քոիզին , պըրաղըպ կիթմէ քիբաթէն , մանէա նէ տիր , շունճա վագըլժտան պերու , պիր պիրմիզտէն ճիւտա տիւշէրէք , պիր պիրմիզին հասրէթինի շէքտիքտէն սօնրա , շիմտի իպէ , հէնուզ պիր պիրմիզէ գալուչմաղըլը իգպալինէ նաջիլ օլարագ սէվինիպ խէնտան ճլմագտա իքէն , շիմտի պու եօլտա ալըպ եիւրիւեիւ վիրմէ քիկիկիիզ , տօսթլուզ տէնիլէն մուգատտէս պիր ֆաղիլէթէ , մէկէրչի շէսպան պիր հարէքէթ աոտ օլունապիրի՞ր մի . քնէ սէօյլէտիմ սանա , նէ եարտըմ սանա , եօգսա ֆարգ ու ֆէհմինտէ օլմագսըզն , գալպինիզլի՞ մի ինճիթտիմ . էկէրչի էօյլէ պիր շէյ եարտը իսէմ , աֆվ իտինիզ . մէկէրչի պիզլիմ կիպի իքի սատըգ տօսթլարըն , պիր պիրինէ կիւճէնմէլէրի , ճայիզ օլապիրի՞ր մի , մէկէրչի պիզ կէչմիշ հալլէրիմիզի ունուտապիրի՞րմիեիզ , մէկէրչի , նիչէ տէֆալէր , օլ մէյտանը մուհարէպէտէ , հէր նէվի թէհլիքէլէրէ կէօքիւս կէրէրէք , վէ սինէ սինէեէ վիրիպտէ , պիր պիրմիզէ սարըլարագ աղլաեըպ կէօզ եաչլարը տէօքէն , վէ պիրլիքտէ էլէմնաք օլուպ , պիր պիրմիզի աճըեան մահղուն օլան , վէ նիչէ տագըգալար տախի , տիհանըմըղը աշըպտա պիր շէյ սէօյլէեէմէքսիզին , լալ կիպի տուրա գալան , պիզ տէկլի՞ մի իտիք . . . վէ պինաէն ալէյհ , էճէլէ գուրպան կիթմէեիպտէ , եինէ պիր պիրմիզէ գալուչմաճըգտան տօլաեը , սէվինիպ շաղ օլան , պիզ տէկլի՞ մի իտիք . վէ , հէլէ օլ Լէյքսիքաէ , բիւր շէ-

ճաաթ պիր արօլան լիպլեւեթիլէրէք , Ս. վոթըրիա զըրչըքարը բէնչէսինտէն , պէնիգ ուրթաթաթ , սէն տէկլի՞ մի իտին . վէ եաթաղըմ պաշրնա , ատէթա պիր վալիտէ կիպի տուրուպ պէքլէեէրէք . քէմալի խալիսէթ իւզրէ , եմիլթէ աալիմէ շալըչան , սէն տէկլի՞ մի իտին . վէ հասըլ , գաճի պիրինի սէօյլէեէեիմ , հաթթա , մուհարէպէյի մէղքիւրէնին սապահըը , իֆրաթ մէրթէպէ մուհապպէթինուէն նաչիտիւշարը խէվիֆ ու հիրտա օլարագ , հագըմտա կիզլի պիր հալ հիտա իյլէեէն , սէն տէկլի՞ մի իտին , նասըլ քի մէղքիւր հիտիյեաթընտա , պիր թէսատիւֆ սալիսինտէ օլարագ թատտիգ օլունմուշ տուր . . . Եմտի , պու մէրթէպէ հիւանի մէվէտտէթիմիզ տէրքեաթիքէն , շիմտի իսէ , եալընը պիր լագըրտը սէպէպինտէն կիւճէնէրէք , պիրպիրմիզտէն ճիւտա տիւշմէքլիկիմիզ , սէգա սաեըլապիրի՞ր մի . . . Խայր , Մօրիս , խայր , աղա ճայիզ օլամագ , նասըլ քի , պէլքի եիւզ տէֆալար , պիզղաթ քէնտիմիզ , պու ալէմտէ , աակէրլիքտէ օլան տօսթլուզ կիպի , մուգատտէս պիր տօսթլուզ օլամատըղընը սէօյլէմիչիգտիր . . .

Դօլժնէլ Ռօլան թարաֆընտան զուհուրա կիլէն պու եօլտա պիր խալիսէթ էսէրի օլան հալլէր , վէ պու տիլսիւզան սէօզլէր , վէ թարիֆտէն միւսթաղնի էլէթ ու էսէֆլէր , մէրգումուն հիւանի ճէմալիլէ պիլլէշէրէք , բէք զիեատէ միլէսսիթ պիր հալ քէսպ իյլէտիկինտէն , Մօրիս օլ մէրթէպէ միւթէեէսիր օլտու քի ,

ատրմլարընը գըսալտարագ տուր-
տու, վէ մուհապպէթլէ գարըըդ օ-
լան պիր վագար իւզրէ, մէրգուճուն
եիւզիւնէ պագըպ, քէնտու քէնտու-
եէ պաղըրարագ, - կէրչի, պու ա-
տէմին, քէնտի էօմրիւնէ տայիր օ-
լան հէր հալի, էն զիեատէ աալի-
ճէնապ գալպլէրին տախի հիտտէ-
թինի մուճիպ օլուր սուրէթտէ իսէ
տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, ֆէնա
պիր ատէմտէ տէկիլ տիր... եիւ-
րէկի թէմիզ տիր, վէ հէլէ, տօսթ-
լուգ ճիհէթինտէ իսէ, նատիր իւլ
էմալտիր, ֆագաթ, հայը՛ֆ քի,
եարմագտա օլտուղու հէյպէթամիզ
ֆէնալըգլարընտա, ֆէհմինտէ տէ-
կի՛տիր... - տէտի:

Վէ մէրգում, պիր միւտտէթ սիւ-
քիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա,
սայքի ճէլի պիր սուրէթտէ օլտու-
ղու հալտէտէ քէլամէ աղազ պիրլէ,

— Ատալպէր, սէն պանա, Լէյբ-
սիք մուհարէպէսի սապահըսը հիսս
էյլէտիկիմ հիւզնէնկիզ հիսսիյեաթ-
լարըմը տէրխաթըր իթտիրմէքտէ-
օին... հայֆա՛քի... իլթէ շիմտի,
պու տագըգտա տախի, սայքի այ-
նի սուրէթտէ օլարագ պիր կիզլի հալ
հիսս էյլէտիկիմտէն նաշի գօշուպ
պուրանա կէլիլիմ տիր... - տէտի:

— Նէ՛ տիմէք իսթէեօրսուն, -տէ-
տի գօլօնէլ, քէնտի տօսթու թա-
րաֆընտան զուհուրա կէլէն մէզքիւր
լագըրտը իւզէրինէ տիւչարը էնտիլէ
օլարագ, - նէ՛ տիր հիսս էյլէմէքտէ
օլտուղուն հալ:

Մաթօր պունա գարըըրգ ճէվապ
վիրմէտիկիմտէն, պէյնլէրինտէ չէնա

տագըգա պիր գաթը միւքալէմէ
հիւքմ էյլէտի:

6

Գօլօնէլ Բօլան, քէնտի տօսթու
նուն ալըպ եիւրիւեիւ վիրմէքլիք-
տէն վազ կէշէրէք տուրմագտա օլ
մասընը, քէնտինճէ պիր պախթի-
եարըրգ ատտ իտիպ սէվինէրէք, էվ
վէլա քէնտիսի քէլամէ աղազ պիրլէ
-Սէօյլէ, Սօրիս, սէօյլէ, պէնի բէն
չէյի մէրադտա պըրագմա, սէօյլէ
օլ հիսս իթտիկին հալնէ՛ իմիլ պա-
գալըմ... եօգսա եինէ խէեալաթ
տէրեալարընա տալարագ, քիմեա՞մ
պուլմագըրզա չալըմագտասըն:

— կէրչի, շիմտի սէօյլէեէճէկիմ
տիր, - տէյի ճէվապ վիրտի մաթօր
քէտէր ու վագար իւզրէ սէօյլէեէ
րէք, -լաքին, սէն անը եինէ անլա
մագ իսթէմէեէճէքսին:

— Բէքալէա, բէքալէա, պիլիբիմ
Գասանտը կիպի պիր զայպտան պի-
լիճիսին սէն, ֆագաթ, հիլ տէկի
իսէ, պիլտիկին հէր նէտէ իսէ, աղա
ճըգ էյզահ էյլէմէլիսին... շու շիս
տիքի, «արթըգ պու պիր թահգի
տիր, պու պիր ինսաֆսըլը՛գ տըր
տէեի պաղըրարագ շաքանը ալըր
տա կիթմէքլիկին, նէ՛ սէպէպէ մէզ
նի իտի:

— Հալէա անլաեամատըն մը:

— Խայր, եէմին տախի իտէրիմ ք
հիլ պիր շէյ անլաեամատըմ...:

Պունուն իւզէրինէ, մաթօր Մ
րիս, հիտտէթամիզ պիր սուրէթու

մերգումուն երկզինէ պագարագ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա քէլամէ աղազ պիրլէ ,

—Տօղրու տուր , հագգըն վար տըր , պէնիմ ֆիքը ու նիյեթիմի անլաեամամըչըն տըր . . . վէ օլ ճիհէթճէ իթիրազըն շայեանը դապուլիյեթ տիր , - տէտի :

—Էվվէթ , Մօրիս , իշթէ սէնտէ կէօրմէքտէսին քի , անլաեամամըչըմ տըր . . . իմտի , գուսուրումու աֆվ իյլէմէլիսին , - տէյի ճէվապ վիրտի գօլօնէլ :

Հալպուքի Մօրիս , էօյլէ բէք չաբուգ սուրէթտէ իսքեաթ օլուպտա , աֆվ իթմէքիք թարիգինի թուլթմագըլընտան տօլաեը բէշիման օլարագ , քէնտու քէնտույէ , - խայր , խայր , կէվչէքիք իսթէմէկ . . . խայր , ազըլ պաչընտա պուլունան պիր ատէմէ , վէ հալէա գալպինտէ էսէրի սախավէթ պուլունան ատէմլէրէ . . . էօյլէ պիր թագըմ խապասթլարտա պուլունարագ , էն պիւյիւք թագսիրաթլարը , անճագ էմիյեթ վէ խալիսէթլէրինտէն նաշի , պիզգաթ քէնտի նամուսլարընը տախի ֆէտա իթմէքիկէ գալքըչմագըլըտան իպարէթ պուլունան պիր թագըմ պիչարէ գատընլարըն , տիւչարը հագարէթլէրի վէ խարապիյեթլէրի օլմալաբընա , վէ տէրտ ու մէշագգաթլար վէ իշքէնճէլէր չէքմէլէրինէ , վէ աղլաեըպ կէօղ եաշլարը տէօքմէլէրինէ սէպէպ օլմալարընը աֆվ իթմէքիք , ալա ճալիզ օլամաղ , - տէյի պաղըրտը :

—Իերէ եա , Մօրիս , պու սէօյլէ-

տիքլէրին , քիմին իչին տիր :

—Խայր , խայր . . . ճէնապը Հիքմէթուլլահ , էօյլէ ատէմլէրին ճէղալարընը , պիր սուրէթի տէհչէթամիգտէ օլտուղու հալտէ , պիր կիւն , մուլթլագա չէքտիրէճէք տիր :

—Պրագ շու պօշ լագըրտըլարը , Մօրիս տէտի գօլօնէլ Ռօյան կիւլէրէք , պէսպէլի սէն պու ֆէյլէսօֆլուգըլարընը , Ալմանեա ալիմլէրինտէն ալմըշ օլմալըսըն , հալպուքի , մէզքիւրըլարը վէ մէզքիւր ֆէյլէսօֆլուգըլար , պաշգա հիչ պիր չէեէ եարամաեըպ , սանա անճագ նիմ չըլընըլգ հալինի գաղանտըրաճագըլար տըր , էօյլէ պօշ լագըրտըլարը պիզ , սալթ գօճա գարըլարըն լիսանլարընտան իշիթմէլիեիզ :

—Էօյլէ եա , Ատալպէր , սէն պունլարա կիւլէր վէ էյլէնիրսին , չիւնքի , պէնիմ կիպի պիր ասկէր լիսանընտան , Ալլահ վէ Հիքմէթուլլահ լուղէթլէրինի իշիթտիկիւնէ թէանճիւպ իտէրսին , էօյլէ տէկիլմի :

—Խայր , իսթիհզա իթմէեիպ , իլլա մուղայիրի օլարագ , սէնին կիպի ազըլը վէ եիւքսէք ֆիքիլըլի պիր ատէմին տիհանընտան , օլ եօլտա խէեալի լագըրտըլար չըգմասընտան տօլաեը , թէէսսիւֆ իտէրիմ :

—Հագգըն վար տըր , ա՛ պէնիմ տիլպէր Լօվէլասըմ , վէ քիւսթախ տօն թիւանըմ (1) , - տէտի Մօրիս աճը աճը պիր կիւլիւմսէյիշ իւզրէ , - թամամ , թամամ , իշտէ չիմտի

(1) Պունուն իքիսի տախի հօվարտալըգտա քէսպի չէհրէթ իթմիչ պուլունան իսիմէր տիրէր :

պուրժուուն խոթիհզտեա չըգըշմագ-
ըրդ իչին բէք միճնասիպ պուրժունան
կիւն վէ սաաթը . . . պէնիմ իսէ Կպու
կիւն պուրժեա կելիչիմտէն մահզա
միւրաւորմ . . .

—Նէ վար տըր . . . պուրաեա կէ-
լիչինիզտէն միւրատ նէ՞ իմիչ տիր
պագայըմ :

—Աճէլէ իսթէմէզ , սըրա իլէ կի-
տէլիմ , չիւնքի , սէօյլէ եէճէք բէք
չօգ շէյլէր վար տըր , պիր մատէն
վար տըր :

—Նէ եէ՞ տայիր տիր օլ մատէն :

—Սէնին պիլա ինսաֆ իճրա իյ-
լէմէքտէ պուրժունտուղուն խապա-
սաթլարա՝ տայիր տիր :

—Օֆ , Մօրիս չալարտըն չալար-
տըն այնի տավուլու չայարսըն . . .
աճանըմ , անլատըզ . . . սէօյլէ պու-
գալըմ , նէ տիր ֆիքը ու միւրատըն :

—Տահա շիմտի պիր մէքթուպու
տօտաղլարըն ալէճթիւրէրէր , «պիր
չօգ վագըթլար մուգավէմէթ իտիպ
րէտտ իյլէսիքտէն սօնրա , օ՛հ , ազը-
պէթքեար կէլէճէք տիր . . . էվլէթ ,
մէզպուրէ նիհայէթ պուրաեա կէ-
լէճէ՞ք տիր , » տէյի պաղըրտը ի-
տին , էօյլէ տէկիլ մի՞ :

—էվլէթ , էօյլէ տիր , էվլէթ , վէ
մէրգումէնին կէլմէսիտէ ֆիլվագը
մէճմուլտէն , իլլա շիւբհէսիզ տախի
տիր , չիւնքի մէրգումէ , հիչ պիր
տէֆա եալան սէօյլէմէմիչ տիր :

—Ատալպէր , մէրգումէ գատըն
հէր քիմ իսէ , մատա՛ք քի հիչ պիր
վագըթտա եալանը իթիքեապ իթ-
մէմիչ տիր , վէ խայլի պիր զէման-
տա մուգավէմէթ իտիպ րէտտ իւզ-

րէ ճէվապ վիւրմիչ տիր , տիմէք տիր
քի , պու կիւն վէ պու սաաթա գա-
տար , նամուսը՛ւ պէր գատըն տըր :

—Մէրգումէ՞ մի , ա՛հ Մօրիս . . .
Պագսունա , աճապա սէն , Լէ Լիէզժն
տանժրէօզ (1) նամ քիթապը օգու-
մուչմուսուն տըր :

—էվլէթ :

—Մէզքիւր քիթապտա օլ զիքրի
կէչմիչ օլան թուրվէլ նամ պիր րէ-
յիսէ գարըբը տերխաթըր իյլէմէք-
տէ՞ միսին :

—էվլէթ , բէք ալէա տերխաթըր
իյլէմէքտէեիմ :

—Իէք ալէա օլտուգտա իսէ , իչ-
թէ պէնիմ սիզէ սէօյլէտիկիմ գա-
տընտա , թըպգը օնա պէնզէմէքտէ
տիր , պիր իքինճի մատամ թունէլ
տէնիլմէրլիկէ շայէսթէ տիր : Մէր-
գումէ տախի , այնի ֆաղիլէթէ վէ
այնի սէպաթ ու մէթանէթ էֆքեար
ու գախտէեէ , վէ այնի գալպէ վէ
չէվզ ու զայրէթէ մալիք պուրժուն-
մագտա տըր . . . վէ աչք ու սէվտա-
եա տայիր օլան իհթիեաճըտա , հէ-
նուզ իլք տէֆա օլարագ հիսս իյլէ-
մէքտէ տիր : Հէլէ հիւսնի ճէմալինի
տէր իսէն , բէքնատիր իւլ էմալտիր
. . . օլ գատիֆէվարի սիեահ սիեահ
կէօզլէրինին հէր պիլի , շո՛ւ գատար
տըր . . . տիչէրի տէր իսէն , ինճո՛ւ
տանէլէրի , էֆէնտիմ , ինճո՛ւ տա-
նէլէրի . . . վիճուտինին տէրիսի , ա-
տէթա աթլասա պէնզէմէքտէ տիր
. . . արթըզ օլ էլլէրինին տիւպէրլի-
կի , գատ ու գամէթինին կիւզէլի-

(1) «Խաթարէնկիզ ալէապար» , տիմէք տիր :

կի, վէ քէզալիք անագլարընն զա-
րիֆիլիլի. . . օ՛ֆ, աման եա Բէպպիմ,
օլ մերթէպէտէ կիւզէլ անագլար
քի, նագչ ու թարիֆի իհիմալտէն
տէկիլտիր. վէ հաթթա, պէն մեր-
գումէեէ, պաչգա պիր սէպէպ իլէ
տիլտատէ օլմանըպ, անճագ արա-
պան պինմէքտէ իքէն, պիր քէրրէ
անագլարընը կէօրտիւկիւմ անտէ,
ալէագա իտիպ ազլըմը գաչըրտըմ:
Վէհհասըլ, Մօրիս, շունու պիլմէլի-
սին քի, մէրգումէ պէնիի ատէմտէն
օլմանըպ, իլլա պիր մէլէք տիր տէ-
նիլսէ ճայիզ տիր. . . վէ, էօյլէ պիր
մէլէք քի, ասըլ պութ կիպի թա-
րընըլաճագ պիր վագթիւնտէ պու-
լունմագտա տըր, եանի, հէնուզ եա-
նըլըպ տիւզմէքիք հալինտէ տիր:

— Պօեու տա կիւզէլ, պօսու տա
կիւզէլ, էլէրի, անագլարը վէ տիշ-
լէրիտէ կիւզէլ, էվվէթ, թըպզը պիր
մէլէկէ պէնզէմէքտէ տիր, — տէտի
Մօրիս իսթիհզաքեարի պիր թարզ-
տա սէօյլէեէրէք, — վէ սէնտէ, կէր-
չի շիմսի, անըն աչգ ու մուհապ-
պէթիլէ եանըպ թութուշմագտա,
վէ պիր բուհ օլուպ ուշուշմագտա-
սըն, ֆագաթ, մա թէէսսիլֆի ազիմ
տէրիմ քի, պիր կիւն օլ պէտպախթ
գարըեը տախի, պիլա ֆիւթուր ու-
նուտուպ խարապիյեթիւնի մուճիպ
օլաճաճ սըն տըր:

— Պիլա ֆիւթուր ունուտաճաճ գ-
մըեըմ, նէ՞ սէօյլէեօրսուն, Մօրիս,
մէկէրչի, եայընըզ իքի սաթըրտան
իպարէթ պուլունան պիր մէքթու-
պունու օգուտուղումտա պիլէ, աչ-
գըմտան տէլի տիվանէ օլմագտա
տէկիլմիեիմ:

— Էվվէթ, կէօրմէքտէեիմ. . . ա-
նընտա խարապիյեթիւնի, իշթէ պու
մէրթէպէ շէտիտ մուհապպէթիւնէ,
վէ պու մէրթէպէ մէֆթունիյեթ-
թիւնէ սէպէպ օլաճագսըն տըր:

— Մօնրա՞ նէ վար տըր:

— Նէ՞ մի վար տըր, նէ՞ օլաճագ,
պիչարէ տախի նամուսունու զայպ
իթտիքտէն սօնրա, ունուտուլաճագ
վէ թէքք օլունաճագ տըր, նասըլ քի
սայիլէրէ եարմը շսըն տըր. . .

— Ազիզիմ Մօրիս, օլ պապտէ
եանըլմագտասըն, հիչ տէկիլ իսէ պիր
քէրրէ շունու տիւշիւնմէլիսին քի, օլ
եօլտա հիւանի ճէմալ սահիպի պու-
լունան պիր գատընը, հիչ պըրա-
գըրմըեըմ, հիչ տէկիլ իսէ, միւմ-
քին մէրթէպէ ուղուն պիր միւտ-
տէթ, եանի, թապէ յնիմիզտէ, քէն-
տի հիւանի ըիզամըլլա գարար վիլիւ-
ճէեէ գատար, մաշուգամ մագա-
մընտա սագլամաղմըեըմ, վէհհա-
սըլ, մէկէրչի պէն անը, պիր պիրի-
միզտէն հօշլանմամագլըգ հալինէ
կէլիպտէ, թէքքէ մէճպուր օլմա-
տըգճա, թէքք իտէրմիեիմ. . .

— Տիմէք տիր քի, էվվէնմէքիք-
տէ հիչ պիր էհէմիյեթ պուլուն-
մագտա տէկիլ տիր:

— Պու ալէմտէ հիչ պիր շէյ պա-
գը տէկիլ տիր, հէր շէյ տէկիլիւ-
մէքտէ տիր, պէնիմ էֆքեարըմճա,
գարը գօճալըգ տախի էօյլէ օլմալը
տըր, մուհապպէթլէրի օլտուգճա,
վէ իշլէրինէ կէլտիքճէ, պիր պիրլէ-
րինի սէվմէլի, վէ իշլէրինէտէ կէլմէ-
տիկի կիպի, պիր պիրինի թէքք իլէ,
գարը պիր պաչգա մաշուգ, վէ մա-

չուգտա տիկեր պիր մաչուգա պուլ-
մալը տըրլար, շիմտի, պէն մերգու-
մէ իլէ պիր միւտտէթ մուհապպէթ
իւզրէ պուլունուպ, վէ պիր պիրի-
միզի թէրք իթ տիկիմիգտէ տախի,
եխնէ ատէթա տօսթ պրֆաթըյլա
պիր պիրիմիզէ հիւրմէթ ու ըիայ-
եէթ իտէպիլիթիզ, Պէնճէ պիր էր-
քէք իչին պունտան կիւզէլ պիր թա-
րիգ օլամազ, չիւնքի, իխթիեար-
լըգտա, գատընլարըն տօսթլուգ-
լարը բէք էլգէմիլեթտէն տիր: Հէ-
լէ շունա մէմնուն օլուպ վէ թէաճ-
ճիւպ իթմէքտեեիմքի, էօյլէ, պիր
չօգ տօսթլարա, թա շիմտիտէն մա-
լիք պուլունմագտաերմ:

— Տիմէք տիր քի, մերգումէնին
գօճասը պու հալէ գարչը հիչ պիր
սէս չըգա՞րմամագտատըր, էօյլէ՞ մի:

— Գօճասը՞ մը, էօ՞ ֆ, սէնտէ նէլէ՞ր
սէօյլէրսին, Մօրիս, գօճասը գա-
թան էօյլէ պիր շիւբհէեէ պիլէ գա-
հիպ օլմադտա տեկիլտիր, մերգում՞,
կէնճ վէ բէք իեի պիր չօճուգ տուր,
վէ կերչի, պիր չօգ ահմազլարտան
օլմատըգտան պաչգա, գիեատէյիյ-
լէտէ գըսգանճ իսէտէ, զանն իտէր-
սին քի, սիհիըլէեիպ պասիրէթ կէօզ-
լէրինի պաղլամըչըմտըր. շէօյլէ քի,
ուղրումտա ճան ֆէտա իտէրճէսի-
նէ, պէնի սէվմէքտէ տիր. . . էկեր
պիր կիւն պէնի կէօրմէեէճէք օլ-
սա, ըահաթընը զայպ իտէր, «Սէվ-
կիւլլու գօլօնէլիմի կէօրմէտիմ, աճա-
պա նէ՞ օլտու» տէեի, աչուրի մերթէ-
պէ մէրազ իտէր. նամուսում իւզէ-
րինէ եէմին իտէրէք, սանա պիր հա-
լինի սէօյլէեէեիմտէ, արթըզ պէնի

նէ մերթէպէ սէվիպ, վէ նէ՞ գատար
զիեատէ էմնիյեէթ իւզրէ պուլուն-
մասընը անլաեասըն. պու եօլտա
գօճալար բէք աճայիպ տիրլէր, պիր
կիւն, մերգումուն զէվճէսի, քէն-
տու քէնտույէ, պանա օլ մերթէպէ
սէվտա վիրիթ քի, կէօլլէրի գարա-
րարազ, մերգում իլէ պիր միւնա-
զաա չըգարտըգտան սօնրա, պիր
սապահլաեըն, Փարիսի թէրք իլէ,
տօղրու սօլուղունու, կիտիպ քէօյ-
լէրտէն պիրինտէ օլան պիր խըսը-
մընըն խանէսինտէ ալըր: Շիմտի,
գօճասը նէ՞ եաբարսա պէկէնիրսին,
«կիտէեիմ օլ պէնիմ սէվկիւլլու գօ-
լօնէլիմի պուլաեըմտա, իֆատէյի
հալ իլէ, մուավէնէթինի թալէպ ի-
տէեիմ» տէեերէք, տէր հալ գօ-
չուպ պանա կէլիթ, վէ զէվճէսիյլէ
պարըչտըրըպտա, եխնէ Փարիսէ կէ-
թիրմէքիլէ չալըմագըղըմը եալ-
վարըր ըէճա իտէր: Վէ զարիպ եէրի
չուրասը տըր քի, պէնիմտէ օլ կիւն
պիր տիւէլլօտա պուլունմագըղըմ
իգթիզա իթ տիկինտէն, հէման տիւ-
էլլօ խիթամ պուլուր պուլմազ, իլք
իչիմ, մերգումա պիր մէքթուպ եա-
զարազ, ըահաթը գալպ իւզրէ պու-
լունմասընը խապէր վիրտիկիմ կի-
պի. . . զէվճէսինի տախի գանտը-
րարազ, Փարիսէ ալտէթ իթ տիրի-
րիմ. . . Ձէվալլը մէլէքսիմա գատըն,
պանա օլ գատար մուհապպէթ վիր-
միչ տիր քի, էկեր պու կիւնքի վու-
գուաթը, պէյն էլ խալգ կէզէն թէ-
վաթուրտան իչիթմիչ օլսա իաի. . .
պէլքի պիր թէհիլիքէեէ ուղրարըմ
տէյի, գօրգուսունտան հէլաք օ-

լուր իտի . . . պէլքիտէ իշիթմիշ տիր .
չօգտա իհթիմալտէն տիր քի , պու
ագչամ պուրաեա կէլմէք իսթէմէ-
սինտէն մագսէտիտէ , տիւէլլօտա
թէլէֆ օլմամը օլտուղումոան տօ-
լաեը , իզհարը մէսէրթէթ տէն իպա-
րէթ տիր : նէ տէրսին շիմտի սէն պու-
նա , Մօրիս , շու գատընլար բէք թօ-
հաֆ մտխուգլար տէկիլ մի տիրլէր :

— Հագըգաթէնտէրէ ք թօհաֆ
տըրլար . ֆագաթ , Ստալպէր , շու-
նուտա խաթըրտան չըգարմամալը-
սըն քի , օլ սէնին , կէօղլէրի գարալը
տըր տէյի զանն իթտիկին ատէմ ,
պիր կիւնտէ , պիրտէն պիրէ կէօղ-
լէրինի աջը վիրիը . վէ պունուն տա
էմաալի եօգ տէկիլտիր , էօյլէ տէ-
կիլ մի :

— Հագըզն վար տըր , օ տախի
տօղրու տուր . լաքին , շունու պիլէ-
մէեօրում քի , պու եօլտա գօծալար ,
վէլէվ գարըլարընըն թուլթտուգլա-
րը թարիգի պիլտէլէր պիլէ , ան-
տէն նէ հասըլ օլապիլիր : Պէսպէլլի ,
պու տա օլ սէնին տէտիկին ճէնապը
Հիքմէթուլլահըն պիր ճիլլէսի օլ-
մալը տըր , պէսպէլլի , պէօյլէ հալլէ-
րի կէօրտիւքճէ , էլլէնմէքտէ պու-
լունմալը տըր : մագաթ , շու տախի
սահիհ տիր քի , պագը էրքէքլէրտէ
վար տըր քի , պիլտիքլէրի հալտէ
տախի սէս չըգարմագ իսթէմէմէք-
տէ տիրլէր . . .

— Քիմ պիլիը , պէլքի պու սէօյ-
լէտիկին գատընըն տախի գօծասը ,
իշտէն խապէրտար պուլունմագաա
տըր :

— Օ տախի իհթիմալտէն տիր .

հայտէ ֆարղ իտէլիմ քի էօյլէ օլ-
մուշ օլտուն , վէ , չիւնքի մէրգում
նամուսու զայրէթին չէքէն զէվճ-
լէրտէն տիր , նիհայէթ իւլէմը պա-
նա նէ՞ եաբապիլէճէք տիր , օլա
օլա , պէնի տիւէլլօեա տավէթ ի-
տէրէք , նամուսու ինթիգամընը ալ-
մագլըղա գալըզաճագ տըր , էօյլէ
տէկիլմի . բէք ալէա , պէն զաթէն
անը կէօղլէ ալմըլմտըր , վէ . . . լա-
քին , Մօրիս , պու եօլտա աճալա-
ճայիպ սիւալլէրէ չըգըմագլըգտան
միւրատըն նէ տիր , պէօյլէ , հէր
հալին զըտտընը տիւշիւնմէքլիքտէն
մագսէտ նէ տիր : էվլէթ , ֆարղ ի-
տէլիմ քի , մէրգումէնին գօծասը տա-
խի , օլ հալտէ պուլունան էրքէքլէրին
սէօյլէտիքլէրի միսիլու , «վա՛յ , սէն
պէնիմ նամուսումա հագարէթ իթ-
միշտին» տիեէրէք , պէնի տիւէլլօեա
տավէթ իտէպիլէճէք տիր . բէք ա-
լէա , պէնտէ կիտէր վուրուշուրում :

— Իեի էմմա , եա օ սէնի էօլտիւ-
րէճէք տիր , վէ եատա սէն անը . . .
— Շիւբհէսիղ , էլպէթթէ էօյլէ
օլաճագ տըր , նէ՞ եաբապիլիլիմ ,
վար մը տըր պաշաա պիր թարիգ :

— Տիմէք տիր քի , մէրգումուն
զէվճէսիլլէ տէրտէսթ պուլունան
միւնասէպէթին զահիրէ չըգտըղըն-
տա , եա սէն անը էօլտիւրէճէքսին ,
վէ եախօտ մէրգում սէնի , վէ շա-
յէտ , էկէրչի զահիրէ չըգմագ իսէ ,
էօյլէճէ տէվամ իտիլէճէք տիր , լա-
քին , շու տախի ինքեար գապուլ
իթմէղ պիր սահիհիք տիր քի , հէր
նասըլտա օլա , գօծասը պիլմէտի-
կի հալտէ տախի , քէյիլիյէթէ ,

սէնտէն պաշգա խապէրտար օլան-
լար պուլունապիլէճէք տիր , էօյլէ
տէկիլ մի :

— Եվվէթ , օ տախի սահիհ տիր ,
չիւնքի , պու ալէմտէ , հիչ պիր շէյ
պիւթիւն պիւթիւն կիզլիտէ գալ-
մազ , պիր կիւն տէկիլ իսէ , տիկէր
պիր կիւն անլաշլաճագ տըր , ֆարգ-
ու ֆէհմինէ վարանլար օլաճագ տըր
... ֆագաթ , թէքրարէն սիւալի-
տէրիմ , պու եօլտա ինճէ սիւալլէր-
տէն , սէնին մագսէտի՞ն նէ տիր :

— Միւրատըմ սանա շունու ան-
լաթտըրմագտըրքի , վէլէվ մէզպու-
րէնին գօճասը ֆէհմինտէ օլմասս
տախի , ագըպէթքեար պիր կիւն ,
սայիր ֆէհմինտէ օլան պիր ատէմ
չըգըպտա , սէնին եիւզիւնէ գարչը ,
« Եահու , գօլօնէլ Րօլան սէն պիր հիյ-
լէքեարսըն , սէն պիր միւրայի՞սին ,
վէ սէն պիր եալանճը՛սըն » տիմէք-
լիկէ հագգ ու սալահիյեթի օլա-
պիլէճէք տիր , էօյլէ տէկիլ մի :

— Եվվէթ , էօյլէ տիր , ազիզիմ
Մօրիս , լաքին սէն բէք ալէա պի-
լիրսին քի , էօյլէ պիր շէյ սէօյլէ-
մէքլիկէ ճէսարէթ իտէն ատէմհէր
քիմտէ օլսա , պէնտէն օնա գարչը-
լըգ ալաճաղը իլք ճէվապ , ասլա
էօմրիւնտէ կէօրմէմիչ պուլունտու-
ղու եիւզիւնէ իքի թօգաթ , վէ ի-
քինճի ճէվապ տախի , պիր գարըշ
պօեուլտա գարնընա եէեէճէկի պիր
ղամա՛ օլաճագ տըր :

— Վագաա , պուտա ինթիմալտէն
տիր , չիւնքի , սէնին շէճի վէ զայ-
եուր օլտուղունու բէք ալէա պի-
լէնլէրտէնիմ . ֆագաթ , շունա նէ՞

տիեէլիմ քի , նէ օլ եիւզիւնէ եէտիլի
թօգաթլար , վէ նէտէ գարնընա իչ-
լէեէն խանչէր , մէրգուճուն սէօյլէ-
տիկիւնին սահիհ օլմասընը , զէրրէ
գատար ճէրհ ու ըէտտէ միւգթէ-
տիր օլմուչ օլաճաեաճագլար տըր :

— Տիմէք տիր քի , օլ հալտէ տա-
խի , պէն հիյլէքեարլըղը , միւրայի-
լիկի , վէ քեաղիպիլիկի գապուլ իթ-
միչ օլաճաղը՛տըր , էօյլէ՞ մի :

— Շիւբհէսիզ :
— Հալէա ֆիքրինի անլաեամա-
տըմ , Մօրիս , աչըգ սէօյլէ պագա-
եըմ , նէ՞ տիմէք իսթէրսին , միւ-
րատըն նէ տիր . . .

— Տիմէք իսթէրիմ քի , սէն մէզ-
պուրէ գատընըն գօճասընը սիհիր-
լէեիպ գանտըրմագ , վէ էմնիյեթի
քեամիլէսինի գաղանապիլմէք իչին ,
պաշգա պիր շէյ եարմաեըպ , իլլա
հիյլէքեարլըղը , միւրայիլիկի , վէ
քեաղիպիլիկի իրթիքեա՛պ իթմիշսին
տիր , էօյլէ տէկիլ մի :

— Ա՛ , հաչա՛ , անը գաթան գա-
պուլ իտէմէմ . . .

— Պէն անը գապուլ իտէմէմ
տիմէքլէ իչ պիթմէգ . . .

— Պէն սանա պիր շէյ սէօյլէեէ-
եիմմի , Մօրիս , սէն էվվէլի նասըլ
իտին իսէ , հալէա էօյլէսին . . . հիչ
տէկիլմիչ տէկիլսին , հէր ֆիքրին
աճայիպ , հէր լագըրտըն չէտիտ վէ
ղարիպ , վէ հէլէ Մըսըրատա կիտէ-
լի , պիւթիւն պիւթիւն պաշգալաչ-
մըչսըն , հիչ տիւնեա ատէսինէ պէն-
ղէմէքտէ տէկիլսին . . .

— Եվվէթ , էօյլէ տիր , թա էվվէլ-
տէն պէրու , իքիմիզին թութտուղու

Թարիգ , պիր պիրինէ տապան տապանա զրտտ օլտուղունտան , հիչ պիր վագըթտա , իքիսիգ պիր նօգթա իւզէրինտէ պուլունամաեաճաղըզտըր . . . հէր նէ հալ իսէ , էկէր միւսաատէ իտէր իսէն , մուհալէրէմիգէ տէվամ իտէլիմ :

— Բէք ալէա , լաքին , պու եօլտա տահա սայիր թօհաֆ լագըրտըլարըն վա՛ր մը տըր . . .

— Շիմտիտէն սօնրա սէօյլէեէճէքլէրիմէ նիսպէթլէ , տահա պունլար հիչ մագամընտա տըրլար :

— Տահա՛ իեի եա , տահա՛ իեի եա :

— Շիմտի , աչիքեար սուրէթտէ անլաչըլմագտա տըր քի , սէն , քէնտի սերվէթին սայէսինտէ , էօմրիւնիւն տէօրթտէ իւչ գըսմընը , հիյլէքեարլըգլա , միւրայիլիքլէ , վէ եալանճըլըգլա կէչիրմէքլիկէ , քէնտի հիւսնի ըիզանլա գարար վիրմիչսին տիր , էօյլէ տէկի՛լմի :

— Իւնս ու իւլֆէթ բէյտա իթտիկիմ գարըլարըն գօճալարընը ալտաթմըչ օլտուղում իչին , էօյլէ՞ մի :

— Շիւբհէսիգ : Պիր գաչ բարա չարմագ իչին , վէ պիրինի տօլանտըրմագ իչին , պիր չօգ սէֆիլ ատէմլէրին իսթիմալ իտէկէլտիքլէրի թարիգ ու թէտպիր իլէ , էօթէքիւնին պէրիքինին գարըլարընը գանտըրըպ պաշտան չըգարմագլըգ նիյեթինտէ իսթիմալ օլունմագտա օլան թարիգ ու թէտպիր միեանընտա պուլունան ֆարգ նէ՛ տիր , մէկէրչի իքիսինտէ տախի իսթիմալ օլունակէլէն թարիգ , հիյլէքեարլըգ , միւրայիլիք , վէ եալանճըլըգ տէկի՛լ

մի տիր . վէ ալէլ խուսուս , էօթէքինին պէրուքինին զէվճէսինի աեարթմագլըգտա , ֆաղա օլարագ , պիրտէ նամէրտլիք պուլունմագտա տէկի՛լ մի տիր . . . մէկէրչի , էօյլէ , պիր գարընը պաշտան չըգարմագլըգ , հէմ քէնտի , վէ հէմտէ թէքմիլ ֆամիլեասընըն նամուսունու բայիմալ իլէ , խարապլարընը մաճիպ օլմագ տէկի՛լմի տիր . . . Կիւլմէ , Ատալպէր , կիւլմէ , ազաճըգ սապր իյլէ , չիւնքի , գօմէտեանըն պիւեիւկիւ կէրիտէ տիր , սապր իյլէ քի , օլ վագըթ տահա զիեատէ կիւլէսին . . .

— Հայտէ , հայտէ , Մօրիս , քէնտինի մէտհ իթմէկէ չըգըչմաեալըմ :

— Խայր , սահիհ սէօյլէեօրում . . . չիմտի էօյլէ օլմասընը կէօրէճէքոին . . .

— Հա՛յտէ պագալըմ :

— Պիր ատէմ չըգըպտա սանա օեուս օյնար իքէն , խըրսըլըգ իթմէքտէսին տէր իսէ , տօղըու սէօյլէ , կիւճէնմէ՞ զմիսին :

Գօլօնէլ պու սիւալ իւզէրինէ , պիր գահգահա տըր պըրագարագ , կիւլմէկէ պաշտաղըգտան սօնրա ,

— Հայ հա՛յ , զիեատէսիլէ կիւճէնիլիմ , - տէտի :

— Բէք ալէա , իմտի պէնտէ տէրիմ քի , պէնիմ պիլտիկիմ հալտէ , սէն , տէկիլ պիր , իլա չօգ տէֆա խըրսըլըգլար իթմիչսին տիր . . .

— Պրավօ՛ , Մօրիս , - տէյի պաղըրտը Գօլօնէլ , տահա զիեատէ կիւլմէկէ պաշտաղագ , - հագգըն վար իմիչ , սահիհէն գօմէտեանըն իեիսի կէրիտէ իմիչ . . .

— Խայր, տահա պունտանտա պէտ-
թէրի վար տըր :

— Աճա՛յիպ, ափէրին գահրաման
Մօրիսիմ, տօղրուսու, պու սէօյլէ-
տիկինէ, հիչ տէեէճէք եօգ տուր,
պէնիմ խըրսըզըզըմը տախի պիլ-
մէքտէ իմիչ սին . . . արթըգ պէօյլէ
պիր պուլուչա ինսան տէկիլեա, պէլ-
քի թաշար պիլէ կիլսէլէր սէզա
տըր . . . :

— Պէն տէրիմ քի, սէն քէնտի ա-
մէլ ու հարէքէթինլէ, սայիրլէրին
տէվլէթ ու իգպալինի չալմագտա-
սըն . . . անլատը՞ն մը, էօյլէ տէկիլմի

— Էվվէթ, էօյլէ տիր, բէքտէ տօղ-
րու տուր էմմա . . . մարիֆէթ էօյլէ
պիր խըրսըզըզը, նէ՞ վագըթ, վէ նէ՞
եօլտա իճրա իյլէմէքտէ իսէմ, սնը
իպրազ իյլէմէքլիքտէ տիր :

— Անըն իպրազ ու իսպաթը բէք
գօլայ տըր :

— Բէք ալէա, սէօյլէ պագալըմ :

— Պունտան պէչ սէնէ մուգատ-
տէմ . . . Իսքանեատան ավտէթի-
միզտէ, Լիօն շէհրինի մուհաֆազա
իյլէմէքտէ իտիք . . . :

— Է՛յ, օլ սէօյլէտիկին խըրսըզըզը
օրա՞տա մը եարտը իտիմ . . . :

— Շէհրի մէզպուրտէ, դպլէթլէ ի-
եի պիր ֆամիլեատան օլան կէնճ պիր
գըզը պաշտան չըգարմըչ իտին, տէր
խաթըր իթմէքտէ՞միսին . . . :

— Լիօնտա՞ մը . . . տո՛ւր պագա-
եըմ, տիւշիւնէեիմ, պունտան պէչ
սէնէ էվվէլ, գանղի՞ գըզը իղֆալ
իթմիչ իտիմ պէն, - տէյի ճէվապ
վիրտի գօլօնէլ տէրխաթըր իյլէմէ-
կէ չալըչարագ, - հա՛, էվվէթ, էվ-

վէթ, շիմօի կէլտի խաթըրմա . . .
դայէթլէ սէվիմլի պիր սարը տիլպէ-
րի իտի : Մէրգուճտէ կէօրտիւ-
կիւմ ումուզ կիւզէլիկինիտէ, հիչ
պիր գատընտա կէօրմէմիչիմ տիր . . .
զէ՛ վալը Աննա . . . էվվէթ, մէզպու-
րէնին խամտէ, Աննա իտի . . . Օլ
զէման հիքեաեէսինի սանատանագլ
իթտի իտիմ . . . Փագաթ, մէրգու-
մէ իլէ զուհուրա կէլմիչ օլան միւ-
նասէպէթիմ, միւթատըմտան պու-
լունան գաիտէ վէ մէսլէքիմէ մու-
ղայիր օլարագ զուհուրա կէլմիչ ի-
տի, շիւնքի պէն . . . թէրճիհ իտէ-
րիմ (իւսթիւն սայմագ) :

— Գաիտէ վէ մէսլէքինէ մուղա-
յի՞ր մի իտի :

— Էօյլէ՛ եա :

— Գանղի գաիտէ վէ մէսլէքինէ :

— Եանի տիմէք իսթէրիմ քի,
պէնիմ էֆքեարըմճա, էվլի գատըն-
լար իլէ իւլֆէթ բէյտա իթմէքլիք,
գըզլար իլէ իւլֆէթ բէյտա իթ-
մէթլիքտէն տահա իեի տիր, շիւն-
քի, թէհլիքէսի տահա՛ ազ տըր :

— Օլ խուսուստա հագգըն վար
տըր, նասըլ քի վուգուի հալտէ էօյ-
լէ օլմասընը թաստիգ իյլէմիչ տիր,
չէօյլէ քի, սէն զէվալըեը իղֆալ
իթտիքտէն ճիւղիճէ պիր վագըթ
սօնրա, հէր հալտէ էվլէնտիրիլմէսի
իգթիլգա իլմիչ տիր . . . :

— Պիղիմ ալայ օրասընը թէրք ի-
լէ Ալմանեաեա կիթտիքտէն սօնրա,
էվլէնմիչ տիր :

— Էվվէթ, սէն կիթտիքտէն սօն-
րա, մէրգուճէ, պիր կիւն, մէյտա-
նա պիւյիւք պիր ըէզպլէթ չըգա-

րագ, այնքան կիւրճակն ունի որքան որքան որքան չէք մէք տէ իքէն, վախիտէսի ալրպ փարիսէ կէլմիչ, վէ պուրատատա պիրի զուհուր իտէրէք ալմագ իսթէտիկինտէն, վէ էվլէնտիկի թագտիրտէ, մէգքիւր քէզալէթ թէհլիքէսինին իւզէրինէ, պիր բէրտէ չէքիւր շաճաղընտան, մէգպուրէ, մէգքիւր նիքեահր, հէման, պիւա թէրէտտիւտ, գապուլ էլլէմիչ տիր . . .

— Բէք այն եարմը տըր, չիւնքի, կէօրինիւչէ նէզարէն, բէք էնի պիր գօճատա տիւշմիւշ տիր, պիր խազիկէնէ մալիք օլմուշ տուր. մէրգում, սէնէվի երիզ պին ֆրանգլըգ ագարէթ սահիպի իմիչ :

— Էվլէթ, Մօլիէրին նագլ իթտիկի ժօրթ ճանտէնէ մանէնտ հէրիֆին պիրի տիր, զէվճէտինին հէր պիր ֆազիլէթինէ, քէօր քէօրինէ քէմալի էմնիյեթ իւզրէ, պուտալաճասընա ինանմագտա տըր, էօյլէ տէկլ մի : էօյլէ պիր պուտալաքի, քէնտի խանէսինտէ, պաշգապընտա օլան պիր չօճուղու, քէնտի էվլատը տըր զանն իտէրէք սագլամագտա, վէ ճանն ու տիրտէնտէ սէվմէքտէ տիր, էվլէթ, սէնին չօճուղունու, քէնտի չօճուղու տուր իթիգատընտու պուլունմագտա տըր . . . վէ, էկէր սարլ քէնտուտէն տախի չօճուղարը օլաճագ օլուր իտէ, սէնին չօճուղունա գարտաշ օլաճագլար տըր . վէ, հինի վէֆաթընտատա, պիթթապի այնի միրասա հիսսէտար օլաճաղընտան, սէնին չօճուղուն, տիկէրլէրին հագգլարընը

չալմը օլաճագ տըր . . . վէ շայէտ, մէրգումէնին գօճասը, էկէր պաշգա պիր չօճուղա նայիլ օլմագսըղըն վէֆաթ իտէճէք օլուր իտէ, օլվագըթտա, սէնին չօճուղուն, թէքմիլ պիր ֆամիլեանըն հուղուգունու զասպ ու զապթ իթմիչ պուլունաճագ տըր, չիւնքի, թէքմիլ միրասա քէնտիսի գօնաճագ տըր :

— Ա՛, ա՛, Մօրիս, նէ գատարտա ինճէ վէ տէրին հիսապլարա չըգըչըրսըն, էվլէթ, օլ ճիհէթտէ տախի հագգլըսըն . . . օլվագըթ պէնիմ, բէք պիւիւք պիր խըրսըղ սաեըմագլըղմ իգթիգա իտէճէք տիր, —տէտի գօլօնէլ գահգահա իլէ կիւլէրէք, —տիմէք տիր քի, չիմտի պէն, 1721 սէնէսինտէ գաթլ իտիլէն խըրսըղլար պէօճէք պաշըսը նամտար Գարթուչ, վէ պիր չօգ մահէլլէրտէ իճրայի խապասաթ էլլէտիքտէն սօնրա, ագըպէթ քեար 1755 սէնէսինտէ թէքէրլէքլէր ալթընտա թէլէֆիտիլմէքլիք ճէզասընա չարբըլան չէօհրէթչուար հայտուտ պաշը Մանտրէնէ պէնգէմէքտէեթիմ, չիւնքի, օրտուճուղա պէրապէր, էվրօպանըն հէր գանղի թարաֆընտա պուլունտում իտէ, քեաֆիֆէսինտէ տախի, այնի խըրսըղըղը իճրա իթմիլիմ տիր էվլէթ, Մատրիտտէ, Վիէննատա, Նարօլիտէ, վէ Պէրլինտէ, էօյլէ նիչէ սիրգաթլարտա պուլունմուշ օլտուղումտան, տիմէք տիր քի, էկէրչի, պունլարըն քեաֆիֆէսինտէն տախի սէմէրլէրէ նայիլ օլմուշ օլսա իտիմ, չիմտի պիր չօգ միլեօնլար սահիպի օլաճագ իտիմ . . . ֆա-

գաթ , եազը՛ գ քի , պէն պու զէ-
մաննն ատամը տէկիլ իմիշիմ , պէն ,
հայը՛ ֆ քի , Հայր Աբրահամն վագ-
թինտէ տիւնեաեա կէլմէ միշիմտիր . . .
Հէր նէ հալ իսէ , Մօրիս , անլաշըլ-
տը սէնին ֆէյլէսօֆլուղուն , սէնին
միւրատըն , պէնիմ էֆքեար ու իթի-
գատըմա գարչը սէօյլէմէքտիր , էօյ-
լէ տէկիլմի . լաքին , չի՛ չարէքի , պէն
սէնին իթիգատընտա տէկիլիմ , էվ-
վէթ , պէնիմ իթիգատըմա , ֆա-
միլեալըգ տէնիլէն շէյ ումումա ա-
յիտ պիր սուրէթտէ օլմալը տըր :

— Կիւլ , կիւլ , սէն եինէ կիւլ վէ
իսթիհզա իյլէ , զիրա , հագգըն վար
տըր . . . էօյլէ եա , պու ալէմտէ ,
սէնին կիպի ատէմլէր իշին , նիքեահ
թահթընտա պուլունմաեան վալի-
տէլէրտէն տիւնեաեա չօճուգ կէլմէ-
սի գատար պիւլիւք պիր էյլէնճէ վէ
պիր իսթիհզա սէրմայէսի օլմաազ .
չիւնքի , օլ եօլտա չօճուգլարըն զու-
հուրի սէպէպինտէն , տայիմա , նիչէ
սէրվէթլէր զասպ իտիլմէքտէ , նի-
չէ վալիտէլէր տիւչարը ար ու հի-
ճապ վէ տէրտ ու էլէմ օլմագտա ,
նիչէ նիքեահլը էրքէքլէրին նամուս .
լարը բայիմալգըլընմագտա , վէ նիչէ
մասումլար տալսի , կիրիֆթարը ֆէ-
լաքէթ օլմագտա տըրլար . հալ պու
քի , սէնին վագիֆէնսաէ՛ն խարիճտիր ,
չիւնքի , սէնին նէզտիլնտէ , պուն-
տանտա զիեատէ պօշ պիր լագըր-
տը պուլունմագտա տէկիլ տիր :

— Լաքին , Մօրիս , կիւճէնմէ էմ-
մա , արթըգ բէք ինսաֆսըզլըգ իտի-
եօրսուն , արթըգ պանա ատէթա պիր
ճանի նազարըլլա պագըեօրսուն :

— Խայր , էօյլէ տէկիլ տիր , եան-
լըշըն վար տըր , պէնիմ սէօյլէտիք-
լէրիմ տահա բէք ազ տըրլար , տիւն-
եաեա կէլէն հարամղատէլէր եիւ-
զիւնտէն թէվէլլիւտ իտէն ֆէնա-
լըգլարըն հատտ ու հուտուտու եօգ
տուր . . . պիր քէրրէ ազլընը պա-
շընա թօրլաեըպտա , ինսաֆ իւզրէ
տիւչիւնմէլիսին քի , նիքեահ թահ-
թընտա պուլունման , եանի , մէշու
պիր ֆամիլեա իշինտէ , էօյլէ պիր
հարամղատէ տօղտուղունտա , օլ
ֆամիլեանըն հալի , նէ՞ օլմագտա
տըր . . . տիմէք տիր քի , մէքքիւր
ֆամիլեա , եա հիչ պիլմէտիկի , վէ
եախօտ շիւբհէլի պիր սուրէթտէ
օլտուղու հալտէ , սայիր ֆամիլեա .
լար իլէ միւնասէպէթ վէ գարապէթ
(խըսըմլըգ) բէյտա իթմիշ պուլուն-
մագտա տըր :

— Վա՛հ , վա՛հ , վա՛հ , վագաա-
տա էօյլէ տիր , հիչ ինանըմազ մէր-
թէպէտէ պիր դարմագարըլըգ հու-
սուլէ կէլմէքտէ տիր :

— Իսթիհզա՛ իյլէ , եինէ վար սէն
իսթիհզա իյլէ . հալ պու քի , սէնին
օլ իսթիհզա թարզընտա սէօյլէտի-
կին գարմագարըլըգ լուղէթի , բէք
սահիհ տիր , չիւնքի , պիր չօճուգ ,
տիկէր պիր չօճուգլա , վէ պիր գըզ
տիկէր պիր գըզլա , վէ եախօտ էր-
քէք չօճուգլա , պիր պիրինի թա-
նըմատըգլարը թագտիրտէ , գար-
տաշ վէ գըզգարտաշ օլմագտա տըր-
լար :

— Կէրչի , պէն պուրասընը հիչտիւ-
չիւնմէմիշ իտիմ էմմա , հագըգա-
թէն էօյլէ տիր , ֆագաթ , տահա

ալէա , վարսընլար պիր պիրինի թա-
նըմասընլար : Իբի եա , նէ՞ վագիֆէն
սէնին , էօյլէլէրին տէրտի սանա՞ մը
տիւչտիւ , պու եօլտա աճայիպ ֆէյ-
լէսօֆլուգլարը , տայիմա սէ՞ն մի
տիւչիւնմէքլիկէ մէճմուրսուն :

—Սէն հալէա էյլէնմէքտէսին ,
բէք ալէա , էյլէ՞ն , էյլէ՞ն , Ատալ-
պէր , ֆագաթ , մարիֆէթ էյլէնմէք
օլմաեռպ , իլլա սէօյլէտիքլէրիմի ճէրհ
իտէպիլմէքլիք տիր . սիւալ իտէրիմ
սանա , տիւչիւն պիր քէրրէ , մէկէր-
չի , օլ եօլտա , պիր պիրինի թանը-
մաեան գարտաշլարըն վէ գըզ գար-
տաշլարըն , եանի հարամգատէլէրին ,
պիւլիւտիւքտէն սօնրա , պիր պիր-
լէրիլլէ , կէրէք մէշրու վէ կէրէք նա
մէշրու սուրէթտէ իւնս ու իւլֆէթ
իւզրէ պուլունմալարը , վէ գարը գօ-
ճա օլմալարը իհթիմալտէն օլտուգ-
տան պաչգա , հաթթա , թանըմա-
եարագ գարտաշլարընըն , գըզ գար-
տաշլարընըն , վէ բէտէրլէրինին ճան-
լարընա գաստ իթմէլէրի , վէ պի-
նաէն ալէյհ էօլիւմիլէրինի մուճիպ
օլմալարը տախի իհթիմալտէն տէ-
կիլ մի տիր : Հա՞ , սէօյլէ , մէկէր-
չի պուլնլարըն էմաալլէրիտէ վուգու
պուլմամըշ տրր :

—է՞օֆ , էօյլէ շէյլէր սէօյլէմէք-
տէսին քի , աստէթասուեու տիքինէ
եօգարը չըգարմաեա չալըշմագտա-
սըն , արթըգ օլ տէտիքլէրին իհթի-
մալտէն տէկիլ տիր . . . շիմտիեէ գա-
տար պիր գօմէտեա թարիգի թու-
թարագ կիւլմէկէ շայեան շէյլէր
սէօյլէմէքտէ իքէն , շիմտիտէ թրա-
ճէտեա թարիգինի իթթիխալ իլէ ,

ատամը աղաթմագ սէվտասընտա
կէզմէքտէսին :

—Նասըլ , իհթիմալտէն տէկիլ մի
տիր . . . աճա՛յիպ իհթիմալտէն տէ-
կիլ իմիշ . . . է՞օֆ , աման եա Ռէպ-
պիմ , կէրչի լիսանըմտա իլէրու կիթ-
մէքտէ օլմաեռպ , սէօյլէմէք իսթէ-
մէքտէ տէկիլ իսէմտէ . . . Ատալ-
պէր , շիմտի սանա նէ՞ սէօյլէտի ի-
տիմ , պուլունն էն պիւլիւք գօմէտ-
եասը , սօնուտա տրը , տիմէտիմ մի
իտի , իշթէ շիմտի կէլտի սըրասը . . .

—Աղիղիմ Մօրիս , նաֆիլէ եօ-
րուլմա , արթըգ պուլնտանտա զի-
եատէ իլէրու կիտիլմէքլիք , գօլայ
պիր շէյ տէկիլ տիր :

—Պէլքի էօյլէ տիր . . . Լաքին ,
պէնի տիյնէ : Պու սապահ , կան
պուլվարընտա , սիզ թօրթօնի գահ-
վէխանէսինէ կիթմէքտէ իքէն , եա-
նըմտա ֆագըրէ չիլէքճի պիր գարը
տուրմագտա իտի , վէ մէզպուրէնին
գուճաղընտա , պիրտէ չօճուղու պու-
լունմագտէ իտի . պիր արալըգ մէզ
պուրէնին իւզէրինտէ պիր ֆէնալըգ
հասըլ օլտուղունտան , հէման աճը-
եռպ եարտըմ իթմէք իսթէտիմ . . .

—Պէսպէլի օլ եօլտա մէրտիք-
լէր վէ ինսանիյեթթլէր իճրա իթ-
մէքլէ միւֆթէթիր պուլունան ա-
թիգ ժրանսըզ « չըվալիլէլէրինին »
ֆագիլէթլէրինի իպրագ իթմէք իս-
թէմիշ օլմալըսըն , պիլիլիմ , օլ ճի-
հէթլէրտէ , քիմաէեէ մէյտան վիր-
մէք իսթէմէեէնլէրտէնսին ,

—Սէն իսթէր ինան վէ իսթէր ի-
նանմա , էվվէթ , սահիհէն էսկի ժը-
րանսըզ չըվալիլէլէրինին թարիգինի

Թուժարագ , պիչարեցի , տէրհալ
 Թուժուպ պիր տիւքքեանա կէօ-
 Թիւրտիւմ , վէ էլտէն կէլէն մուա-
 վէնէթի իճրա իյլէտիմ , պատէհու ,
 մերգումէ ագլընը պաշընա ալտը-
 դընտա , քէնտի հալի հագգընտա ,
 ալտըղըմ մալիւմաթլարտան , սանա
 տայիր բէք չօգ շէյլէր պուլուն-
 տուղունու անլատըղըմտան , լաեր-
 գըյլա քէսպի մալիւմաթ իթմէքլիք
 նիյեթթիյլէ , իպրամ իտէրէք ալըպ
 քէնտի եաթտըղը մահէլլէ կէօ-
 Թիւրտիւմ . . . մէղպուրէնին իգա-
 մէթկեահը , պիր վիրանէ քէօշէսին-
 տէ , պիր նէվի գուլիպէտէն իպա-
 րէթ օլուպ , վէ էշեա վէ եաթաղը
 տախի , չուլտան բաշավրատան մա-
 տուտ իտի . . . վէ , պու գարըտա
 (շիմտիքի հալ եալընըգ պու գա-
 տարճըգ սէօյլէրիմ քի) , օլ սէնին
 գանտըրըպ իղֆալ իթտիկին , վէ
 եաթօտ , իւնս ու իւլֆէթ իւզըէ
 պուլունտուղուն գարըլարտան , էվ-
 վէթ , սէնին քէնտի « մէթրէսլէրին-
 տէն » պիրի իտի . . .

- նէ սէօյլէեօրսուն :
- էվվէթ , էօյլէ իտի :
- Խալը , օլամաղ պիր շէյ տիր
 պու , պէնիմ մէթրէսլէրիմտէն պի-
 րի օլան պիր գարընըն , էօյլէ իւր-
 եան պիւրեան պիր հալտէ օլարագ ,
 պիր գուլիպէ իշինտէ իսքեան իյլէ-
 մէսի , իհթիմալին տախիլինտէ սա-
 երլամաղ :
- էվվէթ , էվվէթ , պու պէօյլէ տիր ,
 սէօյլէտիկիմ հարֆը հարֆընա տօղ-
 րու տուր . վէ հաթթա , պիչարէ ,
 տէրտ ու մէրագ վէ սէֆալէթ ինտէն

նաշի , ագլընատա խիֆֆէթ կէթի-
 րէրէք , աոէթա պիր պուտալալըգ
 բէյտա իթտիկինտէն , պանա սէօյ-
 լէտիկինէ նէզարէն , շիմտիեթ տէկին ,
 կէրչի , պէլքի եիկիրմի տէֆալար ,
 քէնտի էօմրիւնէ գաստ իթմէքլիկի
 գուրմուշ իսէտէ , գուճաղընտաքի
 պիր գըղ շօճուղընա գըեամատը-
 դընտան , մէղքիւր նիյեթթի միւհ-
 լիքէսինի իճրա իյլէմէմիշ տիր :

— Իեի եա , մատամ քի օլ մէր-
 Թէպէ զարուրէթ վէ սէֆալէթ բէն-
 չէսինտէ իմիշ իսէ , նասըլ օլուպ
 տա , հիշ պիր տէֆա պանա միւրա-
 ճաաթ իթմէմիշ տիր . պունտա պիր
 եանլըլըգ օլմալը տըր . զիրա , Մօ-
 րիս , արթըգ լէթայիֆի պէր թա-
 րաֆ իլէ , ճիտտի օլարագ սէօյլէ-
 եօրում , վագաա պէն , տիլպէր օլ-
 սունտա , իսթէր քիպար ֆամիլեա-
 տան օլսուն վէ տէ իսթէր էն ատի
 պիր թագըմտան պուլունսուն , աս-
 լա ֆարգ ու սընըֆ արամագսըղըն ,
 պիլա թէքէպպիւր սէվմէկէ թէնէզ-
 զիւլ իտէնլէրտէնիմ , ֆագաթ , սէն
 քէնտին տախի բէք ալէա պիլիսին
 քի , էօյլէ բարա մէրագլըսը խասիս
 վէ թամաի պիր աոտէմտէ տէկիլիմ .
 էկէրչի , էօյլէ օլտուղունու , ազա-
 ճըգ պանա պիլտիրմիշ օլսա իտի ,
 մէկէրչի , տէրհալ , իմտատ ու մուա-
 վէնէթինէ եթթիլմէ գ մի իտիմ . տօղ-
 րուսու , պու սէօյլէտիկինէ , պիր
 տիւրլիւ ագըլ իրտիրիպ ինանամա-
 եօրում . . . լաքին , նէ տէրսին , սէն
 քէնտին իսքեաթ օլուպ ինանտըն մը :

— էվվէթ , պէն , հէմ ինանտըմ ,
 վէ հէմտէ քիմ օլտուղունու մէրագ

իտիպ անլատըմ, թանըտըմ, մէզ-
պուրէնին իսմի Բօլա տըր :

— Բօլամը, — տէյի պաղըրաը գօ-
լօնէլ Բօլան, — եա՛, պիղիմ Բիէթ-
րինին հէմէհրիսի տիր, վա՛հ գէ-
վալը գըզըղազ վա՛հ :

Պունուն իւզէրինէ գօլօնէլ պիր
վագըթ տէրեայի թէֆէ.ք.քիւրէրէ
տալարազ սիւքիւթ իւզրէ գալտը :

7

Գօլօնէլ տիւշիւնտիւքտէն սօն-
րա, եավաշ եավաշ օլ հիւզնէնկիզ
թէհանճիւպիւ զայի օլմաեա պաշ-
լատըղընտան, թէքրարէն քէլամէ
աղազ պիրլէ :

— Լաքին, Մօրիս, պէն սանա պիր
շէյ սէօյլէեէեիմ մի, պունտա մութ-
լագա պիր եանըլըզ օլմալը տըր . . .
չիւնքի, Բօլա, քէնտի մէմէ.քէթի-
նէ, Գօրչիդաեա ավտէթ իտէլի պիր
սէնէ օլմուշ տուր . . . զաթէն պու-
րատա՛ տէկիլ տիր :

— Էվվէթ, էօյլէ տիր, ֆագաթ,
տիւնեաեա պիր չօճուզ կէթիլտի.ք-
տէն սօնրա, ֆամիլեասընըն թագիր
ու իթապլարընա թէհամմիւլ իտէ-
մէտիկինտէն . . . վէ սէօյլէտիկինէ
կէօրէ . . . տաեանըլմազ մէրթէպէ-
տէ ըէզալէթլէրէ վէ իշքէնճէլէրէ
թէսատիւֆ իյլէտիկինտէն . . . ա-
զըպէթ.քեար, պիչարէ թէր.քի վա-
թանա մէճպուր օլմուշտուր . . . էմմա
սէն, խէճալէթ, ըէզալէթ, վէ էզիյ-
եէթ լուղէթլէրինի իշիթտի.քճէ կիւ-
լէր իմիշսին, նասըլ.քի, շիմտի պիր

գաշ տէֆատա եաբտըն . . . վար եի-
նէ սէն, կիւլմէ.քտէ օլ, իշթէ պու
պէօյլէ տիր :

— Մօրիս . . . Մօրիս . . . հագգ-
սըլ սըն :

— Զուհուրա կէլմիշ օլան նէթի-
ճէ մէյտանտա տըր . շէօյլէ քի, օլ
պէտպախթ Բօլա, ազլընըն տէօրթ-
տէ իւշ գըսմընը զայպ իթմիշ օլտու-
ղու հալտէ, վէ քէնտի գըզ մասու-
մուտա, եանի, սէնին քէնտի գը-
զընտա, էվվէթ, քէնտի էվլատըն-
տա . . . իշիտի՛եօրմուսուն . . . պիր-
լի.քտէ պուլունտուղու թագտիրտէ
. . . պուրաեա կէլմէ.ք նիյեէթիյլէ
եօլա չըգմըշտըր, վէ պէսթէլէր օ-
գուեուպ տիլէնէրէ.ք, եօլունա տէ-
վամ իյլէմիշ տիր . . . վէ պիր քեր-
րէտէ քէնտուեի պուրաեա Փարիսի
աթտըգտան սօնրա, հէր նէ գա-
տար տիվանէճէ իսէտէ, շիչէ.ք սա-
թարագ, պիր մըգտար բարա գա-
զանըպ թօբլամագլըղը, վէ մէզքիւր
բարա իլէտէ, շիմտի.քի էլպիսէսիյ-
լէ կէլիպ սիզի պուլմագլըղա ճէսա-
րէթ իտէմէեէճէկինտէն, պիր գաթ
թէմիզճէ էլպիսէլէր թէտարի.ք պիրլէ
կիեինտի.քտէն սօնրա, կէլիպ պուլ-
մագլըղը տիւշիւնիւպ գուրմուշ օլ-
տուղունտան, տիվանէլիկէ մախ-
սուս պուլունան պիր ինատըրըզ վէ
եախօտ պիր սէպաթ իլէ, մէզքիւր
թարիգտէ տէվամ իւզրէ պուլուն-
մուշ տուր, վէ պէնիմ անլաեըլըմա
նէղարէն, մէրսումէ պաշգա տիւր-
լիւ եաշամագտա օլմաեըպ, անճագ
սէնին սէվտա վէ խէեալընլա եա-
շամագտա օլմալը տըր. չիւն.քի, գու-

լիպէսինէ կիթտիկիմիղտէ , մեր-
 գումէ քէնտի չօճուղունու ուեութ-
 մագ իչին , սէօյլէտիկի նէննիլէր ա-
 ըասընտա , այալըգ արալըգ , սէնին-
 տէ իսմինի զիքը իյլէմէքտէ իտի . . .
 իսթէր իսէն , սէնտէ շիմտի , պու
 սէօյլէտիկիմէ տախի կիւլ . . . պէն-
 տէ օլ արատա , օլ պիչարէ մասու-
 մուն . . . օլսէնին գըղընըն եիւզիւնէ
 պագտըգճա . . . քէնտի քէնտիմէ ,
 «պէօյլէ պիր սէֆալէթ իչինտէ , վէ
 պէօյլէ կէօզ եաչարը օրթասընտա
 պիւլիւմէքտէ օլան պիր գըզ մասու-
 մուն հալի , նիհայէթ պիւլիւեիւպ
 մէյտանէ կէլտիկինտէ ,նէ՞ օլպալի-
 մէքլիք իհթիմալտէն տիր . . . էկէրչի,
 պու մասում , կիւզէլ պիր գըզ օլուր
 իսէ . . . թըպգը վալիտէսի կիպի ,
 պիր կիւն , պիրիսի գանտըրըպ էյ-
 լէնէճէք , վէ պատէհու տախի , նա-
 սըլքի վալիտէսինէտէ օլմուչ տուր ,
 պիր կիւնտէ թէրք իլէ տիւչարը սէ-
 ֆալէթ իյլէեէճէք տիր . վէ հալիյլէ
 անտէն սօնրա , պիչարէ տախի ֆէնա
 եօլլար կիրտապընա տիւչէճէք տիր .
 . . հէր նէվի պաեալըղը գապուլէ
 մէճպուր վէ միւհթաճ օլաճագ տըր
 . . . » տէյի տիւչիւնիւպ էսէֆ իյ-
 լէմէքտէ իտիմ . էվվէթ , պէն պու
 շէյլէրի , պիղզաթ սէնին գըղըն հագ-
 գընտա տիւչիւնիւպ հիսս իյլէմէք-
 տէ իտիմ . . . անլատըն մը . . . է՛յ
 Ատալպէր , շիմտի՞ նիչին կիւլիւպ
 իսթիհգա իթմէեօրսուն . . . կէօր-
 տիւն միւ , սէօյլէտիկիմ կիպի օլը-
 մատըմը , գօմէտեանըն էն պիւեիւ-
 կիւնիւ սօնրաեա սագլամըլ տէկի՛լ-
 միեիմ :

—կիւլմէեօրում , Մօրիս , չիւնքի
 պու խուսուտա , նէ կիւլմէկէ , վէ
 նէտէ աղլամագլըղա շաեան պիր շէյ
 կէօրէմէեօրում . էվվէթ , պէն տա-
 խի , Բօլաեը գանտըրըպ պաշտան չը-
 գարտըղըմը իթիրաֆ իտէրիմ , կէր-
 չի , մէրգումէ նատիր իւլէմնալ պիր
 հիւննի ճէմալէ մալիք պուլունտուգ-
 տան պաշգա , բէքտէ ֆագըր վէ ատի
 պիր ֆամիլեատան իտի իսէ տէ ,
 պու ճիւմլէ իլէ տախի , նատիր իւլ
 էմնալ պիր նէզաքէթէ մալիք պու-
 լունտուղունտան , էօյլէ պիր ատի
 ֆամիլեատան օլտուղու , վէ ֆագըր
 հալտէ պուլունտուղու թագտիրտէ
 տախի , թարաֆըմտան հիչ պիր շէյ
 գապուլ իթմէք իսթէմէմիշ տիր :
 վէ պիր կիւն կէլիպ , հիչ պիր սէ-
 պէպ պէեան իյլէվէքսիզին , անճագ
 քէնտի վաթանը Դօրչիգաեա ավ-
 տէթ իտէճէկինի սէօյլէմիշ , վէ պիր
 տահատա կէօրիւնմէեէրէք զայպ օլ-
 մուչ տուր . . . Պու վագաա , իմրէ-
 ըաթօրուն ավտէթինտէն ճիւզիճէ
 էվվէլ վուգու պուլմուչ տուր . ան-
 տէն սօնրա , «Եիւզ կիւն» վագաա-
 լարը գուհուրա կէլմիշ տիր . . . պատէ-
 հու , մուհարէպէեէ պէտ օլունմուչ
 տուր . . . վէ սօնրա , Վաթէրիօ մու-
 հարէպէսինէ կիթմէքլիկիմիղ իգ-
 թիզա իթմիշ տիր . . . վէ իչթէ ան-
 տէն պէրուտէ , մէրգումէ հագգըն-
 տա , շիմտի իլք տէֆա օլարագ պիր
 մալիւմաթ ալմըլըմ տըր . . . է՛յ ճա-
 նըմ , Մօրիս . . . մատամքի , սէն մէր-
 գումէնին եէրինի եուրտունու պիլ-
 մէքտէսին , կէրէք քէնտիսինին վէ
 կէրէք չօճուղունուն ըահաթ իյլէ-

մէլէրինէ, պիզզաթ քէնտին պիր վա-
սըթա օլմագլըղա հիմմէթ իյլէմէլի-
սին . . . պու թածիզլիկի, տօսթլու-
զունա մաղըուրէն, սէնտէն պէք-
լէրիմ . . . :

—Մէզքիւր պիր սատագանըն իճ-
րասընը, էօյլէ՞ մի . . . :

—Եսայր, Մօրիս, տէկիլ պիր սա-
տագանըն, իլլա պիր պօրճուն, վէ
հաթթա մուգատտէս պիր պօրճուն
իճրասընա հիմմէթինի թալէպ ի-
տէրիմ :

—էօյլէ պիր մուգատտէս պօր-
ճու իֆա իյլէմէլիք իչին, պիզզաթ
քէնտին նիչին կիթմէմէքտէսին :

—Օլ պիչարէ գըզը թէքրարէն
կէօրմէք իսթէմէմ . . . չիւնքի, պիւ-
թիւն պիւթիւն գաթը միւնասէպէթ
իյլէմիչիմ տիր, շիմտի պէնի կէօր-
տիւկիւ կիպի, տէրտի թէրէնէճէք,
վէ պէնիմտէ վիճտանըմա թօգունա-
ճադ տըր :

—Տիմէք տիր քի, պիր իեի եիւ-
րէկէ մալիք պուլունմագտա՛սըն :

—Ձանն իթտիկինտէնտէ զիեա-
տէ պիր վիճտանա մալիք պուլուն-
մագտանըմ, —տէ յի ճէվապ վիրտիք-
տէն սօնրա գօլօնէլ Բօլան, եէլէկի
ճէպինտէն տախի իքի թանէ պիլէթ
չըգարարագ, — «սանա ըէճա իտէ-
րիմ, Մօրիս, քէնտի թարաֆըմտան,
Բօլաեա կիտէրէք աֆվըրգ տիլէմէ-
լի, վէ էվվէլ էմիրտէ, իճթիեաճա-
թը միւհիմմէսինէ սարֆ օլունմագ
իւզրէ, իչպու իքի պին ֆրանգը վիր-
մէլիսին, պէնտէ եարըն կիտէր քէն-
տի նօթէրիմի կէօրիւր, վէ մէրգու-
մէ, հաեաթտա օլտուգճա քէնտի-

սինէ, վէ հինի վէֆաթընտա տախի
գըզընա, հէր սէնէ վիրիլմէք իւզրէ,
իքի պին ֆրանգտա թախսիսաթ
պաղլաթտըրըրմ . . . վէ մէզպուրէնին
գըզը պիւլիւեիւպ էվլէնմէքլիք հա-
լինէ կէլտիկինտէ տախի, միւնասիպ
պիրիյլէ էվլէնտիրէրէք ըհաթ իթ-
տիրիրիմ . . . շիմտի, կէօրիւեօրմու-
սուն, Մօրիս, պէն օլ սէնին շիւրհէ
իթտիկին խօտպին վէ վիճտանսըզ
ատէմէրտէն տէկիլիմ . . . :

—էվվէթ, էօյլէ տիր, չիւնքի,
քէնտի էվլատընը թէրք իտիպ, վէ
ֆաղլա օլան բարանտան տախի վա-
լիտէսինէ պիր մըգտար իթա իտէ-
րէք, օլ բայիմալ իյլէմիչ օլտուղուն
նամուսունու սաթըն ալմըչ օլմագլըղ-
էֆքեար ու իթիգատընտա պուլուն-
մագտասըն . . . էօյլէ տէկիլ՞ մի . . .
տօղըուսու, պիւլիւք պիր մէրտիք
տիր պու եարտըղըն . . . :

—Վաղաա, եարտըղըմ պիւլիւք
պիր մէրտիք տէկիլտիր, ֆագաթ,
պու ճիւմիլէ իլէ տախի, հիչ տէկիլ
իսէ, նամուսունու թանըեան պիր
ատէմ օլտուղումտան, սատէճէ քէն-
տի պօրճումու էտա իյլէմէքտէեիմ :

—Օ՛, օ՛, տօղըուսու եա, բէք նա-
մուսու պիր ատէմին թարիգինի
թուլթմագտասըն :

—էվվէթ, Մօրիս, եարտըղըմ բէք
տէ նամուսունու թանըեան պիր ա-
տէմ իչի տիր. արթըգ պու ամէլ ու
հարէքէթիմի, քիմ քի պէկէնմէեիպ
թայեիպ իտէր իսէ, սըրֆ հագգ-
սըզըրգ իթմիչ օլուր . . . :

—Սէն սահիհէն պու իթիգատ-
տա՞ մը սըն :

—Շիւբհէսիզ , նէ՞ իսթէրսին , տահա պունտան զիեատէ նէ՞ եարմագլըղըմ իգթիզա իթմէքտէ տիրպէլքի միւրատըն , մէրգումէեի զէվճէլիկէ ալմագլըղըմը , վաղիֆէմտէն ատտ իթմէքլիք տիր , էօյլէ՞մի :

—Պէ՞ն մի , Ալլահ իթմէսին , էօյլէ պիր շէեի ասլա իսթըրըմտան պիլէ կէչիւրմէմ : Պագաթ , շունու անլաթտըրմագ իսթէրիմ քի , սէն մէրգումէ իլէ , լէքէսիզ պիր հալտէ օլտուղու վագըթտա իւնս ու իւլֆէթէ պաշլատըն . պիչարէնին էօյլէ բարա թամաարնտա օլմատըղընը , վէ գաթան թուլուկունճուլուգ թարիզինի թուլմագլըղը իրթիքեապ իթմէտիկինի , եանի , շէօյլէքի , զայէթլէ նէզաքէթլի պիր գըզ օլտուղունու , պիզղաթ քէնտին իգըրար իտիպ , վէ սէնա օգումագտասըն , վէ մէրգումէեի , սէն քէնտին գանտըրըպ իղֆալ իյլէմիչսին տիր , վէ , մէրգումէտէ սէնի բէրէսթիշ տէրէճէսինտէ մուհապպէթ վիրիպ սէվմէքտէ պուլունմուշ տուր , վէ ագըպէթքեարտա , աչգ ու սէվտա , տէրտ ու էլէմ , վէ խէճալէթ ու սէֆալէթ սէպէպինտէն , ագլընա խիֆֆէթ կէթիւրէրէք , ատէթա պիր տիվանէ օլմուշ տուր , վէ շիմտի , սէնտէ , պիւլիւք պիր սէրվէթէ մալիք պուլունտուղուն իչին , կէրէք մէրգումէեի վէ կէրէք շօճուղունա բարալար վիրիպ վէ թախսիսաթտա թախսիս իյլէմէքտէսին , իշթէ սէնին եարտըղըն , վէ իշթէ վիճտան սահիպի օլտուղունու իսպաթ իչին իպրաղ իյլէմէքտէ օլտուղուն , անճագ պունտան իպարէթ

տիր , վէ պինաէն ալէյհ , վաճիպէյի զիմմէթինի քեամիլէն թանըբըպ իֆա իյլէմիշ օլմագլըգ իթիգատըյլա , գալպինի բահաթ իթտիրէրէք , պու ագշամքի զէվգ ու սէֆանտա հազըր պուլունմագտասըն . . . էօյլէ տէկի՞ մի :

—Էվլէթ , էօյլէ տիր , վէ մէկէրչի օլ խուսուտա , հագգըմ տա եօ՞գ մու տուր :

—Էօյլէ՞ եա , էօյլէ՞ եա , մատամ քի էլինտէն կէլէնի եարմագտասըն , վէ տահատա տօղրուսու , իսթէտիկինի եարապիլմէքտէսին , սէնտէն իեի ատէմ օլմաաղ , վիճտանըն բահաթ տըր , քիմսէնին , սէնի թայեիպ ու թագպիհէ հագգը եօգ տուր :

—Պէն սանա պիր շէյ սէօյլէեեեբիմմի , Մօրիս , նասըլ քի սայիր տէֆա տախի սէօյլէմիշիմտիր , սէն սահիհ զէվալլընըն պիրիսին , հէր իթիգատ վէ հէր էֆքեարընտա եանըլմագտասըն , շէօյլէ քի , տայիսա ալէմին կիտիշինէ գարչը սէօյլէմէքտէսին , վէ հիչ պիր հալինի թահսին իյլէմէմէքտէսին , տիւնեաեը քէնտինէ ույտուրմագ իսթմէքտէսին , հալպու քի , օլ սէնին տէտիկին օլուր շէյ տէկիլտիր , պու ալէմտէէն պիւլիւք ագըլըլըգ , ալէմէ ույմագլըգ տըր , հէր քէսին թարիզինի թուլմագլըգ տըր : Սէնին էֆքեարընճա , շիմտի պանա , ատէթա պիր ճանվէրնազարըյլա պագըլմալը տըր սէպէ՞պ . չիւնքի , մէթրէսլէրիմ վար իմիշ , չիւնքի զէնտօսթլուգ իտէք իմիշիմ , վէ պինաէն ալէյհ , հարամզատէլէրիմ տէ վար իմիշ . . . իեի եա ,

չու զէմանտէ , պու թարիգի թու-
թան սալթ պէ՞նմիեիմ , մէկէրչի ա-
լէսսէվիյեե , հէր քէս տախի , այնի
թարիգի թութմագտա , գըզլարտան
գարըլարտան մէթրէսլէր սագլա-
մագտա . . . վէ էօթէտէ պերուտէտէ ,
աչգ ու սէվտալարը չօճուգլարը պու-
լունմագտա տէկի՞լմի տիր . . . :

—Պէնի տիյնէ , Ատալպեր . . . զանն
իտէրիմ քի , սէնին վալիտէն վէֆաթ
իտէլի , սէքիզ տօգուզ սէնէ օլմուշ
տուր . պինասէն ալէյհ , սէն վալիտէնի
բէք ալէա թանրմագտասըն . վէ բէք
տէ ալէա պիլիբսինքի , վալիտէն ,
ղայէթլէ նամուսլու , իթիպարըլը ,
վէ քեամիլէ պիր գատըն օլուպ , հէր
քէսին հիւսնի թէվէճճիւհ վէ մու-
հապպէթինի , վէ քէնտի ֆամիլեա-
սընընտա հիւրմէթ ու ըրայէթի ա-
զիմէսինի գազանմըչ օլտուղու կիպի ,
մէրգուլմէտէն ճիւզիճէ պիր վագըթ
սօնրա վէֆաթ իթմիչ օլան բէտէ-
րինինտէ , բէք սէվկիւլիւսիւ պու-
լունտուղունտան , տայիմա աճըեըպ
էսէֆ իյլէմիչ տիր , էօյլէ տէկի՞լմի .

—Էվվէթ , բէք տօղրու տուր . . .
լաքին , շիմտի պունու տէր խաթըր
իթտիրմէքիքտէն միւրատըն նէ՞տիր :

—Շ ունու անլաթտըրմագ իսթէ-
րիմ քի , եա մաազալլահ , օլ քէնտի
վալիտէնին , էօյլէ հէրքէսին հիւրմէթ
ու ըրայէթ , վէ մուհապպէթ ու մէ-
վէտտէթինի գազանմագլըգ շէրէֆ
ու իգպալինէ նայիլ օլմուշ օլմաեըպ
տա , մուղայիրի օլարագ , նամուս-
տուզլուգ թարիգինի թութմուշ օլ-
տուղունտան , քէմալի խէճալէթ վէ
պէտնամի , վէ մէզքիւր հալին նէ-

թիճէսի պուլունան զամ ու էլէմ
իւզրէ , վէ բէտէրին թարաֆընտան
լանէթլէր , վէ քէնտի խըսըմ ու ագ-
րապալարը թարաֆընտան տախի
թահգիրլէր վէ թէնէֆֆիլլէր կէօ-
րէրէք վէֆաթ իյլէտիկինի կէօր-
միւշ օլսա իտին , սէօյլէ , տօղրո՞ւ
սէօյլէ , մէրգուլմէնին թութմուշ օլ-
տուղու մէզքիւր թարիգի , թահսին
իտիպտէ մէմուու օլուր մու իտին .
սէօյլէսէնէ , Ատալպեր , նի՞չին ճէ-
վապ վիրմէեօրսուն . . . :

—Օ՞ֆ , Մօրիս . . . :

—Տիյնէ՛ , տիյնէ՛ , տահա սէօյլէ-
եէճէկիմ վար տրր . . . խաթըրնա
կէլմէքտէ՞մի տիր , պիր տէֆա . . . վէ
եալընըզ պիր տէֆա . . . իլք տօսթ-
լուգ բէյտա իթտիկիմիզ սէնէ , պէն-
տէն , քէնտի ֆամիլեամ հագգընտա
մալիւմա՞թ իսթէտի իտին :

—Էվվէթ , Մօրիս , ֆագաթ , սէն
տէ , մէզքիւր սիւալիմէ գարըլըգ
պիր էսէրի էսէֆ ու էլէմ իպրա-
զիյլէ , պիր տահա օլ պապտէ , գա-
թան պիր լագըրտը աչըպ , վէ պիր
շէյ սիւալ իթմէմէքիկիմի բէճա իյ-
լէտի իտին . . . վէ պէնտէ , արթըգ
օնտան սօնրա , ապլա պիր շէյ սիւալ
իթմէտի իտիմ :

—Ատալպեր . . . իշթէ պէնիմ քէն-
տի վալիտէմ տախի , թըպգը Բօլա
կիպի , պիրի թարաֆընտան գանտը-
րըլըպ պաշտան չըգարըլմըչ , վէ պա-
տէհու տախի , քէզալիք , թըպգը
Բօլա միսիլու , եիւզտէն պըրագը-
լըպ , թէրք իտիլմիչ իտի . . . :

—Նէ՞ սէօյլէեօրսուն , Մօրիս . . .
սահի՞հ մի սէօյլէեօրսուն . . . :

— Էվվէթ, պէն քէնտի վալիտէմին, տէրտ ու քէտէր վէ խէճալէթ իւզրէ վէֆաթ իյլէտիկինի, քէնտի կէօղլէրիմլէ կէօրմիւշիւմ տիւր... վէ նասըլ քի, շիւբհէսիզ օլարագ, Բօլա տախի ալնի հալտէ պուլունաճագ տըր... Պէն, քէնտի չօճուզլուղումու, վէ քէզալիք քէնտի տէլիգանլըղըմը, եիւրէքլէր տաեանմազ պիր մահճուպիյեթ իւզրէ կէշիրմիշիմ տիր, չիւնքի, զաթէն, սայքի ալէսսէվէյեթ ատէթտէն օլտուղունտան, հէրքէս պանա... քէս սըֆաթընը վիրէրէք, տայիմա թահգիր իյլէմէքտէ պուլունմուշ տուր... Պէն հէնուզ օն պէշ չաղարըմտա իքէն, վալիտէմ վէֆաթ իյլէտի... վէ, վէֆաթընտան պիր կիւն էվվէլտէ, քէնտի կիւնահ վէ թագսիրաթընը պանա իթիրաֆի իլէ, նասըլ թէրք իտիտիկինի, վէ նէ՛ մէրթէպէ տէրտ ու մէշագաթլար, վէ ար ու հիճապար չէքտիկինի նագլ ու չպէեան իյլէտի. վալիտէմին պու իթիրաֆընտան մագսէտի, պաշգա պիր շէյ օլմաեըպ, իլլա, քէնտի թագսիրաթը սէպէպինտէն, պէնիմ չէքմիշ օլտուղում տէրտ ու միհնէթլէրին էճրինի չէքմիշ օլմագլըգտան իպարէթ իտի Պիշարէ գատըն, պու եօլտա, վիճտանընտան թագերիգ օլունմագտա օլտուղու հալտէ, պէնտէն աֆվլըգ տիլէեէրէք, բուհունու թէսլիմ իյլէտի... Մէրգումէնին վէֆաթընտան սօնրա, կէլիպ սիլքի ասկէրիյեթ կիրտիմ, վէ զապիթան սընըֆընա տախիլ օլտուղտան սօնրատա, սէնի թանըտըմ... :

Սայքի չօճուզլուզ հալիմտէ իքէն մուհարէպէլէրտէ պուլունտոււմ, վէ կէրչի պիւեիւեիւպ տիւնեաեը լաեըգլը սուրէթտէ թանըմաեա պաշլատըղըմտա տախի, հարպ տէնիլէն շէյ ալէյհիստէ լանէթէ պաշլատըմ իսէտէ, պաշգա պիր իշ վէ սանաթըմտա պուլունմատըղընտան, հալիյլէ քէնտի ալաեըմա, պիր ֆամիլեա նագարըլյա պագըպ սարըլմաեա մէճպուր օլտոււմ, վէ, Ատալպէր, հէլէ սէնինլէ տօսթլուզ բէյտա իյլէտիկիմտէ իսէ, ատէթա, քէնտիմի, պիր գարտաշա մալիք օլմուշ տուր սայտըմ... :

— Ա՛հ, Մօրիս... շիմտի անլատըմ քի... :

— Իհիթիմալ տիր քի, էվվէթ, իշթէ շիմտի սէն, օլեօլտա իղֆալաթ, բարլագ բարլագ մուվաֆֆագաթ, վէ տէվլէթ ու իգպալ, վէ օլ սէնին գէվգ ու սէֆա վէ ֆիւթուհաթ թէսմիյեթ իյլէտիկին շէյլէրէ, ասլա էհէմմիյեթ վիրիպտէ, իպրագը խահիշ իյլէմէտիկիմին, վէ տայիմատա պիր հիւզն ու էլէմ իւզրէ պուլունտուղումուն սէպէպինի անլամաեա պաշլաեաճագսըն տըր. չիւնքի, պէն, օլ սէնին թահսին իտիպ վէ արղուսունու չէքտիկին հալլէրին նէթիճէլէրինին, նիհայէթ կէօնիւլ ազապլարընտա, կէօղ եաշլարընտա, վէ սէֆալէթ ու մուսիպէթլէրտէ գարար գըլաճաղընը, էվվէթ, օլ եօլտա մէֆթունիյեթլէրին, բէք չարուգ մահվ օլուպ կիտէճէքլէրինի, բէք ալէա պիլմէքտէ՛ եիմ... :

— Տօսթոււմ, Մօրիս... սանա եէ-

մինչէր իտէրէք սէօյլէրիմ քի . . . է-
կէրչի սէն , պու էսրարը մահրէմա-
նէեի պանա . . . էվվէլինտէն աչմըչ
պուլունսա իտին . . . գաթան , քէն-
տիմէ ըաղմէն օլտուղու հալտէ , չօգ
տէֆա եարտըղըմ միսիլու , քէնտի
տիվանէլի քլէրիմի սանա , նագլ ու
պէեան իթմէքլիք շէօյլէ տուրսուն ,
խաֆիֆլիք պիլէ իտիպտէ , գալպինի
ինճիթմէզ իտիմ : Մօրիս . . . Մօրիս
. . . աղիզ տօսթում . . . գավիէն շու-
նուտա պիլմէլիսին քի , շիմտիեէ
գատար սիւքիուլթ իտիպ , պէնտէն
սէթը իլլէմիչ օլտուղուն պիր էսրա-
րա , եանի մէշրու պիր նիքեան թահ-
թընտա պուլունմանեան պիր վալի-
տէտէն տօղմուչ պուլունտուղունա
վագըֆ օլտուղում իչին , պէնիմիզտէ
տէրքեար պուլունան տօսթլուղա ,
զէրրէ մըգտարի սէքթէ կէլմէտիք-
տէն պաչգա , մուղայիրի օլարագ ,
տահա տա զիեատէ թագվիյեթ
պուլանագ տըր . ֆագաթ , եալընըզ
շունա թէէսսիւֆ իտէրիմ քի , վագ-
թիլլէ պիլտիրմիչ օլմատըղընտան ,
թէհի եէրտէ , չօգ տէֆա գալպինի
ինճիթմիչիմ տիր :

— Մէզքիւր սըրըր , էկէրչի , պու
կիւնքի հալլէրտէն պիր մէճպուրիյ-
եթ հասըլ օլմուչ օլմասա իտի . . .
էկէրչի , օլ պիչարէ Բօլաեա ըասթ
կէլիպտէ կէօրմիւչ վէ թանըմըչ օլ-
մասա իտիմ . . . վէ պինապէրին , է-
կէրչի , գալպիմտէ , թարիֆտէն միւս-
թաղնի պիր էսէրի էսէֆ հիսս իլլէ-
մէքտէ պուլունմասա իտիմ . . . եի-
նէ , տիհանըմը աչըպտա , սէօյլէմէզ
իտիմ :

— Պիր էսէրի էսէֆ հիսս իլլէմէք-
տէ օլտուղունու սէօյլէմէնլէ , սէն նէ՞
անլաթտըրմագ իսթէմէքտէսին . . .

— Սէն քէնտին տախի , տէրխա-
թըր իլլէմէլիսին . . . զիրա , տահա
շիմտի , Լէյրսիք մուհարէպէսինտէն
պիր կիւն էվվէլ , սէօյլէտիկիմի , վէ
ազ գալըպտա , պիւյիւք պիր թէհ-
լիքեեէ ուղրաեանագ օլտուղունու
. . . պիզգաթ քէնտին սէօյլէմէքտէ
իտին . . .

— Էվվէթ , տօսթլուղունտան նա-
չի , հագգըմտա , աճայիպ պիր հալ
հիսս իլլէտի իտին . . . վէ կէրչի սէ-
պէպի անլաչըլամատը իսէտէ , պու
ճիւմէլիլէ իսպաթըտա կէօրիւլտիւ
իտի . . . տօղրուսու , ինքեար գապուլ
իթմէզ պիր սահիհլիք իտի . . . Օլ
սապահ , պէն աթա պինմէզտէն էվվէլ
սէնին իւզէրինտէ պիր մահզունիյ-
եթ էսէրի միւշահէտէ իլլէտիկիմ
տէն . . . — «Նէ՞ օլտուն , նէ՞ վարտըր ,
Մօրիս , տէյի սիւալ իթտի իտիմ .
վէ սէնտէ , — Նէ՞ օլանագ , պու կիւն
սէնին իչին , ֆէնա պիր կիւն օլանագ
տըր , տիեէրէք , քէմալի իզթիրա-
պը տէրուն իւզրէ . . . ճէվապ վիր-
տի իտին . . . » վէ պէնտէն , սէնին օլ
իսթիլարաճընը , շիմտիքի եարտը-
ղըմ միսիլու իհիթիհզա իլլէտի ի-
տիմ . . . վէ արատան եալընըզ իւչ
սաաթ կէչտիքտէ , աղրըճա մէճ-
րուհ օլտուգտան պաչգա , մասալ-
լահ , էկէրչի սէն եթիլմէսէ իտին ,
Ավսթըրիալըպը էլինէ էսիր տիւշէ-
ճէք իտիմ :

— Ատալպէր , իլթէ շիմտի տախի
. . . տահա ճիւզիճէ մուգատտէմ ,

օլ սէնին պաշտան չըգարմըջ օլտու-
ղուն պիչարէ գարընըն եանընտա
պուլունտուղումտա . . . քէնտի քէն-
տիմէ , - խայր, խայր , պիր Հիքմէ-
թուլլահ պուլունմասը , եանըջ տէ-
կիլտիր , պօջ պիր լագըրտը տէկիլ
տիր . խայր, խայր, պու եօլտա կիւ-
նահլար, պէօյլէ գարըլարը գըզլարը
գանտըրըպտա իղֆալ իտիչլէր , պու
նապէճա ամէլու հարէ.քէթլէր . . .
պու ճիւրմու ճինայէթլէր . . . վէ պու
հէյպէթամիզ պիր խաֆիֆլիք ֆի-
իլլէրի , միւմքին տէկիլ , պիւա միւ-
ճագաթ գա՛լմեանճագըսը տըր :
Մութլադա , Ֆայիլլէրի , միւսթա-
հագգ օլտուգլարը ճէզլարը չէքէ-
ճէքլէր տիր . լաքին , նէ՞ եօլտա ,
նէ՞ սուրէթլէ , նէ՞ րէտէ , վէ նէ՞ վա-
գըթ չէքէճէքլէր տիր , անը պիլէ-
մէմ . . . » տիմէքտէ իտիմ , իմտի , Ա-
տալպէր , իչթէ սանա եէմին իտէրէք
տէրիմ.քի . . . կերչի սէպէպինի իյ-
զահ , վէ վուգուի հալի պէեան ի-
տէմէզ իսէմտէ , շունու սէօյլէրիմ
քի , գալպիմտէ էօյլէ պիր կիզլի գօր-
գու էսէրի հիսս իյլէտիկիմտէն , հատ-
տէն զիեատէ քէտէր իյլէմէքտէ-
եիմ . . . :

— Խուլուսքեա՛ր Մօրիս . . . պէս-
պէլի պու սապահքի տիւէլլօեու ի-
չիթմիչ օլտուղունտան , գալպինտէ
էօյլէ պիր գօրգու վէ էլէմէսէրի տօղ-
մուչ օլմալը տըր . . . վէ պունա տա
քէնտինճէ պիր իսթիխրաճ սըֆաթը
վիրմէքտէ օլմալըսըն տըր :

— Վագաա , մէզքիւր տիւէլլօտան
տօլաեը տախի մէրագ իյլէմէքտէ
իտիմ . . . Ֆագաթ , սէնին շէճաաթ

վէ մէհարէթինի տէ ըանա պիլմէք-
տէ իտիմ . . . խայր, խայր, գալպիմ-
տէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղումմէզ-
քիւր գօրգու , տիւէլլօտան նէչէթ
իյլէմէքտէ տէկիլ տիր . . . վէ պու-
նունտա իսպաթը շու տուր քի , տիւ-
էլլօ օլմուչ պիթմիչ օլուպ , վէ հիչ պիր
թէհլիքէ գօրգուսու գալմամըջ ի-
քէն տախի , մէզքիւր էսէրի էսէֆի
պէն , հալէա հիսս իյլէմէքտէ եիմ :

— Իեի եա , գօրգաճագ նէ՞ վար
տըր :

Մատօր Մօրիս ճիւզիճէ սիւքիւթ
իւզրէ տուրտուգտան սօնրա , թէք-
րարէն քէլամէ աղագ պիրլէ , - նէ
օլտուղունու պէն տախի պիլմէմ . . .
քէք աճայիպ պիր հալ տիր պու . . .
լաքին , շուտա սահիհ տիր քի , պէն
պուրաեա , Ֆահգա մէզքիւր հիսսի-
եաթմը իսթար իչին կէլմիչիմ տիր
. . . Սէնին իւզէրինտէ , քէնտի մէթ-
րէսլէրին հագգ լարընտա կէօրմէքտէ
օլտուղում վազիֆէսիղլիք վէ զամ-
սըզլըգլար , պէնիմ պատիի մէրագ ու
էնտիչէմ օլմագտա տըրլար . . . Քէն-
տիմէ ըազմէն օլտուղու հալտէ , պիր
թիթիզլիք վէ պիր իսթիհգաքեար-
լըգ քէսպ իյլէմիչիմ տիր . . . վէ իչ-
թէ , օլ սէպէպէ մէպնի տիր քի ,
գալպինի ըիգգաթա կէթիւրմէքլիք
թարիգինի թուլթաճագ եէրտէ . . .
թազիր ու թէքտիրէ գալգըչմըչըմ
տըր . . . Հալպուքի , կերչի սէն , հէր
նէ գատար , զէվգ ու սէֆա վէ հօ-
վարտալըգ եօլունտա , հատտի իթի-
տալը թէճավուզ իյլէմէքտէ իսէն-
տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , ալի-
ճէնապճա խասսէլէրին տախի պու-

լունմագտա օլտուղունու պիլմէք-
տէերիմ . . . վէ նասըլ քի, շիմտի պու
անտէ տախի կէօրմիւշիւմ տիւր . . .
զիրա, վալիտէնին քէմալէթ ու ֆու-
զիլէթինտէն պահա էլլէտիկիմտէ,
զիեատէսիլլէ միւթէէսսիր օլմուշ-
սուն տուր . . . Ազիզ տօսթում, օլ
սէնին պիւա ինսաֆ պաշտան չըգար-
տըղըն գարըլար իչինտէ . . . նիչէ
լէքէսիզլէր տախի պուլունմագտա
իտի . . . անլէր տախի, քէնտի վա-
լիտէն կիպի, շայեանը թահսին պիր
հալ ու մէվգըտէ պուլունմագտա
իտիլէր, հալպու քի, սէն անլէրին,
քէնտի վալիտէն իւզէրինտէ կէօրէ-
րէք իֆթիխար էլլէմէքտէ պուլուն-
տուղուն նամուս ու ֆազիլէթլէրինի,
պիւա ֆիւթուր ու էլէմ բայիմալ էլլէ-
տին . . . Աճապա, մէզքիւր խապասաթ-
լարը իչլէտիկին, օլ պիկիւնահ գա-
րըլարը վէ գըզարը պաշտան չըգար-
տըղըն վագըլթարտա, հիչ պիր տէֆա,
մաազալլահ պաշգալարտա, քէնտի
վալիտէն հագգընտա, այնի մէրտուտ
թարիգի թութմուշօլալար իտի, նէ՛
մէրթէպէ հիտտէթ տուեուպ, վէ նէ՛
մէրթէպէտէ նէֆրէթ կէթիւրմէք-
լիկէ հագգըլ օլաճաղընը, տիւշիւ-
նիւպ խաթըրընահ կէթիւրտի՛ն մի ի-
տի : Անլատը՛ն մը նէ սէօլլէեօրում .
էկէրչի, էօլլէ պիր չիրքին թարիգի,
պիզըլթ քէնտի վալիտէնտէ թութ-
մուշ օլսա իտի, մէկէրչի իզհարը նէֆ-
րէթ էլլէմէ՛զ մի իտին . . . Վէ պուն-
տանտա գաթինազար, իշթէ շիմտի
սէն պէնիմ էսըարըմա վագըլթ պու-
լունմագտասըն. նէ՛ տէրսին, օլքէմա-
լի հիւզն ու էլէմ իւզրէ կէչիւրմիշ օլ-

տուղում կէնճիկիմ կիւնլէրինի տիւ-
շիւնտիւքճէ, օլ իսթիհզա իտէրէք
սէօլլէմէքտէ օլտուղուն հարամգա-
տէլէրինին, եանի, քէնտի աչգ ու
սէվտան սէմէրէսի օլան չօճուզա-
րընըն, պիր կիւն, նէ՛ հալէ տիւշար
օլաճագալարընըն իշթիմալինի, կէօզ-
լէրին էօնիւնէ կէթիւրմէ՛զ միսին : Վէ,
տահատա պէտթէրի վար տըր. կէրչի
պէն տախի, մէշրու օլմանան պիր վա-
լիտէտէն տիւնեաեա կէլէրէք էօք-
սիւզ գալմըշըմ տըր, լաքին, հիչ տէ-
կիլ իսէ, շու իեիլիք վէ ֆարգ վարտըր
քի, հէմէրքէք օլուպ, վէ հէմտէ կէնճ
չաղըմտա սիլքի ասկէրիյեէ տախիլ
օլտուղումտան, թապիաթիլլէ, պիր
թագըմ ֆիսգ ու ֆիւճուրլարտան, վէ
պէլքիտէ ճինաեթլէրտէն մասուն
գալապիլմիշիմ տիր . . . ֆագաթ,
մալիւմեա, պիչարէ Բօլանըն չօճու-
ղու . . . եանի սէնին գըղըն, պիրլը-
միսին, պիր կիւն նէ՛ հալէ տիւշար օ-
լաճագ տըր : Սէն նէ՛ զանն իթմէք-
տէսին, մէկէրչի սէն, կէրէք մէրգու-
մէ չօճուղուն վէ կէրէք վալիտէսի-
նին էմրի թէայեիւշլէրինի, թահթը
թէէմինէ ալմաղլա, քէնտի ճիւրմ
ու խէթանտան գուրթուլմո՛ւշմու օ-
լաճագսըն տըր . . . Տօսթում . . .
ճէվա՛պ վէր պանա, էկէրչի Բօլա,
սէնին գըզ գարընտաչըն օլուպտա
. . . շու շիմտիքի հայտէ պուլունա-
ճագ օլսա իտի, մէկէրչի մէմնուն օ-
լաճագ մը իտին :

Պունու սէօլլէտիկի վագըլթտա,
մաթօր Մօրիսին թէլաֆիլուզընտա
օլ մէրթէպէ քէսկին պիր էսէր պու-
լունմագտա իտիքի, արթըզ գօլօնէլ

Բօլան տաեանամաեարագ, միւթէ-
էսսիր օլտու :

Պիրտէ օլ հէնկեամտէ սաաթ ալ-
թըեը վուրտու :

Մատամտը Պուրկէօյ իսէ, սաաթ
եէտիտէ օրաեա կէլէճէկինի, գօլօ-
նէլէ պիւտիրմիչ իտի :

Գօլօնէլ Բօլան սաաթըն ալթը օլ-
մասընը իչիտիպ, վէ պիր սաաթ սօն-
րատա մէրգուճէնին կէլէճէկինի տէր
խաթըր իյլէտիկինտէն, տէրագապ
Մօրիսին սէօյլէտի քլէրինի ունուտա-
րագ, վէ եինէ քէնտի էսկի էֆ քեարը-
նա գուլլուգ իթմէկէ պաչլաեարագ,

—Մօրիս, —տէտի հարարէթիճէ
պիր սէօյլէեիչ իլէ, — իչթէ սաաթ
ալթըեը վուրտու... մալիւմ եա մէր-
գուճէտէ սաաթ եէտիտէ պուրաեա
կէլէճէք տիր :

Պունու սէօյլէմէսի իւղէրինէ Մօ-
րիսին էլէմնաք՝ վէ տարղընճա պիր
թարղտա կիւլիւմնէմէքտէ օլտուղու-
նուտա մէրգում կէօրտիւկիւնտէն,
իչի լաթիֆէեէ տէօքէրէք, — հայ-
տէ, հայտէ, Մօրիս, նաֆիլէ եէրտէ
կիւճէնմէ... զէնտօսթլուղա չըգը-
չան, հալիլէ գազասընը պէլասընը-
տա կէօղէ ալմալը տըր. Փագաթ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի, սէն թէհի
եէրտէ էլէմ իւղրէ օլմա, պէն էօյլէ
գազա վէ պէլայէրտէնտէ գօրգան-
լարտան տէկիլիւմ... — տէտի :

—Բէք ալէա, բէք ալէա... —տէ-
տի Մօրիս պիր սուրէթի պարիտէ վէ
սիթէմ քեարիտէ օլտուղու թագտիր-
տէ սէօյլէեէրէք, վէ շարգասընը էլինէ
ալըպտա կիթմէկէ հազըրլանարագ,
—Եաղը՛գ պանա քի, պուտալալըգ

իտիպտէ, քէնտի գալպիմտէ հիսս
իյլէմէքտէ պուլունտուղում պիր է-
սէրի խէվֆի խապէր վիրմէք նիյեէ-
թիլլէ գօշարագ պուրաեա կէլտիւմ,
վէ պինաէն ալէ յհ, սէնի, օլ թուլթ-
մագտէ օլտուղուն եօլսուղ հարէ-
քէթլէրտէն վազ կէչիրմէքլիք էմէլ
ու արգուսինտէ պուլունտոււմ: Հալ
պու քի, էօյլէ պիր թէպտիլի ախ-
լագ ու ամէլ, մէկէրչի իհթիմալտէն
մի տիր, զաթէն սէն կիրտապը խա-
թարըն քէնարընտա պուլունմագ-
տասըն, վէ պէնտէ կէլմիչտէ, տիվանէ
կիպի, «է՛յ, Ատալպէ՛ր, ամա՛ն, եա-
զըգսը՛ն, կէրի՛ շէքլի, կիթմէ՛, կիթ-
մէ՛ իլէրու» տէյի պաղըրմագտա-
եըմ: Հագգըն վարտըր, պէնիւմ պու
գօրգու, պու էլէմ, վէ պու նասի-
հաթլարըմ, քեաֆֆէթէն ճէհլիմէ
տէլալէթ իյլէմէքտէ՛ տիրլէր : Հօշ-
ճա՛ գալ, տօսթում :

—Մօրիս, տո՛ւր, Մօրիս, եա-
լընըգ պիր շէյճիք սէօյլէեէճէկիւմ, վէ
բէքտէ ճիտտի սուրէթտէ սէօյլէ-
եէճէկիւմ : Սլ վալիտէմ հագգընտա
սէօյլէտի քլէրին, պօշա կիթտիլէր,
գալպիմէ թէէսսիր իթմէտիլէր, վէ
հիչ պիր սէմէրէեի մուճիպ օլմատը-
լար տէյի զանն իթմէմէլիսին, զիրա,
զիեատէսիլլէ թէէսսիր իյլէմիչլէր
տիր, Փագաթ, նասըլ քի տահա չիմ-
տի պիզալթ քէնտին տախի իգրար
իյլէտին, պիր ատէմին, թէքմիլ քէն-
տի կէնճիկինտէ էօյլէ թուլթմուչ վէ
ալըչմըչ օլտուղու պիր թարիգ վէ պիր
մէսլէքտէն, եալընըգ պիր կիւն զար-
ֆընտա թէքք իտիպտէ վազ կէչմէ-
սի, միւմքին օլամագ, վէ պու անէ

գատար իչէմիչ օլտուղում կիւնահ-
 ւար իւղէրինէ. եալընրգ պիր կիւնահ
 տահա իրավէ օլուումա, լրգ, պէնիմ
 թէօվպէքեար օլամամոգլըղրմա պիր
 տէլիլ վէ պիր իսպաթ սաերլամող,
 վէ, պէնիմ պու թէօվպէքեարլը-
 ղրմատա, սէնտէն պաշգա հիչ պիր
 քիմսէ վասըթա վէ մուվաֆիագ օ-
 լամանեանաղընտան, պէօյլէ սէնլն
 ալըպ եիւրեբիւ վիրմէ.քլիկինին ճա-
 յիղ օլամանեանաղը շէօյլէ տուրուուն,
 հաթթա, չօգ տէֆալար, կէլիպ
 սայ ու հիմմէթ իթմէ.քլիք տախի
 վաղիֆէնտէն տիր, իմտի, կիթմէզ-
 տէն էվվէլ պանա, կէլիպ պուրա-
 տա գալմագլըղա, սէօղ վիրմէյի-
 սին քի, պէնտէ սէօյլէտիկիմ տա-
 յիրէեի տէրհալ հաղըրլաթտըրա-
 երմ, սէօղ վիրտիկին թագտիրտէ,
 սէն Բօլաեը կլ.օրիւպուէ կէլէնէ գա-
 տար հաղըրլանրը, վէ զանտա ի-
 տէրիմ քի, հէման շիմտի կիտիպ
 մէրգումէեի կէօրմէ.քլիկէ հիմմէթ ի-
 տէնէքսին տիր, վէ պու ագչամտա
 թասմը պուրատա պիրլիքտէ իտէ-
 ճէկիղ տիր, վէ քիմ պիլիր, պէլքի
 խուլուքեար Մօրիսիմ, նիյեթթին
 իւղրէ, թէքմիլ թէօվպէքեարլըղրմը
 կէօրմէ.քլիք իգպալինտէ նայիլ օ-
 լանագսըն տըր, հա՞, նէ՞ տէրսին,
 էօյլէ տէկիլ մի :

Մաթօր Մօրիս, պունուն իւղէրի-
 նէ, տուրուպ ճիւղիճէ տիւշիւնաիւր
 տէն սօնրա, թէքրարէն քլիւմէ ա-
 ղաղ պիրլէ, -բէ.ք ալէա, շիմտի պէն
 կիտիպ Բօլաեը կէօրիւրիւմ. վէ ագ-
 շամա տախի կէլիպ, սէօյլէտիկին տա-
 յիրէտէ իգամէթ իտէրիմ, -տէտի :

— Աֆէրին, Մօրիս, իշթէ շիմտի
 մէմնուն օլտոււմ . . :

— Էվվէթ, պու ագչամ պէն պուրա-
 եա կէլէ ճէկիմ տիր, շիւն.քի գօրգ-
 մագտաեըմ քի . . :

— Նիչին, քիմ իչին գօրգմագ-
 տասըն :

— Սէնին իչին :

— Վէ գօրգունտա հէր նէ իսէ,
 մահղա պու ագչամա տայիր պիր
 շէյ մի տիր :

— Էվվէթ, մահղա պու ագչամ
 իչին տիր :

— Մօրիս, սէն պուտալա՛ օլմուչ-
 սուն տուր :

— Լէյքսիք մուհարէպէսի կիւնիւ
 տապահըսը տախի, թըպղը պէօյլէ
 սէօյլէտի իտին, էօյլէ տէկիլ մի :

Պունու սէօյլէտիկի վագըթտա մա-
 ժօր Մօրիսին թէլաֆիֆուղունտա օլ
 մէրթէպէ պիր թէէսսիր վէ քէնտի
 հալ ու էշքեալընտա տախի օլ մէր-
 թէպէ պի խալիսէթ վէ պիր իթ ի-
 գատ ու իղթ իրապ էսէրի պուլու.ն-
 ագտա իտի քի, գօլօնէլ առէթա
 տիւչարը էսէֆ ու կնտիչէ օլմանեա
 պաշլատըղընտան, արթրգ գարչը-
 լըգ հիչ պիր ճէվսպ վիրմէտի, վէ
 մէրգունտա սալօնու թէրք իլէ չը-
 գըպ կիթտի :

Պագաթ, գօլօնէլ զսթէն ճէսա-
 լէթի աղիմէ սահիպի օլուպ, վէ ա-
 րատան չէնտ տագըղա կէչէր կէչ-
 մկգ եինէ թապիի ճէտարէթի պուլու-
 նան եէրինէ կէլտիկինսէն, -նէ՛ գա-
 տարտա թօհաֆ պիր հալ, պէնտէ
 առէթա պիր պուտալա կիսլի գօր-
 գուպտա միւթէէսսիր օլմագտաեըմ,

նափիլէ՛՛ Եէրոտէ , Ո՛րթիսին բէ յղամ-
 պէրլիկինէ Էհէմմիլեթ վիրմէքտէ-
 երմ , զանն իտէրթին քի մէրգումուն
 թապիաթընը տահա յիմօի էօյրէն-
 մէքտէեիմ , « Իչթէ պէօյլէ աճայիպ
 պիր աոէմ տիր , քէնտուլէ մախ-
 սուս էֆրեար ու իթիգատլարա մա-
 լիք պուլունմագտա տրր , վարսին
 նէ իսթէր իսէ անը սէօյլէսին , պէն
 երնէ քէնտի իչիմէ պագմալրեւմ ,
 կէրչի , սահիհ տիր , պիր քէրուէ քէնտի
 գօրգ ու վէ իսթիխրուճը կէլիպ չրգ-
 մըչ տրր , լաթին , հէ՛ր վագրթ օյա-
 մաղ եա » , օ էօյլէ պիր թէսասիա ֆ
 իտի կէլտի կէչտի , - տէ լի պոյղը-
 տըղ տան սօնրա , կիտիպ չընղըրա-
 ղըն թէլինի չէքտի :

Պաշ աղասը Ռիէթրի չընղըրաղըն
 սէսինի իչիթ տիկի կիպի գօշուպ սա-
 լօնտան իչէրի կէլտիքտէ , գօլօնէլ
 տախի , մէրգ ումա խիթ ապէն , - Ռի-
 էթրի , չարո՛ւգ , էլպիսէլէրիմի հա-
 ղըրլա , - տէ յի էմլ իյլէտի , վէ մէր-
 գում տախի ,

— Պա՛շ իւսթիւնէ , էֆէնտիմ , -
 տէ յի ճէվապ վիրտիքտէ , Ռօլան
 տախի ,

— Վէ , ուչագլարատա սէօյլէտէ ,
 իչէրուտէ քէնտի իչէրիլլէ մէչղուլ
 օլտունլար , վէ իչէրիեէ խարիճտէն
 քիմսէեի գապուլ իթմէսինլէր , հաթ-
 թա , մապէ յին գարուսունու պիլէ
 աչմասընլար , -տէտի :

— Ռէք ալէա , էֆէնտիմ :

— Լաթին , իեի տիյնէ , տիգ գաթ
 իյլէ , քիմ օլուր իսէ օլտուն , սալա գա-
 պուլ իթմէմէլիսինիզ , անլատը՛ն մը :

— Եվվէթ , էֆէնտիմ , սայիդ տէ-

ֆիալր միսիլու , պիզղաթ քէնտիմ ,
 մապէ յին գարուսունու գարսեա-
 թագ , եալընղընա իչէրուտէ պէք-
 լէրիմ :

— Թամամ , թամամ , իչթէ էօյլէ
 եարմալըսըն :

— Աղ շամթամը իթմէեէէէքմի-
 սինիզ , էֆէնտիմ :

— Խայր , խայր , ֆագաթ , կիճ վա-
 գըթ իչին բէք միւք մմէլ սուրէթտէ
 պիր սուֆրա հաղըրլաթ տրրմալըսըն ,
 վէ սէօյլէտէ , մաթ պախտա նէֆիս
 թաամլար թէրթիպ իթսինլէր Սուֆ-
 րատա եալը՛նը իքի քիչիլիք թա-
 գըմ պուլունմալր տրր , լաթին , էն-
 վայի չիչէքլէր վէ զարիֆ ֆի զրուրի-
 լէրտէ բէք լաեըզը սուրէթտէ օլ-
 մալը տրրլար , վէ մախղէնսէքի շա-
 րապլարընտա , էն զիեատէ էսկիլէ-
 րինտէն վէ լէզիլլէրինտէն չըգարթ-
 տըրմալըսըն :

— Աֆվ իտէրսինիզ , էֆէնտիմ ...
 սալթ իքի քիչիլիք թագըմ տէ յի
 էմր պուեուրաունուղ , էօյլէ տգկի՛լ
 մի , -տիլէրէք Ռիէթրի մանէալը պիր
 թարզ ու թէլաֆիթուղ իւզրէ սիւալ
 իյլէեիպ , վէ էֆէնտիսի տախի մէր-
 գ ումուն նիյեէթինի տէրք ու ֆէհմ
 իյլէտիկինաէն , կիւլէրէք իֆայի ճէ-
 վապ պիրլէ ,

— Խայր , Ռիէթրի , խայր , վագաա
 իքի թագըմ օլաճագ տըր էմմա ...
 պու կիճէքի կէլէճէք օլտան միւսա-
 ֆիր նիսա թայիֆէսինտէն օլմաեըպ ,
 իլլա պիր էրքէք կէլէճէք տիր պի-
 նաէն ալէյհ , սուֆրատա խրտմէթ
 իտէնլէրտէ , էրքէք օլմալը տըրլար :
 Վէ սէօյլէ ուչագլարա , չարուգ հապ-

լիտեքի տայիրէնին օճաղընը եագա-
րագ ըսթսընըտար, վէ հէր նէքի լա-
ղըմ իսէ, հաղրըրաեըպ սրրասընա
գօյսունըար, չիւնքի, մէրգուճ պիր
վագըթ պուրատա գալաճագ տըր :

—Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ :

—Հա՛, իեի խաթըրմա կէլտի, աղ
տահա ունուտաճագ իտիմ, — տէտի
գօլօնէլ թրաբէզանըն իւղէրինտէ-
քի չիչէք տէմէթլէրինի կէօսթէրէ-
րէք, —շիմտիքի հալ շու չիչէքլէրիտէ
գալտըրըպ սէն քէնտի օտանա կէօ-
թիւրմէլիտին :

—Քեա ֆֆէսինիտէմի, էֆէնտիմ :

—Խայր, շու Փարմա մէնէ րչէլէ-
րի պուլունան պիւլիւք սէբէթ գալ-
սըն : Ձէվալը սէվկի յիւ մէլէեիմ, —
տէտի մէրգուճ քէնտու քէնտույէ,
— մէղքիւր չիչէքլէրի, իսմիմին կիւ-
նիւ օլտուղու իչին կէօնտէրմիշտիր,
պտրի պարատա գալսըն քի, քէն-
տիսի կէլտիկինտէ, կէօրտիւքճէ սէ-
ֆաեապ օլտուն . . . Պատէհու մէր-
գուճ, Բիէթրիեէ խիթապէն. —պող-
չէտէքի յիւչիւք գաբուճունն սնախ-
թարը նէրէտէ տիր, — տէյի սիւալ
իյլէտի :

—Իչթէ պուրատա տըր. էֆէնտիմ :

— տէտիքուէն սօնրա Բիէթրի, մէղ-
քիւր անախթարը պուլունտուղու
պիր պիւրօ իւղէրինտէն ալտը, վէ
էֆէնտիսինէ թագտիմ իթատիկի սը-
րատա մանէալը պիր սուրէթտէ կիւ-
լիւմսէեկրէք տախի, — էֆէնտի, սիգ
պու ագչամ բէք քէյֆիլի, վէ բէք
տէ մէսուտ պիր հալ իւղրէ պու-
լունմագտասընըգ . . . — տէտի :

—էվվէթ, Բիէթրի, պու ագչամ-

քի քէյֆիմին հէման հիչ մանէնտի
կէօրիւլմէմիշ տիր տիսէմ ճայիգտիր
. . . մէսէրրէթիմտէն, առէթա մէֆ-
թուն օլմագտաեըմ, զանն իտէրսին
քի, տիւնեա պէնիմ օլմագտատըր :
Պագասնա շու սաաթա, ալթըեը
չարեէք կէչմէքտէ տիր, էօյլէ սէ-
կիլմի :

—էվվէթ, էֆէնտիմ :

—Իմտի, շու սաաթըն եէտիեի
վուրտուղունու կէօրմէք իչին, թէք-
միլ էօմրիւմիւ ֆէտա՛ իյլէսէմ ճայիգ
տիր :

—Աման էֆէնտի, աման էօմրիւնիւզ
հագգընտա օլ մէրթէպէ ճէօմէրտ
օլմամալըսընըգ, — տէտի Բիէթրի, —
գիրա, էկէրչի, շիմտիեէ գատար, —
հէր մէսուտ կիւնլէրինի իչին, էօմ-
րիւնիւզիւ ֆէտա իթմէքլիկինիլ լա-
ղըմ կէլսէ իտի, մաաղալահ, չօգ-
տան պէրու, տիւնեաեը թէրք իթ-
միշ օլմագլըղընըգ իգթիզա իթմիշ
օլտու իտի :

—Տօլրու տուր սէօյլէտիկին. Բի-
էթրի, վէ բէ՛ք տօղրու տուր . հէր
նէ հալ իսէ, հայտէ Բիէթրի, հայ-
տէ, չարուգ շու թօալէթ թագըմը-
մը հաղըրլա, վէ շու սէօյլէտիկիմ
ֆարմա մէնէքչէլէրինտէն մաատա օ-
լան չիչէքլէրի գալտըր, վէ թաա-
մլտա հաղըրլաթտըր :

—Բէք ալէա, էֆէնտիմ :

Պատէհու, իքիսի տախի սալօն-
տան տիչարը չըգտըլար :

Սաաթ եէտիեէ չարեէք գալմըշ,
վէ օրթալըգտա գարարմաեա պաշ-
լամըշ օլուպ, վէ գօլօնէլտէ թօա-

լէթինի ետքը պուլունտուղուն-
տան, աշաղը պողչէնէ ինէրէ.ք. վէ
պի բրի սէպգաթ իտէն, եանի, պօշ
թարալար թարաֆընա աշըմագտա
պուլունան ուֆագ գաբունուն ար-
գասընտա դուլագ վիրէրէ.ք պէ.ք-
լէմ կէ պաշլատը :

Սաաթ եէտիտի չէնտ տագըգա կէ-
չէր կէչմէղ, մէրգում, ուղագ տան
պիր սրտալա կէլիչի սէսի իչիթտի :

Մէգրիւր սէսի ալընճա գաբունու
աշարագ արայրգ եաբուր :

Սրապա կէլիպ օրատա տուրտու :

Վէ ճիւզիճէ սօնրա, մատամ տը
Պուրկէօյ, պիր հէյճանը աղիմ իւզ-
րէ օլուպ, բէնլի աթմաշ օլտուղու,
վէ թէքմիլ վիճուտիտէ տիթրէմէքտէ
պուլունտուղու հալտէ, գաբունտան
իչէրի կիրտիկինտէն, գօլօնէլ գա-
բունու գաբատըղը կիպի մէրգումէ-
բի գօլթուղունա ալտը, շիւնքի մէր-
գումէնին տուրմաեա վէ եիւրիւմէ-
կէ գուտրէթի պուլունմագտա տէ-
կիլ իտի :

Մատամ տը Պուրկէօյ, մէրգումուն
գօլթուղունա կիրտիքտէն սօնրա, -
Ա՛հ, աղիղիմ, պիլմէ՛ զսինիզ . . . պու
կիւն սիզին իչին . . . նէ՛ գատար
գօրգուպ էսէֆ իթմիշ, վէ նէ՛ գա-
տարտա տիւչարը էնտիչէ օլարագ
տիթրէմիչիմ տիր . . . - տէտի :

8.

Մատամ տը Պուրկէօյ, գօլօնէլ
Րօլանըն գօնաղընա կէլէլի պիր սա-
աթ օլմուշ իտի :

Մէրգումէ սալօնտա օթուրմագ-

տա, վէ սօլիուն վէ տիպէր եա-
նագլարը իւզէրինտէ, հէնուղ տէօք-
միւշ օլտուղու կէօղ եաշլարընըն է-
սէրէրիտէ միւշահատէ օլունմագտա
իտի. վէ աաթթա, իւզէրինտէ պիր
նէօպէթ արըգ օլմուշտուրճասընա
աթէշ կիպի եանըպ բարլամագտա
պուլունան իրի իրի կէօղլէրինի, թա-
րիֆտէն խարիճ պիր խէլէճանլէ գա-
րըշըգ օլան պիր աշգ ուսէվտա իւզ-
րէ, եիւզիւնտէն եօգարը, գօլօնէլ
Րօլանա պագմագտա, վէ տիղլէրի
նէլտինտէ տիղ իւզէրինէ կէլէրէ.ք,
տուրմագտա օլան մէրգումուն էլ-
լէրինիտէ, քէնտի էլլէրի տէրունին-
տէ թութուպ սրգմագտա իտի :

— Ժիւլի, սէվկիւլիւ մէլէյիմ, նէ՞
տիր պու հալ սիզտէ, նէ՞ օլտու-
նուզ, - տէտի գօլօնէլ մէրգում. եէ
պիր աթէշի աշգ իւզրէ, վէ սէսինտէ
տէ պիր տիթրէեիշ պուլունտուղու
հալտէ սէօլլէեէրէ.ք, - նի՛չին պէօլլէ
լալ քէսիլէրէ.ք սիւքիւթ իթմէքտէ-
սինիզ, վէ նի՛չին պէօլլէ պիր խէլէ-
ճանը աղիմ իւզրէ պուլունմագտա-
սընըգ. եօգսա, աշգ ու մուհապպէ-
թիմին սըհէլթ ու տէրէճէսի հագ-
գընտա շիւքհէ իտէրէ.ք, շիմտիեէ
գատար իթիմատ իթմիշ օլմատըղը-
նրդտան տօլաեը նէտամէ՞թ մի կէ-
թիլմէքտէսինիզ : միւլի . . . պու
սիւքիւթինիղի կէօրտիւքճէ, տիւ-
չարը էլէմ ու էնտիչէ օլմագտաեըմ
. . . Ա՛հ, հալէատա աղլամագտա՛ սը-
նըգ . . . վէ հալէա տախի կէօղ եաշ-
լարը տէօքմէքտէսինիզ . . . բէյա ի-
տէրիմ, եալվարըրմ, լութֆ իտի-
նիզ, սէօլլէեիւնիզ, ճէվա՛պ վիրինիզ :

Մատամ տը Պուրկէօյ, հալէա քե-
մալի սիւքիւթ իւզրէ, պութ կիպի
տուրմագտա, վէ սըգը սըգըեատա
գօլօնէլին էլլէրինի թութարագ,
քէնտույէ տօղրու չէ քմէքտէ, վէ
եանագլարընտան աշաղը, ինճու տա-
նէսի սիսիլու, եավաշ եավաշ ագ-
մագտա օլան կէօզ եաշլարը արա-
սընտան տախի, հալէա, պիր տիւ-
զիյիէ տիք տիք, մէրգուսուն եիւ-
զիւնէ պագմագտա իտի :

— Հալէա աղլամագտասըն . . .
տէտի գօլօնէլ մուհապպէթինտէն
նէչէթ իթմէ պիր թարզը սիթէմա-
միզ իւզրէ, - վէ պէնի պէօլէ պիր
մէսուտ հայտէ կէօրմէքտէ իքէն տա-
խի, էվլէթ, հալէա աղլամագտա-
սընը . . . :

— Սահի՛հ մի սէօլլէմէքտէսինիզ
. . . - տէտի մատամ տը Պուրկէօյ,
բէք եանըգ պիր սուրէթտէ սէօլլէ-
եիպ, վէ թարիֆտէն միւսթաղնի
պիր էլէմու մէրագ իւզրէ մէրգու
մուն եիւզիւնտէն եօգարը պագ-
մասընա տէվլամ իտէրէք, - սահի՛հ
մի սէօլլէեօրսունուզ . . . քէնտինիզի
բէք մէսուտ պիր հայտէ՞ մի ատտ
իյլէմէքտէսինիզ :

— Ժիւլի . . . մէլէյի՛մ . . .
— Տիմէք տիր քի, սահի՛հէն պէնի
օլ մէրթէպէ սէվմէքտէսինիզ . . .
էօլլէ՛մի . . . :

— Ուղրունուզտա գուրպա՛ն օլա-
եղմ, սիզէ ճանը՛մ ֆէտա, պունտան
պէօլլէ, անճագ սիղին իյին եաշա-
եաճաղըմ տըր . . . Ա՛հ, Ժիւլի . . . իւք
տէֆա սանա տիլտատէ օլուպ, աշգ
ու սէվտա վիւրմիշ իտիմ . . . վէ պիւ-

միշ օլ քի, էօմրիւմին թա սօն լահ-
ղասընա գատար տախի, սէնտէն
պաշգասընա, մէյլ ու մուհապպէ-
թիմ կէրիւլէմէեէճէք տիր :

Գօլօնէլ թարաֆըն սան զուհու-
րա կէլէն շու թէլաֆֆուզ վէ շու
թէէսսիւր, մատամ տը Պուրկէօեէ,
օլ մէրթէպէ թէէսսիր իյլէտի քի,
սըտգ ու խալիսէթինէ սահի՛հէն ի-
նանտըղընտան, թարիֆ օլունմազ
պիր շէվգ ու էմնիյեթ իւզրէ, մէր-
գուսուն իքի էլլէրինի տօտագլա-
րընա կէօթիւրտիւ, վէ աթէչի աշգ
իւզրէ, պուս իյլէտիկիյլէ պէրապէր,
- Օ՛հ, մէմնունում, իտէրիմ . . . Ա-
տալպէր . . . թէչէքիւր իտէրիմ,
չիմտի ինանտըմ քի, պէնի սէվմէք-
տէ իմիշսինիզ . . . վէ, պու խալիսէ-
թինիզէ ինանմազլըզատա, պէն զա-
թէ՛ն, չօգտա՛ն պէրու միւհթան վէ
արզուքէ՛շ պուլունմագտա իտիմ :

— Տիմէք տիր քի, պիր տէրէճէ-
եէ գատարտա, չիւբհէ՛ իյլէմէքտէ
իտինիզ, էօլլէ՛ մի :

— Խայր . . . խայր . . . աֆվընըզը
տիլէրիմ, պիր տէլիլիք տիր սէօյ-
րէտիկիմ . . . լաքին, շունու պիլ-
մէզսինիզ քի, պէնիմ կիպի պիշա-
րէ պիր գարընըն ֆիքրինտէն նէլէ՛ր
կէչմէքտէ տիր . . . օ՛ֆ, պէօլլէ պէնիմ
կիպի, քէնտինին տիլտատէ օլտուզու
պիր զաթըն գալպինտէն պաշգա սը-
ղընաճագ պիր բէնահը վէ կիւվէ-
նէճէք պիր տալը օլմատըղը հալտէ,
ֆամիլեա, վէ նամուս ու հայսիեթ,
վէ տէվլէթ ու իգպալ, քեաֆֆիէսինի
գուրպան իտէրէք, աշգ ու սէվտա-
սընըն արգասընտան կիթմէքլիկէ գա-

րար վիրմիչ օլան պիր գարննն ֆիք-
 րի, նէ՛ հալտէ պուլունտպիլիր, մէկէր-
 չի պէօյլէ պիր հալտէ, քէնտոյ յի վէ
 լագըրտընը շաշըրմամաղլըգ, ա-
 ճապա միւմքինաթտէն օլապիլի՛րմի
 . . . շիմտի, պէն էօյլէ պիր հալտէ
 պուլունմագ տաեւրմ քի, քեաֆիֆէ-
 յի կէշմիչ օլան միւնասէպաթլարըմը
 գաթ իտիպ . . . վէ քէնտիմէ րաղմէն
 օլտուղու թագտիրտէ, տիւչարը
 խէվֆի ու հէյպէթ օլմագտտեւրմ:

— Ի՛հրգումէ պուլնլարը սէօյլէտիք-
 տէն սօնրա, եէնի պիր էլէմ ու
 էնտիչէ վէ հէյճան իւղրէ մէրգու-
 մուն եիւղիւնէ պագարագ, վէ տիթ-
 րէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ տա-
 խի իլավէ յի մէգալ իտէրէք, նա՛նչը
 քէնտիմի վէ լագըրտըմը շաշըրմա-
 եաեւրմ քի, հատտէն զիեաոէ խա-
 թարէնկիզ պիր հալտէ պուլունմագ-
 տաեւրմ, շէօյլէ քի, եա մասաղալ-
 լահ, գալքարտա, պիր կիւն, պէնի
 թէրք իտէճէք օլուր իսէնիզ, տիւ-
 շիւնիւնիւզ պիր քէրրէ, արթըգ օլ
 վագըթ պէնիմ հալիմ նի՛ճէ օլաճագ
 տըր, — տէտի:

— Նէ՛ սէօյլէեօրտունուզ, ժիւլի,
 պէն սիզի պիր կիւն թէ՛րք մի իտէ-
 եիմ . . . Օ՛ֆ, Խիւտա՛ նէ քէրտէքի
 պէն օլ եօլտա պիր զալըմլըղը իր-
 թիքեա՛պ իտէեիմ:

— Խայր, խայր, պէնիմ պու հա-
 լիմ վէ պու սէօյլէեիչիմ, պիր շիւր-
 հէտէն նէչէթ իյլէմէքտէ տէկիլտիր
 . . . շիմտի պու տագըգատա, ալէյ-
 հինիզտէ շիւրհէեի ճայիզ կէօրմէք-
 լիք, պէնիմ իչին պիր էօլիւմ տի-
 մէք տիր: Խայր, խայր, պու պիր

շիւրհէտէն իլէրու կէլմէքտէ օլմա-
 երպ . . . անճագ սիզին ալիճէնապ-
 րըրնըղըն քէսրէթիւնտէ՛ն նէչէթ իյ-
 լէմէքտէ օլմալը տըր . . . ա՛հ, Ա-
 տալպէրիմ, թարաֆընըղտան զու-
 հուրա կէլմէքտէ օլան շու խալիսէ-
 թի աղիմէ վէ մուհապպէթի ճէսիմէ,
 պէնի մէճնուն գըլմըշ տըր, պէնի
 շաշըրթմըշ տըր . . . էվվէթ, գաթան
 շիւրհէմ եօգ տուր, մուհապպէթի-
 նիզ պէր քէմալ տըր:

— Մէլէյիմ, օլ սէօյլէտիկինիզ
 ալիճէնապլըգ, տէկիլ քէնտի թա-
 րաֆըմտան, իլա սիզի՛ն թարաֆը-
 նըղտան զուհուրա կէլմէքտէ տիր . . .
 խայր, տէկիլ պէնիմ խալիսէթ ու
 մուհապպէթիմ քէսրէթի սիզի մէֆ-
 թուն գըլմագտա տըր, իլա, մուղայի-
 ՚ի օլարագ, սիզտէն կէօրմէքտէ օլ-
 տուղում մուհապպէթի ֆէվգ էլ
 ատէ, պէնի՛ մէճնուն գըլմագտատըր-
 պէօյլէ պի՛ր իգպալու նիյմէթէ, տա-
 հա իլք տէֆա օլարագ նայիլ օլա-
 պիլմէքտէյիմ: Սէօյլէեինիզ, ժիւլի,
 սէօյլէեինիզ, շու իտտաա վէ իթի-
 գատըմտա հագգըմ եօ՛գ մու տուր,
 սիզին մուհապպէթիւնիզէ մուգապիլ
 սաեըլմագլըղա, շայէսթէ օլաճագ
 սուրէթտէ պիր մուհապպէթ իպ-
 րաղընա, միւգթէտիր օլապիլտիկիմէ
 տայիր, հիչ պիր տէլիլ վէ հիչ պիր
 պիւրհան պուլունմագտա՛ մը տըր:

— Ատալպէ՛ր, մէկէրչի, քէնտինի-
 զի պանա, վէ եալընըզ պանա թախ-
 սիս իթմէքլիկինիզտէն . . . պէնտէն
 պաչգասընա մէյլ ու մուհապպէթ
 վիրմէմէնիզտէն զիեաոէ, պիր տէլի-
 լի գապի օլապիլի՛ր մի:

— Ի՛նչ է՛մմա, օլ ճիհէթլէ պէն պաշ-
գա պիր շէյ եարմըջ օլմսերպ . ան-
ճագ միւստէթի էօմրիւմտէ օլտու-
ղու հալտէ, յէնտի սէստէթ ու իգ-
պալիմի, թահթը թէէմինէ ալմըջ օլ-
մագտաերմ :

— Նիչէ վէ նիչէ տիւպերլէրի սէ-
վէ պիլմէքլիք իգպալ ու մուվաֆ-
ֆագըյեթիինէ մալիք պուլունմագ-
տա իքէն սիղին, քեաֆֆէսինի տա-
խի թէրք իտիպտէ, գալպինիգի եա-
լընը պանա հասր իթմէքլիինիզ,
մէկերչի պիյիւք պիրնիյմէթ վէ պիւ-
յիւք պիր պախթիարեարըգ տէկիւ
մի տիր :

— Սէն վար իքէն, հիչ պիր կիւ-
զէլին, գալպ ու նիկեհհըմը ճէլպ ու
տալէթի, իհթիմալտէն տէկիւ տիր :

— Սիւպհան Ալլահ, սիւպհան
Ալլահ, — տէտի մատամ տը Պուր-
կէօյ էլլէրինի պիր պիրինէ գալուչ-
տուրուպ վէ կէօղլէրինիտէ սէմաեէ
տօղրու գալտըրտըղը հալտէ, նագ-
չը նամիւքին պիր սէվինն վէ պիր
թարը իւզրէ սէօյլէեերէք, եալընըզ
պիր խէթամըն աֆիլը վէսիլէսիյէ,
պու մէրթէպէ պիր մուհապպէթ . . .
պու մէրթէպէ պիր խալիսէթ . . .

— Թիւլի, էմնիյեթի քեամիլէ
իւզրէ օլունուզ, էվլէթ, սիղի, բու-
հում կիպի սէվմէքտէեիմ, բու-
հումտան տախի զիեատէ սէվմէք-
տէեիմ, սիղ քէնտի մուհապպէթի-
նիզտէ, ապա եանըլմամըչսընըզտըր :

— Պու հալտէ, տիմէք տիր քի,
Ատալպէր, — տէտի մէրգումէ հատ-
տէն զիեատէ շէվգէ կէլէրէք, — ար-
թըգ պիզ պիր պիրիմիզտէն ապա

այըլմաեաճաղըզ տըր . . . հէր սա-
աթ պուրատա պուլունաճաղըմ տըր
. . . էվլէթ, պուրատա, սէնին եա-
նընըզտա պուլունաճաղըմ տըր . . .
վէ սէնինլէ պիրիքտէ եաչաեաճա-
ղըմ տըր : Օ՛հ, վէ սէնտէ կէօրէճէք-
սին քի, պիր մուհապպէթի աղիմէ վէ
պիր սատագաթը քէսիրէ իպրազ ի-
տէճէկիմ տիր . . . պու նիյմէթ ու
իգպալ պանա օլ մէրթէպէ պիր գուվ-
վէթ ու գ ուտրէթ . . . վէ օլ մէրթէպէ
տախի ճաղիպէ վէ լէթ աֆէթ քէսպ
իթտիրէճէք տիր քի . . . պու սէվ-
տա վէ պու ֆէտաքեարըղընըզտան
տօլաեը, գաթան իզհարը նէտամէթ
իյլէմէեէճէքսին տիր : Էվլէթ, գալ-
պիմտէ շիմտիտէն հիսս իյլէմէքտէ
օլտուղում պիր հիսսէ իսթինատէն
տիեէպիրիթիմ քի . . . սէնի օլ գատար
սէվիպ վէ սանա օլ մէրթէպէ հիւր-
մէթ ու իլթիֆաթ իտէճէկիմ տիր
քի, նէզտինտէ, կիւղէլլիքտէ եէք-
թա, վէ լէթ աֆէթտէ պի հէմթա
մատուտ սաեըլաճաղըմ տըր : Պէնիմ
միւրատ վէ արզում իւզրէ, օլ գա-
տար կիւզէլ վէ մուհապպէթ իւզրէ
պիր էօմիւր կէչիրէճէկիլ տիր քի, է-
սէրի պիւրուտէթ վէ ատէմի իմթիզաճ
պիզիմ իչին օլմսեաճագ տըր . էվ-
վէթ, պունու ֆիիլէն իպրազ իտէ-
ճէկիմ տիր, վէլհասըլ, օլ մէրթէ-
պէ մէմնուն վէ մէսրուր օլաճագ-
սըն տըր քի, սէն ատէթա քէնտինի,
պիր բիւեա կէօրմէքլիք հալինտէ
ղանն իտէճէքսին տիր, ինչաալլահ,
քէնտի արղում իւզրէ, մախֆիճէ
պիր մահէլլէ շէքիլէրէք իմրարը էվ-
գաթա պաչարըզտա, պէնտէ սա-

նա, քեօֆֆէյի կէշմիշլէրի ունութ-
տուրապիլէճէք մերթէպէտէ պիր
մուհապպէթ իպրաղը իգպալինէ նա-
յիլ օլուրում :

— Ժիւլի . . . ճէնանէմ ժիւլի . . .
տիմէք տիր քի սէն պէնի, պու մէր-
թէպէ սէվմէքտէ սին , էօյլէ մի :

— Ա՛ . . . ա՛ . . . պագրնոր շիմտի .
տուրմուշտա , պանա նէ՞ սիւալ իյ-
լէմէքտէ տիր :

— Զէվալլը մէլէյիմ . . . սանա սալթ
մուհապպէթ տէկիլ , հաթթա բէ-
րէսթիշ տախի ճայիզ տիր . . . սէօյ
լէտիկին ըիւեա , հագըգաթէն , նէ՛
կիւզէլ պիր ըիւեա տըր . . .

— Էվվէթ , էվվէթ . . . էօյլէ օլ-
տուղունու սէնտէ կէօրէճէքսին :

— Փագաթ . հայֆա՛քի , օլ սէօյ-
տիկին , հայրէթպախշ խեալաթ
գարշըսնտա , պիրտէ էլէմպախշ հա-
գըգաթ պուլու նմագտա տըր . . .
լաքին , հէլէ համտ օլտուն քի , շիմ-
տիքի հալ սէատէթիմիզ պէր քէ-
մալ օլտուգտան պաշգա , իսթիգ-
պալիմիզ իչին տախի պիւիւք իւ-
միտլէր պուլունձագտա տըր :

— Գա՛սղի հագըգաթ տըր սէօյ-
լէտիկին :

— Ա՛հ , մէլէյիմ , սէվկիւլիւ ժիւ-
լիմ . . . մէկէրչի շան ու շէրէֆ վէ
նամուսունու տախի տիւշիւնմէքիկէ
պօրճուլ տէկիլ միեիզ , մէկէրչի պէն
տախի , սէնին գատար , վէ պէլքի-
տէ սէնտէն տախի զիւեատէ , մէզ-
քիւր նօգթաեը թահթը նաղարը
տիգգաթ վէ էհէմմիյեթ ալմագ-
լըղըմ՝ վաճիպէ վէ վազիֆ՝ մտէն տէ-
կիլ մի տիր . . . էվվէթ , սէնին նա-

մուս ու շէրէֆիւնի կէօղէտիպ մու-
հաֆաղա իթմէք իչին . . . հէր նէ-
վի իհթիեաթ , էսրար սագլամագ-
լըղա վէ էմրի պասիրէթէ ըիայէթ
վէ միւրաճաաթա . . . պօրճուլ պու-
լունմագտա տէկիլ միեիմ :

— Նէ՞ սէօյլէեօրսուն , - տէյի պա-
ղըրտը մատամտը Պուրկէօյ տիւշա-
րը իսթիղրապ օլարագ , - պէնիմ
շան ու շէրէֆիմ մի , նամուս ու ի-
թիպարըմ մը :

— Էօյլէ՛եա , էօյլէ՛եա , ֆագաթ ,
սիզ գաթան էլէմ իւզրէ օլմալընը ,
Ժիւլի , զիրա , պիր գատընիչին , էն
զիւեատէ զիյգըլմէթ օլան շէյ քէն-
տի շան ու շէրէֆ վէ նամուսու տուր ,
լաքին , հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի ,
գարշընըղտա պուլունան ատէմ , սի-
զէ գալպինի ֆէտա վէ թէսլիմ իյ-
լէմէքտէ պուլունան Ատալպէրինիզ ,
էօյլէ աոտի պիր ատէմ օլմաեըպ իլ-
լա , շան ու նա՛ուս թաշըր , վէ շան
ու նամուս տէնիլէն շէյին գատը
ու գըլմէթ վէ հայսիյեթիին թա-
նրր պիր ատէմ տիր . . . ֆագաթ , օ
տէկիլ էմմա , մէլէյիմ , նէ՞ օլուեօր-
սունուզ , նի՞չին պէօյլէ ըէնկիւնիզ
աթմագտա , վէ լէհճէնիզ պօղուլ-
մագտա տըր :

— Պէնիմ շան ու շէրէֆիմ մի . տի-
մէք տիր քի , պէն պուրատա , քէն-
տի խանէնիզտէ օլտուղում թագ-
տիրտէ . . .

— Նէ՞ վարտոր , մէկէրչի պէնտէն
սըրր չըգմաեաճաղընտան շիւբհէ՛մը
իյլէմէքտէսինիզ :

— Ո՛րր մը սագլամագլըգ . տիմէք
տիր քի գօճամ իշիթմէեէճէք , վէ

պիլմէ ետէճէք տիր , էօյլէ՞ մի :

— Ժիւլի , բէճա իտէրիմ , վէ եէ-
մին վիրիբիմ սիզէ , ապա էլէմ ի գ-
րէ օլմաեընը , իլլա քէմալի բահաթը
գալպիւզրէ օլունուզ , գաթան թէ-
հի՛ եէրտէ գօրգուպ տիթրէմէ եինիզ .
հիչ մի մքին տէկիլ տիր , նէ պէնտէն
սըրը չըգար , վէ նէտէ գօճանըզ զէր-
րէ գատար շիւբհէեէ զահիպ օլուր :
Պանա ինանընըզ , պէն մէրգուճա ,
տահա զիեատէ տօսթըուզ կէ օսթէ-
րէճէ կիմ տիր . վէ սիզտէ քէնտի թա-
րաֆընըզուան , հալիլէ էվլէլուէն զի-
եատէ նէղաքէթ վէ լէթաֆէթ իպ-
րազընա պաշլաեաճաղընըզտան , հիչ
չիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր քի , պիզ
միւրատըմըզ հուսուլինէ , բէք ալէա
մուվաֆֆազ օլապիլէճէ կիզ տիր :

Մատամ տը Պուրկէօյ մէրգուճուն
պու սէօյլէտի քլէրինի իշիթտիքճէ ,
հէյպէթ ու իսթիղրապը տահա զի-
եատէ արթըրարագ , եիւզիւնտէն
եօգարը պագմագտա օլտուղու հալ-
տէ , իթայի ճէվապ պիրլէ ,

— Վագաա , շիստիեէ գատար
մէրգում , հիչ պիր շիւբհէեէ զահիպ
օլմուշ տէկիլ իտի , —տէտի պօզուգ
պիր սէս իլէ սէօյլէեէրէք , —վէ , բէք
ալէա , հայտէ ֆարզ իտէլիմ քի ,
պունտան պէօյլէ տախի ախի էմնիյ-
եէթ իւզրէ պուլունաճագ տըր . . .
լաքին , եա պու կիճէ՞ , պու կիճէ՞ նա-
սըլ օլաճագ տըր :

— Նէ՞ վար տըր պու կիճէ :
— Մէրգում էվէ կէլիպտէ պէնիմ
օրատա պուլունաճաղըմը կէօրտիւ-
կիւնտէ . . .

— Ժիւլի , նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ . . .

մէկէրչի նիյեէթինիզ պու կիճէ պու-
րատա՞ մը գալմագըրգ տըր . իեի էմ-
մա , միւմքին տէկիլ տիր , էօյլէ պիր
չէյ օլմագ . . . պու սէօյլէտիկինիզ ,
ատէթա պիր տէլիլիք տիր , քէնտի-
նիզի վարթայի հէլաքէ աթմագըլ՞ գ
տըր . . . Ժիւլի , սիզ նէ սէօյլէտիկի-
նիզի , վէ նէ տիւշիւնտիւկիւնիւզիւ
պիլմէեօրսունուզ . . . ազ լընըզը պա-
չընըզա՞ թօբլաեընըզ . . .

— Նի՞չին , նի՞չին , — տէտի մէր-
գումէ գօլօնէլին սէօյլէտիկինէ ա-
տէթա անլաեաճատըլընտան նաշի
տիւշարը էլէմի աղիմ վէ թէաճիւզ
օլմագտա տըր կիպի պիր հալ իւզ-
րէ , —չիմտի պէն ազլումա խիֆֆէթ
կէթիրէրէք չըլտըրտաճաղըմ տըր . . .
պագընըզ նէ՞ սէօյլէմէքտէ տիր . պէ-
նիմ թէքրարէն գալգըպտա , գօճա-
մըն եանընա կիթմէ քլիկիմի միւրա՞տ
իլլէմէքտէ տիր . . .

— Շիւբհէսիզ . . . հալիլլէ էօյլէ
եաբմագըրընըզ , հէ՞մ վազիֆէնիզ-
տէն վէ հէմտէ էլզէմիյեէթտէն տիր ,
պաշգա տիւրլիւ օլմագ . . . պէն . . .

— Թէքրարէն քէնտի խանէմէ՞ մի
կիթմէլիեիմ . . . իեի եա , նէ՞ եաբ-
մագ իչին , սէպէ՞պ նէ տիր :

— Նէ՞ եաբմագ իչին մի . աճա՞յիպ ,
պունուն սիւալի պիլէ ճայիզ տէկիլ
տիր , զիրա , թէքրարէն սէօյլէրիմ
սիզէ , պու խուսուստա գօճանըզա ,
զէրէ մըգտարի շիւբհէ վիրէճէք օ-
լան հիչ պիր ամէլ ու հարէքէթտէ
պուլունմաեըպ , հատտէն զիեատէ
իհթիեաթ վէ տիգգաթ իւզրէ պու-
լու նարագ սագընմալըսընըզ . վէ պու
կիւն պուրաեա կէլէպիլմէնիլտէ ,

մահզա արըղը օյան պիր թէսատիւֆ
իգպալինէ համլ իյլէմէ իսինիզ, պէ-
րէքէթ վիրսին քի, պու ագչամ թաա-
մը, սայիր պիր մահէլլտէ իտէճէք օլ-
տուղունտան . . . եօգսա . . . :

— Ամա՛ն եա Ռէպպիմ, պագընըզ
նէլէ՛ր սէօյլէմէ քտէ տիր, պէն քէն-
տինէ պիր մէթրէս օլմագըղա գա-
րարը գապի վիրմիշ օլտուղում հալտէ,
քէնտիսի իսէ գալգըպտա, թէքրա-
րէն գօճամըն եանընա կիթմէ քլիկի-
մի թէքլիֆ իյլէմէ քաէ տիր, —տէյի
պաղըրտը մէրգումէ, զիեատէսիյլէ
մահզուն ու միւքէտտէր օլարագ :

Պատէհու մէզպուրէ, գօլօնէլէ
խիթապէն օլտուղու, վէ եիւրէքլէր
տաեանմագ պիր թարղտա պուլուն-
տուղու թագտիրտէ,

— Նէ՞ զանն իթմէքտէսինիզ, մէ-
կէրչի սիզ պէնի, էն զիեատէ միւ-
րայի, վէ էն զիեատէ նամուսուզ
գարըլարտան պիրի՞ մի տիր տէյի
զանն իթմէքտէսինիզ :

— Թիւլի . . . թէքրարէն սէօյլէ-
րիմ սիզէ, պու եօլտա պիր քիւս-
թախըզ վէ հիսապսըղըգտան. նէ՛
գատար ֆէնա նէթիճէլէր թէվէլ-
լիւտ իտէճէկինի, աճապա պիր քեր-
րէ տիւշիւնիւպ խաթըրընըղտան կէ-
չիւրմէ քտէ միսինիզ :

Պատէհու մէրգում, եապաշճաճըզ
քէնտու քէնտույէ սէօյլէեերէք, —
լանէթլէ՛ր օլտուն պու եօլտա պիր
մուհապպէթէ, եօ՛գ, եօ՛գ, աշգ ու
սէվտանըն պու տէրէճէսինի ճայիզ
կէօրէմէմ . . . եա մա՛ աղալլահ շիմտի . . . :

Մատամ տը Պուրկէօեիւն օլանտէ-
քի պու հալի, եանի, օրատա գալ-

մագըղգ հագգընտա տէրքեար օլան
գարարը, գօլօնէլի տիւշարը խէվֆ
ու էնտիշէ իյլէմէ քտէ իտի, շիւնքի,
մէրգում, օլ անէ տէկին, կէրչի գա-
րըլար իլէ իւլֆէթ իւզրէ պուլուն-
մագտա իտի իսէ, աշգ ու սէվտա տէ-
նիլէն շէեէ, էօյլէ ճիտտի օլարագ պիր
էհէմմիյեթ վիրմէեիպ, անճագ պիր
էյլէնճէ վէ պիր հօվարտալըզ նա-
զարըյա պագմագտա իտի, եանի,
պիր գարընըն մուհապպէթի խաթը-
րը իչին, խապ ու րահաթընը թէհ-
լիքէեէ իլգա վէ գուրպան իթմէք-
լիք նիյեթ վէ եօլունտա պուլուն-
մագտա տէկիլ իտի :

— Գի՛մ, պէ՛ն մի, ամա՛ն եա Ռէպ-
պիմ, մէկէրչի պէն, թէքրարէն էվէ
կիտիպտէ, պիր տահա քէնտի գօ-
ճամըն եիւզիւնէ պագապիլի՛րմիեիմ . . .
սիզ պէնիմ, ասլա եալան սէօյ-
լէմէքլիկի գապուլ իթմէտիկիմի պիւ-
մէզմիսինիզ. մէկէրչի, շիմտի պէն
կիտիպտէ գօճամա, սիզէ տիլտատէ
օլտուղումու, աշըգտան աշըղա սէօյ-
լէմէքսիզին տուրապիլի՛րմիեիմ. պիւ-
մէզմիսինիզ. մէկէրչի պէն, պէլքի եի
կիրմի տէֆա, մէրգումա, սիզի գաթէն
սէվմէքտէ պուլունտուղումու պէեան
ու իթիւրաֆ իլէ, միւրատըմ հուսու-
լինէ նայիլիյեթ թէ գալգըմըլ իսէմ-
տէ, իճրա իթմէեիպտէ թէէխիր իթ-
մէքլիկիմ, անճագ, պէլքի պիր կիւն,
մէգքիւր սէվտատան վազ կէչմէքլիկէ
չալըչըր գատըր օլուրում իւմիտիմ
տէն նէշէթ իյլէմիշ տէկիլ՛մի տիր,
հալպուքի, կէրչի պու կիւնէ գա-
տար, տաեանըպ, քէնտի մուհապ-
պէթիմէ գարչը կէլտիմ իսէտէ, ա-

գըպէթքեար, տէվամ վէ թէհամ-
միւլ իտէմէեթէ.ք, իշթէ պու կիւն
պըրագըպ կէլմիշիմ տիր... հագը-
գաթի հալպու մէրքէզտէ օլտուղու
հալտէ, արթըգ պէն ալչագլըղա իր-
թիքեապ իլէ, հէմ սէվմէտիկիմ,
վէ հէմտէ նամուսունու լէքէլէմէկէ
գալգըշտըղըմ պիր ատէմ իլէ պիր-
լիքտէ եաշաեա պիլիւրմիեիմ... մէ-
կէրչի պէն, հէր Ալլահըն կիւնիւ սէնի
կէօրիւպ կէօրիւշմէք իչին, պիրէր
եալան պիրէր տօլապ ուլտուրարագ,
մէրգուսու ալտաթմագլըգ պաեա-
ղըլըղընը գապուլ իտէրմիեիմ. օլ
եօլտա պիր ալչագլըղը, վէ ըեգալէ-
թի գապուլ իլլէմէքտէն իսէ, էօլ-
մէքլիկի տահա զիեատէ էվլէա' թու-
թարըմ:

— Ժիւլի... մէլէեիմ... սէն հա-
լէա նէ սէօյլէտիկինի պիլմէեօրսուն,
աղլընը պաշընա թօրլա, հիչ էօյլէ
պիր շէյ օլապիլիւրմի, հիչ էօյլէ պիր
հալ, աչըգտան աչըղա սէօյլէնիլէ-
պիլիւր մի... սէն պիղզաթ քէնտի
խարապիյեթիւնէ եիւրիւմէք իօթէ-
մէքտէ սին... :

— Աճա'յիպ, մէկէրչի սէնիլլէ կիգ-
լի վէ թէնհաճա պիր մահէլլէ շէքի-
լիպտէ, քէմալի մուհապպէթ իւզ-
րէ էօմիւր կէչիւրմէ քլիք, քէնտի խա-
րապըմա'մը եիւրիւմէքլիք տիր:

— Թէքրարէն սէօյլէրիւքի, օլ տէ-
տիկինիւղ շէյ իհթիմալտէն տէկիլտիր:

— Իհթիմալտէն տէկիլմի տիր...
մատամ քի էօյլէ տիր, տահա շիմ-
տի, նէզտիմտէ տիղ իւզէրինէ կէ-
լէրէք իթտիկինիւղ վատլէր... եէ-
մինլէր... նէ' իչին իտիլէր... :

— Էվլէթ, սիզի հատտէն զիեա-
տէ սէվմէքտէ, վէ տայիմատա բէ-
րէսթիշ իթմէքտէ օլտուղունու սէօյ-
լէմէքտէ իտիմ... ֆագաթ, պու
ճիւմէ իլէ տախի, շան ու շէրէֆի-
նիզիտէ հըֆը ու վիգայէ իլլէմէք
իսթէմէքտէ իտիմ, չիւնքի պէն,
քէնտի նամուսունու թանըեանլար-
տանըմ:

— Պէն սիզէ պիր շէյ սէօյլէեէ-
եիմ մի, Ատալպէր, սիզ պէնի չըլ-
տըրթաճագսընըղ, - տէյի ճէվապ
վիրտի կէնճ գատըն, ատէթա ագ-
լը պաշընտան կիթմէկէ պաշաեա-
րագ, վէ աննընըտա էլլէրի իչինէ ա-
լարագ:

Վի ճիւզիճէ էլէմնաք պիր սիւ-
քիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա,
թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ, -
եա', իշթէ շիմտի անլատըմ սիզին
նիյեթի ու էֆքեարընըղը, սիզ պէնի,
օլպիր թարաֆտան քէնտի գօճալա-
ընը ալտաթարագ, պիրլիքտէ եա-
շատըղլարը թագտիրտէ, տիկէր
թարաֆտան տախի քէնտիլէրի մա-
շուգլարընա թէսլիմէ իրթիքեապ
իթմէքտէ օլան գարըլար մագամըն-
տա' թուլթմագտասընըղտըր, հալ
պուքի, պու եօլտա պիր հագարէ-
թէ պէնի շայէսթէ կէօրէճէկինիզի,
ասլա սիզտէն պէքլէմէզ իտիմ...
խայր, խայր... պէն պունու սիզտէն
մէէմուլ իթմէզ իտիմ, - տիեէրէք
իլավէ.լի մէգալ իլլէտի մէրգումէ,
հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշ-
լաեարագ: -իմտի, մատամ քի սիզ
պէնիմ, օլ եօլտա գարըլարտան պի-
րի օլմատըղըմը տէրք ու ֆարգ ի-

տէ մէմի շտինիդ տիր . . . տիմէք տիր քի , օլ մագուլէ գարըլարտան օլ մատըղըմը , պէն քէնտիմ էօյրէթ մէլիբիմ սիզէ , պինասէն ալէյհ , իշթէ շիմտի սիզէ խապէր վիրիբիմ քի , պէն արթըգ գօճամըն եանընա կիթ մէկէճէկիմ տիր , վէ բուլի ճիհանտէ սիզտէն պաշգա քիմսէկի քէնտիմէ եար տէյի պիլմէկէճէկիմ տիր : Իշթէ պունու իշիթտինիդ եա , արթըգ պունտան սօնրա պանա , էօյլէ շան ու շէրէֆ , նամուս ու իթիպար , վէ ագրապա ֆամիլեա յագրրտըսը իթմէմէլիսինիդ , շիւնքի , խանէնիզէ գատէմ պաստըղըմ տագըգատան , պէն անլէրին քեաֆֆէսինտէն ֆարիդ կէլմիշիմ տիր , արթըգ անլրին հիշ պիրի պէնիմիշին մէվճուտ տէկիլ տիր կիպի տիր :

— Խայր , ժիւլի . . . խայր , օնլորըն հիշ պիրի սիզին իշին զայպ մաշամընտա օլմաեաճագ տըր . . . զիրա , հինի իգթիդատա , տէկիլ եալընըղ քէնտի թարաֆրմտան լաղըմ կէլէն էմրի պասիրէթէ միւրաճատթ իտէճէկիմ տիր , իլա , հաթթա սիզին թարաֆընըզտան գուսուր սուրէթտէ կէօրիւլէն էմրի պասիրէթի տախի իքմալու իճրա իյլէկէճէկիմ տիր : Շէօյլէ քի , հագգընըզտա տէրքեար օլան աթէշի աշգըմ , հէրնէ մէրթէպէտէ շէտիտ օլսա , եինէ , թէլէզղիզ ճիհէթինտէ , իճապ իտէն մահրու միյեթի վէ ֆէտաքեարըղը կէօզէ ալարագ , էմրի իթիտալ վէ էմրի պասիրէթ իւզրէ տավրանըպ հարէքէթ իթմէքլիկէ տիգգաթ ու իգտամ իտէճէկիմ տիր :

— Աման եա Բէպպիմ , պու ատէմ պանա տէհշէթ վիրմէքտէ տիր . . . Ատալպէր . . . պէնի տիյնէեինիդ . . .

— Օ՛ֆ , շիշարէ քի պաշգա տիւրլիւ եաբամամ , վէ էլիմտէն կէլմէզ , շիւնքի , պէն անճագ քէնտի քէյֆինէ , քէնտի միւրատընա խըտմէթ իտէն . . . վէ կէշիճի վէ վահի սէֆահաթ խաթըրը իշին , հէր ֆէնալըղը գապուլ իլէ ինսաֆ ու վիճտանը պէր թարաֆ իտէն թաշ եիւրէքի խօտպինլէրտէն տէկիլիմ . . . էկէրշի , օլ եօլտա մէրհամէթսիզ մէնֆաաթբէրէսթլէրտէն պիրի օլմուլ օլսա իտիմ , շիմտի սիզէ , քէմալի մէմնունիյեթի իւզրէ , բէք ալէա , բէք ալէա , հայտէ կիտէլիմ . . . վէ թէնհա վէ շէօհրէթսիզ պիր մահէլլէ շէքիլէրէք , սէֆայի խաթըր վէ աշգ ու սէվտա իւզրէ իմրարը էվգաթը բիւր սէատէթ իտէլիմ տէր իտիմ :

— Էլլէրիմի գավուշտուրարագ եալվարըղըմ սիզէ , Ատալպէր , պէնի տիյնէ , պիր քէրրէ պէնի տիյնէ . . .

— Լաքին , ժիւլի , ժիւլի , թէքրաբէն սէօյլէրիմ , պէն օլ եօլտա ատամլարտան տէկիլիմ . . . պէն , մու հապպէթինէ նայիլ օլմուշօլտուղըմ սիզին կիպի պիր գատըն հագգընտա էհէմիյեթտէն պուլունան վազիֆէլէրի թանըբըպիֆա իյլէկէն տիլտատէլէրտէնիմ . . . վագաա , չօգ իհիմալտէն տիր քի , սիզ շիմտի , պէնիմ պու սէօյլէտիկիմէ կիւճէնէճէքսինիդ տիր , ա՛հ զէվալլը մէլէեիմ . . . լաքին , սօնրատան մէֆթունիյեթ վէ զաֆլէթինիզ կէշէրէք , ագլընըղը պաշընըզա ալտըղընըզտա ,

պէնտէն իլէլ էպէտ մէմնուն վէ միւթէշէքրիւր օլարագ , գալպինիզտէ պիր միննէթտարլըգ վազիֆէսի հիսս իտէճէքսինիզ տիր :

— Ատալպէ՛ր , մերհամէ՛թ իյլէ , հալիմէ մերհամէ՛թ իյլէ :

— Պէնի տիյնէեհինիզ , ժիւլի . . . կէրչի պէն սիզի ըուհոււմ կիպի սէվմէքտէեհիմ , վէ սէվմէքլիկիտէ քէնտիմճէ պիր իզպալը ազիմ վէ պիր սէատէթի ազիմէ ատտ իյլէմէքտէեհիմ , հալպուքի , իշթէ անճագ պու սուրէթտէ սէվէպիլիրիմ , վէ հաթթա , շիմտի սիզէ , պուճու պէօյլէ սէօյլէմէքլիկէտէ , մահզա մուհապպէթ ու խալիսէթիմին քէսրէթ ու իֆրաթընտան թահրիք օլունարագ ճէսարէթ իյլէմէքտէեհիմ խայր , խայր , պէն քէնտի զէվգ ու սէֆամ խաթըրը իչին , սիզին ֆամիլեանրզըն , իլա նիհայէ տէրտ ու էլէմ վէ խէճալէթինի մօճիպ օլաճագ օլան պիր խապասաթը , գաթան գապուլ իտէմէմ . . .

— Հալպուքի , պէն հէր հալի գապուլէ հազըրըմ , ծնա՛ նէ տիեէճէքսինիզ :

— Լաքին , պէն քէնտիմ գապուլ իտիպ ճայիզ կէօրէմէմ , սէվկիւլիւմ ժիւլի , բէք էսէֆ իտէրիմ քի , սիդնէ եաբարըրըրը վէ նէ սէօյլէտիկինիզի պիլմէեօրսուճուզ . . . իմտի , շունու գավիէն պիլմէլիսինիզ քի , սիզին իթէկինիզէ գարչը օլտուղու հալտէ տախի , պէն սիզի պու զաֆլէթտէն գուրթարմագլըղա , քէնտիմճէ պիր գարարը գաթի վիրմիշիմ տիր , եանի , տիմէք իսթէրիմ քի , եա իշպու

պատիի սէատէթիմիզ օլան աչգ ու սէվտամըզ կիզլիտէ գալմասընա ըազի օլարագ , քէնտի խանէնիզէ , քէնտի գօճանըզըն եանընա կիթմէլիսինիզ , վէ եօգսա . . .

— Եօգսա՛ , տիմէքլէ , նէ՞ տիմէք իսթէմէքտէսինիզ . . . — տէտի կէնճ գատըն քէմալի քէտէր իւզրէ , — եօգսա , նէ՞ օլաճագ տըր . . .

— Եանի տիմէք իսթէեօրոււմ քի , եօգսա , վէլէվ մէյեուսիյեթիմտէն նաչի , էօլէճէկիմի տախի պիլսէմ , եինէ , օլ պատիի սէատէթիմ օլմագտա օլան իրթիպաթըմըղտան սարֆը նազար իլէ , կէօրիւշիւպ գօնուշմամագլըղա մէճպուր օլաճաղըմ տըր . . .

— Ատալպէ՛ր , — տէյի պաղըրտը մէրգումէ նէ եաբաճաղընը շաչըրարագ . վէ գօլօնէլ Բօլանըն աեագլարընա գարանարագ , — Ատալպէ՛ր , էօյլէ պիր ֆէնալըղը սէնտէն պէքլէմէզ իտիմ . . . խայր , խայր , սէն օլմէրթէպէ պիր թաշ եիւրէքլիլիլի իրթիքեապ իլէ , պէնիմ կիպի պիր սէֆիլ ու պէտպախթըն ճիկէրինի , պիլա ըահմ եագըպ տաղլամագլըղը ճայիզ կէօրմէգսին . . . խայր , խայր , պէօյլէ տիզ իւզէրինէ կէլիպ տէ , կէօզ էաչլարը տէօքէրէք , միւտտէթի էօմրիւնտէ սէնի սէվիպ , վէ սըտգ ու խալիսէթ իպրազընտու պուլունաճաղընը վատ ու պէեան իյլէեէն պիր պիչարէեի , թէրք ու թէպեիտէ , գալպ ու վիճտանըն միւսատէ իթմէեէճէք տիր , Ատալէթէ ըիայէթէն , սէօյլէ պանա , նէ՞ տիր պէնիմ թագսիրաթըմ . մէկէրչի ալ-

չագըղը վէ միւրայիլիկի երթիքեապ
 իտիպտէ , գօծամը ալտաթմագըղը
 գապուլ իթմէմէքլիկիմ , պէնիմ ի-
 չին պիր ճիւրմ ու ճիւնհամը սաեըլ-
 մագտա տըր . . . Սէն պէնիմ պու-
 րատան կիթմէք իսթէմէտիկիմ իչին
 պէնի թագպիհ իթմէմէլիսին , զիրա ,
 պէնիմ ախլազ ու թագպիաթըմը բէք
 իեի պիլմէքտէսին : Աման եա Բէպ-
 պիմ , աման եա Բէպպիմ , պէն ար-
 թըգ պունտան սօնրա , կիտիպտէ ,
 գօծամին եիւզիւնէ պագապիլիւրմի-
 եիմ , վէ մէկէրչի արթըգ պունտան
 սօնրա , անրն գարչըսընտա , ար ու
 հիճապ վէ իզթիրապըմտան էօլմէ-
 եիպտէ , եաչաեա պիլիւրմիեիմ , պիր
 քէրրէ պունտա տիւչիւնմէլիսին :

— Ժիւլի , սիզ եանըմագտասընըզ ,
 սիզ ալտանմագտա , վէ իչի միւպա-
 լաղալանտըրմագտասընըզ . . . զիրա ,
 օլգօրգտուղունուզ մէրթէպէտէ հիչ
 պիր հալպուլունմագտա տէկիլտիր . . .

— Ա , տիմէք տիր քի սիզ նէ պիր
 եիւրէք թաչըմագտա , վէ նէտէ պիր
 ճանա մալիք պուլունմագտա սընըզ :

— Ժիւլի . . .

— Խայր , խայր , աֆվընըզ տիլէ-
 րիմ , խէթա իչլէտիմ , եանըլտըմ . . .
 նէ սէօյլէտիկիմի պիլմէեօրում . . .
 աման , ըէճա իտէրիմ , կիւճէնմէեի-
 նիզ սիզ բիւր ըիգգաթ պիր
 գալպէ մալիք պուլունմագտասընըզ
 . . . միւսաատէ իտինիզ քի սէօյլէ-
 եէճէկիմի պիթիթէեիմ . . . օ՛ֆ , նէ՞
 սէօյլէեէճէք իտիմ պէն . . . նէ՞ սէօյ-
 լէտի իտինիզ սիզ , պէնիմ մահվ ու
 խարապըմը իսթէմէտիկինիզի պէեան
 իյլէտի իտինիզ , էօյլէ տէկիլ մի :

Նիմտի կէօրէճէքսինիզ քի , պէնիմ-
 տէ քէնտիմճէ հագգըմ վա՛ր մը տըր ,
 եօգսա եօ՞գ մօւ տուր . . . լաքին ,
 սիզտէն եալընըզ պիր շէյ տիլէրիմ ,
 եանի կիւճէնմէեէրէք , պէնի տիյ-
 նէյինիզ . . . էվվէթ , սիզտէն եալընըզ
 պունու ըէճա իտէրիմ . . . վէ զանն
 տա իտէրիմքի , պուլթէքլիֆիմի գա-
 պուլէ հիմմէթ իտէրսինիզ , էօյլէ
 տէկիլ մի . . . էվվէթ , շիմտի սիզ պա-
 նա , մահվ ու խարապըմը իսթէմէ-
 տիկինիզի սէօյլէմէքտէ իտինիզ . . .
 լաքին , պիր քէրրէ տիւչիւնիւնիւզ ,
 տիմէք տիր քի , սիզ պէնի թէրք
 իթմէնիզլէ , պէնիմ մահվ ու խա-
 րապըմը իսթէմիչ օլաճագսընըզ տըր .
 մատամ քի էօյլէ տիր , շիմտի պէն
 նէ թարիգ թուլթմալըեըմ , նէ՛ եար-
 մալըեըմ . . . Սիզ պանա . . . Ատալ-
 պէր . . . գօծամին եանրնա տէօն-
 մէքլիկիմի էմը իյլէմէքտէսինիզ . . .
 իմտի , իեի տիւչիւնիւնիւզ , ատա-
 լէթ իւզրէ տիւչիւնիւնիւզ , պանա
 էօյլէ պիր շէյ էմը իթմէքլիկէ հագ-
 գընըզ վա՛ր մը տըր , - տիեէրէք ,
 վէ նէֆէսի քէսիլիւր մէրթէպէտէ
 ըչգըրըպ կէօզ եաչլարը տէօքէրէք ,
 -կէրչի պանա , լմիւտտէթի էօմրիւն-
 տէ , պէնտէն պաչգասընա մէյլ ու
 մուհապպէթ վիրմէմէլիսին . . . սա-
 տըգ օլմալը սըն , իթաաթ իթմէլի-
 սին , վէ թէսլիմիյեթ իւզրէ պու-
 լունմալըսըն . . . գարումտա ճարիյ-
 եէմ , վէ ատէթա պիր քէօրէկիմ
 կիպի օլմալըսըն . . . տէյի էմը իթ-
 մէքլիկէ հագգընըզ վար տըր . . . օ՛ֆ
 էվվէթ , պունլարըն քեաֆֆէսինի
 տախի թալէպ ու իտտաաեա սա-

լահայեթին տէրքեար տրր . . . վէ
 օլ վագըթ պէնիմտէ, քէմալի մէմ-
 նունիյեթիլ իւզրէ, իթաաթ իտէճէ-
 կիմտէ, կէրչի գաթան շիւբհէ ճա-
 յիզ տէկիլ տիր . . . Ֆագաթ, սիւալ
 իտէրիմ սիզէ, պէնի, միւրայիլիք վէ
 ալչագըղը իրթիքեապ իլէ, գօճա-
 նա եալան սէօյլէ վէ ալտաթ տէյի
 էմր իտիպտէ մէճպուր գըլմագըղա
 տախի հագգընըզ վա՛ր մը տրր . . .
 Խայր, խայր, օլ խոսոստա գէրրէ
 գատար հագգընըզ տէրքեար տէ-
 կիլ տիր . . . զիրա, պէնիմտէ քէն-
 աիմէ մախսուս միւրատըմ վարտըր,
 պինաէն ալէյհ, օլ պապտէ պէնտէն
 գաթան պիր իթաաթ էսէրի պէքլէ-
 մէմէլիսինիզ . . . անլատըն՞զ մը շիմ-
 տի, մէզքիւր թէքլիֆինիզի, ապլա
 գապուլ իտէմէմ . . .

Մէրգուլմէ պու էլֆազտա պու-
 լունմագտա իքէն, ըչգըրըր հատ-
 տէն զիեատէ քէսպի շիտտէթ իյլէ-
 տիկինտէն, գաթը մէգալաթ պիր-
 լէ, կէօզ եաչարըյլա ըպանմըչ օ-
 լան եիւզիւնիւ, մէնտիլինի թութա-
 րագ գարատը :

—Ժիւլի, — տէտի գօլունէլ Րօյան
 մէրգուլմէնին մէզքիւր իտրարը իւ-
 զէրինէ արթըգ թէհամմիւլի քէսի-
 լիպ հիտտէթլէնէրէք, — իշթէ շիմ-
 տի սաաթ տօգուզու վուրաճագ
 տըր, հայտէեիինիզ, քէնտի խանէ-
 նիզէ կիտինիզ, զիրա, պուլտան
 զիեատէ պուրատա գալմագըղգ, էմ-
 րի պասիրէթէ մօւղայիր տիր :

—Ատալպէր . . . լո՛ւթֆ իտինիզ,
 մէրհամէ՛թ իտինիզ :

—Ժիւլի, սիզ պէնի պիր քէտէ-

րի հէյպէթամիզէ կիրիֆթար գըլ-
 մագտասընըզ . . . լաքին, նասըլ քի
 սէօյլէտիմ, թէքրարէն տախի սէօյ-
 լէրիմ, սիզնէ եարտըղընըզը պիլմէք-
 տէ օլմատըղընըզտան, հէր նէ գա-
 տար սիզէ գրտտ կէօրիւնսէ, եինէ
 պէն սիզի թէհիլիքէտէն գուրթար-
 մաեա չալըչաճաղըմ տըրիմտի, իշթէ
 խապէր վիրիրիմ քի, եա շիմտի քէն-
 տի գօճանըզըն եանընա կիթմէլիսի-
 նիզ, վէ եախօտ պէնիմլէ տէրքեար
 օլան տօսթլուգ վէ միւնասէպէթի,
 շիմտի պու տագըգատան քէսիլմիչ
 ատտ իթմէլիսինիզ : Պու սէօյլէտի-
 կիմ պիր գարարը գավի տիր : Ժիւ-
 լի, նամուսում իւզէրինէ եէմին ի-
 տէրիմ քի, պու տուր քէնտի գա-
 րարմ . . . վէ պիր քէրրէտէ պիր շէյ
 իչին գարար վիրտիքտէն սօճրա, պէն
 թէպտիլ իտիպ վէ վազ կէչմէքլիք
 միոմքին տէկիլ տիր, հիչ էմսալի
 կէօրիւլմէմիչ տիր :

—Եա՛, էօյլէ՛ մի, բէք ալէա էօյ-
 լէ իսէ, — տէյի պաղըրտը մատամ
 տըր Պուրկէօյ տիւչարը մէյեուսիյ-
 եթ օլուպ, պիր թարաֆտան մէն-
 տիլինի ըսըրտըղը, վէ պիր թարաթ-
 տանտա սինիրլէրի շէքիլմէքտէ, վէ
 կէօզ եաչարը տէօքմէքտէ օլտու-
 զու հալտէ, —խայր, խայր, պէն պու-
 րատան տիչարը չըգմամ, պէն պու-
 րատան կիթմէմ . . . նէ իսթէրսէնիզ
 եարընըզ . . . իսթէր գօվունուզ . . .
 իսթէր էօլտիւրիւնիւզ . . . պէն պու-
 րատան տիչարըեա ատըմըմը պիլէ
 աթմաեաճաղըմ տըր . . .

Պիրտէ պու հէնկեամտէ, սալօ-
 նուն տիչարըսընտան պիր ազիմ բա-

Թըրտը իշիտիլմէ կէ պաշլատը :

Տայիրէնին խարիճի գաբուլարըն-տան պիրինին, աճէլէ աճէլէ վէ սըգը սըգընեա վուրուլմագտա օլտուղու իշիտիլտի :

—Նէ՞ վարտըր , նէ՞ տիր պու բա Թըրտը , - տէյի պաղըրտը գօլօնէլ Բօլան տիւչարը տէհչէթ օլուպ , վէ պիր հէյճանը աղիմ իւզրէ գուլագ վիրիպ տիյնէմէկէ պաշլաեարագ , - զանն իտէրսին քի մապէեին գաբուսունու գըր՛եօրլար :

9.

Մատամ տը Պուրկէօյ , էօյլէ ճէպըէն իչէրի կիրմէ քլիք իսթէրճէսինէ խարիճտէն տայիրէ գաբուսունուն վուրուլմագտա օլմասընը իշիթտիկինտէ , պիրտէն պիրէ տիւչարը տէհչէթ օլուպ , վէ պիր թէլաչը աղիմ իւզրէ աեաղա գալգտը :

Վէ գօլօնէլ Բօլանտա , մէրգումէնին պիր գանաբէ իւզէրինտէ պուլունան շալըլա շաբգասընը գաբտըղը պիրլէ , մէրգումէեէ գօլտու , վէ հէման էլինտէն թութարագ , - Ժիւլի . . . աւլա գօրգմաեընը . . . կէլինիգ . . . շու գաբուտան պիր սուփաեա չըգար . . . կէօրէճէկինիգ պիր մէրտիվէնտէն եօգարը չըգտըղընըգտա , քէնտինիգի պիզիմ Բիէթրինին օտասընտա պուլուրսունուլ , վէ օրատանտա գօլայճա պաղչէեէ ինէպիրսինիգ Զաբուգ . . . շաբուգ . . . զիրա գաբուեու զօրլամագտա տըրտար . . . պէսպէլի մութլագտա աչաճագ տըրլար : Սիլ հէման պունտան

տիչարը աթըպ գուլթուրունուգտա օնտան սօնրասընը մէրագ իթմէեինիգ , պէն քէնտիմ իճապը իճրասընա պագարմ :

Մատամ տը Պուրկէօյ , հէր նէ գատար իլք գօրգու իւզէրինէ տիւչարը տէհչէթ օլարագ , մաքինափարի պիր սուրէթտէ օլարագ , գօլօնէլ իլէ պէրապէր ալէթթաճիլսալօնտան մէզքիւր գաբուեա գատար կիթտի իսէտէ , գօլօնէլ կիլլի պիր մէրտիվէնին գաբուսունու աչմագ իւզրէ իքէն , պիրտէն պիրէ տուրտու , վէ հէյպէթամիլ պիր կիւլիմսէյիչ իւզրէ տուրարագ ,

—Իեի եա , նի՛չին գաչաճաղըմ տըր . . . - տէտի :

—Նէ՞ սէօյլէեօրսունուլ , - տէտիքտէ գօլօնէլ մէրգումէ տալի ,

—Պէն պուրատան կիթմէմ , - տէյի ճէվապ վիրտի :

—Պիչարէ գատըն , սիլ սահիհէն չըլտըրմըլ օլմալըսընըլ . գիրա , հալէա սիլ քէնտի սէլամէթինիգի տիւչիւնմէքտէ տէկիլսինիլ . քի՛մ պիլի , պէլքի պու կէլիպտէ գաբուեու զօրլանտըրան քէնտի գօճանըլ տըր :

—Տահա՛ իեի եա , տահա՛ իեի եա ,

—Ժիւլի . . . աման ժիւլի , ըէճա իտէրիմ սիլգէ . . .

Գօլօնէլ Բօլան , հէնուլ լաղըրտըսընը պիթիլմիչ իքէն , Բիէթրի ըէնկիաթմըլ օլուպ , վէ տիւչարը տէհչէթ օլմուչ օլտուղու հալտէ , պիրտէն պիրէ սալօնտան իչէրի կիրտի , վէ , - գօլօնէ՛լ . . . պէրապէրինտէ ասկէրլէր պուլունտուղու թագտիր-

տէ բօլիս գօմիսէրի՛ կէլմիշ տիր...
 գանու՛ն ու նիզամ՛ նամընա օլարագ,
 գաբուեու աշմագլըղըմը էմր իյլէ-
 տի... պէնտէ աշմագ իսթէմէտիմ՛
 ... վէ մէրգու՛մտա ճէպրէն մապէ-
 եին գաբուսու՛նու աշարագ, իչէրի
 կիրտի... պու՛նու՛ն իւզէրինէ, պէն-
 տէ իբինճի սալօնու՛ն գաբուսու՛նու
 գաբատըմ: Ֆագաթ, նաֆիլէ տիր,
 հէր նասըլտա օլսա, զօրլատըպ ա-
 շարագ իչէրի կիրէճէրլէր տիր...
 իշթէ... իշթէ... իշիթմէքտէ՛ մի
 սինիզ... գաբուեու գըրմագտա՛
 տըրլար:

— Իեի՛ եա, նէ՛ իսթէեօրլար պու
 ատէմէր:

— Պիլմէեօրու՛մ, պաղչէնինտէ
 տէօրթ թարաֆընը ապլօգա իթմիշ-
 լէ՛ր տիր:

— Լաքին, միւրատլարը՛ նէ տիր:

— Պէնտէնիզ գաբու՛նու՛ն արգա-
 սընտան տիյնէտիմ, վէ Մ. տը Պուր-
 կէօեիւն իսմինին վիրիլտիկինի ի-
 շիթտիմ:

Մատամ տը Պուրկէօյ պու՛նու ի-
 շիտինճէ, տիզլէրի տիթրէմէկէ պաշ-
 լատըղընտան, Բիէթրինին մէզքիւր
 մալիւմաթը իւզէրինէ, ֆիքրի մէշ-
 զուլ օլուպ, վէ սայիր հիչ պիր հալէ
 տիգգաթ իտէմէտիկի ճիհէթլէ,
 գօլօնէլ ֆարգընտա պուլու՛նմատըղը
 հալտէ, կիտիպ պիր գօլթուգ իւզէ-
 րինէ տիւշիւ վիրտի: Գօլօնէլ մէզ-
 քիւր խապէրի ալընճա, աեագլարը-
 նը հիտտէթլէ եէրէ վուրարագ,

— Եա՛, էօյլէ՛ մի, տիմէք տիր քի,
 պէօյլէ աշըգտան աշըղա պասթը-
 ա՛ր պիզի, —տէտի:

Վէ մէրգու՛մ, հալէա մատամ տը
 Պուրկէօյ քէնտիեանընտա տրը զան-
 նընտա պուլու՛նտուլու՛նտան, կիւեա
 մէրգու՛մէեէ տէօնէրէք, — կէօրտիւ-
 նի՛ւզ միւ շիմօի պաշըմըղա կէլէնի.
 ... պէն սիզէ սէօյլէ՛մէտիմ՛մի իտի.
 ... հէր նէ հալ իսէ... — հիչ տէկիլ
 իսէ... —տէտի իսէտէ, մէրգու՛մէտէ
 սալօնու՛ն տիկէր ուճու՛նտա օլուպ,
 վէ պիլա հարէքէթ պիր էօլիւ հալու
 լէնիլի քէսպ իթմիշ պուլու՛նտու-
 զու, եանի, ատէթա պիր պուլթ
 կիպի տուրա գալտըղընը կէօրտիւ-
 կիւնտէն, տէրհալ եանընա գօշա-
 րագ, —ամա՛ն, ըէճա՛ իտէրիմ սիզէ,
 հայտէլինիզ, տուրմաեընըզ, չաբուգ
 Բիէթրինին օտասընա կիտինիզ, զի-
 րա, սահիլի սէլամէթէ չըգապիլմէք
 իչին, օրաեա գաշմագլըգտան պաշ-
 գա, հիչ պիր շարէ վէ հիչ պիր իւ-
 միտ գալմամըշ տըր... — տէտի:

— Գօլօնէ՛լ, — տէյի պաղըրտը Բի-
 էթրի, — նիհայէթ գաբուեու աշ-
 տըլար, իշթէ՛, իշթէ կիրիեօրլար...:

— Ժիւլի՛, — տէյի պաղըրտը գօ-
 լօնէլ, —ամա՛ն, գաշընըզ, պարի տա-
 հա վազըթ վար իքէն, քէնտինիզի
 գուրթա՛րընըզ:

— Խայր, —տէտի մատամ տը Պուր-
 կէօյբէք գօրգու՛նճ պիր սիւքիւնէթի
 հալ իւզրէ, —պագալըմ, պու գա-
 տար կիւրիւլտիւտէն, վէ պու գատար
 ըէզալէթլէրտէն սօնրա տախի, պէ-
 նի թէրք իթմէքլիկէ ճէսարէթ ի-
 տէճէ՛ք միսինիզ:

Պիրտէ պու հէնկեամտէ, պիր չօգ
 աեագ բաթըրտըլարը իշիտիլմէկէ
 պաշլատը:

Սալօն գաբուսու տուր այլտը :

Մըգասընտա Մ. տը Պուրկէօյ ի-
լէ , պուլվար իւզէրինտէ , նակէհան
ալտըղը պիր տէհչէթլու խապէր իւ-
զէրինէ շաչըրրպտա գալիւշ օլան Մ.
Տէլմար պուլունտուղու հալտէ , պի-
բօլիս գօմիսէրի , սալօնտան իչէրի
կիրտի :

Մ. տը Պուրկէօյ . քէնտի զէվճէսի-
նին պիլա հարէքէթ օթուրմագտա
օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ , իչա-
րէթլէ մէրգումէեի գօմիսէրէ կէօս-
թէրէրէք , - լիշթէ , պու տուր պէ-
նիմ զէվճէմ , էֆէնտի) -տէտի :

— Մատամ , -տէտի գօմիսէր մէր-
գումէեե տօղրու իլէրուլէեէրէք ,
ֆիլվագը սիղ էֆէնտինին զէվճէսի՞
միսինիգ . . :

— Էվլէթ , մատամ տը Պուրկէօյ
պէնքէնտիմիմ , -տէյի ճէվապ վիրտի
մէզպուրէ , սէօյլէմէկէ պիլէ գուտ-
րէթի պուլունմատըղը հալտէ :

— Էֆէնտի , մատամ քի պիղզաթ
քէնտիսի տախի իգրար իթմէքտէ
տիր , - տէտի Մ. տը Պուրկէօյ մէր-
գում գօմիսէրէ , — զանն իտէրիմ
քի , արթըգ սիղ լաղըմ կէլէն ժուր-
նալը եարըպ , վէ իչպու շահիտիմ
պուլունան էֆէնտի իլէ պէնիտէ
պուրատա պըրագապիլիրսինիզ , -
տիեէրէք Մ. Տէլմարը կէօսթէրտի ,
- չիւնքի , Մ. գօլօնէլ Բօլան իլէ ,
մախֆիճէ պիրազ գօնուլմագ իս-
թէրիմ :

— Բէք ալէա , էֆէնտի , - տիեէրէք
գօմիսէր սալօնտան տիչարը չըգտը՝
Պու հէնկեամտէ , գօլօնէլ Բօլանին
սիմասընտա , կէրչի պիր էսէրի զա-

ղապը աղիմ հիւքմ իթմէքտէ իտի
իսէտէ , իճըայի շիտտէթէ գալգըշ-
մագլըղն պիհուտէ օլտուղունուտա
տիւշիւնտիւկիւնտէն , հինի իգթիղա-
տէ մէրգումէեի մուհաֆաղա իթմէք
նիյեթթիլլէ , մատամ տը Պուրկէօ-
եիւն եանընա կիթտի , վէ գօլլարընը
խաչվարի կէօքսիւնէ վազիտիպ , վէ
միւլթէքէպպիրանէ պիր թարզտա ,
պաչընը եօգարը թուլթտուղու , վէ
ճէսուրանէ պիր պագըլ իլէ պագ-
մագտէ պուլունտուղու . վէ տօտագ-
լարընտա տախի , իղթիհզաքեարի
պիր թէպէսսիւմ էսէրի միւշահէտէ
օլունտուղու սուրէթտէ , իչին նէ-
թիճէսինէ պէքլէմէքտէ իտի :

Վէ , գօմիսսէր սալօնտան տիչարը
չըգմագտա իքէն , գօլօնէլ Բօլան ,
քէնտի ուշաղը Բիէթրիեէ խիթա-
պէն , -մաթօր Մօրիս կէլտիմի , -տէ-
յի սիւալ իթտիկիւնտէն , մէրգում
տախի ,

— Խայր , էֆէնտիմ , - տէյի ճէ-
վապ վիրտի :

— Մէրգում կէլտիկի կիպի սէօյ-
լէեէսինքի , ըէճա իտէրիմ , պուրա-
եա կէլսին . վէ պէնիմ եաթագ օ-
տամտա պէքլէսին :

— Բէք ալէա , էֆէնտիմ :

Պու արատա գօլօնէլ քէնտու քէն-
տույէ , վէ աճը աճը պիր կիւլիւմ-
սէյիշ իւզրէ ,

— Ա՛հ , Մօրիս , ֆէլաքէթլէր բէյ-
ղամպէրի , եինէ քիմ պիլիը գօլ-
թուգլարըննէ՞ գատաար գապարա-
ճագտըր , չիւնքի . իսթիխրաճըն , իչ-
թէ պու տէֆա տախի կէլիպ չըգ-
մագտա տըր , - տիմէքտէ իտի :

Գօմիսերտէն սօճրա, Բիէթրի տա-
խի սալօնտան տիշարը չըգտը, վէ
մատամ տը Պուրկէօյ իլէ մէրգու-
մէնին գօճասը, վէ Մ. Տէլմար վէ
գօլօնէլ իչէրուտէ գալտըլար :

Մէրգուման տէօրթ քիչի իւզէ-
րինտէ, էվվէլա պիր ազիմ սուս-
լուգ հիւքմ իլլէտի :

Մ. տը Պուրկէօյ, պիր սիւքիւնէթի
ազիմէ իւզրէ տուրմագտա օլտու-
ղու հալտէ, վէ ալէսսէվիյէ տէրքեար
օլան պիր սախթէլիք, վէ պիր միւ-
վէսվիսլիք պագըլը իլէ, հէյպէթա-
միզ պիր միւլաբէմէթ իւզրէ պագ-
տըլը թապտիրտէ, կէօզլէրինի գօ-
լօնէլէ տօղրու տիրմէքտէ իտի :

Վէ Մ. Տէլմար տախի, տայիմա,
աննընտան ագմագտա օլան սօուգ
պիր թէրի սիւմէքտէ, վէ ալէսսէ-
վիյեէ լէհճէսինտէ պիր սաֆտէրուն-
լուգ էսէրի միւչահէտէ օլունմագտա
իքէն. օլանտէ իսէ, գօրգոնճ պիր
հալ հիւքմ իլլէմէքտէ իտի : Եա-
լընըզ պիր գաչ սաաթ գարֆընտա,
մէրգումուն լէհճէսի, քին ու զա-
րազ վէ մէ, Եուսիյեթիստէն նաչի,
պիր հալի տէհչէթֆէրմա քէսպ իյ-
լէմիչ իտի. շէօյլէ քի, աղլտմագ-
տան կէօզլէրի գըզարմըչ, վէ աաէ-
թա չուգուր չուգուր օլունչ օլուպ,
վէ վահչիճէ պիր բարլազըլըգ իւզրէ,
ալթուն կէօզլիւքլէրի ալթընտան
բարլամագտա, շիչման Եանագլարը
մօս մօր քէսիլմէքտէ, էչքեալը քեա-
միլէն պօզուլուպ տէկիչիլմէքտէ, վէ
սաչլարը սէրթ լէչէրէք տիքիլմէքտէ
իտի, վէլհասըլ. բէք զարիպ վէ բէք-
տէ հէյպէթլի պիր հալ ու հէյեթէթ

գազանմագտա օլտուղունտան, գօ-
լօնէլ Բօլան կիպի զայեուր, մաղ-
րուր, վէ շէճի պիր աաէմին պիլէ
գօրգուսունու մուճիպ օլմագտա ի-
տի : Գօլօնէլ, կէրչի, Մ. Տէլմար էվ-
լէնմէզտէն էվվէլ, մէրգումուն զէվ-
ճէսինի պաչտան չըգարտըգտան
պաչգա, պիրտէ մասուլ սահիպէսի
օլմասընա սէպէպ օլմուչ իտի իսէտէ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէրգումու,
հիչ պիր տէֆա կէօրմիւչ օլմատը-
ղընտան, վէ քիմ օլտուղունուտա
թանըմատըղընտան, Եալընըզ, Մ. տը
Պուրկէօեիւն զէվճէսինին սատա-
գաթսըզըղընտա հաղըր պուլունուպ
չէհատէթ իթմէք իչին կէլմիչ տիր
զանն իթմէքտէ իտի, վէ պինաէն ա-
լէյհ, Եալընըզ պիր շէհատէթ իչին
կէլմիչ օլան պիր աաէմինտէ, քէն-
տի տօսթունուն զէվճէսինին աաէ-
մի սատագաթընտան տօլաբը, օլ
մէրթէպէ շէտիտ սուրէթտէ, տիւ-
չարը թէէսսիւֆ օլմագտէ պուլուն-
մասընտան աօլաբը. տիւչարը թէ-
աճճիւպ օլմագտա իտի :

Մէրգում. Մ. Տէլմար, զանն իտէր-
սին քի, Մ. տը Պուրկէօյ իլէ մէր-
գումուն զէվճէսինիննէ Եաբաճագ-
լարընա պէքլէմէքտէ տիր կիպի,
կիտիպ պիր գօնսօլ Եանընտա, շէ-
նէսինի էլի իւզէրինէ տաԵաթըպ,
մահղուն վէ միւքէտտէր պիր հալ-
տէ, վէ քէմալի սիւքիւնէթ իւզրէ
օթուրարուգ, վէ աալա կէօզլէրինի
աԵըրմաԵարուգ. հէմիչէ գօլօնէլ Բօ-
լանա պագմագտա իտի :

Մաազալահ, էկէրչի, պու ալէմ-
տէ, հէր տիւչարը էլէմ ու քէտէր

վէ խէճալէթ ու տէհչէթ օլանըն տի-
վանէ օլմագլըղը լազըմ կէլսէ իտի,
օլ հէնլիեամտէ, մատամ տը Պուր-
կէօեիւն տախի չըտորրաճաղընտա,
ապա շիւբհէ ճայիզ օլամագ իտի,
չիւնքի մէրգումէ, գօճասը իլէ գօ-
լօնէլ միեանընտա, մութլագ սու-
րէթտէ տէհչէթամիզ պիր պօրա
գօբաճաղընը հիսս իյլէմէքտէ իտի
վէ, կերչի, էկէր միւմքին օլսա իտի,
զուհուրա կէլէճէք օլան լագըրտը-
լարը իլէ հալու հարէքէթլէրի կէօր-
մէմէք վէ իշիթմէմէք նիյեթթիյլէ,
մէրգումէ գաչըպ գուրթ ուլմագ ազ-
մինտէ պուլունաճագ իտի իսէտէ.
չիֆայիտէ քի, տէկիլ գաչմագլը-
ղա, իլլա, գըմըլտանմագլըղա պիլէ
թագաթըր գալմամըլ օլտուղունտան,
էօյլէ պուլթ կիպի գալա գալարագ,
վէ մէճպուրի օլարագ, սալթ կէօր-
մէքտէ վէ իշիթմէքտէ իտի:

— Էֆէնտի, — տէտի Մ. տը Պուր-
կէօյ գօլօնէլ Րօլանա խիթապէն,
զանն իտէրիմքի, պէօյլէ պիր վա-
գըթտա զէվճէմին պուրատա պու-
լունմալընտան մանէա վէ մագսէ-
տին նէ օլմտսը, աշիքեար սուրէթ-
տէ անըաչըլմագտա տըր... վէ սիզ
քէնտինիզ տախի ինքեարա իճթի-
սար իտէմէզսինիզ... էօյլէ տէկիլ մի:

— Էֆէնտի, — տէյի ճէվապ վիր-
տի գօլօնէլ պիր թէլաչ վէ պիր թէ-
քէպպիւր իւզրէ, — «ուղուն լագըր-
տըեա հիչ իհթիեաճ պուլունմագ-
տա տէկիլ տիր, հէր նէ վագըթ ի-
չին միւրատ իտէր իսէնիզ, էմլինիզէ
(տիւէլլօեա) հազըր ու միւնթագը-
րըմ»:

— «Ուղուն լագըրտըեա իհթիեաճ
եօգ մու տուր...» էօյլէ եա, բէք
կիւզէլ սէօյլէմէքտէսինիզ... — տէ-
տի Մ. տը Պուրկէօյ պիր պիւրու-
տէթ վէ պիր իսթիհզա իւզրէ, — Մ.
գօլօնէլ Րօլան, սախթէ պիր տօսթ-
լուգ գըեաֆէթի թահթընտա օլա-
րագ, վէ միւրայիլիք իտէրէք, պէնիմ
խանէմէ կէլիւր, վէ ալչագլըղը եր-
թիքեապ իլէ, պէնիմ... ալտատըր:

— Էֆէնտի, — տէյի պաղըրտը գօ-
լօնէլ, մէզքիւր հագարէթ իւզէրինէ
խըչմ ու զագապընտան գըբ գըրմըզը
քէսիլէրէք. — սագընընըզ քէնտինի-
զի, զապթ իտինիզ լիսանընըզ...:

— Մ. գօլօնէլ Րօլան, պանա խի-
եանէթլիք իտէր, պէնի ալչագճա
ալտատըր, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ
հատտէն զիեատէ պիր սիւքիւնէ-
թի հալ իւզրէ, — զէվճէմի իղֆալ
իտէր, վէ պէնտէ չըգըպտա ուֆագ
պիր միւլահագա պէեան իյլէտիկիմ-
տէ իսէ. հէման տէրհալ լագըրտըմը
քէսէրէք, պագընըզ պիրտէ պանա,
նէ՞ ճէվապ վիրմէքտէ տիր, «ու-
ղուն լագըրտըլարա հիչ լիւզումեօգ
տուր...» տիմէքտէ տիր: Արթըգ
պունտանտա զարիպ պիր շէյ օլա-
պիլիւր մի:

— Էֆէնտի, — տէտի գօլօնէլ Րօլան
կիւճ հալ իլէ քէնտույի զապթ իլէ, —
պուլունտուղունուզ մէվգըեա գար-
չը, սույի իսթիմալէ գալգըլմագտա-
սընըզ:

— Էֆէնտի, պարի հիչ տէկիլ իսէ,
պու գատարճըգ օլտուն պիր նիյմէ-
թիտէ գըսգանմամալըսընըզ շու մա-
լիք օլտուղում մէվգըտան ճէսա-

րէթ ալարազ , պարի պիրազ քէն-
տիմի թէսէլի իտէեիմ :

— Գեաֆի տիր արթըգ պու գա-
տար իսթիհզա , էֆէնտի , թէքրա-
րէն սէօյլէրիմ , սագընընըգ քէնտի-
նիզի , հատտի իթիտալը թէճավուզ
իթմէեինիզ , վագաա , պէն սիզէ պիր
հագարէթ իթմիչ օլտուղումտան ,
էն աճը սիթէմլէրինիզէ տախի թէ-
համմիւլէ պօրճըու պուլունմագտա .
երմ , ֆագաթ , շուտա սահիհ տիրքի ,
հէր շէեին պիր հատտ ու հուտու-
տու օլմալը տըր . . . իմտի , պէնի
տիյնէեինիզ . . . պու հալէ պիրնէթի-
ճէ վիրիպ պիթիթմէլիեիզ . . . պէն ,
սիզին նամուսունուղու եէրինէ կէ-
թիթմէքիկէ , մատամ քի միւնթագըր
պուլունմագտաերմ , պուեուրունուզ ,
սէօյլէեինիզ , իճրասընը գանղի սա-
աթտա , վէ գանղի ճինս սիլահ իլէ
միւրատ իթմէքտէ իսէնիզ , պէեան
իտինիզ քի , տէրհալ հագըրլանա-
երմ , —տէտի գօլօնէլ :

— Տօղրուսու պիզիմ գօլօնէլ պէյ
բէք լէթաֆէթլի պիր զաթ տըր , —
տէտի Մ . տը Պուրկէօյ պիր գահ-
գահա իլէ կիւլմէկէ պաշլաեարագ ,
— անլատընըճմը շիմտի , քէմալի նէ-
զաքէթինտէն նաշի , նամուսումու-
տա թամիր իտիպ եէրինէ կէթիթ-
մէքիկէ հիմմէթ իտէճէք իմիչ , իչ-
թէ , պիզզաթ քէնտիսի էօյլէ սէօյ-
լէեօր . . . էվլէթ , պու պիզիմ գօլօնէլ
պէյ , սիլահ իսթիմալինտէ մէհա-
րէթի քեամիլէսի պուլունմասը սա-
յէսինտէ , տահա պու սապահ , Լօս-
թանթ կիպի նամտար պիր տիւէլ-
լօճուեու պիլէ եարալամըչ օլտու-

ղու հալտէ . . . վէ չօգ տէֆալարտա ,
քէնտիմտէ հագըր պուլունտուղում
թագտիրտէ , գըրգ ատըմ եիրագ-
լըգտան , պիր օեուն քեաղըտընըն
պիլէ թա օրթա եէրինտէն սաչմա իլէ
տէլմիչ օլտուղու թագտիրտէ , ղէվ-
ճէմի իղֆալ իթտիքտէն սօնրա , շիմ-
տի պէնիտէ , պիր քէլպ կիպի թէլէֆ
իլլէմէքիք նիյեթթիլլէ , տիւէլլօեա՝
տավէթ իլլէմէքտէ տիր . . . հալ
պուքի , նաֆիլլէ եէրտէ թէլաշիւզ
րէ օլմաեընըգ , ազիզիմ գօլօնէլ
պէյ , կէրչի շու թամիրի նամուս թէք-
լիֆինիզտէն մէմուս ու միւթէչէք-
քիրիմ , ֆագաթ , իճրասընըտա , գա-
թան գապուլ իտէմէմ . . .

— Մատամ քի տիւէլլօ իթմէքիլ-
կի գապուլ իթմէքիք նիյեթթիլլէ
տէկիլսինիզ , էօյլէ իսէ , միւրատը-
նըճ նէ տիր , էֆքեարընըճ նէ տիր ,
էֆէնտի , —տէյի պաղըրտը գօլօնէլ
թէհամմիւլի պիթիպ բիւր ղազապ
քէսիլէրէք , —մէկէրչի մագսէտինիզ ,
նամուս տավասընա մը գըեամ իլլէ-
մէք տիր . . . բէ՛ք ալէա , պուեու-
րունուզ , հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ
իտինիզ , իչթէ , զաթէն իսպաթ վէ
չահիտլէրինիզ տախի տէրտէսթ տիր .
վագաա , օնա հիչ պիր շէյ տիեթմէմ ,
օնտա հագգընըգ վար տըր , լաքին ,
շունուսա պիլմէլիսինիզ քի , մատամ
պուրատա հագըր օլտուղու հալտէ ,
պու եօլտա միւնազաաթա չըգըչ-
մագըղընըգտա , մէրտլիք տէկիլտիր ,
ալչագըրգ տըր . զիրա , պագմալը-
սընըգ պիր տէֆա , նէ՛ հալտէ պու-
լունմագտա տըր , ատէթա պիր էօ-
լիւ հալինտէ պուլունմագտա վէ էօլ-

մէքտէ տիր, -տէտիկիյլէ պէրապէր, հէման պաերլըպ տիւշմէք հալինտէ օլան մատամ տը Պուրկէօեիւն եանընա կիթտի :

— Պիզիմ գօլօնէլ պէյբէք ինսանիյեթլի պիր զաթ տըր, բէք թէմիզ պիր գալպէ մալիք պուլունմագտա տըր, -տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, -վէբէք ալէատա պիլիրիմ քի, տայիմա զէվճէմի աճըերպ խայր ու մէնֆաթընա չալըչմագլըգ սայ ու հիմմէթլէրինտէ պուլունմուշ տուր, նասըլքի շիմտի պու տագըգատա տախի, զիեատէսիյլէ աճըերպ զայրէթինի չէքմէքտէ տիր, ֆագաթ, աւլա գօրգմաերպ իթմինանը գալպ իւզըրէ պուլունմալը տըր, զիրա, համտ ու սէնալէր օլսուն եէգտանէ, գատըն ճինսինէ, էօյլէ պիր ճան վէ էօյլէ պիր գուվլէթ իհսան իթմիշ տիր քի, էօյլէ բէքտէ գօլայ գօլայ էօլմէեիպ, իլլա տէրտ ու միհնէթէ վէ ճէվը ու ճէֆաեա բէք ալէա տաեանապիլիրլէր :

— Իէզիլ ատէմ, -տէյի պաղըրտը գօլօնէլ :

— էօյլէ՛ եա, էօյլէ՛ եա, գօլօնէլ պէյին հագգը վար տըր, եաբտըղըմ պիր ըէզալէթ տիր. պէօյլէ պիր սատըգ տօսթուն գատր ու գըյմէթինի պիլէմէտիկիմ իչին, մէկէրչի պանա վիրտիկի պու սըֆաթա շայէսթէ պուլունմագտա տէկիլ միեիմ. հայ հայ, հագգը վարտըր, -տէտի Մ. տը Պուրկէօյ ումուզլաըընը սիւբէրէք. -«Ուզուն լագըրտըեա իհթիեաճ եօգտուր» տիմէքլիկէ իճթիսար իթտիքտէն պաշգա,

բայիմալ իյլէմիշ օլտուղու նամուսումու եէրինէ կէթիրմէք նիյեթլիյլէ տիւէլլօ թէքիֆի իտէն պիր զաթ, էլպէթթէ պանա «բէզիլ» սըֆաթընը տախի վիրէպիլմէլի տիր :

Սէրգում, գօլօնէլէ գարըր պու ճէվապը վիրտիքտէն սօնրա, տայիմա լէհէսինտէ թէքմիլ պիր սօլկունլուգ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, վէ գըմըլտանմաեա պիլէ թագաթը օլմատըղընտան, ատէթա պիր էօլիւ հալինտէ պուլունան զէվճէսինէ խիթապէն տախի, - Հա՛, ազիզէմ, սի՛զ նէ տէրսինիզ, ազիզ տօսթուճուգ գօլօնէլ պէյին շու սէօյլէտիքլէրի, բէք շաեանը թահսին ու թագտիր տէկիլ մի տիրլէր, -տէտի :

— Օ՛ֆ, հայֆա՛ քի, -տէտի քէնտու քէնտույէ գօլօնէլ, - հայֆա՛ քի, պէօյլէ պէն պուրատա, ատէթա մըխանմըշմըր կիպի պիր հալտէ պուլունարագ, պիլա իճրա, պու մէրթէպէ սիթէմ ու հագարէթլէրէ թէհամիւլ կէթիրմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագտաերմ :

Պատէհու Մ. տը Պուրկէօյ, թէքըրարէն քէլամէ աղաղ պիլլէ, գօլօնէլէ խիթապէն,

— էֆէնտի, կէրչի սիգ պէնիմ պատիլ շէրէֆիմ օլմագլըգ արղու վէ նիյեթլիյլէ, զէվճէմին սատագաթսըղըղընտան տօլաեր տավաեա գըեամ իթմէքլիկիմի թէքլիֆիտիպ վէ ճայիզ կէօրմէքտէսինիզ, -տէտի, -լաքին, խայր, խայր, մէզքիւր թէքլիֆինիգի տախի գապուլիտէմէեէճէկիմ տիր. չիւնքի, օլ վագըլթ զէվճէմտէն այրըլմագլըղըմ լա-

զրմ կէլէճէքտիր . վէ մէզքիւր հալ իսէ , ասլա պէնիմ իշիմէ կէլէմէզ , զիրա , սիզ պէնիմ զէվճէմի նէ գատար սէվմէքտէ իսէնիզ , պէնտէ սիզտէն շօգ զիեատէ , էվվէթ , պու սէվկիւլիւ ճէնանէմի . . . խաթըըըըըտան պիլէ կէլմէքտէ օլմաեան տէրէճէտէ սէվմէքտէեիմ . . . օՓ , խայր , խայր , Ալլա՛հ իթմէսինքի , պէն անը քէնտի եանըմտան աեըրաեըմ :

Մէրգում պու ճէվապը վիտիքտէն սօնրա , եիւզիւնիւ զէվճէսի թարաֆընա չէվիրտի , վէ չէյթանի պիր պագըը իլէ , տիք տիք եիւզիւնէ պագմաեա պաչլատը :

Մատամ տը Պուրկէօյտէ , գօճասընըն պու մէգալէսի , վէ պու պագըըը իւզէրինէ , պիւթիւն պիւթիւն տիւչարը հէյպէթ ու տէհչէթ օլտու . չիւնքի , կէրչի մէրգումէ , գօլօնէլ Բօլանըն , աչգ ու մուհապպէթ եօլունտա տէրքեար օլան հալ վէ մէպտէսինի անլամըջօլտուղունտան , արթըզ օլ տէրտ ու ֆէլաքէթիւնէ պիր նէթիճէ վիրիլիպ պիթէճէք տիր զանն ու իթիգաաընտա պուլունմագտա իտի իսէտէ , գօլօնէլ հագգընտա , գալպինտէ մէրքիւզ վէ մահֆուզ պուլունան մէյլ ու սէվտասը խէթասը էսրարը զահիրէ չըգտըգտան սօնրա տախի , գօճասընըն խանէսինէ տէօնիւպտէ , եինէ պիրլիքտէ եաչամագըըզ մէճպուրիյեթիւնտէ պուլունաճաղընը , գաթան ֆիքր ու խէեալընտան պիլէ կէլիւմէքտէ տէկիլ իտի :

Մ . տը Պուրկէօյ թարաֆընտան , զուհուրա կէլէն շու գարարտան ,

պիզղաթ գօլօնէլ քէնտիսի տախի , պիչարէ գարը հագգընտա կիզի պիր թէհտիտի ազիմ պուլունմասը նիյեթիւնի հիսս իյլէտիկինտէն , վէ մէրգումէնին պու հալինէ սէպէպի էվվէլինտէ քէնտուսի պուլունտուղունու տիւչիւնտիւկիւնտէն , հէր նէ գատար կիճ գալմըջ իտի , եանի վագթի կէլմիշ իտի իսէտէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի ալիճէնապըզ իճրասընա քէնտինճէ ագըպէթքեար գարար վիրէրէք , մատամ տը Պուրկէօյէ խիթապէն , էմին օլունուզ , մատամ , տէտի , - իշթէ շիմտի սիզէ , ալէնի սուրէթտէ օլտուղու հալտէ սէօզ վիրիրիմ , վէ հաթթա եէմին տախի իտէրիմ քի , պունտան պէօլլէ , թէքմիլ էօմրիւմիւ սիզէ ֆէտա իտէճէկիմտիր . արթըզ սիզին պու մէրթէպէ պէտնամըզտան սօնրա , կիտիպտէ , պու հէրիֆ իլէ իմրարը էվգաթ իտէպիլմէքլիկինիզ միւմքինաթտէն տէկիլ տիր . զիրա , հագգընըզտա իպրազ իյլէմէքտէ օլտուղու պիր նիյեթիւ խայինանէսի էսէրի , պէնի պիլէ տիւչարը հէյպէթ իյլէմէքտէ տիր : խայր , պէն սիզլի պըրագմաեաճաղըմտըր , պատէզին սիզ պէնիմ . թահիթը հիմայէմտէ պուլունաճագսընըզտըր , վէ , վա՛յ կէլէճէք տիր , էվվէթ , էվվէթ , վա՛յ կէլէճէք տիր օլ ատէմին պաչընա քի , արթըզ , պունտան սօնրա սիզէ , պիր գաթրէ տահա կէօզ եաչը տէօքտիւրմէքլիկէ , ճէսարէթ իյլէեթէք տիր :

Պուլունտուղու հալ իգթիզասընտան օլտուղու հալտէ , գօլօնէլ թա-

բաժնետան զուհուրա կէլէն մեզ-
քիւր գարար իւզէրինէ, մատամտը
Պուրկէօյ, նէֆրէթամրզ պիր թարզ
իւզրէ կիւլիւմսմէ քտէ օլտուղու
հալտէ, գօճասը տախի քէլամէ ա-
ղազ պիրլէ, - տօղրուսու, բէք շայ-
եանը տիգգաթ վէ ըիգգաթ պիր
հալ տիր շու հալ, պու զէվալլը ա-
չըք վէ աչըգալար, էօյլէ զանն իթ-
մէքտէ տիրլէրքի, շուրատա, կէօզլէ-
րիմ էօնիւնտէ, գարը գօճա կիպի
գօլ գօլա թագարագ, կիտիպ պիր
սահրատա, սէֆայի խաթըր իւզրէ,
իմրարը էվգաթ իտէպիլէճէքլէր-
տիր... նէ՛ գատարտա կիւզէլ պիր
նիյեթ ու մագսէտ, հէման հէր քէ-
սին զըպթէսինի թահրիք իյլէսէ սէ-
զա տըր, լաքին, պէսպէլլի, պու
պիզիմագիզ տօսթուճուզ պուլունան
գօլօնէլ պէյ, էօյլէ զանն իթմէքտէ
օլմալը տըր քի, պու ալէմտէ տէր-
քեար օլան զանուն ու նիզամլար,
մահզա ինսանլար իչին թէրթիպ ի-
տիլմիչ օլմանըպ, անճագ, տէվէ-
գուչլարը իչին եարըլմըլար տըր :

— Իեի եա, մատամ քի զէվճէնի-
զի թէրք իլէ այրօլմագլըգ ազմինտէ
տէկիլ իտինիզ իսէ, պու բօլիս գօ-
միսէրինի կէթիրմէքտէ՛ն մանէա նէ
իտի, պու ըէզալէթլէրտէ՛ն մագսէտ
նէ իտի, - տէտի գօլօնէլ իզհարը
հիտտէթի ազիմէ իտէրէք :

— Մալիւմ եա, իքի տօսթ պէյ-
նինտէ էսրար սագլամագլըգ ճայիզ
օլամագ, - տէտի Մ. տը Պուրկէօյ,
- պագընըզ, ազիզ տօսթում գօլօ-
նէլ պէյ, սիզէ տօղրուսունու սէօյ-
լէեէրէք, գօմիսսէրի պիրլիքտէ կէ-

թիրմէքլիկիմին սէպէպինի իյզահ ի-
տէեիմ: Պու կիւն պէնիմ, պիզիմմա-
տամըն, սատագաթա մուղայիր պիր
հարէքէթտէ պուլունմասընտան, նէ
սուրէթլէ խապէրտար օլպալտիկի-
մի պէեանէ, կէրչի լիւզում կէօրմէզ
իսէմտէ, սարահէթէն շունու պէ-
եան իտէրիմքի, մէզքիւր խապէրի
ալտըղըմտա, եալան օլտուղու հալ-
տէ, պէն պու ագչամ կէլմէեէճէկիմ,
թաամը քէօյտէ իաէճէկիմ տիեէրէք
մէրգուճէեի ալտաթտըմ, վէ պա-
տէհու, ուզագտան ուզագտան ըի-
չինտէ կէզէրէք, պուրօեա կէլտի-
կինի կէօրիւպ անլատըմ իսէտէ, հէ-
ման արգասը սըրա իչէրի կիրէրէք,
քէնտի նամուսուզլուղունու թու-
թուպտա իսպաթ իթմէքլիք միւմքին
օլամեաճաղընը տախի տիւչիւն-
տիւկիւմտէն... չիւնքի, պաղչէնիզ-
տէքի քիւչիւք գաբու, զաթէն տէր-
հալ գաբատըլտը իտի, վէ պիւլիւք
գաբուտանտա կէլէճէք օլսամ, աչ-
մանեաճաղարը կիւնէլկիպի աչիքեար
իտի, հալիլլէ, գօլայ պիր թարիգէ
միւրաճաթա մէճպուր օլարագ,
տօղրու գօմիսսէրէ կիթտիմ, իֆա-
տէյի հալ իթտիմ, վէ սօնունտա,
նամուս տալասընա չըգըչըպ չըգըչ-
մամագլըգ հուզուգունու քէնտիմէ
սագլաեարագ, ալըպ պուրաեա կէլ-
տիմքի, գաբուեու աչտըրարագ,
չահիտլէր նէզտինտէ, զէվճէմին ա-
տէմի սատագաթընը, գահրէ իխ-
րան իտէպիլէեիմտէյի իչթէ վու-
գուի հալ, անճագ պունտան իպա-
րէթ պուլունմագտէ տիր, ազի՛զ
տօսթում:

Պու հագարէթ իւզերինէ , գօլօ-նէլբիւրդ ազապ քէսիլէրէք , վէ պիր սուրէթի թէհտիտամիզտէ օլտուղու հալտէ , Մ. տը Պուրկէօեի տօղրու աթըլտը . վէ մէրգուժտախի , ումուզլարընը սիլքէրէք , - սիիգ հիտտէթ վէ շիտտէթէ չըգըչտըգտան պաչգա , իհթիմալտիք քի , տաեագբաթըրտըսընա պիլէ չըգըչաճագսընըգտըր . հալպուքի , պէնիմգավղաեա չըգըչըպ վուրուչմաեաճաղըմրտա , բէք ալէա պիլմէքտէսինիզ , Ալլա՛հ իթմէսին քի , պէն սիզին իլէ տիւէլլօեա չըգըչաեըմ , պէն էօմրիւմտէն պըգմըչ օլմատըգտան պաչգա , ճէնանէմ պու էհլի ըրգ գատըն իլէտէ եաչամագլըղա , վէ պիւթիւն էօմրիւմիւ ուղրունտա ֆէտա իթմէքիկէ խահիչկէր պուլունմագտաեըմ :

Գօլօնէլ Մ. տը Պուրկէօեիւն պուլագըրտըսը իւզերինէ , տիւչարը թէաճճիւպի ազիմ օլարագ , տօտագլարընը ըսըմաեա պաչատը :

Մէրգուժտա թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ , - սիիզէ պիր իքի սէօլէեէճէկիմ տահա վարտըր . . . արթըգ անտէն սօնրա , մատամը գօլթուղումա թագտըղըմ կիպի . . . էֆէնտի իլէ սիզի եալընը պըրագարագ ալըպ եիւրիւեիւ վիրէճէկիմ տիր քի . . . էֆէնտի տախի քէնտի միւրատընը մէվգըի իճրաեա վազ իտէպիլսին) - տէտի :

Մէրգուժ պուլնու սէօլլէտիկի վագըթտա , իչարէթլէ գօլօնէլէ , Մ. Տէլմարը կէօսթէրտի :

Մ. Տէլմար իսէ , հալէա , գարանըգ

ճա պիր քէօլէեէ չէքիլմիչ օլուպ , վէ տիհանըն աչըպտա պիր շէյ սէօլլէմէքսիզին , պուլթ կիպի օթուրմագտա օլտուղու գօնսօլուն եանընտա սեաղա գալգարագ , վէ աթէչ կիպի եանմագտա օլան անընը , մէգքիւր գօնսօլուն մէրմէրի իւզէրինէ տաեաթարագ տուրմագտա իտի :

— Պու տօսթումունտա , - տէտի Մ. տը Պուրկէօյ , - սիզէ պիր ուֆագ թէքիլիֆի վարտըր :

Մ. Տէլմարըն իսէ , օրատա պուլունմասը , գօլօնէլ Բօլանըն խաթըրընտան չըգմըչ օլտուղունտան , մաքինավարի պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ , եիւզիւնիւ մէրգուժտան թարաֆա չէվիրտի . վէ լէհճէյի հէյպէթ վէ տէհչէթֆէրմասընը կէօրիւնճէ , թէքրարէն տիւչարը էնտիչէ օլարագ , քէնտու քէնտուլէ , - աճապ մէրգումուն թէքիլիֆի նէ՛ տիր , - տէյի տիւչիւնիւպ մէրագ իթմէկէ պաչատը :

Մատամ տը Պուրկէօեի կէլինճէ , արթըգ մէրգումէ , գօճասընըն քէնտուսինի պըրագմաեըպ , իլլա ալըր ինթիգամա տայիր պիր նիյեթթի խէֆիյեէեէ մէպնի , ալըպ պիրլիքտէ կէօթիւրէճէք օլմասընա իսքեաթ օլտուգտան պաչգա , գանունէն վէ ճէպրէն տախի եագասընը պըրագմաեաճաղընը ըանա պիլտիկինտէն , վէ տիւչար օլտուղու մէյեուսիյեթ սէպէպիլնտէն , հէր հալտէ , արթըգ եաչսեամաեըպ , բէնչեբի էճէլէ տիւչէճէկիլնի տիւչիւնտիւկիւնտէն , քէնտու քէնտու-

յէ, - «հէլէ համտ ու սէնալէր օլտուն Ալլահա քի, պու կիւն.քի պաշրմա կէլմիշ օլան տև հշէթ ֆէրմա հալլէրէ տաեանամաեանադրմտան, շու ֆանի ճիհանը թէրք իլէ գուրթուլաճաղըմ տըր. զաթէն, բէք ֆէնա պիր հալտէ պուլունմագ տաեըմ, պինաէն ալէյհ, գօճամլա կիթմէ.քլիքտէ, հիշ պիր պէյիս եօգ տուր» - տէտի:

Պիրտէ Մ. տը Պուրկէօյ, զէվճէսինէ տօղրու տէօնէրէք, - տիյնէեիհիզ, ա՛ պէնիմ նամուսլու վէ բաքտամէն տօսթում, պագընըզ, օլ սիզին աշըգընըզ պուլունան, մէրտ, գահրաման, վէ միւթէ.քէպպիր տօսթումուզա նէ՛ սէօյլէեէճէկիմտիր, - տէտի:

Վէ պատէհու, գօլօնէլէ խիթապէն տախի, - «էֆէնտի, սիզ ինսաֆսըզ վէ վիճտանսըզ հօվարտանըն պիրիսինիզ, պու սէվկիւլիւ զէվճէմտէն պէտ իլէ, քեաֆֆէյի գարըլարը թահգիր իթմէ.քտէ, վէ խօտպինիք իլէ հէր շէեի քէնտի քէյֆինէ գուրպան իթմէ.քլիք տէնիլէն խապասաթը քէնտինիզէ պիր գալգան խտէրէք, վէ էվլի գարըլարը պաշտան չըգարըպ, վէ գօճալարընրտա ալտաթարագ, էյլէնմէ.քտէսինիզ. շիւն.քի, պու ալէմտէ էլէմու քէտէր տէնիլէն շէյ սիզին իչին տէկիլ տիր. ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, սիզէ պիր շէյ սէօյլէեէեի՛մ մի, նամուս խուսուսունտա, հէր նէ մէրթէպէտէ շիտտէթ ու հիտտէթ սահիպի օլսանըզ, եինէ, իշպու սաաթտա զուհուրա կէլմիշօ-

լան շու մէնզարէեի, պէօյլէ շիտտէթ ու հիտտէթինիզի զապթ իլէ, թարաֆըմտան իճթիսար օլունան շէթմ ու հագարէթլէրէ մէյտան վիրմէ.քլիկէ մէճպուր օլմանըզը, քէնտինիզէ ըաղմէն օլտուղու հալտէ, քէմալի հիճապ ու ղազապ իւզրէ, չօգտէֆա խաթըրընըզա կէթիրէճէքսինիզտիր: Վէ, հիշ շիւբհէմտէ եօգ տուր քի, սիզտէ, հէր նէ գատար ըրգգաթ ու մէրհամէթ տէնիլէն շէեին էսէրի պուլունմագտա տէկիլ իսէ տախի, չօգ տէֆալար, սիզ հէր նէ մէրթէպէտէ սէրթ եիւրէ.քլի վէ վազիֆէսիզտէ օլսանըզ, եինէ, քէնտի քէնտինիզէ, - « շիմտի, Մ. տը Պուրկէօյ, քէնտի զէվճէսինին եանընտա՛ տըր» -տիեէրէք, տիւչարը էլէմ՝ օլաճագսընըզ տըր. էվվէթ, պու էսէֆի տէրուն սիզի թէրք իթմէեէճէք տիր, « Մ. տը Պուրկէօյ քէնտի զէվճէսինին եանընտա իմիշ, վա՛րսըն օլտուն, պէնճէ՞ նէ վարտըր, նէ՞ էհէմիյեթի վարտըր» տիեէմէեէճէքսինիզ տիր. նասըլքի, զաթէն պունուն իսպաթըտա մէյտանտէ տիր, իշթէ, շիմտի պու տագըգատա, պու միւլահազա, կէրէք սիզին, վէ կէրէք լէքէյի խէթատան արի վէ պէրի պուլունմագտա օլան պու գատընըն, խէվֆ ու էնտիշէսինի մուճիպ օլմագտատըր: Վէլհասըլ, ա՛ պէնիմ աուսպը վէ ինսանիյեթիլի տօսթում, պու գատարճըզ պէեանաթտան սօնրա աֆվընըզը տիլէեէրէք, սիզի թէրք իտէրիմ՝ Ալլահա՛ էմանէթ օլունուզ, » -տէտի:

Վէ, պունտան սօնրա, Մ. Տէլ-

մարնն եաննա կիթտի , վէ մէր-
գումա եավաշճաճըգ սէօյլէեէրէք ,
-գարարըմըգ գարար տըր , պիր սա-
աթտան , պուրատա պուլուննաճագ-
սընըգ , էօյլէ տէկիլ մի , - տէտի :

Մ. Տէլմարտա պունու իշիտինճէ,
պաշընը եօգարը գալտըրտը , վէ ի-
շարէթլէ «էվվէթ» ճէվապընը վիր-
տի , վէ աննընըտա թէքրարէն գօն-
սօլուն մէրմէրի իւզէրինէ վազ իյ-
լէտի :

Պունուն իւզէրինէ , Մ. տը Պուր-
կէօյտէ , թէքրարէն քէնտի զէվճէ-
սի եաննա կիթտի , վէ զայէթլէ
միւլայէմէթլի պիր սէօյլէ յիշ իլէ ,
-«պուեուրունուզ , հապիպէմ , ար-
թըգ կիտէլիմ» -տէտի :

— Բէ՛ք ալէա , էֆէնտի , -տէյի
ճէվապ վիրտի մատամտը Պուրկէօյ ,
ինսան գուտրէթիինն խարիճինտէ
սաեըլապիլէն պիր զայրէթլէ չալը-
չըպ աեաղա գալգարագ :

Մէրգումէ աեաղա գալգարը-
տան սօնրա , եիւզիւնիւ , գօլօնէլ
Բօլանտան թարաֆա չէվիրտի , վէ
էլէմնաք պիր թէլաֆֆուզ , վէ զա-
յէթլէտէ նէֆրէթամիզ պիր թարգ
իւզրէ , -էֆէնտի , արատան չօգ
պիր վագըթ կէչմէքսիզին , շու տիւ-
չար օլտուղում տէրտ ու քէտէր սէ-
պէպինտէն պէն , պիթթապի ազ-
մի տարի պագա իտէճէկիմ տիր .
ֆագաթ , հէլէ շունա սէվինիր վէ
միւթէսէլլի օլուրում քի , պիր րա-
հաթը գաշպ իւզրէ էօլէճէկիմ տիր ,
չիւնքի , սիզին , նէ մէրթէպէ ըիգ-
գաթսըգ վէ մէրհամէթսիզ պիր ա-
տէմ օլտուղունուղու , անլամըչըմ

տըր : կէրչի պէն գագահաթըլը ի-
տիմ , վէ հէմտէ պիւլիւք պիր գա-
պահաթ սահիպէսի իտիմ , ֆագաթ ,
պու ճիւմէ իլէ տալի , հիշ տէկիլ
իսէ , շու ֆագիլէթիմտէ վար իտի քի ,
ճիւնհա իւզէրինէ պիր ճիւնհա տա-
հա զամմ իթմէքլիկի , եանի , միւ-
րայիլիք իտիպտէ , գօճամը ալտաթ-
մագըլըգ ալչագըլընը իրթիքեապ
իյլէմէքտէ տէկիլ իտիմ . հալ պու-
քի , սիզ , նամուսլու պիր ատէմէ չէս-
պան օլան ֆարըլը իճրոս իթմէք իս-
թէմէտիկինիզտէն , պէնիմ մուհապ-
պէթի խալիսանէմէ գարչը հարէ-
քէթտէ պուլունտունուզ : Պէնիմ
խարապըմը մուճիպ օլտուգտան սօն-
րա , պիր քէրրէ նամուսունա լէքէ
կէթիւրմիշ օլտուղում զէվճիմին խա-
նէսինէ ավտէթ իտիպտէ , այնի հա-
գարէթի , հէմիշէ թէքէրրիւր իթ-
մէքլիկի գապուլ վէ իրթիքեապ իթ-
մէք իսթէմէտիկիմ էճիւտէն , կիթ-
մէտիպտէ պուրատա գալմագըլըմը
սիզէ թէքլիֆ իյլէտիկիմտէ , սիզ իսէ
մէզքիւր էֆքեար ու նիյեթթիմի
թահսին իլէ մուհաֆաղա իտէճէք
եէրտէ , պէնի ատէթա գօլտունուզ ,
վէ հաթթա , մութլագա կիթմէք-
լիկիմ նիյեթթիլէ , թէհտիտէ՛ տա-
լի գալգըչտընըլ . իմտի , էֆէնտի ,
տէֆ օլունուզ , կէօզիւմ կէօրմէսին
սիզի . արթըգ շիմտի սերպէսթիմ ,
իրատէյի ճիւզիյեթմ , աշգ ու սէվ-
տամ էլինտէ օլմաեըպ , իլլա քէն-
տի էլիմտէ տիր , կէրչի ճիւզիճէ մու-
գատտէմ , էօմը ու հաեաթըմը ուղ-
րունուզտա ֆէտա իթմէքլիք նիյ-
եթթինտէ իտիմ , հալպուքի , ար-

Թըգ պունտան պէօյլէ , եիւզիւնիւ-
զիւ պիլէ կէօրմէք իսթէեէնլէրտէն
տէկիլիմ , չիւնքի , սիզտէն նէֆրէ՛թ
կէթիլմէքտէյիմ . . . - տէտի :

— Կէօրիւեօրմուսունուզ , էֆէն-
տի , - տէտի Մ . տը Պուրկէօյ գօ-
լօնէլէ խիթապէն սէօյլէեէրէք , - շու
չայեանը հիւրմէթ ճէնանէմ պիլէ
. . . սիզտէն նէֆրէ՛թ կէթիլմէքտէ
տիլր , վէ պունուտա , պէն քէնտիմ
էօյրէթմէեիպ . . . իլլա քէնտի թա-
րաֆընտան սէօյլէմէքտէ տիլր :

— Գօլունուզու վիրիլմիսինիզ , է-
ֆէնտի , - տէտի մատամ տը Պուր-
կէօյ քէնտի գօճասընա , - զիրա ,
եիւրիւեէճէք թագաթըմ գալմա-
մըշ տըր , պիլմէմ պուրատան տիչա-
րը չըգմագլըղա գուտրէթիմ քեա-
ֆի օլապիլէճէ՛ք մի տիլր :

— Հայհայ , ապա մերագ իթմէ-
եինիզ , շէֆգաթըլը հապիպէմ , տա-
հա թագաթընըզ եէրինտէ տիլր ,
բէք ալէա չըգապիլէճէքսինիզտիլր ,
- տէյի ճէվապ վիրտի Մ . տը Պուր-
կէօյ աշուրի մէրթէպէ խայինճէ պիր
կիւլիւմսէեիշ իլէ սէօյլէեէրէք , -
նասըլքի , շիմտի սիզէ սէօյլէտի ի-
տիմ , հէլէ համտ ու սէնալէր օլտուն
քի , գարըլար թաշտան բէք տիլր-
լէր , տէրտ ու ճէֆաեա բէք ալէա
տաեանապիլիլէր , կէօրիւեօրսու-
նուզ եա , - տիեէրէք իլավէյի մէ-
գալ պիրլէ , վէ տէհշէթամիզ պիր
իսթիհզա իւզրէ , մէրգումէեիտէ
գարուեա տօղրու կէօթիլրտիւ , վէ
գարուեու աշտըգտան սօնրա , - էվ-
վէթ , պունտանտա գաթինաղար ,
կէօրիւեօրսունուզ եա , շայեանը բէ-

րէսթիշ հապիպէմ , սիզէ նէ մէր-
թէպէլէրտէ հիւրմէթ վէ խըտմէթ
իտէրէք , գաեըրըպ տիգգաթ իյլէ-
մէքտէեիմ . . . չիւնքի , քէմալի սըհ-
հէթ վէ աֆիյեէթ իւզրէ պուլու-
նուպ եաշամագլըղընըզը , հատտէն
զիեատէ արզու իյլէմէքտէեիմ . . .
պէն . . . էվվէթ , եաշամալըսընըզ . . .
պէլքիտէ . . . քի՛մ պիլիլր . . . եաշա-
մալը . . . իչին . . . -տէտի բէք եա-
վաշ սուրէթտէ սէօյլէեէրէք :

Վէ մէրգում , պու սէօյլէտիլէ-
րինին սօն լուղէթլէրինէ , զէվճէսի-
նին գուլաղընտան սէօյլէեէրէք խի-
թամ վիրտի վէ մէգպուրէտտէ , մէգ-
քիւր սօն լուղէթլէրի իշիտինճէ , օլ
մէրթէպէ հէյպէթէնկիլզ պիր շա-
մաթա իլէ հայգըրտը քի , գօլօնէլ
Բօլան , տիւչարը էնտիշէ վէ իսթիլը-
րապ օլարագ , զաթէն գաբատըմըշ
պուլունան սալօն գաբուսունա տօղ-
րու գօշտու : Վէ էօթէտէն Մ . Տէլ-
մար իսէ , մէրգում իչին , քէնտիսի-
նի պըրագըպտա գաշմագտա տըր
զիւլիւմիւնէ զահիպ օլտուղունտան ,
տէրհալմէրգումու գարըլաեըպ վէ
մուգապէմէթ իտէրէք , վէ սաղըր
պիր սէս իլէ սէօյլէեէրէք , - « հէյ ,
եա՛հու , նէ՛րէեէ կիտիեօրսունուզ ,
տահա պէնտէ վարըմ , պէ՛ն » -տէտի

Պու հէնկեամտէ , գօլօնէլ Բօլան ,
գարունուն խարիճինտէ , եէրէ պիլ-
ատամ տիւշտիւկիւնին սէսի իլէ ,
Մ . տը Պուրկէօեիւն տախի , պիր
գահգահա պըրագարագ կիւլմէքտէ
օլտուղունու իշիթտիկիւնտէն , կէրչի
Մ . Տէլմարը տիյնէմէեէրէք գօշմագ-
իսթէտի իսէտէ , զաթէն իլի վի-

ճուտլի վէ կիւճիւ գուվվէթլի օլ-տուգտան պաշգա, քին ու զարազ վէ խըշմ ու հիտատէթ սայէսինտէտէ, թապիի օլան գուվվէթի սէ քիզ օն տէրէճէ զիեատէ արթմըշ պուլուն-տուղունտան, գօլօնէլին եագասըն-տան եագալատը, վէ մէրգուժտա, է-լինտէն գուրթուլմագլըղա, կէրչի բէք չօգ չապալանտը իսէտէ, Մ. Տէլ-մարտա եինէ, - «հէ՛յ, եա՛հու, սիզէ՛ սէօլլէեօրուժ, տահա պէնտէ վա-րըժ, պէ՛ն . . . էվվէթ, պէ՛ն . . . » - տէյի պաղըրարագ, պիրատըժ պի-լէ իլէրու կիթմէկէ պըրագմատը :

10.

Սալօնտան տիշարտա վագը օտա վէ սուֆալարտան կէշմէքտէ իքէն, տիւշիւպտէ պաեըլմըշ օլան մատամ տը Պուրկէօյ օլուպ, վէ Մ. Տէլմար իսէ, զանն իտէրսին քի, գօլօնէլի տէմիրտէն էլլէրիլլէ սըգը սըգըեա թուլթարագ պըրագմատըղընտան, վէ մէրգուժտա եագաեը գուրթարմագ-լըղա միւգթէտիր օլարագ, մէզպու-րէնին իմտատընա գօշամաեաճաղընը անլատըղընտան, - Բիէթրի՛, Բիէթրի՛, - տէյի պաղըրմաեա պաշլատը :

Բիէթրի տէրագապ գօշուպ պա-լօնտան իչէրի կիրտիկինտէն, վէ է-ֆէնտիսինի մէզքիւր հալտէ կէօր-տիւկի կիպի հէման Մ. Տէլմարա տօղ-րու հիտատէթլէ գօշուպ հայգըրա-րագ, - «ալչա՛ գ հէրիֆ, սիզնէ՛ ճէսա-րէթ իլէ էֆէնտիմին իւզէրինէ հիւ-ճուժ իտիեօրսուճուզ . . . - տէտի-կինտէն, գօլօնէլ տախի,

— Բիէթրի, մէրգուժտա սէն իլիշ-մէ, պէն անըն հագգընտան կէլէ-պիլիրիմ . . . անը սէն պանա՛ պըրագ . . . լաքին, տիշարըեա գօշ, պագ . շու գատընա նէ՞ օլտու . . . - տէտի հիտատէթ ու զագապ իւզըէ պաղը-րարագ :

— Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ զաթէն, մէզպուրէնին եանընտան կէլմէքտէ-եիմ. մէրգուժտա տիւշիւպ պաեըլմըշ օլտուղունտան, գօճասը Մ. տը Պուր-կէօյ իլէ պիրիքտէ թուլթուպ հավ-լիտէ պէքլէմէքտէ պուլունան ա-րապալարընտա եաթըրտըգ, - տէյի ճէվապ վիրտի :

— Բէք ալէա էօլլէ իսէ, պիզի եա-լընըզ պըրագարագ, հայտէ կիթ սէն քէնտի իշինէ :

Պունուն իւզէրինէ, գօլօնէլ եէնի՛ն տէն պիր զայրէթի ազիմէ իւզըէ չա-լըշպ, վէ Մ. Տէլմարտա, արթըգ մէր-գուժուն գաշմասընա տայիր օլան շիւբհէսինին տէֆ օլմաեա պաշլամա-սը ճիհէթլէ, տիգգաթընը կէվլէթ-տիկինտէն, գօլօնէլ եագասընը մէր-գուժուն էլինտէն գուրթարտը :

Բիէթրի սալօնտան տիշարը չըգ-տը, վէ գօլօնէլտէ, աթէշ կիպի բար-լամագտա օլան կէօղլէրինի Մ. Տէլ-մարա տիքէրէք, - «եա՛հու, հօ՛շուն-տու, սիզին պու ճիւբաթ իթտիկի-նիզ հագարէթին աճըսընը, էլպէթ-թէ պէն չըգարաճաղըժ տըր . սիզ պանա, է՛լմի գալտըրըսընըզ, իեի եա, պու քիւսթախլըղա չըգըտը-ղընըզ վագըթտա, պէնիմ, սիզի էօլտիւրէճէկիմի հիշ տիւշի՛ւնմէտի-նիզմի : Թէքմիլ գանընըզը ագըթ-

սամ, երևէ պու իթտիկինիզ հագա-
 րէթէ մուգապիլ սաերլամաեաճագ
 տըր, պիլմի՛շ օլասընըզ: Օ՛ֆ, եա-
 զը՛գ սիզէ քի, սիզի պուրաեա կե-
 թիբէն օլալչագ տըր Պուրկէօյիւն պե-
 լասընա ուղրամըշ օլաճագսընըզ, ա-
 նըն եերինէ սիզ ճէզայի սէզանըզը
 չէքէճէքսինիզ Աման եա Բէպպիմ,
 պէն վահշիլիկի սէվէնլէրտէն օլմա-
 տըղըմ հալտէ, զօր իլէ վահշիլիք
 իճրասընա մէճպուր օլմագտաեըմ.
 պէլա կէլիպ աեազլարըմա տօլաշ-
 մագտա տըր. իշթէ, շու շիմտիքի
 վագաատա, սէօյլէտիկիմի թաստիգ
 իյլէմէքտէ տիր, գուզու կիպի պիր
 հալտէ պուլունմագտա իքէն, խըշմ
 ու զազապըմ շիտտէթինտէն, պիր
 գաբլան հալի քէսպ իթտիմ, -տէտի:

—Տահա՛ իեի եա, տահա՛ իեի եա
 -տէյի ճէվապ վիրտի Մ. Տէլմար:

Մէրգում պունու սէօյլէտիքտէն
 սօնրա, գօլօնէլէ պիր մէքթուպ
 իպրազիլէ, «-պու մէքթուպու թա-
 նըմագտամըսընըզ, ալընըզ, օգու-
 եունուզ, -տէտի:

Գօլօնէլ պիր թէլաշը ազիմ իւզ-
 րէ, մէզքիւր մէքթուպու ալտը, վէ
 իւզէրինտէն շէօյլէ պիր կէօզ կէզ-
 տիրիք կէզտիրմէզ, -ւա՛, պու մէք-
 թուպ Աննա Գլէրմօնտան տըր, անըն
 եազըսը՛ տըր, -տէտի, վէ օգուտուգ-
 տան սօնրա տախի, -պու մէքթուպ
 կէչէն սէնէ եազըլըմը տըր: Մէր-
 գումէ մէզքիւր մուհարէպէտէ գա-
 զանմըշ օլտուղում եարալարտան
 տօլաեը, տիւչարը էլէմ ու էնտիշէ
 օլտուղունու պիլտիրտիկիլէ պերա-
 պէր, օլ պապտէ մալիւմաթ վիրմէք-

լիկիմի րէճա իյլէմէքտէ, վէ չօճու-
 ղունուն զիքրինի կէչէրէք տախի,
 վագթիլլէ գուհուրա կէլմիշ պուլու-
 նանաշգ ու սէվտալարըմըզ կիւնլէրի-
 նի տէրլաթըր իթտիրմէքտէ իսէտէ,
 պէն պու մէքթուպու, ալմամըշըմ
 տըր, աճապա նա՛սըլ օլուպտա պու
 ատամըն էլինէ կէչմիշ տիր, -տէյի
 քէնտու քէնտուեէ սէօյլէնտիքտէն
 սօնրա, Մ. Տէլմարա տէօնէրէք, վէ
 հիտտէթլի պիր սուրէթտէ սէօյլէ-
 երէք տախի, -Սիզ պու մէքթու-
 պու նէրէտէն ալըշաընըզ, սիզ քի՛մ
 սինիզ, սէօյլէլինիզ պագաեըմ. զի-
 րա, միւտտէթի էօմրիւմտէ, իլք
 տէֆա օլարագ պանա էլ գալտըր-
 մագըղա ճիւրաթ իթմիշ օլան, վէ
 հէրչիպատապստտա, եա պէն քէն-
 տինին, վէ եատա քէնտիսի պէնիմ
 գպնըմը իչէճէք պուլունան պիր ա-
 տէմին, քիմ օլտուղունու պլլմէքլի-
 կի, արգո՛ւ իտէրիմ:

Մ. Տէլմար, աղըր աղըր եիւրիւ-
 եերէք, կիտիպ գօլօնէլին գարը-
 սընտա տիքլիտի, վէ մէրգումա, -
 պէն, օլ Աննա Գլէրմօնուն գօճասը-
 եըմ, -տէտի:

—Սիզ Աննանըն գօճասը՛մըսընըզ,
 -տէյի պաղըրտը գօլօնէլ Րօլան,
 վահշիճէ պիր մէսէրրէթ իւզրէ, -
 սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուզ, սիզ
 անըն գօճասը՛մըսընըզ:

—Իվվէթ, էվվէթ, պանա ժան Տէլ-
 մար տէրլէր, պէն անըն գօճասըեըմ,
 -տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում:

—Եա՛, էօյլէմի... օ՛հ, բէք ալէա,
 մէմուուն օլտում շիմտի, չիւնքի,
 ինթիգամըմըն պիր գըսմընը ալմըշ

սաներլարմ: Տիմէք տիր քի, սիզ Աննանըն գօճասըսընըզ, -տէտի թէքրարէն գօլօնէլ պիր թարզը թահգիրամիզ իւզրէ, Մ. Տէլմարըն եիւզիւնէ պագարագ, -մատամքի էօյլէ տիր, պիչարէ՛ ատէմ, էօյլէ պիր տիրպէր գարը իլէ էվլէնմիշ օլտուզունուզ իչին, էօկիւնիւպ իֆթիխար իտէպիլիբսինիզ: Մէրգուլէնին զայէթլէ շիրին պիրտէ էրքէք չօճուզու վար տըր, էօյլէ տէկի՞ մի: Դօլօնէլին պու զալլմճա պիր սէօյլէ յիշի, օլ կիւնէ տէկին, հիչ պիր շէյտէն խապէրտար օլմատըղը հալտէ, քէնտի զէվճէսինի վէ քէնտի չօճուզունու թարընըրճասընա սէվմէքտէ օլուպ, վէ քէնտուլիտէ էն զիւտտէ մէսուտ քիմէսնէլէրտէն պիրի ատտ իյլէմէքտէ պուլունան Մ. Տէլմարըն գալպինէ խանչէր միսալի իշլէեիպ բիւրխուն գըլտըղընտան, մէրգում օլ մէրթէպէ էլէմու էսէֆ հիսս իյլէտի քի, հիտտէթլէնմէկէ պիլէ միւզթէտիր օլամատը, չիւնքի, ճիկէրինէ, աթէշ քէսիլմիշ պիր շիշ սարլանան պիր ատէմին, տէհշէթլու սանճըլարա տաեանամաեարագ, քէնտուլի զայպ իտիպտէ, հիչ պիր աղըը հիսս իտէմէտիկի կիպի, հիտտէթլէնմէկէ պիր հալ քէսպ իթտիկինտէն, անճագ իքի էլլէրիյլէ, պօզուլուպ մօսմօր քէսիլմիշ օլան եիւզլէրինի գարաեարագ, - ւօ՛ֆ, ամա՛ն, եա Րէպպիմ. . . ամա՛ն, եա Րէպպիմ, - տէտի:

Պատէհու, մէրգում աղլամաեա պաշլատը:

Պրչարէ ատէմին, օլ տագըգաեա

տէկին տէրքեար օլան հալու հէյեթի, վէ օլ տագըգատա տախի տիհանըն աշըպտա հիչ պիր շէյսէօյլէմէքսիզին, կէօզ եաշլարը տէօքմէկէ պաշլամասը, գօլօնէլ Րօլանա բէք զարիպ կէօրիւնիւպ, վէ հատտէն զիւտտէ միւթէսսիր գըլտըղընտան, էվվէլէմիրտէ, քէնտու քէնտուլէ, մէկէրչի, եիւզիւնէ գարըը, օլ մէրթէպէ շէտիտ սուրէթտէ իթտիկիմ թահգիլէրէ թէհամմիւլ իտիպտէ սէս չըգարմաեարագ աղլամաեա պաշլաեան ճէսարէթսիզպիր ատէմին, պէնիմէ տիւէլլօեա չըգըշմագլըղա, իճթիսարը իհթիմալտէն օլապիլի՞ր մի տէյի սիւալ իյլէտի իսէտէ, ճիւզիճէ ագտէմտէ, մէրգումուն, քէմալի հիտտէթ վէ ճէսարէթլէ, քէնտի իւզէրինէ հիւճում իյլէմիշ օլմասը իլէ, էօյլէ տուրուպտա չօճուզ կիպի աղլամագտա պուլունմասընըն, պիր պիրիյլէ իմթիզաճ իտէմէեէճէկինի տիւշիւնտիւկիւնտէն, քէնտինճէ, պու ատէմ, բէք գօրգուլաճագ պիր ատէմ օլմալը տըր, չիւնքի, էօյլէ պիրտէն պիրէ հիտտէթլէնիպտէ աթէշ քէսիլմէքտէ օլան ատէմէրտէն զիւտտէ, սէս չըգարմագսըղըն, քէնտի հիտտէթլէրինի զապթ ու սէթրէ միւզթէտիր օլապիլէնլէրտէն գօրգուլմագլըգ ճայիզ տիր տէյի գարար վիրտի: Պինաէն ալէյհ, գօլօնէլ Րօլան, թապիի տէրքեար օլան շէճաաթ վէ ճիւրաթընա ըաղմէն, կէրչի պիւթիւն պիւթիւն տիւչարը խէվֆ օլմատը իսէտէ, իւզէրինտէ կիզլի պիր շիւրհէ վէ էնտիլէ հիսս իթմէկէտէ

պաշատը : Վէ մէրգում, մէգքիւր շիւբհէ վէ էնտիշէսինի , քէնտինճէ պիր մահճուպիյեէթ ատտ իտիպ , վէ զաթէն Մ. ար Պուրկէօյ թարաֆընտան կէօրտիւկիւ իսթիհզաքեարի հագարէթլէր իլէ , զէվճէսի թարաֆընտանտա զուհուրա կէլէն խոնրիզ սիթէմլէրի տէրխաթըր իյլէտիկի կիպի , տահա ճիւզիճէ էվվէլ տախի, Մ. Տէլմար թարաֆընտան ճիւրաթ օլունան թահգիրլէրի կէօզլէրի էօնիւնէ կէթ իրտիկինտէն, գալպինտէ օլ մէրթէպէ զայզ ու զազապ հիսս իյլէմէկէ պաշատը քի , պիրան էվվէլ, մէգքիւր թէհհամիւլ օլունմազ մէնզարէլէրէ պիր խիթամ վիրպտէ , գալպինի բահաթ իթտիրմէքիք նիյեէթիլէ , պարպարլըր էլէ ալարագ , օլ պիչարէ սէսիզճէ ըզգըրարագ կէօզ եաշարը տէօքմէքտէ պուլունան ատէմէ խիթապէն , - էֆէնտի , անլաշըլան սիզ , կէօզլէրի , բէք չարուգ սուրէթտէ եաշարմագտա օլանլարտան օլմալըսընը տըր , - տէտի :

—Տօղրու տուր , հագգընըզ վարտըր , -տէ յի ճէվապ վիրտի Մ. Տէլմար , մաքինավարի պիր հալտէ օլուպ , վէ գարշըսընտաքի լագըրտըր իթտիկի ատէմինտէ քիմ օլտուղունու ունութմուշ տուր կիպի , եիւրէքլէր տաեանմազ պիր թէլաֆիֆուզ իլէ սէօյլէեէրէք :

Վէ , էլիյէտէ կէօզլէրի եաշարընը սիլէրէք , թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ , -սիայլի սէնէլէրտէն պէրու , հիչ աղլամամըշ իտիմ , - տէտի :

Պատէհու , մէրգում ճէպինտէն

սաաթընը չըգարըպտա պագտըգտան սօնրա , տալըն տալըն տուրարագ , - լզաթէն սաաթտա տօգուզու կէչմիշ տիր , տիմէք տիր քի , եալընըզ իւչ չարեէք գալմըշ տըր . վէ պինտէն ալէյհ , պըչագլար պէրապէրինտէ օլտուղու հալտէ , սաաթօնտա պուրատա հագըր պուլունանագ տըր , - տէտի :

Գօլօնէլ Բօլան պըչագ լագըրտըտըսընը իշիթտիկինտէ , տիւչարը իսթիղրապ օլտուղունտան , մէրգումա խիթապէն , -էնէ՞ սէօյլէեօրսունուզ : պըչա՞գ մը կէթիւրէճէք տիր :

—էվվէթ , - տէ յի ճէվապ վիրտի Մ. Տէլմար հալտէ տալըն պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ , - բէք քէսկին սուրէթտէ օլարագ , իքի թանէ գասապ պըչաղը կէթիւրէճէքտիր . . . վէ Մ. տը Պուրկէօյ, մէգքիւր պըչագլարը պիզգաթ քէնտիսի կիտիպ , սաթըն ալանագ տըր . . . ֆագաթ , շիմտիքի հալ , անը պէր թարաֆ իտէլիմ . . . էվվէթ , շիմտիքի հալ , օպիր թարաֆա գալսըն . . . չիւնքի , սայիր պիր նիյեէթիմ վարտըր . . .

—Լաքին , աֆվ իտէրսինիզ էմմա , էֆէնտի . . . անապա , մէգքիւր պըչագլարը նէ եարաճաղընըզ պիլէ պիլիւրմիեիմ , սէօյլէ՞րմիսինիզ , Մ. տը Պուրկէօյ անլէրի նիչի՞ն պուրաեա կէթիւրէճէք տիր :

—Աճայի՛պ , նիչին օլտուղունու անլաեամաեօրմուսունուզ . սիզին իլէ վուրուշմապ իչին , - տէտի ճիւզիճէ պիր թէլաշ իւզրէ սէօյլէեէրէք . -ֆագաթ , անըն իչին պիր աղտահա վագըթ կէչմէսի իզթիզա

իմ մէքտէ տիր , շիմտիտէն իսթէ-
րիմ քի . . .

—Աէնիմլէ մի , — տէյի պաղըր-
տը գօլօնէլ , — գասապ պըչաղը. յլա,
պէնիմլէ մի վուրուչաճագ սընըզ :

—Լօքին , էֆէնտի , — տէյի պա-
ղըրտը թէքրարէն գօլօնէլ մէրզ ու-
մուն լագրրտըսընը քէսէրէ.ք . — պու
սէօյլէտիկինիզ լէթայիֆ նէվինտէն
պիր շէյ մի տիր . եօգսա ճիտտիօ
լարագ մը սէօյլէմէքտէսինիզ .

—Լաթիֆէ՛ օլարագ մը , — տէտի
Մ. Տէլմար պիր մահզու. նիեթէթի աղիմէ
իւզրէ պաշընը սալլաեարագ , — թա-
մամ , մէկէրչի , շիմտի պէնտէ , լաթի-
ֆէ իտէճէք պիր եիւրէք գալմը՛շ
մը տըր :

Մէրզ ումուն պու սէօյլէեիշիտէ .
սաֆտէրունըլուգ իլէ գարըչըգ պիր
էսէրի հէյպէթամիզ պուրունմագ-
տա օլտուգտան պաշգա , պիր գա-
րարը գաթիյեէ տայիր տէրքեար օ .
լան հայիյլէ տէօքտիւկիւ կէօզ եաշ-
լարըտա , գօլօնէլ իւզէրինտէ պիր
էսէրի տէհչէթ հուսուլէ կէթիրտի-
կինտէն , — լաքին , էֆէնտի , օլտէ-
տիկինիզ եօլտա պիր տիւէլլօնուն
իճրասը . իհթիմալտէն տէկիլ տիր . . .

ա՛ , հիշ գասապ պըչաղը. յլա տիւէլ-
լօ իտիլիֆ մի . . . հիշ կէօրիւմիւշ
վէ իշիտիլմիշ պիր շէյ մի տիր . . .
տէյի հայգըրտը :

Մ. Տէլմար , պունուն իւզէրինէ ,
գօլօնէլէ լաեըգը. յլա պիր նազար
գըլըն իշին , ալթուն կէօզիւքլէրի-

նի ճիւկիճէ եօգարը գալտըրարագ ,
մէրզումա տիգգաթ իւզրէ պագ-
տըգտան սօնրա , — իհթիմալտէն տէ-
կիֆ միտիր . . . սէպէ՛պ . նի՛շին իհ-
թիմալտէն օլմաեօր . . . — տէտի , վէ
կէօզիւքլէրինի թէքրարէն աշաղը
ինտիրէրէ.ք , աննընըն թէլրիի սիլտի
— Աճա՛յիպ . — տիմէք տիր քի , է-
ֆէնտի , — տէտի գօլօնէլ ումուզ-
լարընը սիլքէրէ.ք , — պիզ ատէթա
հայտու տլար միսիլլու , պըչագըլա պիր
պիրիմիզի բարչալամաղա չըգըչա-
ճաղըզ տըր , էօյլէ՛ մի : Հիշ պէօյլէ
պիր շէյ իշիթմիշ տէկիլ իտիմ , թէք-
րարէն սիւալ իտէրիմ սիզէ , ճիտտի
օլարագ մը սէօյլէեօրսունուզ , եօգ-
սա , ագընըզտա պիր լսիֆֆէթինի՛զ
մի վար տըր :

—Ա՛ , ա՛ , — տէտի Մ. Տէլմար կէօզ-
իւքլէրինի թէքրարէն եօգարը գալ-
տըրըպտա գօլօնէլ Ռօլանա պագա-
րագ , — ա՛ , գօրգմագտա՛ տըր պի-
զիմ էֆէնտի . . .

—Խայր , էֆէնտի . . . խայր , պու
պէնիմ սէօյլէտիկիմ , գօրգումտան
նաշի տէկիլտիր , — տէտի գօլօնէլ
իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւմսէյիշ
իլէ սէօյլէեէրէ.ք . պէն էօյլէ զանն
իթմէքտէեիմ քի , սիզ սիլահ իսթի-
մալինտէ միւպլթէտի օլտուզունուզ
էճիլտէն , վուրուչտուզումուզտա ,
պլյնիմիզտէ մուվաֆֆագը.յեթ ճի-
հէթինճէ , պիր մուվազէնէ հասըլ օլ-
տուն նիյեթիլլէ , պըչագըլա վուրուչ-
մագըրգ թէրլիֆինտէ պուլունմագ-
տա սընըզ , վէ օլպապտէտէ հայգը-
նըզ վար տըր , ֆագաթ , էօյլէ պիր
մուվազէնէ հուսուլի իշին , բէք սա .

Ա. — 14

տէ վէ բէքտէ միւնասիպ պիր թարիգ պուլունմագտա տըր, շէօյլէքի, սիգ էկէր միւրատ իտէր իսէնիգ, տիւէլլօմուզոտ հաղըր պուլունմագ օլան շահիտէր, պիր մէնտի ալթընա, պիրի տօլու վէ տիկէրիտէ պօշ օլտուղու հալտէ, իքի թապանճա վաղ իթսինլէր, վէ պիղտէ պախթ իշի օլարագ, պիրէր թանէսինի ալալլամ, վէ տիւէլլօմուզու իճրա իտէլլիմ, օլ վագըթ, թէճէլլի, եա սիղէ եավէր օլուր, վէ եատա պանա, հա՞, նէ՞ տէրսինիգ, պու թարիգ բէք միւնասիպ տէկիլ մի տիր . . .

— Խայր, մէզքիւր թարիգ պէնիմ իշիմէ կէլմէզ, չիւնքի, պէնիմ նիյ- եէթ ուէմէլիմ, պիր քէրրէ պըչագ- լարը ալըպոտա, գարչը պէ գարչը չըգտը՞ գ մը իտի, թա եիւրէկիսիգ- տէն վուրուպ սաբլամագ լըգտատիր, էվվէթ, պէնիմ իւմիտիմ անճագ վէ անճագ պէօյլէ եաբմագ լըգտա օլ- տուղունտան, սայր տիւրլիւ հիչ պիր թարիգ ու թէրլիֆ գ ապուլ իսէմլմ, մութլագա պուչագ օլմալը տոր. լա- քին, թէքրարէն սէօյլէրիմ, տահա անտէն էվվէլ, վագըթտա կէչմէք- տէ տիր . . . սիղէ պաչգա պիր թէք- լիֆիմ վարտիր . . . — Մէրգում պու- նու սէօյլէտիկիյլէ պէրապէր, սաա- թընը չըգարըպ պագտը, վէ, — սաաթ- տա տօգուզու եիկիրմի կէչմէքտէ տիր . . . եաղըլանագ խալլիճէ եա- զըլարըմ վարտըր . . . — տէտի :

Մ. Տէլմար թարաֆընտան, պիր սուրէթի սատէտիլանէտէ օլտուղու թագտիրտէ, զուհուրա կէլէն շու անշիճէ պիր ի . . . սիլէ նիյեթ թ ու

գարարը իւզէրինէ, գօլօնէլ Բօլան, հատտէն զիեատէ տիւչարը իսթիգ- րապ վէ իգթիրապ օլտուղունտան, արթըգ գարչըլըգ օլարագ. հիչ պիր ճէվապ իթասընա միւգթէտիր օլա- մատը : Գօլօնէլին պու հալի, էօլլիմ- տէն գօրգուսունտան նէչէթ իթ- մէքտէ օլմաեըպ, իլլա, մէրգում թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օ- լան օլտիվանէճէ պիր ճէսարէթտէն, եանի, գասապ պըչաղըլլա, պիր պի- ըինի բարչալամագ լըղա չըգըչմասըն- տան նէչէթ իյլէմէքտէ իտի :

Մ. Տէլմար թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ, — պէն սարթըգ քէնտի խանէմէ ավտէթ իթմէք նիյեթթին- տէ օլմատորդիմտան, վէ պիր գաչ մէքթուպ եազմագ լըղատա իհթի- եաճըմ պուլունտուղունտան, պու- րատա եազմագ լըղա միւսատէնի- զի րէճա իտէրիմ. վէ պու եօլտա պիր թաճիգլիք վէ թէրլիֆսիգլիք- տէն տօլաեըտա, տֆիլընըղը տիէ- րիմ : Մ. տը Պուրկէօյ, զաթէն պը- չագ լարը ալարագ, սաաթ օնտա կէ- լէճէք տիր, օլ վագըթէ գատար, հէմ պէն քէնտի եաղըլարըմը պիթիլմիշ օլուրում, վէ հէմտէ գարանլըգքեա- միլէն պասմըշ օլանաղընտան, շու- րանըգտա, Մատլէն քիլիսէսի արգա- սընտա վագը պիր խալի արագիտէ, գարանլըգտա վուրու շապիլի, իղ գա- րանլըգ օլմասընտա պիր պէյիս եօգ տուր, պիր պիրիմիզի կէօրմէրլիկէ հիչ պիր լիւղում կէօրիւմէքտէ տէ- կիլտիր. հա՞, նէ՞ տէրսինիգ, պէօյ- լէ իեի օլմա՞ղ մը, — տէտի :

— Էֆէնտի, — տէրի հայգըրտը գօ-

լծնէլ, - թէ քրարէն սէօյլէրիմ քի, օլ եօլտա պիր տիւէլլոնուն հիչ էմսալի իշիտիլմիշ տեկիլ տիր . . .

— Սիւպհան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ, հալէա սիպ, «չէօյլէ տիր, պէօյլէ տիր» տիւէրէք մանէալար վիրմէքտէսինիզ, -տէտի Մ. Տէլմար, աթէշ կիպի ետնմագտա օլան, վէ ազլամագտան գրք գըրմըր օլմուշ պուլունան կէօղլէրինի գօլօնէլէ տօգրու տիրմէք իւգրէ, կէօղլիւքլէրինի թէրրարէն եօգարը գալտրրարագ, -սիղին նիյեթիլինիզ, քէնսինիզ ուֆագ պիր ճարիհէ ալմագլլգ թէհլիքէսի պիլէ պուլունմտորըր հալտէ, պէնիմ ճանրմա գատտ իլէ իէչէֆ իթմէրլիք տիր, հալպուքի սիգին կիպի պիր վաթէրլօ գահրամանը իչին . . . պու պիր ալչագլլգ տըր, վէ հէմտէ բէք պիւլիւք պիր ալչագլլգ սաեըլսա շաեա՞ն տըր . . .

Գօլօնէլ, պունա գարչըրը հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտի իտէտէ, բէնկի աթտը, ճիւզիճէ տիւչիւնտիւ, վէ պատէհու մէրգումա խիթապէն, -բէք ալէա, օլ տէտիկիզ ատի պիր թէքիլիֆի գապուլ իթտիմ, -տէտի . . .

— Լութֆէն գապուլ իթտինիզ, էօյլէմի, էֆէնտի, թէշէքրիւր իտէրիմ, - տէյի ճէվապ վիրտի Մ. Տէլմար ումուզարընը սիլքէրէք :

Պունուն իւզէրլինէ, գօլօնէլ չընղըրաղը շէքտի :

Բիէթրի կէլտի, վէ գօլօնէլտէ մէրգումա, - մաթօր Մօրիս կէլտի մի տէյի սիւալ իլլէտի,

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, տահա շիմաի կէլտի, վէ եաթագ օտանըղտա,

զաթը ալինիզէ պէքլէմէքտէ տիր, - տէտի :

Վէ պատէհու, մէրգում իշարէթլէ Մ. Տէլմարը կէօթէրէրէք, - Բիէթրի, էֆէնտիեէ եաղը ենգմագ իչին, հէր նէքի լաղըմ իսէ կէթիւրինիզ, - տէտի :

— Թէշէքրիւր իտէրիմ, - տէյի ճէվապ վիրտի Մ. Տէլմար, տայիմա տալըն պիր հալտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, - թէշէքրիւր իլլէրիմ. վէ Էսէֆտէ իտէրիմ քի. սիզլէրէ զահմէթ վիրմէքտէսիմ . . .

Պունտան սօնրա, Բիէթրի արգասընտան կիթմէքտէ օլտուղու հալտէ, գօլօնէլ Բօլան սալօնտան տիշարը չըր տը :

Մ. Տէլմարտա սալօնտա եալընըզ գալտըգտա, էլլէրլինի արգասընա պաղլամըշ օլտուղու թագտիրտէ, Բիէթրի հօգգա գալէմ վէ քեաղըտ կէթիւրինճէեէ գատար, էնինէ պօեունա կէղինտի :

Բիէթրի, եաղը թագըմընը պիր թրաբէզա իւզէրինէ վազ իթտիքտէն սօնրա, Մ. Տէլմարա խիթապէն, - պուեուրունուզ, էֆէնտի, իշթէքեաղըտ գալէմ վէ սայիրէ հաղըր տըր, - տէտի :

— Մէմունուլ, աղիղիմ, - տէյի ճէվապ վիրտիքտէն սօնրա Մ. Տէլմար : կիտիպ մէզքիւր թրաբէզանըն նէզտինտէ օթուրտու :

Պիրգաչ սաաթ էվվէլ, էֆէնտիսինին բէնչէյի էճէլէ տիւչմիւշ օլմասը շիւբհէսինէ մէպնի, եալընըզա պուլունտուղու թագտիրտէ, իղթիւրապը տէրուն իւզրէ տիր կիպի պիր հալտէ

պուլունմագտէ օլան Բիէթրինին էշ-
քեալընտա , օլ անտէ , պիր էսէրի
տէհչէթ ֆէրմա տէրքեար օլարագ ,
պէսպէլլի , աննընը պիր էլի իւղէրինէ
վազ իլէ , նէ եազաճաղընը տիւ-
չիւնմէքտէ պուլունան Մ . Տէլմարա ,
տիգգաթ իւրէ պագմագտա իտի :

Բիէթրի , օլ հալտէ , պիր միւտ-
տէթ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգ-
տան սօնրա , եավաշճաճըգ , Մ . Տէլ-
մարըն եանընա կիթտի , վէ պիր է-
լինի , մէրգ ումօնն օթուրտուղու
գօլթուղուն քէնարընա տաեաթա-
րագ տուրտու :

Մ . Տէլմար , տալըընըգտան աեը-
լարագ , մէրգ ումօնն չու հալինէ տիգ-
գաթ իլլէտիկինտէն , -ապիզիմ , եազը
եազաճագ օլտուղումտան , եալընըգ
գալմագ լըղը արզու իտէրիմ , -տէտի :

-Տահա իեի եա , էֆէնտի , իքի
քիչի օլալըմ , պէնտէնիզ տախի եա-
նընըզտա պուլունաեըմ , -տէյի ճէ-
վապ վիրտի Բիէթրի :

-Նէ՞ տիմէք տիր «իքի քիչի օ-
լալըմ» տիմէք , հիչ էօյլէ պիր շէյ
օլապիլի՛ր մի :

-Բէք ալէա օլուր , չիւնքի , օլ
վագըթ , եազաճաղընըզը , տահա ի-
եի տիւչիւնիւպտէ եազմըչ օլուր-
սունուզ :

-Իեի եա , ազիզիմ , պէնիմ եա-
զաճագլարըմ , սիղէ այիտ պիր շէյ օլ-
մաեըպ , անճագ քէնտիմէ այիտ տիր :

-Խայր , զըտաընը սէօյլէմէքտէ-
սինիզ , պէնտէնիզէ տախի այիտտիր :

-Անլաեամաեօրում նէ տիմէք
իսթէտիկինիզի :

-Էկէր պէն օլմասա իտիմ , չիմ

տի սիզ պուրաեա կէլմիչ օլմաեա-
ճագ իտինիզ :

-Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ :

-Քէզալիք , Մ . տը Պուրկէօեիւն
տախի պուրաեա կէլմէսի՛ն սէպէպի
պէն քէնտիմ օլմուչում տուր :

-Նէ՞ տիմէք տիր պուլ , սիզ քի՛մ-
սինիզ :

-Մ՛ֆ , պէն քի՛մ օլաճաղըմ , էն
էտնա գուլլարտան պիրիեիմ , Մ .
գ օլօնէլ Բօլանըն , էն զիեատէ էմ-
նիյեթիինի գազանմըչ պուլունան պիր
խըտմէթ քեարրեըմ :

-Լաքին , իեի եա , չիմտի պու-
րատա վուգու պուլուն վագաալա-
րա տայիր , սէնճէ՞ նէ վար տըր :

-Սաաթ իքի րատտուէլէրինտէ պիր
մէքթուպ ալտը իտինիզ , էօյլէ տէ-
կի՛լ մի :

-Էվվէթ , - տէյի ճէվապ վիրտի
Մ . Տէլմար էլէմնաք պիր հալ իւզ-
րէ , - էվվէթ :

-Մէզքիւր մէքթուպտա , պսղը
մալիւմաթլա պերապէր . քէնտի զէվ-
ճէնիզ էլ եազըսը օլարագտա , պիր
ուֆագ մէքթուպ պուլունմագտա ի-
տի , էօյլէ տէկի՛լմի :

-Տիմէք տիր քի , սիզ անը պիլ-
մէքտէսինիզ . . :

-Շիւքհէսիզ օլարագ պիլմէք-
տէեիմ , չիւնքի , մէգքիւր մէքթուպ-
լարը սիզէ կէօնտէրէն , պիզզաթ քէն-
տիմ իտիմ :

Պունուն իւղէրինէ , Մ . Տէլմար
պաչընը եօգարը գալտորըպ գօլ-
թուղու իւղէրինտէ եան կէլէրէք ,
վէ պիր իսթիզրապը ազիմ իւզրէտէ
հայգըրարագ , - մէզքիւր մէքթուպ-

լարը պանա կէօնտէրմէքլիքտէն մագսէտինի՛գ նէ իտի :

— Ինթիգ ամ՝ ալմագ իտի :

— Քիմտէն ինթիգամ ալմագ նիյ-
եթիհնտէ իտինիգ :

— Քէնտի էֆէնտիմտէն :

— Գօլօնէլտէն մի :

— Էվվէթ , - տէյի ճէվապ վիր-
տի Բիէթրի մանէալը պիր հարէքէթ
իւզրէ , - կէօրիւեօրսուեուզ եա , է-
ֆէնտի , միեանէմիզտէ իթթիֆագ
հուսուլէ կէլմէկէ պաշլամագտատրը .
լաքին , էմրի պասիրէթ իւզրէ պու-
լունմագլըգտա էլզէմ տիր . . .

Բիէթրի պունու սէօյլէտիքտէն
սօնրա , աեագլարընըն բարմագլարը
իւզէրինէ պասարագ , կիտիպ սալօն
գարուսունու աղաճըգ աչտը , տիշա-
րըսոնը կէօզտէն կէչիրտի , վէ քիմսէ
պուլունմատրընը կէօրէրէք , վէ իթ-
մինանը գալպ իւզրէ պուլունարագ ,
թէքրարէն Մ . Տէլմարըն եանընա
կէլտի :

Հալիյլէ Մ . Տէլմար , մէրգուլմ թա-
րաֆընտան զուհուրա կէլմիչ օլան
մէզքիւր իխպարաթ իւզէրինէ , տիւ-
չարը թէաճճիւպ օլարագ տիւչիւն-
մէքտէ իտի :

11.

Բիէթրի , տիշարըտա պիրի պու-
լունուպտա , սէօյլէեէճէքլէրինի ի-
չիտէճէկինէ տայիր հիչ պիր գօրգու
պուլունմատրընը անլատրգտան
սօնրա , Մ . Տէլմարըն եանընա կէլ-
տիկինտէ , մէրգումա ,

— Տիմէք տիր քի , պու մէքթուպ-

լարը , -տէտի էլիյլէ աննընը օվուչ-
տուրարագ , -պու մէքթուպլարը . . .
պանա սի՛գ կէօնտէրտինիգ , էօյլէ՝
մի . . . լաքին , հայէա պու էսրարա
պէնիմ՝ ագլըմ՝ ի՛րմէմ՝ քտէ տիր :

— Սիգ քէյֆիյեթթտէն պիխապէր
պուլունտուղունուզտան , վէ պէնիմ-
տէ գուրմագտա օլտուղում տօլապ-
ճա ֆայիտէսի պուլունտուղունտան ,
օլ պապտէ սիզէ մալիւմաթ վիրմէք-
լիկի , էլզէմիյեթթտէն ատտ իթմի-
չիմ տիր :

— Պու ճիւմլէ իլէ տախի , -տէտի
Մ . Տէլմար , իւզէրինտէ պիր էսէրի
լէրգաեիչ հասըլ օլարագ . - քեա՛չ-
քի , օլ ուղուրսուզ խապէրի , նէ սիգ
պանա վիրմիչպուլունա իտինիգ , վէ
նէտէ պէն իչիթմիչ օլաա իտիմ . լա-
քին , շիմտի հագքգաթի հալի աչի-
քեար սուրէթտէ կէօրմէ քտէեիմ . . .
մագաթ , քէնտի էֆէնտինիգէ գար-
չը տէրքեար օլան պու քին ու դա-
րազընըզ , նէտէն նէչէթ իթմէքտէ
տիր :

— Քէնտինիգ վէ ախագընըզ հագ-
գընտա քէսպի մալիւմաթ իտէրէք ,
կէրէք զէվճէնիգի վէ կլրէք չօճու-
ղունուզու , հատտէն զիեատէ սէվ-
մէքտէ օլտուղունուզու անլատրըմ-
տա , մէզքիւր խապէրի վիրտիկիմ
անտէ , զիեատէսիյլէ տիւչտրը էլէմ
ու էսէֆ օլաճաղընըզը , վէ զայզ ու
դազապընըզը զապթ իտէմէեէճէ-
կինիգիտէ քէչֆ իյլէտի իտիմ :

— Վագաատա էօյլէ տիր , պէն
տահա պու սապահա գատար , դա-
յէթ գօրգագ , վէ քիմսէեէ թէար-
րուզա գըեամ իթմէզպիր ատէմ ի-

քէն , շիմոսի իսէ . . . գանլարա՛ սու-
սամըչ պիր հայտէ պուլունմագտա-
եըմ , - տէտի Մ . Տէլմար :

Վէ զամնաք պիր հալտէ օլարագ ,
պիրագ սիւ քիւթ իւզրէ տուրտուգ-
տան սօնրա , - « իեի եա , ազիդիմ ,
պու մէ քթուպու սիզ նա՛սըլ օլուպ-
տա էլէ կէջիւրմիշի՛նիզ տիր , -տէ ի
սիւալ իթ տի մէբգում :

— Պունտան պիր գաշ այլար մու-
գատտէմ , մէզբիւր մէքթուպու պու-
րաեա կէթիրտիքլերինտէ , պիդիմ
էֆէնտիեէ վիոէճէք եերտէ , եա-
նըմտա սագլատըմ . չիւնքի , միւմաի-
լէ , յին քեաֆֆէ յի մէքթուպլարր
քէնտի էլիմտէն կէչմէքտէ օլտու-
ղունտան , եազրսընտան , քիմին թա-
րաֆընտան կէլմիշ օլտուղունու ան-
լատըմ : Ս էզքիւր մէքթուպու սագ-
լամագլըգտան մագսէտիմտէ , իշթէ
պէօլէ , կիւն վէ սաաթը կէլտիկին-
տէ , քէնտի նիյեէթիմէ իսթիմալ ի-
տէրէք իսթիֆատէ իյլէմէյիք իտի :

— Լաքին , մէզքիւր մէքթուպ .
կէչէն սէնէ եազըլմըչ տըր . նի՛չին
պու գատար կիճ գալմըչսընըլտըր ,
նի՛չին շիմոսիյէ գատար իսթիֆա-
տէեէ չալըչմամըչսընըլ տըր :

— Պիդիմ էֆէնտինին շիւբհէսինի
թահըիք իթմէք իսթէմէտիկիմտէն ,
թէէնիւրինէ լիւզում կէօրմիւշիւմ
տիր . . . չիւնքի , աիզը ինթիգա-
մըմ իճրասը իչին , էկէրչի աճէլէ ի-
տիպտէ , բէք չաբուք սուրէթտէ
եօլա չըգմըչ օլսա իտիմ , չօգ իհ-
թիմալտէն տիր քի , եագաեը էլէ
վիւրմիշ օլսաճագ իտիմ :

— Չագգընըլ վար տըր , ազիդիմ :

— Իէհհամմիւլ իւզրէ պէքլէմէք-
լիկի , իսթիճալէ թէրճիհ իյլէտիմ :

— Դօլօնէլէ գարըր , պու մէքթէ-
պէ քին ու զարագընըլ նէտէ՛ն նէ-
շէթ իյլէմիշ տիր :

Պու սիւալ իւզէրինէ , Բիէթրինին
րէնկի աթըպ , վէ էչքեալը պօզու-
լարագ , պիր վահչիլիք հալի քէսպ
իթտիկինտէն , վէ ճիւլիճէ սիւ քիւթ
իւզրէ տուրտուղունտան , Մ . Տէլ-
մար թէյրարէն քէլամէ ազագ պիրլէ ,

— Շիմոսի պէն , օլ մէքթէպէ ֆէ-
նա՛ պիր աաէմ՝ օլմո շու մտուը քի ,
-տէտի մերգ ում՝ պիր թէֆէքքիւ-
րի ալիմ իւզրէ Բիէթրինին եիւ-
ղիւնէ պոգարագ , -պէնիմ կիպի
սայիր պիր աաէմին պաչընա տալսի
պիր ֆէլաքէթ վէ եախօտ պիր պէ-
լա կէլտիկինի կէրտիւկիւմտէ , ա-
տէթա պիր սէֆա հիսս իյլէմէքտէ-
եիմ . վէ պինաէն ալէյհ , միւմքին
օլտուղու հալտէ , էֆէնտինիզ ա-
լէյհինտէ տէրքեար օլան պուզը ու
ատապէթինիզին սէպէպինի անլա-
մագլըղը արզու իտէրիմ , նէ՛ տէրսի-
նիզ , պէեան իթմէք իսթէրմիսինիզ :

— Էֆէնտի , սիզ քէնտի զէվճէ-
նիլի , ճան ու տիլտէն սէվմէքտէ ի-
տինիզ , էօյլէ տէկիլմի :

— Էվվէթ , ազիդիմ , նասըլքի սէօյ-
լէտիմ , տահա պու սապահա կէ-
լինճէեէ գատար , պէն գուզու կի-
պի պէր աաէմ՝ օլտուղում թագ-
տիրտէ . . . շիմոսի իսէ , պըչագլա
վուրուչմագլըղա արզուքէչ պուլուն-
մագտա , վէ խաթըրըմատա կէլտիք-
ճէ , պիր սէֆա տուլմագտաեըմ :

— Իէ՛ք ալէա , իշթէ պէն տալսի ,

Թրպզը սիզին կիպի , քէնտի հէմ-
չէհրի վէ թէալիւգաթըմտան պու-
լունան կէնճ պիր գըզա տիլտատե
օլարագ , աչուրի մէթէպէ սէվմէք-
տէ իտիմ :

— Հա՛ , իչթէ շիմտի անլատըմ պէն
քէ չֆիյեթի . . . տիմէք տիր քի ,
միեանէմիզտէ բէք ալէա իթ թիֆագ
հապը օլապիլէճէք տիր :

— Սէզպուրէ , քէնտի վալիտէօիյ-
լէ պերապէր , բէտէրինտէն գալըր
օլան պիր մըգ տար մաաշաթընը թա-
լէպ իթմէքիլք նիյեթի իյլէ , պու-
րատա Ֆրանսատե կէլմիշ իտի , վէ
ֆարիտտէտէ , պէնտէն մաատա ագ
րապալարընտան քիմսէ պուլունմագ-
տա տէկիլ իտի . պէնտէ մէրգ ու-
մէլէրէ , մէզքիւր իչէրիին թէօվիյ-
եէսի զըմնընտա լազըմ կէլէն պազը
մուամլէնէթի վէ ըհհպէրլիկի իճրա
իյլէմէքտէ իտիմ . Սէզպուրէ գըզ
ղայէթլէ , էվվէթ , զայէթլէ կիւզէ՛լ
իտի . . . առէթա պիր մէլէկէ պէն-
զէմէքտէ իտի : Պիր պիրիմիզի սէվ-
մէքտէ իտիք , վէ աղ տը իզտիվա-
ճըմըզատա բէք ազ պիր միւտտէթ
գալըր օլտուղոնտան , նիյեթի իմի ,
պէրայի վազիֆէ պիզիմէֆէնտիե
խապէր վիրտիմ վէ միւմալիլէյհտէ .
թահսին ու թագտիր իթտի , վէ քէ-
մայի նէզաքէթ իւզիէտէ , պիր քէր-
րէ մէզպուրէեի քէնտիսինէ թագ-
տիմ իթմէքիլիմի , աըղու վէ թէք-
լիֆ իյլէտի :

— Անլաչըտը , անլաչըտը :

— Պէնտէ շաչընըրգ իտէրէք , կէ-
րէք քէնտի իպպալըզըրըմտան վէ
կէրէք Բօլանըն . . . մէզպուրէնին

իտի Բօլա իտի . . . կէօթիւրիւպ
գօլօնէլէ թագտիմ իյլէտիմ :

— Լաքին , ազիզիմ , սիզտէ տալսի
թագսիրաթ վար տըր , մէրգ ումուն
ֆիրր ունիյեթի ֆասիտէսինի տէրք
ու ֆէհմ իթմէքիլէ պօրճու իտի-
նիզ . էմրի պասիթէթէ գարչը , վէ
հէմտէ զիեատէսիյլէ գարչը պիր հա-
րէքէթաէ պուլունմուշունուզ :

— Կէրչի , օլ պապտէ հագգընըզ
վար տըր , ֆագաթ , քէնտիլէրէ բէք
սատըգանէ սուրէթտէ խըտմէթ իթ-
մէքտէ օլտուգտան պաչգա , օլ գա-
տարտա չօգ մէթրէպլէրէ մալիք
պուլունմագտա իտի քի , պանա խի-
եանէթի իրթիքեապ իտէճէկինի ,
խէեալիմտէն պիլէն կէչիլմէտի իտիմ
Հէրնէ հալ իսէ եանըլտըմ , խէթա
իչլէտիմ . . . հէմ օլ գատուր պիւ-
յիւք պիր իս թա իչլէտիմ քի , միւ-
մսիլէյհին թէքիֆիինի , քէմալի մէմ-
նունիյեթիլէ գապուլ իյլէտիքտէն
պաչգա , զաթէն իզտիվաճըմըզ կիւ-
նիւտէ եագլաչմագտա օլուպ , վէ
մէրգ ումէ գըզ իսէ , տիշարտա , եա-
լընըգա պիր հալտէ իմրարը էվգաթ
իյլէմէքտէն իսէ , կէլիպտէ , պուրա-
տա , վէքիլսարճ գատընըն եանըն-
տա գալարագ , անընլա պիլըլիքտէ
տիքիչէ տայիր խըտմէթլէրտէ պու-
լունմատընը , տահա զիեատէ միւնա-
սիպ կէօրտիւկիւնտէն , պէնտէ իգնա
օլարագ պուրատա ալը գօյտում :

— Բէք ալէա , պարի տիգգաթ ի-
տիպտէ կէօզէթմէլի տէկիլմի իտի-
նիզ :

— Վագաա կէօզէթմէքտէ իտիմ .
լաքին , էֆէնտի , պագընըզ նապը

օլտու: Պիղիմ էֆէնտինին Պուրկօն-
 երտա պիր չիֆթիկի պուլունտու-
 զունտան, վէ պէնտէնիզտէ, նասըլ
 քի սէօյլէտիմ, էն զիեատէ էմնիյ-
 եթթի պիր պէնտէսի օլտուղում-
 տան, պիր կիւն պէնի շաղրարադ
 կիտիպ մէգքիւր չիֆթիկին հիսապ-
 լարընը նիգամա գօյմագլրղմը կմր
 ու թէքլիֆ իյլէտի. պէնտէնիզտէ
 պիթթապի իթաաթ իտէրէ ք կիթ-
 տիմ, վէ իճուպը մասլահաթտա պիր
 մահ գատար օրատա գալտըմ. վէ ալ-
 տէթիմտէ իսէ, նամղէտլիմ պուլու-
 նան Ռօլաեը, պուրատա պուլամա-
 տըմ. չիւնքի, պիղիմ էֆէնտի մէր-
 գումէեի իղֆալ իտիպ պաշտան չը-
 գարմըջ օլտուղունտան, վէ պիչարէ
 գըզտա ար ու հիճապընտան նաչի,
 պիր տահա եիւզիւմէ պագմագլրղա,
 ճէսարէթ իտէմէեէճէկինի տիւ չիւն-
 տիւկիւնտէն. քէմալի էսէֆ իւզրէ,
 պուրաեը թէրք իլէ, վաթանըմըզա
 Գօրսիգաեա ալտէթ իթմիշտիր, վէ
 զաննտա իտէրիմ.քի. չիմտի հալէա
 օրատա պուլունմագտա տըր:

—Թամամ, թամամ, չիմտի պէյ-
 նիմիզտէ իթթիֆագը թամ հասըլ
 օլաճաղընա գալպիմ տահա զիեա-
 տէ շէհատէթէ պաշլամագտա տըր:
 Շիմտի սիզ թապիաթիյլէ մէրգում-
 տաննէֆրէթ կէթիբէրէք, պիր աիւշ-
 մէն նազարըլլա պագմագլրղա պօրճ-
 լու օլտուղունուզ կիպի, պանա տա-
 խի, առէթա սահիհ պիր տօսթ նա-
 զարըլլա պագմագլրղընը իգթիզա
 իթմէքտէ տիր:

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի,
 Լաքին, լիեագաթըմտան զիեատէ

պիր իթթիֆաթա շոյէսթէ կէօրմէք-
 տէսինիզ, պէնտէնիզէ պիր տօսթ սը-
 ֆաթը վիրմէքտէսինիզ:

—Ա՛, օլ եօլտա ֆարգ ու թէք-
 լիֆլէրէ հիշ պիր լի.զում պուլուն-
 մատըգտան պաշգա, քին ու զա-
 րազ ճիհէթիլլէտէ, պէնտէ չօգ զի-
 եատէ իլէրուտէ սաեըլսանըզ սէզա
 տըր: Պէնճէ պէն, նասըլ քի կէօր-
 մէքտէսինիզ, պու առէ տէկին, քի-
 մէսնէ ալէ,հինտէ, աոյա քին ու դա-
 րազ սագլաեանլարտան տէկիլիտիմ,
 չիւնքի, քէնտիմճէ բէք կիւզէլ վէ
 բէքտէ սէատէթ իշթիմալ պիր հալ-
 տէ պուլունմագտա իտիմ. վէ հասըլ,
 քիմէսնէ ալէ,հինտէ պիր սոյիւնիյ-
 եթթտէ պուլունմագտէ օլմատըղըմ-
 տան, քին ու ատալթթ վէ ախըը
 ինթիգամ տէնիլէն շէյտէնտէ պի-
 խապէր պուլունմագտա իտիմ, Լա-
 քին, օ տէկիլ էմմա, սիզ չիֆթիլք-
 տէն ալտէթ իթտիկինիզտէ, գօ-
 լօնէլ իւզլրինտէ, հիշ պիր էսէրի
 էսէֆ միւշահտէ իյլէմէտինիզ մի
 քէնտի նամղէտլինիզի իղֆալ իթ-
 միշ օլմասընտան տօլաեը, հիշ պիր
 մահճու պիյեթթ էսէրի իպրազ իյլէ-
 մէքտէ տէկիլմի իտի:

—Քիմ, գօլօնէ՛լ, էօյլէ շէյլէրէ
 գաթան էհէմմիյեթթ պիլէ վիրէն-
 լէրտէն տէկիլտիր. օլ պապտէ զէր-
 բէճէ մահճու պիյեթթ էսէրի կէօս-
 թէրմէտիքտէն պաշգա, չիֆթիկէ
 կիտիպ կէլմէրլիկիմտէն տօլաեը պիր
 մըգտար միւքեաֆաթ իթասըլլա
 պէրապէր, Բօլանըն սատագաթընը-
 տա իսթիհզա իտէրէք, պէնիմլէ էյ-
 լէնմէքլիկէ տալի գալգըշտը:

— Տիմէքտիրքի սիղ չօգ սապըրը պիր աաէմ իմիչսինիզ, սօղրուսու, էկէր սիղին եէրինիղտէ պէն օլմուչ օլսա իտիմ, զանն իտէրիմքի, թէհամմիւլ իտէմէեէրէք, եա վուրուր էօլտիւրիւր իտիմ, վէ եախօտ պիր զէհիր իլէ զէհիրուէր իչինի պիթիւրիւր իտիմ: Հաթթա, շիմտի վուգուր հալի իչիթտիկիմտէ պիլէ, իւղէրիմտէ պիր վահչիլիք ալէամէթի հիսս իթմէկէ պաշչամագոաեւրմ, իեի եա, ազիզիմ, նէ՞ եաբաւնըզ, անըն իւղէրինէ հիչ պիր շէյ եաբմատընըզմը:

— Խայր. պէնտէնիղ հիչ էօյլէ պիր թարիգ թութմաեւրպ, իլլա, գօմէտեա մասգարալըղնտա շէօհրէթչուար պուլունան ֆրօնթէնին թարիգինի թութարագ, վէ հիչ ալտրրմագսըզըն գալպիմտէ կիզլի պիր զարագ գուրտու պէսլէտիքտէն սօնրա, պիր կիւն տէկիլ իսէ տիկէր պիր կիւն, հէրչիպատապատ, ախզը ինթիգամ իթմէքլիկի գուրարագ, վուգուա կէլմիչ օլան հալտէն սօլաեւր, անճագ հէմիչէ կիւլմէքտէ պուլունմուշում տուր:

— Իէք չօգ կիւլտիւնիւղ միւ... տիմէք տիրքի, սիզ, զիեատէսիլէ գօրգուլաճագ պիր աաէմ օլմալըսընըզ... վէ պէնտէ չօգ իգպալլի պիր աաէմ իմիչիմ տիրքի, պէօյլէ սիղէ թէսատիւֆ իլլէմիչիմտիր:

— Պէն եալընըզ կիւլմէքլէ իթիֆա իթմէմիչիմտիր, իլլա, տահա զիեատէ իլէրու կիթմիչիմտիր, շէօյլէքի, Վաթէրլօ մուհարէպէսինտէ, քէնտի էօմրիւմիւ թէհիլիքէեէ վագ իտէրէք, գօլօնէլի, եարը էօլմիւլ

պիր հալտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, պիր պիրի իւղէրինէ երղըլմըչ պուլունան էօլիւլէր արասընտան գուրթարմըչըմտըր, վէ պուլունն իւղէրինէ, գօլօնէլին, զաթէն հագգըմտա տէրքեար օլսն էմնիյեէթի քէսիրէսիտէ, տահա զիեատէ աթմըչտըր, վէ իչթէ, պու կիւն, իսթէտիկիմ տօլապը շէվիրէպիմէքլիկիմտէ, մէզքիւր էմնիյեէթի քեամիլէեի գագանմըչ օլմագըղըմ սայէսինտէ տիր: Կէրչի պէն միւմաիլէյհին էօլմէսինի իսթէրիմ... լաքին, մէզքիւր էօլիւմտէ, հիչ տէկիլ իսէ, քէնտիմ տախի պիր օեուն օյնամըչ օլմագըղըր արգու իտէրիմ...:

— Տիմէք տիրքի, պու ֆուրսաթըբէք իեի էլէ կէչիւրմիչսինիղ տիր...:

— Պէն, էֆէնտիմին շիւրհէսինի թահրիք իլլէմէքսիղին ախզը ինթիգամ իտէպիլմէքլիք իչին, խայլիճէ վագըթլարտան պէլու սապը իտիպ պէքլէտիմ... վէ իչթէ պու կիւնտէ եէվմի մախսուսու օլտուղունտան, ֆուրսաթը եաֆթէ աատ իլլէտիմ:

— Կէրչի, պէօյլէ պիր կիւնտէ ախզը ինթիգամա չըգըչմագըղգ, պիւլիւք պիր պաեաղըլըղը իրթիքեապ իթմէք տիմէք տիր, լաքին, ազիզիմ, պէօյլէ եաբմագըղատա, բէք ալէա հագգընըզ վար տըր:

— Պէն կէրչի, էվվէլ էմիրտէ, պիլի եալընըզ քէյֆիյեէթտէն խապէրտար գըլարագ. քէնտի չարիւրմը շէվիրմէքլիկի գուրմուչ իտիմ իսէտէ, սօնրատան զուհուրա կէլմիչ օլան մէէմուլտէն խարիճ պիր վագաա,

Մ. տը Պուրկէօեիւն տախի իչէ տախիլ օլմասընա լիւզում մէսս իթտիրտիկինտէն, տէրհալ իմզասըզ պիր մէքթուպ գալէմէ ալարագ, վէքիմսէեէտէ պիր շէյ սէօյլէմէմէսինի թալէպ իտէրէք, զէվճէսինին պուրաեա կէլէճէկինի խապէր վիրտիկիմ կիպի, պիզղաթ կէլիպ մէրգումէեի պասսա պիլմէքիկին թարիգինի տախի իշար իյլէտիմ . . . հալ պուքի, սիզինտէ մէրգումէ իլէ պիրլիքտէ կէլտիկինիզի կէօրիւնճէ, հատտէն զիեատէ . . . էվվէթ, հատտէն զիեատէ, թէաճճիւպ իյլէտիմ . . .

—Տիմէք տիր քի, ազիդիմ, զիեատէսիյլէ մէմնուն վէ մէսրուր օլմուլստունուզտուր, բէք ալէա եարմագտասընըզ վէ եարմալըսընըզ, էկէրչի պէն տախի, սիզին եէրինիզտէ օլմուլ օլսա իտիմ, թըպզը սիզին կիպի եարար իտիմ . . . Պէն, զաթէն, Մ. տը Պուրկէօեիւ թանըմագտա տէկիլ իտիմ, տահա պու սապահ, Կան պուլվարը իւզէրինտէ, բասթ կէլա պիր սուրէթտէ օլարագ թանըտըմ, վէ պէյնիմիզտէ զուհուրա կէլէն նիւազիչքեարանէ պիր աշնալըգտան սօնուրա, պիր պիրիմիզէ գարթ տը վիզիթ վիրէրէք, տօսթլուգ բէյտա իյլէտիք վէ պատէհուտէ, մէզքիւր մէքթուպու ալտըղըմտան . . . կիտիպ զէվճէմի, քէնտի վալիտէսի խանէսինտէ պուլտում:

Պունու սէօյլէտիկի վագըթտա, Մ. Տէլմար իւզէրինտէ պիր տիթրէմէ էսէրի միւշահէտէ օլունմաեա պաշլատըղընտան, ճիւզիճէ սիւքիութտան սօնրա, թէքրարէն քէլամէ ա-

ղազ պիրլէ, — «Անալը գըզըլ, իքիսի տախի . . . նամուսլու գասընլար օլտուգլարընտան . . . էվվէթ, իքիսի տախի, հէր շէեի իգըար իյլէտիլէր . . . վէ պիթթապի, պու իթիրաֆ իւզէրինէ, սիզին գօլօնէլին մահէլլի իգամէթինի պիլմէքիկիմ լազըմ կէլտիկինտէն, վէ Մ. տը Պուրկէօյտէն իսէ, մէրգումու թանըմագտա օլմասընը իչիթմիշ օլտուղումուան, տօղրու մէրգումա կիթտիմ, Հալ պու քի մէրգում տախի, սիզին մէքթուպունուզու ալմըզ պուլունտուղունտան ք պուրաեա պիրլիքտէ կէլմէքիկիմիզի թէքիֆ իյլէտի, վէ պէնտէ, գօլօնէլ իլէ իճրա իտէճէկիմ տիւէլլօտա շահիտ սըֆաթըլա հազըր պուլունմագլըղընը շարթ պէեան իտէրէք, մէզքիւր թէքիֆինի գապուլ իյլէտիմ . . .

—Պըչագլա վուրուշմագլըգ իչին, էօյլէ տէկիլմի:

—Էօյլէ օլմասընը, սիզ պիլմէքտէմի իտինիզ: Հա, շիմտի խաթըրըմա կէլտի, էվվէթ, պիլմէքտէ իտինիզ . . . չիւնքի, շիմտի պէն քէնտիմ սէօյլէտի իտիմ:

—Ձաթէն, էվվէլճէ տախի պիլմէքտէ իտիմ, չիւնքի, գարունուն արգասընտան, պիզիմ էֆէնտի իլէ պէյնիմիզտէ կիւզէրան իտէն միւքեալէմէեի տիյնէմիշ իտիմ . . . շիմտի իքի հալտէն պիրի վուգու պուլաճագ տըր, եա սիզ անը էօլտիւրէճէքսինիզ տիր . . .

—Վէ եախօտ մէրգում պէնի էօլտիւրէճէք տիր . . .

—Վէտէ եախօտ, պէլքի իքինիզ

տախի էօլմէերիպ , աղըր սուրէթտէ
եարալանանագսընըդ տըր :

—էկէր էօյլէ օլուր իսէ , սօնրա ,
թէքրարէն վուրուշմագլըղըմըղ իգ-
թիգա իտէճէք տիր . չիւնքի , ազի-
զիմ , պէնիմ գարարը գավիմ իգ-
թիգասընճա , եա էօլմէլիեիմ , վէ եա
տա էօլտիւրմէլիեիմ , պաշգա տիւր-
լիւ օլամագ :

—Ա՛ֆէրին , էֆէնտի , տօղրուսու ,
սիզտէ պու մէրթէպէ պիր մէրտլիք վէ
պիր ճէսարէթ պուլունմասընը մէէ-
մուլ իթմէքտէ տէկիլ իտիմ . տիմէք
տիրքի , սիզ անը էօլտիւրէպիլտիկի-
նիզ թագտիրտէ , վագաս . իքիմիզին
տախի ինթիգամը ալընմըշ օլաճագ
տըր . . . լաքին , եա գալգարտա մէր-
գու՛մ սիզի էօլտիւրիւր իսէ . . :

—է՛յ , ծնատա հիչ պիր պիր շէյ
տիեէմէմ , արթըգ օլ խուսուս իգ-
պալէ պաղըր տըր :

—Եօ՛գ , իշթէ պու օլմատը , էօյ-
լէ իշի իգպալէ պըրագմագլըգտա օ-
լամագ :

—Եա նէ՛ եարմալըրերգ :

—Կէօրմէքտէ՛միսինիզ , էֆէնտի ,
«ինսան եէտիքճէ , իշթահը աշըլըր»
տէմիշլէր տարպը մէսէլտիր , վէ բէք
տէ սահիհ տիր : Շիմտի սիզ , եա-
ղը եագմաեա չըգըշտըղընըրգտա , պէն
քէնտի քէնտիմէ , «էկէր Մ . Տէլմար
շու տիւէլլօտա էօլիւր իսէ , քիւլլի
ղայրէթի հավաեա կիթմիշ օլաճագ
տըր , չիւնքի , նէ քէնտիինճէ վէ նէտէ
պէնճէ ախըր ինթիգամ իթմիշ օ-
լամաեաճագ տըր , վէ կէրչի , պէնիմ
իչին տահա իւմիտ ու թէտպիրլէր
վար տըր , ախըր ինթիգամ իթմէք-

լիկիմ իհթիմալի քէպիրտէն տիր , լա-
քին , անըն իչին . . . » տիմէքտէ իտիմ :

—էօյլէ տիր , սահիհ տիր սէօյլէ-
տիկինիզ , ազիզիմ . . . պիր քէրրէ
էօլտիւքտէն սօնրա , պէնիմ իչին հիչ
պիր իւմիտ գալմաեաճագ տըր , ին-
թիգամ ալմագլըգ միւրատըմ պօ-
շա չըգմըշ օլաճագ տըր :

—Խայր , էօյլէ տէկիլտիր , իթի-
գատընըգ եանլըշ տըր . . . սիզ էօլ-
սէնիզ տախի , ախըր ինթիգամա տա-
լիր օլան զայրէթ ու նէյեէթինիզ
պագըր գալաճագ տըր :

—Ա՛հ , քեա՛շքի էօյլէ օլապիլսէ
իտի , հալպուքի , հայֆա՛քի , օլտէ-
տիկինիզ , իհթիմալտէն տէկիլ տիր :

—Իհթիմալտէն տէկիլ՛մի տիր ,
բէքտէ ալէա իհթիմալտէն տիր :

—Նա՛սըլ , գա՛նղի թէտպիր սայէ-
սինտէ :

—Բէք սատէ պիր թէտպիր
պիր չօճուգ սայէսինտէ . . . :

—Նա՛սըլ չօճուգ :

—Ձէվճէնիզ իլէ . . . ին չօճուղու
մարիֆէթիլլէ :

—Թամա՛մ . . . թամա՛մ . . . - տէ-
տի Մ . Տէլմար , թէքրարէն իւղէ-
րինտէ պիր տիթրէեիշ հասըլ օլա-
րագ , - սիզին էֆքեարընըրճա . . .
նըն չօճուղու մարիֆէթիլլէ . . . էօյ-
լէ՛ մի :

—էօյլէ՛եա , էօյլէ՛եա , էկէրչի սիզ
էօլսէնիզ տախի , ախըր ինթիգամ
սիւահըմըղ պագըր գալաճագ տըր :

—Իեի եա , մէրգու՛մ չօճուգ , նա-
սըլ իտիպտէ ախըր ինթիգամ իթմիշ
օլաճագ տըր . . . - տէտի Մ . Տէլմար
տիւշիւնմէկէ պաշլաեարագ . սիզին

գուրտուղունուզ արգը ինթիգամ
 տօլապընը, նա՞սըլ չէվիրէպիլէճէք
 տիր... տուրունուզ, ազիզիմ, տու-
 րունուզ... զանն իտէրիմ քի... օլ
 եօլտա պիր թէտպիր կէօրէպիլմէք-
 տէեիմ... Պէնիմ քեաֆֆէյի սէրվէ-
 թիմ քէնտի եանրմտատրը, չիզտա-
 նըմտա տրը, չիւնքի, պու եագըն-
 լարտա, զէվճէմլէ պէրապէր, պէրայի
 թէնէզզէհ պիր սէյեահաթա չըգա-
 ճաղըմտան, քեաֆֆէյի ֆօնտօլարը-
 մը վէնուգուտու մէվճուտէյի քեա-
 միլէսի, էմսիյեթի պիր տօսթ եա-
 նընա, էմանէթէն վազ իյլէմիչիմ
 տիր... վէ մէրգումա թաալիւզա-
 թըմտա պուլունտուղունտան, չիմ-
 տի մէքթուպ եագմագըրգտան նիյ-
 եթ ու մագսէտիմ, մէզքիւր մէք-
 թուպու մէրգումա եագարուգ, է-
 կերչի մէզքիւր տիւէլլօտա պէն էօ-
 լիւր իսէմ, քեաֆֆէյի սէրվէթիմի
 քէնտիսինէ թէրք ու հիյպէ իթմիչ
 պուլունտուղումու պիլտիրմէքլիք-
 տէն իպարէթ իտի. պունու պէօյլէ
 եարտըրմ թագտիրտէ, զէվճէմիլէ
 քէնտի չօճուղունու, քեամիլէն մի-
 րաստան մահրում գըլաճագըրմտան,
 վէ անլէրտէ օլ կիւնտէն պէտ իլէ,
 տիւչարը սէֆալէթ օլաճագըլարըն-
 տան, հիչ տէկիլիսէ, պարի օլճիհէթ-
 լէ օլսուն, ինթիգամըր ալմըչ օլաճա-
 ղըմտրը, վէ պու գատարը տախի, է-
 բէյիճէ պիր շէյ տիր, հա՞, նէ՞ տէր-
 սինիզ, էօյլէ տէկիլմի:

— Պու սէօյլէտիկինիզ, պիւթիւն
 պիւթիւն ազըր սէլիմէ գարչը տրը:
 — Սէպէ՞պ. եա նա՞սըլ եարմա-
 լըեըմ, օլանճա սէրվէթիմի, էօյլէ պիր

գարը իլէ քէնտի չօճուղունա պըրագ-
 մալըեըմ, էօյլէ մի:

— Սիզ, բէք պիւյիւք վէ բէքտէ
 տէհչէթամիզ սուրէթտէ պիր ին-
 թիգամ ալմագըրգ իսթէրմիսինիզ:

— Շիւբհէսի՞զ, շիւբհէսի՞զ:

— Բէ՞ք ալէա, մատամքի էօյլէ
 տիր, պուեուրունուզ եագընըզ, ֆա-
 գաթ, պէն հէր նէքի սէօյլէր իսէմ,
 անը՛ եագընըզ, էօյլէ՛ եագընըզ:

— Նէ՞ տիր եագտըրաճաղընը լ,
 պիր վասիյեթիմամէ՞ մի...:

— Պու խուսուստա, պիր վասիյ-
 եթիմամէ եագմագըրգտան պաչգա
 հիչ պիր չարէ եօգ տուր:

— Է՞յ, նէտէ՞ն իպարէթ օլաճագ
 տրը պագալըմ:

— Եագընըզ, սիզ սալթ եագընըզ
 ... վէ եախօտ... խայր, խայր, տահա
 իեիսի, էկէր իսթէր իսէնիզ, պէն
 պիր միւսէվէտտէ գալէմէ ալաեըմ-
 տա, սիզտէ էկէրչի գապուլէ շայ-
 եան կէօրիւր իսէնիզ, անըն սուրէթի-
 նի շէքիպ իմզալաեընըզ. չիւնքի, հէր
 հալտէ, պիրի սիզին իչին, վէ տի-
 կերիտէ պէնիմ եանըմտա գալմագ-
 լըգ իչին, իքի սուրէթէ իհթիեաճ
 պուլունտուղունտան, նաֆիլէ եէր-
 տէ զահմէթ շէքիլմէքտէն իսէ, սիզ
 եագտըրընըզ սուրէթի ալըրսընըզ,
 վէ պէնտէ միւսէվէտտէեի հըֆզ ի-
 տէրիմ:

— Հագգըմտա պու մէրթէպէ էմ-
 նիյեթի իպրագ իտիպ վէ իւմիտ վիր-
 մէքիկինիզ, ազիզիմ, զարի՛պ պիր
 հալ տիր. Սլլահտան օլմուչ տուր-
 տա, սիզի թանըմըչ վէ պուլմուչում
 տուր, եօգսա, ախըր ինթիգամ ի-

տէպիլմէ քլիկիմ իշին , անճագ պիր իհթիմալ պուլունմագտա իտի , հալ պուքի , շիմտի , ատէթա շիւբհէսիզ օլարագ միւրատըմ հուսուլէ կէլէ- ճէքտիր կիպի պիր հալտէ պուլուն- մագտա տըր :

Պու արատա , Բիէթրի աեագտա տուրարագ , վէ պիր թրարէզա իւ- զէրինէ էկիլէրէք , խայլիճէ ուզուն սուրէթտէ պիր միւսէվէտտէ գո- լէմէ ալմագտա պուլունտուղուն- տան , եագըպ պիթիրտիքտէն սօն- րա , քէնտույէ պագմագտա օլան Մ . Տէլմարա թագտիմ իլլէտի :

Մ . Տէլմար , մէզքիւր միւսէվէտ- տէեի օգուտուգտա , իւզէրինտէ պիր սարսըլը էսէրի հասըլ օլարագ , ճիւզիճէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , հէյպէթէնկիզ պիր մէմնունիյեթ իւզրէ մէրգուճա պագարագ , -սիզէ պէն պիր շէյ սէօյլէեթեիմի , մութ- լագա սիզ , ինսան հալ ու գըեաֆէ- թիստէ պիր շէյթան օլմալըսընըզ . . . - տէտի :

-էֆքեարմը թահսին իլէ գա- պուլէ շահան կէօրմէքտէ միսինիզ :

- Հայ հայ . . . մէկէրչի թահ- սին ու գապուլ օլընմաեաճագ պիր էֆքեար մը տըր . . . :

Մ . Տէլմար , տերագապ մէզքիւր թէսպիտին սուրէթիսի շէքմէկէ պաշ- լատըգտա , Բիէթրիտէ , պիր բար- չա քեաղըտ տահա ալտրագ , սա- յիր պիր շէյ տահա եազտը , վէ անը տախի մէրգուճա թագտիմ իլէ , - պունա՞ նէ տէրսինիզ , -տէյի սիւ- ալ իլլէտի :

Մ . Տէլմար պունու տախի օգու-

տուգտա , -ագիզիմ , հիշ պիր տի- եէճէք եօգ տուր , հէր տիւշիւնտիւ- կիւնիւզ տէհշէթամի՞զ տիր : Գիմտի , հիշ շիւբհէ ճայիզ տէկիլտիր , մութ- լագ սուրէթտէ ինթիգամըմ ալըն- մըշ օլաճագ տըր , օլ պապտէ պէն էմնիյեթի քեամիլէ իւզրէ պուլուն- մագտաեըմ : Տօղրուսու , ազիզ տօս- թում , պիլա միւտահէնէ օլարագ սէօյլէրիմքի , սիզ տիւնեաեա , միւ- ճէրրէտ ֆէնալըզ իճրալարը իճատ իթմէքլիք իշին կէլմիշ օլմալըսընըզ տըր . . . - տէտի :

-Քէմալի նէզաքէթ վէ ինսանիյ- եթիսինիզտէն նաշի սէօյլէմէքտէսի- նիզ . . . -տէյի ճէվապ վիրտի Ռիէթ- րի իսթիհզաքեարի պիր թէվազիւ իւզրէ : - է՛յ , էֆէնտի , գարաթընըզ շիմտի պունլարը , վէ , մաագալլահ , տիւէլլօտան սէլամէթ գուրթուլա- մատըղընըզ թագտիրտէ , զէվճէնիզէ թէսլիմ իթմէք իւզրէ , Մ . տը Պուր- կէօեթ թէսլիմ իտինիզ : Փագաթ - տէտի իլավէթէն տախի , մէրգուճուն գուլաղընտան սէօյլէեթէք , - տի- շարրտան պիր արագա սէսի կէլմէք- տէ տիր , պէսպէլլի Մ . տը Պուրկէօյ քէնտիսի օլմալը տըր :

-Տիմէք տիր քի պըշագլարը կէ- թիրմիշտիր , ա՛հ , նիհայէթ իւլ էմը . . . - տէտի Մ . Տէլմար աննընը օ- վուշտուրարագ , -իշթէ պըշագլա՛ր- տա կէլտի :

-էֆէնտի , պիզիմ գօլօնէլ պէյ , պիր սաաթտան պէրու , պիր օտա- տա գարանարագ , մաթօր Մ օրիս իլէ գօնուլմագտա օլտուղունտան , քէ- մալի էմնիյեթի իւզրէ սէօյլէրիմքի ,

պիղիմ սէօյլէտի քլէրիմիպին հիչ պի-
րինտէն խապէրտար օլմամըշտըր . -
տէտի Բիէթրի, - լաքին, տահա զի-
եատէ էմրի պասիրէթ իւզրէ պու-
լունմագլըգ նիյեթի իլէ, արթըգ
պէն շու արալըգտան տիշարը չըգ-
մալըբըմ, -տէյի իլավէյի մէգալ իյ-
լէտի մէրգում, քէնտի օտասը թա-
րաֆընա աչըրըր օլան կիզլի պիր գա-
բուեու կէօսթէրէրէք :

Վէ թամամ, Մ. Տէլմարը թէրք
իթմէք իւզրէ իքէն, մէրգումն խի-
թապէն, - Հիչ տէկիլ իսէ, արթըգ
չիմտի . . . վէլէվ էօլսէնիզ տախի . . .
պիր րահաթը գալպ իւզրէ էօլէպի-
լէճէքսինիզ տիր, - տէտի :

— Ազիզ տօսթում, պէլքի պիր
տահա սիզի կէօրմէքլիք իգպալինէ
նայիլ օլամամ, - տէյի ճէվապ վիր-
տի Մ. Տէլմար, իմտի, էզ ճան ու տիլ
պէեանը թէչէքքիւր իտէրիմ . . .

Թէչէքքիւրէ շաեան պիր շէյ եօգ
տուր, - տէտիքտէն սօնրա, Բիէթ-
րի ղայպ օլուպ կիթտի :

12.

Մ. տը Պուրկէօեիւն արապասը,
գօնաղըն հավիսինտէն իչէրի կիր-
մէքտէ իքէն, գօլօնէլ Րօլան, մա-
ժօր Մօրիս եանընտա օլտուղու հալ-
տէ, հալէա քէնտի եաթագ օտա-
սընտա պուլունմագտա, վէ օլ ան-
տէտէ, պիր եաղըխանէ նէզտինտէ
թուրարագ եաղը եազմագտա իտի :

Մաժօր Մօրիս, աշուրի մէրթէպէ
պիր ղամու էլէմ իւզրէ, մէրգում
տօսթունա պագմագտա իտի :

Գօլօնէլ Րօլան, եազտըղը պիր չօգ-
մէքթուպարը պիթիրիպ գաբաթ-
տըգտան սօնրա, պիր թանէսինիտէ
մաժօրա վիրէրէք, - «էկէր բիչինտէ
կէզիպ արաշտըրարագ, թէքրարէն
Բօլաեը էլտէ իտէպիլիը իսէն, պու-
նու մէրգումէեէ վիրիսին, վէ օլ
վագըթ, կէրէք քէնտիսինին վէ կէ-
րէք չօճուղունուն հալլէրի, պունուն-
լա թահթը թէէմինէ ալընմըշօլուր,
- տէտի :

— Մա թէէսսիւֆ սէօյլէրիմ քի,
ազիզիմ, բէք կիճ գալմըշ օլտուգ,
չիւնքի, նասըլքի սէօյլէտի իտիմ,
պու ագչամ պէն մէրգումէնին գու-
լիպէճիկինէ կիթտիկիմտէ, պանա
սէօյլէտիքլէրինէ կէօրէ, իւզէրինտէ
պիր շաչընըրգ հալ ու ալամէթի
պուլունտուղու թագտիրտէ, իքի
սաաթ գատար էվլէլէճէ, պուլու-
նան ճիւզի պիր շամաշըրլարընը ու-
ֆաճըգ պիր բաքէթ եաբարագ, վէ
չօճուղունուտա պիրլիքտէ ալարագ,
պըրագըպ կիթմիշ իտի . . . Փագաթ,
պու ճիւլէ իլէ տախի, սանա, եա-
րըն, էլտէն կէլտիկի մէրթէպէ ա-
րաեըպ պուլմագլըգա շալըշաճաղը-
մը պէեան ու վատ իտէրիմ, -տէտի
Մօրիս :

— Բէք ալէա ազիզիմ Մօրիս, էլ-
վէրիըքի սէն սէօլ վիրմիշ օլասըն,
արթըգ անըն իճրասընճա հիչ չիւրհէ
ճայիզ օլմատըղընը պիլիրիմ . . . վէ,
իչթէ պու մէքթուպարը տախի . . .
իւզէրլէրինի օգուեուպ մահէլլէրի-
նէ կէօնտէրիրսին :

— Բէք ալէա, անյէրիտէ մահէլ-
լէրինէ կէօնտէրիրիմ :

Պատէհու , գօլօնէլ Բօլան , մէր-
գումա գօճա պիր սանտրգճա կէօս-
թէրէրէք , -պու սանտրգճա տէրու-
նինտէ պուլունան էվրագըն քեաֆ-
ֆէսինի , պիզգաթ քէնտին աթէչէ
վիրիպ եազմալըն . . . իչթէ ա-
նախթարրտա , ալ քէնտի եանընտա
գալըն :

— Անլէրիտէ եագար քիւլ իտէրիմ :

— Էվվէթ , անլէրիտէ եագար պիւլ
իթմէլիսին քի , - տէտի գօլօնէլ կիւ-
լիւմսէեէրէք , - քէնտի զի.քրիմ տա-
խի , մէթրէսլէրիմ թարաֆլարընտան
կէլիչ պուլունան աչգ ու սէվտա մէք-
թուպարը յա պիրլիքտէ քիւլ կիպի
մահվօլուպ պիթսինլէր . - պատէհու ,
մէրգում , իլավէ յի մէգալ պիրլէ , վէ
աեաղա գալգարագ , - Պագսա'նա ,
Մօրիս , պէնիմ գուլաղըմա պիր արա-
պա սէսի կէլտի , մուլթլագա կէլէն Մ .
տը Պուրկէօյ օլմալը տըր . սէնին կի-
պի , իչթէ շիմտի պէն տախի , սօն-
րատան վուգուա կէլէճէք օլան պիր
հալի , էվվէլինտէն հիսա իթմէքլիկէ
պաչլատըմ . . . Սահիհէն սէօյլէրիմ
քի , պու զարիպ պիր շէյ տիր , Լէյբ-
սիք մուհարէպէսի կիւնիւ օլտուղու
միսիլու , պու կիւնքի քէչֆիյեա-
թըն տախի սօղրու չըգմագտա տըր .
Լաքին , պիլիբմիսին , Մօրիս , պագէն
էօյլէ թէսատիւֆլէրտէ վուգու պուլ-
մագտա տըր քի , զայիֆ ֆիքիրլի ա-
տէմլէրէ , ատէթա , թագտիրի Խիւ-
տա գատար գօրգու վիրմէքտէ տիր
. . . զիրա , մուլթլագա պէն պու կիւն ,
իճրա իտէճէկիմիզ րիւսվայճա պիր
տիւլլօտա , տիւչիւպ էօյլէճէկիմտիր .

— Մուլթլագա էօյլէ օլաճագ տըր

տիեէմէզսին . . . մէգքիւր տիւլլօ-
տան սէնի վաղ կէչիրմէքլիկէ , իչթէ
պիւլիւն գուվվէթիմլէ չալըշտըմ ,
հալ պու քի . . . չի' չարէ , սէն քէն-
տին , սէօզ տիյնէմէեիպ կիրիչմէք-
լիլի իսթէմէքտէսին :

— Էվվէթ , չիւնքի , հէմ գապուլ
իտիպ սէօզ վիրմիչիմտիր , վէ վէր-
տիկիմ սէօզիւտէ կէրի ալամամ , վէ
հէմտէ , մէրգում , պաչգա տիւրիւ
պիր տիւլլօ եաբմագլըղ իսթէմէ-
մէքտէտիր . հալիլլէ պէնիմ , մէրգու-
մուն թէքլիֆինի գապուլ իթմէքլի-
կիմ իգթիզա իթմէքտէ տիր , եօգսա
սօնրա , պէյն էլ խալգ , գօրգալըգ
իլամը լէքէսինի , աննըմտա թաչը-
մագլըղըմ լագըմ կէլէճէք տիր քի ,
արթըգ պէնտէ էօյլէ պիր լէքէեի
միւմքին տէկիլտիր իրթիքեապ վէ
թէհամմիւլ իտիպտէ թաչըեամամ :

— Իեի եա , մէկէրչի ալէմ սէնին
նէ մէրթէպէ շէճի վէ ճէսուր օլտու-
ղունու , գաթէն պիլմէքտէ տէկիլ
մի տիր :

— Էվվէթ , պիլմէքտէ տիր , ֆա-
գաթ , օլմազ , եաբմամ , սօնուն-
տա էնվայի մանէալար վիրէնլէր պու-
լունուր , վէ պունտանտա գաթի-
նագար , մէրգում , խօտ պէ խօտ պա-
նա հագարէթ իթմիչտիր , պէն անըն
աճըսընը , էլպէթթէ չըգարմալըեըմ .
եօ'գ , եօ'գ , հէր շէեթ թէհամմիւլ
իտէպիլիրիմ էմմա , միւմքէն տէկիլ
տիր , հագարէթէ կէլինճէ , պիր
տիւրլիւ թէհամմիւլ իտէմէմ :

— Մէրգումուն հագարէթինէ
գարչըրգ սէն տախի հագարէթ իթ-
միչսին տիր , իչթէ անը , անա գար-

չըլըգ սաեապիլիրսին . Եկէր տիւէլլօտա մէրգուժ սէնի Էօլտիւրիւր իսէ , պէն տիւչարը տէհչէթ օլաճաղըմ տըր , վէ Եկէր սէն անը Էօլտիւրիւր իսէն , սէն քէնտին կիրիֆթաըը տէհչէթ օլաճագսըն տըր . չիւնքի , միւտտէթի Էօմբիւնտէ , վէ հէր եհրտէ , Էօյլէ պուչագլա պիր ատէմի բարչալաեըպտա թէլէֆ իթմիչ օլմագլըղընըն թէղէքքիւրիւ , իսթըրընա կէլէճէք , վէ սէնի թագեիգ վէ պիհուղուր իյլէեեճէքտիր . . . կէլ սէօգիւմիւ տիյնտէ , շու տիւէլլօտան սէն վագ կէլ , էն զիեատէ իեի թարիգ , սէլամէթ թարիգ պուտուր :

— Պագսանա , Մօրիս , աճագա սէն քէնտին , պէնիմ եհրիմտէ օլսա իտինտէ . . . վէ պանա վիրմէքտէ օլտուղուն պու նասիհաթըտա պէն սանա վիրսէ իտիմ , նէ՞ տէրսին , մէկէրչի գապուլ իտէ՞ր մի իտին :

— Եկէր Էօյլէ օլմասա իտի , չիմտի պէն սանա պու նասիհաթըր վիրմէկէ գալգըչմաղ իտիմ :

— Աճա՛յիպ , Եկէր սէն , չիմտի պէնիմ եհրիմտէ օլսա իտին , վուրուչմաեաճագ մը իտին :

— Իայր , վուրուչմաղ իտիմ :

— Մատամքի սէօյլէեէն սէնսին , պէնտէ սանա , կէրչի Էօյլէ եաբաչաղընա ինանըրըմ , հալպուքի , պէնիմ էլիմտէ տէկիլ աիր , չիւնքի , պէն ֆէյլէսօֆլուգ թարիգիինի թութանլարտան տէկիլիմ :

— Օլ իուսուստան տօլաեը , թէէսսիւֆ իտէրիմ :

— Հագգընըղ վարտըր , վագատա

տա շայեանը թէէսսիւֆ տիւր . չիւնքի , մէղքիւր տիւէլլօտա , քէօբէք կիպի տիւչիւպ Էօլէճէկիմտիր , զիրա , պէն Էօյլէ գասապ պըչաղը իսթիմալ իտէպիլէնլէրտէն աէկիլիմ , պիլմէմ նա՞սըլ վուրուչաճաղըմ տըր : վէ պոււնտանտա դաթի նագար , չիմտի հիտտէթիմ թէսկին օլմուչ պուլունտուղունտան , հալիլլէ Էօյլէ պիր պիչարէ ատամը , պիւա ըիգգաթ , բարչալամագլըգ քին ու ղայրէթինտէ պուլունամաեաճաղըմ տըր . հալպուքի , մէրգուժ , քէմալի խըչմ ու զազագ իւզրէ իւզէրիմէ հիւճում իտէճէք տիր . վէ պէն իսէ , անագարչը լագըմ կէլէն միւտաֆաա վէ մուգավէմէթէ միւգթէտիր օլամաեաճաղըմ տըր : վէլհասըլ , Մօրիս պու եօլտա պիր տիւէլլօեա չըգըչմագլըգ , ատէթա ճանվէրլիկի գապուլ իթմէքլիք տիր տէնիլսէ , ճայիգ տիր :

— Խասմին օլան ատէմ , մութլագա հէր պիր շէեի կէօղէ ալմըչ , վէ բիւր զազագ քէսիլմիչ օլմալը տըր . . .

— Էվվէթ , վէ մէրգուճուն հագգըտա վարտըր , Եկէր պէն տախի քէնտի եհրինտէ օլմուչ օլսա իտիմ , այնի թարիգի թութար իտիմ . . . վէ պէլքիտէ տահա զիեատէ ֆէնա պիր թարիգէ սիւլուք իտէր իտիմ . . . զէվալը ատէմ , տօղրու տուր պու սէօյլէտիկինտէ , պու հալ քէնտիսի իչին , բէք տէհչէթամիգ պիր հալ օլաճագ տըր : Լաքին , Մօրիս , նէ՞ տիր օ , կէօղլէրին , նի՞ չին Էօյլէ եաչարմագտա տըր , -տէյի իլավէյի մէգալ իթտի գօլօնէլ Ռօլան , քէմալի մուհապպէթ

իւզրէ Մօրիսին էլլերինի սըգաւազ,
- Մէկէրչի պիրիքտէ օլտուղուճուզ
հալտէ, պէլքի երկիրմի տէֆաւար,
էօլիւմ թէհլիքէսինտէն գուլթուր-
մուշ պուլուննան պիզ քէնտիմիզ տէ-
կի՛լ մրեիզ, մէկէրչի Իսբանեատա,
բարասըն պիրինին պէնի խանչէրլէ
բարալամասընա ազ գա՛լմատը մը ի-
տի Ամանն եա Բէպպիմ Մօրիս, պը-
րագ չու չօճուզ լուղու... :

— Պու հալլերին կէրչի քեաֆֆէսի-
նի տախի տէհչէթամիզ տիրլէր... վէ
հաթթա մուսիպէթէնկիզ տիրլէր,
- եիւրէկիմ բարէ բարէ օլմագտա
տըր... Հէնուզ անճագ օթուզ եա-
չընտա պուլունտուղունուզ հալտէ...
քիմ պիլիը, պէլքի բէնչէեի էճէլէ
տիւչէճէքսինիզ... պո՛ւ եօլտա պիր
էօլիւմ իլէ էօլմիւշ օլաճագսընրզ
... հալպու քի, էկէր եաշաեաճագ
օլաճըզ, իսթիտատ ու գապիլիյեթ-
թինիզ սայեսինտէ, քիմ պիլիը... :

Պու հէնկեամտէ, մէրգուճ լա-
գըրտըսընը գաթ իթտիքտէն սօնրա,
թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ, -
նասըլ քի սէօյլէտիք, պու հալ բէք
հէյպէթամի՛զ պիր հալտըր, -տէտի:

— Ատա՛մ սէնտէ, պէն զաթէն
բէք ալեա եաշաեըպ, վէ էօմիւն
սէֆասընըտա բէք կիւզէլ սուրէթ-
տէ չըգարմըլմտըր, բէք բարլագ
մուհապպէթ եօլլարընտա, վէ բէք
չէօհրէթլի մուհարէպէլէրտէ պու-
լունմուշուճտուր... ա՛հ, էվվէթ,
բէքտէ շանըլ մուհարէպէլէր կէօր-
միւշիւմ տիւր... Ասկէրլիք սըֆա-
թըլլա սանա եէմին իտէրէք սէօյ-
լէրիմ քի, Մօրիս, էօլտիւկիւմէ, սա-

յիր հիչ պիր խուսուստա զամ՝ չէք-
մէեիպ անճագ սէնտէն այրըլաճա-
ղմ իչին էսէֆլէ՛ր իտէրիմ... Ծա-
գաթ, սօղրուսու, պիրտէ օլ պի-
չարէ մատամտը Պուրկէօյ իչին, զի-
եատէսիլլէ թէէսսիւֆ իլլէճէկիմ
տիր... չիւնքի, օլ խային գօճասը-
նըն բէնչէյի զուլմունտա գալաճագ
տըր: Պէն շիմտիեթ տէկին, մէրգուճ-
տէ օլ մէրթէպէ պիւլիւք պիր եիւ-
րէք պուլունտուղունու պիլմէքտէ
տէկիլ իտիմ... վէ նամուսում իւ-
զերինէ եէմին իտէրիմ քի, աչգ ու
սէվտա տէնիլէն շէեէ, պու մէրթէ-
պէ ճիտտի սուրէթտէ էհէմմիյեթ
վիւմէքտէ օլմասընը, խաթըրմտան
պիլէ կէչիւրմէքտէ տէկիլ իտիմ: Վէ
սահիհէնտէ սէօյլէրիմ քի, պէն օլ
եօլտա խալիսանէ պիր մուհապպէ-
թէ վէ պիր սատագաթա շայես-
թէ պուլունանլարտան տախի տէկի-
լիմ... իլթէ, սէն քէնտին տա-
խի կէօրմէքտէսին քի, պէն էօյլէ,
քէօր քէօրունա, աչգ ու սէվտա
տէնիլէն շէեէ, էհէմմիյեթ վիրիպ-
տէ, էսիր օլանլարտան տէկիլիմ...
պէնիմ մէրագըմ, անճագ պիր էյ-
լէնմէքլիքտէն իպարէթ տիր... զէ՛-
վալլը գարրճըղազ... քիմ պիլիը,
օլ ալչագ վէ զալըմ Պուրկէօյ, պի-
չարէեէ նէլէր եաբաճագ տըր: Հիչ
տէկիլ իսէ օլ րէֆիգը պուլուննան, վէ
գասապ պըչաղըլլա տիւէլլօեա չը-
գըլմագ իսթէեէն ատէմ իւզերին-
տէ, եապանիճէ պիր ճէսարէթ պու-
լունմագտա տըր, հալպու քի, քէն-
տիսի, սօուզ վէ զատտար պիր երլա-
նա պէնգէմէքտէ օլտուղունտան, պի-

չարէ զէվճէսի, աճապա էլինտէն նէ-
լէ՛ր չէքէճէք տիր տէյի տիւշիւն-
տիւքճէ, թիւյլէրիմ թիքէն թիքէն
օլմագտա տըր . . . Թէքրարէն վէ
սահիհէն սէօյլէրիմ քի, Մօրիս, պու-
խուսուս գալալիմէ բէք աղըր պաս-
մագտա տըր, վէ հէր շէյտէն զի-
եատէ, տէրտի տէրունիմի մուճիպ
օլմագտա տըր . . . Լաքին, չի՛ չարէ
քի, արթըգ պու հալտէ վէ պու
տագըգատա, էլիմտէն հիչ պիր շէյ
կէլէմէզ . . . հա՛, նէ՛ տէրսինիզ, մէ-
կէրչի պիր շէյ եաբապիրիմիեիմ՛:

— Խայր, հիչ պիր շէյ եաբամագ-
սընըզ, — տէտի Մօրիս բէք էլէմ-
նաք պիր սէօյլէյի իւզրէ, — խայր,
հիչ պիր շէյ եաբամագըն, նասըլ
քի, պէն տախի այնի մէրթէպէտէ,
սէնին իչին տիւշարը տէրտի ազիմ
օլմագտա իսէմտէ, էլիմտէն հիչ
պիր շէյ կէլէմէմէքտէ տիր: Հէր
սէօյլէտիկիմ պէր հավա օլմագտա
տըր, հիչ պիր չարէ պուլունմամագ-
տա տըր: Դայրէթ վէ ճէսարէթինին
էօնիւնէ պիր սէտտ չէքէմէմ՛. չիւն-
քի, իչի գատէրէ պըրագճագտա . . .
վէ հէր նէվի ֆէլաքէթիտէ, կէօզէ՛
ալմագտասըն . . .

— Մօրիս, Մօրիս, մէկէրչի, հէր
հալին սօնու էօլիւմ տէկի՛լ մի տիր,
պսնտա թէրէտտիւտ իտէճէք նէ՛
վարտըր, եա պիր կիւն էվվէլ վէ եա-
տա պիր կիւն սօնրա, էօլիւմ էօլիւմ
օլտուղու թագտիրտէ, պիր սաաթ
էվվէլ կիտէր զիրի զէմինտէ րահաթ
պիր ույգու չէքէրիմ . . .

— Մատամքի պու էֆքեարտա-
սըն, հէր նէ մէրթէպէտէ էսէֆ իյ-

լէսէմ պիհուտէ տիր. հիչ պիր չա-
րէ վէ ֆայիտէսի եօգ տուր . . . է-
լիմտէն հիչ պիր շէյ կէլէմէքտէտիր:

— Նի՛ չիւն էլինտէն հիչ պիր շէյ
կէլէմէքտէ տիր, մէկէրչի սօն նէ-
ֆէսիմի թէսլիմ պիրլէ, էպէտիյեթ
եաթաղընա եաթաճաղըմ տագը-
գատա, եանըմտա պուլունուպտա,
«Ալլահա՛ էմանէթ օլ, ա՛ պէնիմ ա-
թիգ տօսթում, ա՛ պէնիմ աթիգ
արգատաշըմ» տիմէքլիք, էլինտէն
կէլէ՛մէզ մի:

Պու հէնկեամտէ գօլօնէլ, գարու-
եա վուրուլտուղունու իչիթտիկին-
տէն — կիրինիզ, — տէտի:

վէ Բիէթրի օտատան իչէրի կի-
րէրէք:

— Գօլօնէլ, — տէտի, — Մ. տըր Պուր-
կէօյ կէլտի, վէ տիկէր էֆէնտի ի-
լէ ճիւզիճէ գօնուշտու գտան սօնրա,
իքիսի պիրլիքտէ սալօնու թէրք ի-
լէ սօֆաեա չըգտըլար, վէ օրատա
սիզի պէքլէմէքտէ տիրլէր. վէ, հա-
զըր պուլունուղալարընրտա խապէր
վիրտիլէր . . .

— Պուտա դարիպ պիր հալ տիր,
օլ խային Պուրկ՛ օյ. քէնտիսի տիւ-
էլլօեա չըգըճմաեըպտա, տիկէր ա-
տէմին պէնի էօլտիւրմէսինի կէօր-
մէքլիք արզու վէ նիյեթիմնտէ պու-
լունմագտա տըր, — տէտի գօլօնէլ
կիւլիւմսէեթէքէք, — Մօրիս, հայտէ
կիտէլիմ՛:

— Նէ՛ սէօյլէեօրսունուզ, էֆէն-
տի, էօլմէ՛ք նէ տիմէք տիր, նի՛-
չին էօլէճէրսինիզ, — տէյի պաղըրօը
Բիէթրի իզհալը էնտիչէ վէ թէէս-
տիւֆ իտէրէք:

— Չի նքի, ա՛ զեվալլը Բիէթրի, շիմտի տիւէլլօեա չըգաճաղըմ:

— Ա՛, աման եա Բէպպիմ, եինէ՞ մի տիւէլլօ, — տէյի պաղըտը Բիէթրի էլլէրինի պիրպիրինէ պաղլա-
եըպ վէ ալթ իւսթ օլտըճասընա պիր հալտէ պուլունարագ:

— Պիլրիմ, ա՛ պէնիմ խուլուս-
քեար Բիէթրիմ, սէն տայիմա սա-
տագաթ վէ խալիսէթ իւզրէ պու-
լունտուն, Վաթլըլօ մուհարէպէ-
սինտէ, պէնի էօլիմտէն գուրթար-
տըղընը գաթան ունութմամըլըմ
տըր: Իմտի, էլէմ իւզրէ օլմաեա-
սըն, նասըլքի զաթէն մաթօրա տա-
խի սէօյլէմիշիմտիր, սէնին իսթիգ-
պալինի, լաեըգըլը սուրէթտէ տիւ-
շիւնմիւշիւմտիւր: Սէնին սատագա-
թընա նիսպէթլէ, սանա հէր նէտէ
եաբսամ ազ տըր:

— Ա՛հ, էֆէնտի նէեէ՞ եարար
պէնիմ իսթիգպալիմին իեիլիկի, —
տէցի հայգըրտը Բիէթրի, սուրէ-
թի զահիրէսինտէն, աշուրի մէրթէ-
պէ իզհարը էլէմ ու քէտէր իտէ-
րէք, — էվվէթ, նէեէ՞ եարար օլ իս-
թիգպալքի, շիմտի պու տագըգա-
տա, պէնտէնիզ, տիւչարը հէյպէ՛թ
օլմագտաեըմ... օ՛ֆ, քեա՛չքի, միւմ-
քին օլսայտըտա, սիզին պիր թիւ-
եիւնիւզէ խալէլ կէլմէքտէն իսէ, պէն
քէնտի ճանըմը ուղըրունուզտա ֆէ-
տա իլլէսէ՛ իտիմ...:

— Ինանը՛րըմ. Բիէթրի, ինանը՛-
րըմ, անը տախի եաբարսըն, շիւն-
քի, իսպաթընը իպրագ իլլէմիշսին
տիր... հա՛յտէ, հայտէ, Ալլահա՛
էմանէթ օլ: Լաքին, • տէկիլ էմ-

մա, շու պաղչէտէքի քիւշիւք գա-
բունուն անախթարը նէ՛րէտէ տիր,
օրատան չըգսագ տահա իյի տիր,
տէրագապ քէնտիմիզի խալի արա-
զիլէրտէ պուլուրուզ:

— Էֆէնտի, — տէտի Բիէթրի, — պէս
պէլլի պու ագչամ մէզքիւր գաբու-
եու գաբատըգտան սօնրա, անախ-
թարը իւզէրինտէ պըրագմըլ օլմա-
լըսընըգ:

— Իեի սէօյլէտին, էօյլէ օլմալըտըր:
Գօլօնէլ Բօլան պունու սէօյլէ-
տիքտէն սօնրա, կիւլիւմսէեէրէք ի-
լավէ պիրլէ տախի, — ամա՛ն եա Բէպ-
պիմ, պունտան իւշ տէօրթ սաաթ
մուգատտէմ, մէլէքսիմա պիր գա-
տընճըղագը իչէրի ալմագ իչին աչմըլ
օլտուղում պիր գաբուեու, շիմտի ի-
սէ, տէհչէթամիզ պիր հալ իչին աչ-
մագլըղա մէճպուր օլմագլըղըմ, մէ-
կէրչի ֆիքը ու խէեալտէն կէչէճէք
պիր շէ՛յ մի իտի...:

— Գօլօնէլ, — տէտի Բիէթրի հատ-
տէն գիեատէ պիր թէէսսիւր իպրա-
ղիլլէ, վէ էֆէնտիսի նէգտինտէ է-
կիլիպ նիեազքեարանէ պիր հալտէ
պուլունարագ, — ըէճալար իտէրիմ,
պարի, քէնտի մէմլէքէթիմ ուսու-
լինճէ հիմմէթ իտինիզ, վիրինիզ շու
տէսթի ալինիզիտէ, պիր քէրրէ պուս
իտէեիմ:

— Սատըգըմ Բիէթրի, նէ՛լազըմ տըր
էրիմի պուս իթմէքիք, կիւզէլ գա-
տընլարը՛ն տէսթինի պուս իտէրլէր,
մէ կէրչի պէն պիր կիւզէլ գարըմը-
եըմ, մատամքի նիյեթին պիր իյ-
ֆայի ինսանիյեթ տիր, սէն էլինի
վէր պանատա սըգաեըմ, վէ ճան ու

տիլտէն սրգաեւրմ՝, զիրա, նասըլ լի սէօյլէտիմ՝, սէնին խալիսէթ ու սատագաթըն, բէ՛ք չօգ տուր :

Բիէթրի, էֆէնտիսի թարաֆընտան զուհուրա կէլէն շու իլթիֆաթտան տօլաեւր, սուրէթի զահրէսինտէն օլ մէրթէպէ ազիմ պիր շիւ քրան էսէրի իպրազ իյլէտի քի կէօզլէրի եաշարմաեա պաշլատը :

Պատէհու, գօլօնէլ Մօրիսէ իշարէթ իտիպտէ, քէնտիսի էօնտէն օլտուղու հալտէ, խասմինին եանընա կիթմէքտէ իքէն, Բիէթրի մաթօրու տուրտուրթարագ վէ եավաշճաճըգ սէօյլէեէրէք, - էֆէնտի, մատամ քի տիւէլլօ իտէճէքլէր տիր. օրատա պիր ճէրրահըն հազըր պուլունմասը, հալիյլէ էլզէմիյեթտէն օլաճագ տըր, վէ պէլքիտէ պու խուսուս, քիմսէնին խաթըրնա կէլմէեէրէք ունութուլմուշ տուր, նէ՞ տէրսինիզ, էօյլէ տէկի՛մի :

—Տօղրու տուր... ֆագաթ, պիլմէմ քի, պարի Մ. տը Պուրկէօյ տիւշինիւպտէ, պիրլիքտէ պիր ճէրրահ կէթիրմի՛շ մի տիր :

—Խայր, էֆէնտի, մէրգում իլէ պէրապէր քիմսէ կէլմէմիշտիւր, քէնտիսի եալընըզ կէլմիշ տիր :

—Մատամ քի էօյլէ տիր, Բիէթրի, չարուգ կիտիպ պիր ճէրրահ չաղըրընըզ... վէ մէրգում կէլտիկինտէ, եանընըզտա պիրտէ ֆէնէր հազըր պուլունտուղու հալտէ, պաղչէ գարուսունտա պէրլէեինիզ... պիգտէ, զաթէն չօգ եիրագտա պուլունմաեաճաղըմըզտան, հինի իգթիզատէ չաղըրտըղըմ կիպի, գօշուպ կէլինիզ :

—Իէք ալէա, էֆէնտիմ, շուրաճըգտա եագընտա պիր ճէրրահ վարտըր, շիմտի կիտէր անը չաղըրըրըմ : Ահ՛, պու նէ՛ ֆէլաքէթ տիր քի կէլտի պաշըմըզա, ինսան տիւշիւնտիւքճէ ագլընա խիֆֆէթ կէթիրսէ ճայիզ տիր... զէվալըր էֆէնտիկիմ, եա մաազալլահ, գալգարտա... :

Պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա, մէրգում գօշուպ կիթտի, վէ մաթօր տախի, գօլօնէլ Րօլանըն արգասընտան եէթիշտի :

Մ. Տէլմար իլէ Մ. տը Պուրկէօեիւն պէրլէմէքտէ օլտուգլարը սուֆատան իչէրի կիրմէգտէն էվվվէլ, գօլօնէլ, մաթօրա խիթապէն, -Մօրիս, հայտէ կիթ շու բիւր զազապ պուլունան հէրիֆէ պիր քէրրէտէ սէն սէօյլէ պագալըմ, պու եօլտա պիր տիւէլլօտան վազ կէչէ՛ր մի, եօգսա, իտտաասընտա իսրար իյլէմէքտէ՞ մի տիր. հագըր գաթէն սէօյլէրիմ քի, պէնիմ պու թէքլիֆիմ, գաթան գօրգումտան նէչէթ իթմէեիպ, իլլա օլ գասապ պըշագլարընտան... չիւնթի, բէք չիրքին վէ բէք նէֆրէթամիզ պիր շէ՛յ տիր :

—Ազիզիմ գօլօնէլ, պիր սօն տէֆա տահա սէօյլէրիմ, նասիհաթըմը տիյնէմէք իսթէ՛ր միսին... շու տիւէլլօեու ըէտտ իթմէք իսթէ՛ր միսին :

—Էկէր մէրգում, սայիր տիւրլիւ սիւահա վուրուշմագլըղը գապուլ իտէր իսէ, բէք ալէա, վէ եօգ, էկէր գապուլ իթմէզ իսէ, սէօգիւմտէն տէօնէմէմ, միւմքին տէկիլտիր, պըշագլա տախի վուրուշմալըեւրմ :

—Կէլ տօսթում կէլ, ընճա իտէ-
րիմսանա, վազ կէչ շու ինատըլըգ-
տան :

—Խայր, Մօրիս, խայր, ազիպիմ,
իհթիմալտէն տէկիլ տիր, նաֆիլէ
սէօյլէմէ :

—Բէք ալէա, մատամ քի էօյլէ
տիր, կէրչի հիչ մէնմուլ իթմէզ ի-
սէնտէ, կիտիպ պիր քէրրէ խասմի-
նէ սիւալ իտիպ պագաեըմ : Պէքլէ
սէն պէնի պուրատա :

Ձէնտ տագըգատան Մօրիս կէրի
տէօնիւպ կէլտի, վէ գօլօնէլ տախի.

—էյ Մօրիս, նէ խասպէր պագա-
լըմ, - տէտի :

—Ասլա լագըրտը տիյնէմէք իպ-
թէմէեօր, մէրգ ում քէնտի իտտաա-
սընտա իսրար իտիեօր, վէ հաթթա.
էկէր սէնին թարաֆընտան ըէտտ օ-
լունտուղունու կէօրիւր իսէ. թէհ-
տիտէ չըգըչաճաղընը տախի աչըգ-
տան աչըղա սէօյլէեօր :

—Հայտէ կիտէլիմ էօյլէ իսէ :

—Պըչագլարտա եանլարընտա
տըր, կէօրտիւմ, այնի գուվլէթտէ
վէ այնի պիւյիւքիւքտէ տիրլէր :

—էօֆ, -տէտի գօլօնէլ թա-
րիֆտէն միւսթաղնի պիր նէֆրէթ
իւզրէ, - աման, շունուն լագըրտը-
սընը իթմէ, օլ ալէա Մանթօն տա-
պանճալարըմ իլէ, եալտըղը հարպ
գըլըճլարըմ տուրմագտա իքէն, շիմ-
տի գալըպտա, գասապ պըչաղըյ-
լա գավղա՝ իթմէքլիք . . . լաքին,
չի՛ չարէ :

— Մ. տը Պուրկէօյ իլէ գարար
վիրտիք քի պունտան պէօյլէ տէօր-
տիւմիւզ տախի հիչ պիր լագըրտը

իթմէեէճէկիզ տիր, վէ սէնինլէ պէն
իքիմիզ էօնտէն կիտէրէք ընհպէր-
լիք իտիպ. անլէրտէ արգամըզտան
կէլէճէքլէր տիր :

Նիհայէթ, գօլօնէլ իլէ մաթօր
գօլ գօլա վիրէրէք պաղչէեէ ինտի-
լէր, վէ Մ. Տէլմար իլէ Մ. տը Պուր-
կէօյտէ արգալարընտան օլտուղու
հալտէ, քիւչիւք պաղչէ գարուսո-
նա կիթտիլէր :

—Կիճէնին գարանլըղը բէք զի-
եատէճէ օլտուղունտան, պիր պիր-
լէրինի, անճագ իւչ ատըմ մէսա-
ֆէտէն կէօրէպիլմէքտէ իտիլէր :

Տէօրտիւ պիրլիքտէ, սիւքիւթ
իւզրէ օլտուղու թագտիրտէ, գա-
բուտան տիչարը չըգարագ, աչըգ-
տա պիր մահէլլէ վասըլ օլտուլար :

Ուզագտան, հէմ զայէթ ուզագ-
տան, կիճէնին տիւմանը օրթասըն-
տա, եալընըզ պիր սօգագ ֆէնէրի
ըչըղը կէօրմէքտէ իտիլէր :

—Իչթէ պուրասը բէք ալէա տըր,
-տէտի Մ. Տէլմար սէսինտէ պիր
տիթրէեիչ պուլունտուղու հալտէ,
հայտէ յինիզ, չաբուգ . . . էլպիսէ-
նիզի չըգարընըզ :

—Պուրատա մը, բէ՛ք ալէա, -
տէտի գօլօնէլ Րօլան :

Մէրգում պունու սէօյլէտիքտէն
սօնրա, սէթրիսի իլէ եէլէկինի չը-
գարըպ պիր թարաֆա աթտը :

Վէ Մ. տը Պուրկէօյտէ, սայքի
գարանլըգտա պիր կէօգսիւզ կիպի
եօգլաեարագ, մաթօր Մօրիսի պուլ-
տու, վէ նազիքեանէ պիր սէօյլէ-
յիչլէտէ, -էֆէնտի, իչթէ պըչագ-
լար, հէր նէ գատար սաբլարը թա-

րաֆրնը սիզէ թագ տիւ՛ իթմէքտէ
իսէմտէ , օրթալըգ բէք գարանըգ
օլուպ . վէ գազարա էլինիգի եա-
րալամանըգ իհթիմալտէն պուլուն-
տուղոնտան , պիրինի ալընըգ , լա-
քին , տիգգ աթ իտիպ սագընարագ
թութուենուզ , -տէտի :

—Բէք ալէա , էֆէնտի . լաքին ,
մալիւմ եա , պիզիմ իքի միւտա-
րիպլէր , պըչագլարը ալըպտա , գար-
չը գարչըեա կէլտիքլէրինտէ , պիր
պիրինտէն իւչէր ատըմ եիրագտա
տուրաճագլար տըր , -տէտի Մօրիս
մէգքիւր պըչագլարտան պիրինի ա-
լարագ , - վէ , վուրուչմագլըգ իշին
տախի , իւչ քէրրէ էլ վուրմագլա
վիրիլէճէք օլան իշարէլթէ պէքլէմէ-
լէրի լազըմ կէլէճիք տիր :

—Բէք ալէա , էֆէնտի , -տէտի
Մ . տը Պուրկէօյ տէրքեար օլան սէ-
վինճինի սէթրէ չալըչարագ , - վէ
իւչիւնճիւ էլ վուրուչտա , հարէքէ-
թէ պաչլաեաճագլար տըր :

Մէրգու՛մ պունու սէօյլէտի քտէն
սօնրա , Մ . Տէլմարըն եանընա կիթտի .

Վէ Մօրիս տախի գօլօնէլին եա-
նընա կիթտի վէ ,

—Ա՛լ , Ատալպէր , -տէտի մէր-
գու՛մ եավաչ պիր սէս իլէ սէօյլէ-
եէրէք , վէ էլինտէքի պըչաղը քէն-
տի տօսթուենա թագտիմ իտէրէք :

Պատէհու , պիր սօն տէֆա օլա-
րագ , քէմալի մուհապպէթ իւզրէ ,
պիր պիրի էլինի սըքտըլար :

Վէ պունտան սօնրա . գօլօնէլ է-
լիլէ պըչաղըն չէքիսի վէ էսինի պօ-
եունա՛ վէ քէօկինլիլի տէրէճէսինի
թէֆթիչ իլէտի :

Մէգքիւր պըչագ , աչաղըսը էնի ,
վէ ուճու էյրիճէ վէ զայէթլէտէ քէս-
կին պիր հալտէ իտի :

Մէրգու՛մ , մէգքիւր պըչաղը թէֆ-
թիչ իյլէտիկինտէ , թապիի ճէսարէ-
թինէ րազմէն օլտու զու հալտէ , իւ-
զէրինտէ թէքրարէն պիր էսէրի
տէհչէթ հասըլ օլտու :

—էֆէնտի , - տէտի Մ . տը Պուր-
կէօյ մաթօր Մօրիսէ խիթապէն , -
զանն իտէրիմքի . արթըգ շիմտի պէն
միւտարէպէ նըչանընը վիրէպիլիր-
սինիզ . . . չիւնքի , միւտարիպ է-
ֆէնտիլէրին իքիսի տախի հազըր
պիր հալտէ պուլունմագտա օլմալը
տըրլար :

—էվվէթ , իշարէթէ պէքլէմէք-
տէեիմ , -տէյի ճէվապ վիրտի Մ .
Տէլմար :

—Պէն տախի հազըրըմ , -տիեէ-
րէք . քէզալիք գօլօնէլ օլանըն ճէ-
վապ վիրտիկի իշիտիլտի :

Պունուն իւզէրինէ , մաթօր Մօ-
րիս , իւչ քէրրէ , էլլէրինի պիրպի-
րինէ վուրարագ իշարէթ վիրտի :

Պիրտէ իւչիւնճիւ իշարէթին սէսի
իշիտիլիր իշիտիլմէզ , կիճէնին գա-
րանըղընտա վէ սուսըղունտա , ի-
քի թիւտարիպլէրին , պիր խըչմ ի-
լէ աեագ ալմալարը բաթըրտըսը ի-
լէ , նէֆէսլէրի քէսիլէրէք , հիւ-
ճուճար իթմէլէրի սէսի իշիտիլտի
իսէտէ , տիհանլարընը աչըպտա հիչ
պիր լագըրտը սէօյլէմէտի քլէրի տա-
խի անլաչըլտը :

Հալ պու քի , գարանըգտա նէ
եաքտըգլարը , վէ նէ եօլտա հիւ-
ճու՛մ իթտիքլէրի կէօրիւլէմէեիպ ,

անճագ քէնտի գարարթըլարը իլէ պիրտէ շիտտէթ իւզրէ հարէքէթ-լէրի գարարթըլարը ֆարգ օլունապիլմէքտէ իտի :

Պու միւ տարէպէ , անճագ օն պէշ երկիրմի սանիյեէ գատար տէվլամ իթտի :

Պիրտէ մերգումանտէն պիրինին , անճայիպ պաղըրըլար իլէ սըզլաշմասը իշիտիլտի :

Կէօրիւմէքտէ օլան գարարթըլար պիր արալըգ սալլանտըգտան սօնրամաշվ օլտուլար . վէ իքիսինն տախի եէրէ տիւշտիւ քլէրի , վէ տէպէլէնմէկէ պաշլատըգլարը ֆէհմ օլունտու :

— Նէթիճէսի հէր նէտէ օլմուշ օլսա , պէն արթըգ գարար վիրիպ վէ պէեան իտէրիմ քի , պու տէհշէթֆէրմա միւտարէպէեէ խիթամ վիրիվէլիտիր . —տէ յի պաղըրտը Մօրիս , — կէլինիզ , էֆէնտի , կէլինիզ , հէնուզ վազըթ վար իքէն կիտիպ մէրգումանը անըրմանա՝ չալըշալըմ :

— Աֆվ իտէրսինիզ , էֆէնտի . . . Մ . Տէլմարըն միւրատը , եա էօլիւպ վէ եատա էգտիւրիւնճէեէ գատար , մութլագա վուրուշմագլըգ տըր . . . էկէր մէրգում մէճրուհ օլմամըշ իսէ , հէր հալտէ , թէքրարէն վուրուշաճաղընտա ապա շիւքէէ ճայիզ տէկիլ տիր , — տէ յի ճէվապ վիրտի Մ . տը Պուրկէօյ :

— Իեի՛ եա , էֆէնտի , քի՛մ պիր . պէլքի մէրգում քէնախի՛ էզլմիւշ տիր . . . — տէ յի հայգըրտը Մօրիս տիզլէրի իւզէրինէ էկիլէրէք . վէ գարանըգտա տիւշարը հէյպէթ

օլուպտա , իքի խասիմէրի արամաեա պաշլաեարագ , շիւնքի , մէրգումուն զանիւրնճա , իքիսի տախի տիւշիւպ էօլմի չէք իտի :

— Ապալպէ՛ր . . . —տէտի մէրգում պօզուգ պիր սէս իլէ սէօյլէեէրէք , — Ատալպէր . . . իշիթմէքտէ միսին . . . :

— Մ . Տէլմար , Ագիզիմ Տէլմար , — տիվէքտէ իտի քէզալիք Մ . տը Պուրկէօյտէ քէնտի արգատաշընը արաեարագ , — նէ՛ խապէր . . . նէ՛ հալտէսին , նա՛ սըլ , պէճէրէպիլտի՛ն մի . . . միւրատըմըգ հասըլ օլտու՛ մու . . . :

Պունլարա , գարշըլըգ հէշ պիր ճէվապ սէսի ալընամատը .

Մատօր Մօրիս պիր թէլաշլա էլիւնի չէքէրէք , — ա՛ . . . գանլար . . . գանլար . . . — տէտի :

Վէ օլ հէնկեամտէ , գօլօնէլին գօնաղը պաղչէսի գաբուսունտա բարլամագտա օլան ըշքը կէօրտիւկիւնտէն , վէ Բիէթրինին պէքլէմէքտէ օլմասընրտա տէր խաթըր իլլէտիկինտէն , — Բիէթրի . . . սի՛զ միսինիզ , օրատա՛ մըսընըգ . — տէ յի չաղըրտը :

— Էվվէթ , մատօր էֆէնտի , —տէ յի ճէվապ վիրտի մէրգում :

— Չարո՛ւգ ֆէնէրի ալարագ գօշուպ կէլինիզ , — տէտի Մօրիս :

Բիէթրի գօշուպ կէլտի :

— Հա՛նը , ճէրրահ նէրէտէտիր , — տէտի Մօրիս :

— Գօնսգտա տըր , — տէտի Բիէթրի , ֆէնէրի թուլթմագտէ օլտուղու էլի տիթրէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ , ֆէնէրին ըշըղընը մէրտանը միւտարէպէեէ տօղրու չէվիրէրէք :

Կիճէնին սիֆիր գարանըրը օր-
թասընտա, եալընըզ պիր ֆէնէր ը-
չըղընըն, եէր իւզէրինտէ սէրիլիպ
եաթմըչ վէ գանլարա պօեանմըչ օ-
լան իքի քիչինին, նէ մէրթէպէ հէյ-
պէթամիզ վէ տէհչէթէնիզ պիր հալ-
տէ կէօրիւլէճէքլէրի, արթըզ նագլ
ու թարիֆէ միւհթաճ տէկիլտիր :

Մ. Տէլմար արգասը իւզէրինէ
տէվրիլմիչ օլտուղունտան, ալմըչ օլ-
տուղու ճարիհալար սաեըլապիլմէք-
տէ, վէ կէօմլէկի իլէ սինէսի, գան-
լարա միւլէմմա պիր հալտէ պու-
լունմագտա իտի :

Վէ պօղազընտա տախի, գօճա պիր
ճարիհա աչըլմըչ իտի :

Մէրգուճ, մէզքիւր պօղազընտա-
քի պիւլիք ճարիհատան էօլմիւչ
օլուպ, սօլ էլինին սինիրլէրի չէքիլ-
միչ պուլունան բարմագլարը արա-
սընտա, խասմի գօլօնէլին կէօմլէ-
կի բարչասընը հալէա թուլթմագտա
օլտուղու կիպի, սազ էլինտէ տախի,
քէզալիք սինիրլէրի չէքիլմիչ, վէ
սօուեուպ օտուն քէսիլմիչ պուլուն-
տուղու թագտիրտէ, քէնտի պըչա-
ղընը սըգը սըգը թուլթմագտա իտի :

Բիէթրի ֆէնէրի կէթիրտիկինտէ,
գօլօնէլ օլան, եիւզիւ գօեու տէվ-
րիլմիչ իտի, Մաժօր Մօրիս իլէ Բի-
էթրի մէրգուճու թուլթուպ գալ-
տըրտըլար. նէֆլսի հալէա իւզէ-
րինտէ իտի. վէ սինէսի իլէ գօլ-
լարը, սայքի բարչա բարչա օլմուչ
օլտուգտան պաչգա, սօլ մէմէսի-
նին պիրազ աչաղըսընտա տախի,
միւհլիք նէվինտէն օլարագ, գօճա
պիր ճարիհա կէօրիւլմէքտէ իտի :

Վէ պուլունտանտա, Մ. Տէլմարըն,
քէնտի նիյեթէթ վէ միւրատընտա
սէպաթ իւզրէ պուլունարագ... նա-
սըլքի թա էվվէլինտէնտէ սէօլլէմիչ
իտի, տայիմա մէրգուճու, թա եիւ-
րէկինտէն վուրուպ էօլտիւրմէքլիք
ղայ լէթինտէ պուլունտուղու, ան-
լաչըլմագտա իտի :

Մ. տը Պուրկէօյ իլէ մաժօր Մօ-
րիս, վէ Բիէթրինին կիտիպ չաղըր-
մըչ պուլունտուղու ճէրրահ իլէ գօ-
նաղըն խալգը, կէրէք Մ. Տէլմարըն
ճէսէտինի, վէ կէրէք, էօլիւճ հա-
լինտէ պուլունան գօլօնէլի, պիթ-
թապի, թուլթուպ գօնաղա կէօ-
թիւրտիւլէր :

Գօլօնէլ Բօլան, կէրչի խոյլի վա-
գրթլար, իւմիտսիզ պիր հալտէ է-
սիր ֆիրաչ օլտու իսէտէ, պէրէքէթ
վիրսին քի, սըհհէթի պէտէնիյեթսի
գաթէն պէրքէմալ օլտուգտան պաչ-
գա, ճէրրահըն սանաաթճա մէհա-
րէթի իլէ, մաժօր Մօրիսինտէ տիգ-
գաթ ու իհիթիմամը ֆէվգէլատէսի
միւնգամմօլունտուղունտան, ատէ-
թա պիր հիքմէթ նէվինտէն օլարագ,
իքի մահ զարֆընտա, էօլիւմտէն
գուրթուլուպ քէսպի իֆագաթ իյ-
լէտի, վէ պէրայի տէֆի զամ վէ
թէպուիլի ապ ու հավա, մաժօր Մօ-
րիսի տախի պիրիքտէ ալարագ, ի-
թալեանա սէյեանաթա չըգտը :

Սատըգը օլան Բիէթրի տախի
պիրլիքտէ պուլունմագտա իտի :

ԳԸՍՄԸ ԵՎ ՎԵԼ

13.

Նագլ իթտիկիմիզ վագրալար իւզէրինտէն սայքի երկիրմի իքի սէնէ կէչտիքտէն սօնրա , անճագ գբրգ շաղարընտա օլուպ , ղայէթ լաթիֆ վէ նագիք վիճուտու , վէ հիւանի ճէմալի վէ զարաֆէթ ու հալալէթիտէ եէրինտէ օլան , ֆագաթ , լէհճէնի-նին սօլղունչու ղունտանտա , սրհհէթի պէտէնիյեէսի ղայիֆճէ պիր հալտէ օլմասը անլաչըմագտէ պուլունան պիր գատըն , ղայէթլէ սիւսիւ վէ միւքէմմէլ սուրէթտէ թէզերին իտիլմիշ ուֆաճըգ պիր սալօնտա օթուրարագ , եաղը եաղմաղլա մէշղուլ պուլունմագտա իտի :

Սէրգումէ գատըն , եաղմագտա պուլունտուղու պիր մէքթուպու զարատրգտան սօնրա , չընղըրաղը չէքտի , վէ անինտէ իչէրի պիր խըտմէթքեար կէլտի :

Մէրգումէ , մէգքիւր խըտմէթքեարա , -անապա Մ. Բիէթրի քէնտի օտասընտամը տըր , - տէյի սիւալ իլլէտի :

— Էվլէթ , մատամ գօնթէս , քէհեա էֆէնտի քէնտի օտասընտա տըր , վէ տահա շիմտի կէլտի , - տէտի :

— Սէօյլէեհինիգ , ղէճա իտինիգտէ ազաճըգ աչաղը ինսին , պուրաեա կէլսին , քէնտիսինէ սէօյլէեհճէկիմ վար տըր , -տէտի մէգպուրէ :

Խըտմէթքեար կիթտիքտէն ճիւզիճէ սօնրա , Բիէթրի կէլտի :

Մէրգումուն սաչլարը քեամիլէն

աղարմըշ օլուպ , վէ տայիմատա ուզուն պիր հալտէ պուլունտուղունտան , լէհճէսինտէ շայեանը իհթիրամ պիր հալ ու էսէր միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

— Ազիզիմ Բիէթրի , - տէտի մէրգումէ գատըն քէմալի նէզաքէթ վէ հիւրմէթ իւզրէ սէօյլէեհէրէք , -սիզէ եհինէ պիր զահմէթ վիթէճէկիմտիր :

— Ստանամ , - տէտի Բիէթրի , - տայիմա էմրի ալինիգէ հազրր ու միւնիաղրը պուլունմագտաեւըմ :

— Ս'հ , պիլիրիմ , ազիզիմ , - տէտի մէրգումէ կիւլիւմսէեհէրէք , - սիզ հիւրմէթ նէվինտէն պիր շէյ օլտուղու հօղտէ , տէրքեար օլան քէնտի սատագաթ ու խալիսէթինիգի ժէնէրալ քէրիմէմ վէ քէնտիմ միեանէ միգտէթագսիմէ մուվաֆֆագ օլապիլմէքտէսինիգ , շէօյլէ քի , մէգքիւր սատագաթ ու խալիսէթինիգի , իւչիւմիւզ հագգընտա տախի , պիր սուրէթի միւքէմմէլէտէ իֆաեա միւզթէտիր օլապիլմէքտէսինիգ տիր , վէ կէրչի , սիզին պու հալինիգ , ղարայիպ նէվինտէն պիր շէյ տիր , հալպու քի , խայլիճէ ղէմանլէրտէն պէրուտէ , օլեօլտա ղարայիպ նէվինտէն օլան բէք չօգ ղայրէթ վէ սատագաթլարընըր կէօլիւպ ալըմըշ օլտուղունտուղտան , արթըգ թէաճիւպ իլլէմէքտէ տէկիլիմ տիր :

— Մատամ , հագգը աճիգանէմտէ , շայէսթէ պուլունտուղունտան բէք չօգ ղիեատէ հիւրմէթ ու իլթիֆաթա հիմմէթ պուեուրմագտասընըգ , վէ պուտա , մահզա քէնտի ուլուվլի ճէնապընըղտան նէչէթ իլլէմէքտէ

տիր : Աճապա , էմրի ալինիզ նէտէն
իպարէթ տիր , պիլէ պիլի՛րմիեիմ :

—Սէն-Լազար մահպուսխանէսինէ
կիթմէ.քլիկինիզի բէճա իթմէ.ք իս-
թէր իտիմ :

—Սէն-Լազար հապսխանէսինէ մի :

—Էվվէթ , գատընլարա մախսուս
պուլունան հապսխանէեէ :

—Ա՛հ , պա՛շ իւսթիւնէ , էֆէնտիմ ,
պէս պէլլի , մատամ գօնթէս , եինէ
եէնի պիր խայր ու սէվապ իճրասընա
հիմմէթ պուեուրմագլըգ նիյեէթի
մէմուհէսինտէ օլմալըսընը տըր :

—Պիր իեիլի՛ք մի . . . Բիէթրի ,
պիր իեիլիքտէն տախի պիւլիւք պիր
ֆազիլէթ սաեըլսա սէզա տըր , շէօյ-
լէ քի , առիյեէեէ տայիր պիր մու-
ամէլէ յի շէտիտէ վէ զալիմանէնին
տէֆ ու իսլահընա տայիր տիր , վէ
ինչաալլահ , էկէ շի մէմու լիմաէն
պուլունաուղու իւզրէ , մուվաֆֆազ
օլուրտա , պիւլիւք պիր պիսթի-
եարլըզլա , պիր թէսատիւֆ սայե-
սինտէ , եանի իմզ սըլզ պիր մէք-
թու պ իլէ հագ գլմտա ալմըշ օլտու-
ղու , զայէթլէ պատիի իֆթիխարըմ՝
օլաճագ պիր նասիհաթա թէվֆի-
գան , իմուպտ ու մուավէնէթիմէ
միւրաճաաթ իյլէմէսի իւզէրինէ
թահթը հիմայէմէ ալմըշ օլտուղում
պիր գատըն հագգընտա իգթիզա
իտէն պիր լութֆ ու քէրէմի էլտէ ի-
տէպիլիբիմ :

—Տիւնեա ալէմ բէք ալէա պիլ-
մէքտէ տիր քի , մատամ գօնթէս ,
զաթը ալիյեէնիզ , մահպէստէ պու-
լունան գատընլարը հիմայէ իյլէմէ.ք-
լիք խուսուսուստա , պիւլիւք պիր

չան ու շէրէֆ գազանմըշ օլտուղու-
նուզ միսիլու , նուֆուզ ու թէէսսի-
րինիզ տախի պէր քէմալ պիր հալտէ
պուլունմագտա տըր :

—Հիշ տէկիլիսէ , մէզպուր պէտ-
պախթ կէնճ գատըն հագգընտա ,
էլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ , շայը-
շաճաղըմ տըր : Մէրգումէ , շիւբհէ-
սիգ օլարագ , պիր թագսիրաթտա
պուլունմուշ օլմալը տըր . . . ֆագաթ
պու ճիւմիէ իլէ տախի , պիկիւնահ տըր
վէ պի լէքէ տիր , զէվալլըեը , էվ-
վէլա գանտըրըպ պաշտան չըգար-
մըշլար , վէ պատէհու տախի , եիւզ իւ-
զէրինէ պըրագմըշարտըր , վէ , կէրշի
մէզպուրէտէ , պատէհու իւմիտ քէ-
սի.քլիկինէ տիւշէրէք , օլ քէնտիսինի
պաշտան չըգարմըշ օլան ատէմին
էօմրիւնէ գաստ իթմէ.քլիք իսթէմիշ
իսէտէ , հէլէ թէշէ.ք.քիւր օլունուր
քի , էօլուրիւլէմէեիլ , ալլըր պիր սու-
րէթտէ եարալամիշ տըր . . . Վէ հա-
քիմէր , մէրգումէսին կէնճլիկինէ
մէրհամէթ իտիպ , վէ սապրգալը
պիր կէնճ օլմատըգտան պաշգա ,
հիւսնի հալիտէ անլաշըտըղը կի-
պի , պու ճինայէթինտէն տօլաեը-
տա նէտասէթ կէթիրօիկինի կէօր-
տիւքլէրինտէն , լութֆէն , եալընըզ
իքի սէնէ իյին , մահպուսիյեէթինէ
հիւքմ իյլէմիշլէր տիր :

—Պէնտէնիզին էֆքեար ու իթի-
գատընճա , մատամ գօնթէս , պաշ-
տան չըգարմըշ օլան ատէմ հէր քիմ
իսէ , պիչարէնին մէզքիւր խըշմ ու
ղազապը նէթիճէսինէ , բէք ալէա
շայէսթէ պուլունմուշ տուր . . .

—Հէյվահ , վագըատա էօյլէ տիր ,

սէօյլէտիկինիդ բէքտէ հագգը տըր. ֆագաթ, պու հագգը թանըբըպտա իգրար իթմէքլիք իչին, օլ եօլտա ալտատըլըպ պաշտան չըգարըլմա- օընտա, պիչարէնին, օլ եիւզտէն չէ- քէճէկի խէճալէթ ու տերտի ազիմի, անճագ վիճտան կէօզլէրի նէգտինէ կէթիւրէրէք մուհաքէմէ իթմէքլիք իգթիզա իթմէքտէ տիր. . . : Հէլէ, մէզպուրէ մահպէսէ իլգա իտիլէլի- տէն պէրու, քէնտի էֆայ ու հարա- քեաթընտա, օլ մ'ըթէպէ պիր հիւս- նի հալ իպրազ իտիպ, վէ օլ մեր- թէպէտէ հայավէթ ու իթատթ վ. թէսլիմիյեթի իպրազ իթմէքտէ տիր. քի. կէօրիւպ թանըբանլարրն քեաֆ- ֆէսի տախի, աճրեըպ հագգընտա հիւսնի թէվէճճիւհ բէյտա իթմէք- տէ տիրլէր. . . :

— Հիչ չիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր քի, մատամ գօնթէս, հիմայէյի ալիյ- եէնիզ սայէսինտէ, արզու օլունան մուվաֆֆագըրյեթի հուսուլէ կէլէ- ճէք օլմալը տըր :

— Մէէմուլ իտէրիմ, ինչաալլահ, չիւնքի, մէզպուրէնին պուլունտուզու Սէն-Լազար հապսխանէսի միւտիրի դատընլարտան պիրի թարաֆընտան պու կիւն ալաճաղըմ պիր լայիհատա, հագգընտա հիւսնի հալլէր կէօրէ- ճէկիմտէն, կէրչի զիեատէսիյլէ իւ- միտ վար պուլունմագտա իսէմտէ, հայֆա՛քի, ազիզիմ Ռիէթրի, պիզ- զաթ քէնտիմ կիտէմէեէճէկիմտէն, պէնիմ եէրիմէ, սիզին կիթմէնիզի, վէ պիզզաթ միւտիրէյի մէրգումէ մատամ Տավիտի կէօրէրէք, չու մէք- թուպ իլէ պէչ առէտ լիրաեը թէս-

լիմ իլլէմէնիզի ըէճա, իտէրիմ. . . չիւնքի, մէրգումէեի, պանա գար- չըլըգ մէքթուպ եազարագ ճէվապ վիրմէքլիք զահմէթ ինտէն գուրթար- մագ իչին, մէքթուպումտա, լազըմ կէլէն պիր լայիհաեը սիզէ վիրմէսինի պէեան իլլէմիչիմ տիր, զիրա, մա- լիմեա, սիզ պիզիմ սատըզըմըզ- սընըգ, հագգընըզտա էմնիյեթի քեամիլէմիզ վար տըր, վէ հալիլլէ մէրգումէտէ, թահթը հիմայէմտէ պուլունան գատընա տալիր, էկէր եէնի պիր չէ, վար իսէ սիզէ պէեան իլլէեէճէք տիր. . . :

— "Աչ իւսթիւնէ, մատամ գօն- թէս, Էմրի տայնիզի, քէմայի տիգ- գաթ իւզրէ իճրա իաէճէկիմէ էմ- նիյեթի իտէպիլիրտինիզ :

— Ազիզիմ Ռիէթրի, սիզէ պաշգա պիր զահմէթ տահա վիրէճէկիմտիր, մալիւմեա, էօմրիւմիւզիւն էքսէր գըսմընը, պիրպիրինէ տապան տա- պանա զըտտ օլան հալլէր վէ վա- գըալարիլէ կէչիրմէքտէեիզ, չիւնքի, իչթէ պէչէրիյեթի հալի պէօյլէ տիր, -տէտի մէրգումէ իլավէթէն վէ կիւ- լիւմսէեէրէք, - չունու տախի ըէճա իտէրիմ քի, մէզքիւր մահպուսխա- նէտէն չըգտըգտան սօնրատա, Օ- բէրա թէաթրօսու իտարէխանէսի- նէ կիթմէլիսինիզ :

— Աճապա նի՛չին, եօգսա, մատամ գօնթէս, եէնի թութուլան լոճա- տան մէմնուն օլմատընըզ մը :

— Խայր, մուղայիրի օլարագ, կէր- չի բէքտէ վէմնուն օլմուչումտուր, ֆագաթ, նասըլ քիտէ մէէմուլի գա- վիտէն տիր, էկէր ժէնէրալըն ար-

զուսու հուզուրբէզիր օլաճագ օլուր
 իսէ , մէզքիւր թէատրօտաքի լօճա-
 եա , արթրգ իհթիեան զալմսեա-
 ճագ տրր . հալպուքի, ալթը ալլը-
 զրտա բէչինան վիրիլմիչ օլտուզուն-
 տան , էկէրչի իտարէ թարաֆըն-
 տան կէրի ալընըր իսէ, պիր մրգտար
 շէյտէ թէնգիլ իտէրէք իեատէ իթ-
 մէք իսթէմէքտէ եիմ :

— Մատամ գօնթէս , թէաթրօ-
 նուն իտարէսի թարաֆընտան, մէզ-
 քիւր լօճանըն կէրուեէ գապուլ օ-
 լունմասընը մէէմուլ իտէմէմ , չիւն-
 քի, իտարէլէր , էօյլէ գօլայլըզլա
 բարա իեատէ իթմէզլէր . ֆագաթ,
 պու ճիւմէ իլէ տախի , սայիր պի-
 ըինէ սաթըլապիլմէսիտէ իհթիմալի
 գալիտէն տիր :

— Նա՞սըլ օլապիլիր օ :

— Մատամ գօնթէս , իթալեան
 Օբէրասընտա իճրա իտիլէն ֆէվգ
 էլատէ պիր օբէրատա հազըր պու-
 լունտուղունուզու, էլպէթթէ տէր-
 խաթըր իյլէմէքտէսինիզ , էօյլէ տէ-
 կիլմի :

— Էվլէթ, չիւնքի, հաթթա պիզիմ
 իչին բէքտէ կիւզէլ պիր լօճա թէ-
 տարիք իյլէմիչ իտինիզ :

— Պէնտէնիզ մէզքիւր լօճա պիլէ-
 թինի , օլ կիճէ , թէաթրօտան ալ-
 մսեբպ , իլլա , ալտըղըմ մալիւմաթ
 մուճիպինճէ , եագընտա պուլունան
 պիր գահվէխանէեէ միւրաճաաթ
 իլէ, էլտէ իտէպիլմիչ իտիմ , չիւնքի,
 պիր թագըմ ատէմէր , սայիր իչ
 պուլամսեարագ , ֆրանսըզ վէ իթալ-
 եան օբէրալարը պիլէթլէրի սաթ-
 մագըրգ տէլլալըղընը , քէնտիլէրճէ

պիր քիսպ ու քեար իտինմիչ օլտուգ-
 լարընտան , մէզքիւր գահվէխանէտէ
 թօբլանարագ , թալիպլէրինէ սաթ-
 մագտատըրլար . Ա՛հ, մատամ գօնթէս
 պիլմէզսինիզ , Փարիստէ , տահա նէ՛
 գատար պու նէվտէն էմրի թէայեիւչ
 թարիզլէրի պուլունմագտա տըր :
 Հէր նէ հալ իսէ , մէրգ ուման պիլէթ
 տէլլալարընըն , պիր չօգ միւչթէրի-
 լէրի պուլունտուղունտան , չօգ իհ-
 թիմալտէն տիր քի , պէլքի անլէրէ ,
 հիչ զարար տախի իտիլմէքսիզին ,
 սաթապիլիրիմ , վէ պէօյլէ պիր խու-
 սուստա , զարարսըզ գուրթուլմագ-
 լըգտա , մատամ գօնթէս , հէմ է-
 հէմմիյեթտէն տիր , վէ հէմտէ զի-
 եատէսիյլէ էհէմմիյեթտէն տիր . . .
 չիւնքի , սիւս վէ տարաթ , վէ եա-
 խօտ զէվգ ու սէֆահաթ եօլունտա
 զուհուրա կէլէն զարար , գաթմէր-
 լի պիր զարար տիմէք տիր :

— Հա՛ , անլպտըմ , ազիզիմ Ռի-
 էթրի, անլատըմ , հագգընըզ վար-
 տրր , պիլիրիմ սիզին նէ մէրթէպէ
 իտարէճի օլտուղունուզու, քէհեա-
 լար իչինտէ , վէ էմի իտարէ խու-
 սուսունտա , պիր նիւմուէն վէ պիր
 իպրէթ սաեըլմագըրզ սէզա՛սընըզ :

— Նամուսուլ պիր մէէմուր, քէն-
 տի վագիֆէսինի , բէք գօլայ սու-
 րէթտէ իֆա իտէպիլիր :

— Ազիզիմ Ռիէթրի, պու սէօյլէ-
 տիկինիզ , տէկիլ հէր մէէմուր , իլ-
 լա, անճագ , սիզին կիպի պիր եիւ-
 րէք թաշըմագտա պուլունան մէէ-
 մուր իչին տօզրու սաեըլապիլիր . Ա՛-
 զիզիմ Ռիէթրի , օ՛ֆ , ազ գալտըր քի
 ունուտաճագ իտիմ . . . խաթըրըմա

պիր իշ տահա կէլտի, լաքին, պիւ-
մէմ քի վագթ ինիգտէ միւսաատէ ի-
տէ պիւճէ՛ք մի տիր :

—Մէկէրչի պէնտէնիզ իչին վա-
գըթ մը էքսիլմէքտէ տիր, մատամ
գօնթէս, էլվրիբ քի վագթի իսթի-
մալ իթմէքլիկլն թարիգ ինի պիլմէք-
տէ օլաերմ :

—Սատամ քի էօյլէ տիր, ազիզիմ
Բիէթրի, պիզզաթ քէնտիսիյլէ կէօ-
րլուչիւ պ գօնուչապիլմէքլիկինիզ իգ-
թիզա իթտիկինտէն, մուայեէնէ
վագթինտէ, սոգթօր Մէրլէնինտէ
խանէսինէ կիթմէլիսինիզ :

—Իսայր օլա, մատամ գօնթէս, -
տէտի Բիէթրի իզհարը էսէրի էլէմ
իտէրէք, - Եօգսա պիր նամիզաճը-
ղընր՞ գ մը վար տըր . . :

—Իսայր, սալա մէրազ իթմէեի-
նիզ, կէրչի կէրէք քէնտիմ վէ կէրէք
ժէնէրալ, սըհէթի քեամիլէ իւզրէ
պուլունմագտա իտէքտէ, քէրիմէմ . . :

—Փագաթ, մատամ գօնթէս,
համտ օլսուն, մատմօաղէլ էլէն տա-
խի, պէնտէնիզին կէօ, իւչիւնէ նէ-
զարէն, քէմալի աֆիյեթ իւզրէ
պուլունմագտա տըր :

—Էվվէթ, էօյլէ տիր, վէ իշթէ
պէն տախի, մահղա էօյլէ օլմասը ի-
չին, պիր քէրրէ սօքթօր Մէրլէնի
կէօրիւպտէ, րէեինի թահսիլ իթ-
մէքլիկի արզու իյլմէքտէեիմ, չիւն-
քի, Եօճուլուգ իտէճէկիմիզ իհթի-
մալտէն օլտուղու ճիհէթլէ, նէ Եօլ-
տա ամէլու հարէքէթ իտէճէկիմի-
զէ տայիր, պիր թալիմաթ ալմագ
իսթէրիմ, գիրա, մալիւմ եա, էլէ-
նիմիզ, բէք նազիք վիճուտլու տուր :

—Օլ պապտէ զիեատէսիյլէ հագ-
գընրզ վար տըր, մատամ գօնթէս,
սօգթօր էֆէնտինին նասիհաթ վէ
թալիմաթընա միւրաճաաթ, էհէմ-
միյեթտէն տիր :

—Էվվէթ էմմա, մէրգուճուն լա-
զըմ կէլէն թալիմաթը վիրմէսի, վէ
քէրիմէմտէ կէօրմէսի իչին, պիր
նէվի ուսթալըգ իճրասընա իհթի-
եաճը շէտիտ պուլունմագտա տըր :

—Սէպէ՛պ նէ տիր, մատամ :

—Մէկէրչի պիլմէ՛զմիսինիզ, պի-
զիմ ժէնէրալն, սօգթօրու կէօրիւբ
կէօրմէզ, տիւչարը շիւբհէ վէ էն-
տիչէ օլաճաղընտա իշթիպահ Եօգ-
տուր : Սէկէրչի, կէրէք պէնի վէ կէ-
րէք քէրիմէմի, րուհու կիպի սէվ-
մէքտէ օլտուղունու պիլմէքտէ տէ-
կիլիսինիզ : Սաազալլահ էկէր ճիւ-
զիճէ նասիզաճըղըմըղը իչիտէճէք
օլսա, բիրէեի տէվէ իթմէքտէ, վէ
տիւչարըղում ու էլէմի ազիմ օլարագ,
նէ Եսբաճաղընը շաչըրմագտա տըր :

—Հագ գընրզ վար տըր, մատամ
գօնթէս, ժէնէրալ պէլ կէրէք սի-
զին վէ կէրէք մատմօաղէլին իւզէրինէ
տիթրէմէքտէ տիր, քէնտի էօմր ու
հաեաթընտուն չօգ վէ բէք չօգ զի-
եատէ, սիզին սըհէթ ու աֆիյեթ-
թինիզի տիւչիւնմէքտէ տիր, վէ օլ
Եօլտա պիր շիւբհէ վէ պիր մէրազ
ճիհէթինէ կէլինճէ, քիւլի շէճաաթ
վէ ճէսարէթինի զայպ իտէրէք, էն
զիեատէ գօրգագլարտան պիրի օլ-
մագտա տըր :

—Իմտի, կիտիպ սօգթօր Մէր-
լէնի չաղըրտըղընըզտա, մահղա պու-
նօգթաեը ունութմաեարագ, բէք

տիգ գաթը սուրէթտէ տավրանմա- սընը վէ եարըն սապահ, զէրրէ գա- տար շիւբհէ վիրմէ եիծի պիր սէպէպ պուլարագ կէլմէսինի, բէճա իյլէմէ- լիսինիզ, գիրա, մալիւմ եա, պիզիմ ժէնէրալ, էօյլէ գօլայլըզլա ալտա- նանլարտան տէկիլտիր :

— Լաքին, մատամ, զանն իտէրիմ քի, ժէնէրալ պէյէ հիչ պիր շիւբ- հէ վիրմէ քսիզին, սօգթօրուն կէլէ- պիլմէսինէ տայիր բէք կիւզէլ պիր վէսիլէ պուլունմագտա տըր :

— Գա՛նդիսի տիր պագալրմ :

— Էօյլէ եա, բէք ալէա վէ բէք- տէ կիւզէլ պիր սէպէպ պուլունմագ- տատըր, Էֆէնտիմ, նատրլ քի զալթէն, զաթը ալինիզ տախի մէէմուլ իթ- մէքտէսինիզ, ժէնէրալ պէյին մէէ- մօ, ըիյեթթինէ, պու կիւն գաթար վի- ըրիպտէ իմզալանտըզը կիպի, պիթ- թապի, պու ազչամքի չըգաճագ օ- լան զագէթալարտա եագըլաճագտըր, վէ սօգթօր Էֆէնտի տախի . . :

— Ա՛, նէ՛ գատարտա կիւզէլ տիւ- չիւնտիւնիզ, նէ՛ գատարտա կիւ- զէլ պուլտիւնուզ, էօյլէ՛ եա, էօյլէ՛ եա, հալիյլէ, սօգթօր էֆէնտի, մէզրիւր հավատիսի օգուտուղու կի- պի, եարըն սապահ գօշուպ թէպրիքէ կէլէճէք տիր: Տօգրուսու, ազիզիմ Բիէթրի, հէր վագըթ, իզհարը զէքեա վէ ֆէթանէթ իյլէմէքտէսինիզ :

— Պէնտէնիզին էն պիւլիւք մէ- հարէթի, խայի սէնէլէրտէն պէրու խըտմէթլէրինտէ պուլունմագլըզ- լա քէնտիմի մէսուտ վէ միւֆթէխիր ատտ իյլէմէքտէ օլտուղում էֆէն- տիմէ, զէրրէ վըգտարը շիւբհէ վիր-

միչ օլմամագլըզ արըու վէ ղայրէ- թինտէն իպարէթ պուլունմագտա տըր: Բէք ալէա, էֆէնտիմ, կիտէր սօգթօր Մէրլէնէտէ, էմրի ալինիզի պէեան իտէրիմ: Սայիր տահա պիր էմրինիզ եօ՞գ մու տուր, մատամ գօնթէս :

— Սօն պիր մաթլուպում տահա վար տըր, ֆագաթ, բէք նագիք պիր մատտէ տիր, վէ սիզէ իհալէ իթ- մէքլիկիմտէ, մահգա էօյլէ օլմա- պրնտան նէչէթ իյլէմէքտէ տիր, Լա- քին, թէէսսիւֆ օլունուր քի, - տէ- տի մէրգ ումէ իլավէթէն վէ կիւլիւմ- սէեէրէք - սիզին հայսիյեթթինիզէ թօգունմագլըզ իզթիզա իտէճէք տիր :

— Հայսիյեթթիմէ՞մի թօգունա- ճագ տըր, միւրատը ալինիզ նէ՞ տի- մէք տիր, մատամ :

— Էվվէթ, հայսիյեթթինիզէ թօ- գունաճագ տըր: շէօյլէ քի, պիր մա- հէլլէ, գարթ տը վիզիթիմի կէօն- տէրմէքլիկէ միւհթաճ պուլունմագ- տաեըմ, վէ պիր քէհեանըն, էօյլէ պիր գարթ տը վիզիթ կէօթիւրմէսի իսէ, նէզաքէթէ գարչը օլտուղուն- տան զանն իտէրիմ քի, պու թէքլի- ֆիմ սիզէ բէք աղըր կէլէճէք տիր:

— Պիր խըտմէթ քեարըն գատր ու հայսիյեթթի, պայլըճա պաչգա խու- սուստա օլմաեըպ, մատամ գօնթէս, անճագ քէնտի էֆէնտիսինին քեաֆ- ֆէյի Էմիրլէրինէ, ատէթա պիր է- սիր կիպի իթաաթ իյլէմէսինտէ տիր :

— Բիէթրի, բէք չօգ տէֆալար սէօյլէտիկիմ կիպի, սիզէ թէքրա- րէն սէօյլէրիմ քի, իեի պիր ատէմ-

սինիզ : Իմտի սիզէ , գարթ տը վի-
զիթիմի . սիզին իլէնիչին կէօնտէրմէք
խթմէտիկիմի պէեան իտէեիմ : Մահ-
պէստէ պուլունան գատընլարը հի-
մաեէ իթմէքլիկի տէրուհտէ իթմիչ
պուլունան գատընլարըմը ճէմիյե-
թինէ , եագընտա ելնի պիր գատըն
տահա տախիլ օլմուշտուր , վէ մէճիս-
լէրիմիզտէ իսէ , կէրչի անճագ իքի
իւչ տէֆա հագըր պուլունմուչ իսէ-
տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , նէ ախ-
լագ վէ նէ խասստէ պիր գատըն օլ-
տուղունու , անլաեապիլմիչիմտիր .
արթըգ պէօյլէ թաթլը թապիաթլը ,
պէօյլէ ալչագ կէօնիւլլիւ , վէ պէօյլէ
ագըլը պիր գատըն , բէք նատիր
իւլէմալ տիր տիսէմ ճայիզ տիր ,
վէ հիչ շիւբհէմտէ եօգտուրքի , մէր-
գումէ , եիւրէք թէմիզլիկի խուսու-
սունտա տախի պէր քէմալ օլմալը
տրր : վէ պունդանտա գաթի նա-
զար , իւզէրինտէ կէօրիւմէքտէ օ-
լան պիր զամու էլէմ իլէ հոգիմիք
էսէրի իսէ , ֆէվգ էլ ատէ սուրէթ-
տէ գալպիմէ թէէստիր իյլէմիչ տիր .
թէսատիւֆ պու եա , իլք տէֆա
մէճիտիմիզտէ պուլունտուղունտա ,
եան եանա օթուրմագըլըմը իգ-
թիզա իթտի : Սայքի մէրգումէ տա-
խի պէնիմ չաղըմտա տըր . հէրնա-
սըլ իսէ , տէրհալ էմնիյեթի բեա-
միլէմի ճէլպ իյլէտիկինի հիսս իյլէ-
տիմ : Հագգընտա զուհուրա կէլ-
միչ օլան պու հիւսնի թէվէճճիւ հիւմ
օնտան սօնրաքի թէճէմիւլէրիմիզ-
տէ , տահա զիեատէ արթմաեա
պալլատը Տիւն տէկիլ էվվէլքի կիւն ,
միւթատըմըգտան պուլունտուղու

իւզրէ , եանի այնի ճէմիյեթէ տա-
խիլ պուլունտուղունու ճիհէթլէ ,
պագէն պիր պիրիմիզէ վիզիթալար
վիրմէքտէ օլտուղունուգտան , մէր-
գումէ տախի , պուրաեա կէլմիչ , վէ
պէնի պուրատա պուլամատըղըն-
տան , քէնտի գարթ տը վիզիթիինի
պըրագմըլ տըր . տիմէք տիրքի . պէ-
նիմլէ կէօրիւլմէքլիք արզուսինտէ
պուլունտուղունու պիլտիրմիչ տիր .
տօղլուսու բէք մէմնուն օլտում .
վէ պինաէն ալէյհ , իւնս ու իւլֆէթ
իթմէքլիկէտէ արզուքէչ պուլուն-
մագտաեքմ , շիւնքի , զաթէն խասա-
եիս ու ախլագընտան բէք հօչլանմըչ
օլտուգտան պաչգա , մէրգումէնին
տախի պէնիմ կիպի պիր թանէճիք
քէրիմէսի պուլունուպ , վէ աշուրի
մէրթէպէտէ սէվմէքտէ օլտուղունու-
տա անլաչըմըչ օլտուղունմտան , գալ-
պիմտէ տահա զիեատէ մէյլու մու-
հապպէթ էպէրի հիսս իթմէկէ պաչ-
լատըմ . հալպու քի ժէնէրալ , պէն
քէնտիսինէ պու մուճիպի մէմնունիյ-
եթ օլան պիր թէսատիւֆիւ նագլ
ու պէեան իյլէտիկիմտէ , օլպապտէ ,
բէք հագգըլ սուրէթտէ պիր միւ-
լահագա պէեան իյլէտի . շէօյլէքի ,
Փարիսի թէրք իտիպտէ , զաթէն
միւճէրրէա կիտէճէք օլտուղունուզ
պէօյլէ պիր վագըլթտա , եէնիտէն
եէնիտօսթլուգ բէյտա իթմէքլիկին ,
եէնիտէն եէնի զամու էլէմ արթըր-
մագըլըգ օլաճաղընր պիլտիրաի . էօյ-
լէ եա , պիր ատէմ , պիր եօլճուլուզա
չըգտըղընտա , նէ գատար զիեատէ
չօգ տօսթլարտան այրըլըր իսէ , օլ
գատարտա զիեատէ չօգ աճը տույ-

մագլըղը թապիի պիր շէյտիր, Իմտի, թէրպիյեէ իգթիզասընճա, մէրգու- մէնին վիզիթասընա գարչըրգ, պիգ- զաթ քէնտիմին տախի վիզիթա վիր- մէ քիկի Ֆէրիզէտէն օլուպ, հալպու քի, մէզպուրէ մատամ տը Պուրկէօ- եիւն (մէզպուրէնին Իսմի պու տուր) քէնտի խանէսինտէ պուլունմասը- նըտա իսթէմէտիկիմտէն, չիւնքի, օ- րատա պու լունուպտա, կէօրիւշտիւ- կիւմիւզտէ, պիթթապի տօսթըւ- ղումուզ տահա զիեպտէ գավիլէշմիչ օլաճաղը կիպի, պիր պիրիմիղտէն այրըլտըրմըզտա տախի, այնի նիս- պէթ իւզրէ էսէֆ հիսս իթմէթ լիկիմ լազըմ կէլէճէկինտէն, գարթըմը պը- րագմագտան էվվէլ, պիր քէրրէճիք, քէնտիսինին օրատա պուլունուպ պուլունմամագտա օլմասընը անլա- մագլըղընը, էյզէմիյեթտէն տիր:

— Պաշ իւսթ իւնէ, մատամ գօն- թէս, շէօյլէ քի, էկէրչի, մէզպուրէ գատըն, քէնտի խանէսինտէ իսէ, գարթ տը վիզիթինիզի պըրագմա- մալըեըմ, վէ եօգ, էկէրչի, օրատա տէկիլ իսէ, պիր ուճունու գըրա- րագ, պըրագմալըեըմ քի, պիզզաթ քէնտիսինիզ կիթմիչ օլասընը, .. էօյ- լէ տէկիլ մի :

— Թամամ, իշթէ էօյլէ եարմա- լըսընը, պու պապտէ, տօղրուսու, սիգտէն մատա, քէնտի ատամլա- րըմըզտան, հիշ պիրինէ, էմնիյեթ իթմէք իսթէմէտիմ, չիւնքի, պէլքի գալգարտա չարըրգ պիր իշեարա- րար, քիմ պիլիւր, պէլքի պիր պօշպօ- զազըրգ իտիպտէ, ուչագլար վէ եա- խօտ գարուճուլար իլէ կէօրիւշտիւք

լէրինտէ, քէնտի տիհանլարընտան պիր լագըրտը գաչըրըրլար, մատամ տը Պուրկէօեիւ կէօրմէք իսթէմէ- եօրում կիպի պիր շիւբհէ վիրի- լէր քի, բէք աեըպ պիր շէյ օլմուշ օլուր . . . զիրա, հագգընտա հիւս- նի թէվէճճիւհ վէ իհթիրամըմ տէր- քեար օլան պիր գատըն ալէ յհին- տէ, էսէրի թահգիւր իպրագ իթմիչ օլուրում :

— Բէք ալէա, մատամ գօնթէս, օլ խուսուստա, գուլունուզ հագ- գընտա, քէմալի էմնիյեթ իւզրէ օլապիլիւրսինիզ : Աճապա, մատամ տը Պուրկէօեիւն գօնաղը նէրէտէ իմիչ :

— Իշթէ, գարթ տը վիզիթի եա- նըմտա տրր . . . Բօայեալ սօգաղըն- տա ն. Ս տա :

— Հա՛, տիմէք տիր քի, պիզիմ ժէնէրալ պէյին, Բէսթօրասիօն (1) զէմանընն պիտայէթինտէ իգամէթ իյլէտիկի մահէլլէտէ իմիչ :

— Էվվէթ, էվվէթ, - տէտի գօն- թէս կիւլիւմսէեէրէք, - օլ հէնկեամ- տէ, ժէնէրալ, տահա գօլօնէլ ըիւթ- պէսինտէ օլուպ, վէ իմբէրաթօր սա- քիրինտէն օլտուղու իչին նըսըֆ մասշ ալմագտա պուլունտուղու պիր վա- գըթտա, պիր թօհաֆլըգ օլմագ ի- չին, պիր գաշ տօսթլարը լա, Օն- տէօրտիւնճիւ Լուինին . . . բիեատէ- լէրի գըեաֆէթինէ կիրէրէք, Թօր-

(1) Յրանսատա, Պօնարարթ էնին մագ- լուպիյեթինտէն սօնրա, եանի 1814 սէ- նէսինտէն 1830 սէնէսինէ գատար տէ- վամ իտէն միւտտէթէ, Բէսթօրասիօն իս- մի վիրէմիւշ տիր :

Թօնի գահվէխանէսինէ կիթմիշտիր վէ նասըլ քի, պու եագընլարտատա, պիրի պանա, մէզքիւր թօհաֆլըղը նագլ ու պէեան իյլէմիշ տիր :

— Հալ պու քի, մատամ գօնթէս, շիմտի ժէնէրալ պէյ իւզէրինտէ, հատտէն զիեատէ պիր աղըրլըգ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, վէ գօնթլուգ ինվանընը հայիզ պուլունտուղու կիպի, բէր տը Ծրանսս ինվանընը տախի հայիզ պուլունտուգտան պաչգա, նարօլիեէտէ Ծրանսս սէֆիրլիկինէ թայեին պուլուլմագտա օլտուղունտան, մէզքիւր թօհաֆլըղը եարմը օլմասընա, հիչ պիր քիմնէ ինանամազ :

— Շիւբհէսիզ, զիրա կէնճիքտէ վէ գօլօնէլլիկինտէ տէրքեար օլան հալիյէ, շու շիմտի քի հալի միեանընտա, հիսապսըզ տէրէճէտէ ֆարգլար վար տըր . կէնճիկինտէ գանը գայնամագտա օլուպ, վէ կէօզիւնիւ թաշտան վէ պուտագտան էսիրկէմէտիկի հալտէ, շիմտի իսէ, պիր քէմալէթի քեամիլէ քէսպ իյլէմիշտիր, էն ուֆագ պիր ամէլ ու հարէ քէթիմտէ տախի, տիւշիւնիւպ մուհաքէմէ իյլէտիքտէն սօնրա թէշէպպիւս իյլէմէքտէ տիր, վէ, հէլէ մուհապպէթիլէ խալիսէթ ճիհէթինէ կէլինճէ, բէք նատիր իւլ էմալ տիր, շունճա սէնէլէրտէն պէրու, անճագ զէվճէսի իլէ քէրիմէսի մուհապպէթի ուղրունտա պէզլի վիճուտ վէ սարֆը հաեաթ ու էֆքեար իյլէմէքտէ տիր : Ազիզիմ Բիէթրի, հէլէ սիզ պէօլէ օլմասընը բէք ալէա վէ հէր քէստէնտէ զիեատէ պիլմէքտէսինիզ . . շիւն-

քի, ժէնէրալըն էն զիեատէ էմիլլի-եթինի գազանըշսընըզ տըր . . . վէ տայիմատա պիրլիքտէ պուլունուպ վէ պիրլիքտէ եաշամըշսընըզ տըր :

— Ա՛հ, մատամ գօնթէս, տէտի Բիէթրի բէք թէէսսիրլի պիր թէլաֆֆուզ իւզրէ սէօլէեէրէք, -պէնտէնիզ, էֆէնտիմ հագըրնտա, վաճիպէտէն պուլունան մուհապպէթիմէ գարշըրգ միւքեաֆաթը ազիմէեէ նայիլ պուլորուլմուշում տուր . . . համտ օլտուն, քէնտիսի սէատէթի հալ իւզրէ պուլունմագտա օլտուղու կիպի, մայեթի ալիյեէլէրինտէ պուլունանլարընտա քեաֆֆէսինի նայիլի սէատէթի հալ գըլմագտա տըր . . :

— Էվվէթ, էվվէթ, էօլլէ տիր, վէ սիզին կիպի գալպի թէմիզ պիր սատըգը հագըրնտա իոէ, էօլլէ օլմագլըղա պօրճլու պուլունմագտա տըր, շիւնքի, սիզ քէնտի էօմրիւնիւ խէլասէ, քէմալի ճէսարէթ իւզրէ չալըշմըջ օլտուգտան պաչգա, օթուզ սէնէտէն պէրու տախի բիշինտէն այըրմըջ օլմատըղընըզտան, սիզի նայիլի միւքեաֆաթ գըլմագլըղը, քէնտինճէ պիր մահգուզիյեթի գալպիյեէատա իյլէսէ ճայիզ տիր :

— Մատամ գօնթէս, հագըր աճիզանէմտէ տէրքեար պուլունան շու հիմնի թէվէճճիւհէլէրին, ինչաալլահ էօմրիւմիւն թա սօն տագըրգասընա գատար տէվամ իյլէմէսինի կէօրմէքլիքլէ, քէնտիմի պախթիեար ատա իտէրիմ :

— Ինչաալլահ, Բիէթրի, ինչաալլահ . . :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ . . . շիմտի , մատամ գօնթէս , էմր ու թէնպիհչլէրինիգի պիր քէրրէ սէօյլէեէեիմ պագալրմ խաթըրըմտա գալմը շ մըտըր , եօգսա ունութտուղում վա՞ր մը տըր , էվվէլա պու մէքթուպ իլէ լիրալարը Սէն-Լազար հապսխանէսինէ կէօթիւրմէլի , վէ մատամ Տավիտի սիւալ իտէրէք , կէօրիւշիւպ թէսլիմ իթմէլիեիմ , վէ թահթը հիմայէնիգէ ալմագլըղա հիմմէթ իթտիկինիգ պիր գատըն հագգընտատա մալիւմաթ թալէպ էյլէմէլիեիմ , էօյլէ տէկիլմի :

—էվվէթ , վէ պատէհու տախի , լօճա պիլէթի իչին Օրէրա թէաթրօսունա կիտէճէ՛քսինիգ :

—էվվէթ , մատամ գօնթէս , վէ անտէն սօնրա տախի տօգթօր Մէրլէնէ կիտէճէկիմ տիր :

—Վէ օրատանտա չըգտըղընըգտա , գարթ տը վիգիթիմի մատամ տը Պուրկէօեէ կէօթիւրէճէք , վէ անճագ , էկէր մէրգումէ գատընը խանէսինտէ պուլմագ իսէնիգ , պըրագաճագսընըգ տըր :

—Տահա սայիր պիր էմրինիգ վա՞ր մը տըր , մատամ գօնթէս :

—Ա՛ , ազիգիմ Բիէթրի , պու գատար թաճիգլիք , մէկէրչի գաթէն չօգ պիլէ տէկիլ մի տիր , պէն քէնտիմ բէք ալէա պիլիթիմ քի , կէրչի չօգ իսէտէ , մահզա օիգին զայրէթ վէ մուհապպէթինիգէ իսթինատէն վիրմէքտէեիմ :

Բիէթրի իգհարը թաագիմ իթտիքտէն սօնրա , սալօնտան տիշարը չըգմագտա իքէն , մատմօաղէլ էլէն Բօլանտա , սալօնտան իչէրի կիրտի :

Մատմօաղէլ Բօլանըն հիւսնի ճէմալինի թէսավվուր իթմէք իչին , աթիգ պութբէրէսթլէր իթիգատընճա , բույի ասիւմանտէ իսքեան իթմէքտէ օլան , վէ «Սիլֆիտ» թէսմիյեէ օլունան հուրիլէրտէն պիրինին թէխայեիւլի իգթիգա իթմէքտէ տիր : Հէնուզ օն եէտի չաղլարընտա պուլունան մէգպուրէ կէնճ տիւլսթէր , նէղաքէթ ու զարաֆէթտէ եէքթա , վէ հիւսնի ճէմալտէ պիհէմթա օլուպ , վէ էշքեալու թէնասիւպ ճիհէթիլէ , թըպգը բէտէրինէ պէնզէմէքտէ օլտուղու կիպի , լէթաֆէթ ու քէմալէթ ճիհէթիլէ տախի վալիտէսինէ միւշապիհ պուլունմագտա իտի : Մէրգումէ ուզունճա պօյլու , ինճէ պէլլի , վէ զարիֆ վիճուտու օլտուղու միսիլլու , գատընլարա մախսուս պուլունան հէր նէվի հալթ ու խասայիսի լաթիֆէեէ , վէ էվլա ու աթվարը ճագիպէեէ տախի մալիք պուլունտուղունտան , ատէթա պիր հուրի մէլէք հալինտէ պուլունմագտա իտի : շէօյլէ քի , մէրգումէ իւզէրինտէ միւշահէտէ օլունմագտէ օլան հիճապլը վէ սէմավի պիր կիւղէլլիկի կէօրէնլէր , տէկիլ անճագ նազար ու հիսսիյեաթլա , իլլա բուհլա տախի տիւշարը թէհայեիւր օլմագտա իտիլէր : Վիճուտճա կիւղէլլիք տէնիլէն խասսեբի էն զիեատէ թանըբըպ վէ թագտիր իտէնլէր պիլէ , մէրգումէեբի կէօրտիւրլէրինտէ , թէաճիւպլէրինտէն նաչի , տէրեայի խէեալաթա տալարագ , չաշա գալ

մագտա իտիլէր. չիւնքի, միւտտէթի էօմիւրլէրինտէ, անճագ իլք տէֆա օլարագ, օլ մէրթէպէ պիր պի կիւնահլըգ էսէրինէ թէսատիւֆ իյլէտիրլէրինտէն, պաչգա տիւնեաեա մախսուս պիր մախլուգաթտան տըր զաննընա զահիպ օլմագտա իտիլէր: Հաթթա, տիլպերլիք հագգընտա, հիսսիյեաթը թապիիյեէլէրի ազմէրթէպէտէ օլանլար պիլէ, մէզպուրէնին լէհճէսի պէեազըզընը, վէ, կիւլէր եիւզլիւ սիմասընը, թաթըր թաթըր պագըչլարընը, վէ մաղմուժ մաղմուժտա տուրուչլարը իլէ, մահիթապըն սօլկուն զիեալարը վագթինտէ, պատի սապաըն թէնէֆֆիւսիւյլէ, քիւչատէ օլմագտա պուլունան թագէ զօնչէլէրէ պէնզէտիկիւնի կէօրտիւքլէրինտէ, Շիմալ ճիհէթի աթիգ պութբէրէսթլէրի մասալարընտա թէխայեիւլ իտիլմիչ պուլունան մէլէքսիմալէրտէն պիրինէ թէսատիւֆ իթմէքտէ տիրլէր զաննընտա պուլունմագտա իտիլէր:

Բէք զարիպ պիր հալ տիր քի, էլէն քէնտիսինին, նատիր իւլ էմալ պիր հիւսնի ճէմալէ մալիքէ պուլունտուղունու պիլտիկի թագտիրտէ պիլէ, գէրրէ մըգտարի պիր զուրուր վէ պիր հավայիլիք էսէրի իպրազ իթմէքտէ օլմատըղընտան, վէ ալէսսէվիյե, կիւզէլլէր իւզէրինտէ կէօրիւլէ կէլտիկի միսիլու, թէքէպպիր հավասըլլա շիշիպ գապարարագ, քէնտիտէն աչաղը մէրթէպէտէ պուլունանլարա, չէշմի հագարէթլէ պագմագտա պուլունմատըղընտան, թապիի օլան հիւսնի հալվէ

լէթաֆէթի, տահա զիեատէ պիր ըէֆաագ քէսպ իյլէմէքտէ իտի: Վէլհասըլ, մէրգուժէ իւզէրինտէ, մուղայիրի օլարագ, զայէթլէ պիր սաֆտէրունլուգ էսէրի, վի խաֆիֆլիք տէրէճէսինտէ օլմատըղը թագտիրտէ տախի, պիր կիւլէր եիւզլիւլիւք, վէպիր շէն մէշըէպլիք էսէրի միւչահէտէ օլունտուգտան պաչգա, հէլէ պէտխահլըգ էսէրի գաթան կէօրիւլմէքտէ օլմայըպ, վէնասըրքի սէօլլէտիյտիք, ազաճըգ տախի մաղմուժլուգ էօրի պուլունտուղունտան, վէ ալա մահզունիյեթտէ կէօսթէրմէքտէ օլմատըղընտան, չիւնքի, օլանէտէկին, եալընըզ պիր գաչ տէֆա վիճուտճա նամիզաճըրգտան մատտահիչ պիր տէրտ ու մէչագգաթ վէ պիր պիհուզըրլուգ կէօրմէքսիզին, քէմալի իգպալ ու սէատէթի հալ իւզրէ իմրարը էվգաթ իթմէքտէ պուլունմուչ իտի, հատտէն զիեատէ շաեանը բէրէսթիչ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի:

Մէրգուժէ սալօնտան իչէրի կիրէրէք, վալիտէսի իլէ Բիէթրիեի կէօրտիւկիւնտէ, օլ պէշիկինի սալլամըչ օլուպ, վէ էլինտէ պիւլիւմիւլ օլտուղու իթթիեար վէ սատըգ պիր խըտմէթքեարը պուլունան Բիէթրիեէ պագարագ, գաթէն ալէսսէվիյե, քէնտիսինին հալինտէ պուլունանլարա մախսուս վէ եախօտ թապիի պիր շէյ օլտուղու իւզրէ, կիւլիւմէտիկիլլէ պէրապէր,

—Սապահլար խայր օլուն, Բիէթրի, — տէտի. — պու սապահ եինէ սէն պէնի խաֆիֆ մէշըէպլիկէ թէչ-

վիզ էյլէտին, եինէ սէն պանա եիւզ վիրէրէք, ախլազը հասէնէմի իխլալէ գալըչտըն . լաքին, օլ պապտէ գաթան թէանճհիւպ իթմէմ, չիւնքի, սէնին հէր կիւնքի թապիաթըն տըր, օն եէտի սէնէտէն պէրու տէվամ իյլէմէքտէ օլտուղունտան, արթըգ սանա պիր խույ օլմուչ տուր :

—Նէ տիմէք իսթէտիկինիգի անլաեամանօրում, մատմօազէլ :

—Տիմէք իսթէրիմ քի, պու սապահ եինէ չիչէքլիկիմի, բէք կիւզէլպիր սուրէթտէ պազըպ թանգիմ իթմիչ իտին . . .

—Չիւնքի, պիզիմ չիչէքճինին կիւնիւ օլուպ կէլմիչ օլտուղունտան, հալիլէ պազմագլըլըմ իգթիզա իթմիչ իտի :

—էվվէթ, ֆագաթ, չիչէքլէրի էօյլէ կիւզէճէ տօնաթըպ նիզամընա գօյմագլըգտա . . . անճագ սանա մախսուս պիր շէյ տիր . . . օլ խուսուստա պիւլիւք պիր կուսթօնուզ, վէ պիւլիւք պիր մէրագընըզ վարտըր . . . չիչէքլիկիմի կէօրտիւկիւմ անտէ, եինէ սէնին էլին թօգոււնմուչ օլտուղունու, տէրք ու ֆէհմ էյլէմէքտէեիմ :

—Վագաա էօյլէ տիր, մատմօազէլ, պազը քէրրէ պօչ վագթիմ օլտուգճա, չիչէքլիկինիգի տօնատըպ, թանգիմ էյլէեէրէք, էյլէնմէքլիքտէն սէֆա տույմագտաեիմ :

—Կէօրմէքտէ միսինիզ, ազիզիմ Բիէթրի, — տէտի մէրգոււմէնին վալիտէսի գօնթէս, կիւլիւմսէեէրէք, — հագգընըգտա տէրքեար օլան պու հիւսնի թէվէճհիւհ, ումում ֆա-

միլեամըգ թարաֆընտան տըր, բէտէր, վալիտէ, վէ քէրիմէմիզ, քեաֆֆէմիզ տախի սիզի էզ ճան ու տիլ սէվմէքտէեիզ :

Բիէթրի թէքրարէն, վէ պիր սուրէթի միւթէչէքքիրանէտէ օլտուղու հալտէ պաշընը էկէրէք, իզհարը թաազիմտէն սօնրա, սալօնտան տիւշարը չըգմագ իւզրէ իքէն, «մատմօազէլ, տիշարը չըգաճաղըմտըր, աճապա, հիչ պիր էմրինիզ եօ՞գ մուտուր» — տէտի :

—Սէվկիւլիւ էվլատըմ, — տէտի մէզպուրէնին վալիտէսի գօնթէս կիւլէրէք, — արթըգ պիզիմ պապա Բիէթրինին պու թէքլիֆինի գապուլ իտէրէք, սագըն պիր աղըրըգ վիրմէեէսին, զիրա, պէն օլ գատար չօգ թաճիզլիք վիրտիմ քի, արթըգ պոււնտան զիեատէսինին պիր պարպարըգ սաեղլաճաղընտա շիւհէ գալմամըչ տըր :

—Իյի էմմա, ա՛հ, վալիտէճիկիմ, պէն իսէ պու ագչամ իչին, Շիւպէրին միւզիգալարընտան սօն իքի էսէրլէրինի իսթէեէճէք իտիմ, չիւնքի, պիրտէն պիրէ չալարագ, բէտէրիմ իլէ Մ. Շարըն թէանճհիւպլէրինի մուճիպ օլմագլըգ արզու վէ նիյեէթինտէ պուլունմագտա իտիմ :

—Ա՛, մատամ քի, պիզիմ էլէնիմիզ, բէտէրի իլէ Մ. Շարըն թէանճհիւպլէրինի մուճիպ օլմագլըգ արզու վէ նիյեէթինտէ իմիչ, — տէտի գօնթէս կիւլիւմսէեէրէք, — չիմտի իչ պաշգալաշտը, չի՛ չարէ, հալիլէ ազիզիմ Բիէթրի, արթըգ սիզ պու գահմէթի տախի չէքմէլիսինիզ :

— Մէզ քիւր միւզիգալար, պէսպէլ-
լի, մատմօազէլ, սիզին միւզիգաճը-
տա պուլունմագտա օլմալը տըրլար,
էօյլէ տէկիլ մի, — տէտի Բիէթրի:

— Էվվէթ, պապա Բիէթրի, էվ-
վէթ, — տէտի էլէն:

— Տիմէքտէ տիր քի կիտիպ մեր-
գումտան, սատէճէ, Շիւպերին իքի
սօն բարչալարընը իսթէմէլիեիմ,
էօյլէ տէկիլ մի, մատմօազէլ:

— Էվվէթ, պապա Բիէթրի, — տէ-
տի կէնճ գըզ, — արթըզ նէ՛ չարէ,
չիմտիյէ գատար տայիմա զահմէթ-
լերիմի, քէմալի դայրէթ իւզըէ չէք-
միչսինիզ տիր, պու զահմէթի տա-
խի չէքմէլիսինիզ:

— Ազիզիմ Բիէթրի, էկէր պէնիմ
նասիհաթըմը տիյնէմէք իսթէր իսէ-
նիզ, հէման տուքմաեըպ սավուչու
վիրմէլիսինիզ, — տէտի գօնթէս, —
զիրա, սիզ նէ գատար զիեատէ պու-
րատա տուրուր իսէնիզ, պիզիմ է-
լէնինտէ, քէնտի, միւթատը իւզըէ,
սիզէ պիր չօգ սիբարըչարա տահա
գալըրչաճաղընտա, չիւբհէ ճայիզ
տէկիլ տիր:

— Ա՛, վալիտէճիկիմ, սայիր տէ-
ֆալար իչին, կէրչի հագգընըզ վար
իսէտէ, պու տէֆա իսէ պաչգա պիր
թաճիզլիք տահա վիրմէքլիք նիյեէ-
թինտէ տէկիլիմ:

— Մատմօազէլ, սիզէ հէր հալտէ
պու ագչամա, միւրատ թթտիկինիզ
միւզիգալարը կէթիրիրիմ, — տէտի
Բիէթրի:

Մերգում քէմալի հիւրմէթ իւզըէ
իպրաղը թէվաղիւ իյլէտիքտէն սօն-
րա, գօնթէս իլէ քէնտի քէրիմէ-

սինի սալօնտա պըրագարագ, տիչա-
րը չըգտը:

— Նէ՛ գատարտա խօշթապ պիր
ատէմտիր, — տէտի էլէն քէնտի վա-
լիտէսինէ, Բիէթրինին սալօնտան
եիրագլանտըղընա տիգգաթ իյլէ-
տիքտէն սօնրա, — մէրգումու կէօր-
տիւքճէ, բէտէրիմ կիպի պիր գա-
թըն քէրիմէսի օլտուղումտան տօ-
լաեը, տօղրուսու, զիեատէօյլէ
իֆթիխար իյլէմէքտէեիմ:

— Մէվկիլիւ չօճուղում... զանն
իտէրիմքի, սէնին ֆիքը ու նիյեէ-
թինի անլամագտաեըմ պէն:

— Մէկէրչի, Բիէթրինին պու մէր-
թէպէ սատագաթ վէ խուլուս իպ-
րազ իյլէմէքտէ օլմասը, բէտէրիմին,
էն զիեատէ ալիճէնապ վէ թէմիզ
գալպ պիր զաթ օլմասընա պիր տէ-
լիլի գավի սաեըմագլըղա շայեան
տէկիլմիտիր, հա՛, սէօյլէեինիզ, վա-
լիտէճիկիմ, սիզտէ սէօյլէեինիզ, էօյ-
լէ տէկիլմի տիր, զիրա, բէտէրիմ,
հագգընտա պու մէրթէպէ խալիսէթ
վէ պու մէրթէպէ մուհապպէթ, եա-
լընը պապա Բիէթրի թարաֆըն-
տան զուհուրա կէլմէքտէ օլմաեըպ,
հաթթա կնքահայըմ պուլունան
Մ.Մօրիս թարաֆընտան տախի զու-
հուրա կէլմէքտէ տիր:

— Սահիհ տիր, բէտէրինին էսկի
սիլահ արգատաչը պուլունան մա-
թօր Մօրիս, օլ մէրթէպէ պիր տօսթ-
լուգ իպրազ իյլէմէքտէ տիր քի,
բէք նատիր իւլ էմալ սաեըլսա սէ-
զա տըր, էօյլէ պիր տօսթա պիր ա-
տէմ, անճազ պիր էօմիւրտէ մա-
լիք օլապիլեր. վէ պէն տախի տէ-

ըմբի, բէք տօղրու տուր, հագ-
գըն վար տըր, պու մէրթէպէ հիւս-
նի թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթ գա-
զանմագլըգ, պաշգա տիւրլիւ օլա-
մաեբպ, անճագ խասայիսի մէմ-
տուհէ սայէսինտէ օլապիլիր :

— Սիզէ պիր շէյ սէօյլէեքեբիմ մի,
վալիտէճիկիմ, էկէրչի թէքէպպիւր
տէնիլէն շէյ պիր կիւնահ իսէ, պիզ
իքիմիզ տախի, օլ ճիհէթլէ, էն
պիւյիւք կիւնահ.քեարլարտան ատտ
օլունսագ ճայիզ տիր, զիրա, սիզ,
էօյլէ պիր զաթըն զէվճէսի, վէ պէն
տախի քէրիմէսի սլմագլըղըմըզլա,
հէր վագըթ ղուրուրլանըպ իֆթի-
խար իյլէմէքտէեիզ :

— Էվլատըմ, կէրչի պիզ օլ խու-
սուստա ղուրուրլանմագտաեբըգ, ֆա-
գաթ, պու ղուրուր պիր ֆէնա եիւ-
րէքլիլիքտէն նէշէթ իթմէեիպ, իլ-
լա, քիմսէճէ պիր զարարը պուլուն-
մաեան պիր մահղուգիյեթտէն նէ-
շէթ իյլէմէքտէ տիր :

— Քէզալիք, վալիտէ օ նէ պիւ-
յիւք պիր տէվլէթ ու իգպալ տիր
պու պիզիմ իչին քի, բէտէրիմլէ պէ-
րապէր օլտուղու հալտէ, պիր մա-
հէլլէ, մէսէլա սէրաեա կիթտիկիմիզ-
տէ, հէր թարաֆտան էն զիեատէ
մուազգամ զաթլարըն, պիրպիրլէրի-
նէ, պէրայի թաաղիմ, վէ եավաշճա
սէօյլէեքեբէք, լժէնէրալ Րօլա՛նտըր,
ժէնէրալ Րօլա՛նտըր) տէտիքլէրինի
իշիթմէքտէեիզ, -Օ՛հ, սիւպհան Ալ-
լահ, բէտէրիմի ճիւմլէ ալէմ թանը-
մագտատըր, վէ, զանն իտէրսին քի,
չէրէֆ, շէճաաթ, վէ ալիճէնսպ-
լըգ տէնիլէն մէգիյեթլէր, պու զաթ

իւզէրինտէ թէշախիւս իյլէմէքտէ
տիր» տիմէքտէ տիրլէր : օլ անտէ
վալիտէ, մալիւմեա, պիզիմ իւզէ-
րիմիզտէտէ, հատտէն զիեատէ պիր
էսէրի մէմուսիյեթ զուհուրա կէլ-
տիկինտէն, պիրպիրիմիզէ պազա-
րագ, թէպէստիւմլէր իյլէմէքտէեիզ,
էվլէթ, օլ անտէ, քէմալի իֆթիխար
իւզրէ, պէն սէնին գօլունա տահա
զիեատէ սըգըշտըղըմ կիպի, սէն
տախի, բէտէրիմին գօլունա սըգըշ-
մագտասըն. . . վէ զաննտա իտէրսին
քի, օլ անտէ, պէնիմ իւզէրիմտէ պիր
հալ հասըլ օլարագ, ալէմէ խիթա-
պէն, «իշիթէ պէն, պու զաթըն, ժէ-
նէրալ Րօլանըն քէրիմէսիեիմ» տի-
մէք իսթէմէքտէեիմ :

— Էվլէթ, էվլատըմ, էօյլէ պիր
զաթըն ֆամիլեասընտան պուլուն-
տուղումուզտան տօլաեը, ղուրուր-
լանըպ իֆթիխար իթմէքլիկէ, հէմ
միւգթէտիրիզ վէ հէմտէ պօրճու,
չիւնքի, բէտէրին, պու ըիւթպէ վէ
պու մէսնէտէ, էօյլէ պազըլար մի-
սիլլու, խաթըր վէ կէճիւլ սայէսին-
տէ նայիլ օլմաեբպ, իլլա, անճագ
քէնտի խըտմէթլէրի, քէնտի էհ-
լիյեթ ու լիեադաթը վէ նէզաքէթի
սայէսինտէ նայիլ օլմուշ տուր, վէ
պէլքիտէ պու կիւն, տահա զիեա-
տէ ֆէյգեապ պուլրուլաճագ տըր :

— Ա, վալիտէ, նի՛չին «պէլքի»
տիեէրէք սէօյլէմէքտէսին, - տէտի
էլէն կիւլիւմսէեքեբէք, - պէնճէ օլ
պապտէ հիչ պիր շիւբհէ պուլուն-
մագաա տէկիլ տիր, խայր, խայր,
մութլագա էօյլէ օլաճագ տըր . . .

— Պու մէրթէպէ էմսիյեթլի, նէ՛-

րէտէն ալմագտաւն սէն :

— Աճայիպ , բէք սատէ պիր շէյ տիր պու . գրալ հազրէթլէրի , բէտէրիմի էլչիլիկէ թայեխն իթմէքլիկի , քէնտինճէ պիր շան ու շէրէֆ ատտ էյլէսէ ճայիզ տիր :

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուն , -տէտի գօնթէս տախի կիւլիւմսէեքէբէք , - իեի եա , գրալ հազրէթլէրի , օլ խուսուսու քէնտինճէ , նիշին պիր շան ու շէրէֆ ատտ էյլէմէլի տիր , սէպէ՛ պ նէ տիր :

— Բէք պիւլիւք սէպէպլէր վարտոր , վալիտէ , մէկէրչի պիր էլչի տիմէք , պիր հիւքմտարըն վէքիլի տիմէք տէկիլ մի տիր :

— Էվվէթ չօճուղում , էօյլէ տիր :

— Մատամ քի էօյլէ տիր , պէնիմտէ ֆիքը ու իթիգատըմ տօղրուտուր , զիրա , մէկէրչի գրալ հազրէթլէրի , Պրանսա նամընա օլարագ , բէտէրիմտէն զիեատէ շայէսթէ պիր զաթ մը պուլունապիլէճէք տիր . . : Պիր մահէլտէ էլչի պուլունան զաթ , թապիւթիլլէ , քէնտի միլք ու միլլէթինին շան ու շէրէֆ վէ գատր ու հայսիյեթինի թաշրեաճաղընտան , բէտէրիմի կէօրտիւքլէրինտէ , հիշ շիւբհէ ճայիզ տէկիլտիրքի , հէրքէս սէվէճէք , հէրքէս հիւրմէթ ու ըիայէթի աղիմէ իւզրէ պուլունաճագ , վէ հէրքէստէ Պրանսա հագգընտա , բէք պիւլիւք պիր ալիճէնապլըգ ֆիքըրի գազանաճագ տրր . . :

— Հագըգաթէն էօյլէ տիր , - տէյի ճէվապ վիրտի գօնթէս կիւլէրէք , - քէմալի էմիլլեթ իւզրէ սէօյլէրիմ քի , էվվէթ , սահիհ տիր , բէտէ-

րին քէնտի մէճմուրիյեթինտէ , վաթանըմըզըն շան ու շէրէֆ վէ ազամէթինի , զիեատէսիլլէ արթըրաճագ տրր . ֆագաթ , չօճուղում , շունուտախի պիւլմէլիսինքի , բէտէրին , իթալեա էլչիլիկինի , մահապ պիր շէրէֆ թամաը իլլէ գապուլ իթմէեիպ , էլլա , պաշըճա սէնի վէ պէնի տիւշիւնէրէք , էվվէթ , պաշըճա պիգիմ խաթըրմըզ իչին , գապուլ իթմիշ տիր , շիւնքի , իքի սէնէ էվվէլ , իթալեաեա վուգու պուլան սէյեահաթըմըզ , սըհհէթի վիճուտիյեթմիգճէ պիւլիւք պիր ֆարգ վէ ֆայիտէեի մուճիպ օլմուշ օլտուղունտան , պիլ մէճմուրիյեթ կիտիպ նաբօլիտէ իգամէթ իթմէքլիկի , օլ պապտէ պիր ֆուրսաթ ատտ էյլէմէքտէ տիր : վէ , էվլատըմ , պունտանտա գաթի նաղար , շունուտախի պիւլմէլիսինքի , սէն , բէտէրին հագգընտա , նէ մէրթէպէտէ պիր զուրուր հիսս էյլէմէքտէ իսէն , քէնտիսի տախի այնի հալի հիսս էյլէմէքտէ տիր , շիւնքի , զուրուրլանըպ վէ իֆթիխար իթմէքլիք , եալընըզ պիգէ մախսուս պիր իլլէթ օլմաեըպ , էլլա , ումում ինսան ճինսինէ մախսուս պիր իլլէթ օլտուգտան պաշգա , բէտէրին , մէմալիքի սայիրէտէ , պիր Պրանսա սէֆիրինին զէվճէ վէ քէրիմէսինի , նէ՛ գատար պիւլիւք պիր թագիմ ու իլթիֆաթլա գապուլ էյլէտիքլէրինի , բէք իեի պիւլմէքտէ տիր :

— Աէ վալլը , պապաճըղըմ , էվվէթ , էօյլէ տիր , տայիմա , պիգի քէնտիտէն զիեատէ սէվիպ տիւշիւնմէքտէ տիր ,

նասրլքի կէջէն կիւն, «Նարօլիտէ իւ-
չիլիկէ կիթմէքլիկիմի թէքլիֆ իթ-
մէքտէ տիրլէր, իմտի, էկէրչի մէզ-
քիւր սէյեահաթտան, սիզ իքիսիզ
տախի մէմնունն օլուր իսէնիզ, գա-
պուլ իտիպ, վէ էկէր մէմնունն օլ-
մագ, իսէնիզ քէտտ իյլէրիմ» տիմէ-
տիմի իտի :

— Էվվէթ, հէր վագըթ, անճագ
պիզիմ ըահաթըմըզը տիւչիւնիւպ
արզու իյլէմէքտէ տիր :

— Էօյլէ եա, վալիտէ, բէտէրիմ
պիզի քէնտիսնճէ պիր իգպալ ու սէ-
ատէթ ատտ իյլէմէքտէտիր, վէ պիզ
քէնտիլիսի նէ գատար սէվմէքտէ
իսէք, քէնտիսիտէ պիզի տահա զի-
եատէ սէվմէքտէ տիր. վէ պինաէն
ալէյհ, Ալլահտա հօշնուտ օլարագ,
տայիմա իչինէ պիր վուվաֆֆագըլ-
եթ իհասան իյլէմէքտէ տիր. սէա-
տէթի հալի, կիւնտէն կիւնէ իգ-
տիեաք պուլմագտա տըր. պագը-
նըզ պիր քէրրէ, կնքահայրըմ Մ.
Մ օրիս կիպի սատըզ պիր տօսթա,
վէ Բիէթրի կիպի սատըզ պիր իըտ-
մէթ քեարա, սէնին կիպի պիր զէվ-
ճէեէ, վէ պէնիմ կիպիտէ պիր քէ-
րիմէեէ մալիք պուլունմագտատըր...

— Բէք ալէա, բէք կիւզէլ սէօյ-
լէտին, էվլատըմ, լաքին, նիչին քէս-
տին լագըրտընը, նիչին պիթիթմէ-
տին սէօյլէտիկիսի :

— Եանի, տիմէք իսթէր իտիմքի,
վալիտէ, — տէտի էլէն քէմալ մեր-
թէպէ պիր լէթաֆէթ իւզրէ, — մա-
տամ քի բէտէրիմին իգպալ ու սէա-
տէթի հալլէրինտէն պահս իթմէք-
տէեիզ, մէկէրչի, միւմքին օլտու-

զու մէրթէպէտէ, պէնիմ տախի
նայիլի իգպալ ու սէատէթ օլմագ-
ըզըմը միւրատ իթմէքլիկի, վէ տա-
յիմա մուհապպէթի քէսիրէմի տա-
վէթ իթմէքլիկի տախի, քէնտիսնճէ
պիր սէատէթի հալ ատտ իյլէմէք-
տէ տէկիլմի տիր :

— Վէ, հաթթա, — տէտի գօն-
թէս քէնտի քէրիմէսիսնէ պագարագ,
վէ մանէալը պիր սուրէթտէ օլտու-
զու հալտէ կիւլիւմնէեէրէք, — բէ-
տէրինին սէատէթի հալի, եալընըզ
օլ գատարտա տախի գալմաեաճագ
տըր :

— Նէ տիմէք իսթէեօրսուն, վա-
լիտէ :

— Եանի տիմէք իսթէրիմքի, բէ-
տէրին, կէջէն սէնէ, սիւարի ալա-
եընը մուայեէնէեէ կիտէճէկի հէն-
կեամտէ, քէնտի եավէրինի թէպտիլ
իյլէմիչ, վէ ղայէթլէ տիլպէր, խա-
սայիսի մէմտուհէ իլէ միւթթասըֆ,
քեամիլ, կէնճ, վէ պիր սէրվէթի
ազիմէեէտէ մալիք պուլունան պիր
տէլիգանլըեը եավէրլիկէ ալմըչտըր.
... մէրգում տէլիգանլը, զիեատէ-
սիյլէ սէրպէսթ թապիաթլը օլուպ,
վէ բէքտէ թէրպիյեէլի վէ նէզա-
քէթլի օլտուգտան պաչգա, ասըլ-
զատէկեանտէն տախի պուլունտու-
զունտան, բէտէրինն օլմէրթէպէ սէ-
վիպ մէմնունն օլմուչ տուր քի, մէզ-
քիւր սէյեահաթընտան ապտէթին-
տէ պանա ռիշաալլահ, էկէր իլէ-
նիմիզ պիր կիւն էվլէնմէքլիկի միւ-
րատ իտէր իսէ... զանն իտէրիմ
քի, մէրգում իլէ ագտը իգտիվաճը,
քէնտիսի իչին, պիւյիւք պիր իգպալ

ու սէատէթ օլաճագ տրր . . . շիմտի-
քի եավէրիմ, Մ. Շարլ Պէլլզ ուրտուր»
տէմիշ իտի :

Մէրգուճէ կէնճ գըզ, վալիտէսի-
նին պու սէօյլէտիկինի, գալպինտէ
քէմալի մէմնունիյեթ հասըլ օլա-
րագ ալյնէմէքտէ օլտու զունու իմա
իտէր պիր սուրէթտէ տիյնէտիքտէ,
եիւզլլրի ճիւզիճէ գըզարուր, վէ պիր
թէպէսսիւմ (կիլ լուսէյիշ) իւզրէ,
թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ, -
վալիտէ, մէզքիւր ճիգպալ ու սէա-
տէթին, ասյը խալիս վէ մաեասըտա
բէք թէմիզ պիր հալտէ օլմասընա, էլ-
պէթթէ սայ ու տիգգաթ իտիլմիշ
օլմալը տրր, էօյլէ տէկիլմի, շիւնքի,
հալիլլէ կնքահայրըմ Ս օրիսին թէճ-
րիւպէսի հատտէսինտէն կէշմիշ պու-
լունմագտա տրր, վէ մէրգուճ իսէ,
էօյլէ գօլայ գօլայ պիր շէեի թահ-
սին ու թագտիր իտէնլէրտէն տէկիլ
տիր . . . ալէլ խուսուս, պէօյլէ պիր
իգպալ ու սէատէթ խուսուսունտա :

— Էլէն, սէնաէ պիլիրսին քի, մա-
թօր Ս օրիս, բէք ֆէթին վէ բէքզէքի
պիր զաթ տրր, վէ բէտէրինտէ, մէր-
գուճուն մուհաքէմէ վէ մի թսլաա-
սընա, զիեատէսիլլէ էհէմիյեթթ
վիրիպրիայէթ իյլէմէքտէ տիր. նա-
սըլքի, սէնին հագգընտա տէրքեար
օլան օլ քէմալի մուհապպէթինտէն
նաշի, եալընըզ քէնտի ազլը վէ հիս-
սիյեաթըլլա իշէ պիր գարար վէ նէ-
թիճէ վիրմէք իսթէմէտիկինտէն,
եանի, մէրգուճուն տախի ֆիքր ու
րէյինէ միւրաճաաթ իլէ, գալպինի
րահաթ վէ էմէլինի թէէմին իթմէք-
լիկի միւրատ իյլէտիկինտէն, ֆիքր

ու նիյեթթինի, տահա սանա աչըպտա
պէեան իյլէմէգտէն էվլէլ, մէրգուճ
եէնի եավէրի հարպընը, Ալմանեա
մուհարէպէլէրի հագգընտա, պիր
գաշ կիւն պիրլիքտէ գալըպտա,
թարիխճէ պագը մալիւմաթլար ալ-
մագլըզ վէսիլէսիլլէ, Վիլ-տ'Ավրիյ-
տէ, քէօշէյի վահտէթէ շէքիլէրէք
իմարը էվգաթ իյլէմէքտէ պուլու-
նան մաթօր Ս օրիսին եանընա կէօն-
տէրմիշտիր . . . :

— Վէ իշթէ պէնիմտէ, կնքահայ-
րըմ հագգընտա, տահա զիեատէ
հիւսնի թէվէճճիւհ բէյտա իտիպ,
վէ հատտէն զիեատէ իպրագը մու-
հապպէթէ պաշլամագլըզմտա, մէր-
գուճուն, Մ. Շարլը Պէլլզուր հագգըն-
տա, տիգգաթը քեամիլէ իճրասընա
հիմմէթ իյլէմիշ օլմասընտան նէշէթ
իյլէմէքտէ տիր. ֆագաթ, եալընըզ
շուրաաը վարտըր քի, Մ. Շարլըեը,
քէնտի եանընտա, բէք չօգ ալըզ օյ-
մուշ տուր, - տէտի իլապէթէն էլէն
պիր լէթաֆէթ իւզրէ եիւզիւնիւ էք-
շիտէրէք, - էվլէթ, թամ սէքիզ կիւն
եանընտա ալը գօյմուշ տուր . . . ա-
ման եա Ռէպպիմ, սէքիզ կիւն պիր
տիւզիյեէ, գարշըսընա ալըպտա,
սապահտան ագշամա գատար լա-
գըրտը իթմիշ տիր. վէ նիհայէթ իւլ
էմր, բէտէրիմէ վէ սանա խիթապէն
օլտուղու հալտէ, եէտինէ պիր ու-
ֆագ մէքթուպ վիէրէք կէօնտէր-
միշ տիր, վէ հիշ շիւբհէ ճայիզ տէ-
կիլտիր քի, մէզքիւր մէքթուպուն
մաէլիտէ, շու ք իշար իթտիկինիզ
տէվլէթ ու իգպալ կէօրիւմիւշ վէ
թաստիգ ու թահսին օլունմուշ

տուր ըստան ի պարէթ օլմալը տըր :

— Են՛ գա տարտա շէ յթանսըն :

— Են՛ եարա երմ , սէ վինմէ քտէ-
եիմ . . . չիւնքի , իգ պալ ու սէատէ-
թի հալ իւզրէ պուլունմագ տա երմ :

— Ին՛ ք ալէա , բէ՛ ք ալէա , էլ-
մա՛ սըմ :

— Իգ պալ ու սէատէթիմ տէրէ-
ճէրինի , հէլէ պիր խուսուս , գաթ
էն տէր գաթ արթըրմագ տա տըր ,
վա իտէճիկիմ , չիւնքի , մէգրիւր իգ-
պալէ , մահզա վէ քեամիլէն սէնին
իլէ բէտէրիմ սայէսինտէ մալիք օլ-
մագ տա երմ : Իշպու պատիի սիւ-
րուր ու մահզու զիյեկիկիմ օլմագ տէ
պուլունան ագտը իզտիվաճ մատ-
տէսինի տախի , պիղղաթ քէնտինիզ
տիւ չիւնմիւ շիւնիւզ տիւր , վէ հաթ-
թա գալ պիմտէ հիսս իյլէմէ քտէ օլ-
տուղուճ աշգ ու մուհապպէթ էսէ-
րինին հուսուլինէ տախի , սիզ քէն-
ախիւզ սէպէպիյեկէթ վիրժիչսինիզ
տիւր , էվվէթ , ֆիքրիմի սիզ ուեան-
տըրմը շալնըղ տըր , շէօյլէ քի , հէր
կիւն վէ հէր պաաթ , Մ. Շարլըն լա-
գըրտըսընը իտէրէք , վէ հազ գընտա
մէտէ ու սէնալէր օգուեուպ , վէ
հիւննի թէվլճճիւհէր իպրազ իյլէ-
եերէք , հիսսիյեաթըմ թէլլէրինի ,
օլ մէրթէպէ թահրիք իյլէմիչսինիզ
տիւր քի , ագըպէթ քեար տէլի տի-
վանէ օլուրճասընա տիլտապէ օլմու-
չում տուր . . . պէն քէնտի հալիմ-
տէ , գաթան էօյլէ պիր շէյ տիւ-
չիւնմէ քտէ վէ հիսս իթմէ քտէ աէ-
կիլ իտիմ . . . սէն քէնտինտէ բէք
ալէա պիլիլըսին քի , սէնտէն հիշ պիր
շէյ կեղլէմէմ : հաթթա , մէրգուճ

հազ գընտա , իւզէրիմտէ հուսուլէ
կէլմէ քտէ օլան աշգ ու սէվտա էսէր-
լէրինի , պիղղաթ քէնտին կէօրիւպ
ֆէհմ իյլէմիչ իտին . . . վէ պէն պի
խապէր պիր հալտէ պուլունմագ տա
իքէն , պանատա սէն քէնտին խա-
պէր վիրտին . . . սէն մէրգ ումու սէվ-
մէ քտէսին . . . վէ հէմտէ զիեատէ-
սիյլէ սէվմէ քտէսին , տէտին : Կէր-
չի , պէնքտէ , էվվէլ էմիրտէ , թէաճ-
ճիւպ իյլէտիմ . . . չիւնքի , սանա վէ
բէտէրիմէ , էօյլէ էվվէլինտէն խապէր
վիրմէ քսիզին , Մ. Շարլընա տիլտա-
տէ օլաճաղըմը , գաթան պիլմէ քտէ ,
տիւ չիւնմէ քտէ , վէ ճայիզ կէօրմէ ք-
տէ սէկիլ իտիմ . . . հալ պու քի ,
պատէհու . . . հազ գըլը օլտուղունու
կէօրիւպ անլատըմ . . . էվվէթ . . .
մէրգ ումու սէվմէ քտէ իտիմ , ալէա-
գա իլմմէ քտէ իտիմ . . . նասըլ քի ,
հայէատա էզ ճան ու տիլ սէվմէ ք-
տէ եիմ , մէյլ ու մուհապպէթիմ իֆ-
րաթ մէրթէպէտէ տիր . շէօյլէ քի ,
արթըզ շիմտի , ֆիքրիմի իշղալ իթ-
մէ քտէ օլան եալընըղ սիզ օլմա երպ ,
իլլա մէրգ ում տախի աշնի տէրէճէ-
տէ պիր մէվգըլթ ութմագ տա տըր . . .
էվվէթ , ագըմ վէ ֆիքրիմ , հէմիչէ
սիզին վէ մէրգ ումուն մուհապպէ-
թ իյլէ մէշղուլ պուլունմագ տա տըր
. . . վէ հիչ չիւրհէ ճայիզ տէկիլ տիր՞
քի , էօմրիւմ օլտուղճա իւ չիւնիւզիւ
տախի , ան սամիմ սէվլճէկիմ տիր . . .

— Ա՛ , պէնիմ սէվկիլիւլ էվլատըմ ,
շէ քէրիմ , — տէտի գգնթէս Բօլան
թարիֆտէն միւսթաղնի պիր թէէս-
սիւր վէ պիր հալալէթ իւզրէ , — համտ
ու սէնալէր օլտուն , ծէնապը հազ-

զըն լուծօք ու քէրէմէրի, խանէ վէ
 ֆամիլեամբը հագգընտա, պէր քէ-
 մալ պուլունմագտա տըր . . . Պու-
 ագտը իգտիվաճճ սէնին իգպալինի,
 իլա նիհայէ օլարագ թէէմին իտէ-
 ճէք տիր . էվվէթ, պէնիմ իգպա-
 լիմ նէ մերթէպէ կիւզէլ պիր հալ-
 տէ պուլունմագտա իսէ, սէնին իս-
 թիգպալին տախի, այնի մէրթէ-
 պէտէ կիւզէլ օլաճագ տըր . . . Պէն
 տախի, թըպգը սէնին կիպի, տիլ-
 տատէ օլմուչ իտիմ . . . վէ հէմտէ,
 զիեատէսիլէ տիլտատէ օլմուչ ի-
 տիմ . . . վէ բէտէքին տախի, թըպ-
 գը պէնիմ կիպի, այնի տէրէճէտէ
 մէյլ ու մուհապպէթ իպրագ իլէ-
 տիկինտէն, շիմտիեէ գատար, պա-
 տիի իգպալու սէատէթիմ օլմուչ
 տուր . . . էվվէլ Ալլահ, ֆիքրիմն
 վէ գալպիմին շէհատէթ ու հիսսիյ-
 եաթընա նէզարէն, սէն տախի էօյ-
 լէ օլաճագ սընտըր . . . էվվէթ, էվ-
 լատըմ, պու պէօլլէ օլաճագ տըր,
 պիր վալիտէնին եիւրէկինին շէհա-
 տէթի, ասլա եանլըչ չըգմազ :

Պիրտէ պու հէնկեամտէ պիր խըտ-
 մէթ քեար կէլիպ սալօն գարուսու-
 նու աչարագ, «Մօնսիէօ Շարլ Պէլ-
 գուր կէլտի» տէյի խապէր վիրտի:

15

Սիւարի միւլադիմի Մ. Շարլ Պէլ-
 գուր, էհիյեթ ու լիեագաթ ճի-
 հէթ իլլէ ն. Ա գազանարագ Սէն-Սիր
 մէ քթէպինտէն չըգտըրը վագըթ-
 տա, զայէթլէ տիլպէր, վէ գարիֆ վէ
 լաթիֆ օլտուղու կիպի, միւրայիլիք-

տէն նէֆրէթ, վէ խալիֆէթէտէ զի-
 եատէսիլէ լիայէթ իտէր սէրպէսթ
 թապիաթլը վէ զէրի վէ թէմիզ եիւ-
 լէքթի պիր տէլիգանլը իտի : Մէր
 գումուն սաչարլը սարըճա վէ կէնը-
 լէրիտէ մաֆի վէ շիրին վէ հալիմ պա-
 գըչը օլուպ, վէ էշրեալ ու սիմա-
 սընտա իսէ, էօյլէ պիր սէրթլիք վէ
 բէքտէ ճէսուրուգ էմէրլէքթի պու-
 լունմատըգտան պաչգա, հէմիչէտէ
 ասարը միւլաեիմէթ վէ նիւադիչ-
 քեարանէ կէօրիւմէքտէ օլտու-
 զունտան, մէզթիւր մէրթէպի հար-
 պիյեէտէ, պէյն էլ ագրան, Լէթա-
 ֆէթ, սըֆաթընը գազանմըչ իտի :

Պու ճիւմիէ իլէ տախի, Շարլ Պէլ-
 գուր, գազանմըչ օլտուղու մէզրիւր
 մախլէսէ մուվսֆիրգ օլարագ, կէվ-
 շէք վէ գօրգագ թապիաթլը օլմա-
 տըղընտան, իլք տէֆա օլարագ,
 պուլունտուղու պիր Աֆրիգա օր-
 տուսունտա, քէնտի շէճաաթընը իպ-
 րագ իլէ, իրի եէրինտէն գաճրա-
 մանճա եարալանմըչ, վէ խաչ միւ-
 քեաֆաթա շայէսթէ պույրուլմուչ
 իտի Մէրգում, բէք մալիւմաթլը վէ
 թէրպիյեթլի օլտուգտան պաչգա,
 բէքտէ կիւզէլ միւզիգա պիրմէքտէ,
 վէ բէք ալէատա լէսիմիէր թէրա-
 սիմ իլլէմէքտէ օլտուղունտան, վէ
 պինաէն ալէյհ, զաթէն ասկէրլէք-
 տէն զիեատէ, սանաֆի նէֆիսէեֆ
 սէվմէքտէ ՚իլ սէֆա տույմագտա օլ-
 տուղու թագաիրտէ, իլք տէֆա օլա-
 րագտա, մատմօազէլ էլլէն Ռօլան մի-
 սիլու, շաեանը բէրէսթիչ պիր մէ-
 լէքսիմանէ մէյլ ու մուհապպէթ վիր-
 միչ պուլունտուղունտան, պիթթա-

պի, կիւղէլլի.ք վէ նէֆիսիբ պապըն-
տա տէրքեար պուլունան հիսսիյեա-
թը , հէմ տահա զիեատէ արթմագ-
տա , վէ հէմտէ տահա զիեատէ սէ-
ֆա պաղըչլամագտա իտի :

Ժէնէրալ Րօլան իլէ զէվճէսի միեա-
նէսինտէ , մէզքիւր ագտը նիքեահա
տայիւր վիրիլէն գարար ահքեամըն-
ճա , (նասըլ քի իլէրուտէ անլաչը-
լաճագ տրը , մէզքիւր ագտը իզ-
տիվաճ գարարընտան , Բիէթրինին
տախի մալիւմաթը պուլունմագտա
իտի) , Շարլ Պէլգուրուն , ասկերիք
սիլքինի թէրք իյլէմէսի լազըմ կէլ-
մէքտէ իտի . չիւնքի , պիր քէրրէ
էվլէնտիքաէն սօնրա , արթըզ մէյ-
տանը մուհարէպէեէ կիթմէքլիկի-
նէ , էլէնին պիր տիւրլիւ բույի բի-
ղա կէօսթէրմէեէճէկի , վէ հաթ-
թա , էօյլէ պիր շէեի ֆիրրինտէն
պիլէ կէչիւէճէք օլսա , տիւչարը զամ
ու էլէմի ազիմ օլարագ , ասլա տա-
եանամաեաճաղը աչիքեար իտի :

Ժէնէրալ Րօլան , պիզղաթ քէն-
տիսի տախի , զէվճէսիյլէ քէրիմէ-
սինին , հատտէն զիեատէ տիւչարը
տէրտ ու էլէմ օլմալարընը իսթէմէ-
տիկինտէն , զաթէն , այնի թարիգի
թու թմուչ , վէ օրտուտա , եայընըզ
սիւնրի ալաեը մուայեէնէսի մէէ-
մուրիյեէթինի գապուլ իյլէմիչ իտի :

Պու ճիւմլէ իլէ տախի , իպրազը
էհլիյեէթ ու տիրայէթ իյլէտիկին-
տէն , Ժէնէրալըզ բիւթպէսինէ գա-
տար թէրֆի իտիլտիքտէն պաչգա ,
նիհայէթ , նարօլի սէֆիրլիկինէ տա-
խի թայեին գըլընմըչ իտի :

Մ. Շարլ Պէլգուր սալօնտան ի-

չէրի կիրտիկինտէ , էլէնին , մէրգուժ
նըչանլըսընը կէօրիւր կէօրմէզ , սիւ-
րուրը գալսլինտէն նաչի , կէրչի եիւզ-
լէրի գըզարտը իսէտէ , մէրգուժուն
լէհճէսինտէ տէրքեար օլան պիր է-
սէրի զամ ու մահզունիյեէթտէ , ա-
նինտէնազարը տիգ գաթընը տավէթ
իյլէտիկինտէն , Մ. Պէլգուրա հիչ պիր
չէյ սէօյլէմէքսիղին , տիւչարը հէյ-
ճան օլարագ , վէ վալիտէսինէ տօղ-
րու գօշարտգ , -Աման , եա Րէպ-
պիմ , վալիտէ , պտգընըզ , Մ. Շար-
լըն եիւզիւնէ պազընըզ , նէ գատար
քէտէրլի պիր հալտէ պուլունմագ-
տա տրը , -տէտի :

Գօնթէս Րօլան տախի տիգ գաթ
իյլէտիկինտէ , ֆիլ վագըր այնի հալի
միւչահէտէ իյլէտիկինտէն , Մ. Պէլ-
գուրտա տէրհալ քէլամէ ազազ պիր-
լէ , -Ս. ֆվլընըզ տիլէրիմքի , մատամ
գօնթէս , իւզէրիմտէ տէրքեար օլան
պիր պիւլիւք մահզունիյեէթ էսէրի-
նի սէթր իթմէքլիկէ միգթէտիր օ-
լամատըմ , մէզքիւր մաղմուժիյեէթին
նէ օլտուղունու , մատամ , կէրէք
քէնտինիգ , վէ կէրէք մատմօազէլ է-
լէն , սէպէպինի իչիթտիկինիղտէ ,
անլաեաճագսընըզ տրը . . . -տէտի :

- էլէն , չօճուղում , -տէտի գօն-
թէս քէնտի քէրիմէսինէ նագիքեա-
նէ պիր սիթէմ իւզրէ սէօյլէեէրէք ,
- նէ՞ օլուեօրսուն , նիչին պէօյլէ
տիթրէմէ քտէսին : իչթէ Մ. Շարլ
քէնտիսի սէօյլէմէքտէտիր քի , եա-
լընըզ պիր մահզունիյեէթտէն զու-
հուրա կէլմէ պիր էսէր իմիչ . պուն-
տա ալթ իւսթ օլաճագ նէ վարտըր :
- էվվէթ , մատմօազէլ էլէն , եա-

լընըզ պիր մաղմուսիյեթ էսերի տիր, պաշգա հիչ պիր շէյ եօգ տուր . . . -տէտի մէրգում տէլիգանը հարա-րէթլի պիր սէօյէ յիչիլէ,-իմտի ըէճա իտէրիմ, լութֆ իտինիզ, ըահաթը գալպ իւզրէ օլունուզ, եօգսա . . . միւտտէթի էօմրիւմտէ, իւք տէֆա օլարագ, պէօյլէ պիր ազիմ խէթատա պուլունտուղումտան, պու գատար-ճըգ պիր թէէսսիրի սէթրէ միւզ թէ-տիր օլամատըղըմտան տօլաեը, իզ-հարը թէէսսիւֆ իտէճէկիմտիր :

—Աֆվ իտինիզ, վալիտէմ, -տէ-տի էլէն ըիգ գաթէնկիզ պիր սէօյ-լէեիչ իլէ, վէ կիւլիւմսէմէկէտէ շա-լըչարագ, -աֆվ իտինիզ, մօնսիէօ Շարլ . . . պիլիրիմ, պու եարտըղըմ, ատէթա պիր տիվանէլիք իտի . . . ֆագաթ, չի՛ շարէ քի, էլիմտէ տէ-կիլ իտի, պիրտէն պիրէ իւզէրիմտէ պիր ֆէնալըգ տըր հասլ օլտու :

—Պագընըզ, մատմօագէլ էլէն, մէզքիւր մաղմուսիյեթ նէտէն իպա-րէթ իտի, շիմտի վալիտէնիզ մատա-մա գըսսաճա պէեան իտէպիլիրիմ, վէ օլ վագըթ սիզ քէնտիւնիզ տախի, անլաեաճագսընըզքի, համո ու սէ-նալէր օլտուն նէզտանէ, գօրգուպ մէրագ իտէճէք հիչ պիր շէյ եօգ տուր :

Շարլ քէլամէ աղաղ իթմէք իւզրէ իքէն, ժէնէրալ Րօլանտա սալօնտան իչէրի կիրտի . մէրգում, թիւյեըրի սէրաեընտան ավտէթ իյլէմէքտէ օլ-տուղունտան, էլպիսէյի ըէսմիյեթ-սինի թաշըմագտա, վէ կէօքսիւնտէ-տէ գըրմըզը գօրտօն պուլունմագ-տա իտի :

Ժէնէրալ Րօլանըն սիմասընտա լէ-թաֆէթլի պիր աղըրըզ էսերի միւ-չահէտէ օլունմագտա իտի . սաչլա-րը էամէր օլուպ, վէ գուլագլարը թարաֆընտան աղարմաեա պաչլա-մըչ իտի . վէ պըեըզլարը իլէ գաչլարը սիեահ օլտուղունտան, լէհճէսինտէ տայիմա պիր ճէնկեավէրլիք հալի կէօրիւնմէքտի իտի, վէ քէնտիսիտէ պօյլու պօսլու օլտուգտան պաշգա, հալէա տախի, կէնճիկէ մախսուս պուլունտան պիր հիւսն ու լէթաֆէթ պուլունմագտա իտի :

Մէրգում սալօնտան իչէրի կիր-տիկինտէ, շարգասը իլէ գըլըճընը պիր սէտիր իւզէրինէ պըրագտըգ-տան սօնրա, սիւրուրու պիր հալ ու թավը իւզրէ, զէվճէսիլլէ քէրի-մէսինէ տօղրու կիթտի, վէ բէտէ-րանէ պիր սէօյլէեիչ իլէ տախի, քէն-տի եավէրի հարպընա խիթապէն, - «Պապահչար խայր օլտուն, Շարլ», - տէտի :

Աչգ ու մուհապպէթի շիտտէթին-տէն նաչի, էլէն քէնտի նիշանըսը-նըն լէհճէսինտէն, մէրգումուն պիր մէրագը պուլունտուղունու, անինտէ տէրք ու ֆէհմ իտէպիլտիկի կիպի, ժէնէրալ Րօլան տախի, քէնտի մու-հապպէթի բէտէրանէսի շիտտէթին-տէն նաչի, մէրգումէնին էչքեալըն-տան, պիր էլէմ ու իզթիրապ իւզրէ պուլունտուղունու, տէրհալ ֆէհմ ու ֆարգ իյլէտիկինտէն, մէրգումէ ա-եաղա գալըզպտա, ատէթտէն օլտու-ղու իւզրէ, աննընտան պիր պուսէ վիրմէք նիյեթթիլլէ, բէտէրի նէզտի-նէ կիթտիկինտէ, արթըզ մէրգում,

օլ անտէ , քէնտի գահրամանլըղընը ունուտուպ զայպիտէրէ.ք. վէ ստէթա գայիֆ սինիրլի պիր ատէմ հայինի քէսպ իյլէ եէրէ.ք, սայ.քի, էվվէլճէ էլէն իւզէրինտէ կէօրիւտիւկիւ մը սիլլուչ տրթըմէ կէ պաշլատը.վէ պիր խահիչի աղիմ իւզրէտէ մէղպուրէնին էլլէրինի թութարագ, պիր սանիյեէ գատար, քէմալի թէաճհուպ վէ խէլէճան իւզ.է, եիւղիւնտէն եօգարը պագտըգտան սօնրա , -Ա՛, էլէն. . . սէնտէ պիր հա՛լ վար տըր. . . նէ՞ օլտու սանա , եօգսա քէ յֆսի՛ղ միսին, եօգսա պիր մէրագը՛ն մը վար տըր, -տէ յի պաղըրտը :

Պատէհու , մէրգում քէնտի քէրիմէսինին էլլէրինի տայիմա թութամագտու օլտուղու թագտիրտէ. պիր զէվճէսինէ վէպիրտէ եավէրինէ տէօնիւպ տէօնիւպ պագարագ. վէ նիեաղրեարանէ պիր թարղտա սէօյլէեէրէ.ք, -Ա՛հ, Ամէլի՛. Շարլ, նէ՛ վար տըր, մութլագա պուրատա պիր վագաա վուգու պուլմուչ օլմուլտըր. . . նէ՞ օլմուչ տուր , սէօյլէեինիզ . . . Ալլա՛հ աչգընա օլտուն , ճէվա՛պ վիրինիզ , հայտէեինիզ , սէօյլէեինիզ : Օ՛ֆ. կէրչի , պիլիւրիմ , պու մէրթէպէ թէլաշըմ , պիր զաաֆ ալէամէթի տիր , լաքին , չի՛ չարէքի , գօրգմագտաեըմ , - տէտի :

— էվվէթ , տօսթում , սէօյլէտիկինիզ քէք օտղրու տուր , - տէտի գօնթէս մուհիպպանէ պիր սէօյլէ յիշ իւզրէ , -պէնտէ մէճպուրի օլարագ սէօյլէրիմ.քի, բէտէր վէ քէրիմէ սիզ ի.քինիզ տախի պիր հայտէ պուլունմագտասընըզ , բիրէեի տէվէ իյլէ-

մէքտէսինիզ , նասըլքի, տահա ճիւղիճէ էվվէլ , պու սէվլիւկիւ էլէնիմիզէ տարըլըպ սիթէմէր իթտի իտիմ , շիմտի, այնի սիթէմէքի, սիզէ տախի իթմէքիկէ , քէնտիմի հագգը կէօրմէքտէեիմ :

— էլէնէ թագի՛ր մի իթտինիզ , - տէտի ժէնէրալ քէնտի զէվճէսինէ , - իեի եա , սէպէ՛պ նէ տիր , նի՛չին տօսթում :

— Ժէնէրալ պէյ , քիմսէնին թագսիրաթը եօգ տուր , թէքմիլ թագսիրաթ պէնտէնիզտէ տիր , - տէ յիճէվապ վիրտի տէրագապ տէլիգանլը եավէր. վէ ժէնէրալտա պունու իչիտինճէ , քէմալի հարարէթ իւզրէ , մէրգումա տօղրու պագմաեա պաշլտըր : - Պու սապահ , Պօրտօտան , զաթը վալէալարընըն նօթէրլէրի թարաֆընտան ալտըղըմ պիր մէքթուպա նէղարէն , ագտը իղտիվաճ գօնթրաթըրըղըն կիճիքմէեիպտէ , պիր սաաթ էվվէլ իմզալանապիլմէսի իչ.ն , նիզամէն , յութլագա , պէնտէնիզին օրատա պուլունմագըղըմ իգթիղա իթմէքտէ իմիշ , կէրչի , մէզքիւր սէյեահաթտա , էօյլէ պիր չօգ կիւնլէր կէչիւրիմէքիկէտէ յիւզում կէօրիւնմէքտէ տէկիլ իսէտէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , իւզէրիմտէ ֆէնա պիր թէէսսիր հուսուլէ կէլտիկինտէն , զիեատէսիյլէ մէրագ իյլէտիմ : Հէր նէ մէրթէպէ ազ պիր միւտտէթ իչին տախի օլմուչ օլտա , եինէ , մատամքի , հուպպ ու միւվէտտէթ թէլլէրիյլէ պաղըր պուլունմագտա օլտուղում պիր մահէլտէն եիրագլանմագըղըմ լաղըմ կէլմէքտէ տիր ,

հէր նասըլ խն, թէհամմիւլ իտէմէ-
 եէրէք, բէք միւթէէստիր վէ բէքտէ
 միւքէտտէր օլտում: Հալ պու քի,
 մատմօազէլ էլէնտէ, մաղմում պիր
 հալտէ պուլունտուղումու, էչքեա-
 լլմտան, անինտէ ֆէհմ իլէ, տիւչա-
 ըրէլէմի ազիմ օլմաեա պաչատըղըն-
 տան, գալպինի րահաթ իթտիրմէք
 արղու վէ զայրէթիլէ, մէրագըմըն
 սէպէպինի թամ պէեան իլէմէք իւզ-
 ըէ իքէն, զաթը վալէանըղտա, սա-
 լօնտան իչէրի կիրտինիգ:

Մատմօազէլ էլէն, եայրնըզ պիր
 գաչ կիւն իլին քէնտինըչանըսընըն
 եիրագլանանաղը լագըրտըսընը ի-
 շիտինճէ, կէրչի, զայիֆլիք իտիպ-
 տէ, մէրագ վէ թէլչաչա տիւչմէմէք-
 լիք նիյեթի վէ զայրէթինտէ պու-
 լունտու իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ
 տախի, քէնտույի զապթ իտէմէտի-
 կինտէն, կէօզլէրի թէյրարէն եա-
 շարմաեա պաչատը, վէ հալիլէ բէ-
 տէրի իլէ վայրտէսիտէ պուսու կէօր-
 տիւքլէրինտէն, բէտէրի, մէզպու-
 ըէեէ խիթապէն,

—Ա՛, ա՛, աղլամագ տա տըր, —տէյի
 հայգըրտը, ատէթա քէտէրինտէն
 նէ եարաճաղընը շաչըրարագ, —էվ-
 վէթ, աղլամագ տա՛ տըր . . . լաքին,
 ա՛ պէնիմ սէվիլիւլիւ էվլաուըմ, պէն
 սէնին աղլատըղընը, պու կիւն իլք
 տէֆա օլարագ կէօրմէքտէեիմ . . .
 Ա՛հ, ճանբարէմ, եալվարըրըմ սանա,
 աղլամա, մէրագ իթմէ . . . սէն զա-
 թէն նաղիք վիճուտըւտուն . . . հիչ
 տէկիլ իսէ անը տիւչիւնմէլիսին . . .
 մաազալլահ քէյֆինի պօղարսըն . . .
 Յ՛ֆ, պագընտը պէնտէ նէ սէօյլէ-

եօրում, պօչ լագըրտըլար իտիեօ-
 բում, խա՛յր, խա՛յր, համա օլտուն,
 քէյֆսիզ օլաճագ հիչ պիր շէյ եօգ-
 տուր . . . ֆազաթ, հէր նէտէ օլսա,
 սէն շու կէօզ եաչարընը քէսմէլիսին,
 լէհճէնտէ պուլունան տիլիւզան է-
 մէրէրի տէֆ իլէմէլիսին . . . զիրա,
 իւզէրիմէ պիր ֆէնալըգ կէլմէքտէ
 տիր, քէնտիմի զա՛յպ իլէմէքտէ եիմ:

Պատէհու ժէնէրալ Բօլսն քէնտի
 ֆէօզլէրի եաչարընը սիլէրէք, —Աման
 եա Բէպպիմ, աճապա, պու չօճու-
 ղու յժէսէլլի իթմէք իլին, նէ՛ եար-
 մալըբըմ. օ՛ֆ կէօզ եաչարընը կէօր-
 տիւքճէ, ազլլմա խիֆֆէթ կէթի-
 ըճէկիմ տիր, —տէյի պաղրտը:

Վէ սօնրատա քէնտի եավլ ըի հար-
 պլնա տէճնէրէք,

—Իեի եա, Շարլ, նէ՛ եարմըչսըն
 պէօյլէ սէն, Լէնյին պու մէրթէպէ
 հիստի շէտիտինի պիլմէքտէ օլտու-
 ղուն հալտէ, մէզթիւր մէրագընը
 սէթը իտէմէտին մի:

—Հայֆա՛ քի, խա՛յր, ժէնէրալ
 պէյ, աչա միւգթէտիր օլամաճըմ
 վէ զաննտա իտէրիմ քի, մատմօազէլ,
 հէր նաօըլտա օլսա, պու հալտէ պու-
 լունաճագ իտի, շիւնքի, լագըմ կէլէն
 եօլճուլուղումու սէթը իթմէքլիք,
 միւմքին տէկիլ իտի, էր եա կիճ, հէր
 հալտէ իչիտէճէք իտի, —տէտի մէր-
 գում տէլիզանլը:

—Վագաատա էօյլէ տիր, տօս-
 թում, — տէտի ժէնէրալ, — լաքին,
 պու ճիւմլէ իլէ տախի, պէնտէ քէն-
 տի էվլաուըմը պու հալտէ կէօրմէք-
 լիկէ, միւմքին օլուպտա պիր տիր-
 լիւ տաեանամաեօրում:

— Էլ մասըմ էլէն, — տէտի գօնթէս պիր թէէսսիւրի տիլ իւզրէ, — պիր քէրրէ տիւշիւն մէլիսին քի, եալընըզ պիր գաչ կիւնիւք պիր միւֆարէ-գաթ իչին, պու մէրթէպէ քէտէր իթմէ քլիք, հիչ ճայիզ օլապիլի՞ր մի նէսի՞ օլուր պիր գաչ կիւնիւն, ա-նինտէ կէլիբ կէչէր :

— Կիւրչի հազգըն վար տրր, վա-լիտ ճիկիմ, — տէտի էլէն կէօզլէրի-նի սիլէրէք, — պէօյլէ պիր ուֆազ եօլնուլուգ տան տօյաեը, պու մէր-թէպէ մէրազ իթմէ քլիք ապէս տիր, պիր խէթա տըր, լաքին . . .

— Նէ՞ սօյլէ եօրսուն, պիչարէ էվ-լատըմ, նէ՞ տիր, պիր խէթա՞ մը տըր, — տէյի հայգըրտը ժէնէրալ, — մէ կէր-չի, քէտէր իթմէ քլիք, վէ էլէմ տույ-մագլըզ, պիր խէթա՞ մը տըր . աղա-եըպ կէօզ եաչլարը տէօքմէ քլիք, օլ մէրթէպէ պիւյիւք պիր թէէսսիր-տէն նէչէթ իյլէմէքտէ տիր քի, հիչ պիր իլմ՞ վէ հիչ պիր մուհաքէմէ ա-նըն մէննինէ միւզ թէտիր օլա՞ մամըչ տըր : է՛յ . . . լաքին, պէնտէ նէ՞ գատար տիվանէեիմ, — տէյի ոյա-ղըրտը մէրգում էլինի աննընա վու-րարագ, — բահաթը գալպ իւզրէ օլ տիւչարը էլէմի ազիմ օլմա, սահի-հէն պէն նէ եաբտըղըմը պիլմէ եօ-րում, պէն ատէթա պիր պուտալա օլմուչում տուր, ճանբարէմ էլէնիմ, արթըզ աղամա, սիլ կէօզլէրինին եաչլարընը, իսթէմէմ, Շարլ կիթ-մէսին, էվվէթ, կիթմէսին, կիթմէ-եէճէք տիր, իչթէ պիթտի վէսսէ-լա՞մ :

— Լաքին, իեի էմմա, էֆէնտիմ

ժէնէրալ պէյ, — տէտի տէլիգանլը, — կիթմէտիկիմ հալտէ, սօնրա ագ-ար նիքեահ մատտէսի . . . նա՞ սըլ սլուր :

— Ո՛րպէսն Ոլլահ, 'ա տօսթում, նա՞ սըլ օլաճագ, եինէ ագտը նիքեահ իճրա իտիլիբ, անընտա չարէսի վար-տըր, պէն անըն իճապընա պագա-րըմ . . . կէրչի, էօյլէ շէյլէրի նօ-թէրլէր թալէպ վէ իտտաա իտէր-լէր իսէ տէ, պէնիմ իչին, գըզմա պիր տամլա կ'օզ եաչը տէօքտիւր-մէքտէն իսէ, օն միլիօն ֆրանք զայպ իթմէրիք, տահա՞ զիեատէ էվլէա տըր, — տէտի ժէնէրալ :

— Նէ՞ սէօյլէ եօրսունուզ, աման պապաճըղըմ . . . սահիհէն էօյլէ՞ մի տիր, — տէտի էլէն, պիրտէն պիրէ քէսպի իւմիտ իտիպ, վէ եիւզլէրի կիւլմէկէ պաչլաեարագ, — տիմէք տիր քի, արթըզ Մ. Շարլ կիթմէ-եէճէք տիր, էօյլէ՞ մի :

— Խայր, խայր, գավիէն սէօյլէ-րիմ քի, կիթմէեէճէք տիր, — տէտի ժէնէրալ, քէրիմէսի լէհէսինտէ է-լէմ ու մահզունիյեթիմին մահվ օլ-մաեա պաչլատըղընը կէօրտիւքճէ սէվինիպ մէմնուն օլարագ, վէ ատէ-թա թարընըրճասընա պիր մուհապ-պէթ իւզրէ մէրգումէնին եիւզիւնէ պագարագ, — խայր, աթըզ Շարլ կիթմէեէճէք տիր . . . խայր, չօճու-ղում, վէ ագտը իզտիվաճ գօնթ-րաթըտա, հէր հալտէ, եէվմի մախ-սուսումա թէսատիւֆ իտէն իչպու-րէնչէնպիհ կիւնիւ, զաթէն վիրիլ-միչ օլան գավլ ու գարար մուճի-պինճէ, իմզալանաճագ տըր . . . է՛յ

ճանրորէմ, էվլատըմ, ինչապալան ,
արթըգ շիմոսի, մէմնունստուն . գալ-
պինտէ րահաթ օլմուշ տուր , էօյլէ
տէկի՛մի . . . կէլ էօյլէ իսէ պուս ի-
տէեհիմ աննընտան հիշ շիւբհէ եօգ
տուր քի, շիմոսի պէնի տահա զիեա-
տէ սէվմէքտէ , վէ պէնի պուսէլէր
ալմագլըղա շայեսթէ կէօրմէքտէսին,
վէ պէնտէ քէնտիմի, էվլատըմ, տա-
հա զիեատէ վէ բէք չօգ զիեատէ
մէսուտ ատտ իտէրիմ քի . շու սէ-
նին կէօղ եաշարընը տէֆ իթմէք-
լիք իգպալինէ նայիլ օլապիլտիմ :

Էլէն պունու իշիտինճէ , թարիֆ
գապուլ իթմէգ պիր սէվինճ վէ պիր
մէմնունիյեթ իւզէ գօշուպ բէ-
տէրինն սղո՛շինէ աթըլտը, վէ մէր-
գումսա քէմալի մուհապպէթ ի գ-
րէ , մղպուրեթի գուճագլտեարագ
վէ զայէթլէ մ'ւ՛մէկսար պիր սէսիլ
սէօյլէեւրէք , - պէն շիմոսիե գա-
տար էվլատըմ, կէրշի սէնի իգպալ
ու սէատէթ իւզրէ կէօրտիւքճէ .
քէնտիմի պաթսթիեար, ատտ իյլէ-
մէքտէ իտիմ , հալ պուքի, պունտան
սօնրա, զէրրէ գատար էլէմու քէ-
տէր կէօրմէեէսին տէ յի շալըշմագ-
լըղը տահա զիեատէ պիր պաթսթի-
եարըգ ատտ իտէճէկիմտիր :

—Ա՛հ, ժէնէրալ պէյիմ, - տէտի
Շարլ Պէլզուր , - գապիէն էմին օ-
լուպ պիլմէլիտինիզ քի , իսթէմէ-
եւրէք վիրմիշ օլտուղու՛մ պիր սէ-
պէպիլեթտէն նաշի , մատմօազէլ
Էլէնին տէօքմէքտէ պուլունտուղու
պու կէօղ եաշարը իլք վէ սօն տէ-
ֆա իշին օլմուշ օլաճագ տըր . . .
սայիր պիր տէֆա տահա տէօքտիւ-

կիւ կէօրիւլէմէեէճէք տիր . . :

—Էվլատըմ Շարլ, էկէրշի էօյլէ
օլաճագլընը պիլմէք ոէ օլմասա իտիմ,
մէկէրշի, պէն քէնտի չօճուղումու
սանա վիրի՛ր մի իտիմ, -տէտի գ օնթի

—Մատամ, - տէտի Շարլ, գ օն-
թէսէ խիթապէն սէօյլէեւրէք , -
էվլէթ, սիզէ տախի ճէսարէթ իտէ-
րիմ սէօյլէմէկէ քի, մատմօազէլ է-
լէնին պու կէօղ եաշարը , սայիր պիր
տէֆա տահա վուգու պուլմաեա-
ճագ տըր . . :

—Իշիտիեօրմուսուն , Էլէնիմ, ի-
շիտիեօրմուսուն, - տ'տի ժէնէրալ
մէրգուճուն լագրրտըսընը քէսէրէք,
վէ սիթէմիճէ պիր կիւլմալեիշ
իլէ , ֆիսպ աթ մուհապպէթ իւզրէ
քէնտի քէրիմէսինէ խիթապէն սէօյ-
լէեւրէք, - պու տէօքտիւկիւն կէօղ
եաշարը իլէ , Շարլընըն գալպինէ
սէ՛ մէրմէպէ տէրտ ու էլէմ պա-
ղըշմագտասին :

—Խայր , ժէնէրալ պէյ . խայր . -
տէտի Շարլ զայէթլէ եանրգ վէ
թէէստիրի պիր թէլուֆիտը իւզրէ
սէօյլէեւրէք , - մատմօազէլին կէօղ
եաշարը , գալպիմէ տէրտ ու էլէմ
պալըշմագտա օլմաեւրպ, իլլա տա-
հա զիեատէ մուհապպէթիմի ար-
թըրմագտա տըր :

—Օ՛հ , մէմնունու՛մ քի , պէօյլէ
աղլամըշըմտըր , - տէտի Էլէն , նի-
չունըսընըն պու սէօյլէտիկինի ի-
շիթտիկինտէ , պիր սուրէթի սատէ-
տիլանէտէ օլտուղու թագտիրտէ ,
ճէվապ վիրէրէք :

—Մատամքի աղլատըղընտան տօ-
լաեը իզհարը մէմնունիյեթ իյլէ-

մէք տեսին , արթըզ պիր շէյ սէօյ-
 լէմէք իսթէմէմ , - տէտի գօնթ
 հատտէն զիեատէ պիր մուհապպէթ
 իւզրէ , - ֆուգաթ , ճանբարէմ Լ-
 լէնիմ , սանա ընճա իտէրիմ , ատէթ
 իտիպտէ , սայիր պիր տէֆա տահա
 պէօյլէ աղլամանեաօրն . . . եալրնրզ
 պիր տէֆա իչին , հայտէ հօշ կէօ-
 ըլէիմ , կէօշ եաշը տէօքմէք իկին
 նէ օրուու զունու անլամըլ օլասրն ,
 իշթէ շիմտի անլամըլ օլտուն . . . պու
 գատարճրզ պիր լմէճրիւպէ քեաֆի
 տիր . . . օ՛ֆ , տէկիլ եալրնրզ քեա-
 ֆի , հաթթա զիեատէ տիր պիլէ . . .
 վէլհասրլ , ազիզիմ Շարլ , ագտը
 նիքեահ իչին մուամէլէսի լազըմ կէ-
 լէն պիր խուսուստան սարֆը նա-
 զար իթմէք իկէ , նասրլքի սէօյլէ-
 տիմ , քէնտիմէ գարար վիրմիշ օլ-
 տու զումտան , պու կիւն կիտիպ պի-
 զիմ նօթէրէ խապէր վիրմէլիսին քի .
 գօնթրաթըն սուրէթ ինի հազրրլա-
 սըն , չիւնքի , բէնչէմպին կիւնիւ
 մութլագա իմզալանճագտըր : հիմ-
 տի , էվլատլարըմ , օլ խուսուսու պը-
 րագալըմտա , սայիր իշլէրիմիզէ պա-
 գալըմ . . . -վէ մէրզ ում քէնտի զէվ-
 ճէսինէ խիթապէն , - Ազիզէմ Ամէ-
 լի , էլիլիք մաուտէսինէ գարար վի-
 ըրմիշտիր , վէ պու ագշամըն զագէ-
 թալարընտատա , հալիլէ ծգունա-
 ճագ տըր , -տէտի :

— Կէճրիւեօրմուսուն \ վայիտէ ,
 -տէտի Ելէն լմէֆախիւրանէ պիր
 հալ իւզրէ , -պէն սիզէ սէօյլէ մէտիմ
 մի բտի , մութլագա օլաճագ տիր
 տիմէտիմ մի իտի . . . տիմէք տիր
 քի , քէնտի իթիգատըմտա ալտան-

մամըլըմ տիր , վէ օլ պապտէ լթէ-
 քէպպիւր իւզրէ պուլունմաղլըղա-
 տա հագգըմ վար տըր . . :

— Նէ՛ տիմէք իսթէեօր , էլմա-
 սըմ , չօճուզում , -տէյի սիւալ իթ-
 տի ժէնէրալ քէնտի զէվճէսինէ :

— Սանա պիր շէյ սէօյլէեէյիմ
 մի , ազիզիմ , պիզիմ Ելէն իշթէ պէօյ-
 լէ տիվանէճէ պիր շէյ , սէօյլէմէք տէ
 տիր , -տէյի ճէվապ վիրտի գօնթէս :

— Տիվանէճէ պիր շէյ մի , տահա՛
 իեի եա , տահա՛ իեի եա , -տէտի
 ժէնէրալ , -օ՛հ . . . վարսըն իսթէ-
 տիկի գատար տիվանէլիքլէր իթ-
 սին հա՛ . նէ՛ տէրսին , Շարլ , էօյլէ
 տէկիլմի , աման , չօճու զում աղլա-
 մասընտա , հէրնէ տիվանէլիքտէ իս-
 լմէր իսէ եաբարն . . . չիւնքի , կէօզ
 եաշլարը . . . ֆագաթ \ պրրագալըմ
 անընտա լազըրտըսընր , զիրա , համտ
 օլտուն , արթըզ աղլամանօր , Շիմաի
 կէլէլիմ քէնտի նիյեթիմ ու էֆքեա-
 ըրմա , քէնտի նիյեթիմ ու էֆքեա-
 ըրմ տիմէքլէ , -տէտիմէրզ ում քէն-
 տի զէվճէսի իլէ քէրիմէսինէ իլա-
 վէթէն , -չունու անլաթմագա իսթէ-
 րիմ քի , ազիզէմ գօնթէս , վէ էլ-
 մամըմ Ելէն , սիզին նիյեթիմ ու էֆ-
 քեարընրզա միւրաճաաթ իթմէքսի-
 զին , անճագ քէնտիմ գարար վիրմի-
 շիմտիր . . վէ սիզէ կէլիտիքտէ ,
 ազիզիմ Շարլ , զաթէն նիզին , պէնիմ
 նիյեթիմ ու մնագսէտիմէրույի մու-
 վաֆագաթ իպրագ իտէճէկինիզտէ
 շիլքէնէ ճայիզ տէկիլ տիր . չիւնքի ,
 սիզ տախի , պէնիմ կիպի ճէպպար-
 լարտան պիրի օլաճագսընրզ տըր . . .
 — Թէնէրալ պէյիմ , հէր նէտէ

միւրատ պու եուրսանըզ, քեմալի ի-
թաաթա հազոր ու միւնթազոր պու-
լունմագտաերմ, քէնտի թարաֆում-
տան հիչ պիր ըէ. պեանը նիյե-
թ ինտէ հէմ տէկիլիմ վէ հէմտէ սա-
լա լիւզում կէօ, մէմ, - տէտի Շարլ
սիրուրու պիր սէօյլէեիչ իլէ :

— Մտամ քի էօյլէ տիր, - տէտի
ժէնլ ըալ, - քէնտի եէվմի մախսու-
տում օլան ըէն. շէմպիհ կիւնիւ, գօն-
թրրաթ իմզալանաճապ. օլտուղուն-
տան, շու թէսատիւֆտէն իսթիֆա-
տէ իտէրէք, եէվմի մէզպո. բու. բէք
մուլմանթան պի. սուրէթտէ կէչիր-
մէլիեիզ. . . շէօյլէ քի, ազչամտան
պիր չօգ զաթլար տավէթ իտէրէք
միւ. քէմմէլ պիր զիեաֆէթ վիրմէլի,
վէ քեաֆֆէ. յի տօսթ վէ ազրապա-
լարմըզա վէտալ. աճալըեըզ. . . եա-
րը կիծէ օլտուգտա, վազը իմզա իթ-
մէ. քի. ք ըէսմիւնի իճ. ա իթմէլի, վէ
ազ տը նի. քեահ զիյնէթ ինիտէ, բա-
զար սապահրսը, պիզիմ՝ մ. ճիսի ա-
եան տայիրէսի ըիլիսէ. ինտէ իճ. ա
իթտիրտի. քտէն սօնրա, տէօրտիւ-
միւզ տալի պիրլի. քտէ օլարագ.
պ՝ ըլին նամ սլ. յեահաթ ֆայթօնու-
ժուզա ըարիպէն, իթալեաեա եօլ-
ճու օլմալըեըզ, նէ՝ տէրսինիզ, մա-
տամ գօնթէս վէ մաումօազէլ լչէն.
պէօյլէ իեի օլմա՞զ մը, օլ պապտէ
պիր իթիւրազընըզ պուլունմագտա՞-
մը տրր :

— Խայր, ազիզիմ, հիչ պիր իթի-
րազըմ եօգ տուր, - տէտի գօնթէս,
- տօղրուսու, պէնճէ պէն տէրիմ
քի, բէք կիւզէլ տիւչիւնմիւչսիւնիւզ
տիւք. . . Սէ՞ն նէ տէրսին, էլէնիմ,
էօյլէ տէկիլ մի :

կէնճ գըզ պունա գարչըրգ հիչ
պիր ճէվ սպ վիրմէտի, վէ անճագ կի-
տիպ, եիւզլէրի գըզարմագտա օլ-
տուղու հայտէ, պեանը մէսէրրէթ
իլէ, թէ. քրարէն բէտէրինի գու-
ճագլատր :

— Կէօրմէ. քտէ միսինիզ, ազիզիմ՝
Շարլ, - տէտի ժէնէրալ կիւլիւմսէ-
եէրէք, - ճէպպարըզ տէնիլէն հա-
լին տալի պէօյլէ կիւզէլ ճիհէթ-
լէրի վար տրր :

Ո՛հրգ ում պունու սէօյլէտիկիլլէ
պերապէր քէրիմէսինի գուճագլա-
եըպ աննընը պուս իլլէտի. քտէն սօն-
րա իլավէ յի մէզալ պիրլէ տալի,
- իլթէ տէսթօթլուգ տիմէք, պէօյլէ
քիմէեէ պիր ըէ. յ սիւալ իլլէմէքսի-
զին, անճագ քէնտի միւրատը իւզ-
րէ ամէլ ու հարէ. քէթ իթմէ. քի. ք տի-
մէք տիր. . . քէնտի ֆամիլեալընը
քէնտիսի իտարէ իլլէմէ. քի. ք տիմէք
տիր :

Պու հէն կեամտէ, թէ. քրարէն սա-
լուն գարուսու աչրուր, վէ պիր խըտ-
մէ. թ. քեալ իչէրի կիր՝ ըէ. ք, - մօնսի-
ւ. օ մաթօր Մօրիս կէլմիչ տիր, - տէտի :

16.

Մաթօր Մօրիսյն սիմսարնտա տա-
լի միւսիննիլիք ալէամէթլէրի հիւքմ
իլլէմէ. քտէ իտի : Սագալ վէ պըեըզ-
լարը սայքի աղարմըչ օլուպ, վէ էչ-
քեալընտա իսէ, տայիմա օլտուղու
միսիլու, ասարը լէթաֆէթ վէ թէմ-
քինլէ գարըչըզ պիր մաղմուսիյեթ
էսէրի միւչահէտէ իտիլմէ. քտէ իտի :
Մէրգումու կէօրիւր կէօրմէզ, ի-

լէն սէվինըէք, -նէ՛ գատար պիւ-
 յիւ.ք պիր իգ պալ, իշթէ կնքահայ-
 ըրմտա կէրտի, - տէ.յի պաղրորոր,
 վէ տիւխթիւրլէր՛ մախսուս օլան պիր
 հուպպ ու նիւազիշ իւզրէ մէ.յ ու-
 մու գ ուճաղլամագտա ի.քէն, վա-
 լիտէսի գ օնթէս տախի քէմաի հիւր-
 մէթ վէ իլթիֆաթ իւզրէ, -Սահի-
 հէն, մօնսիէօ Ս օրիս. պու կիւն սի-
 զո՛ն պուրաքա թէ.շրիֆիւնիզի, քէն-
 տ/միզճէ պիր իգ.պպի պիւմ ատտ
 իյլ՛ սէք ճայիդ տիր. շիւն.քի, պէօյլէ
 պր մէսէրրէթէ նայիլիյնէթիմիզի.
 հիշ խաթրըմըղոան պիզէ կէշիր-
 մէ.քաէ աւկիլ իտի.ք, դիրա, քէնտի
 ինզիվայի վաճտէթիւն զ պուլու՛նան
 Վիլ-տ՛՛՛ վրէնի, հաֆթատա անճագ
 ի.թի տէֆա թէրք իլէ աչաղը ինմէ.յ-
 աէսինիզ. . . վէ օ աւ խի, անճագ
 պիզի կէօրմէ.քի.ք խաթըըը իշին օ-
 լարագ տըր. . .

—Ս ատամ, ֆէվի էլատէ պաղը իշ-
 ըր զուհուր իյլէ.տիկինաէն, պու կիւն
 տախի աչաղը ինմէ.քիկէ մէճպուր
 օլմուշու՛մ տուր. . . վէ պու ֆուր-
 սաթտան իսթիֆատէ իտէրէ.ք, կէ-
 լիպ սիզլէրի կէօրմէ.քիկի, վէ սէվ-
 կիւլիւ էլէնիմի գուճագլաքուպ, վէ
 Ատալպէրինտէ էլինի սրգմագլըղը,
 քէնտիմճէ պիր շէրէֆ ու իգպալ
 ատտ իյլէմիշիմտիր. . . -տէտի մա-
 ժօր :

Մէրգու՛մ պու՛նու սէօյլէտիկիյլէ
 պէրապէր, էլինի քէնտի տօսթու
 ժէնէրալ Ռօլանա ուզաթտը, վէ քէ-
 մալի մէվէտտէթ իւզրէ թութուպ
 սըգտը, վէ պու արատա Շարլ Գէլ-
 գուրտա պաչընը էկէրէ.ք, մէրգու-

մա իպրտղը թաագիմ իյլէտի :

-Պու կիւն պիզիմ իշին պիր իգ-
 պալ ու սէատէթ կիւնիւ օլմուշուր,
 -տէտի էլ.էն, - վէ պու լգ պպ ու
 սէատէթիմիզիւնտէ մի.քէմէլիյնէթի
 իշին, Եայրնըղ պիր շէ.յ, Եանի կըն-
 քաճայրըմլն տախի պուրատա պու-
 լունմասը լագըմ կէլմէ.քտէ ի.քէն,
 իշթէ օ տախի, թամ վագթիւնտէ
 կէլիպ Ե՛ թիշտի :

—Ազիզ՛մ մատմօաղէլ էլէն, -
 տէտի մաժօր կիւլիւմսէ.քէ.ք, ա-
 ճագա օլ սէօյլէտիկիւնիգ իգպպ ու
 սէատէթին նէտէն իպտրէթ օլուու-
 զու՛նու պիլէ պիլիթիւնիմ :

—Էվլէլա շու՛նու սիլլէլիտինիզ
 թի սէվիլիւ էնքահայրըմ, քէտէ-
 ըրմ նարօթի շէհըի սէֆիլի թայեին
 գըլընմ.շ տըր :

—Կէրշի օլ պապտէ հիշ պիր թէ-
 աճիւպի մայիլ կէօրմէզ իսէմտէ,
 -տէտի մ.ժօր, -պու ճիւմէ իլէ տա-
 խի, -տէտի իլավէթէն վէ պիր թէ-
 պէսսիւմէ ժէրէնալ Ռօլանա տօղ-
 րու իպրաղը թաագիմ իտէրէ.ք, -
 սէֆիր հաղրէթլէրինի թէպրի.ք ի-
 տէրիմ :

—Վէ ի.քինճի, -տէտի մէզպուրէ
 գըղ Եիւզլէրի գըղարարագ, - պու
 քէնճէմպիհ կիւնիւ, Եանի քէտէ-
 ըրմին Եէվի մախսուստ.նտա, ագ-
 տը իղտիվաճ գօնթրաթընըն իմզա-
 լանմասընա գարար վիրիլմիշ տիր :

—Օ՛հ, օ՛հ, ազիզ՛մ մատմօաղէլ,
 շիմտի անլատըմ.քի, ագտը իղտի-
 վաճ գօնթրաթընըն իմզալանաճաղը
 կիւն, էն զիԵատէ կիւզէլ պիր կիւն
 սաքըլմագտա տըր - իմտի օլ խու-

սուստու պէն տախի քէնտի մու վա-
ֆտոգաթըմը պէեան իտէրիմ, -տէ-
տիքտէն սոնրա մաթօր . երի զիւնիւ
Շարլ Պէլգուրա տէօնէրէք տախի .
-տօղրուսու . պու պասպտէ զու հո . րա
կէլմիչ օլան ինթիխապընրգ , զիեա-
տէսիլլէ շայեանը թահասին ու թագ-
տիր տիր :

—Պու հիւսնի թէվ՝ ճճիւ հիւնիւզ-
տէն տօլաեր քէնտիմի գաթի Լն տէր
գաթ մէո . տ տտոտ իտէրիմ , մօն-
սիւօ մաթօր , -տէ յի ճէվապ վիրտի
Շարլ Պէլգուր զիեատէտիլլէ միւ-
թէէսիւր օլտարգ , -զիրա , ճէսա-
րէթ իտէրիմ իւմիտվար օլմագրլղա
քի , թարաֆընրգտան զուհուրա
կէլն շու թէվէճճիւհ , կէրէք մատ-
մօտղէ Լէն վէ կէրէք ֆամիլեասը
նէզոսինտէ , հագ գըմտա տէրքեար
օլան Լմնիյիէթէ , պիր գաթ տահա
թագ վիյեէթ վիրիպ , վէ գատր ու
հայսիյեէթ իմի սըթըրաճագ տըր :

—Նիհայէթ , ինսանիյեէթ լի կըն-
քահայրըմ , -տէտի Լլէն , - ագտը
իզտիվաճըմըզտա , պու բազար կիւ-
նիւ իճրա օլունաճագ տըր , վէ պա-
տարագտանտա սօնրա , իթալեաեա
եօլճու օլաճաղըզտըր . վէ , էլպէթ-
թէ սիզ տախի պիրլիքտէ կէլէճէք-
սինիզ տիր , էօլլէ տէկի՛լ մի :

—Լլէն , - տէյի պաղըրտը ժէ-
նէրալ Րօլան , - պունու տիւչիւնէ-
պիլտիկինտէն տօլաեր , կէլ սէնի օն
տէֆա վէ եիւզ տէֆա տահա գու-
ճագլաեաեըմ :

—Մժնսիէօ Մօրիս , էլէնիմիզ պու
խուսուտա , եաղընրզ քէնտի ար-
զըսուսու պէեան իթմէեիպ , իլլա ,

հէբսիմիզ թարաֆընտան պիր վէ-
քիալէթ իթմիչ սաերլսա սէզա տըր ,
չիւնրի , քեաֆիէմիզ տախի ախի
արզուտէ պուլունմագ տաերզ , -տէ-
տի գօնթէս գօճասը ժէնէրալ գա-
տար , օլ պապտէ իզհարը մէմնու-
նիյեէթ իտէրէք . -էվէթ , սիզ տա-
խի պիրլիքտէ կէլմէլլիկէ հիմմէթ
իտէճէքսինիզ տիր , պըրսպեր եօլ-
ճուլուգ իտէճէկիզ տիր , էօլլէ տէ-
կի՛լ մի :

—Պագալըմ պիզիմ մաթօր Մօ-
րիս , քէնտի վաֆիմիզ էվլատը պու-
լունան Լլէնիմիզին արզու վէ թէք-
լիֆինի ըտտ իթմէլլիկէ ճէսարէթ
իտէպիլէճէք մի տիր , ք տէտի ժէ-
նէրալ , - ֆիւթուհաթ , տօսթլար ,
ֆիւթուհաթ , Մօրիս ճէվապ վիրէ-
մէմէքտէ տիր , տիմէքտիր քի , գա-
պո՛ւլ իլլէմէքտէ տիր . . . էվէթ ,
տիւչիւնմէքտէ տիր , պու պիր իեի
ալէամէթ տիր . . . էվէթ , էլէնին
թէքլիֆինի գապո՛ւլ իթմէքտէտիր :

—Մհ , թէչէքքիւր իտէրիմ , կըն-
քահայրըմ , թէչէքքիւր իտէրիմ , -
տէյի պաղըրտը կէնճ տի խթէր մա-
թօր Մօրիսին իքի էլլէրինի թու-
թարագ , -կէօղլէրինիզ տախի սէօյ-
լէեիպ խապեր վիրմէքտէ տիր քի ,
պէնիմ արզումա մուվաֆագաթա
հիմմէթ իլլէմէքտէսինիզ :

Միրվագըտա , մաթօր , էլէնին թէք-
լիֆինի ըտտ իտէմէտիկինտէն , մեր-
գումէնին էլլէրինի թութարագ , թա-
րիֆտէն միւսթաղնի պիր ըրիզգաթ
իւլրէ , վէ հիչ պիր շէյ սէօլլէմէքսի-
զին , եիւզիւնտէն եօգարը պագտըզ-
տան սօնրա , կէրչի էչքեալընտա պիր

էսերի մահգունեսիյեթ հասրլ օլտու
 խսետէ, չու մահգունեսիյեթ էսերի,
 երնէ տէրհայ մահլ օլարագ, մեզ-
 պուրէեէ խիթուպէն քելամէ աղազ
 պիրլէ, - աղիղէմ էլէն, հոգ գրնրզ
 վարտըր, կէօզլրիմ տախի խուպէր
 վիրմէքտէ տիր քի. սիղի, պիզզաթ
 քէնտի քերիմէմ մսզ ամընտա, սն
 ստիմ սէվմէ քտէեթիմ. . . - տէտի :

— Վէ իշթէ պու սէօյլէտիկինիզ
 տախի խպաթ իյլմէքտէ տիր քի.
 կնքահայրրմ մութլագա պիզիմ իլէ
 պէրապէր կէլէճէքսինիզ տիր, զի-
 րա, միւմքին տէկի, տիր, պիր ատէմ,
 քէնտի քերիմէսի մագ ամընտա սէվ-
 մէքտէ օլտուղու պիր վաֆթիզ քէ-
 րիմէսի թարտֆընտան զուհուրա
 կէլմիշ օլան պիր թէքլիֆի րէտտէ
 միւզթէտիր օլամազ :

— Իէ՛ք ալէա, գապուլ իթտիմ,
 գապուլ իթտիմ, - տէտի մաթօր, -
 պէն տախի սիզինլէ պէրապէր կէլի-
 րիմ, էկէր. . . :

— Ա՛հ, չ՛գ իեի, չ՛գ իեի - տէյի
 պաղրրոր կէնճ տի խ՛մ էր մաթօրուն
 լագրրտորնր քէսէրէք, վէ էլլերինի
 պիր պիրինէ վուրուպ սէվինէրէք, -
 վալիտէ, բէտէրիմ, մանսիւ օ Եւրլ. . .
 իշիտիեօրմուսո, նուզ, կնքահայրրմ
 տախի պիրլիքտէ կէլէճէք տիր :

— Լաքին, ա՛ պէնիմ չօճուղում, -
 տէտի մաթօր, - լագրրտըմլն սօնու-
 նու ալմագտան սէվինմէկէ պաշլա-
 տընըզ, պէն սիղէ նէ՛ սէօյլէեօրում,
 էվվէթ, կէլմէքլիկէ կէրչի սէօզ վիր-
 մէքտէեթիմ. . . էմմա, տախի. . . տի-
 մէքտէեթիմ, զլ մէէլուն է՛ս լուղլ-
 թինէ հիշ տիզգաթ իթմէտինիզ,
 անլատընըզ մը :

— Էլէն, էվլատրմ, էլէն, - տէտի
 ժէնէրայ թէմքինլի պիր սէօյլէեթիշ
 իլէ, - սագրն էօյլէ, «էմմա, էկէր, վէ,
 լաքին» կիպի լուղէթլէր իլէ հիշ պիր
 չարթ գապուլ իթմէեթիպ, իյլա, հեր-
 չիպտապատ կէլմէսինի թալէպ վէ
 իպրում իյլմէլիսին. . . ապա իպ-
 քեաթ օլսեստարն, իսրտր իտէսին
 . . . սգրպէթքեսր թէքլիֆինի գա-
 պուլէ մէճպուր օլաճագ տըր :

— Էվլատրմ, ճիտտի օլարագ սէօյ-
 լէրիմ քի, - տէտի մաթօր, - կէ՛հի, զի-
 զինլէ պէրապէր իթալեաեա կէլմէք
 իկի վատ իտէրիմ, լաքին, եալընըզ
 պիր խուսուս վոք տըր յի, յնատա
 միւնթաղըր օլուպ, վէ միւթապաա-
 թա մէճպուր պուլունմագտաեթմ,
 եանի, տիմէք իսթէրիմ յի, էկէրչի,
 Փարիսէ կէլմէքլիկէ մէճպուր օլմուշ
 օլտուղում մէսալիհի միւհիմմէեի,
 պու հաֆթա թէվլիյեէ իզիպ պի-
 թիթէպիլի իտէմ, բէք ալէա կէլէ-
 պիլիրիմ, եօգ, էկէրչի պիթ իրէմէզ
 իսէմ, էսէֆ իտէրիմ յի, մէզքիւր
 Սէլէզզիւզտէն մահրում գալմագլը-
 ղում իգթիզա իտէճէք տիր :

— Իէք ալէա կնքահայրրմ, պէն
 սիզին լոզըրտընրզա իթիմատ իտէ-
 րիմ, - տէտի կէնճ գըզ պիր ա՛հը
 տէրուն չէքէրէք, - պիրիլիմ, սիզ
 պօշ լագրրոր իթմէեթիպ, հէրնէտէ
 սէօյլէսէնիզ, ճիտտի օլարագ սէօյ-
 լէրսինիզ, անըն իշին, իսրար վէ
 իպրամա, ապա լիւղում կէօրմէմ,
 Տիմէք տիր քի, իշին թօնունա պէք-
 լէմէլիեթիմ, ֆագաթ, եալընըզ շու-
 նու թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, հէք
 հալտէ պիրլիքտէ պուլունմագրզա,

էզ ճան ու տիլ արզուքէջ պուշու- նուպ վէ իւմիտվար օլմագ տաեւրմ . . .

—Պէն , պիղիմ պապա Մօրիսին թապիաթընը բէք ալէա պիւմէրտէ- երմ , - տէտի , պիր վագըթտան պէ- ռու , պիր նէվի իղթիրապը տէրուն ի գրէ քէնտի տօսթուունն եիւզիւնէ տիգգաթ իտիպ պագ մագտա օլան ժէնէրալ , - միււքին օլտուղու թագ- տիրտէ , մո թլագ ա պիղիմլէ պերա- պէր կէլիր . . . լաբին , միււքին օլ- մասըը հալտէ , պիթթտպի պիր պի- ըրմիզոնէ մահրում գալաճաղը տըր լաքին , ազիզիմ Շարր , - տէտի մը- գում իլավ թէն տէլիգանըեա խի- թապէն սէօյլէեերէք , - չու նօթէր իշինի ունութմաեւրպ , հէր հալտէ պու կիւն խապէր վիրմէլիսինիգ , վէ միււքին օլտուղու մըթէպէտէ չա- ղու գ կիթմէլիսինիգ :

—Շիմտի կիտէրիմ , ժէնէրալ պէյ - տէտի մէրգ ում :

—Ազիղ տօսթում , - տէտի պու- նուն իւզէրինէ գօնթէս աճաղա գալ- գարագ , - արթըգ սիզի Մ . Մօրիս իլէ եալընըգ պըրագարագ պէն կի- տիպ իշլերի սըրասընա գօյմալըեւրմ , զիրա , մատամ քի եօյնուլու զումա . - զա գարար վիրիւմիշ տիր , հալիյլէ պիր չօգ հազըրըգ լալ էլզէմիյեթթ- տէն տիր . պինսէն ալէյհ , էլէն իլէ արապաեա պինէրէք , պիրազ տի- շարը չըգ մալըեւրմ . . .

«Կատ հու մէրգ ումէ քէմալի հիւր- մէթ իւզրէ մաթօրուն էլինի թու- թարագ , -ինչաալլահ եինէ պիրագ- տան կէօրիւշիւրիւզ , արթըգ պու- ճալլամ հէր հալտէ թաամտա պու-

րատա օլաճագսընըզտըր . էօյլէ տէ- կիլմի , - տէտի :

—Մատամ , թէէսսիւֆ իտէրէք սէօյլէրիմքի , օլ սէօյլէտիկինիգ թէ- լէզզիւզէ նայիլ օլամաեաճաղըմ տըր . . . չիւն քի , էօյլէ զանն իտէրիմ քի , թէսվիյեթսիննէ մէճպուր պուլուն- տուղում իշտէն , բէք կիճ գուր- թուլապիլէճէկիմ տիր . . .

—Իէք ալէա , մատամ քի էօյլէ տիր , հալիյլէ սէրպէսթսինիգ . ար- թըգ իշին կիտիշիննէ պագսըսընըգ , ֆագաթ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , ա- զիզիմ մօնսիէօ Մօրիս , բէճա իտէ- ըրմ , պիզի ունութմաեա սընըգ :

—Ատիյեթօ , կնքահայըրմ , - տէ- տի էլէն պիր պուսէ վիրմէք իւզ- լիէ անընը մէրգուսա թագտիմ ի- տէրէք , - ինչաալլահ եինն սօնրա կէօրիւշիւրիւզ . . . վէ իւմիտտէ ի- տէրիմքի , արգումուն հուսուլինի կէօրմէքիք իգ պալիննէ նայիլ օլա- ճաղըմ տըր . . .

—Ատիյեթօ , ազիզէմ էլէն , -տէ յի ճէվապ վիրտի մաթօր մահրուն մահ- զուն , քէնտի վալիտէսի վէ նիշան- լըսըլա պէրապէր տիշարը չըգմագ- տա պուլունան կէնճ տիւլթէրին արգասընտան պագարագ :

ժէնէրալ Ռօլան քէնտի տօսթուլ- լա եալընըգ գարր գալմազ , հէմսն ֆուրսաթը եաֆթէ ատտ իտիպ վէ մէրգումա խահրիլի պիր սուքէթտէ սէօյլէեերէք , - Մօրիս . . . հագ- գընոա , մէրգում լէրին իղթիրապը գալպլէրինի թահրիք իաերիմ տէ- յի գօրգ տուղումտան , կէրշի զէվ- ճիմ Քլէ քէրթմէմ նէզտինտէ սիւ-

ալ իթմէք իսթէմէտիմ՝ իսէ տէ ,
 զանն իտէրիմ՝ քի սէն Փարիսէ, բէք
 աղըր պիր մատտէտէն տօլաեը ին-
 միչ օլմալըաըն տըր . էօյլէ տէկի՞մի
 . . . զիրա, բէք տալըըն պիր հօլտէ
 պուլունմագ տասըն . . . պունտան-
 տա գաթի նազար սէն . . . մէսալի-
 հի միւհիմմէ՞մի . . . նէ՞ իմիչ տճապա
 . . . սէն թէգաիւտ մաաչըյլա եա-
 շար պիր ատամսըն , վէ տայիմտա
 օգուեուպ քիթապլար գարըշտը-
 րարագ իմրարը էվգաթ իյլէմէքտէ,
 վէ հաֆթատա իքի տէֆատա, ան-
 ճագ կէլիպ պիզի կէօրմէքլիք , վէ
 պիզիմէ պէրապեր թաամ իթմէք-
 լիք խաթըրը իչին . քէնտի էօզլէթ-
 կեահընը Մէրք իլէ Փարիսէ ինմէք-
 տէսին . տիմէք տիր քի , սէնին է-
 լէմպախչ պիր իչին օլմալը տըր . իմ-
 տի, աճապա պանտա սէօյլէսէն օլ-
 մա՞ղ մը , պէլքի էլիմտէն կէլիրտէ
 սանա պիր եարտըմ իտէպիլիրիմ՝ :

— Բէմալի թէէսիւֆ իլէ սէօյլէ-
 րիմ քի, խայր եարտըմ՝ տէպիլէճէ-
 կինիգ պիր իչ նէկիլ տիր :

— Բի՞մ պիլիր , պ'լքի էլիմտէն
 պիր շէյ կէլէպիլիր . զիրա , պիլի սին
 եա , խայրիճէ տօսթըարըմ վէ իմա-
 նըտրքլարըմ վար տըր, քեաֆֆէսի-
 տէ խաթըրըմա ըիայլթ իտէքլեր ,
 հայտէչ Մօրիս , սէօյլէ պագաեբիմ ,
 շու սէօյլէտիկին մէտալիհ , նէտէ՞ն
 իպարէթ տիր :

— Ատապէր . . . նէտէն իպտրէթ
 օրտուզունու սանա սէօյլէեմէմ :

— Ա՛հ , Մօրիս . . . մէկէ՞չի սէնին ,
 պէնտէն կիզլի պիր իչին օլապիլի՞ր
 րի, — տէյի պաղըրտը ժէնքրալ քէ-

մալի թէաճճիւպ վէ թէէսիւֆ իւգ-
 րէ , — Ա՛հ , ա՛հ , մէկէրչի սէն , հէր նէ
 սրրընտա օլսա , պանա իֆիչա վէ
 էմնիյեթ իթմէքլիկէ ալըշմըշ տէ-
 կիլմիսին տիր :

— Ո՞զիգ տօսթու՞մ , ըէճա իտէրիմ ,
 պէնի աեըպլամա , վէ հիչ պիր շիբ-
 հէեէտէ զահիպ օլմա , մալիւ՞մ եա ,
 էօյլէ սըրլարտա վար տըր քի, քէն-
 տիմիզէ այիտ օլմաեըպ , պաչգալա-
 րընա այիտ օլտուգլարընտան , պիր
 պիրիմիզէ իֆիչա իթմէքլիք ճայիզ
 օլամաղ :

— Տիմէք տիր քի սէնին քէնտինէ
 այիտ պիր իչ տէկիլ տիր, էօյլէ՞մի :

— "անա այիտ տիր . . . ֆագաթ
 եալընըզ պանա այիտ օլմաեըպ , իլլա
 պաչգասընա տախի միւնասէպէթի
 վար տըր :

— Բէք ալէա , մատամ քի էօյլէ
 տիր, չօգ իհթիմալտէն տիր քի, հիչ
 տէկիլ իւէ , քէնտի շախսընա այիտ
 պուլունտն խուտուտա պիր եար-
 տըմ իտիպ վէ պիր ֆայիտէեի մու-
 ճիպ օլտապիլիրիմ :

— Տօսթու՞մ , նտֆիլէ եէրաէ իս-
 րար վէ իպրամ իյլէմէ , զիրա , պու-
 պապտէ իֆիչայի էարար իթմէքլի-
 կիմ իհթիմալտէն տէկիլ տիր , մէմ-
 նու տուր :

— Ա՛հ , տիմէք տիր քի պու պապ-
 տէ քէնտիմի պէտպախմ ատտ իթմ-
 մէքլիկիմ իգթիլա իթմէքտէ տիր,
 — տէտի ժէնքրալ զիեատէսիյլէ միւ-
 քէտտէր օլարագ , — զիրա , սէնտէն
 հէր վագրթ տօսթըն գլար կէօրէ-
 րէք պօրճուլ գալմագ տա , վէ հիչ
 պիր տէֆատա քէնտիմ պիր տօսթ-

լուգ իտերէք, պօրճումու իֆաեէ նայիլ օլապիլմէքտէ տէկիլիմ:

—Ատալպեր, սէն քէնտինէ իֆթիրա իյլէմէքտէսին. սէն միննէթ թահթընտա գալանլարտան տէկիլսին, հէր նէ վագըթտա օլսա, քէնտի վագիֆէնի իֆա իյլէեէնլէրտէնսին... պու ճիւմլէ իլէ տախի, պանա հիչ պիր խուսուստա պօրճուտա տէկիլսին:

—Մաաչալլահ, մէկէրչի, պունտան եկիլիմի սէնէ էվվէլ, հէմիչէ զուհուրա կէլմիչ օլան թէէսսիրլէրին սայէսինտէ տէկիլ մի տիր քի թէպտիրի ախլազ ու աթվար իտերէք, իսլահը նէֆս իթմէքլիկէ միւզթէտիր օլապիլմիչիմ տիր. մէկէրչի, սէնին նասիհաթլարըն սայէսինտէ տէկիլ մի տիր քի, կէնճիկիլիմտէ իճրա իյլէմէքտէ պուլունտուղում տիվանէլիքլէրտէն ֆարիղ կէլէպիլմիչիմ տիր... վէ իշթէ օլ վագըթտան պէրուտէ, սէմավի պիր իգպաղ ու մէսէրրէթ իւզրէ եաչամագտա պուլունմուլումտուր:

—Տօթում... պերէքէթ վիրսին օլ պիր թագըմ էլէմպախչ վուգուաթլարա քի, թէպտիրի մէսլէք իտերէք, իսլահը նէֆս իտէպիլմիչսին տիր... էկէրչի, մէզքիւր վուգուաթլար իւսթէ կէլմիչ օլմասալար իտի, պէնիմ նուֆուզ ու թէէսսիրլէրիմ, հիչ պիր ֆայիտէեի մուճիպ օլամաեաճագ լար իտի:

—Փագաթ, սէնին օլ սէրթ մէչրէպին. վէ ասըլ տօթլուգ իգթիզասընճա, ասլա խաթըր վէ կէօնիլէ պագմաեարագ, հէր շէեի տօղ-

րու սէօյլէեիպ վէ թագիր ու թէքտիրլեր իթմէքլիկին, պէնիմ իսլահը նէֆս իթմէքլիկիմէ. մէզքիւր էլէմպախչ վուգուաթլարտան զիեատէ եարտըմ իյլէմիչլէր տիր:

—Հէր նէ հալ իսէ, արթըգ օլ վագըթլար կէչմիչտիր, շիմտի անլէրին լագըրտըլարընը իթմէրիկէ լիւզում եօգ տուր, —տէտի Մօրիս պիր էսէրի իհթիրագ վէ թէրէտտիւտ իպրագը իլէ:

—Մօրիս, սանա եէմինլէր իտէրէք սէօյլէրիմքի, պէն օլ կէչմիչ կիւնլէրի վէ վագաալարը տէրխաթըր իտիպ տիւչիւնտիւքճէ, զիեատէսիլլէ ֆայիտէմէնտ օլմագտաեըմ. պիլիւրմիսին, օլ կէչմիչ հալլէրիմ տէրխաթըր իտերէք, քէնտի քէնտիմէ, ւպէն շիմտի, քէնտի սէվկիւլիւ ֆամիլեամ իլէ, սէֆայի խաթը վէ սէատէթի հալ իւզրէ իմրարը էվգաթ իյլէմէքտէեիմ, հալ պու քի, քէնտի կէնճիկիլիմտէ, հալլէք քի, պէտիսահլըգ իտերէք, նիչէ ֆամիլեալարըն ըահաթլարընը պօզուպ ալթ իւսթ իյլէմիչիմ տիր» տէյի տիւչիւնտիւքճէ, գալպիմտէ նէ՛ մէրթէպէլէրտէ էլէմ ու էսէֆլէր հիսս իյլէմէքտէեիմ. Աման եարէպպիմ, եա մաազալլահ, պէն քէնտիմ տախի, վագթիլլէ օլ պաչտան չըգարմըչ պուլունտուղում զէվճէլէր միսիլու պիր զէվճէեէ թէսատիւֆ իյլէմիչ օլսա իտիմ, վէլհասըլ, պէնիմ սայիրլէրէ եարտըղըմ, սայիրլէրտէ պանա եարմըչ օլսալար իտի, հալիմ նիճէ օլաճագ իտի, նէ՛ գատար պիւլիւք պիր միւ-

ճաղաթ չէքմիշ օլաճագ իտիմ . . .

— Էվվէթ , տօղրու տուր , հեղա-
րանք քէղ համո ու թէչէքքիւրլէր օ-
գումալըսըն ճէնապը Հիքմէթուլ-
լահա քի , լուծֆ ու ինայէթ իտիպ-
տէ , սէնի օլ եօլտա պիր ֆէլաքէթ
կիրտապընա իլգա իլլէմէմիշ տիր :

— Մօրիս , պէն վագթիլլէ , ճէնա-
պը Հիքմէթուլլահ լագըրտըսը օլ-
տուգճա կիւլմէքտէ իքէն , շիմտի ի-
սէ , համո ու սէնա վէ թէչէքքիւր-
լէր օգումագտաերմ , էվվէթ , քէն-
տի քէրիմէմի կէօրտիւքճէ , էլլ'րի-
մի պիր պիրինէ գափուշտուրարագ ,
համո ու սէնալէր օգումագտաերմ
. . . օլ սաֆվէթի գալպ ճիհէթինճէ
եէքթա , վէ հիւննի ճէմալճէ պիհէմ
թա պուլունան քէրիմէմ , էօմր ու
հաեաթըմ , վէ պայիսի հուզուր ու
րահաթըմ մագամընտա պուլուն-
մագտա տըր . . . մէրգ ու մէնին գալ-
պի տամարլարը աթտըգճա , սէն
քէնտինտէ կէօրմէքտէսին քի , պէ-
նիմտէ տամարլարըմ աքս իլլ'մէք-
տէ տիր . . . պէն միրգ ու մէն , ն հատ-
տէն զիեատէ բաքտամէնիկինի , վէ
զէվճէմ իլլէ քէնտի միեանըմըգտա ,
քէմալի իգպալ ու սէատէթի հալ
իւզրէ պուլունտուղունու կէօրտիւք-
ճէ , պիլլ'րմիսին , քէնտի քէնտիմէ ,
նէտիմէքտէեիմ , շէն քէնտի կէնճ-
լիկիմտէ , մաաղալլահ , էկէրչի , պէօյ-
լէ պիր պիկիւնահ , վէ լէքէյի խէ-
թատէն արի վէ պէրի պիր մէլէքսի-
մաեա թէսատիւֆ իթմիշ օլսա ի-
տիմ , չօգ իհթիմալտէն տիր քի , պի-
լա ինսաֆ ու մէրհամէթ , պաշտան
չըգարըպ նամուսուկու բայիմալ ի-

տէր իտիմ . . . օ'ֆ , ամա'ն եա Րէպ-
պիմ , եա , մաաղալլահ , քէնտի էվ-
լատըմընտա պաշընա էօյլէ պիր ֆէ-
լաքէթ կէլտիկինի կէօրէճէք օլսամ ,
աճագա , հալիմ'նիճէ օլաճագ իտի ,
օլ եօլտա պիր տէհչէթուլ միւճա-
ղաթա , նա'սըլ թէհամմիւլ իտէպի-
լէճէք իտիմ » տիմէքտէեիմ : Մ'ֆ ,
Մ'օրիս , մէկէրչի պէն , օլ եօլտա պիր
ֆէնա նամուսուղուղա թէհամ-
միւլ իտէպիլլ'ր մի իտիմ . . . էվվէթ ,
Մ'օրիս , եա զէվճէմ վէ եատա քէ-
րիմէմ պաշընա , օլ եօլտա պիր ֆէ-
նալըգ կէլմէսի իհթիմալինի տիւ-
չիւնտիւքճէ , աշուրի մէրթէպէ ֆէ-
նա' օլմագտաերմ , քէնտիմի շաշըր-
մագտաերմ , առէթա ագլլմա խիֆ-
ֆիէթ կէթիլլ'րմէքլիք հալլէրինէ կի-
լիֆթա'ր օլմագտաերմ , չիւնքի ,
վագթիլլէ իլլէմիշ օլտուղում խա-
պասաթլարըն տէհչէթ վէ ճէսա-
մէթլէրինի , հիսս իտիպ անլամագ-
տաերմ . . . Օլ ալտաթմըշ օլտուղում
պապալարը վէ գօճալարը , վէ ալ-
տաթըպ ֆամիլեալարը նամուլա-
րընը բայիմալ իլլէտիքտէն պաշգա ,
պիրտէ պարպսըճա , գաթան աճը-
երպ էսէֆ իթմէքսիզին , պիչարէլէ-
րի իսթիհգա իլլէտիկիմի տէրխա-
թըր իլլէտիքճէ , եիւրէկիմ բարէ
բարէ օլմագտա տըր . . . չիւնքի ,
չիմտի պէն քէնտիմ տախի հէմ զէվ-
ճէ , վէ հէմտէ պիր գըզ էվլատ սա-
հիպի պուլունմագտաերմ . . . իմ-
տի , տօսթում , ազիզիմ Մ'օրիս , պէ-
նիմ պու թէպտիլլիմէսլէքիմ , վէ պու
թէօվպէքեարլըղըմ , պիլա սէմէրէ
գալմագտա տըր զանն իթմէեէսին :

Խայր , խայր , պիլա սէմէրէ գալմա-
 մրչարր , կէրչի , մա թէէսսիւֆի ա-
 զիմ սէօյլէրիմ քի , հէրնէ գատար ,
 սէպէպ օլտու զուժ ֆէնալլըլարըն
 աճըլարընը չըգարարագ , թէպրիյ-
 եէյի զիմմէթ իտէմէմիչ իսէմտէ ,
 սէն քէնտինտէ բէք ալէա պիլիրսին
 քի , հիչ տէկիլ իսէ . . . եիկիրմի սէ-
 նէտէն պերու , պիւթիւն գուվլէ-
 թիմլէ վէ էզ ճան ու տիլ չարչարագ ,
 Փամիլեամճա քէնտի վաղիֆէմի թէ-
 մամէն իֆա իթմիչիմ տիր , եանի ,
 կէրէք զէվճէմի վէ կէրէք քէրիմէմի
 նայիլի սէատէթի հալ գըլմըլմարր .
 շէօյլէքի , պէն հէնուզ կէնճ չազըմտա
 իքէնէվլէնմիչ օլուպ , վէ սատագա-
 թա խիեանէթ իտէճէ քնիչէ Ֆուր-
 սաթլար զուհուրա կէլմիչ իքէն , գա-
 թան գապուլ վէ իրթիքեապ իթմէ-
 միչիմ տիր , վէ պիր զէվճին վազիֆէյի
 մուգատտէսէսի պուլու նան սատա-
 գաթտան , զէրրէ մըգտարի այրըլ-
 մամըլմարր . նասրլ ֆի սէնտէն կիզ-
 լի պիր շէեիմ օլմատրղընտան , կէ-
 լիպ սանատա իթիրաֆ պիրլէ սէօյ-
 լէմիչիմ տիր , եալընըզ պիր տէֆա ,
 սիննի քէմալէ իրմիչ պուլունտու-
 զում հալտէ , նամուսլու պիր ատէմէ
 եագըլմեան պիր եօլտա , խէթա ի-
 տիպտէ պուլունմագ թէհլիքէսինտէ
 պուլունմուշում տուր . . .

— Էվլէթ , պիլիեօրում , պունտան
 իքի սէնէ մուգատտէմ , Մ Օնկլա պա-
 րօնէսի տէնիլէն պիր նամուսսուզ
 գարըեա ալտանըպ գարըլմըլ իտին
 . . . - տէտի Մ օրիս :

— Պէրէքէթ վիրսին , Մ օրիս , սէնին
 օլ սէրթ լագըրտըլարընա քի , աեը-

լըպ ագլըմը պաշրմա ալմըլմարր , վէ
 պուտա , բէք պիլիւք պիր իեիլիք
 սաեըլմագլըղա շայեան տըր , շիւն-
 քի , զէվճէմ իլէ քէրիմէմ հագգ-
 լարընտա տէրքեար օլան հուպպ ու
 մէվէտտէթիմին լէքէսիզ պիր հալտէ
 գալմասընը միւվէտտի օլմուշ տուր :
 Երկիրմի սէնէտէն պէրու , զէվճէմ
 իլէ քէրիմէմին , բուհում մագամըն-
 տա պուլունան օլ իքի մէլէքլէրին ,
 վիճուտճա զաաֆլարընտան մաու-
 տա , համտ ու սէնայէր օլտուն , հիչ
 պիր էլէմ ու քէտէր ելէղիւ կէօր-
 մէտիկիմտէն , տայիմա վաւֆր միւմ-
 քինսիզ օլան պիր սէատէթի հալ
 ի զրէ իմրարը էվգաթ իլլէմիչիմտիր .
 վէ պու իգպալ ու սէատէթտէ ,
 Մ օրիս , թէքրարէն սէօյլէրիմ քի ,
 մահգա սէնին նասիհաթլարըն , վէ
 պիր վասի մագամընտա , զաաֆիյեթ
 վէ թէրէտտիւտ տագըգալարըմտա
 զուհուրա կէլմիչ պուլունան իմտաա
 ու մուսվէնէթլէրին սայէլէրինտէ
 հուսուլրէզիր օլպպիլմիտիր . վէ իչ-
 թէ հագըգաթի հալպէօյլէ օլտուզու
 թագտիրտէ , հալէատա սէն պանա ,
 «տայիմա , պէնի միննէթտար գըլ-
 մագտասըն , պէն քէնտի վազիֆէմի
 իֆա իլլէմէքտէ տէկիլիմ» տիմէք-
 լիկիմէ , միւսաատէ իթմէք իսթէմէ-
 մէքտէսին , վէ պու կիւն սէնի միւ-
 քէտտէր պիր հալտէ կէօրէրէք , է-
 լիմտէն կէլէն պիր եարտըմը եաք-
 մագ իսթէտիմ , հալ պու քի , անը
 տախի րէտտ իլլէմէքտէսին . իմտի ,
 տօղրուսու , Մ օրիս , պու խուսուս
 գալպիմէ բէք կիրան պասմագ տա
 տըր . մութլագա սէնին պիր տէրտ ու

մերագըն պուլունմագտատըր , վէ իշ պէօյլէ իքէն տախի , հիշ պիր մուավէնէթիմի գապուլ իթմէք իսթէմէմէքտէսին , տիմէք տիր քի , պէն սէնին իշին , հիշ մագամընտա գալմագտաեըմ , հիշ պիր ֆայիտէեի մուհիպ օլմամագտաեըմ . . . պուլիսէ , տօսթլուգ տէնիլէն ֆագիլէթին խարիճինտէ տիր :

— Ատալպէր , — տէտի մաժօր էլէմնաք պիր սէօյլէ յիշ իլէ , — պանա միննէթտար օլմագլըղընտան տօլաեը , թէհի եէրտէ թէշէքքի իլլէմէքտէսին , խայր , սէն պանա գաթան պօրճու պուլունմագտա տէկիլին . աճայիպ , մէկէրշի պէն , սանա եարմըջ օլտուղում տօսթլուղուն միւքեաֆեաթընա նայիլ օլմուշ տէկիլ միեիմ . մէկէրշի պիղզաթ քէնտիմ պիլէ իհթիմալին խարիճինտէ տիր տէյի կէօրմէքտէ զանն իլլէմէքտէ պուլունտուղում թէպէտտի . լիախլազը , պիթթէտրիճ սէնին իւզէրինտէ կէօրմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլարագ , վէ շու շիմտիքի հալինի , ախլազընը , վէ մէսլէքլինի կէօրէրէք . գալպիմտէ պիւյիւք պիր սէֆա վէ պիւյիւք պիր թէսէլլի հիսս իլլէմէքտէ տէկիլ միեիմ . . :

— Մօրիս , սէն պէնիմ լագրրտըմա ճէվապ վիրմէեիպ , իլլա պաշգա շէյլէր սէօյլէմէքտէսին . շիմտի իգթիզա իտէն , պէնիմ հալիմաէն պահս իթմէքլիք օլմաեըպ , իլլա սէնին հալինտէն պահս իթմէքլիք տիր . թէքրարէն սէօյլէրիմ , սէնտէ պիր տէրա վէ պիր մէրագ էսէրի կէօրմէքտէ , վէ անըն սէպէպինի անլամագ իսթէմէքտէեիմ :

Մօրիս , ժէնէրալըն , քէնտի լագրրտըսընը քէսմիշ օլմասընըն ֆէհմինտէ օլմամըշտըր կիպի պիր թարզտա պուլունուպ , վէ եինէ քէլամա տէվամ պիրլէ ,

— Ատալպէր , սէնին զէվճէ վէ քէրիմէն հագգընտա շուշիմտիքի կէօրմէքտէ օլտուղում մէյլ ու մուհապպէթ իլէ , վագթիլլէ մէթրէպլէրին հագգլարընտա իպրագ իլլէտիկին վագիֆէսիգլիկի թաթ պիգ իլլէեիպ , վէ թըպզը քէրիմէն միսիլու , քէնտի էվլատլարըն պուլունան օլ պիշարէ աշգ ու ռէվտա էվլատլարը հագգլարընտա կէօսթէրմիշ օլտուղուն պիգայտլըգ իւզէրինէ տիւշիւնտիւքճէ . . . — տէտի :

Վէ պատէհու , մէրգում , պէլքի ժէնէրալ քէնտի էֆքեարընըն , եանի լագրրտըեը տայիմա էվիրիպ շէվիրիպտէ պաշգա մաստէտէն պահս իթմէքլիկէ չալըշմասընըն ֆէհմինտէ օլուր տէյի գօրգմագտա օլտուղութագտիրտէ , տիգգաթլը տիգգաթլը մէրգումուն եիւզիւնէ պագմագտա իտի :

17.

Ժէնէրալ Բօլան , քէնտի իւզէրինտէ , հիսսիյեաթճա զուհուրա կէլմիշ օլան շու թէնագիւս լագրրտըսընը իշիտինճէ , արթըգ տօսթլուգ վագիֆէսինի իֆա պիրլէ , Մօրիս էլինտէն կէլէն եարտըմը իթմէքլիք արզու վէ զայրէթինի , չէնտ տագըգա իշին սնուտարագ , վէ թէքրարէն տիւշիւնմէկէ պաշտեարագ ,

— Չօգ տէֆալար , քէնտի քէնտիմէ , պու պիր պիրինէ զըտտ պուլունան հալին սէպէպինի սիւալ իյլէմիչիմ տիր , շիւնքի , պէնիմ տախի , թըպգը սէնին կիպի , պատիի թէաճճիւպիմ օլմագտա պուլունմուշտուր , Բէք զարիպ պիր շէյ տիր պու , պէն քէնտի ճահիլլիք վագթիմտէ , զէվճէմտէն չօգ զիեատէ ճագիպէլի վէ սէվիմլի մէթըպէրէ թէսատիւֆ իյլէմիչիմ տիր , վէ մերգուճէլէրտէն պագըլարըտա , թա պաշտան չըգարըլտըլարը վագթէ գատար լէքէսիգ պիք հալտէ պուլունմագտա Իքէն տախի , ուղրուճտա քէնտի նամուպարընը վէ քէնտի ըահաթլարընը ֆէտա իյլէմիչիմ տիր , հալ պուքի , եինէ պէն իս , պուլարտան հիչ պիրի հագգընտա , շիմտի զէվճէմ վէ քէրիմէմ հագգլարընտա գալպիմտէ հիսս իյլէմէքտէ պուլունտուղում հիւրմէթ ու ըիայէթ վէ հուզուր ու էմնիյեթ էսերիյէ գարըչըգ պիր մուհապպէթ էսերինի հիսս իյլէմէմիչիմ տիր : Իճրա իթտիկիմ օլգատար ճահիլլիքլէրտէն սօնրա , արթըգ զէվգ ու սէֆա վէ եախօտ մէյլ ու մուհապպէթ հիսսիյեաթըմ իքրանըպ մահլ օլմուշ տուր զաննրնտա պուլունմագտա իտիմ , հալ պուքի , մուղայիքի օլարագ , զէվճէմ Ամէլիեի սէվմէքլիք իչին , գալպիմտէ բէք չօգ վէ քէնտիմէտէ նամալիւմ սուրէթտէ մահֆուգ մուհապպէթ , սատագաթ , վէ հիսսիյեաթ մախգէնլէրի պուլունտուղունու կէօրտիւմ : Վէլհասըլ , սանա նա՛սըլ սէօյլէեեեիմ , վէ եախօտ նա՛սըլ անլաթա-

երմ , Մօրիս , օլ զիքրինի ֆէշտիկին աշգ ու սէվտա չօճուգլարը հագգլարընտա , պիթթապի գալպիմտէ պիր էսերի ըիգգաթ հիսս իյլէմէքտէ իտիմ . վէ , պիր կիմն աթիւլարը սէֆալէթ օլմագգլարընը տիւլիւնտիւքէ , վիճտանըմ թարաֆընտան ; իսթիգպալլէրինի թէէմիմէ պօրըլու պուլունտուղում պանա իտապէք վիրիմէքտէ իտի ինէտէ , պրք շիմտիքի , ատէթա թարընըրճասընա սէվմէքտէ պուլունտուղում քէրիմէմ էլէն հագգընտա հիսս իյլէմէքտէ օլտուղում ըիգգաթ ու միգհագպէթէ նիսպէթլէ , մէգըլըր ըիգգաթ , սայքի հիչ մագամընտա իտի տէնիլէ ճայիգտիր . . . վէ Հաթթա , Մօրիս , նասըլ քի սանա , պէլքի եիւղ տէֆա , ատէթա պիր չօճուգ միսիլլու աղլաեարագ սէօյլէմիչիմ տիր , քէրիմէմին էն ուֆագ պիր նամիզանըլընտա պիլէ , աթէշ պէճճէկիւնի կէօրիւպտէ , եանկըն վար աթիլի պաղըրըրճասընա , քէնտիմի ջայըրըպ տէլի տիվանէ օլմագտա իտիմ . էվվէթ , հէմիչէ պու հալտէ պուլունմուշում տուր . վէ քէզալիք , նասըլ քի սանա սէօյլէմիչիմ տիր , Մօրիս , էկէրչի , մաաղալլահ , մերգուճէնէ վէ եախօտ վալիտէսինէ պիր էմրի Հագգվագը օլմուշ օլսա իտի , միւմքին տէկիլտիր , արթըգ անտէն սօնրա , պէն տախի եաշաեամաեըպ քէնչէ իէէնլէ տիւլար օլուր իտիմ . պիք , հաեաթ ու էթըրիւմ թէլլէքի , քեամիլէն ալլէրին հաեաթ ու էթըրիլլէրի թէլլէրինէ միքպուլ պիճընմագտա տըր , - տէտի :

— Քէշէ ք. քիւր օլունմալը տըր քի, էմէլի էղլէպտէն պուլունտուղունա նէղարէն, մէրգուման աչգ ու սէվտա չօծուգլարը, սէնին իմտատ ու մու- ալվէնէթինէ միւհթան պիր հալտէ պուլունմամըչլար տըր, — տէտի մա- ժօր կիւեա մահզա անլէրտէն պահս իթմէք էֆքեարընտա տէկիլ տիր կի- պի պիգայտնա պիր թարգտա պու- լունարագ : — Զանն իտէրիմ քի, եի- կիրմի սէնէտէն պերու, քէնտի գըղ չօծուղու իլէ պէրապէր զայպ օլուպ կիթմիչ օլան Բօլանըն չօծուղու հագ- գընտա, Էէնի պիր մալիւմաթ ալմըչ օլմամալըսընտըր, էօյլէ տէկիլ մի :

— Սէնտէ պիլիստին քի, խայր, հիչ պիր խապէր ալմամըչըմ տըր . — լա- քին, պու սիւալտէն մագսէտ նէ- տիր, նէտէն նէշէթ իթմէքտէտիր :

— Գու պիր սիւալ օլմաեղպ, — տէ- աի տէրհալ մաժօր, ժէնէրալ քէն- տի նիյեթ ու էֆքեարընըն ֆէհ- մինտէ օլուր տէլի գօրգարագ, — էլլա պիր հագըգըգաթի հալ օլտու- ղունտան, միւրատըմ էօյլէ օլմասը- նը թաստիգ իյլէմէքիլք տիր : Մա- տամ Տէլմար հագ գընտա տախի էօյ- լէ տիր, մէրգումէ, գէվճի իլէ տիւ- էլլօեա չըգըչմանըգտան ճիւզի կիւն սօնրա, պըրագըպ տիշարը կիթմիչ տիր . . . վէ սէնտէ, մէգքիւր տիւէլ- լօնուն էլէմպախչ թէղէքքիւրիւնիւ, խայլի վագըթլար խաթըրընտան չը- գարամամըչըն տըր : Զանն իտէրիմ քի, մէրգումէ, մէգքիւր վագաա- տան իւչ սէնէ սօնրա վէֆաթ իթմիչ իսէտէ, մախտումի . . . եանի սէնին « չօծուղուն » հաեաթտա գալմըչ օլ-

մալըտըր . . . վէ մէրգում, պիւլիւք- տէ պիր միրասա գօնմուչ պուլուն- մալըտըր : Սէն իսէ, մէրգում չօծուգ հագ գընտա հիչ պիր շէ . իշիթմէմիչ- սին տիր, պէսպէլլի, քէնտի սերվէ- թի սայէսինտէ, քիմսէեէ միւհթան օլմատըղընտան, ասլա սէպի սէտասը չըգմամըչ պուլունմալը տըր, լաքին սէն, հիչ տէկիլ իսէ, օլ պապտէ պիր մալիւմաթ ալմագըղղա պօրճուլ իտին :

— Էկէրչի մէրգումուն նէրէտէ օլ- տուղունու պիլիպ վէ պուլապիլսէ իտիմ, օլ հագ գսըղ օլարագ, մալիք օլմուչ օլտուղու պիր միրաստան վագ կէչմէսինի ըէճա իտէր, վէ պէն քէն- տինի, իսթիգպալինի թէէմին իտէ- ճէք տէրէճէտէ պիր սերվէթէ մալիք գըլար իտիմ :

— Պունու բէք իեի տիւշիւնմիւչ իտին, պու նիյեթին մէտէ շաեան իտի . լաքին, մէվգըր իճրաեէ վագ իտէմէտին, չիւնքի, « պու կիւնէ գատար » մէրգումուն նէրէտէ պու- լունտուղունու պիլմէքտէ տէկիլ ի- տին, — մաժօր « պու կիւնէ տէկին » լուղէթիսի թէլաֆֆուղ իտէր ի.քէն, տիգ գաթլը պիր սուրէթտէ թէլաֆ- ֆուղ իյլէտի :

— Էվվէթ, թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, էօյլէ օլտու, — տէտի ժէնէրալ տիւշիւնմէկէ պաչլաեարագ, — լա- քին, Մօրիս, մատամքի կէչմիչ կիւն- լէրտէն պահս իթմէքտէեիգ սանս տօղրուսունու սէօյլէեէեիմ մի, հա- լէա պու կիւն վէ պու սաաթա գա- տար, եիւրէկիմէ պիր խուսուս բէք պիւլիւք պիր տէրտ օլմագտա տըր, եանի, տիմէք իսթէրիմ քի, մատամ

տը Պուրկէօեիւ ըստթ կէլիպ կէօր-
տիւքճէ, քէնտի խապաստթ լարըմ-
տան պիրի, տայիմա խաթրըրմա
կէլէրէք, պատիի էլէմի ազիմիմ օլ-
մագտա տըր :

— Անլատըմ նէ տիմէք իսթէտիկի-
նի, էվվէթ, մէզպուրէ գատըն, ճիհէթ
պէ ճիհէթ աճընմագլըղա շաեան պիր
հալտէ պուլունմագտա տըր, -տէտի
մաթօր, -պէտպախթլըղընտան նա-
շի, մէզպուրէնին, եալընըզ պիր կիւն
իլէմիլ օլտուղու խէթատան տօ-
լաեը . . .

— Սման Մօրիս, սէօյլէմէ, գըս-
սա քէս օլ խուսուսու, զիրա, մէր-
գումէ մատամ տը Պուրկէօեիւն պի-
շարէ գրզը հագգընտա տիւշիւն-
տիւքճէ, եիւրէկիմտէն գանլար կիթ-
մէքտէ տիր : Մ. տը Պուրկէօյ, մէյ-
եուսիյէթ վէ կէօջ եաշլարը օրթա-
պընտա տիւնեանա կէլմիլ օլան օլ
զէվալը չօճուղա, մութլագա շէշմի
հագարէթլէ պագմագտա օլմալը
տըր : Լաքին, օլ պապտէ տէրքեար
օլան պիր սըրրատա, պիր տիւրլիւ
ագըլ իրտիրէմէմիլիմ տիր : Պէն մէզ-
պուրէ կէնճ գըզը, չօգ քէրրէ, ճէ-
միյեթլէր իշինտէ կէօրմէքտէեիմ,
մէրգումէ տախի, թըպգը քէնտի
վալիտէսի միսիլու պիր հիւսնի ճէ-
մալէ մալիք օլտուգտան պաշգա,
տայիմատա մէսրուր վէ մէմնուն պիր
հալտէ տիր կիպի կէօրիւնմէքտէ
տիր . . . Իմտի, շունա զիեատէսիյ-
լէ թէաճճիւպ իթմէքտէեիմ քի,
նապը օլուպտա Պուրկէօյ, պիզզաթ
քէնտիտէն օլմաեան էօյլէ պիր տիւլս-
թէրտէն, վալիտէսինտէն տախի զի-

եատէ պիր ախըր ինթիգամա գալ-
գըշմամագտա տըր . . .

ժէնէրալ լագըրտըսընը քէստիք-
տէն սօնրտ, թէքրարէն տէվամէ
պէտ իլէ, - մատամ տը Պուրկէօ-
եիւն, պու կիւնլէրտէ կէլիպ պիզիմ
մատամա վիզիթա վիրտիկիսի, Մօ-
րիս, սանա սէօյլէտիմ մի իտի, -
տէտի :

— Նէ՞ սէօյլէեօրսուն . . . - տէյի
պաղըրտը մաթօր, օլ պապտէ գալ-
պինտէ հիսս իլլէմէկէ յաշլատըզը
պիր իզթիրապը սէթրէ չալըշարագ,
-մատամ տը Պուրկէօյ սիզին մատա-
մա կէլէրէր վիզիթա՞մը վիրմիշտիր,
իեի եա, նէ՞ միւնաստէպէթ վէ նէ՞ վէ-
սիլէ իլէ օլմուշ տուր պու հալ :

— Ճիւզի պիր վագըթթան պէրու
պիզիմ մատամ տախի, մահպէտտէ
պուլունան գատընլարա իմտատ ու
մուպէնէթ իթմէքտէ պուլունան
ճէմիյեթլէ ազալըղա տախիլ օլմուշ
օլուպ, վէ մատամ տը Պուրկէօյ ի-
սէ, մէղքիւր ճէմիյեթլին ըէյիսէ-
սի պուլունմագտա օլտուղունտան,
պիթթապի կէօրիւշիւպ գօնույմա-
լարը իզթիզա իթմիշտիր վէ պիզիմ
մատամ, մէրգումէնին ագլ ու տի-
րայէթինի բէք թահսին իտիպ, վէ
գալպճէ տէրքեար օլան լէթաֆէ-
թի իլէ մաղմումիյեթլի ազիմէսի-
նիտէ կէօրտիւկիւնտէն, հագգըն-
տա ֆէվգէլատէ պիր հիւսնի թէ-
վէճճիւհ բէյտա իթմիշտիր, վէ մէզ-
պուրէ իլէ իւնս ու իւլֆէթ իւզրէ
պուլունմագլըզ արզուսինտէ օլտու-
ղունուտա պանա սէօյլէմիլ տիր :

— Տօսթում, - տէտի մաթօր մէզ-

քիւր վագատաւան տօլաւեր զիեա-
տեսիլէ մերագ իտէրէք, - զէվճէ-
նիդի մատամ տը Պուրկէօյ իլէ միւ-
նասնպէթ բէյտա իլլէմէսի, պանա
լէք աճայիպ կէօրիւնմէքտէ տիր :
Մութլագա զէվճէնիդ, կէչմիշ հալ-
լէրտէն քեամրլէն պի խապէր պու-
լունմագտա՞ օլմալը տըր, չիւնքի,
նասըլքի սէն պանա սէօյլէտի իտին
պուճտան երկիրմի սէնէ էվվէլ պէյ-
նիեիզտէ վօւգուա կէրմիշ օլան էսէ-
ֆամիզ վագաանըն. հիշ պիր բաթըր-
աը վէ հիշ պիր վէվլէլէ չըգարմաեա-
բագ, իւսթիւնիւ գարաթմաեա չա-
լըշմըշ իտի . . :

—Մօրիս «Ամէլի իլէ մատամ տը
Գուրկէօյ միեանէսինտէ հուսուլէ
կէլմիշ օլան շու միւնասնպէթ, թըպ-
գը սէնին կիպի, պանա տախի ա-
ճայիպ կէօրիւնմէքտէտիր. ֆագաթ
հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի. զէվճէմի,
պու եէնի պիր տօսթլուգտան պաիտ
գըլապիլմէք իչին, շայեանը թահսին
վէ գագըլ պիր վէսիլէ պուլապիլ-
միչիմ տիրք չէօյլէ քի, զէվճէմէ, Վմա-
տամ քի եագընտա եօլճու օլուպի-
թաթաեա կիտէճէկիզ տիր, էօյլէ
եէնիտէն եէնի տօսթլուգլար բէյ-
տա իթմէքլիքտէն իճթինապ իլլէ-
մէլիսին, չիւնքի, եարըն պըրագրպ
կիթաթիմիզտէ, քէնտին իչին եէնի
պիր եաէրի էսէֆ տահա արթըրմըշ
օլանագմըն, եէնի պիր տօսթտան
տաճա մահրում գալտըղըն իչին, է-
սէֆ իտէճէքսին» տէտիմ :

—Շուրասը տախի շայեանը թէ՛ս
աճճիւպ վէ անլաչըլմագ պիր նօգ-
թա տըր քի, մատամ տը Պուրկէօյ,

ղայէթլէ սէպաթլը վէ նամուս զայ-
րէթի չէքէր պիր գատըն օլտուղու
հալտէ, զէվճէնիզտէն ուզագ գա-
չընմագլըղա չալըչաճագ եէրտէ,
պիրտէ մուղայիրի օլարագ, եագըն
կէլմէքտէ, վէ իրթիպաթ իւզրէ
պուլունմագլըգ արգու վէ զայրէ-
թինտէ պուլունմալ տուր :

—Իրմ պիլիր, պէլքի պունտա
պիր ֆիթնէքեարլըգ վէ պիրնիյեթի
ֆասիտէ պուլունմագտա տոր : պէլ-
քի մատամ տը Պուրկէօյ, գօճասընըն
պիր էմր ու միւրատընա իթաաթա
մէճպուր օլարագ. մէզքիւր թարիգի
թուլթմագտա տըր : էկէր էօյլէ իսէ,
աճտպա, մէրգում Պուրկէօեիւն,
պունտան մագսէտի՞նէ տիր. պունա
պիր տիւրլիւ ագըլ իրտիրէմէեօ-
րում, լաքին, մութլագա պիր նիյեթ-
թի խէֆիյեէնի օլմալտըր. վէ պու-
նատա իսպաթ շու տուր քի, պիզ
իթալեատան սէյեահաթտան ալ-
տէթ իտիլիտէն պէրու, պիզիմ հէր
վագըթ պուլունմագտա օլտուղու-
մուզ ճէմիյեթլէրտէ, էվվէլլէրի,
հիշ պիր տէֆա կէօրիւլմէմիշ իքէն,
չիմտիլէրտէ իսէ, կէրէք քէնտիսի,
կէրէք զէվճէսի, վէ կէրէք քէրիմէ-
սի, հէման հէր վագըթ պուլուն-
մագտա տըր . . . նասըլքի, քէրիմէ-
սինտէ, չօգ սալօնլարտա կէօր-
միւլիւմ տիր :

—էօյլէ ճէմիյեթլէրտէ, մատամ
տը Պուրկէօյ իւզէրինտէ, նէ՛եօլտա
պիր թավր ու հարէքէթ միւշահէ-
տէ իլլէմէքտէ իտին . . .

—Տիգգաթըմա նէզարէն, մէր-
գումէ, քէնտի գըզը պիւրիքտէ օլ-

տուղու հալտէ, զէվճէմ իլէ էլէ-
նիմին գարչըսընա թէսատիւֆ իլլէ-
տիկինտէ, լէհճէսինտէ պիր էսէրի
տէրտ ու էլլէմ միւշահէտէ օլուն-
մագտա իտի :

—Է՛յ, Մ. տը Պուրկէօյ նէ հալ-
տէ պուլունմագտա իտի :

—Տայիմա էսկի հալինտէ կէօ-
րիւլմէքտէ իտի . . . լէհճէսինտէ հէ-
միշէ պիր իսթիհզա վէ պիր պիւրու-
տէթ էսէրի հիւքմ իլլէմէքտէ իտի .
վէ, կիւեա պէնի հիշ թանըմամագ-
տա տըր, վէ զէվճէսի իլէ քէրիմէ-
սի հազգլարընտատա, կիւեա պիւ-
շիւք պիր մուհապպէթի վար տըր
կիպի պուլունմագտա իտի . . . Ֆա-
գաթ, մերգում, օլ մէրթէպէ սախ-
թէ կէօսթէրիչի վէ օլ մէրթէպէ-
տէ զարազքեար վէ ինթիգամքեար
տըրքի . . . հիշ շիւքհէ ճայիզ տէկիլ
տիր, մութլագա զէվճէսինի իշքէն-
ճէլէր շիչէրինէ սաբլաեարադ, եա-
վաշ եավաշ քէպապ եարմագտա օլ-
մալը տըր :

—Տօղրուսու, պու գօրգուլաճագ
պիր շէյ տիր, պունտա մերգումուն
պիր նիյեթի խէֆիյեթ վէ ֆասի-
տէսի պուլունմագտա օլմալը տըր .
չօգ իհթիմալ տիրքի, մերգում քէն-
տի զէվճէսինի, սէնին զէվճէնլէ,
ֆուրսաթ պուլտուրարադ կէօրիւ-
շիւպ գօնուշմագլըղա մէճպուր գըլ-
մագտատըր, վէ օլ պապտէ մագսէ-
տիւնին նէ օլմասըտա աշիքեար տըր .
չէօյլէքի, քէնտի զէվճէսինի, չօգ
տէֆա սանա բասթ կէթիթտիրէ-
րէք, տայիմա էսէֆի տէրունինի
թահրիք իթմէք իսթէմէքտէ օլ-
մալը տըր :

—Սէն մերգումուննիյեթի ֆա-
սիտէսինի, պէնտէն զիեատէ ֆէհմ
ու ֆարգ իտէպիլմէքտէսին. լաքին,
պու եօլտա պիր ախըր ինթիգամըն
բէք տէհշէթամիզ պիր հալ օլաճա-
ղընտատա շիւքհէ ճայիզ տէկիլ տիր :

—Պէրէքէթ վիրսին քի, եօլճու-
լուղունուզ բէք եազըն օլտուղուն-
տան, Մ. տը Պուրկէօյ քէնտի միւ-
րատընա իրէմէեէճէք տիր, շիւնքի,
սէնի իսթէտիկի գատար տիւշարը
իզթիրապը տէրուն գըլամաեաճագ
տըր: Հայտէ, տօսթում, հայտէ, էօյ-
լէ շէյլէր տիւշիւնէրէք մէրադ իթ-
մէ, - տէտի մաթօր իզհարը խալի-
սէթ իտէրէք, - պունլարըն քեաֆ-
ֆէսի տախի, օլ կէշմիշ էսէֆամիզ
վագաալարըն նէթիճէլէրի տիրլէր .
սէն զաթէն կէշմիշլէր հազգընտա
էլտէն կէլէն էճիլլէրի շէքմիշ, վէ
չայեանը մաղֆէրէթ օլմուշսունտուր .
հիշ տէկիլ իսէ վիճտանընը բահաթ
իթտիրէպիլմիշսին տիր, շիւնքի, ճէ-
նապը Հագգ թարաֆընտան իհսան
պուլրուլմուշ օլան զէվճէն իլէ քէ-
րիմէն հազգլարընտա, թա քէնտի
ագտը նիքեահըն կիւնիւնտէն պէ-
րու, իպրագը մուհապպէթ վէ սատա-
գաթ իլլէմիշսինտիր, մերգումմէլէրի
հատտէն զիեատէ բահաթ իթտի-
րիպ, վէ նայիլի սէատէթի հալ գըլ-
մըշընտըր . պու խուսուս սէնին իչին
պիւլիւք պիր թէսէլլի սաեըլա, վէ
իզթիրապը տէրունինիտէ մաշվա մէ-
տար օլսա ճայիզ տիր . լաքին, տօս-
թում, աֆիլ իտէրսին էմմա, սաա-
թը ունութտում, իշիմ աճէլէ տիր,
վէ վագըթտա կէշմէքտէ տիր . . .

—Մօրիս, — տէտի ժէնէրալ Բօ-
լան մաժօրուն պրրագըպ կիտէճէ-
կինի իշիտինճէ ղաֆլէթտէն աեր-
լրըճասընա պիր խահիշ իւզրէ սէօյ-
լէեէրէ.ք, — սէն իեի պիր շէյ եար-
մագտա տէկիլին, սէն լագըրտընը
պէնիմ իւզէրիմէ շէվիրէրէ.ք, քէն-
տի հագգընտա տէր.քեար օլան լա-
գըրտըմը ունութտուրտուն, վէ պա-
տիի մէրագըմ օլմագտա օլան քէն-
տի իշինէ տայիր հիշ պիր մալիւմաթ
վիրմէտին, շիմտի պէնի պէօյլէ տէր-
եայի մէրագտա պրրագարագ, վէ
քէնտի սըրընըտա իֆշա իթմէեէրէ.ք
պրրագըպ կիթմէ.ք իսթմէ.քտէսին:

—Էկէրչի, քէնտի սըրըմը սէն-
տէն սէթր իթմէ.քլիկիմին սէպէպի-
նի պիլմիշ օլսա իտին, պէնի պէօյլէ
թայեիպ իյլէմէ՛զ իտին, — տէտի
մաժօր, տօսթու ժէնէրալըն սըթըգ
պու սիթէմինէ տաեանամաեարագ,
վէ իֆշայի սըրը իտէճէկինէ տայիր
պիր իւմիտ էսէրի կէօսթէրէրէ.ք, —
պագալըմ, պէլքի եա եարըն վէ եա-
խօտ տահա սօնրա . . . սէօյլէեէպի-
լիրիմ, լաքին, անտէն էվվէլ, միւմ-
քին տէկիլ տիր սէօյլէեէմէմ: Շիմ-
տի սէն պէնի տիյնէ, պու ագչամ
պէն քէօեէ կիթմէ.ք նիյեթթինտէ
տէկիլիմ, պիր գաչ կիւն Փարիստէ
գալմագըլըմ իգթիգա իթմէ.քտէ
տիր:

—Զօգ իեի էօյլէ իսէ, մատամ-
քի կէլիպ պուրատա գալաճագսըն,
հիշ տէկիլ իսէ պու տախի պիր թէ-
սէլի տիր: Նասըլքի սէօյլէտիմ,
պօշ պիր տայիրէ վար տըր, օրատա
րահաթ իտէրսին, մէգքիւր տայի-

րէտէ, էվվէլքի եավէրիմ իգամէթ
իթմէ.քտէ իտի:

—Փագաթ, պագէն ագչամարը
րէ.ք կիճ կէլիպ, վէ պու կիճէտէ
էկէր հիշ կէլէմէզ իսէմ, պագ շիմ-
տիտէն սէօյլէեէեիմ, ասլա մէրագ
իթմէմէլիսին:

—Մօրիս, օլսո՞ւմու եա շիմտի
պու . . . պիրտէ գալգարտա պանա,
չօ գ մէրագըլըն, տէրսին:

—Պէնի տիյնէ, տօսթում, պէն
Փարիսէ ինմէգտէն էվվէլ, ի.քի թա-
րիգտէն պիրինի, եանի, եա սանա
հիշ կէօրիւնմէ.քսիզին քէնտի իշիմ-
լէ մէշողլ օլմագըլըր, վէ եախօտ,
չու շիմտիքի սէօյլէտիկիմ կիպի, ի-
շիմէ տայիր սալթ ճիւզի պիր մալիւ-
մաթ վիրէրէ.ք, կիճէլէրի պուրատա
գալմագըլը գալրիգինի թութմագ-
ըլըր տիւշիւնմիւշ իտիմ իսէտէ, նի-
հայէթ իւլ էմրտէ, սօնրաքի թարի-
գէ գարար վիրմիշ իտիմ. հալ պու
քի, պունտատա պիր ֆէնալըգ պու-
լունտուղունու կէօրմէ.քտէ իտիմ,
մալթլագա սանա կէօրիւնիւպ վէ
պուրաեա կէլտիկիմտէ, իշիմի ան-
լամագ իսթէեէճէկինի, վէ իֆշայի
էսրար իտէմէեէճէկիմիտէ իշիթտի-
կինտէ, տիւշարը մէրագ վէ էնտի-
շէ օլաճագընը պիլմէ.քտէ իտիմ. պու
ճիւմլէ իլէ տախի, խօտպինլիկիմտէն
տօլաեը աֆվըգ տիլէրիմ, պէօյլէ-
ճէ գարար վիրէրէ.ք կէլիպ կէօրիւն-
տիւմ. իմտի, թէ.քրարէն սէօյլէրիմ
քի, պիր սէպէպէ մէպնի օլտուղուն-
տան, պու կիւն սանա քէնտի իշիմի
պէեան իտէմէմ, ֆագաթ, էսկի
տօսթուղունուգա ըիայէթէն, եա-

ընն սէօյլէ եէ պիլիբրիմ. նէ՞ տէրսին , պուննա րազի՞ միսին , շիմտի հօշնուտ օլտո՞ւն մու :

—Ձի՛ չարէ , խահ նախահ հօշնուտ օլմալը երմ. չիւնքի , հիչ տէկիլ իսէ պիր իւմիտ քէօշէսի պըրազմագտասըն , էօյլէ տէկիլ մը :

—Ատալպէր , սէն բէք մէրագըր վէ բէքտէ սապըրսըզ պիր ատէմսին , — տէտի մաժօր կիւլիւմնէ եէրէք : Հայտէ , հայտէ , ատիյեէօ , ինչապլահ եիննէ անդարիպ կէօրիւշիւրիւզ :

Մաժօր պու ճէվապը վիրտիքտէն սօնրա , քէնտու քէնտույէ , շու աթիտէքի սուրէթատէ սէօյլէ եէրէք , եանի , — Հէլէ համոտ օլսունքի , քէնտիտէն անլամագ իսթէտիկիմի անլաեարագ , վէ գօրգմագտա օլտուղումուտա քէնտիսիննէ անլաթմաեարագ , շէօյլէքի , քէնտի խանէսինտէ գալմագըլըգտան միւրատըմ իչին , քէնտի իշի նիյեէթ իյլէօլմաեըպտա , անճագ քէնտի իշիմ նիյեէթ իյլէ տիր կիպի կէօսթէրիպ գանտըրապիլտիմ , — տիեէրէք , ժէնէրալ Րօլանը թէրք իյլէտի :

Պու մէնգարէ կէչմէքտէ իքէն , Բիէթրիտէ գօնթէս թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլան սիբարըչլար իլէ մէշղուլ պուլուննագտա իտի :

Մէրգում , էվվէլա Սէն-Լազար հապսխանէսիննէ կիթմիշ , պատէհու կրօս-Բիր գահվէխանէսիննէ կէչմիշ , վէ օրատան տախի մատամ տը Պուրկէօեիւն խանէսիննէ կիթմիշ տիր :

Բիէթրի Սէն-Լազար հապսխանէսիննէ կիթտիկինտէ , միւտիրէ գատընլարտան մատամ Տավիտի սիւալ իյլէտիկինտէն , մէրգումու կէօրիւշմէքիք օտասընա իտխալ իթտիլէր :

Արատան ճիւղի պիր վազըթ կէչտիքտէ , մատամ Տավիտ կէլտի :

Բիէթրի , մէրգումէ եէ , գօնթէս Րօլանըն թահթը հիմայէսինտէքի մահպուսէ պիր գատընա մախուս պուլուննան պէշ առէտ լիւրա իլէ , միւտիրէնինտէ , քէնտիսիննէ խիթապէն օլան պիր մէքթուպու վիրտի :

Միւտիրէ գատըն , մէքքիւր մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա , հատտէն զիեատէ պիր լէթաֆէթ իւզրէ , մէրգումա ,

—Էֆէնտի , մատամ գօնթէսիննէ եագտըղընա իմթիսալէն , պիղիմ պիչարէ Լուիզ Պօլիէօ հագգընտա լազըմ կէլէն մալիւմաթը , քէմալի էմնիյեէթ իւզրէ սիղէ իթա իտէպիլիբրիմ. մէզպուրէ Լուիզ , պիհագգըլին շաեէսթէյի լութֆ ու մէրհամէթ տիր , վէ մատամ գօնթէսինտէ սայէյի հիմայէսինտէ , ազ կիւնտէն , քեամիլէն թախլիյեէյի սէպիլիննէ մուվաֆֆագ օլապիլէճէկիմի , զիեատէսիյլէ իւմիտ իտէպիլիբրիմ , —տէտի :

—Մատամ գօնթէս թարաֆընտան , պերայի հիւրմէթ պանա վիրիլէն մալիւմաթա նէզարէն , — տէտի Բիէթրի , — օլ պիչարէճիկէզ , քէնտույի իղֆալ իթմիշ օլան պիր զատտարըն պիվէֆալըղընա , գուրպան կիթմիշ տիր :

— Կէրչի մէջ պուրէ պիւլիւքտէ պիր գապահաթտա պուլունմուչ տուր, լաքին, էֆէնտի, պու ճիւմլէ իլէ տախի, քէմալի խալիսէթ իւզրէտէ նա տիմ օլուպ թէօվպէ տէմիշտիր . վէ պունտանտա գաթինազար, ղայէթլէ միւլայիմ թապիաթլը օլտուղու կիպի, հէր պիր ամէլ ու հարէքէթինտէ տախի հիւսնի իպրէթ պէեան իլլէմէքտէ օլտուղունտան, հէր քէսին հիւսնի թէվէճճիւհիւսնիւ գազանմագտա վէ ըիգգաթը գալպիյեքմինի թահրիք իլլէմէքտէ տիր . պինաէն ալէյհ, սիղէ ըէճա իտէրիմ, մատամ գօնթէսէ սէօլլէեէսինիգքի, մէջպուրէ, քէնտիլէրինի կէօրմէքլիք շէրէֆինէ նայիլիյեթիմտէն պէրու, տինէպիլիրիմքի, հէման տահա զիեատէ շայեանը թահսին պիր հալտէ պուլունմագտա տըր . էվվէթ, մատամ գօնթէսէ, պու խուսուսու խասսէթէն պիլտիրմէնիգի ըէճա իտէրիմ . զիրա, պիրինին էօմրիւնէ գաստ իթտիկինտէն տօլաեը, պատիի հիճապ օլաճագ սուրէթտէ պիր ճէգաեա հիւքմ օլունմուչ օլան պիր գարը իւզէրինտէ, պու մէրթէպէ շայեանը թահսին պիր հալ վէ պիր թէպէտտիւլաթ կէօրմէքլիկիմ, զիեատէսիլլէ շայեանը թէաճճիւպ պիր հալ տիր . վէ շունու տախի սէօլլէմէլիսինիղ քի, մատամ գօնթէսին աըղու վէ միւրատընա թէվֆիգան, մէջպուրէնին գուրթուլմասը նիյեթթիլլէ, թալէպ իլլէտիքլէրի մալիւմաթ լայիհասընը գալլէմէ ալըըմ տըր . սայքի խիթամ պուլունմուչ հաղըրտըր, ֆագաթ, եալընըղ պիր տէ-

ֆա տահա օգուեուպ իւզէրինտէն կէչմէքլիկիմ իգթիգա իթմէքտէ տիր : իմտի, էֆէնտի, էկէրչի, եալընըղ պիր շարեէք սաաթ պէքլէմէքլիկէ հիմմէթ իտէպիլիը իսէնիգ, սիղէ թէսլիմ իտէպիլիրիմ :

— Իէք ալէա, մատամ, պուեուրունուղ, պիթիրինիգ, ֆագաթ, հէր նէ գատար սայղըսըղըգ իսէտէ, էկէր միւսաատէ իտէր իսէնիգ, իճըասը պէլքիտէ իհթիմալտէն պուլունմաեան պիր մաթլուպում վարտըր :

— Սէօլլէյինիգ, էֆէնտի, սէօլլէեինիգ, վէ էմիլիյեթտէ իտինիգքի, մատամ գօնթէա Բօլանըն էմիլիյեթիինի գազանմըղ պուլունման սիգին կիպի պիր գաթըն պատիի մէմնունիյեթի օլմագլըղըր աըղու իտէրիմ . միւմաիլէյհա քէնտի մէքթուպունտա, էֆէնտի, հագգընըղտա օլ մէրթէպէ հիւսնի թէվէճճիւհիւզրէ իսթիմալի լիսան իլլէմիշտիր քի, էլիմտէն կէլէնի եաբմագլըղը, քէնտիմճէ պիր վազիֆէ ատտ իտէրիմ :

— Մատամ, պէն սաչըմը ժէնէրալ Բօլանըն խըտմէթինտէ ազարթմըղըմտըր, վէ ճէսարէթտէ իտէրիմ տիմէկէ քի, թէքմիլ ֆամիլեանընէն սատըգ պիր պէնտէսի օլմուչում տուր : Օթուղ սէնէտէն պէրու, ժէնէրալըն եանընտան այրըլմամըղըմտըր . վէ պինաէն ալէյհ, քէնտի քէրիմէսիին տինեաեա կէլտիկինի կէօրմիւչ վէ քէնտի գուճաղըմտա պիւլիւթմիւլիւմաիւր, վէ ճան ու թէնիմի ֆէտա իտէրճէսինէ իպրազը սատագաթ իլլէմիշիմտիր . իշթէ,

մէզիյեթիմ անճագ պունտան ի-պարէթ օլուպ, սայիր հիչ պիր մէ-զիյեթիմ պուլունմամըչ տըր : Վէ սիգտէն զլան մաթըուպունմա կելին-տիքտէ, պաշգա պիր շէյ օլմաերպ, իլլա շու տուր քի, խայլի սէնէլէր-տէն պէրու, մատամ գօնթէսին իշ-լէմէքտէ օլտուղու խայր ու սէվապ-լարընա, անճագ քէնտիմ խապէր-տար պուլունմագտաերմ, չիւնքի, անճագ պանա էմնիյեթիմ իտիպ սէօյ-լէմէքտէ տիր, վէ Սլլահատա մա-լիւմ տուր քի, բէ՛ք չօգ իյիլիքլէր եարմագտա տըր :

—Ս՛հ, ինանրըբմ, էֆէնտի, ի-նանրըբմ, մատամ գօնթէսին գալ-պի թիւքէնմէզ պիր մէրհամէթ խա-զինէսինէ միւշապիհ պուլունմագ-տա տըր :

—Վէլհասըլ, մատամ գօնթէս, քիմլէրէ իեիլիք եարմըչ իսէ, քեաֆ-ֆէսինի տախի թանրմագտաերմ, վէ անլէր թարաֆընտան, հէմիշէ, վէլի իւլ նիլմէթիմ էֆէնտիմ պուլունման օլ ուլուվլի հիմմէթ գատըն հագ-գընտա, ան սամիմ գուհուրա կել-մէքտէ օլան թէշէքքիւրլէր սէ-տալարընը իշիթտիքճէ, քէնտիմի, հատտէն զիեատէ պախթիեար ատտ իյլէմէքտէեթիմ : Միւմաիլէյհա, պէ-նիմ՝ պու մէսէրըթիմի կէօրտիւք-ճէ, — «է՛յ, պապա Բիէթրի, նա-սըլ, եինէ «քէյֆին» կէլմէքտէ՛մի տիր» —տիմէքտէ տիր . վէ պէօյլէ սէօյլէմէքլիկէտէ հագգը վարտըր, —տէտի մէրգում իլավէյի մէգալ իտէրէք, վէ պունու զայէթլէ թէ-էստիլի վէ սաֆտէրունճա պիր թէ-

լաֆֆուզ իւզրէ սէօյլէեէրէք, — զի-րա, ըույի ճիհանտէ, պէնիմ իյին, էն զիեատէ շայեանը հիւրմէթ ու իզգէթ սաերլմագտէ օլան պիր վէ-լի իւլնիյեթիմ հագգընտա, տուա վէ սէնալէք իշիթմէքլիք գատար լէզիզ պիր շէյ օլամագ : Իմտի, մա-տամ գօնթէսին, թահթը հիմայէ-սինէ պլմըչ օլտուղու պու եէնի պիգ չարէեթի հէնուզ կէօրմիւշ օլմատըղ-ղըմտան, վէ պէն . . .

—Տիմէք տիր քի, մատամ գօն-թէսին պու եէնի պիր խայրխահը-ղընտան տախի պիր «քէյֆ» հիս-սէսի չըգարմագլըգ արզուսինտէսի-նիզ, էօյլէ տէկի՛լ մի, էֆէնտի, —տէտի միւտիրէ գատըն թէպէսսիւմ իտէրէք, —պուտա թապիի պիր շէյ տիր, պու արզու, մէճպուլ օլտու-ղունուզ հիսսիյեթիմ արլիյեեե տէ-լալէթ իյլէմէքտէ տիր, պինաէն ա-լէյհ, պէնիմտէ ըույի մուվաֆա-գաթ իպրազ իթմէքլիկիմ վազիֆէ-տէն տիր :

—Ս՛հ, մատամ, պու ինսանիյ-եթիմիւտէն տօլաեը, թէշէքքիւր իտէրիմ :

—Պէն կիտիպ մէզքիւր լայիհաեր պիր քէրրէ տահա օգուեունճաեա գատար, մատամքի սիգտէ պուրա-տա պէքլէեէճէքսինիզ տիր . . . մա-տամ գօնթէսին հիմայէ իյլէմէքտէ պուլունտուղու մահպուսէեթի կէզն տէրէեթիմտէ կէօրիւնիւզ գօնուշու-նուզ . օլ վագըլթ, շիմտիտէն գա-վիէն սէօյլէեէպիլիրիմ քի, հայրան օլուպ տահա զիեատէ «քէյֆ» տրգ-եաճագսընըզ, զիւրա վէլի իւլ նիւր

մէթի պուլունան մատամ գօնթէս հագգընտա , մէզպուրէ իւզէրինտէ , էմաալինատիր իւլ զուհուր սուրէթ-տէ խալիսանէ պիր շիւքրանիյեթէթ էսէրի միւշահէտէ իտէճէքսինիզ : Իփտի , էֆէնտի , ազաճըգ պէքլէ-եինիզ , Լուիզ Պօլիէօ շիմտի կէլիր :

Միւտիրէ գատըն օտատան տի-շարը չըգաը , վէ արատան ճիւզիճէ պիր վագըթ կէչտիքտէ , Լուիզ Պօլիէօտէ կէօրիւշմէքլիք օտասընտան իչէրի կիրտի :

Մէզպուրէ կէնճ գատըն հէնուզ երկիրմի իքի երկիրմի տէօրթ չաղ-լարընտա օլուպ , սէրվի պօյլու , կիւ-զէլ աթվարը , վէ հիւսնի ճէմալի գա-թէն պէրքէմալ պիր հալտէ օլտուգ-տան պաշգա , լէհճէսինտէ տախի ատէթա պիր պաքիրէլիք լէթաֆէ-թի նիւմաեան պուլունմագտա իտի : Շէօյլէքի , մէրգուճէ , Միւրիլլօ նամ շէօհրէթշուար րէսսամըն գալէմին-տէն չըգմըշ օլան էսմէր կիւզէլլէ-րինէ պէնզէմէքտէ օլտուղունտան , սիեահ սաչլարը , էչքեալը հիւսնիւ-նէ տահա զիեատէ պիր րէփազ վի-րիպ , վէ քիրաղ տուտագլարընտա տախի սէմավի պիր թէպէսսիւմ է-սէրի հիւքմ իյլէմէքտէ իտի : Մէզ-պուրէ իւզէրինտէ տէրքեար օլան գուվլէյի ճազիպէեի , ֆէվզէլատէ զարաֆէթի , վէ սէտա վէ սէօյլէ-յիչինտէ պուլունան նէզաքէթի վէ լէթաֆէթի հէր կէօրէն , շիւքհէլէր եօգ տուր քի , քէնտու քէնտույէ , «Սման եա Րէպպիմ , պու մէրթէպէ մէլէքսիմա վէ հալավէթսիւմա պիր ճէնանէնին , վէլէվ պիր սէպէպտէն

թահրիք օլունարագ օլմուշ օլսա տախի , պիր ճինայէթ իյլէմէքլիկէ գըեամ ու ճիւրաթ իյլէմիշ օլմասը , իհթիմալտէնատտ օլունապիլի՛ր մի տէյի սիւալ իթմէքլիկէ մէճպուր օլմագտա իտի :

Մէրգուճէ , կիւեա , թանըմատը-ղը պիր ատէմ նէզտինէ չըգմագտէ օլտուղունտան նաչի , զայէթլէ հի-ճապ վէ իհթիրաղ իւզրէ , Բիէթրի-նին եանընա կիթտի :

Բիէթրի , պիր տիգգաթը ազիմէ իւզրէ մէրգուճէեէ պիր նազար գըլ-տը , վէ անինտէ սօլկուն տօտագլա-րըյա իսթիհզաքեարի պիր կիւ-լիւմսէյիշ պէեան իյլէտիքտէն սօն-րա , քէնտի պէեաղ սաչլարընա մու-վաֆըգ սուրէթտէ քեամիլանէ վէ սատէտիլանէ պիր հալ ու հէյեթի իպրազընա պէտ իլէ , վէ բէտէրանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ ,

— Պիչարէ չօճուղում , - տէտի քէ-մալի սիւքիւթ վէ մահճուպիյեթի իւզրէ տուրմագտա օլան Լուիզէ , - էլպէթթէ միւտիրէ գատըն սիզէ , գօնթէս Րօլան թարաֆընտան կէլ-միշ օլտուղումու սէօյլէմիշ օլմալը տըր , էօյլէ տէկիլմի :

— Էվլէթ , էֆէնտի , - տէյի ճէ-վապ վիրտի մէզպուրէ , ատէթա օլ մէլէքլէրէ մախսուս օլան կէօզլէրի-նի գալտըրըպտա , Բիէթրինին եիւ-զիւնէ պագմագլըղա պիլէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ տիր կիպի պիր հալտէ պուլունարագ :

— Բէքալէա , չօճուղում , - տէտի Բիէթրի մուհիպպանէ պիր սէօյլէ-եիշ իլէ , - նիչին էօյլէ տիթրէմէք-

տէսինիզ, տիթրէմէյինիզ, բահաթը տիլիւզրէ օլունուզ, զիրա, սիզի պու հալտէ կէօրտիւքճէ, տիւչարը էսէֆ օլունում. . . հազգըմտա քէմալի էմնիյեթիլիւզրէ պուլունապիլիբսինիզ. . . մատամ գօնթէսին պանա սէօլէտիկինէ նէզարէն, սիզի բէք աճըմագտատըր, վէ քէզալիք, միւտիրէ գատընտա միւմալիէյհաեա օլ պապտէ հազգ վիրմէքտէ, վէ խայր ու մէնֆաաթընըզը տիւչիւնիւպ արզու իյլէմէքտէ տիր:

— Աֆվընըզը տիլէրիմ, էֆէնտի, -տէյի ճէվապ վիրտի կէնճ գատըն տիլսիւզան սուրէթտէ պիր կիւլիւմսէյիլ իլէ սէօլէեեերէք, -հիչ թանըմատըզըմ պիր զաթ հուզուրունա իլք տէֆա օլարագ չըդտըզըմտա, պիթթապի պանա անճագ պիր մահպուսէ. . . վէ պիր միւճըիմէ նազաըըլա պագար տէյի շիւբհէ իտիպ գօրգմագտա օլտուղումտան. . .

— Բահաթը գալպ իւզրէ օլունուզ. . . մատամ գօնթէս պանա հէր շէեի անլաթմըշտըր. . . պէն սիզին, թայեիպտէն զիեատէ, աճըմագըղա շայէսթէ պուլունտուղունուզու զաթէն պիլմէքտէեիմ. . .

— Օ՛ֆ, համտ ու սէնալէր օլտուն, պարի հիչ տէկիլ իսէ, տիւչար օլմուզ օլտուղում շու մէղէլլէթ օրթասընտա, պիր մէզիյեթիլիմ պագը գալմըշ տըր. . . վէ օտա շիւքըանչինասլըզըմ տըր: էֆէնտի. . . վալիտէմի կէօրիւպ թանըմագըղիգպալինէ ասլա նայիլ օլամամըշըմ տըր. . . լաքին, պու ճիւմիլէ իլէ տախի, մատամ գօնթէս հազգընտա

գալպիմտէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղում էսէրի շիւքըանտէն, պիր վալիտէեի սէվիպ վէ հիւրմէթ իթմէքլիկին նէ օլտուղունու, բանա սուրէթտէ ֆէհմ ու ֆարգ իտէպիլմէքտէեիմ. . . պինաէն ալէյհ, էկէրչի, պէնիմ կիպի պիր պէտպալսթըն, օլ միւմալիլէյհ վէլի իւլ նիյմէթիմէ, վալիտէ սըֆաթընը վիրմէքլիկինէ միւսատէ պույրուլուր իսէ, քէնտիմի, սահիհէն բիւր իգպալ ատտ իտէրիմ:

— Օլ պապտէ հիչ շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր, մատամ գօնթէս սիզ, բէք ալէա վալիտէ նամընը վիրէպիլիբսինիզ, չիւնքի, զաթէն գալպիւնիզտէ, պիր քէրիմէլիք մուհապպէթինի հիսս իյլէմէքտէսինիզ, էօլլէ տէկիլ մի: Լաքին, պիչարէ չօճուղում, սէօլլէյինիզ պագաեըմ, բէք չօգ տէրտ ու միհնէթ չէքմիշմիսինիզ տիր. . . պէսպէլլի, բէք քիւչիւք իքէն էօքսիւզ գալմըշ օլմալըսընըզտըր, էօլլէ՛ մի:

— Խայր, էֆէնտի, ասլա էօքսիւզ գալմամըշըմ տըր, էօքսիւզիլք տէնիլէն հալին նէ իտուկինի պիլմէմ, չիւնքի, նէ բէտէրիմի վէ նէտէ վալիտէմի ասլա կէօրմէմիչիմ տիր. . . վալիտէմ. . . -տէտի իլավէթէն Լուիզ, էլլէրինի, եաչլա տօլու օլան կէօզլէրինէ կէօթիւրէրէք, -վալիտէմ. . . եօրղունլուգտան վէ սէֆալէթտէն. . . շիւբհէսիզ օլարագ տէրտ ու միհնէթինտէն նաչի, ուֆաճըզ պիր քէօյտէն, իչիթտիկիլմէ կէօրէ, պէնի քէնտի արգասընտա թաշըմագտա օլտուղու հալտէ կէչմէքտէ ի-

քէն, ինսանիյեթի քեյլիւէր, պերայի շէֆգանթ պէնի ալրպ գա- երրմըչար... Վէ պիրազ պիւյիւ- յիւպ մէյտանէ կէտիկիմտէ տա- խի, մէգքիւր քեյիւն եագըննտա պուլունան պիր մանասթըրըն մարա- պետլէրի, եանլարընա ալմըչար, վէ շու շիմտիքի մալիք պուլունտուղում թաալիմ ու թէրպիյեեեի էօյրէթ- տիքտէն պաչգա, տիքմէք պիչմէք տախի էօյրէթտիրմիչէր, վէ ալէլ- խուսուս պէնի, մէզհէպճէ թալի- մաթլար իլէ պիւյիւթմիւշլէր իսէ- տէ, էսէֆ օլունուր քի, պէտպախթ- լըղըմտան նաչի, մէրգուման մէր- համէթլի մարապետլէրին եանըն- տա գատիմ գալամամըչըմտըր:

—Մարապետլէրին եանընը թէրք իթտիքտէն սօնրա նէ՛ եաբտը իտի- նիզ:

—Մէգքիւր գաթիյեէնին եագը- նընտա վագը պիր քեօշիւն միւ- թէսարըրֆասը պուլունան սահիպ մէրհամէթ պիր գատըն, խայր ու սէվապէ տայիր մէսալիհտէն տօլա- եր, տայիմա մարապետլէր իլէ միւ- նասէպէթ իւզըէ պուլունտուղուն- տան, պէնի թանըմըչ, վէ մատամ գօնթէս միսիլու աճըեարագ, քէն- տի թահթը հիմայէսինէ ալմագլը- զա հիմմէթ իթմիշ տիր:

—Ձէվալլը չօճուղում. լաքին, ապա էլէմ իւզըէ օլմաեընըզ, պու ալէմտէ, էհլի սէվապ վէ մէրհա- մէթլի զաթլար, հիչ պիր վագըթ- տա էքսիք օլմագլար:

—Էվվէթ, էֆէնտի, էօյլէ օլմա- սընը, պէն քէնտիմտէ, հէր քէստէն

զիեատէ իգրար վէ թաստիգ իտէ- պիլիրիմ, նաճըլքի, էն զիեատէ սէ- ֆալէթ վագթիմտէ, միւմաիլէյհա գատընըն լութֆ ու մէրհամէթինէ նայիլ օլապիլտիկիմ կիպի, շիմտի տախի, մատամ գօնթէսին քէրէմ ու ինայէթինէ մագհար պույրուլ- մուշումտուր. լաքին, շու պիւյիւք ֆարգ վարտըրքի, մատամ գօնթէս հագգընտա, գալպի աճիզանէմտէ, տահա զիեատէ պիր շիւքրան էսէ- ըրի հիսս իյլէմէքտէեիմ... վէ զանն իտէրիմքի, էօյլէ օլմասըտա թա- պիի տիր, զիրա, պէնիմ կիպի տիւ- չարը խարապիյեէթ օլմուշ օլան, վէ միւճըիմիք իլամընըտա թագընմըչ պուլունան պիր գարը հագգընտա, մատէրանէ պիր լութֆ ու մէրհամէթ հիմմէթինէ թէնէզզիւլ պուեուր- մուշ տուր. էօյլէ տէկի՛լմի:

—Շիւքրանիյեէթ պապընտա իզ- հար իյլէմէքտէ օլտուղունուղ շու ֆարգը աղիմ, հիսսիյեաթը գալ- պիյեէնիզին նագիքլիկինէ պիր տէ- լիլի գավի սաեըլսա սէզա տըր... էյ, օլ տէտիկինիզ գատըն սիզին ի- չին նէ՛ եաբտը իտի, սիզի նէ՛ եօլտա գաեըրտը իտի:

—Միւմաիլէյհանըն, սայքի պա- նա եաչտաչ օլարագ, օն եէտի չաղ- լարընտա պիր քէրիմէսի պուլուն- տուղունտան, պէնի մէրսումէեէ պէս- լէմէլիկէ թայեին իյլէտի իտի... վէ պէնի տախի, ատէթա քէնտի գըզը կիպի պագըպ գաեըրաճաղը- նը սէօյլէտի իտի:

—Տիմէքտիր քի պէսլէմէլիկի գա- պուլ իթտի իտինիզ, էօյլէ՛ մի:

—Հայֆա՛ քի, էվվէթ, էֆէնտի, չիւնքի, հէր նէ գատարտա, քէնտի հիսսիյեաթըմա գարչը իտի իսէտէ, զաթէն պիքէս վէ պիսահիպ օլուպ, վէ անճադ սէվապ սայէսինտէ պիւ- երիլուպ մէյտանէ կէլմիչ պուլուն- տուղումտան, հէր նէտէ օլսա, գա- պուլէ մէճպուր պուլունմագտա ի- տիմ:

—Օլ խուսուստան տօլաեը էլէմ չէքմէեինիզ, պունու սէօյլէմէքլիք- տէն միւրատըմ, սիզի թայեիպ իթ- մէք տէկիլ տիր, զիրա, պու ալէմ- տէ, իչ վէ մէչղուլիյեթին ֆէնա- սը օլմազ, էլվիրիբ քի պիր ատէմ քէնտի իչ վէ մէչղուլիյեթինն նա- մուպու սուրէթտէ իճրասընա չալը- չըպ միւզթէտիր օլապիլսին. հաթ- թա, պէն քէնտիմ տախի, օթուզ սէնէտէն պէրու խըտմէթ քեարլըզ իթմէքտէեիմ, մատամ գօնթէս ի- լէ զէվճինէ խըտմէթ իյլէմէքտէ- եիմ, վէ պունուտա մաղրուրէն սէօյ- լէեեպիլիբիմ: Տիմէք տիր քի, օլ սէօյլէտիկինիզ գատընըն քէրիմէսի- նէ խըտմէթ իյլէտի իտինիզ, էօյ- լէ՞ մի:

—էվվէթ, էֆէնտի, վէ բէքտէ ըահաթ պիր հալտէ պուլունմագ- տա իտիմ. վէ հաթթա, մէրգու- մէնին վարթուհիսինտէն, քէնտիմ տախի տէրս ալտըղըմտան, քէնտի հալ վէ մէվգըմըն մա ֆէվգըրինտէ օլ- տուղու հալտէ, խայլիճէ մալիւմաթ թահսիլ իյլէտիմ. վէ մէզպուրէ կէնճ տիւսթէր կէլին օլունճաեա գատար- տա, մէզքիւր քէօչքտէ գալտըմ. . .

—էվլատըմ, նի չին լագըրտընը-

ղը պէօյլէ քէսմէքտէ, վէ պիր ա՛հը տէրուն չէքմէքտէսինիզ:

—Հայֆա՛ քի, էֆէնտի, քեաֆ- ֆէյի տէրտ ու պէտպախթլըզլա- ըրմ, մէզքիւր թարիխտէն պաչլա- մըչար տըր:

—Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուզ. է՛յ, նա՛սըզ օլտու պագալըմ:

—Կէնճ հանըմըմ էվլէնտիքտէն սօնրա, զէվճիյլէ պէրապէր պիւլի- ճէք պիր եօլճուլուզ եարմազ իս- թէտիկինտէն, պէնի տախի պիր- լիքտէ ալտը իտի: Կերչի, մէրգու- մէ, գալպճէ վէ ֆիքիթըճէ պիւլիւք խասսէլէրէ մալիք պուլունմագտա իտի, լաքին, խարիճի օլան, վէ չօգ տէֆատա, սահիպինին պէլա վէ ֆէ- լաքէթինի մուճիպ օլմագտա պու- լունան կէչիճի վէ թապիի, վէ եա- խօտ տահա սահիհի իգպալ իչի սա- երլան մուհասսէնաթտան մահրում պուլունմագտա իտի:

—Պէս պէլլի, չօճուղում, պունու սէօյլէմէքլէ սիզ, պիզղաթ քէնտի հալինիզի անլաթմազ իսթէմէքտէ- սինիզ, ըիւմուզլա, քէնտինիզին մա- լիք պուլունտուղու նատիր իւլ էմ- սալ կիւզէլլիկի անլաթտըրմազ միւ- ըատընտասընըզ. . . Օ՛ֆ, սագըն մահ- ճուպիյեթինիզէ թօգունմասըն էմ- մա, պիլա միւտահէնէ սէօյլէրիմ քի, սիզ, ֆէվգէլատէ պիր հիւսնի ճէմա- լէ մալիք պուլունմագտասընըզ. մա- լիւմեա, էօյլէ միւտահէնէ իտէրէք պիր գատընըն հիւսնի ճէմալի հազ- գընտա, միւպալաղաեը իրթիքեապ իթմէքլիք, պէնիմ սիննիմ իլէ իմ- թիզաճ. իտէմէզ, զիրա, նասըլ քի

կէօրմէ քոտսինիզ , արթըզ պէնիմ սաչարրմ աղարմը տրր :

—Չի՛ ֆայիտէ քի , էֆէնտի , պէտպսխիթ լըղըմտան , կէնճ հանրմըն գօճար , պէնի քէնտի գէվճէսինտէն զիեատէ հիւսնի ճէմալէ մալիքատտ իյլէտիկինտէն . . :

—Աման եա Րէպպիմ , նէ՛ սէօլէեօրսունուզ , սիզ քէնտի նամուսունուզլա տավրանըպ , վէ վազիֆէնիզ իզ թիզասընճա քէնտի հանըմընըզլա հիւսնի հալ իւզրէ պուլուն . տուղունուզ Թագ տիրտէ , էֆէնտինիզ թարաֆընտան , օլ ե լտա պիրֆիլը ու հարէ քէթ զուհուրա կէլմսսի , աօղրուու , զիեատէսիյլէ շայեանը թէէոսի ֆի տիր :

—Էվվէթ , էֆէնտի , թէք թէէսսի ֆի օլունաճագ պիր հալտիր զիրա արատան սնճագ իւչ տյ կէչէր կէչմէզ , մէրզ ում , օլ մէրթէպէլէրտէ պատի հիճապ օլաճագ թէոտտտիեաթա գալզրչոր քի , արթըզ թէհհամիլ իտէմեերէք բիր զազուպ օլաուղում շէօլլէ տո . րուուն , ալէլխուսուս , քէնտի նանըմըն , էնվոյի պաեաղըլըզլար իլէ ալտաթմագտա օլոտ դունուտա կէարէրէքտիրչարը մէյեոսիյեթթ օլաուղումտան , շիւնրի զէվալըր գատըն յէնտի գօճարընը , թարընըր տէրէճէտէ սէվմէ քոտէ իտի , մէրզ ումէտէն . աղթըզ փրանսաեա ավտէթ նիյեթթինաէ պուլունտուղոմու պէեան պիրլէ , միւսաաաաէ իյլէմէսինի թէճա իյլէտիմ : Սէզպուրէ , պէնիմ պուալզումտան աօլաեը , զիեատէսիյլէտիւչարը թէանճիւպ օլաուղունտան ,

վէ պէնիտէ տչուրի մէրթէպէ սէվմէ քոտէ պուլունտուղունտան , մուլթլագ սուրէթտէ սէպէպինի սէօլլէմէրլիկիմի թալէպ վէ իպրամ իյլէտի :

—Թէէսսիւֆ օլունուր քի , պէսպէլլի սիղոտէ , պիր տիրլիւ , հազըգաթի հալի , պէեան իտէմէզ իտինիզ , շիւնքի , սէօլլէտիկինիզ կիպի , զէվալըր գատընըն ճիկէրինտէ պիր խանչէր եարասը աչմը օլաճագ իտինիզ , էօլլէ տէկիլմի :

Շիւրհէսիզ . քէյֆիյեթթի պէեանէ աալա ճէսարէթ իտէմէտիկիմ կիպի գաթանաքիզպիտէ իրթիքեապ իտէմէտիկիմտէն , զուհուրա կէլէն թէէրիտլի սիւալալուղնա գարչըրգ , պիթթտպի , սրգրլա սրգրլա ճէվապլար վիրմ . քոտէ իտիմ :

—Էօլլէ տիր , պիչարէ չօճուղում , հազգրնրզ վոր տրր , եալանտր ոյտուրուպտա , սէրպէսթ սէպէսթ ճէվապ վիրէպիլմէրլիք . սիլին ֆիլին օլմամալը տրր . վէ էօլլէ օլմասընատա , հէր հալինիզ տէլալէթ իյլէմէքոտէ տրր . չօգ տէկիլ , պիր ատէմ սիլինիլ , եալընըզ օն տագրգա գօնուչաճագ օլաա . հիչ պիր շէյ սագլամստարագ , քեաֆիֆէյի էսրաըընըր սէօլլէտէպիլլէ կինաէ շիւրհէճայիզ ալկիլ տիր , — տէտի իիլթիթթիլթարէն իթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ կիլիւմսէեերէք , վէ աարլ քէնտի էֆքեարընը սէթր իյլէեերէք — պէսպէլլի հանըմընըզ զուհուրա կէլէն իսրաըընըր իւզէրինէ շիւրհէեէ զահպ օլարագ , էնվալիմանէալար վիրմէրլիկի , քէնտինճէ հազգը կէօրմիւչ օլմալը տըր . . :

— Լվվեթ, էֆէնտի, էսէֆ իտէրիմ
 րի, կէնճ հանըմըմ, սէպէ պինի պիւ-
 մէտիկինտէն, վէ զուհուրա կէլէն
 իպրամլարընը րէտտ իտէրէք, մութ-
 լագ սուրէթ տէ քէնտիսինի թէրք իթ-
 մէք տղմինտէ պուլունտու զուժուտա
 կէօրտիւկիւնտէն, պէնի նան քէօր-
 լիւր իէօհմէթիլլէ թագ պիհ իթմ շ
 տիր: Վէ հաթթա, քէնտիլէրտէն
 կէօրմիւշ պուլունտու զուժ իեիլի ք-
 լէրի եիւզիւմէ վուրաքագ, ագրպէթ-
 քեար պէնի թարտ իլլէմիշ տիր: . .
 պէն իսէ, մահզա ք'նտի րահաթլըղը
 իշին, քէնտի րահաթ ու մէնֆաա-
 թըմը ֆէտա՝ իլլէմիշիմ տիր:

— Վա՛հ չօճուղում, վա՛հ, պու
 սէօլլէտիկինիղտէ, հատտէն զիեատէ
 շայեանը թէ կէսսիւֆ պիր հալտիր:

— Ու ճիւղէ իլէ տախի, քէնտի
 հանըմըմ թայեիպ իաւմէմիշիմ տիր,
 շիւնրի, զվալլը կէնճ գատըն, միւ-
 ֆէրագաթըմըն սէպէ պինտէն պի-
 խապը պուլունտագտա օլտուղուն-
 տան, պանա, բէք պիւլիւք միւնրի-
 րի նիյմէթ նազարըլլա պագժագըլը-
 ղա մէճպուր օլմուշ իտի:

— Մէրգ ումէեի թէրք իթտիքտէն
 սօնրա, նէ՞ եաբտընըլ:

— Իտարէ իտէրէք թօբլամըն օլ-
 տուղում պիրմըգտար ագճէ իլէ Փա-
 րիսէ ավտէթ իտիպ, կէրչի տիքիչէ
 վէ թարիսիէրլիկէ տայիր պիր իշ ա-
 րամագտա պուլունտում իսէտէ . . .
 միւմքին օլուպտա պիր եէր պուլա-
 րագ կիրէմէտիմ. . . շիւնքի, հանը-
 մըմ պանա կիւճէնմիշ օլտուղու ճի-
 հէթլէ, հիւնի հալիմէ տայիր պիր
 շէհատէթնամէ իթտաընա հիւմէթ

իթմէք իսթէմէտի: Վէ կէրչի, էօ-
 թէտէ պէրուտէ ճիւզիճէ իլլէր պու-
 լարագ, պիր էյեամ չալըրոպ կէչի-
 նէ պիրտիմ իսէտէ, ագրպէթ քեար-
 տա, օլ իշիթմիշ օլտուղունու զ ֆէ-
 լաքէթ պաշըմա կէլտի:

Լուիզ պունու սէօլլէտիկի վա-
 գըթա, կիւեա, մէգրիւր վոպ տ-
 անըն թէղ' քրիւրի պ'լէ պատիի
 տէ հչէթի օլմագտա տրք կիպի, իւ-
 զէրինտէ պիր թիւլլէրի իւրըմէք-
 լիք էսէրի իպրաղ իլլէտի:

— Լվվեթ, -տէտի Բիէթրի միւ-
 թէսսիւֆանէ պիր սէօլլէտիշ իլէ,
 -մատամ գօնթէս տախի էօլլէ օլ-
 մսսընը պանա սէօլլէտի իտի. պիր
 տէմ չրգարագ, էվվէա սիզի ալ-
 տաթըպ իլլէմիշ, վէ պատէ-
 հու տախի ալլապըք իտէրէք պը-
 րագը՝ վըմիշ իմիշ. . . վէ շիւմ սիգտէ
 ոլ վոպ թթ, իրտտէ յի ճիւզիյեէնիզի
 զօյգ իտէրէր, մըպ օ մաւն էօմրիւ-
 նէ գատ իթմէք իլլէ գալըլըմըն ի-
 միշտինիզ, վէ . . .

— Ա՛հ, էֆէնտի պէնի թագպիհ
 իթմէեիւնիզ, հալիմէ մըրհամէթ ի-
 տինիզ, -տէյի պաղրորը Լուիզ էլ-
 լէրինի պիր պիրինէ գավուշտուրա-
 րագ, վէ լէհճէտինտէ տախի եիւ-
 րէքլէր բարէլէեիճի պիր հալ վ', պիր
 էսէր իպրաղ իլլէեէրէք, -բէճա ի-
 տէրիմ սիզէ, օլ պատիի լէճալէ-
 թիմ օլան ճինայէթիմ կիւնիւնիւ
 պանա տէրխաթըր իթտիրմէեիւնիզ,
 զիրա, իւզէրիմէ բէք շէտիտ պիր
 ֆէնալըգ կէլմէքտէ տիր, թիւլլէ-
 րիմ թիքէն թիքէն օլմագտատըր,
 զաթէն, չօք տէֆալէր վիճտանըմ

վէ հիճապրմ' պէնի թագերից ու թէե-տիպ իյլէմէ քտէ' տիր :

—էօ՛ֆ, էօեֆ իտէրիմ քի, շիմ-տի թէքմիւ սէրկիւղէշթինէ վագըֆ օլմուշ օլտում, —տէտի Բիէթրի զա-յէթլէ ըիգգաթ ու շէֆգաթա կէլ-միշ պիր թարգ իւզրէ սէօյլէեէրէք, —մատամքի արթըգ շիմտի, էօյլէ պիր լիսանը ըիգգաթամիզ իւզրէ պէեանի հալ իյլէտինիզ քի, գալ-պիմէ զիեատէսիյլէ թէեասիր իյլէ-տի, պինաէն ալէյհ, իշթէ մատամ գօնթէս իլէ քեաֆֆէյի սիզի թա-նըեանլարըն, սիզի պու մէրթէպէ աճըտըգլարընըն սէպէպինի անլա-տըմ, պիչարէ էվլատըմ :

—Լաքին, էֆէնտի, հայֆա՛քի, պու մէրթէպէ լութֆ ու մէրհամէ-թէ, պաշգա պիր ճիհէթլէ քէսպի լիեագաթ իթմիշ օլմաեըպ, անճագ քէնտի թագսիրաթըմը թանըեըպ-տա իթիրաֆ իթմէքլիկիմլէ, վէ օլ պապտէ քէմալի էսէֆ իւզրէ նէ-տամէթ կէթիրմէքլիկիմլէ շայէսթէ օլապիլմիշիմտիր :

Մէրգումէ պունլարը աշուրի մէր-թէպէ միւէասիր պիր սուրէթտէ սէօյլէեիպ, վէ թէքրարէն կէօզլէրի եաշարընը սիլմէկէ պաշլատը :

Հալպուքի, Բիէթրի, ատէթա եա-պանիճէ պիր հալ ու հարէքէթ իւզ-րէ, մէրգումէնին եիւզիւնիւ լաեը-գըյա տիգգաթ իտիպ կէօրէպիլմէք նիյեթթիլլէ, էլլէրինի թութուպ ա-շաղը ալտըգտամ պաշգա, եավաշճա-ճըգ սէօյլէեէրէք, վէ պէտլսահանն վէ նէֆրէթամիզ պիր հալ ու հարէ-քէթ իպրագ իյլէեէրէք տախի, — «էօյ-

լէ սախթէ օլարագ աղլաեըպ կէօզ եաշարը տէօք՛մէեինիզ, արսըգ, եա-լանճը, վէ միւրայի գարը . . . թէհի եէրտէ սէն քէնտինի պիլտիրմէմէք-լիկէ շալըշմագտասըն, հալ պու քի, պէն սէնի բէք ալէա թանըմագտա-եըմ . . . Ալլահ պէլանը՛ վիրսին, հա-լէա թէպտիլի մէպէք վէ իսլահը նէֆա իյլէմէմիշսին, հալէա ախլագը մէքրուհէ իլէ բէրվէրտէ պօւլուն-մագտասըն . . . պէն քէնտի շիւրհէ-մին թաստիգի նիյեթթինտէ պու-լունմագտա իտիմ . . . պրա՛վօ, շօ-ճուղում, արսըղըգտա եէքթա վէ գուրնազըրգ պիհէմթա՛սըն . . . ֆա-գաթ, եալընըգ շունա թէէսսիւֆ օ-լունուր քի, կէրչի, հէքքէսի գանտը-րըպ ալտաթապիլիթսին էմմա, պէնի ալտաթա՛մագսըն» —տէտի :

19.

Լուիզ Պօլիէօ, Բիէթրինին պէօյ-լէ քէնտիսինէ պիրտէն պիրէ քեա-զիպ, միւրայի, վէ էտէպսիզ սըֆաթ-լարը վիրտիկինի կէօրտիւքտէ, էվվէլ էմիրտէ, կիւեա մէրգումուն մէգքիւր լագըրտըլարընտան հիշ պիր շէյ ան-լաեամաեօր կիպի պիր թավը ու հա-րէքէթտէ պուլունարագ, իգհարը իսթիղրապա պաշլատըգտան սօն-րա, զայէթլէտէ էլլէմնաք պիր հալ քէսպ իյլէտի, վէ պատէհու տախի, պիւլիւք պիր իֆթիրաեա ուզրա-մըշտըրճասընա էսէրի հիտտէթ իպ-րագընա գալգըշարագ, շէօյլէ պիր զուրուր իւզրէ պաշընը եօգարը գալ-տըրտը, վէ պիր շիտտէթ ու քէտէր

իւզրէ տախի , -կէրչի , շիմտի պէն , պաշըմա պիր ֆէլաքէթ կէլիպ , վէ իրատէյի ճիւղիյեմէմ էլտէն չըգա-րագ , տիւշարը մէղէլլէթ օլմուշում տուր , լաքին , եալանճըլըգ տէնի-լէն շէնի ասլա գապուլ իտէնլէրտէն տէկիլիմ , վէ քէզալիք , միւրայիլիք տէնիլէն ալչագըղըտա , գաթան իր-թիքեապ իյլէեէնլէրտէն տէկիլիմ , անլատընը գ մը , էֆէնտի , - տէյի հայգըրտը :

— Զօգ իբի . . . պրա՛վօ , - տէտի Բիէթրի իսթիհզաքեարի պիր կիւ-լիւմնէեիլ իւզրէ , - աֆէրին էլմա-սըմ , նէ գատարտա կիւղէլ սէօյլէ-մէքտէսինիզ , նէ՛ գատարտա պիւ-յիւք պիր հիտտէթ էսերի իպրազ իյլէմէքտէսինիզ , վէ նէ՛ գատարտա պիր տօղրուլուզ վէ պիր խալիսէթ թէլաֆֆուզու իսթիմալ իտէպիլ-մէքտէսինիզ . . . : Տօղրուսու , շու գուրնապըղընըզա , շու օյնամագ-տա օլտուղունուզ բանթօմիմա օ-եունունա հիլ տիեէճէք եօգ տուր , բէք կիւղէլ իճրա իյլէմէքտէսինիզ ֆագաթ , ա՛հ , եազը՛գ քի , ա՛ շէյ-թանըն թէյզէսի սէն , թէաթրօնուն պիրինտէ պիր գօմէտեաճը օլմամըչ-սըն տըր , էկէրչի սէն , մէղքիւր թա-րիգի թութմուչ օլսա իտին , սանա պիլա ըիեա սէօյլէրիմ քի , բէք չօգ բարա գազանապիլէճէք իտին . վէ շունա թէաճճիւպ իյլէրիմ քի , նա՛-սըլ օլմուշտա , գօմէտեա վէ եախօտ տրամ թէաթրօլարը , սէնին կիպի պիր ուսթա օեունճուեու իշիտիպ էլ-տէ իյլէմէմիշլէր տիր . խիւտա՛ ալիմ , էկէրչի սէն սահրա իւզէրինէ չըգմըլ

օլսա իտին , զէմանըմըղն էն զիեատէ նամտար գօմէտեաճըսը պուլունան մատամ Տօրվալըն , քէնտի նէզտին-տէ անճագ պիր չըրագ մագամընտա գալաճաղընտա շիւբհէ ճայիզ տէ-կի՛լ իտի :

— Մֆ , եազը՛գ քի , էֆէնտի , սիզ իշթէ պէօյլէ , պիլա բերվա օլուպ վէ պիլա ճէզա գալարագ , պանա իս-թէտիկինիզ հագարէթլէրի իտէպիլ-մէքտէսինիզ , - տէտի Լուիզ կէօզ-լէրի եալ իլէ տօլուպ , վէ ճիւղիճէտէ էվվէլ զազապնաք պիր սուրէթտէ տիթրէմէքտէ օլան սէսինտէ , մէ-լէքվարի պիր հալալէթ հասըլ օլա-րագ , - չի՛ չարէ քի , պէն պիր գա-րըբըմ . . . վէ գարը օլտուգտան պաշգա , ֆազլա օլարագտա , մահ-պէստէ պուլունմագտաեըմ . . . վէ պունտանտա գաթինազար , տէկիլ պիր ուֆագ գապահաթ , իլլա պիւ-յիւք պիր ճինաեէթլէ միւթթէհիմ պուլունմագտաեըմ , պինաէն ալէյհ քիմսէնին պանա հագգ վիրմէեէճէ-կի թապիի տիր . . . : էֆէնտի , մա-տամ քի պու հալտէեիմ , հեր նէտէ իսթէսէնիզ , սէօյլէեէպիլիրսինիզ , զաթէն տէրտ ու միհնէթ պէնիմ ի-չին տիր . . . գաթէն ալըմըլըմ տըր . հալիմտէն քիմսէեէ թէշէքքի իտէ-մէեէճէկիմտէն , է՛հ , նէ՛ եաբապիլի-րիմ , կիւնահըմ տըր , թէհամմիւլ ի-տիպ չէքմէքիկէ մէճպո՛ւրում :

Մէրգումէ պունլարը սէօյլէտիկի վագըլթտա , իզթիւրապը տէրունին-տէն նաշի գըբ գըրմըզը օլմուչ օլան եանագլարընտան աշաղը , ինճու թա-նէսի կիպի եաշլար ագմագտա իտի :

— Հալէա աղլաեըպ կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէսինիզ, էօյլէ՞մի, — տէտի Բիէթըրի, թէաճճիւպի ազիմ վէ իսթիհզա իւզըէ, էլլէրինի պիր պիրիւէ գաՎու շտուրարագ, — շու տէօքտիւկիւնիւզ եաշլար, սահիհէն տէրտի տէրունինիզտէն, վէ եիւզլէրինիզին գրգարթըսը տախի, հիտտէթի գալպիյեէնիզտէն նէշէթ իթմէքտէտիր, էօյլէ տէկիլի . . . սիզին իշին, պանա, իսթէտիկի աճտէ վէ իսթէտիկի գատար, սարարըր, գրգարըր, բիւր զագապ քէսիլիր, վէ թէսկինի հիտտէթ իտէր, վէլհասըլ, պու եօլտա հիւնէրլէրտէ բէքնատիր իւլէմսալտըր տէտիլէր իտի իտէտէ, պէն ինանմագ իսթէմէմիշ իտի. . . հալ պուքի, շիմտի, բէք սահիհ օլմասընը քէնտի կէօղլէրիմլէ կէօքմէքտէ օլտուղուժտան, շու մէհարէթ վէ շուքէմալէթինիզտէն տօլտեը, իզհարը թէհայեիւր իտէրիմ :

— Էֆէնտի, էֆէնտի, — տէյի պազըրտը Լուիզ պիր սիւքիւնէթի հալ վէ ատէթա իհթիշամլը պիր թաՎը ու հարէքէթ իւզըէ, աեազա գալգարագ, — պանա՛ պագընըզ, կէրշի պէն, պիր մահպուսիյեթ միւճաղաթընա չարըրլմըրմտըր, վէ պինաէն ալէյհ, քէնտի ճէզայի սէզամը չէքմէքլիկէ պօրճլու վէ մէճպուր պուլունմագտաեըմ, հալ պուքի, սիզին հագարէթինիզտէ թէմամիւլ իթմէքլիկէ, գաթան պօրճլու վէ մէճպուր տէկիլիմ :

Մէքգուժ պուճու սէօյլէտիքտէն սօնրա, օտա գարուսունա տօղրու կիթմէկէ պաշլատը, վէ Բիէթըրիտէ

մէքգուժէնին պիր գաշ աուրմ եիրագլանտըղընը կէօրտիւքտէ, հաքիմանէ պիր սէօյլէեիշիլէ, — «պագսա՛նա, Լուիզա Մարչէթթի, կիթմէ, տուր օրատա . . . » — տէտի :

Պու «Լուիզա Մարչէթթի» իսմինի իշիթինճէ, մէզպուրէ տէրքեար պուլունան ճին ֆիքիլիլիկինի զայպ իտիպ, վէ տիւշարը թէաճճու պ օլարագ, պութ կիպի տուրա գալտը, վէ օլ տագըգ աեա գատար նիւմաեան օլան էշքեալը հասէնէսի պօզուլուպ, ալթ իւսթ օլտու, չէօյլէ քի, պիր մէլէք հալ վէ լէհէսինտէ իքէն, պիր չէյթան լէհէսի քէսպ իյլէտի սիմասընտա միւշահէտէ օլունակէլմէքտէ պուլունան օլ աասըր հայիմէ վէ լաթիֆէ, քին ու զարագ վէ հիտտէթի աղիմէեթ թէպուլ օլտու վէ օլ սիեահ կէօլլէրինտէն աթէլշիլը սաշըլմտեա պաշլատըր ճիւզիճէ սօնրա, ույզուտան ուեանըրճաարնա հարէքէթէ պաշլատըրնտա, էվիլէ էմիրտէ զանն իտէրիւնքի սիւհահա տայիր, պիր չէյ, արամագտա տըր կիպի, քէնտի էթրաֆընա, վէ քէնտի իւզըրինէ պիր կէօղ կէզտիրտի, վէ պատէհու տախի ագլընը պաշընա թօրլատըղընտա, լէհէսի պիւթիւն պիւթիւն պաշգա տիւրլիւ պիր հալ քէսպ իթտի, եանի, նէ էֆքեար վէ նէնիյեթթտէ պուլունմագտէ օլտուղու, անլաշըլամագ օլտու, վէ ճիւզիճէ թէրէտտիւտ իւզըէ պուլունտուգտան սօնրա, Բիէթըրինին թարաֆընա պագմագսըղըն, թէքրարէն գարուտան թարաֆա թէվէճճիւհէ պաշլատը :

— Էկէրչի պուլունտուղուն մահէլլուէն խէրրէնիպ դըմլտաննաճագ օլուր իսէն, — սէտի Բիէթրի . — անինտէ սէնին քիմ օլտուղունու զահիրէ չըգարըր խապէր վիրիբիմ, պիւմի՛ շ օլանըն . . . կէ՛լ, պուրաեա կէ՛լտէ, պէնի՛ տոյնէ :

Պունուն իւզէրինէ, մէրգ ումէ եիւրիւ մէկի թէրք իէ տուրտու, տիւշիւնմէ կէ պաշա ոը, վէ եի զիւնիւ շէ վիրէրէք, եավաշ եավաշ Բիէթրի ետ տօղրու կիթտի . վէ օլ սիեա հ կէ օղէրիյլէ, մէրգ ումա օլ մէրթեպէ պիր տիգգաթ ի գրէ պագտը քի, էկէրչի, մ ըգումուն եէրինտէ սայիր պիր ատէմ օլունշ օլսա իտի, տիւշարը հէյպէթ օլաճաղը պի իշթիպահ իտի :

Կիւեա մէրգ ումու թանըմագ տա տէկիլլտիր կիպի, պիր խայլի միւտտէթ կէ օղտուն կէ շիրտի քտէն սօնրա, մէրգ ումա խիթապէն, գըսսա, ֆագաթ քէսկին պիր սէօյլէ եիշլէ, — քիմսինիգ սիզ, — սէտի :

— Վէնիմ քիմ օլտուղունուն անլաշըմասընա լիւզում օլճաեւպ, իլլա էյզէմիյեթտէն օլան, սէնին քիմ օլտու զունուն պիլինսէսի տիր . . . սէնին ասըլ իամին Լո իլ Պօլիէօ օլմաեւլպ, իլլա Լուրգա Ս արչէթթի տիր, — սէտի Բիէթրի :

— Եանլըշընը՛ գ վար տըր :

— Վէնտի սէրկիւզէ շթինէ, վէ պաղըր խայրիւահ զաթլարա տայիր իթտի կին հիքեայէլէրին վէ վիրտիկին մալի մաթլարըն քեաֆֆէսի տախի եալանտըր, թաննիյեաթ տան տըր . . . Սէնին վալիտէն Բօլա Մարչէթթի ի-

տի (1) . մէրգ ումէ Փարիստէ վէ ֆաթիթտի . սէն օլ վագըթ, հէնուզ պէշ եաշընտա իտինս վալիտէնին գօմշուսու ֆէնա պիր գարը վար իտի, մէրգպուէ . սէնին էօքսիւզ գալտըղընը կէ օրիւնճէ, սէնի եանընա ալըպ պիւեիւթտիւ, ֆագաթ, սէնի աճըտըղընտան նաշի ալմաեւլպ, իլլա պիր կիւն սաթըպ բարա գագանմագըրգ նիյեթթի մէրրու հէսիյլէ ալմըշ իտի, շիւնրի, թա օլ վագըթտան, շիմտիքի կիպի պիր հիւննի ճէմալի պինագիրէ մալիք պուլունտուղունտան, օլ պապտէ պիւյիւք պիր իւմիտի պուլունմագտա իտի :

— Նէ՞ սէօյլէ եօրսունուզ, սաեւրգլա՛ եօրմուսունուզ . . .

— Խայր բէքտէ տօղրու սէօյլէ եօրում, մէրգ ումէ աճիւզէ գարը, սէնին նամուսունու, հէնուզ օն տէօրթ չաղլարընտա իքէն, սաթըպ միւրատընա իրտի իտի :

— Փարիստէ, օլ եօլտա, էհլի ըրգճա ախղու իթ ալար, վագաատա էքսիք տէկիլտիրլէր, — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգ ումէ քէտէրնաք պիր սէօյլէ եի, իլէ . — ֆագաթ, սիզին եանլըշընը վարտըր, պէնի սայիր պիրինէ պլնգէթ մէքտէ օլմալըսընը գտըր :

— Սնպէշ եաշընտա իքէն, պիր տէֆա մահպէսէ իլգա իտիլտին, վէ

(1) Տէրիսաթըր օլունմալը տըր քի, պուհիքեաեէին պաշան կըճընտա, գունաղընտա պիր գըզ չօճուղու պուլունան պիր շիշէքը գարընըն զիքրի կէշտի իտի, էշթէ Բօլա Մարչէթթի օ գարըր օլուպ, վէ պու մահպէստէքտէ, անըն գունաղընտաքի գըզ չօճուղ տուր :

իշթէ, արթըգ օրատա, պիւթիւն պիւթիւն պօղօւտուն պաշտան գըչտան չըգտըն, վէ շու շիմտիքի իճրա իթմէքտէ օլտուղուն գօմէտեաճըլըղտա, բէք լաեղգը սուրէթտէ թալիմ իտիպ էօյրէնտին: Իսօանիյեթի գատընըն պիրի, սէնին օլ միւրայիճէ շէյթանըգլարընա վէ գանտըրըչարընա ալտանարագ, սէնի մահէլլի մէղպուրտան գուրթաըչ պ չըգարտը, վէ թահթը հիմայէսինէ ալըպ թաալիմ ու թէրպիյեթ թահսիլ իթտիրտի: Սէն զայէթլէ պիր սէպաթ, վէ պիր մէթանէթ սահիպի օլտուղտան պաշգա, զայէթլէտէ զէքի օլտուղունտան, շու նիյմէթտէն բէք չարուգ սուրէթտէ իսթիֆատէ իյլէտին: Մէրգումէ մէհարէթլի գատընըն խանէսինտէ իւչ սէնէ գալտըգտան սօնրա, էն պիւյիւք ֆամիլեալարըն գըղլարընտան զիեատէ ալմըչ օլտուղուն թէրպիյեթ վէ թահսիլ իյլէմիչ պուլունտուղուն մալիւմաթ վէ լէթաֆէթէ գարչըլըգ, միւթէչէքքիր օլաճագ եէրտէ, մուղայիրի օլարագ, նանքէօրլիւքտէ գարար գըլտըն:

Լուիգա Մարչէթթի (արթըգ աւըլ քէնտի իսմինի վիրէլիմ), սուրէթի գահիրէսինտէն պիր սիւքիւնէթի հալ իւզրէ պուլունմագտա օլուպ, լէհճէսինտէնտէ գաթան նիյեթի խէֆիյեթսինի պեան իյլէմէտիկի թագտիրտէ, հիչ թանըմատըղը Բիէթրինին, էօյլէ թէքմիլ քէնտի էօմրիւնիւ պիլմէքտէ օլմասընը կէօրտիւքտէ, տիւչարը իսթիղրապ վէ հէյպէթ օլտուղուն-

տան, տիք տիք մէրգումուն եիւզիւնէ պագմաեա պաշլատը:

Բիէթրի մէգալէսինէ տէվամ պիրլէ,

—Սէնի թահթը հիմայէսինէ ալմըչ օլան գատընըն, սէնտէն, եալընըգ պիր եաչ քիւչիւք, մէքթէպտէ պիր էրքէք էվլատը վար իտի, օլ անտէ, սէն օն եէտի, վէ մէրգումտա օն սէքիգ եաչընտա իտի: Մէքթէպին թաթիլի կիւնլէրի թէգարբիւպ իյլէտիկինտէ, չօճուգ էվէ կէլտի, վէ սանա սէվտա վիրիպ տիլտատէ օլտու, անասընըն սանտըղընտան պէչ ալթը պին ֆրանգ չալտը, վէ կիճէնին պիրինտէ տախի, մէղքիւր խանէեթի թէրք իլէ, էքինիզ պիրլիքտէ օլարագ, ֆիրար իթտինիզ:

—Եալան տըր:

—Տէրհալ բօլիսլէր սիզի տէրտէսթ իթտիլէր. վէ սէն մէրգում չօճուղուն խըրօղըղընա ճիւզիճէ մույեին սաեղլտըղընտան, սէնին եալընըգ մահպուսիյեթիինէ հիւքմ օլունտու:

—Սէօյլէեինիզ, սէօյլէեինիզ, եալանտան իպարէթ օլտուղու հալտէ, մատամքի քէյֆինիզ պէօյլէ իսթէմէքտէ տիր, արթըգ իսթէտիկինիզ գատար սէօյլէեինիզ:

—Սէն մահպէստէն չըգտըգտան սօնրա, կէրչի խայլիճէ զէման սէնի կէօրէմէտիմ իսէտէ, պիրտէ սօնրատան «պարօնէ» իւնվանըյա մէյտանէ չըգտըղընը խապէր ալտըմ, էվվէթ, «Պարօնէ տը Մ օնկլա» օլմուչ իտին, վէ Փարիսին էհի տարաթ գատընլարը միսիլու, պիւյիւք պիր տարաթ իւզրէ սէր կէօթէրմէկէ պաշ-

լամբը իտին . վէ պու տարաթլարը-
տա , չաթմը պուլունտուղուն բէք
ղէնկին պիր Ամէրիգալընըն բարալա-
րը սայէսինտէ եաբմագ տա իտին : Օլ
վագըթլարտա սէնին պիր սըբրտա-
չըն վէ պիր ագըլ հօճան վար իտի ,
մէրգում հօգգապազ տօլանտըրըճը-
նըն պիրի օլուպ , իտի Սէն-Լամպէր
վէ քէնտիտիտէ զայէթէլղայէ տիլ-
պէր իտի : Մէրգում սանա , օլ զէն-
կին Ամէրիգալընըն , գաղ կիպի տիրի
տիրի թիլլէրինի չէքիպ չըգարմագ-
լըղըն թարիգինի էօյրէթմէքտէ ի-
տի : Սէն մէրգումուն տէրայիսինտէն
իսթիֆատէ իթտին , վէ օլ պիչարէ
Սմէրիգալըտա , սէնին մարիֆէթինլէ
քեամիլէն սօեուլուպ սօղանա տէօն-
տիւքտէն սօնրա , Ֆրանսասեր թէրքէ
մէճպուր օլտու : Հայֆա՛քի , պատէ-
հու օլ եօլտա պիր Ամէրիգա գաղը
տահա էլտէ իտէմէտին : Վէ նիհա-
յէթ թօբլատըղըն բարալարը պի-
թիբէրէք , տարաթ ու իգպալ քիւր-
սիսինտէն , բէնչէ յի սէֆալէթէ տիւչ-
տիւն , վէ իեի տէրիսաթըր իտէպի-
լիրսինքի , իչթէ օլ վագըթ , էվ-
վէթ , իչթէ օլ վագըթ , իամինի պէ-
եան իթմէք իսթմէմէեէն պիր տօս-
թուն , սէնի աճըտըղընտան , կիւղէլ
պիր Ֆուրսաթտան իսթիֆատէ իթ-
մէքիկինի , եանի , եէնի պիր զէն-
կինէ տահա չաթմագլըղընը , սանա
նաաիհատ իթտի . շէօյլէ քի , ագը-
լանէ հարէքէթ իտէրէք , սիննի քէ-
մալէ իրմիչ օլան , վէ զայէթլէ զէն-
կին օլուպ , վէ վագըթիլլէտէ բէք
չօգ հօվարտալըղարտա կէզմիչ
պուլունտան պիր ժէնէրալը , շաչըն

պիր ալ գուչու միսիլու , բէնչէնէ
տիւչիւրմէքիկէ , սէնի թէչվիգ էյ-
լէտի : Մէրգում ժէնէրալ իլէ թա-
նըչըգ վէ միւնապէպէթ բէյտա իթ-
մէքիլէք նիյեթթիլլէ , մէրգումս պիր
ուֆագ մէքթուպ եաղմագլըգ նա-
սիհատընը ալտըն (նապըքի սէնտէ
եաղմոսեր բէք ալէա պիլմէքտէ ի-
տին) , մէքքիւր մէքթուպտա , քէն-
տի էսկի սիլահ արգատաչլարընտան
պիրինին քէրիմէսինի , թէչրիֆ իլէ
պիր քէրրէ կէօրիւչիւպ գօնուչմագ-
լըղը բէճա էյլէմէքիկին իթթիլա
իթմէքտէ իտի : Պունու եաբմագ-
լըգտա , սէնին էչին հիչ պիր գարար
թէհչիքէսի պուլունմագտա տէկիլ
իտի : Վէլհաւըլ , հէր նէ օլուր իսէ
օլտուն տիեէրէք , սէն օլ կիլլիտէ
պուլունտան տօսթունուն նասիհատը-
նը թութտուն , էօյլէ պիր մէքթուպ
եաղտըն , մէրգում ժէնէրալտա տա-
վէթինէ իճապէթ պիրլէ , կէրչի կէ-
լիպ սէնինլէ կէօրիւչտիւ գօնուչտու ,
վէ սանատա ապանը եաղտը իսէտէ ,
թէհէսիւֆ օլունուր քի , -տէտի ի-
լավէթէն Քիէթրի , տէրունի տիլտէն
պիր ահը սէրտ չէքէրէք , - սէնին
քիւլլի կիւղէլլիկինէ , քիւլլի ճաղի-
պէլէրինէ , վէ քիւլլի շիյվէքեար-
լըղարընա վէ ճիլլէքեարլըղարընա
րաղմէն , մէրգում մէնէրալ , թա-
օլ գուրտուղուն տուղապտ տիւչմէք
իւղրէ իթէն , աղլընը պաչընա թօգ-
լատը , վէ տիւչարը կիրտապը մէ-
ղէլլէթ օլմագլըգտան նատիմ օլա-
րագ ֆարիղ կէլտի (1) :

(1) Նապըքի գիլքի կէչմիչ իտի , պու
սէօյլէնիլէն ժէնէրալ , ժէնէրալ Բօլտարըլու
Ա. — 24

— Պիթիրոսինի՞ց մի, եօգսա տա-
հա սէօյլէեհէճէկինից վա՞ր մը տըր :

— Շիմտի պիթէճէք տիր : Ամէրի-
դալըտան ալմըջ օլտուղուն բարալա-
րըն սօն տարաթլարը պիթիպ մահվ
օլտուգտա , սէն քէնտի նէտիմին վէ
ադըլ հօճան օլան՝ Սէն-Լամպէր իլէ
Պօրտօեա կիթտին : Շէհրի մէզպուր-
տէ պիր նէվի գուժարխանէ քիւշատ
իթտինից , վէ պիր չօգ պուտալա-
լարտա , սէնին պարօնէ Մօնկլա օլուպ ,
վէ տօսթուն Մ . տը Սէն-Լամպէրին-
տէ զատէկեանտէն պիրի օլմասընա
ինանարագ , գօչա գօչա կէլտիլէր :
Պու գուրտուղունուց տուզագտան ,
կէրչի բէք ալէա իսթիֆատէ իտէ-
րէք , խայլիճէ բարալար գազանմաեա
պաշատընը իսէտէ , շայեանը թէ-
էսսիւֆ տիւր քի , պազը թէրպիյեե-
սից գուժարպալար , պիր չօգ բա-
րալար զայպ իթտիքլէրի իչին գու-
տուրուպ էնվայի գավղալար չըգա-
րարագ արպիտալար գօբարտըգլա-
րընտան , վէ էնվայի հիլլէլէր վէ սախ-
թէքեարըգլար իճրա իյլէտիկինիզի
խապէր վիրտիքլէրինտէն , պիր կիճէ
բօլիս պասթը , վէ կէրչի սէնի թու-
թարագ մահպէսէ իլգա իյլէտի իսէ-
տէ , շէրիլին վէ տօսթուն պուլունան
մէրգուժ խապիստէ , պիր թագրիպ
գաչըպ գուրթուլապիլտի :

— Նէ՞ տէրսինից , բէք թէհամ-
միլլիւ պիր գարը տէկիլմիեիմ պէն ,
հէր նէտէ սէօյլէսէն , տուրուպ տիյ-
նէմէքտէեիմ , էօյլէ տէկիլ մի :

— Պարօնէ , սէն , սայիր ֆազիլէթ-
լէր իլէ մէլուֆէ պուլունտուգտան
պաշգա , ըուհանի ձէ ֆազիլէթլէրտէ

տախի եէքթա պուլունտուղունտան ,
պու տէֆաքի մահպէսէ իլգա իտի-
լիչին , իւչիւնճիւ տէֆա իտի իսէտէ ,
հէր տէֆասընտա տախի , տէրքեար
օլան կիւզէլիկին , գուրնաղըղըն ,
միւրայիլիկին , վէ տէսայիս ու ճիլ-
վէքեարըղըն սայէսինտէ , ազատէյի
կէրիպան իտէպիլտին : Նաօրլըրի Պօր-
տօ շէհրի մահպէսինտէ , պիր պէքճի
գատընը գանտըրըպ ալտաթապիլ-
տիկին կիպի , պուրատաքի միւտիրէ
գատընը տախի գանտըրապիլմիշտին
տիր : Պօրտօ մահպէսինտէքի պէքճի
գարը թարաֆընտան սանա վիրիլէն
գօլայըգլար վէ կէօսթէրիլէն եօլ-
լար սայէսինտէ ֆիրար իտէրէք ֆա-
րիսէ կէլմիշ , վէ իամինիտէ թէքրա-
րէն տէկիլթիրէրէք , շու շիմտիքի
Լուից Պօլիէօ իամինի թաշրմաեա
պաշամըշտըն տըր : Վէ եարընը իս-
մինի թէպտիլ իթմէեիպ , իլա էշ-
քեալ ու լէհէհէնի տախի թէպտիլ
իթմէք իսթէտիկինտէն , սարը սաշ-
լարընը սիւսահա պօեամըշտըն տըր ,
վէ ուֆաճըգտա պիր օտա թութուպ
իգամէթէ , վէ մաղազանըն պիրինտէ
խրտմէթ իտէրէք տախի թէպեիւշէ
պաշլամըշտընտըր : Վէ արատան ճիւ-
զի պիր վագըթ կէչէր կէչմէզ , կէնճ
պիր մաղաղա ուշաղըլա աշգպուզ-
ըգտա գարար գըլմըշտըն տըր : Պէս-
պէլի , պու տէֆա մուհապպէթին
գալպի օլուպ , մէրգուժու զիեատէ-
սիլլէ սէվմէքտէ օլտուղունտան , ա-
րատան պէշ ալթը այ կէչտիքտէն
սօնրա , մէրգուժ տէլիգանընըն սէ-
նի թէրք իլէ էվլէնտիկինի կէօրտիւ-
կիւնտէն , պիր ագշամաեըն կիտիպ

գարուսու էօնիւնտէ պէքլէմիչ , վէ պըշագըա էքի եերինտէն վուրմուչսունն աուր : Պու ճինայէթ իւզէրինտէ տէրտէսթ իտիլիւպ , վէ տէրհալ պիր շէյթանլըգ տիւշիւնէպիլտիկինտէն , « Պէն պիկիւնահ պիր գըզ իտիմ , լէքէյի խէթատէն արի պուլուննմագտա իտիմ , պու տէլիգանլը պէնի իղֆալ իտիպ պաշտան չըգարտըգտան սօնրա թէրք էյլէտիկինտէն , պէնտէ քէնտի ինթիգամըմը ալըլըմտըր տէյի պաղըրմագըլըգ ճիւրաթ էյլէմիշսին տիր : Պիշարէ տէլիգանլըտա , պէսպէլլի , բէք թէհիլիքէլի սուրէթտէ մէճրուհ պիր հալտէ , սէնին կիպի հիւսնի ճէմալէ մալիք պուլուննան պիր պաքիլիէ գըզը գանտըրըպ պաշտան չըգարմըչ օլմագըլըլը , քէնտինճէ պիր իֆթիխարատա էյլէտիկինտէն , եալան տրր տիեերէք ճէրհ իտէճէք եերտէ , մուղայիրի օլարագ սէնի աճըմըչ , վէ իգրար էյլէմիշտիր : Սէն պէօյլէլիքիէ , պիւլիւք պիր լէքէտէն գուրթուլտուգտան պաշգա , վէֆաքեարըլըգ ֆաղիլէթի ճիհէթիւնճէ տախի , պիւլիւք պիր շէրէֆ գաղանմըչսըն տըր : Սէնին ուսթալըղընն մուհասսէնաթը , եալընըգ պու գատարտա տախի գալմաեըպ , իլլա տահա զիեատէ իլէրու կիթմիշտիր . շէօյլէ քի , քիմսէ սէնին , աաըլ սարը կիւզէլի Լուիգա Մարչէթթի օլտուղունու , վէ մահպէստէն ֆիրար իթմիշ օլան սախթէ պարօնէ տը Մօնկլա պուլուննտուղունու պիլմէտիկինտէն , սահիհէն էսմէր կիւզէլի վէ պիր մաղաղա դըլը Լուիգ Պօլիէօ տէյի ինանտըգտան

պաշգա , հինի մուհաքէմէտէ տախի , կէրէք հաքիմլէրին վէ կէրէք սամիուն վէ սայիրէնին մէրհամէթլէրինի տախի թահրիք վէ տալէթիտէպիլմիշսին տիր : Օլ մերթէպէ ուսթալըգ վէ միւլայիլիք վէ հաղըր ճէվապըգ իպրաղ էյլէմիշսին տիր քի , պիգղաթ ճանընա գատա իտիպ եարալատըղըն օլ պիշարէ պիլէ , սէնի նասըլ քի սէօյլէտիմ , աճըմըչ , վէ հինի մուհաքէմէտէ տախի , սէպէպիլիէթիւն , քէնտի թարաֆընտան վիւրիլմիշ օլմասընը , թէքրարէն իգրար էյլէմիշ տիր : վէ պինապէրին , հէյեթթի մահքէմէ պիլէ , սէնտէ կէօրտիւքլէրի էօյլէ պիր վէֆաքեարըլըգ վէ սատըգըլըգտան տօլաեը տիւշարը հայրէթ օլարագ աճըմաեա պաշլամըլար տըր : վէ սէնտէ օլ մերթէպէ շայեանը ըիգղաթ պիր հալու հէյեթթտէ պուլուննմուչ , օլ գատար սէօյլէմիշ , օլ գատար աղլամըչ , վէ օլ գատարտա աշըգանէ հալլէր վէ շիյվէլէր իպրագ էթմիշսին , վէ կէօղ եաշարը տէօքմիւշսին տիր քի , հէրքէս ըիգղաթա կէլտիքտէն պաշգա , պիգղաթ հաքիմլէր իլէ պաշմիւտտաիի ումումի պիլէ ըիգղաթ ու շէֆգաթա կէլէրէք , վուգուա կէլմիշ օլան ճինայէթիւնի , ատէմիթէամիւտէ համլ իլէ , լաղըմ կէլէն ճէղանըն տախի էն խաֆիֆիւնի թէրթիպ էյլէմիշլէր տիր : վէ պիր քերրէտէ պուրաեա տիւշտիւքտէն սօնրա , հէրքէսէ քէնտինի , ատէթա պիր պութ կիպի թարընըրճասընա սէվտիրմէքիլիէ մուվաֆֆագ օլապիլմիշսին տիր :

— Ե՛յ, պիթտի՛մի, եօդսա տահա վա՛ր մը տըր :

— Պիրազ տահա վարտըր, պունտան իւշ հափթա մուգատտէմ, պիրինտէն իմզասըզ անրմէքթուպ ալմըչսըն տըր, մէգըիւր մէքթուպտա սանա շու սուրէթմէ, եանի, «պէն սիզի թագպիհ իյլէմէքտէն զիեատէ աճրմագտա օլտուղուման, մահպէստէ պուլունան դատըն թայիֆէսինէ լութֆ ու մէրհամէթ իթմէքիք ճէմիյեթիւնին ըէյիտէսի պուլունան մատամ դօնթէս Բօլանա միւրաճաթ իլէ, հիմայէսինի ըէճա իթմէքլիկինիղի նասիհաթ վիլըիւր, վէ թէօվպէ վէ նէտամէթիւնիղի կէօրտիւքտէ, ըիգ գաթա կէլէճէկինի իւմիտ իտէրիմ » տէյի եազըլըշ իտի » — դաթէն մահպուսխանէտէ պուլունան միւտիլէ գատըն, մտհպուսէլէրէ կէլէն մէքթուպարը աշըպ օգուտուգտան սօնրա վիրմէսի ուսուլէն պուլունտուղունտան, մէրդումէ, մէզքիւր մէքթուպու օգուձուշ, վէ սանատա, մէգըիւր նասիհաթտան իսթիֆատէ իթմէքիք նասիհաթընը վիրմիշ, վէ հաթթա, իպրամ տոսի իյլէմիշ իտի, վէ սէնտէ, օլ իուսուստան իսթիֆատէ իտէրէք, թէնտու թէնտույէ, « Հէր նէ գամտրտա, էվլէլճէ, մէրգումէ գօնթէսին դօճասը օլան ժէնէրալ Բօլանը գանտըրըպ բէնշէյի շէհվէթիմէ ալմազըղա չըգըշտը իտիմ իտէտէ, օլ վագըթ պաշգա պիրի իտիմ, շիմտիտէ պաշգա պիրիեիմ, օլ վագըթ իտիմ պարօնէ տը Մօնկլա իտի, հալպուրի շիմտի Լուիլ Պօլիէօ

տիւր . միւմքին տէկիլտիւր, ժէնէրալըն զէվճէսի, պու իքի իտի թաշըեանըն այնի գարը օլմասընըն ֆարգընտա օլմատեաճագ տըր . հէր նէ գատար, պէնիմ քէնտի դօճասընը պաշտան չըգարմագըղըմը ապա իշիթմիշ օլմամալը իտէտէ, վէլէվ իշիթմիշ օլտա պիլէ, եինէ գաթան պէնտէն շիւրհէ իտէսէեէճէք տիրօ տէմիշ իտին, Վէլհասըլ, սէնի կէլիպ, պէնիմ մատամ դօնթէսիմէ թալսիյեթ իտէրէք, ըիգ գաթ ու շէֆգաթընը թահարիք իթտիլէր, միւմաիլէյհատա կէլիպ սէնի կէօրտիւ վէ սէնիլէ դօնտըտու . սէնտէ անինտէ միւմաիլէյհաեը սիհիլըլէեիպ գանտըրտըն, նասըլքիտէ պու կիւն սէպիլին թալսիյեթիւնի թլթիմա իտէճէք տիր, վէ մուվաֆիտագ օլտապիլմէօիտէ պի շէքք տիր : Տիմէք տիրքի, էկէրչի պէն, սէնին քիմ օլտուղունու մէյտանա չըգարմաղ իտէմ, եանի, սայիր պիր շէյ սէօլէմէքիկէ լիւղում կէօրմէքսիղին, սատէճէ սէնին, Լուիլ Պօլիէօ օլմաեըպ, իլա, վագթիլէ Պօրտօ հապախանէսինտէն ֆիրար իտէն պարօնէ տը Մօնկլա օլտուղունու, վէ աաըլ իտիիննաէ Լուիլա Մարշէթթի պուլունտուղունու սէօլլէմիլ իտէմ, պու կիւն մութլագա պուրատան չըղըպ գուրթուլաճագըն տըր :

— Է՛հ, ինչապալահ արթըգ պուտէֆա պիթտի, էօյլէ տէկիլ մի :

— Էվլէթ, սոյքի պիթմիշ կիպի տիր :

— Շիմտի սիլտէ պէնի տիինէմէլիտինիլ, — տէտի կէնճ գարը, Բի-

էթրիսէ պիր էմնիյեթսիզիք վէ պիր քիւսթսիւլըգ քնզոն աթֆը Նիկեան հաւերէք, - վէլէվ, էօյլէ սիզին սէօյլէտիկինիզ կիպի, պէն Լուիզա Մարչէթթի պիլէ օլմուչ օլսամ, եինէ սիզ պանա հիչ պիր շէյ եարամահաճագ օլնըղ տըր :

— Սէպէ պ :

— Զինքի, էկերչի միւրաս իթմիչ օլսա իտինիզ, սիզ շիմտիյէ գատար, եարմագ իսթէտիկինիզ ֆէնայըղը եարար իտինիզ :

— Իհթիմալտէն տիր :

— Պէսպէլի սիզ պուրաեա կէլտիկինիզտէ, պէնիմ իչին, մութլագա Լուիզա Մարչէթթի քէնտիսի տիր գանն ու իթիգատարնտա պուլունարագ կէլմիչ օլմալըսըղ տըր :

— Հալէա ինար իթմէքտէսին, հալէա իպրար իթմէք իսթէմէմէքտէսին, էօյլէ մի :

— Իզրար իտէճէք պիր շէյ եօգտուր քի իտէեիմ :

— Տօղրուտու, սէնին պու իսրարլն զիեաաէսիյէ շայեանը թէաճիւպ տիւր :

— Տիմէք տիր քի, միւտիրէ գատրնա պիր շէյ սէօյլէմէմէք իչին, գարչըղգ պէնտէն պիր մաթլուպունուղ օլմալը տըր, պանա պիր թէքլիթինիզ պուլունամագտա տըր :

— Մատամքի շէյթան գատար ազլն վարարը . . . հալիյլէ էօյլէ օլմասընը տէրք իթմէլիսին. էվվէթ, սիւ քիւթ իթմէքլիկիմ իչին, պագը շարթլար իթիզա իթմէքտէ տիր, վէ սէնինտէ սէլամէթին, անճագ օլվագըթ օլապիլէճէքտիր . . . պէնիմ

էմրիմէ իթաաթ իլլէտիկին թագտիրտէ, պէնտէ մատամ գօնթէսէ սէօյլէեէրէք, թախիյեէեի սէպիլինէ պիր ան էվվէլ հիմմէթ իթտիրիմ, վէ չօգտա իհթիմալտէն տիր քի, եալընըղ իքի իւչ կիւնտէն գուրթուլուրտուն . . . վէ եալընըղ պուրասան գուրթուլմանըպ, իլլա բէքլաեըգլըճա պիր հալէ տախի նայիլ օլապիլըսին :

Մէրգումէ խայլիճէ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա, - բէք ալէա, հայտէ ֆարղ իտէլիմքի, պէն Լուիզա Մարչէթթիեիմ, նէ վարարը :

— Ս, հալէա շիւբհէլի սուրէթտէ սէօյլէմէքտէսին, հալէա իգուրալ իթմէք իսթէմէմէքտէսին :

— Լուիզա Մարչէթթի օլտուղըմ հալտէ, պէեան իտէճէլիկինիզ շէրայիթ նէտէն իպարէթ օլաճագ տըր :

— Իքի նէվի շարթ թէքլիթ իտէճէլիմտիր :

— Իքի նէվի մի :

— Էվվէթ, վէ պունլարտան պիրի, շիմտի պու սաաթտա իճրա օլունամագ տըր, վէ տիկէրլէրի տախի իլէրուտէ :

Լուիզա Մարչէթթի թէքրարէն տիւչիւնմէ կէ սքաչլատը, վէ պատէհու սօուգ պիր սէօյլէ յիչ իւզրէ :

— Իեի էմմա, պէնիմտէ սիզէ թէքլիթ օլունամագ շարթլարըմ վարարը, օնա նէ տիեէճէքսինիզ տիր, - տէտի :

— Պարժնէ, պէն սէնին պու ճիւրաթրնտան տօլաեը տիւչարը թէհայեիւր օլմագտաեըմ, - աէտի իլիթըի :

— Շիմտի, միւտիրէ գատրն ղէլ

տիկինտէ, երազարտա, «մատամ», շիմտի սիզ պանա, մատամ գօնթէս Բօլանըն բէք էմնիյեթլիսի օլան, վէ շայեանը իհթիրամ պուլունան պիր զաթըն, պէնիմէ գօնուչմագլըգ արգուսինտէ պուլունտուղուհ նու սէօյլէտի իտինիզ, հալպուքի, մէրգում էօյլէ զաննընըզ կիպիմիւհթէրէմ պիր զաթ օլմատըգտան պաշգա, պէնի թահթը հիմայեսինէ ալմագլըզա հիմմէթ իտէն մատամընտա էմնիյեթլինէ գաթան շայեսթէ տէկիլտիր» տէր իտէմ, օլ վագըթ նէ՞ եաբարսընըզ:

— Է՛յ, պարօնէ, տահա՞ նէ տիեհճէքսին պագալըմ:

— Էվիլէթ, մէրգում, մատամ գօնթէսէ ասլա սատագաթ իպրազընտա պուլունմագտա օլմատըգտան պաշգա, աշիքեար սուրէթտէ խիեանէթի տախի իրթիքետպ իյլէմէքտէ տիր, վէ պուլունտա իսպաթը շուտուր քի, պէնիմ ասըլ իսմիմ Լուիղա Մարչէթթի օլուպ, վէ քէնտիսիտէ պուլու պիլմէքտէ օլտուղութագաիրտէ, կիտիպտէ մատամ գօնթէսէ, հագըգաթի հալի, քէնտի վաղիֆէսի իգթիղասընճա խապէր վիրէճէք եհրտէ, միւմաիլէյհաեը ալտաթմագ իսթէմէքտէ, վէ պուլնա գարչըրգտա պանա շարթլար թէքլիֆ իյլէմէքտէտիր. իմտի ճմատամ գօնթէս հագըղնտա, հատտէն զիեատէ թէչէքքիւրէ պօրճու պուլունտուղումտան, պուլունն թէքլիֆինի գապուլ իտիպմահպէստէն զուրթուրմագտան իտէ, հէր նիյմէթ վէ հէր իգպալի րէտա իյլէեհրէք պու-

րատա գալմագլըզը, վէ հաթթա, քիւլի խարապիյեթիտէ կէօզէ ալմագլըզը թէրճիհ իտէր, վէ հագըգաթի հալի պիղզաթ քէնտիմ իգրար վէ իթիրաֆի իյլէրիմ. վէ պուլու պէօյլէ եարմատլատա, հիչչիւրհէ ճայիզ տէկիլտիրքի, մատամ գօնթէսէ պիր խըտմէթ իթմիչ պուլունուրում. չիւնքի միւմաիլէյհանըն, մէրգում կիպի պիր խայինի սատըգ պիլիպտէ ալտանմասընտա, քէնտինճէ, պանա ալտանմասընտան չօգզիեատէ թէչիլքէ վալտըր» տէրիմ:

— Է՛հ, է՛հ, պարօնէ, պուլու բէք ալէա տիւչլունսիւն, պէն սէնին նէ չիչէք օլտուղունու զաթէն պիլիրիմ, պու սէօյլէտիկինի տախի եաբապիլիւրսին, էվիլէթ, քէնտինի զահլրէ չըգարըպ իգրար իթմէքլիքտէն տախի, քէնտին իչին պիր մէնֆաթ չըգարապիլիւրսին, պու թարիգ իլէ, եանի, մատամ գօնթէսին խաթըր իչին, հէր նէվի ֆէտաքեարլըզը կէօզէ ալմագտասըն կիպի կէօսթէրէքէք՞ ալտաթա պիլիւրսին . . . էօ՞ֆ, սէն էօյլէ պիր գարըսըն քի, շէյթանլըգ տէնիլէն շէյարթըգ սէնտէ պիթմիչ տիր, պէն պուլու տէկիլչիմտի, իլլա թա էվիլէլինտէն պէրու պիլմէքտէեիմ. ֆագաթ, եալընըզ շուֆարգ վարտըրքի, պու եէնի շէյթանլըղընլա, միւրատըն հասըլ օլմաեաճագ տըր:

— Սէպէթ:
 — Չիւնքի, էվիլէլա, սէն քէնտինի զամզ իթմիչ, վէ գաղաղըն գուեուեա տիւչմիւչ օլաճագսըն տըր:
 — Հէլէ սէնիտէ պիլիքտէ տիւ-

չիւրմիւշ օլուրճւմ եա :

— Խայր , էօյլէ տէկիլ տիր , պէն սէնին հէր պիր սէօյլէտիկինի ինքեսար իտէպիլիբիմ :

— Բէք ալէս էմմա , պէնտէ հէր սէօյլէտիկիմի իսպաթ իտէպիլիբիմ :

— Լաքին , սէնին սէօյլէտիքլէրի-նէ քիմսէ ինանմաղ , չիւնքի սապը-գալարըն մէյտանտէ տիրլէրէչիւնքի սախթէ պարօնէլիք թաշըմադ տա օլտուղուն տախի մէյտանտէ տիր . .

— Յանլըշընը վար տըր . սէնտէն զինատէ պէնիմ սէօյլէտիկիմէ ինանաճաղար տըր , չիւնքի , իսմիմ , Լուիզ Պօլիէօ օլտուղու թագտիրտէ , մահպէստէն գուրթուլապիլէճէքի-քէն , եալան եէրտէ իսմիմ Լուիզա Մարչէթթի տիր տիեէրէք , պուրատա գալմագլըղը էվէա սայմագլըղըմ , ապա աղլու Ֆիլլըրէ մուվաֆըղ կէօրիւլէմէեէճէք տիր :

Պունու իշիտիննէ Բիէթըի տօտաղլարընը ըլըրմանա պաշլատը :

Պիրտէ պու հէնկեամտէ միւտիրէ գատըն օտատան իշէրի կէլտի :

Պունուն իւղէրինէ իքիսինին տախի լէհճէլէրի թէպտիլ օլտու , շէօյլէքի , Լուիզանըն լէհճէսինտէ պիր մահճուպիլիէթ վէ պիր մահղունիյեթ էսէրի հապըլ օլուպ , վէ Բիէթըրինին լէհճէսինտէ տախի , պիր սատէտիլիք հալի հուսուլէ կէլտի :

— Էֆէնտի , -տէտի միւտիրէ գատըն , Բիէթըրիեէ զարֆ տէրունինտէ օլտուղու հալտէ պիր լայիհա թագտիմ իտէրէք , -իլթէ , պու պիղիմ զէվալըր մահպուսէնին նայիլի լութֆու մէրհամէթ օլմագլըղընա տայիբ

պուլունան լայիհա մատամ գօնթէ-սէ լութֆէն սէօյլէեինիզքի , հէր նէ գատար պիղզաթ քէնտիսիտէ կէօրիւշէճէք իսէտէ , տիրէքթօր էֆէնտի տախի , քէմալի զայրէթ իւզրէտէրքէնար իլլէտիքտէն պաշգա , պէնիմ կիպի , քէնտիսի տախի , պու պիշարէնին խէլասը զըմնընտա , քիւլլի նուֆուղ ու թէէսսիրինի իհտա-եէ հիմմէթ պուեուրմասընը ըէճա էլլէմէքտէ տիր :

— Էմնիյեթի աղիմէ իւզրէ օլունուղ , մատամ , -տէյի ճէվապ վիրտի Բիէթըրի , մատամ գօնթէս պու պապտէ էղճան ու տիլ չալըմագլըղա հիմմէթ էլլէմէքտէ տիր . . . վէ , էվվէլ Ալլահտա միւեէստէր օլաճագ տըր :

— Ա՛հ , մատամ , -տէտի Լուիզա մէրգումէեէ խիթապէն , միւթէէսսիրաննէ պիր սէօյլէյիշ , վէ մէլէքվարի պիր պագըշ իլէ , -ալէսսէվիեէ մահպէստէն չըգանլար , տայիմա , պերապէրլէրինտէ պիր էսէրի հիճուպ վէ պիր հիւղն ու քէտէր թէղէքքիւրի կէօթ իւրմէքտէ տիրլէր . . հալպուքի , պէն , թէշէքքիւրլէրիտէրիմքի , կէրէք սիզին , կէրէք սայիրլէրին , վէ քէզալիք կէրէք պու էֆէնտիսին սայէսինտէ , հիւրմէթ ու չիւքրանիյեթ թէղէքքիւրլէրիլլէ տիշարը չըգմագլըղ իգպալինէ նայիլ օլապիլէճէկիմտիր :

— Իշիալիեօրմուսուսնուղ , էֆէնտի , -տէտի միւտիրէ գատըն , -սիզ քէնտիսիզ տախի կէօրիւշիւպ գօնուշտունուղ , պու պէտպախիթ մահպու սէմիզ հագղընտա զուհուրա կէլ-

միջ օլան հիւանի շէհատէթլէցիմ-տէ, հիչ պիր միւպայաղա էսէրի կէօրմէքոնէ միսինիզ . - պատէհու մէրգումէ պիր թէպէսսիւմ իւզրէ իլավէյի մէգալ իտէրէք, - զանն իտէրիմ քի, արգուքէչ պուլունտուղունուզ «քէյֆինիզէ» զիեսատէսիյլէ նայիլ օլմագ տաարնըզ, էօյլէ սէկիլ մի :

— Հայֆա՛ քի, մատամ, պէնտէնիզ, օլ ճիհէթճէ զայէթլէ թամաի վէ աճ կէօզլիւ պիրի օլտուղումտան, միւմքին օլտուղու թագտիրտէ, շէնտ տազըզա տահա միւսատաէէ հիսմէթինիզի թալէպէ ճէսարէթ իտէճէկիմ տիր . . . պու շայեանը թէվէճճիւհ չօճուզ, քէնտի կէնճիլի իլէ պայընա կէլմիչ օլան ֆէլաքէթլէրինտէն պահս իթմէքոնէ պուլունտուղունտան, օլ մէրթէպէ միւթէէսսիր օլմուշում տուր քի, թարիֆի միւմքին տէկիլ տիր . . . :

— Ա՛, էֆէնտի, մատամ քի էօյլէ տիր, բէ՛ք ալէա, կէօրիւշիւնիւզ, գօնուշունուզ, «քէյֆինիզէ՛ պագընըզ» . . . - տէտի մէրգումէ բէք ինսանիյեթլի սուրէթտէ ճէվապ վիրէրէք . - հիչ շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր քի, սիզ անըն սէրկիւզէթինի տիյնէմէքլիքտէն, նէ գատար մէմնուն օլմագտա իսէնիզ, քէնտիսի տախի նագլ ու պէեան իթմէքլիքտէն, օլ գատար մէմնուն օլուպ, վէ էսէրի թէսէլի հիսս իլլէմէքտէ օլմայլ տըր, զիրա, միւթէպէր վէ միւթէրէմ զաթլար իլէ կէօրիւշիւպ միւսահէպէթ իթմէքլիք, տայիմա արգու վէ իսթիֆատէ օլունուր պիր

շէյ տիր : էվլէթ, էֆէնտի, իսթէտիկինիզ գատար գօնուշունուզ տա, նէ վագըթ կիթմէքլիլի միւրատ իտէր իսէնիզ, Լուիպի երինէ քէնտի օտաճըղընա կէօթիւրմէք իչին կէչիտտէրի օտատա պուլունտան նէօպէթճիէէ խապէր վիրիբսինիլ :

Միւտիրէ գատըն պունու սէօյլէտիրտէն սօնըա տիշարը չըգտը, վէ Լուիզա իլէ Բիէթրիտէ թէքբարէն եալընըզ գալտըլար :

20.

Բիէթրի, Լուիզա Մարչէթթի իլէ եալընըզ գալտըզտա, մէրգումէէէ, - Բէնտին հէր թէհիլքէբի կէօզէ ալարագ, պէնի տախի տիւշարը թէհիլքէ քըլաճազընա տայիր վիրտիկին գօրգու, տօղրուտու, իշթէ սանա սէրպէսթճէ սէօյլէբիպ իզրար իլլէրիմ քի . . . պէնի կիրիֆթարը էնտիչէ վէ վէսվէսէ իլլէտի իտի . . . լաքին, սօնրատանտա տիւշիւնտիւքտէ իսքեաթ օլտում քի, խայր, օլ խուսուստա, սէնտէն ասլա գօրգմաեա մէճպուր տէկիլիմ, - տէտի :

— Ա՛, սահի՞ մի սէօյլէեօրսունուզ :

— Էվլէթ, պարօնէ, բէքտէ սահիհ սէօյլէեօրում . ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, սէնին Լուիզա Մարչէթթի օլտուղունուտա, կէրէք միւտիրէ գատընա վէ կէրէք մատամ գօնթէսէ խապէր վիրմէք իսթէմէեօրում . պիլիբմիսին, պունունտա սէպէպի նէ տիր :

— Էլպէթթէ պիր նիյնէթի ֆասիտէնիզ պուլունմագտա օլմայլ տըր :

Պէն չօգ թէճըրիւպէլէր կէօրմիւշիւմ տիւր . . . լաքին սիզին կիպի պիր ա- տէմէ , գաթան թէսատիւֆ իթմէ- միշիմտիր . . . էվվէթ , սիզին գատար թէհլիքէլի հիչ պիր ատէմ կէօրմէ- միշիմտիր . . . սիզտէն օլ մէրթէպէ գօրգմագտա վէ նէֆրէթ կէթիր- մէքտէյիմքի , սիզին խարապընըզը մուճիպ օլապիլմէքիլք իչին , պիզպթ քէնտի խարապըմը տախի կէօզէ ալ- մագլըգտա , գալպիմաէ , աշիքեար սուրէթտէ պիր սէֆա հիսս իյլէմէք- տէյիմ . . . անլատընըզմը շիմտի , իշ- թէ պէն տախի , թըպզը սիզին կի- պի , սէրպէսթճէ տօղրու սէօյլէմէք- տէերմ :

— Փագաթ , պարօնէ , թէէսսիւֆ իթմէլիսին քի , միւրատըն հուսուլի- նէ նայիլ օլամաեաճագսըն տըր :

— Գիմ պիլըր , պագալըմ :

— Շիմտի սէնին նիյեթթին , Լուի- զա Մարչէթթի օլտուղունու իզրար իթմէք , վէ պէնիմտէ պունու պիլ- տիկիմ հալտէ , մատամ գօնթէստէն սէթը իյլէտիկիմի խապէր վիրմէք- լիք տիր , էօյլէ մի :

— Էվվէթ , պագալըմ օլ վագըթ , տիւշտիկիւնիւզ չուգուրտան նա՞- սըլ չըգաճագսընըզ տըր :

— Նա՞սըլմը չըգաճաղըմ , տայի- մա սէօյլէտիկիմ կիպի , հագըգա- թը հալի խապէր վիրէրէք չըգա- ճաղըմ տըր :

— Տօղրուեո՞ւմու սէօյլէեէրէք :

— Էվվէթ , պարօնէ , տօղրուեու սէօյլէեէրէք : Շիմտի պէն կիտիպ մատամ գօնթէսէ սէնին քիմ օլտու- ղունու պէեան իթտիկիմէ պէրա-

պէր , քէնտիսինին ֆէվգէլատէ շէֆ- գաթ ու ինսանիյեթթ , վէ սէնինտէ հատտէն զիեատէ ըիեա վէ շէյթա- նէթինտէն նաշի ալտանմըչ պուլուն- տուղունու խապէր վիրիրիմ էմմա , եալընըզ պիր միւլահագա պէնի մէնն իյլէմէքտէ տիր , շէօյլէ քի , միւմաի- լէյհա գատըն պունու իշիթտիկին- տէ , զիեատէսի իլէ ֆէնալաշաճագ տըր . . . վէ պունու պէօյլէ տիւշիւն- մէքիքտէ , իհթիմալտըր քի , -տէտի Բիէթրի զայէթլէ սատէտիլանէ պիր հալ իպրաշ իտէրէք , -պէնիմ պիր զաաֆըմա համլ օլունսա ճայիզ տիր . հալ պու քի , սէն քէնտի իստան- տա իսրար իլէ , կէրէք քէնտիսին վէ կէրէք պէնիմ խապալըմա եիւրիւ- եէճէկինի կէօրտիւկիւմ թագատիր- տէ , հալիլէ իշ պիւթիւն պիւթիւն պաշգալաշաճագ տըր , սէնտէն էվ- վէլ պէն քէնտիմ , հէրչի պատապատ ճէսարէթի էլէ ալարագ , հագըգա- թի հալի մէյտանէ չըգարմագլըզա մէճպուր օլաճաղըմ տըր . . .

Լուիզ Մարչէթթի պունու իշիթ- տիկինտէ , Բիէթրի կիպի տօտագ- լարընը ըսըրտը , վէ մէրգուճա խի- թապէն , - Ֆէնա պիր գուրնագլըգ տէկիլտիր պու , -տէտի :

— Ա՛տամ սէնտէ , -տէտի Բիէթ- ըրի տահա զիեատէ պիր սատէտիլ- լիք թարզը թութարագ , - պունսա գուրնագլըգ օլաճագ հիչ պիր շէյ օլմաեըպ , եալընըզ պիր սաֆտէ- ըունլուգտան իպարէթ տիր : Իթի- մատ իյլէ պանա , զէվալը չօճուղում , պու ալէմտէ , խալիսէթ թարիգինի թութագլըգ կիպի իեի վէ խայրը

պիր շէյ օլամազ, անլատը՞նմը:

— Տիմէք տիր քի, պէնի գօրգուտուպ վէ ֆէնալըգ եարմազ նիյեթթինտէ տէկիլսինիզ, էօյլէ՞մի:

— Պէն սանա ֆէնալըգ մը եարմազլըգ նիյեթթինտէ օլաեըմ, Ալլա՛հ իթմէսին:

— Տիմէք տիր քի, սիւքիւթի իթթիխազ իտիպ, վէ պէնիմտէ քիմ օլտուղումուլ քիմսէեէ խապէր վիրմէմէքիք զըմնշնտա, արթըգ շէրաեիթ թէքիֆինէ չըգըձմաեաճազսընըզ տըր:

— Եօ՛գ, սէվկիւլիւ չօճուղում, օլ սէօյլէտիկիւմ շարթլարը թէքիֆէ, տայիմա մէճպուր պուլունմազտաեըմ... էվվէթ, մէլէքսիմա չօճուղում, վէ սէնինտէ տէկիլ եալընըզ պուրատան չըգըպ գուրթուլմազլըղըն, իլլա իսթիգպալինին թէէմինի իլէ բահաթ ու սէատէթին տախի, անճազ օլ շարթլարը գապուլ իթմէքիկին սայէսինտէ օլապիլէճէք տիր, վէ էվվէլ Ալլահ, պիր տահա տիւչարը սէֆալէթ օլմաեաճազսըն տըր. լաքին, մաազալլահ, էկէրչի մուղայիր պիր հարէքէթտէ պուլունուր իսէն, օլ վագըթտա, մա թէէսսիւֆ պէեան իտէրիմ քի, եէնիտէն եէնի սայիր պէլալարա տախի ուղրաեաճազսըն տըր:

Բիէթրի պուլնլարը պէօյլէ սէօյլէմէքտէ իքէն, Լուիզա Մարչէթթիտէ բէք տիգգաթլը պիր սուրէթտէ մէրգումա նազար գըլտըգտան, վէ ճիւզիճէտէ սիւքիւթ իւղրէ տուրտուգտան սօնրա, — տօղրուսու սիզ, բէք պէլալը պիր ատէմ իմիչսինիզ,

Խիւտա ալիմ, սիզէ նիսպէթլէ պէն, պիր մէլէ՛ք սաեըլսամ սէզա տըր, — տէտի:

— Ա՛հ, պարօնէ... պու սէօյլէտիկին, բէքտէ տօղրու տէկիլտիր:

— Լաքին, — տէտի Լուիզա, կիւեա քէնտի քէնտույէ սէօյլէնէրէք, — աճապա քիմ տիր պու շէյթան հէրիֆ, նէրէտէտէն կէլմիշտիր, պէնիմ թէքմիլ թէրճէմէյի հալիմի պու, նա՛սըլ օլուպտա պիլմէքտէ տիր... վէ միւրատը՞նէ տիր, պէնտէն նէ՛ իսթէմէքտէ տիր:

— Պարօնէ, էմնիյեթթ վիրիպտէ էսրար վիրմէքիկին հէնուզ վագթ ու սաաթը կէլմէմիշ տիր... Լաքին, շունու սէօյլէսէնէ, վալիտէն նէ օլմուշ տուր, պիլմէքտէ՞միսին...:

— Վալիտէ՞մ մի, — տէտի Լուիզա տիւչարը թէլաշ օլուպ, վէ իւզէրինտէ պիր սարսըլըշ հասըլ օլարագ:

— Վալիտէնի տէր խաթըր իտէպիլմէքտէ՞միսին, — տէտի Բիէթրի, — պիչարէ բէք չօգ տէրտ ու մէչագգաթ շէքմիշ օլմալը տըր, էօյլէ տէկիլմի:

Պունու իշիտինճէ, Լուիզանըն էչքեալ ու հէյեթթի պիւթիւն պիւթիւն տէկիշիտի, վէ քին ու զարազ վէ քէտէրլէ գարըչըգ պիր ըիգգաթ էսէրի լէհճէսինտէ հիւքմ իթմէկէ պաչլատը: Մէզպուրէ, հէր նէ գատար ֆիսոգ ու ֆիւճուր իլէ միւլէմմա օլուպ, վէ քիզպ ու միւրաշիլիքտէտէ բէք իլէրուտէ իտի իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, օլ անտէ, վալիտէսի հազգընտա հիսս էյլէմէքտէ օլտուղու թէէսսիւր,

ստի՞թէ օլմաներպ, իլլա հագըգը իտի, վէ կէրչի մէզպուրէ աղլամատը, լաքին, օլ սիեահ սիեահ գաչլարընը չաթտը, սոտագլարընտա պիր տիթրէեիչ հասըլ օլտու, վէ մէրհամէթ տէնիլէն ֆաղիլէթէ գարչը պիր մէրմէր թաչ հալինտէ պուլունան սինէսի, զայէթլէ միւթէէսսիր օլարագ, պիեատէսիյէ գապարըպ վուրմանա պաչլատը:

—Նիչին ճէվապ վիրմէեօրսուն, -տէտի Բիէթրի, վէ պատէհու հէյպէթամիզ պիր կիւլիւչէ տախի, -ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ, վալիտէ՛ն... էկէրչի քէմալի խէճալէթ վէ մէյեուսիյեթ իւզրէ, աղլաներպ կէօզ եաչլարը տէօքէրէք էօլմէմիչ օլսա իտի պիլէ, եինէ խըչմ ու զազապընտան նաչի բէնչէյի էճէլէ տիւչար օլալանագ իտի...:

Պու տէհչէթամիզ հագարէթ իւզէրինէ, Լուիզանըն բէնկի աթարագ մօսմօր քէսիլտի, զաթէն իրի իրի օլան կէօզէրի ֆինճան կիպի աչըլարագ բարլամանա պաչլատըլար. չէնէլէրի կէրկիլէնիպ վէ տիչլէրի պիր պիրինէ սըգըչտըլար. պուլթ կիպի սիւքիուլթ իյլէտի, լէհճէսի քեամիլէն թէպտիլ օլարագ հէյպէթէնկիզ պիր հալ քէսպ իթտի, վէ տիք տիք վէ ֆէնա ֆէնա պիր պագըչ իւզրէ կէօզլէրինի Բիէթրիեէ տիքէրէք, վէ աղըր աղըր եիւրիւեէրէք մէրգումուն իւզէրինէ տօղրու կիթմէկէ պաչլատը: Մէզպուրէնին պու հալ վէ պու հարէքէթինտէ, օլ մէրթէպէ գօրգօունճ պիր էսէր հասըլ օլտու քի, գօրգու տէնիլէն շէեի՛ պիլմէքտէ

օլմանան Բիէթրի պիլէ, մաքինավարի պիր սուրէթտէ օլտուղու թագտիրտէ, իւրքիւպ կէրի կէրի չէքիլմէկէ պաչլատը: Պիրտէ օլ սնտէ, Լուիզա զաթէն կիւլիւ գուվլէթլի օլտուգտան պաչգա, հիտտէթ ու շիտտէթի իսէ, գուվլէթինի տահա զիեատէ արթըրմըչ պուլունտուղունտան, մէրգումուն իւզէրինէ, տիչի պիր բարս միսիլու հիւճում պիրլէ, պէեազ վէ տիլպէր իքի էլլէրիյլէ պօղաղընտան եագալանարագ, օլ մէրթէպէ սըգմանա պաչլատը քի, Բիէթրինին պաղըրըպ չաղըրապիլմէսի շէօյլէ տուրսուն, ատէթանէֆէս պիլէ ալամազ օլտուղունտան, ազ գալտը քի պօղուլանագ իտի:

—Սէնի՛ կիտի ալչագ վէ խայի՛ն հէրիֆ սէնի՛, -տէտի Լուիզա Մարչէթթի մըրըլտանարագ, -սէն պէնիմ վալիտէմի, վէ անըն տիւչար օլտուղու տէրտ ու միհնէթլէրի իսթիհզա իտէրէք էյլէնմէքիկէ իճթիսա՛ր իտէրսին, էօյլէ՛ մի, -տէտի:

Բիէթրի զաթէն միւսինն օլուպ, վէ գուվլէթ ճիհէթիլլէ Լուիզատան չօգ տուն պիր հալտէ օլտուգտան պաչգա, մէրգումէնին հիտտէթինի տահա զիեատէ արթըրմըչ պուլունտուղունտան, կէրչի պիր թարաֆտան ճէվապ վիրմէկէ չալըչպ, վէ տիկէր թարաֆտանտա պաչըյա իւչարէթ իտէրէք, պիր տահա վալիտէսինէ գարչը հագարէթ եօլլուլագըրտը իթմէեէճէկինի անլաթտըրմագ իսթէտի իսէտէ, պիր տիւրիւ միւզթէտիր օլամատը, չիւնքի, ատէթա պիր պօրու սըգարճասը-

նա , մեղադրէ քէնտի պողազընը սրգմագտա իտի :

—Սագըն քէնտինի , -տէտի Լուի- զա քէմալի նէֆրէթ վէ հիտտէթ իւզրէ մերգուժու իլէրու տողրու ա- թը վիրէրէք , -էկէր վալիտէմին իս- մինի պիր տահա տիհանընա ալըր իսէն , Ալլահ շահիտ օլտուն քի , սէ- նի եա պողար թէլէֆ իտէրիմ , վէ տէ եախօտ պաչընա պիր շէյ էն- տիրտիկիմ կիպի բարչա բարչա իյ- լէրիմ :

Բիէթրի կիւճ հալ իլէ նէֆէս ալ- մաեա պաչլաեըպ , վէ տէպէլէնէ- րէք աեաղա գալգմաղա չալըյմագ- տա , վէ պօեուն պաղըսընը տիւ- զէլթմէքտէ իքէն , Լուիգատա դա- յէթլէ միւքէտտէր պիր հալ իւզրէ կիտիպ պիր սանտալիյեէ իւզէրինէ տիւշիւ վիրտի . էլէրիլէ եիւզլէրի- նի գաբատը , վէ կէօղլէրի եաչար- մաեա պաչլատը . . . ֆագաթ , պու տէֆաքի սախթէ պիր կէօղ եաչը օլմաեըպ , իլլա սահիհէն հըրս ու հիտտէթինտէն նաչի կէօղլէրի տօլ- մագտա իտի :

Բիէթրի ագընը պաչընա թօբ- լատըգտան սօնրա , զազապնաք պիր հալտէ պուլունաճագ եէրտէ , մու- ղայիրի օլարագ , լէհճէսինտէ պիր նէվի հէյպէթամիզ մէմնունիյեթ էսերի միւչահէտէ օլունմագտա ի- տի . հաթթա , պիլա ֆիւթուր վէ իսթիհզաքեարի պիր թավը իւզրէ մերգուժէնին եանընա եագլաչտը , վէ , -Լուիզա . . . ազ գալտը քի պէ- նի պօղաճագ իտին . . . թէշէքքիւր իտէրիմ , ֆագաթ , տէկիլ զուհու-

րա կէլմիչ օլան հարէքէթինտէն , իլլա օնա սէպէպիյեթ վիրմիչ օլան խուսուստան տօլաեը . . . պէնիմ սէօյ- լէտիքլէրիմ , սանա աճայիպ կէօ- րինմէքտէ տիրլէք . . . իհթիմալ տիր քի , էօյլէ օլմասընը , ան գարիպ սէն տախի անլաեաճագսըն տըր , -տէտի :

Լուիզա բէք տալըն պիր հալտէ պուլունտուղունտան , հիչ ճէվապ պիլէ վիրմէտի Բիէթրի , տէկիլ ըրիգ- գաթընտան նաչի , չիւնքի մէրգու- մուն գալպի թաչտան բէք օլտու- ղունտան , վէ քին ու զարազ վէ ին- թիգամտան պաչգատա հիչպիր շէյ տիւշիւնմէքտէ պուլունմատըղըն- տան , աճըմագ , ինսաֆ իթմէք տէ- նիլէն շէյ անըն իչին տէկիլ իտի , անճագ քէնտի միւրատը հուսուլի- նէ նայիլ օլմագլըգ էֆքեարընտա պուլունտուղունտան , հայտէ , չօ- ճուղում , հայտէ , սէն պէնիմ հալ ու հէյեթթիմէ պագըպտա , էօյլէ բէք ֆէնա պիր ատէմտիր զանն իթ- մէեէսին . . . պէնիմ սէօյլէտիքլէ- րիմ , անճագ պիր շագատան իպա- րէթ իտիրլէք . եօգսա , Ալլահ իթմէ- սին , նէ վալիտէնին վէ նէտէ սէնին տէրտ ու էլէմլէրինտէն տօլաեը , թահգիրէ գալգըյմագլըղը , խա- թըրտան պիլէ կէչիրէնլէրտէն տէ- կիլիմ . . . զիրա , շու շիմտիքի տիւ- չար օլմուչ օլտուղուն հալին , նէտէն նէշէթ իթմիչ օլտուղունու , բէք ա- լէա պիլմէքտէեիմ . . . սէպէպսիզ հիչ պիր շէյ օլմազ , վէ սէնտէ տօ- ղուչունտան , քիմսէլէրէ ֆէնալըգ եաբմագ իչին տօղմամըչ իտին . . . հալ պու քի , չի չարէ , սէֆալէթ

ինսանս չօգ շէյլէր եարտըրըր, թա չօճուգըլուղունտան, պէտպախթըլըղընտան նաչի, ֆէնա եօլլարա սէվգ ու թէշվիգ օլունտուն, պատէհուտա մահպէսէ իլգա օլունարագ, պիր թագըմ ֆէնա ատէմէրտէն, պիթթապի ֆէնա խարէթլէր ալմըչ պուլունտուն... արթըգ օլհալտէ, վէլէվ պիր հրեշտակ պիլէ օլմուչ օլսա իտին, միւմքին տէկիլ տիր, լէքէյի խէթատէն արի վէ պէրի գալամագ իտին, - տէտի:

Լուիզա Մարչէթթի, էլլէրի եիւղիւնտէ օլտուղու հալտէ սիւքիլթիւղըէ տուրմագտա իքէն, Բիէթրինին սօն լագըրտըլարընը իշիթտիկինտէ, պաշընը եօգարը գալտըրտը: - «Էլլատըգ մուհապպէթի» - էն զինտտէ ճիւնհա վէ ճինայէթլէրլէ մէշուֆ օլանլար գալպլէրինտէ տախի մէրքիւղ պուլունա կէլմէքտէ օլտուղունտան, կէրչի մէրգուլմէ տախի, պիր արալըգ, վալիտէսինէ գարչը սէօյլէնմէսինտէն տօլաեը, աթէշքէսիլմիշ իտի իսէտէ, սօնրատանտա, հիչ պիր քէտէր ու հիտտէթէսէրի գալմամըչ իտի:

Մէրգուլմէ իսթիհղաքեարի պիր գահգահա տըր պըրագարագ, Բիէթրիեէ խիթապէն, - Սէնին միւրատըն, պէնի եէնիտէն պիր տուղաղա տահա պըրագմագըլըգ տըր, էօյլէ տէկիլ մի. միւտտէթի էօմըրիւմտէ, կէօղ եաշը տէօքմէքլիք նէ իտուկինի պիլմէտիկիմ հալտէ, նիհայէթ պէնի աղլաթտըրանա գատար չալըչտըն, էօյլէ տէկիլ մի, - տէտիքտէն սօնրա, իլավէթէն տա-

խի, հէմ քէտէրնաք վէ հէմտէ քէղալիք պիր իսթիհղա իւղըէ սէօյլէեէրէք, - բէք ալէա, խային հէրիֆ, բէք ալէա, սէն պէօյլէ պէնիմ իլէ էյլէնմէքլիկէ չըգըչմըչտըն տըր... լաքին, հօ՛շունտու... - տէտի:

— Խայր, պարօնէ, խայր, եանլըչըն վար տըր, պէնիմ միւրատըմ, ասլա սէնինլէ էյլէնմէքլիք տէկիլ տիր, - տէտի Բիէթրի:

— Չարարը եօգ տուր, պու ալէմտէ հիչ պիր շէյ պէր գարար տէկիլ տիր, էկէր պու կիւն սիղին էյլէնէճէք կիւնիւնիւղ իսէ, էլպէթթէ պիր կիւնտէ պէնիմ էյլէնմէքլիք նէօպէթիմ կէլէճէք տիր: Հէր նէ հալ իսէ, պունլարը պէրթարաֆ իլէ, իշի խիւլասա իտիպ վէ պիր գարար վիրէլիմ. շիմտի բէք ալէա անլաչըլտը, վէ պէնտէ իյիտէն իսքեաթ օլտուլքի, քէօթիւլիւքտէ սիղ եէքթասընըգ, պէն սիղէ նիսպէթլէ, անճագ պիր չըրագ սաեըլապիլմէքտէեիմ. արթըգ սիղինլէ ուղըաչմագըլըղա չըգըչմագըլըգ, ատէթա պիր տիվանէլիք տիր: Շիմտի սիղ պէնիմ հէր պիր էսրարըմա վագըլֆ պուլունմագտասընըգ. տիմէք տիր քի, պէն սիղին բէնչէնիգտէեիմ. իմտի, պէնի էլէ վիրմէմէք իչին, նէ իսթէեէճէք վէ նէտէ շարթ ու շէրայիթ թէքլիֆ իտէճէք իսէնիղ, պուեուրունուղ, էմր իտինիղ, իթաաթա հաղըր ու միւնթագըր պուլունմագտաեըմ:

— Չօ՛գ իյի, չօ՛գ իյի, չօճուղում, իշիթէ շիմտի կէլտին սէն եօլա, մատամքի էօյլէ տիր, պէնի տիյնէտէ, քէնտի շարթլարըմը պէեան իտէեիմ:

—Սէօյլէ յինիզ պագայրմ :

—Սէնին դայտը թէվէլլիւտինէ տայիր պիր քեաղըտըն օլաճագ տըր :

—Էվվէթ , էօյլէ տիր :

—Մէգքիւր քեաղըտ շիմտէ նէ՝ րէտէ տիր :

—Սայիր էվրագըմլա պերապեր պիրինին եանընտա հըֆզ իտիլմէքտէ տիր :

—Սնլատըմ . . . իւզէրինտէ պուլունուպտա պիր կիւն էլէ կէչէր իսէ , քիմ օլտուղուն անլաչըլաճաղընտան , պաչգասընըն եանընտա սագլաթտըրմագտասըն :

—Շիւբհէսիզ :

—Էյ գուզում , մէգքիւր քեաղըտըն պանա լիւզումու վարտըր . . .

—Նէ՞ եաբաճագսընըզ :

—Օլ մերթէպէ մերագըլը օլմաեընըզ , պարօնէ . . . պանա լիւզումու վարտըր տէտիմ եա , արթըզ էյգահաթ թալէպինէ վէ շարթ թէքլիֆինէ չըգըլմամալըսընըզ :

—Պօրտօտա իքէն շէրիքիմ պուլունան պիր ատէմին եանընտա տըր :

—Հա՛ , անլատըմ , էսկի աչըգըն օլան Սէն-Լամպերին եանընտա օլմալը տըր , էօյլէ տէկի՞լ մի :

—Սէն-Լամպէ՞ր մի , մէրգում գաթան պանա սէվտա վիրիպ տիլտատէ օլմուչ տէկիլ տիր :

—Հայտէ՛ , հայտէ՛ , նաֆիլէ եերտէ եալան սէօյլէ՛մէ :

—Նի՛ չին եալան սէօյլէեէճէկիմ :

—Մաաչալլահ . . . մէկէրչի մէրգում սէնին տօսթը նէտիմին վէ ագըլ հօճան սէնին տէկի՞լ մի տիր . . .

Լուիզա պուճա գարչըլըգ ումուզ-

լարընը սիւքէրէք , պիր շէրիք վէ եախօտ պիր աչըգ , պիր էյի ագըլ հօճասը օլամազ , էյի պիր նասիհաթ վիրէմէզ , չիւնքի գըսգանճ օլուր , ֆէսատ չըգարըր . վէ չիւնքի աչգ ու սէվտա տէնիլէն շէյ տէվամի օլամազ , պարութ կիպի բարլամասը իլէ սէօնմէսի պիր օլուր , վէ չօգ տէֆատա , օլաթէչի սէվտա սէօնտիւքտէն սօնրա , եէրինէ քին ու զարազ պաչլար , վէ նիհայէթքեարտա , էնվայի պիւլիւք պիւլիւք ֆէնալըգլար վէ գարարլար տօղար :

—Սէն ագըլը պիր գարըսըն , տիմէք տիր քի , Սէն-Լամպէր , սէնին պու մերթէպէ կիւզէլլիկինի կէօրտիւկիւ հալտէ , եալընըզ պիր ճէմալ աչըգլըղընա գանաաթ իտէրէք , շէրիք օլմուչ տուր , էօյլէ մի :

—Սէն-Լամպէր հէմ ագըլը վէ հէմտէ իչկիւզար պիր ատէմ օլտուղունտան , էվվէթ , պէնիմէ շէրիք օլմագըլըգտա , պիւլիւք պիր մէնֆաաթ պուլունտուղունու բէք ալէա տէրք էյլէմիչ տիր :

—Մէրգում հագգընտա սէն պանա պիր էյի էֆքեար վիրմէքտէսին : Շիմտի մէրգումու նէրէտէ պուլապիլիբիմ պէն :

—Մարիվօ սօգաղընը էլպէթթէ պիլմէքտէսինիզ :

—Էվվէթ :

—Մահէլլի մէզպուրտէ պիր գահվէխանէ վար տըր , անըտա պիլմէքտէ՞ միսինիզ :

—Կրօս-Բիբ գահվէխանէսի , էօյլէ տէկի՞լ մի :

—Թամամ , սիզ օրաեա հիչ կիթմի՞ շմիսինիզ :

—Էվվէթ , պիր տէֆա կիթմիշիմ տիր , չիւնքի օրատա թէաթրօ պիլէթլէրի ալըպ սաթանլար պուլունտուղունտան , պիր իթայեա օբէրասը լօճասը պիլէթի ալմագ իչին կիթմիշիմ տիր :

—Բէք ալէա , իշթէ Սէն-Լամպերիտէ օրատա պուլպալիլիսինիզ :

—Աճայիպ , եօգսա մէրգումտախի , օլ լօճա պիլէթի սաթանլարտան պիրիմի տիր :

—Մաաչալլահ , հաթթա անլէրինտէ քէհեասըտըր :

—Եալան տըր սէօյլէտիկին , պարօնէ , չիւնքի , պէնիմ ալտըղըմ մալիւմաթա նէգարէն , անլէրին քէհեալարընըն իսմի , Մօրիսէ օլմալըտըր , վէ հաթթա , պիր իսմիտէ Սլսիտ իմիշ , մէրգում , տէկէնէք վէ եումրուգ գալղասը վէ էմնալի միւտաբէպէ մուալլիմի իմիշ . պէն պումալիւմաթալարը , օրաեա լօճա պիլէթի ալմաեա կիթտիկիմտէ , ըասթ կէլա իշիթմիշիմ տիր :

—Մօրիսէ , Սլսիտ վէ եախօտ Սէն-Լամպէր հէփսի պիր տիր , ախի աւտէմին իսիմլէրի տիր . ֆագաթ քէնտի ըէֆիգլէրի , պունու պիլմէքտէ տէկիլ տիրլէր , չիւնքի անլէր նամուսլու աւտէմլէր տիրլէր , էկէրչի պէնիմ շէրիքիմին քիմ օլտուղունու պիլիշ օլսալար իտի , քէհեալղա գապուլ իթմէզլէր իտի :

—Նէ՞ սէօյլէեօրսուն , պարօնէ , Սէն-Լամպէր զաթէն բէք բարլագ պիր հալտէ պուլունմագտա իքէն . . . շիմտի իսէ պու տէրէճէլէրէ գատար ինմիշմի տիր :

—Եա՛ պէն . . . մէկէրչի պէն տախի , վագթիլլէ , բէք բարլագ պիր հալտէ տէկիլ մի իտիմ : Պու ալէմ պէօյլէ տիր , իգպալ շարխը տալիմա տէօնմէքտէ օլտուղունտան , ինսան պագէն իւսթիւնտէ պուլունուպ վէ պագէնտէ ալթընտա գալարագ , էգիլմէմէքլիկէ շալըշըր :

—Պարօնէ , պու սէօյլէտիկինիզ բէք տօղրու տուր , բէք եիւքսէք պիր քէլամ տըր . լաքին , իեի էմմա , պէն քէնտիմի Սէն-Լամպէրէ նա՛սըլ թանըթտըրըպտա սէնին քեաղըտընը իսթէեէպիլէճէկիմ տիր , սէնին թարաֆընտան կիթմիշ օլտուղումու նա՛սըլ գանտըրապիլէճէկիմ տիր :

—Պիր չիզտանընըզ իլէ պիր բարչատա գուրչուն գալէմինիզ վա՛ր մը տըր :

—Էվվէթ , վար տըր , -տէտի Բիէթրի ճէպինտէն պիր չիզտան չըգարըպ պիր եարբաղընը երըթտըգտան սօնրա , գուրչուն գալէմ իլէ պէրապէր մէրգումէեէ վիրէրէք :

Լուիզա քեաղըտը ալըպ եազմաեա պաչաեարագ , -պէն , Սէն-Լամպէրէ իքի լուղէթ եազսամ քեաֆի տիր . մէրգում պէնիմ եազըմը թանըր , սիզ մէրգումա պէնի կէօրմիւշ օլտուղունուգու սէօյլէրսինիզ , վէ Լուիզա Մարչէթթի տիեէրէք ասըլ իսմիմի վիրիսինիզ , եալընըզ օլ գատար սէօյլէտիկինիզտէ օանլար , ֆագաթ , -տէտի մէրգումէ եազմագտան վազ կէշէրէք , -ֆագաթ . . .

—Նէ՞ տիւչիւնմէքտէսին :

—Ճագաթ , պէն մէզքիւր քեա-

ղըտը սիզէ վիրմէմլէ , չօգ իհիթի-
մալտէն տիր քի , եէնիտէն պիր չու-
գուրա տահա տիւշէճէկիմ տիր .
զաթէնտէ բէնչէ յի հիւքմիւնիւզտէ
պուլունմագտաեւմ . վէ պունտան-
տա գաթիւնազար , պէլքիտէ մէր-
գում , մէզքիւր քեաղըտը վիրմէք
իսթէմէճնէք տիր , չիւնքի , քէն-
տիննէ էհէմմիյեթ վիրմէքտէ տիր :

— Իբի էմմա , պէննէ տախի պիւ-
յիւք էհէմմիյեթի վար տըր , պէյ-
նիմիզտէ իճրասը լաղըմ կէլէն վէ
լապիւտտ օլան շարթտա պու տուր :

— Պէնտէ էօյլէ զանն իտէրիմքի ,
Սէն-Լամպէր , միւմքին տէկիլտիր ,
եա էմքի պասիրէթ տէրէճէսինի
թէճավուզ իտէրէք , վէ եախօտ էս-
պապը սայիրէեէ մէպնի , վիրմէք իս-
թէմէեէճէք տիր :

— Էկէր էօյլէ եաբար իսէ , քիւլ-
լի զայրէթիմիզ հավաեա կիթմիշ
օլուր , մուգավէլէմիզ պօզուլուր ,
վէ պէնտէ սէնի էլէ վիրմէքլիկէ մէճ-
պուր օլուրում :

— Լօյլէ իսէ պէնի տիյնէեինիզ ,
էկէր մէրգում թէքլիֆինիզի բէտտ
իտիպտէ վիրմէք իսթէմէզ իսէ ,
պաշգա պիր թարիգ թուլթապիլի-
րիզ . պէն սիզէ անըն շարէսինի էօյ-
րէթտիրիրիմ . . . հէր հալտէ ալը-
րըզ , չիւնքի , հէր շէյտէն զիեատէ
պէնիմ պուրատան գուրթուլմագ-
լըղըմ էլզէմտիր :

— Շիւբհէսիզ . . . լաքին , օլ տէ-
տիկին թարիգ գա՞նղիսի տիր :

— Սիզէ մէրգումմուն ասըլ իսմինի
խապէր վիրիւրիմ , վէ իշթէ օլ վա-
գըթ մէրգումմոա գօրգուսունտան

նաշի վիրմէքլիկէ մէճպուր օլուր :

— Նէ տիմէք տիր ասըլ իսմինի
խապէր վիրմէքլիք , իշթէ զաթէն
պիլմէքտէեիմեա , մէկէրչի ասըլ
իսմի Սէն-Լամպէր տէկիլ մի տիր :

— Խայր , նասըլքի պէնիմ ասըլ
իսմիմ Լուիզ Պօլիէօ վէ պարօնէ տը
Մօնկլա տէկիլ տիր , պինապէրին
անընտա ասըլ իսմի Սէն-Լամպէր
տէկիլտիր :

— Ս , տիմէք տիր քի , Սէն-Լամ-
պէր վէ Մօրիսէ իսիմէրինին իքի-
սի տախի սախթէ տիր , վէ տիմէք
տիր քի , չօճուղում , անըն տախի
սէնին կիպի սայիր պիր իսմի վար-
տըր . վէ մուլթուգա պէօյլէ սախ-
թէ իսիմ թաշըմագլըգտան միւրա-
տըտա , հիւքիւմէթի ալտաթմագ-
տըր , եագաեը էլէ վիրմէմէքլիք տիր ,
էլպէթթէ պիր նիյեթի Փասիտէ-
եէ մէպնի տիր : Լաքին , նէ գատար
զարիպ պիր միւշահէպէթ , վէ հալ
ու կիտիշէ պէյնիմիզտէ նէ պիւ-
յիւք պիր թէվէճճիւհ . իքինիզ տա-
խի այնի հալտէ վէ այնի մէպէքտէ
պուլունմագտա իմիշսինիզ , Չէ՛ վալ-
լը չօճուղար , զանն իտէրսինքի , պիր
պիրինիզ իչին տիւնեաեա կէլմիշսի-
նիզ տիր :

— Է՛յ , նէ՞ տիր էօյլէ իսէ մէրգու-
մուն ասըլ իսմի :

— Ասըլ իսմի Տէլմար տըր :

Բիէթրի Տէլմար իսմինի իշիտիր
իշիթմէզ , պիր քէրրէ եէրինտէն սըչ-
րաեը վիրտի , բէնկի աթտը , վէ լէհ-
ճէսի գըզարըպ պօզարմաեա պաշլա-
տը , իւզէրինէ պիր քէտէրի ազիմ
պաստը , պուլթ կիպի սիւքիւլթէ

վարտը, վէ էլէքրինի տիթրէմէքտէ
 օլտուղու հալտէ, եօգարը տօղրու
 դալտըրտը. աննընտան աշաղը թէր-
 լէր ագմատա պաշլատըլար, վէ պա-
 տէհու, օլ մէրթէպէ վահշիճէ պիր
 «էվինճ էսէրի հասըլ օլտուքի, Լուի-
 դա տիւչարը իսթիղրապ օլարազ, -
 նէ՞ վարտըր, նէ՞ օլուեօրսունուզ, -
 տէյի պաղըրտը :

— Ա՛հ, — տէտի Բիէթրի ատէթա
 չըլտըրմըշ տըր կիպի պիր հալտէ
 պուլունուզ, վէ աթէշ կիպի եան-
 մատա պաշլամըշ օլան կէօզլէրինի
 մէրգումէեէ տօղրու տիքէրէք, -
 ա՛հ, աճապա սահի՛հ մի սէօյլէմէք-
 տէսին, էկէր սահի՛հ իսէ, արթըգ
 պունտանտա զրեատէ պիր շէյ օ-
 լամազ... ֆագաթ, խայր, խայր,
 մէրգումուն սարլ իսմի Տէլմար օլ-
 մամալը տըր... սէն պէնի թար-
 թիֆ իչին պէօյլէ սէօյլէմէքտէ օլ-
 մալըսըն տըր, — տէտի :

— Բի՛մ, պէ՛ն մի, Ալլա՛հ իթմէ-
 սին քի սիցի թալթիֆ իչին էօյլէ
 պիր եալանը իրթիքեապ իթմիշ օ-
 լաեքմ :

Պունուն իւզէրինէ Բիէթրի, կիւեա
 ղարիպ վէ նահէհանի պիր վագա-
 տան սօնրա աեըլըպ ագընը պաշը-
 նա թօրլամագտա տըր կիպի իքի
 էլէքրինի աննընա վազ իլէ, վէ պիր
 սուրէթի նիեազքեարանէտէ օլտու-
 ղու թագտիրտէ պաղըրաքազ, -
 Լուիդա, գոչըում Լուիդա, տօղ-
 րու սէօյլէ, մէրգում սէնին իլէ աշգ
 ու սէվտա իւզրէ պուլունունուշ մու
 տուր, եօգսա պուլունամալըշ տըր :

— Սիզէ էվլէլճէ քաթի, խայր,

հիչ էօյլէ պիր շէյ օլմատըղընը սէօյ
 լէտի իտիմ :

— Լուիդա, օանա եէմինլէր վիրի
 րիմ, տօղրու սէօյլէ, մէրգում սա-
 նա աշըգ օլմուշ տէկիլմի տիր :

— Խայր, խայր, եիւզ քէրրէ տէ-
 րիմ քի խայր :

— Եալան սէօյլէեօրսուն, — տէյի
 հայգըրտը Բիէթրի պիր հէյպէթ վէ
 շիտտէթ իւզրէ մէրգումէնին գօ-
 լունտան թուլուպ չէքէրէք, — մուլթ-
 լադա սէն եալա՛ն սէօյլէմէքտէսին :

— Էօյլէ իսէ տիվանէ սինիզ սիզ :

— Էկէրչի մէրգումուն սէնի սէվ-
 տիկինի իգրար իտիպ սէօյլէմէզ ի-
 սէն, սէնի էլէ՛ վիրիրիմ :

— Արթըգ նասըլ իսթէր իսէնիզ,
 էօյլէ եարընըզ լաքին, մատամ քի
 ճէպրէն «էվլէթ» տէտիրթմէք իս-
 թէեօրսունուզ, օլ վագըթ, պէնտէ
 «էվլէթ» տիմէքլիկէ մէճպուր օլու-
 րում. չիւն քի, օլ պապտէ պէնճէ,
 տօղրու վէ եախօտ ճէպրէն եալան
 սէօյլէմէքլիքտէ հիչ պիր մանէա
 եօգ տուր :

— Իյի էմմա, պէնճէ պիւլի՛ւք
 պիր մանէա պուլունմագտա տըր օլ
 պապտէ թէքմիլ էօմրիւմիւ ֆէտա՛
 իյլէմէքլիկէ հագըրում... Լուիդա,
 էլէքրիմի կէօքսիւմէ վազ իտէրէք
 եալալարըրում, քէճա՛ իտէրիմ սանա,
 տօղրու սէօյլէ, լաքին, խայր, էօյլէ
 իսթըր իչին վէ գօրգու իչին սէօյ-
 լէմէ, իլլա, անճագ տօղրու սէօյլէ-
 միշ օլմագ իչին տօղրու սէօյլէ, մէր-
 գում սանա կէօնիւլ վիրմիշ տէկիլ
 մի իտի, — ամա՛ն, Լուիդա, սէօյլէ,
 տօղրու սէօյլէ :

—Նասըլքի սէօյլէտիմ իսէ էօյլէ տիր , սէօյլէտիկիմ քեամիլէն սահիհ տիր , Սէն-Լամպէր գաթան պէնիմ իլէ աչգ ու ալէագա իւզրէ պուլունմամըշ տըր :

—Սէն պունու կէրչի պէօյլէ սէօյլէ մէքտէսին . . . էմնա . . .

—Բէք ալէա , էկէր իսթէր իսէնիզ , եալան սէօյլէեէեիմ , արզու-նուզա մուվաֆըզ սուրէթտէ ճէվապ վիրէեիմ , նէ տէրսինիզ , իսթէրմիսինիզ . . . :

—Օ՛ֆ , աման եա Րէպպիմ , աման եա Րէպպիմ , -տէտի Բիէթրի մըրըլտանարագ , վէ պիր իւմիտ քէսիքիկինէ տիւչիւպ , վէ աթէշ կիպի եանմագտա օլան կէօյլէրիտէ եաշ իլէ տօլարագ , -նէ ժէնէրալ վէ նէտէ մէրգում , նէ բէտէր վէ նէտէ էվլատ . . . իթտիկիմ շիւբհէնին վուգուրի , հէր հալտէ իհթիմալտէն իքէն . . . (1) :

(1) Տրգգաթ օլունմալը տըր քի , Լուիզա Մարչէթթի , Բօլա նամ չիչէքի գարընըն գըզը օլուպ , վէ ժէնէրալ Բօլանտա , սա-յիրէր միսիլու , մէզպուրէ Բօլանը տաթի պաշտան չըգարմըշ օլտուղունտան , պու Լուիզա , ժէնէրալըն գըզը իտի . վէ մէրգումէ իսէ , բէտէրի օլտուղունու պիլմէեէրէք , վէ պիրինիտէ նասիհաթընը տիյնէեէրէք , արսըզնա պիր նիյեթ իլէ , կէրչի մէրգումու էվինէ տավէթ իտիպտէ , ճիւվէքեարըզլար իթմիշ իտի իսէտէ , ժէնէրալտա էվէնմիշ օլուպ , վէ թէօվպէքեար պուլունտուղունու տէր խաթըր իյլէտիկինտէն , ըույի մուվաֆագաթ կէօսթէրմէմիշ իտի . վէ քէզալիք , պու Տէլմար տէնիլէն ատէմ տաթի , նասըլքի , սօնրատան անլաչըլանագ տըր , ժէնէրալըն տիւէլլօտա էօլտիւրտիւկիւ Մ. Տէլմարըն չօ .

Մէրգում պունլարը սէօյլէմէքտէ իքէն լագըրտըրը քէստի , վէ թէքրարէնտէ պէտ իլէ , վէ կիզիլ վէ իսթիեարի օլմանան պիր տէհչէթ իւզրէ , - Տիմէք տիր քի , մութլագա պիր Ալլահ վար օլտուղունտան , պունուն պէօյլէ օլմասընրտա միւրատ իյլէ մէմիշ օլմալը տըր , -տէտի :

Պատէհու , մէրգում ճանվէր ատէմ , պաշգա պիր շիւբհէեէ վէ պիր գօրգուեա զահիպ օլարագ , -Փագաթ , Տէլմարտա պիր թանէ տէկիլ տիր եա , բէք չօգ Տէլմարլար վար տըր , պէլքի պու Տէլմար , պաշգա՛ պիր Տէլմար տըր . . . Պու ճիւմլէ իլէ տաթի , էկէր սահիհէն օլ Տէլմար

ճուղու տուր քի , ասըլ քէնտի իսմի Ատալպէր տիր , վէ բէտէրինին իսմի Տէլմար օլտուղունտան , Ատալպէր Տէլմար տէնիլմէքտէ տիր . վէ պու Ատալպէր տաթի ժէնէրալտան օլմուշ տուր . պունուն զիքրի , հիքեանէնին էվվէլլէրինտէ կէնիլ տիր , եանի Թօրթօնի գահվէխանէսի գարչըրնտաքի ճէմիյեթ իլինտէ պուլունան մատամ Տէլմարըն , Ատալպէր իսմինտէքի պիր տիլպէր չօճուգ տուր . տիմէք տիր քի , կէրէք Լուիզա վէ կէրէք քէնտուսինին շէրիքի օլան պու Տէլմար , գարտաշ վէ գըզգարտաշ տըրլար , վէ իքիսինին տաթի ասըլ բէտէրլէրի , մէրգում ժէնէրալ Բօլան տըր . հալպուքի , հիլ պիրինին պու հալտէն խապէրլէրի եօգտուր . վէ իլթէ Բիէթրինինտէ պէօյլէ սըզը սըզըեա , Լուիզա իլէ Տէլմարըն պիր պիրինէ մաչուգ վէ մաչուգա օլմալարընը անլամագ իսթէմէսի , վէ «խայր» ճէվապընրտա ալտըզնա քէտէրլէնիպ հիտտէթլէնմէսի , պունտան , եանի նիյեթի Փասիտէսինի կէօրէմէմէսինտէն նէչէթ իլլէմէքտէ տիր քի , Թաֆսիլաթըզաթէն իլէրուտէ անլաչըլտնագ տըր :

իսէ , հայր՝ ֆ , հէգարան քէգ հայր՝ ֆ քի , պու իգպալտէն մահրում գալմըշ օլաճաղըմ տըր , ինթիգամըմը , տահա միւքէմմէլ վէ տահա զիեատէ տէհչէթամիզ սուրէթտէ ալմագլըղըմա պիր մէտարը ազիմ օլաճագիքէն , եինէ անճագ տէրքեար օլան տէրէճէտէ ալապիլէճէկիմ տիր , -տէտի :

Վէ մէրգում Լուիզաեա խիթապէն , վէ գըրըգ պիր սէս իլէ սէօլլէեէրէք , - մէրգում գա՛չ եաչընտա տըր , - տէյի սիւալ իյլէտի :

— Գի՛մ , -տէտի Լուիզա :

— Օլ սէօլլէտիկին Տէլմար :

— Հէնուզ եիկիրմի եէտի եիկիրմի սէքիզ չաղլարընտա :

— Տիմէք տիր քի , մէրգումուն սիննիտէ մուվաֆըգ կէլմէքտէ տիր , -տէտի Բիէթրի թէֆէքքիւրէ տալարագ , -գա՛նդի ֆամիլեատան տըր :

— Օլ պապտէ մալիւմաթըմ եօգտուր , եալընըզ շու գատարը պիլիբիմ քի , թա սիննի սապավէթինտէն էօքսիւզ գալմըշտըր :

— Էօլլէ իսէ , մութլագա օլ Տէլմար օլմալը տըր . մէրգումուն բէտէրինին նէ եօլտա վէֆաթ իթմիշ օլմասընը պիլմէքտէ՞ մի սին :

— Խայր , պիլլէմէեօրում , չիւնքի Սէն-Լամպէր պանա օլ խուսուստա հիչ պիր շէյ սէօլլէմիշ օլմատըգտան պաչգա , ֆամիլեաար հագգընտա տախի բէք գաբալը սուրէթտէ կէչմիշ տիր :

— Լուիզա , արթըգ սէնի թէրք իտէրիմ , արթըգ պէն կիտէրիմ , -տէտի Բիէթրի բէք մէրագլը՝ պիր

հալտէ պուլունարագ , -էկէր քէնտի մէնֆաաթընը իօթէր իսէն , պու պէյնիմիզտէ կէչէն միւքեալէմէեի քիմսէեէ սէօլլէմէյիպ էարար սագլամալըսըն , վէ սէօլլէտիկիմ սալիր շարթլարըտա սօնրա անլարսըն : Պէն եարըն եինէ պուրաեա կէլիբիմ , վէ էկէր արզումին հուսուլինէ մուվաֆֆագ օլուր իսէմ , հիչ չիւբհէմ եօգտուր քի , մէքքիւր շարթլարը , սէն քէմալի մէմնունիյեթլէ գապուլ իտէճէքսին տիր . . . էվվէթ , քէմալի մէմնունիյեթլէ , անլատըն մը , Լուիզա . . . էվվէթ , վահչիճէ պիր մէմնունիյեթլէ , չիւնքի , նէթիճէսինին , քէնտի վալիտէնին ինթիգամընը ալմագլըգտա գարար գըլաճաղընը կէօրէճէ՛քսին տիր . . . :

Բիէթրի պու սօն լագըրտըլարը սէօլլէտիքտէն սօնրա , ալլէթթաճիլ Լուիզաեա թէրք իլէ օտատան տիշարը չըգտը , վէ Մարիփօ սօգաղընտա վագը գահվէխանէեէ կիթմէք իւզըէտէ եօլու էլէ ալտը :

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԵԼԻՆ ԽԻԹԱՄԸ

ԳՕԹԳՆ ՍԳԻ

ԱՇԳ Ռ՝ ՍԷՎՏԱ

ԶՕՃՈՒԳԼԱՐԸ

ԻՔԻՆՃԻ ՃԻԼՏ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ

ԿԱՐԱՊԵՏ Տ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

معارف نظارت جليله سنك رخصتيله

ՄԷՍՐԻՅՆ ՆԷՋԱՐԷԹԻ ՃԷԼԻԿԼԷՍԻ ԲՈՒԽՍԱԹԸՑԷԱ
ԹԱՊ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏՈՒՐ՝

ԻՍԹԱՆԳՕԼ

ԹԱՊԻԱՆԷԻ ՄԱՆՋՈՒՄԷԻ ԷՃԻԲԵԱՐ

ԳԱԼԱԹԱ, ԲԷՆՉՇԷՄՊԻՉ ԲԱՋԱՐ, ԻԲՍԻ ԽԱՆ Ն. 41

1886

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

Ա Շ Ք Պ Ս Է Վ Տ Ա

Զ Օ Ճ Ո Ի Ք Լ Ա Ր Ը

Գ Ը Ս Մ Ը Ս Ա Ն Ի

21.

Կրօս-բիր գահվէխանէսի, Մա-
րիվօ սօգաղընըն սայքի օրթա եէ-
րինտէ վագը օլուպ, վէ սուրէթի դա-
հիրէսինտէն մէճհուլ պիր հալտէ ի-
տի, վէ բէնճիրէլէրինտէն ճամարը
թէպէշիր իլէ սուվանմըշ օլտուղուն-
տան, իչէրուսի տիշարտան կէօրիւ-
լէմէմէքտէ իտի. վէ գարուսու իւ-
զէրինտէ, իլան մագամընտա, ալ-
չրտան մաամուլ գօճա պիր չրպըգ
պուլունմագտա իտի:

Սայքի Բիէթրինին Սէն-Լազար
հապսխանէսինի թէրք իթտիկի սա-
աթտա, մէգքիւր գահվէխանէ տէ-
րունինտէ օլուպ, վէ թէաթրօ պի-
լէթլէրի տէլլալըղըլլա մէշղուլ պու-
լունանլարա մախսուս օլան ուֆա-
ճըգ պիր օտատա, կիզլի վէ հարա-
րէթլի պիր մէշվէրէթ վուգուլ պուլ-
մագտա իտի:

Մէգքիւր օտատա պուլունան ու-
ֆագ պիր թրարէզա իւզէրինէ, թա-
պիլըրտէն պիրի, պիր պարտագ սը-
ճագ շարապ կէթիրիպ վագ իթտի, վէ
զաթէն օրատա մէվճուտ պուլունան

սէքիզ օն քիշիլէր, մէգքիւր շարա-
պըն էթրաֆընա թօրլանտըլար:

Պունլարըն իչէրինտէն պիրինին
հալ ու հէյեթինտէն, պիր նէվի
նուֆուլ սահիպի օլմասը անլաշըլ-
մագտա, վէ լէհճէսինտէն ագըլը վէ
սէպաթլը պիր ատէմ օլտուղուտա
ֆէհմ օլունմագտա իտի:

Մէրգուլ մնճագ գըրգ չաղա-
րընտա օլուպ, վէ իսմիտէ Տիւրա-
թօն իտի:

— Իբի անլատընը՛գ եա, — տէտի
մէրգուլ ատէմ օլ շարապը կէթիրէն
կարսօնա, — Մօրիսսէ կէլիպտէ է-
կէր պիզի սիւալ իտէճէք օլուր ի-
սէ, հէնուլ հիչ պիրի կէլմէտի տէ-
րի ճէվապ վիրէճէքսինիզտիր, էօյլէ
տէկիլ մի:

— Էվլէթ, մօնսիէօ Տիւրաթօն,
տէտի կարսօն վէ օտատան տիշարը
չըգտը:

Կարսօն չըգար չըգմազ, Տիւրա-
թօն մէգքիւր սըճագ շարապտան
քեաֆֆէսինին տախի գատէհլէրի-
նի տօլտուրտուգտան սօնրա, շու
աթիտէքի միւքեալէմէեէ պաչա-
տըլար:

Տիւրաթօն , բարձր գիր ունիւնէ՛ս , - ըրայեթ լու գափատարլարըմ , շիմտի սիգէ , պու սապահ իչին սիգի պուրաեա տավեթ իթմէք լիկիմին սէպէպի իլէ , պիզ միւքեալէմէմիզի պիթիրինճէեէ գատար , էկէր քէհեամը Մօրիսսէ կէլիրտէ պիզի սիւալ իտէր իսէ , հէնուզ քիմսէ կէլմէտի տէ յի ճէվապ վիրիլէսիննի թէնպիհ իլլէմէքիկիմին սէպէպինի պէեան ու իլզահ իտէճէկիմ տիր , -տէտի :

Մրճագ շարագը իլլէքտէ օլանլարտան պիրի : իլի էմիս , զաթէն Մօրիսսէ հիտտէթմիզամ պիթ ատէմ օլուպ , վէ քէնտիսիննէ պու եօլտա պիր հագարէթ օլունտուղունտա սօնրատան անլատըղնտա , գօրգարըմ քի . . . տահս գիեապէ հիտտէթլէնէճէք վէ կիւճէնէճէք տիր :

Տիւրաթօն : նա՛սըլ , նա՛սըլ , գօրգար մը սըն . աճայիպ , մէկէրչի պիզ Մօրիսսէնին էսիրլէքի միեիզ , եօգսա քէնտիսիննէ քէհեալըգ սըփաթընը վիրտիք տէպի պիր իեթամ՝ մը իլլէմիլ շօտուգ . հալպու քի , կիւճէնիր հիլտտէթլէննի իմիլ , վա՛րսըն իսթէտիկի գատար կիւճէնիպ հիտտէթլէնսին :

Մէրգուճանտէն շօղլար : էօլլէ՛ եա , էօլլէ՛ եա , աճայիպ , մէկէրչի թօրլանրպտա գօնուլմագըղպաղա մը գօրգահաղըղ տրր :

Իլլէրինտէն պիրի : Տօղրուսու պէնտէ մէրգուճ իւզէրինտէ պաշգա պիր հալ կէօրմէքտէ յիմ , պիր վագըթտան պէրու աթվար ու ահքեամը օլ գատար արթըրմըլ տրր

քի , առէթա պիր իմրէրաթօրլուգ հալի թասլամագտա տրր :

Տիկէր պիրի : Մէրգուճ օլ սէօլլէտիկինիպ աթվար ու ահքեամը , սոգհա պիեապէ , քէնտիսիննէն հիսապ իսթէնիլտիկի վագըթլարտա իպրազ իլլէմէքտէ տիր :

Տիւրաթօն : Գափատարլար , իլլէթէթապէ պէնիմտէ ասըլ միւրատըմ օլ խուսուստան պահս իլլէտիքտէն պաշգա , պաղը սայիր խուսուսլար իւզէրիննէ տախի , նազարը տիգգաթընըր տավեթ իթմէքիքտիր , Զաթէն պիրիմ Մօրիսսէեի քէնտիմիզէ քէհեա թայեին իթմէքիկիմիզտէն նիլլէթիմիզ մալիւմտուր : Պիզ քէնտիսիննի թանրմագտա տէկիլ իքէն , ժօլիպօպ կէթիրիպ պիզէ թագաիմ իլլէ թանրթտըրմըլ , վէ մէսուլիլլէթիտէ իւզէրիննէ ալմըլտրր : Պիզ մէրգուճուճն իլլէրգարըղընը վէ հատտէն զիեապէ միւտէպպիրիկիլիննի կէօրտիւքտէն պաշգա , սիմաճատա տէրքեար օլան հիւսնի ճէմալիլլէ , աթվար ու հպրաքեաթընտա պուլունան նէգաքէթ վէ լէթաֆէթիտէ կէօրտիւկիւմիւզտէն , շէօլլէքի , պիւլիլք թէաթթօլարըն լոճա պիլլէթլէրինտէն արթանլարընը սաթմագ իսթէեէն տիլլիք փամիլեալարա կիրիպ չըգմագըղըտա , վէ նիզամընտա վէ թէէսսիրլի լագըրտը սէօլլէմէքիքտէ , սօղրուսու նիւմանն օլան մէլէքէ վէ մէհարէթիլնի թագտիր ու թահսին իլլէտիկիմիւզտէն , քէնտիմիզէ պաշ թանրմագըղըր արղու իլլէմիլլէք տիր . վէ սօղրուսու սէօլլէմէքիք լագըմ կէլտիկինտէ :

մէրգումուն պու հազգըտա ինքեար
օլունամազ, հէմ էլինտէն կելմէք-
տէ տիր վէ հէմտէ տիլինտէն, իշ-
կիւզարլըգտա պիմանէնտ տիր, էք-
մէտիկի եերտէն պիչէնյերտէնտիր . . .

Տիկէր պիրի : Մօրիստէ, հէր մա-
հէլլէ սալտըրապիլմէքտէ տիր, հաթ-
թա էնպիւյիւք վէ էն կիւզէլ օթէլ-
լերէ տախի կիտէրէք, պուլտուզու
լօրալարա, միլօրտլարա, վէ թաշ-
րալարտան կելմիշ օլան միւպթէտի
զէնկին աստմէրէ, էնվայի մասալ-
լար օգուեուպ գանտըրարազ, պա-
հալը պահալը թէաթրօ պիլէթլերի
սաթապիլմէքտէ տիր . . . էֆէնտիմ,
հէրիֆտէ տիլ վար տըր, նէզաքէթ
վար տըր :

Տիկէր պիրի : Օլ պիր շիշման ին-
կիլիզէ, Մօրիստէնին, Օբէրանըն ատի
սանասիյեէլերինտէն պիրինի, շէօյ-
լէ պիր կիւզէլ օեուն վար տըր, վէ
ֆիլան գըզ օյնաեանագ տըր տիեէ-
րէք, զըրգ ֆրանգա սաթտըրընը
պիլիրսինիզ եա :

Տիկէր պիրի : Վէ հաթթա, թաշ-
րատան հէնուզ կելմիշ օլան հըմպըլ
զէնկինին պիրինէ, «սանա պիր սան-
տալիյեէ պիլէթի վիրէեիմ քի, զա-
եէթլէ էհզի շէհվէթ պիր տիւշէսսա-
նըն լօծասընըն թա ալթ թարաֆընտու
պուլունամազտա տըր . կիւզէլճէ սա-
չընը վէ պաշընը թարաթտըրըպ, վէ
սիւպիւ պիր պօեուն պաղը պաղ-
լանտըգտան, վէ մէնտիլինտէ տիր
չօգ ալէա լավանտա սուեու գօգու-
սու վիրտիքտէն սօնրա, կիտիպ օ-
թուրտուզունտա, մէրգումէնին սա-
նա վուրուլուպ ալէագա իտէճէկին-

տէ, ասլա շիւքհէն օլմասըն» տէտի-
կինի, վէ պիր ֆրանգըզ պիլէթի,
մէրգումա էլլի թանէճիք ֆրանգա
եութտուրապիլտիկինիտէ, էլպէթ-
թէ ունութմամըշտընըզ տըր :

Տիկէր պիրի : Էվլէթ, էվլէթ, վէ
զէվալը հըմպըլ տէլիգանընընտա,
ֆիլվագը պիր թագըմսիւպէր եար-
տըգտան սօնրա, կիտիպ մէզքիւր
ատի մահէլլտէ օթուրտուզունտա,
շէհվէթբերէսթ պիր տիւշէսսա կէօր-
մէքիք իգպալինէ պէքլէմէքտէ ի-
քէն, պաշընտա տէրի գալթագըլ վէ
եիւզլէրի բօրթուգալ գապուզու կի-
պի չօբուր չօբուր օլմուշ իլթիեար
պիր աճէմ կէօրմէքիք իգպալինէ
նայիլ օլտուզունու տախի պիլիրսի-
նիզ եա :

Տիւրաթօն, Գաֆատարլար, թէք-
րարէն սէօյլէրիմ քի, էվլէթ, Մօ-
րիստէնին իշկիւզարլըղընա հիշ պիր
տիեէճէք եօգ տուր, պէն քէնտիմ
տախի իգբար իտէրիմ, պունա ալազ
ու իթա տէմիշլէր, հէր քէս պիրպի-
րինի ալտաթարագ կէչինէճէք տիր,
էմմա, պիրի զիեօտէ շաշգըն օլուր-
տա, գիեատէճէ ալտանըր իմիշ, է՛յ,
նէ՛ եա չալըմ, պու ալէմ պէօյլէտիր,
ա՛շ կէօգիւնիւ, եօգսա աչարլար
կէզիւնիւ տէմիշլէր :

Չօգլար : Էօյլէ եա, հէր քէսինտէ
թուլթտուզու պու թարիգ տիր :

Տիւրաթօն : Օլ ճիհէթճէ հազ-
գըմըզ վար տըր, ֆագաթ, գաֆա-
տարլար, նիհայէթ, նամուսուլուճա
հարէքէթ իլէ նամուսուլուճա հա-
րէքէթ իթմէքիք պէյնինտէտէ բէք
պիւեիւք պիր ֆարգ վարտըր : պիր

տօլանտրըճը տայիմա տօլանտրը-
ճը, վէ պիր խըրսըղտա տայիմա խըր-
սըղտըր, էօյլէ տէկի՛լմի :

Չօզլար, Շիւբհէսի՛զ, շիւբհէսի՛զ,
հէլէ համտ օյտուն քի, պիզիմ օլ
թարագլարտա պէզիմիզ եօգ տուր...

Տիւրաթօն : Ալլա՛հ իթմէսին, վէ
պէրէքէթտէ վիրսին զաթէն պիզիմ
նամուսլու ատէմէր օլտուղումուզա
քի, Մօրիսսէ կիպի հէր էտնալըղը
իրթիքեապ իտէն պիր ատէմի քէն-
տիմիզէ քէհեա իթթիխազ իթտի-
կիմիզի կէօրտիւքլէրինտէ պիլէ,
քիմսէ շիւբհէսէ զահիպ օլուպտա
պիզտէն նէֆրէթ կէթիրմէմիշ տիր-
հը՝, նէտէրսինիզ, էօյլէ տէկի՛լմի :

Իչլէրինտէն պիրի : Ա՛, ա՛, քի՛մ
իչին տիր պու սէօյլէտիկինիզ, Մօ-
րիսսէ՞ իչին մի, Տիւրաթօն :

Տիւրաթօն : Մա թէէսսիւֆի ազիմ
սէօյլէրիմ քի, էվլէթ...

Տիկէր պիրի : Խիւտա նէ՛ քէրտէ :

Տիկէր պիրի : Նէ՞ սէօյլէեօրսու-
նուզ, մէկէրչի Մօրիսսէնին պիր պա-
թագճը վէ պիր խըրսըղ օլմասը ի-
նանըլըր պիր շէ՛յ մի տիր :

Տիկէր պիրի : Իեի էմմա, պէնտէ
սիզէ պիր շէ՛յ սէօյլէեէեի՛մմի, սայ-
քի բէքտէ ասըլսըղ օլմամալը տըր,
զիրա, կէչէն կիւն, պէն մէրգումման
հիսապ իսթէտիկիմտէ, պանա պիր
թագըմ գուրտ մասալլարը օգու-
մագ իսթէտիքտէն պաշգա, պի-
րազտա սըգըլտըրտըմ իսէ, - «ես-
հու, չօճուղում, հէր նէ վագըթ ի-
թէր իսէն, կէրէք գըլըճ, կէրէք սօ-
բա, վէ կէրէք եումըուգ իլէ տիւ-
էլլօեա հաղը՛րըմ -» տիեէրէք թէհ-

տիտլէրէ տախի չըգըլմը տըր :

Տիկէր պիրի : Պէսպէլլի Մօրիսսէ
քէնտիսի իչին Տարիւլֆիւնունտա
միւտարէպէ տէրսի մուալլիմիեիմ,
տիեէրէք էօկիւնմէքտէ օլտուղուն-
տան, սանա պիր նիւմայիչէ գալ-
գըլմըլ օլմալը տըր : կէրչի, օլ լա-
գըրտընըն էհէմիյեթի եօգ տուր
էմմա, Տիւրաթօն, սէն սէօյլէ պա-
գալըմ, մէրգում հագգընտա պիր
պիլտիկին վա՛ր մը տըր :

Տիւրաթօն : Գաֆատարլար, սիզէ
էվլէլա շունու խապէր վիրիբիմ քի,
մէրգումմուն ասըլ իսմիտէ Մօրիսսէ
տէկի՛լ իմիշ...

Չօզլար : Սահի՛հմի սէօյլէեօրսուն,
ա՛, ա՛, պու իեի պիր ալէամէթ տէ-
կիլտիր, քէնտի իսմինի նի՛չին տէ-
կիշթիրմէքտէ տիր, էլպէթթէ պուն-
տա պիր մանէա օլմալը տըր. աճա-
պա ասըլ իսմի՛ նէ իմիշ :

Տիւրաթօն : Էվլէթ, էօյլէ տիր,
պու խուսուս զիեատէսիյլէ շայեանը
տիգգաթ տըր, նամուսլու օլան վէ
ապտէսթիստէ շիւբհէսի օլմաեան
պիր ատէմ, հիչ պիր վագըթտա,
սախթէ իսիմ թաշըմագլըպ էտնա-
լըղընը իրթիքեապ իտէմէզ :

Իչլէրինտէն պիրի : Էօյլէ եա՛,
էօյլէ եա՛, լաքին, աճապա ասըլ իս-
մի նէ իմիշ :

Տիւրաթօն : Պանա գափիէն խա-
պէր վիրտիքլէրինէ նէղարէն, մէր-
գումմուն իսմի, Մ. տը Սէն-Լամպէր
իմիշ :

Իչլէրինտէն պիրի : Թուղաեաեըմ
քի գօգմասըն... տիմէք տիր քի,
ասըլզատէկեանըլըր տա վար իմիշ :

Տիկէր պիրի : Զատեկեանտէն օլմասընա , քէնտի աթվար ու էվզար տէլալէթ իյլէմէքտէ տիր . լաքին , Տիւրաթօն , սէն մէրգումուն պէօյլէ պիր ֆիրումաեէտէն պուլունտուղունու նա՛սըլ անյաեապիրտին :

Տիւրաթօն : Իւշ կիւն էվվէլ պուրատա պիր աոէմ պիւարտօ օյնատը իտի , վէ իսմիտէ ժիւսթէն իտի , իսթըրընըզա կէլի՛եօր մու , մէրգում , Օբէրանըն ատամլարընտան պիրի պուլունմասը միւնասէպէթ իյլէ , քէնտի տօսթլարընտան Պօրտօլու պիր աոէմ կէթիւրմիշ իտի , իշթէ անտէն անլատըմ :

Իչէրինտէն պիրի : Էվվէթ , էվվէթ , Պօրտօլու օլտուղու լէհճէսիւնին էսմէրլիկի իլէ լիսան վէ թէլաֆֆուղունտան անլաշըլմագտա իտի :

Տիւրաթօն : Էվվէթ , էվվէթ , պիգիմ Մօրիսսէտէ , օլ կիւն մէրգում Պօրտօլու իլէ պիւարտօ օյնար իքէն , պէյնլէրինտէ պիր ուֆագ միւնազաա գուհուրա կէլմիշ իտի , վէ մէրգումտա Մօրիսսէեէ , ղայէթ սէրթ պիր պագըլ իլէ պագմագտա իտի . պէն պունու կէօրիւպ , վէ թէհի եէրտէ պիր գավղաեա պիր սէպէպիյեէթ վիրիլմէսին իչին , մէրգում Պօրտօլունուն տօսթու ժիւսթէնին եանընա եագլաչարագ , Մօրիսսէնին հիտտէթմիզաճ պիր աոէմ օլմասընը , վէ պինաէն ալէյհ , էհէմմիյեէթ վիրիպտէ գավղաեա չըգըլմամասընը իխթար իյլէտի իտիմ . պիրտէ պու սապահ , ժիւսթէն պանա կէլէրէք , «Մահզա կէրէք սանա վէ կէրէք սէնին շէրիք-

լէրինէ պիր տօսթլուգ եարմագ իշին կէլտիմ . պիլի՛րմիսին , պէնիմ կէչէն ագչամքի պուրաեա կէթիրտիկիմ Պօրտօլու , սիզին քէհեաեա , էօյլէ տիգգաթլը տիգգաթլը նի՛շին պագմագտա իմիշ տէտի , վէ պէն տախի , «խայր» տէյի ճէվապ վիրտիկիմտէ , «չիւնքի , մէրգում Մօրիսսէեի թանըմագտա տըր շիւրհէսինէ զահիպ օլմուշտուր , վէ ֆիլվագըտա թանըմըլտըր : Մէրգումուն սէօյլէյիշինէ նէզարէն , սիզին քէհեա , Սէն-Լամպէր իսմիլէ օլտուղու , վէ պէրապէրինտէտէ ղայէթլէ հասնա վէ տիրիւպա պիր կէնճ գատըն , սախթէ պիր պարօնէ պուլունտուղու թագտիրտէ , Պօրտօտա պիւյիւք պիր գումարխանէ աչըպ իշլէթմիշ . վէ մէգքիւր սանաթընտատա , օլ մէրթէպէ հիյլէլէր վէ խըրսըզըլար եարմըլ քի , նիհայէթ բօլիս թարաֆընտան մահէլլի մէզպուր պասըլմըլ , վէ կէրչի քէնտիսի պիր թագրիպ գաչըպ գուրթուլմուշ իստէտէ , շէրիքէսի տէրտէսթ իտիլէրէք , մահպէսէ իլգա իտիլմիշտիր» տէտի :

Իչէրինտէն չօգլար : Տիմէք տիրքի , պունտան անլաշըլտըղընա կէօրէ , պիգիմ քէհեա , տիւղճէ հիյլէքեար վէ տօլանտըրըճըն պիրի իմիշ , էօյլէ՛ մի :

Տիւրաթօն : Տուրունուգ , աճէլէ իթմէյինիզ , ղէվալլըր էֆիգլէրիմ , քեա՛չքի եալընըզ էօյլէ օլմուշ օլսա իտի . . . տահա զիեատէ պէտթէրիտէ վար տըր :

Իչէրինտէն պիրի : Պէսպէլի պի-

ղիմ՝ քէհեա էհլիյեէթլի պիր խըր-
սըզ օլմալը տըր : Իֆթիխա՛ր իթմէ-
լիեիզ էօյլէ իսէ :

Տիրաթօն : Մէրգու՛մ Պօրտօլու-
նուն ժիւթէնէ սէօյլէտիկինէ կէօ-
րէ , Սէն-Լամպէր , Պօրտօտա ի.քէն
բօլիսին էլինէ տիւչմէեիպտէ ֆիրար
իթմէզտէն էվվէլ , սախթէ.քեարլըգ
ճինայէթիլլէ տախի արանլմագտա
իմիշ , չիւնքի , պիր չօգ սէնէլէր ,
պաշգա պիր իսմ՝ թահթընտա կիդ-
լէնէրէ.ք , գալպզէնլիքլէր իթմիշ ի-
միշ :

Իչլէրինտէն պիրի : Տիմէ.ք տիր քի
մէրգու՛մ , սախամէտէ նէ գատար
իսմ վար իսէ , պիրէր պիրէր քեաֆ-
ֆէտիսի տախի թագընմանա գալ-
գըշմըշ տըր :

Տիկէրլէրի Շանըմը՛զ աթթսըն քի,
էօյլէ պիրինի քէնտիմիզէ քէհեալը-
ղա ինթիխապ իթմիշիզ տիր , խըր-
սըզլըգտա եէքթա վէ սախթէ.քեար-
լըգտատա պիհէմթա՛ իմիշ . . . Իբ-
տէն ղինճիրտէն գաշըպ գուրթու-
լանլարտա՛ն իմիշ . . . Մատամ քի
պէօյլէ տիր , հէման տագըգա դայպ
իլլէմէ.քսիզին , պիզ մէրգու՛մու տէֆ
իլլէմէլիեիզ :

Տիկէր պիրի : Արթըգ անը իչի-
ֆիզտէ սագլամագլըգ , սըրֆ նա-
մուսուզլուգ տուր :

Տիրաթօն : Իշթէ , ըիայէթլու
րէֆիլլէրիմ՝ մահգա պու խուսու-
սու պէեան իլլէմէ.քլիք մագսէտինէ
մէպնի տիր քի , պէնտէ պու կիւն սի-
զի պուրանա տավթ իլլէեիպ թօբ-
լամըշմ տըր : Զաթէն պէն անըն պի-
զի պուտալս մագամընտա թութա-

րագ ալտաթմագտա օլտուղունու ,
խայլի վագըթտան պէրու ֆէհմ իյ-
լէմէ.քտէ իտիմ :

Իչլէրինտէն պիրի : Թամամ , մէր-
գու՛մ իւզէրինտէ զուհուրա կէլմէք-
տէ օլան պիր թավր ու հարէ.քէթին
սէպէպի չիմտի անլաշըլմագտա տըր ,
մուգավլէմիզ ահ.քեամընճա , հա-
սըլ օլան թիճարէթտէն , քէնտի
սէհմինի ալտըրտան սօնրա , մապա-
գըսընրտա պիզէ թէվզի իլլէմէօինի
թէքլիֆ իլլէտի.քճէ , ատէթա գու-
տուրուպ բիր զաղապ քէսիլմէ.քտէ
իտի :

Իչլէրինտէն չօգլար : Աչիքեար
սուրէթտէ անլաշըլտը քի , մէրգու՛մ
ատէթա հայտուտուն պիրի իմիշ .
քէնտիսինէ թէնպիհ իլլէմէլիեիզ քի,
պիր տահա պուրանա կէլիպ անագ
պասմասըն :

Տիրաթօն : Աճէլէ ի՛թմէմէլիեիզ ,
տօսթլար , զիբա , պիր ատէմի սէօյ-
լէտիպ տիյնէմէքսիզին պիր հիւքմ ու
գարար վիրմէ.քլիք ճայիզ տէկիլտիր ,
ատալթ ու հագգանիյեթէ գարչը
տըր : Վագաա , մէրգու՛մ Պօրտօլու ,
պէեանաթընըն իսպաթընա գատըր
օլտուղունու սէօյլէտիքտէն պաշ-
գա , եալան սէօյլէմէ.քլիքտէտէ հիշ
պիր մէնֆաաթը կէօրիւլմէ.քտէ աէ-
կիլտիր , լաքին , պու ճիւլմէ իլլէ տա-
խի , քէնտիսիտէ ալտանմըշ օլապի-
լի , անըն իչին , հէր հալտէ պիզ պիր
քէրրէ Մօրիսսէնին քէնտիսինիտէ
սէօյլէթմէլիեիզ :

Իչլէրինտէն պիրի : Պուտա տօղրու
տուր , պիր քէրրէտէ քէնտիսինի
տիյնէմէլիեիզ :

Տիւրաթօն : Շիմոսի, ազիգ ըկֆիգ-
 ըրիմ, էկէր պէնիմ էֆ.քեարրմը
 ախնէմէք իսթէր իսէնիզ, վէ էկէր
 միւնաւիպտէ կէօ.իւր իսէնիզ, պա-
 գընըզ նաս, լեաբարըզ, Վլէստէվիլէ
 օլտուղու կիպի, շիմոսի Մօրիստէ նէ-
 րէտէ իսէ կէլիւր, ապսնթիսի իչէր,
 վէ թաամ վագթիսնէ գատարտա պի-
 լարոօ օյնամանա պաշար. մէրզ ում
 կէլաիկինտէ, պիլա թէրէտտուտ
 պո.րանա չաղըրարագ, էվվէլա հի-
 սապլարըմըզ իսթէմէլիսիզ, վէ պա-
 տէհու տալի, « պագսանաեւընըզ,
 Մօրիստէ, սէնին ալէ, հինտէ շէօյլէ
 շէօյլէ սէօյլէմէքտէ տիրլէր, իմոսի, է-
 կէր պունլարըն աղ ու էսասը վար
 իսէ, վէ էկէրչի սէնտէ պիզէ պիր
 տօսվուգ եարմագ իսթէր իսէն,
 քէնալըզ թէր.ք իլլէտիքտէն պօշ-
 գա, պի, տահա պուրանաուտա աեագ
 պիլէ պասմամալըն, վէ, եօգ, էկէր
 աալը օլմանըպտա, սրքի իֆիթիրա-
 տան իպարէթ իսէ . . . անը պիզէ
 սէօյլէ . . . » տիմէլիսիզ :

Իչէրինտէն պիրիւ է՛յ, տօղրուսու
 պուտա թօհաֆ պիր լագըրտը տըլ
 . . . էկէր աալը վար իսէ պիլէ, մէկէր-
 չի մէրգում քէնտիսի իգրար իտէ՞ր
 մի . . . :

Տիւրաթօն : Աճէլէ իթմէիսիզ,
 պէն տահա սէօյլէ եէճէկիմի պիթիր-
 մէտիմ, Անընտա եօլու վար տըր :

Իչէրինտէն պիրիւ : Բէք ալէա,
 քէնտիսիսնտէն սիւալ իթմէքլէ, հա-
 գրգաթի հալէ վագըֆ օլմագըզըն
 եօլըն նէ տիր. հալիլէ, Մօրիստէ
 պունլարըն քեաֆֆէսիսի տալի ին-
 քեար իտէճէք տիր . . . :

Տիւրաթօն : Էկէր ինքեար իտէր
 իսէ, պէնտէ քէնտիսիսնէ, պագը-
 նըզ նէ տիեէճէկիմ տիր. « Սօրիս-
 տէ, սէնին իտտաանճա, պունլարըն
 քեաֆֆէսի տալի սրքի իֆիթիրա-
 տան իպարէթ իմիլլէր, էօյլէ տէ-
 կիմի. բէք ալէա. մատամ քի էօյ-
 լէ տիր. վէ սալսթէ օլմանըպ սէնին
 աալը իսթինտէ Մօրիստէ տիր, վէ նի-
 հայէթ, մատամ քի սէնին վիճտա-
 նըն րահաթ տրր, գօրգու վէ շիւբ-
 հէեէ տայիր հիչ պիր հային եօգ-
 տուր, պունու իսպաթ իտէ էք պի-
 զի թէէմին իթմէսինտէ բէք գօլայ
 վէ բէքտէ սատէ պիր թարիզ ի վար
 տըր . . . » տիեէճէկիմ տիր :

Պիրաէ պու հէնկիամտէ գահվէ-
 խանէնին կարսօնու, էլինտէ պիր
 իպրիք սըճագ շարապ պօ լունտու-
 զու հալտէ, պիր թէլաշ վէ պիր
 գօրգու իւզրէ օտատան իչէրի կիր-
 տիկինտէն, Տիւրաթօնտա մէրգու-
 մա, - «նէ՞ վար տըր, Արման, նի՛չին
 պէօյլէ պիր հէյճան իւզրէ պու-
 լունմագտասըն» տէտի :

Կարսօն : Էֆէնտիլէր . . . աման է-
 ֆի:նտիլէր . . . Մ. Մօրիստէ տիր, Մ.
 Մօրիստէ կէլտի տէեի ճէվագվիրուի :

Տիւրաթօն : Է՛յ, բէք ալէա, նէ՞ օլ-
 մուշ, նի՛չին պէօյլէ գօրգմագտա-
 սըն :

Կարսօն : Չիւնքի, Մ. Մօրիստէ . . .

Տիւրաթօն : Անլատըգ, Մօրիստէ
 լէլմիշ, է՛յ, նէ՞ վար տըր :

Կարսօն : Էվվէլա շունու պիլմէլի-
 սինիգ քի բէք հիտտէթլի պիր հալ-
 տէ տիր . . . զաթէնտէ պիլիրիսինիզ
 եա, պիր էլիլլէ շարգաալընը ար-

գասընտա թուժմագտա օլտուղու
թագտիրտէ, տիկէր էլիլէ տախի,
պասթօնունու սալլաերպ չէվիրմէք-
տէ տիր:

Իչլէրինտէն պիրի: Եա՛, մատամ
քի պասթօնունու չէվիրմէքտէ ի-
միշտիր, էօյլէ իսէ, մէրգում գա-
ֆաեր թուժմո՛ւշ օլմալը տըր . . .

Կարսօն: Հէմ բէք իեի թուժմուշ
տուր գաֆաեր, չիւնքի, պասթօնու-
նու չէվիրմէքտէ իքէն, իշպու օտա-
նըզնն ճամ գաբուսու եանընտա պիր
թրաբէզա պաշընտա օթուրուպ օ-
գումագտէ օլան պէեազ սաչը պիր
էֆէնտինին էինտէքի ղազէթաեա
թօգո՛ւնմասըն մը . . . Ձէվալը ա-
տամըրզազ, քէմալի նէղաքէթ իւզ-
րէ, մէրգումա, ազաըրգ տիգգաթ
իւզրէ պուլընմասընը իթաթար իյլէ-
տիկինտէ, մէրգում իսէ, աֆվլըգ
տիլէեէճէք եէրտէ, մուզայրի օլա-
րագ, իթմէտիկի հագարէթ գալ-
մատը, ատէթա պիր տիվանէ կիպի
պիշարէնին իւզէրէնէ հիւճումա գալ-
գըլտը:

Տիրաթօն: Է՛յ, սօնրա, պէսպէլ-
լի օէնտէ, պելքի սէնի եուտար թէ-
լէֆ իտէր տէյի իշթէ պէօյլէ գօր-
գուպ ալթիւսթ օլմուշսուն տուր,
էօյլէ՛մի:

Կարսօն: Խայր, էֆէնտիլէր ֆա-
գաթ . . .

Մէրգում հէնուզ լագըրտըսընը
պիթիրմէմիշ իքէն, պիրտէ գահվէ-
խանէ տէրունինտէ պիր կիւրիւլտիւ
տիւր գօբտու, վէ պիրինին, իխայր,
խայր, քիմնէ պուլունմատըրզընը պիգ-
գաթ քէնտիմ կէօպլէրիմլէ կէօրմէ-

լիեիմ՝ տէյի հայգըրըպ պաղըր-
մագտա օլտուղու իշիտիլտի:

Պիրտէ շիտտէթ իւզրէ օտա գա-
բուսու տուր աչըլարագ, Մօրիսսէ
գաբուտան իչէրի կիրտի:

Ատալպեր Տէլմար, օլ վագըթ, եի-
կիրմի եէտի չաղլարընտա իտի, չիւն-
քի, պուլվար Կան իւզէրինտէ, քէն-
տի տիլպէրիկի վէ տիլպաղըրը իլէ,
մատամտը Պուրկէօյ իլէ գօճասընըն
նագարը տիգգաթընը տալէթ իյլէ-
միշ օլմասընտան պէրու եիկիրմի ի-
քի սէնէ կէչմիշ իտի:

Մէրգում պիկիւնահ չօճուգ, սիւս
ու տարաթ իւզրէ պիւլիւեիւպ, վէ
բէտէր ու վալիտէսի թարաֆընտան
տայիմա իլթիֆաթ վէ հատտէն զի-
եատէ օգչաերը կէօրէրէք ախլագը
պօզուլմուշ պուլունտուղունտան,
պիր չօգ իչլէրէ կիրիպ չըգտըգտան
վէ նամուս ու իթիպարընը պիր ագ-
ճէլիք իթտիքտէն սօնրա, ագը-
պէթքեար թէաթրօ պիլէթճիլիկին-
տէ գարար վիրմիշ, վէ կէրչի ըէ-
ֆիգլէրինտէ քէհեա օլապիլմիշ ի-
տի իսէտէ, մէզրիւր իշտէ տախի
րէնկինի կէօպթէրտիկինտէն, քէհ-
եալըգտան թարտ իտիլմէքլիք թէհ-
լիքէսինէ տիւշմիւշ իտի:

Ատալպեր Տէլմար, կէրչի սիմա-
ճա բէտէրի ժէնէրալ Բօլանա պէն-
զէմէքտէ օլտուղունտան, ղայէթլէ
տիլպէր իտի իսէ տէ, քէնտուսինի
իյշ ու իշըլթէ վէ սէֆահաթա գուլ

իթմիչ պուլունտուղունտան, կէնճ չաղընտա եիւզլերի պուրուչմաեա պաշլամըչ իտի: Մէրգում բէք սիւսլիւ սուրէթտէ կիյինմիչ օլուպ. վէ պօեու պօսուտա եէրինտէ օլտուղունտան, աթվար ու հարաքեաթընտա պիր լէթաֆէթի ազիմէ միւչահէտէ օլունմագտէ օլտուղու կիպի, վիճուտճա կիւճլիւ գուվվէթլի օլմասը տախի անլաշըմագտա իտի նասըլ քի սէօյլէտիք, մէրգում բէք պօզուգ պիր էօմիւր կէչիրմիչ օլտուղունտան, կէօզլէրի գըզարմըչ, եանաղլարը սօլմուչ, վէ ալթ տօտաղը սարգմըչ օլտուգտան պաշգա, քէսրէթի իչըէթտէն տախի թաթլը սէսի պօզուլմուչ իտի:

Տէլմար օտատան իչէրի կիրտիկինտէ, ըէֆիգլէրի պիր սրատա պուլունմագտա օլուպ, վէ քէնտինտէ շարգասը պաշընտա, պիր էլի կէնիչ բանթալօնու ճէպինտէ պուլունմագտէ, վէ տիկէր էլիտէ արգասընտա օլտուղու հալտէ, պաշը գուրչունլու պիր պասթօն սիւրիւքլէմէքտէ իտի:

Կէրէք գահվէճի վէ կէրէք ուչաղը, իչէրուտէ պիր արպէտա գօբաճաղընը տէրք իտիպ, վէ տիչարտաքի միւշթէրիլէրին իչիթմէլէրինտէ իսթէմէտիքլէրինտէն, մէրգումանը եալընըզ պըրագարագ, վէ օտա գարուսունու գարաեարագ պիր թարաֆա չէքիլտիլէր:

Տէլմար զայէթլէ գուրնագ վէ ճին ֆիքիւրլի պիրի օլտուղունտան, հէր նէ գատար նիմ սէրհօչ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, քէնտիլէրին

նէ էֆրեարտա օլտուգլարընր ֆէհմ իտէճէկինի պիլտիքլէրինտէն, մէրգուու կէօրտիւքլէրի կիպի, լէհճէլէրի տէկիչիլտի: Վէ իչլէրինտէն եալընըզ Տիրաթօն պիր սիւքիւնէթի հալ վէ մէթաուէթ իւզրէ պուլունտու, վէ քէնտիլէրի հիչ լազըրտըեա գարըչմագ իսթէմէտիքլէրինտէն, լծէքմիլ ճէսարէթի, քէնտի սիւքիւլլէրիլլէ, Տիւրաթօն իւզլէրինէ պըրագտըլար:

Օրթալըղա ճիւզիճէ սիւքիւթ հիւքմ իչլէտիքտէն սօնրա, Տէլմար թրաբէզա իւզլէրինտէ պուլունտան սըճագ շարագ իպրիկինին քեամիլէն պօշ օլմատըղընը կէօրտիւկիւնտէ, սիկարասընը մէգրիւր թրաբէզա իւզլէրինէ վագ իլլէտիքտէն սօնրա, պիր գատէհ շարագրոա քէնտիսի տօլտուրարագ եավաչ եավաչ իչտի, վէ պատէհուտա տիլինի տիհանը թավանընա վուրարագ սէսլէր չըգարտը, սիկարասընը լծէքրարէն ալտը, վէ պիր խահիչ իւզրէ չէքէրէք թիւթիւնլէրինի գապարթմաեա պաշլատը:

— Չանն իտէրիմ քի, — տէտի Տիւրաթօն, — շարագըմըզ ալէա տըր, էօյլէ տէկիլմի:

— Է՛հ, ֆէնա տէկիլտիր... ֆագաթ, պէնճէ ֆէնա օլան, վէ հէմտէ զիեատէսիլլէ ֆէնա օլան չէյ գանդիսի տիր պիլի՛րմիսինիզ, — տէտի Տէլմար մէրգուման իւզլէրինէ լծէհտիտամիզ սուրէթտէ պիր կէօզ տիքէրէք, — շու սիգին պէնտէն պիր չէյ կիզլէմէքլիք նիյեթթինտէ պուլունմանըզ տըր. վէ պունունտա իս-

պաթը շուտուր քի, պէօյէ պուրատա թօբլանմըջ օլտուղունուզ հայտէ կարսունա թէնպիհ իտէրէք, կիւեա պուրատա տէկիլիինիզ տիր տէյի ճէվապ վիրտիրմէնիզ տիր :

— Էքսէրիյեթ թին միւրատը տայիմա, եալընրգ պիր քիչինին միւրատընա թէրճիհ օլունմագլըգ իգթիզա իտէր, — տէտի Տիւրաթօն պիր սուրէթի պարիտէտէ օլտուղուն հայտէ. — քեաֆֆէմիզ, պիլ իթ թիֆագ, պէօյէճէ սէնսիզ թօբլանմագլըզը միւրատ իթ միչիզ տիր . . . :

— Աճա՛յիպ, — տէտի Տէլմար պիր գահգահա տըր պըրագըպ կիւլմէկէ պաշլանեարագ, — պէսպէլլի սիզ հէմինթ իխապ ուսուլինի իճրա իթմէքտէ, վէ հէմտէ էմրի ինթ իխապըն նէթիճէսինէ ըիտյէթ իթմէք իսթ թէմէմէք տէսինիզ, էօյլէ՞ մի . . . :

— Ինթ իխապ իթ տիկիմիզ ատէմին իչիմ զէ եարամատըրընը կէօրտիւկիւմիզտէ, անը թէրք իտէրէք պօշգա պիրինի ինթ իխապ իտէրիզ, մէկէրչի քէյֆ պիղիմ տէկի՛լ մի տիր, մէկէրչի պիզ քէնտի ըէյիմիզտէ հիւրը տէկի՛լմիսիզ :

— Տիմէքտիրրի սիզին միւրատընրգ պանա գարչը մուխալիֆէթ իյլմէք տիր . . . էօյլէ՞ մի. — տէտի Տէլմար տահա զիեատէ իսթիհզանեա գալըչարագ, — է՛հ, ֆէնա պիր մասգարալըգ տէկիլ տիր պու :

— Մասգարալը՞գ մը, — տէտի Տիւրաթօն, — պէլքի էօյլէ տիր :

— Բէք ալէա, իմտի էօյլէ օլտուգտա, պէնտէ քէնտի գուզվէթիմի թօբլանեարագ, քէնտիմի միւ-

տաֆաանեա միւտարաաթ իյլմէյիեիմ, — տէտի Տէլմար թահգիրսնէ պիր սուրէթտէ մէրգուճու չէքիչտիրէրէք :

— Նէ տիմէք իսթէտիկինի անլանեամեօրուճ, — տէտի Տիւրաթօն :

— Անլանեամեօրումուտուն, պէն սանա ըէք ալէա անլաթ տըրըրըմ, — տէտի Տէլմար էլինտէքի գօճա պիր պասթօնու թրաբէզանըն իւզէրինէ վազ իտէրէք :

Պունուն իւզէրինէ, քեաֆֆէյի չէրիքէր իւզէրինտէ պիր էսէրի հիտտէթ հասըլ օլմանեա պաշլատը, վէ կէրչի, իչէրինտուն էն զիեատէ գօրգագ զանն օլունանըն պիլէ իթատթսըզըգ պոյրաղընը չէքէճէկի անլաշըլտը իսէ տէ, Տիւրաթօն կէրէք կէօզ վէ կէրէք հարէք իթ իշարէթ լէրիյլէ մ'րգումանըն հիտտէթ թինի թէսկին վէ քէլամէ տէվամ պիրլէ, — գօֆատար, սէն քէնտին տախի բէք ալէա պիլլորի՛ն քի, պիզ վասիսէ վէ համիսէ միւհթաճ էօքսիւզ չօճուզլար օլմատըղըմըղտան, պիթիապի էօյլէ պասթօնտան սօբատան գօրգ անլարտան տախի տէկիլիզ, վասգաա պիզ սէնի քէհեալըզա ինթ իխապ ու թայեին իթ միչիզ տիր, հալ պու քի նասըլ թայեին իթ տիր, էօյլէտէ քէհեալըգտան չրգարապիլրիզ, մէկէրչի պիզ քէնտի հուգուգումու զուն սահպի տէկի՛լմիսիզ :

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուն . . . չօ՞գ իյի, չօ՞գ իյի, հայտէյինիզ պիր թէճըրիւպէ իտինիզ պագալըմ :

— Աճա՛յիպ, մէկէրչի սէն ճէպրէն

պիղէ քէ հեալը գ մը իտէճէքսին տիր:

—Շի. բհէսի՛ղ:

—Տիմէք տիր քի տիվանէսին սէն:

—Պէնի ախէնէ յի՛նիղ, - տէտի Տէլ-
մար աղբը վէ սէրթ պիր սէօյլէ յիշ իլէ
վէ գաչարընըտա չաթարագ, - իշմէ
չիմտի սիղէ աշիքետար սուրէթտէ
սէօյլէ Եօրում, սագըն էօյլէ պիր շէ-
նէ գալգըճմանասընըզ, Խօգսա սօն-
րա. հէմ սիղ, վէ հէմ տէ պէնիմ Եէ-
րիմէ ինթիխասպ իտէճէկինիղ տտէմ
պէլսեա ուղրարսընըզ, հէվիսինի-
զինտէ հատտինի թանըթտըրմագ-
լըղա մէճպուր օլուրում. . . պիլմէմ.
իշթէ պէն պու գատար սէօյլէ Եօ-
րում, սօնուստա բէչիման օլուր-
սուսուզ հա՛. . .

—Չօ՛գ իյի, գաֆատար, չօ՛գ ի-
յի, ճան ու թէնի միղլէ պիղ սէնին
էսիրին մագամընտա պուլունմագ-
տաերը, հէր նէտէ Եարսան ապա
սէս չրգ արմամալըբըղ, - տէտի Տիւ-
րաթօն, - ֆագաթ, պիղիմտէ սա-
նա Եալընըզ պիր թէքիֆիմիղ վար
տըր, սէրպէսթճէ վէ գըսսաճա
սէօյլէմէլիսին, Եանի սէն պիղէ հի-
սապ վիրէճէքսիսին, Եօյ սա վիրմէլէ-
ճէքսիսին. պիր այտան պէ ու հի-
սապ վիրմէմիչսին տիր, վէ թախ
մինատա սանտըգտա, սէնին քէնտի
հիսսէն չրգ արլորտըգտան սօնրա, տլ-
թը Եիւզ Եէթմիշ ֆրանգ իիճարէ-
թիմիղ պիրիքմիշ օլաճագ տըր, սէօյ-
լէ պագալըմ, պու բարալար նէ-
րէտէ տիր:

—Հայտէ՛, հայտէ՛, օլ գատար
մէրագլը օլմանընըզ. . .

—Իչի լէթայիֆէ չէվիրմէ Եէլիմ:

չու բարալար նէրէտէ իսէ անը կէօ-
րէլիմ վէ պիլէլիմ:

—Պէն մէգքիւր բարալար իլէ,
չիրքէթիմիղ իչին պաղը էչեա ԽՇ
թիրա իլլէմիչիմ տիր, - տէչի ճէ-
վապ վիրտի Տէլմար թէքրարէն իս-
թիհզաեա գալգըչարագ, - Բէ սօ-
գաղընտա վագը պիր իսանէտէ պա
միւզայիտէ բէք կիւզէլ շէյլէր սա-
թըրմագտա պուլունտուզունտան,
պէն տախի ուճուզ ուճուզ էօյլէ
շէյլէր ալըմքի, էլլի պին ֆրանգ
քետար իտէճէք տիր տիսէմ ճայիղ
տիր:

—Գաֆատար, թէքրարէն սէօյ-
լէրիմ, պիղ էօյլէ պօշ լագրրտըլար
իսթէմէԵիղ, բարալարա՛ պագալըմ:
սէն շու բարալարը մէյտանէ չրգա-
րաճագմըսըն, Եօգսա չրգա՛րմանա-
ճագմըսըն:

—Տի. րաթօն, սագըն քէնտինի,
- տէտի Տէլմար, հիտուկթի պիր
սէօյլէ Եիշ իլէ, - Սէն խսայլիճէ պիր
վագըթմտան պէրու, պէնիմալէ, իհիմզ
տէ կէզմէրտէսին. հալպուրի, պունա
պիր նէթիճէ վիրիլմէլի տիր, էկէր
սէնտէ սղաճրգ մէրտլիք վար իսէ,
մէյտանէ չրգ մալը, վէ պէնիմէլէ վու-
րուչմալըսըն պէն, հէր նէրէտէ, հէր
գանզի սաաթ, վէ հէր գանզի սի-
լահ իլէ իսթէր իսէն, մէքէլա, գը-
լըճ, տապանճա վէ Եումիուզ, քետաֆ-
ֆէսինէ տախի, հաղըր պուլուն-
մագտաերմ:

—Տիմէք տիր քի, գաֆատար,
սէնին իչին հիսապ վիրմէք տիմէք,
տիւլլօեա չրգըճագ տիմէք տիր,
սայիլ տիւլլիւ հիսապ վիրմէքլիկի

պիլմէքտէ տէկիլսին, էօյլէ տէկիլ
մի, թէչէքքիւր իտէրիմ, ֆադալթ,
պու ճիւմէ իլէ թէքրարէն սէօյլէ-
րիմքի, բարալար նէրէտէ տիր, բա-
րալարա՛ պագալըմ:

— Տիւրաթօն, — տէյի պաղրորոը
Տէլմար զաղապնաք վէ հաքիմա-
նէ պիր սէօյլէեիչ իլէ, — էլ վէրիր
արթըգ, զիրա, թէհամմիւլիմ քէ-
սիլմէքտէ տիր հա՛:

— Հագգըն վար տըր, էլ վէրիր
արթըգ . . . հաթթա, զիեատէ պի-
լէ օլմուչ տուր, սէնի շիմտիեէ գա-
տար քէհեալըգտան տէֆ իթմէտի-
կիմիզ իչին, պիր խէթա պիլէ իչէմիչ
սաեըլսագ ճայիզ տիր . . . հա՛, րէ-
ֆիգլէրիմ, նէ՞ տէքսինիզ, սիղին
տախի էֆքեար ու նիյեէթինիզ
պու տէկիլ մի տիր:

— Իսթէմէ՛եիզ Մօրիսսէեի, ար-
թըգ պիզ քէնտինի, քէհեա տէյի
թանըմաեըզ, շիւնքի, պիզի ալ-
տաթմագտա տըր, շիւնքի, պիզիմ
բարալարըմըզ տօլանտըրմագտա
տըր, — տէյի պաղըրտըլար քեաֆ-
ֆէյի շէրիքլէր:

Տիւրաթօնուն թահրիքիլգէրինէ,
քէյֆիյեէթին պու հալի քէսպ իյ-
լէտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, Տէլմար
րէնկի սօլմուչ օլուպ վէ բիւր հիտ-
տէթ քէսիլմիչ օլտուզու հալտէ ա-
եաղա գալգտը, վէ շիտտէթ իւզրէ
պասթօնունու թրաքէզաեա վուրա-
րագ, « Սո՛ւս օլունուզ . . . եայղա-
րաճը՛ հէրիֆլէր. եազը՛գ սիզէ քի,
պէնիմ կիպի պիր ատէմին, թէնէզ-
զիւլ իտէրէք, կէլիպ սիզէ քէհեա
օլմագլըզը գապուլիլլէմէսինտէն տօ-

լաեը մէմնուն վէ միւթէչէքքիր օ-
լաճագ եէրտէ, պիրտէ գալըլըգ
միւքեաֆաթ օլարագ, նանքէօրլիւք
իտիպտէ պաղըլըճագ տա՛ սընըզ . . . »
— տէտի:

— Լաքին, իեի եա, Մօրիսսէ, —
տէտի իչլէրինտէն պիրի, — լաղըմ
տըր քի . . .

— Սո՛ւս օլունուզ տէեիեօրումսի-
զէ, — տէյի պաղըրտը Տէլմար պու-
նուն իւզէրինէ տահա զիեատէ հիտ-
տէթ իւզրէ պաղըրարագ, — սո՛ւս օ-
լունուզ . . . վէ ճէվապ վիրինիզ, Պէն
սիզէ քէհեա օլմագտան էվվէլ, մէ-
կէրչի իչինիզտէն հիչ պիրինիզ, հիչ
պիր զէնկինին հուզուրունա չրգ-
մագլըզա ճէսարէթ իտէպիլմէքտէ՛մի
իտինիզ, մէկէրչի գօնագլարը գա-
բուսունտան իչէրի կիրէպիլմէքտէ՛մի
իտինիզ: Վէ, մէկէրչի պէնտէն էվ-
վէլ, հիչ պիրինիզ կիտիպտէ, մէզ-
քիւր գօնագլարըն քէհեալարընը վէ
եախօտ սայիր ատէվլէրինի գանտը-
րարագ, լօճա պիլէթլէրինի էլտէ ի-
տէպիլմէքտէ՛մի իտինիզ. սիզ քէն-
տինիզ տախի պիլիւրսինիզ քի, խա՛յր-
հալպու քի պէն, քէնտի նէզաքէթ
ու թէրպիյեէմ ոայէսինտէ, մէզ-
քիւր գօնագլարա կիրէպիլտիքտէն
պաչգա, թա սալօնլարընա պիլէ չը-
գապիլմէքտէեիմ, վէ պիլէթ սա-
հիպլէրիյլէ, խօտ պէ խօտ կէօրիւ-
չէպիլմէքտէեիմ, վէ էնվայի լիսան-
լար տէօքէրէք, շէօյլէ յի, քիմի-
սինի իլթիֆաթա պօղուպ, քիմիսի-
նի ութանտըրարագ, վէ քիմիսինէ
տախի միւտահէնէլէր իտէրէք գան-
տըրմագտա, վէ եիւզ ֆրանգ գըլ-

մէթինտէ պուլունան պիլէթլէրի էլ-
 լի ֆրանգա ալպպիլմէքտէեիմ . վէ
 պուլունտա մուղայիթի օլարագ . քէ-
 գալիք միւշթէրիլէրի տախի ախի
 սուրէթտէ գանտորմագտա . վէ եիւզ
 ֆրանգլըգ պիլէթի , իբի եիւզ ֆը-
 րանգա եուլտուրագպիլմէքտէեիմ ,
 ձէվա՛յ վիրինիզ , ա՛նանքէօր հէ-
 րիֆլէր , ճէվա՛յ վիրինիզ , վա՛ր
 մը տըր շու սէօլլէտիկիմտէ պիր միւ-
 պալաղամ , հագըգաթի հալ պէօյ-
 լէ տէկիլմի տիր , վէ եալընըզ պու-
 գատարտա տէկիլ տիր , մէկէրչի ,
 սիզ , պիր միւշթէրինին եիւզիւ-
 նէ պագար պագմազ , վէ տիհա-
 նընտան պիր քէլամ չրգար չըգմազ ,
 անըն թա ըուհունու կէօրէրէք , պիր
 զայիֆ թարաֆընը թուլթուպտա ,
 ֆահիշ ֆահիշ ֆիեաթլարա պիլէթ
 սաթապիլմէքիք իսթիտաու վէ մէ-
 հարէթինէ մալիք պուլունմագտա՝
 մըսընըզ , վէ քէզալիք , իչինիզտէն
 հիչ պիրինիզ , պէնիմ կիպի , պիզիմ
 իլէ պիլէթ ախը ու իթասընա չը-
 գըպտա ըէգապէթէ գալըչանլա-
 րըն կէօզլէրինի գօրգուտարագ , պիր
 թարաֆա չէքիլմէքիկէ մէճպուր ի-
 տէճէք մէրթէպէտէ , գուվվէթ վէ
 ճէսարէթ պուլունմագտա՝ մը տըր .
 վէ քէզալիք , իչինիզտէն հիչ պիրի-
 նիզ , պէնիմ կիպի , օլ պիր թագըմ
 միրասեէտիլիք սաթմագտա օլան ,
 վէ պիր հօվարտա գարըեա պիր իք-
 րամ եարմագլըգ նիյեթիլլէ , ֆի-
 եաթընըն չօզլուղունա պագմագ-
 սըզըն , լօճա պիլէթլէրինի վիրէսի
 թարիգիլլէ ալըպ ալըպտա պօրճլու
 շալան ճէպի տէլիք պէյլէրտէն ,

իւրքիւտիւպ գօրգուտարագ , բա-
 րալարը գօրարմագլըգ հիւնէր վէ
 քիւսթախլըղընա չըգըչապիլմէքտէ՝
 մի տիր . իշթէ , պէն պուլարըն
 քեաֆֆէսինի տախի եարապիլմէք-
 տէեիմի՛հ , իշթէ պու ալէմ պէօլլէ
 տիր , ինսան ճինսինէ իյիլիք եարա-
 մազ , պանա թէչէքքիւրլէր իտէճէք
 եէրտէ , պէօլլէ նանքէօրլիւկէտէ
 գալըչմագտասընըզ , վէ շու նան-
 քէօրլիւկիւնիւզտէ սէպէպ , նասըլ
 քի պիզըաթ քէնտինիզ իգըսար իլլէ-
 մէքտէսինիզ , պաչգա չէ , օլմաեըպ
 անճագ եիկիրմի պէչ օթուզ լիրա
 օլմագտա տըր , պարի պիւլիւք պիր
 չէ , օլսա իտի , ատէմին եիւրէկի եան-
 մազ իտի , պէն իսէ սիզէ , եալընըզ իքի
 գըչ մէվսիմինտէ , էն ազը պէչ ալ-
 թը պին ֆրանգ գազանտըրմըչըմ
 տըր . էմմա սիզ շաչընսընըզ , քէն-
 տի մէնֆաաթընըզ գարչը հարէ-
 քէթէ գըեամ իլլէմէքտէսինիզ , պու
 ճիւմլէ իլէ տախի , եինէ պէն սիզի
 աճըրըմ , սիզէ ֆէնալըգ եարմագ
 իսթէմէմ , պագընըզ պիր իյի տիւ-
 չիւնիւնիւզտէ օնա կէօրէ գարար
 վիրինիզ քի , սօնունտա քէչիման օլ-
 մաեասընըզ :

Տէլմար , հէր նէ գատար քէմալի
 պէլաղէթ իւղրէ սէօլլէտի իսէ տէ ,
 Տ . ւրաթօնուն իւզէրինտէ հիչ պիր
 թէէսսիր էսէրի հուսուլէ կէլմէտիք-
 տէն պաչգա , մուղայիրի տախի օ-
 լարագ , մէրգում ճէվապա աղազ
 պիրլէ :

— Գաֆատար , պէն սանա պիր
 չէ , սէօլլէեէեիմ մի , սէնին պու
 սէօլլէտիքլէրին քեաֆֆէթէն գու-

բու լափզտան իպաւէթ տիրէր , պունդարըն հիշ պիրինտէն հիսապ չըգմազ , պիզիմ իսթէտիկիմիզ լա գրրտը օլմաեբպ , իլլա հիսապ տրր բարա՛ տրր վազ աա էօյլէ տիր . պիզ , քէհեա թայեին օլունտուլունուն իլք վազ ըթլարընտա . սէնին սաղէնտէ բարալար գաղանմլըզ տըր , լաքին , սօնրատան իշ պաւգալաշմը տրր , հէլէ պու գրչոն , լօզ մանըն էն պիւյիւկիւնիւ քէնտին իշին սագ լաեարագ , պիզէ անճագ գըրընթըլարընը կէօսթէրէիշսին տիր :

— Աէհմինիզէ իսապէթ իտէնի՛ վիրմիշիմ տիր :

— Սէնին էֆքեարընճա էօյլէ օլմալը տըր , հալպու քի , պիզիմ՛ էֆքեար վէ հիսապըմլգճա աալա էօյլէ տէկիլտիր , վէլ հասլլ , պիզ սէնին քէհեալըլընը իսթէմէեիզ , չիւնքի , պիրինճի պիզի տօլանտրրմագտաւընս՝ վէ իքինճի տախի . . :

— Իքինճի նէ՞ օլմուշ :

— Եանի տիմէք իսթէքիմքի , ալէյհինտէ ֆէնա շէյլէր իշիթմէքտէյիզ :

— Նէ՞ իշիթմէքտէսինիզ :

— Էվվէլա շունու սէօյլէմէքտէտիթլէր քի , սէնին աալը իսմին Սօրիստէ տէկիլ իմիշ :

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուն :

— Իշիթտիմիզէ կէօրէ , սէնին աալ իսմին Աէն-Լամպէր իմիշ :

— Ամա՛ն եա րէպպիմ՛ , նէ գաաարտա կիւզէլ պիր իսիմ՛ , - տէտի Տէլմար աալա ալտրմաեարագ , - պէս պէլլի գատէկեանլըղա յոայիր պիր իսիմ՛ օլմալը տըր , սօղըուտու ,

էկէր էլիփոտէ օլմու՛ջօլաա իտի , մ՛գքիւր իսմթթաշըմագլըղա տրղու իտէր վէ իֆիթլաար սաեար իսիմ՛ : , պէնիմ՛ իշին աահա՞ նէ սէօյլէեօրլար պագալըմ՛ :

— Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ , սէն , Պօրտօ շէհրինտէ , քէնտի քէնտինէ պարօնէլիք թալլոմագտա պուլունան կէնճ պիր գարր իլէ պիր գուամրխանէ քիւշատ իթմիշիին տիր , վէ օեունճուլարը սօեուպ սօղանա տէօն տիւրմիւշսին տիւր , վէ ազըպլթքեարտա իշ բօլիսէ տիւշմիւշտիր :

— Տիմէք տիր քի , միւսիւ Տիւրաթօն , սէնին սէօյլէտիկինէ նէղաւէն , պէն խոյին խրրորղ վէ եանքէսիճի տօլանտրրընըն պիլի իմիշիմտիր , էօյլէ՛մի :

— Պէլքիտէ տահա պէտթէր պիր հալլէրտէ պուլունմուշսուն աուր , միւսիւ Մօրիտէ . . . վէ եսիօա Միւսիւ տը Սէն Լամպէր , էվվէթ , տահատա պէտթէր ֆէնալըզլարա ճիւրաթ իթմիշսին տիր :

— Տահատա զիեատէ ֆէնալըզլարա ճիւրաթ մը իլլէմիշիմ տիր , - տէտի Տէլմար , սուրէթի զահիբէսինտէն ապլա պիր շիւբհէ վիրմէմէքիկէ չալըշարագ , ֆագաթ , տերունինտէն զիեատէսիլէ տիօջնորը էնտիշէ վէ իլլթիրպպ օլմանեա պալլաեարագ , - տիմէք տիր քի եամքէսիճիլքտէն վէ տօլանտրրընըղգտա՞ն տախի պէտթէր հալլէրտէ պուլունմուշու՛մտուր . . էօյլէ՛մի :

— Էվվէթ , - տէտի Տիւրաթօն , սէօյլէնտիկինէ կէօրէ , շէրիքէն պուլունան գարը բօլիս էլինէ տիւշիւպ ,

վէ սէն քէնտին սավուչապիլմէզ-տէն էվվէլ, պիրտէ սախթէքեարլըգ թէօհմէթիլլէ միւթթէհիմ պուլուն-տուղունտան, վէ օլվագըթտա տը Սէն-լամպէր իսմինի թաշրմագտա օլտուղունտան, մէգքիւր իսիմ իլէ տախի արանըլմագտա իմիշսին տիր:

—Պիթտի մի սէօլլէեէճէքլէրի-նիգ, Տիւրաթօն, Եօգսա, տահա վա՞ր մը տըր:

—Էվվէթ, պիթտի:

—Քի՞մ սէօլլէտի պունլարը սիզէ:

—Պիրի սէօլլէտի:

—Իսմինի պիլմէ՞զմիսին:

—Պիլլիբիմ էմմա, էսրար տըր, սէօլլէեէմէմ:

—Պէօլլէ իսմի զահիրէ չըգարըլ-ման պիր ատէմ նամընա օլարագ, ազվիյեաթա չըգըլմագլըգ, տօղրու-տու, ազքիւսթախլըգ տէկիլտիր, - վէ սիզտէ պէօլլէ պուտալաճա լագըր-տըլարա էհէմմիյեէթ վիրիպտէ, ի-նանմագտա սընըգ, էօլլէ՞ մի. բէք աչիքեար սուրէթտէ անլաշըլմագ-տա տըր քի, պու, պիզիմ իշիմիզին իլէրու կիթմէսինի կէօրիւպտէ գըս-գանմագտա օլան տիւշմէնլէրտէն պիրինին իճատը օլմալը տըր, չիւն-քի, մէրգուլար բէք ալէա պիլմէք-տէ տիրլէր քի, պէն պու իշին րու-հու մագամընտա պուլունմագտա-եըմ, վէ պինսէն ալէյճ, իշիմիզի էօլտիւրմէք իշին, պէնի սիգտէն ա-եըրմագլըղըն պիր թարիգիւնի տիւ-չիւնիւպ արգու իթմիշլէր, վէ պու իֆթիրա թարիգիւնէ սիւլուք իլլէ-միլլէր տիր, անլատընըգ մը չիմտի քէյֆիյեէթի:

—Էօլլէ եա, տօղրուտու, սէնին երւզիւնտէն պիզ չօգ Փայիտէմէնտ օլմուշուգ տուր, էվվէթ, սէնին քէհ-եալըղընըն մալի պիզէ չօղա օլմուշ տուր, օլպապտէ թէշէքքիւր տախի իլլէսէք ճայիզ տիր... - տէտի Տիւ-րաթօն:

—Եա՛, էօլլէ՞մի, բէ՞ք ալէա, բէ՞ք ալէա, - տէտի Տէլմար, հիտտէթի-նի զապթա չալըղըպ, վէ պիր սու-րէթի իսթիհգաքեարիտէ օլտուղու հալտէ ճէվապ վիրէրէք,

—Շիմտի, հագըգաթի հալի սէօյ-լէմէքլիք լազըմ կէլտիկինտէ, պօրճ-լուեուժ տիմէքլիկէ քի, կէրչի սէն բէք իեի շէրիքլէրտէն պիրի օլապի-լիրսին, Փագաթ, եանընտա տայիմա պիրի պուլունարագ, սէնի կէօղէթ-լէմէլի տիր. էկէրչի պու գալլ իլէ գալմագլըղը իսթէրիսէն, եինէ սէնի օրթագլըղա գապուլ իտէպիլիրիզ:

—Հա՛, հա, հա, նէ գատարտա պիւ-յիւք պիր նիյմէթ, վէ նէ գատարտա պիւյիւք պիր հիւրմէթ... տօղրու-տու, շու նիյմէթինիզտէն տօլաեը, քէնտիմի միննէթտար ատտ իլլէ-սէմ ճայիզ տիր, էօլլէ տէկիլ՝մի:

—Էվվէթ, Փագաթ, օրթագլըղա գապուլ իթմէքլիք իշին, պիր շարթ-թէքլիֆինէ մէճպուրուգ:

—Տիմէք տիր քի, տահա շարթ-լա՞րտա վար տըր, էօլլէ՞ մի... է՛յ, արթըգ պունա հիշ տիեէճէք Եօգ, արթըգ պու բէք շայեանը մէմու-նիյեէթ պիր հալտիր:

—Էվվէլա օլ հագըընտա սէօյ-լէնմէքտէ օլան ազվիյեաթալարըն եա-լան վէ եախօտ պիէսա օլմալա-

ըննը պիղէ իսպաթ իյլէմէլիսին :

—Տօղրուսու , բէք նէզաքէթլի վէ բէքտէ թէրպիյեթլի հալ վէ հա-
րէքէթլէրտէ պուլունմագտասընըզ,
- տէյի պաղըրտը Տէլմար գօրգու
վէ շաղապընը սէթր իլէ իսթիհզա-
եա պաչաեբը պիր գահգահա իլէ
կիւլէրէք , տիմէքտիր քի սիզ , պու
թէքիֆլէրէ , պիրէր միւքեաֆաթ
նազարըյա պադմագտա օլմալը-
սընըզ :

—Խայր , գաֆատար , խայր , պիզ
գաթան սիզէ պիր միւքեաֆաթ ի-
թասընա գալքըշմանըպ , եալընըզ
չունու անլաթտըրմագ իսթէմէք-
տէյիզ քի , պիզ պիր խային վէ խըր-
սըզը , նէ քէնտիմիզէ քէհեա տէյի
թանըեապիլիրիզ , վէ նէտէ շիրքէ .
թիմիզտէ սագլանապիլիրիզ :

—Տիմէքտիր քի , պէն խային վէ
խըրսըզըն պիրի իմիչիմ , էօյլէ՞ մի :

—Էօյլէ օլուպ օլմամասընը իս-
պաթ իթմէքլիք , սէնին էլինտէ տիր .
էօյլէ օլմատըղընը իսպաթ իյլէմէ .
տիքճէ , սէն պիզիմ իլէ շէրիք օ-
լամագսըն . . . վէ պունու իսպաթ ի-
չին տախի , բէք սատէ պիր թարիզ
վար տըր :

—Նէ՞ իմիչ օլ տէտիկինիզ թա-
րիզ պագալըմ :

—Շիմտի սէնին իլէ , տօղրու սէմ-
թիմիզին բօլիս գօմիսէրի պապա Շա-
պէրէ կիտէրիզ , մէրգում բէք իեի
պիր զաթ տըր , վէ քէնտիսինէտէ ,
«Միւսիւ Շապէր , պիզէ , շէրիքլէ-
րիմիզտէն պիրինին ալէյհինտէ պիր
թագըմ շէյլէր սէօյլէտիլէր իսէտէ ,
մէրգում շէրիքիմիզ պուլունան գաթ

տա , քեամիլէն ինքեար իյլէմէքտէ
տիր , վէ մէրգում շէրիքիմիզտէ իշթէ
պու զաթ քէնտիսի տիր . էկէր ֆիլ-
վագը , մէրգում սապըզալը պիր ա-
տէմիսէ , էլպէթթէ սիզտէ էչքեալ
ու ահվալինին իչարաթը պուլուն-
մագտա տըր . իմտի , օլպապտէ քէս-
պի վուգուֆ իյլէմէք իչին , միւսիւ
Շապէր , տօղրուլուպ սիզէ կէլմիչ
օլտուղումուզտան , բէճա իտէրիզ ,
լագըմ կէլէն վուգուֆիյեթլի հիմ-
մէթ իտինիզքի , պիզտէ , իչիմիզտէ
պիր խային խըրսըզ պուլունմատը-
ղընը պիլէրէք , քէմալի էմնիյեթլի
իւզրէ օլապիլէլիմ տէրիզ : իշթէ
պէօյլէ , գաֆատար , էկէրչի քէնտի
ապտէսթինտէ հիչ պիր չիւքհէն եօզ
իսէ , շիմտի պիզիմլէ պէրապէր պա-
պա Շապէրէ կիտէրսին , վէ եօզ , է-
կէրչի գապուլ իթմէեիպտէ բէտտ
իյլէեէճէք օլուր իսէն , օլ վագըթ
պիզտէ անլարըզ քի , ալէյհինիզտէ
սէօյլէնէնլէր սահիհ իմէչլէր . վէ հա-
լիլէ իչիմիզտէնտէ սէնի տէֆ իտէ-
րիզ . էօյլէ հիտտէթլէնմէք , վէ էօյլէ
պաթօն սալլամագ կիպի շէյլէր
բարա իթմէզ , չիւնքի , պիզ բէհ-
լիվան տէկիլիզ . էմմա , սէն օլ եօլ-
տա գահրամանըզլարա տախի չը-
գըշարագ , պիզէ հագարէթէ գալ-
գըշըր իմիչսին , օլ վագըթ պիզտէ
պապա Շապէրէ միւրաճատթ իլէ
խապէր վիրմէքլիկէ մէճպուր օլու-
րուզ , վէ իշթէ մէրգումտա ուզագ-
տա օլմաեբըպ շուրաճըգտա տըր . . .
քէզալիք մէրքէզ տախի բէք եա-
զընտա տըր . . . անլատընմը , պագ ,
տիւչիւն , վէ պիզէ պիր ճէվապ վէր :

Պու թէհատա իւզերինէ , կերչի Տէլմար հիչ սէս չըգարմաեըպ սիւ- քիւթ իյլէտի իսէտէ , խըյմու զա- զապընտան նաչիտէ տօտաղլարընը ըսըրմաեա պաչլատը :

Տիւրաթօն թէքրարէն քէլամէ աղապ պիրլէ ,

— Փագաթ , ֆափաթ , եա՛հու , պապա Շապերէ՛մի կիթմէ քիւք , մեր- քէզէ՛մի կիթմէ քիւք . . . պունլար սե- նին իչին տէկիւ տիրէր , էօյլէ տէկի՛ւ մի . . . լաքին , պու ճիւմիէ իլէ տախի՛ զօրգմա , քէմալի էֆիյեէթ իւզրէ օ՛լ , պիզ սէնի էլէ վիրմէեիզ , չիւնքի , պիզիմ իչիմիզ խէֆիյեէիք տէկիւ տիր . իմտի , էկէրչի սէն քէնտի խայ- ընը իսթէր իսէն , հէման շուրատանս սէսսիզճէ սըրրազըպ կիթմէլիսին . օլ վագըթ պիզտէ սէս չըգարմա- եըզ , ֆագաթ , էկէրչի սէն պիր ֆէ- նալըղա գաւզըչըր իսէն , օլ վագըթ պիզ տախի , պիթթապի , պապա Շա- պերէ միւրաճաթա մէճպա՛ւր օ- լուրուզ . . . - տէտի :

Տիւրաթօնտն պու թէքիֆի իւ- զէրինէ կերչի Տէլմարըն բէնկի աթտը իսէ տէ , իզթիրապը տէրունինտէ զապթա միւզթէտիր օլամաթըչըն- տան , իսթիհզա իւզրէ պիր կիւլմէք- լիք քիւթախլըղընա գաւզըչտը , վէ :

— Պէն պիր պուտալա տէկիլիմ քի սիզին կիպի հէրիֆլէրէ քէնտի հագըրմտա էֆիյեէթ վիրմէքիկէ թէնէզղիւլ իլէ , վէ մահզասիզին կի- պի ատէմլէրէ քէհեա օլմագըզ շէ- րէֆի նիյեէթ վէ զայրէթիլլէ , կի- տիպտէ բօլիստէն , հիւսնի հալիմէ տալիւ պիր շէհատէթնամէ թալէպ

իտէեիմ . թէչէքքիւր իտէրիմ , խայ- լի վագըթտան պէրու մէզքիւր շէ- րէֆէ նալիլ օլա կէլմիչիմ տիր . . . ֆագաթ , սիզ պէնիմ գըլմէթիմի սօնրատան պիլիպ , վէ եինէ պէնի ա- րաեաճագ սընըզ տըր էմմա , սօն բէ- չիմանլըգտա ազճէ էթմէեէճէքտիր

— Դաֆատար , սէնին պու սէօյ- լէեիչինին թարզը , ատէթա պիւ- յիւք Պօնաբարթըն Սէնթ-Էլէն ա- տասընտաքի սէօյլէլիչինէ պէնզէ- մէքտէ տիր , -տէտի Տիւրաթօն ու- մուզլարընը սիլքէրէք , վէ ճէմիլէէ- թի տաղըտարագ , - իմտի , մատամ քի սէն Պօնաբարթվարի պիր թարզ- տա լագըրտը իյլէտին , պէնտէ սա- նա Պօնաբարթըն պիր քէլամընը տէր- խաթըր իթտիրէեիմ , մալիւմեա , նէ՞ տէմիչ տիր , էքէնտի քիրլիմիզի , քէնտի իչիմիպտէ եըյգ աեալըմտա , խարիճէ սըրր վիրիպ ըիւսվայ օլմա- եալըմ՝ տէմիչ տիր . հայտէ կիթտէ , իչիլէ պիզտէ էօյլէ՛ եաբալըմ :

Տէլմար , օլ անէ տէկին քէնտի նուֆուզ ու թէէստիրի թահթընտա պուլունան , վէ տիհանընը աչարագ հիչ պիր գարչըլըզ վիրէմէեէն պիր ատէմին , օլ մէրթէպէ թահգիրինէ թէհամիւլ իտէմէտիկինտէն , կեր- չի , էմրի պասիրէթէ գարչը հարէ- քէթ պիրլէ , հիտտէթ իւզրէ ճէվապ վիրմէքիլլէ ազմ ու նիյեէթինտէ պուլունտու իսէտէ , պիրտէ օլ հէն- կեամտէ օտա գաբուսու տուր աչը- լարագ , Բիէթըր իչէրի կիրտի , վէ :

— Աֆվ իտէրսինիզ , էֆէնտիլէր , զանն իտէրիմ քի , միւսիւ Մօրիստէ պուրատա օլմալը տըր , էօյլէ տէ :

տիւր , աճապա սահի՛հ մի տիր , —
տէտի :

— Իշթէ միւսիւ Մօրիսսէ , — տէ-
տի Տիւրաթօն մէրգումա իշարէթլէ
Տէլմարը կէօթէրէրէք . — Տօսթում ,
էկէր միւրատընըզ քէնտիսիյէ կէօ-
րիւշիւպ գօնուշմագլըզ իսէ , պու-
եուրունուզ իշէրի , պուրատա սէր-
պէսթճէ գօնուշապիլիրսինիզ , չիւն-
քի զաթէն պիզ կիթմէք իւզրէեիզ :

Պատէհու , տիկէր արգատաշա-
րը պըրագըպ կիթմէքտէ իքէն , Տիւ-
րաթօն՝ Տէլմարըն եանընա եագլա-
շարագ , վէ եավաշճաճըզ սէօյէ-
եէրէք ,

— Սանա թէնպիհ իտէրիմ քի , ար-
թըզ պուստան պէօյլէ , պիր աահա
պու գահվէտէն իշէրի աեագ պաս-
մաեասըն , — տէտի :

Վէ Տէլմար իլէ Բիէթրիեի օրա-
տա պըրագարագ , քէնտիսի տախի
տիշարը չըգտը :

Տէլմար հիշ պիր տէֆա Բիէթրի-
եի կէօրմիւշ օլմատըզընտան , վէ գա-
թէնտէ հիտտէթլէնմիշ օլտուղուն-
տան , տարղըն տարղըն վէ չիւբհէ-
լի պիր սուրէթտէ տիք տիք մէր-
գումա պագմաեա պաշատը , վէ օլ
հալտէ Բիէթրի տախի , շիտտէթլի
պիր թարզ իւզրէ թէլաֆֆուզ ի-
տէրէք , մէրգումա խիթապէն ,

— Միւսիւ Մօրիսսէ , զայէթլէ
խուսուսի վէ զայէթլէտէ միւթէնա
պագը խղուսուլար հագգընտա , սի-

զինլէ կէօրիւշմէքլիք շէրէֆինէ նա-
յիլիյեթի արզու իյլէմէքտէեիմ , —
տէտի :

— Էֆէնտի , էվվէլա քէնտիսիզին
քիմ օլտուղունու պէեան իտիպ , վէ
միւրատընըզընտա նէտէն իպարէթ
պուլունմասընը պիտիրմէլիսինիզ , —
տէյի ճէվապ վիրտի Տէլմար :

— Միւսիւ Մօրիսսէ , էկէր միւ-
սաատէ պուեուրուր իսէնիզ , պէօյլէ
եիւքսէք սէս իլէ լագըրտը իթմէ-
եիպ , եավաշ սէօյլէմէնիզի ըէճա ի-
տէրիմ , չիւնքի ճամ գարունուն ար-
գատընտան իշիտէն օլապիլիր . հաթ-
թա , հէմ եավաշ սէօյլէմէլիեիզ , վէ
հէմտէ բէնճիրէնին էօնիւնէ կիթ-
մէլիեիզ . — տէտի Բիէթրի ,

— Պու մէրթէպէ իհթիեաթ իւզ-
րէ պուլունմագլըգտան սէպէպ նէ
տիր , էֆէնտի :

— Պագընըզ սիզէ սէպէպինի սէօյ-
լէեէեիմ , միւսիւ Մօրիսսէ . . . էվ-
վէթ , սէպէպինի սէօյլէեէեիմ , ֆա-
գաթ , աֆվ իտէրսինիզ էմմա , զանն
իտէրիմ քի , զաթընըզ պէնի թա-
նըմագտա օլմամալըսընըզ , էօյլէ տէ-
կի՛լ մի :

— Էվվէթ , չիւնքի սիզի իլք տէ-
ֆա օլարագ կէօրմէքտէեիմ . . .

— Խայր , իլք տէֆա տէկիլ տիր ,
շիմտի , կէրչի պուստան էվվէլ տախի
կէօրտիւ իտինիզ , լաքին , պէն զա-
գէթա օգումագտա օլտուղումտան ,
տիգգաթ իտէմէմիշ օլմալըսընըզ ,
տիշարտա պասթօնունուզու սալլա-
եարագ պուրաեա կիրմէքտէ իքէն ,
էլիմտէքի զագէթանըն եըրթըլմա-
սընա սէպէպ օլտու իտինիզ . . .

— Եւ, էօյլէ՛ մի, շուրատա գարու-
նուն եանընտա օթուրան զաթընըզ
իտինիզ, էօյլէ՛ մի:

— Էվվէթ, միւսիւ Մօրիսսէ, վէ
հաթթա, պուրատա իչերուտէ քէն-
տի չէրիքլերինիզլէ տօսթլուղա վէ
ախզ ու իթաեա տայիր պէ յնինիզ-
տէ կիւզէրան իտէն միւքեայլմէ վէ
միւճատէլէնին քեաֆֆէսինի տախի,
հարֆի հարֆինէ իչիթմիչիմ տիր:

— Մի՛զ մի, — տէտի Տէլմար պիր
ատըմ կէրի չէքլէրէք, — լաքին, նէ՛
տիմէքտիր պու, պունտան մագսէ՛ տ
նէ տիր:

— Մագսէտին նէ օլտուղունու
անյաեաճագսընըզ, միւսիւ Մօրիսսէ,
ֆագաթ, նասըլ քի սէօյլէտիմ, քէ-
րէմ իտիպ հէմ եավաչճաճըզ գօ-
նուչմալըսընըզ, վէ հէմտէ բէնճիրէ-
նին եանընա կիթմէլիեիզ, զիրա,
պուրատա հէրնէ քի սէօյլէր իսէք,
տիչարըտան իչիտիլէճէք տիր:

Բիէթրի պունու սէօյլէտիկի վա-
զըթտա բէնճիրէնին եանընա տօղ-
րու կիթտիկինտէն, Տէլմար տախի
արգասընտան կիթտի, վէ մէրգում
հագգընտա տէրքեար օլան չիւբհէ-
սի կիթտիքճէ արթմագտա օլտու-
ղունտան, աճապա թանըմատըզը
մէրգում քիմ տիր տէյի տիւչիւնէ-
րէք, հայէա եիւզիւնտէն եօգարը
պագմագտա օլտուղու թագտիրտէ,
եավաչճա սէօյլէմէկէ պաչլաեարագ,

— Էֆէնտի, սիզ պու գահվէեե
նէ՛ նիյեէթէ մէպնի կէլմիչսինիզ տիր
, — տէտի:

— Միւսիւ Մօրիսսէ, պու սիւալի-
նիզ կէրչի բէք շայեանը թէաճճիւպ

իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի ճէ-
վապընը վիրէեիմ: Սիզին պուրա-
տա օլտուղունուղու պիլտիկիմտէն,
կէլիպ սիզի պէքլէմէքտէ իտիմ:

— Բէք ալէա, լաքին, նիհայէթ
սէօյլէեինիզ պագալըմ, միւրատը-
նըզ նէ տիր, նէ՛ իսթէրսինիզ:

— Կիւզէլ պիր գատըն հագգըն-
տա, սիզինլէ, պիր սուրէթի մահրէ-
մանէտէ օլտուղու հալտէ գօնուչ-
մագ իսթէրիմ:

— Լաթիֆէ՛ մի իթմէքտէսինիզ,
եօգսա ճիտտի՞ օլարագ մը սէօյլէ-
մէքտէսինիզ:

— Հէմ ճիտտի վէ հէմտէ քեա-
միլէն ճիտտի օլարագ սէօյլէեօրում,
միւսիւ Մօրիսսէ, էվվէթ, տիլպէր
պիր գատըն հագգընտա գօնուչ-
մագ իսթէմէքտէեիմ. իմտի, աչըզ
սէօյլէեէեիմ, սիգտախի բէք ալէա
պիլիր վէ թէսլիմ իտէրսինիզ քի,
մատամ պարօնէ տը Մօնկլա, բէք
տիլպէր պիր գատըն տըր... հա՛,
նէ՛ տէրսինիզ, էօյլէ տէկի՛լմի:

— Աճա՛յիպ, — տէտի Տէլմար քէ-
մալի տիգգաթ իւզրէ Բիէթրինին
եիւզիւնէ պագարագ, — տիմէք տիր
քի սիզ մէրգումէնին թարաֆընտան
կէլմէքտէսինիզ, էօյլէ մի...:

— Էվվէթ, պէն մէրգումէնին թա-
րաֆընտան կէլմէքտէեիմ. պէս պէլ-
լի մէրգումէ, միւճրիմիյեէթի տէր-
քեար օլան պիր ճէմիյեէթտէ մէտ-
խալի պուլունտուղունտան, Սէն-Լա-
գար հագպսանէսինէ իլգա իտիլմիչ
օլմալը տըր. նասըլքի պէն քէնտիմ
տախի օրատան չըզմըլըմ տըր. վէ
հիչ չիւբհէ ճալիզ տէկիլտիրքի, բէք

չօգ տէֆալէր, քէմալի աչգ իւզրէ, պուս իթմէքլիք իգպալինէ նայիւ օլտուղունուզ օլ բերիլէրէ մախսուս պուլունան էլիլիէ եազմըչ օլտուղու շու թէզքէրէտէ, սէօլէտիկիմին սահիհլիկինի թաստիգ իյլէեէճէք տիր. կէրչի, մէրգումէ հատտէն զիեատէ սօֆուլուզ վէ բաքիգէլիք սաթա. բաք, սիզին իլէ, խայլի վագըթլար, անճագ կիւնահսըզճա պիր մու. հապպէթ իւզրէ, իմբարը էվգաթ իյլէմիչ օլմասընը իտտաա իյլէմէք. տէ իսէտէ... արթըգ ճնա իսթէ. եէն ինանա պիլիր:

Տէլմար, Լուիզանըն մէզքիւր թէգ. քէրէսինի օգուճագլա մէշղուլ պու. լունտուղունտան, Բիէթրի թարա. ֆընտան զուհուրա կէլմիչ օլան հար. ֆէնտազըզը, եա իշիթմ միչ օլ. տուղունտան, վէ տէ եախստ գար. շըլըգ ճէվոպ վիրմէք իսթէմէտի. կինտէն, քէլամէ աղագ պիրլէ:

—Վագաա, պէնիմ եանըմաա, Լուիզանըն պիր թագըմ էվրագը պուլունտուղու կիպի, գայտը վէ. լատէթի քեաղըտը տախի պուլուն. մագաա տըր, վէ մէրգումէտէ, մէզ. քիւր քեաղըտը քէնտինէ կէճնտէր. մէքլիկիմի ըճճա իյլէմէքտէ տիր. ֆագաթ, օլ պապտէ ուֆագ պիր կիւճիւք պուլունմագաա տըր. շէօլ. լէ քի, մէզքիւր քեաղըտը պէն սի. զէ թէսլիմ իաէմէեէճէկիմտիր:

—Ա, ա, ա:

—Արթըգ սիգ իսթէտիկինիգ գա. տար իգհարը թէաճճիւպ իտինիգ, պէն անը սիգէ միւմքին տէկիլ տիր վիրէմէեէճէկիմտիր, չիւնքի, էվ-

վէլա պէն սիզին քիմ օլտուղունուզու պիլմէմ, վէ իքինճիսի տախի, Լուի. զանըն մէզքիւր վէլատէթ գայտը քեաղըտընը նէ եաբաճաղընըգա տայիր հիչ պիր մալիւմաթըմ պու. լունմագաա տէկիլ տիր... վէ պուն. տանտա գաթինագար, պու ճիհէթ. լէր պէօլէ օլմասայար պիլէ, եինէ պէն սիգէ, էմնիյեէթ իտիպտէ, էօլ. լէ պիր միւհիմմ քեաղըտը վիրէմէ. եէճէկիմտիր:

—Աճա՛յիպ, աճա՛յիպ:

—Էվվէթ, եինէ սիգ, պէնիմ պու սէօլէտիկիմէ էհէմմիյեէթ վիրմէ. եէրէք թէաճճիւպ իյլէեիլիլի. վա. գաա, մէզքիւր քեաղըտըն սիգէ հիչ պիր էհէմմիյեէթի եօգ տուր, լաքին, պէնճէ բէք պիւլիւք էհէմ. միյեէթի վար տըր, պէնիմ եանըմ. տա պիր թէէմինաթ տիմէք տիր, անը սագլամագլըղա պէն մէճպուր պուլունմագաա տըրմ:

—Լաքին, միւսիւ Մօրիասէ, մէզ. քիւր քեաղըտ, գա՛նդի խուսուս. տա պիր թէէմինաթ մագամընտա պուլունմագաա տըր:

—Արթըգ անըտա սիգէ սէօլէմէք. լիկէ պօրճուլ տէկիլիմ:

—Պագսանտեքըզ, էլմասըմ, է. սէֆ իտէրիմ քի սիգ պէնիմ գալպի. մի գըրմագտաաքըզ, վէ պուտա հէնուզ կէնճ վէ թէճրիւպէ սահի. պի օլմատըղընըգտան նէչէթ իյլէ. մէքտէ օլմալը տըր, իեի եա, մէ. կէրչի, պարճնէնին պէնիմ կիպի պիր նէտիմ սօսթու տլէյհինտէ, պու մէրթէպէ էմնիյեէթ սիզլիք իաիպ վէ էսրար սագլամագլըղա գալըզմա.

նըզ, ճախիզ օլապիլի՛ր մի. . : Ա՛, միւսիւ Մ օրիսսէ, սիզ պու էմնիյեթ. սիզլիկինիզլէ, իեի պիր յէյ եարմադատա օլմատըդտան պաշգա, բէքտէ ֆէնա պիր շէյ եարմադատաընըզ : Եկէր պէն պիր ֆէնա ատէմ օլմուշ օլսա իտիմ, սիզէ գարշըլըդ պաշգա տիւրլիւ մուամէլէտէ պուլունուր իտիմ. հալ պու քի, էօյլէ ատէմլէրտէն օլմատըլըմտան, պիգտէն քիպարճա պիր ինթիգամ ալմագլա իքթիֆա իտէրիմ, եանի, սիզին էմնիյեթսիզլիկինիզէ գարշըլըդ, պէն պիւյիւք պիր էմնիյեթ իպրազիյլէ, պիւյիւք պիր հիւանի իպրէթ վիրմէք իսթէրիմ :

— Սիզին էմնիյեթիսիզէ պէնիմ իհթիեաճըմ եօգ տուր, — տէյի ճէվապ վիրտի Տէլմար, Բիէթրինին իսթիհզաքեարի հալ վէ սէօյլէեիչինտէն տահա զիեատէ շիւրհէ վէ մէրադ իւզրէ մէրգումու տիգդաթ իտիպ եօգարտան աշազը պիր սիւզլէք, — սիզին հալ ու հէյեթիեիզտէն տնլաշըլըդընա նէգարէն, զայեթլէ հիլէպազ պիր ատէմէ պէնզէմէքտէ օլմալըսընըզ. պու սէօյլէտիքլէրինիզին թա հթընտա պիր կիզլի տօլապ գուրուլմագտա օլմալը տըր :

— Ա՛, պուենու սիզէ եագբշտըրումատըմ, միւսիւ Մ օրիսսէ, պէն իսէ սիզի բէք ագըլը պիր ատէմ տիր տէյի զանն իյլէմէքտէ իտիմ, չիւնքի, էկէրչի բէք գէքի պիր ատէմ օլմուշ օլմասա իտի, Պարօնէ կիպի պիր գատըն անը գալըգպաա, քէնտիսինէ նէտիմտօսթլուղա վէ ազըլ

հօճալըլընա գտպուլ իթմէզ իտի տիմէքտէ իտիմ Տիմէքտիր քի, մէզպուրէ ալտանմըշ օլմալը տըր, աշգու սէվտանըն կէօզլէրի պազլը օլուր տէրլէր, բէք սահիհ տիր, մուհապպէթինտէն նաշի սիզէ էմնիյեթ իտիպ թէպլիմ օլմուշ օլմալը տըր. հա՛, նէ՛ տիւրսինիզ, էօյլէ տէկի՛լ մի տիր, մէզպուրէ սիզէ տիւտատտէ տէկի՛լ մի տիր, հայտէյիւնիզ, սազլամաեընըզ, էօյլէ օլմասընը իգրար իտիսիզ. . :

— Կիտինիզ իչինիզէ, պէնիմ իգրար իտէճէք հիչ պիր իչիմ եօգ տուր :

— Պէն բէք ալէա պիլմէքտէեիմ քի, մէզպուրէ պարօնէ, հագգընըդտա տէրքեար օլան աշգու սէվտասընտան նաշի, քէնտի գօճատընա գարշը պիվիֆալըլը իրթիքեապ իյլէմիշ տիր. . . պիչարէ վէ պէտպա՛խթ պարօն. . . :

— Լուիղա հիչ պիր վագըթտա պէնիմ մէթրէսիմ օլմամըշ տըր. էկէր սիզ մէրգումէեի իեիտէն թանըմագտա օլսա իտիսիզ, էլպէթթէ էօյլէ օլմասընը սիզէ սէօյլէմիշ օլաճագ իտի. լաքին, թէքրարէն սէօյլէրիմ, նէ՛ լագըմ տըր պօշ լագըրտալար, կիտինիզ իչինիզէ, պուրատա աշգու ալէագատան պահս իթմէքլիկէ, նէ պիր լիւզուլմ վար աըր վէ նէ տէ պիր միւնասէպէթ. սիզին միւրատընըզ պէնտէն, մէրգումէնին վէլատլթի քեաղըտընը ալմագլըդ իտի, էօյլէ տէկի՛լ մի, հալ պու քի պէնտէ, միւմքին տէկիլ տիր, վիրմէեէճէկիմտիր, վա՛ր մը տըր սալիր

պիր սէօյլէեէճէկինիզ . նիհայթիմ , հօչճա գալընըզ տօսթում :

—Պէնի տիմնէեհինիզ, միւսիւ Մօրիսսէ, աղաճըգ տուրունուզ, աղաճըգ սապըրլը օլունուզ . շու շիմտիքի սէօյլէտիկիմի ունութմաեըպ , տէր խաթըր իտինիզ , սիզ պանա գարըը էմնիյեէթսիզլիք իպրազ իթտիկինիզ հալտէ, մուղալիրի օլտրադ, պէն իսէ սիզէ , քէմալի էմնիյեէթ իւզրէ չօգ շէյլէր սէօյլէեէճէկիմ տիր :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ, սիզին, նէ սէօյլէեէճէքլէրինիզէ վէ նէտէ էմնիյեէթինիզէ, հիչ պիր լիւզումում էօգ տուր :

—Պագընըզ սիզէ պիր շէյ սէօյլէեէեիմ, միւսիւ Մօրիսսէ , պէնի, քէնտի շէրիքլէրինիզին եաբտըզլարընը եաբմադըզա, եանի սիզի բօլիս գօմիսէրի պապա Շապէր նէզտինէ չըգարմագըրգ թէհտիտինէ գալըչմագըրգա, մէճպուր իյլէմէեհինիզ . նասըլ քի սիզէ սէօյլէտիմ, պուրատա պէյնինիզտէ կէչէն միւքեալէմէնին քեաֆֆէսինի իշիթմիշիմ տիր :

—Վազիֆէմտէն խարիճ , իսթէտիկինիզ գատար իշիթմիշ օլունուզ . մէրգուման գէվգէքլէրէ վիրտիկիմ ճէվապը սիզէ տախի վիրէրէք սէօյլէրիմ քի , պուրունուրունուզ, իսթէտիկինիզի եաբընըզ , պէնիմ էօյլէ բօլիստէն մօլիստէն գօրգաճագ հիչ պիր հալիմ պուրունմագտա տէկիլ տիր :

—Պէն սիզին , պիրտէ Ոէն-Լամպէր իսմի թաշըմագտա օլտուղունուզու պիլմէեօր իտիմ . հալ պու

քի, արգատաշարընըզըն սէօյլէտիքլէրինի իշիտէրէք, անը տախի անլամըշ օլտում . . . հէր նէ հալ իսէ, սիզին նէ չիչէք օլտուղունուզու , կէրչի պէն , քէնտի արգատաշարընըզտան զիեատէ պիլմէքտէ իսէմտէ , զարարը էօգ տուր , գօրգամաեընըզ , նասըլ քի վատ իյլէտիմ , սիզէ պիր ֆէնալըգ եաբմատըզտան պաշգա, էմնիյեէթ իտէրէք իֆշայի էսրար տախի իթմէք իսթէրիմ : էվվէլա շունու սէօյլէեէեիմ քի , պէն սիզին ասըլ իսմինիզի տախի պիլմէքտէեիմ , Տէլմար տըր , էվվէթ , Ատալպէր Տէլմար տըր : Վալիտէնիզ, սիզ տահա ալթըր եէտի չաղլարընտա իքէն , վէֆաթ իթմիշ տիր . վէ մէրգումէնին գօճասընըն իսմի Մ. Ժան Տէլմար օլուպ, վէ անճագ իքի սէնէլիք էվլի իքէն , մէրգում տախի վէֆաթ իյլէմիշ տիր : Եա իշթէ պէօյլէ տիր , պագընըզ շիմտի , նասըլ թէաճճիւպ իտիպ վէ տիւչարը խէվֆ օլտրագ եիւզիւմէ պագմագտասընըզ : Լաքին, հազգընըզտա վար տըր, նէ գատար գօրգուպ շիւբհէ իթսէնիզ ճայիզ տիր , զիրատէկիլ եալընըզ գօրգաճագ , իլլա , տիթրէեիպ ալթ իւսթ պիլէ օլաճագ պիր հալտէ պուրունմագտասընըզ ֆագաթ գօրգամաեընըզ, եալընըզ շունա տիգգաթ իտինիզ քի , պէնի կիւճէնտիրմէեհինիզ , ագըլաննէ հարէքէթ իտէսինիզ . վէ օլվագըթ բէշիման օլմատըգտան պաշգա, մէմունն տախի օլուրսունուզ :

Տէլմար պուրունն իւզէրինէ , պիր խայլի վագըթ սիւքիլթ իւզրէ

տուրմանա պաշտար , վե թէան՝
ճիւղ, վե հիտտեթ վե տէնչէթինտէն
նաշի էջքեալը պէկիշիկերէք էնվարի
հալու հեյեթթ քեսպ իյլետի, վե նի
հայէթ պիր նեվի էլէմաք վե ար
սրգնա թեպէսսիւմ իւզրէ քելամէ
աղազ պիրլէ.

— Պէն սեղէ պիր շէյ սէօյլէեէ.
եմմի, հէր պիր հալու հարեքե-
թինիգ իմա իյլէմէքտետիր քի, սիզ
բէք պէլալը վե բէքտէ ֆէնա պիր
ատէմ օլմալըսընըգ . . . - տէտի.

— Նէ՛ գատար զարիպ պիր հալ,
զանն իտէրսին քի , կէրէք սիզ վե
կէրէք տօթուսնուզ պարօնէ տաթի
այնի իտրաք վե այնի տիգգաթա
մալիք պուլունմագտա օլմալըսընըգ,
էվվէթ, զանն իտէրսին քի , փքինիգ
տաթի այնի գանը թաշըմագտասը
նըգ, զիրա, մէրգուսն տաթի, պէնիմ
հազգըմտա , այնի էֆքեար վե այնի
լիթիգատը պէեան իյլեմիշ տիր .

Տէլմար ճիւղիճէ ֆէնա պիր թե-
ֆէքքիւր տէրեասընա տալարագ
բէնչէյի իզմիրապը ազիմ բէնչէ-
սինտէ պուլունտուզտան սօնրա ,
իւմիա քէսիքիկինէ տիւչէն ատէմ.
լէրէ մախսուս օլտուզու սուրէթտէ
քէնտինճէ թութաճաղը պիր թա-
րիգէ, ագըպէթքեար պիր գարար
վիրէրէք .

— Բէք ալէա, իշթե շիմտի ինքեթաթ
օլտուս քի, սիզին իլէ պէն պաշա
չըգամանաճալըստըր . . . սիզէ հէր
պիր շէեին, տօղրուսունու սէօյլէ-
մէքիքտէն պաշգա , պիր թարիպի
սէլամէթ պուլամանաճաղըմտըր . . .
չիւնքի սիզ հէր պիր շէեի, նօգթա .

սը նօգթասընա պիլմէքտէսինիզ ,
ինքեար իթմէքիք պիհուտե տիր ,
հէր նէ գատարտա ինքեարտա պու-
լուսամ բմատամ քի պիր կիւն, խան
նախան իգրարա մէնպուր օլաճա-
ղըմտըր, ագըլըլըգ , պու կիւնտէն
իգրար իտիպտէ գուրթուլմագլըգ
տըր. իմտի, սիզէ տօղրուսունու սէօյ-
լէրիմքի , շիմտի պէնտէ պէչ բա-
րալար պուլունմատըգտան պաշգա,
իւմիա վե միւրաճաաթ իտէճէք հիչ
պիր ատէմ վե հիչ պիր լմաճէլլիմ տա-
լսի պուլունմագտա տալարը. վե, քիմ
պիլիք, պէլքի օլ պէնիմ նանքէօր
չէրիքլէրիմ , կիտիպ պէնի բօլլինէ-
տէ խապէր վիրէճէքլէր տիր , չիւն-
քի , քէնտիլէրէ պիր ֆէնալըգ եա-
րարմ տէյի գօրգուալ շիւբէ իյ-
լէմէքտէ տիրլէր . Շիմտի անը պիլ-
մէմ քի , սիզին միւրատընըգ նէ
տիր , պէնտէն նէ իսթէմէքտէօի-
նիգ, էլպէթթե պիր միւրատընըգ
օլմալը տըր, էկէր էօյլէ օլմատա իտի,
պէօյլէ պէնի քարանքըպտա պուլմալ
իտինիզ, Ալլան վիրէյտիտէ , սիզէ
խախտանէ հէր շէյի սէօյլէտիկիմ-
տէ , քէնտիմ իշին պիր մէնֆաաթ
հասըլ օլա իտի . . . պազալըմ, ին-
չաալլան էօյլէ օլուր . պու պիր զար
օեունու տուր , կէրչի եա իեի չը-
գանագ տըր վե եատա ֆէնա , լա-
քին , նէ՛ չարէ . . . մատամ թի մէն-
պուրում , մէգքիւր զարը աթըպտա
թալիիմէ միանթաղըր օլմալըբէմ . . .
զաթէն, պէն շիմտիէն գատար, պու
եօլտա բէք չօգ զաթ օեունալարընտա
պուլունմու շու մտուր . . . թիւլաասյի
քէլամ, էվվէթ , պէն , հիւքիւմէթ

Թարափընտան, Սէն-Լամպեր իս-
միյլէ արանըլը պ գովալանմըլմաբը,
չիւնքի գումար օեռնունտա հիյլէ-
պազըգ իլէ Թութուլմուշումտուր.
վէ, էվվէթ, պէնլմ տարլ իսմիմԱ.
տալպէր Տէլմար տըր, վէ ոու իսմ
իլէ տախի, զըեապէն, պէշ սէնէ
քիւրէկէ աթըլմագըգ հիւքմիւնիւ
կիյմիչիմտիր:

—Նէ սէօյլէեօր պու ատէմ,-տէ-
յի հայգըրաը Բիէթրի էշքեալըն-
տա վահչիճէ պիր մէսէրքէթ էսէրի
հասըլ օլուպ,վէ էլլէրինի պիր պի-
րինէ գավուշտուրարագ,- քիւրէկէ
կէօնտէրիլմէքլիք մի . . . տիմէք
տիրքի, քիւրէկէ կէօնտէրիլմէք-
լիք ճիւայէթիլլէ տախի միւճաղաթ
իտիլմիշ տիր. . . օհ, նէ գատար-
տա մէմուռն վէ մէսրուր օլունաճագ
պիր հալ. . . չօգ իեի, չօգ կիւզէլ:

Տէլմար մէրգուսուն պու հալինի
կէօրտիւքտէ, պիր տիվանէ տիր
զաննընա զահիպ օլարագ, քէմալի
թէհայիւր իւզրէ եիւզիւնտէն եօ.
գարը պագմաեա պաշլաոը:

—Աման գուզում, ըճա իտէ-
րիմ,- տէտի Բիէթրի, խահիչինտէն
նէֆէսի տարալարագ,- շու սէօյլէ-
տիկինիղի թէքէրրիւր իտինիգ. . .
զիրա, իչիթտիկիմէ ինանմագըլըլմ
կէլմէտիկինտէն, ատէթա եանըշ
իչիթմիչիմտիր կիպի շիւքհէ իլլէ-
մէքտէեիմ, սահիհէն քիւրէք ճէ.
զասընա տախի չարըլմըշմըսընըգ
արը. . .

—էվվէթ, պէշ սէնէտէ քիւրէք
ճէգասընը շէքմէքլիկէ հիւքմ օլուն-
մուշում տուր, - տէտի Տէլմար, -

վէ սէպէպիտէ սախթէքիարըգ իթ-
մէքլիկիմ օլմուշ տուր. . . անլա-
տընը՞գ մը ուսթաճըղըմ, էվվէթ պու
պէօյլէ տիր, նասըլ, շիմտի մէմուռն
օլմագտամըսընըգ:

—Հայ հայ, վէ զիեատէսիլլէ մէմ-
ունն օլմագտաեբմ. . . աման եա
րէպպիմ, պիրտէ գալքմըշտա պա-
նա, աճապա մէմուռն օլմագտամը,
եբմ տէյի սիւալ իլլէմէքտէ տիր.
մէկէրչի պէօյլէ պիր շէյտէն մէմուռն
օլմամագըլգ, ճայիլ օլապիլի՞ր մի,
նէ՞ զանն իթմէքտէսինիլ, մէկէրչի
սիլ պէնի պիր միւնքիլի նիյմէթ մի
տիր զանն իլլէմէքտէսինիլ, - տէյի
պաղըտը Բիէթրի սէվինճլի պիմ
սէօյլէեիշ իլէ:

Պատէհու մէրգում ճէպինի գա-
րըշտըրարագ պին ֆրանզըլգ պիր
քեաղըտ չըգարտը, վէ մէգքիւր
քեաղըտը, կիթտիքճէ թէաճճիւ-
պի արթարագ պագա գալմագտա
պուլունան Տէլմարա իպրագ իլէ, -
Ազիլ տօսթում, սիլ պանա գալ-
գըպտա, քիւրէք ճէգասընա տախի
չարըլմըշ օլմանըգտան տօլաեը, ա-
ճապա մէմուռն օլմուշմուռնումտուր
տէյի սիւալ իլլէմէքտէսինիլ, իմ-
տի, պուեուրունուզ, մէզքիւր սիւ-
ալինիզին ճէվապընը ալընըգ, -տէ-
տիկիլլէ պերապէր, պին ֆրանզըլգ
գայիմէեի մէրգումա թագտիմ իյ-
լէտի, վէ, իլալվէթէն տախի,

—կէրչի պէն զէնկին պիր ատէմ
տէկիլիմ, անճագ տիչիմտէն թըր-
նաղըմտան արթըրմըշ օլտուղում
շու պին թանէճիք ֆրանգա մալիք
պուլունմագտաեբմ, իմտի պունու

գապուլ իտիպ ալմանըզը ընճա իտէրիմ. վէ պուճտանտա միւրատըմ պաչգա պիր շէյ օլմաեըպ, իլլա օլ քիւրէք ճէղասը հազգընտա գալպիմտէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղուճ էսէրի մէմնունիյեթի պէեան ու խպտթտան իպարէթ աիր, - տէտի. լաքին, պու ճիւմէ իլէ տախի, Բիէթրի, պէլքի Տէլմար օլ խուսուստա եալան սէօյլէմիշ տիր շիւբհէսինէ զահիպ օլտուղունտան, էլինտէքի պին ֆրանգըզ քեաղըտը ճիւզիճէ կէրի չէքէքէք.

— Ճագաթ, պէնիմ կիպի սէֆիլ պիր իթիֆաթըն սատէտիլիկինտէն իսթիֆատէ իտէրէք, գալգըպտա, պէշ սէնէ տախի քիւրէք ճէղասըյլա միւթթէհիմ գըլքնմըշըմ տըր տէյի էօկիւնիւպ եալան սէօյլէմիշ վէ պէնի ալտաթմըլ օլմաեասընըզ հա... գիրա, միւճրիմէր իչինտէ, օլ եօտա եալանլարը իրթիքեապ իտիպ, վէ քէնտիլէրճէ պիր շան ու իֆթիլսար ատտ իտէնլէր պուլունտուղու, չօգ տէֆա կէօրիւմիւշ տիր... լաքին, խայր, խայր, ազիզ տօսթում, եիւզիւնիւղտէն տախի աչիքեարսուրէթտէ անլաշըլմագտաթըր քի, սիզ օլ եօլտա գէվգէքլէրտէն օլմամալըպընըզ, պէնիմ սիզէ էմնիյեթիմ պուլունմագտաթըր. պու ճիւմէ իլէ տախի, էկէր պիւթիւն պիւթիւն էմնիյեթի իւզըն օլմագըլըմը իսթէր իտէնիլ, սիզէ պիր ուֆագ թէքլիֆիմ վարտըր, անը իճրաեա հիմմէթ իտիինիլ, չէօյլէ քի, սահիհէն Ատալպէր Տէլմար նամընա օլարագ, պէշ սէնէ քիւրէկէ կէ օնտէրիւմէքլիք ճէ-

զասընա հիւքմ օլունտուղունուզա տաիր պիր ե՛մին իտիինիլ, եէմինինիլէ իթիմատ իտէրիմ, վէ արթըզ օլ վագըթ, տէկիլ եալընըզ պին ֆըրանգըզ պիր միւքեաֆաթ իլէ գալըրսընըզ, իլլա տահա պիւյիւք վէ չօգ պիւյիւք միւքեաֆաթլարատանայիլ օլուրսունուզ, պու գատարըն, անճագ պիր մուգատտէմէ սաեըլաճաղընա էմին օլունուզ... Աֆվ իտէրսինիլ, սագըն պու սէօյլէտիքլէրիմի, սիզի իսքեաթ իտիպ ալտաթմագ իչին իրթիքեապ իտիւմիշ պիր թագըմ հավայի լագըրտըլար մագամընտա թութմաեասընըզ... իսպաթընը ան գարիպ կէօրէճէ կինիզտէ, աօլա շիւբհէնիլ օլմասըն. էվվէթ, էվվէթ, զիրա, պէնիմ իչին, պունտանտա պիւյիւք մէսէրէթպախշ պիր հավատիս օլամագ, նէ՛ սէօյլէեօրսունուզ, սէվին ճիմտէն, ատէթա տէլի տիվանէ օլմագտաեըմ... :

— Նէ՛ գատար պուտալալըզ իթտիմ, - տէտի Տէլմար, Բիէթրինին պու սէօյլէտիքլէրի իւզէրինէ կիրիֆթարը շիւբհէ վէ էնտիչէ օլարագ, վէ վիրմիշ օլտուղու էսրարը մէյտանէ չըգարըրտա, պատիի միւճազաթը ազիմէսի օլուր տէյի գօրգուսունտան նաչի տիթրէմէկէ պաչլաեարագ... լաքին, օլաճագ օլտու, արթըզ պունտան սօնրա, նէտամէթ կէթիւրմէքլիքտէն նէ՛ ֆայիտէ հասըլ օլուր... :

— Նէ՛ օլմագտասընըզ, իճթիմալ տիր քի պու պին ֆրանգըզ գայիմէնին սալսթէ պիր շէյ տիր շիւբհէ-

սինէ գահիւ պօլմագտարնը , էօյ-
լէ՛մի , - տէտի Բիէթրի :

Պատէհու մէրգում իլէրու տօղ-
րու կիտերէք , ճամ գարուեու աչ-
տը , գահվէնին կարսօնունու չա-
ղըրտը , վէ կիտիպ տէ լիրաեա
թէպտիլ իթտիբսին տէյի , մէզըիւր
քեաղըար մէրգումս վիրտի :

Վէ թէքարէն Տէլմարըն եանը-
նա տէօնէրէք , - շիմտի էլլի թանէ-
ճիք լիրալարը ալըպ ճէպինիղէ վազ
իլլէտիկինիղտէ , արթըդ հիչ պիր
չիւբհէ կտէ ճէք քէօչէնիզ գալմագ ,
արթըդ օլ վագըթ սէօզիւմէ իթի-
մատ իտէրսինիզ , էօրէ տէկիլմի , -
տէտի :

—Վագաս , լիրալարը կէօրտիւ .
կիւմտէ պանգնօթուն սահիհ օլ-
վասը զըմնըտա հիչ պիր շիւբհէմ
գալմագ , լտքին , պու ճիւմլէ իլէ
տքիսի , խալիսէթինիղէտէ ինանմագ-
լըղըմ լտղըմ կէլիպ , վէ ճալիզ օ-
լամագ , - տէյի ճէվսպ վիրտի Տէլ-
մար :

—Պէնիմ իսալիսէթիմ հագղըն-
տա շիւբհէմի իլլէմէքտէսինիզ . . .
ա՞ , աղիզ տօսթում , սիզէ եէմին ի-
տէրէք սէօյէրիմ քի , զէրրէ մըգ .
տարի սիզէ Ֆէնալըգ իթմէքիք նիյ-
եէթինտէ տէկիլիմ , վէ էօյլէ օլմա-
սընըն իսպաթընրտա կէօրիւպ իգ-
նա օլաճագսընըղ տըր . չու շիմտիքի
սիզէ զարիպ ճ գարանլըգ , վէ շիւբ .
հէլի կէօրիւնէն նօզթանըն , իլէ-
րուտէ բէք սատէ վէ բէքտէ սաֆի
պիր շէյ օլտուղունու , քէնտի կէօզ-
թէրինիղէ կէօրէճէքսինիզ տիր . վէ
օլ վագըթ աչիքեար սուրէթտէ ան-

լաեաճագսընըղ տըր քի , էկէրչի
պէնտէ զէնկինիք օլմուչ օլսա իտի ,
պէչ սէնէտէ քիւրէկէ կիթմէքլիք
հիւ քմիւնիւ կիյմիչ օլմանըղտան տօ-
լանը , սիզէ պաչղա եօյտա , եանի
պիւյիւք պիւյիւք իքրամէր եաբար
իտիմ . լաքին , Ալլահ վիրէյտիտէ ,
պու իգրարընըղըն սըհհէթինի , մահ-
քէմէնին սիճիլլաթը տախի թաս-
տիգ իլլէեե իտի . պունու սէօյլէ-
մէքլիքտէն միւրատըմ , սիզին սէօյլէ-
տիկինիղտէն շիւբհէ իթմէքլիք տէ-
կիլտիր , իսայր , իուտա՛ նէ քէրտէ ,
Ֆագաթ , նիհայէթ , էօյլէ օլտու-
ղու իագտիրտէ , տահա զիեատէ
մէմնուն օլաճաղըմտա թապիի տիր ,
վէ ալէլիսուսուս , մէզըիւր միւճագա .
թընըղըն կիւն վէ թարիսինին թէ-
մամիլլէ պիլիմէսինի տախի արզու
իլլէմէքտէեիմ :

Հէր նէ գատար Բիէթրի պունու
պէօյլէ սէօյլէեէրէք , Տէլմարը թէ-
էմինէ չալըճագտա իտի իսէ տէ ,
մուղայիրի օլարագ Տէլմարտա , հա-
լէա շիւբհէ վէ թէրէտտիւտ իւզրէ
պուլունմագտա իտի , պիր տիւրլիւ
ինանամագտա իտի :

Պիրտէ պու հէնկեամտէ կարսօն
օտատան իչէրի կիրտի , վէ էլլի թա-
նէ լիրաեք Բիէթրիեէ թէսլիմ իթ-
տիքտէն սօնրա , եինէ պըրագըպ
տիչարը չըգտը :

—Իլլէ սէօյլէտիկիմին իսպաթը ,
արթըգ էմիյեթի քեամիլէ իւզրէ
օլմագլըղընըգ իգթիզա իտէր , - տէ-
տի Բիէթրի , օլ ալուճու իչինտէքի
բարլագ բարլագ լիրալարը , զիւ-
կիւրտիլիքտէն անասը աղլամագտա

օլան Տէլմարաի պրագ իտէրէք. - Իշ-
թէ պունտան անլամալըսընըզ քի,
պէն սիզին պիր տիւլմէնինիզ օլմա.
Երպ, Իլլա պիր սօթունուզում,
Իշթէ սիզէ պին թանէճիք ֆրանգ,
պունուրունուզ, ալընըզ:

Ինէթրի պունու պէօլէ սէօլլէ-
տիկիլլէ պերապեր, լիրալարը Տէլ-
մարըն ափուճու իշինէ վազ իլլէտի,
վէ մէրզումտա շաշա գալարագ,
քէմալի իսթիճալ իւզրէ, Եէլէկի-
նին իքի ճէպլէրինէ Եէրլէշտիրտի,
վէ ճիւզիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուր-
տու, վէ քէնտիսինէ հալի բէք միւշ-
քիլ պիր մուամմէ մագամընտա կէօ-
րինէն շու հալէ պիր մանէ ափրմէք-
լիկէ ֆիքրինճէ չալըշտըզ տան սօն-
բա, պիրտէն պիրէ, պիր էսրարա
աղըլ իրտիրէ պիլմիշտիրճէտինէ Ե-
լիլլէ աննընը օվուշտուրարագ, ան-
լստըճ, անլատըճ. - տէ յի պաղըրտը:

— Նէ տիր անլատըղընըզ, թօսու-
նում, - տէտի Բիէթրի, - տիմէք-
տիր քի, ինչաալլահ արթըզ միեա-
նէմիզտէ, կիզլի պիր շէյ գալմա-
մըշ տըր, իքիմիզ տախի պիր պի-
րիմիզի անլամըշըզ տըր, էօլլէճի:

— Եվվէթ, էվվէթ, սիզ պիր տի-
վանէ օլմաեըպ, Իլլա բէքտէ շէյ-
թան պիր հէրիֆ օլմալըսընըզ:

— Նէ տիմէք իսթէեօրսունուզ,
հայտէ յինիզ, աչքգ սէօլլէեինիզ
պագաեըմ. . .

— Պէսպէլլի, Լուիզա սիզէ, բէք
թէվէքէլլի վէ բէքտէ թէմիզ գալպ
վէ ինսաֆլը պիր գաթ տըր իթի-
գատընտա պուլունարագ, պիլա իհ-
թիրագ, հագղըմտա մալիւմաթը

թամմէ վիրմիշ օլմալը տըր, վէ սիզ-
տէ, պիրիսինտէն պիր զարագ չը-
գարմագլըզ, վէ եա պիր ինթիգամ
ալմագլըզ ազմ ու նիյեթթինտէ
պուլունտուղունուզտան, զանն իտէ-
րիմքի, պէնի քէնտիսինիզէ պիր ալթ
իթմէքլիկի տիւշիւնմիւշ վէ գուր-
մուշտունուղտուր, վէ սիզ, պէնիմ
նէ մէրթէպլէրտէ սահիպ ճիւնհա
վէ ճինայթթլէրտէն պիրի օլտու-
ղումու պիլմէտթիկինիզ հալտէ, քէն-
տի իգրարըմա անլատըղընըզտա,
Եանի, պէշ սէնէ իշին քիւրէք ճէ-
գասըյլա տախի մահքիւմ պուլուն-
տուղումու իշիթտիկինիզտէ, պիթ-
թապի, տահա զիեատէ մէմունն վէ
մէսրուր օլմաեա պաշլամըշսընըզ
տըր. . . չիւնքի, բէք ալէա պիլիւ-
սինիզ քի, պիր ալթթ, նէ գատար
զիեատէ քէսկին օլուր իսէ, օլ գա-
տար զիեատէ իեի քէստիկի կիպի,
պիր միւճրիմ ատէմտէ, նէ գա-
տար զիեատէ պիլիւք ճիւրմլէրտէ
պուլունապիլմիշ իսէ, հալլլէ էօլ-
լէ խուսուսլարտա, օլ գատար զի-
եատէ իշէ եարաեապիլիւր օլուր. . .
Շիմտի սիզ պէնիմ էսրարըմա վա-
գըֆ պուլունմագտասընըզ, տիմէք
տիր քի, տիզկինիմ քէնտի էլիմիզ-
տէ տիր, պէնի իսթէտիկինիզ թա-
րաֆա շէքիպ վէ իսթէտիկինիզ սավ-
պա սէվգ իտէպիլիւրսինիզ, էօլլէ
տէկիլլմի. բէք ալէա, պու տախի
իշիմէ կէլիւր, զիրա պէն, էօլլէ պիր
հալու մէվգըտա պուլունմագտա-
եըմքի, քէնտի քէյֆիմէ հիշ պիր
իշ կէօրէմէեիպ, տայիմա սայրլէրէ
գուլ վէ քէօլլէթ իթմէքլիկէ մէճ-

պուր օլմագտաբըմ :

— Աֆէրին թօսունում, շիմտի իս-
պաթ իթտինիզ քէնտի զէքեազէ-
թինիզի. տօղրուսունու իսթէր իսէ-
նիզ, սիզ, պարօնէնին գարտաչը օլ-
մագլըզա շայլսթէ իմիչսինիզ, — տէ-
յի պաղըրտը Բիէթրի էլինի Տէլ-
մարա տօղրու ուզաթարագ, — վի-
րինիզ էլինիպի թութաբըմ, արթըզ
չիմտի իթթիֆագ ու իմթիղաճ իւզրէ
պուլունմագտաբըզ, արթըզ պուն-
տան սօնրա նէտամէթ տախի կէ-
թիրմէզսինիզ :

— Բէք ալէա Շէյթան պապա,
պուեուրունուզ, էմր իտինիզ, էմրի-
նիզէ միւնթաղըրըմ, սէօյէեթինիզ,
վա՛ր մը տըր իճրա իտիլէճէք պիր
էմրինիզ :

— Պու ագչամ օն պէչինճի Լուի
մէյտանընտա պուլունմալըսընըզ, վէ
թամսաաթ տօգուզտա, մահէլլի մէզ-
պուրտէքի տիքիլի թաչըն ալթըն-
տա պէքլէմէլիսինիզ, սիզէ նէ սէօյ-
լէեէճէկիմի օրատա անշարսընըզ,
զիրա, շիմտի սաաթ իւչիւ վուրա-
ճագ տըր, — տէտի Բիէթրի ճէպին-
տէն սաաթընը չըգարըպ պագա-
րագ, — պէնիմ շիմտի իչիմ վար տըր
խայլիճէ ուզագ պիր մահէլլէ կի-
տէճէկիմտիր . . . իչթէ պէօյլէ, ա-
զիզիմ, պու ագչամ սաաթ տօգուզ-
տա, մէզքիւր տիքիլի թաչըն էօ-
նիւնտէ պուլունմալըեըզ :

— Բէք ալէա, պա՛չ իսթիւնէ :

— Լաքին, հէր շէեթի էվվէլինտէն
տիւչիւնմէքիլէ միլեթտէն տիր,
շայէտ, պիլմէեթիլ եա, պէլքի գալ-
գարտա ըահմէթ կէլէճէք օլուր ի-

սէ, Շանգ-էլիղէտէ, պէնի քէմէր-
լէրին ալթընտա պուլմալըսընըզ :

— Բէք ալէա, բէք ալէա :

— Արթըզ պէն, ազիզ տօսթում,
օլ սիզին միւթէպէր շէրիքլէրինի-
զին, պէլքի պիր պօշ պօղազըզ ի-
տիպտէ, սիզի բօլիսէ խապէր վի-
րիրլէր իսէ, գուրթարմագլըզընըզ
իչին նէ թարիզ ու թէտպիր թու-
թունմասընը տախի տիւչիւնիւրիւմ.
զիրա, կէօրիւեօրսունուզ եա, սիզին,
պէնիմ իչին, զիեատէսիլլէ էհէմ-
միլեթթինիզ վար տըր, անըն իչին,
սիզի զայպ իթիէքլիկի սալա իսթէ-
մում, վէ պինսէն ալէյհտէ, տայիմա
հըֆըզ ու միւտաֆաանըզա շալըչ-
մագլըզա միւհթամճըմ. էվվէթ, սի-
զին վիգայլէնիզի պէն, քէնտինիզտէն
զիեատէ տիւչիւնէճէկիմ տիր . . .

— Զօ՛գ իեի, չօ՛գ իեի, — տէտի
Տէլմար ազանըզ տիւչիւնտիքտէն
սօնրա, — տահա իչէ պաչլամագտան
էվվէլ, պապա Շէյթան, սիզէ պիր
չէյ խապէր վիրմէք իսթէրիմ :

— Նէ՛ իմիչ պագալըմ :

— Պէն գումար օեունունտա հիյ-
լէպազըզ իթմիչիմ տիր, քէզալիք
տօլանտըրընըզ եարմըրըմտըր, վէ
հաթթա, պիր միւնասէպէթլէտէ
. . . գալպգէնլիք իթմիչիմ տիր :

— Դա՛նզի միւնասէպէթ տիր ան
լաթտըրմագ իսթէտիկինիզ :

— Զանն իտէրիմ քի, էլզէմ օլան
խուսուս, գանզի միւնասէպէթլէ օ-
լուպ օլմամասը օլմաբըպ, անճագ
քիւրէք ճէգասընա տախի չարբըլ-
մըչ օլմագլըզըմ տըր, էօյլէ տէկիլ
մի, — տէտի Տէլմար աճը պիր կիւ-

լիւշ իշ կիւլերէք, — էլ վերիւր քի, պէն հեմ հիլլէպազըլը տա, վէ հեմ տէ գալպզէնլիքտէ քէնտի մէհա. ըէթիմի իպրազ իթմիշ պուլունա. երմ. մատամ քի շիմտի սիզ, պէնիմ մէհարէթիմին ճինս վէ տէրէճէ. սինի անլամըշ օլտունուզ, արթըզ քէնտի իշինիզի օնա կէօրէ էօլլիւպ պիշիպ սըրտսընա գօեարագ, էլիմ տէն կէլէնի պէնտէն թալէպ իտէ. պիլիւրսինիզ, վէ պինանէն ալէյհտէ սիմէքտիւր քի, անտէն զիեատէսինի թալէպէ գալզըշմամալքսընըզ, չիւնքի, էլիմտէն կէլէմէզ:

— Հա՛, հա՛... անլատըմ, իշին էօնինէ պիրտէ շարթ սէտտի չէք. մէք իսթէմէքտէ սինիզ. էօլլէ տէկիլ մի, էլմասըմ:

— Պապա Շէյթան, պագընըզ սի. զէ պիր շէյ սէօլլէեէեիմ... սիզին պաշարընըզ աղարմըշ, վէ տօռագլա. ընըզ ինճէլէրէք իշերի իշերի չէ. քիլմիշ օլուպ, վէ մէլունճատա պիր թէպէսսիւմ իւզրէ պուլունտուղու. նուզտան, ատէթա ատէմէ պիր է. սէրի տէհէթ իրաս իլլէմէքտէսինիզ, տիւզճէ ինսանը, հագըգաթէն պիր զէհիրլէեիճի կիպի զէհիրլէ. մէքտէսինիզ. հէր պիր հալու հարէ. քէթիւնիզտէն պիր զէհիր էսէրի հիւս օլունմագտա տըր... էկէրչի, պա. նա միւրաճատթ իթմէքիքտէն միւ. ըատընըզ, պիրինին էօմրիւնէ գատ իթմէքիք օլմօշ օլսա իտի, չէմս կիպի աշիքեար տըր քի, հիշ պանա միւրաճատթ իթմէզ իտինիզ, չիւն. քի միւհթան օլմազ իտինիզ... տի. մէք տիր քի, մագսէտինիզ, պիրի-

նին հէլաքինէ եիւրիւմէքիք օլմա. մալը տըր, վէ պէնտէ սարահաթէն պէեան իտէրիմ քի, վէլէվ օլ եօլ. տա պիր շէյ իէքիլիք իլլէսէնիզ պի. լէ, միւքին տէկիլ տիր, էլիմտէն կէլէմէզ:

— Մա՛ աշալլահ, մաաշալլահ, սա. հի՛հ մի սէօլլէեօրսունուզ, զէրրէ գատար ազըլմ օլմասատա ինան. սամ, — տէտի Ռիէթրի, — չիմտի սի. զէ, շու հալինիպտէ, գաշըպ գուր. թուլմանըզը թահթը թէէմինէ ալ. տըգտան պաշգա... օն պինի բէ. չինան վիրիլիպ, վէ օն պինիտէ սօն. ըատան վիրիլմէք իւզրէ, եիկիրմի պին ֆրանգ վատ օլունարագ, օլ եօլտա պիր թէքիլիք զուհուրա կէլ. միշ օլսա իտի, գապուլ իթմէեիպ. տէ, ըտտէ գալզըշաճագ իտինիզ, էօլլէ մի...

Ճէլմար պունու իշիտինճէ գաշ. լարընը չաթարագ, պիր հիտտէթ ու նէֆրէթ իւզրէ Ռիէթրինին եիւ. զինէ պագտըգտան սօնրա, քէն. տուլի զապթ իտիպ վէ քէտէրնաք պիր հալ իւզրէ տախի, մէրգումա խիթապէն, — պապա Շէյթան, սիզ բէք ալէա պիլիւրսինիզ քի, էկէր թարաֆընըզտան էօլլէ պիր թէք. լիք զուհուրա կէլսէ, կիւհէնմէք. լիկէ հագըլմ օլմաեաճագ տըր, չիւնքի, զըեապէն քիւրէկէ աթըլ. մագըլըզ հիւքմիւնիւ կիլմիշ օլտու. զում տէրքեար օլտուղունտան, զի. եատէսիլլէ կիւլմէքիլիլինիզէ սէպէ. պիլեթթ վիրմիշ օլաճաղըմ տըր. վէ կիւլմէքիլիկէ հագըլըզտա օլաճագ տըր. ֆագաթ, եալընըզ շունու պէ.

եան իտերիմ քի, նափիլէ էլիմտէն կէլմէեէն պիր շէեի պանա թէքլիֆ իթմէեիպ, անճագ գուտրէթիմ տա. խիլինտէ օլանը թէքլիֆ իլէ իքթիֆա իյլէմէլիսինիզ. շիմտի, քէնտի մէնֆաթըմ իզ թիզաուքնճա, պէնիմ պօրճուամ, պու ազչամ, միւրատ իթտիկինիզ մահէլլտէ պուլունմագլըզ տըր, պու պօրճուամոնօզ թասընօզ թասընա իֆա իտերիմ, ասլա խալինիք իթմէմ. կէրչի, էկէր իսթէր իսէմ, դատտարլըզ իտէրէք, մատամքի, պին թանէճիք ֆըրանզըտա ալլպ Եէպիմէ գօյմուշում տուր, պունտան պիր սաաթ սօնրա, Փարիսի թէրք իլէ ֆիրար իթմէքլիկի տիւչիւնէ պիլիթիմ. վէ պինապէրին սիզ տախի, ասըլ իսմիմի հիւքիւմէթէ խապէր վիրէրէք, էկէր շիմտիեէ գատարտա խապէր վիրմիշ տէկիլ իսէտիզ, պէնի բէք ալէա թութտուրապիլիթիինիզ. լաքին, պէնճէ պէն, էօյլէ եօլլարա սարմագլըզ տան իսէ քէնտի վատիմի իճրա իթմէքլիկի տահա դիեա տէ իւսթիւն թութտարըմ. սիզին պանա իհթիեաճընըզ վարտըր, պէնտէ սիզէ բէք ալէա պիր ալէթ օլարագ կէրչի իսթէտիկինիզ կիպի խըտմէթ իտէպիլիթիմ, ֆագաթ, պապա Շէյթան, նասըլքի սէօյլէտիմ, թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, էկէրչի իչին իչին. տէ, պիրինին էօմրիւնէ գաստ իթմէքլիք լիւզումու վար իսէ, նափիլէ եէրտէ զիհն եօրմաեընըզ, էլիմտէն կէլմէզ, պէն անը եարամամ:

—Բէք ալէա, ազիզ վէ միւվէս. վիս տօսթում, վագաա, սիզ էօյլէ

սէօյլէեօրսունուզ էմմա, եա պէնտէ իմտի կիտէր սիզի բօլիսէ խապէր վիրիր իսէմ, օլ վագըթ նէ եարարսընըզ, օլ վագըթ հալինիզ նիճէ օլուր:

—Արթըզ օրասը քէնտի քէյֆի. նիզէ մէնութ տուր... սիզ պիլիրսինիզ, էկէր իսթէր իսէնիզ, բէք ալէա եարապիլիթիինիզ, ֆագաթ, օ տախի զամ տէկիլ տիր, թիլըրինին կիտիպ կէլէճէկի նիհայէթ քիւրքճիւտիւքքեանը տըր տէմիչլէր, պէնիմ իչին օլ տէտիկինիզ միւճէրրէտ տիր, պիր կիւն տէկիլ իսէ, տիկէր պիր կիւն, ազըպէթ քեար օլաճաղը եինէ օ տուր, վարսըն պիր կիւն էվվէլ օլմուշ օլսուն... վէ պունտանտա գաթինաղար, - տէտի Տէլմար, Բիէթրինին պիլէ գալպինէ թէէսսիր իտէր մէրթէպէտէ պիր էլէմի ազիմիւզրէ սէօյլէեէրէք, - բէք ալէա կէօրիւպ ֆէհմ իյլէմէքտէսինիզ քի, գաթէն պէնիմ հալիմ կիթտիքճէ ֆէնալաշմագտա տըր, էօմրիւմտէն պըզմագտա, վէ տիւչարը մէյեուսիլեէթ օլմագտաեըմ... քեա՜նքի էօլիւպտէ գուրթուլա իտիմ. էկէր եալան սէօյլէր իսէմ, պին քերրէ Ալլահ պէլամը վիրսին քի, ալթըզ պունտան սօնրա եաշաեըպտա պիր րահաթ կիւն կէօրմէքլիք էմէլ վէ արզուսինտէ տէկիլիմ...

Տէլմար պունու սէօյլէր իքէն, օլ մէրթէպէ ֆէնալաշտը քի, լագըրտըսընը պիլէ պիթիրէմէտի, վէ հատտէն զիեատէ պիր մէրագ վէ պիր մահգունիյեէթ իւզրէ պաշը էօնիւնէ տօղրու էկիլտի:

—Պիթերինիզ լագըրաընըզը, - տե- տի Բիէթրի մէրգուսուն պու հալի- նէ զիեատէսիլէ տիգգաթ իտէրէք, - նի՛չին պէօլէ սիւքիւթ իլլէմէք. տէսինիզ:

—Չիւնքի, անլաեըչըմա նէգա- րէն . . .

—Տօղրուսու, ազիզ տօսթում, սիզին պու հալինիզտէն տօլաեը, ա- չուրի մէրթէպէ թէանճճիւպ իլլէ- մէքտէեիմ, սիզ պու մէրթէպէ մէհա- րէթ սահիպի օլտուգտան պաչգա, հէնուգտա երկիրմի եէտի չաղլա- րընտա պուլունտուղունուզ հալտէ, պու տէրէճէ մէյեուսիյեթիինիզ նէտէ՛ն նէչէթ իլլէմէքտէ տիք . . . սէպէպի՛ նէ տիր:

—Պապա Շէյթան, - տէտի Տէլ- մար իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւշ իլէ սէօլէեէրէք, - մէկէրչի սիզ, պէնիմ էօմրիւմին թարզընըն, աս- կէրի պիր էօմրէ պէնզէմէքտէ օլ- մասընը պիլմէքտէ տէկի՛ւմիսինիզ. օրտուլարտա ինսանըն էօմրիւ, սա- եիր խալզըն էօմրիւնիւն պիր միսի զիեատէ մէրթէպէտէ եսկիտիկի կի- պի, պէն տախի, հէնուզ կէնճ չա ղըմտա իսթիեարլաեըպ, տիւնեա- տան նէֆրէթ կէթիւրմիչիմ տիր . . .

—Տիմէք տիր քի սիզ, տիւնեա միհնէթլէրինի չէքմէքլիկէ, բէք կէնճ չաղընըզտա պաչլամըչ օլմալըսընըզ տըր, էօլէ՛ մի:

—Օն պէչ եաչըմտա իբէն պաչ- լամըչ օլտուղումտան, հալիլլէ օ- թուզ սէնէ գատար միհնէթ չէքն- լէր հալինտէ պուլունմագտաեըմ:

—Պէս պէլլի նամուսլու սուրէթ-

տէ պիր էօմրիւ կէչիրմիչ օլմալըսը- նըզ տըր, էօլէ տէկի՛ւմի:

—Պապա Շէյթան, երնէ էյլէն- մէկէ գալզըչմաեալըմ:

—Ե՛հ, սըրասը կէլտիքճէ, էյլէն- մէմէքլիքտէ էլտէն կէլէմէզ . . . լա- քին, էլէմ իւզրէ օլմաեընըզ, պէ- նիմ սիզէ օլաճագ թէքլիֆիմ, քիմ- սէնին էօմրիւնէ գաստա տայիր օլ- մաեաճագ տըր, պէն անը սիզէ, եալընըզ պիր թէճրիւպէ նիյեէթիյ- լէ սէօլէտի իտիմ:

—Ա՛, թէճրիւպէ՛ նիյեէթիլլէ մի սէօլէտի իտիինիզ, հէ՛յ Ալլահ րա- զի օլսուն սիզտէն:

—Էվվէթ, էվվէթ, թէհի եէրտէ մէրագ իթմէեինիզ . . . շիմտի սիզ- տէ պէնիմ իչին, պու ն՛ասըլ աճա- յիպ պիր ատէմ իմիչ տիեէճէք- սինիզ տիր, լաքին, սահիհէն սէօլ- լէրիմ քի, պիլլէմէեօրում, սիզի քէն- տի միւրատըմա պիր ալէթ իթմէք- լիկիմտէն տօլաեը մէմն՛ուն մու օ- լաճաղըմտըր, եօգսա, քէօթիւ լիւք- տէ մէհարէթիինիզի տուն պիր մէր- թէպէտէ կէօրէրէք, վէ եաղը՛գ քի, իչիմէ եարաեամատը տիեէրէք, նէ- տամէթ մի կէթիւրէճէկիմ տիր. վէ ալէլ իուսուս, շիմտի տիհանընըզ- տան չըգան պիր լուղէթ, զիեատէ- սիլլէ մէրագըմը թանրիք իլլէմիչտիր:

—Գա՛նդի լուղէթ տիր օլ տէտի- կինիզ,

—Օլ էօմրիւնիւզտէն նէֆրէթ կէ- թիւրմիչ օլմագլըզընըզ լուղէթի տիր զիրա, հազըգաթէնտէ, կէրէք թէ- լաֆիֆուզունուզտա կէօրիւլէն պիր հալ, վէ կէրէք լէհճէնիգտէ զու-

հուրա կէլէն պիր էսէր, կէրէք կէշ-
միշ վէ կէրէք շիմտիքի էօմրիւնիւզ-
տէն, սահիհէն նէֆրէթ կէթիրմիշ
օլմանըզը թաստիգ իլլէմէքտէ իտի:
կէրչի, միւրատըմ սիգէ պիր հա-
գարէթ իթմէք տէկիլ իսէտէ, էօյ-
լէտէ գանն իտէրիմքի, պու մէրթէ-
պէ մահգունիյեթ վէ պու մէրթէպէ
մէյեու սիյեթին, մութլագա պիր
սէպէպի խէֆիսի օլմալը տըր:

— Պապա Շէյթան, սիգ կիթտիք-
ճէ պէնիմ իլէ էյլէնմէքլիկի ար-
թըրմագտասընըզ . . :

— Հայտէյինիզ, հայտէյինիզ, նա-
ֆիլէ եէրտէ հիճապ իտէրէք գը-
զարմաեընըզ. կէրչի, քէնտիմ կիպի
կէօզլէրիմ տախի էսկիեթիպ իխթի-
եարլամըշ տըր, լաքին եինէ պիր ա-
տէմին եիւզիւնէ պագտըզըմ կիպի,
թա ճիկէրինին օրթաընը կէօրէպի-
լիրիմ . . վէ նիհայեթ, թէքրարէնտէ
սէօյլէրիմքի, տիւյարը էնտիշէ օլ-
մաեընըզ, նիյեթթիմ սիգէ, պիրի-
նին հէլաքինէ եիւրիւմէքլիկի թէք-
լիֆ իթմէք տէկիլ տիր, պէն անը
սիգէ, եալընըզ պիր թէճրիւպէ ի-
չին սէօյլէմիչիմտիր . . :

— Իեի եա, պապա Շէյթան, պէն
սիգէ թա էվլէլինտէն, քէնտի հագ-
գըմտա, հագըգաթի հալի խապէր
վիրմիշ օյտուղում թագտիրտէ, նի-
չին եինէ պէնի պէօյլէ էգմէքտէսինիզ,
նի՞չին պէնի պէօյլէ զէհիրլէմէքտէ-
սինիզ . . մութլագա սիգին զէվգ ու
մէրաշընըզ, գարշընըզտաքինի զէ-
հիրլէմէքլիք օլմալը տըր, էօյլէ՞մի:

— Պու սէօյլէտիկինիզ, սայքի բէք
տէ վահի տէկիլտիր, ֆագաթ, եա

լընըզ շու պիր ֆարգ վարաըր քի . . .
պէնիմ մէրագըմ, անճագ անճագ-
ատէմլէրի զէհիրլէմէք տիր:

— Սահի՞հ մի սէօյլէեօրսունուզ,
տիմէք տիր քի սիգին մէրագընըզ,
զէհիրսիգ օլանլարը զէհիրլէմէք օլ-
մալը տըր, էօյլէ՞ մի:

— Էվլէթ, էօյլէ տիր, վէ օլ խու-
սուստա, օլ մէրթէպէտէ մէհարէ-
թիմ վարաըր քի, զէրրէ գատար
զէհիր իսթիմալինէ միւհթաճ օլ-
մագսըզըն վէ միւրաճաաթ իթմէք-
սիգին, եալընըզ պիր միւրատ իթ-
մէմլէ, տէկիլ եալընըզ պիր ատէ-
մի, իլլա թէքմիլ պիր ֆսմիւեաեը
պիլէ՞նի վահիտտէ զէհիրլէեթպի-
լիրիմ, լաքին, — տէտի մէրգում
իլավէթէն, ճէպինտէն սաաթընըշը-
գարըպ պագարագ, վագըթտա կէշ-
մէքտէ տիր, արթըգ պու գատար
պօշ պօշագլըգ քեաֆի տիր, բէք
չօգ պօշ պօշագլըգ իթտիմ: Վէլհա-
պըլ, նասըլ քի սէօյլէտիմ, պու ագ-
չամ օրատա պուլուշմալըեըզ:

— Էվլէթ, պուլուշուրուզ:

— Սաաթ մօզուզտա, Օն պէչին-
ճի Լուի մէյտանընտա, եա տիրիլի
թաշըն էօնիւնտէ, վէտէ եախօտ քէ-
մէրլէրին ալթընտա, էօյլէ տէկիլ
մի, գաֆատարըմ:

— Պա՛շիւսթիւնէ պապա Շէյթան:

— Լուիգանըն վէլատէթի գայտը
քեաղըտընըրտա պիրլիքտէ կէթիրէ-
ճէքսինիզ, էօյլէ տէկիլմի:

— Շիւբհէսիզ:

— Հօճա գալընըզ էօյլէ իսէ, թօօ
սունում:

— Ալլահ ըաթ կէթիրէ, ազի-

զիմ պապա Շէյթան:

Բիէթրի, պուճու սէօլէտիքտէն սօնրա, Կրօս-Բիբ գահվէխանէսին տէն տիչարը չըգտը, վէ մատամ տը Պուրկէօեիւն խանէսինէ տօղրու կիթմէկէ պաշլատը:

24.

Նասըլ քի ժէնէրալ Բօլան տախի մամօր Մօրիսսէ սէօլէմիչ իտի, մատամ տը Պուրկէօեիւն լէհճէսինտէ, հէրնէ գատարտա, քէնտիսի պէլլի իթմէմէքլիկէ չալըճագտա իտի իսէտէ, պիր էսէրի քէտէրի ազիմ միւչահէտէ օլունմագտա իտի, մէգպուրէնին ընկի սօլմուչ օլուպ, վէ սիննիտէ կէչկին օլտուղունտան սաչարը աղարմը իտի. վէ, պագէն զուհուրա կէլէն էլէմնաք էլէմնաք կիւլիւմսէեիչէրինտէն, օլ մահզուն լէհճէսի, տահա զիեատէ հիւզնամիգ պիր լէթաֆէթ քէսպ իլլէմէքտէ իտի. վէ իշթէ գօնթէս Բօլանըն գալպինէ տէ, մէրգուճէնին պուհալի բէք թէէսսիր իլլէմիչ իտի:

Բիէթրինին, օլ Կրօս-Բիբ գահվէխանէսինտէն չըգըպտա, մատամ տը Պուրկէօեիւն խանէսինէ կիթտիկինտէ, մէրգուճէ, գօլօնէլ Բօլանտան գազանմըչ օլտուղու գըզը Ատէլին տը Պուրկէօյիլէ պիր սալօնտա, մէֆրուչաթա տալիբ պազը իչլէր իլէ մէչըղը պուլունմագտա իտի:

Ատէլին տիւպէր պիր տիւթէր օլուպ, զիեատէսիլլէ վալիտէսինէ

պէնգէմէքտէ իտի, վէ լէհճէսինտէ տէրքեար օլան սասըրը պէչաչէթ վէ սաֆվէթտէնտէ, ղայէթլէ լաթիֆ վէ թայեիպ թապիաթլը օլմասը անլաչըլմագտա իտի. վէ մէգպուրէ, օլ կիւնէ տէկին, հիչ պիր ղամ ու էլէմ կէօրմէտիկինտէն, քէմալի բահաթը պալ վէ սէատէթի հալ իւզըն պուլունմուչ իտի: Վէ կէրչի, ասըլ բէտէրի տիր աէյի պիլտիկի Մ. տը Պուրկէօյ, հէր կիւն վէ հէր տաք գըգա, պիչարէ վալիտէսինէ, տէհչէթլու սուրէթտէ մանէվի իչքէնճէլէր չէքտիրէրէք գանլար գուստուրմագտա իտի իսէ տէ, հէլէ պէրէքէթ վիրօինքի մէրգուճ, պէզալէթ գուրնազ օլուպ, վէ գահիրէն զէրրէ գատար պէլլի իթմէմէքլիկէ չալըճագտա օլտուղունտան, վալիտէսիլլէ մէրգուճ պէյնինտէ կիւզէրան իթմէքտէ օլան հալլէրտէն, վէ պինաէն ալէյհ գարը գօճաճա տէրքեար պուլունան էսրարտան, քեամիլէն պիխապէր պուլունմագտա իտի. վէ պինսպէրին, վալիտէսի մատամ տը Պուրկէօյ տախի, հէրնէ գատար գալպէն, կիճէ վէ կիւնտիւզ տէրա ու էլէմ բէնչէսինտէ պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պուհիւմլէ իլէ տախի, մէգպուրէ քէրիմէսի, գաթան ֆէհմինտէ օլամասըն, վէ հիչ պիր շիւբհէեէ մահէլլ պըրագմասըն իչին, հէմիչէ պիր էսէրի մէմուճնիյեթի հալ վէ պիր էսէրի ֆէրահը պալ կէօսթէրմէքլիկէ իգտամ ու իհթիմամ իլլէմէքտէ իտի:

—Էվլատըմ՛ — տէտի մատամ տը

Պուրկէօյ պիր թարափտան չալը-
մագտա օլտուղու հալտէ քէնտի
քէրիմէսինէ խիթապէն սէօլէեե-
րէք, - րէճա իտէրիմ, շու գամբա-
նաեը չալընը պագալըմ, աճապա
բէտէրի ազիզինիզ կէլմի՛ջ մի տիր :

— Իեի էմմա, ա՛ վալիտէճիկիմ,
էկէրչի բէտէրի ազիզիմ կէլմի՛ջ օլսա
իտի, պիր քէրիէ կէլիպ պիզէ սէ-
լամ վիրմէ՛զ մի իտի, - տէտի Ատէ-
լի՛ կիւլիւմսէեեքէք :

Պուսու պէօլէ սէօլէտիկիլլէ պէ-
րապէր երնէ մէզպուրէ քէմալի ի-
թաաթ իւզրէ գամբանաեը չալտը :

Վէ պիր խըտմէթքեար իչէրի կէլ-
տիկինտէն, մատամ տը Պուրկէօյտէ
մէրգումմա, - միւսիւ տը Պուրկէօյ
կէլտի՛մի, աճապա օտասընտա՛ մը
տըր, - տէյի սիւալ իլլէտի :

— Խալր, մատամ, տահա կէլմէ-
տի, - տէյի ճէվապ վիրտի խըտ-
մէթքեար,

— Բէք ալէա, - տէտի մատամ
տը Պուրկէօյ :

Պատէհու խըտմէթքեար պըրա-
ղըպ կիթմէքտէ իքէն, մէրգումէ
կէրի չաղըրտը, վէ, կիւեա ասըլ
միւրատը գէվճի՛նին կէլիպ կէլմէմի՛ջ
օլմասընը սիւալիթմլքլիք օլմաեըպ-
տա, պիր էմր ու թէնպիհ նիյեե-
թիլլէ չաղըրմըչիտի կիպի պիր թարզ
իւզրէ պուլունարագ, - պտգսա-
նա, ժիւլիէն, էկէր պու կիւն քիմ-
սէ կէլիպտէ պէնի կէօրմէք իսթէր
իսէ, պուրատա տէկիլ տիր տէյի
ճէվապ վիրէսինիզ, անլատընը՛զ մը
, - տէտի :

— Պա՛ջ իւսթիւնէ, մատամ, տէ-

տիքտէն ոօնրա, մէրգում տիչարը
չըգտը :

— Ա՛, վալիտէճիկիմ, - տէտի Ա-
տէլին նազիքեանէ սուրէթտէ վա-
լիտէսինէ սիթէմ իտէրէք, վէ կէլիպ
մէրգումէնին գարչըսընտա ալչաճըգ
պիր սանտալիյեէ իւզէրինտէ օթու-
րարագ, - շու շիմտիքի վիրտիկի-
նիզ էմր ու թէնպիհտէն տօլաեը,
բէ՛ք թէէսսիւֆ իլլէտիմ :

— Նի՛չին, էվլա՛ տըմ :

— Չիւնքի, պիրի կէլիպտէ սէնին
իլէ կէօրիւչմէք իսթէտիկինտէ, պու-
րատա տէկիլ տիր տիեէրէք, սավա-
ճագլար տըր . . . :

— Բէք ալէա, լաքին, սէ՛ն նիչին
օլպապտէ տիւչարը էսէֆ օլմագ-
տասըն :

— Չիւնքի, մատամ գօնթէս Բօ-
լան տախի կէլէճէք օլուր իսէ, պիթ-
թապի կէրի չէվիրիլէճէք տիր, էօյ-
լէ տէկիլ՛մի :

— Մատամ գօնթէս Բօլանըն կէ-
լիպ պէնիմլէ կէօրիւչմէսինէ արղու-
քէչ պուլունմագլըղընըն սէպէ՛պի
նէ տիր, - տէյի ճէվապ վիրտիմա-
տամ տը Պուրկէօյ, տիւչարը իղթի-
րապ օլուպ, վէ կէօղլէրի էօնիւնէ
պագմաեա պաչլաեարագ :

— Ա՛, եա վալիտէճիկիմ, մէկէրչի
մէրգումէ գատըն, պու կիւն, սէնին
քէնտիսինէ վիրտիկին վիզիթաեա
գարչըրգ, իեատէեի վիզիթա իտէ-
ճէք տէկիլ՛մի տիր :

— Էվլա՛ տըմ, մատամ գօնթէս
Բօլան կէլտիկինտէ, պէնի պուլա-
մամըչ օլտուղու իչին, պիթթապի
քէնտի գարթ տը վիզիթի՛նի պըրա-

գաճազ տըր :

— Ի՞նչ է մտա, վալիտէճիկիմ, մատամքի, տիշարը չըգըչ օլմաեռպտա էվտեսին, տիմէք տիր քի, մէրգու-մէնի գապուլ իթմէքիքաէն իմթի-նա իլլէմիչ օլաճադսընտըր: վէ պու-տա զիեատէսիլլէ յայեանր թէէս-սիւֆ տիւր, չիւնքի, կէօրիւնիւչէ նէզարէն, բէք լէթաֆէթլի վէ բէք-տէ ինսանիյեթլի պիր գատընա պէնզէմէքաէ տիր . . . Հէր գանդի ճէմիյեթտէ թէսատիւֆ իլլէսէք, պիլիրսին եա, ալէմ անըն հադ-զընտա իեի սէօլլէմէքաէ տիր, իպ-րազը հիւրմէթ իլլէմէքաէտիր: Եօգ-սա, վալիտէճիկիմ, աճապա սէն, մէրգուճէտէն հօլլանմամագտա, վէ կէօրտիւքճէ պիր էսերի նէֆրէթ մի հիսս իլլէմէքաէսին, էկէր էօլլէ իսէ, տօզրուսու, պէնճէ պէն, զի-եատէսիլլէ թէէսսիւֆ իտէրիմ . . .

— Սահի՞հ մի սէօլլէեօրսուն, լա-քին, իեի եա, պու մէրթէպէ թէ-էսսիւֆիւն նէտէն նէչէթ իլլէմէք-տէ տիր :

— Չիւնքի պիր նիյեթթիմ վար ի-տի . . . լաքին, մատամքի մատամ գօնթէս Բօլանտան հօլլանմաեօր ի-միչսին, արթըգ մէզքիւր նիյեթթիմ-տէն վազ կէչմէքիկիմ լազըմ կէ-լէճէք տիր :

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ, գապիէն սէօլլէրիմ քի, պէնճէ հիչ էօլլէ պիր շէյ եօգ տուր :

— Բէք իեի էմա, մէրգուճէ պու կիւն կէլտիկիւնտէ, կէրի կիթմէք-լիկէ մէճպուր օլաճազ տըր, չիւն-քի գապուլ օլունմամաեաճազ տըր :

— Գապուլ իտէմէտիկիմին սէպէ-պի պաչգա պիր շէյ օլմաեռպ, ան-ճազ իւզէրիմտէ պիրազ նամիզաճ-լըգ հիսս իլլէմէքաէ օլմագլըլըմ տըր :

— Ա՛յ, վալիտէճիկիմ, տիմէք օլու-եօր քի, քէյֆին եօգ տուր, էօլլէ՞մի, — տէյի պաղըրաը կէնճ տիւլթէր օլ տիլրիւպա լէհճէսինտէ, պիր է-սերի քէտէրի ազիմ հասըլ օլարազ, Պատէհու մէզպուրէ, վալիտէսի նէզաթինտէ նիմ տիզ իւզէրինէ կէ-լէրէք, վէ մէրգուճէնինտէ էլլէրինի թուլթուպ սըգարազ, — հէմ նամի-զաճսըն, վէ հէմտէ պանա հիչ պիր շէյ սէօլլէմէզսին, էօլլէ՞ մի . . . տու-րունուզ պագաեըմ, եիւզիւնիւզէ պիր իյիճէնազա՛ր գըլաեըմ, — տէտի :

Ատէլին պունու սէօլլէտիկի վա-գըլթտա, պիր լէթաֆէթի ազիմէ իւզ-րէ օլտուղու հալտէ, վալիտէսինին եանագլարընտան աչազը սարգըլ-մագտա պուլունան պէեազ պէեազ պուզլալարընը պիր թարաֆա ա-լարազ, պիր մուհապպէթի ազիմէ վէ պիր հիւրմէթի քէսիրէ իւզրէ եիւզիւնտէն եօգարը, պիր վոգըլթ նազար գըլտըգտան սօնրա, — հադ-զըն վար տըր, ա՛հ վալիտէճիկիմ, հադզըն վար տըր, իեի հալտէ տէ-կիլսին, վէ հայֆա՛քի պէնտէ, հիչ ֆէհմինտէ օլամամըչ իտիմ . . . հա-ֆը՛զ Ալլահ, աճապա նէ՞ օլտուն, նէրէնի պէկէնմէմէքաէսին, — տէտի :

Եազը՛գ քի, ֆիլհազըգա, մատամ տը Պուրկէօեիւն, օլ անտէ, կէրչի վիճուտճա, սայիր կիւնլէրտէն հիչ պիր ֆարգը պուլունմաեռպ, վըգ՝

տարի քիֆայետե սըհհէթի եերին տէ իտի իսէ տէ , քէնտի գըզընա իրթիքեապ իլէ եալան սէօլէմէք լիկէ մէճպուր օլմուչ օլմասընտան , վէ պինաէն ալէյհտէ քէնտի հագ գընտա շիւբհէսինի թահրիք իյլէ միչ պուլունմասընտան տօլաեը , գալ պէն , բէք պիւյիւք պիր ֆէնալըգ հիսս իյլէմէքտէ իտի : Վէլհասըլ , մատամ աը Պուրկէօյ , մէղքիւր եալանընտան տօլաեը շէրմսար օլուպ , վէ մահճուպիյեթինի սէթր իթ մէքլիք դայրէթինտէ պուլունմասընտան նաչի , դաթէն սօկուն օլան լէհճէսի , ճիւզիճէ գըզարմագտա օլտուղու հալտէ , թութուպ քէրիմէսինի սըգը սըգըեա գուճագլատը , վէ , - Սէվկիւլիւ եվլատըմ , աալա էլէմ իւզրէ օլմա , քէտէր իտէճէք պիր շէեիմ եօգտուր . . . եալընըգ պիր կէվէքլիք հիսս իյլէմէքտէեիմ . . . պիր սինիր ալէամէթի տիր . . . չարուգ կէչէր , - տէտի :

— Ինչաալլահ էօյլէ տիր , լաքին , սէնին ասըլ միւրատըն պէնիմ գալ պիմի րահաթ իթատիրմէք տիր , - տէտի Ատէլին , ինանմագ իսթէմէտիկինի պէեան իտիպ , վէ , մահզուն ու միւքէտտէր պիր պագըչ իլէ , վալիտէսինին եիւզիւնտէն եօգարը պագարագ , - զիրա , գաթէն նա միղաճ օլտուղունուց , լէհճէնիգտէն տախի անլաչըլմագտա տըր . . .

— Սէվկիւլիւ եվլատըմ , պէնիմ րահաթսըզըղըմը , պաչգա շէյտէն զիեաատէ , մահգա իչթէ սէնին պու հալին վէ պու էսէֆ ու մէրաղըն

պատի օլմագտա տըր . . . նասըլ քի սէօյլէտիմ , պաչգա պիր շէեիմ օլմաեըպ , անճագ պիր ագ կէվէքլիք հիսս իյլէմէքտէեիմ . . . Պու ճիւմլէ իլէ տախի , շունա էսէֆ իտէրիմ քի , պու հալիմ տախի , վիզիթա գապուլ իտէմէմէքլիկիմէ պիր սէպէպի քեաֆի օլմագտա տըր :

— Սահիհէն էօյլէ մի տիր , նա միղաճըղըն , եալընըգ պիր կէվէքլիքտէն մի իպարէթ տիր :

— Շիւբհէսիգ , սայիր հիչ պիր շէեիմ եօգտուր :

— Բէք ալէա , վալիտէճիկէզիմ , ինչաալլահ էօյլէ տիր , ինչաալլահ էօյլէ տիր , - տէտի Ատէլին թէքրարէն քէնտի վէսվէսէսինտէ պիր սուրէթի նազիքեանէտէ իսրար իտէրէք , - սէն բէք ալէա պիլիրսին քի , սէնին հէր պիր քէլամըն , պէնիմ իչին Աւետարանըն քէլամլարը մէսապէսինտէ սահիհ վէ մուգատտէստիր . . . վէ մատամ քի սէն քէնտին , եալընըգ պիր կէվէքլիքտէն պաչգա հիչ պիր ֆէնալըգ հիսս իթմէքտէ տէկիլիմ տիմէքտէսին . . . պէնտէ էօյլէ օլմասընա քեամիլէն ինանմալրեըմ . . .

— Մատամ քի էօյլէ տիր , «էօղիւմէ իթիմատ իտէպիլիրսին . . .

— Բէք ալէա , իթիմատ իտէրիմ , - տէտի Ատէլին վալիտէսինին պօյնունա աթըլարագ , - լաքին , պէնի բէք գօրգուլթտու իտին . . .

— Չի չարէ . . . էլսթէթթէ սէնտէ աֆվ իտէրսին , - տէտի մատամ տը Պուրկէօյ գօրաքի թէպէսիւմ իտէրէք :

— Բէք ալէա, վալիտէճիկիմ, կէր-
չի ափվ իտէրիմ էմմա, էկէր միւ-
սաատէ իտէր իսէն, օլ պապտէ պիր
տէ շարթ պէեան իթմէք իսթէ-
րիմ . . .

— Բէք ալէա, սէնին շարթընը տախի
գապուլ իտէրիմ, — տէտի մատամ
տը Պուրկէօյ, սալիր նիչէ տէֆալար
միսիլու, պու տէֆա տախի, մէճ.
պուրի տիւշմիւշ օլտուղու եալան
սէօյլէմէքլիք չուգուրունտան գուր-
թուլմագտա օլմասընտան տօլաեք
քէնտուլի մէսուտ ատտ իտիպ, վէ
խաֆիֆճէ պիր ահը տէրուն չէքէ-
րէք, — Սէօյլէ պագաեքըմ, ա պէնիմ
էլմասըմ Ատէլինիմ . . . օ տէտիկին
շարթ նէ տէն ի պարէթ իմիշ :

— Փագաթ, վալիտէճիկիմ, մէգ-
քիւր շարթը պէեան իթմէքլիկիմ
իչին տախի, իքի չէյ իգթիգա իթ-
մէքտէ տիր :

— Ա՛, սէն կիթ տիքճէ գամէթի
արթըրմագ տասըն, — տէտի մատամ
տը Պուրկէօյ կիւլիւմսէեքէք. — բէք
ալէա, օլ իքի չէյ նէ իմիշ, անլէ-
րիտէ սէօյլէ պագաեքըմ :

— Պիրինճիսի . . . չու տուրքի, սէն
պանա, պիր սուրէթի գավիյեէտէ
օլտուղու իագ տիրտէ, մատամ գօն-
թէս Բօլան հագգընտա պիր էսէրի
պիւրուտէթ վէ եախօտ նէֆրէթ
հիսս իյլէմէքտէ օլմատըղընը սէօյ-
լէմէլիսին :

— Իշթէ պիր կէօնիւլ իշքէնճէսի
տահա . . . էվվէթ, իշթէ պիր տէր-
տի ագիւմ տահա, — տէտի քէնտու
քէնտուեէ պիչարէ գատըն, մէգ-
պուրէ գօնթէսին լագըրտըսընտան

գուրթուլտու զաննըյլա քէ սպի ֆէճ
րահ իյլէմէքտէ ի քէն, քէրիմէսիթա-
րաֆընտան իսէ, թէքրարէն անըն լա-
գըրտըսը աչըլտըղընը կէօրտիւ կիւն-
տէն :

Վէ մէրգումէ, պատէհու եիւքճ
սէք սէս իլէ սէօյլէեքէք, վէ սու-
րէթի գահիրէսինտէնտէ պիր սիւքիւ-
նէթի հալ իպրաղընա ղայրէթ իյ-
լէեքէք, — Օլ խուսուստա, նի՛չին
պու մէրթէպէ իսրար իյլէմէքտէ-
սին, վէ մատամ Բօլան հագգընտա
պէնիմ հիւսնի թէվէճճիւ հիւմ պու-
լունմասընտան տօլաեք, նի՛չին պէօյ-
լէ շիւբհէլէր իթմէքտէսին :

— Չիւնքի, էվվէլ էմիրտէ չէօյլէ
զանն իթտի իտիմ քի, մահգա մէր-
գումէեի գապուլ իթմէք իսթէմէ-
տիկինտէն, պուրատա տէկիլ տիր
տէտիրթմէք իսթմէքտէ իտին. վէ
իքինճի չունուն իչին քի, հէր կիւն,
հէրքէսին, մէրգումէ իչին, բէք իեի
պիր գատըն տըր տէյի մէտհ ու սէ-
նալէր օգուճագ տէ օլտուղարընը վէ
հաթթա, պաղը քէրրէ միւպալաղա
իւզրէտէ, կէօյլէրէ գատար չըգար-
տըղարընը կէօրիւպ վէ չօգ տէֆա
տա, պու եօլտա սիթալիչլէրին պի-
էսաս օլտուղունու անլամըշ օլտու-
ղում կիպի, վէ սէնին հագգընտա
իսէ, էմնիյեէթի քեամիլէմ տէրքեար
պուլունտուղունտան, միւրատըմ
անը անլամագլըգ տըր քի, մէգ-
պուրէ հագգընտա, սէնինտէ հիւս-
նի թէվէճճիւ հիւ ագիւլին վա՛ր մը
տըր, եօգսա, մուղալիրինի՛ մի իտ-
տաա իյլէմէքտէսին :

— Տօղրուսու, էվլատըմ, մահ-

պուստա պուլունան գատընլար մէն-
ֆաաթընա տայիր օլան ճէմիյեթ
միւնասէպէթիլլէ, պէն մէրգումէ-
բի հէր գաչ տէֆա կէօրտիւմ իսէ,
հէր տէֆասընտա տախի, կէրէք
նէզաքէթ ու ինսանիյեթիւնի, վէ
կէրէք ազլ ու զէքեապէթիւնի, պէր-
քէմալ պուլտում:

—Չօգ իբի էօլլէ իսէ, — տէտի
սէվիւնէրէք Ատէլին, — տիմէք տիր
քի, պէնիւմ տախի իլք իթիգատըմ
տօղրու իմիչ. տօղրուսու վալիտէ,
սէնին պու խոսուստա զուհուրա
կէլէն հիւսնի շէհատէթիւտէն տօ-
լաեը, աշուրի մէրթէպէ մէմուռն
վէ մէսրուր օլտում. կէլէլիւմ շիմտի
իքինճի սէօլլէեթէճէկիմէ:

—Բէք ալէա, — տէտի մատամ տը
Պուրկէօյ, աճապա պու սէօլլէեթ-
ճէկի նէ տիր տէյի տիւչարը խէվֆ
ու վէսվէսէ օլարագ, — սէօլլէ պա-
գալըմ իքինճիսինի տախի:

—Ա՛հ, վալիտէճիկիւմ, — տէտի
Ատէլին տայիմա կիւլէրէք, — պու
իքինճի սէօլլէեթէճէկիւմ բէք նագիք
պիր մատտէ տիր:

—Աճայիպ, նէ՞ իմիչ պագալըմ:

—Պիր քէրրէ շունու տիւչիւնմէ-
լիսին քի, պէնիւմ կիպի կէնճ պիր
զըզըն, հիչ պիր ատէմ հագգընտա
միւպահասաթա գալգըչմասը ճայիզ
օլապիլի՛ր մի:

—Նէ տիմէք իսթէտիկիւնի ան-
լաեամաեօրում:

—Կէրչի ճայիզ օլամագ իսէտէ,
հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի, իթիրագա
մէնագ պըրագըրտա պարի պիր քէօ-
չէ պուլունմագտա տըր, — տէտի մէր-

գումէ քէզալիք կիւլէրէք, — հագ-
գընտա լագըրտը իթմէք իսթէտի-
կիւմ զաթըն սաչարը աղարմաեա
պաչլամըչ տըր, վէ շայեանը հիւր-
մէթ պիր սիննտէ պուլունմագտա-
տըր... սայքի բէտէրիմին չաղըն-
տա տըր:

—Ատէլին, պու սէօլլէտիքլէրին.
տէն, հալէա հիչ պիր շէյ անլաեա-
մաեօրում:

—Վալիտէճիկիւմ, շունու տիմէք
իսթէրիւմքի, մատամ գօնթէս Բօ-
լան հագգընտա, հիւսնի թէվէճճիւ-
հիւսնիւ պէեան իլէ թահսին ու թագ-
տիր իլլէտիկին թագտիրտէ, աճա-
պա գօճասը ժէնէրալ Բօլան հագ-
գընտա՞ էֆքեարըն նէ տիր. իչթէ
միւրատըմ պունու տախի անլա-
մագ տըր:

Ատէլին թարաֆընտան զուհուրա
կէլէն շու մէէմուլին զայրի սիւալմա-
տամ տը Պուրկէօյիւն գալպիւնէ, կէր-
չի ատէթա պիր խանչէր կիպի իչլէտի
իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ քէնտուլի
զապթա մէճպուր օլարագ, վէ պօ-
զուգ պիր սէս իլէ վէ կիւճ հալ ի-
լէ իթայի ճէվապ պիրլէ, — պէնիւմ
իթիգատըմա նէզարէն... ժէնէրալ
Բօլան, բէք նամուսուլու վէ բէքտէ
միւթէպէր պիր զաթ օլմալը տըր, —
տէտի:

—Տիմէք տիր քի, մէրգում հագ-
գընտա պիլտիկիւնիդ եալընըզ պու-
գատտար տըր, էօլլէ՛մի, — տէտի Ա-
տէլին զայթթլէ լէթաֆէթլի պիր
սիթէմ իւզրէ, — տօղրուսու, պիլա
միւտահէնէ սէօլլէրիւմքի, մէտհ ու
սէնա ճիհէթիւտէ բէք չօգ թա-
մախսինիզ:

Ա՛, պէնիմ չօճուղում, պունտան զինատէ նէ սէօյլէեեեիմ, մէկերչի, պիր ատէմին զայէթլէ նամուսլու օլմասընա շէհատէթ իթմէքլիքտէն պիւլիւք պիր յիթայիչ օլապիլի՛րմի:

Պու հէնկեամտէ սալօն գարուսու տուր աչըլտը. վէ Մ. տը Պուրկէօյ իչերի կիրտի:

Ատէլին մէրգումու կէօրտիւկիւ կիպի, սէվինճինտէն էլլէրինի պիր պիրինէ վուրարագ իլէրու տօղրու գօշտու, վէ քէլամէ աղաղ պիրլէ, - հիչ չիւբհէ ճայիզ տէկիւտիւր քի, պապաճըղըմ, պանա, մէրգում ժէնէրալ հագգընտա, սէնտէն չօգ զիեատէ մալիւմաթ վիրէճէք տիր, - տէտի:

Վէ մէրգումէ բէտերինին նէգտինէ կիտէրէք, պուս իլլէտին իչին տիլպեր աննընը թագտիմ իլէ, - վագըթլար խայր օլսուն, պապաճըղըմ... - տէտի:

Մ. տը Պուրկէօյ կէնճ գըղըն աննընը պուս իլլէտի, վէ մէրգումէ կէօրէմէտիկի հալտէ, խայինճէ պիր պագըչիլէտէ, մատամտը Պուրկէօնէ պագարագ, - վագըթլար խայր օլսուն, ա՛ պէնիմ էվլատըմ... - տէտի:

Վէ պունու սէօյլէտիկի վագըթտա, հէր վագըթ եաբաըղը միսիլու «ա՛ պէնիմ էվլատըմ» լուղէթլէրինի օլմէրթէպէ ֆարգըլը վէ գուվ. վէթլի սուրէթտէ թէլաֆֆուղ իլլէտի քի, մատամ տը Պուրկէօյ, մէրգումուն նիյեթթի խէֆիյեէսինի բէք ալէա պիլտիկիտէն, եիւրէկի բարէ բարէ օլմաեա պաշլատը:

—է՛յ, սօնրա... -տէտի իլավէ-

թէն մէրգում ճէլլատ հէրիֆ, Ատէլին պաշընը իքի էլլէրի արասընտա թութմագտա օլտուղու թագտիրտէ, աննընը պիր տէֆա տահա պուս իտէրէք:

Վէ, պատէհու, մէրգում, շէյթանի պիր թարզ իւզրէ կիւլիւմսէմէքտէ օլտուղու հալտէ զէվճէսինին եիւզիւնէ պագարագ տախի, - Աճապա շու ֆանի տիւնեատա, պիր ատէմ իչին, քէնտի էվլատընը էօրիւպ սէվմէք գատար թաթլը վէ կիւզէլ պիր շէյ օլապիլի՛ր մի... - տէտի:

Պու եէնի զալըմճա պիր հարֆէնտաղըգ իւզէրինէ, պիչարէ վալիտէ, Մ. տը Պուրկէօյ կէլմէզտէն էվվէլ, քէնտի քէրիմէսիլլէ միեանէլէրինտէ կէլմէքտէ օլան միւքեալէմէի տէրխաթըր իտիպ, վէ մէրգումէնին, հիչ պիր շէյտէն մալիւմաթը օլմատըղը էճիլտէն, թէքրարէն այնի լագըրտըեը աչարագ, ժէնէրալ Ռօլանըն իօմիսի զիքըր Լատէճէկի իհթիմալի քէպիւրինի տիւչիւնտիւքճէ, տիւչարը խէֆվու էնտիչէ օլտուղունտան, թէքմիլ վիճուտի տիթրէմէկէ պաշլատը:

25.

Մ. տը Պուրկէօնէն սաշլարը, հէր նէ գատար աղարմաեա պաշլամըչ իտի իսէ տէ, լէհճէսինտէ, սիննինէ կէօրէ պիր միւսիննիք ալէամէթի կէօրիւնմէքտէ աէկիլ իտի:

Վէ եիւզիւնէ տիգ գաթլըճա պա-
 գան , էչքեայլընտան , զայնթլէ իս-
 թիհգաքեար օլուպ , վէ միւրայիծէ
 հալաւթ իպրազիտիծի , վէ զալպէն
 ֆէնա պիր ատէմ օլաւսընը պէլ-
 լի իթմէմլ քլիկէ միւ գթէ տիր գուր-
 նաղըն պիրի օլտուղունու ֆէհմ ի-
 տէպիմէքտէ իտի : Մէրգուճ , պիր
 խայիչ իւզրէ զէվճէսինէ տօղրու կի-
 տիպ , վէ քէսկին պիր պագըչ իլէտէ
 մէրգուճնին եիւզիւնէ նաղար գըլ
 տըղընտան , լէհճէսինտէ , էսէֆա-
 միգ պիր վագաա կէչմիչ օլմասընը
 իմա իտէր ֆէվգէլատէ պիր էսէ-
 րի քէտէր ու իգլթիրապը տէրուն
 պուլունտու զոճնու ֆէհմ ու ֆարգ
 իլլէտի : Մէրգուճ պու հալ իւզէ-
 րինէ , գիեատէսիլլէ մէմուճն օլտու-
 զունտան , կէրէք մէրգուճէեէ վէ
 կէրէք Ատէլինէ պագարագ , - նէ՝
 գատար զարիպ պիր հալ , - տէտի :

— Գանդիտի , պագաճըղըմ , -
 տէտի կէնճ գըղ մէրգուճուն նիյ-
 եթի ֆասիտէսինին ֆէհմինտէ օլ-
 մատըղընտան խայիսանէ պիր սէօյ-
 լէեիչ տիր զանն իտէրէք , - զարիպ
 ատա օլունաճագ նէ՝ կէօրմէքտէ-
 սինիգ :

— Պիլմէմ սիգէ նասըլ իյգօհ ի-
 տէեիմ , եալընըղ պիր գաչ սաաթ-
 տան զիեատէ միւտտէթ , հիչ պիր
 տէֆա սիղի թէրք իթմիչ օլմատը-
 զըմ աէրքեար օլտուղու հալտէ , -
 տէտի մէրգուճ , - պու կիւն իսէ ,
 զանն իտէրսին քի , իքինիղի տախի
 խայլի վագըթտան պէրու կէօրմիւչ
 օլմաեըպտա , հէման շիմտի կէօր-
 մէքլիք իգպալինէ նայիլ օլմագտա-

եըմտըր կիպի , գալպիմտէ ֆէվգէ-
 լատէ պիր մէմուճնիյեթ ու մէսէր-
 րէթ էսէրի հիսս իլլէմէքտէեիմ :

— Իչիտիեօրմուսուն , պագամ նէ՝
 սէօլլէեօր , վալիտէ՝ , -տէտի Ատէլին ,
 -սէօլլէտիկի բէք տօղրու տուր . պա-
 գընըղ , պագընըղ , սահիհէն էօլլէ
 տէկիլ մի տիր , պու կիւն իւզէրին-
 տէ , սայիր կիւնլէրտէն չոգ զիեատէ
 պիր էսէրի ֆէրահչ տիլ վէ պէչա-
 շէթ միւչահէտէ օլունմագտա տէ-
 կիլ մի տիր , աճան պագաճըղըմ ,
 հագգընըղ վար տչր , ֆիլվագը էօյ-
 լէ տիր :

— Հէման ճէնապը Հագգ պիգի
 պու սէատէթի հալիմիգտէն մահրուճ
 գըլմասըն , էվվէթ , սէվկիւլիւ էվլա-
 տըմ , էօլլէ օլտուղունու պէն տախի
 թաստիգ իտէրիմ , վէ պէն տախի
 քէնտի գալպիմտէ , այնի մահգու-
 զիյեթ էսէրինի հիսս իլլէմէքտէ-
 եիմ , վէ գաթիւն պաչգա տիւրլիւ օլ-
 մասըտա , հիչ պիրիմիգ իչին իհթի-
 մալտէն տէկիլ տիր , - տէտի մա-
 տամ տը Պուրկէօյ , քէմալ մէրթէ-
 պէ սախթէ պիր մուհագպէթ իպ-
 րագ իտէրէք :

Մէգպուրէ գատըն , զաթէն տօղսւ-
 շունտա , զայնթլէ սաֆաերուն , վէ
 սէրպէսթ էֆքեարլը , վէ միւրայիլիք-
 տէն նէֆրէթ կէթիլիւր պիր թա-
 պիաթ սահիպէսի իտի իսէտէ , պու
 ճիւմլէ իլէ մուղայիրի օլարագ տա-
 խի , մէրգուճ ինսաֆսըղ վէ մէրհա-
 մէթսիգ գօճասընտան կէօրմէքտէ
 օլտուղու օլ թէհամմիւլ կէթիլիլմէգ
 հագարէթլէրէ գարչըլըղ , քէրիմէ-
 սի Ատէլին նէղտինտէ , հիչ պիր շէՄ

սէօյլէ երկուսէ մէրգումէ ետ պիր շիւրհէ վիրմէք, վէ եախօտ, տահո սահիհի, զաթէն կէշմիշ շինքին պիր հալին զահիրէ չըբըպտա, ֆէնա պիր իպրէթ վիրիւմէսինի գաթան իսթէմէտիկինտէն, սայքի հէր կիւն վէ հէր սաաթ, միւրայիլիք իտէրէք, մէրգում հաղընտա, աշուրի մէրթէպէ մուհապպէթ կէօսթէրմէքիկէ մէնպուր պուրոււնմագտա իտի:

— Համտ ու սէնալէ՛ր օլսուն Ալլա հա քի, պիղիմ խանէմիգի պէօյլէ հէր նէվի ատէմի իմթիգաճ վէ մուհապպէթ սիղլիք լէքէլէրինտէն արի գըլարագ, քէմալ մէրթէպէ մէսէրրէթ վէ հալալէթ իհսան պուեուրմուշ աուր, — տէտի Մ. աը Պուրկէօյ Ատէլին իլէ զէվճէսի եանընտա օթուրարագ:

Վէ, պատէհու, կիւլիւմսէեերէք իլավէ յի մէգալ պիրլէ տախի, — լաքին, եալքնը շունտան գօրգարըմ քի, պու կիւն քիմէսնէ պիղէ վիղիթաեա կէլիպտէ, շուրահաթլըղըմըզը վէ շու եալքնըզըզըմըզը իլալէ միւվէտտի օլմաեա իտի, չիւնքի, աղիգէմ, — տէտի մէրգում քէնտի զէվճէսինէ խիթապէն, — պու կիւն սիղտէն պիր խուսուստա աֆվլըդ տիլէեէճէկիմտիր:

— Գանդի խուսուստա, ըէճա իտէրիմ սէօյլէ երկինգ:

— Շէօյլէք սիղ, պու կիւն վիղիթա իչին քիմսէեի գապուլ իթմէմէքլիկի էմր ու թէնպիհ իթմիշ իտինիգ, պէնտէ մուղայիրի օլարագ, թէնպիհ իլլէտիմքի, հէր քիմտէ կէլիլ իսէ գապուլ իթսինլէր տէյի,

պինտէն ալէյհ, սիղտէ վիղիթա գապուլ իտէսինիգ տէյի:

— Պէնիմ, պու կիւն քիմսէեի գապուլ իթմէմէքլիկիմէ սէպէպ պաշգա պիր շէյ օլմաեըպ, — տէտի մատամ աը Պուրկէօյ, — անճագ, հէր նէ գատար քէյֆսիղ տէկիլ իսէմտէ, իւղէրիմտէ պիր նէվի կէվճէքլիք հիսս իլլէմէքտէ օլմագլըզըմ աըր:

— Եա՛, էօյլէ՛ մի, վա՛հ զէվալըճէնանէմ վահ... — տէտի Մ. աը Պուրկէօյ զիեառէսիլլէ պիր աճըրըպ մահգուն օլմագլըզ էսէրի իպրաղ իտէրէք. — լաքին, ինչաալլահ քէտէր իտէճէք պիր հալտէ օլմամալըօընըզ, էօյլէ տէկիլմի...:

— Խայր, պապաճըղըմ, իայր, հէլէ համտ օլսուն քի, էօյլէ քէտէր իտէճէք պիր հալտէ տէկիլ տիր, — տէտի Ատէլին, — տահա ճիւղիճէ էվվէլ պէնիմտէ վէսվէսէ իլլէտիկիմի կէօրտիկիւնտէն, պէնի քեամիլէն իսքեաթ իլէ գալպիմի ըահաթ իթտիրտի իտի...:

— Մ՛հ, համտ օլսուն, համտ օլսուն, տահա՛ իեի եա, տահա՛ իեի եա, — տէտի Մ. աը Պուրկէօյ, — պէն իսէ, պիթթապի, իֆրաթ մէրթէպէ էսէֆ իլլէմէքլիկէ պաշամագտա իտիմ... Վէ, տիմէք տիր քի, կէլէճէք միւսաֆիրլէրին գապուլ օլունմալարընա տայիր էմր վիրմէքլիկիմ, իեի օլմուշ աուր, վէ պունտան, — տէտի թէքրարէն մէրգում, մանէալը պիր սուրէթտէ զէվճէսինին եիւղիւնէ պապարագ, — վէ պու թէնպիհտէն աքլլ միւրատըմտա,

պաշտա պիր շէյ օլմահըպ , իլլա՝
մատամ գօնթէս Բօլան կէլտիկին .
տէ , կէրի կիթմէքլիկէ մէնպուր օլ-
մամասը օլմուշ տուր , շիւնքի , սիզ
քէնտիսինէ վիզիթա վիրմիշ օլտու-
ղունուզտան , հալիլլէ մէրգումէ
տախի իեատէյի վիզիթա պօրնու-
նու իֆա իլլէեեհէք տիր տէյի միւ-
լահազա իլլէմիշիմ տիր :

— Կէօրտիւնմիւ շիմտի , վալիտէ .
ճիկիմ , թըպզը պապահըղըմ տա-
խի պէնիմ էֆքեարըմ տա գուլուն .
մագտա տըր , տիմէք տիր քի , շիմ-
տի սէնին , պէնիմ հագզըլը օլտու-
ղումու իգրար իլլէմէքլիկին իգթի-
զա իլլէմէքտէ տիր :

— Նի՛ շին , նէ՛ օլտու իտի քի , պէօյ-
լէ սէօյլէմէքտէսին , Ատէլին , - տէ-
յի սիւալ իլլէտի Մ . տը Պուրկէօյ
սէպէպինի անլամագլըղը զիեատէ-
տիլլէ մէրագ իտէրէք :

— Շէօյլէ քի , վալիտէճիկիմին
պու կիւն քիմսէեի գապուլ իթմէ .
եեհէկինէ տալիր վիրտիկի էմը ու
թէնպիհի կէօրտիւկիւմտէ , պէն
տախի թըպզը սէնին կիպի սէօյ-
լէտի իտիմ :

— Սէն տախի գօնթէս Բօլանըն
գապուլինէ տալիր մի միւլահազաթ .
տա պուլունտու իտին :

— Էօյլէ՛ եա , էօյլէ՛ եա :

— Սահիհ մի սէօյլէօրսուն . տի-
մէք տիր քի , հէրքէսին իթիգատը-
նա սահիհ տիր նազարըյլա պագը-
լարագ էհէմմիյեթ վիրիլսէ ճալիզ
տիր , զիրա , իշթէ թաստիգի մէյ-
տանտա տըր , մութլագա գան քէն-
տի հիւքմիւնիւ իլլէմէքտէ տիր , էն

ուֆագ պիր խուսուստա պիլէ , էվ-
լատար քէնտի բէտէրլէրինին ախ-
լագ ու խասսէլէրինէ վէ գուարէթ-
լէրինէ մալիք պուլունմագտա տըր-
լար , - տէտի Մ . տը Պուրկէօյ զէվ-
ճէսինէ խիթապէն , - վէ հալիլլէ , ա-
զիզէմ , հիշ շիւրհէ ճալիզ տէկիլ տիր
քի , սիզ տախի ալնի իթիգատտա
պուլունարագ , էօյլէ օլմասընը գա-
պուլ իտէճէքսինիզ տիր . . .

— Շիւրհէսիզ , - տէտի պիշարէ
գատըն իշպու գալըմճա հագարէթ
իւզէրինէ պօզուլմատըգտան պաշ-
գա , հաթթա մուղալիրի օլարագ .
տա կիւլիւմսէմէկէ չալըշարագ :

— Լաքին , սէօյլէ պագաեըմ , ա
պէնիմ ճիկէրբարէմ Ատէլինիմ , -
տէտի Մ . տը Պուրկէօյ , սէօյլէ պա-
գաեըմ , - գօնթէս Բօլանըն վիզի-
թասընըն ըէտտ օլունմասընա տա-
յիր թըպզը պէնիմ կիպի իզհարը
միւլահազաթ իթմէքլիքտէն , միւ-
րատըն նէ իտի :

— Սէն իշէրի կէլտիկինտէ , գա-
թէն պէնտէ վալիտէճիկիմէ , անըն
իյգահաթընը վիրմէքտէ իտիմ :

— Բէք ալէա , աճապա պէնիմ
տախի իշիթմէքլիկիմտէ , պիր մահ-
զուր պուլունմագտամը տըր , էկէր
պիր մահզուք եօզ իսէ , եինէ տէ-
վամ իտէպիլիրսին , հաղըր պէն տա-
խի իշիթմիշ օլուրում :

— Իսթաղֆիրուլլահ , հիշ պիր
մահզուր պուլունմատըգտան պաշ-
գա , հաթթա ֆալիտէսի տախի
վար տըր , տահա իյի եա , ա պա-
պահըղըմ , հագըր էֆքեար ունիյեթ-
թիմի , սէն տախի անլամըշ օլուրսուն :

—Օ՛հ, պի՛ն եաշա, էվլատըմ, սէն
 օլ թաթլը սէսինլէ վէ օլ լէթաֆէթլի
 թէլուֆֆուզունլա, շու ա՛ պապա-
 ճըղըմս լուղէթինի թէքէլլիւմ իյլէ-
 տիքճէ, զանն իտէրսին քի, տիւն-
 եալար պէնիմ օլմագ տատարը, թարիֆ
 գապուլ իթմէզ սուրէթտէ մէմնուն
 ու մէսրուր օլմագ տատարմ . . . լա-
 քին, սո՛ւս օլմալըեըմ, պունու վա-
 լիտէն իչիթմէմէլիտիր, - տէտի մէր-
 դում իլավէթէն սէօյլէեէրէք, վէ
 կիւլիւմսմէքտէ օլտուղու հալտէ,
 կէօզ իշարէթի իլէ զէվճէսինի կէօս-
 թէրէրէք, -էվվէթ, եա սուս օլմա-
 լըեըմ, վէ եախօտ, քէնտիսի իչիտէ-
 մէեէճէք մէրթէպէտէ եավաշ սէօյ-
 լէմէլիեիմ, չիւնքի, բէտէրանն մու-
 հապպէթիմին քէսրէթինտէն նէշէթ
 իտէն մէսէրրէթիմի ալէնէն պէեան
 իտիպ, սէնին հագգընտա մէա՛հ ու
 սէնալէր օգուտուղու մու կէօրտիւք-
 ճէ . . . քէմալի էմրի պասիրէթ վէ
 ֆէթանէթինտէն նաշի, սէն էվլա-
 տըմա չօգ եիւզ վիրիպտէ պաշտան
 չըգարմագ տասըն, ախլազք համի-
 տէսինի պօզմագ տասըն աիեէրէք
 կիւճէնիպ պէնի թէքտիր իյլէմէքտէ
 տիր, վէ, օօղըրուսու, հագգըտա
 վար իսէ տէ, չի՛ չարէ քի, պէնիմտէ
 էլիմտէ աէկիլ աիր :

—Ազիզիմ, շու քէնտի հագգըմտա
 պէեան իթտիկին սիթալիշտէ, հատ-
 տի իթիտալը թէճավուզ իյլէմէքտէ
 սինիզ, - տէյի ճէվապ վիրտի մա-
 տամ տը Պուրկէօյ :

—Ա՛ պէնիմ սէվկիւլիւ զէվճէմ,
 նէ՛ սէօյլէեօքսունուզ, հագգընըզ-
 տա, հատտէն զիեատէ՛մի սիթալիշ

օգուտագ տատարմ, խա՛յր, խա՛յր,
 հաթթա օլ պապտէ թամաս իւզրէ
 տախի պուլունմագ տատարմ, - տէյի
 պաղըրտը շայեանը թէհայեիւր սու-
 րէթտէ պիր սախթէ մուհապպէթ
 վէ հիւրմէթ պէեան իտէր թէլաֆ-
 ֆուզ իւզրէ սէօյլէեէրէք, - նա՛սըլ,
 հագգընըզտա պու գատարճըզ պիր
 մէտհ ու սէնա օգո՛ւմաեատարմըմը սէ-
 նին կիպի, միւտտէթի էօմրիւնտէ սա-
 տագաթը քեամիլէ իպրազ իթմիշ օ-
 լան, վէ սէնին կիպի ֆամիլեաճա ֆա-
 զիլէթլէրտէ եէքթա վէ իպրէթնիւ-
 մա պուլունան. վէ սէնին կիպի, ագ-
 տընիքեահըմըզըն թա իլք կիւնիւն-
 տէն պէրու, պատիի իգպալու սէտ-
 տէթ ու սիւրուրում օլմուշ օլան, վէ
 սէնին կիպի պանա պէօյլէ պիր լէ-
 թաֆէթ խաղինէսի, վէ լութֆ ու
 քէրէմ վէ սաֆֆէթի տէրուն տեի-
 նէսի օլտուղու հալտէ, Ատէլին իս-
 մինտէ պիր էվլատ գազանաթըմը
 պուլունտն, էօյլէ պիր էվլատ քի,
 լուհում կիպի սէվմէքտէ օլտուզ-
 տան պաշգա, բէտէրի օլմազլըզ մը
 աախի քէնտիմճէ պիր իֆթիխա-
 րը աղիմ ատա իյլէմէքտէեիմ . . .
 վէլհասըլ, սէնին կիպի զէվճէ-
 լիքտէ վէ վալիտէլիքտէ նատիր
 իւլ էմսալ պիր ճէնանն հագգըն-
 տա . . . պու գատարճըզ պիր սի-
 թայիշ օգուտագլըզմու, մէկէրչի
 հատտի իթիտալը թէճավուզ մու
 իթմիշ օլմագ տատարմ. խա՛յր, խա՛յր,
 օլ պէնիմ սէօյլէտիկիմտէ, հիշ պիր
 միւտահէննէ էսէրի պուլունմագ տա
 տէկիլ տիր, պէն անճագ գալպիմ-
 տէ հիսս իթտիկիմի վէ հագգըտիթի

հալի իզրարի տիպ սէօյլէմէքտէ երիմ :

Մ. աբ Պուրկէօեիւն , պու եօյտ ս սախթէ պիր մուհապպէթ ի պրազիլէ թաթլը լիսան իսթիմալ իլլէմէքլիքտէ տէրքեար օլան մէհարէթի , թա . րիֆ գապուլ իթմէզ տէրէճէտէ օլուպ , վէ սայքի հէմ հեր կիւն , վէ հէմտէ Ատէլինին հուզուրունտա , այնի մուամէլէտէ պուլունտուզունտան վէ այնի լիսանը իսթիմալ իլլէմէքտէ օլտուզունտան , պիչարէ զէվճէսինին եիւրէկինի , գըզկըն պիր տէմիր իլէ տաղլարճասընա տաղլամագտա իտի , ինսաֆ , մէրհամէթ , աճըմագ , օսանմագ , պըգմագ , վէ կէչմիչի ունութմագ տէնիլէն շէյ , սալա մէրգում իչին տէկիլ իտի :

Ատէլին պուլարըն հիչ պիրինտէն խապերաար օլմաեքպ , վէ բէտէրիննտէ հէր պիր սէօյլէտիկինի սահիհ տէյի ալտանըպ ինանմագտա օլտուզունտան , - Օ՛հ , սիգին պու սէօյլէտիլէրինիլի իչիթաիքճէ , վէ պու մէրթէպէ հուպպ ու մէվէտտէթինիգիտէ կէօրտիւքճէ , ա՛հ , պապա . ճըզըմ , ա՛հ , վալիտէճիկիմ , պիլմէզսինիլ , նէ՛ մէրթէպէլէրտէ քէնտիմի պախթիեար ատա իթմէքտէ , վէ հագգընըզտա գալպէն նէ տէրէճէլէրտէ մուհապպէթ վէ հիւրմէթ վազիֆէսի էսէրի հիսս իլլէմէքտէ երիմ . սիգի տէկիլ սէվմէքտէ , տէկիլ հիւրմէթ ու ըիայէթի ազիմէեէ քէնտիմի հէմիչէ պօրճուլ կէօրմէքտէ , հաթթա բէրէսթիչ տէրէճէլէրինէ գատար պիլէ չըգմագ իսթէմէքտէ երիմ . զիրա , վալիտէճիկիմ , նասըլքի պապամ տախի սէօյլէմէք-

տէ տիր , ֆաղիլէթ ճիհէթինտէ մանէնտլին եօգ տուր տէնիլսէ ճայիլ տիր , վէ պապաճըզըմ տախի , քէնտի մէգատիրչինասլըղը իգթիգասընճա , էօյլէ օլմասընը , հէր կիւն զաթէն թագտիր իլլէմէքտէ տիր :

—Իչիտի՛եօրմուսուն , էվւրբըն նէ՛ սէօյլէմէքտէ տիր , - տէտի Մ. աբ Պուրկէօյ , տահա զիեատէ մուհապպէթ վէ տահատա զիեատէ հիւսնի թէվէճճիւհ ի պրազը միւրայիլիկինէ գալըջարագ , - սէօյլէ , ա պէնիմ սէվկիլիւ . զէվճէմ , մէկերչի սէնտէն պաչգա պիրիսի տահա , պու անէ տէկին , շու ճիկէրբարէմիլ էվւրբըն օլան պիր մէլէկին տիհանըպ կիւնահընտան զուհուրա կէլմէքտէ պուլունտան սէմափի միւքեաֆաթ կիպի պիր միւքեաֆաթա նայիլ օլապիլմի՛շմի տիր , իչիթէ պու , անճագ օլ սէնին ազիլլէրէ մախսուս օլան , վէ լէքէյի իտէթաաէն քեամիլէն արի պուլունտան էօմրիւնին մէյվէ վէ պէրէքէթի տիր տէնիլսէ սէգա տըր : Լաքին , հապիպէմ , սէօյլէսէ՛նէ , նիչին սիւքիւթ իլլէմէքտէսին . նիչին ճէվապ վիրմէմէքտէսին , վէ , ա՛ , ա՛ , եէրտէն կէօեէ գատար մէմուուն վէ մէսըուր օլաճագ եէրտէ , պիրտէ մուզայիրի օլարագ , լէհճէնտէ պիր էսէրի իգթիրապը տէրուն միւչահէտէ օլունմագտա տըր , պիրտէ եիւզիւնիւ էօթէ թարաֆա չէվիրմէքտէսին , վէ հաթթա , պիրտէ կէօղլէրին եաշարարագ , աղլամագտա՛սըն . . . Լաքին , հապիպէմ , զարաչը եօգ տուր , աղլա՛ , աղլա՛ , պու ալէմտէ , մէսէր-

րէթ սիրիչքի կիպի թաթը պիր չէյ
 օլամազ. վէ, պու եօլտա կէօզ
 եաչարը տէօքմէքլիք, տէօքէն ի-
 չին հալալէթպախչ օլտուղու կի-
 պի, սէպէպ օլուպտ ս տէօքտիւրէն
 իչին տախի հայալէթպախչ օլամա-
 զընտա շիւքհէ ճայիզ տէկիլ տիր:
 Ա՛հ, էվլատըմ Ատէլին, կէլ, կէլ,
 կէլ սէնի տէ գուճագլաեաեըմ տա,
 իւչիւմիւզ տախի պիր մուհապպէթ
 հալգասը տէրունինտէ պուլունմու՛ւչ
 օլալըմ:

Մ. տը Պուրկէօյ պունու սէօյլէ-
 տիքտէն սօնրա, զ՛վճէսի նէգտին-
 տէ տիզ իւզէրինէ կէլտիկինաէն,
 Ատէլին տախի ախի թարրի թութ-
 տու, վէ մատամ տը Պուրկէօյ. քէ-
 մալի քէտէրինաէն նաչի, քէնտույի
 զապթ իտէմէեէրէք, հալէա աղլա-
 մագտա օլտուղու հալտէ, գօճասը
 չէքիպ էլլէրինի թութմագտա ի-
 քէն, Ատէլին տախի սօտագլարընը
 ուզաթարագ, մէրգուճէնին պուզ
 կիպի սօուեուպ վէ կէօզ եաչարըյ-
 լա ըսլանըչ պուլունան եանագլա-
 րընը պուս իլլէտի. Պէտպախթ գա-
 տըն, գօճասընըն էօլլէ քէտիտինէ
 եագըն կիթտիկինի կէօրտիւքէն,
 տիւչարը հէյպէթ ու նէֆրէթ օլա-
 րագ տիթրէմէկէ պաչլատը, վէ պու
 հալինին, գըղը ֆէհմինտէ օլամա-
 սլն նիյեթիլլէ, մէրգուճէեի գու-
 ճագլաեարագ քէտի աղուչինէ տօզ-
 րու չէքտի, վէ հալէա կէօզլէրինտէն
 լէպլէպի թանէսի միսիլլու եաչար
 ագմագտա պուլունտուղու թագ-
 տիրտէ, եանագլարընը պուս իթ-
 մէկէ պաչլատը:

Պու հէնկեամտէ Մ. տը Պուրկէօյ
 աեաղա գալգտը, վէ հալէա պիր
 պիրինի գուճագլամագտա պուլու-
 նան մէրգուճէեէ տօղրու, հէյպէ-
 թամիզ պիր պագըչ իլէ պագարագ,
 կիւեա, հատտէն զիեատէ սէվինիպ
 միւթէեասիր օլմուչ տուրտա, ար-
 թըգ թէհամմիւլէ թագաթը գալ-
 մամըչ տըր կիպի պիր լիսան իսթի-
 մալիլլէ, — կէրչի, աչուրի մէրթէ-
 պէ հիսսիյեթմա մալիք օլմագլըգ
 բէք կիւզէլ պիր չէյ իսէ տէ, օ՛ֆ,
 հէր եիւրէկինտէ տաեանապիլէճէ-
 կի պիր հալ տէկիլ տիր, — տէտի:

Հալէա մատամ տը Պուրկէօյ, էօլլէ
 պիր տէհչէթլու մէնգարէ վագթինտէ
 տախի թէհամմիւլ իլլէ, տէրտի տէ-
 րունինի քէնտի քէրիմէսինտէն սէթր
 իտէպիլտիկինտէն տօլաեը, սէվի-
 նիպ մէմնուն օլարագ, մէրգուճէեի
 սէվիպ օգչամագտա, վէ մէրգուճէ-
 տէնտէ գարչըլըրգ չէվգ ու մու-
 հապպէթ կէօրէրէք, ճիւզիճէ պիր
 թէսէլլի պուլմագտա իքէն, Մ. տը
 Պուրկէօյտէ, կիւեա սատէտիլանէ
 պիր սուրէթաէ օլտուղու հալտէ,
 թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ, —
 պու եօլտա մուհապպէթլէր վագ-
 թինտէ, սիզ տայիմա, միւսահէպէթ
 թէլինին ուճունու զայպիտէրէք, հէր
 պիր չէեի ունութմագտա՛սընըգ...
 հալպուքի, հէլէ համտ օլուն պէն,
 Ատէլինիմէ տայիր պիր մատտէ օլ-
 տումու իտի, գաթան ունութմա-
 մագտաեըմ, տայիմա տէր խաթըր
 իլլէմէքտէեիմ: Նանի, աիմէք իս-
 թէրիմ քի, տահա շիմտի, մէրգու-
 մէ, — «պապաճըղըմ, սէնին իչէրի

կիրտիկին վագըթտա, պէնտէ վա-
լիտէճիկիմէ, գօնթէս Բօլանըն լա.
գըբտըսընը իթմէքտէ իտիմ, օլ
պապտէ պիր նիյեթիմ վարտըր,
վէ մէգքիւր նիյեթիմէ սէն տախի
վագըթ օլմալըսըն) տէտի իտի իմ.
տի, էվլատըմ, աճապա պու սէօ.
զիւնիւզիւն մանէասը՝ նէ իտի:

—Տօղրու տուր տէտիկին, պա.
պաճըղըմ, սէն հիչ պիր շէեի ու.
նաւթմագսըն, — տէտի կէնճ գըզ
վալիտէսինին նէգտինտէն գալքա.
րագ, — նէ օլտուղունու սանա գըս.
սաճա պէեան իտէեիմ. պէն վալի.
տէմտէն օլպապտէ պիր շէյ սիւալ
իտէպիլիբիմ, շիւնքի, կէրէք սէն,
վէ կէրէք վալիտէմ. . .

—Պիզիմ իբիմիզ, ատէթա, պիր
վիճուտ կիպիեիզ, շիւնքի, իբիմիզ
տախի սալքի պիր եիւրէք թաշը-
մագ տաեըզ, — տէտի Մ. տը Պուր.
կէօյ, — բէք ալէա չօճուղում, տէ.
վամ իյլէ, սէօյլէ պօգալըմ:

—Լաքին, նասըլքի վալիտէմէտէ
սէօյլէտի իտիմ, շիմտի, իքինիզէ
պիրլիքտէ օլարագ տախի սէօյլէրիմ
քի, թէքլիֆիմի պէեանտէն էվվէլ
իբի շէյ վար տըր քի, անլէրի պիր
սուրէթի քեամիլէտէ օլարագ պիլ-
մէքլիկի արզու իտէրիմ:

—Ատէլին, — տէտի մատամ տը
Պուրկէօյ բէք մէճալըզ պիր հալ-
տէ սէօյլէեերէք, — էկէր իսթէր ի-
սէն, պու միւքեալէմէեի, պիր վագ-
թի ախէրէ թէէիսիլ իտէլիմ:

—Փագաթ, վալիտէճիկիմ, մու.
ղալիլի օլարագ, բէտէրի ազիզիմտէ,
շիմտի իշիթմէքլիկի արզու իտիեօր:

—Կէօրիւեօրմուսուն, էլմասըմ
էվլատըմ, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ
կիւլիւմսէեերէք, — վալիտէն, պէնի
գըսգանմագտա տըր, սէնին սէօյ-
լէեէճէքլէրինի, եալընըզ քէնտիսի
իշիթմէք իսթէմէքտէ տիր:

—Չանն իտէրիմքի, պապաճըղըմ,
պու սէօյլէտիկին բէքտէ վահի օլ-
մաեըպ, պիր տէրէճէեէ գատար
սահիհ օլմալը տըր, — տէտի Ատէ-
լին լաթիֆէ իտիպ կիւլէրէք. — մա-
տամքի էօյլէ տիր, պէնտէ սէնին
ինթիգամընը ալմըզ օլմագ նիյեթի
իլէ, իշթէ շիմտիտէն սէօյլէրիմ:

—Թամամ, աֆէրին գըզըմ, —
տէտի Մ. տը Պուրկէօյ էլլէրինի պիր
պիրինէ վուրարագ, — էվվէթ, մա-
տամքի վալիտէն, պիզի գըսգան-
մագտա տըր, պիզտէ ախզը ինթի-
գամ իթմէլիեիզ. . . նէ՝ սէօյլէեօր
իտին, վալիտէնէ թագտիմ իտէճէ-
կին պիր սիւալտէն էվվէլ, իբի խու-
սուս հագգընտա քէսպի մալիւմաթ
իյլէմէքլիք արզուսինտէ պուլուն
մագտա իտին, էօյլէ տէկիլմի:

—էվվէթ, պապաճըղըմ, պիրին-
ճի անլամագ իսթէտիկիմ խուսուս,
չօք տէֆա ճէմիյեթիլէրտէ թէսա-
տիւֆ իտիպտէ, գօնթէս Բօլան
հագգընտա, հէրքէս թարաֆըն-
տան զուհուրա կէլմէքտէ օլան
հիւսնի թէվէճճիւհիւ կէօրտիւկիւմ-
տէն, կէրէք վալիտէմ վէ կէրէք
սէն տախի, մէգքիւր հիւսնի թէ-
վէճճիւհէ հէմէֆքեար պուլուն.
մագտամըսընըզ, եօգսա տէկիլմի-
սինիզ տէյի անլամագ իսթէտի ի-
տիմ վէ վալիտէճիկիմ տախի, մէր-

զումէ հազգընտա սէնալէր օգու-
եարագ, հէմէֆքեար պուլունտու,
ղունու սէօյլէմէքտէ իտի :

—Օլ պաշտէ պաշգա պիր ճէ-
վապ ճախիգ օլամ. գ իտի. շիւնքի,
մատամ գ օնթէս Բօլան տախի, թըպ-
ղը վալիտէճիկին կիպի Ֆաղիլէթտէ
եէքթա օլան գատընրարտան պիրի
օլտուղունտան, հէր քէսիսի հիւլմէթ
վէ հիւսնի թէվէճճիւ հիւնիւ տավլթ
իլլէմէքտէ տիր. շիմտի կէլէլիմ ի.
քինճի մէրագընա, սէօյլէ պաղալըմ
օ նէ իմիշ տիր :

—Սէն սալօնտան իշէրի կիրտի-
կինտէ, պէնտէ, վալիտէմտէն, ժէ-
նէրալ Բօլան հազգընտա տախի
տէրքեար օլան էֆրեարընը օիւալ
իլլէմէքտէ իտիմ :

Մ. տը Պուրկէօյ, Ատէլինտէն պու-
լագըրտընը իշիտիր իշիթմէզ. կէօզ-
լէրինտէ շէյթանի պիր սէվինճ ա-
թէշի բարլամանա պաշլատը իսէտէ,
տէրհալ քէնտուլի զապթա միւսա-
րաաթ իլէ, զայթթլէ թապիի, եանի
խալխանէ պիր թարգտա օլտուղու
հալտէ, զէվճէսինէ խիթապէն, - էյ
ճանըմ, հապիպէմ, Ատէլինին պու-
սիւալինէ նէ՞ ճէվապ վիրտին . . . -
տէտի, նէ՞ տէրսին, ժէնէրալ Բօլան
հազգընտա՞ էֆքեարըն նէ տիր :

—Վալիտէմ տէտի քի . . .

—Ա՛, ա՛, մատմօազէլ Ատէլին, -
տէտի Մ. տը Պուրկէօյ նէշէլի պիր
թարղ իւզրէ սէօյլէեէրէք, վէ մէր-
զումէնին լագըրտընը քէսէրէք,
- օլխուսուտուն ճէվապընը, վալի-
տէնէ պըրագմալըսըն սէն :

Մատամ տը Պուրկէօյ էօյլէ նա-

ղիք հալլէրտէ վէ վագըլթլարտա,
անճագ վալիտէլէր իւզէրինտէ կէօ-
րիւլէպիլէն պիր ճէսարէթի մէրտա-
նէկիիի էլէ ալարագ, վէ առէթա
պիր սիւքիւնէթի գալպ իւզրէ տիր
կիպի ճէվապ վիրէլէք, - պէնիմ
ժէնէրալ Բօլան հազգընտա ճէվա-
պըմ, մէրզուսուն, բէք նամուսու
պիր զաթ օլմասընտան իպարէթ պու-
լունմուշ տուր, - տէտի :

—Վէ պէնտէ, - տէտի կէնճ գըզ
սիննինէ մախսուս պուլունան սաֆ-
ճա պիր խաֆիֆլիք իւզրէ, - վալի-
տէմէ շաճաճիպ, մէկէրչի Մ. ժէ-
նէրալ Բօլան հազգընտա պիլտի-
կին, անճագ պու գատարտան մը ի-
պարէթ տիր» տէյի ճէվապ վիրտի
իտիմ :

Մէզպուրէնին մէզըիւր սաֆճա
ճէվապը, Մ. տը Պուրկէեէլէն, քէն-
տի զէվճէսինտէն ալմագ իսթէտիկի
ինթիգամա պիւյիւք պիր մէտար օլ-
տուլունտան, յէնտիոսի տախի տիւ-
չարը իսթիզրապ օլարագ, պիր վա-
զըթ սիւքիւթէ վարաը :

Արթըզ օլ հէնկեամտէ, մատամ
տը Պուրկէեէլէն տուրմանա պիլէ մէ-
ճալը գալմամըշ իտի :

Վէ տէրքեար օլան միւքեալէմէ-
նին, կիթտիքճէ տահա զիեատէ է-
լէմամիգ պիր հալ քէսպ իտէճէկինի
կէօրտիւկիւնտէն, կէրչի մէրզումէ
մէզըիւր հալտէն գուրթուլմագըրգ-
էմէլիլէ, սալօնտան տիշարը չըգմագ
իւզրէ աեաղա գալգտը իսէտէ, գօ-
ճասըտա պըրագմագ իսթէմէտիք-
տէն պաշգա, հարարէթլի պիր սէօյ-
լէեիշ իլէ տախի, - շօ՛, օ՛, միւքեա-
ր. — 7

լէմէմիզին ասըլ շու թաթլը վէ միւ-
թէնա պիր վագթինտէ, սէնտէ պը-
րագըպ կիթմէ՞ք մի իսթէմէքտէսին
... մէկէրչի Ատէլինին սիւալինի ի-
շիթմէքսիզին, պըրագըպ կիթմէք-
լիկին ճաշիզ օլապլիլը մի ... » -
տէտի:

— Ա՛ տօսթում . . . պէն . . . - տէ-
տի մատամ տը Պուրկէօյ :

— Մատամ, - տէտի մէրգում կիւ-
լէրէք, վէ մէրգումէնին լագըրտը-
սընը քէսիպ վէ կիւեա կիթմէսին-
տէն տօլաեը կիւճէնմէքտէ տիր կի-
պի իսթիհզա իտէրէք, - էկէր պէօյ.
լէ պիր սըրատա պիզի թէրք իտէր
իսէնիզ . . . տօղրուսու կիւճէնիթիմ
. . . զիրա, սիզտէ պիլիրսինիզ քի,
եագըչմազ պիր շէյ տիր, - Պատէհու,
մէրգում, քէնտի քէրիմէսինէ խի-
թապէն, վէ կիւլէրէք իլավէյի մէ-
գալ պիրլէ, - «խա՛յր, խա՛յր, էլէմ
իւզրէ օլմա, էլմասըմ, վալիտէն սէ-
նի սէվէր, սէնի պըրագըպտա կիթ-
մէ՛զ» - տէտի :

Փիլվագըտա պիշարէ գատըն կի-
տէմէեերէք, թէքրարէն գօլթուղու
իւզէրինէ տիւշիւ վերտի: չիւնքի,
հէր նէ գատար մէրգումուն սէօյ-
լէեիշինտէն, զահիրէն պիր շէյ ան-
լաշըլմագտա տէկիլ իտի իտէտէ,
գալպէն նէ մէրթէպէ թէհտիտա-
միզ պիր ֆիքրի շամիլ պուլունտու-
ղունտա քէքալէա պիլմէքտէ իտի:
Նիհայէթ, պու տէֆա տախի, սա-
յիր տէֆալար միսիլլու, քէնտույի
ղապթա գարար վիրտի:

— Հապիպէմ, -տէտի Մ. տը Պուր-
կէօյ թէքրարէն քէլամէ աղազ պիր-

լէ, - տօղրուսու Կէրի Կէրի, սէնին,
օլ շէհի ժէնէրալ Րօլան հագըրնտա
վիրտիկին մալիւմաթը քեաֆի պուլ-
մատըղընը կէօրմէքտէ օլտուղուն
պիր հալտէ . . . պիզի պըրագըպտա
կիթտիկինի, կէօրմէ՛ք իսթէր ի-
տիմ . . . »

Մէրգում պունու սէօյլէտիկի վա-
գըթտա ֆէնաճա մանէալը պիր կիւ-
լիւշ իլէ կիւլմէքտէ իքէն, Ատէլին
տախի, մէքքիւր լագըրտըլարտան
հիշ պիր շէյ անլամատըղընտան, քէն.
տի էֆքեարընը իլէրու կէօթիւրէ-
րէք, անլամագ իսթէտիկի իուսու-
սուն միւքեալէմէսինէ տէվամ ու
իգտամ իյլէմէքտէ իտի:

— էյ շիմտի, - տէտի Մ. տը Պուր-
կէօյ, - էլմասըմ էվլատըմ, սէօյլէ
պագալըմ, ժէնէլալ Րօլան հագ-
գընտա, վալիտէն թարաֆընտան
վիրիլէն հիւսնի շէհատէթի, նի՛չին
քեաֆի կէօրմէքտէ տէկիլսին:

— Աճայիպ . . . օլպապտէ թէաճ-
ճիւպ ճայիզ տէկիլտիր, չիւնքի քէք
թապիի պիր շէյ տիր, - տէտի կէնճ
գըզ սաֆտէրունճա պիր սէօյլէեիշ
իլէ, - չիւնքի, պէնճէ պէն ժէնէրալ
հագըրնտա, գալպիմտէ պիւլիւք
պիր հիւսնի թէվէճճիւհ էսէրի հիսս
իյլէմէքտէեիմ:

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուն . . .
տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, պիր քէմա-
լի խահիշ իւզրէ զէվճէսինին եիւ-
զիւնէ պագմագ իսթէեերէք, - էլ-
մասըմ Ստէլին, սահիհէն սէն, ժէ-
նէրալ Րօլան հագըրնտա պիր հիւս-
նիւ թէվէճճիւհ միւ հիսս իյլէմէք-
տէսին:

Կէնճ տիւխթէր, պիր լէթաֆէթի աղիմէ իւզրէ օլտուղու հալտէ, մէզ-քիւր սիւալի թաստիգ զըմիւրնտա Լիքի քէրրէ իշարէթլէ ճէվապ վիրտի:

— Իեի եա, ա պէնիմ հիւսնի թէ-վէճճիւհ հիսս իտիճի օլան էվլա-տըմ, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ կիւ-լէրէ.ք, — ժէնէրալ հազ գընտա տեր-քեար օլան պու մէրթէպէ թէհայ-եիւրին, նէտէն նէչէթ իլլէմէ.ք-տէ տիր... աճապա պէեան իթմէ.ք իսթէ՞րմիսին:

— Չիւն.քի, մէրգումու հէր գան-ղի ճէմիլեթտէ ըասթ կէթիրսէ.ք, հազ գընտա, հէրքէս թարաֆընտան տայիմա մէահ ու սէնալէր օգուն-աուղունու իշիթմէ.քտէեիմ. շէօյլէ քի, պիր սալօնտան իչէրի կիրտիկի կէօրիւլիւր կլօրիւլէզ, հէրքէս, եավաշ եավաշ սէօյլէեթէ.ք, պիր պիրինէ, ՚իմքէրաթօրլու գ զէմանը գահրամանլարընտան պիրի պուլու-նան ժէնէրալ Ռօլան իշթէ պու տուր, պիլի՞րմիսինիզ, մէրգում մուսախիւ-րէն, Ա.ֆրիգա մուհարէպէլէրինտէ, բէք ըարլազ շէճտաթլար իպրազ իյ-լէմիշտիր, Պայեար գատար պիր մէրտ լիք վէ պիր իսթիգամէթլէ մաարուֆ տուր, վէլհասըլ, մէյտանը մուհա-րէպէնին պիր արսլանը տըր տէնիլ-սէ ճայիգ տիր» տիմէ.քտէ տիրլէր: Վէ հաթթա, մէրգումուն շէճաթ վէ ճէսարէթինի, կէօյլէրէ գատար չըգարմագտա տըրլար: Փագաթ, զաթէն պէն գահրաման գըզլարտան պիրի օլմատըղըմտան, կէրչի օլ ճի-հէթինէ բէք ազ էհէմիլեթ վիր-մէքտէ իսէմոն, գալպճէ տէրքեար

օլան ֆագիլէթիտէ, պատիի թէհայ-եիւրիւմ օլմագտա տըր:

— Ոէօյլէ պագալըմ, ժէնէրալ Ռօ-լանըն գալպճէ ֆագայիլինէ տայիր նէ սէօյլէմէ.քտէ տիրլէր, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, բէտէրանէ պիր սաֆտէրունըւզ իպրազիլլէ կիւլիւմ-սէեթէրէ.ք:

Պատէհու մէրգում քէնտի զէվ-ճէսինէ խիթասպէն տախի, — նէ՞ տէրսին, ա՛ հապիպէմ, պու չօճուգ իւզէրինտէ զուհուրա կէլմէ.քտէ օ-լան շու սաֆվէթի տէրուն, զիեա-տէսիլլէ շայեանը հայրէթ տէկի՛լ մի տիր, — տէտի:

— Սէօյլէնտիկինէ կէօրէ, ա՛ պա-պաճըղըմ, — տէտի Ատէլին, — մէյ-տանը մուհարէպէտէ, թըպզը պիր արսլան կիպի օլան մէրգում ժէնէրալ Ռօլան, քէնտի զէվճէ վէ քէրիմէսի հազ գընտա իսէ, մէլէքլէրէ մախսուս սուրէթտէ պիր մուհապպէթ իպրազ իլլէմէ.քտէ իմիշ, շէօյլէ.քի, նիչէ տէ-ֆալէր էօլիւմէր կէօրմիւշ օլուպ, վէ էօլիւմ տէնիլէն շէեթտէ շէչի հագա-րէթ իլլէ պագմագլըղա ալըջմըլ պիր գահրաման օլտուղու հալտէ, մէր-գումմէլէր իւզէրինտէ ճիւզիճէ պիր բահաթաղըղըք էսէրի միւշահէտէ իլլէ տիկինտէ, հէման խապուրահաթընը զայպ իտէրէ.ք, ատէթա պիր չօճուգ կիպի տիթրէմէկէ, վէ օթուրուպտա աղլամանեա պաշլամագտա իմիշ, վէլ-հասըլ, ա՛ բէտէրի ազիզիմ, ժէնէ-րալ Ռօլան թարաֆընտան, քէնտի զէվճէսի իլլէ քէրիմէսի հազ գընտա զուհուրա կէլմէ.քտէ օլան շու մու-հապպէթի իշիթտիքճէ, թըպզը սէ-

նին թարափընտան, վալիտէմ իլէ քէնտի հազգըմտա կէօրիւկէլմէքտէ պուլունան օլսէատէթպախոյ մուհապպէթի տէր խաթըր իյլէմէքտէեիմ. ֆազաթ, եալընըզ շու պիր ֆարգ վարտըր քի, Ժէնէրալ Րօլան, շան ու շէրէֆ վէ շէճաաթ ճիհէթինտէ տախի քէսպի շէօհրէթ իյլէմիշ տիր:

— Տիմէք տիր քի, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ աղըրճոտ պիր սէօյլէեիշ իլէ սէօյլէեէրէք, վէ թարիֆտէն միւսթաղնիտէ պիր կիւլիւշ իլէ կիւլէրէք, — տիմէք աթր քի, հիւսնի թէվէճճիւհհիւ մատմօազէլ, հիշ շիւբհէ ճալիզ տէկիլտիր քի, էկէրչի նամ ու շէօհրէթի տուն պիր հալտէ պուլունան Մ. տը Պուրկէօեիւն քէրիմէսի պուլունմադտան իսէ, օլ շէճի վէ շէօհրէթ շուար Ժէնէրալ Րօլանըն քէրիմէսի օլմուշ օլսա իտին, տահա զիեատէ մէֆոււն օլուպ, քէնտինի պաթթիեար աոտ իտէճէք, վէ տահատա զիեատէ իֆթիխար իյլէեէճէք իտին, էօյլէ տէկիլմի: — Հա, սէն նէ տէրսին, հապիպէմ, պու պիզիմ նան քէօրճէ չօճուղուրուզ, յարօգէլ Րօլան. . . տէնիլմէքիլի, արղու իյլէմէքտէ տէկիլմի տիր:

Մէրգում, հէր նէ գատար, քէնտի սուրէթի զահիբէսինտէն, նիյեթթի ինֆիլիյե վէ ֆասիտէսինի պէլլի իթմէմէք զայրէթիյլէ կիւլիւմսէմէքտէ իտի իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, լէհճէսինտէ հասըլ օլան ֆէնա պիր էսէրտէ, օլմէրթէպէ զահիբէ չըգտը քի, պիզլաթ քէրիմէսի տախի ֆէհմինտէ օլարազ,

մէրգումուն եանընա կիթտի, էյլէրինի թուլթու, վէ կէօլլէրի եաշարմադտէ օլտուղու հալտէ, եիւզիւնէ տօյրու պապարազ, բէր միւէսսիր պիր սէօյլէեիշ իլէ, — ա պապաճըղմ, նի՛ շին պէօյլէ տիւշարը մահզունիյեթ օլմադտասըն, սէպէպի՛ նէ տիր. զսնն իտէրիմ քի, պու շիմտիքի սէօյլէտիկին սէօզ, ճիտտի պիր սուրէթտէ օլմամալըտըր, էօյլէ տէկիլմի. . . խա՛յր, խա՛յր, հազգըմտա զուհուրա կէլէն օլ շիւբհէ, ապա ճիտտի օլմամամալը տըր, Խիւտա՛ նէ քէրտէ քի, պէն սէնին քէրիմէն օլտուղուման տօլաեը, քէնտիմի պաթթիեար աոտ իթմէեէեիմ, վէ սէնին քէրիմէն օլտուղում իշին իֆթիխար իյլէմէքտէ օլմաեաեըմ. խա՛յր, խա՛յր, իհթիմալտէն տէկիլ տիր քի, պէնիմ պու սէրպէսթճէ սէօյլէեիշիմտէն տօլաեը, պէնի ճէզաեա միւթահազգ սաեասըն, հազգըմտա էօյլէ պիր էսէֆամիզ շիւբհէեի ճայիզ կէօրէսին:

Պատէհու, մէզպուրէ կէնճ գըզ մէնտիլիլլէ կէօլլէրինի սիլմէքտէ օլտուղու, վէ հալէա հէմ կէօլլէրի եաշարմադտա օլուպ, վէ հէմտէ կիւլիւմսէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ, վալիտէսինէ խիթապէն սէօյլէեէրէք, — կէօրիւեօ՞րմուսուն, ա՛ վալիտէճիկիմ, պապամ, պէնիմ, քէնտի հազգընտա տէրքեար օլան մուհապպէթիմտէն շիւբհէ իյլէմէքտէ տիր, իմաի, պու ճէսարէթինտէն տօլաեը, հէմ կիւճէնմէլի, վէ հէմտէ թազիր իյլէմէլիտին, զիրա, շայսթէ տիր. . . — տէտի:

— Բէք ալեա, հապիպեմ, սէօյլէ, թաղիր իյլէ, պէնտէ իթաաթ իտէ-րիմ, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ զա-յէթլէ միւրայիճէ պիր թարզ իւզրէ քէնտի ղէվճէսիննէ խիթապէն սէօյ-լէեերէ քի- իվվէթ, հէմ թէքտիր իյլէ պէնի, վէ հէմտէ շէտիտ սուրէթտէ թէքտիր իյլէ, չիւնքի, մէգպուրէեէ «մատմօազէլ Րօլան» իսմինի վիր-մէքլիկէ ճէսարէթ իյլէտիմ:

Պիչարէ մատամ տը Պուրկէօյ օլ հէնկեամտէ, տաեանըմազ պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի. չիւնքի, կէրչի, օլկիւննէ գատար, հէր կիւն, էնվայի իշքէնճէլէր շէքմէքտէ իտի, լաքին, օլ մէրթէպէտէ տէհչէթամիղիննէ հիշ պիր կիւն թէսատիւֆ իյլէմիշ տէկիլ իտի. Մէրգուլմէ օլ մէրթէպէ միւթէ-էստիր օլտու քի, արթըգ տէրտու հի-ճապը աղիմինտէն նաչի սապրէ թա-գաթը գալմանարագ աչըլըպտա, խայլի սէնէլէրտէն պէրու, քէնտի քէրիմէսիննէ հիշ պիր շիբէ վիթմէ-մէք իչին, քէնտիսինի զապթ իտիպ-տէ, սէթը իյլէտիկի պիր սըրըլ գա-հիրէ շըգարմագլըգ մէճպսւրիյեթթի տէրէճէսինտէ պուլունմագտա ի-քէն, պիրտէ, սուրէթի զահիրէեէ նէգլարէն, էհէմմրյեթսիղ տիր կիպի պիր վագաա իւսթէ կէլտիկինտէն, մէզքիւր հէյպէթամիղ միւքեալէմէ-նին գաթ իտիլմէսինիմու ճիպ օլտու, Ս.տէլին իլէ Մ. տը Պուրկէօեիւն նա-գարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի, վէ ղէվալը մատամ տը Պուրկէօեիւն-տէ, պու տէֆա տախի, քեամիլէն քէնտուեի զապթ իտէպիլմէսիննէ, պիւյիւք պիր վէսիլէ վիրտի:

Շէօյլէ քի, սալօնտան իչերի պիր խըտմէթ քեար կէլէրէք, Մ. տը Պուր-կէօեէ, — տիչարտա միւսաֆիր սա-լօնունտա պիր ատէմ կէլմիշ զաթը ալինիղ իլէ կէօրիւշմէքլիկի արղու իյլէմէքտէ տիր, — տէտի:

— Բիճ իմիշ օ, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ:

— Պիլմէեօրում, միւսիննէ պիր զաթ տըր... սաչլարը պէեագլան-մըշ տըր. սայիր տէֆա հիշ պուրա-եա կէլտիկինի կէօրմէմիշիմ տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում խըտ-մէթ քեար:

— Րէճա իտինիլտէ ճիւղիճէ պէք-լէսին, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, վէ խըտմէթ քեարտա պու ճէվապ իւ-զէրիննէ տիչարը շըգտը:

26.

Մ. տը Պուրկէօյ, ղէվճէսինտէն հէմիշէ ինթիգամ ալմագլըգ արղու վէ մագսէտինտէ պուլունտուղուն-տան, քերիմէսիննէզտինտէ, մէզքիւր միւքեալէմէ կէչտիքճէ, մէրգուլմէ-նիննէ մէրթէպէ սըգըլըպ վէ գալպէն իշքէնճէլէր շէքմէքտէ օլտուղու-նու պիլտիկի ճիհէթլէ, ղիեաստէսիյլէ մէմնուն վէ մսրուր օլմագտա օլ-տուգտան պաշգա՝ քէնտի պարպար-ճա էֆքեարը իգթիգասընճա, տախի մէզքիւր ինթիգամա, էօյլէ պիր տէ-ֆատա խիթամ վիրիլմէեիպ, իլա, նասըքի, աթիտէ կէօրիւլէճէք տիր, թէտրիճ իլէ իլէրու կիտիլէրէք, տէ-

վամ իյլեմէ քլիկի տախի արզու վէ միւրաա իյլեմէ քտէ իտի

Խըտմէթ քեար տիշարը չըգտըգտան սօնրա, Մ. տը Պուրկէօյ, մուհապպէթ լի վէ թէէսսիր լի պիր թարգիւզրէ Ստէլին իլէ վալիտէսինէ խիթապէն սէօյլեբէրէք, - մէկէրչի իքինիզ տախի, հազգընըզտա տէրքեար օլտն հուպպ ու իլթիֆտթըմը ինքեար իտէպիլթիմիսինիլ, վէ հաթթա շունու տախի հազգըմ օլարագ տիեէպիլթիմ քի... ըուհում կիպի սէվմէքտէ օլտուղում գըղըմըն ալէյհինտէ պիր շիւբհէեե զահիպ օլարագ, պէնիմ տէրքեար օլան քիւլլի մուհապպէթիմէ ըաղմէն, քէնտի գըղըմ օլմագըղտան զիեատէ, ժէնէրալ թօլանըն քերիմէսի օլմագըղա արզուքէշ տիր տիմէքլիկիմին, ճիտտի պիր շէյ օլմասընա, մէկէրչի գալպինիլ շէհատէթ իտէպիլթիմ մի, ինանապիլթիմիսինիլ, հա, հապիպէմ, նէ տէրսին, սէօյլէ, իշթէ քէնտի քէմալէթինէ, քէնտի իտրաքընա, վէ քէնտի վիճտանընա իհալէ իտէրիմ, - տէտի իլավէթէն մէրգում այրըճա քէնտի զէվճէսինէ խիթապէն, - պանա եարտըմ իտէրէք սէնին, տէկիլ ճիտտի պիր սուրէթտէ օլարագ, իլլամահզա պիր լաթիֆէ թարգընտա օլմագ իւզրէ, էօյլէ պիր սէօղ սէօյլէմիշ օլմագըղըմա, պու զէվալլը չօճուղումուղու, իզնա իթմէքլիկէ, հիմմէթ իթմէքլիկին, իգթիղա իթմէղմի: Պէն մէգքիւր լաթիֆէեի իլլէտիկիմտէ, քէմալի սաֆտէրունի իւզրէ սուլունտտ զումտան, գաթան

էօյլէ պիր շիւբհէե սէպէպիյեթ վիւմիշ օլաճաղըմը տիւշիւնմէտի իտիմ, հալ պու քի, շիմտի անլատըմ քի եանըլըմտըր, շիւնքի պատիի մահզունիյեթի օլմուշտուր, վէ շիւնքի բէք ֆէնա պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիւմիշտիր, էվվէթ, շիմտի անլատըմ քի, ալտանմըշ վէ խէթա իթմիշիմտիր, զիրա, տէրհալ, իքինիլին իւզէրինտէ տախի պիր էսէրի էլէմ միւշահէտէ օլունմաեա պաշլամըշտըր. իմտի, եա հապիպէլէրիմ, նատիմ օլտում, աֆվընըղը տիլէրիմ, կիւճէնմէ եինիլ, աֆվ իտինիլ, հա, նէ տէրսինիլ, սէօյլէեինիլ, աֆվ իյլէտինիլ մի, եօգսա իյլեմէտինիլ մի, պէնիմ կիպի զէվալլը պիր բէտէրին, վէ հատտէն զիեատէ քէտէր հիսս իյլեմէկէ պաշլամըշ պուլունան պիր բէտէրին գալպինի, թէսէլի իյլէեինիլ...

Մէրգում, պու քէլամարը բէք միւէսսիր պիր սուրէթտէ սէօյլէտիկիլէ պէրապէր, էլլէրինիտէ ուղաթաղաք Ստէլինիլ ուճաղ լամագ իսթէտի, վէ մէրգումէ տախի գօշուպ, մէրգումուն աղուշինէ աթըլարագ, վէ իպրագը մուհապպէթ իյլեբէրէք, - էվվէթ, պապաճըղըմ, էվվէթ, աֆվ իթտիմ... զիրա, վէլէվ պիր տրալլըգ հազգըմտա պիր շիւբհէե զահիպ օլմագըղըն սահիհ օլմուշ օլսա իտի պիլէ, սօնրատանտա զիեատէսի իլէ միւքէտտէր օաճաղընտա ապա իշթիպահ ճայիլ տէկիլ իտիտէտի:

-էյ հապիպէմ, սէն նէ տէրսին պագալըմ, -տէտի Մ. տը Պուր-

կէօյ զէվճէսինն էլինի թուժարագ, - ուժարմքի սէն տախի ափվ իյլէմէ քտէսին, էօյլէ տէկի՛մի :

— Էվվէթ, շիւբհէսիզ, - տէյի ճէվապ վիրտի մատամ տը Պուրկէօյ մէճպուրի պիր ճէվապ վիրէրէք, - լաքին, ինչապլահ, արթըգ սայիր տէֆա, պու եօլտա էլէմպախչ պիր լաթիֆէեի ճայիզ կէօրմէեէճէքսին տիր, էօյլէ տէկի՛մի, շիւնքի կէրէք Ատէլինն վէ կէրէք պէնիմ գալաիմէ բէք թօգուճմագտա տըր :

— Էվվէթ, պիր տահա օլ եօլտա շագա եարմաեաճաղըմը վատ իտէրիմ. վէ, հաթթա, էլմասըմ Ատէլին, պատիի մահգուզիյեթին օլվագ նիյեթթիլէ, հէմ ճիտտի վէ հէմաէ բէք ճիտտի օլարագ սէօյլէրիմ քի, ժէնէրալ օլան հաքգընտա, պէն տախի սէնին գատար տիւշարը թէհայեիւր օլմագտաեըմ. վէ կէրչի, պէն մէրգուճու, վալիտէն գատար բէք եաքընտանտա թանըմագտա տէկիլ իսէմաէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, պիր գաչ նէֆէր, կէրէք անըն վէ կէրէք պէնիմ տօսթուճուզ պուլունան էմնիյեթթիլի զաթլար, մէրգուճու բէք ալէա թանըմագտէ օլտուզլարը թագտիրտէ, իոթիգամէթ, սէմահէթ, վէ ֆիթանէթ ու տիրայէթտէ եէքթա պիր զաթ օլմասընա շէհատէթ իյլէմէքտէ տիրլէր: Անլատըն սչ, էլմասըմ էվլալտըմ, կէրէք վալիտէնտէն, վէ կէրէք պէնաէն, կէրէք մատամ գօնիէս Բօլան վէ կէրէք ժէնէրալ Բօլան հաքգլարընտա ալմագ իսթէտիկին մալիւմաթը իչտէ ալտըն,

միւրատըն հասըլ օլտու, էօյլէ տէկի՛մի վէ, մատամ քի ժէնէրալ Բօլանտան պահս իթմէքտէեիզ, պէն սանա, մէրգուճուն էն զիեատէ պատիի իֆթիլարը օլմագտա պուլունան սայիր պիր խասսէօինն տախի պէեան իտէեիմ :

— Մատամ քի էօյլէ տիր, պապաճըղմ, արթըգ պէնտէ շիմտի, օլ պապտէ տէրքեար օլան միւրատըմը սիզէ պիլտիրէեիմ, վէ . . .

— Բէք ալէա, պօչպօղաղճա էլմասըմ, բէք ալէա, - տէտի կիւլէրէք Մ. տը Պուրկէօյ քէմալի էմնիյեթթ վէ թէքլիֆսիլլիք իւզրէ, - էլպէթթէ շունա տախի տիգգաթ իթմիչ օլմալըսըն տըր, վէ նասըլ քի հէրքէստէ սէօյլէմէքտէ տիր, ժէնէրալ Բօլան, քէնտի կէնճլիկինտէ, աշուրի մէրթէպէ տիլպէր պիր տէճ լիգանըլ իմիչտիր, էօյլէ տէկի՛մի :

— Էվվէթ պապաճըղմ, - տէտի Ատէլին, զաթէն էօյլէ օլմասը, սիմա վէ էչքեարընտան տախի անլաչըլմագտա տըր. լէհճէսինտէ պիր էսէրի գատէկի վէ իհթիրամի հիւքմ իյլէմէքտէ տիր. պիր մէրգուճու սօն տէֆա պիթթէսատիւֆ կէօրտիւկիւմիւզտէ . . . պէն . . .

— Է՛յ, սէօյլէ պագաեըմ, սէօյլէ՛, մէգալէնի նիչին քէսմէքտէսին, - տէտի Մ. տը Պուրկէօյ :

— Նէ՞ տէրսինիզ, վալիտէճիկիմ, իքմալ իտէեի՛մմի, սէօյլէեեեի՛մմի, միւսատէ իտէ՛րմիսին, - տէտի Ատէլին վալիտէսինն խիթապէն, - շիմտի տօղրուեու սէօյլէր իսէմ, պապաճըղմ, պէլքի պէտխահըգ իտէ-

րէք, թէքրարէն հազգըմտա շիւք-
հէնի ճայիդ կէօրէճէք, վէ մատմօա.
զէլ Ռօլանլըգ իամինէ արզուքէչլի-
կիմէ հիւքմ' իյլէեէճէք տիր:

—Ալլա'հ իթմէսին քի պիր տահա
էօյլէ պիր շադա եարաեըմ, - տէյի
ճէվապ վիրտի Մ. տը Պուրկէօյ, - է-
կէր, էվվէլքի պէտխահլըղըմը ափվ
իթմիչ օլտուղուհու իսպաթ իթմէք
իսթէր իսէն, հէր նէ քի սէօյլէեէ-
ճէք իտին իսէ, ասլա քէթմ' իթ-
մէեէրէք, քեամիլէն ոէօյլէմէլիսին,
էլմասըմ:

—Եանի տիմէք իսթէրիմքի, պիդ
ժէնէրալ Ռօլանը, սօն տէֆա, մատամ
Վէրբուլինին իսանէսինտէ կէօրմիւ-
շիււլ տիւր: Օրատա, մէրգուժուն
Նարօլիեէ էլլիլիկէ թայեին գըլըն-
տըղընը իշիթտիկիմտէ, քէնտի քէն
տիմէ, թամոտա էլլիլիկէ շայէսթէ պիր
ղաթ տըր տէյի տիւշիւնմէկէ պաշ-
լատը իտիմ: չիւնքի, ֆիլվադըլէհ-
ճէսինտէ պիր էսէրի վաղար վէ իհ-
թիրամի պուլունտուղունու կէօր-
մէքտէ իտիմ:

—Տիմէք տիր քի, - տէտի Մ. տը
Պուրկէօյ, - մէրգուգմու բէք թահսին
իյլէմէքտէ իտին:

—Թօհաֆի եէրի շուրասը տըր քի,
պապահըղըմ, պէն ժէնէրալըն եիւ-
ղիւնէ պապտըղըմ վազըթտա, քէն-
տիսի իչին ասլա ֆէհմինտէ տէկիլ
տիր տէյի դանն իյլէմէքտէ իտիմ,
հալ պու քի, էօյլէ տէկիլ իմիչ...

—Եա նա'սըլ իմիչ:

—Մէկէր իսէ, մէրգուժոտա պէ-
նիմ պազըլըմա տիգգաթ իյլէմէք-
տէ' իմիչ... պունուհն պէօյլէ օլ-

մասընը կէօրիւր կէօրմէզ, արթըգ
նէ' մէրթէպէ ութանարագ տէրհալ
կէօզլէրիմի պաշգա պիր թարաֆա
չէվիրտիկիմի տիւշիւնէպիլիսին:

—Շիւբհէսի'գ, - տէտի Մ. տը
Պուրկէօյ կիւլիւմտէեէրէք, - հայիյ.
լէ, պիլիմ թէհայեիւրճիւ մատմօա.
զէլ Ատէլին, արթըգ անտէն սօնրա-
օլ տիլպէր կէօզլէրինի եօգարը գալ-
տըր.ամալ օլմուշ օլմալը տըր, էօյլէ
տէկիլմի:

—Քապիաթ իյլէ պիր միւտտէթճիք
էօյլէ օլմուշ տուր. լաքին, սօնրա-
տան պիր տահա պ սգմագըղը քիւս-
թալըղընա գալգըշտըղըմոտա...
պիլի'րմիսին պաշըմա նէ' կէլմիշտիր:

—Խա'յր, նէ' կէլմիշ տիր:

—Կէօզլէրիմի մէրգուժոտան թա-
րաֆա չէվիրտիկիմտէ, պիր հալա-
վէթ վէ պիր լէթաֆէթի աղիմէ
իւզրէ, պիր գարար, անընտա, պա-
նա' տօղրու պազմագտա օլմասընը
կէօրմէեէեիմ մի, վէ օլ մէրթէպէ-
տէ պիր թաթըլը պագըլ իլէ քի...

—Ի'յ, նասըլ պագալըմ...

—Ա'հ, պապահըղըմ, շիմտի սէն
պէնի իսթիհզա իտէճէքսին, լաքին
չի'ֆայիտէ քի, հագըգաթի հալտու
պէօյլէ տիր, մէրգուժուն մէղքիւր
պագըլլարընտան, ատէթա միւթէ-
էսսիր օլմուշումտուր... իմտի սա-
նա սիւալ իտէրիմ քի, աճապա
պունուհն սէպէպի' նէ տիր:

—Պունուհն սէպէպի'նի սէն վալի-
տէնն սիւալ իյլէմէլիսին... էլմա-
սըմ էվատըմ, իհթիմալ տըր քի,
անտէն լաղըմ կէլէն ճէվապը ալա-
պիլտիրտէն պաշգա... պէն պիլէ-

մէտօրում . . . չիւնքի, վախտէն, ժէ-
նէրալ Ռօլանըն խարիճի խասսէլէրի
հազգընտա, պիղիմ հիսս իյլէմէք-
տէ օլտուղումուզ թէհայեիւրէ իշ-
թիրաք իյլէմէքտէ տէկիլ տիր :

— Սահիհէն էօյլէ մի տիր, վալի-
տէճիկիմ :

— Էվլատըմ, — տէտի մատամ տը
Պուրկէօյ, կէօզլէրի էօնիւնէ պագ-
մագտա օլուպ, վէ կէօզ եաշլարընը-
տա զապթա չալըչմագտա օլտուղու
թագտիրտէ, մէրգումէեէ ճէվապ
վիրէրէք, — էվվէթ, էվլատըմ, Մ.
Ժէնէրալ Ռօլանըն խարիճի խասսէ-
լէրինի թագտիր ու թահսին զըմ-
նընտա, պէն սիղէ քեամիլէն հէ-
մէֆքեար պուլունմագտա տէկի-
լիմ . . .

— Ա՛, տօղրուու, պէնճէ պէն,
օլ պապտէ չօզլուգ թէաճճիւպ իթ-
մէմ, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ մու-
հիպպանէ պիր թարգ իւզրէ սէօյ-
լէեէրէք, — ա՛ զէվալլը յգէվճէճիկիմ,
եիկիրմի պիր եաշընտա էվլատ սա-
հիպի օլմուշ պիր գատըն օլտուղուն
հալտէ տախի, հալէա, ատէթա պիր
մարապետլիք մէքթէպի շակիրտի
մագամընտա հիճապ վէ իհթիրազ
իւզրէ պուլունմագտասըն, վէ հիշտէ
չիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր քի, սէն,
էօյլէ սայիրլէր միսիլու, ֆիլհագը-
գա, ժէնէրալ Ռօլանըն եիւզիւնէ
տիգգաթլըճա պագըպ, վէ հիւսնի
ճէմալինէ էհէմմիյեթ վիրմիշ օլ-
մամալլասընըն տըր . . . լաքին, պու-
ճիւմլէ իլէ տախի, նասըլ քի հէր-
քէստէ շէհատէթ իյլէմէքտէ տիր,
մէրգում կէնճիկիլինտէ, զայէթլէ

տիրպէր պիր տէլիգանըլ օլուպ, վէ
օլ մէրթէպէտէ պիր գուվվէյի ճա-
ղիպէեէ մալիք պուլունմուշ տուր
քի, հէր բասթ կէլէն պիր քէրրէ
աթֆը նիկեահա մէճպուր օլուր ի-
միշ, վէ հաթթա, քիմսէլէրին բէն-
չէյի շէհվէթինէ տիւշմիւշ օլմաեան
պիր գատըն պիլէ, մէրգումու կէօր.
տիւկիւնտէ . . . զանն իտէրիմ քի,
քէնտուլի զապթա միւզթէտիր օ-
լամամըլ տըր . . .

— Ա՛, աղիզիմ, — տէտի մատամ
տը Պուրկէօյ, մէրգումուն պու լա-
գըրտըսը իւզէրինէ տիւշարը հէյ-
պէթ օլուպ վէ տիթրէմէկէ պաշլա-
եարագ, — մէկէրչի սիզ գօրգմա՞ղ-
մըսընըլ քի . . .

— Գօրգաճագ նէ՞ վարտըր, աղի-
զէմ :

— Աճա՛յիպ, Ատէլին պուրատա
պուլունտուղու հալտէ . . . մէկէրչի
պու եօլտա պիր լագըրտը իթմէք-
լիկինիզ ճայիզ օլապիլիւր մի . . .

— Նէ՞ վար տըր . . . պունտա շէ-
քինէճէք հալ գա՞նղիսի տիր, աղի-
զէմ . . . Ատէլինին պուրատա պու-
լունմասընտան, նի՞չին պու մէրթէ-
պէ իհթիրազ իթմէքտէսինիզ . . .

— Պէլքի . . .
— Պէլքիսի նէ տիր . . .

— Հիւ պիր միւնասիպէթի եօգ
տուր, — տէյի ճէվապ վիրտի մատամ
տը Պուրկէօյ հատտէն զիեատէ տիւ-
շարը էլէմ օլարագ :

— Զէ՞վալլը հապիպէմ, — տէտի
ճէլատ եիւրէքլի Մ. տը Պուրկէօյ
կիւեամուհապպէթինտէննաշի մէր-
գումէեի աճըմագտա տըր կիպի, պիր
Բ. — 8

Թարգ իւզրէ սէօյլէ եէրէ ք, - պիլի-
րիմ, սէնին պու մէրթէ պէ հիճապ
ու իհթիրազըն, վէ պու մէրթւ պէ
քէմալէթէ բաղպէթին, մահզա շիմ-
տի եէ գատար սէնին, լէքէսիզ սու-
րէթ տէ վէ առէթա պիր ազիզ մագա-
մընտա եաչամըչ, օլմագ լըղընտան
նէչէթ իյլէմէքտէ տիր. վէ կէրչի
պէօյլէ օլմագ լըղա վէ պէօյլէ եար-
մագ լըղատա հագգըն վար տըր, լա-
քին, միւսաատէնիզի թալէպ իյլէ-
եէրէք, շուհուտա պէեան իյլէրիմ
քի, շիմաի Ատէլինիմիզ եիկիրմի պիր
եաչընտա օլմուչ օլտուգտան պաչ-
գա, իքի սէնէտէն պէրու տախի,
գըչ մէվսիմէրինտէ, պիզիմլէ պէ-
րապէր, տիչարը չըգմագտա վէ ճէ-
միյեթլէր իչինէ կիրմէքտէ տիր.
տիմէք տիր քի, հէր նէ գատարտա
սըզը թութմուչ օլտագ, վէ սիննի-
նէ եագըչմաեան լագըրտըլարը ի-
չիթմէքիքտէն սագընտըրմագ լըղա
չալըչմըչ պուլուհսագ, եինէ հիչ շիւբ-
հէ եօգ տուր քի, նիչէ գարըլարտան,
նիչէ լագըրտըլար իչիթմիչ օլմալը-
տըր, չլանքի, սէվկիւլիւ հապիպէմ,
հէր գատընը սէն քէնտին կիպի քէ-
մալէթտէ եէքթա, վէ ֆազիլէթտէ
պի հէմթա օլարագ, հէրքէսին սի-
թայիչ ու իհթիրամընա շայէսթէ
տիր տէյի զանն իթմէմէլիսին, զի-
րա, բէք չօգլարը, քէնտի վազիֆէ-
յի մուգատտէսէլէրի խարիճինէ չը-
գարագ, էնվայի պաեաղըլըգլարը
վէ ալչաղըլարը իրթիքեապ իթ-
մէքտէ տիրլէր. նասըլքի, թամամ,
իչթէ, իչթէ իեի խաթըրմա կէլտի,
պիլմէզ միսին, տահա անճագ պուհ-

տան իքի մահ գատար մուգատ-
տէմ, Ատէլինիմիզ նէզտինտէ կէչէն,
վէ մէրգու մէննտէ պատիլնէֆրէթ
ու հիտտէթի օլան պիր հիքեայէ,
սէօյլէտիկիրմի թաստիգ իյլէմէքտէ
տէկիլմի տիր, շէօյլէքի, մատամ տը
Պէրմօն տէնիլէն ախլագը պօզուգ
պիր գարընըն, հէրիֆին պիրիսինէ
կէօնիւլ վիրէրէք, վէ գօճասը իլէ
քէնտի քէրիմէսինի պըրագարագ,
մէրգու մուհն արգասընտան կիրթմիչ
օլմասընը, նագլու հիքեայէ իթմէ-
միչլէր մի տիր... էօյլէ տէկիլմի,
էլմասըմ էվատըմ, մէզքիւր բէզա-
լէթին հիքեաեէսինի պիզալթ իչի-
տէն սէն տէկիլմիսին...

— Էվվէթ, պապաճըղըմ, - տէյի
ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ նէֆրէթա-
միզ պիր թարգ իւզրէ սէօյլէ եէրէք,
- հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի, մէր-
գու մէ քէնտիսինին հագգըլը օլտու-
ղուհու, սօնրատան իսպալթ իյլէմիչ
տիր...

— Նասըլ իսպալթ իյլէմիչ տիր,
պէեան իյլէ պագալըմ, - տէտի Մ.
տը Պուրկէօյ :

Վէ մէրգում պատէհու զէվճէսի-
նէ խիթապէն սէօյլէ եէրէք, - Ան-
լատըն մը շիմտի, Ատէլինիմիզ տի-
մէք իսթէեօր քի... հապիպէմ, -
տէտի :

— Խայր... - տէտի մատամ տը
Պուրկէօյ տօտագլարը արասընտան
սէօյլէ եէրէք, - Խայր, պէն անը պիր
իեիճէջան լաեամաեօրում...

— Եանի տիմէք իսթէրիմ քի, վա-
լիտէճիկիւմ, - տէտի կէնճ գըզ, -
մէզպուրէ պէտպախթ գատըն, բէն-

տի գրգռնը , հազգլը օլարագ թերք
իյլեմիշ տիր , չիւնքի , քէնտի եանըն-
տա ալը գօյմագլըղա շայեսթէ կէօր-
մէմիշ տիր , չիւնքի , իլերուտէ պիր
կիւն , քէնտիսինին պատիի ար ու
հիճապը օլաճաղընը ֆէհմ ու տէրք
իյլեմիշ տիր . . .

— Իշիտի՞ եօրմուսուն , հապիպէմ ,
չօճուղուճուղ նէ սէօյլեմէքտէ տիր ,
իշիտի՞ եօրմուսուն , — տէտի Մ . տը
Պուրկէօյ մաղըուրանէ պիր սէօյլե-
տիշ իւզրէ , — Ա՛հ , սէնին վիրմէքտէ
օլտուղուն հիւսնի իպրէթ վէ թէր-
պիյեէնին հիւսնի սէմէրէսինի , իշթէ
շիմտի կէօրիւպ րանա ֆէհմ իյլե-
մէքտէտիմ : Հա՞ , նէ՞ տէրսին , մէկէր-
չի , սէն տախի պէնիմ գատար , քէն-
տի էվլատըրըն , պու եօլտա , քէնտի
վաղիֆէյի մուգատտէսէլէրինի բա-
տիմալ իտէրէք , նամուսուղուգ
թարիդինի թութանլար հազգըն-
տա , պու մէրթէպէ իղհարը նէֆ-
րէթ իյլեմէսինի կէօրտիւքճէ , մէմ-
նուն ու մէսուր օլմագտա վէ քէյֆ-
լէնմէքտէ տէկիլ՝ միսին :

— Իղհարը հիտտէթ իթմէքիկէ
հազգը վար տըր , — տէյի ճէվապ
վիրտի մատամ տը Պուրկէօյ . — պէն-
ճէ , հիշ շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր
քի , եինէ գապահաթ հէմ մերգու-
մէ գարըտա իմիշ տիր . . . վէ հէմտէ
բէք գապահաթլը իմիշ տիր . . . էլ-
պէթթէ պիր կիւն , քէնտի գապա-
հաթընըն ճէգասընը չէքէճէք տիր . . .
պիր կիւն հէր քէս նէգտինտէ մէր-
տուտ վէ մէնֆուր օլաճագ տըր . . .
պիր վալիտէ իշին , իշթէ էն պիւյիւք
ճէգատա պու ճէգատըր . . . պէլքի պիր

կիւն , տիւշարը սէֆալէթ օլտուղուն-
տա , էն զիեատէ բէք եիւրեքիլէր
պիլէ աճըբըպ մէրհամէթ իթսէլէր ,
պիղզաթ քէնտի էվլատը , էսէրի չէֆ-
գաթ իպրաղ իյլեմէեէճէք տիր . . .

— Պէնճէ պէն զանն իտէրիմ քի ,
օլ եօլտա նամուսուղ գարըլարը ,
քիմսէ աճըբըպ մէրհամէթ իյլեմէ-
եէճէք տիր , — տէտիքտէն սօնրա
Մ . տը Պուրկէօյ , քէնտի գըղընա
խիթապէն տախի ,

— Է՛յ , Ատէլին , սէ՞ն նէ տէրսին
պագալըմ , — տէտի :

— Տօղըուսու , պապաճըղըմ , օլ
պապտէ պէն հիշ պիր էֆքեար պէ-
եան իտէմէմ , չիւնքի , Ալլահ հըֆզ
իյլեսին , պէն օլ եօլտա պիր վալիտէ
կէօրմէեիպ , իլլա , թէքմիլ էօմրիւմ
տէ վալիտէճիկիմ կիպի պիր վալի-
տէնին լութֆ ու մուհապպէթինի
կէօրմէքիւք շէրէֆ ու իգպալինէ
նայիլիյեթէալըչա կէլմիշիմ տիր . . .
ֆագաթ , եալընըզ շու գատարը
սէօյլեեէպիլիրիմ քի , պէնճէ , պիր
վալիտէ իշին , քէնտի գըղընըն նէֆ-
րէթինի կէօրմէքիլիքտէն , վէ եախօտ
մէրհամէթինէ միւհթաճ օլմագլըզ-
տան իտէ , հիճապընտան էօլիւպ-
տէ գուրթուլմագլըզ , տահա՛ էվլէա
տըր . . .

— Չօ՞գ իեի , չօ՞գ իեի , սէվկիւ-
լիւ էվլատըմ , — տէտի Մ . տը Պուր-
կէօյ , — պու ալիճէնապճա ճէվապը-
նը բէք սէվտիմ , բէք մէմուլն օլ-
տում , պու ճէվապըն , կէրէք սէնին
վէ կէրէք վալիտէնին պատիի իֆ-
թիխարը օլսա ճայիզ տիր ,

Մէրգուճ պուլարը սէօյլէտիկի

վագըթտա, զէվճէսինին կէօզլէրինէ պագարագ, խանչէր կիպի եիւրեկինի եարէլէմէք իսթէտի իսէտէ, օլ պապտէ պէղայէթ ուսթա վէ գուրնազ օլուպ, ախզը ինթիգամընա, նասըլ քի մալիւմտուր, պիրտէն պիրէ պիր խիթամ վիրմէք իսթէմէտիկինտէն, վէ պինաէն ալէյհ, մէզքիւր հարֆէնտազլըղը իւզէրինէ, մէրգուճէնին տօտագլարը մօրարաջագ տիթրէմէկէ պաչլատըղընը, վէ արթըգ սապրէտէ թագ աթը գալմանեարագ, հէրչի պատապատ, հէր շէեի աչըղա վուրուպ պիթիրմէք լիք մէճպուրիյեթինէ կէլտիկինիտէ կէօրտիւկիւնտէն, լագըրտընը գըսսա քէսիպ վէ վագթի ախէրէ թէեխիրինէ ֆիքրինճէ գարար պիրէ, վէ կիւեա խաթըրընա պիր շէյկէլմիշտիրճէսինէ պիր թարիգ թութաբագ, - սիղին իքինիղիլէ լագըրտըեա պաչլատըղըմ կիպի պէն, սայիր հէր պիր շէեի ունութմագտաեըմ, խալլի վագըթտան պէրու, տիշարտա սալօնտա պիրի պէնի պէքլէմէքտէ տիր, էօյլէ տէկիլ մի, իմտի, շիմտիքի հալ արթըգ սիզի թէրք իյլէմէլիեիմ, սօնրա եինէ միւքեալէմէմիզէ տէվամ իտէպիլիրիլ, ֆագաթ, էլմասըմ էվլատըմ, մատամ քի արթըգ շիմտի, կէրէք վալիտէնին վէ կէրէք պէնիմ, ժէնէրալ Բօլան իլէ զէվճէսի հագգընտա տէրքեար օլան էֆքեարըմըղը պիլմէքտէսին, սէօյլէ պագալըմ, պիզտէն սիւալին նէտէն իպարէթ իտի, - տէտի :

— Պագընըղ նէտիր սիւալիմ, պա-

պաճըղըմ. . . պու գըչըն, ճէմիյեթլէրտէ պուլունտուղումուզտա, պիթթէսատիւֆ, իքի իւլ տէֆա, ժէնէրալ Բօլանըն քէրիմէսինին եանընտա պուլունտում. մէրգուճէ բէք սէվիմլի վէ բէքտէ լէֆաֆէթլի պիր գըղ տըր, շէօյլէքի, նատիր իւլ էմսալ տըր տիսէմ ճայիզ տիր. մէրգուճէ իլէ կէօրիւ շիւպ գօնուչտուգ, տօղրուտու, ճանըմ բէք սէվտիկինտէն, հէր վագըթ կէօրիւշիւպ գօնուչմագլըղը արղու իյլէմէքտէեիմ. հալ պու քի, մէզքիւր ֆամիլեա հագգընտա սիզտէն մալիւմաթը լագըմէեի ալմագտան էվվէլ, մէզքիւր արղումու իլէրու կէօթիւրիւպ իճրա իթմէքիլիմտէ ճայիզ օլամանեաճաղընտան, պիթթապի, իշթէ քէսպի վուգուֆիյեթ իթմէք իսթէմիշիմ տիր. վէ մատամ քի սիղ տէ օլ խօսսուստա հիւսնի թէվէճճիւհ իւզրէ պուլունտուղումուզու պէեան իյլէտիքտէն պաչգա, վալիտէմ իտէ, մատամ գօնթէս Բօլան իլէ, մահպուսէ գատընլար մէնֆատթը ճէմիյեթլի աղալարընտան օլարագ միւնասիպէթ իւզրէ պուլունմագտա տըր, տիմէք տիր քի, մատմօաղէլ Բօլան իլէ տօսթլուգ իթմէքլիք իգպալ ու սէատէթինէ, պիլա մահպուր նայիլ օլապիլէճէկիմտիր. վէ զանն իտէրիմ քի, պու սէօյլէտիկիմ միւմքինսիղ պիր շէյտէ տէկիլ տիր, վալիտէճիկիմ միւրատ իլէտիկի հալտէ, վալիտէսինտէն միւսատտէ թահսիլիլէ, պէնի մէրգուճէե, բէք ալէա թագտիմ իտէպիլէճէք տիր, հա՞, նէ՞ տէրսին, պապաճըղըմ, էօյլէ տէ-

կիւմի. վէ իշթէ պու կիւն, վալիտեմին, մատամ գօնթէս Բօլանը գապուլ իթմէք իսթէմէտիկինի իշիթտիկիմտէ, իզհարը քէտէր իլէմէքլիկիմին սէպէպիտէ պաշգա պիր շէյ օլմաերպ, անճագ պունտան իպարէթ իտի, չիւնքի, մէրգումէնին վիզիթասընըն գապուլի, քէնտի արզումուն հուսուլինէ, բէք ալէա պիր ֆուրսաթ օլմուշ օլաճագ իտի :

— Հապիպէմ, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ քէնտի զէվճէսինէ խիթապէն, — նէ տէրսին, պէն պու տօսթլուգտա հիչ պիր մահզուր կէօրէմէեօրում, զանն իտէրիմ քի սէն տախի պէնիմ կիպի տիւշիւնմէքտէսին, վարսընլար իքի չօճուգլար կէօրիւշիւպ գօնուշսունլար, պէնճէ պէն, զիեատէսիլէ մէմուն տախի օլուրում, չիւնքի, Ատէլինիմիզ իչին, մատմօաղէլ Բօլանտան ալէա պիր տօսթ օլամագ . . . լաքին, օ տէկիլ էմմա, — տէտի իլավէթէն Մ. տը Պուրկէօյ, զէվճէսինին պիւթիւն պիւթիւն ըէնկի աթարագ բէք ֆէնա հալտէ պօզուլտուղունու կէօրէրէք, — նէ՞ օլուեօրսուն, եօգսանա միգաճըղըն քէսպի շիտտէթ մի իթմէքտէ տիր :

— Լվվէթ, վէ հէմտէ զիեատէսիլէ ֆէնալաշմագտաերմ, — տէյի ճէվապ վիրտի մատամ տը Պուրկէօյ կիւճ հալ իլէ աեաղա գալգարագ, — հալիմ ֆէնա տըր, սիզ մէրգում պէքլէեէն քիմէսնէ իլէ կէօրիւշմէքտէ օլունուգտա, պէնտէ Ատէլինի տլարագ քէնտի օտամա կիտէիմ . . .

— Ամա՛ն եա Բէպպիմ, ամա՛ն եա Բէպպիմ, վալիտէ, — տէտի կէնճ գըզ վալիտէսինին եիւզիւնէ պագտըգճա, թէքրարէն տիւշարը էլէմի ազիմ օլարագ, — սէնին հալին պէօյլէ ֆէնալաշմագտա օլտուղու թագտիրտէ, պէն իսէ, հիչ ֆէհմին, տէ օլմաեարագ, օ՛ֆ, պօշ պուլունուպտա լագըրտըեա թութուլմուշ իտիմ . . . սէնի տիւշիւնմէեիպտէ, անճագ քէնտի արզումտան պահս իլէմէքտէ իտիմ . . . իեի եա, պու մէրթէպէ քէյֆսիզ օլտուղուն հալտէ . . . հալէա պիր շէյտէ սէօյլէմէքտէ տէկիլ իտին . . . հիչ պէօյլէ պիր հալ ճայիզ օլապիլի՛ր մի :

— Ա՛, հապիպէմ, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, — մատամ քի քէյֆինի պօզմուշսունտուր, արթըզ պէն սէնի պըրագըպտա կիտէմէմ, — պէքլէմէքտէ օլան ատէմէ խապէր կէօնտէրէրէք, գապուլ իտէմէեէճէկիմի սէօյլէթտիրիբիմ :

— Խայր, խայր, ը՛ճա իտէրիմ, էօյլէ եարմաեընըզ, մէրգում հէրքիմ իսէ գապուլ իտինիզ, — տէտի մատամ տը Պուրկէօյ, հիչ տէկիլ իսէ կիթսինտէ, մէրգումուն ճէլլատճա հալ վէ մուամէլէսինտէն չէնտ տագըգաճըզ գուրթուլմուշ օլսուն էմէլիլէ իպրամ իտէրէք, — Ատէլին պանա պագար վէ գաեըրըր . . . պէն անըն իլէ կիտէր ճիւզիճէ պաղչէտէ կէղինիբիմ, պիրագ հալա ալըըմ, պէլքի հալա եարտըմ իտէրտէ, ալըըր իեի օլուրում . . .

— Ստէլին, սէն գաթէն թալիմաթա միւհթամ տէկիլսին, հալիլէ վա-

լիտէնէ կիւղէլճէ պագարսն, - տէ-
տի Մ. տը Պուրկէօյ, - տիգգաթ
էյլէ քի, շալընա իեիճէ սարըլսըն,
սագըն սօուգ ալմասըն:

—Ա՛ պապաճըղըմ, ասլա էլէմ
իւզըէ օլմա, - տէյի ճէվապ վիրտի
կէնճ տիւթէր, - պէն վալիտէճի-
կիմին եանընտան պիր սանիյեէ պիլէ
այրըլմամ:

Մատամտը Պուրկէօյ քէնտի քէ-
րիմէսինին գօլունա տաեանարագ,
սալօնտան տիշարը չըգմագտա ի-
քէն, Պուրկէօյտէ չընղըրաղը չէքէ-
րէք խըտմէթքեարը չաղըրտը, վէ
տիշարտա պէքլէմէքտէ օլան ա-
տէմի իչէրի կէթիրմէսինի էմը իյ-
լէտի: Խըտմէթքեար տէրհալ կի-
տիպ տիշարտա պէքլէմէքտէ պու-
լունան Բիէթրիեի իչէրի կէթիրտի:

Խըտմէթքեար թէքրարէն տիշա-
րը չըգտը, վէ Մ. տը Պուրկէօյ իլէ
Բիէթրի սալօնտա եալընըզ գալտը-
լար:

27.

Մ. տը Պուրկէօյ Բիէթրի իլէ եա-
լընըզ գալտըրգտա, քէմալի թէհաճ-
ճիւպ իլէ մէրգուճուն եիւզիւնէ
պագարագ, - էֆէնտի, իսմի ալինիճը
- տէտի:

—էֆէնտի, պէնտէնիղի թա՞նը-
մաեօրմուսունուզ:

—Տօղըուսու էֆէնտի, - տէյի ճէ-
վապ վիրտի Մ. տը Պուրկէօյ տիգ-
գաթլը տիգգաթլը Բիէթրիին եիւ-
զիւնէ պագարագ, - զանն իտէրիմ

քի զաթընըզը իլք տէֆա օլարագ
կէօրմէքտէեիմ:

—Աֆվ իտէրսինիգ, եանըլընըզ
վարտըր, սայիր տէֆա տաիի կէր-
չի կէօրմիւշիւնիւզ տիւր, լաքին,
տրատան եիկիրմի իքի սէնէ միւ-
րուր իյլէմիշ տիր: պիր իեի տիւ-
չիւնիւպ տէր խաթըր իտինիգ պա-
գալըմ, - տէտի Բիէթրի:

—Եիկիրմի իքի շէնէ՞ մի կէչմիշ
տիր, տիմէք տիր քի, բէք չօգ վա-
գըթ օլմուշ տուր: պէսպէլլի, էֆէն-
տի, ունութմուշ օլմալըբըմ, չիւն-
քի հիչ տէր խաթըր իտէմէեօրթում:

—Փագաթ, էֆէնտի, զաթը ա-
լինիղի էօյլէ պիր վագաա միւնա-
սիպէթիյլէ կէօրմէքլիք շէրէֆինէ
նայիլ օլմուշում տուր քի, մութլա-
գա խաթըրը ալինիղտէ, ճիւզիճէ օլ-
սուն պիր էսէրի գալմըշ օլմալտըր:

—Գա՞նղի վագաա վէ եախօտ գան-
ղի միւնասիպէթլէ աճապա կէօրմիւ-
շիւմ տիւր:

—Մ. Տէլմար իլէ գօլօնէլ Բօլա-
նըն տիւէլլօլարը միւնասիպէթիլլէ:

—Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ:

—էվվէթ էֆէնտի, օլգէվալլը Մ.
Տէլմարը վուրուլուպ տիւշտիւկիւն-
տէ գալտըրմագ իչին, գաթը ալինիղէ
եարտըմ իտէն պէնտէնիգ իտիմ:

—էֆէնտի, պու սէօյլէտիկինիզ
իհթիմալտէն տէկիլ տիր, չիւնքի,
մէղքիւր տիւէլլօտա եալընըզ տէօրթ
քիչի, եանի Մ. Տէլմար վէ պէն, վէ
գօլօնէլ Բօլան իլէ պիրտէ քէնտի չա-
հրտի հաղըր պուլունմագտա իտիք:

—Փագաթ, էֆէնտի, միւսարէ-
պէնին խիթամընտա, էլինտէ պիր

Ֆէնէր իլէ կէլմիշ օլան գօլօնէլին խրտ մէթ քեարընը ունուլթմուշ օլմալը-
ւընըզ, իշթէ օլ խրտմէթ քեար պէն-
տէնիզ իտիմ :

— Եա՛, սի՛զ մի իտինիզ :

— Էվլէթ, օլ վագըթ պէնտէնիզ գօլօնէլ Րօլանըն խրտմէթ քեարը ի-
տիմ, վէ շիմտիտէ, մալիւմ եա, մէր-
գում ժէնէրալտըր, վէ պէնտէնիզ-
տէ եանընտա քէհեալըզ մէէմուրիյ-
եէթինի իճրա իլէ միւֆթէխիր պու-
լունմազտաեըմ :

— Եա՛, էօյլէ՛մի. տիմէք տիր քի,
ժէնէրալ Րօլանըն քէհեատընըզ, -
տէտի Մ. տը Պուրկէօյ մէզքիւր թէ-
սատիւֆտէն սօլաեը տիւշարը թէ-
աճճիւպ օլարագ, - բէք ալէա, լա-
քին արզունո՛ւզ նէ տիր :

— Էֆէնտի, արղու վէ միւրատըմ,
էկէրչի գապուլէ շայէսթէ կէօրիւր
խէնիզ, պիր ուֆագ խրտմլթինիզ-
տէ տահա պուլունմազըգտան ի-
պարէթ տիր :

— Պիր ուֆագ խրտմէթիմտէ տա-
հա՛մը, տիմէք տիր քի, սայիր տէֆա
տախի պիր տօսթլուգտա պուլուն-
մուշտունուզ տուր, էօյլէ՛մի :

— Էվլէթ, էֆէնտի, վագթի իլէ,
զաթը ալինիզէ պիւյիւք, վէ բէք
պիւյիւք պիր խրտմէթ իթմիշիմտիր :

— Աճապ նէ՛ իմիշ տիր, պէեանէ
հիմմէթ իտէ՛րմիսինիզ :

— Սիզի, պիր խայրի վագըթ տահա,
սախթէ վէ խային պիր տօսթա ալ-
տանմազըգտան սագընտըրմազը-
զա սէպէպ օլմուշումտուր :

— Իյղահ իտինիզ սէօյլէտիկինիզի
պագաեըմ, - տէտի Մ. տը Պուր-

կէօյ հարարէթլի պիր սէօյլէյիշիլէ
վէ կիթտիքճէ թէաճճիւպիւ իզտի-
եատ պուլարագ :

— Էֆէնտի, սիզէ օլ վագըթ իմ-
զասըզ պիր մէքթուպ եաղմագըզ
չէրէֆինէ նայիլ օլան պէնտէնիզ ի-
տիմ. նասըլ քի պիգտէ, մէզքիւր
իխթարը աճիզանէմ իւզէրինէ, քէն-
տի զէվճէնիզի, կէլիպ պիզիմ գօ-
նագտա պասմըշտընը տըր :

Պու իյղահաթը իշիտինճէ, Մ. տը
Պուրկէօյ տիւշարը իսթիլըրապ օ-
լարագ պիր ատըմ կէրի չէքիտիք-
տէն, վէ ճիւզիճէտէ սիւքիլթ իւզ-
րէ տուրտուգտան սօնրա, - մէզ-
քիւր մէքթուպու եաղան, սահիհէն
սի՛զ մի իտինիզ, - տէյի հայգըրտը,
Բիէթրի թէվաղու իւզրէ պաշընը
էկէրէք, էվլէթ տիմէք իսթէտի :

— Լաքին, իեի եա, - տէտի Մ.
տը Պուրկէօյ տիգգաթըլը տիգգաթ-
ը Բիէթրինին եիւզիւնէ պագա-
րագ, - լաքին, իեի եա, պէօյլէ պիր
չէյ նա՛սըլ օլապիլիր, տիմէք տիր քի
սիզ. քէնտի էֆէնտինիզի զամզ իթ-
միշտինիզ տիր, էօյլէ՛ մի :

Բիէթրի թէքարէն պաշընը էկէ-
րէք, էվլէթ, տէյի իզըրը իյլէտի :

— Մատամ քի էօյլէ տիր, նա՛սըլ
օլուպտա պու գատար ուզուն պիր
միւտտէթ ժէնէրալըն խրտմէթինտէ
պուլունապիլմիշտինիզ տիր, վէ նա-
սըլ օլուպտա քէնտի խանէսինտէ
գալապիլմիշտինիզ տիր, - տէտի Մ.
տը Պուրկէօյ :

— Չիւնքի, էֆէնտի, ախըր ին-
թիգամըմն վագթի հէնուզ եէթիշ-
մէմիշ իտի :

—Նէ՞ սէօյլէ եօրսունուզ, տիմէք տիր քի ժէնէրալ Բօլանտան սիզ տախի պիր ինթիգամ ալմագլըգնիյեթ ինտէսինիզ, էօյլէ՞ մի, - տէյի պաղըրտը Մ. տը Պուրկէօյ իշիթ-տիկինէ ինանմասը կէլմէեէրէք:

—էվվէթ, էֆէնտի, պէնտէնիզ տախի ախըր սար իթմէք ազմինտէ օլուպ, վէ օլ ճիհէթ ճէ պէ յնիմիզտէ սայքի պազը մէնֆաաթը ումումիյեէ տէրքեար պուլունտուզունուտա պիլտիկիմտէն, - պու մէրթէպէ թէքըլիֆսիզճէ պիր սուրէթտէ լիսան իսթիմալ իթմէքըլիկիմտէն սօլաեը աֆվընըը տիլէրիմ, - վէ պինաէն ալէյհ, վազ թինտէ միւսատէսի պուլունմատըղընտան, պէօյլէ գօշուպ զաթը ալինիզէ խապէր վիրմէք, վէ ուֆազ պիր խըտմէթ իթմէքըլիկիմիթէքըլիֆէ ճէսարէթ իյլէմէք իւզրէ կէլմիշիմ տիր:

—Լաքին, իեի էմմա, - տէտի Մ. տը Պուրկէօյ, ատէթա, շիւբհէ իթմէքտէ օլմասընը իմա իտէր պիր թարզտա սէօյլէեէրէք, վէ եիւզիւնտէն ֆիքրինի պէեան իթմէմէքըլիքտէ եէքթա պուլունան Բիէթրինին ասըլ նիյեթթինի, եանի շու սէօյլէտիկինին տօղրու օլուպ օլմատըղընը անլամագլըղա չալըշարագ, - իյի եա, սիզին խասսէթէն, օլ ժէնէրալ Բօլանթարաֆընտան պիր ճասուս մագամընտա կէօնտէրիվիշ օլմատըղընըը պէն նա՞սըլ անլաեապիլէճէկիմ տիր, վէ սիզին խալիսանէ պիր խըտմէթ վէ եախօտ տօսթլուգտա պուլունաճաղընըզա, գա՞նղի տէլիլէ իսթինատէն էմնիյեթ իտէպիլէճէկիմ տիր:

—էֆէնտի, միւսատանիզլէ պազը մէրթէպէ թաֆսիլաթա կիրիշտիկիմիզտէ, խալիսէթիմի բէք ալէա անլաեա պիլէճէքսինիզ տիր:

—Պուեուրունուզ, սէօյլէեէնիզ պագալըմ:

—Չանն իտէրիմ քի, էօյլէ տօլամպաճըլը եօլլարտա կէզմէքսիզին սատէ պիր սուրէթտէ իֆատէյի հալ իթմէքըլիկիմէ ըուխսաթ հիմմէթ իտէրսինիզ:

—Չաթէն, պէն տախի էօյլէ օլմասընը արգու իտէրիմ:

—էֆէնտի, սիզին կիպի քէնտիզէվճէսինին սատագաթսըզըղընը կէօրտիւքտէն սօնրա, մէրգու մէեի եինէ եանընտա սագլաեըպ, վէ հաթթա օլպապտէ սիւքիւթի իթիեար իյլէտիքտէն պաշգա, քէնտինտէն օլմաեան պիր գըզ էվլատընը տախի պիւեիւտիւպ գաեըրան պիր էրքէք, մութլագա, եա հատտէն զիեատէ կէնիշ եիւրէքըլի պիր ատէմ օլմալը տըր . . . վէտէ եախօտ, աշուրի մէրթէպէլէրտէ քին ու զարազ սագլաեընը պուլունմալը տըր: Պէնտէնիզ, զաթը ալինիզ հագգընտա, օլմէրթէպէ կէնիշ եիւրէքըլիկի ճայիզ կէօրէմէեիպ, վէ տահատա տօղրուսու, պիր հագարէթ իթմիշ օլաճաղըմը պիլտիկիմտէն, շիւնքի, էֆէնտի, օլ տէրէճէ կէնիշ եիւրէքըլիկին, մուճիպի բէզալէթ սաեըլաճագ սուրէթտէ պիր գայիֆլիք վէ պիր վաղիֆէսիզլիք տիմէք օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր, զիեատէսիյլէ քին ու զարազ սագլաեընը պիր զաթ օլմանըզա, քէնտիմ-

ճէ գարար վիրմիչիմ տիր, վէ նասըլ քի, մէզպուրէ զէվճէնիզտէն, հէր իագըթ, եէնիտէն եէնիեէ ինթի- գամլարալմըլ օլմագըլզ նիյեէթիյլէ. վագաա գուրնազճա պիր թէտպիր իթթիխաղիյլէ, կէրէք մէզպուրէեի վէ կէրէք քերիմէսինի, չօգ աէֆա- լար, ժէնէրալ Բօլանըն հազըր պու- լունտուղու ճէմիյեէթլէրտէ հազըր պուլունմալարընա միւսաատէ իյլէ- մէքլիքտէ պուլունմանըղատա տիգ- գաթ իյլէմիչիմ տիր. էֆէնտի, պու- ֆիքր ու թէտպիրինիզ, աֆվընըզ տիլէեէրէք սէօյլէրիմ քի, կէրչի բէք ալէա տըր, լաքին, բէքտէ միւքէմ- մէլ տէկիլ տիր, չիւնքի, վագաա, մէզքիւր թէտպիր, զէվճէնիզ մա- տամ հագգընտա պիւլիւք պիր իչ- քինճէ մագամընա գաեիմ օլմագտա օլտուղու կիպի, քէնտի էֆէնտիմ պուլունան ժէնէրալ Բօլանըն տախի պատիի իզթիրապըր գալպի օլմագտա պուլունմագտա իսէտէ, միւմաիլէյ ժէնէրալ հագգընտա, պիւլիւք պիր ինթիգամ սաեըլամամըլ տըր, չիւն- քի, ըուհու մագամընտա սէվմէքտէ օլտուղու պիզ զէվճէ իլէ պիրտէ քէ- ըրմէեէ մալիք պուլունուպ, վէ հէ- միչէտէ անլէրլէ եաշաեըպ վէ հիւս- նի թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթլէ- ըրիլէ, քէմալի սէատէթ իւզըրէ իմ- ըրարը էվգաթ իտէպիլմէքտէ օլտու- ղունտան, օլ սիզին միւրատ իթ- տիկինիզ տէրտ ու էլէմ թէէսսիրի- նի, բէք չարուգ ունութմուշ տուր, էվվէթ, էֆէնտի, ժէնէրալ աալա է- լէմ իւզըրէ պուլունմատըգտան պաշ- գա, մուղայիրի տախի օլարագ, բէք

տէ իգպալ ու սէատէթի հալիւզըրէ պուլունմագտա տըր. չիւնքի, հէր պիր միւրատը հասըլ օլմագտա տըր, հէր իչիտէ լաեըգընտա կիթմէքտէ տիր, ֆամիւեաճա հիչ պիր կէօնիւլ իզթիրապըր եօգ տուր, վէ սէրվէթ, իթիպար, վէ շան ու շէրէֆտէ տէր իսէնիզ, քէնտի արգասընտան գօյ- մագտա վէ պուլմագտա տըր, վէ հաթթա, իգպալ ու սէատէթի հա- լին, թաէվճի ալէասընա նայիլ օլ- մագըղը միւրատ իյլէտիկինտէն, իչ- թէ պու բէնչէմպիհ կիւնիւ, քէնտի քերիմէսինի, բէք լաեըգըր վէ բէքտէ եագըրըզ պիր տէլիգանըլ իլէ էվ- լէնտիրմէք իւզըրէ տիր, էօյլէ պիր ագտը իգտիվաճ քի, հէմ մուհապ- պէթտէն, վէ հէմտէ ագլ ու պասի- ըթթտէն նէչէթ իյլէմէքտէ տիր. ան- լատընըզ մը, էֆէնտի, հագըգաթի հալ իչթէ պու մէրքէզտէ տիր, պի- զիմ ժէնէրալ պէյ չիմտի, զէվճ- լէր իչինտէ էն զիեատէ մէսուտլար- տան պիրի ատտ օլունսա սէզա տըր . . . Յագաթ, - տէտի իլալէյի մէ- գալ պիրլէ Բիէթըրի, Մ. տը Պուր- կէօեիւն էչքեալընտա պիր պօզկուն- ըուգ էսէրի միւշահէտէ իտէրէք, - էֆէնտի, զանն իտէրիմ քի, ժէնէ- ըրալ Բօլանըն թարիֆտէն միւսթագ- նի պուլունան իգպալ ու սէատէթի հալինին հիքեայէսի . . . իֆրաթ մէրթէպէ պատիի էսէֆինիզ օլմագ- տա տըր, . . . էօյլէ տէկիլ մի :

—Վագատաա էօյլէ տիր, տէյի ճէվապ վիրտի Մ. տը Պուրկէօյ, Բի- էթըրինին օլ մէրթէպէ զալըմճա օլան ֆիւթուրսուղլուղունտան տօլաեը Բ.— 9

տիւշարը հէյպէթ օլուպ , վէ քէն-տինիյեթի խայինէսի եօլունտուտա էօյլէ պիր մույեինէ թէսատիւֆ իյլէմէսի իչին մէմնուն օլմագլըղա , քէն-տիտինի [պօրճու սաերպ սայմաեա-ճաղը զըմնրնտա շաշըրըպ գալա-րագ , - տիմէք տիր քի սիզին , ժէ-նէրալ Բօլանըն Փամիլեաճա շայեա-նը զըպթէ պուլունան իգպալ ու սէատէթի հալինի , պու մէրթէպէ ճալիպի գալպ սուրէթտէ նագլ ու պէեան իթմէքլիքտէն միւրատընըզ , շիւբհէսիզ օլարագ , մերհամէթլի է-ֆէնտի , միւմքինաթտէն պուլուն-տուղու մէրթէպէտէ , մերգում հագ-գընտա գալպիմտէ մէրքիւզ պու-լունան քին ու զարագ վէ խըշմ ու զազապը թահրիք իյլէմէքլիքտէն իպարէթ օլմալը տըր , էօյլէ տե-կիլ մի :

— Էվվէթ , էֆէնտի , էվվէթ , օլ պապտէ շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր . էվվէթ , պէնտէնիզին արզու վէ նիյ-եեթի , մահգա քեաֆֆէյի հիսսիյ-եաթլարընըզը ուեանտըրըպ ալէվ-լէնտիրմէք , վէ , պինաէն ալէյհ , եա-լընըզ քէնտի զէվճէնիզէ ըէնճիտի-լէր իճրասըյլա իքթիֆա իթմէքլէ , թէքմիլ պիր ինթիգամ ալմըշ օլա-մաեաճաղընըզը , վէ հէր նէտէ եար-սանըզ , եինէ ինթիգամընըզըն բէք զայիֆ , բէք սագաթ , վէ բէք տէ սէֆիլ պիր հալտէ ոաեըլաճաղընը իպարագ իյլէմէքտէն իպարէթ տիր :

— Ս. հ , մէկերչի սիզ էօյլէ մի զանն իթմէքտէսինիզ քի . . . պէն . . .

— Էվվէթ , էֆէնտի , պէն սիզին , քէնտի զէվճէնիզէ , զաթէն տէր-

քեար օլմուշ պուլունան մուհապպէ-թինիզին տէրէճէյի ազիմէսի նիսպէ-թինտէ էզիյեթիլէր վիրմէքտէ օլ-տուղունուզու , բէք ալէա պիլմէք-տէեիմ :

Մ . տը Պուրկէօյ , Բիէթրինին ազլ ու ֆիրասէթինէ հայրան օլմագտա օլ-տուղու հալտէ , Բիէթրի , թէքրա-րէն քէլամէ ազազ պիրլէ , - զէվճէ-նիզ մատամա , ալէլ խուսուս քէնտի քէրիմէսի նէզտինտէ , նէ տէրէճէ-լէրտէ վէ նէ սուրէթտէ իշքէնճէ-լէր չէքտիրմէքտէ օլտուղունուզու , բէք րանա սուրէթտէ տէրք իտէ-պիլմէքտէեիմ : Սէնէրալ Բօլան-տան օլան մէզպուրէ տիւրթէր հագ-գընտա , սուրէթի զահրէնիզտէն իպ-րագ իյլէմէքտէ օլտուղունուզ սախ-թէ մուհապպէթի , քէնտինիզէ պիւ-յի . ք պիր սերմայէ վէ պիւյիւք պիր վէսիլէ իթթիխագ իյլէմիչսինիզալիք . պիթթապի , մէզքիւր սերմայէ սա-յէսինտէ , քէնտի ինթիգամընըզա , սայքի , հէր տագըզա , իսթէտիկլինիզ շէքլ ու ըէնկի վիրէպիլմէքտէսինիզ տիր , - տէտի :

— Էօյլէ զանն իտէրիմ քի սիզ , ախըր ինթիգամ խուսուսունտա , պիր մէհարէթի ազիմէեէ մալիք պու-լունմագտա օլմալըսընըզ տըր :

— Շիւբհէսիզ էֆէնտի , պէնտէ-նիզ օլ խուսուստա , թամ երկիրմի պէշ սէնէտէն պերու զիհնլէր եօ-րուպ վէ միւթալաա իյլէմէքտէեիմ , վէ հալիյլէտէ քէսպի մէլէքէ իյլէմի-չիմտիր , վէ զաննտա իտէրիմ քի , էֆէնտի , զաթըր ալինիզ տախի , պիր առէմ , պիր իչի , պու գաաար ու-

զուն միւտտէթ, էղճան ու տիլ կիճէ կիւնտիւզ չարչարագ, արիզ ու ամիգ տիւշիւնտիւկիւ, վէ հէր շէքլ ու գալըպա վազ իյէմէքիկէ սարֆը գիհն իյէտիկի թագտիրտէ, բէք չօգ թարագզը իպրտզ իտէպիլէճէկինի, թէպիմ ու թագրիր իտէպիլիրտինիգ . վէ պինտէն ալէյտէ, միւսատէնիզլէ իֆթիխար իտէրէք տիեէպիլիրիմ քի, քէնտի ինթիգամընզը, պիր սուրէթի միւքէմէլէտէ իճըս իտէպիլմէքիք էլին . . . նէթիճէ չըգարըպ գարար վիլմէքլիկինիգ ճայիղ օլապիլէճէք տիր . վէ հէմտէ, շու նէթիճէեէ միւմքին մէրթէպէ չարուգ սուրէթտէ գարար վիլմէքլիկինիգ լազըմ կէլէճէք տիր . . . չիւնքի, պէսպէլի խապէրինիգ օլմամալը տըր (չունու տախի պիլմէքլիկինիգ իգթիզա իտէր քի էլպէթթէ պէնտէնիղ պուրաեա՝ պիլա սէպէպ կէլմէմիշիմ տիր, էլպէթթէ պիր սէպէպէ մէպնի կէլմիչիմ տիր), էվիլէթ, խապէրինիգ օլմամալը տըր, շէօյլէ քի, ժէնէրալ Ռօլան, պուրազար կիւնիւ, Նաքօլիեէ էլչիլիկէ կիթմէքտէ տիր :

— Տիմէքտիր քի, շայեանը արզու պուլունան մէղքիւր մէէմուրիյեէթէ թայեին օլունմուշ տուր, էօյլէ՝ մի :

— Էվիլէթ, տահա պու կիւն թայեին օլունմուշ տուր. զաթէն արզու իյլէմէքտէ իտի, վէ իշթէ պու արզուսունատա մուվաֆֆագ օլտու . հօ՛շ, զաթէն գաճնղի արզուսինտէն մահրում գալմագտա տըր քի Մէրգուլ քէնտի կէնճիկինտէ, տայիմա,

իգպալ քէնտիտինէ եսվեր օլտու զունտան, տայիմատա սէատէթի հալ իւզրէ պուլունարագ, տօն ժիւան կիպի պիրէօմիւր կէչիրտիկի կիպի, ինթիեարըզ զէմանրնտա տախի, ֆամիլեանա արզու օլունան հէր նէվի րահաթլըզ վէ հիւնի իմթիզաճ վէ մուհապպէթէ, վէ քէզալիք հէր նէվի շան ու շէրէֆէ տախի նայիլ օլմուշ տուր . վէ պու իսէ, բէք Քատիր իւլ վուգու պիր հալ տիր, էֆէնտի, էօյլէ տէկիլ մի . զիրա, պու ալէմտէ, թէքմիլ միւտտէթի էօմրիւնիւ, հէմիշէ զէվզ ու սէֆա վէ րէֆահը հալ իւզրէ կէչիրմէքիք, հէր գուլա նասիպ օլուր մէվատտէն տէկիլ տիր :

— Անլաշըտը, անլաշըտը, պէն իսէ, թէհի եէրտէ տիվանէլիքիտէպտէ սիլին խալիսէթիւնիգ հագգընտա շիւք հէեէ զահիպ օլմագտա իտիմ, - տէտի Մ. աը Պուրկէօյ, Ռիէթրինին էհիլիեէթ ու լիեագաթընտան տօլաեը տահա զիեատէ տիւչարը թէհայեիւր օլարագ, - սիղ պանա բէք ինի վէ բէքտէ խուլուսքեար պիր մույեին օլաճագսընըզ տըր, սըթըզ պունտան պէօյլէ, պէնիմ սիզին հագգընըզտա էմնիյեէթի քեամիլէ իւզրէ պուլունաճագըմ կիպի, սիղ տախի պէնիմ հագգըմտա այնի տէրէճէտէ էմնիյեէթ իւզրէ պուլունապիլիրտինիգ :

— Էֆէնտի, թարաֆը ալինիգտէն պու եօլտա պիր էմնիյեէթէ շայեսութէ պուլուլաճագըմը, զաթէն գավիէն պիլմէքտէ իտիմ . վէլհասըլ, ժէնէրալըն քէրիմէսինին ագտը իղօ

տիվածը գօնթրաթը, պու բէնճէմ-
պիհ կիւնիւ իմզալանաճագ տըր ,
վէ պատէհու , եանի բազար կիւնիւ
տախի . . . Թէքմիլ ֆամիլեասընը
պիրլիքտէ ալարագ , մերգում Նա-
բօլիեէ եօլճու օլաճագ տըր . տի-
մէք տիր քի, էֆէնտի , նասըլ քի
աշիքեար կէօրիւնմէքտէ տիր, վագ-
թին միւսատէսի օլմատըղընտան ,
հէր նէ քի եարըլաճագ իսէ , հէ-
ման պիր սաաթ էվվէլ, իսթիճալի-
տիլէրէք եարըլմալը տըր . . մա թէ-
էսսիւֆ սէօյլէրիմ քի, էվվէթ, էօյլէ
օլմասը լազըմ կէլմէքտէ տիր :

—Մա՛ թէէսսիւֆմիւ, նի՛չին պէօյ-
լէ սէօյլէմէքտէսինիզ :

—Հայֆա՛քի, էֆէնտի, էվվէթ, մա
թէէսսիւֆ սէօյլէրիմ քի . . . վէ նի-
հայէթ խօտպինլիկիմի արթըգ իգ-
րար իյլէմէլիեիմ, պէն պունու քէն-
տի հազգըմտա օլարագ սէօյլէմէք-
տէեիմ . . . նասըլքի , սիղտէ կէօ-
րէպիլմէքտէսինիզ, էկէր պէնտէնիզ
միւրատ իթմիշ օլսա իտիմ, շիմտի-
եէ գատար , օլ էֆէնտիմ օլաճագ
թէնէրալա, բէք տէհչէթամիզ սու-
րէթտէ ֆէնալըզլար եարապիլիը
իտիմ, լաքին, տայիմա թէհամմիւլ
իտիպ . . . վէ տայիմատա թէէխիրի
ճայիզ կէօրմիւշիւմ տիւր . . .

—Լաքին , պու մերթէպէ խօտ-
պինլիկինիզ նէտէ՛ն նէչէթ իյլէմէք-
տէ տիր , նի՛չին իշի պու գատար
կէճիքտիրմիշսինիզ տիր :

—Պա՛գընըզ, էֆէնտի, նի՛չին կի-
ճիքտիրմիշիմ տիր . պաշըճա սէպէպ
չու տուր քի, զաթէն ինսան թապի-
աթը պէօյլէ տիր, հիշ պիր խուսուս-

տա թէքմիլ սուրէթտէ մէմոււն օ-
լուպտա գանաաթ կէթիրմէզ . շէօյ-
լէ քի, միւրատը հէր նէտէ օլսա , վէ
հէր նէ մերթէպէտէ մուվաֆֆագըյ-
եէթ կէօրսէ , եինէ , օնտան տախի
զիեատէ մուվաֆֆագըյեէթ արզու
վէ թամարնտա պուլունուր . վէ իշ-
թէ պէնտէնիզ տախի , մաաամ քի
պէնիի պէչէրտէն պուլունմուշում
տուր , միւրատըմըն բէք միւքէմմէլ
պիր սուրէթտէ հուսուլինի կէօր-
մէքլիք արզու վէ թամարնտա պու-
լունտուղումտան , իշի կիճիքտիրէ-
րէք , տայիմա տիւշիւնմէքտէ , տա-
եիմա միւթալաալար իյլէմէքտէ, վէ
տայիմատա քէմալի շէվզ ու զայ-
րէթ իլէ չարըճագտա պուլունմու-
շումտուր . . . էվվէթ, բէք միւքէմ-
մէլ պիր մուվաֆֆագըյեէթ մագ-
սէտիյլէ, տայիմա թէհամմիւլ ու թէ-
էխիրի բէվա կէօրմիւշիւմ տիւր . . .
վէ էօյլէ պիր ֆէնալըգ եարապիլ-
մէքլիք իսթէմիշիմ տիր քի , հէմ
հատտէն զիեատէ հէյպէթէնկիզ
վէ տէհչէթամիզ օլմուշ օլսուն , վէ
հէմտէ , մերգում , սէպէպինի վէ
միւէլլիֆինի ալա պիլիպ շիւբհէ ի-
տէմէեէրէք, միւճէրրէտ սուրէթտէ,
Ալլահ թարաֆընտան կէլմիշ օլան
պիր զազապը բիւր ազապա չարբըլ-
մըշ տըր զանն ու իթիգատընտա
պուլունսուն . . . Պագաթ, պու ճիւմ-
լէ իլէ տախի, իշի թէէխիր իթմիշ օլ-
մագըղըմտան տօլաեը , գաթան նէ-
տամէթտէ կէթիրմէմիշիմ տիր, շիւն-
քի, միւրատըմըն հուսուլինէ մէտար
օլաճագ բէք չօգ սէրմաեէ թօրլա-
մըշըմ տըր . . . վէլ հասըլ, շունճա

սենէլէրտէն պէրու, նիչէ կիճէլէր, ույգուեու տախի զայպ իտէրէք, էօյլէ շէյլէր տիւշիւնմիւշ վէ հաղըր-լանմըլմ տըր քի, շիմտի իշ, թամ իսթէտիկիմ հալ վէ մէվգըտէ պու-լունմագատա տըր. էվվէթ, մահվը իհթիմալտէն պուլունմաեան քին ու զարագըմըն իճրասընը միւրատ իտիպ գարարը գավիսինի վիրտիկիմ տա-գըգատա, ժէնէրալը ինթիգամըմ երլտըրըմըլա վուրուպ եէր իլէ եէք-սան իտէպիլէճէկիմ տիր. . . վագատա պունլարըն քեաֆֆէսիտէ իեի, լա-քին, շայեանը տիգգաթ պիր նօգ-թա վար տըր քի, իշթէ, օլ նօգթա զիհնիմի պուլանտըրմագատա տըր, էվվէթ, պունլարըն քեաֆֆէսի տա-խի իեի, հալ պու քի, օնտան սօն-րա, պէնիմ հալիմ նիճէ օլաճագ տըր, էֆէնտի, արթըգ անտէն սօն-րա, պէն նասըլ, նէ՞ եիւրէք իլէ, վէ դանդի մագսէտ իչին եաշաեապի-լէճէկիմ տիր. արթըգ, պէնիմ իչին հիշ պիր արզու վէ հիշ պիր միւրատ գալմամը օլաճագ տըր: Սէօյլէեի-նիզ, էֆէնտի, իշթէ սիզէ տախի սէօյլէեօրում, պիր քէրրէ քէնտի էֆէնտիմին խարապընը մուճիպ օ-լուպ, ըէզիլ ու պէտնտմ իյլէտիք-տէն, վէ գարչըսընատա կէչիպ, եիւ-զիւնէ գարչը, - «ժէնէրալ, սէնին վագթիլլէ պանա եսարմը օլտուղուն ֆէնալըղա գարչըրգ օլմագ իւզրէ, իշթէ սէնին շու շիմտիքի հալինէ քեամիլէն սէպէպտէ, սայիր հիշ պիր քիմսէ օլմաեըպ, իլլա, օթուզ սէնէտէն պէրու եանընըգտա պու-լունան, վէ սիզէ խըսմէթ իթմիշ

օլան Բիէթրի գուլունո՛ւզ օլմուշում տուր» - տէտիքտէն սօնրա, պէնիմ հալիմ նիճէ օլաճագ տըր. հայֆա՛ քի, էֆէնտի, պիթթապի պէնիմտէ, շու իսթիեար հալիմտէ, եիկիրմի պէշ սէնէտէն պէրու եէթիշտիրմէ-կէ չալըշմըշ օլտուղում ինթիգամըմ ազաճընըն մէյվէսինի, քէմալի ար-զու իւզրէ էքլ իյլէտիքտէն սօնրա, էվվէթ, հայֆա՛ քի, արթըգ պու էօմր ու հաեաթտան վագ կէչէրէք տիւնեաեը թէրք իտիպ, գուրթուլ-մագլըղըմ իգթիգա իտէճէքտիր. . .

Բիէթրի պունու սէօյլէտիկի վա-գըթտա, բէք պիւլիւք հիւղն ու էլէմ իւզրէ պիր ահը տէրուն շէքտի:

Մ. տը Պուրկէօյ բէք թաշ եիւ-րէքլի պիր ատէմ օլտուղու թագ-տիրտէ, Բիէթրինին սէօյլէտիքլէրի իւզէրինէ, տիւշարը հէյպէթ օլա-րագ, սիւքիւթ իւզրէ եիւզիւնտէն եօգարը պագմաեա պաշլատը:

— Լաքին, աֆվ իտէրսինիզ, է-ֆէնտի, - տէտի Բիէթրի, - պէօյ-լէ պիր թագըմ ֆէյլէսօֆլուգլարա սարմագլըղմտան տօլաեը աֆվընը-զը տիլէրիմ. . . պու ճէսարէթի զա-թէն, պիր ճիհէթլէ «ըէֆիգլիկիմիզ» պուլունմասընտան ալմըլըմ տըր. . . պու գատարճըգ պիր թէքլիֆսիգ-լիկիմէտէ, ումարըմ քի միւսաատէ պուեուրուրսունուզ. . . իքի ըէֆիգ պէյնինտէ, պիւա իհթիւրագ պէեա-նը էֆքեար իթմէքլիք ճայիզ տիր: Վէլճասըլ պէնտէնիզ շիմտի պուրա-եա, պու բագար կիւնիւ, ժէնէրա-լըն կիտէճէք օլտուղունու խապէր վիրմէքլիմէ կէլմիշիմ տիր:

—Տիմէք տիր քի, կիթմէսի բէք
ետգըն աըր, — տէտի Մ. տը Պուր-
կէօյ թէֆէք.բիւրէ տալարագ :

—Բեղալիք զաթը ալինիզէ շու-
նու տախի խապէր վիրմէք իսթէ-
րիմ քի, պիզիմ մատամ ժէնէրալ,
հէր նէ գատար գալպէն իսթէմէք-
տէ տէկիլ իսէտէ, ժէնէրալընտա
արգուսինէ գարչը կէլմէք իսթէմէ-
տիկինտէն, սիզին մատամ իլէ իւն-
սիյեթ իւզրէ պուլունմագլըգտան
իհթիրագ իլլէմէքտէ տիր, նասըլ քի
պու տէֆա, մէրգումէ մատամ գօն-
թէտին, սիզին մատամ թարաֆըն-
տան վուզու պուլան վիզիթաեա
գարչըլըգ, պիղզաթ վիզիթա վիր-
մէքիկի լաղըմ կէլմէքտէ իքէն,
գարթ տը վիզիթինի պանա վիրէ-
րէք պըրագմագլըղըմը էմր ու թէն-
պին իլլէմիշտիր . . . Ձիրա, նագըլքի
անլալըլմագլու տըր, էֆէնտի, ժէ-
նէրալ, մէրգումէլէրին իւնսիյեթ
իւզրէ պուլունմալարընտան, պիր
չիւբհէ հիսս իլլէմէքտէ տիր . . .

—Հալպու քի, պէնտէ, մուղայիր
օլարագ, տայիմա օլ խուսուսա է-
հէմիյեթ վիրէրէք, մէրգումէլէրին
իւնսիյեթ վէ միւնասիպէթ իւզրէ
պուլունմալարընը հէմ տիւչիւնմիւշ
վէ հէմտէ չալըչմըլըմ տըր: Վէ, մէգ-
քիւր իւնսիյեթ իլլէրու կիթտիր-
ճէ, պէնիմ տէ ախըլ ինթիգամա
տայիր օլան մագսէտիմ, պիր սու-
րէթի միւքէմմէլէ տէ վիճուտէ կէ-
լէճէկիւնտէն, գաթան գաթը իւմիտ
իթմէեերէք, տէվամ ու իգտամ իյ-
լէմիշիմ տիր . . . չիւնքի, պէն քէն-
տի զէվճէմի, մատամ գօնթէս ի-

լէ կէօրիւշտիւրիւպ գօնու շտուրթ-
տուգճա, իքի աղըղը գըլըճ կիպի,
ախի վագըթտա իքի թարաֆա տա-
խի վուրուշտուրարագ միւրատըմա
իրմէքտէ օլանաղըմ տըր, էվվէթ, այ-
նի վագըթտա, հէմ քէնտի զէվճէ-
մին վէ հէմտէ ժէնէրալ իլէ, օլ պա-
տիի նէֆրէթիմ օլտուղու հալտէ
քէնտի խանէմտէ, քէնտի էվլատըմ
կիպի պուլունմագլուտա օլան քէնտի
քէրիմէսինին ճէզալարընը վիրմիշ
պուլունմագլըմ տըր: . . . Մագաթ,
հայֆա՛ քի, ժէնէրալ աղ կիւնտէն
պըրագըպ կիւնտէք իմիւշ իշթէ պու
խուսուս, չիմտի պէնի կիրիֆթարը
մէյեուսիյեթ գըլմագտա տըր:

—Վէ իշթէ պէնտէ, էֆէնտի,
պալըլըճա սիզին պու մագսէտինի-
պին հուսուլինէ եարաըմ իթմէք ի-
չին կէլմիշիմ տիր. . . րէճա իտէրիմ,
պէնտէնիզի տիյնէեինիզ: ժէնէրալ
պու րէնչէմպին կիւնիւ պիր պիւ-
յիւք սօարէ վիրէրէք, հէմ քէնտի
տօսթ վէ ագրապալարըլլա վէտա-
լաշաճագ, վէ հէմտէ քէրիմէսինին
ագար նիքեաճը գօնթրաթը իմզա-
լանմագ տըր:

—Բէք, տլէա, անը անլատըգ . . .
լաքին, օլ պապտէ պիզիմ իշիմիզէ
եարար նէ վար տըր . . . պէն հիշ
պիր ֆայիտէ կէօրէմէեօրում:

—Միւսապըլէ իտինիզ քի պէօյ-
լէեեեիմ . . . սիզին մատամ, հէր նէ
գատար, մատամ գօնթէս իլէ պիր
տօսթլուգ րէյտա իթմիշ տէկիլ ի-
սէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, մահ-
պուսէ գատընլար մէնֆաթը նա-
մընա պուլունման ճէմիյեթ միւնա-

սիպէթիյէ, չօգ տէֆա կէօրիւշիւպ
գօնուշմագտա տըրլար, էօյլէ տէ-
կիլմի . . . :

— Էվվէթ, էօյլէ աիբ, վէ հաթթա,
պէնտէ, մատամ գօնթէսին, մէգ-
քիւր ճէմիյեթտէ իլէրուտէ պու-
լունմասընը դապէթալարտա կէօր-
միւշ օլտուղումտան, զէվճէմէ իպ-
րամլար իտէրէք, քէնտիսինի տախի
իտխալէ մուվաֆֆագ օլապիլմիշիմ
տիր . . . տիմէք տիր քի, շիմտիքի
հալ, քէնտիսիյեթթիմճէ պիր ատըմ
ալըշ պուլունմուշումտուր :

— Պու թուլթտուղունուզ թարիգ
բէք ալէա օլմուշ տուր. բէք ալէա
իշիմիգէ եարաեապիլէճէք տիր . իյ-
զահ իտէեիմտէ պագընըղ նասը օ-
լապիլէճէք տիր. մատամ քի, կէրէք
մատամ գօնթէս, վէ կէրէք սիզին
մատամ, այնի ճէմիյեթթին ազալա-
րընտան պուլունտուղարը ճիհէթ-
լէ, պիր պիրլէրինէ վիզիթա վիրմէք-
տէ տիրլէր, սիզին մատամ, հէր նէ
զատար մէճմուլ իթմէքտէ տէկիլ
իսէտէ, շու տավէթնամէեի կէօր-
տիւկիւնտէ, թապիաթիյլէ գապուլ
իտէճէք տիր :

Բիէթրի պունու «էօյլէտիկի վա-
գըթտա, ճէպինտէն պիր մէքթուպ
չըգարարագ, Մ. տը Պուրկէօեթ թագ-
տիմ իյլէտի :

— Նէեէ՞ տայիր տիր պու տա-
վէթնամէ :

— Պիզիմ ժէնէրալ պէյ, հէր նէ
վագըթ պիր զինյէթ իճրա իտիպ վէ
եախօսա պիր զիեաֆէթ քէշիտէ իյ-
լէսէ, տայիմա, մաթպու օլան տավէթ
թէգքէրէլէրինի վիրէրէք, լագըմ

կէլէն ֆամիլեալարըն վէ զաթլարըն
իսիմլէրինի եազմագլըղը պէնտէնի-
զէ իհալէ իտէր, վէ պէնտէնիդտէ
իճապընը իճրա իտէրիմ. իշթէ պու
թէգքէրէնին միւնտէրիճաթը շուն-
տան իպարէթ աիբ :

Մատամ լա գօնթէս վէ ճօնթէս ԼԵ գօնթ
Բօլմ, ճօնթէս վէ մատամ ու Պուրկէօ, իլէ
իշլալէ մատամպէլ ու Պուրկէօեթ, Եօնթ-
Քուրտէի քէնտիսիյեթն «գըալէ իլէրլէճէ օ-
լան ուրլէլէրինէ իշլէրլէրինէ, Եիճա իշ
տէրլէր :

— Պու տավէթնամէ սայէսինտէ,
պիթթապի սիգ մատամ տը Պուր-
կէօյ իլէ քէրիմէսինի, Փարիսին էն
զիեատէ միւթէպէր ֆամիլեարը օ-
րատա թէճէմմիւ իթմիշ օլտուղարը
հալտէ, Փրանսանըն Նարօլի սէֆի-
րի գօնաղընա կէօթիւրէպիլտիինի՞գ
մի իտի . . . արթըգ իճապը իճրասը-
նը տիւշիւնմէքլիք, քէնտի տիրայէ-
թի զաթիյեթնիգճէ, բէք ասան պիր
շէյ օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր . . .

Մ. տը Պուրկէօյ պունու իշիթիր
իշիթմէղ, մէրգումուն սէօհպլթինի
քէսէրէք, վէ վահշիճէ պիր մէսէր-
րէթ իպրագ իտէրէք, - բէք ալէա,
անլատըմ, անլատըմ, շիմտի միւրա-
տըմ հուսուլինէ նայիլ օլապիլէճէ-
կիմտիր, - տէյի պաղըրտը :

— Վէ պէնտէ էօյլէ օլմասընը մէէ-
մուլ իտէրիմ, -տէտի Բիէթրի ֆիւ-
թուրսուզճա պիր սէյլէեիշ իլէ :

— Էֆէնտի, զաթընըգա սօն պիր
սէօյլէեէճէկիմ տահա վար տըր . . .
վէ օ տախի քէնտի մազսէտինիգէ
բէք պիւլիւք սիր մէտար օլաճագ
տըր . . . քէգալիք, քէնտի մագսէ-

տրման տախի միւֆիտ սաերլանագ-
տըր, շէօյլէ քի, ժէնէրալըն, մէզ-
քիւր ճէմիյեթինտէ, թամ պէյնի-
միզտէ գարար վիրէճէկիմիզ սաաթ-
տա մէվճուտ պուլունմագլըզընըզ
էլզէմիյեթտէն տիր, նէ էվվէլ կէլ-
մէլիսինիզ վէ նէտէ սօնրա. վագաա,
թամ սաաթ գաչաա պուլունմագ-
լըզընըզ իգթիզա իտէճէկինի շիմ-
տիտէն սէօյլէեթմէմ, չիւնքի, ան-
ճագ բէնճէմպիհ սապահը գարարը
գաթիսի վիրիլէճէք տիր . . :

— Տիմէք տիր քի, բէնչէմպիհ սա-
պահըսը, պիր մէքթուպ եագարագ,
պանա պիրտիրիրսինիզ :

— Էվվէթ էֆէնտի, բէնչէմպիհ
սապահըսը մէքթուպու ալըրսընըզ :

Պու հէնկեամտէ, Ատէլին սալօն-
տան իչէրի կիրիպ, վէ պիր թէլաշ
իւզրէ, պապաճըզըմ, վալիտէմ ի-
եիլէշտի, բէք ըահաթ պիր հալտէ
տիր տէտիկինտէն, Մ. տը Պուրկէօյ
իլէ Բիէթրի քէնտի միւքեալէմէլէ-
րինի գաթ իթտիլէր :

Պիրտէ մէքուլմէ կէնճ տիւլթէր
բէտէրի եանընտա հալէա պիր էճ-
նէպի պուլունմագտա օլտուղունու
կէօրտիւկիւնտէն, արթըզ իչէրի տօղ
ըու իլէրուլէմէք իսթէմէտիկինտէն,
գարունուն եանընտա տուրտու :

Մ. տը Պուրկէօյ իլէ Բիէթրի Ա-
տէլինի կէօրտիւքլէրինտէ, պիր պի-
րինէ մանէալը սուրէթտէ պիր կէօզ
իչարէթի եաբտըլար :

— Իչթէ էօյլէ, էֆէնտի, - տէտի
Մ. տը Պուրկէօյ, - արթըզ սիզտէն
ալաճաղըմ մէքթուպա պէքլէրիմ :

— Էվվէթ, էֆէնտի, տէյի ճէվապ

վիրտի Բիէթրի, կիթմէք իւզրէ իպ-
րազը թէվագիւ իտէրէք, - հէր նէ
գատար մէէմուլ իթմէզ իսէմտէ,
էկէր միւմքին օլուրտա, տահաաա
էվվէլճէ եագմագլըզըմ լազըմ կէլիւր
իսէ, եինէ եագարըմ :

Պատէհու Բիէթրի թէքրարէն իզ-
հարը թէվագիւ պիրլէ պաչընը էյ-
տիքտէն, վէ Ատէլինին նէգտինտէն
կէչմէքտէ իքէն, քէմալի հիւրմէթ
իւզրէ անը տախի սէլամատըգտան
սօնրա, սալօնտան տիչարը չըգտը :

— Բիմ տիր պու զաթ, պապա-
ճըզըմ, - տէյի սիւալ իթտի Ատէ-
լին Բիէթրի սալօնտան տիչարը չըգ-
տըգտան սօնրա, - սուրէթի զահի-
րէսինտէն բէք միւհթէրէմ պիր զա-
թա պէնզէմէքտէ տիր :

— Սահիհէն մէքուլմ շայեանը իհ-
թիրամ պիր հալտէ պուլունմագտա
տըր, էօյլէ տէկիլմի :

— Էվվէթ պապաճըզըմ :

— Բէք ալէա ֆարգ իտէպիլտին,
թախմինին բէք տօղըու տուր . . .
բէք միւհթէրէմ վէ բէքտէ լաեըզըլ
պիր զաթ տըր . . . լաքին, օ տէկիլ
էմմա, սէօյլէսէնէ վալիտէճիկին նէ-
րէտէ տիր :

— Քէնտի օտաարնտա տըր, բէք
ըահաթ հալտէ տիր, պիր ազ հավա
ալըր ալմազ, բէք պիւլիւք ֆայիտէ
կէօրտիւ, վէ պանատա, « կիթ պագ,
էկէր բէտէրին եալընըզ իսէ, կէլ
պանա խապէր վիր քի, կիրտիպ կէօ-
րիւչէեիմ, չիւնքի, շիմտիքի միեա-
նէմիզտէ կէչէն միւքեալէմէեէ տա-
եիլ խաթըրըմա պիր շէյ կէլմիշ օլ-
տուղունտան, օլ պապտէ քէնտիսիլէ

գօնուշմագ իսթէրիմ՝ տէտի :

— Չօ՛գ իեի, չօ՛գ կիւզէլ էվլատրմ՝ նէ՛ գատարտա շայեանը թահսին պիր թէսատիւֆ, զաթէն պէնտէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէր իտիմ. իմտի, հայտէ, շարուգ սէօյլէ քի, քէնտիսինի պէքլէմէքտէեիմ :

— Չանն իտէրսին քի, պու կիւն պիւյիւք պիր էսրար կիւնիւ օյմալը տըր, — տէտի կէնճ գըզ կիւլէրէք, — բէք ալէա, կիտէր վալիտէճիկիմի շիմտի կէօնտէրիլիմ. վէ պէն տէ սիզի թաճիզ իթմէք իսթէմէտիկիմտէն, սիզ շաղըրմատըգճա, կէլմէմ, պէքլէրիմ :

Ատէլին պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա, բէտէրինի թէրք իթտի :

Սրատան ճիւզի պիր վագըթ կէչտիքտէ, մատամ տը Պուրկէօյ սալնտան իչէրի կիրտի :

Ձէվճ վէ զէվճէ օրատա եալընըզ գալտըլար :

28.

Մատամ տը Պուրկէօյ գօճասըյլա եալընըզ գալտըգտա, օլ քէրիմէսի նէզտինտէ քէնտույի զապթ իթմէքլիկէ շալըշմագլըզ էզիյեթ վէ մէճպուրիյեթ ինտէն գուրթ ուլմուշ պիր հալտէ պուլունտուղունտան, հէմիչէ մահզունճա պիր վագար իւզորէ, Մ. տը Պուրկէօեիւն եիւզիւնէ պագմագտա իտի. վէ մէրգում տախի, արթըզ էօյլէ քէրիմէսի նէզտինտէ թութմագտա պուլունտուղու սախթ վէ միւրայիճէ պիր մուհապպէթ իպրազընա լիւզում վէ իհ-

թիեաճ կէօրմէտիկինտէն, սուրէթի զահրէտինտէն, տէրունինտէ մէրքիւզ պուլունան քին ու զարազ վէ պէտխահլըղընըն էսէրինի իզհար իլլէմէքտէ օլտուղու կիպի, շարէսի միւմքինսիզ պիր աէրտ ու էլէմ իւզ. ըէ պուլունտուղունու տախի ֆէհմ իթտիքմէքտէ իտի, չիւնքի, նասըլ քի զիքրի կէչմիշ տիր, մէրգումուն օլ մէրթէպէ մէրհամէթ սիզլիկի, վագաա իթիրազ գապուլ իթմէզ սուրէթտէ իտի ինէտէ, շու տախի սահիհ տիր քի, պիլա սէպէպ տէկիլ իտի. շէօյլէքի, մէզքիւր պէտխահլըղը վէ գալըմըղը, մահզա քէնտի աէրունինտէ տախի մէրքիւզ պուլունան պիր տէրտի ազիմտէն նէշէթ իլլէմէքտէ իտի :

Մատամ տը Պուրկէօյ, գուլվէթլի պիր սէօյլէեիլ իլէ, գօճասընա խիթապէն, — էֆէնտի, շու շիմտիքի կիւզէրան իտէն տէհչէթամիզ պիր մէնզարէ հագգընտա պիր իյզահաթ վիրմէքլիկինիզէ իհթիեաճը շէտիտ հասըլ օլմուշ տուր, — տէտի :

— Պիր իյզահաթ մը... նասըլ իյզահաթ տըր իսթէտիկինիզ, մատամ տը Պուրկէօյ :

— Էֆէնտի, պէնիմ շէքսիկիմ էգիյեթ վէ եախօտ տահա տօղրուսունու իսթէր իսէնիզ, պէնիմ շէքտիկիմ չիլէ, զանն իտէրիմ քի, արթըզ քեաֆի վէ վաֆի տիր :

— Խայր, մատամ, աֆվ իտէրսինիզ, հէնուզ քեաֆի տէկիլ տիր :

— Էֆէնտի, բէք ալէա անլատըմ քի, սիզտէ, շէթանլարա մախուս սուրէթտէ պիր պէտխահլըզ

մէճպար պուլունմագտա տըր, Փիք-
րինիզ հէր ան ու տագըգա հէզարան
նէվի զուլումքեարըզլար տողուրա
պիլմէքտէ տիր, վէ, արթըգ պու
կիւնքի պանա չէքտիրտիկինիզ իշ-
քէնճէ իսէ, շիմտիսէ զատար չէք-
տիրքէլիմին քեաֆֆէսինէտէ Փա-
նիգ կէլմիշ տիր :

—Մատամ, հէր շէյտէ, հէր կիւն
թարագգը վէ թէգատտում իպրա-
ղը էյղէմտիր :

—Տիմէքտիրքի, շիւքհէսիգ օլա-
րագ, սիգ պէնիմ իշին տահա զիես-
տէ տէհչէթամիզ իշքէնճէլէր տիւ-
շիւնմէքտէ վէ հաղրլամագտասը-
նըզ, էօյլէմի :

—էօյլէ զանն իտէրիմ :

—Վէ տիմէք տիր քի, օլ ճիհէթ-
լէ իֆիթիտարտա իլլէմէքտէսինիզ . . .

—Խայր, մատամ . . .

—Պէնի տիյնէնիսիզ, էֆէնտի,
մալիւմ եա, պունտան եիկիրմի սէ-
նէտէն զիեստէ մուգատաէմ, սիգ
պէնի պիր ֆէնալըգտա թուլմտու-
ղունուգտա, պէն սիգէ եէմինլէր վի-
րէրէք, վէ իպրամլար իլլէեէրէք,
այրըմագըլըմըլը թէքլիֆ իլլէտի
իտիմ, վէ սիզտէ գապուլ իթմէեէ-
րէք ըէտա իլլէտի իտինիզ, վէ գա-
նուն ու նիզամ, վէ հազգ ու հու-
գուգ, վէ գուվլէթ ու գուտրէթտէ
քէնտի թարաֆընըգտա պուլուն-
տուլունտան, պիթթուպի, պէնտէ
սիգէ իթաաթա մէճպուր օլարագ,
եանընըգտան այրըմատը իտիմ . . .

—էվլէթ, իսիտաեէ թէչէքքիւր
իտէրիմ քի, էօյլէ տիր . . .

—Պատէհու պէն պիր չօճուգ սա-

հիպէսի օլտու իտիմ, վէ օլ չօճուգ
սէպէպինտէն, պէնիմ իշին նէ գա-
տար իշքէնճէլէր վէ տէրա ու միհ-
նէթլէր հաղրլանտանաղընտա բանա
տէրք ու ֆէհմ իլլէտի իտիմ, էվ-
վէթ, սիզին պանա եարաճաղընըզըն
քեաֆֆէսինի պիլմէքտէ իտիմ, հա-
ւելլէ, էօմր ու հաեաթմըլ թէհլի-
քէեէ գօեուպ վէ ֆէտա իտէրէք, եա-
նի, արթըգ օլ տագըգատան սօնրա,
սիզին պէտխաճըղընըգտան չօճու-
ղունու սագընարագ, մուհաֆաղա
իթմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագ-
տա իտիմ . . .

—Տիմէք տիրքի, չօճուղունուղու
տվ կիպի տիրի տիրի եէր վէ եու-
տարըմ տէյի գօրգմագտա իտի-
նիզ, էօյլէմի, տողրուսու ֆէնա պիր
ճանվէր տէկիլ իմիշիմ . . . ֆագաթ,
պու ճիւլէ իլլէ տախի, քէրիմէնիզ
պէնի բուհու կիպի սէվմէքտէ տիր . . .

—Օ՛ք, էվլէթ, էֆէնտի, էօյլէ
օլտուղունու պէն տախի պիլմէք-
տէեէմ, շիւն քի, էօյլէ գապա, եա-
պանի, վէ աճէլէ սուրէթտէ ախը
ինթիգամ իթմէք իսթմէմէքտէ տէ-
կիլտինիզ, էվլէթ, պիր խանչէր եա-
րատըլա պէնի էօլտի բիւպ օրթա-
տան գալարըմագըլըլա թէնէզլիւլ
իլլէմէքտէ տէկիլտինիզ, շիւնքի,
օլ վագըթ, անի վահիտտէ էօլիւպ
ղուրթմուլմու շ օլուրում. մագ սէտի-
նիզ, մահգա պէնի սըզլատա սըզլա-
տա, վէ ճըղլատա ճըղլատա, իշքէն-
ճէլէր չէքտիրէրէք եաշաթարըմագ
տըր, նատըլքի, եիկիրմի սէնէտէն
պէրուտէ չէքտիրմ. քտէսինիզ տիր,
Սիգ, պէնի եանընըգտան աեըմագ

խօթմէ տիկինն ինչ կիսի, չօճու զուստան ճիւղատա տիւշմէ քիկի մի տախի բէտտ իյլէ մէն իյլէ, մէ զպո. բէնին թը ֆիլիսեթ ինտէ չէ քտիրէ ճէ կիսի ինչ եղիյնէ թ լէ բտէն բէ.ք գիւտտէ շիտտէ թ լէ բիսիտէ, ագըլ պալի զ օլտուգտան սօնրա չէ քտիրէ քի.ք նիյնէ թ ի ֆատիտէ սինտէ պուլունտու. զունու զու, բէ.ք ալէա պիլմէ քտէ իտիմ:

— Վէ զանն իտերիմ քի, պէնտէ օլ պոսպտէ քէ շֆիսի զի պօշա չըգ արմաւր չըմ արբ, է օյլէ տէ կիլ մի:

— Իտար, է ֆէնտի, վէ հաթ թա, զաթ էն շիւրհէ իյլէ մէ քտէ պուլունտու զուստ շու եէնի իչ քէն ճէ եի տախի ի ճմալէ պըրա գմուն զլա է վիլէ թ, պէնտէ ի գրար իտերիմ քի, բէ.ք մ հիւրանն պիւ սուրէ թ աէ միւր տընը զը ի ճրա իյլէ տիսի ինչ . . . գ օրգ մ օլ օլտուլում օլ տէ ճէ թ լի հալի տախի պանա չէ քտիր տիսի ինչ . . . վէ լհապը, պէ.ք լէ ե պէ.ք լէ ե, օլ արգու լէ տիկինի ինչ ստաթ լը, ետնի պանա, — Ի շ թ է քերի մէն, տըր թ լըգ ագըլ պալի զ օլ մուշ տուր, աթ թ լըգ, ի քիսի ինչ պիր պիրիսի զի, է գնան ու տիլ սէ վիպ սէ վիշէ պիլէ ճէ քտիսի ինչ տիր . . . վէ պէնտէ սայ ու զայրէ թ իտերիմ քի, մէ զպուրէ սէնի հէ մ սէ վաին վէ հէ մտէ զիւտտէ սիյլէ հիւրմէ թ ու ըիա եէ թ իյլէ սին, վէ պունուտա եաքաըրմա զլըգ իչին, քիւլի մի բայի ի կի ի ճրա պի.լէ, մէ զպուրէ եէ պիր ի պրէ թ ի աղիմ, եի, պիղ զաթ քէնտիմ վիրէ ճէ կիմ տիր . . . Բէրի մէնի ի սի զին եէ կեանն պիր թ է սէ կիսի ինչ, վէ եէ կեանն պիր մու հապ գէ թ վէ սիլէ

նի զ օլաճաղ տըր . . . — տիմ քի.ք վազ թ ինէ նայիլ օլտունու զ:

— Օլ վազ լէ թ քի սիլէ սէ օյլէ տի.ք լէ բիմի պիր ի եի ճէ աէր խաթ լըր ի թտիրմէ ք իչին, տիսն է եիսի զ, պէն տախի սէ օյլէ եէ եիմ, — տէ տի Մ. սը Պուրիլէ օլ մէր զ ու մէնին մէ զալէ սինի զաթ իտէ բէ.ք, — Վաաամ, (տէ տի իտիմ), է կէր սիլ, մաաղալա, պիր կիւն գալ զ արտա քիւս թ ախի զ իտէ բէ.ք, պէնիմ էն ու ֆազ պիր է մր ու միւր տըրմա գար չը պիլէ մուխալի ֆէ թ իտէ ճէ.ք օլուր իտէնիլ, իլլա հ շահիտ օլտուն քի, տէր հալ, քէնտի քէրի մէնի ինչ նէ զտիստէ, հէր պիր սըրըր մէ յտանն չըգ արըր սէ օյլէ բիմ . . . վէ օլ վազ լէ մէ զպուրէ նինտէ, սիլի սէ վիպ վէ հիւրմէ թ ի թ մէ քի.ք տէն, տնինտէ կէր ի տուրաճալը չէ օյլէ տուրտուն, հաթ թ ա, հազ զ լըր զտա նէ ֆրէ թ վէ ի.քրա հիյնէ թ ի աղիմ տախի ի պրա լ տէ ճէ կիստէ շիւրհէ ճայի ինչ տէ կիլ տիր. վէ պինա պէրին, օլ վազ լէ, անինտէ քէնտի սինին, պէնիմ գը զըմ օլ մաաղալը պէ ետն իլէ, բէ տէր լի քտէն, քէնտի հազ զը մա, կէր ի չէ բիլէ ճէ կիմի տախի պէնտն իտերիմ. վէ լհապը, սիլին պիր պէտնամ վալիտէ օլուպ, վէ քէնտի սինինտէ պիր պէտնամ վալիտէ է վաաը պունունտու զուն, օարահէ թ էն իտաթըր վիրբիմ, վէ տիւնեա տիւմէ տէ բէ վիլ իտէ բէ.ք, ի քիսի զի տախի խան ճմալէն գ օլաըրմ . . . — է վիլէ թ, մաաամ պէն վաալ թ իյլէ պուն լարըն քէնտի սինի տախի սիլէ սէ օյլէ տի իտիմ . . . վէ սիլտէ բէ.ք ալէ մ պիլ լըր ինի զ քի:

պէն էօյլէ, քէնտի սէօղիւնէ էհէմմիյ-
 եէթ վիրմէեէն ատէմլէրտէն օլմա-
 երպ, իլլա, սէպաթ ու մէթանէթ-
 տէ եէքթա պիր ատէմիմ . . . լաքին,
 շիմտի պունլարը տէրխաթըր իյլէ-
 եիպտէ, մէյտանէ կէթիրմէ քլիքտէն
 մագսէտինիգ նէ տիր :

— Էֆէնտի, սիգ պէնիմ, քէնտի
 քէրիմէմի, բուհում կիպի սէվմէք-
 տէ օլտուղումու, վէ բույի ճիհան-
 տէ անտէն պաշգա հիչ պիր թէտէլ-
 լիմ պուլունմատըրըր պիլմէքտէ-
 սինիգ . . . նասըլքի, քէնտինիգ տա-
 խի սէօյլէմէքտէսինիգ . . . Վէ քէ-
 զալիք սիգ պէնիմ նէ մէրթէպէ միւ-
 թէքէպպիր օլտուղումու, վէ քէնտի
 էվլատըմըն նէղտինտէ, բիւսվայ օլ-
 մագտան իսէ, հէր նէվի տէրտ ու
 միհնէթ վէ ճէվր ու ճէֆա վէ ֆէտա-
 քեարըրըր էվլէա սաեըպտա կէօղէ
 ալաճաղըմը, վէ պինսէն ալէյհ, մա-
 գաալլահ, չօճուղում էօյլէ պիր բէ-
 զալէթ լագըրտըրըր իչիտիր իչիթ-
 մէգ, տիւչարըր տէհչէթ օլուր . . . վէ
 պէլքիտէ քէնչէյի էճէլէ տիւչէր
 տէյի գօրգուպ տիթրէտիկիմի պիլ-
 մէքտէ իտինիգ . . . վէ իչթէ պու սէ-
 պէպլէրէ մէպնի, սիգ քէնտի թէհ-
 տիտլէրինիլէ պէնի թահթըէսարէ-
 թինիգէ ալտընըգ, տիլու տիհանըմը
 վէ տէսթ ու բայլարըմը պաղլատը-
 նըգ, պի գուտրէթ գըլտընըգ, վէ իչ-
 թէ օլ կիւնտէն, պէնիմ իչին, պիր
 ճէվր ու ճէֆա վէ իչքէնճէ տէվրի
 պաշլատը, վէ հէր ան ու տագըգա
 տէվամ իյլէտի, չէօյլէքի, հէմիչէ
 պէնիմ օլ պի կիւնահ գըզճըղաղը-
 վըն լիսանըյլա, օվալիտէլէր իչինտէ:

սէնին կիպի ֆագըլէ հիչ պիր լալէ-
 տէ եօք գուր, սէն լալէտէլէտէ վէ զէլ-
 ճէլէտէ, պէր հիւնէ իպրէթ օլտուղումու էֆ-
 Բէիտէր իյլէլէլէն . . . » տէտիրթ էրէք,
 հագգըմտա սէնալէր օգուլթտուր-
 տուգտան պաշգա, պունստա գա-
 նաաթ իթմէք իսթէմէտիկինիգտէն,
 գուրնաղըրգ իտէրէք, չօգ տէֆալար
 պէնի սիւրիւքլէեիպ, ժէնէրալ իլէ
 մատամընըն վէ քէրիմէսինին հագըր
 պուլունահագալարընը պիլտիկինիգ
 ճէմիյեէթլէրէ կէօթիւրտիւնիւգ, վէ
 պունուտա քեաֆի կէօրմէյէրէք,
 պիրտէ պէնի, պիլ իպրամ, մա-
 տամ գօնթէսին աղասընտան պու-
 լունտուղու պիր խայրխասըլըգ ճէ-
 միյեէթինէ իխտալ իթտիրտինիգ քի,
 պունտա տախի, հէր նէ գատար հէ-
 նուգ պիլմէքտէ տէկիլ իսէմտէ, էլ-
 պէթթէ պիր նիյեէթի ֆասիտէ օլ-
 մալը տըր, մուլթլագա, պունուտա
 թահթընտան, կէրէք քէնտիմ վէ
 կէրէք քէրիմէմ իչին, հէյպէթէն-
 կիգ վէ տէհչէթամիգ պիր նէթիճէ
 հուսուլէ կէլէճէք օլմալը տըր : Վէ
 նիհայէթ, պու սապահտա, մա-
 տամ գօնթէս իլէ ժէնէրալ Բօլան
 հագգընտա, Ատէլինին սէօյլէտիկի
 պաղը մէգալէտէն, չէյթանի պիր
 գուրնաղըրգ իւզըրէ իսթիֆատէ ի-
 տէրէք, մէգպուրէ քէրիմէմի տա-
 խի . . . քէնտի խապասաթընա իչ-
 թիրաք իթտիրտինիգ, էվլէթ, գէվալ-
 լը վէ սաֆտէրուն չօճուղումու տա-
 խի, քէնտի թարաֆընըգա չէքէրէք,
 նէ եարտըրընտան պի խապէր պու-
 լունտուղու թագտիրտէ, պանս է-
 զիյեէթլէր եարտըրտընըգ . . . քէնտի

կէօզէրիմ էօնիւնտէ . . . ամա՛ն եա
 րէպպիմ, մէզպուրէ իսէ, - տէտի
 իլավէթէն մատամ աը Պուրկէօյ զա-
 յէթլէ էլէմնաք պիր սէօյլէեիշ իլէ,
 վէ աղլաեըպ ըշգըրարագ, - մէզ-
 պուրէ իսէ . . . պու անէ տէկին, ան-
 ճագ պէնիմ իշին . . . վէ պէնի սէվ-
 մէք իշին եաշամագտա՛ իտի . . .

— Պունլարըն քեաֆֆէսի տախի
 սահիհ տիր, մատամ, - տէյի ճէ-
 վապ վիրտի Մ. աը Պուրկէօյ հէյ-
 պէթամիզ պիր սաքինլիք իւզրէ, -
 նիհայէթ պունլարը սէօյլէմէքլիք-
 տէն մագսէտինիզ նէ տիր, նէ՞ ան-
 լաթմագ իսթէեօրսունուզ :

— Էֆէնտի, շունու անլաթմագ
 իսթէեօրում քի, արթըզ, պունտան
 սօնրա, օլ սէնին վիրմէքտէ օլոու-
 դուն ճէվր ու ճէֆալարը չէքմէմէքլի-
 կէ, քէնտիմճէ գարար վիրմիշիմ տիր :

— Բէճա իտէրիմ, նաֆիլէ եէր-
 տէ, պու եօլտա չօճուգճա լագըր-
 տրլար իթմէեիսիզ :

— Էֆէնտի . . .

— Պագընըզ, մատամ աը Պուր-
 կէօյ, էյրի օթուրլարմ էմմա, տօղ-
 րու սէօյլէեէլիմ, հագգանիյեթէթէ
 ըիաեթէթ իտէլիմ: Նէ՞ զանն իթմէք-
 տէսինիզ, մէկէրչի, պէն տահա, հէ-
 նուզ ալըզ ինթիգամա պնշատըզըմ
 պիր վագըթտա, մէկէրչի միւմքին
 մի տիր, գալըզպտա մէզքիւր նիյ-
 եթթիմտէն, վագ կէչէրմիեիմ, կէրի
 տուրո՛ւրմուեում: Ազլ ու պասի-
 ըթթինիզ վարարը, սիզ պունու պիր
 իեիճէ տիւշիւնմէլիսինիզ, վագաս
 կէնճլիկինիզտէ ճահիլլիք վէ ագըլ-
 սըլըզ իտէրէք, պի վէֆալըղը իր-

թիքեապ իլէ, քէնտի նամուսունու-
 զու բայիմալ իթտինիզ, հալպուքի,
 արթըզ շիմտի, ճահիլ տէկիլաինիզ,
 ազլ ու քէմալէթինիզ պէրքէմալ
 տըր, նասըլքի, պէն քէնտիմ տա-
 խի էօյլէ օլմասընը, տայիմա թագ-
 ըրը ու թագտիր իյլէմէքտէ պու-
 լունմուշումտուր, վագաս, վագ-
 թիլլէ, Ֆահիշէլիկի իրթիքեապ իլէ,
 օլ պիր թագըմ ալչագ գարըլար
 միսիլու, քէնտի գօճալարը պիլ-
 տիքլէրի եատա պիլմէտիլէրի թագ-
 տիրտէ, քէնտի նամուսուսուզուզլա-
 ըր սէմէրէլէրինի, քէնտի իանէլէ-
 րինտէ գաեըրմագտա վէ պիւեիւթ-
 մէքտէ տիրլէր . . .

— Էֆէնտի, պու սիթէմլէրէ վէ
 պու հագարէթլէրէ, - տէտի պէս-
 պալսթ գարը ըշգըրըզլարընը թու-
 թապիլմէք իշին մէնտիլինի տիլլէ-
 ըլլէ սըգարագ, - էվլէթ պու սիթէմ-
 լէրէ վէ պու հագարէթլէրէ պէն շա-
 յէսթէ օլմուշումտուր, վէ շունճա
 սէնէլէրտէն պէրուտէ, տիհանըմը
 աշրպտա իշթիքեանէ գալըզմագ-
 սըղըն, թէհամմիւլ իտիպ չէքմի-
 շիմ տիր, նասըլքի, պու կիւն տա-
 խի օլպապտէ իշթիքեա իթմէք նիյ-
 եթթինտէ տէկիլիմ տիր :

— Վագաս փղ, գօրգարըմ քի,
 րթըզ պու հալտէն օսանըպ պըգ-
 մըշ օլոուդունուզտան, խէլասընըզա
 տայիր պիր թարիգ տիւշիւնմէք-
 լիկէ պաշլամըշսընըզտըր, իմտի, էկէր
 իսթէր իսէնիզ, կէլինիզ անըն շա-
 րէսինի պիզ պիրլիքտէ տիւշիւնէլիմ:
 Մատամ, պիլ իֆթիլար սէօյլէրիմ,
 վէ նասըլքի սէօյլէտի իտիմ, սիզ զա-

յէթլէ ակըազը պողուզ գարըլար-
տան պիրի օլուպ, վէ նէֆրէթի ա-
ղիմ, հէ շայէթիէ պուլունմուշսու-
նուզ տուր, հալպուքի, եինէ պէն,
պիթարաֆըլըա ըիայէթէն, պու
ճիւմլէ իլէ տախի, զինատէսիլլէ
ազլ ու ֆիրասէթիէ մնլիք պուլուն-
տուզունուզուտա իգրարա պօրճ-
լուեում, էվլէթ, էօյլէ օլմօսընըտա
իգրար իտէրիմ. վէ մատամ.քի պու
պէօլլէ տիր, պիզզաթ քէնտինիզէ,
սիւալ իտէրիմ.քի, շու հալինիզուէ,
զալքըպտա պանա, «-արթըգ պուն-
տան սօնրա, պէն պու ճէվր ու ճէ-
ֆալարը շէքմէմէքիկէ, քէնտիմճէ
գարար վիրմիչիմ տիր-» տիմէքիկի-
նիզ, քէնտինիզի թէհլիքէեէ իլըա
իթմէք տէկիլմի տիր:

— Հէր նասըլտա օլտա, էֆէնտի,
իլթէ գարարըմ պու տուր:

— Մատամ տը Պուրիէօյ, աճը-
րըմ պէն սիզի, մէղքիւր գարա-
րընըղտան տօլաեը նէտամէթիէ մէճ-
պուր օլաճագպընըղ տուր:

— Օ'ֆ, էֆէնտի... աճըմագ տէ-
նիլէն շէեին էսէրինի, պէն գաթան
սիզին իւզէրինիզուէ կէօրէմէմիչիմ
տիր, հիչ պիր կիւն սիզին օլ թաշ
եիւրէկինիզի ըիզգաթ ու շէֆգա-
թա կէթիրէմէմիչիմ տիր:

— Վագաատա էօյլէ տիր:

— Վէ իլթէ պէնտէ, պու սէպե-
պէ մէպնիտիր քի, արթըգ պու ճէվր
ու ճէֆատան գուրթուլմագըլըա
գարար վիրմիչիմ տիր:

— Է'հ, հագընըղ վար տըր, վա-
գատա, հալիլլէ ճան տըր իսթէր,
զ ուրթուլմագըլըա արղու իտէր, վէ

հէր քիմտէ օլտա, սիզին կիպի տիւ-
չիւնիւր, լաքին, շունա տիզղաթ օ-
լունմալը տըր քի, պարի միւրատընը-
ղա լընպիլէճէճմիտինիզ տըր, իլթէ
օրասը բէք մէշքիւք տուր... Սլահ
վիրէյտիտէ, հիսապընըղտա եա-
նըլմըշ օլմահա ինինիզ. մատամ,
մարիֆէթ պունու տիւչիւնմէք վէ տր-
զու իթմէք օլմահըպ. իլլա, միւրթէ-
տիր օլտպիլմէքլիք տիր, մէկէրչի,
սիզտէտէ օլ դ ուտրէթ պուլունմագ-
տամը տըր:

— Հէրչիպատապատ միւրատըմըն
հուտուլինէ չալըշաճագըմ տըր:

— Իեի էմմա, նասըլ եարաճագ-
պընըղ տըր:

— Պագընըղ նասըլ եարաճագըմ
տըր. սիզին պաշըճա կիւլէնտիկի-
նիզ տալ, մէկէրչի շու պէնի թահթը
էտարթիինիզուէ թութարագ, հէր
վագըթ, քէնտի քէրիմէմ նէզտին-
տէ, քէնտի գապահաթըմը մ'յտա-
նէ չըգարըպտա, պատիի ար ու հի-
ճապըմ օլմագըլըգ գօրղուլարընը
վիրմէքլիկինիզ սէկիլմի տիր. իմտի,
մատամ քի, արթըգ հատաի իթի-
տալը հէմիչէ թէճալուղ իլէ, ճանը-
մը տիհանըմա կէթիրմէքտէ, վէ պէ-
նիմէճպուր իթմէքտ'սինիզ տիր, պէն
տէ, պիզզաթ, էվլէթ պիզզաթ, հէր
նէ գատար, եարընըղ պիր ֆիրըր ու
թէսսովուրու պիլէ, պատիի հէյ-
պէթիմ օլարագ, տամարըտըմտա
գանլարըմը սօութմագ տա իսէտէ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի, հէր հալի
կէօղէ ալարագ, քէնտի գապահա-
թըմը, քէնտի զըզըմա պիզզաթ քէն-
տի մ'ֆաշ իտիպ սէօլլէ եէճէկիմ տիր:

—Չօ՞գ ինի, լաքին, սօնունտա նէ՞ նէթիճէ զուհուրա կէլէճէկինի. տէ տիւշիւնմէքտէ՞ միսինիդ տիր:

—Սօնունտա նէ՞ օլաճագ արըր, օլաճաղը իչթէ շունտան լպարէթ տիլ, ֆիէն տիլ, քէրիմէ մվուզուի հալէ վագըֆ օլաճագտա; թապիաթիլէ, օլ սէպէպտէն նաշի մտիսէ գատար չէքէ կէրիչ օլաճագում ճէվր ու ճէֆալարը տախի անլաեաճագ տըր, վէ մատամքի պէնի սէվմէքտէ տիր, հալիլլէ պէնի աճըեարագ, թագսիրաթ ըմբտա աֆվ իլլէեէճէ տիր. վէ պէլքիտէ, մէրհամէթէ կէլէրէք... չիւնքի, պէն անըն նէ մէրթէպէ ըիգգաթըր պիր եիւրէկէ մալիք պուլունտուզունու, բէք ալէա սիլմէքտէ եիմ:

—Չօ՞գ ինի, լաքին, եա սօնրա՞:

—Օլ վագըթ, հիչ տէկիլ խտէ, Եֆէնտի, պանա վիրմէքտէ օլաճագտա, օլ հէվլո տէհչէթին էսէրինի կիղէմէքլիկէ մէճպուր օլմանաճաղըմ կիպի, հէմիչէտտէ դալպիմտէ կիւնաէն կիւնէ արթմագտա պուլունտան իհիթիւրազ իթմէքլիք տէրտու էնտիչէսիլլէ, եալանլար սէօլլէմէքլիք մէճպուր լիցեթինտէն տախի գուրթուլմուչ օլաճագըմտըր, չիմտի պու հալտէ իսէ սիզ պէնի, եալտուչ եալաչ էզիլիցեթլէր իլլէ էօլախիրմէքլիկէ միւզթէտիր պուլունմագտա, վէ էօլլէճէ տախի եարմագտա սընը տըր:

—Պունլարըն քեաֆֆէսի տախի տօղրու աուր, լաքին, եա սօնրա՞:

Մատամ տը Պուրկէօյ զօճասընըն մէզքիւր ճէվապը իւզէրինէ, տու-

րուպ եիւզիւնէ պագ մագտա իքէն, մէրգում տախի, թէքրարէն քէլամէ ազագ պիրլէ,

—Եվլէթ, պու սէօլլէտիրլէրինիգ սահիհտիր, լաքին, իչին սօնու նէտէ գարար դըլաճագ տըր: Պագընը սօնունտա նէ նէթիճէ զուհուրա կէլէճէկինի պէն քէնտիմ սէօլլէեէեիմ սիզէ, վագտա սիզ, պիր քէրրէ հէր չէնի ֆաչ իտիպ մէլտանէ չըգարտըգտան սօնրա, հէր նէվի ուսթալըլըտա իճրա իտէրէք, քէրիմէնիզի գոնտըրպ, ըիգգաթ ու չէֆգաթընը թահրիքէ չալըլաճագ սընըր արըր, էվլէթ, շու եօլտա պիր լիտան իսթիմալ իլլէեէճէքսինի տիր, եա՞ պէնիմ սէվիլիլիւ էվլա. տըմ, պէն վագթիլլէ ժէնէրալ Րօլանա կէօնիւլ վիրէրէք, սէվմիչ իտիմ, վէ մէրգում իլլէ եալընըրգճագարանըպ օթուրմագտա իքէն, Մտը Պուրկէօյտէ իւթթէ կէլիպ եագալամըլ իտի. ա՞հ, պի կիւնահ էվլաալմ, կէրչի սէն, մէրգումու քէնաի բէտէրին տիր գանն իլլէմէքտէսին... հալպուքի, եանլըլ տըր, սէնին աաըլ բէտէրին, պէնիմ օլ աթիգ սէվտիկիլմ ժէնէրալ Րօլան տըր, իմտի, ա՞ պէնիմ բաքտամէն գըղըմ, պէն սէնին, օլ հագգըմտա իֆթիխարլար իտէրէք, «վալիտէլէր միեանընտա մանէնտին նատիր իւլէմաալ տըր» եօլունտա օգուտուղուն ֆազիլէթէ տալիր մէտհ ու սէնալէրինի իչիթմէքլիկէ, արթըգ թէհամմիւլ իտէմէեօլում. չիւնքի, ատէթա ոլիր իղթիհզա մագամընտա կէլէրէք, գալպիմտէ բէք ֆէնա

պիր թէէսսիր բէյտա իյլէմէքտէ տիր. եվվէթ, բաքիղէ վէ սէվկիւլիւ եվլատըմ, վազթիյլէ պէն տախի, սայիրլէք միսիլու, պիրինէ տիլտատէ օլմուշումտուր. վէ մէրգումտան տա պիր եվլատ գաղանմըշըմ տըր, վէ իշթէ օլ եվլատտա, սէն քէնտին սին տիր. պիրթթապի, ճանբարէմ եվլատըմ, շիմտի սէն պունու իշիթտիր. քտէն սօնրա, արթըգ պանա էսկի նազար իլէ պազամաեաճազսըն տըր, պիրթթապի, մէղքիւր ճահիլլիկիմտէն տօլաեը իզհարը թէնէֆֆիւր իլէ, ռեա, էօյլէմի, վալիտէճիկիմ, տիմէք տիրքի, շիմտիեէ տէկին, սէնին պանա վիրտիկին ախլագը հասէնէ տէրս վէ նասիհաթլարընըն քեաֆֆէսի տախի, սըրֆ միւրայիլիքտէն իպարէթ իմիշլէր տիեէճէքսինտիր, վէ էօյլէ տիմէքլիկէտէ, զիեատէսիլլէ հազգըն վար տըր, զիրա, պէնիմ սանա վիրտիկիմ մէղքիւր բէնտ ու նասիհաթլարը, պէն քէնտիմ բայիմալ իյլէմիշիմ տիր. Անլատըն մը եվլատըմ, իշթէ պէն կէնճիկիմտէ, պէօյլէ պիր գապահաթտա պուլունմուշում տուր. մատամքի շիմտի պիլմէքտէսին, արթըգ անըն լազըրտըսընը պէր թարաֆ իյլէեէլիմտէ, պիր պիրիմիզի սէվմէքլիկէ տէվամ իտէլիմ. գաթէն պէնիմ, սէնի, ըուհում կիպի սէվէճէկիմտէ հիշլիւբհէ եօգտուր, լաքին, արղում շուտուրքի, սէնտէ պէնի, այնի տէրէճէտէ սէվտիքտէն պաշգա, ալէլ խուսուս տահատա զիեատէ հիւրմէթ վէ ըիայէթ իյլէեէսին, վէ շիմտիեէ գատար հազ-

գըմտա տէրքեար օլան հիւանի թէվէճէհիւհիւտէ, քէլ եվվէլ իպրազ իլէ պատիի իֆթիխարըմ պուլունասըն. տիեէճէքսինիզ տիր. բէք ալէա, վադաա, քէնտի եվլատընըզա, եա պու եօլտա, վէ եախօտ պունա մանէնտ պիր սուրէթտէ իրատը մէգալաթտա պուլունաճազսընըզտըր, լաքին, մատամ տը Գուրկէօյ, պունունն նէթիճէսի նէտէ գարար գըլաճազ տըր, անը տախի տիւշիւնմէքտէ միսինիզ, էօյլէ եա, էլպէթթէ պունտան տախի պիր նէթիճէ, հասըլ օլաճազ տըր, նէ տէրսինիզ, էօյլէ տէկիլմի իշթէ անը տախի սիզէ պէն սէօյլէեէեիմ. իքի հալտէն պիրի վուզ ու պուլաճազ տըր, եա սէօյլէտիքլէրինիզտէն միւթէէսսիր օլմաեարագ, հազգընըզտա իզհարը իքրահ ու նէֆրէթ իտէճէք տիր, վէտէ եախօտ, ըիգգաթա կէլէրէք, հալինիզէ մէրհամէթէն, եինէ եվվէլքի մուհապպէթ վէ հիւրմէթ ու ըիաեէթինէ տէվամ իյլէեէճէք տիր.

— Քէրլմէմին մուհապպէթ ու հիւրմէթէ քէլէվվէլ տէվամ իտէճէկինէ ալա շիւբհէմ եօգտուր, էֆէնտի, օլ խուսուստա իթմինանը գալպիւզրէ պուլունաճազտաեըմ. վէ իշթէ օլ վազըթ, մէրգումէեի ալարագ, կիտէր պիր քէօշէեէ չէքիլիլիմ, տիւնեատան այրը գալարագ իմրարը եվգաթ իտէրիմ, վէ . . .

— Հա, հա, հա, - տէտի Մ. տը Գուրկէօյ իսթիհազքեարի պիր գահագահա տըր պըրագարագ, - զանն իաեըրիմ քի, սիզ պու նիյեթթինիզ իշին պիր գարարը գալի վիրմիշ օլ

մալըսընըզ տըր . . . զաթէն պու մա-
լիխիւլեանըզը, պանա, Ժէնէրալ Բօ-
լանտան ճիւտա տիւշիւպ վէ մահ-
րում գալտըղընըզ վագըթլարտա
տախի, պէեան իթմիշ իտինիզ, վէ ա-
չըգտան օլարագ, շունուտա տեր-
խաթըր իթտիւրիւրիմ քի, օլ վագըթ
շու, քէօյլէմէ քտէ տիր պու օլան
պիր մէգ ալէեի «Սէվտիկիմ նէրէտէ
խտէ, պէնտէ օրատաեըմ» սէօյլէմէ ք-
տէ իախնիզ, հալ պու քի, գ օլօնէլ Բօ-
լանտա, սիզին մէզ քիւր արգոնուզա
ըույի մուվաֆագ աթ իպրապ իթմէ-
տի քտէն պաշգա, իղթ իհզա տախի
իյլէմէ քտէ իտի: Վէ պու կիւնտէ,
գալըզպտա, «Բէրիմէմ իլէ քէնաիմ
իչին, պիր գուլպէ տախի քեաֆի
տիր» տիմէ ք իսթէմէ քտէ սինիզ . . .
Տօղըուտու, չօգ կիւզէլ պիր էֆ-
քեար վէ չօգտա կիւզէլ պիր նիյ-
եթթ, Ֆագաթ, ա՛ պէնիմ բաքտա-
մէն վէ սատագաթտա եէ քթա գէվ-
ճէճիկիմ, էկեր միւսաատէ իտէր ի-
սէնիզ, սիզէ պիր շէյ սէօյլէեէեիմ,
զանն իտէրիմ քի սիզ, պու արգու
վէ նիյեթթ լէրինիզի տի շիւնտիւկիւ-
նիւզ վագըթտա, պէնիմ նէ՛ եարա-
ճաղըմը տա, ասլա տիւշիւնմէեիպ,
պիւթիւն պիւթիւն քէօշէյի խա-
թըրտան չըգ արմագտասընըզ . . . սիզ
պիւթիւն պիւթիւն սատէտիւննէ պիր
հալտէ պուլունարագ, պիզգաթ քէն-
տինիզ, քէրիմէնիզէ քէնտի գապա-
հաթընըզը իթիւրաֆ իտիպ սէօյլէ-
տի քտէն սօնրա, արթըգ պէնիմ է-
լիմտէն գ ու ըթ ու լապիլէճէքսինիզտիր
զանն ու իթիգատընտա պուլուն-
մագտա օլմալըսընըզ տըր, հալ պու

քի, օլ խուսուտա, բէք չօգ եանըլ-
մագտա՛սընըզ :

—Ա՛, ամա՛ն եա Բէպպիմ, նէ՛
սէօյլէմէ քտէ տիր պու ատէմ, — տէ-
յի պաղըրտը մատամ տը Պուրկէօյ
տիւշարը հէյպէթ օլարագ,

—Մ՛ֆ, էլպէթթէ էօյլէ պիր պէտ-
պախթըրգ կիւնիւ կէլէճէք աիրքի,
սիզին ըւսվալըղընըզը զահիրէ չը-
գարաճաղըմ տըր . . . վէ պէլրիտէ,
անը մէյտանէ չըգարմագ իչին, զը-
ղընըղըն էվլէնմէսինէ գատար թէէ-
լիւր իտէճէկիմ տիր, էվլէթ, պէն,
մէրգուլմէնին ագտը իգաիվաճընտան
սօնրա, էօյլէ պիր սէֆապախշ կիւ-
նէ տախի նայիլ օլաճաղըմ տըր, վէ
զաննտա իտէրիմ քի, զաթէն մէզ-
պուրէնին էվլէնմէսի հագգընտա,
սիզինլէ գօնուշմագլըղըմըզտա իզ-
թիգա իտէճէք աիր . վէ, հաթթա,
իհթիմալաէն տիրքի, սիւրտէ չօճուգ
սահիպէսի օլոնճաեա գատար պէք .
լէ քլէմէ քլիկիմ լաղըմ կէլէճէքաիր .
տիմէ ք աիրքի, սիզ, իչ պու շիմաիքի
հալտէն գուրթուլապիլմէքլիք իչին,
տահա նիչէ հալլէր քէօբըրիւսիւն-
տէնտէ կէշմէ քլիկէ մէճպուր պու-
լունմագտասընըզ տըր :

—Խայր, — տէտի մատամ տը Պուր-
կէօյ, ատէթա նէ եարաճաղընը շա-
չըրարագ, — խայր, իհթիմալաէն
տէ կիլտիր :

—Հայ հա՛յ, մութլազա էօյլէ պիր
կիւն կէլէճէք աիր տէեիեօրում սիզէ
պէն — տէտի մէրգուլմէնին գօճասը
ճէլլատճա պիր թարզ իւզրէ սէօյ-
լէեէրէք, — էօյլէ պիր պիւյիւք, ֆա-
գաթ սիզին իչին մուսիպէթէնճամ

պիրկիւն կէլեճէքտիր, վէ պէնտէ, քէն տի զըզընըզտա պիրլիքտէ օլտուզու հալտէ, իշպու պալիսի խեճալէթիմ օլտուզունուզ խանէժտէն զօլուպ, ախարը աթաճտուլըմ տըր. ֆագաթ, էկէր մուսաատէ իտէր իսէնիզ շու նու տախի պէնան իտէրիմ քի, շիմ տի, սիզին տավաճընըզտա. հաքիմինիզտէ եալընըզ պէն քէնտիմ պու լունտուզում ճիհէթլէ, իշին իճապընը սիզէ խապէր վիրմէրլիկիմ վաճիպէտէն տիր, շիմտի սիզ, սէրպէսթճէ, քէնտի քէրիմէնիզէ իֆշայի էսրար իտէրէք, նէզտինտէ հէր կիւն վէ հէր սաաթ պէտնամ գըրընմագլըգ էնտիշէ վէ շիւրհէսինտէն գուրթուլմագլըգ նիյեթ ու էմէլինտէ պուլունմագտալընըզ, քէք ալէս, վագաա պունու եարապիրիսինիզ, լաքին, թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, պունու եարմագլըգ լա տախի, պէնտէն տյըրլմանաճագ սընըզ տըր. վէ հաթթա, մուգայիրիտէ օլարագ, օլ շիմտի. քի եէ յիս կէթիթմէքտէ օլտուզունուզ հալի տախի արղուլէեէլէք արաեաճագ սընըզ տըր. զիրա, մէզրիւր էհլի ըրզըընըզը, քէնտի քէրիմէնիզէ աչըպ սէօյլէտիրտէն սանրա տախի, հէմ իւշիւմիւզ պիրլիքտէ գալաճաղըզ տըր, վէ հէմտէ տահա զիեա տէ սըգը պիր պաղ ալթընտա պուլունմագաղըզտըր. շէօյլէքի, արթըզ օլ վագըթ, հէր կիւն վէ հէր սաաթ, ճիւզիճէ մուգատտէմ իթթիմալ իյլէտիկիմ լաթիֆէեէ սալի լիսանը, ճիտտիյեթթէ թէպտիլ կլէ, քէնտինին նէզտինտէ օլտուզու

հալտէ, մէրզուճէեէ Վատմօաղէլ Րօլանն սըֆաթընը վիրտիրքտէն պաշգա, պագէնտէ էյլէնմէկէ չըգըշարագ, մէզպուրէեէ խիթապէն, - «էյ էլմասըմ, նա՞սըլ, պու տախի շայեանը թէհայեիւր պիր հալ տէկիլ մի տիր, օլ սիզին, վալիտէլիքտէ նատիր իւլ էմաալ, վէ զէվճէլիքտէ ֆտղիլէթի պէր քէմալտիր տէյի ի նանըպ, պիր իֆթիխտըր ալիմ իւզրէ, հագընտա սէնպէր օգուսուղունուզ սէվկիւլիւ վալիտէնիզ, վագթիլլէ գօլճնէլ Րօլանըն մաշուգասը օլմուշ օլուպ, վէ անտէնտէ սիզ տինեաեա կէլիշսինիզ տիր, պինտէն ալէյհ, բէտէրինիզտէ ժէնէրալ՝ օլա՞ տըր» - տիեճէկիմտիր :
 — Օֆ, սո՛ւս օլունուզ, էլվիրալ՝ արթըզ, էլվիրալ՝ արթըզ. . . տէյի պաղըրաը պիշարէ գատըն, մէյեուսիյեթթիմտէն նաշի գըվըմ գըվըմ կէլիպ վէ էլլէրինի օվուշտուրարագ, - Օֆ, հաֆըզ Ալլահ, քէնտի գըզըմըն նէզտինտէ, օլ եօլտա պիր հագարէթ ու բէզալէթէ ուզրամագտան իտէ, շիմտի պու սագըգատա էօլմէքիք տահա՞ էվլէատըր, հէմ հէզա՞ր տէֆա էվլէա տըր :
 — Խայր, խայր, նաֆիլէ եէրտէ էօլիւպտէ գուրթուլմագլըզը իւմիտ իթմէեինիզ. . . զիրա, տահա շէքէճէքսինիզ, տահա եաշանաճագսընըզ. . . պէն սիզէ պունտան թա եիկիրմի սէնէ էվլէլ սէօյլէտիկիմտէ, սիզ տախի հագգ վիրէրէք գարըլտըն տօգուզ ճանըլ օլտուզըրընը, էօյլէ գօլայ գօլայ էօլմէեէէէքլէրինի, իգրար իյլէտի իտինիզ. . .

վէ պոնտոնտա դաթինազար. . . վէ-
 լնվ սիզ է օլտէնիզ տախի զամ չէք-
 մեմ, չիւնքի, զըզըն պոնտա դալա-
 ճող արը, ախմէքտիրքի, պէն, եի-
 նէ միւրտարմա իրէպիլէճէկիմտիր,
 եանի, ինթիզամըմը անտէն ալապի-
 լէճէկիմ տիր. . . .

— Լաքին, արթըգ պու սէօյլէտիկի
 նիզ բէք տէհչէթամիզ պիր շէյտիր,
 տէյի — պաղըրտը մատամ տը Պուր
 կէօյ, հէյպէթ ու էնտիչէսինտէննաչի
 աաթթա չլլարըմադ հալինտէ պու-
 լունարադ, — օ՛ֆ, տիմէքտիրքի, պէն
 գաթան, պու հէյպէթամիզ վէ տէհ
 շէթէնկիզ հալտէն, վէ պու ճէվը ու
 ճէֆատէն գուրթուլա՛մսեաճաղըմ
 տըր: Սմա՛ն եա Ռէպպիմ, պու ա-
 տէմ, ճինսի ինսանտէն օլմաերպտա,
 մէկէրչի ճէհէննէմէ՛մի մախսուս պիր
 մախլուգ տուր: Օ՛ֆ, Սլլահըմ, պու
 ճանվէրին բէնչէսինտէն գուրթուլ-
 մագլըզըմ իչին, մէկէրչի շիմտիյեէ
 գատար չէքտիկիմէգիյեթլը, տա-
 հա քեաֆի տէկիլ՛մի տիրլէր:

— Պանա պիր ճանվէ՛ր սըֆաթը
 վիրմէքտէսինիզ, վէ անճագ քէնտի
 չէքտիկինիզ տէրա ու էլէմ վէ իչ-
 քէնճէլէրտէն պահս իյլէմէքտէսի-
 նիզ ախմէքտիրքի, սիզ աաթթա պիր
 պուտալասընը տըր, — տէյի պա-
 զըրտը Մ. տը Պուրկէօյ, ազըպէթ-
 քեար իթթիխազ իյլէմէքտէ օլտու-
 զու իսթիհզա վէ սիւքիւնէթի հա-
 լի թէրք իլէ, զէվճէսի թարաֆըն-
 տան դուհուրա կէլէն թէչէքքիլէր-
 տէն տօլաեր բիւր զաղապ քէսիլէ-
 ըէք, — էվվէթ, սիզ անճադ քէնտի չէք-
 տիկինիզ տէրա ու էլէմտէն պահս իթ

մէքտէսինիզ, հալպուքի, պիր քէր-
 րէտէ պէնիմ նէ հալտէ պուլունտու-
 զուճա տիգգաթ իյլէմէքտէ տէկիլ-
 սինիզ. աճապա, եիկիրմի սէնէտէն
 պէրու, պէնիմ տախի նէ չէքմէք-
 տէ օլտուզուճու սիզ պիլմէքտէ՛միսի-
 նիզ: Օ՛էֆի՛լ գարը, շունու պիլմէք-
 տէ տէկիլսինիզ քի, օլպէնիմ սիզէ
 չէքտիրմիչ օլտուզում ճէվը ու ճէ-
 ֆալար, եալընը սիզին ճիկէրինիզի
 եարէլէմէեիս, իլլա էրի աղըզը պիր
 խանչէր օլարագ, այնի հալտէ վէ
 այնի տէրէճէտէ պէնիմ տախի ճի-
 կէրիմի եարէլէեէրէք բիւր խո՛ւն իյ-
 լէմիչլէրտիր: Օ՛ֆ, սէվինինիզ, մէմ-
 մո՛ւն օլունուզ, ա՛ պէնիմ մէրհա-
 մէթլի զէվճէճիկիմ քի, սիզէ վուր-
 տուզում օլ հէր պիր ճէվը ու ճէֆա
 պրչաղը, էվվէթ, պիզգաթ քէնտի
 գալպիմի տախի, հէմ ճէրհ իյլէ-
 մէքտէ, վէ հէմտէ սիզին գալպինիզ-
 տէն զիեաառ պիւլիւք ճարհալէր
 աչմադտա տըր: Օ՛ֆ, նէ՛ զանն իթ-
 մէքտէսինիզ սիզ, մէկէրչի, քին ու
 զարագ աղաճընտա, թիքէն տախի
 պիթմէեիպտէ, եալընը կիւլ վէ սիւմ-
 պիւլմիւ պիթմէքտէ տիր իթիգա-
 տընտա պուլունմագ տասընը. . . .
 խայր, խայր, գաթան էօյլէ տէկիլ
 տիր, իլլա, քին ու զարագ իճրա-
 սընտա կէղէն հէրքիմտէ օլսա, գար-
 չըսընտաքի խասսի գատար, վէ հաթ-
 թա տահատա զիեաառ, քէնտիսի
 տախի աղապ վէ իչքէնճէ չէքէճէ-
 կինտէ աալաչիւրհէ ճայիզ տէկիլտիր
 Օ՛ֆ, հայֆա՛քի սիզ, իչպու սիզտէն
 ախըը ինթիգամ իթմէքլիկիմին մու-
 գապիլինտէ, պէնիմ քէնտիմին տա-

խի պերուտէ, նէլէր չէքմէքոտէ օլտու
 զու մոտան, պի խապէ՛ր պուլունմագ-
 տասընըզ . . . իմտի, մատամ, շիմտի
 պէն քէնտիմտէ սիղէ, քէնտի հալիմի
 պէնան իտէեիմտէ . . . պագալըմ՝ օլ
 վագըթ, եինէ սիղտէ քէնտի հալինիզ
 տէն թէնէքքի իթմէքլիք քիւթախ-
 լըղընտա պուլունապիլէճէ՝ քմիսինիզ .
 . . վէ շիմտիեէ գատար չէքմիշ օլ-
 տուղունուզ ճէվր ու ճէֆալարտան
 տօլաեը, տիւչարը իսթիղրապ օլա-
 րադ , գուրթ ուլմագլըզ զայրէթին-
 տէ պուլունաճա՞գմըսընըզ սըր . . .
 եօգսա , պանա նիսպէթլէ . քէնտի-
 նիղի տասա զիեատէ րահաթ պիր
 հալտէ կէօրէճէ՝ քմիսինիզ տիր . . .

Մ. տը Պուրկէօյ պու եօլտա ի-
 րաուը մէգալ իյլէտիկի վագըթտա,
 լէհճէսինտէ էօյլէ էվլէլէրի կիպի ,
 հատտէն զիեատէ պիր քին ու զա
 րազ վէ վահչիլիք էսէրի տէրքեար
 օլարագ , պախըր տէհչէթ իլլէմէք-
 տէ օլմաեըպ, իլլա, մէյեուսիյեթլէ
 գարըըզ պիր խըշմ՝ ու զաղապ, վէ
 ալէլխուսուս, պիր տէրտ ու աղապ
 էսէրի հիւքմ իլլէմէքտէ իտի . . .
 վէ մէգքիւր հալի իսէ , մէրգումուն
 լէհճէսինտէ , մատամ տը Պուրկէօյ
 իլք տէֆա օլարագ կէօրմէքտէ օլ
 տուղունտան, սիւչարը թէհայեիւ-
 րի աղիմ՝ օլմագտա իտի :

29.

Մ. տը Պուրկէօյ, զօլարը խաչ-
 վարի կէօրսիւնտէ օլտուղու հալթ
 տէ , զ՝վճէսինին եանընա տօղրու

կիտէրէք , վէ զապթընա միւզթէ-
 տիր օլամատըղը իզթիրապը գալ-
 պինտէն նաշի էչքեալընտա ֆէնա
 պիր պօղուզլուգ տէրքեար օլուպ ,
 վէ սէսինտէ տախի զայէթլէ պիր
 էսէրի շիտտէթ ու քէտուրէթ տէր-
 քեար պուլունտուղու թադտիրտէ,
 իոթիհզաքեարի պիր թարզ իւղրէ
 սէօյլէեէրէք, - պագսանաեընըզ, մա-
 տամ, մատամ քի սիզ կէչմիշ հալլէրի
 տէրխաթըր իթտիրմէքտէսինիզ, բէք
 ալէա, կէլինիզ սիղին իլէ օլպապտէ
 պիրագ միւպահասաթա կիրիչէլիմ :
 Սիզ պէնիմ վիրմէքտէ պուլունտու-
 ղում ճէվր ու ճէֆալարտան տօլաեը
 սիթէմէր իյլէմէքտէսինիզ . բէք ա-
 լէա, լաքին, պիր տէֆատա , պիզ-
 զաթ քէնտիմին չէքմէքտէ պուլուն-
 տուղում ճէվր ու ճէֆալարա տա-
 խի աթֆը նիկեահ իյլէեէլիմ : Սիզ
 քէնտինիղէ, պիր ճէլլատ վէ եաիօտ
 պիր ճանվէր բէնչէսինն տիւչմիւշ պիր
 գուրպան իսմինի վիրմէքտէսինիզ,
 չօ՞գ իեի , հալպուքի , օլ տէտիկի-
 նիզ ճէլլա՞տ քիմտիր , պիրտէ անը
 անլաեալըմ . . . էվլէթ, օլ ճանվէ՛ր
 քիմտիր, անը զահրէ՛ չըգարալըմ .
 . . Մատամ, պունտան երկիրմի
 պէշ սէնէ մուգատտէմ, պէն սիղին
 իլէ էվլէնտիմ, մալիւմեա, սիզ ֆա-
 գըր պիր հալտէ օլտուղունուզ թագ-
 տիրտէ, պէն իսէ ասհապը սէրլէթ-
 տէն իտիմ : Իքիմիղին տախի ֆա-
 միլեասը , պիր պիրինի թանըմագ-
 տա իտիլէր : Խալլի վագըթլար պէն
 սիղէ կէօնիւլ վիրիպ սէվմէքտէ ի-
 տիմ, վէ, օ՞ֆ, հէմտէ էղճա՛ն ու տիլ
 սէվմէքտէ իտիմ . լաքին, պու ճիւմ-

լէ իլէ տախի, եալլնըզ քէնտի թա-
 րափրմոտա տէրքեար օլան մէյլ ու
 մուհապպէթի քեափի ատոտ իտիպ,
 ճէսարէթ իթմէք իւթէմէտիկիմ-
 տէն, էմրի պասիրէթէ ըիայէթ պիր-
 լէ, բէտէրինիգտէն սիգի գէվճէլիկէ
 թալէպ իթմէզտէն էվվէլ, պիզղաթ
 քէնտիսիգէ միւրաճաթ իտիպ իֆ-
 շայի տէրուն իլէ, «Սիզին իլէ էվ-
 լէնմէքլիկի, քէնտիմճէ բէք պիւ-
 յիւք պիր իգպալ ու տէվլէթ ատտ
 իյլէմէքտէ իսէմտէ, պէլքի բէտէրի-
 նիզ րույի մուվաֆտագաթ կէօսթէր-
 տիկինտէ, սիզին ըէլինիգէ գարշը
 կէլիրտէ մէմնուն օլմազընըզ միւ-
 լյահագաորյա, չիւնքի, չօգ տէֆա
 չօգ գըզար իւզէրինտէ էմսալի կէօ-
 ըրիւլիչ տիւր, վէ հալէատա կէօ-
 ըրիւլմէքտէ տիր, կէրչի, էվվէլ էմիր-
 տէ, բէտէրլէրինին էմր ու միւրա-
 տընա գարշը կէլմէքէրէք, իթաաթ
 իտէրլէր էմմա, սօնունտա հօշնուտ
 օլմանարագ, մուհապպէթսիզլիք
 չըզարըրար, պէն իսէ էօյլէ պիր չէյ
 օլմաորնը աալա իսթէմէտիկիմտէն,
 իշթէ էվվէլա, ֆիքր ու նիյեթթիմի
 պիզղաթ քէնտիսիգէ աչմագտաեթմ,
 սիգ պէնի, սայքի թա չօճուգլուղու-
 նուգտան պէրու թանըմագտաորնըզ,
 վէ հաթթա պու գատարըտա քեափի
 սայմագ իսթէմէզ իսէնիզ, եանի,
 տահա զիեատէ հագգըմոտ քէսպի
 վուդուֆիյեթթ իթմէքլիք նիյեթթ
 ու արգուսինտէ պուլունուր իսէնիզ,
 բէքալէա, անըն տախի չարէսի բէք
 տասն տըր, մատամքի, ֆաժիլեա-
 ճա միւնասիպէթիմիզ վարտըր, կէօ-
 ըրիչիւպ գօնուչմագլըզ սըգաշտը-

րըրըզ, օլ վագըթ սիգտէ վագթ ու
 ֆուրսաթ պուլարագ, պէնիմ ախ-
 լագ ու էվսաֆըմը իսթէտիկինիզ
 մէրթէպէ միւլթալաա իտէրսինիզ.
 էմմա, պու արատա վագըթլար կէչ-
 մէքլիկէ իհթիեան հասըլ օլուր ի-
 միչ, գարտըր եօգ տուր, պէն թէ-
 համիւլ իտէրիմ... էլվիրիրրի սիգ,
 պիր իեիճէ անլատըգտան սօնրա,
 պէնիմ իլէ ագտը իզտիվաճա, քէն-
 տի հիւննի ըիզանըզա գարտըր գ ս-
 վի վիրմիչ օլաւընըզ. իսթիգպալի-
 նիզի պանա թէսլիմէ էմնիյեթթ հա-
 սըլ իթմիչ պուլունասընըզ. պունու
 պէօյլէ եաբտըգտան սօնրա, ըեեի-
 նիզի պանա խապէր վիրիրսինիզ, վէ
 իշթէ պէնտէ անճազ օլ վագըթ քէյ-
 ֆիյեթթի բէտէրինիգէ աշարագ, ա-
 նըն տախի ըէյ ու միւրատընը սիւ-
 ալ իտէրիմ տէտի իտիմ. էյ մա-
 տամ, նէ տէրսինիզ, պու սէօյլէ-
 տիքլէրիմ, հարֆի հարֆինէ սա-
 հիճ մի տիրլէր, եօգսա պիր խիլա-
 ֆըմ վէ պիր եանլըզմ վաճըրտըր,
 սէօյլէեիսիզ տօղըուսունու սիգ քէն-
 տիսիզ սէօյլէեիսիզ, - տէտի :

— Էվվէթ, էֆէնտի, քեամիլէն
 հագգընըզ վարտըր, թըպզը սէօյ-
 լէտիկինիզ կիպի օլուու իտի - տէ-
 յի ճէվապ վիրտի մատամ տը Գուր-
 կէօյ, գօճասը իւզէրինտէ պիրտէն
 պիրէ գուհուրա կէլմիչ օլան շու թէ-
 պէտտիւլաթ, վէ էչքեալընտա միւ-
 շահէտէ օլունան պիր էսէրի ազիմի
 ըէտիւր ու իղթիրապտան տօլանը,
 կիթտիքճէ տահա զիեատէ տիւչա-
 ըր թէանճիւպ օլարագ :

— Պիր սէնէ սիգ պէնի թէճըրիւ-

պէս ի թո՛րքոն սօնրա , - տէտի Մ . տը Պուրկէօյ , - էլ պէթթէ , շու միւտա-
 անթ դարֆընտա , պէնիմ ախլազ ու
 թապիաթըմ , վէ ուսուչ ու միւթա-
 տըմ , վէ քէյֆ ու միղահըմ հագ-
 գընտա , միգտարի քիֆաեհտէ քէս-
 պի վուզ ու ֆիյեթ իյլէմիշ իտինիզ
 տիրքի , պիր կիւն պանա , արթըզ սէօյ
 լէ երինիզ քէտէրիմէ , զիրա պէնիմ սիզէ
 էմիյեթի քեամիլէմ վարտըր , պէն
 սիզէ զէվճէ օլտուղուտա , հէր ճի-
 հէթ լէ պատի մէմնունիյեթիմ օ-
 լաճագալընըղ տըր , իշթէ , քէնտի
 հիւննի ըրիզալ սիզէ սէօղ վիրմէք-
 տէեթիմ , տէտի իտինիզ , պու տա-
 խի սահիհ մի տիր , մատամ , եօգսա
 պիր իլավէմ վարմը տըր :

— Խայր , էֆէնտի , հիշ պիր եան-
 ւըշընըղ եօգ տուր , պու տախի քեա-
 միլէն սահիհ տիր :

— Նիհայէթ էվլէնտիք . պէն սիզի
 ըուհում կիպի սէվմէքտէ , վէ սիզի
 քէնտիմճէ պիր տէվլէթ ու իգպալ
 ատտ իյլէմէքտէ իտիմ . . . վէ օլ
 վագըթ , սիզ տախի այնի մէրթէ-
 պէլէրտէ պէնի հէմ սէվմէքտէ , վէ
 հէմտէ պէնիմ իլէ էվլէնմէքլիկինի-
 զի , պիր նիյմէթ ու իգպալ ատտ իյ-
 լէմէքտէ իտինիզ , էօյլէմիտիր , մա-
 տամ , եօգսա տէկըմի տիր :

— Էվլէթ , էֆէնտի , էօյլէ տիր :

— Էվլէնտիկիմիզին իլք իքի սէնէ-
 սինտէ , սիզ տայիմա հագգըմտա
 մէյլու մուհապպէթ վէ սատագաթ
 իպրաղիյլէ , քէմալ մէրթէպէ պա-
 տի սէտատէթի հալիմ օլտու իտի-
 նիզ . . . վէ քէզալիք սիզ քէնտինի-
 զին տախի այի հալտէ պուլուն-

ոււ իտինիզ . . . Բէք ալէա , սէօյլէ-
 երինիզ մատամ , մէզըլուր իքի սէնէ
 զարֆընտա , հիշ պիր կիւն , հիշ պիր
 ճիհէթլէ , սիզի սիթէմ ու թէշէք-
 քիեթ վէ եախստ հօշուտուղլուլա
 մէնպուր դըլաճագ հիշ պիր հալտէ
 պուլունտոմմու իտի , հիշ պիր սէ-
 պէպիյեթ վիրտիմմի իտի :

— Խայր , էֆէնտի , խայր , ֆիքը
 ու գալպիմի ինճիտէճէք հիշ պիր
 հալտէ պուլունմատընըղ իտի :

— Մէզըլուր իքի սէնէ միւտտէթ-
 տէ , հիշ պիր կիւն նէղաքէթ մէյլու
 մուհապպէթ , վէ սատագաթաթա գսր-
 շը հիշ պիր ամէլ ու հարէքէթ իպ-
 րաղ ի թո՛րքոնիմ իտի :

— Խայր , էֆէնտի , խայր , ա՛յլա :

— Հիւանի թէվէճճիւհ վէ մու-
 հապպէթինիզէ շայէթէ օլմագըզ
 ճիհէթինտէ , էլիմտէն վէ տիլիմտէն
 կէլէն հիշ պիր սայ ու զայրէթ վէ
 իգտամտա , հիշ պիր գուսուր կէօս-
 թէրտիմմի իտի . վէ եախստ հիշ
 պիր կիւն սատագաթ վէ մուհապ-
 պէթ խուսուտունտա ճիւղիճէ շիր-
 հիւնիզի տալէթ վէ թահրիք իյլէ-
 եճէք հիշ պիր հալիմի կէօրտիւ-
 նիւղմիւ իտի :

— Խայր , էֆէնտի , խայր , հիշ էօյ-
 լէ պիր հալինիզ կէօրիւլիւն տէկըլ
 իտի :

— Մալիւմեա , մատամ , օլ հէն-
 կեամտէ , թա չօճուղլուգտան պէ-
 ըու տօթթլուգ իւզրէ պուլունտու-
 զում պիր զաթ վար իտի . մէրզ ում
 պահատըրըզ տա եէրթախտի . վէ թա
 կէնճ չողլարընտա իքէն , շէճատթ
 ճիհէթինտէ , օլ մէրթէպէ շան ու

չէ՞ օհրէթ գաղանմը իտիքի, մորան-
սա իչին պիր իֆիթիխար սաեղմագ-
տա իտի, պէն մէրգ ում տօսթուուու
գարաաչըմ կիպի սէվմէքոն իտիմ,
վէ հոգգընտատա քէմալի էմնիյ-
նէթ իւզրէ պուլունմագտա իտիմ,
վէ հաթթա սիղէան, չօգ տէֆատա
սէօյլէնէրէք, հագգընտա մէտհ ու
սէնալէր օգուուու իտիմ: Մէրգ ում
կիթմիչ օլտուղու մուհարէպէլէր-
տէն ալտէթ իյլէտիկինտէ, քէնտի-
սինի սիղէ քէնտիթ թագտիմ իթտիք-
տէն պաչգա, հաթթա տօսթլարընը
տէֆթէրինէ գայտ իյլէմէնիզի տա-
խի աղղու վէ թպլէպ իյլէմիչ իտիմ:

— Սման, էֆէնտի, լո՛ւմֆ իտի-
նիզ, ինայէթ իտինիզ, գարաեընը
օրալարընը, արթըգ օլ խուսուս-
տան պահս իթմէնիզ, զիրա, օ՛ֆ,
իչպու իսթիմալ իյլէտիկինիզ լիսան,
օգ կիպի ճիկէրիմէ իչլէնէրէք, պէ-
նի էօլտիւրմէքտէ տիր... Եինէ,
էվլէլքի կիպի, շէթմ ու հագարէթ-
լէ՛ր իթսէնիզ, տահա իեի տիր, վէ
բէք չօգ իեի տիր, աման... — աե-
տի մատամ տը Պուրկէօյ:

— Պէն, մէրգ ում տօսթա, պիր
սուրէթի նէտիմանէտէ հիւրմէթ վէ
էմնիյնէթ իյլէմէքտէ օլտուղում-
տան, հէր կիւն խանէմիղէ գապուլ
իյլէմէկէ պաչլատըմ. պիրտէ արա-
տան ճիւզի պիր վագըթ կէչէր կէչ-
մէզ, Սլա՛հտա պիրիբրի, քէնտի թա-
րաֆըմտան, հիչ պիր սէպէպիյնէթ
վիրիթիչ օլմատըղը թագտիրտէ, հագ-
գըմտա տէրքեար օլան մուհապէ-
թինիզ մահվ օլմանա, վէ նիհայէթ
իւլէմտէ, պիր պիրուտէթ տէ գա-

րար գըմտա պաչլատը... պէն-
տէն ուղագ գաչընմանա, վէ պէն-
տէն նէֆրէթ կէթիրմէկէ պաչլա-
տընըգ... վէ, ագըպէթ քեար, տա-
յիրէլէրիմիզ տախի այրըլտը... Իմ-
տի, սէօյլէ՛նիսիզ շիմտի, մատամ,
պու ուղագ գաչմագըլըն, վէ պու
նէֆրէթ կէթիրմէքլիկին, սէպէպի
նէ՞ իտի, վէ եախօտ, հագգընըլտա
ղուհո՛րա կէլմիչ օլան գանղի՞ թագ-
սիրաթըմտան նաչի իտի. մէկէրչի,
խալիսէթ վէ մուհապպէթ ճիհէթ-
լ՛րիյլէ պիր գ ուստ. բտամը պուլուն-
մուչ իտիմ:

— Խայր... էֆէնտի, խայր...
լաքին, աման, Ալլա՛հ աչգընա օլ-
տուն, պըրագընըգ շուլագըրտըլարը
արթըգ...

— Սէօյլէնիսիզ, մատամ, սէօյլէ՛-
նիսիզ, նիչէ տէֆալար, տիւչարը
մէյեուսիյնէթ օլարագ, վէ չօճուգ
կիպի կէօզ եաչլարը տէօքիւպ աղ-
լաեարագ, վէ էլլէրիմի կէօքիւմէ
վագ իտիպ, վէ նէգտինիզտէտէ տիր
իւզէրինէ կէլիպ եալմարարագ, ճի-
կէրիմէ խանչէր միսալի իչլէմէքտէ
պուլունան մէզքիւր ուղագըլըն վէ
մէզքիւր պիւրուտէթին սէպէպինի
օիղտէն սիւալ իյլէնէն, պէն քէն-
տիմ տէկի՛մի իտիմ: Սէօյլէ՛նիսիզ,
մատամ, էվլէթ, սէօյլէ՛նիսիզ, հաթթ-
թա, էօյլէ պիր հալտէ տախի, մէ-
կէրչի, տիհանըմտան հիչ պիր տէ-
ֆա, գալպինիղէ թօզ ունաճագ պիր
աճըլագըրտը պիլէ չըգարտըմ մը
իտի. մէկէրչի, տայիմա միւլաեիմ
պիր լիսան իսթիմալ իտիպ, տայի-
մա թէսիմիյնէթ կէօսթէրէն, վէ էն

պիւրիւք միւրատ ու արգունուղտան թաէն ուփագ պիրէմր ու թէնպիհի- նիգէ վարընճա իճրա վէ իթաախա հազըր ու միւնթագըր պուլունսու- ղումու, վէլհասըլ օլ ճիկէրսուղ պիւ- ըուտէթին սէպէպինի անլաեըպտա, մահվր չարէսինէ չարըմագըրգ աղմ վէ զայրէթիլէ եօրուուպ տա, տայիմատա մահգուն ու մէյեուս պիր հալտէ գալան, պիղզաթ քէն- ախմ տէկի՛մի իտիմ, վէ պուն- տանաա գաթ ինազար, սէօյլէ՛ եինիզ, մատամ, սէօյլէ՛ եինիզ, պու մէրթէ- պէ տէրտ ու էլէմէրի վէ ճէվր ու ճէֆալէրի չէքմէքտէ պուլունտու- ղում թագտիրտէ պլլէ, հիչ պիր կիւն պիր սիթէմ վէ պիր թէչէքրի էսէրի իպրագ իլլէտի՛մի իտի, վէ հիչ պիր աէֆա, անճագ, քէմալի թէրէտտուա իւզրէ սէօյլէեէրէք, վէ կէչմիչ կիւնլէրիմիզի, օլ բիւր իգ- պալ կիւնլէրիմիչի . . . սիզէ տէր- խաթըր իթտիրմէքլիկէ չարըտըղմ- լա պէրապէր. օլ եէնի վէ էլէմպախչ հալինիզին սէպէպինի սիւալտէն պաչ գա, հիչ պիր սիւալ վէ հիչ պիր մէ- գալէեէ լիւզում կէօրիւպ վէ ճէսա- ըէթ իլլէտի՛մի իտի . . . հա՛, նէ՛ տէրսինիզ, մատամ, պու սէօյլէտիք. լէրիմ, սահի՛հ մի տիրլէր, եօգսա, պիր քիզպ ու սէհվիմ պուլունմագ- տամը տըր :

— Սո՛ւս օլունուղ արթըգ, էֆէն- տի, աման, ըճճա իտէրիմ, սո՛ւս օ- լունուղ, հալիմէ լութֆ ու մէրհա- մէ՛թ իտինիզ . . .

— Հագըգաթի հալպու մէրքէզ- աէ օլտուղու հաչտէ, նէ՛ տէրսինիզ,

մատամ, մէկէրչի գըղընըղ սիզի ա- ճըեըպտա, մէրհամէթ իտէճէ՛ք մի տիր . . . մէկէրչի քէրիմէնիզ, պիղ- զաթ քէնտինիզ մէրգումէեէ, կէչ- միչ հալինիզի աչըպ պէեան իլլէտի. կինիզ վագըթտա . . . պէնաէ քէն- տի թարաֆըմտան, շու շիմտիքի սէօյլէտիքլէրիմի, եէկեան եէկեան ոէօյլէեիպ մէյտանէ չըգարտըղմ- տա, սիզէ՛մի հագգ վիրիպ աճըեա- ճագ տըր, եօգսա, պէնիմ կիպի՛նա- մուսունուղու բայիմալ վէ պիր ազ- ճէլիք իթմէքլիկէ իրթիքեապ իլլէ- միչ պուլունտուղունուղ պիր պէտ- պալիթ վէ պիր պիսուչ ատամամը հագգ վիրիպ աճըեաճագ տըր . . .

— Եօ՛գ, եօ՛գ, — տէտի մատամ տը Պուրկէօյ հէլաքէ եիւզ թութ- մուչ պիր հալ քէսպ իտէրէք, — շիմ- տի, պէն տասի բէք ալէա տէրք ու հիսս իլլէմէքտէեիմ.քի . . . պիղզաթ քէնտի էվլատըմ տախի պէնի ա- ճըեըպտա հալիմէ մէրհամէթի ճա- յիզ կէօրմէեէճէք տիր . . . Օ՛ֆ, սէ- ֆիլլէրին սէֆիլլիիմ պէն :

— Տիրնէեինիզ տահա, մատամ, շու ճէլլա՛տ սըֆաթը վիրտիկինիզ, վէ շու ճանվէ՛ր սըֆաթը վիրտիկի- նիզ ատէմին սէօյլէեէճէքլէրինի ի- շիտինիզ . . . նիհայէթ, պէն սիզին, հագգըմտա իպրագ իթտիկինիզ նէֆ- ըէթին սէպէպինի քէչֆ իտիպ ան- լատըմ . . . կէլիպ սիզի ժէնէրալ Րօլանըն գօնաղընտա պատտըղըմտա . . . ճէսարէթ իտիպտէ մէրգումու տիւէլլօեա տավէթ իթմէքլիք լա- ղըմ կէլիք իքէն, պէն անը եարմա- տըմ, չիւնքի, անըն էօլմէսինտէն

զրեատէ, քէնտի հէլաքիմին իհթի-
մալի քէսիրտէն պուլունտուղունու
բէք ալէա պիլմէքտէ իտիմ. վէ պէն
էօլիւպտէ, սիզին հաեաթտա գալ-
մանըղը իսթէմէքտէ օլմաեղպ, իլլա
սիզինլէ պիրլիքտէ եաչամագըղա
խահիշկէր պուլունմագտա իտիմ :
Վէ իշթէ, մատամ, թա օլկիւնտէն
պէրու, պիզգաթ քէնտիմ տախի,
հէյպէթէնկիզ պիր ճէվը ու ճէֆա
բէնչէսինտէ եաչամագտա իտիմ,
չիւնքի, սիզի սէվմիշ իտիմ, սէվ-
մէքտէ իտիմ. . . վէտէ տայիմա սէվ-
մէքտէ իտիմ.

Մ. տը Պուրկէօյ, շու սօն լուղէթ-
լէրի, օլ մէրթէպէ տիլ սիւղան պիր
սուրէթտէ թէլաֆֆուզ իյլէտի քի,
զէվճէսինին վիճուտի թիքէն թի-
քէն օլարագ, սարսըլմաեա պաչա-
տը, վէ պատէհու, էլէմնաք պիր
շիւբհէ իւզրէ սէօյլէեհէբէք, - էֆէն-
տի, սիզ պէնի սէվմէքտէմի իտիմիզ
. . . տիմէք տիրքի, պէնի սէվմէք-
տէ օլտուղունու զ հալտէ, տէրտ ու
էլէմէրիմի վէ կէօզլէրիմ սիբիշքլէրի-
նիտէ կէօրտիւքճէ, պիր սէֆա հիսս
իյլէմէքտէ իտիմիզ, էօյլէմի . . .

—Օ՛հ, մատամ, արթըզ ֆարթը
մուհապպէթ վէ մէֆթ ունիյեթիմի
իսպաթ իթմէքլիկին զէմանը կէչմիշ
օլտուղունտան, եէնի պիր հիսսիյ-
եաթըմա մուվաֆըզ սուրէթտէ,
եանի քին ու զարագ, էվվէթ, քին
ու զարագ իճրասըլլա իսպաթ իթ-
մէքլիկէ պաչլամըլըմտըր . . . շիմտի
սիզ պէնիմ պու սէօյլէտիկիմտէ պիր
աճայիպլիք կէօրէճէքսինիզ տիր,
էօյլէ տէկիլմի, հալպուքի, հազը-

գաթի հալտէ պէօյլէ տիր, սէօյլէ-
տիկիմ բէք տօղրու տուր, կէրչի,
սիզտէն նէֆրէթ կէթիւրմէքտէ ի-
տիմ, հալպուքի, սիզտէն այրըլ-
մագըղատա, քէնտիմի պիր տիւր-
լիւ իսքեաթ իտիպտէ, գարար վի-
րէմէմէքտէ իտիմ. . . խալը, խալը .
պիր տիւրլիւ սիզտէն այրըլմագըլ-
ղա գարար վիւրէմէմիշիմտիր. չիւն-
քի, քէնտի քէնտիմէ շէօյլէ տիւ-
շիւնիւպ տիմէքտէ իտիմ, - «պու
գարը պէնիմտիր, պէն անը տայի-
մա սէվմիշիմտիր, հագգընտա տա-
յիմա իպրագը ճէնապ իյլէմիշիմտիր,
վէֆաքեարըղատա պէր քէմալ պու-
լունմուշումտուր, վէլ հասըլ, քէն-
տինի, բէրէսթիշ մէրթէպէսինտէ
սէվմիշիմտիր, հալպուքի, քէնտի-
սիտէ պունլարըն մուղայիրինտէ օ-
լարագ, վէ ինսաֆ ու վիհտանըրա-
ֆա գօեարագ, իճրայի խօտպինլիք
լիէ խապասաթը իրթիքեապ իյլէ-
տիքտէն պաչգա, պիզգաթ քէնտի
խէճալէթինին վագթինտէ տախի,
այնի խօտպինլիկի իպրագ իյլէտի ի-
տի . . . » տէտիմ: Վէ պատէհու տա-
խի, չիւնքի, սիզին հիւսնի ճէմալի-
նիզէ հայրան օլմագտա իտիմ, քէ-
զալիք, քէնտի քէնտիմէ, - «Մէր-
գումէ, օլ հայրան օլուպ, վէ օլ հատ-
տէն զրեատէ մէֆթ ունիյեթիմի/
պատի օլմագտա պուլունան հիւսնի
լէթաֆէթինի, քէնտի զինաքեար-
ըղըլլա պէրպատ իյլէմիշ տիր . . . »
տիմէքտէ իտիմ: Անլատընըզ մը,
շիմտի, մատամ, պիր թարաֆտան
սիզէ ճէֆա վէ էզա վիրմէքտէ օլ-
տուղում թագտիրտէ, տիկէր թա-

րաֆտատա քէնտիմ, նէ՛ մէրթէպէ տէհչէթամիզ իչքէնճէլէր բէնչէսինտէ պուլունմագտա իմիչիմտիր :

— Հայֆա՛ քի, էֆէնտի, նիչէ տէֆալէր, տիզ իւզէրինէ կէլիպ եալվարարագ, սիղէ այրըլմագըղըմըղըրէճա իթմիչ ի քէն, բէճամը գապուլ իթմէտի իտինիզ քեա՛չքի գապուլ իթմիչ օլսա իտինիզ, պարի ի քիմիզ տախի շու տէհչէթլու հալլէրի չէք. մէքիքտէն գոէրթուլմուչ օլուր իտիք :

— Այրըլմը՛չ մը օլսա իտիք, իեի եա, օլ վագըթ, պէնիմ հալիմ նիճէ՞ օլուր իտի, պիր քէրբէ անըտա տիւչիւնմէքտէ մի սինիզ . հալիլլէ, պիւթիւն պիւթիւն եալընըզ գալաճաղըմտան, պու քին ու զարագ պատի մէյեուսիյեթիմ օլարագ, էօմը ու հաեաթըմը քեաթիլէն ղէհիրլէմիչ օլաճաղ իտի : Նաուլ, այրըլմագմը, իեի էմմա, տիմէք տիրքի, սիզ, պիր առէմին բուհու կիպի սէվմէքտէ օլտուղու ղէվճէսինէ կիւճէնիպտէ, նէֆրէթէ պաշլատըղընտա բուլի ճիհանտէ քէնտիսի իչին, եալընըզ պիր ղէվզ ու սէֆա գալաճաղընտան, վէ մէզքիւր սէֆանընտա, անճագ վէ անճագ, անը ճէվը ու ճէֆալար չիլլէրինէ կէչիրէրէք, իչքէնճէլէր աթէչլէրի իւզէրինտէ քէպապ կիպի եագըպ ճըզլաթմագտան իպարէթ պուլունմաարնտան, պիխապէր պուլունմագտա օլմայըսընըզ տըր :

— Հաֆը՛զ Սլահ, հաֆը՛զ Սլահ, — տէ յի պաղըրտը, մատամ տը Պուրկէօյ, մէկէրչի, սիղին գալպինիզ,

պու մէրթէպէ պիր վահչիյեթէթէ բուլի բիզա կէօսթէրէպիլմէքտէ միտիր :

— Վահչիլի՛ք մի, — տէտի Մ. տը Պուրկէօյ թարիֆտէն միւսթաղնի պիր թէլաֆֆուզ իւզրէ սէօլլէեերէք, — Եա՛, մատամ, տիմէքտիրքի, սիզ, հալէա մէյլ ու մուհապպէթ տէնիլէն չէեին նէ օլտուղունու պիլմէքտէ տէկիլ իմիչսինիզ տիր . . .

Վէ Մատամ տը Պուրկէօյ, շունճա սէնէլէրտէն պէրու, անճագ իլք տէֆա օլարագ, քէնտի գօճասը կէօզլէրինին, պու սօն լագըրտըր սէօլլէմէքտէ իքէն, եաշարտըզլարընը կէօրտիւ, վէ մէրգուճուն պու հալի, եանի, քին ու զարագ վագթիւնտէ, պու մէրթէպէ պիր սաֆտէրունի իպրագ իլլէմէսի իւզէրինէ, տահա զիեատէ միւքէտտէր օլտուչիւնքի, մէրգում թարաֆընտան, աֆվըզ վէ շէֆըաթա տայիր ղէրբէճէ պիր իւմիտ քէօչէսի գալմատըղընը, քեամիլէն անլատը :

Մ. տը Պուրկէօյ կէօզլէրի եաշընը սիլէրէք, թէքրարէն քէլամէ աղազ պիլլէ, — Տօղրուսունու սէօլլէեօրում սիղէ, մատամ . . . չօճուղունուզ տիւնեատա կէլտիկինտէ . . . մէզքիւր հալին, կէրէք քէնտինիզին վէ կէրէք պէնիմ պատիի ար ու հիճապըմ օլաճաղը իւզէրինէ տիւչիւնտիւքճէ . . . ղաթէն մուճիպի նէֆրէթիմ օլմուչ օլան պիր առէմին, միւվէտտիի նէֆրէթիմ օլան էվլատընըն, քէնտի խանէմոն գալաճաղընը տիւչիւնտիւքճէ, սահիհէն սէօլլէրիմ քի, մատամ, պիր թաֆտան սիղտէն պիր էվլատա նա-

յիւ օլմագլըգ իգպալ ու տէվլէթ վէ մէսէրրէթի մալիխիւլեասըյա , գալպիմտէ պիր էսէրի մահգուղիեթ հիսս իթմէքտէ օլտուղուսու տէր- խաթըր իտիպ, վէ տիկէր թարաֆ- տանտա մէգքիւր նէֆրէթամիզ հալի կէօրտիւքճէ, տիւչարը թէրէտտիւտ օլմագտա իտիմ. . . կէրչի, պիր ա- րալըգ, եանըչ պիր էֆքեարա խըտ- մէթ իտէրէք, սիզի խանէմտէն գօ- վուպ գո. ըթուլմագլըղը գուրտուլմ իսէտէ, սօնրատանտա, քէնտի քէն- տիմէ, - «կէրչի, պու չօճուգ, օլ տ- տէմին իլէ պու գարընըն գանընը թա- չըմագտա տըր, լաքին, գանուկէնտէ պէնիմ իսմիմի թաչըմագտա, վէ պէ- նիմ միրասխօրուլմ սաերլմագտա տըր . իմտի, մատամ քի, էօյլէ տիր, եանըմտան գօվմագտան իսէ, - «վա- լիտէսինէ նէ եօլտա գօսալըգ իթ- մէքտէ իսէմ, չօճուղունա տախի օլ եօլտա բէտէրլիք իտէրիմ. . .»-տէտիմ:

—ՕՖ, նէ մէրթէպէ հէյպէթա- միզ պիր էֆքեար տըր պու, - տէյի պաղըրտը մատամտը Պուրկէօյ գօ- ճասընըն պու «վալիտէսինէ նէ եօլ- տա գօճալըգ իտէճէք իսէմ, էվլա- տընպտա օլ եօլտա բէտէրլիք իտէ- րիմ»- լագըրտըր իւզէրինէ, տահա զիեատէ տիւչարը տէհչէթ օլարագ:

Մ. տը Պուրկէօյ, հալէա կէօղլէ- րինտէն եաչլար կէլմէքտէ օլտու- ղու հալտէ, թէքրարէն քէլամէ ա- զագ պիրլէ, «Մալիւմ եա, քէրիմէ- նիզ կէօղլէրիմ էօսիւնտէ վէ տիզլէ- րիմ իւզէրինտէ օլարագ պիւեիւմիւչ տիւր: Սայքի հէր կիւն վէ հէր սա- ալթ, մէգպուրէնին էվլատըրգ շիյվէ-

լէրի վէ ճիլվէլէրիյլէ պէնի սէվմէք- տէ օլտուղունու կէօրտիւքճէ, պիւ- լի՛րմիսինիզ, քէնտի քէնտիմէ նէտի. մէքտէ իտիմ «հայֆա՛քի, բէք մութ- լու պիր հալտէ օլաճագ իքէն, շիմ- տի իսէ, պէտպախիթըրգ բէնչէսին- տէ պուլունմագտաերմ, էկէրչի պի- վէֆալըգ իթմիչ օլմասս իտի, շիմ- տի, քէնտիսինի ճանըմ կիպի սէվ- մէքտէ օլտուղուլմ կիպի, էվլատը- նը տախի սէվմէքլիք մահգուղիյեթ- թիսնէ մալիք պուլունտճագ իտիմ: ՕՖ, մէկէրչի, պու ալէմտէ, մէլէք կիպի պիր էվլատա մալիք օլմագ- լըգ գատար, պէնի ատէմ իչին լէ- զիզ վէ սէֆապախչ պիր տէվլէթ ու իգպալ օլապիլի՛րմի. անըն հէր պիր ա մէլու հարէքէթիստէ. ինսանըն գալ- պի ֆէրահլանըր, հէր կիւն եէնի- տէն եէնի պիր լէթաֆէթ քէսպ ու իպրագ իտէր. վէ կիւնտէն կիւնէտէ պիւեիւեիւպ սէրքիլտիքճէ, ինսա- նըն շէվգ ու ղարէթիսի վէ աչգ ու մուհապպէթիսի թահրիք ու թէչ- վիգ իյլէր. բէտէր ու վալիտէսի, տ- նըն հէր պիր հալինի կէօրիւպտէ, սէ- ֆա տույմագ իսթէրլէր, պիր սանիյ- եէ պիլէ կէօրմէմէքլիք մահրուլիյ- եէթիսնէ թէհամիւլ կէթիլմէք իս- թէմէզլէր, շիւնքի, քէնտի մուհապ- պէթլէրինին թէքմիլ սէմէրէսինի, անըն իւզէրինտէ կէօրտիւքճէ, պիր էսէրի սէատէթ հիսս իտէրլէր: ՕՖ, մութլու, հէգարա՛նքէգ մութլու օլ ատէմէքի, էօյլէ պիր սէմապի իգ- պալէ նայիլ օլարագ, քէնտի էվլա- տընըն «ա՛հ, պապաճըղըմ, նէ՛գա- տարտա լաթիֆսին, ա՛հ, անաճըղմ,

սէնի բէ՛ք չօգ սէվմէքտէեիմ» տի-
մէսինի Դիլիթ տի.քճէ , հիսսիյեաթը
գալպիյեեսի թէլլերինին թահրի.ք
օլունսուգլարընը հի՛սս Դտէր , -
տէտիմ :

Պալէատէ.քի սօն լուղէթլէրի, Մ.
տը Պուրկէօյ, թարիֆ գնապու իթ.
մէզ սուրէթտէ պիր հիւզն ու էլէմ
իւղրէ, վէ ըչգըրըգլարընը թութա
մատըրը հալտէ թէլաֆֆուղ իյլէտի
վէ պունուն փղէրինէ չէնտ տա-
գըգա սիւ.քիւթ իւղրէ տուրաուգ.
տան սօնրա , արթըգ զէվճէսի ճէ-
սարէթ իտիպտէ տիհանրն աչամո-
տըղըտան, լթէրարէն քէնտիսի ի-
րատը մէգալ պիրլէ , - էվվէթ, մա-
տամ, էվվէթ, իլթէ պէն, հէր կիւն
վէ հէր սաաթ օլ քէրիմէնիգի կէօր-
տիւ.քճէ , պէօյլէ տիւշիւնմէքտէ, վէ
պու եօլտա սէօյլէմէքտէ իտիմ, էվ
վէթ, իլթէ պէն պու հալտէ պու-
լունմագտա իտիմ. . . իմտի, սէօյլէ-
եինիգ , շիմտի , պանս պիր ճէլլատ
վէ պիր ճանվէր սըֆաթը վիրմէ.ք-
լի.քտէ, հագգընը վա՛ր մը տըր . . .
սէօյլէեինիգ, օլ սէօյլէտիկինիգ ճէվր
ու ճէֆալարը չէքմէքտէ օլան եա-
լընը սի՛գմի իմիշսինիգ վէ պիր քէր-
րէ շունու տախի տիւշիւնիւնիւղ քի,
սիգ քէնտի քէրիմէնիգին աննընը,
կիւշէրէ.ք սէվէրէ.ք թութուպ պուս
կիլէտիկինիգի պէն կէօրտիւ.քճէ, ա-
ճապա օլանտէ ֆիլրիմտէն նէլէր կէչ
մէքտէ իտի , աճապա պէնտէ գալ-
պիմտէ նէ՛ մէրթէպէ պիր էսէրինէֆ-
րէթ վէ պիր էսէրի հիտտէթ հիսս իթ
մէքտէ իտիմ : Օ՛ֆ, մէգպուրէեի էօ.
բիւպ սէվտիկինիգի կէօրտիւ.քճէ ,

քէնտի քէնտիմէ , հայֆա՛ քի , շու-
իգպալ ու տէվլէթ թէլէզզիւզինտէն
մահրու՛մ պուլունմագտաեըմ : հայ-
ֆա՛ քի, սէվէճէ.ք պիր էվլատա մա-
լի.ք պուլունմագտա տէկիլիմ, տի-
մէքտէ իտիմ : իմտի , սէօյլէեինիգ,
քէրիմէնիղէ պէն, ամատուօգէլ Ռօ-
լան» սըֆաթընը վիրտի.քճէ, տիւշա-
րը տէրտի ազիմ օլան եալընըգ քէն-
տինի՛գ մի իմիշսինիգ, եօգսա սիգին
գատար, վէ հաթթա սիգտէնտէ զի-
եատէ տիւշար օլմագտա օլան պաչ-
գա պիրիսի տախի վա՛ր մը իմիշ, վէ
քէզալի.ք, վէ սիգի ճէմիյեէթլէր իլի-
նէ կէօթիւրիւպտէ, օլ մէնֆուրու՛մ
պուլունան խային տօսթ ժէնէրալ
Ռօլանըն գարշըսընս չըգարմագլըղա
չալըշտըգճա , գալպէն ճէվր ու ճէ-
ֆա չէ.քէն, եալընըգ սի՛գ մի իմիշտի-
նիգ , եօգսա սիգին կիպի սայիր պի-
րիսի տախի վա՛ր մը իմիշ . . . Հա՛,
նէ՛ տէրսինիգ , սէօյլէեինիգ , մա-
տամ , սէօյլէեինիգ , հէմիշէ եալան
սէօյլէմէքլի.ք , միւրայիլի.ք իթմէ.ք-
լի.ք , վէ իշքէնճէ չէքմէքլի.ք մէճ-
պուրիյեէթինտէ պուլունան, եալը-
նըգ սի՛գ մի իմիշսինիգ, եօգսա պէն
տախի այնի էզիյեէթլէրի չէքմէք-
տէ՛մի իմիշիմտիր . . . Անլատընը՛զմը
շիմտի, ա՛ սէֆիլ պուտալա , իլթէ ,
պէօյլէտիր, հէր նէտէ եաբսամ, միւմ
քին տէկիլտիր , եինէ սիգտէն պէն
ինթիգամըմը ալմըջ օլա՛մաեաճաղըմ
տըր . . . միւմքին տէկիլտիր միւրատըմա
իրէմէեէճէկիմտիր, վէ պունտանտա
պիւլիւ.ք հիշ պիր տէրտ վէ հիշ պիր
իշքէնճէ եօգ տուր տէնիլտէ ճայիգ
տիր . . . չիւնքի, պէն հէր գանդի ճէվր

ու ճէֆա խանչէրինի, վէ հէր գտնզի ֆուրսաթտա սիգէ վուրսամ, այնի վագըթտա վէ այնի տէրէճէտէ, պիզ-զաթ քէնտի գալպիմէ տախի վուր-մուշ օլմագտաեըմ. . . եալընըզ սի-զին գալպինիզէ վուրմագըզ ԻՏԹի-մալտէն օլմամագտա տըր. . . վէ սիզէ բէնճիտէլէր ԻՅԹմէքսիզին եա-չաեապիլմէքլիք տախի, պէնիմ իչին միւմքինաթտէն տէկիլտիր. . . հա՞, անլատընըզ մը շիմտի, պէն սիզինի-չին, պիր ճէլլատ հալինտէ պուլուն-տուղումթագտիրտէ, քէնտինիզ իչէ քէրիմէնիզտէ, թըպզը պէնիմ կի-պի, պէնիմ ճէլլատըրմ օլմագ-տասընըզ. վէ պու հալին էն զիեա-տէ հէյպէթֆէրմալըղըտա շունտա տըր քի, նէ սիզի պէնիմ բէնչէմտէն, վէ նէտէ պէնի սիզին բէնչէնիզտէն, էճէլտէն պաչգա, քիմնէ գուրթա-րամաեաճագ տըր, էօմրիւմիւզիւն թա սօն լահղասընա գատար, պու հալ պէօյլէճէ տէվամ Իտէճէք տիր:

Մ. տը Պուրկէօյ պու սօն լագըր-տըլարը սէօյլէտիկի վագըթտա, բէն-կի աթըպ, վէ լէհճէսինտէ պիր է-սէրի հէյպէթ ու տէհչէթի ազիմէ բէյտա օլտուղու թագտիրտէ, զէվ-ճէսինէ տօղրու իլէրուլէտիկինի մէր-գումէ կէօրտիւկիւնտէն, պիր հայ-գըրըլ տըր պրրագարագ, էլլէրիլէ եիւզլէրինի սէթը իլլէտի:

Պիրտէ օլ հէնկեամտէ սալօն գա-րուսու վուրուլտու:

— Իիմտիր օ՞, — տէտի Մ. տը Պուր-կէօյ, խէլէճանը տէրունինի զապթա չալըլարագ:

— Պէնիմ, պէ՞ն, — տէյի ճէվապ

վիրտի տիշարտան Ատէլին լաթիֆ պիր սէս վէ պիր սէօյլէեիչ իլէ-հալէա միւքեալէմէնիզ պիթմէտիմի, աճա՞ պա տահա չօգ սիւրէճէ՛ք մի տիր. . . նէ՛ գատարտա պիւլիւք էսրարլարը-նըզ վա՛ր իմիչ:

— Էֆէնտի, — տէտի մատամ տը Պուրկէօյ գօրգճընագ վէ եավաչ սէս իլէ սէօյլէեէրէք, — ամա՞ն, Ալլահ աչգընա օլտուն. . . աչմաեընըզ գա-բուեու, քէրիմէմ իչէրի կէլմէսին. . . զիրա, պէնի պու հալտէ կէօր-տիւկիւ կիպի, մութլագա պուլնտա պիր շէյ վար տըր, տէյի շիւքհէեէ զահիպ օլաճաղը պի շէքք տիր:

— Չապթ իտինիզ հէյճանը տէ-րունինիզի. . . թէսկին իտինիզ գալ-պինիզի. . . գարուեու աչմամագ-ըզ օլամագ, — տէտի Մ. տը Պուր-կէօյ եավաչ պիր սէս իլէ վէ հաքի-մանէ պիր Թարղտա սէօյլէեէրէք. — շիմտի պու տագըգատա քէրիմէնի-զէտէ հէմ սէօյլէեէճէկիմ վարտըր, վէ հէմտէ, մէրգումէնին նէզտինտէ սէօյլէմէքլիկիմ իգթլգա իթմէքտէ տիր. . . Փագաթ, իչթէ թէքրարէն սէօյլէրիմ, իեի տիւշիւնիւպ վէ ժնա կէօրէ հարէքէթ իտէսինիզ. սագըն պէնիմ միւրատըրմա գարչը հիչ պիր հալտէ պուլունմաեառընըզ, սագըն մէրգումէեէ պիր շէյ աչըպտա սէօյ-լէմէեէսինիզ, եօգաս սօնրա, սիզէ սէօյլէտիքլէրիմի քեամիլէն իճրա ի-տէրիմ. . . իչթէ անճագ պու գատար սէօյլէրիմ սիզէ, ազտան չօգ անլա-եապիլիրսինիզ:

Պատէհու, մատամ տը Պուրկէօյ ալէթթաճիլ կէօզլէրի եաչընը սիլ-

մէկէ չարչմագտա իքէն, գօծասը-
տա, հալէա սալօնուն գաբուսու ար-
գասընտա պէքէմէքտէ օլան Ատէ-
լինէ խիթապէն, եիւքսէք սէս իլէ
սէօյլէեէրէք, - Ատէլին, չօծուղում,
նէ տիր պու սապըրսըզըգ սէնտէ, -
տէտի :

— Պապաճըղըմ, նէ սէնի վէ նէտէ
վալիտէմի, կէրչի թաճիզ իթմէք իս-
թէմէմէքտէ իտիմ իսէտէ, պիր սէպէ
պէ մէպնի մէճպուր օլմուշում տուր,
չէօյլէքի, պիզիմ տիքիչճի գատըն
կէլմիչ տիշարրտա պէքէմէքտէ տիր
մալիւմ եա, պալօ ֆիսթանըմը բը-
րօվա իյլէեէճէք տիր. վէ, պէնտէ
իօթէրիմ քի, բրրօվատա վալիտէմ
տախի հազըբ պուլունսուն, եօգսա
սօնրա գալգար, շուրասը շէօյլէ օլ-
մուշ, վէ պուրասըտա պէօյլէ օլմալը
իտի տիեէրէք, պին տիւրլիւ մա-
նէալար վիրիր, հալիլլէ քէնտի կուս-
թօսու իւզրէ օլմասը իգթիզա իտէր
տէյի ճէվապ վիրտի :

— Եա՛, էօյլէ՛մի, մատամ քի էօյ-
լէ պիր միւհիմմ սէպէպ վար իմիշտիր,
բէք ալէա, - տէտի Մ. տը Պուր-
կէօյ միւթատընտան օլան միւրայի-
լիկի իճրաեա պաշլաեըպ, վէ մէր-
գումէ կէնճ գըզա տօղրու. իլէրուլէ-
եէրէք, - էվվէթ, մատամ քի էօյլէտիր,
կէլ իչերի. չօ՞գ իեի, չօ՞գ իեի, գա-
թէն պալօ ֆիսթանընատա էչէտտի
իհթիեաճ պուլունմագտա իտի, նէ՛
գատարտա թօհաֆ պիր թէսատիւֆ :

Պու հէնկեամատ, հէնուզ մատամ
տը Պուրկէօյ քէնտի հէյճանը տէ-
րունինի զապթ իտէմէեիպ, վէ եիւ-
գիւնիւ պաշգա պիր թարաֆա չէվի-

րէրէք, կէօղլէրի եաշարընը սիլմէք-
տէ իքէն, Մ. տը Պուրկէօյտէ ֆուր-
սաթը եաֆթէ ատտ պիրլէ, Բի-
էթրինին կէթիրմիչ օլտուղու ճէմիյ-
եէթ տավէթնամէսինի, Ատէլինէ
թագտիմ իլէ,

— Չօճուղում, օգուսանա շունու
պագալըմ, - տէտի :

— Նէ՛տիր պու մէ քթուպ, - տէ-
յի սիւալ իթտի Ատէլին :

— Օգուրսան անշարսըն, - տէտի
Մ. տը Պուրկէօյ :

— Բէք ալէա, պապաճըղըմ :

— Էմմա եիւքսէքճէ օգումալըսըն :

— Բէք կիւզէլ պապաճըղըմ :

Վէ Ատէլին մէգքիւր մէքթուպու
շու աթիտէքի սուրէթտէ օգուտու
«Մատամ լա գօնթէս իլէ Մ. լը
«գօնթ Բօյան, մօնսիէօ վէ մատամ
«տը Պուրկէօյ իլէ քերիմէլէրի մատ-
մօազէլ տը Պուրկէօեիւ, էօնիւմիւզ
տէքի բէնչէմպիհ կիճէսի իճրա ի-
աաիլէճէք օլան զիյնէթլէրինէ տա-
«վէթ իյլէմէքլիկի, քէնտիլէրճէ պիր
«չէրէֆ ատտ իտէրլէր :»

Մատամ տը Պուրկէօյ պունու ի-
չիտինճէ, թիւլլէրի իւրբէրմէկէ պաշ-
լատըղը հալտէ, պէրիտէ Ատէլին ի-
սէ, սէվինճինտէն սըչրամաեա պաշ-
լաեարագ, կիտիպ վալիտէսինին պօյ-
նունա սարըլտըգտան սօնրա, - նէ՛
պիւյիւք տէվլէթ տիր պու, արթըգ
չիմտի, մատմօաղէլ Բօյան իլէ կէօ-
րիւչիւպ, գօնուշարագ, տօսթլըգ
բէյտա իտէպիլէճէկիմ, հիչ չիւբհէ
գալմատը, - տէտի :

— Կէօրտի՛ւնմիւ, չօճուղում, պու
պալօ էլպիսէսիտէ թամ սըրասըն-

տա կէլիպ եկթիշտի տիմէքիկիմտէ , մէկէրչի հագգըմ եօ՞գ մու իմիչ , - տէտի Մ. տը Պուրկէօյ կիւլիւմսէեհէրէք. - օ՛հ, արթըգ մէգքիւր զիյնէթտէ Ատէլինիմ, երլտըզ կիպի բարլանեանագ տըր . . . հիւսնի ճեմալի, նազարը առմէեի ճէլպ ու տավէթ իյլէեեճէք տիր . . . հալիյէ , քեաֆֆէշի բէտէրլէր . . . կէրէք պէնի . . . վէ կէրէք գըզըմը զիեատէսիյլէ գըսգաննագլար տըր . . .

— Լաքին , պապաճըզըմ , - տէտի Ատէլին տիւլիւնմէկէ պաչլանեարագ, նա՛պըլ օլուպտա, մէգքիւր զիյնէթէ պիզի տախի տավէթ իյլէմիչէրտիր . . .

— Չօճուղում , պունտա թէանճիւպ իտէճէք հիչ պիր շէյ եօգտուր, բէք ստտէ պիր շէյ տիր. մալիւմ եա, վալիտէն տախի , գօնթէս իլէ պէրապէր, մահպուսէ գատընլար մէնֆտաթը ճէմիյեթիւնտէ ազա պուլունմագտա տըր , իմտի , մերգումէլ քէմալի նէգաքէթիւնտէն նալի, շու միւնասիպէթլէ վալիտէնի, վէ պինաէն ալէյհ, սէնի վէ պէնի տախի տավէթ իյլէմէքտէ տիր :

— Սիւպհան Ալլահ , պագընըզ պապաճըզըմ , - տէտի Ատէլին հատտէն զիեատէ մէմնուն ու մէսրուր օլարագ, - պագընըզ պու կիւն իշիմ նասըլտա բասթ կէլմէքտէ տիր, հէք արզում եէրինի պուլմագտա տըր :

— Էվլատըմ , - տէտի մատամ տըր Պուրկէօյ հէյճանը տէրունինի հատտէն զիեատէ պիր դայրէթ իլէ զապթա չալըչարագ , - էկէր իսթէր իսէն, հայտէ ֆիսթանընըն բրօլասընա պագտըրըզ պիթիթէլիմ . . .

Մէրգումէ պունու սէօյլէտի քտէն սօնրա, քէրիմէսինի պերլիքտէ ալարագ, սալօնտան տիշարը չըգտը :

.

Արատան իքի սասթ կէշտիքտէ, պիր իսայլի թէֆէքքիւրտէն սօնրա, մատամ տըր Պուրկէօյ, ժէնէրալ Բօրանա, շու աթիտէքի սուրէթտէ պիր մէքթուպ եազտը :

« Էֆէնտի ,

« Մէյեուսիյեթիւմ իմտէն նաչի, սիգէ մէճպուրի վիրմէքտէ օլտուղում իշպու թաճիզլիքտէն, նէ մէրթէպէ թէհիլիքէլի պիր հալտէ պուլունտուլումու, տէրք ու ֆէհմ իտէպիլիթսինիզ :

« Զաթընըզլա, եալընըզ պիր սասթ գատար կէօրիւշմէքիլիէ հիմմէթիւնիզի բէճա իթ տիկիմ կիպի, նէ սիզին գօնաղընըզտա, վէ նէտէ պիր զիմ էվտէ կէօրիւշմէքիլիմիզ պագը միւլահագաթա մէպնի , իհթիմալին խարիճինտէ պուլունտուղունտան, զաթընըզը , հէմ նէ՞րէտէ վէ նէ՞վագըթ կէօրէպիլէճէկիմի պէեանէ հիմմէթիւնիզի . . . վէ հէմտէ, միւմքին օլտուղու հալտէ , պիր տագըգա էվվէլ քէրէմ իյլէմէնիզի . . . վէ էմրի պասիրէթէ ըիայէթէն , իքի սասթըր իմզասըզ պիր մէքթուպ իլէ պէեան պուեուրմանըզը բէճա իտէրիմ : »

ժ. ԴԷ Պուրկէօյ

Մատօր Մօրիս, Վիլ-տ'Ավրէյ օրմանը գարուսու եագընընտա վագը

միւնդէվի վէ քիւչիւճէք պիր խա-
նէտէ իգամէթ իյլէմէքտէ իտի :

Բիէթրինին , թէաթրո պիլէթ ճի-
լէրի քէհեասը պուլունան Ատալպէ-
րէ , Փարիստէ վագը Բիվօլի ճատտէսի
քէմէրլէրի ալթընտա պուլուչմագլը-
ղա սէօզ վիրտիկինին ֆէրտասը կիւ-
նիւ , եագմուրու պիր հավատա (եէվ-
մի մէզպուրտէ սապահտան ազչամա
գատար շիտտէթլի եաղմուրլար եաղ-
մըչ իտի) , էվվէթ , եէվմի մէզպու-
րուն ֆէրտասը կիւնիւ , մաթօր Մօ-
րիս , քէնտի Փագըրճա խանէսինէ
ալտէթ իթմիչ իտի :

Սաաթ էօյլէեի վուրմագտա իտի ,
մաթօր Մօրիս , րէնկի սօլմուչ օլուպ ,
վէ լէհճէսինտէնտէ եօրկուն վէ միւզ-
թարիպ պիր հալտէ օլմասը անլաչըլ-
մագտա օլտուղու , թագտիրտէ ,
տէօրթ թարաֆտա , հիւճրէլէրտէ ,
քիթապլար տօլու օլան կէնիչճէ պիր
օտա սէրունինտէ կէղինմէքտէ ի-
տի . մէզքիւր օտանըն իքի գըթա
եան գարուլարը օլտուղունտան ,
պիրինտէն քէնտի եաթագ օտասը-
նա կէչիլմէքտէ , վէ տիկէրինտէն
տախի ուֆագ պիր եօլա չըգըլմագ-
տա իտի :

Արատան ճիւղի պիր վագըթ կէչ-
տիքտէ , մէրգումուն , անտէն պաչ-
գա պիր քիմսէսի պուլունմաեան պէս
լէմէսի իխթիեարէ պիր գատըն , օ-
տատան իչէրի կիքէրէք , քէնտիսինէ
պիր քեաղըտ թագտիմ իյլէտի , վէ ,

— Էֆէնտի , պու քեաղըտը վիրէն
պիր տէլիղանլը օլուպ , զաթընըզը
կէօրմէք վէ գօնուչմագ իոթէմէք
տէ տիր , — տէտի :

— Մէրգում օլմալը տըր , — տէ-
տի մաթօր մէզքիւր քեաղըտը կէօզ-
տէն կէչիրտիքտէն սօնրա :

Վէ , պատէհու , մէզպուրէ իխթի-
եարէ գատընա խիթապէն , — մատամ
թիւլիէն , մէրգում տէլիղանլըեա
րէճա իտինիղտէ իչէրի պուեուրսուն ,
վէ էկէրչի մէրգում պուրատա իքէն ,
պիրի կէլիպտէ պէնի սիւալ իտէ-
ճէք օլուր իտէ , պուրատա տէկիլտիր
տիեէսինիգ . — տէտի :

— Զաթէն էօյլէ կէլէճէք պիր քիմ-
սէմիզ եօգ իստէ , իհթիեաթէ ըիա-
յէթէն , բէք ալեա , էֆէնտի , զիրա ,
գօմանտան Պրօսսար , վէ ժէնէրալ Բօ-
լան իլէ քէնտի կէնճ եավէրի հար-
պը Մ . տը Պէլգուրտան մաատա ,
գարումուղու վուրաճագ պիղիմ քի-
միմիզ վար տըր , — տիեէրէք , մէզ-
պուրէ օտատան տիչարը չըգտը :

Պատէհու մէզպուրէ , Ատալպէր
Տէլմարը ալըպ իչէրի կէթիրտի , վէ
քէնտիսի թէքրարէն կիթտի :

Մաթօր Մօրիս , մէրգում տէլի-
ղանլըեա պիր խահիչ իւղրէ իսթիգ-
պալ իյլէտիքտէն սօնրա , հէնուզ
հիչ պիր լագըրտը աչմագ սըզըն , մէ-
րագ իլէ գարըչըգ պիր իսթիգա
իւղրէ , մէրգումուն էչքեալընը տիգ-
գաթըլըճա պիր քէրրէ սիւզտիւ :

Մաթօրուն պու տիգգաթը , թա
պիաթիլլէ , Ատալպէրին մէրագընը
թահրիք իյլէտիկինտէն , էվվէլա քէն-
տիսի քէլաճէ աղսոզ պիրլէ , վէ հաթ-
թա , ատի պիր թարլտատա սէօյլէ-
եէրէք , — էֆէնտի , միւրատընըզ հա-
սըլ օլունճաեա գատար սիւղիւպ տիգ
գաթ իյլէտիքտէն սօնրա , արթըգ

իջթիեան ճընըզ գալմատըղընը , էլ-
պէթթէ պէնտէնիգէ խապէր վիրէ-
ճէքսինիգ տիր , - տէտի :

Հալպուքի, մաժօր Մօրիս պունա
գարչըլըզ հիչ պիր ճէվապ վիրմէք-
սիգին , պիր թարաֆա չէքիլէրէք ,
քէնտու քէնտույէ ,

— Էվվէթ . . . կէօզլէրի թըպգը տ-
նըն կէօզլէրինէ . . . վէ աննրտա անըն
աննընա . . . վէ արղըտա աղընա , վէ
սարը սաչարը տախի թըպգը անըն
սաչարընա պէնգէմէքտէտիր . տէտի :

— Չանն իտէրիմ քի, էֆէնտի թաս-
վիրիմի չըգարմագըլըզ նիյեթթինտէ
օլմալըսընըզ տըր, էօյլէ՛ մի , - տէտի
Ատալպէր Տէլմար պիր սուրէթի իս-
թիհզաքեարիտէ օլտուղու հալտէ ,
- պու նիյեթթինիգի սիզ տիւն ագ-
չամտան պէեան իթմէլի իտինիգ . . .

— Տիւն ագչամ , էֆէնտի , - տէ-
տի մաժօր կիթտիքճէ թէֆէքքիւ-
րի արթըրարագ , - էչքեալընըզա լա-
եղքըլա տիգգաթ իթմիչ տէկիլ ի-
տիմ . . . հալպուքի շիմտի տիգգաթ
իլլէմէքտէեիմ :

— Էօյլէ օլմալը տըր . . . լաքին ,
մէկէրչի սիզ պէնիմ պէօյլէ պիր սու-
րէթի դարիպէտէ օլտուղու հալտէ ,
էչքեալըմըլը թէֆթիլ իչին պուրա
եա տավէթ իթտի իտինիգ իեի ես
նէ պէն սիզին քիմ օլտուղունուղու
պիլմէքտէեիմ , վէ նէտէ սիզ պէնիմ
քիմ օլտուղումու թանըմագտասը-
նըզ տըր :

Մօրիս, մէրգ ումուն էչքեալը հագ-
ղընտա շիւրհէեի կիթտիքճէ արթըր-
մըլ օլմաղին, հիչ ճէվապ պիլէ վիր-
մէտի : Պունուն իւզէրինէ Տէլմարըն

թէհամիւլի քէսիլտիկինտէն , - է-
ֆէնտի, միւսաատէնիգի թալէպ իլէ,
սիգէ պիր շէյ տէր խաթըր իթտիր-
մէք իսթէրիմ . մալիւմեա , տիւն
ագչամ , սաաթ տօգուղտա , Րիվօլի
սօգաղը քէմէրլէրի ալթընտա , տօսթ
լարըմտան պիրի իլէ պէրապէր , սի-
բէրլէնէճէք պիր մահէլլ արամագ-
տա իքէն , պիր խալլի վագըթ կէ-
զինէրէք գօնուչմագտա իտիք . վէ
սաաթտա օնտա պիրպիրիմիղտէն այ-
ըլլարագ , պիրէր թարաֆա կիթտի
իտիք : Եաղմուր քէսիլմիչ իտի, պիր-
տէ պէն վանտօմ մէյտանընտան կէչ-
մէքտէ իքէն , մանթօսունա սարըլ-
մըլ օլտուղունտան , գաթան եիւ-
զիւնիւ կէօրէմէտիկիմ պիր ատէմ ,
եանի սիզ պանա տէտի իտինիգքի . . .

— Էվվէթ , էֆէնտի , - տէտի մա-
ժօր Մօրիս , - տիւն ագչամ , սիգէ պէն ,
- լնէ սիզ պէնի թանըրսընըզ , վէ նէ-
տէ պէն սիզի , պու ճիւմլէ իլէ տա-
խի , սիգէ բէք միւհիմմ սէօյլէեէ-
ճէքլէրիմ վար տըր » - տէտի իտիմ :

— Պէնտէ սիգէ , - պէն էօյլէ թա-
նըմատըղըմ ատէմլէր իլէ գօնուչ-
մագըլը սէվմէմ . . . թապիաթըմըն
մուղայիրինտէ տիր . . . վէ էօյլէ գօ-
լայնա քիմէսնէ իլէ տէ տօսթ օլուպ
ալէագա բէյտա իթմէքլիքտէ հագղ
իթմէմ » - տէյի ճէվապ վիրտի ի-
տիմ :

— Էվվէթ , տօղրու տուր , գաթան
պէնիմ իլէ գօնուչմագըլը իսթէմէ-
եերէք , հէման ալըպ եիւրիւեիւ վիր-
մէքլիկէ չալըլտըղընըզ , աչիքեար
սուրէթտէ անլաչըլմագտա իտի վէ
իլթէ , օլ սէպէպէ մէպնի տիր քի :

պէնտէ էմնիյնէթ ինիզի ճէլպէ միւհ-
 թաճ օլուպ, վէ պիր թէտպիր արա-
 եարագ սիզէ . . . է-պանա մաժօր
 Մօրիս տէրէր, ժէնէրալ Բօլանըն
 հարպ արգատաշը վէ աթիգտէ տօս-
 թուեուճ, վէ հաթթա, անըն իւզէ-
 ըինէ պիւեիւքտէ թէէսսիրիմ վար
 տըր . . . » տէտի իտիմ:

— Էվվէթ, ժէնէրալ Բօլան իւզէ-
 ըինէ պիւիւք թէէսսիր իշէտէպի-
 լէճէկինիգտէն, զիեատէճէ պահս իյ-
 լէտի իտինիզ:

— Հալպուքի սիզ, եինէ պանա
 էմնիյնէթ իթմէք իսթէմէտի իտի-
 նիզ, էօյլէ տէկիլմի:

— Էվվէթ, էֆէնտի, էօյլէ տիր:

— Վէ նիհայէթ տիհանընըլտան
 հիշ պիր լազրար ալամատըզըմտան,
 սիզի թէրք իլէ այլլմազըլըա մէճ-
 պուր օլաու իտիմ, վէ Ֆագաթ, պու
 ճիւմլէ իլէ տախի գարթըմը վիրէրէք,
 - էֆէնտի, ինսան հէր չէեի կիճէ-
 լէրի տահա իեի տիւշիւնէպիլիթ իմտի
 կիտինիզ պու կիճէ պիր իեիճէ տիւ-
 շիւնիւնիւզտէ, ժէնէրալ Բօլան իլէ
 տէրքեար օլտն աթիգ պիր տօսթ-
 լուզում սայէսինտէ, սիզին մէնֆա-
 աթընըզը մուճիպ օլապիլիթիմ. վէ,
 եա եարըն ազշամա դատար խանէմ
 տէ պէ քլէեեեիմտէ, սիզ պանա կէ-
 լինիզ, վէ եախօտ, սիզ քէնտինիզ
 պիր մահէլլ պէեան իտինիգտէ, պէն
 քէնտիմ կէլիպ սիզի պուլաեըմտա
 սիզին իլէ գօնուշալըմ - » տէտի ի-
 տիմ, հալպուքի, սիզ քէնտի իամ
 ու մահէլլի իգամէթ ինիզի խապէր
 վիրմէք իսթէմէտի իտինիզ:

— Էվվէթ, տօղրու տուր, վէ հաթթ-

թա հիւրմէթլու էֆէնտի, պէն իամ
 ու մահէլլի իգամէթ իմի պիլաիրմէք
 իսթէմէտիկիմտէ, սիզպէ արգամտան
 գանդի թարաֆա կիթտիկիմի գօլ-
 լամաեա պաշլատը իտինիզ. վէ պէն-
 տէ, կէօղիւմիւն ուճուլլա պագա-
 ըագ, սիզին պու Ֆիլլինիզին ֆար-
 գընա վարտը իտիմ, վէ խայլիճէտէ
 սիզի տօլաշալըթարգտան սօնրա,
 ազըպէթ քեար պիր արալըգ սիվի-
 շէրէք, քէնտիմի Գօլպէր կէչիտի-
 նէ աթտը իտիմ, Հէր նէ հալ իտէ,
 իշթէ կիճէ կէչտի, վէ պէնտէ տիւ-
 շիւնէճէ կիմի տիւշիւնտիմ . . . շիմ-
 տի, սիզին միւրատընը՞ չէ տիր . . .
 անը սէօյլէեիինիզ պագալըմ:

— Պու կիճէ տիւշիւնտիւնիւզ էմ-
 մա . . . նէ՞ տիւշիւնտիւնիւզ:

— Պանա սէօյլէտիկինիզին իւզէ-
 ըինէ տիւշիւնիւպ միւթալաա իյլէ-
 տիմ:

— ժէնէրալ Բօլան հագգընտա
 տէրքեար օլան նուֆուզ ու թէէսսի-
 ըրիմ իւզէրինէ մի տիւշիւնտիւնիւզ:

— էօյլէ՞ եա, էօյլէ՞ եա:

— Բէք ալէա, լաքին, նէեէ՞ գա-
 ըար վիրտինիզ:

— Սնը սէօյլէեեմէմ:

— Բէք ալէա, լաքին, նիհայէթ
 պուլաեա կէլիշինիզ, պէ իմ ժէնէ-
 ըալ Բօլան իլէ օլան տօսթլուղու-
 մու պիլմէքիկինիգտէն նէշէթ իթ-
 միշ օլմալը տըր, էօյլէ տէկիլմի:

— Հայտէ Ֆարզ իտէլիմ քի էօյլէ
 տիր:

— Տիմէք տիր քի, եա տօղրուտան
 վէ եատա տօլաեըտան, ժէնէրալ
 Բօլան իլէ պիր միւնասիպէթ ինիզ

պուլունմագտա օլմալը տըր , էօյլէ տէկ'ի մի :

—Պագ սանտերնըղ , էֆէնտի , բէք էօյլէ տէրինլէրէ տալմաեալըմտա , աչըգ պիր լազըրտըր իտէլիմ սիզ պէնի պուրաեա . պիր նիյեէթի մախսուսէ իչին տավէթ իթտի իտինիզ . . . վէ պէնտէ մահգա մէզքիւր նիյեէթէ մէպնի կէլիլիլիմ տիր . իմտի , ասըլ միւրատըրնըղ հէրնէ իսէ , նէ՞ լուղըմ տըր էօյլէ սալամպաճըլը լազըրտըր , սատէճէ անը սէօյլէ երինիզքի . . . պէնտէ , լազըմ կէլէն ճէվապը վիրիպ պիթիթէրիմ :

—Մատամ քի , ասըլ միւրատըր անլամագ իսթէեօրսունուզ բէք ալէա , էօյլէ իսէ պէնտէ , էսատը մատտէեի պէեան իտէեիմ :

—Բէք ալէա պէեան իտինիզ պաշալըմ :

—Էֆէնտի . . . պէնիմ սիննիմ քեմալէ իրմիշ տիր , վէպէն ինսան սարաֆըր օլմուշումտուր , պիր ատէմին լէհճէսինտէն զալպինի կէօրէպիլիթիմ . վէ հաթթա օլ խուսուստա բէք ալ տէֆա եանըլըրըմ տիսէմ ճայիզ տիր :

—Զօգ իեի , լարին , շիմտի պէնիմ լէհճէմտէն նէ՞ անլամագտասը նըղ պագալըմ . . . :

—Սիլին լէհճէնիզտէն տիւշարը շիւրհէ օլմագտաեըմ :

—Գանդի խուսուստա շիւրհէեէ զահիպ օլմագտասընըղ :

—Քէնտի գատը ու հայսիյեէթի ինիզ հագըլնտա :

—Աճապա , ինսանիյեէթիմ , ախլազըր համիտ : մ հագըլնտա մը տի-

մէք իսթէեօրսունուզ :

—Էվվէթ , էվվէթ :

—Մատօր էֆէնտի , պու սէօյլէ-եիլինիզտէն տալաեը իպրազը թէէսսիւֆ իտէրիմ , շիւնքի , պատիի շէրէֆիմ օլաճագ պիր սուրէթտէ տէկիլտիր . վէ էկէրչի , պէնի պուրաեա , պու եօլտա պիր լիսան իսթիմալի իչին տալէթ իթմիշ իսէնիզ . . . :

—Շիմտի մէզքիւր շիւրհէմիթաստիգ իտէճէքսինիզ տիր . վէ պէնտէ օլվազըլթ պիւթիւն պիւթիւն աչըգ սուրէթտէ պէեանը էֆքեար իտէճէկիմ տիր . վէ իլթէ , սիզինտէ քիւլլի մէնֆաաթընըղ , իթիմաա իտինիզ պանա քի , օլվազըլթ անլաշըլաճագ տըր :

—Բէք ալէա , իմտի սէօյլէ եէճէկի-նիզ հէրնէ իսէ , աշիքեար սէօյլէմէք-լիկինիզ իչին , նէ՞ եարմագըլըմ իգթիզա իթմէքտէ տիր :

—Պաշգա պիր շէյ իգթիզա իթմէեիպ , անճագ օլտիւն ագշամ քի Ռիօլի սօգալը քէմէրլէլի ալթընտա , մէրգում տօսթունուզ իլէ պէյնինիզտէ հէրնէ միւքեալէմէ քի կէշտի իսէ , լուղէթ պէլուղէթ , շիմտի պանա սէօյլէմէքլիկինիզ իգթիզա իթմէքտէ տիր :

—Մատօր էֆէնտի . . . սիզ պու-նու պանա , ճիտտի օլարագ մը սէօյլէեօրսունուզ , եօգսա պիր լաթի-ֆէ՞ թարզընտա մը :

—Տիմէք տիրքի , մէզքիւր միւքեալէմէնիզի սէօյլէեէմէեէճէքսի-նիզ տիր , էօյլէ՞ մի :

—Էֆէնտի , էկէր պունու , սայիր պիր ատէմ սէօյլէմիշ օլսա իտի , օլ

գատար թէաճճիւպ իթմէզ իտիմ, հալպուքի սիզին սիննինիզտէ, թէճ-
րիւպէքեար պիր ատէմ լիսանըն-
տան իչիթտիկիմ իչին, զիեատէսյ-
լէ թէաճճիւպ իտէրիմ, զիրա, բէք
ալէա պիլիրսինիզ քի, հէր ատէմին
քէնտինէ մախսուս օլարագ, բէք
մուգատտէս էսրարլարը օլապիլիւր,
էօյլէ տէկիլմի:

—Վագաատա էօյլէ տիր, բէք-
տէ տօզրու տուր, - տէտիքտէն, վէ
պիրազտա տիւլիւնտիւքտէն սօնրա
մաժօր, թէքրարէն քէլամէ ազազ
պիրլէ, - պագսանանընըզ, ֆարզ
իտէլիմ քի (սէօյլէեէճէկիմ, հէր նէ
գատար սըրֆ սահիհիք իսէտէ,
սիզի ինանմագլըզա մէճպուր իթ-
մէքիլք նիյեթիինտէ պուլունմատը-
զըմը պէեան իչին, «ֆարզ իտէլիմ
քի» տիեէրէք սէօյլէեօրում) էվվէթ,
ֆարզ իտէլիմ քի... պէն ժէնէրալ
Րօլանըն, էն զիեատէ սատըզ վէ նէ-
տիմ տօսթլարընտան պիրի օլմուչ
օլաեըմ, վէ մէրզումոա ասլա սէօ-
զիւմտէն չըգմազ, վէ օթուզ սէնէ-
լիք տօսթլուզումուգա հիւրմէթէն,
հագգըմոա քէմալի հիւրմէթ վէ ա-
լէլ խուսուս էմնիյեթիտէ տէրքեար
պուլունմուչ օլուոն... էօյլէ պիր
տօսթլուզ քի, - տէտի իլավէթէն
մաժօր տիգգաթ իւզրէ Տէլմարըն
եհիզիւնէ պագարագ, վէ չու աթի-
տէքի, - էօյլէ պիր տօսթլուզ քի,
հէր վագըթ տա միւտահէնէ տէնարի
վէ պէրի պուլունմուչ, վէ չօգ տէ-
ֆատա, ժէնէրալ Րօլան, սէօյլէտիր-
լէրիմէ հագգ վիրիպ գապուլ իտէ-
րէք, մէնֆատաթ ու մուհասսէնաթը-

նըտա կէօրմիւչ օլուոն... վէ հաթ-
թա, կէնճլիքտէ իչլէմիչ օլտուզու
պագը խէթալարընըտա թանընպ
իսլահը նէֆս իթմիչ պուլունսուոն.
... էվվէթ... ժէնէրալ Րօլանըն,
քէնտի հագգըմոա պու մէրթէպէ
հիւրմէթ ու էմնիյեթի, վէ պէնիմ-
տէ անըն իւզէրինտէ պիր նուֆուզ
ու թէէսսիրիմին ճարի պուլունտու-
զունու գապուլ իտիպ, իսքեաթ օ-
լաճագ օլուր իսէնիզ, իչթէ արթըզ օլ
վագըթ, տիւն ագչամքի, Րիվօլի սօ-
գաղընտա, քէնտի արգատաչընըզ
իլէ իթտիկինիզ լագըրտըլարը, եանի
էսրար իսմի վիրմէքտէ օլտուզունուզ
միւքեալէմէեի, քեամիլէն պէեան
իթմէքիլէ սէօզ վիրի՞րմիսինիզ» լու-
ղէթլէրինի, բէք թէէսսիրլի պիր սու-
րէթտէ սէօյլէեէրէք:

—էֆէնտի, չիմտի տէր խաթըր
իթմէքտէեիմ քի, - տէտի Տէլմար,
կիթտիքճէ մէզքիւր էմնիյեթիսիզլի-
կինին արթմագտա օլմասընը իմա ի-
տէր պիր թէլաֆֆուլիւզրէ սէօյլէ-
եէրէք,- էվվէթ, չիմտի տէր խաթըր
իթմէքտէեիմ քի, տիւն ագչամ պէն,
օլ տօսթոււմ իլէ գօնուչարագ կէ-
զինմէքտէ իքէն, պիրիսիտէ տայի-
մա պիզիմարգամըզտան տօլաչարագ
լագըրտըմըզ գուլագ վիրիպտէ տիյ-
նէմէկէ չալըչմագտա տըր տէյի,
չիւբտէ իյլէմէքտէ իտիք, վէ հաթ-
թա, կէրչի չօգ տէֆատա, արգամը-
զա տէօնիւպ տէօնիւպ պագտըզ ի-
սէտէ, քիմսէեի կէօրէմէտիյտիք...
չիւնքի, մէզքիւր քէմէրլէրին գալըն-
լըզը, օլ եօլտա ատամ գօլլաեըպտա
լագըրտը տիյնէմէք իսթէեէն վու-

գուժնուլարա , բէք պիւլուք պիր
գօլալլըգ վիրմէքտէ իտի :

— Էկէրչի պէն իսթէտիկիմի պիւ-
մէքտէ օլսա իտիմ , շիմտի սիղտէն
սիւալ իթմէքլիկէ մէճպուր օլմազ
իտիմ . . . վէ պուճտանտա գաթի-
նազար , հէմ մէնֆուրումտուր , պէն
պէօյլէ շիւբհէլի վէ գարալը լազըր-
տըլարտան հօշլանմամ , վէ հէմտէ ,
զաթէն գարշըմտա պուլունանըն նա-
ւը գուրնազըն պիրի օլտուղունու
բէք ալէա կէօրմէքտէեիմ :

— Տօղրուսու , էֆէնտի , սիզ բէք
թէվէքէլլի պիր զաթա պէնզէմէք-
տէսինիզ :

— Պու սէօյլէտիկինիզ բէքտէ եան-
լըշ տէկիլտիր . . . նիհայէթ , սիզէ
տիւզճէ շունու սէօյլէմէք իսթէրիմ
քի , լաքին , իեի տիգգաթ իտինիզ
պու սէօյլէեէճէքլէրիմէ , «գօրգա-
լըմքի , սիզին նիյեթիինիզ , ֆէնա
վէ թէհլիթէ տավէթ իտիճի պիր հա-
րէքէթտէ պուլունմազըգ , շիւրիւք
պիր տալա պասմազըգ օլմալըտըր . .

— Էֆէնտի . . .

— Պըրագընըգ քի սէօյլէեէճէկիմի
պիթիրէեիմ . լաքին , սիզտէ շունու
պիլմէլիսինիզքի , նիյեթի ֆասիտէ-
նիզ հէր նէտէ եարմազըգ օլսա , նէ-
թիճէսի , սիզին քէնտինիզ իչին բէք
ֆէնա օլաճագ տըր . . . Պու սէօյ-
լէտիկիմէ զիեատէճէ էհէմմիյեթ
վիրիպ , վէ պիր իեիճէ տիւշիւնմէ-
լիսինիզ , վէ եարաճաղընըգ հէր նէ-
տէ իսէ , եա սօնունու տիւշիւնմէք-
սիզին , անճագ էլէմպախշ , հազըլը
վէ նամուսա տալիր պիր հիսսիյեթ-
տան թահրիք օլունարսուգ , ճիւրաթ

իտէճէքսինիզ տիրքի . . . էկէր էօյ-
լէ իսէ , պէնտէ շիմտիտէն , էօյլէ պիր
նիյեթի մուզիրրէտէն վազ կէչտի-
կինիզ , վէ էլինիզտէնտէ կէլէպիլէն
ինսանիյեթճէ պիր թարիգ թութ-
մազըլըա բուլի մուվաֆագաթ իպ-
րազ իյլէտիկինիզ թագտիրտէ , հէր
ճիհէթլէ սիզի մէմնուն իթմէքլիկի
թէահհիւտ իտէպիլիրիմ . . . վէտէ
եախօտ , մազսէտինիզ , բարա գօ-
բարմազըգ իչին , ալչագճա պիր
մէպէքէ սիւլուք իթմէքլիք օլմալը
տըրքի . . . արթըգ օլվագըթտա . . .

— Օլ վագըթ նէ՞ օլապիլէճէքտիր :

— Արթըգ օլ վագըթ , ալչագըլըա
գարշըլըգ . հէր նէտէ քի եարըմազ-
լըգ իգթիզա իտէր իսէ , քեամիլէն
իճրա իտիլէճէկինի , իշթէ շիմտիտէն
սիզէ խապէր վիրիրիմ :

— Մաթօր էֆէնտի , - տէտի Տէլ-
մար իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւշ ի-
լէ սէօյլէեէրէք , զանն իտէրիմքի ,
պու պէեանաթընըգ պիրազ լասթիգ .
լիճէ տիր , ֆիքը ու նիյեթիինիզի , բէք
աշիքեար սուրէթտէ անլատամա-
մազ տասընը տըր :

— Պէլքիտէ էօյլէ տիր . լաքին ,
սիզէ թէքրարէն սէօյլէրիմքի , է-
կէրչի ինսանճա վէ վիճտան իւզրէ ,
վէ ազըլանէ վէ պիր հիոապ թահ-
թընտա օլարագ հարէքէթ իթմէք
իսթէր իսէնիզ , ֆիքը ու նիյեթի-
նիզի , սաֆճա պանա ալմալը , վէ պէ-
նիմ նասիհաթըմը տիյնէմէլիսինիզ .
վէ պէնտէ , սիզէ եէմինլէր իտէրէք
սէօզ վիրիրիմքի , իւմիտինիզ հէր
նէ իսէ նայիլ օլտուգտան պաշգա ,
հաթթա , տահատա զիեատէսինէ

նայիլ օլաճապ սընըդ տրր, պունա. տա պէօյլէճէ ինանմագլըղընըդ ճա յիդ տիր, - տէտի իլավէթէն մաժօր զայէթլէ էհէմիյեթլի պիր սէօյլէ եիշիլէ, - էվլէթ, սիդ պանա իթէմատ իյլէմէլիսինիդ. զիրա, շունու պիլմէլիսինիդ քի, ագլլանէ վէ ճէօմէրտանէ սուրէթտէ մէյտանէ կէլէն պիր հիսսիյեթա գարչըլըգ լաեըգ օլան հարէքէթի իպրազ իտէնին, տայիմա ֆայիտէլի չըգաճաղընտա շիւբհէ ճայիդ տէկիլտիր:

Մաժօր Մօրիսին պու լագըրտըլարը, կէրչի Տէլմար իւղէրինտէ պիւյիւք պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիրտի իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տուխի, մէրգուժ տէրին պիր թէֆէքքիւբէ տալորգտան, վէ իաթըրընա պիրտէն պիրէ պիր շէյ կէլտիկի կիպի սարսըլորգտան սօնրա, պիր թա.րաֆա շէքիլէրէք, քէնտու քէնտույէտէ, - իեի էմմա, արթըգ օլամազ, զիրա, իշ իշտէն կէչմիշ տիր, սէօզ վիրմիշիմ տիր... արթըգ շիւտի տիկէրինին բէնչէսինտէ պուլունմագտանըմ. լաքին, աճապա պու մաժօր, նասըլ օլուպտա պէնիմ նիյեթիմէ վտղըֆ օլապիլմիշ տիր... Հէր նէ հալ իսէ, իեի քի, գալգըպ պուրաեա կէլմիշիմ տիր... հիշ տէկիլ իսէ, պիր ճիհէթլէ քեարլը չըգմըջ օլտուժ, նիյեթիմիդին ֆէհմին տէ օլտուզ լարընը անլամըջ պուլունտուժ... վէ պինաէն ալէյհ, տիմէք տիր քի, եարաճաղըմը թէէլիսիր իթմէեիպ, հէմ պիր սատթ էվլէլ եարմալըեժմ, վէ հէմտէ զայէթլէ զայրէթ իւզքէ պուլունմալըեժմ:

— Էյ ճանըմ, - տէտի մաժօր, հալէա տէրեայի թէֆէքքիւբտէ պուլունան Տէլմարըն հալինէ զիեատէսիյլէ տիգգաթ իտէրէք, - նէ տէրսինիդ, պիր շէեէ գարար վիրտինիզ մի:

— Էվլէթ, էֆէնտի, - տէտի օլքիւսթախ տէլիդանլը զուրուրու պիր սէօյլէեիշիլէ, - քէնտի պիւտիկիմի վէ քէնտի իսթէտիկիմի եարմագլըգա գարար վիրմիշիմ տիր:

— Վէ պէնտէ, վուգուա կէլէճէք օլան հէր նէվի ալչագլըղը մէննէ, քէզալիք, քէնտիմէ գարար վիրմիշիմ տիր. լաքին էֆէնտի, շունու տա պիլմէլիսինիդ քի, պէն սիլտէն չօգ զիեատէ իտտաաճը վէ սէպաթու մէթանէթ սահիպի պիր տտէմիմ:

— Նէ տիմէք իսթէեօրսունուզ, եօգսա պէնի պիր տօլապաժը տիւշիւրմիւշիւնիւզ տիւր, - տէյի պաղրոր Տէլմար, - եօգսա պէնի պուրաեա, պիր տուղալաժը պրազմագիչին չաղըմըջսընըզ արը...:

Պիրտէ պու սրատա, պէսլէմէ գատըն պիր թէլալա օտատան իշէրի կիրէրէք:

— Էֆէնտի... Ժէնէրալ օլան կէլտի, շիմտի, մուլլագա սիպի կէօրմէք իսթէմէքտէ տիր... - տէտի:

Ժէնէրալըն օլ անտէ կէլմէտի մաժօրա հատտէն զիեատէ զարիպ վէ մէկմուլին խարիճ ինտէ կէօրիւնտիւկիւնտէն, կէրչի տիւչարը հէյպէթ օլարազ, նէ եարաճաղընը պիր տրալըգ շաչըրտը իսէտէ, Տէլմար ֆէհմինտէ օլամաթը Պունուն իւղէրինէ մաժօր հէման գօշուպ քէնտի եա-

Թագ օտասընա աչքլան գարուեու աչար, վէ զայթթլէ հաքիմանէ պիր սէօյլէեիչ իլէ Տէլմարա խիթապէն, - էֆէնտի, կէլինիզ, պուրաեա կիրինիզ... հայտէեիինիզ, չարսւգ... - տէտի :

—Ա՛, պուսա աճայիպ պիր հալ, - տէյի ճէվապ վիրտի Տէլմար իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւշ իլէ կիւլէրէք, - մէկէրչի օրաեա կիրմէք իկէ մէճպուրմուեու, մէկէրչի պէն սիզին էմրինիզէ իթաաթա պօրճլումուեու :

—Էվվէթ, մէճպուրմունսզ... էմր իտիեօրում սիզէ... կիրինիզ իչէրի... - տէտի թէքրարէն մաթօր :

Տէլմար, տէրհալ էթրաֆա պիր կէօզ կէզտիրտի քաէն, վէ աննընրտա Եվուշտուրտուգաան սօնրա, պիր սուրէթի թէվազուանէտէ պաչընը էկէրէք, - բէք ալէա, թէչէքքիւր իաէրիմ, էֆէնտի, պու էմրինիզաէն տօլաեը, վէ իլթէ իթաաթ տախի իտիեօրում, - տէտի :

Վէ ֆիլվազըտա իթաաթ պիրլէ, մէզքիւր օտատան իչէրի կիրտի, վէ մաթօր գարուեու գարաեըպ քիլիթլէտի, վէ ժէնէրալը գարչըլամաեա կիրթտի. վէ ժէնէրալտա մէրգուսու կէօրիւր կէօրմէզ, պիր իզթիրապը տերուն իւզրէ պաղըրտարազ, - պու կիճէ սէնի պէքլէտիմ, կէլմէտին, պէն իսէ, սէնտէն եէնի պիր տօթլուգ աահա թալէպ իտէճէք իտիմ... - տէտի :

—Սէօյլէ... սէօյլէ... պազաեըմ նէ՛ իմիչ, - տէտի մաթօր :

—Էվվէլա, շու մատամ ժիւլիէնէ

ըէճա իյլէտէ, հէման շիմտի նէրէտէ իսէ կէլիր, պիր գատըն կէլիպ սէնի սիւալ իտէճէք տիր, կէլաիկինտէ գապուլ իտիպ, իչէրի կէթիրսին, - տէտի ժէնէրալ :

—Պէնի՛մր սիւալ իտէճէք տիր... - տէտի մաթօր :

—Էվվէթ, տօթլում, սէնին իսմինի վիրէճէք տիր, - տէյի ճէվապ վիրտի գօնթ Բօլան աննընըն թէրլէրինի սիլէրէք, վէ պիր թէլաչաաա էօթէեէ պերուեէ կիրտիպ կէլէրէք :

Պու հէնկեամաէ, մաթօրտա կիրտիպ պէսլմէսինի չաղըրտը, վէ մէրգուսէեէ,

—Շիմտի պիր գատըն կէլիպտէ պէնի սօրտուղունտա, իչէրիեէ գապուլ իլէ, սալօնտա պէքլէմէսինի ըէճա իտէսինիզ, - տէյի թէնպիհ իյլէտիքտէն սօնրա, ժէնէրալըն եանընա ալտէթ իթտի :

Ժէնէրալ քէլամէ աղազ պիրլէ,

—Շիմտի պէնի տիյնէ, Մօրիս, - տէտի, - տիւն ազչամ մատամ տը Պուրկէօյաէն պիր մէքթուպ ալարմ... ա՛լ օզ ու շունու :

Մաթօր տիւչարը թէաճճիւպ օլարազ, մէզքիւր մէքթուպու օգուտու, վէ մաէլինի անլատըգտան սօնրա,

—Մութլազա միւհիմ պիր մատտէտէն տօլաեը սէնինլէ կէօրիւչմէք իսթէմէքաէ օլմալը տըր, - տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում թէքրարէն մէքթուպու ժէնէրալա իեատէ իտէրէք, - էկէրչի բէք աղըր պիր մէնէլէտէն տօլաեը, մէճպուր օլմուշ օլմասա իտի, մատամ տը Պուրկէօյ

սանա պիր մէքթուպ եազըպ վէ պէօյ-
լէ պիր թէքլիֆէ ճէսարէթ իթմէզ
իտի . լաքին , աճապա մատտէ՞ նէ
տիր , սէնին շիւբհէ՞ն նէտէ տիր :

— Հիչ պիր մանէա վիրէմէեօրում .
... սէպէպ նէ օլտուղունու պիր
տիրըլիւ տիւշիւնիւպ անլաեամա-
եօրում . . . վէ դարիպ եէրի շուրասը
տըր քի , թէքլիֆինի րէտա իթմէք-
տէ օլամազ . . . վա՛հ , պիչարէ վէ
պէտպա՛խթ գատըն , վա՛հ . . . մէր-
գումէ իլէ կէօրիւլմէք իչին , սայիր
հիչ պիր մահէլլէ գարար վիրէմէ-
տիմ , չիւնքի , պէն էվլէնտիքտէն
սօնրա , արթըգ պիր տահա խարիճ-
տէն գարըլար իլէ կէօրիւլիւլէպի-
լէճէք օլան խանէլէրտէն հիչ պի-
րինէ գատէմ պասմամըշըմ տըր . վէ
պինաէն ալէյհ , Փարիսէ եազըն պիր
մահէլլտէ , պուրասընտան զիեատէ
միւնասիպ պիր եէր տիւշիւնէմէտիմ .
վէ սէնին իսէ պէնտէն , պու տօսթ-
լուղու տախի տիրիղ իթմէեէճէկի-
նէ էմնիյեթի քեամիլէմ պուլուն-
աուղունտան , հալիյլէ պուրասընա
գարար վիրէրէք , մէզպուրէեէ սէ-
նին խամնի վէ պուրասընը եազըպ
պիրտիրտիմ , վէ մէրգումէնին տի-
չարը չըգ ապիլմէսինէ զիեատէճէ
միւնասէպէթ ալըր միւլահազասըյ-
լա , էօյլէտէն սաաթ տէօրտէ գա-
տար կէլմէսինի իխթար իյլէտիմ ,
վէ քէյֆիյեթիտէ սանա խապէր
վիրէեբիմտէ , էվլէլինտէն մալիւմա-
թըն օլտուն իչին , պու կիճէ սապա-
հա գատարտա սէնի պէքլէտիմ , վէ
կէլաիկինի կէօրտիւքտէ , արթըգ
իւմիտի քէսէրէք , սապահա գար-

չը սաաթ տէօրթտէ , կէրչի եաթ-
տըմ իսէտէ , պու ճիւմէ իլէ տա-
խի , պէլքի եինէ կէլիր իսէն , պէնի
ուեանտըրըպ խապէր վիրտին տէյի
Ռիէթրիեէտէ թէնպիհ իյլէտիմ . Պու
սապահ սաաթ տօգուգոա գալգ-
տըմ , վէ եինէ կէլմէտիկինտէն , պէլ-
քի պուրատա տախի պուլունմազ-
սընաա , մատամ տը Պուրկէօյ կէլտի-
կինտէ , թէհի տէսթ կէրի տէօնմէք-
լիկէ մէճպուր օլուր վէսվէսէսինէ
մէպնի , պէսլէմէն մատամ ժվլիէ-
նէ խապէր վիրմէքլիկէ , վէ քէնտիմ-
տէ պուրատա պէքլէմէքլիկէ գա-
րար վիրտիմ . . . Վէ թամամ պուրա .
եա կէլմէք իւզրէ իքէն , պիրտէ ,
խարիճիյեէ միւսթէչարը կէլէրէք ,
իթալեաեա սէֆարէթիմէ տայիր
միւսթաճէ էվրազ լար կէթիւրմէսի՞ն
մի . պիթթապի արթըգ էօյլէ պիր գա-
թը գապուլ իթմէմէքլիք միւմքին օ-
լամաեաճազընտան , հալիյլէ պիրաղ
կիճիքմէքլիկիմ լազըմ կէլտի . հալ
պու քի , վագըթ կէչէրտէ , մէրգու-
մէ պէնտէն էվվէլ կէլիր վէ քիմսէեի
պուլամազ էնտիչէսիտէ , գալպիմի
իսթիլա իյլէմէքտէ իտի . հէր նէ հալ
իսէ , մէրգում կիտէր կիթմէզ եօլա
չըգարագ , իշթէ գօշուպ կէլտիմ . . .

Ժէնէրալ հէնուղ լագըրտըսընը
պիթիւրմէմըչ իքէն , պիրտէ մատամ
ժիւլիէն կէլէրէք , մաթօրա խիթա-
պէն ,

— Էֆէնտի , օլ սէօյլէաիկինիղ գա-
տըն կէլտի , - տէտի :

— Էյ տօսթում , պէն իչէրի կի-
տէեբիմտէ , սիղ կէօրիւլիւնիւլգ Փա-
գաթ , եինէ սօնունտա , պէնի կէօր-

մէքսիզին կիթմէնէսին, - տէտի մա-
ժօր, Տէլմարը գաբաթմըջ օլտուղու
քէնտի եաթագ օտասընա կէչէրէք:

—Մաաշալլահ, հիչ սէնի կէօր-
մէքսիզին կիտէրմիեիմ, - տէտի ժէ-
նէրալ:

—Չիւնքի, պէնիմ տախի սանա
սէօլլէեէճէկիմ վար տըր, - տէտի
Մօրիս:

Պատէհու մէրգում, քէնտի պէս-
լէմէսի մատամ ժիւլիէնէ խիթապէն,

—Պու գատըն պուրատան կի-
տինճէեէ գատար, սագըն իչէրիեէ
քիմսէեի գապուլ իթմէեէսինիզ, էմ-
մա հիչ պիր քիմսէեի, անլատընը՞զ
մը... - տէտի մէրգում:

—Օլպապտէ ապա էլէմ իւզրէ
օլմաեընըզ, էֆէնտի, - տէ յի ճէ-
վապ վիրտի մէզպուրէ:

—Շիմտի սէօլլէեիինիզ մէզպուրէ
գատընատա, պուրաեա պուեուր-
սուն... - տէտի Մօրիս:

—Մօրիս, - տէտի ժէնէրալ էլէմ-
նաք պիր սէօլլէեիչ իւզրէ, - եիկիր-
մի սէնէտէն սօնրա, մէզպուրէնին
պէնիմ իլէ պէօլլէ մախֆիճէ կէօ.
րիւչմէք իսթէմէսինտէ, օ՞ֆ, միւ-
ճէրրէա պատիի տէհչէթ օլաճագ պիր
հալ պուլունմագտա օլմալը տըր...

Մաժօր Մօրիս, մէրգումուն էլի-
նի թութուպ սըգտըգտան սօնրա,
քէնտի եաթագ օտասընա կիրտի:

Ճիւզիճէ սօնրատա, իխթիեարէ
գատըն, մատամ տը Պուրկէօեիւ ա-
լլպ, ժէնէրալ Ռօլանըն պուլունսու-
ղու սալօնա կէօթիւրտիւ:

31.

Մատամ տը Ռօլանկէօյ, նասըլքի
մալիւմտուր, եէվմի մէզպուրտէն
եիկիրմի սէնէտէն զիեատէ էվվէլ,
քէնտի կէնճիք վէ քէնտի կիւզէլ-
լիկինին էն բարլադ վազթլէրինտէ,
խայլի վազըթլաբ ըրզ ու նամու-
սուլլա եաշաեըպ, հիչ պիր խէթա
լէքէսիլլէ լէքէլէնմիչ տէկիլ իքէն.
... պիր կիւն, հէր նասըլ իսէ, ճէ-
հալէթ իտիպ, պիւլիւք պիր խէթա-
աա պուլունաբադ, ժէնէրալ Ռօլանըն
հէնուզ գօլօնէլլիք ըիւթպէսինտէ
պուլունսուղու զէմանըէրտէ, մէր-
գումուն գօնաղընա կիթմիչ իտի...
վէ, սայքի մէզքիւր խէթատա պու-
լունսուղտան սօնրա, անինտէ քէն-
տի խէթասընը թանըմըջ վէ նէտա-
մէթ կէթիւրէրէք, թէօվպէքեար օլ-
մուչ իտի...:

Քէզալիք, եիկիրմի սէնէտէն զի-
եատէ էվվէլ, գօլօնէլ Ռօլան, զա-
յէթլէ կէնճ, վէ սիւպէր վէ բարլադ
պիրտէլիգանը օլուպ, քէնտուլի պիւ-
թիւն պիւթիւն զէվգ ու սէֆաեա
վիրմիչ օլտուղունտան, վէ, նէ քէն-
տուլլէ կէօնիւլ վիրէն գարըլարըն
նամուսըլարընը էսիրկէմէքտէ, վէ նի-
ֆագ ու շիգագըլարընը մուճիպ օլ-
տուղու զէվճ վէ զէվճէլէրին կէօզ
եաշլարընը տիւչիւնիւպ աճըմագտէ,
վէ նէտէ պաղը գարըլարըն ճէհա-
լէթ ալէամէթի օլաբագ, գալպլէ-
րինտէ կիւլիճէ հիսս իլլէմէքտէ օլ-
տուղլարը խալիսանէ պիր հիսսիյ-
եաթը աճըմագտա պուլունմատը-
ղընտան, անճագ վէ անճագ, կիւն

եհնի, վէ զէֆզ ու սէֆա եհնի, տի-
 եերէք, քէնտի ճիւղալիւնէ պագ-
 մագտա իտի. վէ հաթթա, մերգում-
 ճա, օլ հէնկեամքրտէ, վիճտան ու
 դիմմէթ տէնիլէն շէեին հիշ պիր է-
 հէմիյեթի վէ մանէասր պուլուն-
 մատըղընտան, մատամ տը Պուր-
 կէօյ իլէ թա պուլունու պ կէօրիւշ-
 տիւկիւնտէն, քէնտիսինն մէզքիւր
 տէհէթէնիլիզ վիճտանսըղըղընը,
 հօվարտալըղընը վէ թապիաթընը,
 ալըգտան ալըղա սէօյլէեի պ ան-
 լաթթարընը իտի. վէ իշթէ օլ պէտ-
 պախթ գատընընտա ճէվր ու ճէֆա-
 սը, թա օլ կիւնտէն պաշլաեարագ,
 եալընըզ պիր կիւն վէ պ'ր սաաթ-
 տա, վէ եալընըզ պիր տէֆա իշթէ-
 սիկի խէթանըն ճէզա վէ էճրիւնի
 եիկիրմի սէնէտէն զիեատէ տիր, հէր
 կիւն թէհամիլ իտի պ շէքմէքտէ
 իտի :

Պուրլար, էվվէթ, արատան եի-
 կիրմի սէնէտէն զիեատէ կէչմիշ օ-
 լու պ, վէ իքիսինն տախի սաշլարը
 աղարտըգտան սօնրա, եէվմի մէզ-
 պուրտէ, գարըն պէ գարըն կէլէ-
 ըէք կէօրիւշմէքտէ իտիլէր, վէ ի-
 քիսի տախի, պիրէր ճիհէթլէ թէօվ-
 պէքեար օլարագ, քէնտի աղաշխա-
 րանըլարընը շէքմէքտէ իտիլէր. շէօյ
 լէքի, մատամ տը Պուրկէօյ, ինտաֆ-
 սըզ սուրէթտէ ճէվր ու ճէֆալէր
 շէքմէքտէ օլու պ, վէ ժէնէրալ Բօ-
 լան տախի, քիւլի սէֆիհլիք վէ հօ-
 վարտալըգտան քեամիլէն Փարիղ
 կէլէրէք, անճագ քէնտի Փամիլեա-
 սընը սէվմէքտէ, վէ անճագ Փա-
 միլեասը հագգընտա տէրքեար պու-

լունան վաղալիֆի մուգատտէսէսի-
 նի քեամիլէն թանըբը պ, իֆա իյ-
 լէմէքտէ իտի :

Հէր նէ գատար, արատան պու-
 գատար ուզուն պիր միւտտէթ կէչ-
 միշ իտի իսէտէ, պու տէֆա, եանի
 եիկիրմի սէնէտէն զիեատէ սօնրա,
 իքիսի տէֆա օլարագ, գարըն պէ
 գարըն կէլմիշ օլտուգլարը թագ-
 տիրտէ տախի, թապիաթտէ պու-
 լունան աճայի պ պիր ֆաթալիթէ
 իգթիգասընճա, իքիսի տախի պիր
 պիրինտէն հիճա պ իթմէքտէ օլու պ,
 վէ պիր իգթիրապը տէրուն վէ էն-
 տիշէ իւզրէ պուլունմագտէ օլտուգ-
 լարընտան, տիհանլարընը ալըպտա
 պիր շէյ սէօյլէեմէքսիղին, խայլի
 վագըթ, կէօղէրի էօնիւնէ պագա-
 րագ, քէմալի սիւքիւթ իւզրէ սուր-
 տուլար :

Ագըպէթքեար, ժէնէրալ Բօլան
 քէլամէ աղազ պիրլէ, վէ թէհաս-
 սիւրլիւ պիր սէօյլէեիշ իլէ, մատամ
 տը Պուրկէօնէ խիթապէն, - Ա՛հ...
 մատամ... հիշ մէէմուլ իթմէզ ի-
 տիմքի, պու գատար սէնէլէրտէն
 սօնրա... - տէր աիմէզ, մերգու-
 մէ տախի գարընըրգ :

— Լութֆ իտինիլ, էֆէնտի, - տէ-
 տի հարարէթլի պիր սէօյլէեիշ իլէ,
 վէ մերգումուն լաֆընը քէսէրէք,
 - կէչմիշ զէմանլէրի պէր թարաֆա
 իտէլիմտէ... շու շիմտիքի պու-
 լունտուղումուզ վագըթտան պահս
 իտէլիմ... զիրա, բէք թէհտիտամիզ
 պիր հալտէ պուլունմագ տա տըր... :

— Մատամ, սիղին թավր ու հա-
 րէքթիինիղտէնտէ անլաշըլմագտա-

տըր քի, բէք էլէմնաք պիր հալ-տէ պուլունմագտաւընըղ . . . վէ պի-նաէն ալէյհ, պանատա պիւլիւք մէրագ վէ վէսվէսէ վիրմէքտէսինիզ . . . պու ճիւմլէ իլէ տախի, մատամ, տէրտինիզ հէր նէտէ օլսա, էլիմ-տէն վէ տիլիմտէն կէլէն տէրման ու մուսվէնէթէ, քէմալի խալիսէթ իւզրէ հազըր պուլունտուղումա, շիմ-տիտէն էմին օլպալիլիրսինիզ, - տէ-յի ճէվապ վիրտի ժէնէրալ :

— Էֆէնտի, էկէրչի, քէնտիմէ տայիր պիր մատտէտէն տօլաեը օլ-մուչ օլսա իտի, գաթան զաթը ա-լինիզ վէ կէլիպտէ թաճիլլիք վիրմէզ իտիմ, իլլա, քէմալի սիւքիւթ իւզ-րէ թէհամմիւլ իտէր չէքէր իտիմ . . . չիւնքի, զաթէն էօլլէ եարմագ-լըղա ալըճըճըմ տըր . - տէտի մէր-գումէ :

— Տիմէք տիր քի, հագգընըղտա զահիպ օլմագտա օլտուղում շիւր-հէ պի էսաս տէկիլ իմիշտիր, խալլի վագըթտան պէրու, պիխ թէսա-տիւֆ սիզի, պազը ճէմիյեթլէրտէ կէօրիւպ, վէ լէհճէնիզտէ տէրքեար օլան տէրտ ու էլէմի ազիմ էսէրլէ-րինէ տիգգաթ իլլէտիքճէ, քէնտի քէնտիմէ, «պու գատընըն եիւրէ-կինտէ, պիր տէրտի քէպիրի օլմալը տըր» տէյի տիւշիւնմէքտէ իտիմ :

— Թէքրարէն սէօլլէրիմ, էֆէն-տի, կէրչի, պիւլիւք պիր տէրտ ու էլէմ բէնչէսինտէ պուլունմագտա-եըմ, լաքին, օլ զաթընըղա սէօլլէ-տիկիմ տէրտ, քէնտի շալսըմա տա-յիր օլմաեըպ, իլլա, քէնտի գըղըմա տայիր տիր :

Ժէնէրալ մէրգումէնին պու քէ-լամընը իշիտիր իշիթմէղ սարսըլմա-եա պաշլատը, չիւնքի, մատամ տըր Պուրկէօեիւն քէրիմէսի, մալիւմէա, պիղզաթ քէնտի գըղը իտի . պու-նուն իւզէրինէ, մէրգում պաղըրա-րագ, - Հաֆըճ Ալլահ, նէ՛ վարտըր, մատամ, նէ օլմուչ տուր, - տէտի :

— Էֆէնտի, գօճամա, հարընքի իճրա իտէ ճէկինիզ պիր զիյնէթ իչին, քէնտիսի, պէն, վէ քէրիմէմ նամընա օլտուղու հալտէ, թարաֆընըղտան պիր տավէթնամէ կէլմիշ տիր :

— Նէ՛ սէօլլէեօրսունուզ . . . խայր, խայր . . . միւմքին տէկիլ տիր :

— Արթըգ օրասընը պիլլէմէմ, լա-քին, պէնիմ սէօլլէտիկիմտէ, բէք սահիհ տիր, էֆէնտի :

— Տիմէք տիր քի, սէպէպի նա-մալիւմ պիր եանլըճըգ վուգու պուլ-մուչ օլմալը տըր . . . պէլքիտէ պու-նուն թահթընտա պիր ֆիթնէքեար-լըգ, պիր տուղագ պուլունմագտա տըր . . . էվլէթ, պիւլիւք պիր նիյ-եթի ֆասիտէ օլմալը տըր :

— Մա թէէսսիւֆի ազիմ սէօլլէ-րիմ քի, պու սէօլլէտիկինիգտէ իհ-թիմալի քէպիրտէն տիր, չիւնքի, Մ. տըր Պուրկէօյ, մութլագա, կէրէք քէնտիմին վէ կէրէք քէրիմէմին, մէզքիւր զիյնէթտէ հազըր պուլուն-մագլըղըճըր իպրամ վէ իտտաա իյ-լէմէքտէ տիր :

— Լաքին, իեի եա, մէրգումուն պու իպրամ վէ պու իտտասըն-տան . . . աճապա մագսէտի՛ նէտիր :

— Անը պիլլէմէեօրում, նասըլքի, շիմտիյեք գատար, հէր տէֆա ֆուր-

սաթ պուլտուգճա, քէղալիք, կէրէք պէնիմ վէ կէրէք քէրիմէմին, զէվճէնիզ մատամ գօնթէս իլէ պիր ալաեա կէլիպտէ պուլուչմագլըղըմըզա, էզճան ու տիլ շալըչմըչ տըր :

—Եա՛, տիմէք տիր քի, մէրգում սէպէպ օլմագտա իտի . . . էօյլէ՛մի :

—էվվէթ, էֆէնտի . . .

—Լաքին , մէրգումսուն պու եօլտա հէր պիր էմրինէ իթաաթա մէնպուրիյեթիինի՛զ նէտէն նէչէթ իյլէմէքտէ տիր . . .

—էֆէնտի , պու մէրթէպէ էսիրճէսինէ իթաաթա մէնպուրիյեթիմտէ, պիլա սէպէպ տէկիլտիր, էօյլէ պիր հալտէ պուլունմագտաեըմքի, միւմքին տէկիլ տիր, մուլըագա իթաաթ իթմէլիեիմ, պիրա, իքի գըլըճ արասընտա գալմըչըմտըր, շէօյլէքի, ազաճըգ միւմանաաթ կէօսթէրէճէք օլսամ, մէրգումտա անինտէ , քէնտի գըղըմա խիթապէն , «Սէն պու գարըեը կէօրմէքտէ՛միաին . . . իչթէ պու սէնին վալիտէնի . . . կէրչի սէն սէվմէքտէսին . . . վէ կէրչի սէն հիւրմէթ ուրիայէթ իյլէմէքտէ սին . . . հալպուքի, նամուսուղ գարընըն պիրի տիր . . . սէն ասըլ պէնիմ գըղըմ տէկիլսինտիր, սէնին ասըլ բէտէրին, վագթիյլէ անըն սէվտիկի օլան . . . տըր» - տիեէճ էք տիր :

—Վա՛հ , պիչարէ գատըն, վա՛հ, շիմտի անլատըմ իչին էսասընը, ա՛հ, զատտա՛ր հէրիֆ :

—էֆէնտի, նաֆիլէ եէրտէ, մէրգում իչին ֆէնա սէօյլէեիպ, վէ պէտտուա իթմէեէլիմ, օլ պապտէ

իքիմիղին տախի հագգը եօգտուր, չիւնքի, զէվալընըն խապ ու բահաթընը պօգուպ հարամ իթմիչիղտիր . . . մէրգում պէնի ան սամիմ սէվմէքտէ իտի . . .

—Ս՛հ, մատամ, պու սիթէմինիգ . . .

—Խայր, էֆէնտի, միւրատըմ սիզէ սիթէմ իթմէքլիք տէկիլ տիր , վէ տէկիլ սիզէ, քիմսէեէ տախի սիթէմ իթմէքլիկէ հագգըմ եօգտուր . . . միւրատըմ անճագ , շու անտէ պուլունտուղում հալի անլատըրմագ տըր : Բուլի ճիհանտէ եալընըզ պիր թէսէլլիմ վարտըր , վէ օտա պաչգա պիր շէյ օլմաեըպ, անճագ պիր թանէճիք գըղըմըն մուհապպէթի տիր . վէ գօրգարըմքի, հէման եարընտան, մէզքիւր թէսէլլիտէն տախի մահրում գրընաճաղըմ տըր. զիրա, էվլատըմն, հագգըմտա տէրքեար օլան մուհապպէթ ու իհիթիրամը, իքրահ ու նէֆրէթէթահվիլ օլունաճագ տըր . . . Նասըլքի սէօյլէտիմ, Մ. տը Պուրկէօյ, կէրէք պէնի վէ կէրէք քէրիմէմի, սիղին զիյնէթէ կէթիրէճէք տիր . կէրչի , մագսէտինին նէ օլտուղունու պիլմէքտէ տէկիլ իսէմտէ . . . խաթըրմա կէլտիքճէ , տիւչարը հէյպէթ օլմագտաեըմ . վէ իչթէ շիմտի սիզէտէ , շիմտիյէ գատար շէքմէքտէ օլտուղում ճէվը ու ճէֆալար նամընա օլարագ, եա իմտատ ու մուավէնէթիինիզի, վէտէ եախօտ օլ պապտէ պիր տէրս ու նասիհաթընըզը բէճա իյլէմէք իչին կէլմիչիմտիր , զիրա, էֆէնտի, սիզէ պիլա միւպալաղա սէօյլէրիմքի, ազլըմ

պաշրմտա տէկիլտիբ, նէ եարածա-
ղըմը նէ թարիգ թութածաղըմը շա-
շըրմըշըմտըր :

— Աճապա, — տէտի ժէնէրալ Րօ-
լան կիթտիբճէ մէրագ վէ էնտիշէ-
սի արթարագ, — մէրգուճ, մէրգիբ
տավէթնամէեի, նասըլ օլուպտա,
էլտէ իտէպիլմիշտիբ, Չէվճէմ թա-
րաֆընտան կէօնտէրիլմիշտիբ տի-
սէմ, խայր, օլամազ, միւմքին տէ-
կիլ տիբ. . . Լաքին, մէսէլէ օնտատա
տէկիլ տիբ, նէ թարիգ իլէտէ էլտէ
իթմիշտէ օլտա, եինէ անը պիլմէք-
լիքտէն, արթըգ շիմտի հիշ պիբ մէն-
ֆաաթ հասըլ օլամազ. էկէր մէր-
գուճուն միւրատը, պիղիմ զիյնէթ-
տէ, տէհշէթամիզ պիբ ըեզալէթ չը-
գարմագ իսէ, էլվէրիբ քի, եէտին-
տէ պիբ տավէթնամէ պուլունմագ-
տա տըր, վէ, վէլէվ պուլունմասա
պիլէ, եինէ պու կիւն վէ եախօտ եա-
րըննիյեթի ֆասիտէսինի իճրա իտէ
պիլէճէք տիբ. քիմսէ միւմանաաթ
իտէմէեէճէք տիբ. նէ՛ եարմալըբըզ
շիմտի պիլմէմ. մէրգուճա օլ խու-
սուսա տայիբ պիբ շէյ եազսագ, օ-
տա օլամազ, շիւնքի, տահա զիեա-
տէ թահրիբ իթմիշտ օլուրուզ, օլ
վագըթ, եարածաղը հէր նէ իսէ,
տահա զիեատէ էվվէլ եարմագըր-
ղա գալըզըր : Սման եա Րէպպիմ,
նէ թարիգ թութագ աճապա, պու
մէսէլէնին հալլի բէք միւշքիլ տիբ.
վէ շիմտի սիզէ, էմրինէ իթաաթ իթ-
մէեիինիզ, գարըր տուրունուզ, ճէ-
միյեթիմիզէ կէլմէեիինիզ տիսէմ, օ
տախի օլամսեաճագ տըր . . .

— Խայր, էֆէնտի, խայր, օլ տէ-

տիկինիզ հիշ օլամազ, զիբա, անին-
տէ պէնի, քէրիմէմ նէզտինտէ ըե-
զիլ պէտնամ իտէր, — տէյի ճէվապ
վիբտի մատամ տը Պուրպէօյ, կէօլ-
լէրի եաշարարագ, — էվվէթ, արթըգ
օլ վագըթ, տիւնեա պանա պիւ-
թիւն պիւթիւն հարամ օլուր, գը-
ղըմ պէնտէն եիւզ չէվիբիբ, նէֆ-
րէթ կէթիբիբ, վէ պիբիճիք թէսէլ-
լիմ տախի մահվ օլուր կիտէր :

— Սման եա Րէպպիմ, գէվալը
գատըն . . . հագգընըզ վարտըր էվ-
վէթ էօյլէ տիբ. . . էվվէթ, էօյլէտիբ.
. . . օլ տէտիկինիզ հալի բէք ալէա
կէօզլէրիմ էօնիւնէ կէթիբմէքտէ
վէ բէք ալէա անլամագտաեըմ, սի-
զի, քէնտի քէրիմէնիզ նէզտինտէ
քէզիլ իլլէմէսի, ալէմ նէզտինտէ
րիւսվայ իլլէմէքտէ՛նտէ զիեատէ
ֆէնա տըր . . .

— Տահա պու, ֆէնալըղըն պիբ ճի-
հէթի տիբ, պաշգա պիբ ճիհէթի
տահա վար տըր . . . շէօյլէքի, վէ-
լէվ գարըր գօեարագ, ճէմիյեթի-
նիզէ կէլմէք իսթէմէսէմ, վէ գէվ-
ճիմտէ օլ շիւբհէ իթտիկիմ ֆէնա-
լըղը եարմսեա գալըզըմասա տա-
խի հալիմ ֆէնա տըր, օլվագըթտա,
գըղըմ կիւճէնիպ պէնտէն եիւզ չէ-
վիբէճէք տիբ, շիւնքի, իշտէն պի
խապէր պուլունտուղունտան, մութ-
լագա զիյնէթտէ հաղըր պուլուն-
մագըրղա, զաթէն ճան աթմագտա
տըր :

— Լաքին, աճապա մէրգուճուն
ասըլ մագսէտի նէ տիբ, պարի շու-
նու պիլսէ իտիք, օնա կէօյէ պիբ
չարէ տիւշիւնիբ իտիք :

— Շիմտիեէ գատար կէօրիւնէն ալէամէթլէրտէն աշիքեար սուրէթտէ ֆէհիմ օլունմագտա տրր.քի, պանա ճէվր ու ճէֆալար պաղըչլամագտան իպարէթ օլմալը տրր, չիւն.քի, տայիմա, ֆամիլեանըղլա պուլուչուպ կէօրիւչմէ քիկիմիղէ, պիրէր վէսիլէ արանըպ չալըչմագտա տրր. վէ նիհայէթ, նասըլքի սէօյլէտիմ, պէօյլէլիլէ, տայիմա, գըղըմըն նէգտինտէ պէնի ըէղիլ իթմէ քի.ք գօրգուսունու վիրէրէ.ք, պանա հիւ.քմ իյլէմէ.քտէ, վէ պէնիմ տէրտի տէրունիմի արթըրմագտա տրր: Չիւն.քի, պէնտէն մէգքիւր գօրգու գալգաճագ օլսա, անընտա ախըր ինթիգամ սէֆասը խիթամ պուլմուչ օլաճագ տրր, արթըրգ օլ վագըթ պանա իչքէնճէլէր վիրէրէ.ք, միւրատընա իրէմէեէճէ.ք տիր, հէր պիր չէյ մէյտանէ չըգըպ պիթմիչ օլաճագ տրր. զիրա, սիզ պիլմէզսինիզ, պէն քէնտի գապահաթըմըն հիճապը վէ ըէնճի եիւզիւնտէն ազապ չէ.քմէ.քտէ օլտուղում գատար, քէնտիսի տախի գըսգանճըղը վէ քին ու զարագը եիւզիւնտէն ազապ չէ.քմէ.քտէ տիր: Վէ պէն անճագ վալիտէլի.ք մուհապպէթիլէ, հէր ճէվր ու ճէֆաեա թէհամմիւլ կէթիրէրէ.ք, եաչանապիլմէ.քտէ օլտուղում կիպի, մէրգում տախի, պիչարէ էվլատըմը, քէնտի խանէսինտէ, քէնտիսինին էվլատը օլմատըղը հալտէ ալը գօյմոզըղտան, վէ սախթէ օլարագ միւրայիլիք իտիպտէ, մէրգումէեի սէվմէ քի.քտէն ճէսարէթ ալարագ, վէ պինաէն ալէյհ, եիւզիւմէ

գաըչը մէրգումէնին լիսանըլա պանա, պէնիմ վալիտէլի.քտէ եէ.քթա օլտուղումու, վէ ֆամիլեաճագ ֆէրիղէեի թանըմագըղգճա, վէ ըրգ սատապ ճիհէթինտէ պի հէմթա պուլունտուղումու խթիհզա նիյեէթիլէ սէօյլէթտիրէրէ.ք, հէր կիւն վէ հէր սաաթ, պանա իչքէնճէլէր վիրիպ ինթիգամլար ալմագըղգ, վէ սէֆալար տուլմագըղգ սայէսինտէ եաչանապիլմէ.քտէ տիր:

— Վա՛հ, զէվալըր գատըն, վա՛հ, —տէյի պաղըրտըր ժէնէրալօլանբէք քէտէրնա.ք պիր սէօյլէեիչ իլէ, — նէ՛գատարտա սէֆիլ պիր հալէ տիւչար օլմասընա սէպէպ օլմուչումտրր:

— Չօգ սէֆալար, վէ հաթթա, տահա տիւն տախի, գըղըմա, սիզին լագըրտընըղը աչմըչ տրր:

— Պէնիմ լագըրտըմը՞ մը աչմագտա տրր:

— Եվվէթ մէրգում, մէզպուրէեէ սիզին ճէսարէթ, չէճաաթ, քէ գալպճէ նէճագպէթինիզտէն պահս իյլէմէ.քտէ, վէ մէտհ ու սէնալէր օգումագտա տրր:

— Սիզին հուզուրունուղտա մը, սիզին հուզուրունուղտա մը:

— Էվվէթ. վէ հաթթա, հալիլէ պէն ալթ իւթ օլուպ, վէ տիւչարը հէյպէթ օլարագ, սիւ քիւթի ինթիեար իյլէտիքճէ, պիչարէ գըղըմտա, մէրգումուն նիյեէթինտէն պի խապէր պուլունտուղունտան, անընթարաֆընտան գալպի՛է վուրուլան խանչէրլէր իւզէրինէ պիր խանչէրտէ.քէնտիսի վուրարագ, մէզքիւր մէտհ ու սէնալէրէ իչթիրաք իյլէմէ տիկիմի

կէօրտիւ քճէ, պիր սուրէթի սատէ-
տիլանէտէ օլտուղու հալտէ, պանա
սիթէմլէ՛ր իյլէմէքտէ տիր :

— Խայր, - տէտի ժէնէրալ Բօլան
էլիլյէ կէօղլէրինի գարաեարագ, -
խայր, արթըգ պունա թէհամիւլ
օլունամագ, արթըգ պու տէհչէթլու
պիր հալտիր . . . էվվէթ, տէհչէթ-
լու պիր հալտիր . . .

— Դիլմէմ սիղէ նա՛սըլ անլաթ-
տըրապիլէերիմ, - տէտի պիչարէ գա-
տըն կիւճ հալ իլէ ըշգըրըգլարընը
թութապիլէրէք, - իլթէ օլ պի կիւ-
նահ էվլատըմ, զաթէն բէք լաթիֆ
թապիաթլը վէ բէքտէ ըիգգաթլը
օլտուղու հալտէ, մէգքիւր խուսուս-
տա, պիլմէեերէք, էվվէթ գալպիմտէ
զալըմա եարէլէր աշմագտատըր. ի-
քի իւշ տէֆալար, պիթ թէսատիֆ
ճէմիյեթլէր իչինտէ, գէվճէնիգ իլէ
քէրիմէնիգին եանլարընտա պուլուն.
մագըղը իգթիզա իթմիշ տիր, վէ
քէրիմէնիգ հագգքնտա, օլ մէրթէ-
պէ պիր հիւնի թէվէճճիւհ վէ եա-
գընըգ բէյտա իյլէմիշ տիր քի, շիմ-
տի, հէր վագըթ պանա, վէ Մ. տը
Պուրկէօեիւնտէ նէգտինտէ օլտու-
ղու հալտէ, անըն լագըրտըրընը աշ-
մագտա տըր . . . Շիմտի սիգ պուն-
լարը իշիթտիքճէ, պիլիրիմ, տիւ-
չարը հէյպէթ օլարագ, պէնի աճը-
եանագսընըգ տըր . վէ կէրչի, պու
լագըրտըլարը լիսանա պիլէ ալմագ
իսթէմէքտէ տէկիլ իտիմ իսէտէ,
եիւրէկիմ բէք եանմագտա օլտու-
ղունտան, քէնտիմէ ըաղմէն օլտու-
ղու հալտէ, տիհանըմտան գաշմագ-
տա տըր . . . էվվէթ, էֆէնտի, իշ-

թէ եիկիրմի սէնէտէն պէրու տիր
քի պէն պու հէյպէթամիգ հալ ըէն-
չէսինտէ պուլունմագտաեըմ . վէ
պու ճիւմլէ իլէ տախի, քիմսէեէ-
տէ, ճէսարէթ իտիպտէ, հիշ պիր
չէյ սէօյլէեէմէմիշիմ տիր . . . - տէ-
տի իլավէթէն մատամ տը Պուրկէօյ
հալէա աղլաեըպ ըշգըրմագտա օլ-
տուղու թագտիրտէ, - անճագ քէն-
տի քէնտիմէ աղլաեըպ կէօզ եաշ-
լարը տէօքէրէք, իմրարը էօմը ի-
տէկէլմիշիմ տիր :

Սէրգուճէնին պու իֆատէյի հա-
լի իւղէրինէ, ժէնէրալ Բօլանըն տա-
խի կէօղլէրի եաշարմաեա պաշլատը-
ղնտան, քէտէրինտէն նաշի սէսին-
տէ պիր լէրգայիշ հուսուլէ կէլտի-
կի թագտիրտէ պաղըրարագ, - օ՛ֆ,
պիլիրիմ, պէնիմ պու կէօզ եաշ-
լարըմ տախի, քէնտի սիրիշքլէրի-
նիգ կիպի օլանագ տըր, հիշ պիր
ֆայլտէեի մուճիպ օլամաեանագ-
լար տըր . . . վէ անճագ սիղէ, վագ-
թիլլէ եարմըշ օլտուղում պիր ֆէ-
նալըգտան տօլաեը, գալպիմտէ հիսս
իթմէքտէ պուլունտուղում էսէֆի
աղիմի անլաթտըրապիլէճէք տիր .
օ՛ֆ, սիղէ եէմընլէր իտէրէք, սէօյ-
լէրիմ քի, չօգ տէֆալէր, էվվէթ,
չօգ տէֆալէր, շիմտի անճագ ա-
նընլա մէշղուլ օլուպ, վէ անճագ ա-
նընլա իմրարը էվգաթ իյլէմէքտէ
պուլունտուղում ֆամիլեամճա մէ-
սէրրէթ ու մահղուղիյեթլէրիմ արա
սընտա տախի, օլ սիղի մէճպուր ի-
տէրէք կէթիրտիքլէրի ճէմիյեթլ-
լէրտէ, լէհճէնիգտէ տէրքեար օլան
սօլկունլուղու վէ մահղունիյեթի

կէօրտիւքճէ, երկրէկիրժ բարէ բա-
 րէ օլմագտա իտի... լաքին, պու
 ճիւմէ իլէ տախի, էօյլէ հէր կիւն-
 քի չէքմէքտէ օլտուղունուզ ճէվը
 ու ճէֆա վէ տէրտ ու րէնճլէրտէն
 պի խապէր պուլունմագտա իտիմ,
 եօգսա, պիլմէք տէկիլ, իլլա, ան-
 ճագ ֆիքրիմտէն պիլէ կէչէճէք օլ-
 սա իտի, տիւչարը մէյեուսիյեթ
 օլաճաղըմտա իչթիպահ եօգ իտի.
 վա՛հ, ղէ՛վալը վահ, պու մէրթէպէ
 պէտպախթըգ բէնչէսինտէ պու-
 լունան պաչգա պիր քիմսէ օլմաերպ,
 իլլա, պիրիսի զիդ. քի... վէ տիկէ-
 րի տախի, քէնտի էվլաարճ՛ տ, ր,
 քէնտի քէրիմէ՛մ տիր... պիլմէգ-
 սինիդ, մատամ, գաչ տէֆալէր, երկ-
 րէկիմտէն գանլար կիթմէքտէ օլ-
 տուղու հալտէ, մէրգուճէնին օլ
 բիւր լէթաֆէթ լէհճէսի, պէնի մէճ-
 պուր իտէրէք, նազարը տիգգաթը-
 մը ճէլպ իլլէտիքճէ, շու սինէմ թըգ
 թըգ աթմաեա պաչլամագտա, վէ
 պէնտէ քէնտի քէնտիմէ, «պու չօ-
 ճուզ, հիչ պիր վագըթտա, պէնիմ,
 քէնտի բէտէրի օլտուղունու պիլէ-
 մէեէրէք, տայիմա պէնի պիր եա-
 պանճը զանն իտէճէք տիր...» տի-
 մէքտէ իտիմ:

—Նէ՞ զանն իտէրսինիդ, էֆէն-
 տի, — տէտի մատամ տը Պուրկէօյ
 կէօղ եաչլարընը թութամագսըզըն
 սէօյլէեէրէք, — կիղլիճէ տիգգս թ
 իտիպ, քէնտի էվլաուրընը օլան քէ-
 րիմէմէ աթֆը նիկեա հ իլլէմէնիզին
 ֆէհմիւնտէ օլտուղու, մէկէրչի, պէ-
 նիմ տախի գալպիմտէն, այնի սու-
 րէթտէ գանլար կիթմէքտէ տէկիլ

մի իտի, օ՛ֆ, պիլմէգսինիդ... :

— Պիլմէքտէ իտիմ, սէպէպի քէն-
 տիմ պուլունտուղում օլտէրտի տէ-
 րունինիզին, պէնիմքինտէն չօգ զի-
 եատէ օլտուղունու, բէք ալէա տէրք
 իլլէմէքտէ իտիմ... : իմտի, սէօյլէ-
 եինիդ, րէճա իտէրիմ, սէօյլէեի-
 նիդ, քէնտի խէթամտան տօլաերը
 նէտամէթ կէթիրմիչ օլտուղումա ի-
 թիմատ իթմէքտէ՛միսինիդ, վէ պի-
 նաէն ալէչ, աֆիվ իլլէմէքտէ՛միսինիդ:

— Էվլէթ, էֆէնտի, հէմ աֆիվ
 իթմէքտէեիմ, վէ հէմտէ գալպիմ-
 տէն հէր տէֆա աֆիվ իլլէմիչիմ տիր.
 ... : Վէ հիչ շիւբհէմտէ եօգ տուր
 քի, երկիրմի սէնէ էվլէլքի թա-
 պիաթընըզըն խաֆիֆիկիկինէ վէ ճա-
 հիլլիկինիդէ բաղմէն, օլ վագըթտան
 պէրու, քէնտի թագսիրաթըմ սէ-
 պէպինտէն նէլէր չէքմէքտէ օլտու-
 ղունու ֆէհմ իլլէտիկինիդտէն, աը-
 թըգ շայեանը թագպիհ պուլունան
 ճահիլլեքտէն վազ կէչմիչսինիդ տիր,
 եօգսա, էկէրչի էօյլէ օլմուչ օլմա-
 սա իտի, օլ վագըթթարտա, սիզէ
 թէքիֆ իլլէտիկիմ թէսլիմիյեթի
 գապուլ իտէր իտինիդ... : Պագընըզ
 զաթընըզլա մատամ քի թէճէլլի իգ-
 թիղասընճա, պու կիւն թէքրարէն
 կէօրիւշմէքիկիմիդ լաղըմ կէլմիչ
 տիր, վէ հիչ շիւբհէտէ ճայիդ տէ-
 կիլտիրքի, սօն կէօրիւշմէքիկիմիդ
 օլաճագ տրը, սիզէ աչըգտան աչը-
 գա սէօյլէեէեիմ... : տօղրուսու, սիզ
 էվլէնէլիտէն պէրու, հագընըզտա
 թահսին ու թէվէճճիւհիւմ, տահա
 զիեատէ իղտիեատ պուլմուչ տուր.
 ... : Միւրատըմ, հարպճա չէճաաթ

ու շանընդ, վէ մէվգըճա եիւք-
 սէքիք վէ բարլագլղղընը հագ-
 գընտա մէտհ ու սէնալէր օգուճագ-
 լըգ տէկիլտիր, չիւնքի, օլ խուսուս-
 լարճա պիւլիւք պիր թէէսսիր հիսս
 իյլէմէմ, վէ չօգլուգ էհէմմիյեէթ-
 տէ վիրէնլէրտէն տէկիլիմ . . . ասը
 միւրատըմ, վէ էն զիեատէ գալպիմէ
 թէէսսիր իթմէքտէ օլան խուսուս,
 անճագ վէ անճագ, օլ սէվիլմէքի-
 կէ, հագգըլլա շայէսթէ պուլունան
 զէվճէնիզ հագգընտա իպրագ իտէ-
 կէլտիկինիզ մէյլ ու մուհապպէթի
 կէօրմէքտէ վէ պիլմէքտէ օլմագ-
 լղղըմ տըր . . . վէ, քէզալիք շայեա-
 նը մուհապպէթ, վէ հաթթա, սէզա-
 յի բէրէսթիշ պուլունան քէրիմէնի-
 զի, բուհունուզ կիպի սէվմէքտէ օլ-
 մագլղղընը տըր . էվվէթ, էֆէնտի,
 շունճա սէնէլէրտէն պէրու, քէնտի
 ֆամիլեանըզ հագգընտա, թարաֆը.
 նըզտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան
 նէճապէթ վէ նէզաքէթի կէօրտիւք-
 ճէ, կէնճլիքտէ վուգուա կէլմիշ պու-
 լունան ճահիլիքլէրինիզին աճըսը-
 նը քեաթիլէն չըգարմըշ տիմէք օլա-
 ճաղընըգտան, մէզըիւր խաֆիֆ մէշ-
 բէպիկինիզի, քեամիլէն աֆվ իյլէ-
 միշիմ տիր . վէ հաթթա, պիր ճի-
 հէթլէ, քէնտի վիճտանըմը տախի
 բահաթ իթտիրէրէք, քէնտիմճէ տա-
 խի պիր թէսէլլի պուլմուշուճա տուր .
 շէօլլէքի, հէր վագըթ, քէնտի քէն-
 տիմէ, « կէրչի, վագթիլլէ, ճահիլ-
 լիք իտիպ պիր խէթատա պուլուն-
 մուշուճա տուր, ֆագաթ, հէլէ շու-
 տա սահիհ տիր քի, օլ պապտէ սու-
 յի իսթիմալի ճայիզ կէօրէրէք, տէ-

վամ իյլէմէտիքտէն պաշգա, պարի
 հիշ տէկիլ իսէ, գալպի ֆէնա պիր
 ատէմէ տախի կէօնիւլ վիրմէմիշլէմ
 տիր . . . կէրչի մէրգուճուն էիւրէկի
 . . . պէնիմ իշին պիր մուհապպէթ
 մէրքէզի օլմաեըպ, անճագ պայիսի
 խէճալէթիմ օլաճագ պիր սուրէթ-
 տէ պէնի գապուլ իյլէմիշ տիր. ֆա-
 գաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, օլ
 լէքէյի խէթատէն արի պուլունան
 քէնտի զէվճէսի հագգընտա, քէ-
 մալ մէրթէպէ մուհապպէթ, նէզա-
 քէթ, վէ խալիսէթ իպրագ իյլէմիշ
 տիր . . . վէ պատիի սէատէթի հալի
 օլմուշ տուր . . . վէ պու ֆագիլլէթտէ,
 հէմ ինսանլար ինտինտէ վէ հէմտէ
 ճէնապը Հագգ նէզտինտէ, հէր վա-
 գըթ մագպուլ վէ մէմուհ տուր .
 . . . » տիմէքտէ իտիմ, Չօգ իհթի-
 մալ տիր քի, էկէրչի թէճէլլի էօլլէ
 կէթիրիպտէ, մէրգուճէնին եէրինէ,
 զէվճէնիզ պէն օլմուշ օլաա իտիմ,
 պէնի տախի այնի մէրթէպէտէ սէ-
 վէճէք իտինիզ . . .

—Օ՛հ, զէվճէմ վէ քէրիմէմ հագ-
 գընտա Ծգուճագտա օլտուղունուզ
 շու մէտհ ու սէնալէրի իշիթտիքճէ,
 պիլմէզսինիզ, մատամ, նէ՛ մէրթէ-
 պէ պիր սէֆա տուեուպ, վէ քէնտիմի
 պախթիեար ատտ իյլէմէքտէեիմ.
 զիրա, պէնիմ շան ու շէրէֆիմտէն,
 վէ հագըգաթէն շայեանը թահսին
 պուլունան շան ու շէրէֆիմտէն պահս
 իյլէմէքտէսինիզ . վէ անըն թագտիր
 ու թահսինինի, սիղին քէնտի լի-
 սանընըգտան իշիթմէքլիքտէ իսէ,
 բէք պիւլիւք պիր էհէմմիյեէթ պու-
 լունտուղունու, բէք ալէա թագտիր

իյլէմէքտէ երևն վէ շունատա մէմնուն
 ու մեսրուր օլուպ վէ թէչէքքիւրտէ
 իտէրիւմքի, հիչ տէկիւ իսէ, քէնտի
 իֆֆէթի իգթիգասընճա, հիչ պիր
 վագըթտա, պէնիմ քէնտի բէտէրի
 օլտուղուճու պիլէրէք, պանա բէչ
 տէրլիք սըֆաթընը վիրէմէեէճէք օ-
 լան էվլատընը . . . վէ տահա տօզ-
 ըուսու էվլատընը . . . պագէն, խա-
 ըրճտէն պիր ատէմին իսմի կիպի իս-
 միմի վիրտիկինի իչիթտիկինիդտէ . . .
 հագգըմտա լանէթլէք օգո՛ւմաեա-
 ճագսընը տըր :

Պա միւքեալէմէ իւզէրինէ, կէրէք
 մատամ տը Պուրկէօյ վէ կէրէք ժէ-
 նէրալ Բօլան իւզէրինտէ, հատտէն
 զիեատէ պիր թէհասսիւր հասըլ օլ-
 մաղին, մէրգումէ պիրտէն պիրէ, կիւ-
 եա միւտհիչ պիր ըիւեատան ուեա-
 նըրճասընա տիւչարը հէյպէթ օլա-
 բագ, էլլէրինի աննընա վագ իլէ,
 -լաքին, էֆէնտի, մէկէրչի պիգ պու-
 տալամը օլմուչուզ տուր, պու պի-
 հոքտէ սէօհպէթլէրտէն, վէ պու վա-
 հի կէօզ եաչլարընտան նէ՞ ֆայիտէ
 հասըլ օլապիլիր. քիմ պիլիր, պէչ-
 քի եաքըն . . . օլ ըուհունուզ կիպի
 սէվմէքտէ պուլունտուղունուզ քէն-
 տի զէվճէնիզ վէ քէնտի քէրիմէնիզ
 տախի, թըպգը պէնիմ կիպի, վէ
 թըպգը սիզին կիպի, տէհչէթամիզ
 պիր ըէզալէթէ, գուրպան կիտէ-
 ճէքէր տիր - տէյի պաղըրտը :

— Հաֆըզ Ալլահ, հաֆըզ Ալլահ,
 սէօլէտիկինիզ բէք տօղըու տուր,
 մատամ, աճապա նէ՞ եարմագըղըր-
 մըզ լազըմ կէլմէքտէ տիր, - տէ-
 տի ժէնէրալ, մէրգումէնին շիւբհէ

վէ էնտիչէսինի թաստիգ իտէրէք :
 — Չաթէն վագթինտէ միւսաստէ-
 սի եօգտուր . . . վէ պէնտէ արթըգ
 պուրատա չօգ գալամամ, չիւնքի,
 քէնտի արապամ իլէ կէլմիչ տէկի-
 լիմտիր, կիճիքմէքլիք օլամազ, - տէ-
 տի մատամ տը Պուրկէօյ :

— Ա՛հ, պէն տախի սիզին կիպի,
 նէ եարաճաղըմը վէ նէ սէօլլէեէ-
 ճէկիմի շաչըրմագտաեըմ . . . պու
 միւչքիլի հալլ իթմէնին աճապա շա-
 ըսի՛ նէ տիր :

Ժէնէրալ ճիւզիճէ թէֆէքքիւր իյ-
 լէտիքտէն սօնրա, մատամ տը Պուր-
 կէօեէ խիթապէն, - պուրասը պէ-
 նիմ էն իեի վէ էն աթիգ տօսթլա-
 ըրմտան պիրինին խանէսի տիր, -
 տէտիքտէ, մէրգումէ տախի,

— էվվէթ, պիլիեօրում . . . մաթօր
 Մօրիսին խանէսի տիր, - տէյի ճէ-
 վապ վիրտի :

— Մէրգում տօսթում տախի,
 զէվճէնիզ Մ. տը Պուրկէօյ կիպի,
 պունտան եիկիրմի սէնէ էվվէլ, Մ.
 Տէլմար իլէ պէյնիմիգտէ վուգու պու-
 լան հէյպէթէնիկ պիր տիւլլըտա
 հագըր պուլունմուչ օլտուղունտան,
 պիթթապի, կէրէք սիզէ վէ կէրէք
 պանա տայիր օլան հալլէրին քեաֆ-
 ֆէօինէ վագըֆ պուլունմագտատըր.
 էկէր միւսաստէ իտէր իսէնիզ, պիր
 քէրրէ անը տախի շաղըրըպ իֆա-
 տէյի հալ իտէլիմ. գաթէն աղըր
 թապիաթլը, տիւրիւթ միւլահա-
 գալը, քեամիլ վէ սահիպ մէթանէթ
 պիր զաթ տըր. վէ պունտանտա գա-
 թինագար, մատտէ քէնտույէ այիտ
 պիր շէյ օլմատըղընտան, պիթթա-

պի, էօյլէ պիզիմ կիպի հէզարան նէվի հէյճան ու թէհասսիւր բէն- չէսինտէ պուլունմատըր ճիհէթլէ, սօուզ գան իլէ, տահա իյի տիւշիւ- նիւպ զիհն եօրապիլիւր, վէ պինսէն ալէյհտէ, պէլքի պիզէ Փայիտէլի պիւր ազըլ էօյրէտէպիլիւր :

— Բէ՛ք ալէա, բէ՛ք ալէա, դա- թէն Մ. Մօրիս քեամիլ վէ նամուս- լու պիւր զաթ տըր. չաղըրընը պա- զալըմ՛. Աման, բէճա իտէրիմ, Ալ- լա՛հ աչքընա օլսուն. պու պապտէ պէնի եալընը պըրազմաեբպ, հէր հալտէ պունա պիւր չարէ պուլունմա- սընա հիմմէթ իտինիզ :

Պունուն իւզէրինէ, տէրհայ ժէ- նէրալ Բօլան գօշուպ մաժօր Մօրի- սին, օլ Ատալպէր Տէլմարը կիզլէմիշ օլտուղու եաթագ օտասընա կիթկի, վէ, Մօրիս, Մօրիս, - տէյի չաղըրտըր :

Մաժօր Մօրիս ժէնէրալըն սէսի- նի իշիտինճէ, բէնկի աթարագ, տիւ- չարը իւէլէճան օլմաեա պաչլատը :

— Տօսթու՛մ, - տէտի ժէնէրալ, - կէրէք մատամ տը Պուրկէօյ, վէ կէրէք պէն, նէ եաբաճաղըմըր շաչըմագտաեբը, զիրա, պաչըմտա պիւր Փէլաքէթ չարիւր տէօնմէքտէ օլմալը տըր. պիլէմէմ նաօրը օլա- պիլմիշ տիւր, Մ. տը Պուրկէօյ, եա- ըրնքի իճրա օլունաճագ օլան զիյ- նէթիմիզ պիլէթլէրինտէն պիւր թա- նէ ալմըշ, վէ եախօտ էլտէ իթմիշ տիւր, վէ մէզբիւր զիյնէթտէ հազըր պուլունմագըրը զէվճէսինէ իպրամ իթմէքտէ իմիշ, վէ մէրգումէտէ, հէրչիպատապատ իթաաթա մէճ- պուր պուլունմագտա իմիշ . . . տի-

մէք տիւր քի, կէրէք բէնտիսի վէ կէ- ըրէք զէվճէսիլլէ քէրիմէսի, մութ- լագա կէլէճէքլէր իմիշ . . . Պուն- տան, մէրգումուն մագսէտինին նէ օլմասընը պիւր տիւրլիւ քէշֆ իտիպ անլաեամաեօրուզ . . . հալպու քի, չօգ իհթիմալ տիւր քի, մէրգումուն նիյեթի իւէֆիյեթ վէ Փասիտէսի, բէնտի խանէմտէ տէհէթլի պիւր ը- ղալէթ չըգարարագ, պէնի, թէքմիլ Փաթրիս էհալիսի նէզտինտէ թէրգիլ իթմէք օլսուն . . . մաագալլահ, է- կէքչի, էօյլէ պիւր չէեէ գալպըչըր ի- սէ, արթըգ անընտա նէթիճէսինի տէրք իտէպիլիւրսինիզ . . . Շիմտի, սիզ պունա նէ տէրսինիզ, նէ նասի- հաթ վիւրիւրսինիզ :

— Մատամ, - տէտի մաժօր թէ- ֆէքբիւրէ տալարագ, - Մ. տը Պուր- կէօեիւն մէզբիւր պիլէթի նէրէտէն ալմըշ օլմասընը, վէ եախօտ նէ եօլ- տա էլէ կէչիւրմիշ պուլունմասընը, սիզ բէնտինիզ պիլմէեօրմուսունուզ - Խայր, էֆէնտի :

Պունուն իւզէրինէ Մ. Մօրիս ժէ- նէրալա իսիթապէն,

— Վէ, սէն նէ տէրսին, բէնտի զէվճէն թարաֆընտան, պու մատա- մա էօյլէ պիւր տալէթնամէ կէօնտէ- ըրիմէտիկինի, գալիէն պիլմէքտէ- միսին, մալիւմ եա, մատամ իլէ միւ- նասիպէթլէրի պուլունտուղունտան, պէլքի բէնտիսի կէօնտէրմիշ տիւր :

— Բէնտիմին մէվճուտիյեթիլինի պիլտիկիմ կիպի, մուհագգագ սու- ըթթտէ պիլիւրիմքի, զէվճէմ էօյլէ պիւր չէյ կէօնտէրմէմիշ տիւր. էկէր- չի կէօնտէրմիշ օլսա իտի, հէր հալ-

տէ պանա սէօյլէր իտի :

—Տալէթնամէլէր քիմի՞ն մարի-
ֆէթիլլէ կէօնտէրիլմիշ տիր . . .

—Բիէթրի մարիֆէթիլլէ :

—Եա՛, էօյլէ՛մի, - տէ յի պաղըր-
տը մաժօր պիր քէրրէ սարսըլարագ,
- եինէ՛ մի մէրգում . . . եինէ՛ մի օ :

—Նէ՛ տիմէք իսթէեօրսուն :

—Մ. տը Պուրկէօեիւն մէզքիւր
տալէթնամէեի նասըլ էլտէ իտէպիւ-
միշ օլմասը, իշթէ շիմտի անլաշըլ-
մագտա տըր :

Մէրգում, պատէհու, խայրիճէ
տէրեայի թէֆէքքիւրէ սալըպ, վէ
ժէնէրալ իլէ մատամ տը Պուրկէօյ-
տէ պիր մէրագը աղիմ իւզրէ ճէ-
վապընա պէքլէմէքտէլէր իքէն, ի-
թայի ճէվապ պիրլէ, - պունտա ի-
քի իհթիմալ ճայիզ օլապիլիր. շէօյ-
լէքի, եա Մ. տը Պուրկէօյ, սէնին
գօնաղընտա պիւլիւք պիր րէզալէթ
չըգարմագըրգ նիյեթիինտէ օլմալը
տըր, վէտէ եախօտ, քէնտի միւթա-
տընտան պուլունան պէտխահըղը
իգթիզասընճա, անճագ, մատամ իլէ
քէրիմէսինի, սէնին գարչընա չըգա-
րարագ, պիր ախզը ինթիգամ միւ-
րատընտա պուլունմալը տըր :

—Էվվէթ, մութլագա նիյեթի
պունլարտան պիրի օլմալը տըր, պիզ
տախի մատամ իլէ, թըպգը սէնին
կիպի տիւշիւնտիւ իտիք :

—Տիմէք տիրքի, հէր հալտէ, մէր-
գումուն մէզքիւր ճէմիյեթտէ պու-
լունամամասընա տայիր պիր չարէ
տիւշիւնիւլմէլի տիր. վէ անընտա պիր
չարէսի վարտըր, զանն իտէրիմ քի,
իճրասըրտա, քէնտի էլիմտէն կէլէպի-

լէճէք տիր :

—Ամա՛ն, Մօրիս . . . էկէր շունա
մուվաֆֆագ օլապիլիր իսէն, իքի-
միզին տախի պատիի խէլասը օլմուշ
օլաճագսընտըր :

—Ա՛հ, էֆէնտի . . . էկէր պու-
տօթլուղը հիմմէթ իտէր իսէնիզ .
. . . կէրէք պէնիմ վէ կէրէք քէրի-
մէմին . . . վէլի նիմէթի սաեըլա-
ճաղընըզտան . . . էօմրիւմիւն թա սօն
տագըգասընա գատար սիզէ թէշէք-
քիւրէ պօրճլու գալաճաղըմ տըր :

—Փագաթ, մատամ, մա թէէս-
սիւֆ սէօյլէրիմ քի, հէնուզ պիր սաղ
սէօզ վիրէմէմ. ինչաալլահ մուվաֆ-
ֆագ օլապիլիրիմ. լաքին, շու գա-
տարըտա սէօյլէրիմ քի, էլիմտէն կէլ-
տիկի մէրթէպէ չալըլաճաղըմ տըր :

Պիրտէ պու արատա, մաժօրուն
պէսլէմէսի գարուեու վուրարագ,
- էֆէնտի . . . էֆէնտի . . . - տէ յի
պաղըրտը :

—Նէ՛ տիր օ, - տէ յի սիւալ իթտի
մաժօր գարուեա գօշարագ, - պէն
սիզէ, հէր քիմտէ կէլիր իսէ կէլսին,
գապուլ իթմէեէսինիզ, տէ յի թէն-
պիհ իթմէտիմ մի իտի, -տէտի մա-
ժօր Մօրիս :

—Վագաա էօյլէ տիր, էֆէնտի,
էմմա, - տէտի պէսլէմէ տիշարտան
- խապէր վիրմէմէքլիկիմտէ օլամազ
իտի . . . պիր ատէմ կէլմիշ . . . պա-
նա, իպրամլար իտիպ, վէ եէմինլէր
վիրէրէք, էկէր ժէնէրալ Բօլանը սէ-
վէր իսէնիզ կիտիպ էֆէնտիեէ խա-
պէր վիրինիզ, մութլագա քէնտի-
սինէ սէօյլէեէհէկիմ վար տըր, տի-
մէքտէ տիր :

— Ի՞նչ իմիջտիւր մերգում, — տէտի մաժօր թէլալը պիր սէօյլէեիշ իլէ, — իսմի՛ նէ իմիշ տիր:

— Մ. Բիէթրի տիմէքտէ տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի պէսլէմէ, տիշարտան սէօյեէրէք, — Մ. Ժէնէրալըն սոտըգ ատէմի իմիշ:

— Բիէթրի՛ մի իմիշ... — տէյի պաղըտը ժէնէրալ, — ա՛, տիմէք տիր քի, մուլթազա միւհիմմ պիր մատտէտէն տօլաեը կէլմիշ օլմալը տըր... զիրա, մէրգում պէնիմ սատըգըմ տըր, էկէրչի պօշ պիր շէյ իչին օլմուշ օլսա իտի, գալգըպտա պուրաեա գատար կէլմէզ իտի:

— Բիէթրի պուրաեա՛մը կէլմիշ... — տէտի քէնտի քէնտույէ մաժօր, — միւճէրըէտ մէրգում, եա պիր ուսթալըգ, վէ եախօտ պիր քիւսթախ. լըգտան տօլաեը կէլմիշ օլմալըտըր... վէտէ եախօտ, պէն, թէհի եէրտէ մէրգում հագգընտա պէօյլէ շիւրհէլէրէ՛ զահիպ օլմագտաեըմ...:

— Էֆէնտի, — տէտի մատամ տը Պուրկէօյ պիր խէլէճանը գալպ իւզրէ ժէնէրալ՝ օլանա խիթապէն սէօյլէեէրէք, — աման, հէմ կիճ գալտըմ... վէ հէմտէ մէրգում պէնի կէօրմէսին... արթըգ պէն կիտէեիմ...:

— Օլ պապտէ էլէմ իւզրէ օլմաեընըզ, մատամ, պէն Բիէթրիեի ալըպ պաշգա պիր օտաեա կիթտիքտէն սօնրա, սիզտէ պըրագըպ կիտէպիլիրսինիզ, մէրգումա սիզի կէօսթէրմէեիզ, — տէտի մաժօր:

Պատէհու, մէրգում գաբունուն արասընտան քէնտի պէսլէմէսինէ,

— Սիզ մէրգումու թաամ օտա-

սընա կէօթիւրիւնիւզտէ, պէնտէ շիմ տի կէլիրիմ, — տէտի:

Վէ սօնրա, մատամ տը Պուրկէօեէ տախի,

— Մատամ, հայտէեիինիզ արթըգ կիտինիզ, — տէտի:

— Ա՛հ, էֆէնտի, իշթէ թէքրաքէն սէօյլէրիմ քի, կէրէք քէնտիմին վէ կէրէք քէրիմէմին թէճէլլիսի, անճագ սիզին հիմմէթինիզէ միւհթան պուլունմագտա տըր, արթըգ սիզ պիլիրսինիզ, — տէտի մէրգումէ:

— Խալիսէթիմ հագգընտա քէմալի էմնիյեէթ իւզրէ պուլունապիլիրսինիզ, մատամ, պիր ինսանըն էլինտէն հէր նէքի կէլէպիլիրիսէ... քեաֆֆէսինի տախի եաբմագլըղա, իշթէ սիզէ սէօզ վիրիեօրում, — տէյի ճէվապ վիրտի մաժօր:

— Ատիյեէօ... — տէտի ժէնէրալ պօղնուգ պիր սէս իլէ մատամ տը Պուրկէօեէ, — ատիյեէօ:

Վէ մէրգում, մատամ տը Պուրկէօեիւն էլինի թութաուգտա, մէրգումէ տախի մէրգումուն էլինի սըգարագ, վէ զայէթլէ հէյճանը տիլ իւզրէ ճէվապ վիրէրէք, — ատիյեէօ... վէ սօն տէֆա օլմագ իւզրէ ատիյեէօ... — տէտի:

Վէ մաժօր Մօրիս էօնտէն օլտուղու հալտէ իքիսի պիրլիքտէ օտատան տիշարը չըգտըլար, վէ մաժօր թաամ օտասընա Բիէթրինին եանընա կիթմէքտէ իքէն, մէրգումէ տախի արապասընա պինէրէք, Փարիս եօլունու էլէ ալտը:

32.

Մատամ տը Պուրկէօյ մաժօր Մօրիսին խանէսինի թէրք իյլէտիքտէն սօնրա, մէրգում մաժօրտա, ժէնէրալ Բօլան իլէ, զաթէն միւթատընտան օլտուղու իւզրէ, թէվէ քէլիլիք վէ սաֆտէրունլուգ ասարը եիւզիւնտէ պէրքէմալ պուլունմագտա օլան Բիէթրիեի ալարագ, քէնտի իչ օտասընա կէթիւրտիւ :

Ժէնէրալ Բօլան պիթթապի, մէրգումուն օրաեա կէլմէսինտէն տօլաեը տիւչարը էնտիչէ օլմուչ օլտուղունտան, Բիէթրիեէ խիթապէն, - նէ օ, նի չին կէլտիսիլ, նէ վարտըր, տէ յի սիւալ իյլէտի, վէ մէրգում տախի ճէվապէն,

— Ա՛հ, ժէնէրալ, սիզի պուրատա թէսատիւֆ իտիպ կէօրէպիլէճէկիմի, հիչ մէճմուլ իթմէքտէ տէկիլ իտիմ իտէտէ, միւսիւ մաժօրու պուլմագլըղը մէճմուլ իթմէքտէ իտիմ, չիւնքի, պու կիճէ գօնաղա կէլմէտիկինտէն, շօգ իհիթիմալտէն տիր քի, քէօյտէ քէնտի խանէսինտէ օլմալը տըր տէ յի տիւչիւնտիւմ, վէ, հագգընըտա տէրքեար օլան պիր ֆէյաքէթի խապէր վիրմէք իւզրէ, գօշուպ կէլտիմ . . . - տէտի :

— Պիր ֆէլաքէթ մի, - տէ յի պաղըրտըր ժէնէրալ, - նէ իմիչ օ, սէօյլէ պագալըմ :

— Զաթէն գուլունուղուն էֆքեարը, պիր քէրրէ միւսիւ մաժօրու կէօրիւպ էֆքեարընը անլամաղտան էվ վէլ, զաթը ալինիղին մէրագ վէ քէտէրինի մուճիպ օլմամագլըգ օլտու-

ղունտան, էֆէնտիմ, սապահյաեըն լագըրտը աչըպտա պիր շէյ սէօյլէմէտի իտիմ. հալպուքի, կիճիքտիրմէքտէ օլամաեաճաղընտան, պիթթապի, զանն իտէրիմ քի, հագըգաթի հալի սէօյլէմէքլիկիմ, հէմ ֆագիֆէմ իգթիզարնտան վէ հէմտէ էլղէմ տիր քի, սիզտէ աըթըգ Մմաժօր իլէ իճապը իճրասընը միւթալաա իտէպիլէսինիլ :

— Բիէթրի, - տէ յի պաղըրտըր ժէնէրալ Բօլան, - եօգսա սէօյլէեէճէկինիլ, մատամ տը Պուրկէօեէ տալիւր պիր շէյ մի տիր :

— Մատամ տը Պուրկէօյ միւ, - տէտի Բիէթրի, կիւեա հիչ պիր շէյտէն խապէրի եօգ տուր կիպի իղհարը էսէրի թէաճճիւպ իտէրէք, - խայր, էֆէնտիմ, պէնտէնիլ մէրգումէեէ տայիր հիչ պիր շէյ պիլմէքտէ տէկիլիմ :

— Օֆ, Մօրիս, - տէտի ժէնէրալ տիւչարը քէտէրի ազիմ օլարագ, - նէ տէրսին, աճապա պաչըմա տահա նէ տէրտ ու պէլա կէլէճէք տիր . . . պու կիւն պէնիմ իչին բէք ուղուրսուլ պիր կիւն օլմալը տըր :

— Սէօյլէեէճէկինիլ հէր նէ իսէչարուգ սէօյլէեինիլ, Բիէթրի, - տէտի մաժօր կիթտիքէ տահա զիեատէ տիգգաթը աըթըրմագտա օլտուղու թագտիրտէ մէրգումուն եիւզիւնէ պագարագ, նէ վարտըր, նէ տիր սէօյլէեէճէկինիլ :

— Պագընըլ, մօնսիէօ մաժօր, սէօյլէեէեիմտէ, տիսնէեինիլ . . . Տիւն, մատամ գօնթէս թարաֆընտան ալմըչ պուլունտուղում էնվա-

յի էվամիր վէ սիբարըչաբը իճրա վէ իքմալ իլէ գօնադա տէօնտիւկիւմտէ , իսմիմէ օլարագ , գարուճուեա պիր մէքթուպ պըրագըլմըչ օլտուղունու կէօրտիւմ , վէ պիթթապի ալըպ օգուտում . . . Մէզքիւր մէքթուպտա շէօյլէ եազըլմըչ իտի . Վիգին , ժէնէրալ Բօլան հագգընտա տէրքեար օլան մուհպպպէթ վէ խալիսէթինիզի պիլտիկիմիգտէն , խապէր վիբիբիզ քի , էկէրչի , միւմաիլէյհ էֆէնտինիզէ պիւլիւք պիր իըտմէթ իթմէք իսթէր իսէնիզ , պուկիճէ , սաաթ սօգուզտա , Բիվօլի սօգաղընտա , վէ մալիյեէ նէզարէթի էօնլէրինտէ վագը քէմէրլէրին ալթընտա պուլունմալըսընըչ տէյի եազըլմըչ իտի , - տէտի Բիէթրի :

— Օլտէտիկինիզ մէքթուպունիմ զասը՝ քիմին իտի , - տէտի ժէնէրալ :

— Իմզասըզ իտի , էֆէնտիմ :

— Աճայիպ , իմզասըզ պիր մէքթուպ , էօյլէմի :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . վէ իշթէ պէնտէնիզ տախի իմզասըզ պիր մէքթուպա էհէմմիյեէթ վիբիլմէքլիկին ճայիզ օլմատըղընը պիլտիկիմտէն , կէրչի , էվվէլ էմիրտէ , մահէլլի մէզպուրտէ կիտիպ պուլունմագըլըզա թէրէտտիւտ իթտիմ իսէտէ , Ֆագաթ , վէլի իւլնիյմէթիմ էֆէնտիմ , քէյֆիյեէթտէ զաթը ալինիզէ տայիր օլտուղունտան , մէրագ իտէրէք , իշար օլունան Բիվօլի սօգաղընա կիթտիմ : Պիրտէ եանըմա եիկիրմի պէչ օթուզ չաղարընտա իբի վիճուտուճա պիր կէնճ ատէմ կէլէրէք , - իսմինիզ Բիէթրի օլմալը

տըր , վէ ժէնէրալ Բօլանընտա էն զիեատէ սատըզլարընտան պիրիսինիզ , էօյլէ տէկիլմի , - տէտի . վէ պէնտէնիզ տախի , - էվվէթ , - տէյի ճէվապ վիրտիկիմտէ , - մէրգում տախի , - բէք ալէա , պուեուրունուզ պիրագ կէզինէրէք գօնուչալմ , - տէտի . վէ իշթէ օլ վագըթ , էֆէնտիմ , պէնտէնիզէ սէօյլէտի քի . . . Լաքին , անը պիլէմէեօրում քի , սէօյլէտիկի սահի՞հ մի տիր , եօգսա տէկիլմի տիր . . . մէրգումմէն սէօյլէտիկինէ նէզարէն , կիւեա քէնտիսի մատամ Տէլմարըն մախտումի իմիչ . . . վէ պինաէն ալէյհ , էֆէնտիմ , բէտէրիտէ զաթը ալինիզ իմիշսինիզ :

— Մօրիս , - տէյի պաղըրտը ժէնէրալ տիւչարը թէհանճիւպ օլուպ , վէ մաթօրուն եիւզիւնէ պագարագ , իշիտի եօրմուսուն , նէ՞ սէօյլէմէքտէ տիր :

— Չըրագ , մէրգում լագըրտընընը պիթիբսին , - տէտիքտէն սօնրա , պարիտ պիր սէօյլէեիչ իլէ մաթօր , Բիէթրիեէ խիթապէն տախի , տիգգաթլըճա պիր պագըչ իլէ պագարագ , - Սէօյլէեիինիզ , տէվամ իտինիզ , - տէտի :

— Մէրգում տէլիգանընըն իլավէթէն սէօյլէեիչինէ նէզարէն , մուախախարէն , քէնտինին տօղուչունա տայիր օլան էսրարլարա վագըթ օլմուչ իմիչ , վէ եէտինտէտէ ինքեար գապուլ իթմէզ իսպաթլար պուլունմագտա իմիչ , շէօյլէքի , քէնտի էլ եազընըզ օլարագ , վալիտէսինէ եազմըչ օլտուղունուզ պիր չօգ մէքթուպար վար իմիչ . վէ , կէրչի մէր-

գում, շիմտիեէ գատար, քէնտու-
 յի թէճէլիեէ թէսլիմ իլէ, սէֆա-
 լէթի ազիմէ իւզրէ իմրարը էօմր ու
 էվգաթ իյլէմիշ իմիշ իսէտէ, սօն-
 րատանտա, ասըլ բէտէրինին ժէնէ-
 րալ Բօլան օլտուղունու վէ վալիտէ-
 սինին, տէրտ ու էլէմ իւզրէ պու-
 լունարագ, ըէնչէ յի էճէլէ տիւշմէ-
 սինին սէպէպի էվվէլի պուլունտու-
 ղունու անլատըղընտան, հէման կի-
 տիպ քէնտիսինի պուլմագլըղա գա-
 րար վիրմիշ իմիշ. վէլհասըլ պէնտէնի-
 զի կէօրմէքլի քտէն միւրատ ու մագ-
 սէտի տախի, մահզա քէվֆիյեթի
 պէեան իլէ, զաթը ալինիզէ էվվէ-
 լինտէն խապէր վիրմէքլիկիմի թա-
 լէպտէն իպարէթ իմիշ. շէօյլէքի,
 վէլի իւլնիյեթիմ էֆէնտիմ, մէր-
 գում, քէնտիսինի նէ եօլտա գա-
 պուլ իտէճէկինիզի, եանի, բէտէր-
 լիք սըֆաթըյլա գապուլ իտիպ իթ-
 մէմէքլիք նիյեթ ու էֆքեարըն-
 տա պուլունտուղունուգու անլա-
 տըգտան սօնրա, թութաճագը թա-
 ըիգէ պիր գարարը գալի վիրէճէք
 իմիշ:

— Միւրատը՝ նէ տիր, իտտասար
 նէտիր, - տէ յի պաղըրտը ժէնէրալ
 էլէմ ու էնտիշէսի տահա զիեատէ
 արթմաեա պաշլաեարագ, - վալի-
 տէսիննէ եազմըշ օլտուղում մէգքիւր
 մէքթուպլարը նէ եաբմագլըգ էֆ-
 քեարընտատըր, վէլհասըլ արգուտու
 նէ տիր, բարամը իսթէմէքտէ տիր,
 եօգսա, պիր ըէզալէթ մի չըգար-
 մագլըգտա տըր:

— Էֆէնտիմ, մէրգումուն մէգքիւր
 պէեանաթընա գարչըլըգ, հալիյլէ

պէնտէնիզինտէ իլք ճէվապըմ շու,
 լէֆէնտի, կէրչի սիգ շիմտի, քէն-
 տինիզին, Մ. ժէնէրալ Բօլան իլէ,
 մատամ Տէլմարըն մախտուամի օլ-
 մագլըղընըր իտտաա իյլէմէքտէսի-
 նիգ, հալպուքի, նէտէն մալիւմ-
 տուր, եետինիգտէ տէլայիլի գալիյ-
 եէնիզ պուլունմագտամը տըր, եօգ-
 սա, անճագ պիր զանն ու իհթիմալ
 իւմիտինտէն մշ իպարէթ տիր, վէ,
 հաթթա, վէլէվ սահիհ պիլէ օլմուշ
 օլսա, իսպաթ լաղըմտըր, վէ վէլէվ
 իսպաթընըղ տախի պուլունմուշ օլսա
 քի, պէնճէ բէք շիւբհէլի պիր շէյ
 տիր, եիննէ, գօնթ Բօլանտան պիր շէյ
 իտտաա իթմէքլիկէ հագգ ու սա-
 լահիյեթիինիզ օլամաեաճագ տըր»
 տան իպարէթ պուլունմուշ, - տէտի:

— Իեի պիր ճէվապ տէկիտիր պու-
 վիրտիկին, - տէ յի պաղըրտը ժէնէ-
 րալ, - շիւնքի, մէգքիւր, ճէվապտա,
 մէրգումու տահա զիեատէ թահ-
 ըիք իթմիշ օլմագլըգ թէհիլիքէսի
 պուլունմագտա տըր. հալպուքի,
 պէնճէ, մուղայիլի օլարագ, հէմ
 պիր թարիգի սէլամէթ, մէրգում
 պիշարէնին իսթիգպալինի պիր սու-
 ըէթլէ թահթը թէէմիննէ ալմագլըգ
 տըր, վէ հէմտէ, պէօյլէ եաբմագ-
 լըգ քէնտի վագիֆէմտէն տիր:

— Միւսատէ պուլունտուսը,
 վէլի իւլնիյմէթիմ էֆէնտիմ, հէ-
 նուգ պէնտէնիզ լագըրտըմը թէք-
 միլ իթմէտիմ, հէր նէ գատար մէր-
 գումա էօյլէ սէօյլէտիմ իսէտէ, ի-
 լալէթէն, շունու տախի պիլտիրտիմ
 քի, քէնտի սէօյլէտիքլէրինի իսպա-
 թէ միւզթէտիր օլտուղու, վէ ըիգ-

գաթառա շայէսթէ պուլունտուղու թագաթրտէ , զաթը ալինիզ թա- րաֆընտան իմտատ ու մուապէնէթէ հիմմէթ պուլըուլաճաղընտա , գա- թան շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր :

— Պուհա գարչըրգ մէրգուաման նէ՞ ճէվապ ալտընրգ :

— Պուհա գարչըրգ , շունու սէօյ- լէտի քի , քէնտիսի սիգտէն սատա- գա պէքլէմէքտէ օլմատըգտան պաչ- գա , քէնտի հագգընտա նէ եօլտա իգհարը հիսսիյեաթ խտէճէկինիզի , պիղզաթ անլամագըրգ նիյեթիյլէ տախի , մութլագա զաթը ալինիզի կէլիպ պուլմագըրգ , վէ խօտպէխօտ կէօրիւշմէքլիք էֆքեարընտա պու- լունմագտա տըր :

— Նասըլ քէնտիսի պիղզաթ պա- նամը կէլմէք էֆքեարընտա տըր , թամամ , մէկէրչի , պէն մէրգումու , գէվճէմ վէ քէրիմէմ պուլունմագ- տա օլան պիր մահէլլտէ գապուլ ի- տերէք , պիր պիրէրինէ թէսատիւֆ իթտիրմէքլիք թէհլիքէսինէ սէպէ- պիյեթ վիրէպիլըմիեիմ . խայր , խայր , օլտէտիկի շէյ օլամագ , միւմ- քի՞ն տէկիլ տիր :

— Վէլի իւլնիյմէթիմ էֆէնտիմ , պէնտէնիգ տախի օլ պապտէ իհթի- մալտէն պուլունան թէհլիքէեի հիսս ու տէրք իյլէտիկիմտէն , վէ ալէլ- խուսուս մէրգումուն սէրթ թապի- աթըր . . . վէ սէպաթ ու մէթանէթ սահիպի օլտուղունուտա ֆէհմ իթ- տիկիմտէն , կէրչի , մէգթիւր սէվտա- տան վազ կէչիրթ տիրմէք իչին բէքչօգ չալըչպ վէ բէք չօգ շէյլէր սէօյլէ- տիմ իսէտէ , մա թէէսսիւֆի ազիմ

պէեան իտէրիմքի , պիր տիւրլիւ գանտըրըպ իսքեաթ իտէմէտիկիմ- տէն , Ռիվօլի սօգաղը քէվէրլէրի ալթընտա , պիր սաաթտան գիեատէ պիրլիքտէ սօլաչըպ թէհի եէրտէ չալըչարգտան սօնրա , մահղուն օլա- ըագ , թէրքէ մէճպուր օլտոււմ :

— Մէրգում նէ՞րէտէ իգամէթ իյլէմէքտէ իմիշ :

— կէրչի անը տախի անլամաեա ալըչտըմ իսէտէ , միւմքին օլուպ խապէր վիրմէտիքտէն պաչգա , ի- լապէթէն տախի , էէկէրչի , քէնտի միւրատըմ հասըլ օլմաեըպտա , պէ- նի , լազըմ կէլէն թարիգլէրէ միւ- ըաճաաթա մէճպուր իտէրլէր իսէ , օլվագըթ , մահէլլի իգամէթ իմիտէ էօյրէնիլէր տէտի :

— Ա՛հ , Մօրիս , - տէյի պաղըրտը ժէնէրալ , բէք էլէմնաք պիր հալ իւզրէ , - կէօրիւեօրմուսուն , պու կիւն ֆէլաքէթ ֆէլաքէթ իւզէրի- նէ կէլմէքտէ տիր :

Մաժօր Մօրիս , Ռիէթըրինն սէօյ- լէտիքլէրինի քէմալի տիգգաթ իւզ- ըէ տիյնէմէքտէ , վէ գալպինտէն տա- խի , մէրգում հագգընտա էմնիյ- եէթմի , եօգսա շիւբհէմի ճայիզ կէօր- մէքլիկէ պիր տիւրլիւ գաբար վիրէ- մէմէքտէ իտի . վէ նիհայլթ , մէր- գումու տահա գիեատէ սէօյլէտիպ- տէ տիյնէմէք նիյեթիլնտէ օլտու- զունու , իչարէթլէ ժէնէրալա ան- լաթտըգտան սօնրա , - բէք ալէա , տէվամ իտինիզ լագըրաընըգա , - տէտի Ռիէթըրինէ :

— Միւսիւ մաժօր , - տէտի Ռի- էթըրի , - պէնտէնիգ էվվէլ էմէրտէ ,

պաշգա պիր շէյ տիւշիւնմէ երպ, պիր քերթէ վուգուի հալի քեամիլէն զաթընըզա պէեան իթմէքլիկի տիւշիւնմիւշիւմ տիւր, շիւնքի, թէհի եերտէ ժէնէրալըն պատիի քետերի օլուրում տէյի գօրդուպ շիւրհէ կըլէմիշիմ տիր. զիրա, մէրգումուն, սահիհէն մատամ Տէլմարըն էվլատը օլմանըպտա, էօյլէ հիլէպազ ետաւանճընըն պիրի օլմագլըղը իհթիմալինի տախի թէֆէքքիւր իլլէմիշիմ տիր. լաքին, էսէֆի իտէրիմ քի, զաթընըզտա տիւն ագչամ գօնազա կէլմէտիկինիլգտէն, կէրչի, հաթթա, պու սապահ տախի, քէյֆիյեթթի էֆէնտիմ հազրէթլէրինէ աչմագ իսթէտիմ իսէտէ, եինէ միւլահազամա էլվիւմէտիկինտէն, քէզալիք էֆէնտիմէ պիր շէյ սէօյլէմէտիմ իսէտէ, քէնտինին տիշարը կիթտիկիւնի կէօրտիւկիւմտէն, պարի զաթընըղը պուրատա պուլմագ իւմիտի իլէ, վէ օլ պապտէ պիր նասիհաթ ալմագ իւղրէ, միւսիւ մաթօր, գօշուպ պուրաեա կէլտիմ:

Սէրգումուն պու սէօյլէեիշլէրինտէ, օլ մէրթէպէ պիր սատէլիք վէ պիր թէվէքէլիլիք էսէրի պուլունմագտա իտի քի, մաթօր Մօլիս, կէրչի, անըն ալէյհինտէ տէրքեար օլան շիւրհէսինին պի էսաս օլմասը էֆքեարընա զահիպ օլմաեա պաշլատը իսէտէ, ժէնէրալըն մէրգումա խիթապէն պիր շէյ սէօյլէմէք իսթէտիկինիտէ կէօրտիւկիւնտէ, տէրհալ եինէ քէնտիտի քէլամէ ազաղ պիրլէ, վէ եինէ Ռիէթրիեթ խիթապէն օլտուղու, վէ տիգգաթը ազի-

մէ իւղրէ եիւղիւնէ պազըպ էշքեալընը թէֆթիշ իլլէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ, - Բիէթրի, եարընքի իճրա իտիլէճէք օլան զիյնէթին տալէթնամէլէրինի սի՞ղմի կէօնտէրմէքտէսինիլ, - տէյի սիւալ իլլէտի:

— էվվէթ, մաթօր էֆէնտի, - տէյի ճէվապ վիրտի Բիէթրի, գաթան թալը ու թաղընը պօղմաեարագ:

— Տիմէք տիր քի, մաթպու օլան տալէթնամէլէրին աչըգ մահէլլէրինէտէ տալէթլիլէրին իսմէլինի, քէնտինիլ եազարագ տօլտուրմագտաընըղ, էօյլէ՞մի:

— էվվէթ, մաթօր էֆէնտի:

— Պինաէն ալէյհ, մէղքիւր տալէթնամէլէրի սիլ քէնտինիլ եազմը վէ կէօնտէրմիշսինիլ տիր, էօյլէ տէկիլմի:

— էվվէթ, մաթօր էֆէնտի, - տիեերէք Բիէթրի Մօրիսին հէր պիր սիւալինէ, զայէթլէ թէաճճիւպ վէ սաֆտէրունըլուգ իւղրէ ճէվապ վիրտիքտէն սօնրա, իլալէյի մէգալ պիրլէ տախի, - էվվէթ, էֆէնտի, պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու, մէղքիւր տալէթնամէլէր իշի պէնտէնիլէ իհալէ պույրուլմագտէ օլտուղունտան, մատամ գօնթէսին էմր ու թալիմաթը մուճիպինճէ իճապընը իճրա իլլէմէքտէեիմ. շիմտիեթ գատար նասըլ եարմըլ իտիմ իսէ, պու տէֆա տախի, թըպըլ էօյլէ եարմըլմ տըր. . . :

— Մատամ քի էօյլէ տիր, - տէտի ժէնէրալ հարարէթլի պիր սէօլէեիլ իլէ, - գաթէն էսամի տէֆթէրինտէ մատամ տը Պուրկէօեիւն

իսմի պուլունմատըըը թագտիրտէ , նա՞սըը օլուպտա , մերգուսմէնին իսմինէ տախի պիր տավէթնամէ կիթմիշ տիր :

— Մատամ տը Պուրկէ՞օյ միւ , - տէտի Բիէթըրի , պիզզաթ քէնտիսինին կէօթիւրմիւշ օլմասընա տալիւր հիշ պիր շիւբհէ էոէրի կէօսթէրմէտիկի շէօյլէ տուրուուն , կիւեա զէրրէ մըգտարը շիւբհէ վէ մալիւմաթը տախի պուլունմագտա տէկիլտիր կիպի թագպի պիր սաֆտէրունըուգ իպրաղ իտէրէք , - էֆէնտիմ , պու սէօյլէտիկինիղ իհթիմալտէն տախի օլմամալը տըր :

— Զի՞ ֆայիտէ քի , ժէնէրալըն սէօյլէտիկի բէքտէ սահիհ տիր , - տէտի մաթօր :

— Վէլի իւնիյմէթիմ էֆէնտիմէ գավիէն սէօյլէրիմ քի , պունտա պիր եանըըը օլմալը տըր . հէլէ պէնտէնիզ , մատամ տը Պուրկէօեէ էօյլէ պիր տավէթնամէ կէօնտէրմէմիշիմ տիր , պունտա իսպաթ իտէպիլիրիմ . վէ գաթէնտէ օլմալ պիր շէյ տիր . չիւնքի էվվէլա շունա տիգպաթ օլունմալը տըր քի , նասըը քի . պիզզաթ էֆէնտիմ հազրէթլէրի տախի սէօյլէմէքտէ տիր , մերգուսմէնին իսմի տէֆիթէրտէ պուլունմագտա տէկիլ տիր , վէ պունտանտա գաթիւնազար , - տէտի մերգուսմ հէյ՝ճան իւզրէ իլավէյի մէգալ իտէրէք , - գաթէն պէնտէնիզ , մատամ տը Պուրկէօեիւն , մէզրիւր զիյնէթտէ պուլունմաեաճաղընա տայիր տէրքեարօլան էսպապը ազիմէեետէ վագըֆ պուլունմագտաեըմ . վէ հաթ

թա , տահա տիւն սապահ , մատամ գօնթէս պէնտէնիզի չաղըրարագ , բէք նագիք պիր խըտմէթ իհալէ իյլէմիշ տիր . շէօյլէքի , գարթ տը վիզիթիւնի վիրէրէք , պէնտէնիզէ , մերգուսմէնին խանէսինէ կիթմէքլիկիմի , վէ օրատա օլուպ օլմատըըընը սիւալ իթմէքլիկիմի , վէ , էկէրչի , անճագ օրատա պուլունմաեըպտա տիչարը չըգմըշ պուլունմասը ճէվապընը ալըր իսէմ , գարուճուեա , քէնտիսի մատամ գօնթէս թարաֆընտան , կէրչի պիզզաթ վիզիթա վիրմէկէ կէլմիշ իսէտէ , պուլմամատըը ճիհէթլէ պըրագմըշ տըր տիմէքլիկիմի , խասսէթէն էմը ու թէնպիհ իյլէմիշ տիր : էֆէնտի , պու վագաաեը պէօյլէճէ թագֆսիլէն պէեան իյլէմէքլիքտէն միւրատըմ պաչգապիր շէյ օլմաեըպ , իլլա , վէլի իւնիյմէթիմ էֆէնտիմէ անլաթտըրմագ տըր քի , իչպու հալտէ օլտուղու թագտիրտէ , միւմքին տէկիլ տիր , արթըգ պէնտէնիզ թարաֆընտան , օլ եօլտա պիր եանըըըգ վուգուա կէլէմէզ իտի :

— Բէք ալէա , լաքին , նա՞սըը օլուպտա մերգուսմէեէ էօյլէ պիր տավէթնամէ կիթմիշ օլապիլիր , - տէտի մաթօր , - հաթթա , մէզքիւր տավէթնամէեի , Մ . տը Պուրկէօյ , քէնտի զէվճէսինէ , պիզզաթ քէնտիսի վիրմիշ տիր :

— Ա՛ , մէզքիւր տավէթնամէեի , քէնտի զէվճէսինէ , Մ . տը Պուրկէօյ , քէնտիսիմի վիրմիշտիր , եա՛ , էօյլէ՞ մի , - տէտի Բիէթըրի տէրեալի թէֆէքքիւրէ տալարճասընա պիր

հարտէ պուլունարագ: Վէ պատէհու
մէրգ ում, կիւեա պիրտէն պիրէ խա-
թըրընա պիր շէյ կելմիշ տիր կիպի
սէվինճ վէ թէաճճիւպ իւզրէ սէօյ-
լէեհէրէք տախի, -եա՛, միւսիւ մաժօր,
զանն իտէրիմքի, շիմտի անլաեապիլ-
մէքտէեիմ պու մէսէլէտէ տէօնմիւշ
օլան հիյլէ տօլապընը, - տէտի:

— Նասըլ, նէ տիր քէշֆ իթտի-
կինիզ հիյլէ, սէօյլէեիինիզ պագա-
լըմ, - տէտի ժէնէրալ:

— Վէլիւլ նամ էֆէնտիմ, - տէ-
յի ճէվապ վիրտի Բիէթրի թէէս-
սիրլի պիր թէլաֆֆուզ իւզրէ սէօյ-
լէեհէրէք, - զաթը ալինիզին, նասըլ
քի մալիւմ տուր, պէնտէնիզէ էմ-
նիյեէթի քեամիլէսի պուլունտու-
ղունտան, քիւլի էսրարընըզ պէեա-
նէ հիմմէթ իյլէմէքտէ օլտուղունուզ
ճիհէթլէ, ֆամիլեանըզ մատամ գօն-
թէսլէ կիթտիկինիզ ճէմիյեէթլէր-
տէն պագըլարընտա, չօգ տէֆա, քէն-
տինիզէ բաղմէն օլտուղու թագտիր-
տէ, մատամ տը Պուրկէօեիւ բասթ
կէլտիկինիզի, վէ պունտանտա, պիր
նիյեէթի խէֆիյե վէ ֆասիտէեէ
զահիպ օլտուղունուղու, եանի, պի-
շարէ գատընը, գօճասը Մ. տը Պուր-
կէօեիւն, մէճպուր գըլարագ կէթիւ-
մէքտէ պուլունտուղունու շիւբհէ
իյլէտիկինիզի տախի սէօյլէտի իտի-
նիզ քի, մէզքիւր շիւբհէնիզինտէ
բէք հագգըլ օլմասը կէթրիւնմէքտէ
իտի, էօյլէ տէկիլ մի, էֆէնտիմ:

— Շիւբհէսիզ... էվիլէթ, մէզքիւր
շիւբհէմի սիզէ տախի սէօյլէտի իտիմ
... լաքին, պունտան չըզ արաճաղընըզ
նէթիճէ Պէ տիր, - տէտի ժէնէրալ:

— Ա՛, աման եա Բէպպիմ, էֆէն-
տիմ, պունտան չըգարըլաճագ օլան
նէթիճէ բէք սատէ պիր շէյ տիր...
Մատամ քի Մ. տը Պուրկէօեիւն, զա-
թէն պիր նիյեէթի ֆասիտէեէ մէպ-
նի, քէնտի ֆամիլեասընը, սայիր
տէֆալար, զաթը ալինիզին պու-
լունտուղու ճէմիյեէթլէրէ, մէճպուր
գըլապ կէթիւմէքտէ օլմասը մէյ-
տանտէ տիր, մէկէրշի, մէրգուճուն,
եարընքի զիյնէթտէ տախի հագըր
պուլունմագըլգ նիյեէթի խայինէ-
սիյլէ, պիր թապխանէեէ միւրաճա-
աթ իլէ, թըպգը օլ պիզիմ տավէթ-
նամէ կիպի պիր մէքթուպ թապ իթ-
տիրէպիլմէսֆնտէ, հիճպիր կիւճիւք
պուլունմագտա՞ֆը տըր... պէնտէ-
նիզ, պու խուսուստա քեամիլէն պի-
տուշ օլտուղունու իսպաթ իլէ թէպ-
րիյեէեի զիմմէթ իտիպ, գալպի ա-
լինիզտէ, հագգըլ աճիզանէմտէ տօղ-
մուշ օլան շիւբհէ էսերինի, իլթէ օլ
վագըթ. եանի մէրգուճուն եէտին-
տէ պուլունան տավէթնամէտէքի
եագընըն, քէնտի եագըմ օլուպ օլ-
մատըզ անլաշըլտըգտան սօնրա,
զահիրէ չըգաճագ տըր... իմտի,
շիմտիտէն, թէքրարէն սէօյլէրիմ
քի, օլ եօլտա պիր խէթատա գա-
թան պուլունմամըլըմ տըր... Մէր-
գում պունու սէօյլէտիկի վագըթ-
տա, հէմ սէսինտէ պիր լէրղայիշ
պուլունմագտա, վէ հէմտէ էլիյլէ
եաշարմագտա պուլունան կէօղլէրի-
նի սիլմէքտէ իտի, - իս'յը, իս'յը,
պու եօլտա պիր տիվանէլիքտէն տօ-
լաեը, հագգըլ աճիզանէմտէ շիւբ-
հէեէ զահիպ օլմագըլըզ, ասլա է-

Ֆէնտիմտէն պէքլէմէ՛զ իտիմ, պու սիննիմտէ, էօյլէ պիր շիւբհէեի ճա- յիզ կէօրէճէկինիզի, զէրրէ գատար մէէմուլ իթմէզ իտիմ:

Մճ՛ւս օլ, սո՛ւս օլ, ա՛ պէնիմ միւսլինն Բիէթրիմ, - տէտի ժէնէրալ մէրգուսու աճըեբզ ըիզգաթա կէ- լէրէք, - թէհի եէրտէ էլէմ իւզրէ օլմա, պուտա պիր ֆէլաքէ՛թ տիր՝

— Ա՛հ, վէլիւլ նիյմէթիմէֆէն- տիմ, - տէտի Բիէթրի քէզալիք կէօզլէրինի սիլէրէք, - գուլունու- զուն պաշըճա էսէֆի տերունինի մուճիպ օլան պաշգա պիր շէյ օլ- մաեքպ, իլլա շու տուր քի, կէրչի, պէնտէնիզ հազըր ու Ֆազըրըն պի- ըի օլուպ, վէ թաալիմ ու թէրպիյեէսի եէրինտէ պիրի տէկիլ իսէմտէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, էօյլէ պիւթիւն պիւթիւն տէ, հիչ պիր շէյտէն պի- խապէր օլան ճահիլէրտէն տէկիլիմ քի, օլ եօլտա պիր պուտալալըղա գալգըշմըշ պուլունաեբմ, վէ քէն- տի ամէլու հարէ քէթիմիտէ պիր հի- սապ թահթընա ալմագսըղըն, վէ նէթիճէսինի տիւշիւնմէքսիզին եօ- լա չըգաեբմ, իշթէ պուրասը տըր կիւճիւմէ կիտէն:

— Լաքին, իեի եա, մէկէրչի պէն, սէնտէ պիր գապտհաթ վար տըր տիմէքտէ՛մի եիմ: Պիր իշ տիր օլմուշ տուր. վէ օլտուղուտա սահիհ տիր. պիզտէ սանա խապէր վիրմէքտէ- եիզ, սէնտէ իյզտհաթ վիրմէքտէ- սին, վէ պիզտէ սէօյլէտիքլէրինէ ի- նանմագտաեբզ, վէ հաթթա, սէնին ֆիքրինին պիզտէն զիեատէ քէսկին օլմասընրտա իսպաթ իյլէմէքտէսին,

պիզիմ իքիմիզին տախի տիւշիւնէ- մէտիկինի իշթէ սէն տիւշիւնէպիւ- տին. հա՞, նէ՛տէրսին, Մօրիս, էօյլէ տէկիլ մի տիր, պիզիմ Բիէթրինին պուլուշու, ագլէ բէք եազըն տէ- կիլ մի տիր:

— Բէք չօգ իհթիմալտէն տիր, - տէյի ճէվապ վիրտի մաթօր, մէր- գում հազգընտա տէրքեար օլան շիւբհէսի տահա զիեատէ մահվ օլ մաեա պաշլաեարագ. շիւնքի, Բի- էթրի օլմէրթէպէ սատէտիւնէ պիր սուրէթտէ սէօյլէմէքտէ իտի քի, արթըգ խալիսէթինտէն շիւբհէ իթ- մէքիք ճայիզ կէօրիւլէմէմէքտէ ի- տի, Պատէհու մաթօր, Բիէթրիեէ խիթապէն, - ըէճա իտէրիմ սիզէ Կիզի ազաճըգ եալընըզ պըրազընըզ, - տէտի:

Բիէթրի, պէրայի թէվաղիւ պա- շընը էկէրէք, վէ մէրգումանը գան- տըրմըշ օլմասընտան տօլաեբ էմնիյ- եէթի քեամիլէ իւզրէ պուլունաարագ, կէրչի, գաբուեա տօղրու իլէրուլէ- մէկէ պաշլատը իսէ տէ, գաբուտան չըգաճաղը վագըթտա ճիւզիճէ տու- րարագ տախի, էֆէնտիսինէ խի- թապէն, - վէլիւլ նիյմէթիմ էֆէն- տիմ, էմրի ալինիզէ հազըր պուլուն- մագլըզ իւզրէ, տիշարտա պէքլէ- եէեի՛մ մի, եօգսա, եինէ Փարիսէ ավտէթ իտէեի՛մ մի, - տէյի սիւալ իյլէտի:

— Խայր, պէքլէ, զիրա սէնի կէօր- մէք իսթէրիմ, - տէտի ժէնէրալ:

Մէրգում, գաբուտան տիշարը չըգտըգտան սօնրա, Մօրիս, ժէնէ- րալա խիթապէն, - Ատալպէր, պա-

նա պէն բէք անայիպ պիր շէյ սէօյ-
լէ եէեհիմի , - տէտի :

— Սէօյլէ պագալըմ , նէ՛ իմիշ , -
տէտի ժէնէրալ :

— Հէր նէ գատար շիմտի իյգա-
հաթա լիւղում եօգ իսէ տէ , տօղ-
րուսու , պէն պու սէնին Ռիէթրի-
տէն , շիւբհէ՛ իյլէմէքտէեհիմ , հա՛ ,
սէ՛ն նէ տէրսին :

Ժէնէրալ պունու իշիտինճէ , ա-
տէթա իշիթտիկինէ ինանամազճա-
սընա տիւչարը թէանճհիւպ օլարագ ,
կէրի կէրի շէքիլմէեէ պաշատրգ-
տան սօնրա , - նէ՛ սէօյլէեօրսուն ,
Մօրիս , ճիտտիմի սէօյլէմէքտէսին ,
եօգսա , պիր լսթիֆէ՛ մի իյլէմէք-
տէսին , - տէտի :

— Բէքտէ ճիտտի օլարագ սէօյլէ-
մէքտէեհիմ :

— Քիմտէն , Ռիէթրիտէ՛ն մի շիւբ-
հէ իյլէմէքտէսին :

— Էօյլէ՛ եա , էօյլէ՛ եա :

— Ատամ սէնտէ , զէվալը իիթի-
եարճըղազ օթուղ սէնէտէն պերու
եանըմտա պուլունմագտա տըր , հիշ
պիր կիւն օլ եօլտա խիեանէթինի
կէօրմէմիշիմ տիր , արթըղ տօղրու-
սու , օլ սէօյլէտիկին ճայիզ օլամազ ,
անտէն շիւբհէ իթմէքլիք , ատէթա
պիր կիւնահ տըր :

— Պէնիմ սէօյլէտիկիմ պօշ պիր
լագըրտը տէկիլտիր , պէն սէօյլէ-
տիկիմի տիւչիւնէ՛ բէք սէօյլէմէքտէ-
եհիմ :

— Էկէր պաշգասը էօյլէ պիր շիւբ-
հէեէ զահիպ օլսա իտի , օլ գատար
թէանճհիւպ վէ թէէսսիւֆ իթմէզ
իտիմ , հալպուքի , սէնին շիւբհէնի

զէրրէճէ լէվա կէօրէմէմ , շիւնքի ,
սէն հէր վագըթ պիղիմ իյէ պիր
լիքտէսին , Փամիլեամըղըն հէր հալ
ու էսրարընա վագըթ պուլունմագ-
տասըն , վէ պու կիւնէ գատար եիւզ-
լէրճէ իսպաթլարընրտա կէօրմիւշ-
սիւնտիւր քի , մէրգոււմ քէմալի խա-
լիսէթ իւղրէ պուլունմագտա տըր ,
բէք իեի պիր ատէմտիր , հիշ պիր
խայինլիկի կէօրիւլմիւշ տէկիլտիր .
վէ հաթթա , խալիսէթ ու սատագա-
թը , եալընըղ քէնտի հագգըմտա
տէրքեար օլմաեըպ , իլլա , թէքմիլ
Փամիլեամ հագգընտա տախի պէ-
տիտարտըր . պէն սանա պիր շէյ սէօյ-
լէ եէեհիմի , Մօրիս , սէն ագլընը գա-
ըմըչսընտըր , սէն չըլտըրմըչսընտըր :

— Ալլահ վիրսինտէ , պէն եանըլ-
մագտա՛ օլաեըմ , Ալլահ վիրսինտէ ,
պէնիմ շիւբհէմ պօշա՛ չըգսըն . . .
հալպուքի , շիմտի շու տագըղատա ,
տօղրուսու , հէմ շիւբհէ իթմէքտէ ,
էէ հէմտէ քէնտի շիւբհէմտէն տօ-
լաեը , տիւչարը իէրէտտիւտ օլա-
րագ , վիճտանըմ թաղաֆընտան
թաղեիգ օլունմագտաեըմ :

— Մօրիս , օլ պտպտէ նէ գատար
թէրէտտիւտ իթսէն ճայիզ տիր ,
վիճտանընա իթաաթա պօրճըուսուն ,
զիրա , Ռիէթրի խալիսէթտէ եէքթա
պիր ատէմտիր , անըն հագգընտա
շիւբհէեէ զահիպ օլմագլըղ , թէք-
րարէն սէօյլէրիմ քի , ատէթա պիր
կիւնահ տըր :

— Սէօյլէտիկին տօղրու տուր , ֆի-
նալըղա գարչըրգ ֆէնալըղ ճայիզ
տէկիլտիր . վէ վէլէվ մէրգոււմ , էօյլէ
պիր զատտարըղ իթմիշ օլսա պիլէ :

միւճէրընա պիր սէպէպէ մէպնի օլ-
մալըտըր. հալպուքի, պէն, շիմտիեէ
տէկին, պիր տիւրլիւ միւմքին օլուպ
տա անլաեամամըլըմ տըր : Հէր նէ
հալ իսէ, իսթէր հագգըլ օլսուն վէ
իսթէր հագգսըլ, նիհայէթ, մէր-
գուսուն հալլէրի պանա շիւբհէ վիր-
միշտիր Տիւն ագչամ պէն, սաաթ սէ.
վիլ ըատտէլէրինտէ, սիզին գօնագ-
տան իչէրի կիրմէքտէ իքէն, Ռիէթ-
րինին տիշարը չըգտըղընը կէօրտիւմ.
. . . վէ, սէպէպի քէնտիմէ մալիւմ
օլմաեան պիր շիւբհէ վէ պիր մէ-
րագա մէպնի, անըն արգասընտան
չըգտըրագ, վէ պաշլմըտա մանթօ-
մուն իչինէ ալարագ, ուղագտան
ուղագտան գօլլաեարագ արգասըն-
տան կիթտիւմ. մէրգում, տօղրու
Ռիվօլի սօգաղընա կիթտի. վէ օրա-
տա եանընա կէնճ պիր առէմ կէլ-
տի . . .

— Պէսպէլլի Տէլմար օլմալը տըր,
էօյլէմի :

— Էվվէթ, էօյլէ տիր, Իքիսի տա-
լի էօնիւմտէն կիթմէքտէ իտիլէր,
վէ պէն տալի սրգալարընտան եիւ-
րիւմէքտէ իտիւմ. պիրտէ լագըրտը-
լարը արասընտա, սէնին իլէ մատամ
տը Պուրկէօեիւն իամի կէչտիկինի
իշիթտիւմ, շէօյլէքի, մէրգում Տէլ-
մար, « Հէր նասըլտա օլսա, մատամ
քի մէրգում պէնիւմ բէտէրիւմտիր .
. . . իմտի, լագըմ տըրքի . . . » տի-
մէքտէ իտի. Փագաթ, պունտան
ղիեատէ պիր շէյ իշիտէմէտիւմ, շիւն.
քի, պիթթապի, ինթիեաթէ բիա-
յէթէն, խայլիճէ կէրիտէն կիթմէք-
տէ իտիւմ, վէ չօգ տէֆատա սագը-

նարագ, պէնի կէօրմէսինլէր տէյի,
էօթէտէ պէրուտէ սիբէրլէնմէքտէ
իտիւմ :

— Իեի եա, ազիզիւմ, սէնին պու
սէօյլէտիքլէրին, ճիւմլէթէն, Ռիէթ-
րինին, տահա շիմտի պիզէ սէօյլէ-
տիքլէրինի թաատիգ իթմէքտէ տիր.
լէր. իմտի, մատամ քի պէօյլէ տիր,
քէնտի շիւբհէնի՞ շ նէտէն նէշէթ իյ-
լէմէքտէ տիր :

— Սապը իյլէքի լագըրտըմը պի-
թիքէեիւմ : Մէքքիւր գուսուր լա-
գըրտըեը իշիթտիկիմտէ, շիւբհէմ
տահա զիեատէ արթմագտա իքէն,
մէրգումանըն, պիր պիրինտէն այ-
րըլտըրգլարընտա կէօրտիւկիւմտէն,
էվլատըն Տէլմարըն, մութլագա մէր-
գում սէնին էվլատըն օլմալը տըր,
արգասընտան կիթմէկէ պաշլատըմ :

— Պէնիւմ էվլատըմ օլտուղունու
նէտէն պիրմէքտէսին :

— Իեամիլէն սանա պէնղէմէքտէ
օլմասընտան անլատըմ :

— Լաքին, կէճէլէեին նասըլ օ-
լուպտա պանա պէնղէմէքտէ օլմա-
սընը ֆարգ իտէպիտին . . .

— Պէն մէրգումու, պու սապահ
թէքրարէն կէօրտիւմ :

— Նէրէտէ կէօրտիւն :

— Պուրատա կէօրտիւմ :

— Պուրատա՞ մը կէօրտիւն :

— Էվվէթ, պուրատա, շիւնքի սէն
կէլաիկինտէ, մէրգումտա պուրա-
տա իտի :

— Իեի եա, սէն մէրգումու զա-
թէն թանըմագտա՞ մը իտին, նա՞-
սըլ օլուպտա պուրատա կէլմիշ իտի :

— Տիւն ագչամ, պէն մէրգումուն

արգասընտան կիտէրէք, եանընա
 եագլաշարմ, վէ Բիէթրիեէ սէօյ-
 լէտիկինի իշիթմիշ օլտուղումու տա
 հիշխապէր վիրմէքսիղին լագըրտը ա-
 չարագ, սէնին տօսթը նէտիմին պու-
 լունտուղումու, վէ հինի իգթիզա-
 տէ, քէնտիսինէ պիւլիւք պիր Փա-
 յիտէմ թօգունապիլէճէկինի խա-
 պէր վիրտիմ. մէրգում իսէ, էօյլէ
 տիհանընտան լագըրտը գաչըրըր ա-
 տէմէրտէն օլմաեըպ, վէ պիթթա-
 պի պէնտէնտէ շիւրհէ իյլէտիկին-
 տէն, սէօյլէտիքլէրիմէ գարչըրըգ
 հիշ պիր ճէվապ վիրմէք իսթէմէտի
 Պու ճիւմիէ իլէ տաթի, պէլքի սօն-
 րատան միւլահազասընա էլվիրիր, վէ
 եաթօտ մէրագ խտէրտէ կէլիր պէ-
 նի պուլուր էմէլիլէ, գարթ տը վի-
 ղիթիմի վիրտի իտիմ. Նասըլ քի,
 միւլահազամտա պօշա չըգմաեըպ,
 էօյլէ օլմուշ տուր:

—Էյ, նէ՞ սէօյլէմէքտէ տիր, նէ՞
 իսթէմէքտէ տիր, նէ՞ ախլագտա
 տըր, վէ նասըլ առէմտիր:

—Հէնուղ էֆքեար ու միւրատը-
 նըն նէ օլտուղունու պիլմէտիկիմ-
 տէն, չօգլուգ աչըրըպտա միւլահա-
 սաթա կիրիշէմէմիշիմտիր. Փագաթ
 շու գատարընը քէնտիսինէ անլաթ-
 տըրմըչըմ աըր քի, էկէրչի քէնտի
 ամէլ ու հարէքէթինտէ, տայիրէեի
 նամուսու թէճավուղ իյլէմէգ իսէ,
 զիեատէսիյլէ Փալիատէնտ օլաճա-
 ղը կիպի, մուղայիրի պիր հալտէ պու-
 լունարագ րէզալէթէ գալգըշտըրն-
 տա տաթի, էլինէ հիշ պիր շէյ կէչ-
 մէեէճէք տիր, չիւնքի, քէնտի նիյ-
 եէթի Փասիտէսի հէր նէտէ օլսա,

պիւլիւք մուգավէմէթլէրէ թէսա-
 տիւֆ իթտիրիլէճէք տիր:

—Պունլարա գարչըրըգ նէ՞ ճէվապ
 վիրտի:

—Կէրչի, էվվէլ էմիրտէ, հիշ պիր
 էֆքեար պէեան իթմէք իսթէմէտի ի-
 սէտէ... զանն իյլէտիկիմէ կէօրէ,
 պիր արալըգտա սէօյլէտիքլէրիմտէն
 միւթէէսսիր օլարագ, պէեանը էֆ-
 քեար նիյեէթինտէ տիր կիպի պու-
 լունտու... Փագաթ, սօնրատանտա,
 թէքրարէն քիւսթախանէ պիր հաղ
 քէսպ իտիպ, վէ իսթիհզաեա պաշ-
 լամագտա իքէն, պիրտէ սէն պէնի
 իսթէտիկինտէն, միւքեալէմէմիղ
 գուսուր գալտը:

—Պատէհու, մէրգում նէ՞րէեէ
 կիթտի, շիմտի՞ նէրէտէ տիր:

—Պէն մէրգումու մէճպուր իտէ-
 րէք, շու օտաեա գաբաթտը իտիմ,
 վէ գաբուսունուտա գաբատըգտան
 սօնրա, կէրչի քիլիթլէտի իտիմ. վէ
 պատէհու տաթի, սիղի մատամ տը
 Պուրկէօյ իլէ պուրատա պըրագա-
 րագ, եինէ միւսահապէթիմիղէ տէ-
 վամ իթմէք իւզրէ, ալըպ եաթագ-
 օտամըն իթթիսալինտէ տիկէր պիր
 օտաեա կէօթիւրմէքլիք նիյեէթիյ-
 լէ, թէքրարէն պու օտաեա կիթ-
 տի իտիմ, չիւնքի, պուրատա գալ-
 տըրընտա, պէլքի մատամտը Պուր-
 կէօյ իլէ միեանէսիղտէ կէչէճէք օ-
 լան միւքեամէեի իչիտիր տէյի չիւր-
 հէ իյլէտի իտիմ:

—Էյ, սօնրա՞:

—Հալպուքի, եաթագ օտամ-
 տան հավիեէ ինիլիր, վէ անտէնտէ
 պաղչէեէ չըգըրըր պիր գաբու պու-

լունտուղունու ունութմուշ օլտու-
ղումտան, թէքրարէն եաթագ օտա-
մա կիթտիկիմտէ . . :

—Նէ՞ օլմուշ, եօգոս, մերգ ում
սավուշուպ կիթմի՞ն մի տիր :

—Ի՞նչեսսիւֆ իսէրիմ քի, էվվէթ
էօյլէ օլմուշ տրար :

—Ա՛հ, Մօրիս, կէօրտիւնմիւ շիմ-
տի եաքարղղընը, նի՛չին պէօյլէ դա-
ֆիլ պուլունուպտա մէրգ ումու գա-
լըրտըն . . պու պիր իբիէմարէ տէկիլ
տիր, մէրգ ումուն պէօյլէ գաշմօսը
ֆէնա պիր մանէաեա տէլալէթ իյ-
լէսէ ճայիգ տիր :

—Էվվէթ, էօյլէ տիր, պէնիմ տա-
խի ճանըմ բէք սըզըլմագտա տըր . . :

—Տիմէքտիր քի, շիմտի սէն տա-
խի կէօրմէքտէսին եա, օլ պապտէ
Բիէթրինին սէօյլէտիքլէրի սահիհ
իմիշլէր, մէրգ ում պիղէ եալան սէօյ-
լէմէքտէ տէկիլ իմիշ . . : Վէ հէմտէ
իբի եա, ա՛ ճանըմ, նի՛չին եալան
սէօյլէսին, վէ նէ՞ սէպէպէ մէպնի
պիղի ալաաթսըն: Ա՛հ, Մօրիս, խիւ-
տա ալիմ, զաթէն էլէմնաք պիր հալ-
տէ պուլունտուղում թագտիրտէ,
շունճա վագըթտան պէրու, քէմալ
մէրթէպէ սատագաթ իպրազ իտէ-
կէլմիշ օլան շու միւսինն խըտմէթ-
քեարըմ ալէյհինտէ շիւրհէեէ դա-
հիպ օլմագըղըն եօգ մու, քէտէրի
ազիմիմի պիր գաթ տահա աթթըր-
մագտա տըր . խա՛յր, խա՛յր, մէր-
գ ում հագգընտա գաթոն շիւրհէ
ճայիգ օլտմապ, զիրա, հէլէ քերի-
մէմին սէատէթի հալինի օնա պօրճ-
լուեուզ տիսէմ ճայիգ տիր . . :

—Նի՛չին, սէպէպ, - տէտի մա-

ժօր պիր թէաճճիւպի ազիմ իւզրէ
սէօյլէեէրէք, - քէնտի քէրիմէնին
սէատէթի հալինին Բիէթրիճէ նէ՞
միւնասիպէթի վարքըր, օլ պապտէ
մէրգ ումա նի՛չին պօրճու պուլուն-
մագտա օլասըն :

—էօյլէ՛ եա, էօյլէ՛ եա :

—Իյղահ իյլէ սէօյլէտիկինի քի,
անյաեաեարմ :

—Հէրնէ գատար Բիէթրի օլ խու-
սուստա էսրար սագլաեըպ, քիմսէ-
եէ պիր շէյ սէօյլէմէմէքլիկիմի բէ-
ճա իթմիշ իսէտէ, եալընը սանա
սէօյլէեէպիլիլիմ . . զիրա, զաթէն
սէնին հագգընտա քէմալի էմնիյեէ-
թիմ տէրքեար օլաուգտան պաշգա,
պիրտէ շու մուհասսէնաթ վար տըր
քի, պու եէնի պիր խալիսէթինի տա-
խի իշիթտիկինտէ, մէրգ ումուն նէ
մէրթէպէ իբի պիր ատէմ օլմասընը,
պիր գաթ տահա անյամըշ օլաճագ-
սըն տըր :

—Սէօյլէեին պագաեըմ, նէ՞ իմիշ,
- տէտի Մօրիս :

—Պէն, էվվէլքի եազէրի հարպը-
մըն եէրինէ պիրինի ալմագ իսթէ-
տիկիմտէ, Բիէթրի պանա, - լէֆէն-
տիմ, միւտտէթի էօմրիւմտէ, հէ-
նուզ պու կիւնէ գատար, զաթը-
նըղա հիշ պիր շէյ թէքլիֆ իթմէ-
միշլիմտիր, էօյլէ տէկիլմի, - » տէ-
տիքտէ, պէն տախի, - էսէֆի իտէ-
րիմ քի, էվվէթ, էօյլէ տիր, - տէ-
տիմ: Վէ օլ վագըթ մէրգ ում պու-
նա գարշըղգ ճէվապ վիրէրէք, -
մատամ քի, եէնի պիր եազէրի հար-
պա լիւզումունուզ վար տըր, էկէր
միւսատաէ պուեուրուր իսէնիզ, բէք

լաբերգը պիրինի թանձրագ տանըմ,
 սնը գապուլէ հիմմէթ պուեուրու-
 նուզ, վէ բէճա իտէրիմ, իչպու իւ-
 թիմասըմտան նիյեէթ ու մէնֆաա-
 թըմըննէ օլմասընա տայիրտէ հիչպիր
 շէյ սուալ իթմէեինիզ . չիւնքի, իւ-
 թիմաս իլլէմէքտէ օլտուղում մէր-
 գում տէլիզ անլը զաթէն պէնտէնիզի
 թանձրագ տա օլմատըգ տան պաչգա,
 իլա նիհայէ տախի թանձրաեաճագ,
 վէ մէզքիւր նիլմէթ էտէ քիմին զայ-
 րէթ իլլէ նայիլիյեէթ ինի պիլէմէեե-
 ճէք տիր : Պու ճիւմէ իլէ տախի,
 վէլի իւլ նիլմէթիմ էֆէնտիմ, տե-
 տի մէրգում իլավէ յի մէզալ իտէ-
 րէյ, եխէ խարիճտէն, մէրգում հազ-
 գընաա, լաղըմ կէլտիկէ մէրթէպէ
 քէսպի մայիւմաթ իտէպիլիքսինիզ,
 բլք չայէսթէ պիր կէնն օլուպ, վէ
 հիւսնի թէվլ ճճիւ հիւսիւզէտէ մազ-
 հար պույրու լաճագ տըր : Նէ՞ տէր-
 սին, աղիլիմ Մօրիս, ֆիլիվաղըտա
 էօյլէ օլտու եա, մէրգումն սէօյ-
 լէտիկի տօղրու չըգտը եա . . .

—Շարլը Պէլզ ուր իչին տիր սէջ-
 լէտիկին, էօյլէ տէկիլ մի :

—Էվլէթ, մէրգում տէլիզ անլը,
 հէր ճիհէթլէ չայեանը հիւսնի թէ-
 վէճճիւհ վէ լաղպէթ պուլունտու-
 ղունու քեամիլէն իպրաղ վէ իսպաթ
 իլլէտի . նասըլ բի, տէրքեար օլան
 նիյեէթ ու մազ սէտիմիղիսանա տա-
 խի սչտըղըմաա, սէն քէնտին տախի
 պատէթ թէճրիւպէ, թահսին իլէ,
 բուչի մուվաֆաղաթ կէօձթէրտին :

—Վազաատա էօյլէ տիր, վէՇար-
 լըտան զիեատէ չայէսթէ պիրինիտէ
 պուլամազ իտին, լաքին, շուրասը բէք

զարիպ տիր քի, աճապա Ռիէթրինին
 մէրգումու իլթիմասընտան մազ սէ-
 ալ նէ տիր . . .

—Հէր նէտէ օլմուչ օլսա, շու սա-
 տիր քի, մատտէտէ պիր համիյեէթ
 վարաըր . վէ զանն իտէրիմ քի, սէն
 քէնտին տախի, Ռիէթրինին պու
 խըմմէթինի թաղտիր իտէրսին,
 էօյլէ տէկիլ մի :

—Կէրչի օլ ճիհէթի տօղրու տուր,
 լաքին, պու ճիւմէլ իլէ տախի, մէր-
 գումն պու պապտէ կէօլթէրտի-
 կի էսրաը, մէկէրչի սանա հիչ աճա-
 յիպ կէօրիւնմէքաէ տէկիլ մի տիր :

—Վարսըն իսթէտիկի գատար
 էսրաը պուլունտուն, պէնճէ պէն,
 հիչ պիր զարաը կէօրմէտիքտէն պաչ-
 գա, միււտէթի էօմրիւնտէ պէն-
 նէն ետլընըզ պիր շէյ թայէպ իթ-
 միչ, ետլընըզ պիր իլթիմասա ճէ-
 սարէթ իլլէմիչ, վէ անընտա նէթի-
 ճէսինտէն, քէնտի քէրիմ մին սէա-
 տէթի հալի հատըլ օլմուչտուր իմաի,
 հաղըզաթի հալ պէօյլէ օլտուղու
 թաղտիրտէ, արթըզ պէն գալըզպ
 աա, էօյլէ պիւ միւսինն խըմմէթ-
 քետըրմ ալէյհինտէ շիւբհէեի ճա-
 յիկ կէօրեպիլիւրմիեիմ . խա՞յր, խա՞յր
 կիւնահ տըր, պէն էօյլէ էվլամ նէ-
 վինտէն օլան շիւբհէ վէ էնտիշէշէրի
 րէվա կէօրէմէմ :

Մաթօր Մօրիս, ժէնէրալտան, Ռի-
 էթրի հազգընտա ուլտըղը սօն մա-
 իլմաթ իւզէրինէ, եանի մէրգու-
 մուն, քէնտի եավէրի հարպը պու-
 լունան Շարլ Պէլզ ուր հազգընտա
 չէքմիչ օլտուղու զայրէթի իլիթ-
 տիկինտէ, կէրչի տահա զիեատէ մէ-

րագ իտիպ տերեայի թէֆէրքիւր-
 լէրէ տալմանա պաշխամը իտի ի-
 սէտէ, տէրքեար օլան շիբհէսինէ-
 տէ լաեղլը վէ գուվէթի պիր սէ-
 պէպ պուլմամառըրնտան, գալպին-
 տէ պիւլիւք պիր իղթիրապ էսէրի
 հիսս իյլէմէքտէ իտի: Մէրգուժ
 թէքրարէն քէլամէ աղազ պիղլէս
 «հագգըն վար տըր, աղիղիմ, զու-
 հուրա կէլմէքտէ օլան շիբհէմ հիշ
 պիր ֆայէտէլիմուճիպ օլմատըրգտան
 պաշգա, չօղ իհթիմալ տիրքի, միւ-
 վէտտիլի յաղարրամ ախիսի օլապիլ-
 սին»: Արթըգ օլ ճիհէթի պէր թա-
 րաքի իտէլլիմէ, շու Մ. աը Պուրգ
 կէօեիւլնիլէթի ֆապիտէսինին տէ-
 ֆի շարէսինի տիւշիւնէլիմ: Քէն-
 տի էվաաքնա կէլինճէ, գպնն իտէ-
 րիմ քի, գօրգաճագ պիր շէյ Կօղ
 տուր, դիրա, հիչ տէկիլ իսէ մէր-
 գուճուն պէլտաքնտան, պիր սուրէ-
 թիմուվազ գաթլատա օլաուղու հալ-
 տէ, պիր մըգտար բարա վիլիլէրէք
 գուրթուլմագլըգ քօլայ տըր» - տէ-
 տի:

—Մատամ քի էօյլէ տիր, տիմէք
 տիր քի, սայիը գօրգաճագ պիր շէ-
 եիմիլ պուլունմագտա տէկիլ տիր:

—Էվվէթ, կէքչի պու կիւն իչին
 ֆարգ իտէլիմ քի էօյլէ տիր լաքին,
 Կա Կաճրին . . . Կա տասմ սօնրա . . .
 մաաղալլահ, սէնին քէրիմէն պու-
 լութտան նէմ գաբըպ, վէ էն ու-
 ֆագ պիր ֆէնալըգտան պիլէ ալթ
 իւսթ օլան գըրլարտան պիրի օլ-
 տուգտան պաշգա, սէնին հագգըն-
 տա իսէ, հատտէն զիւատէ հիւր-
 մէթ ու բիայէթի, վէ բէտէրլէր ի-

չինտէ նատիր իւլ էմալ պիր բէտէր
 տիր տէյի իթիգատ ու էմնիյեթի
 պէր քէմալ պուլունտուղու թագ-
 տիրտէ . . .

—Մօրիս, քէսմէ, պիթիւր լագըր-
 տընը. հագըգաթէն էօյլէ տիր, զէ-
 վալլը չօճուղում իֆիթէթ ու սաֆ-
 վէթ ճիհէթիլլէ ատէթա պիր մէ-
 լէքէ պէնդէմէքտէ տիր, սայիը նի-
 չէլէր միսիլլու, պէնիմ տախի վազ-
 թիլլէ իչլէմիչ օլտուղում ֆէնալըգ-
 լարտան, պիւթիւն պիւթիւն պի-
 խապէր պուլունմագտա տըր. մաա-
 գալլահ, հագըրմտա ճիւղիճէ պիր
 շիբհէքէ գահիպ օլմաղլըգ, անն ի-
 չին ատէթա պիր էօլիւմ տիմէք տիր:

—Վաղատա էօյլէ տիր . . . էօյ-
 լէ օլմապընը պէն քէնտիմ տախի
 պիլմէքտէ վէ տէրք իյլէմէքտէ եիմ,
 իմտի, իչ պու մէրքէզտէ օլտուղու
 հալտէ, պէնճէ եալընըգ պիր թա-
 րիգը սէլամէթ պուլունմագտէ տիր,
 նէ՞ տէրսին, սանա պիր նասիհաթ
 վիրսէմ տիյնէ՞րմիսին:

—Ա՛, Մօրիս, օլ պապտէ մէկէր-
 չի շիւբհէ իթմէքլիկին ճայիլ օլա-
 պիլլըր մի:

—Իեի էմնա, մէղքիւր նասիհա-
 թըմ սէնճէ, ատէթա պիր տիվա-
 նէլիք զանն օլունաճագ տըր . . .

—Սէօյլէ, սէօյլէ, հէր նէտէ օլ-
 սա սէօյլէմէլիսին . . .

—Էվվէլա, հէման իքի սաաթա
 գատար, պիր քէրրէ դրալ հագըթ-
 լէրինէ նարօլի սէֆիլիկինէ տայիթ
 պիր իսթիֆանամէ կէօնտէրմէլիսին
 . . . էվվէթ, մէղքիւր մէմուրիյեթի.
 տէն իսթիֆա իյլէմէլիսին . . .

—Նէ՞ սէօյլէեօրսուն, Մօրիս . . .
պու սէօյլէտիկինի տիւշիւնէ՞րէ.ք մի,
եօգսա, տիւշիւնմէ.քոիղին մի սէօյ-
լէմէ.քտէսին . . .

—Վէ, ի.քինճի, վէ հէման, հիչ վա-
ղըթ զայպ իթմէեերէ.ք եօլճուլու-
ղա հազըրլունմաչը, վէ չաթուգ ա-
տամ կէօնտերէրէ.ք, բօսթա արա-
պալարը չաղըրթմալըսըն :

—Մօրիս, ճիտտի՞ օլարագ մը
սէօյլէեօրսուն . . .

—Վէ հէնուզ կիճէ օլմազտան էվ-
վէլ, զէվճէնի, քերիմէնի, վէ Շարլ
Պէլլ ուրու պիրլիքտէ ալարագ, ա-
րասպեա պինտիկին կիպի եօլա չըգ-
մալըսըն :

—Մօրիս . . .

—Վէ պու եօլճուլուգտատա քէն-
տինի քիմսէեէ թանըթմաեարագ,
եանի, սախթէ պիր իսիմ իսթիմալ
իլլէմէլի, վէ պիր քերրէ քէնտինի
եա Ալմանեաեա վէ եախօտ իթալ-
եաեա աթտըղընտա, քէյֆին հեր
գանդիսին իսթէր իսէ, օրատա քէ-
րիմէնին ագտը իգտիվաճընը իճրա
իլլէմէլիսին . . . վէլ հասըլ, պու կիւնքի
պաչընտա տէօնմէ.քտէ պուլունան
պիր ֆէլա.քէթ պօրսուրնտան գուր-
թուլմագ իչին, հէման պու ագչամ,
սէսսիգճէ Փարիսի թէր.ք իլլէմէլի-
սին, զիրա, պէնճէ պէն, սէնին հագ-
գընտա տէ հչէթամիգ պիր հալ հիսս
իլլէմէ.քտէեիմ . . .

—Հագըղ աթէն սէօյլէրլմ Մօրիս,
սէնին պու սէօյլէտիլլըրլնտէ, ատէ-
թա, պիր տիվանէլի.ք էսերի պու-
լունմագտա՞ տըր :

—Պիլմէմ, իչթէ, պէնիմ նասի-

հաթըմ պու տուր, վէ քէնտի իթի-
գատըմտա պէօյլէ տիր :

—Ա՛, ճանըմ, իեի եա, պու սէօյ-
լէտիկին պիր տիվանէլի.ք էսերի տէ-
կիլ տիրտէ, եա նէ՞ տիր . . . նէ՞ սէօյ-
լէեօրսուն, մէկերչի պէն, պիր չըլ-
ղըն կիպի, քէնտի զէվճէմէ վէ քէ-
րիմէմէ պիր սէպէպ պէեան իլլէմէ.ք-
սիղին, պիր գաչ սաաթ զարֆընտա
Փարիսի թէր.ք իէ ֆիրար իտէպի-
լի՞րմիեիմ . . . վէ մէկերչի պէն, բէք
պիւլիւ.ք շիւրհէլէրէ սէպէպիյեթ
վիրմիչ օլմագսըղըն, գրալ հաղրէթ.
լէրինէ իսթիֆամը Վէօնտերիպտէ,
հիչ մանէա գապուլ իթմէլ պիր սու-
րէթտէ մէյտանտէն զայպ օլապի-
լի՞րմիեիմ : Վէ, մէկերչի պէն, կերէք
գրալ հաղրէթլէրի վէ կերէ.ք գրալ-
զատէկեան հազարաթը հագգըլա-
ընտա, օլ եօլտա պիր նան.քէօրլիւ-
կիւ գապուլ իտէպիլի՞րմիեիմ. բէ-
տերլէրի, հագգըմտա պիւլիւ.ք պիր
հիւանի թէվէճճիւհ իպրաղիլլէ, պէ-
նի նիչէ լութֆ ու իլթիֆաթա մագ-
հաբ պուեուրտուգըլարը հալտէ, էվ-
լատլարը իսէ, պէրայի հիւրմէթ ու
իլթիֆաթ եարընքի զիյնէթիմի թէչ-
րիֆ իլլէ հազըր պուլունմագըղա հիմ-
մէթ իտէճէ.քլէր տիր Պէն, էկէր օլ
սէնին նասիհաթընը տիյնէեէճէ.ք
օլսամ, ալէմ նէղտինտէ մասգարա
օլտուգտան պաչգա, քէնտի զէվ-
ճէմ իլլէ քերլմէմ նէգտինտէ տախի
մահճուպ օլաճաղըմտա, մէկերչի չիւր
հէ ճայիղ օլապիլի՞ր մի : Մէկերչի,
պէն քէնտի զէվճէմ իլլէ քերլմէմ
ալտաթըպ գանտըրմագ իչին, պիր
թագըմ եալանլար ուլտուրուպտա,

սէօյլէնէպիլի՛րմիեիմ. վէ պուճտան-
 տա գաթինազար, էօյլէ պիր րէզա-
 լէթի մուճիպ օլաճագ օլան թարի-
 գի թութմագլըզա, նէ՛ մէճպուրիյ-
 եէթիմ վար տըր, սէպէ՛պ նէ տիր .
 Տէլմար տէնիլէն ատէմին եարա-
 ճաղը հէր նէ իսէ , անտէն գօրգ-
 մագլըգտան նէշէթ իյլէմէքտէ տէ-
 կի՛լմի տիր : Նիհայէթ, մէրզ ումուն
 եարապիլէճէկի նէ՛ օլապիլէճէք տիր .
 երկիրմի պէշ սէնէ էվվէլ զուհուրա
 կէլմիշ օլան պիր ճահիլիկի վէ պիր
 խէթամը գահիրէ իխրաճ իլէ, քէն-
 ախիսինն պիր հարէմզատէմ օլմա-
 պընը պէեան պիրլէ , պիր րէզալէթ
 շըգարմագլըզա շալըշաճաղը միտիլ-
 լու , օլ ուզուրտուզ Գուրկէօյ տա-
 խի, պիր զէվզէրլիք իյլէեէրէք, տա-
 վէթսիզ պուլունտուզու հալտէ գաշ-
 դըպտա զիյնէթիմէ կէլէրէք հազրը
 պուլունմագ իսթէեէճէք տիր . իշ-
 թէ օլաճագ շունտան իպարէթ տիր .
 իմտի, Մօրիս, պու գատարճըզ պիր
 թէհիլէք գօրգուսու իշին, պու մէր
 թէպէ պիր զայիֆիլիկի վէ եիւրէք-
 սիզլիկի գապուլ իթմէքլիք մէկէր
 շի ճայիզ օլապիլի՛ր մի : Մէկէրչի ,
 սալթ պէ՛ն միեիմ, պէնտէն պաշ-
 դա հարամզատէ սահիպլէրի պու-
 լունան եօ՞գ մու տուր, մէկէրչի էօյ-
 լէ պիր խապասաթտա պուլունան
 սալթ պէ՛նմի օլմուշուճ տուր, վէ իլք
 տէֆա պէ՛նմի պուլունմուշում տուր .
 մէկէրչի նիչէ նիչէ հարամզատէլէր
 իլէ նիչէ նիչէտէ գօճալար , քէնտի
 գըսգանճըզլարընը զապթ իլէ . . .
 շըգըպտա քէնտիլէրէ արատա պիր
 պալթա ասարագ , պիր գաշ պին

ֆրանգ գօրարմաեա շալըշմագտա
 տէկի՛լ մի տիրլէր . . . Նէ՛ գատար
 տիվանէլիք տիր պու պէնիմ եար-
 տըղըմ, կիւեա , պէնտէն պաշգասը
 եօգ տուր կիպի, թէհի եէրտէ մէ-
 րագ իտիպ վէ տիւշարը էնտիշէ՛ օլ-
 մագտաեըմ . մէկէրչի, պէն քէնտի
 խանէմին սահիպի տէկի՛լմիեիմ, գա-
 բուտան իչէրի քէնտիմ հիւքմ իյ-
 լէմէքտէ , վէ իսթէտիկիմի գա-
 պուլ իտիպ, վէ իսթէմէտիկիմի տի-
 շարը աթմագլըզա մէկըուն տէկի՛լ-
 միեիմ . բիճին պիրի կէլիպտէ պալթա
 սամագ իսթէեէճէք իմրշ , գապուլ
 ի՛թմէեի վիրիլիմ, գօվա՛րըմ , էֆէն-
 տիմ, գօվա՛րըմ . . . Արթըզ, պէօյլէ
 պիր շէյտէնտէ պու մէրթէպէ գօրգ-
 մագլըզ , սըրֆ պիր պուտալըզ
 տըր : Պէնիմ կիպի պիր ատէմ, շու
 սիննիմտէ , շու մէվզըլիմտէ, վէ եի-
 կիրմի սէնէտէն զիեատէ տիր , նա-
 մուս ու իթիպարըմիա իմրարը էվ-
 գաթ պիրլէ , կէնճըլիքտէ զուհուրա
 կէլմիշ օլան պիր խէթամըն աֆվը-
 նա շայէսթէ պուլունտուզում, վէ
 հէրքէս թարաֆընտան , հէր ամէլ
 ու հարէքէթիմին թահսին օլունմագ-
 տա օլտուզու . . . վէլհասըլ, հէր ճի-
 հէթլէ աննըմ աշըզ պուլունտուզու
 թագտիրտէ . . . ատէթա, պիր հիյ-
 լէքեար միւֆլիս կիպի, իսմիմի թէպ-
 տիլ իլէ, վէ շան ու շէօհրէթիմիտէ
 սէթը իլէ . . . ֆիրարէ մէճպուրիյ-
 եէթի րէվա կէօրէպիլի՛րմիեիմ: Խիւ-
 տա՛ ալիմ, Մօրիս, պու պապտէ պէ-
 եան իյլէտիկին շու էֆքեար ու նա-
 սիհաթ, շիմտիյեէ գատար իպրազ
 իտէկէլտիկին տիրայէթ վէ ֆէթա-

նէթէ, տապան տապանա մուղայիր տիր ահնիրէ սէզա արր . . .

— Լաքին, աղիզիմ, պու նասիհաթըմ, պէնճէ, շիմաիեէ գատար զուհուրա կէլիիշ օլան, վէ նէզտինտէ շայեանը թտհսին սաերլմըշ պուլուան քեաֆֆէ յի քէշֆիյեթըմտան ղիեատէ սէզավարը գապուլիեէթ սաերլաա շայեան արը, — տէ յի պաղըրար Մօրիս ղայէթլէ գուվվէթլի պիր սէօյլէեիշ իլէ, — Օֆ, շիմաի, սէն տուրուպտա պանա, դրալ հազընէթլէլինտէն կէօրաիւկիւն էլիւաֆ ու թէրղիպլթտան, վէ բրէնուլէր թարաֆընտան եարընքի զուհուրա կէլէճէք օլան տօսթլուգ վէ իլթիֆաթտան, վէ քէզալիք հէք քէս թարաֆընտան կէօրմէքտէ օլտուղուն հիւանի թէվէճճիւհ վէ թահսին վէ շան ու շէօհրէթինտէն պահս իյլէմէքտէսին, քէք ալէա, հալպուքի, մէկէրչի պունլար սէնին, վագթիյլէ Մ. Տէլմարըն ղէվճէսինի, էվլէնմէգտէն էվլէլ պաշտան չըգարմըշ օլմաղլըղընը, մահվա մէտար ու միւգթէտիր օլապիլի՛ր մի, վէ օլ սէպէպտէն նաշի վուգու պուլան պիր տիւէլլօտա, օլանէ տէկին քիմսէեէ պիր զարարը օլմատըգտան պաշգա, քէնտի հալինտէ սէստէթ իւզրէ իմրարը էօմի իյլէմէքտէ պուլուանն ղէվալը պիր ատէմի էօլաիւրմիւշ պուլունմաղլըղընը, ունութաուրապիլի՛րմի, վէ պինապէրին, մէկէրչի պունլար, սէնին, Մ. տը Պուրկէօեիւն նամուսունու բայիմալ իթմէրլիկիւնէ պիր սէտտի սիբէր օլապիլի՛րմի, վէ նիհայէթ, մէկէրչի պունլար, կէ-

րէք քէնտի սալօնունտա, վէ կէրէք սայիր պիր սալօնտա, ալէմ նէղտինտէ, վէ քէնտի ղէվճէն իլէ քէրիմէնտէ հաղըր պուլունտուգլարը հալտէ, մէրգումուն, սէնին եիւզիւնէ գարչը սէօյլէեէրէք, «Սիգ նամուսուղ ղատտարըն պիրիաինիզ, սիզ, պէնիմ նամուսումու բայիմալ իթտինիզ վէ պիր տօսթ սըֆաթըլա կիրիպ չըգմադտա օլտուղընուլ խանէմէ տէրտ ու մաթէմ թօհումու էքաինիզ» աիմէսինէ գարչըլըգ պիր գալգան օլապիլի՛րմի, — էմա, սէն դրալ հազընէթլէրի թարաֆընտան նայիլի էլթաֆ օլմադտա իմիշսին, էմա սէն, բրէնուլէրի թարաֆընտան իլթիֆաթլար կէօրմէքտէ իմիշսին, վէպիր սէֆիլիք մէսնէտինէ թէրֆի գըլընմըշ, վէ հէք քէսինտէ թաաղիմ ու թահսինինի տուվէթ իյլէմէքտէ իմիշսին, պունլարըն հիշ պիրիսի, անլէրին վագիֆէսինան պիլէ տէկիլտիր, Օֆ, նէ՞զանն իթմէքտէսին, մէկէրչի սէն, եիկիրմի սէնէտէն պէրու հօվարտալըգտան վագ կէչէրէք, նամուս ու վիճտան իւզրէ իմրարը էվգաթ իյլէմիշ օլմանլա . . . օլ իաթիհղա իյլէտիկին Հիքմէթուլահըն, վէ օլ տալէթի սէմավիյեէնին ճէզա վէ ղազապընտան պուրթուլտուն մու տէյի ղանն իթմէքտէսին, Սէկէրչի սէն պիլմէքտէ տէկիլմիսինքի, Ճէնապը Հիքմէթուլահ, քէնտի ղազապընը, անճազ, տահա ղիեատէ շէտիտ սուրէթտէ իճրա իթմէք իչին պուղէն թէէլսիր իտէր Օֆ, հայըֆ քի սէն, եիկիրմի սէնէ էվվէլի տէօք-

միւրտիւկիւն կէօզ եաշարընըն, վէ ագըթ տրրտըղըն գանլարըն զազապլարընա, հէնուզ պու կիւն ուղրամագտաւըն տէ յի թէաճճիւկ իյլէմէ քտէսին, էվվէթ, հայըֆ քի, սէն ճէնապը հիքմէթ ուլլահ հագգընտա իթիմատսըղըգ պայրաղը գալտըրմագըղը ճարիգ կէթրտիւկիւն հալտէ, օ տախի, քէնտի միւրատընը, իսթէտիկի վագըթ տա մէվգըի իճրաեա վագ իյլէմէ քտէ տիրո՛ վէ սէնին պու իթիգտատսըղըղընատա սէպէպ, շիմտիյեէ գատար իգպալինին քէնտինէ եավէր օլմասը, վէ ինսանլար թարաֆընատն էնվայի հիւրմէթ ու ըիայէթլը զուհո. բա կէլմէսի օլմուշ տուր, չէն քի, պունըարը կէօրիւկ ալտանտըգճա, սայիլըէրին խէճալէթինի, վէ տէրտ ու սէֆալէթինի ունութ մուշուսն տուր. հալպուքի, մէզըիւր ֆէնայըգլար մէյտանէ չըգարագ, վէ ճանվէրէր հալ ու հէյիէթինի քէսպիտէրէք, օանա գարը, իշթէ պու կիւն, «կէլ շիմտի սէնինէ շու հիսապլարա պագայըմ» տիմէքտէ աիրըէր:

— Մօրիս... — տէտի Ժէնէրալ Բօլան էլէմիաք պիր զայրէթ իւղրէ. — եիկերմի սէնէտէն պէրու, սէնպէնի, հէր նէվի խէթ ալարըմա ռաֆվ իթմէ քիկէ ալըշարմըշ օլտուղունտան, պէն տախի, քիւլի կիւնահլարընըն մաղֆէրէթինի պուլուշում տուր իթիգտտընտա պուլունմագտա իտիմ... :

— Ատալպէր, — տէտի մաթօր զա. յէթլէ հէյճան իւղրէ սէօյլէեէրէք, — ինսանըն կիւնահլարընը աֆվ իյլէ-

եէն՝, ինսանլար օլմաերպ, անճագ Սլա՛հ տըր... :

— Օ՛ֆ, աման եա Րէպպիմ, էկէրչի Ալլահըն ատալէթի իգթիգասընճա, պէնիմ կիւնահլարընըն ճէգալարընա, օլ պի կիւնահ զէվճէմ իլէ քէրիմէճիկիմ ուղրաեաճագ օլուրյար իսէ, պիչարէլէրին հալլէրի, նիճէ օլաճագ տըր :

— Սէն քէնտի զէվճէն իլէ քէրիմէնի աճըերպ վէ տիւշիւնմէքտէսին, կէրչի օլ պապտէ հագգըն վարտըր, լաքին, պիր քէրրէ շուսուտա տէրխաթըր իյլէմէլիսին քի, մատամ Տէլմար տախի, Բօլա տախի, վէ մատամ տըր Պուրկէօյ տախի, հէնուզ քէնտին պաշտան չըգարմագտան էվվէլ, թըպ գը սէնին զէվճէն վէ քէրիմէն կիպի պի կիւնահ իաիլէր. էօյլէ տէկիլմի. օլ պիչարէլէրին գապահաթլարը վէ կիւնահլարը՞ նէ իտի: էվվէթ, անլէր տախի պի կիւնահ օլտուղարը հալտէ, օլ տէհչէթլու հալլէրէ տիւչար օլմուշլար տըր: Ատալպէր... աղիղ տօսթում, աթիգ տօսթում, — տէտի թէքրարէն մաթօր ինֆիթահը գալպ իւղրէ մէրգուսուն էլլէրինի յթութուպ սըգարագ, — լիսանըմտա պիր սէրթլիք վէ պիր աճըլըգ պուլունմասընտան, վէ կէշմիշ հալլէրի պիր սուրէթի հիւզնէնկիգտէ իպրագ իյլէմէ քտէ օլտուղումտան տօլաեը կիւնէնմէլիսին, զիրա, սէնի պէն միւտհիշ պիր հալրէնչէսինտէ կէօրիւկ գօրգմագտաեըմ. վէ իշթէ օլ սէպէպէ մէպնի տիր քի, մահզա, խայիսէթիմտէն նաշի, հիսս իյլէմէ քտէ պուլունտու-

պիր զայրեթ վէ պիր շէվիքիք ինչ
բայ իյնմէ քան իստի :

Պիր պիւրեթի տերունիքիստէն կէօ
բեռնէրէք պիւրեթն ատէտաէն միւ-
րեթթէպ տիր կիպի բարձրամագրա
պուրունան պիր չօգ փնարար իյն
ենվայի տիրպեր վէ հօշ բայիհարը
շիւքիւ փէլէր սագգարը վէ կէօգ-
լէր դամաշարըը պիւրուր տիանի-
լէր բարձր լըգարըը վէ լամպար
շէմամաշար բարձրարըը լմէղերն
իսիւմիչ օրուպ վէ պէեայ նոնայը
վէ եարըըը ուզոն պիր մէհիդին
ղիպը լմէթ բերանիէր իյն ճօնա-
տըըը կէնիչ պիր գարուստնտան
կիրիլմէքտէ օլան վէ դայթթ լէ մուն
թաղամ վէ միւճէհէն պիր հայտէ
պուրունան միւտեթիէր պիր տայօն-
տա , չու աթիւմէքի հայլէր վուգ ու
պուրմագ սա իտի Շէօլէքի միւսինն
Իէթթի նէղարեթ իյնմէքտէ օրու-
ղու օլմէքթիւր սօն հազըըըըըը
քեափփէսինի տօլարայ կիճօրէն կէ-
չիրտիքտէն սօնքա , էլլէրինի պիր
պիրինէ վուրարագ վէ քէնու քէն
ուզայտէ սէօլէնէքէք - ԸՕ՛հ չօգ
Իեի , չօ՛գ Իեիչ հէր շէյ իսթեաիկիւ
կիպի օլմագտա տըրչ Սլա հապն
օլմուշ տուր սա տիւն վիլ-ա՛վիլե-
եէ կիթմիչիմտիր վէ պիւնտէն ալէյ
մաթօրուն նիյեթթ ու էփքեարնա
վագրփ օլարագ , ալոստապիլի-
չիմտիր , եօգտա , Վաազալան , քիւլ-
լի զայրեթիմ , չօգ իէթթմա տիրքի
պէր հավա օլմուշ օլմագ իտի . . .
Լօ՛փ , օլ մաթօր , նէ՛ գաւարտա շէյ-
թան պիր հէրիփ տիր . շաքին , պի-
չարէ շաքու տիւշիւնէմէմիչ տիրքի ,

գարձարն տարիւ քիմաթի , Ռիկթի
տիր , Ռիկթի , հիչ պէնիմ իլէ ալը
աթարըր մը . . . Չէ՛վալը մաթօր , էվ
վէթ , սալա տիւշիւնէմէմիչ տիր քի ,
պէն ալըր գ ու շարա պէնդմէքտէ
եիմ , կէօլլէրիմ կիճէնին գարան-
լըղնսա տախի կէօրիքլէր . էվլէր-
քի կիճէ , քէնտիսի ուղագտան ուշ
ղագտան սրգամըր արրա պիլիպիլ-
լամագլըր ջուսթալըղըր քէրչ իյ-
լեաիկի , վէթա Ռիվօլմ սօգուրը քէ-
մէրլէրի միլթնա գաւար պիւրիկի
թագ տիրտէ , պէնտէ բէքալէա փէհ-
մինտէ օլուպ կէզրմէքտէ իտիմ
վէվագրա , քէնտիսի ճպամալուճթ լու-
տեպէք , օլ շարթէն Տէլմալըր պիր քէրի
րէ քէնտիքիօեիւնէ ճէրպիլէ իսթէ-
տիկի կիպի գչանարթաեամ շմիլըր
տըր , հալպուքի , մէրգ ու մտաք աթի-
տէթիւնտէ , գարըրաեթպ կէօրիչ-
տիւկիմաթ , օլ իւրնդիւ հէրիփ միլ
ժօրտաճ իչիլէպի քիլէրինն շեաթ
փէսինի տալտի պանսալգրաթիաթպ
սէօլէմիչ տիր , վէ պէրէքթ վիրսիլա
քի , պէճէլմարթ զաթէն քէչտի բէն
չէմէ տիւշիւրաիւքաթի մօնրա , գուր-
թուպապիլլէքլիքտէ , գօլայ պիր
շէյ աէիլէ տիգճա . եօգա , ինթի-
մալտիր քի , մէրգ ու մա գանարա-
լագ ձ գոթմուշ օրոու գաւա մօլա-
պըն իաթապըր մաճէլպ Շապիլի
իաի . Փլօթաթ , - տէաի մէրգում
կլալթթէն վէ աէհիլէ մօղոու պիր
գաշ ատըմ իլէրուէէէրէք . փա
գաթ , օ տէկիլ էմիւր , պիլիմ է-
փէնտիսի՛ա եալլէրի հարպի՛ նէրտէ
տէր . . . էլպէթթէր մաւաւմ գօն-
թէս իլէ քէրիմէսի քէնտիթօմլէթ

լէրինի քարմագումա օլտուգլարը հար-
տէ, մէրգում տա, պիր տեֆա կէ-
լիպ քիւնփիէ յի շու հազըրըզլարա
նսողար արլանագ տըր. վէ իշթէ,
մէրգում վիէ գօնու շմագլըղըն միւ-
նասիպ վագթիտէ, թամ օլ վագըթ
օլապիլէճէ ք տիր, հայ հայ, լագըր-
տըրը աննագ օլ վագըթ սչապիլէ-
ճէ կիմ տիր, չիւն.բի, տահա էվվէլ
աչմագըղէ իշիմէ կէլէմէզ իտի, էմ-
րի պասիրէթէ գարըը իտի... Իշ-
թէ, իշթէ մէրգում տա կէլիեօր...
տիմէքտէ իտի:

Միլ վագը, Շարը Պէլգումրուա, օլ
հէնկեամտէ, կիճէեէ տայիր օլան
սիւնիւ էլպիտէլէրինի կիեինմիշ օ-
լուպ. վէ լէհճէսիմտէ պիր սէվիւնճ
վէ մէմուկիյեթէ Եմերի տէրքէար
օլտուգը, վէ դաննտա իտէրսին.քիպ
եէրէ պամագսըզըն եիւրիւմէքտէ
տիր կիպի պիր լէթափէթ վէ պիր
դարափէթ իւզրէ պուլուհնտուղու-
թագաճիրտէ, սալօնտան իշէրի կիր-
տի, վէ կերչի Բիէթրիտէ կէլտի-
կինի կէօրտիւ իսէտէ, շէլթանը-
ղընտան նաչի կիւեա հիշ ֆէհմին-
տէ օլմամը տըր կիպի պիր հալտէ
պոլլուհնտուղուհնտան, Շարը մէրգում
մաւ տողրու կէլէրէք:

— Էֆիմտի, շու զիյնէթին թէր-
թիպ ութէհիլէճի պապընտա զու-
հսւրա կէլմիշ օլան Եհիյեթէ ու
տիգգաթընըղտան տօլաեը, սիղի
թէպրիք իտէրիք, — պէտի:

— Ա, միւսիւ Շարը, սիՂմիսինիզ,
— տէտի Բիէթրի, միւթատընտան
պուլուհնտան պիր սախթէ պաֆտէրուհն-
լուպ իւզրէ, — հազըղ տթէն շայեանը

մէմուկիյեթէ պիր սուրէ թտէ կէօր-
մէքտէ միսին. տողրուտու, միլ սիւ
Շարը, պու կիւն, վէիլիւլնիյմէթիմ
էֆէնտիլէրիմ իշին, էն զիեատէ մէ-
սէրրէթպախշ պիր կիւն օլտուղուհն-
տան... հէր շէյ հիւսնիւնտէ վէ
նիզամընտա պուլուհնտուհն նիյեթիլ-
լէ, էլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ շա-
լըլմագումաեըմ:

— Էվլէթ, ազիզիմ Բիէթրի, էվ-
վէթ, պու կիւն բէք մէսէրրէթպախշ
պիր կիւն տիր. մէսէլա, իշթէ պի-
րիտէ պէն. քէնտիմ օլուպ, օլ մէրթէ-
պէ մէմուհն վէ մէսուր պիր հալտէ
պուլուհնտագումաեըմ.քի, առէթա պիր
քիւեա կէօրմէքտէեիմ տիր տէ յի
զանն իլլէմէքտէեիմ:

— Էօլլէ եա, էօլլէ եա, միւսիւ
Շարը, կէրէք մատմօագէլ էլէն վէ
կէրէք սիղին իշին, պիր բիւեատան
տախի զիեատէ մէսէրրէթպախշ տըր
տէնիլէճ ճալիզ տիր... շուհու իգ-
րար իլլէմէիսինիզ քի, պու ալէմ-
տէ պօղը քիմէսնէլէր բէք մէսուտ
պիր հալտէ պուլուհնտագումա տըրլար:

— Անլէրտէն պիրինիտէ քէնտիմ
օլպուղուհնտա անլաթտըրմագ իպթէ-
եօրսուհնուզ, էօլլէ տէկիլմի, միւ-
սիւ Բիէթրի:

— Է՛հ, վագաատա էօլլէ տիր էմ-
մա, հայը՛ֆ քի ք պէնիմ իթիքաուր-
մա կէօրէ, եալընըզ պիր շէյ Եք-
սիք տիր, էկէրչի էօլլէ օլմատա խտի,
սէօլլէտիկիլնիզ բէք տողրու սաէը-
լապիլի իտի:

— Նէ՛ տիր օլ սէօլլէտիկիլնիզ, միւ-
սիւ Բիէթրի:

— Եագը՛ք քի, միւսիւ Շարը, սի-

զին շու իգ պալ ու սէատէթի հա-
 լինիդի կէօրիւպտէ մէճրուր օլաճազ
 պիր բէտէր ու մատէրէ մնլիք պու-
 լունմագտա տէկիլսինիզ . . . անլէր-
 տէ հաեաթտա պուլունմալը իաի-
 լէր քի . . . տէտի Բիէթրի տիլիւ-
 զան պիր սէօյլէեիլ իլէ , - հա՞ , նէ՞
 տէրսինիզ , պու սէօյլէտիլիմ բէ՞ք
 սաճիհ տէկիլմի տիր :

—Օ՞ք , հազգընդ վարտըր , միւ-
 սիւ Բիէթրի , - տէտի Պէլգուր է-
 լէմնաք պիր թէպէսսիւմ իւղթէ , -
 լաքին , հայֆա՞քի . . . թա վաթի
 սէպալէթիմտէն էօքսիւղ գալմըչըմ
 տըր . . . վէ հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի,
 բէտէր ու վալիտէ գօլթուղունտա
 պիւյիւմէքլիք տէնիլէն հալին , սէ-
 ֆա վէ լէթաֆէթինի կէօրմէտիկիմ-
 տէն , պիլմէքտէ տէկիլիմ , վէ պէ-
 րէքէթտէ վիրսին քի , պէօյլէ ժէնէ-
 րալ Բօլան կիպի պիր զաթընտա
 ֆամիլեասը իլինտէ պուլունմագլըգ
 իգ պալինէ նայիլ օլմուշում տուր ,
 եօգսա , հալիլէ շիմտի , օլ պապտէ
 տահա զիեատէ պիր մահգունիյեթ
 էսէրի հիսս իթմէքլիկիմ թապիթ
 օլաճազ իտի :

—Վէ , պէրէքէթտէ վիրսին քի ,
 միւսիւ Շարլ , օլ սիզին շայեանը
 հիւրմէթ վէ սահիպ ֆաղիլէթ բէ-
 տէրինիզ , անճագ քէնտի կիպի մէր-
 քէգի համիյեթ վէ մուհապպէթ
 պիր գալպէ մալիք պուլունման զաթ-
 լարա մախսուս օլտուղու իւղթէ . . .
 քէնտի մէզարընտան պիլէ սիզի ու-
 նութմատըգտան պաշգա՞ , տայիմա
 տա կէօզէտիպ գաեըրմագտա պու-
 լունմուշ տուր տա . . . :

Շարլ Պէլգուր , Բիէթրինին պու-
 լազըրտընը իշիթտիկինտէճհատ-
 տէն զիեատէ տիւշարը թէաճճիւպ
 օլուպ , վէ մէրգումունտա եիւզիւնէ
 պազարագ , - Աճա՛յիպ . . . սիզ անը
 պիլմէքտէ միսինիզ . . . - տէտի :

—էվվէթ , օլ տէօրթ գըթա մէք-
 թուպլարը քի . . . վէֆաթընտան էվ-
 վէլ , պիզպաթ , քէնտի էլիլէ եագ-
 մըլ տըր . վէ վասինիզ պուլունման
 զաթտա . . . վազթի կէլտիքճէ , պի-
 րէր պիրէր սիզէ թէլում իլէմիշ
 տիր . . . էվվէթ , սիննինիզ իլէրու-
 լէտիքճէ վիրմիշ տիր քի . . . սիզտէ
 անլէրին միւնտէրիճաթընա կէօրէ ,
 լաղըմ կէլէն թարիգի թութասը-
 նըգ տէյի . . . թա մէքթէպի հար-
 պիյեէեէ տալիլ օլապիլտիկինիզ
 կիւնէ դատար . . . չիւնքի , մէրհու-
 մուն միւրասը եէկեանէսի , սիզին
 սիլքի սսկէրիտէ պուլունմագլըղը-
 նըգ օլմուշ տուր . . . զէ վալլը բէ-
 տէրինիզ , նէ՞ գատարտա իեի պիր
 զաթ իտի . . . հաթթա , մէզքիւր
 մէքթուպլարըն պիրինտէ , քէնտի
 միւրասը եէկեանէսինի թէէքիտ
 պիրլէ , մուհապպէթի մուգատտէ-
 սէմ նամընա օլարագ . . . քէնտի
 էվլաթըմա , սիլքի տսկէրիտէ պու-
 լունմասընա , եէմին վիրիլիմ . . . ճ
 տէյի եագմըլ իտի , էօյլէ տէկիլ
 մի տիր :

Շարլ Պէլգուր , Բիէթրինին , էօյ-
 վէ մահգա քէնտույէ մախսուս պու-
 լունման ֆամիլեասընճա պիր էորա-
 րա , պու մէրթէպէ վագըֆ պու-
 լունմագտա օլմասընը կէօրէրէք ,
 թէաճճիւպի տահա զիեատէ արթ-

տրղընտան, մերգուսուն սէօյլէտիք-
 ւէրնի քեամիլէն տիյնէտիքտէն սօն-
 րա, - լաքին, իեի եա, լմէքրու-
 րէն սիւալ իտէրիմ սիզէ, նա՛սք
 օլուպտա պիլմէքտէսինիզ քի...
 տէյի պաղըրտը:

— Մասչալլահ, մասչալլահ, պու-
 իխթիեար Բիէթրի, մէկէրչի եայրնը
 անը՝ ճը պիլմէքտէ տիր, շահա էօյլէ
 շէյլէրէտէ վագըֆի պուլունմագտա
 տըր քի... վէ հաթթա, բէտէրի-
 նիզ մէրհում, մէզքիւր մէքթուպ-
 լարընտա, քիզէ, լթա վագթի լթֆ-
 լիյեթթիւնիգտէն, չիւնքի, սօնուն-
 տա սիլքի ասկէրիյեէ կիրմէքիկի-
 նիզի միւրատ իթմիշ օլմապը ճիհէթ-
 լէ, սիլահ իոթիմալինի, վէ նըչան ալ-
 մաղլըք ու սուլլէրինի բէքիեթ թատ-
 լիմ իթմէքիկիսիզի նասիհաթ իքէ-
 միջ տիր...

— Միւսիւ Բիէթրի, - տէտի մէր-
 գում տէլիգանլը պիր հէ յճանը ա-
 զիմ իճըրէ ա տիմէքտիր քի՛ սիգ,
 բէտէրիմի հէմ թանրմագտա՛ իտի-
 նիզ վէ հէմաէ պիր սուրէթի նէտի-
 մանէտէ օլուսըու հալոէ կէօրիւ-
 շիկպ գօնուչմագտա՛ իտիմիզ, էօյ-
 լէ՛ մի:

— Չանն իտէրիմ քի էօյլէ տիր...
 միւսիւ Շաքը, անապա պիլմէքտէ-
 միսինիզ. սիզի ժէնէրալ Բօլանս
 քի՛մ լթալիյեէ իտիպ, վէ քի՛մ
 իլթիմա իտէրէք, եալլէրի հարպ-
 լըլա գապուլ իթալիլմիշ տիր թա՛յր
 պիլմէքտէ տէկիլոֆնիզ. հալպուքի,
 իշթէ արթըգ չիմտի խապէր վիրի-
 րիմ քի, պու իխթիեար Բիէթրի եար-
 մըլ տըր, անլատընըգ մը:

— Սի՛զ մի իտինիզ... եա՛, տիմէք
 տիրքի... սիզէ՛ Կօրճուլ պուլուն-
 մագտաերմ:

— Ժէնէրալտան սիւալ իտեպի-
 լիրսինիզ... վէ տիեէտէպիլիրսինիզ
 քի, հէր նէ գոտար, օլ պապտէ
 սիւքիւթիւնի լթալէպ իթմիշ օլուս-
 ղումտան, վստ պուեուրմուշ իտի
 փսէտէ, արթըգ, մէրպէսթ տիր,
 մէզքիւր էպարը զահիլէ չըգարա-
 պիլիր... վէ օլ վագըթ մնըարընըգ
 նէ եօլտա ճէվապ վիրէճէկիսի...:

— Նէ՛ սէօյլէ եօրուսուղ, միւսիւ
 Բիէթրի... տիմէք տիրքի, սէա-
 տէթի հալ վէ իգպալի պէքքէմա-
 լիմիւ սէպէպիէ էվէլի սիգ իտինիզ
 էօյլէ՛ մի... մաւմապէլ Լիլէն պէն
 անճաղ պուրաւալ լթանըլ օլուպ
 ... վէ սիզինտէ բէտէրիմ իլէ պու-
 մէքթէպէ նէտիմանէ պիր սուրէթ տէ
 տօթլուպուսուզ կիւղէրան Քի՛միշ
 պուլունտուղու լթագտիլտէ... տա-
 հա չիմտի վէ իլք տէֆա օլարագ,
 ինապէր վիրիպտէ քէնտիսինիզի լթա-
 նըլմարմապ տապընըգ, էօյլէ՛ մի...
 պէսպէլլի, լթագ քիմի լթէչէքքէք
 իտէրիմ տէյի գօրը մագտա պու-
 լունմուշ օլմաղըսընըգ տըր...

— Պէնիմ միւրատ ու մագ սէտիւ
 անճաղ սիզին մէսուտ պիր հալոէ
 պուլունմուզ լըղընըղը կէօրիւպ սէֆու
 տօթլմագըլգ օլտուղունտան... քօղ
 բուսու, արթըգ սայիր ճիհէթէ աւ-
 լա էհէմմիյեէթ վիրսիմիչիմ տիր:

— Ա՛հ, Բիէթրի, չիմաթ արթըգ
 գ միլին անլատըլ իու, եալմ օլտու
 քի, կէրէք ժէնէրալըն վէ կէրէք
 քէնտի ֆամիլեալընն, սիզի հասա

աէն զիեատէ սէվմէլէրինտէ հազգ-
լարը վար իմիշ տիր . նէ՛ գատար
պիւլիւք պիր իգպալ տիր քի, շիմ-
տի պէն տախի այնի մուհապպէթէ
հիտէմէնտ պուլունմադտանըմ՝

—Ս՛հ, միւսիւ Շարլ, զոնն իթ-
մէեհինիզ քի, պու միւսինն Բիէթ-
րինին էլինտէն, անճագ պու գատար-
նրգ պիր նիյմէթ շինազըզ իլէ գուր-
թուլապիլէճէքոնիկ տիր . . . խայր
խայր, սիղտէն փողալա օլարագ պիր
մաթլուպումտա օլանագ տրր :

—Բէք պէնա, տահա՛ իեիեա . .
սէօյլէեհինիզ, չարուգ սէօյլէեհինիզ . .

—Վէ, օլ սիղէ իտէճէկիմ թէքլի-
ֆին, բէնտիմճէ օլ մէրթէպէ պիր
էհէմիլյեթի վարտըր քի . . .

—Հէր նէտէ օլտա, աղիզիմ Բի-
էթրի, շիմտիտէն գապուլինէ հազըր
ու միւնթագըր պուլունտուղունու
պէեան իտէրիմ՝

—Էվվէթ, միւսիւ Շարլ, մէզրիւր
խուսուտա նէ գատար էհէմիլյեթ
վիրսէմ ճայիկ տիր, չիւնքի, էֆէն-
տիմ ժէնէրալիա տայիր տիր :

—Ժէնէրալա՛ մը տայիր տիր :

—Էվվէթ, միւսիւ Շարլ, էվվէթ,
Պագընըզ մէզքիւր թէքլիֆիմ նէ-
տէն իպարէթ տիր . բէտերինիգտէն
գալմա սօն պիր մէքթուպ տահա
վարտըր, հէնուզ աշմամըշսընըղտըր,
միւնտերիճաթընն նէ օլտուղունու
պիլմէքտէ տէկիլիթիկ տիր, էօյլէ
տէկիլմի :

—Էվվէթ, էօյլէտիր, մէզքիւր մէք-
թուպու աշապիլմէքլիկիմ իչին, իւշ
այ տահա միւրուր իթմէլի տիր :

—Շիմտիեէ գատար սիղէ սէօյ-

լէտիքլէրիմտէն, բէտերինիղին տօս-
թըր նէտիմի օլտուղունա, վէ քէմալ
մէրթէպէ էմիլյեթիլինի գաղանմըշ
պուլունտուղունա, իսքեաթ օլմուշ
օլմալըսընըզ տըր . վէ հաթթա, էօյ-
լէ օլմալընատա, շու հազրիր հա-
լիմտէ սիղէ իթմիշ օլտուղունա պիր
խրամէթ, պիր տէլիլի գալի սանըլ-
սա սէղա տըր :

—Միւսիւ Բիէթրի, քիւլի իգպալ
ու սէտտէթիմի սիղէ պօրճու պու-
լունտուղունա, էվվէթ, գալիլէն իս-
քեաթ օլմուշումտուր :

—Մատամքի էօյլէ տիր, պէնի
տիյնէեհինիզ . վագաա, էօյլէ տիր,
բէտերինիղին մէզքիւր սօն մէրթու-
պունու աշմագլըղընըզ իչին, տահա
վագըթ լաղըմ տըր . ֆագաթ, պու-
ճիւմէ իլէ տախի, ժէնէրալտա
պիւլիւք պիթ խրամէթ իտէպիլիր-
սինիզ :

—Նօսըլ պագալըմ՝

—Մէզքիւր մէրթուպու, վագթի
մուայեհինտէն էվվէլ աշմանըղա :

—Ա՛, միւսիւ Բիէթրի, մէկէրչի,
օլ տէտիկինիզ շէյ ճայիկ օլապիլիր-
մի, մէկէրչի բէտերիմին միւրանը-
նա գարըր, թայեին իթմիշ օլտու-
ղու կիւն վէ սաաթտան էվվէլ աշա-
պիլիրմիեիմ . . .

—Պէնտէ պիլիլիմքի, վագաա
ճայիկ տէկիլտիր, լաքին, նէ՛ գանն
իտերսինիզ, էկէրչի, կէրէք ժէնէ-
րալըն վէ կէրէք սիղին հազգընըղ-
տա բէք պիւլիւք մէնֆաաթլար պու-
լունմագտա օլմասա իտի, գալգարտա
սիղէ, պու եօլտա գանուն ու նիղա-
մա վէ ալէլ խուսուս վիճտանն մու-

ղայիր օլան պիր նասիհաթը վիրմէք լիկէ իրթիքեապ իտէպիլի՞րմը իտիմ.

—Պանն՝ տայիրտէ մի պիր մէն֊
փաաթ վար տըր, տէտինիզ :

—Էվլէթ, եանի, տիմէք իսթէ ըրիմ քի, մատմօաղէլ էլէն իլէ իճ ըրա գըլընաճագ օլան ագաը իգտի֊
վաճճա պիւլիւք պիր էհէմմիյեթ վէ մէնփաաթը պուլունմագտա տըր :

—Սիւպհան Ալլահ, նէ՞ սէօյլէ֊
եօրսունուզ . . . Օ՞ֆ աման, ըհճա ի֊
տէրիմ, իյղահ իտինիզ սէօյլէտիկի֊
նիզի :

—Եա պու կիւն վէ եախօտ եա֊
ըն, վէտէ եախօտ սայիր պիր կիւն պու դօնագտա, պիւլիւք պիր հալ վուզու պուլաճագ տըր . վէ կէրչի մէզքիւր վագաա, սուրէթի զահի֊
ըհեէ նէզարէն, վէխիմ տիր կիպի կէօրիւնէճէք իսէտէ, պէրէքէթ վիր֊
սին օլ եանընըտա պուլունան մէք թուպա քի, աչըլտըղը կիպի, վէխիմ օլմատըքտան պաչգա, կէրէք ժէ֊
նէրալ, կէրէք փամիլեասը, վէ կէր ըհք սիզին հագգընըգտա, խաթըր ու խէեալա կէլմէզ պիր սուրէթտէ պիր իգպալ ու սէատէթիտախի մու, ճիպ օլաճաղը կէօրիւլէճէք տիր :

—Ս՞, տիմէք տիր քի, Բիէթրի, մատմօաղէլ էլէն իլէ իճրա գըլընաճագ օլան ագաը իգտիվաճըմճա պիր ֆէնալըգ, վէ պիր թէհլիքէ կէօրիւնմէքտէ տիր, էօյլէ մի :

—Պիր ճիւղի վագըթ իչին, էվլէթ, էօյլէ տիր, լաքին, թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, մէզքիւր մէքթուպունտա աչըլմասըլա, քիւլլի թէհլիքէ վէ խաթար, անինտէ մահվ օլաճագտըր :

—Բիէթրի, սէնին պու էսրար նէ֊
վինտէն պուլունան լագըլտըլարըն, քէնտիմէ ըաղմէն օլտուզու հալտէ, պանա պիւլիւք պիր մէրագ վէ պիւլիւք պիր էնտիչէ վիրմէքտէ տիրէր :

—Օլպապտէ, միւսիւ Շարլ, գա֊
պահաթ սէնին քէնտինտէտիր թէհլի եհրտէ տիւչարը էնտիչէ օլմագտա֊
սըն . մատամ քի, քիւլլի թէհլիքէ֊
նին տէֆ վէ մահվը չարէսի քէնտի ետինիղտէ պուլունմագտա տըր, մէկէրչի աթթըգ մէրագ վէ էնտիչէ ճայիզ օլապիլի՞ր մի :

—Իեի եա, մատամ քի մէզքիւր թէհլիքէնին վագթ ու սաաթը մատ֊
լիմ տէկիլ իմիչ տիր, վուզու պուլմագտան էվլէլ, նա՞սըլ անյաեըպտա մէզքիւր մէքթուպու աչպալիէճէ֊
կիմ տիր :

—Օլ խուսուսու սիզ պանա պը֊
րագընըգ, պէն սիզէ անը աչմագըղըն վագթ ու սաաթընը պէեան իտէ֊
րիմ :

—Աճապա, օլ տէտիկինիզ թէհլիքէ նէ՞ եօլտա պիր շէյ տիր :

—Ա՞հ, միւսիւ Շարլ, իխթիեար Բիէթրի հագգընտա էմիյեթ իւզրէ պուլունունուզ, թէհլի եհրտէ պու մէրթէպէ թէլաչ վէ մէրագ իթմէ֊
եինիզ, զանն իտէրիմ քի, էֆէնտիլէրիմ թարաֆընտան, սըտգ ու զատագաթ վէ խալիսէթիմէ տայիր, պու անէ տէկին, ղէրրէ մըգտարը պիր թէչէքքի իչիթմիչ տէկիլիւնիզ տիր, էօյլէ տէկիլմի :

—էօյլէ օլմագընը, պէն հերքէստէն զիեատէ պիլիրիմ, լաքին . . .

—Մատամ քի էօյլէ տիր, տանհա

պնդիլ աւփազ ետրարար տախի խա-
պեր զի տիկնմոէ, ապա, թէանճ,
ճիւղ վէ թէլաշ իթմէմէհիսինիզ. վէ
պանա էմնիյնէթ իլէտիկինիզ թագ-
անիրոէտէ, գաթան բէյիման օլմա-
եանաղընըզ պիւմէլիսինիզ լաքին,
օ տէկիլ էմմա, մէղքիւր մէքթուպ
պուրաթանը տըր, եամընըգտա մը
տըր :

— Լ. վիկէթ, եօգարոնէտա սաղըխա-
նէմտէ տիր

— Զ. գ իբի. լաքին, մատամ գօն-
թէս իլէ մատոմազէլ Ելէնտէ իշթէ
կէլմէքտէտիր. սաղըն պու խուսուսա
տայիր անլէրէ պիր շէյ սէօլլէմէնէ-
սինիզ, սիգէ Բէմին վիրիթմ քի, քի-
մայթ սիւքիւթ իւզթէ պուլունսար-
նըզ. զիրա, կէրէք մատամ վէ կէրէք
Ժէնէթալ, օլ մապտէ, Եկէք ազանըզ
պիր շէյ իշտէմէք օլսալըք պիւ-
թիւն պիւթիւն տիւլարը Ելէմու էն-
տիլէ օլսանազ լարնտամ գաթան չիւր-
հէ ճայթի տէկիլ տիր. վէ ալէլիմնուս
մէզքիւր թէհի քէնիւն Եօնու լընա-
րադ, Կէր Եթէթլի իլէիին հիւս-
նի սիզամընտա ճէրէթանիտէ Եկիտէ
Եմէլի Եղէպիմտէն տիր. եալընըզ
Եղէթ օլան խուսուս, Եկիլէիտէն
Եմիւ պասիթիթ վէ իհթիեամ իւլ-
րէ պուլունսարնազ, Բեմայլըն իթրա
իլէմէքիւր տիր. Նիհաթիթ, միւսիւ
Եարլ, բէտէրինիղին մէքթուպունս
տայիր հիչ պիրինէ հիչ պիր շէյ սէօ
լէմէմէքիլկի վաթ թլէմէքտէթինիզ,
Եօլլէ մէկիլ մի հալ պուքի, պէնիմ
լալըթ վէ իլթիմաւընըն Ժէնէրա-
լըն եամթրի հարպը օլմազըզընըզա
կէլիսնէ, օլ պապտէ քեա իլէն սէր

պէսթսինիզ, բէք ալէն սօրուպ ա-
կեան օլապիլիրսինիզ.

— Նէ լուզում վար տըր սիւպ
իթմէքիկէ, միւսիւ Բիթթրի, մէ-
կէրիւ պէն սիզին լազըրտըրըզ Եմ-
նիւթթ իթմէքտէ տէկիլ միեթմ.

— Բէք ալէն, մատամ քի Ելլէ
տիր, օլ խուսուսու. քէնտի միւրա-
տընըզա իհալէ իտէրէք. վէ մէքթուպ
Եիհէթիւնտէ սիւքիւթ ինիղի թէքրա-
րէն բէնա իլլէեէրէք, արթըք սիզի
պըրտամ թէքք պիրլէ կիւիպ լա-
պիմ կիլէն իլլէրիմէ պազմազ իւզրէ
միւսաատէնիղի թալէպ իտէրիւ.

— Զամէն օլ պապտէ սիւքիւթի
իլթիթեանը Բիթմէքիւր քէնտի վապի-
Ֆէմտէն տիր, չիւնքի, զահիրէ չը-
գարըպտա մէօլլէմէքիւր, տեգարիպ
ժլ նալիլ օլսանաղըմ իզպալ ու սէա-
տէթէ մէքթէ իրամիլլի, թէքթիլ
Ֆամիլլանըն Ելէթալ Կուէթիլի մեթ-
ճիպ օլմազըզ տիմէք տիր :

— Վէն սիզին ետրար նազլար օլ-
մանըզա, միւսիւ Եարլ, գաթէն Ե-
մին պուլունսապտա իտիմ, լաքին,
իլթէ իլթէ մատամ գօնթէս իլէ մատ-
մօազէլ Ելէն կէլմէքտէ տիրլէր, պէն
արթըք իրտէթրմ :

Իրէթրի պուսուս մէօլլէտիքտէն
սօնրա, մէրգումուս թէրք իլէ սի-
րազլանտը, վէ սամթընը չըգարըպ
պապտը, վէ գօնթէս իլէ քէրիմէսի
մալլիլ Կարուսուստամ իլէրի կիր-
մէքտէթիւր իքէն. քէնաիսթոնէ հէման
Եան Կարուսուս, միլթթ թանիլ տիր-
չարը չըգմազտա օլտուղու հարտէ,
քէնտու քէնտուլէ, — սամթտա Եէ-
տի պուսուս օլմոնչ տուր. . չարուզ

օրմարերմ, չարաւոր... տէտի
 Գօնթէս Բօյան իւն քէրիմէսի,
 Շարլ Պէլլուրուն եանրնա կէլտի-
 լէր. մերդում օլ անտէ, Բիէթրիի-
 լէ պէ յնէրինտէ կէլմիչ օյան մի-
 քեալէմէ իւ գէրինէ, գայպինպէ կից
 լի պիր մէրազ էսէրի հիսս իյլմէք-
 տէ խոտի իտէտէ, օլ գար կիպի պէեազ
 պայ, էլ պիսէրի կիեինմիչ պու-
 լունան նիչանլուրնը կէգրիպէնէ, ք-
 նինտէ հէր շէտի ունութաւ, ք շչո

— Ե՛ տէրսինիզ, միւսիւ Շարլ,
 — տէտի մէրդումէ կէնն գրզ կիւ-
 լէրէք, էլ պիպէմի պէկէտիննիզ մի,
 նասըլ, կիգէլ օլմիչ մաք. օ.

— Բէք կիւզէլ, զմուչ մաքմա-
 գէլ... հէլէ շու շարգանըզ ընկին-
 տէ պուլունան պէեազ լէ մաք. քե-
 չէ քէրիյլէ թէգէին իտիմէսիյլէ քիւն,
 գշուրի մէրմէ պէտէ պիզ քիւլտէրիք
 քէսպ իյլէմիչ տիր, քէք եազըւնչ
 տըր...

— Գու գրեաթէթի վախտէմ տիւ-
 շիւնիւ պ պէկէնմիչ տիր. նասըլ քէ,
 կէօքմէ քտէսինիզ վազտէ ճիկիմ պէ-
 նի, քէնտի թ պպիրիննէ ստէթ պպիր
 պութ մազամրնտա թ ութու պ քէն
 մէքտէ օլաուզունտան, պէօյլէ կիւ-
 թէտիկի կիպի տօնաթըպ թէննիզ
 իյլէվէքտէ տիր

— Լազաստա էօյլէ տիգա - տէ-
 տի վախտէթի կիւլէրէք, - Փազամ
 պիր շէյ վար տըրքի, եալընըզ թէն-
 տիմ, անը եարամպիչ պպիրմ, օլ
 սէնին էչ քեալընպ տէրքեար օյան
 էսէրի իզ պալ ու սէտտէթ իլէ, օլ երի
 իրի կէօյլէրինտէտէ բարլամազ տա
 պուլունան մէսէրրէթ աթ էչնի մու-

հիպ ջրամամազ տտէրմ, պօղրուսու
 պէնէ օյլէ գանն իտէրիմ քիւլէզ քիւք
 էսէրլէրիտէ, միւսիւ Շարլեա պօցն-
 լու պուլունանա տասըն

— Նէ՛ տէրսինիզ, միւսիւ Շարլ,
 — տէտի կէնն գրզ գայթէթլէ լաթիֆ
 պիր կիպիւ իւզրէ, - սիցտէ պունու
 թաստիզ իթմէ քտէ միպինիզ, Ֆիլ-
 վազը էօյլէ մի տիր :

Մատմօաղէլ քօլ պապտէ քէք
 գօլայ պիր սուրէթտէ ճէվապ մի-
 թէպիւրիմ, շէօյլէ քի, էլ կէրչի պէնիմ
 քէնտի իւ գրիմտէ հիսս իրէմէ քտէ
 պուլունաուղում իզ պալ ու սէտտէթ
 էսէրինտէն պիր նէթիճէ ջրզարմազ-
 լըզըմ լազըմ կէվիւր կտէ, պիթթապի
 սիզին տախի, անի հայտէ պուլուն-
 մազըրընըզ իգթիղա իտէր :

— Տիմէք տիգը քի, էվատայրըմ,
 սիզ ի քինիզ տախի քէք մէսուտ պիր
 հայտէ պուլունանա տասընըզ տըք,
 էօյլէ տէկիւմի - տէտի գօնթէս
 թաարիֆտէն միւլթաղնի պիր մէմ-
 նըքնիլէթ իւզրէ մերդուման կէնն-
 լէրին էիւլլէրիննէ քպազարազ :

— Ե՛ վախտէ ճիկիմ, անպէ շիօր-
 հէ ճայիզ տէկիւտիր :

— Ա՛հ, մատամ, - տէտի Շիկիւպ
 վիրտէլէ ի քիսի պիթրիքտէ, օրթա-
 լարընտա պպուլունան մատամ, գ ճի-
 թէօնն պիրէր էլինի թու թարազ :
 Մատամ գօնթէս, օլ հայտէ, Պէլ-
 լուրա խիթապէն սէօյլէնիւպ վէ
 կիւլէրէք, - պանա զմատպմոսըրֆա-
 թը վիրմէքտէսինիզ... հալ պու քի,
 միւսիւ Շարլ, մէքիւր սըֆաթ թէչ-
 րիֆաթա տայիր պիր սըֆաթ տըր-
 վէ հէլէ մէ միունը մ. քիչ արթըզ եա-

ընտան սօնրա, սիգ տախի, էլէնիմ միսիլու, պանա, անճագ «վախտէ» սրփաթընը վիրէպիլէճէկիսիդ կիպե, պէն աախի սիգէ, սատէճէ, Շարլ Իսմինի վիրէպիլէճէկիմ օտիր, Իմտի, թէ համմիւր իթ մէլիեիդ, էվլէթ, թէ համմիւր վէ իշթէ օլ վագըթ, Իշգու թէ շրիֆաթճա մէնպուրիյէթլէրին աճըսընը չըգաւըրըզ, չիմտի սիգ, Իքիսիդ տախի պէնիմէ պէրապէր կէլիսիգատ, շու պուֆէ սալօնունու պիր քերրէ կէօզտէն կէչիրէլիմ պա. գալըմ, հէր պիր շէյ նիգամընտամ մը տըր, Եօգսա ունուտուլմուշ պիր շէյ վաճը մը տըր:

— Իէք ալէա, մատամ, պուտուրունուզ կիտէլիմ:

— Վալիտէմին հագգը վար տըր, հիչ պիր ճիհէթճէ գուսուր պուլունմամասը իշին, զիե տտէսիլէ տիգգաթ օլունմալը տըր, զիրա, մալիւմ եա, գըալգատէլէր տախի թէ շրիֆ Իտէճէ քլէր տիր:

— Միւսիւ Շարլ, կէօրմէքտէ միսինիգ, — տէտի մատամ գօնթէս կիւլէրէք, — պու պիզիմ քիւչիւճէք մասգարսճըգ. պատիի շան ու իֆթիւ խար օլաճագ խուսուպարա էհէմ միեթթ վիիմէ քլիլի, նէ գատարտա իեի պիլմէքտէ տիր:

— Ահ, վալիտէճիկիմ, բէք սօզրու տուր... շան ու շէրէֆ վէ իսթիխարը բէք սէվէրիմ, հէման էլվիրիթ քի, մէգքիւր շան ու շէրէֆ վէ իֆթիխար բէտէրիմէ տայիր օլմուշ օլսուն. Մէկէրչի բէտէրիմ, շու իթիֆաթլարա, հագգըլա. քէնտի էհլիյեթ ու լիեագաթը, վէ վաթանճա տէր-

քէար օլան խըամէթլէրիլէ, վէ ալէլխուուս, քէնտի թապիաթընըն թաթուրըլըլա, հէր քէսէ քէնտինի սէվտիրէրէք. վէ հէր քէսին հիւրմէթ ու ըիաթէթինի քէսպ իտէրէք, նայիլ կըլըրուլմագատտէկիլիտիր:

— կէօրիւեօրմուսունուզ, միւսիւ Շարլ, — տէտի կիւլէրէք մատամ գօնթէս. — նաֆիլէ, պու գըզ քէնտի պիլտիկինտէն շոչմաեաճագ տըր. պէն էօմրիւմտէ, պու ու գատար քէնմի բէտէրինին շան ու շէրէֆ վէ ֆա. զիլէթիլէ զուրուլմուշ քէսիչ պիր գըզ կէօրէմէմիշիմ տիր...

— Վէ պու զուրուրա, վալիտէճիկիմ, մէկէրչի սէն քէնտին տախի հիստէմէնտ պուլունմագատտա տէկիլ միսին, մէկէրչի սէն տախի թըպգը պէնիմ կիպի հիսս իլլէմէքտէ տէկիլմիսին:

— Միւսիւ Շարլ, պէն սիզէ պիր շէյ սէօլլէեէեիմ մի, — տէտի գօնթէս կիւլէրէք, վէ մէրգումուն գօլթուղունա կիրէրէք, — հայտէ, շարուգ շուրատան գաչալըմ, չիւնքի, պու պիզիմ իֆթիխար տիլտատէսինի շօգ սէօլլէթմէկէ կէլմէգ:

Վէ պատէհու իւշիմ պիրլիքտէ օլարագ, թամամ մաթօր Մօրիս եան քարուտան սալօնա կիրմէքտէ իքէն, տէհլիզ գարուսունտան տիշարը չըգալըլա:

Մաթօր Մօրիս տէհլիզտէն կէչմէքտէ իքէն, գօնագ խալգընտան

պիրինէ - ժէնէրայ հէնուզ քէնտի
օտպարնտան աչաղը ի՛նմէտի մի,
տէ՛ր սիւալ էլլէտի :

— Իայր, մաժօր էֆէնտի, գանն
իտէրիմ քի, ժէնէրալ պէյ էլպիսէք
սինի կիսկիմէքտէ տիր, - տէ՛ր ճէ-
վապ վիրտի մէրգ ում :

— Բիէթրի՛ նէրէտէ տիր... պի-
ի՛եօրմուսունուչ :

— Տահա շիմաի, մէրգ ումուն թէ-
նէֆֆիւս սալօնքունտան կէշտիկինի
կէօրտիւմ, մաժօր էֆէնտի վէ իշ-
թէ ժէնէրայ պէյտէ կէլիեօր :

Միլվագը ժէնէրայ Բօլան, քէն-
տի էլպիսէյի ընամիյեհսինի կիսին-
միշ օլուպ, պօյսունտան աչաղը պէ-
եազ եէլէկի իւզէրինտէն գըրմըրը
պիւլիւք շէրիտ քարտըրը վէ սի-
եաճ սէթրիսինին սօյ կէօքսիւ իւ-
զէրինտէտէ էլմասլարլա միւզէյեհէն
լէթիօն տ՛Օրէօր նըշանը բարլպմագ-
տա պուլքնտուղը հալտէ, կէրչի
պիր քէրլամէ վէ պիր ինթիշտմ
իւզրէ կէլմէքտէ կտի իսէտէ, լէհ-
ճէսինտէ պիր սօլպուճուլ, վէ էշ-
քեալը հասէնէսինտէ տախի պիր
իղթիբապը գալպ էսէրի միւշահէ-
տէ օլունմագտա իտի, Մէրգ ում,
մաժօրու կէօրտիւկիւ կիպի, հէման
քօշտէր գալըրլատը, վէ չ - է՛յ ճա-
նըմ, Մօրիս, նէ՛ խապէր պազա-
լըմ, եէնի պիր շէվ վա՛ր մը տըր, -
տէտի :

— Իայր, եէնի հիշ պիր շէյ եօգ
տուր, - տէտի Մօրիս, - վէ, մա-
տամքի Տէլմար պուրաեա, նէ տիւն
վէ նէտէ պու կիւն շիմտիեէ գատար
կէլմէմիշ տիր, տիմէք տիր քի, ար-

թըրգ օլ ճիհէթճէ եարրնա գատար
սէնինտէ, պէլքի կէլիր գօրգուսուճ
տա պուլունմագըրըրնա պիր իւզուլմ
գալմամը տըր :

— Հագըրալթէնտէ էօյլէ տիր,
նիհայէթ պու ստէմ տուրուպ տու-
րուպտա, պէնիմ իլէ կէօրիւշմէրլիք
իլին, թամ գիյնէթ վագթիստէ կէ-
լէճէք տէկիլտիր եա :

— Վէլէվ, էօյլէ պիր վագըթտա
կէլէճէք օլա տախի, Ատալպէր, նա-
սըլքեա, քանա սէօյլէտի իտիմ. գա-
թէն պէն օլ խուզուսճա թէտապի-
րի լագըմէեի տիւշիւնմիւշ վէ սըրա-
սընա գօյմուշուլմ տուր... :

— Թէլէքքիւր իտէրիմ, Մօրիս,
պարի հիշ տէկիլ իսէ, պիր շիւրհէ
վէ պիր մէրագ էքսիք օլմուշ օլուր.
վէ Մ. տը Գուրկէօեէ կէլինճէ, քէ-
մայի էմնիյեթ իւզրէ պուլունմագ-
տապն... էօյլէ տէկիլմի :

— Իայր, Թէքմիլ սուրէթտէ էմ-
նիյեթ իւզրէ պուլունմաեերպ, եօգ-
լընըղ պիր ճիհէթճէ էմնիյեթ իւզրէ
պուլունմագտաեըմ, իմտի, սէնտէ
բահաթը գալպ իւզրէ օլասըն իլին,
թէքրարէն սէօյլէեէեիմ. շէօյլէքի,
պէն մէրգ ումա ճէֆէնտի, հէր նա-
սըլ իսէ, ժէնէրալ Բօլանըն գիյնէ-
թի պիլէթլէրինտէն պիր թանէսի-
նի էլտէ իլլէմիշսինիգ տիր, վէ պուն-
տանտա միւշատ վէ իւմիտինիգ, ան-
լաշըրտըրընա կէօրէ, մահզա պիր քին
ու զարագ չըգարմագըրը իւզրէ, զէվ-
ճէ վէ քէրիմէնիգի ալարագ, վէզքիւր
գիյնէթտէ կէլիպ հագըր պուլուն-
մագըրգ օլմալտորր. հալպուքի, պէն
պու նիյեթթտէն վագ կէշմէրլիկի-

նիզի սիզէ թէ քլիֆ իտերիմ. էմմա, էկէր տիյնէմէ եիպտէ, մութ լազ սուրէթան եինէ կէլմէ քիթ իտոասարնտա պուլունմագ իսթէեեէէէք իսէնիզ, շիմտիտէն պիլմէ իսինիզ քի, սիզի իչէրու եէ գապուլ իթմէմէ քիթ պապընտա, հէր նէտէ եարմագ լըք լազըմ կէլիւ իսէ, հէր նէվի սայըր վէ միւլահագանը պէր թարաֆ իտէրէք, եարաճաղըմ տըր, վէհհասը, զի նէթին թա պոն տաղըրգասընա տէկին, գաթան օրատան այրըլմատըրգտան պաշգա, հաթթա, թէնէֆֆիւս սայոնու գարուտունտա նօգթա պէ քիթտիրէրէք, պէն քէնտիմ տախի օրատա պէքէեեէէէկիմ տիր, վէ սիզի կէօրտիւկիւմ անտէ, ըէտտի իթտիրէրէք կէրի չէվիրթտիրէէէկիմ տիր, պունա, քէնտիմէ պիր գարարը գաթի վիրմիշիմ տիր. վէ էկէրչի նիյնէթինիզ, էօյլէ պիր ճէմիյնէթ օրթասընտա պիր արպէտա գօրարմագ լըգ, վէ պիր ըէգալէթ չըգարմագ լըգ իսէ, անը տախի պիլմէ իսինիզ քի, չըգարաճաղընըր ըէգալէթ բաթըրտըր, հավիտէն էօթէեէ կէչէմէեէէէէ տիր. իշթէ, էֆէնտի, սիզէ սէօյլէտիմ, պիհուտէ եէրտէ զէվճէնիզ իլէ քէրիմէնիզին տախի էսէֆ ու հիճապարընը մուճիպ օլմուշ օլաճագասընըրտըր, հիշ տէկիլ իսէ, անլէրի աճըմալըսընըր. եինէ սիզ պիլիերսինիզ. գաթէն պէն, պէնճէ լազըմ կէլէն թէտպիրլէրի հազըրլամըլըմ տըր - տէտիմ:

— Տիմէք տիր քի, մէրգուճ պուլթէհտիտ իւզէրինէ գօրգուպ զայ-

րէթտէն տիւշէրէք, մէրքիւր նիյնէթինաէն վազ կէչմէ քիկի օանա վատ իթտի, էօյլէ վի:

— Էվվէթ, սուրէթի զահրէսինէ նէգարէն ղայէթլէ գօրգուպ զայրէթ վէ ճէսարէթտէն տիւշտիւ, վէ կէլմէմէ քիկէտէ սէօլ վիրտի չիւնքի, տիւշիւնտիւմ քի, մէրգուճուլէ կէօղիւնիւ գօրգուլմապիլմէք իչին պու սէօյլէտիկիմ թէտպիրտէն պաշգա հէչ պիր թարիք պուլունմագտա տէկիլտիր:

— Մօրիս, ազիդիմ Մօրիս, ինչապալահ պիզի պիւլիւք պիլ ըէգալէթտէն գուրթաըմը օլաճագարի տըր:

— Ինչապալահ, ֆագաթ պու ճիւշլէ իլէ տախի, Մ. տըր Գուրկէօեիւն վատինէ ինանաբագ, զաֆիլ պուլունմագ լըգտա, քեարը աղըր տէկիլտիր հա, խայր, խայր, պէչանըն լազըրտըրնա էմիլյեթ իտէմէմ, հէման եինէ կիտիպ պէն լազըմ կէլէն մահէլտէ, սէօյլէտիկիմ կիպի պէ քիթմէլիեիմ:

— Լաքին, տահա էր քէն տիր, հէնուզ սաաթ սէքիզ տիր. շիմտիտէն քիմսէ կէլմէգ:

— Օլ տէրիկինտէ ինթիմարտէն տիր, լաքին, պէնճէ տահա իեիսիպ պիր սաաթ էվվէլ կիտիպ պէքէմէրլիք տիր, վէ եալընըր մէրգուճ տէկիլ, շիւքհէ օլունաճագ տահա կայիրլէր տախի վար տըր:

— Վագատապա էօյլէ տիր, ճէլմսրտա վար տըր. ֆագաթ պէն զանն իտերիմ քի, մէրգուճ էօյլէ պիր վազըլմտա կէլմէ քիկէ ճէտարէթ իտէմէեէէէէ տիր:

— Գու ճիշմլէ իլէ տախի, հէր շէ-
 եի իհթիմալտէն ատտ իտէրէ ք. էվ-
 վէլինաէն իհթիեաթ իւզրէ պու-
 լունամազլըգ էլլէմ տիր . . . Պու կի-
 ճէ պուրատա պէն գարուճու պա-
 չըլըգ մէէմուրիյեթիսինի իճրա ի-
 տէճէկիմտիր, շէօյլէքի պիզվնթ քէնճ
 միրմ կէօրիւպ մնրամատրգճա, սալօն
 գարուսունտան իչէրի, քիմսէեի պը-
 րագմաեաճաղըմտըր :

— Մօրի ս . . . սէնին տօսթլուղուն
 հուտուտ տախիլինտէ տէկիլ տիր .
 . . : Պագայթ, Մօրիս, սանա պէն
 պիր շէյ սէօյլէեէեիմմի, հէր նէ
 գմաար սէն կիւլմէքտէ, վէ քէնտինի
 ֆիւթուրուզ պիր հալտէ տիր կի-
 պի կէօսթէրմէկէ չալըմագտա իսէն
 տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, նէ սէ-
 նին վէ մէտէ պէնիմ գալպիմտէն,
 օլ հիւքմ իթմէքտէ պուլունան պիր
 շիւրհէ վէ պիր վէսվէսէ էսէրի չըգ-
 մագտա տէկիլտիր, տօղրուսունու
 սէօյլէեէեիմմի, զիյնէթին սաաթը
 եագլաչտըգճա, պէնիմտէ էնտիշէմ
 արթմագտա Կ վէ տիւնքի կիւն սէ-
 նին նասիհաթըմը տիյնէեիպտէ Փա-
 րիսի թէրք իթմէտիկիմտէն տօլա-
 եր, նատիմ օլուպ քէտէր տույմա-
 եա պաչամագտաեըմ. քեա՛չքի,
 հէր նէտէ օլսա կէօգէ ոլարագ պը-
 րագըպ կիթմիչ օլսա՛ իտիմ . . . ֆա-
 գաթ, գաչմագ, վէ պէլքիտէ խէ-
 եալի օլան պիր գօրգուտան նաչի
 քէմալի խէճալէթ իւզրէ պըրաղըպ
 գաչմագ, ա՛ ճանրմ, անրտա ինսան
 գապուլ իտէմէգ իտի . . . իքի ճի-
 հէթտէ տախի պիւլիւք կիւճլիւքլէր
 վար իտի, շիմմի իսէ նէ եարաճա-

ղըմը շաչըրմագտաեըմ, շիւնքի, եա
 մաաղալլահ, գալգըպտա քէրիմէմ
 հուղուրունտա վէ ալէմ նէղտինտէ
 պիր րէզալէթ չըգարըրլար իսէ տէ-
 յի տիւշիւնտիւքճէ, ագլըմ պա-
 չըմտան կիթմէքտէ տիր :

— Ատալպէր, աթըրգ թէպտիլի
 էֆքեար իթմէքիկին վագթի կէլը
 միչ տիր. վէ օլ մէրթէպէ մէրագ
 վէ էնտիշէլէրտէնտէ պիր ֆայիտէ
 հասըլ օլսմագ, թէհի եէրտէ քէն
 տինի զայպ իթմէ, հայտէ, աղիզ
 տօսթուլ, հայտէ, զայրէթ վէ ճէ-
 սանէթ իւզրէ պուլուն, ինչաալլահ,
 իթթիխագ իլլէտիկիմ թէտապիր
 սայէսինտէ, պու կիճէեի քէտէրսիդ-
 ճէ կէշիլիլիլ :

— Րէճա իտէրիմ, Մօրիս, աղի-
 զիմ, կիտիպ հավիտէ սէօյլէսէն-
 տէ, գըրալգատէլէր կէլտիքլէրինտէ
 արապալարը էօնիւնտէն գօչմագտա
 պուլունան աթլը տիշարքի հավու-
 տան իչէրի կիլիլ կիլմէզ, գօչուպ
 պանա խապէր վիրսինլէր քի, պէնա
 տէ տայիրէ գարուսունա գատար
 իսթիգպալէ չըգարագ գարըլաեա-
 եըմ. զիրա, պանա սէօյլէտիքլէրինէ
 նէզարէն, պուրատան չըգտըգլարըն-
 տա, Ավսթրիա սէֆարէթխանէսինէ
 կիտէճէք օլուղլարընտան, էրքէն-
 ճէ թէշրիֆ իլլէեէճէքլէր տիր :

— Րէք ալէա բրէնսլէր կէլտիք-
 լէրինտէ, տէրհալ պէն խապէրի եէ-
 թիշտիլիլիմ, հայտէ հայտէ, աղիզ
 տօսթուլ, սէն էլլէմ իւզրէ օլմա, վէ
 զայրէթ ու ճէսարէթիտէ ասլա էլ-
 տէն պրրագմա, պէն հէր շէեի տիւ-
 շիւնիւր կէօղէտիլիմ, . . . իլլէթ պէն

քէնտի մէկմօլքիյեթիմին պաշնա կիտիեօրում :

Մաժօր, սայօնտան տիշարը չըգտարընտան, ժէնէրալ Բօլան օրատա եայրնրդ գալարգտա, պիր թելաշիւզը կէզինմէկէ պաշլաեարագ, քէնտու քէնտուեէ :

— Ա՛հ, նէրէտէ գալար օլ կէնճիկիմ, պիլա բերվա, քէմալի ճէսարէթ վէ քէմալի շէնաաթ իւզըէ էն դիեատէ գանլը գալալարտա պիլէ հագըը պուլունմագտա իտիմ : Հէլէ օլ Սփրիգա մուհարէպէլէրինտէ իսէ, օլ վէթէպէ տէհշէթամիզ վէ իաթարէնկիզ հալլէրէ թէսատիւֆ իթմիշ վէ պոլունմուշում տուր քի, մաազալլան, էկէր ճի գիճէ պիր գօրգու վէ պիր կէվէքլիք էսէրը իպրազ իտէճէք օլսա իտիմ, վաթան նէգտինտէ օլ մէսուլիյեթիմին իւզերիվէ ալմը պոլունտուղում պինլերճէ գահրամանլարըն թէլէֆլէրինի մուճիպ օլմըշ օլաճաղըմտա ասլա շիւքհէ ճայիդ տէկի իտի, աթէշէ վէ գըլըճա տօղրու սալմագլըգ պէնիմ իշին ատէթա պիր քէյֆ վէ պիր սեֆա նէվինտէն իտի : հալպուրի, շիմտի, գալպիմտէ պիւթիւն պիւթիւն մուղայիբինի հիսս իյլէմէքտէեիմ : պիւթիւն պիւթիւն գայլէթ վէ ճէտաթէթաէն տիւշմէքտէեիմ : պիլէմէմ նէտէն տիր : զանն իտէրսինքի, պիրի, ափուճու իշինէ ալարագ, եիւրէկիմի էզմէքտէ պիր . . . քէնտիմէ մալում օլմաեան պիր գօրգու վէ պիր իւրքիւնթիւ, իւզերիմէ հիւքմ իյլէմէքտէ տիր . . . կէրչի մանէաւըզ պիր շէյ տիր պու . . . ատէթա

պիր տիվանէլիք էսէրի տիմէք տիր . . . լաքին, չի շարէքի մուգավէմէթ իթմէքլիքտէ էլիմտէն կէլէմէմէքտէ տիր . . . տիմէքտէ իտի :

Մէրդում, աճէլէ աճէլէ կէզինէրէք, քէնտու քէնտույէ պունլարը սէօլլէտիքտէն սօնրա, ատէթա, կիտիպ, պիր օեուն թրաթէգասը էօնիւնտէ պուլունան պիր գօլթուգ իւզերինէ տիւշիւ վիրտի, տիրսէկինի : թրաթէգանըն իւզերինէ տաեաթար, վէ էլինիտէ աննընա վաղ իտէրէք, տիւշիւնիւպ տալմաեա պաշլաա :

Օլ հէնկեամտէ, տէհլիգտէ քիմաէ պոլունմագտա տէկիլ իտի Սայօնա ալըլան կիզլի պիր գաբու եավաշճաճըգ ճիւզիճէ ալըլար : վէ Բէէթրինինտէ պաշր կէօրինտիւ Մէրգում պօյնունու ուզաթարագ, քէմալի իթիեաթ իւզըէ, տէօրթ թարաֆընա կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա կէրի շէքիտի : վէ աքատան բէք ճիւզի պիր վադըթ կէշտիքտէ, պիր թագրիպ Ատալպէր Տէլմար, ատէթի գապիմէպինտէն օլտուղու իւզրէ : կէրչի կուսթօսուգ պիր սուրէթտէ, ֆագաթ թէմիզ հալտէ օլարագ կիեինմիշ իտի : Շէօլլէ քի, ալըզ րէնքտէ պիր պօեուն պաղը պաղլամըշ օլտուղու կիպի, էօն թաըաֆը գըրմալը կէնիշ վէ սաթըանճըլ պիր բանթալօն, վի պէեաղա եագըն պիր քալթօ կիեինմէ տէկտի վէ պաշլնտա տաֆի, հօվարտաճա պիր թարգ իւզըէ պիր թարաֆա գուլաղլնա գատար ինմիշ օրգուղու թագտիրտէ, էսմէրճէ պիր շարգա

պիւլունմագտա խոի: Մէրգումուն
լէհծէտինտէ տէրքեար օլան հարա-
րէթլի պիր հալ իլէ կէօզլէրիննտէ
աթէշ կիպի բարիամագտա պիւլուն-
մասընտան, պիշարէնին, Բիէթրէտէն
արւըջ օլտուղու նասիհաթա թէվ-
ֆիգան, պիր իեհծէ քէպի ճիւ-
րաթ իլլէմէ քլիք նիլեթիլլէ, պօլ-
ճա ըագըլար իչէրէք, գաֆաեր լա-
երգըլճա թոլթմօւշ պուլունմասը
անալըլմագտա խոի: Մէրգում օլ
կիլլէնմիշ պուլունտուղու մահէլլտէն
աիշարը չրգարագ, տէհլիգտէ պու-
լունան ավիղէլէրին վէ եպարզլա-
րըն բարլաթըլարընք կէօրտիւք-
տէ, պիր ճիւղի վագըթ հայրան
լարագ տուրն գարըրգտան սօնրա,
եպվաշ եպվաշ եիւրիւեերէք ժէնէ-
րալ Թօլանըն եանընա տօղրու կիթ-
տի: Փէնէրալ, հարէա եպընըգճա
վէ աննընրտա էլինէ տանաթմըջ օլ-
օլտուղու հալտէ օթուրմագտա ի-
տի: Փագաթ, Տէլմար, նալն գա-
բուսնանտան իչէրի կիրտիկինտէ, իւ-
զէքինտէ պիր նէվի թէրէտտիւա է-
նէրի հասըլ օլտու իսէտէ, թէք-
րարէն քէճտուլէ ճէսարէթ վիրիպ
վէ շարգասընատա պիր եումրուգ
ինտիրէրէք տահա զիեատէ պած
թըրտըրտան, վէ էլլէրինի բանթալօ-
նու ճէպինէ մաղ իլլէտիքտէն ճօնրա,
գապա խալըլար իւզէրինտէն նէմ-
սիգճէ եիւրիւեերէք, ժէնէրալ Թժ-
լանըն եամընա գնատար կիթտի, հալ
պուքի, ժէնէրալ բէք տալըն պիր
հպտէ պուլունտուղունտան, Փէհ-
մինտէ օլամատը: Պիրտէ մէրգում,
պիրտէն պիրէ, Տէլմարըն պօզոնգ

պիր սես իլէ, Վգշամլար խալը օլ
տուն, բէտէր, տիմէտինի իլիթտիկին-
տէն, տիւշարը թէաճըլպ օլարագ
եէրինտէն սըլրատը:
Պունուն իւզէրինէ՞ ժէնէրալըն
րէնկի աթար, պիր թէլաշլա ամա-
ղա գալգալը, վէ սալքի տիւշարը
հէյպէթ օլտուղու հալտէ, - ա, նէ-
րէտէն չրգալ պու ատէմ, - տէյի
պաղըրտը:
Պատէհու մէրգում, շէօլլէ պիր
թարգ վէ թէհտիտամիզ պիր թավը
իւզրէ, եօգարուտան աշաղը Տէլ-
մարը սիւզաիւքտէն սօնրա, մէր-
գումա խիթապէն, - նէ իսթէրսիթ,
քիմսին սէն, - տէտի:
- Իիմ միթիմ պէն, աճաթիպ,
քիմ օլաճաղըմ, քէնտի էվլատը-
նըմ, Ատալպէր Տէլմարըմ, - տէյի
ճէվապ վիրտի մէրգում:
- Այ, օտուր, քէնտիտի տիր, -
տէտի ժէնէրալ բիւր էլլէմ քէսի-
լէրէք: Վէ պատէհուտան, պիր քէտէր
վէ պիր նէֆրէթ իւզրէ սէօլլէեերէք
տալար, - էօֆ, նէ գատարտա մտի
պիր սէօլլէեիշ, ատի պիր հալ ու
կէօսթէրիշ, վէ բէքտէ գապա պիր
թավը ու հարէքթ, - տէտի:
Փէնէրալըն պու գօրգու վէ պիւ-
նէֆրէթի կիթտիքճէ արթարգտան
պաշգա, հիտտէթի ազիմէսի տաթի
թահրիք օլունտուղունտան,
- Սիզին պուրաեա կիրէպիլմէք-
լիկինիլլէ, քիմ միւստատէ իլլէտի,
նէրէտէն, վէ գանղի գարուտան
կիրտիսիզ սիզ պուրաեա տէյիթ,
պաղըրտը:
- Նէրէտէն մի կիրտիմ, ա, բէ-

տէրիմս ներէտէն կիրեճեկիմ, դարուտան կիրտիմ, եվկէթ, գաղուտան կիրտիմ. . . - տէյի ճէվառք վիրտի Տէլմար:

— Աճա՛յիս, իեի եա, Ս օրփս ներէտէ իմիչ տիր: . . աչաղրտա օլաճագ իաիզ պուճու թանրը իաի. նա՛սը օլու պատ, կչերի պրազմը աբո, չօ՛գ շէյ, չօ՛գ շէյ, - սէաի ժէնէրալ պիր թարափա շէքիլէրէք քէնտու քէնտույէ, - աման եա Տէպ պիմ, շիմտի զէվճեմ իլէ քէրիմէմ տէ պուրաճու կէլէճէքէ քաթիւ. . .

Պատէհաւ, պիր հիլաթթ օլ իս թիմպլ իազթէ, քալօնդն եան գաբուլարընտան պիրիսէ ազրու գաշարաթթ, մէզքիւր գարդաճն աչտը վէ Տէլմարա խիթաճէն հաքիմանէ պիր զուրէթ տէ օլմուղու հալպիս միւսիւ, կէլինիզ, շիմտի շիթթը պուրատապիս, շու օտառաւ պիլի պէքէն ինիզ Ե. . . - տէյի էմր իլէտի

— Նճի աթմէք իսթէ Թօրմաճաճ, պիր չօճաղթմը էմր իսթէ Թօրմաճաճ պէն չօճուր տէ կիրիմ, պէն պուրաեա չօճուր վիպի օյնամեա կէլիէ միշիմտի, - տէյի ճէվառք վիրտի Տէլմար հայաուտալարի պիր սէօյէնիշ իւզքէ, - օ՛ֆ, իսայր, իսայր, պէն պուրատան առղմը պիլէ աթմպ, պիր եէրի կիթմիմ. վէ պուճու սէօյէտիլի վազըթտա, գուրուլուպ, պիր գօթուր իւզքիսէ օթուրաու. - քէպէրիմ, եվկէթ պիրազ քօնու շարմաա. . . - տէաթի:

— Սէֆիլ աուէմ, - տէյի պաղրաւը ժէնէրալ պիր սուրէթի թեհտիտաճիզաէ օլաուղու հալաէ, -

պիրաէ ճէաարէթ իտիպաէ Ա. - ԵՃՅ շէ մի:

— Նա՛սը. . . քէգալէթ Պի. Ն. կիլաքիւլաթի վիպի. իսթէրմիսիլի քի եաբաեմ. Բէք ալէաաընը եաբապիրիւմ. . . Պաւրաթթիւ, Եկէք իսթէր իսենիզ, իւրամէթ քիարաթթը չօղրարապ, աթիի, քէնտի եվկէթաընը, գօնաթաան շիշաթթ աթարընը. . . Քէնու պիր քէյ քէն. մըջ օլազարընը քաթթի խրամէթ քեարաթթը քէնիմ իլէ օւղըրաչմաթթը իլիս պիրազ զիեաուէէտա շիլանիլ տիրէր, զիրա, պէն, Տարիլ Ֆիլմաճաճա վիթգաթաէն վայի գալվէթ թիլիմի մաուպիլի եիմ Եօյէ գալաճա Կիշաթթ աթըրան պարտան տէ կիրիմ. . .

— Թճ, քա նէաճէօյէմէ քաէթիս Ե

— Նիշին, նէ վարաթր քէպէրիմ, մէկէրի պէիմ քաթիմըմ, նամուսունու գաթթ թօրմաճաթթա տրի. աաթթ օ տէ կիրաի, պէնիլ սայիր իշիմաէ վարաթր, թէ աթթ պիլէթի աաթի ալըպ աաթթաթաթաթ. . . իճիմալ տիլ քի. Պէնաթթիզ պիլ Թրանա տէ վիլէթի սէ կիրիլպիլ լուճաուղուրազ հալաէ Եփրաթթընըն պէօյէ շէյէր իլէ քէրի թիթայիւշէ մէպուր պուլաճաթթ, կիւճիւնիւզէ կիթմէքտէ տիր. . . շէքիս, չի շարէքի, մէթիլ Նիշաթթաթթ Եճաթթաթթ գալան պիր քէօրէք, Եէր նէաճէ պուլապ կէր, տէիլէր տիր. . .

— Գեաթի տիր, միւսիւ, քէաֆի տիր, Ե տէտի ժէնէրալ պիր քիտտէթ վէ պիր նէթրէթի աղիմէ իւզ

ղէրինէ, Տէրմարն գածը պաշնա
 սրչրատըղընտան, հէմանտէմ աեւո-
 զո գալգարագ, պիր հիտտեթիւ գ-
 րէ գալորըրդ պաշնանան շարգա-
 սընը աթար, վէս պիր քիզսլմտարգ
 վէ պիր իսթիհզա իւղրէ, աճը աճը
 կիւլէրէք, - եա՛, էօյլէ՛ մի, տիմէք
 տիր քի, սիղ պէնի օլ մէրթէպէ ա-
 տի պիր հալտէ կէօրմէ քտէսինիգ . . .
 սիղ պէնիս յիղտէն բարա իսթէնէք
 լիք իչին կէլմիչիմտիր հանն իլէմէք-
 տէսինիգ, իմտի, բարանըղտա սիղին
 օլտուն մաշընըղտա, պէն պուրա-
 րա իրթիքեմպ իչին կէլմէմիչիմտիր-
 վէ նամուսուղուղուտա գապուլ
 իտէմէմ, էկէրլի պու պապտէ պիր
 պէտնամըղ վաշ իտէ, տէկիլ պանա,
 իլլա, սիղէ՛ ալիա սաեըմալը տրր,
 անպտընը գմը, իսալ, իսալ, պէտ-
 նամըղ պէնիմ եարտըղըմ օլմեք
 իլլա, սիղին եարտըղընըղ տրր, չիւն-
 քի, վագթիլլէ իղֆալ իթտիլինիգ,
 վէ տիւշտըր զարուրէթ, սէֆալէթ,
 վէ մէյեուսիսէթ օլտարագ, բէնչէյի
 էճէլէ տիւշմէսինէ սէպէպի)էթ վիր
 միչ պուլունտուղուսուղ պիր գա-
 տընտան տիւնեաե:ս կէլմիչ պուլու-
 նան պիր էվտոնընըղ պու եօլտա գա-
 պուլ վէ պու եօլտա պիր մաւամէ-
 լէ իլլէմէ քտէսինիգ . էվլէթ, պէտ-
 նամըղ սիղին թարտփընըղտա տրր,
 չիւնքի եիկիրմի սէնէ մէթբուք պիր
 հալտէ գալտըրգտան, վէ կիրիֆիմ-
 րը սէֆալէթ օլտուղտան սօնրա,
 սիղէ միւրաճաթ իթմիչ պուլու-
 նան պիր էվտաընըղա, «Ա՛լ շու բա-
 րալարըտա, տէ՛ֆ օլ շուրտտան, կէօղ
 լէրիմ կէ՛օրմէսին . . . տիմէքտէսի.

նիղ. - տէյի)էթ վագթիլլէրտի մէքգու մ.
 - Միւսիւ, - տէտի քէնէրալ մէր.
 զՅ՝ մուսուլէօյլէ պիլլատէն արիւրէ թէպ-
 տիլի թալի ու լիման իլէ քէմալի
 պէլաղէթ իւզրէ սէմլլէմէքտէ օլ-
 մաարընը կէօրտիւքտէ տիւ շարը թէ-
 հայիւր օլտարագ, - հայը՛ֆ քի, էվ-
 վէլ էմիրտէ, պու եօլտա պիր հա-
 րէրէթմաէ պուլունուպ, վէ պու թարղ
 տա պիր լիւան իսթիմալ իլլէմէտի
 իտիսիգ . . .
 - Օլ պապտէ խէթա իլլէտիմ,
 չիւնքի օլ վագթիլլէ գաթիմ տիւման-
 լը իտի, քէսպէ՛ճէաարէթ իթմէք-
 լիք նիսիէթ իլլէ, պիր գաշ գատէճ
 բաղը գիեատէճէ իլլիչ օլտուղում
 հալտէ, սիղ տալիսէրթ պիր մուա-
 մէլէ իթտիլինիգէն, հալիլլէ հիտ-
 տէթ իմտէն պղըմ պաշնա կէլտիւ
 - Մատամ քի էօյլէ տիր, միւսիւ,
 տրթըղ պիր հիսսիյեաթը հատէէ
 իւզրէ պուլունմալըտընըղ . նասըլ քի
 սէօյլէտիմ, կէլինիք շու օտատա կիղ
 լէնէրէք պէրլէսինիգտէսիմէ զիսնէթ
 խիթամիլլտա կէլիր սիղի պուլու-
 րմա, վէ իլլէ օլ վագթիլլէ գօնու-
 շտարըղ . . . վէ իլլէ օլ վագթիլլէ, ին-
 շտալլաճ, պէն ս՛ զտէն հօշնաւտ օ-
 լուր իսէմ, սիղտէ պէնտէն մէմնուն
 օլտարունուղ, լարին, լարին, զա-
 թէն հէր քէսին կէլմէսի վագթիլլէ
 եագլաշմըղ տրր, աեագ սէպիլլէրի ի-
 շիթմէքտէսիմ, պէլքի հէման շիմ-
 աի զէվճէմ իլլէ քէրիմէմ պուրաեալ
 կէլիլլէր . . .
 - իլլէ պէն տալի, մահգա օլ
 նիսիէթ իլլէ պուրաաա տուրմաղ
 իսթէմէքտէսիմ, նասըլ քի կէօր-

մեքաէսինիդ, էօյէ տիգին թէքիֆ
 իթտիկինիդ էիկիրսի պին ֆրանգա,
 պէօյէ պիք վազըթտա, թուժմուչ
 օյտուղում եէրի սաթմազըլդ ար-
 զուսինտէ քէկիլիմ:

— Միւսիւ, - տէտի ժէնէրալ ա-
 տէթա եալվարքարագ, վէ Տէլմարըն,
 էվվէլքի հիտաէթ վէ թէրպիյէ-
 սիզճէ պիր հարէքէթինտէն զիեաւ-
 տէսիլէ գօրգ մաեա պոչլաեարագ,
 միւսիւ, մատամ քի պանա . . վա-
 լիտէնիզին իսմինի խապէր վիրմէք-
 տէսինիզ, վագաա, մէրգումէ հագ-
 գընաա պիլիլք խէթօլաթլարտա
 պուլունմուչում տուր, իմաի, մէր-
 գումէ իսմինէ եեմինէր վիրէրէք . .

Վէ պէն տախի վալիտէմին իս-
 մինէ օլորգու հալտէ սիզտէն պիւ-
 յիլք պիր ինթիգամ ալմագըլդ նիյ-
 եէթիթտէ պուլունմագտաեըմ, ան-
 լատընըվը չիւնքի, պէն օլ պէտ-
 պալթ գատընըն չէքտիկի էճէլ սէժ
 բէնֆամարընը, կէօրմիլչիւմ տիւր,
 վէ չիւնքի էճէլ շէրպէթիթիտէ, պի-
 րատէրիմի գուճագլամագտա օլտու-
 զու թագտիրաէ նուչ իյլմէսի մէն.
 զսրէսինտէ հազրր պուլունմուչում
 աուր, վէ իչժէ օլ չօճուգլուղումուն
 էլինպախչ պուլունան իլք թէղէք-
 քիւրինի, գաթան ունուաա մամը-
 շըմ տըր:

Պիրատէրինըվմի, - տէյի պա-
 զըտըր Քէնէրալ կիզլի վէ սօն պիր
 իւմիտէ դաճիպ օլարաթ, - տիմէք
 տիրքի, սիզ մատամ Տէլմարըն էվ-
 լաաղ տէկիլսինիզ, չիւնքի անըն էվ-
 ըտտը իրի օլմաեըպ, անճագ պիր
 թանէ իտի:

— Վալիտէմին գօրգաւընը տիւնէլ-
 լօտալ էօլտիրաթիկիւնիգանն սէրիզ
 ալսֆնքա, մէրգ ումէ տիւնեաեէ պիր-
 էրքէք էվլատ տահա կէթիրմիչքիր
 քի, անըն բէտէրի Մ. Տէլմար քէն-
 տիսի օլմուչ տուր . . վէ մէրգում
 պիրատէքիմ, պէնտէն զիեաաէ թա-
 լիլի օլտուղունաան, պէնիմ կիպի
 մէթրուք պիր հալտէ գալարագ,
 տիւչարը սէֆալէթ օլմամը տըր.
 չէօյէքի, Մ. Տէլմարըն ագրապալա-
 ընտան պիրի եանընա ալարագ պիւ-
 յիլթմիւչ, թէրպիյէ իթմիչ, վէ
 հաթթա, քէնտի շէօհրէթինի տա-
 խի վիրմիչ տիր, Յագաթ, վագ թի
 սապալէթինտէն սօնա, պէն մէր-
 գումու, պիր տահա կէօրմիլչիմ
 տիր, չիւնքի, հէնպալ էէտի չպղա-
 ըրմաա իքէն էօքսիլզ գալարագ,
 էօթտտէ պէրուտէ սիւրիւրլէնմիչ
 վէ չէվգաթ գու մէրհամէթ սայ-
 սինտէ եաչաեապիլմիչ իոնմաէ, հիչ
 պիր սահիպիմ վէեարտըմըմ պու-
 լունմատըղընտան, պիլիլտիւրաեան
 սօնալքէնտի քէնտիմէ կէչիմէք-
 լիկէ մէնպուր օլարագ, պիթթապի,
 նիչէ սէֆալէթէր չէքտիքտէն պաչ-
 գա, պագէն աճ գալըպ, վէ պագէն
 տախի, պասղըսըր բօնկաեը, եէլտէ
 կէթիւրիւր, սուտա կէթիւրիւր
 ֆէհվասընճա, ճէհալէթ սէմէրէսի
 օլան խապասաթլարտա պուլուն-
 մուչ, վէ նիհայէթ, եէվմիյեէ նա-
 ֆագամը չըգարապիլմէքլիք իչին,
 նամուսլու վէ նամուսուղ, պիլա
 ինթիլապ, հէր թարիզի թուլմագ-
 լիզա մէնպուր օլմուչում տուր. նա-
 սըլքի, հալա, պու կիւն, վէ պու

ստաթա գատար տախի այնի հալ-
տէ պուլունմադտաեւրմ, հէր կիւն
իգալ արամագտա վէ եախօտ պու-
մագտաեւրմ, եարնն իյճ ու իչքէթէ
տալմագտաեւրմ, վէ տիկէր պիր կիւն
տէ պիր բարչա քիւֆլիւ էթմէք պու-
լուր իսէմ եէմէքտէեիմ, վէլհասըլ,
պու եօլտա պիր էօմիւր կէչիրվէք-
տէեիմ . . .

— Օ՛ ֆ, ամա՛ն եա րէպպիմ, — տէ-
տի ժէնէրալ եավաչճա պէօյլէեէ-
րէք, վէ էլլէրիյլէ եիւլլէրի՛նի դա-
բաեարագ, — զէվալլը :

— Օ՛ ֆ, — տէտի Տէլմար տախի
պիր ահը տէրուն չէքէրէք, — աօղ-
ըուսու, նի՛չին կիւնահըմը սագլա-
եարագ քէնտիմի պիսուչ կէօսթէր-
մէքիկէ չալըչաեւրմ . . . իյլէտիկիմ
ֆիսոգ ու ֆիսճուրլարնն քէաֆֆէ-
սինի տախի, իսթէմէքսիղին իյլէչ
միչ տէկիլիմտիր, խայր, էօյլէ տէր
կիլտիր : Եավաչ եավաչ ախլագըմ
պօղուլմուչ, վէ պիր հայլագ վէ պիր
հօվարտա հալի քէսպ իյլէմիլիմտիր,
վէ քիմսէմ օլմաեւրպ, եանի, ֆա-
միլեամտա պուլունմատըղը ճիհէթլէ,
քիմսէնին նամուտունա լէ քէ կէթլը-
միչ օլուրում տէյի, հիչ պիր միւլա-
հազտմ վէ գօրղում սայղըմտա պու-
լունմատըղըմտան, քիլիմին տէօրթ
ուճունու սուեա վիրէրէք, պիլա
բէրվա վէ պիլա ֆիւթուր հէթթա-
րիդի իրթիքեապ էյլէմիչիմտիր, վէ
պինաէն ալէյհ, ախլագը համիտ
վէ նամուս իւզրէ եաչամագլըգ իս-
տասաընտա կէգէրէք զարուրէթ վէ
սէֆալէթ իւզրէ եաչամագտան իսէ,
մէճհուլ պիր հալտէ կէղիպ վէ թէն-

պէլիկէ վուրարագ, վէ հէր նէտէ
օլա իրթիքեապ իտէրէք, պէք գաչ
բարա չըգարմագլըգ թարիղինի իւս
թիւն թուլմուչումուր Գու թուլմ-
տուղում թարիգ բէք մէզմում պիր
թարիգ տիր, էօյլէ տէկիլիմ . էվ-
վէթ, էօյլէտիր, վէ էօյլէ օլմասընը
կէրչի պէն քէնալիմ տախի բէքալէա
պիլմէքտէեիմ, ֆադաթ, մէկէրչի
սիզ տախի պէնիմ եէրիմտէ օլմուչ
օլսա իտինիզ վէ օնպէչ եաչընտա օլ-
տուղունուզ հալտէ, վէ քիմսէեի
թանըմատըղընըզ, վէ ճէպիեիղտէ-
տէ պէչ բարաճըգ պուլունմատըղը
թագտիրտէ, ֆարիսին դալտըրմ-
լարը իւզէրինտէ մէթրուք գալմըչ
պուլունսա իտինիզ, մէկէրչի թըպ-
դը պէնիմ շու շիմտիքի հալիմտէ
պուլունմագտէկիլիմ իտինիզ Գիր
ատէմ, սիղին կիպի, հիչ պիր չէեէ
միւհթամ օլմաեւրպ, վէ հիչ պէք շէյ-
տէնտէ մահրում պուլունմատըղը
հալտէ, ֆաղիլէթ իյլէմէքիք, վէ
նամուս ու քէմալէթ իւզրէ եաչա-
մագլըգ, կէրչի գօլայ տըր, լաքին,
զարուրէթ վէ սէֆալէթ իչինտէ իսէ,
գաթան գօլայ տէկիլտիր . էկէրչի
պէն տախի, նիչէլէր միւփլու, քէ-
մալի բահաթ իւզրէ եաչաեւրպ, վէ
լաղըմ կէլէն թաալիմ ու թէրպէր-
եէեի ալարագ պիւեիւմիւչ օլսա ի-
տի, էլալէթթէ, անլէր կիպիտէ կիւ-
ղէլ թարիղլէրտէ պուլունուր իտիմ,
Սիզ իսէ, պու հալլէրիմին հիչ պի-
րինտէն խապէրտար տէկիլ իտինիզ,
սիղին կիպի պիր բէտէրիմ պուլուն-
տուղու հալտէ, պիր կիւն տիլէնիպ
տօլանտըրարագ, վէ տիկէր պիր

կինն տախի չսորպ չըրբարագ. եւ-
չաեծսպիլմէքիկէ մէծպուր պուլուն-
մսգտտ իտիմ. . .

— Բէտէրինիզ տախի . . . — տէտի
ժէնէրու պէղայէթ միւթէէստիր օ-
լարագ, — պէն, բէտէրինիզ տախի, օլ
սէպէպ օլմուչ օլտուղու մ ֆէլլայէթ.
Ընրի տէր իտիթըր իյլէտիքճէ, եիւրէ-
կիմտէն գանլար կիտիպ, վէ կէօղ-
լէրիմտէնտէ եաչլար տէօրիւլմէքտէ
իտի. վէ կէրչի վալիտէնիղին պատիի
սէատէթի հալի օլարագ, պիր մաղ-
ֆէրէթ պուլմագլըգ էմէլ ու զայ-
րէթիմտէ պուլունմագտա օլուպ, վէ
հաթթա, սիղին իչին, տճաղա պուն.
լաչ նէրէնէ չէքիլիպ կիթմիչլէրտիր
տիեէրէք, հէր կիւն վէ հէր սաաթ
տիւչիւնիւպ մէրագ իյլէմէքտէ, վէ
քէնտու քէնտույէ, տիւչարը իզթի-
րապը աղիմ օլմագտա իտիմ. չիւն-
քի, պէն տախի, մէգքիւր մէլուն
տիւլլօ սէպէպինտէն, սայքի էօլիմ
հալինտէ պուլունմագտա էքէն, վա-
լիտէնիղտէ սիղինյէ զայպ օլմուչ շիտի
վէ, էկէրչի, տիւնքի կիւն սիղ, պիր
տէսիսէ նիյիէթ իյլէ, օլ պէնիմ էն
ոատըգ տօսթում օլան մաթօր Վօ-
րիսին խանէսինտէն ֆիրար իթմիչ
օլմասա իտինիզ, վէ մէրգումուն նա-
սիհաթթընտա տիյնէմիչ պուլունսա
իտինիզ, մէրգում սիղէ, օլ պէտ-
պախթ վալիտէնիղտէն տօլաեը, նէ
մէրթէպէ մէրագ իտիպ վէ էսէֆ
իյլէմէքտէ օլտուղումու, վէ սիղին
հազգընըղտա տախի, նէ մէրթէպէ
րիգգաթմ կէլիպ զայրէթինիղի չէք-
մէքլիք միւրատընտա պուլունտու-
ղումու, չիւնքի, տիւնքի կիւնէ տէ-

կին, պէն սիղին հալինիղտէն պիխա-
պէր պուլունմագտա իտիմ. . . քէն-
տիսինէ սէօլլէմիչ օլտուղումու, հա-
լիլէ սէօլլէմիչ պուլունմագտա իտի,
վէ սիղտէ անլամըչ օլաճագ իտինիզ

— Մօնսիէօ, — տէտի Տէլմար, քէն-
տի բէք եիւրէքլիլիկինէ ըաղմէն օլ-
տուղու հալտէ, բէտէրի լէհճէսին-
տէ տէրքեար օլան պիր տիլպէրլիք
վէ պիր սաըլղատէլիք էսէրինտին
միւթէէստիր օլարագ, — էկէրչի սի-
ղին. . . հազգընտա. . . պիր էսէրի
րիգգաթմ վէ մէրհամէթինիզ. . .
պիլաէ իտիմ. . .

— Մէկէրչի կէօլլէրիմ տօլարագ
աղլամագտա օլտուղումու կէօրմէք-
տէ տէկիլմիսինիզ, վէ մէկէրչի հէր
չէեի ունութմագտա պուլունտու-
ղումու կէօրմէքտէ տէկիլմիսինիզ.
հալպուքի, շիմտի զէվճէմ իլէ քէ-
րիմէմ կէլիլըլէր. . .

Ժէնէրալ Բօլան, հէր նէ գատար
պիւլիւք պիր ճէսարէթ սահիպի ի-
տի իտէտէ, պունլարը սէօլլէտիկի
վագըթտա, պու ճիւմլէ իլէ տախի
քէնտույի զապթա միւղթէտիր օ-
լամատըղընտան, իւղրինտէ պիր
սարսըրըչ հատըլ օլտու, կիտիպ պիր
գօլթուգ իւղէրինէ տիւչտիւ, վէ էլ-
լէրիլլէտէ եիւղլէրինի դարաեարագ,
— Օֆ, սէֆիլլէրին սէֆիլիեիմ պէն,
— տէյի ոլաղըրար :

Օլ անէ տէկին, Ռիէթրի, վաղըթ
վագըթ, տէհլիղտէն սալօնա աչըլ-
մագտա օլան մէգքիւր կիզլի գա-
րուեու աչարագ, տիգգաթ իւզրէ
պագմագտա, վէ կէչմէքտէ օլան մէն-
զարէլէրէ քեամիլէն վագըթ օլմագ-

տա պուլունտուղութեան, թէքոր-
րեն պաշընը ուզած արագ պառար :

Վէ նախէհան ասէհլիդտէն, մատամ
գօնթէսին սէսլլէ, վէ ի.քի տէֆա
տախի մատմօաղէլ Լլէնինին, քէն-
տի վալիտէսի մէգայէսինի դաթ ի-
լէ, պլը գահգահ պըրադարագ կիւլ
մէսի իշիսիտի :

Պու կիրևըտիւ իւզէրինէ ժէնէ-
րալ սարսըարմագ աեսղա գալը ծը.
Վէ լէհճէսինաս թարիֆտէն միւս-
թաղնի պիր էսէրի էլէմ պուլուն-
տուղու հալտէ Տէլմարա խիթապէն
օլուպ, վէ բէքտէ ախիսիւզան վէ
վագարը պիր սուրէթտէ օլտուղու
թագտիրտէ, - իշթէ քէրլմէմ կէլ-
մէքտէ տիր, միւսիւ, տիմէք տիրբի,
րուլի ճիհանասէ էն զիեստէ սէվ-
մէքտէ օլտուղում պիր ճանբարէ-
մին, շիմտի սիգ, պատիտ տէրտի ա-
զիմի, վէ պէլքիտէ սէպէպի մէվթի
օլապիլիրսինիզ, հայտէեխինիզ, իւ-
թէտիկիլնիզ ֆէնալըղը եարընըդտա,
պէնտէ քէնտի ճիւրմ ու կիւնահը-
մըն ճէգասընը չէ բմի՛չ օլաերմ...
տէտի .

—Մօնսիէօ, մատամ քի պունըարը
պանա, կէօզլէրինիգտէն եաչլար տէօ-
քէրէք սէօյլէմէքտէսինիզ, - տէտի
Տէլմար դայէթլէ քէտէրնաք վէ ըիգ-
գաթնիւմա պիր սէօյլէեիչ իլէ, վէ
ալէթթաճիլտէ ժէնէրայրն աչմըչ օլ-
տուղու օտա գարսունունա սօղրու
գօչարագ, պէնտէ շիմտիյեէ գատար
թութմուչ օլտուղում թարիգտէն
սօլաեը աֆվըղ սիլէրիմ, մահճու-
պիյեթթիմ պէեան իտէրիմ, վէ թէ-
չէքբիւրտէ կլլէրիմ քի, հիլմիյեթթ

իւզրէ պուլունարագ հատտի իթի-
տալը թէճավուզ իթմէքլիկէ սէպէ-
պիյեթթ վիրմէտինիզ տէ, քէնտի
թագսիրաթըմը թանըմագլըղա վագ-
թին միւսաատէսի օլապիլմիչտիր :

—Օ՛ֆ, արթըգ քեսֆֆէյի Վէչ-
միչլէրի ունութմալըբըղ, - տէտի
ժէնէրալ, մէրգումուն էօյլէ պիրտէն
պիրէ թէպալիլնի քէքար իթմէսի-
նէ բէք գօլայճա ինանամեըպ, հա-
լէա շիւբհէ իւզրէ պուլունարագ՝ -
մատամ քի շիմտի պիր էվատա չէս-
պան օլան սուրէթտէ լագըրտը իթ-
մէքտէսինիզ, արթըգ քէնտի թա-
րաֆրմատանտա պիր բէտէրէ չէսպան
պուլունան մուամէլէեի կէօիէճէկի-
նիզէ էմին օլապիլիրսինիզ քիմտի կի-
րինիզ պու օտաեստա, զիյեթթտէն
սօնրա եինէ կէլիր սիզի պուլուրում :

—Մօնսիէօ, - տէտի Տէլմար օ-
տատան իչէրի կիրիպտէ գարսու-
նու գարամագ իւզրէ իքէն, կէօզ-
լէրի աօլարագ, - մօնսիէօ, իլք տէ-
ֆա վէ պէլքիտէ սօն տէֆա օլմագ
իւզրէ, վիրինիզ շու տէսթինիզի
պուս իտէեիմ... :

—Սընըզ, էգճան ու տիլ տէսթի-
մի թագտիմ իտէրիմ, - տէտի ժէնէ-
րալ էլինի վիրէրէք, - նաճըլ քի սէօյ-
լէտիմ, պէն քէնտի թարաֆրմտան
կէչմիչ հալլէրին քեսֆֆէպինի, պու
տագըղատան սունութմուչումտուր
ժէնէրալ պունու սէօյլէտիքտէն
սօնրա, ալէթթաճիլ օտա գարու-
սունու գարատը, քիլիթլէտի, վէ
անախթարընըտա քէնտի ճէպիլնէ
վագ իլլէտի. վէ հէման օլ հէնկեամ-
տէ, զէվճէսի իլէ քէրլմէսիտէ սա-

լօնտան իչէրի կիրտիլէր :

— Բիէթրի, կիզէնմիշ օլտուղու մէզ-
քիւր կիզլի գարուտան, ժէնէրա-
լըն Տէլմարը մէզքիւր օտաեա գա-
բաթ աղղընը կէօրմիւշ օլտուղուն-
տան, քէնտու քէնտույէ,

— Եաշա՛, քէնտի էվլատընը, իշթէ
պիզգաթ քէնտի էլիլէ պիւր օտաեա
գարաթտը, շիմտի սըրա կէլտի գը-
ղընա՛, - տէտի :

Վէ մերգում պունու սէօլէտիկի
վազըթտա, կիզլի գարուեու գա-
բաթտը :

Ժէնէրալ, զէվճէսի իլէ քէրիմէ-
սինի կէօրտիւքտէ,

— Կէլտիսիդ մի, - տէտի աճնընըն
թէրինի սիլէրէք, վէ մերգումէլէր-
տէն, հէյճանը գալպիսիտէ սէթրէ
չալըշտարա :

35.

Ժէնէրալ Բօլան, պիւլիւք պիր
ճահա իլէ, կիւլէր եիւղլու պուլուն-
մագլըղա չալըշտարը հալտէ, զէվճէ-
սի իլէ քէրիմէսինի գարշըլաեարագ
իլէրու տօղրու կիթտի, վէ քէրի-
մէսինէ խիթապէն տախի, - ա՛ պէ-
նիմ մինի մինի մասգարաճըղըմ՝ ա-
ճապա պու մէրթէպէ խէնտան օլ-
մագլըղընըն ոէպէպիսի պիլէ պիլիւր-
միբիթ, խան տէնին սէսի թաուղադ-
լարտան իշիտիլմէքտէ տիր :

— Պապաճըղըմ, թագսիրաթ պէն-
տէ օըմաեըպ, կնքահայրըմ մաթօր
Մօրիստէ տիր, - տէյի ճէվապ վիր-

աթի մէրգումէ հալէա կիւլմէքտէ օլ-
տուղու, վէ պէչաշէթի աղիմէսի է-
սէրի օլան գըղարթըրգտա, հալէա
լէհճէսինտէ տէրքեաթ պուլունտու-
ղու թագտիրտէ :

— Սահի՛հ մի սէօլլէեօրսուն, -
տէտի ժէնէրալ, - պէն պիզիմ պա-
պա Մօրիսին օլ մէրթէպէ չագաճը
օլտուղունու պիլմէքտէ տէկիլ իտիմ :

— Պապաճըղըմ, օլ պապտէ ալ-
տանմագտա իմիշսինիգ, պէն, վալի-
տէմ, վէ Մ. Շարլ կիթմէքտէ իտիք. . .
տէտիքտէն սօնրա, մէրգումէ պիր-
տէ արգասընա պագարգտա, քէ-
մալի սաֆտէրունի իւղրէ սէօլլէնէ-
րէք, - Ա՛, նէրէեէ կիթտի, - տէտի :

— Էլէմ իւղրէ օլմա, - տէտի մա-
տամ գօնթէստէ կիւլէրէք, - շիմտի
նէրէտէ իսէ մէյտանէ չըղաք, վէ
եիսէ կէլիպ պիզլի պուլուր :

— Էվլէթ, էօլլէ տիր, վալիտէ :
Վէլհասըլ, պապաճըղըմ, օլ սէնլին
չագաճը զանն իթմէտիկին կնքա-
հայրըմ, պիզ զիյնէթէ տայիր օլլ-
ունան քեաֆֆէյի հագըրըղարը
պիր քէրրէ կէօղտէն կէչիրմէք իւզ-
րէ թէնէֆֆիւս սալօնունա գատար
կիթտիկիմիզտէ, օրատա պալմա-
եալըմ մը. քէնտիսինիճախի պիրիք-
տէ ալարագ կէլմէք իսթէտիկիմիզ-
տէ, պիզէ նէ՛ ճէվապ վիրտէ պէկէ-
նիրսինիգ, պէն պուրատա նօգթա՛
պէքլէմէքտէեիմ՝ տիմէսին մի. վէ
պունուտա, օլգատար թօհաֆ վէ օլ
գատար մուգալիտճէ պիր թարղտա
սէօլլէտի քի, պիր տիւրլիւ քէնտի-
մի զապթ իտէմէեէրէք, պիր գահ-
գահա տըր գօրարմաեա մէճպուր

օլտուճ :

— Ի երեւոյս, էլ լմասըճ, պիղիճ պա-
պա Մօրիսին օրատա նօգթա պէք-
լէմէքլիքտէն աճապա միւրատըճ նէ
իմիչ տիր :

— Պապաճըղըճ, սէպէպինի սիւալ
իյլէտիկիմտէ, էօյլէ պիր թօհաֆ
ճէվապ վիրտի քի, միւմքին տէկիլ
ախը, զըրգ ելլ տիւչիւնսէն, երնէ
պուլամազօրն, վէ իշթէ պէնիմտէ
պու մէրթէպէ կիւլիւչիւմէ սէպէպ
օլ վիրտիկի ճէվապըն թօհաֆըղը
օլմուչ տուր :

— Նէ՛ իմիչ օլ վիրտիկի ճէվապ,
սէօյլէ պագաեըճ :

— Ա՛ պէնիմ մինի մինի լչէնիմ,
— տէտի մէրգում զաթէն պիլմէքտէ
օլտուղուն պիր ֆիւթուրսուլուղու
իւղրէ, — պէնիմ կիպի իխիհեար
պիր գուրաուն, եօգարուտարի սա-
լօնլարընըղտա, պիր չօգ տիւպէր
գատընլար գըղար օրթատընսա րա-
հաթ իտիպ վէ մէմուսն օլամաեա-
ճաղը աշիքեար տըր, չիւնքի, նիչէ
նիչէ տիւպէր աէլիգ անլըլար տու-
րուր իքէն, հալիլէ պէնիմ եիւղիւ-
մէ, հիչ պիր պագասն օլմաեաճաղ-
տըր, հալպուքի, չիմտի կէնճլիկի-
մի տէրխաթըր իյլէտիկիմտէն, պա-
լօ գընաֆէթիլլէ կէլմէքտէ օլան կիւ
ղէլլէրի թէմաչա իլլէմէքլիկի տախի
արղու իլլէմէքտէ օլտուղումտան
թապըմա մուվաֆըր, վէ միւրատը-
մա մութապըր, իշթէ, պուրասընը
պուլտուճ իշթէ պէօյլէճէ պուրատա
պէքլէեքէքէք, հէմ զէվգ իթմիչ օ-
լուրում, վէ հէմտէ քիմսէեի թա-
ճիգ իթմիչ օլմամ : . . վէ, էն զիեա-

տէ շայեանը մէմուսնիյեթ պիր նօգ-
թատա շու տուր քի, օլ կիւղէլ կիւ-
ղէլ գատընլար իլէ մատմօաղէլլէր
կէլիպ պուրատա մանթօլարընը չը-
գարտըր տան սօնրա, մութլաղա պիր
քէրրէ կիտիպ օրթա եէրտէ պու-
լունան այնանըն էօնիւնէ կէչէրէր,
քէնտիլէրէ չէքէ ալւղէն վիրիլէր,
զիւլիւֆլէրինի գաքիւլլէրինի տիւ-
ղէլտիլլէր, վէ նիհայէթ պիր չօղտա
սէֆապախչ չիլվէքեարըր լարտա
պուլունուրլար, պէնտէ տուրուր
սէյր իտէրիմ, պիր ֆէլլէսօֆ իչին,
արթըր անտէնտէ զիեատէ էլլէն-
ճէլի պիր մէնղարէ օլամաղ. տիմէք
տիրքի, պէն պուրատա սիգտէն չօգ
զիեատէ զէվգ իթմիչ օլաճաղըմտըր,
չիւնքի, պիր չէչիճի պաչը սաեըլա-
ճաղըմտըր. չիւնքի, սիգ քեաֆֆէ-
սինի տախի պէնտէն սօնրա կէօրէ-
ճէքսինիզ տիր, անլատըն մը չիմտի
նօգթա պէքլէմէքլիկին քէրամէթի-
նի տէտիքտէն սօնրա, թիւֆէնկի
ումուղունտա սահիհէննօգթա պէք-
լէմէքտէ օլան պիր նէֆէր թարղըն-
տա չէօյլէ պիր տիքիլի վիրտիչ վէ
պուլու եարտըղը վէ սէօյլէտիկի վա-
ղըթտա, օլ մէրթէպէ ճիտտի հալ
վէ մասգարաճա պիր թավը իպրաղ
իլլէտի քի, պիլ միւնասէպէ սէօյլէ-
րիմ, հէր նէ գատար զաչպ օլտու
իսէտէ, էլպէթթէ չիմտի նէքէտէ ի-
սէ կէլէճէք տիր, կէրէք պէն վէ կէ-
րէք Մ. Շարլ աղ գալտըրի կիւլմէք-
տէն պաեըլաճաղ իտիք :

— Ալիճէնապ Մօրիս, նէ՛ գատար
տա հաղըր ճէլապտըր, վէ նէ՛ գատար
տա եիւքսէք ֆիքիլի տիր, տէ-

տի ժէնէրալ քէնտու քէնտույէ սէօյ
լէնէրէք :

Ըէ պատէհու, մէրգ ում կիւլէրէք
տախի :

—Օլ սէնին ալիճէնապ կիւրահայ-
րըն, բէք թօհաֆ պիր մտէմ տիր, շի-
րա, հէր վագըթ պու եօլտա դարիպ
հալլէրտէ պուլունմագ տա տըր. տի-
մէք տիր քի, սիզ, պիր չարնէքտէն
պիքու թէնէֆֆիւս սալօնոնտա ի-
տիճիզ, էօյլէմի :

—Էվլէթ, պապանըլըմ :

—Պապա Մօրիս օրատա եալընըզ
մը իտի :

—Էվլէթ, պապանըլըմ, նասըլ
քի սէօյլէտիմ, պէքճիլիբ իթմէք-
տէ իտի :

Կէնճ գըզ պունու սէօյլէտիքտէն
սօնրա, Եէնիտէն պիր կիւլիւշ տիւր
պըրագարագ, մամօր Մօրիսին պիր
մէֆէր կիպի նօզթա պէքլէտիշիլին
թապիլիտիսիտէ եարմանա պաշլատը :

—Բէք ալէա, էլմասըմ Էվլատըմ,
մատամքի օրատա իտիճիզ, հիշպիր
քիւնէնին իշէրի կիրտիկլինի կէօրմէ-
տիճիզ մի :

—Խայր, բէտէրիմ... չիւնքի,
տահա չօգ էրքէն օլտուղունտան,
սալօնլարտա քիմսէ պուլունմագտա
տէկիլ տիր :

—Պէնիմ միւրատըմ իտիճտէն
հիշպիր քիմսէ կէլմէտիմ, անը ան-
լամագ արը :

—Խայր, բէտէրիմ, հիշպիր քիմսէ
կէլմէտի :

—Չօգ չէյ, չօգ չէյ, - տէտի
ժէնէրալ պիր թարաֆա չէքիլիպ-
տէ քէնտու քէնտույէ սէօյլէթէրէք :

— աճապա պու ատամ նէ՛րէտէն
կէշմիշ տիր, վէ նասըլ օլտուպտա
կէլէպիլմիշ տիր :

Պունուն իւզէրինէ զէվճէտինէ խի-
թապէն օլտուղու հալտէ :

—Էյ հապիպէմ, նասըլ պուլ-
տուն, հազըրըլըզարտան մէմնուն օլ-
տուն մու, - տէտի :

—Բէք կիւղէլ, ազիղիմ, էվլէթ,
զիեատէտիլլէ թահսին իլլէտիմ, պի-
ղիմ պապաֆիլէթըի, տօղրուտու, հէր
ճիհէթճէ պիր հիւսնի նիզամ իճրա
իլլէտիքտէն պաշգա, հէլէ չիչէք-
լէրին թանղիմի ճիհէթիսէտէ կէլին-
ճէ, քիւլլի մէհարէթինի իպրագ իյ-
ղէմիշ տիր, հէր իտարաֆտա քէմալ
մէրթէպէ պիր կուսթօ իւզրէ, էնվայի
չիչէքլէրաէն մարէթթէպ թէքէ-
ճըլէր թէրթիպ իթտիրմիշ տիր... :

—Ա՛հ, - տէտի մատմօաղէլ էլէն
կիւլէրէք. - պիղիմ պապա Ռիթթըի
բէք չիչէք պու ալատը տըր, էլվիրիբ
քի չիչէկէ տայիբ քէնտիսինէ պիր
արղու պէեան օլունտուն... չիւնքի,
օլ գատար սէվէրքի, չիչէք տէեին-
ճէ ատէթա ճա՛ն վիրիբ... :

Պու հէնկեամտէ հալիտէն իշէրի
պիր արապա կիրմէսի սէսի ալընտը.
վէ ժէնէրալ իւզէրինտէ, քէնտի իս-
թէկինէ գարըլը օլտուղու հալտէ, ա-
ճապա Մ. տը Պուրկէօյ միւ տիւր
տէյի պիր իւրքիւնթիւ էսէրի հա-
սըլ օլտու :

—Աճա՛յիպ, չիտիտէն կէլէն քի՛մ
օլապիլիբ, աճապա քիմի՛ն արապա-
սը տըր, տահա բէք էրքէն տիր...
- տէտի գօնթէս տիւչարը թէտան-
ճիւպ օլարագ :

—Օֆ. . . ամա՛ն եա Ռեպպիմ, տիթրեմէկէ պաշլամագ տաեւմ. . . տէտի մէնէրալ պիր թարաֆա չէ-քիլիպտէ քէնտու քէնտույէ սէօյ-լէեէրէք, - հէլէ պէրէքէթ վիրի՛ն յի Մօրիս աշաղլտա տրր. . .

—Քիմ պիրիբ գանդիթ աշաղլ պիր գատըն օլմալը տրր քի, պէօյլէ սա-պըրաըզըզ իտէրէք, վալիտէճիկիմ, զիյնէթատ հազրր պուզընմագըզ արզուսիյլէ, հլման էրքէնտէն գօ-շուպ կէլմիշ տիւր, վէ պէլքիտէ սիւս-լէրինի կէօսթէրէքէք, հէք քէսին թէհայեիւրիւնիւ տավէթ իթմէք-լիք իիյեթիինտէ պուզընմագտա տրր, - տէտի էլէն կիւլէրէք, վէ պա-տէհու մէրգ ու մէլաթիֆէճիկի տա-հա զիեատէ արթըրարագ տալսի, - Ա՛, զէվալը կնքահայրըմ Մօրիս . . . հէք նէ գատար, կիւզէլլէք վէ տարաթլար թէմաշասը չէնիճի պա-շըլըզը նիյեթիիյլէ, աշաղլտա նօգ-թա պէքլէմէրիկի տէրիւհտէ իթ-միշ իսէտէ. . . գօրգ արըմ քի, իշ-պու իլք կէլէն հէք քիմ իսէ, չօգ-լուգ պատիի մէմնունիյեթի օլա-մաեաճագ տրր. . .

Վէ մէրգումէ պունու սէօյլէտի-կի վագըթտա, ալէսսէվիյեթ կէնճ գըզարա մախսուս օլտուղու իւզրէ, պիր գահգահա տըր պըրագարագ, թէրրարէն կիւլմէկէ պաշլատը. . .

—Հայտէ, հայտէ, էլէն, եինէ պաշլամաեալըմ, խաֆիֆիլիք իսթէ-մէզ, - տէտի վալիտէսի կիւլիւմսէ-եէրէք, - վէ կիտիպ պագալըմ պու մէրթէպէ սապըրաըզըզ իթմիշ օլան քիմտիր, գանդի գատըն տրր :

Մէրգումէ իլէ քէրիմէսի ճէնէ-րալը թէրք իլէ տէհլիլգէ տօղրու իլէրուլէմէքտէ իքէն, Շարլ Գէլ-գուրպա սալօնուն եան գաբուլպ-րընտան պիրինտէն, էլէմաք պիր հալտէ օլուպ, վէ քէնտու քէնտու-եէտէ, - «Իիէթրի կէլիպ պանտ, ըէ-տէրիմտէն գաշմըշ օլան սօն մէք-թու պու, մուլթլագա եօգարը չըգըպ ինտիրմէքլիկիմի իպրամ իյլէմէքտէ տիր, վէ իլավէթէն պախի պազթի միւնասիպտէ եագլաշմագտա տրր, տիմէքտէ տիր. . .» աճապա օլ տէ-տիկի գօրգումագըզ լաղըմ կէլէն թէհլիքէ, գանդի թէհլիքէ տիր-պու չէ, պանա բէք պիւլիւք պիր էնտիշէ վիրմէքտէ տիր. . . - տիմէք-տէ իտի :

—Ա՛հ, իշթէ Մ. Շարլտա կէլ-տի, - տէտի էլէն, - պէլքի պու մէրթէպէ էրքէնտէն գօշուպ կէլէնի՛ն քիմ օլտուղունու պիլմէքտէ տիր :

—Խայը, մատօաղէլ, պէն իշ հավ-լիտէն կէշիպ կէլմէքտէ իքէն, թէ-նէֆֆիւս սալօնունա քիմսէնին կիր-տիկինի կէօրմէտիպ, ֆագաթ, արա-պատան պիր գատըն ինտիկինի կէօր-տիւմ, մէրգումէ կէօրիւնիւշէ նէ-զարէն բէք տիւպէր վէ բէքտէ սիւս-լիւ վէ զարաֆէթլի պիր գատըն լտի :

—Օ՛հ, հէլէ գալպիմ բահաթ օլ-տու, զիրա, կէլէն Մ. տը Պուրկէօյ իլէ զէվճէսի տէկիլ իմիշտիր, - տէտի մէնէրալ պունու իշիտինճէ քէն-տու քէնտույէ :

—Իէք սիւպիւ վէ բէքտէ զա-րաֆէթլի պիր գատըն, - տէտի կէնճ գըզ կիւլէրէք, - էօյլէ պիք

գատընըն պու մերթէպէ էրքէն կէլ-
մէսի, կերչի դարիպ պիր շէյ իսէտէ.
. . . հէր նէ հալ իսէ, տիմէք տիր
քի, կնքահայրմ Մօրիս, քէնտի
Ֆէյլէսօֆճա միւլահազաթընա, մէր-
գումէ իւզէրինտէ պաչլամագ տա օլ-
մալը տըր :

— Մատամ պարօնէ տը Մօնկլա,
- տէյի ուզագտան, օլ ուզուն տէհ-
չիզին թա պաչընտան, խըտմէթքեար-
լաշտան պիրի խապէր վրմէք իւզ-
րէ պաղըրտը :

Մէզպուրէ իսէ, պաչգա պիր գա-
տըն օլմսեըպ, իլլա, սախթէ օյա-
րագ, քէնտիսինէ պարօնէ տը Մօնկ-
րէ իսմինի վիրմէքտէ օլուն, վէ տա-
հա պիր կիւն էվվէլ, Լուիգ Պօլիէօ
իսմիլէ Սէն-Լաղար նամ գատըն-
բար հապսխանէսինտէ մահպուս օլ-
ս ուղու թագտիրտէ, ժէնէրալըն զէվ
ճէսինին իլթիմասըյլա ոէպիրի թախ-
լիյկէ գըլընմըչ պուլունտն պիր գըզ
օլտուղունտան, պիթթապի թէչրի-
ֆաթ սալօնունա կէլէճէք, վէ մա-
տամ գօնթէստէ, թէչրիֆաթ մէ-
րասիմի իգթիգասընճա, մէզպուրէ-
նի գարչըլաեարագ գապուլ իլլէ-
նէճէք իտի :

— Նէ՛, պարօնէ տը Մօնկլա՞ մը,
- տէտի ժէնէրալ Բօլան պիր թա.
րաֆտա սարսըլըպ տիթրէմէկէ պաչ-
լաեարագ, - զանն իտէրիմ քի, պէն
պու գարընըն իսմինի իչիթմիչիմ
տիր, պէն պու գարընը թանըմը-
չըմտըր :

Հալպուքի, մէզպուրէնին սարլ
իսմի Լուիղա Մարչէթթի օլուպ,
հիքեայէմիզին թա պաչլանկըճըն-

տան պերու պիտտէֆաթ զիրրի կէչ-
միչ օլան չիչէքճի գարընըն գուճաղըն-
տաքի շօճուղու խոխ Մէզպուրէ աղըր
աղըր եիրիւնէրէք, սալօնա կէլտի
Մարչէթթի զայէթլէ սիւսլու սու-
րէթտէ պիր պալօ էլպիսէսի կիւնի-
միչ իտի, մէզքիւր էլպիսէտէ պիւ-
յիւք պիր սատէ կիւզէլլիք պու-
լունտուղունտան, մէզպուրէնին թա-
պիի օլան կիւզէլլիկինի տահա զի-
եատէ մէյտանէ չըգարըպ վէ տա-
հա զիեատէ պիր րիլլագ վիրմէք-
տէ իտի, շէօյլէքի, էսմէր եանագ-
լարընտա պիր էսէրի հարարթթ պու-
լունտուղու կիպի, օլ սիեահ վէ իրի
կէօղլէրինտէ տախի տու ոուգճա պիր
բարլագըլըք միւչահէտէ օլունմագ-
տա իտի, վէ տօտագլարընտա կէօ-
րիւնէն մէճպուրի վէ իսթիչըպեա-
րի կիւլիւմսէյիչլէրինտէտէ, զայէթ-
լէ սէպաթ վէ մէթանէթ սահիպէսի
օլմասը անլաչըլմագտա իտի, վէ Ֆիլ-
վագըտա էօյլէ իտի, զիրա, մէզ-
պուրէ, մէզքիւր զիյնէթէ, մահզա
վալիտէսինին ինթիգամընը ակմագ-
լըք մագսէտիլլէ կէլմիչ իտի չիւն-
քի, քէնտիսի, հէր նէ գատար, նա-
մուսուղճա պիր թարիգ թութա-
րագ իմրարը էվգաթ իյլէմիչ իտի ի-
սէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, սէ-
ֆալէթ րէնչէսինտէ էօլմիւլ օլան
վալիտէսինի աալա ունութմատըգ-
տան պաչգա, զիրրինէ տախի, ա-
տէթա մէզհէպճէ պիր պօրճ մա-
գամընտա հիւրմէթ իյլէմէքտէ իտի:

Գօնթէս Բօլան, մէզպուրէ գա-
տընըն քիմ օլտուղունու ուզագ-
տան լաեըգըլլա ֆարգ իտէմէտի-

կրնաին, քերիմէսիտէ արգասընտան կիթմէքտէ օլտուղու հալտէ, վէ յէնտու քէնտույէտէ, աճապա քիմ օլուեօր պու սիւսիւ պարօնէ տը Մօնկլա տէյի սիւաը իյլէմէքտէ պուլունտուղու թարիգտէ, մէղպուրէնէն տօղրու իլերուլէտի, վէ պիր գսչ ատլմ եիրադտան տախի Լուիղա օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէն, թէաճճիւպի աղիմիւնտէն նաչի պութ կիպի սուրա գալտը, չիւնքի, տահա պիր կիւն էվվէլ մահպէստէն գուրթարմը պուլունտուղու պիր գըղըն, օլմահպէստէքի, ատամը տիւչարը հէյպէթ գըլըճը գըբաֆէթին տապան տապանա զըտտը օլարագ, զայէթլէ սիւսիւ պիր գըբաֆէթտէ կէօրմէքտէ օլմասընա պիր տիւրլիւ ինանամատըղընտան, մութլագա պուլունտա պիր հիքմէթ վէ պիր եանլըչըգ օլմալուրը, ատէթա կէօղլէրի քէնտիսինի ալտուլմադտատըրլար շիւբհէսինէ գահիպ օլմագտա իտի Լուիղա սամանի րէնկիւնտէ աթլաս պիր ֆիւթան կիյինմիչ օլուպ վէ իւղէրինտէն տախի պէեաղ թիւլտէն պիր թիւնիք կէչիրմիչ իտի վէ սիեահ սիեահ տիւպէր սաչարը իւղէրինէ տախի, շարգա եէրինէ, սատէճէ, ք' զալիք սարը սամանի ֆիւթանը րէնկիւնտէ աթլաս գօրտէլատուն մամուլ վէ էթրաֆըտա պէեաղ սիմ սաչմօլը պիր թէքէլիք վազ իյլէմիչ իտի :

Վէ Լուիղա Մարչէթթի, էն պիւյիւք ֆաթիլեալարտա կէօրիլէ կէլտիկի թարգտա պիր լէթաֆէթ վէ պիր զարագֆէթի աղիմէ իւղրէ եիւ-

րիւեիւպ իլերու կէլմէքտէ օլտուղունտան, գօնթէս րօշանտա, մութլագա պու գատըն օլ քէնտի գուրթարտըղը տիւթթէր օլմաեըպ, ֆագաթ, րէք պիւյիւք պիր միւչահէպէթի պուլունմագտէ օլմասընա քէնտիննէ գարար վիրմէքտէ իտի :

Ձէվճէսիլէ քերիմէսինիւն արգասընտան ժէնէրալ րօշան տախի կիթմիչ օլտուղունտան, մէղպուրէ էրօքէն կէլմիչ պուլունտան կէնճ գատընըն, վագի իյլէ, կիւեա քէնտիսինիւն հարպ րէֆիգլէրինտէն պիրինի գէվճէսի օլուպտա, տուլ գալմըչ օլմասը տէսիսէսիլլէ քէնտիսինի խանէսինէ տավէթ իթմիչ օլան, վէ քէնտիսինիւն տախի սիննի քէպիրինէ մուղայիր օլտուղու հալտէ, մէրգուլմէ տիւքէչ գարըեա, պիր տէրէճէեք գատար տիւտանէ օլմուչ իսէտէ, պէրէքէթ վիրսին քի, մատտէեի օլ տօսթը նէտիմի մաթօր Մօրիսէ աչմըչ օլուպտա, անըն նասիհաթը իւղէրինէ քէնտույի դաթթիլէ, մէղքիւր իղֆալտթ տօլապընտան գուրթուլապիլմիչ օլտուղու գարը օլտուղունու կէօրտիւքտէ, տիւչարը էնտիչէեի աղիմ օլարագ, նէ եարաճաղընը շաչըմըչ իտի վէ մաթօր Մօրիսէ կէլինճէ, հէր նէ գատար թէնէֆֆիւս սալօնունունտա պէքլէեքէք, կէլէնլէրէ տիգգաթ իտէճէք իտի իսէտէ, Լուիղա Մարչէթթի իեիտէ շախսէն թանրմատըլլունտան, էլպէթթէ, տավէթլի գատընլարտան պիրի տիր զանըլլա, հիչ պիր միւմանաթա լիւղում կէօրմէմիչ իտի :

Լուիզա, զայն թիւ գուրնազ պիր
 գարը օլտուղունտան, վէ թապիւ-
 թիլլէ մատամ գօնթէտէ պիր շիւր-
 հէտէ վիրմէք իսթէմէտիկինաէ՛ն,
 ժէնէրալ Բօլանը զաթէն թանըմագ-
 տա օլմասը ը անլաթմագ, վէ մահզա
 պիր թաաղիմ ու հիւրմէթ իճրա-
 սլնտա պուլունմագ նիյեթիլլէ, էվ-
 վէլ էմիրտէ քէմալի լէթաֆէթ վէ
 նէզաքէթ իւզրէ մատամ գօնթէտի
 սէլամլատարգտան սօնրա, եինէ մէր-
 գումէեէ խիթապէն օլտուղու հալ-
 տէ տախի, - մատամ գօնթէտ էկէր-
 չի, ժէնէրալ պէյ հազրէթլէրինի, -
 վէ, մէրգումէ պուլուն սէօյլէտիկի
 վագըթտա, կէօզ իչաքէթիլլէ ժէ-
 նէրալը կէօթէրէրէք, - էվվէթ, է-
 կէրչի ժէնէրալ պէյ հազրէթլէրինի,
 քէնտի հագգըմտա քէֆալէթ իթ-
 տիրէպիլէճէկիմէ տայիր էմնիյեթի
 քեամիլէմ պուլունմագտա օլմասա
 իտի, պէօյլէ պիլա թէքլիֆ վէ պիլա
 տավէթ զիյնէթինիզ իլէ միւչէր, էֆ
 օլմադըրդտարզու վէ ճէսարէթ իտէ-
 մէզ իտիմ, վէ պու ճէսարէթի պանա,
 անճագ քէնտի մւլթէվէֆա գօճա-
 մըն, ժէնէրալ պէյ հազրէթլէրինի
 տէրքեար օլան աթիգ հարպգար-
 տաչըղը վիրմիչ տիր իմտի, հիչչիւր-
 հէմ եօգ տուրքի, միւչտրիլէյ հ
 հազրէթլէրիտէ, լութֆէն պէնի սի-
 զէ թտգտիմ իտիպ թանըթտըմագ
 լըղա հիմմէթ իլլէեէճէք տիր, - տէ-
 տի իլավէյիթ մէգալ իտէրէք, վէ
 պիր գնչ ատըմտա ժէնէրալա սօզ-
 րու իլէրուլէեիպ կիտէրէք:

ժէնէրալ Բօլան իսէ, պու արատա
 տահա զիեատտէ ալթ իւսթ օլտարագ,

նէ թարիգ թութամճաղընը, վէ նէ
 եօլտա լիսան իսթիմալ իտէճէկինի
 շաչըմագ տա իտի:

Մատամ գօնթէտ զ պթէն մէրգու-
 մէեի կէօրտիւքտէ տիւչարը քէտէ-
 րի աղիմ օլարագ տու մագտա իտի
 շիւնքի, տէկիլ Եալչըղ էչքեայճա,
 տահա անճագ պլը կիւն էվվէլ մահ
 պէստէն գուրթարմըլ օլտուղու գը-
 զա պէնղէմէքտէ օլմաճընը, իլլասէ-
 սինին վէ թէլաֆիուղունուն տախի,
 պի ախիհիանըն սէսի վէ անըն թէ-
 լաֆֆուղու պուլունմասընը րանա
 կէօրմէքտէ իտի, վէ պինսէն աչէյհ,
 պէօյլէ պիր զարիպ հալէ պիր տիւր-
 լիւ մանէա վիրիպտէ ագըլ իրտիրէ-
 մէտիկինտէն, նէ սէօյլէեէճէկինի
 շաչըմագտա իտի, էկէրչի մէզպու-
 րէ միւսաֆիր, Լուիզ Պօլիէօ իսմին-
 տէ օլարագ գուրթարմըլ օլտուղու
 գըղա պէնղէմէքտէ օլմաեըպտա,
 սայիր ուր գատըն օլմուչ օլսա ի-
 տի, էօյլէ նէլաքէթէ մո զայիր օ-
 լարագ վագթիւտէն էվվէլ գօչուպ
 կէլմըլ օլմալընը, եալընըլ թէրպիյ-
 եէսի էքսիլիկինէ համլ իտէրէք,
 աֆիլ իլլէեէճէքիտի հալպուրի, մէզ-
 պուրէեէ պէնղէմէքտէ օլտուգտան
 պուչգա, զէվճի ժէնէրալըտա զաթէն
 թանըմագտէ օլտուղունու, վէ մէր-
 գումուն տախի թաստիգ իլլէմէք-
 տէ պուլունտուղունու իչիտիւնճէ,
 պիթթապի տահա զիեատտէ տիւչարը
 էնտիչէ օլմագտա իտի:

ժէնէրալ Բօլանա կէլիւնճէ, պիւ-
 թիւն պիւթիւն տիւչարը մէյեու-
 յիլէթ օլմագտա իտի, շիւնքի,
 մէզպուրէ պարօնէ տը Մօնիլա տէ-

նիլէն գարընըն մէզբիւր արսըզը-
 զընը մէյտանէ չըգարըզպտա, պէտ-
 մուամէլէ իթմէքլիքտէն, զիեատէ-
 սիլլէ գօրգմագտա իտի. վէ պինաէն
 ալէյհ, իշի թիլգէ չըգարըզպտա զէվ-
 ճէսինէ վէ քէրիմէսինէ տահա զի-
 եատէ շիւբհէ վիրմէքտէն իսէ, էմրի
 պասիրէթէ բիայէթէն, գաթան սէս
 չըգարմաեըպտա, իւսթիւնիւ գա-
 բաթմագըլըը տիւշիւնմէքտէ իտի.
 վէ պուննատա շու չարէեթի տիւշիւն-
 տիւ. շէօյլէքի, պիր չօգ գալապա-
 ղըն իշինտէ, զաթէն, պիւլիւք ֆա-
 միլիալարա մալիւմ օլմանան պիր
 գարըեա, չօգ իհլթիմալտէն տիր քի,
 քիմսէ էհէմմիլիէթ վիրիպտէ տիգ-
 քաթ իլլէմէեեէէք տիր, վէ պէօյ-
 լէլիքլէտէ պիր պլընըն էօնիւ ալըն-
 մըջ օլաճաթ տըր, տէյի տիւշիւնէ
 ըէք, զէվճէնիւնէ խիթապէն, - ճհա-
 պիպէմ, թէէմսիւֆ քտէրիմ քի, մա.
 տաթ տը Մօնկլա, քէնտիսինի սիգէ
 թագաթիմ իթմէքլիք շէրէֆինի պա-
 նա իհալէ նիլիէթիլլէ, էվվէլ էմիր-
 տէ քէնտուեթի պանա թագաթիմ իյ-
 լէմէմիշ տիր. ֆիլվագը քէնտի զէվճի
 օլան միւթէվէֆա Մ. տը Մօնկլա,
 պէնիմլէ պերապէր, մէյտանը մու-
 հարէպէլէրս է պուլունմուշտուր վէ
 պատէհու, մատամտա, քէնտիսինէ
 թարաֆը հիւլիւմէթտէն պիր մա-
 աշ թախտիսինի իսթիտա իլլէտի-
 կինտէ, Մ. տը Մօնկլա իլլէ տէրքեար
 օլան աթիգ տօսթլուղում նամընա
 օլարագ. . . պէնիմտէ իլթիմաս վէ
 մոււվէնէթիմի թալէպ իլլէմիշ տիր,
 - տէտի՝
 - իմտի, մատամ գօնթէս, - տէ.

տի Լուիլա դայէթլէ նիւաղիշլի պիր
 թարգ վէ հալալէթլիտէ պիր սէօյլէ-
 եիշ իւղրէ սէօյլէեէրէք, - արթըգ
 շիմտի, մէէմուլ իտէրիմ քի, պու
 պապտէ զուհուրա կէլմիշ օլան նէ.
 զաքէթ սիլլիկիմէ աֆվ պուեուրուր-
 սունուլ.
 Մատամ գօնթէս, պուեուրն իւ-
 ղէրինէ, պիր սուրէթի միւթէքէպ-
 պիրանէտէ վէ պարիտէտէ օլտու-
 ղու հալտէ, մէգպուրէնին սէլամընը
 գապուլ իլլէտի Մէրգումէ, միւտ-
 տէթի էօմրիւնտէ, իլք տէֆա օլա-
 բագ, քէնտի գօճասընըն վէֆա վէ
 սատագաթընտան տօլաեը տիւշա-
 բը շիւբհէ օլմաքտա իտի. վէ պու-
 նատա պաշըճա սէպէպիլիէթի, ի-
 շին հալիւտէն պաշգա, ժէնէրալ իւ-
 ղէրինտէ տէրքեար օլան, վէ պիթ-
 թէտրիճ արթմագտա պուլունան
 պիր էսէրի իղթիւրապը աղիմի կէօր-
 մէքտէ պուլունմասը, վիրմէքտէ իտի
 վէ պունտանտա գաթիւնագար, Լու-
 իղանըն սէսինի իշիթտիքիէ, վէ մէգ-
 պուլէնին էշքեալընա տախի զիեա-
 տէ տիգգաթ իլլէտիքէ, մութլագա,
 Սէն-Լագար հապսխանէսինտէն գուր
 թալմըջ օլտուղու գըզ օլմասընա,
 տահա զիեատէ շիւբհէ իտիպ, վէ
 իսքեաթ օլմագտա իտի՝ Պագաթ,
 մէրգումէ օլանտէ, էն զիեատէ միւշ-
 քիլ պիր հալտէ պուլունմագտա ի-
 տի. շէօյլէքի, հէրնէ գատար մագա-
 տէ պու մէրքէզտէ իտի իտէտէ, զա-
 հիրէ չըգալըպտա, խապէրտէ վի-
 բէմէմէքտէ իտի, շիւնքի, զէվճի ժէ-
 նէրալ, զաթէն մէղպուրէեթի հիմայէ
 իլլէմէքտէ օլտուգտան պաշգա, տա.

վէթի'լէրտէ անգարիպ կէլմէ ք իւզ-
 քէ խտիլէր . . . պիթթապի պիւլիւք
 պիր արպէտաեա, վէ պիւլիւք պիր
 ըկզալէթէ սէպէպիյեթ Վիրմիչ օ-
 լաճագ իտի . . . կէրչի պու ճիհէթի
 պէօյլէ իտի հալպուքի էօյլէ պիր,
 պիր ատէմին էօմրիւնէ գաւա իթ-
 միչ օլմագլըգ ճինայէթիլլէ միւթ-
 թէհիմէ պուլունան գարրեը , հէր
 նէ գատար ճինայէթի ափի օլուն-
 մուչ իտի իսէտէ , պու ճիւմլէ իլէ
 տախի, սալօնա քէնտի քէրիմէսինին
 եանընա գապուլ իթմէրիք մէճպու-
 ըիյեթիինտէ պուլունտուզունուա
 տիւշիւնտիւքճէ, հատտէն զիեատէ
 կիրիթթարը էլէմ ու էնտիչէ օլ-
 մագաա իտի :

էլէնէ կէլինճէ , հիչ պիր շէյտէն
 իապէրտար օլմաեըպ , անճագ պիր
 կէնճ գըզ կիպի սաֆճա տիսչիւն-
 մէքտէ, վէ սաֆճա հիպս իյլէմէքտէ
 օլտուզունտան , լուիզանըն լէթա-
 ֆէթ վէ տարաթընը կէօրտիւքճէ ,
 հայրան օլմագտա իտի , վէ, կէրչի
 էօյլէ սալըքսըզճա պիլա տավէթ կէլ-
 միչ Յլմապընր թնայեիպ իյլէմէքտէ
 իտի իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի,
 էօյլէ պիր զիյնէթտէ հաղըր պու-
 լունմագլըզըն արզընի քէպիրինտէն
 նէշէթ իյլէմիչ օլմասընա համլ իյ-
 լէտիկինտէն , ափիւա շաեան կէօր-
 մէքպէ իտի . . . վէ պունտանտա
 գաթինազար , մատամ քի պիզզաթ
 բէտէրի, մէգպուրէեի հիմայէ իյլէ-
 մէքտէ իտի, արթըգ քէնտինճէտէ ,
 հէր հալտէ գապուլէ շայէսթէ կէօր-
 իւնմէքտէ իտի :

Շարլ Պէլգուրա կէլինճէ, հէր նէ

գատար, Ռիէթրինին թէնպիհաթըճ-
 լա մէշղուլ պուլունմագտա իտի ի-
 սէտէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի, կէնճ
 տիւլթէր էլէնտէն զիեատէ քէյ-
 Ֆիյեթթէ տիգգաթ իյլէմէքտէ օ-
 լուպ , վէ պինտէն ալէյհտէ ժէնէ-
 ըալ իւզէրինտէ հիւքմ իթմէքտէ
 օլան էսէրի իզթիրապը գալպի կէօր-
 մէքտէ օլտուզու կիպի , մատամ
 գօնթէս իւզէրինտէ տէրքեար օլան
 մահղունիյեթի ազիմէ իլէ, մէճհուլ
 իւլ ահվալ պիր գարը թաիաֆըն-
 տան տա զուհուրա կէլմիչ պուլու-
 նան շու քիւսթալըզը կէօրմէքտէ
 պուլունտուզունտան , զաթէն գալ-
 պինտէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուզուէ-
 սէրի էնտիչէ վէ մէքագ պահա զի-
 եատէ արթարագ , քէնտու քէնտու-
 եէ, աճապա Ռիէթրինին սէօթթէտիկի
 վէ գօրգու վիլտիկի մուսիպէթէնկիզ
 վագտալար պաշլամագտա՛ մը տըր-
 լար , աճապա բէտէրինտէն գալմըշ
 օլան սօն մէքթուպուն աշըլմասը-
 նըն էլղէմիյեթի վագթի կէլմիչ մի
 աիր տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Լուիզա Մարչէթթի , օթթալըզըն
 հալինէ տիգգաթ իտիպ , վէ քէն-
 տի մէրամընը իճըալտէպիլէճէկինէ
 քէսպի էմիլիյեթ իյլէտիկինտէն ,
 մատամ գօնթէսէ խիթապէն , թէ-
 էսսիլլի պիր սէօյլէէիչ իլէ , - էմ-
 նիյեթի իտինիզ քի, մատամ, պէօյ-
 լէ պիր ազիմ զիյնէթտէ, պիլա տա-
 վէթ հաղըր պուլունմագլըզա ճէ-
 սարէթիմ, մահղա պիր թէլէզզիւզ
 արզու վէ նիեթիմտէն նէշէթ իթմիչ
 օլմաեըպ , իլլա պիւլիւք վէ ճիտտի
 պիր սէպէպէ , վէ հաթթա պիրտէ

Ֆերիղէ իֆաարնա մէպնի կէլմիշիմ տիր :

—Նէ տիմէ.ք իսթէտիկինիղի անլաեամատօրում, մատամ, - տէյի ճէվապ վիբտի գօնթէս պիր սուրէ. թի պմրթիտէտէ սէօյլէեէրէր, - դ ա՞նղի ֆերիղէեի անլաթարրմագ իսթէտիկինիգտէն պի խապէր պուլունմաշտաեւմ :

— Եսնի քեաֆֆէյի ալիճէնապլըգլա մէէլուֆ պուլունան եիւրէ.քլէրէ մախսուս օլան պիր վաղիֆէ իֆա իթմէ.քլէ.ք ֆէրիղէսինի եանի, հագգըմտա պիր խէլասքեար մէլէ.ք օլմուշ օլմանըլտան տօլաեը, քէնտի թէչէ.քթիւրի ագիմիմի թագտիմ իչին կէլմիշիմ տիր, մատամ, - տէտի մէղպուրէ :

— Մատամ, - տէյի պաղըրտը պունուն ի.գէրինէ գօնթէս, արթըգ մէղպուրէնին Լուիղ Պօլիէօ օլմասը հագգընտա գաթան շիւրհէսի գալմատըղընտան, զուհուրա կէլմիշ օլան քիւսթախըղընտան տօլաեը տիւշարը իղթիրապ օլարագ, - պու սէօյլէտիկինիղի տիւշիւնէրէ.ք մի սէօյլէեօրսուունղ, եօգսա, տիւշիւնմէքսիղին մի . . .

— Բէք ալէա տիւշիւնէրէք սէօյլէմէքտէեիմ, մատամ գօնթէս, վէնայիլ պուլորուլտուղում օլ նիյմ.թի պիբաեանընըլտան տօլաեը թագտիմի թէչէրքիւր իտիպ, վէ եիւք.սէք պիր սէս իլէ սէօյլէմէքլիկիտէ... քէնտիմճէ պիւյիւք պիր պախթիեարըրգ ատա իտէրիմ . . .

— Մատամ, - տէտի թէքրարէն գօնթէս, կիւճ հալ իլէ քէնտի հիտ-

տէթինի զապթ իտիպ, վէ մէղպուրէնին քէլամընըտա գաթ իտէրէ.ք, - պէն զանն իտէրիմ քի, մուղայիրի օլարագ, օլ պապտէ եիւքսէք սէս իլէ սէօյլէմէեիպ, իլլա, բէքտէ եավաշ պիր սէս իլէ սէօյլէմէլիսինիղ. :

— Մ՛հ, մատամ, հագգընըղ վարտըր, չիւնքի, նիգաքէթինիղէ գարշը հարէքէթ իլլէմիշիմ տիր, Փագաթ, չի՛ չարէ քի գըտտը էլիմտէն կէլէմէմիշ տիր, զիրա, գալպիմտէ օլ մէթէպէ պիր էսէրի շիւրրանիյեթ հիսս իլլէմէքտէեիմ.քի, պէնի պունէգաքէթսիղլիկէ մէճպուր իլլէմիշ տիր, - տէյի ճէվապ վիլտի մէղպուրէ :

— Լաքին, մատամ, - տէտի էօթէտէն էլէն պիր լէթաֆէթի աղիմէ իւզրէ սէօյլէեէրէք, - բէքալէա եարմագտասընըղ, չիւնքի, էվվէթ, քէնտի շիւքրանիյեթինիղի եիւքսէք պիր սէս իլէ պէեան իլլէմէքտէսինիղ, վէ, քեաֆֆէյի վալիտէմտէն ինանիյեթ կէօրմիւշ օլանլար Խախ թըպղը պէօյլէ սիղին կիպի եարմալը տըրլար քի, քէնտի ֆագիլէթլէրի, զահիրէ՛ չըգմըլ օլսուն :

— Լաքին, հապիպէմ, - տէտի ժէնէրալ քէմալի թէաճճիւպ իւզրէ քէնտի զէվճէսինէ խիթապէն սէօյլէեէրէք, - սէն շիմտի պանա, մատամը թանըմատըղընը սէօյլէմէքտէ իտին :

— Օնտա պիր պէլիս եօգ տուր, ժէնէրալ պէյ հաղըթլէրի, - տէտի Լուիղա կիւլիւմսէեէրէք, - նասըլ քի հէքքէս կիպի սիղ տախի բէքալէա պիլիլսինիղ, մատամ գօնթէ-

սին թապիաթընտան տըր , քէնտի-
սինին իեիլիք եարտըղը քիմէսնէլէ-
րին հիչ պիւրինի թանրմագլըգ իս-
թէմէղ քի, եարտըղը իեիլիքլէր ա-
լէմէ ֆաշ օլունմասըն տէյի . . .

— Պաղսանաեքնըղ մօնսիէօՇարլ
- տէտի էլէն եազաշճաճըգ ս'օյլէ-
եէրէք , - պու գատըն բէք լէթա-
ֆէթլի վէ բէք տէ աիլրիւպա պիր
գատըն տըր . . .

— Շիւրհէսիգ , մատմօաղէլ - տէ-
յի ճէվապ վիրտի Շարլ Պէլլուր նէ
սէօյլէեէճէկինի շաչըբարադ , հալ-
պու քի, պու արատա Լուիղա թէք-
րարէն քէլամէ աղսզ պիրլէ, վէ ժէ-
նէրալէ խիթապ'ն , - ժէնէրալ պէյ
հաղրէթլէրի , պէնիմ մատամ գօն-
թէսին լութֆ ու նիյմէթ ինտէն ու-
լաեը նէ մէրթէպէ տուա վէ շիւք-
րանէ պօրճու պուլունտուղումու
սէօյլէտիկիմտէ . . . տահա գիեատէ
իղհարը թէաճճիւպ իտէճէկինիղտէ
շիւքհէ եօգ աուր պիր քէրրէ շու-
նու խաթըրը ալինիգէ կէթիլմէլի-
սինիզ քի , տահա տիւն տէկիլ էվ-
վէլրի կիւն . . . Սէն-Լազար հապս-
խանէսինտէ . . . մահպուս պուլուն
մագտա իտիմ , - օ'ֆ , ամա'ն եա
րէպպիմ , աէտի մէզպուրէ իլավէյի
մէգալ պիրլէ վէ պիր թա, զը լաթիֆ
իւզրէ , - էվվէթ , Սէն-Լազար հա-
րիսխանէսինտէ պուլունմագտա ի-
տիմ . . . շիւնքի , քէնտի մաշուգամա
պիր պըչապ վուրմուշ օլմագլըգ
ճիւնհասըյլա մահպուսիյեթէ հիւքմ
օլունմուշիտիմ , վէ իշթէ , հէզարան
քէլ թէչէքքիւրլէր իտէրիմ մատամ
գօնթէսին լութֆ ու մէլսամէթ վէ

հիմայէսինէ քի, ժէնէրալ պէյ հաղ-
րէթլէրի , սէպիլիմ թախլիյեէսինէ
հիմմէթ պուլուրաբադ , պու կիւն
պուրաեա կէլմէքլիք շէրէֆ ու իգ-
պալինէ նայիլ օլապիլմիշիմ տիր . . .
վէ , նասըր քի , մանղուրու ալինիզ
տախի օլմագտա տըր . . . իլք տէ-
ֆա դիեարէթ պօրճումու տա , քէն-
տի վէլի իւլ նիյմէթիմ պուլունան
մատամ գօնթէսէ իֆաեէ միւսարա-
աթ իյլէմիշիմ տիր . . .

— Հաֆըղ Ալլահ , վալիտէճիկիմ ,
- տէյի պաղըբար էլէն , մէզպուրէ-
նին պու իթիրաֆ ու իյզահաթը իւ-
ղէրինէ տիթրէմէկէ պաշլաեարադ ,
- պու գատըն պիր տիվանէ' օլմալը
տըր :

— Հապիպէմ , - տէտի ժէնէրալ
տա քէնտի լիարաֆընտան քէզա-
լիք մատամ գօնթէսէ խիթապէն
սէօյլէեէրէք , - ըէճա իտէրիմ , սէօյ-
լէեէնիզ , պէեա'ն իտինիզ , նէ' տի-
մէք իսթէեօր . . .

— Պաղընըղ նէ' տիմէք իսթէեօր , -
տէտի մատամ գօնթէս հիտտէթ ին-
տէն նաշի հատտի իթիտալը զայպ
իտէրէք , վէ շիտտէթի ազիմէ իւզ-
րէ Լուիղաեա խիթապէն սէօյլէեէ-
րէք , - մատամ քի պէնիմ սիզէ օ-
լան ինսանիյեթիմ մուգապիլ , սիզ
տէ պու նանքէօրլիւկիւ իճրաեա
ճիւրաթ իյլէմէքտէսինիզ , էմր իտէ-
րիմ սիզէ , շիմուի , պու տազըգա-
տա , խանէմտէն տիշարը չըգմալըսը-
նըղ , անլատընը գմը , Լուիզ , Պօլիէօ :

— Մատամ , պէնիմ իսթիմ Լուիզ
Պօլիէօ տէկիլ տիր , - տէտիքտէն
սօնրա մէզպուրէ , քի սթախճա պիր

Թարզ իւզրէ հէման տիքիլի վիրէ-
րէք, վէ պիր սուրէթի հէյպէթա-
միզ իւզրէ տախի ճէպինտէն պիր
գաչ բարչա քեաղըտ չըգարըպ ժէ-
նէրալա թագտիմ իտէրէք, - շիթէ
խսպաթը տա պուրատա տըր, պէ-
նիմ ասըլ իսմիմ Լուիգա տըր...
պէն Բօլա Մարչէթթինին քէրիմէ-
սի՛նիմ... :

— Աման եա Բէյպիմ, - տէյի պա-
ղըրարագ ժէնէրալ նէ եաբաճաղընը
չաչըրմագ տա իքէն, Լուիգատա տա-
հա զիեառէ հաքեամը պիր սուրէթ-
տէ մատամ գօնթէսէ խիթապէն քէ-
լամէ աղազ պիրլէ - պուրատան տի-
չարը չըգմագըղը սիզ քիմէ՛ էմը իթ-
մէ քտէսինիզ, մատամ, պէն նէրէ-
տէնիմ, պիլի՛ եօրմուսունուզ, պէն
քէնտի բէտէրիմին խանէսինտէ՛ պու-
լունմագ տաեըմ, սիզ պէնի գօվա՛-
մագ սընըզ, անլատընը՞ գմը, մատամ
... էվվէթ, ժէնէրալ Բօլան պէնիմ
բէտէրիմ տիր, վէ պէն տէ բէտէրիմին
գօնաղընտա՛ պուլունմագ տաեըմ :

Գօնթէս պունու իշիտինճէ, տի-
հանըն աչըպ տա պիր լուղէթ պիլէ
չըգարմագ լըգա գատըր օլամագ սը-
ղըն, վէ տիք տիրտէ գօճասընըն եիւ-
զիւնէ պագարագ, կէրի կէրի չէ-
քիլմէ կէ պաչլատը :

Շարըր Պէլգուր տախի քէնտույի
չաչըրարագ տուրա գալտըր,

— Վալիտէճիկիմ, նէ՛ սէօլէմէք-
տէ տիր պու գարը, - տէտի Լլէն
քէքէլէեկրէք, - Աման Ալլա՛հըմ,
իւզէրիմտէ պիր իւրքիւնթիւ հա-
սըլ օլմագ տա տըր... օ՛ֆի, աման,
գօրգուեօրում... :

— Նէ՛ սէօլէեէճէկիմ, գըղգա-
րընտաչըմ, - տէտի Լուիգա տուչա-
ըր հէյպէթ օլմո շ օլան կէնճ գը-
ղըն էլինտէն թուլթարագ, - նէ՛ սէօլ-
լէեէճէկիմ, սէնին բէտէրին օլան
ժէնէրալըն, պէնիմ տախի բէտէ-
րիմ օլտուղունու խսպէր վէրիեօ-
րում, պիզ իքիմիզ գըղգարնտաչ-
լարըզ Էվվէթ, իշթէ, պու սէնին,
հիճապընտան նաչի նէ եաբաճաղը-
նը չաչըրմագ տա օլտուղունու, վէ
կէօղլէրինի եօգարը գալտըրըպ տա
եիւզիւմէ պիլէ պագմատա ճէսա-
րէթի պուլունմատըղընը կէօրմէք-
տէ օլտուղուն տտէմ, օլ զատար
ատէմ, զէվալը պիր դըղը իզֆուլ ի-
տիպնամուսունու բայիմալ իթտիք-
տէն պաչզա, սօնրատանտա թէրք
իլէ մէյանտէ տախի պըրագմը օլ-
տուղունտան, պիչարէ տիւչարը մէյ-
եուսիյեթ օլարագ էճէլէ զուրպան
կիթմիշ տիր. վէ, պէն տէ, քէնտի
էվլատը օլտուղում՝ թագտիրտէ, վէ
հէնուզօն իւչչաղըմտա պուլունտու-
ղում հալտէ, սաթլըմըմտըր. վէ
պատէհու, հիլլէպաղըզ, տօլանտըրը
չըլըզ, վէ հաթթա խըրսըղըղա գա-
տարտա իթթիքեապ իլլէմիշիմ տիր
էվվէթ, գըղգարընտաչըմ, էվվէթ,
վէ նիհայլիթ պիր կիւն տէ, քէմալի
հասէտ վէ հիտտէթիմտէն նաչի, սօն
մաչուգում օլան քիմէսնէեի պու-
չագլա վուրմո՛ւչում տուր :

Պու հէյպէթամիզ պէեանաթ իւ-
զէրինէ, օրատա հաղըր պուլունան
մէրգուման պէշ քիշի պուլթ կիպի
սուս օլու գ տուրա գալտըրար : Պիր-
տէ հէման օլ հէնկեամտէ, տէհ-

լիզտէն խըտմէթ քետըրլարտան պի-
րինն , պիր պիրի արգասընտան , -
« Ինկիլթէրրա սէֆիրի վէ մատամը
հազարաթը ,

— Բէնվիլ տիւքիւ վէ մատամը
հազարաթը ,

— Լօրտ Պէրէսֆօրտ վէ մատամը
հազարաթը ,

— Ինկիլթէրրա խարիճիյեէ նա-
ղըրը հազրէթլէրի՝ - տէյի պողը-
րըպ խապէր վիրտիկի իշիտիլտի :

36.

Ատէթ տէն օլտուղու իւղրէ , մէղ-
քիւր զինէթէ տախի , վադթի մու-
այեէնի կէլտիկի կիպի , տավէթլի-
լէրին քեաֆֆէսի տախի հէման պիր
պիրլէրի արգասընտան կէլէճէք օլ-
տուգլարընտան , ժէնէրալ Բօլան ,
միւսաֆիրլէրին կէլմէկէ պոչլատըգ-
լարը խապէրինի ալընճա , կէրչի քէն-
տուլի շալըտը իսէտէ , պու ճիւմլէ ի-
լէ տախի , իսթիգպալ իտիլիպտէ թա
սալճնա՝ գատար կէլինինճէեէ տէ-
կին , տէհլիղին զաեթթ ուղուն օլմասը
ճիհէթիլլէ , պիր գաչ տաղըգա միւ-
րուր իտէճէկինի պիլտիկինտէն , պէլ-
քի շու ճիւղի պիր միւտաթթ զարֆլին-
տա , սճն պիր զայրէթ սաեթսինտէ ,
մէղքիւր տէհչէթլուր բէղալէթին Էօ-
նիւնիւ ալմագլըղա մուվաֆֆադ օ-
լապիլիլը էմէլիլլէ , հարարէթլի պիր
սէօլլէյիչ իւղրէ զէվճէսինէ , ուղսգ-
տան կէլմէքտէ օլան միւսաֆիրլէրի
կէօսթէրէքէք , - ամա՞ն , շու սէվ-

մէքտէ օլտուղուն քէրիմէ՞ն աչգընա
օլտուն , զայրէթ ալ , ճէսարէթ ալ ,
պէն մէրգուլմէնին եանընտա տուրա
եըմտա , սէնտէ կիթ միւսաֆիրլէրի
գապո՛ւլ իլլէ . . . վէ . Շարլ , սիղտէ ,
չաբուգ գօշուպ շու սալճնուն տէհ-
լիղէ աչըլան գաբուլարը բէրտէլէ-
րինի աշաղը՝ ալընըգ . . . -տէյի պա-
ղըրտը :

Գօնթէս Բօլան , սայքի եարը էօ-
լիւ հալինտէ պուլունտուղու թագ-
տիրտէ , վէ մաքինավարի պիր սու-
րէթտէտէ օլտուղու հալտէ , զէվճի-
նէ իթաաթ պիրլէ , միւսաֆիրլէրի
իսթիգպալէ կիտէրէք , տէհլիղին եա-
րը եէրինտէ գարըլլամագտա իքէն ,
Շարլ Պէլգուրտա , գօշուպ միւղքիւր
բէրտէլէրի աշաղը ալտը :

Պու հէնկեամտէ Լուիգա , էչքիա-
լընտա մահվը իհթիմալտէն կէօրիւն-
մէեէն պիր էսէրի քին ու զարաղ
տէրքեար օլուպ , վէ վահչիճէտէ պիր
ֆիւթուհաթ իպրագիլլէմէքտէ պու-
լունտուղու թագտիրտէ , ատէթա
պիր ինթիգամ սանէմի միսիլլու տի-
քիլիպ տուրմագտա օլտուղու կի-
պի , էլէն տախի , գօրգուսունտան
նաչի քէնտուլի շալըտըղը , վէ բէնկի
սօլուպ քիւլ քէսիլմիչ օլտուղու հալ-
տէ , քէղալիք պութ կիպի , մէղպու-
րէնին եանընտա տուրա գալարագ ,
վէ էլլէրինի պիր պիրի իչինէ ալա-
րագ , մէղպուրէնին եիւղինաւէն եօ-
գարու պագմագտա իտի . վէ կէրչի ,
տիհանըն աչըպտա պիր շէյ սէօլլէ-
եէմէմէքտէ իտի իսէտէ , իւղէրին-
տէ զուհուրա կէլմէքտէ օլան սի-
նիր չէքիլմէսինաւէն տախի , տիլլէրի

պիր պիրինէ վուրմագտա իտի : Վէ ժէնէրալա կէլինճէ, քէտէր , աբ ու հիճապ, վէ գօրգ ու վէ հիտտէթինտէն նաշի, ատէթա ագլընա խիֆֆէթ կէթիթմէքլիք հալինտէ պուլունաուղունտան , վէ արթըգ օլ աբաուա պաշգա պիր շէյ տիւշիւնմէեիպ անճագ պարի գըզընըն մէգքիւր մէնգարէ յի հէյպէթֆէրմատէն ագատէ գըզընմասընը տիւշիւնմէքտէ օլտուղունտան , մէրգումէեէ տօղրուգ օշուպ, վէ Շարլըեատա պաղըրարագ, - Շարլ . . . ալընըզ , կէօթիւրիւնիւզ շունու պուրատան , - տէտի :

Հալպու քի էլէն , կիւեա միւլճա վէ թէսէլիեի անտէն պուլաճագ տըր կիպի բէտէրինին աղուչինէ աթըլըպ սարըլարագ, վէ ատէթա իւզէրինէ պիր չըլընըզ կէլմիշ տիր կիպի տօտագլարը արասընտան սէօլէնէրէք , - Աման բէտէրիմ . . . պու կէօրտիւկիւմ հալլեր սահիհ օլմաեբպ, պիրէր խէեալ տըրլար . . . պիրէր իւեաա տըրլար . . . հիշ պիրինին ասըլ վէ էսասը եօգ տուր . . . էօլլէ տէկիլ մի . . . շու պուրատա, պիր բէրի միսիլու տիքիլիպ տուրմագտա օլան գարը . . . Վէ մէրգումէ պունու սէօլլէտիլի վագըլթտա տիթրէմէքտէ օլան էլիլլէ Լուիզաեը կէօթէրէրէք, պուգարը . . . քի խըրըզըզ իթմիշ . . . աուամ էօլտիւրմիւշ . . . օլան պու գարը . . . սէնին գըզըն տէկիլ տիր . . . պէնիմ տէ գըզգարնտաշըմ տէկիլ տիր . . . սէն անըն պիր եալանճը օլտուղունսւ խապէր վիրէճէքսինտիր . . . էօլլէ տէկիլ մի, բէտէրիմ

. . . - տէտի :
 — Սո՛ւս օլ . . . օ՛ֆի, սո՛ւս օլ . . . -
 տէ յի պաղըրտը ժէնէրալ եալաշճաճըգ սէօլլէեէրէք, չիւնքի, տէհիգտէն իշիտիրլէր տէ յի գօրգմագտա իտի , կէ՛լ . . . կէ՛լ . . . պէտպախթ չօճուղում . . .

Վէ հալէա , նէ եաբաճաղընը շաշըրմը պիր հալտէ պուլունան Շարլ Պէլգուրա , Տէլմարը գաբաթմըշ օլտուղու օտանըն գարշքսընտա պուլունան պիր գաբուեու կէօթէրէրէք , - Շարլ . . . ալընըզ շու գաբուեու . . . վէ կէօթիւրիւնիւզ էլէնի . . . - տէտի :

Հալ պու քի սիշարէ գըզըն ագլընա կիթտիքճէ խիֆֆէթ կէլմէքտէ օլտուղունտան , պիր թագրիպ բէտէրինին էլինտէն գաշտըլը կիպի, քէնտի ինթիգամընը չըգ արմագտա օլմասընտան նաշի շէյթանի պիր սէվինճ իւզրէ պէքլէմէքտէ պուլունան Լուիզանընտա եանընա տօղրուգ օշարագ , վէ քէսիք քէսիք վէ ըզգըրարագ սէօլլէեէրէք, - Սիգ եալան սէօլլէմէքտէսինիզ . . . խայր , խայր, սիզ պէնիմ գըզգարընտաշըմ տէկիլ լինիզ . . . - տէտի :

— Էվվէթ , էվվէթ , պէն սէնին գըզգարնտաշընըմ . . . - տէտի թաշեիւրէքլի Լուիզա - Էվվէթ , սէն տէ, պէնիմ կիպի պիր խըրըզըն . . . պէնիմ կիպի գանըլ գաթիլին գըզգարընտաշըն . . . էվվէթ , սէնին բէտէրին, պէնիմ տախի բէտէրիմ տիր, պագսանա , ինքեարա ճէսարէթ իտէպիլմէքտէ մի տիր . . . նասըլ սիւքիւթէ մէճպուգ օլմագտա տըր . . .

վալիտէմին գանլըսը օլմուշ տուր ,
էվվէթ , վալիտէմին տէրտ ու էլէմ
վէ սէֆալէթ իւղրէ էճէլէ գուրփոն
կիթմէսինէ սէպէ' պ օլմուշ տուր :

— Պէն տէ սիզէ սէօյլէր'մ քի.
մութլագա սիզ եալան սէօյլէմէ ք-
տէսինիզ , չիւնքի , պէնիմ բէտէրիմ ,
էօյլէ պիր ճանվէրլիկի իրթիքեապ
իտէնէրտէն տէկիլ տիր . . . - տէյի
պաղըրտը էլէն ըչգըրըգտան սէսի
գըսըլմագ մէրթէպէսինէ կէլէրէք .
էվվէթ , սիզ եալան սէօյլէմէ քտէսի-
նիզ , պէնիմ բէտէրիմ , հէր քէս
թանքմագտա , վէ հիւրմէթ ու ըի-
այէթ վէ տուալար իյլէմէքտէ տիր
. . . անլատընըզ մը :

— Մֆ , պու հալ պէնիմ մէվթի-
մի մուճիպ օլաճագ տըր , - տէյի
պաղըրտըգտան սօնրա ժէնէրալ , իւ-
միտ քէսիքլիկինտէն նէչէթ իթմէ օ-
լան պիր զայրէթ իւղրէ տախի , ար-
թըգ ֆէրեաա ու ֆիղան վէ մուգավէ
մէթինէ պագմաեարագ , կէնճ գըզըն
գօլունտան թութտուղու կիպի ,
ճէպրէն կէօթիւրիւ պ Շարլընէն աչ-
մըջ օլտուղու գաբուտան իչէրի աթ-
մագըրգ ազմինտէ իքէն , պիրտէ մ' գ-
քիւր գաբուտան իչէրի , տիւշարը
հէյպէթ օլմուշ , վէ ըէնկի աթըպ
սօլմուշ օլտուղու հալտէ մաժօր Մօ-
րիսին կիրտիկինի կէօրտիւ , վէ մէր-
գումուն « Ատալպէ'ր . . . հիւքիւ-
մէթ թարաֆընտան պիր չօգ բօլի-
լէր . . . պիր բօլիս գօմիսէրի . . . լէ
պիրտէ պաշ միւտտաիի ումումի . . .
կէլտիլէր . . . սէնի կէօրմէք վէ գօ-
նուշմագ իսթէմէքտէ տիրլէր . . .
իշթէ , իշթէ կէլիեօրլար , վէ պէլքի .

տէ չի տի տէ հլիղտէ' տիրլէր -տէ-
յի պաղըրտըգընը իշիթ տի :

Իշգու եէնի պէլա վէ ն'նի ֆէ-
լպէթ իւղէրինէ , ժէնէրալ Բօլան ,
ազընա խիֆֆէթ կէթիւրմէքլիք տէ-
ր' ճէլէրինէ կէլտի . վէ քէրիմէսի է-
լէ' ստիսի , պու մըլմէպէ տէհչէ-
թամիւլ հ' յճ սըր տիլ իւղէրինէ ար-
թըգ մուգավէմէթ իտէմէզ պիր հալ
քէսպ իյլէտիկինտէն , ատէթա պա-
եըլմըջ օլտուղու թագտիրտէ , կի-
տիպ բէտէրինին աղուչինէ աթըլտը ,
վէ , հաթթա տէվրիլիպ եէրէ տիւշ-
մէք թէհչիքէսինտէ պուլունտու ի-
սէտէ , էօթէտէն նիշանլըսը Շարլ
Պէլգուր գօշարագ , թութու պ պիր
գօլթուր իւղէրինէ օթուրթտու , վէ
եանընտան այրըլմաեարագ կէօյլէթ-
մէկէ պաշաաթ :

Ժէնէրալ Բօլան հալէա , մաժօր
Մօրիս թարաֆընտան վիրիլէն իխ-
պարաթըլ հէյպէթամիզ իւղէրինէ
ընէչ' յի թէ հայիլալտէ պուլունտագ-
տա իքէն , սալօնուն գաբուտու բէր-
տէլէրի աչըլարագ , տէհչիղտէ պիր
չօգ սիւտիւ վէ բէքտէ բարլագ հալ-
տէ պուլունտան իղտիհամըն քէմալի
սիւքիւթ վէ թէաճճիւպ իւղրէ պու-
լունտուղու կիպի , պիր միւտտաի
ումումի իլէ արգասընտա տախի պիր
բօլիս գօմիսէրինին սալօճա աօղրու
կէլտիլէրինի կէօրտիւ . վէ գօնթէս
Բօլանտա , ընէկի աթըպ մօմօր քէ-
սիլմիշ օլտուղու , լէ եիւրի մէկէտէ
թագաթըր գալմաաղըր հալտէ , մէր-
գումանըն արգասընտան թէրէա-
տիւս իւղրէ եիւրիւմէքտէ իտի , վէ
Շարլ . էլպուր իլէ մաժօր Մօրիստէ :

սինիւրէրի չէ քիւրէք տիւթրէմէքստէ
 օլան էլէնի գաեըմագտա իտիւէր .
 մէրգ ումէնին եայը գարայը պու-
 լունան կէօզ գաբագլարը արասըն-
 տան , գաթրէ գաթրէ սիրիչքլէր ,
 եանագլարընտան աշաղը ինմէքատէ
 իտիւէր :

Լուիգտեա կէլինճէ , հիւքիւմէթ
 ատամլարընը կէօրմէսի իւզէրինէ ,
 տիւչարը հէյպէթի ազիմէ վէ թէ-
 աճճիւզ օլուպ , վէ , կէրչի , Ռիէթ
 րինին ֆիթնէքեարըըը իլէ , եանի ,
 կիւեա , քէնտի վալիտէսինի վազ-
 թիլլէ պաշտան չըգարմըջ օլմասըն-
 տան տօլաեը , ժէնէրալ Ռօլանտան
 ախզը ինթիգամ իթտիրմիշ օլմագ-
 ըըգ տէսիսէլէրիլլէ , նէ մէրթէպէ
 միւտհիշ պիր տուզագոս տիւչիւր իւշ
 պուլունմասընը րանա ֆէհմ իլլէ-
 տիկինտէն , պիր թագրիպ , մաթօր
 Մօրիսին կէլմիշ օլտուղու գաբու-
 տան սիվիշիպ գաշմագլըղա գալ-
 զըջմըջ իսէ տէ , բօլիս չափուչա-
 րընտան պիրիտէ պունու ֆարգ իյ-
 լէտիկինտէն , գարչըպընա չըգըպ մը-
 մանաաթ իտէրէք , - Բարտօն , մա-
 տամ , շիմտի պու տագըգտա , քիմ-
 սէնին պուրատան տիշարը չըգմասը-
 նա րուխսաթ եօգ տուր , - տէմիշ
 տիր :

Լուիգա մէրգումուն պու միւմա-
 նաաթընը կէօրիւնճէ , պաշընը էօ-
 նիւնէ էկիպ , վէ բիւր զաղապ քէ-
 սիլէրէք եումրօւզլարընը սըգմաեա
 պաշլամըջ տըր :

Պու հէնկեամտէ , ժէնէրալ Ռօլան
 ֆէվգ էլատէ պիր շիտտէթ վէ պիր
 ճէսարէթ իպրապիլլէ , միւտտաիի

ումումիեէ տօղրու կիտէրէք , - է-
 ֆէնտի , գա՞նդի սալահիյեէթլէ սիգ ,
 պէօլլէ պիր զիյնէթ կիւնիւնտէ , վէ
 քէնտի միւսաֆիրլէրիմտէ հազըր օլ-
 տուզլարը հալտէ , պէնիմ գօնաղը-
 մա կիրմէքիկէ ճէսարէթ իթմիշսի-
 նիզ տիր , - տէաի :

Քիւլլի խալգ քէմալի սիւքիւթ
 իւզրէ տուրուպ պէքլէմէքտէ պու-
 լունտուղու հալտէ , միւտտաիի ու-
 մումիտէ ճէվապ պիլլէ , - ժէնէրալ
 պէյ , մա թէէսսիւֆիւ ազիմ սէօյ-
 լէրիմ քէ , պէօլլէ պիր զիյնէթ վագ-
 թինտէ , պու եօլտա էսէֆամիզ պիր
 մէէմուրիյեէթ իճրասընա մ , ճպուր
 պուլունմուշում տուր . . . ճիւմլէ ա-
 լէմին իթաաթա պօրճու պուլուն-
 տուղու գանուն ու նիզամը իճրաեա
 կէլմիշիմտիր , չիւնքի , առիյեէեէ
 տայիր պիր հուզուզու ազիմէնին
 մուհաֆազասընտան իպարէթ պու-
 լունմագտա տըր : Խալլի զէման-
 տէն պէլու , գապթիյեէ թարաֆըն-
 տան , մէրգուման մուզիրը վէ միւթ-
 թէհիմ քիմէսնէլէր արանըլմագտա
 իտիւէր , չիւնքի անլէրտէն պիրի , վա-
 գըթ վագըթ Մօլիստէ վէ Սէն-Լամ-
 պէր իսիմլէրինի թաշըմըջ օլտուղու ,
 վէ գալպղէնլիքտէ թութուլարագ
 պէշ սէնէ իշին քիւրէկէ աթըլմագ-
 ըըգ իլամընը կիյմիշ պուլունտուղու
 թագտիրտէ , ասըլ իսի իսէ Ատալ-
 պէր Տէլմար օլաճագ տըր , - տէտիւ
 ժէնէրալ Ռօլան պունու իշիտին-
 ճէ , սաշարը թիքէն կիպի տիքիլմէ-
 կէ պաշլաեարագ , վէ րէնկի պիւ-
 թիւն պիւթիւն աթարագ պութ կի-
 պի տուրա գալտը . . .

— Հալ պու քի, տիկեր ֆիրարի սահիպ ճինանէթէ կէլինճէ, — տէտի միւտտաի ումումի, — վազըթ վազըթ Արսիլ, վէ պարօնէ տը Մօնկլա, վէ մուախխէրէն սախի Լուիզ Պօլիէօ Իսիմէրինի թաշըմը, վէ սօնրաքի Իսիմ թահթընտա օլտուղու հալտէ, պիրինին էօմրինէ գաստ իթմէքլիք ճինայէթիլէ թութուլուպ մահպէսէ իլլա օլունուշ իքէն տահա տիւնքի կիւն նայիլի ափօլա պիրիլ տիր... Լաքին, հիւքիւմէթ նէգտինտէ, սայիր ճիւնհա վէ ճիւնանէթէր իլէտէ միւթթէ հիմ պուլունմագտա տըր, չիւնքի, պարօնէ տը Մօնկլա Իսիլլէտէ սօլանտըրըճըրգլարը վէ խըրսըղըղլարը վուգու պուլուլտուր վէ սարլ Իսիտէ Լուիզա Մարչէթթի օլաճագ տըր:

— Բէք ալէա, էֆէնտի, — տէտի ժէնէրօլ նէֆէսի քէսիլէրէք սէօլլէմէքտէ, վէ հէյպէթամիզ պիր կիւլիւշ իլէտէ կիւլմէքտէ օլաուգու թագտիրտէ, չիւնքի, արթըզ օլանտէ ազլընա խիֆֆէթ կէթիլմէկէ պաշլամը իտի, — Բէք ալէա, հիւքիւմէթ թարաֆընտան անլէր արանըլմագտա Իմիլլէր, հալպուքի պէնճէ՞ նէ վար տըր քի կէլիպ գօնաղըմը պասմագտա՞ սընըլ:

— Ժէնէրալ պէյ, ալտըղըմըզ մալիւմաթա նէզարէն, — տէտի միւտտաի ումումի, — էօլլէ զանն օլունմագտա տըր քի, մէրգուման միւճըրիլէր, զարթը ալինիզին խապէրի օլմատըղը հալտէ, պուրաեա կէլմըլէր տիր, էվվէթ, անլաշըրտըղընա կէօրէ, կէրէք Ատալպէր Տէլմար վէ

կէրէք Լուիզա Մարչէթթի, չիմտի պու տագըզտաա պուրատա պուլունմագտա տըրլար... վէ էօլլէ պիր մուզիրը մախուգըսըն տէրտէսթ Իտիլմէլէրի տէ, հիւքիւմէթճէ Բէք էլլէմ աատ օլունմագտա տըր, պիւնան ալէյհ, ժէնէրալ պէյ, քէմալի թէէսսիլֆէ պէնան Իտէրիլ քի, ալմը օլտուղու մուզ էմր ու թէնպիհէ թէվֆիդան, վաղիֆէմիղի Իֆա պիրլէ, պուրատալաղըմ կէլէն թահարիյեալթըր Իճրանէ մէէմուր պուլունմուշուղ տուր... :

— Օլ սէօլլէտիկինիզ պէնճէ պիր մատտէ տէկիլտիր, — տէյի ճէվապ վիրտի ժէնէրալ Բօլան, առէթա, տէհշէթինան նաշի պիր թարաֆտան նէ սէօլլէտէճէկինի շաշըրըպ քէքէլէմէքտէ, վէ պիր թարաֆտան տախի, պիր հէյպէթամիզ սուրէթտէ կիւլմէքտէ օլտուղու հալտէ, — Բէք ալէա, ֆարզ Իտէլլէմ քի, էօլլէ Իմիլ, գօնաղըմտա սահիպ միւճըրիլէր պուլունմագտա Իմիլ... պուլունուզ վէ թութուլունուզ... զանն Իտէրիմ քի, անլէրին սէպէպինտէն, պէնի տախի թէվգըֆ Իտէնէք տէկիլսինիլ Եա, էօլլէ տէկիլմի:

Մէրգուլմ պուլուն սէօլլէտիկի վագըթտա, սինիրլէրի չէքիլէրէք տահա զիեատէ կիւլմէկէ պաշլատը:

— Վա՛հ, զէվսղը առէմ վա՛հ, — տէլիպաղըրարազ մաթօր Մօրիս մէրգուլմ սոսթուլնա տօղու գօշտու, — ազլընա խիֆֆէթ կէթիլմէքտէ տիր, արթըզ պու մէրթէպէ ֆէլաքէթլէրէ թագալթ կէթիլէ՞ մէտէճէք տըր... :

Մածօր Մօրիս պատէհու եամաշ
եամաշ սէօյլէ եէրէ ք զ կիտիպ մեր-

գումուրն էլինտէն թու թտու, վէ,
— Տօսթուս. . . զարթեթի օլ. . .

ճէնէրալ Բօյան մէրգումուն սէօյ-

լէտիկինի անլաեամագ օյմուչ օյտու-
ղու նտան, արգ արգ կիւէրէ ք էթ-
րափա պագ մագ տա, վէ պագրչա-
րընըն թարգընտան տախի, կիթ
տիքէ տահա դիեատէ ագլընըն
պայընտան վիթ մէրտէ օյմասը ֆէհմ
օլա նեագ տա իտի:

Եարը Պէլգուր Լէնիկ ֆանընտան
այրըմամագ տա զուպ, վէ մատամ
գօնթէս տպխի մէրգումէնին եա-
նընա կիթտի:

Էլէն եամաշ կամաշ ագլընը պա-
շընա սպմագ տա իտի. օլ էրիկէազ
լէրինի աչարագ, ախապիք վէտիգ-
գաթըր տիգ գաթըր օլ էթրաֆընտա
տէրքեար օրան հալէրէ պագ մագ-
տա իտի հալպուքի քիսիեէ հիչ
պիր շէ, սէօյլէ մէտիքտէնչ շապուս,
բարմաղընտա տօտագ լարընա վազ
իտէրէքչ վալիտէսինն ա սուս սուր-
մասընը իչարէքէ իլէմէրտէ, վէ ան-
լաչուտըղընա կէօրէ, քէմպի մերագ
վէ պիր տիգ գաթ իւզրէ, էթրաֆընտա
կէչմէ քտէ օրան լագըրաըրըր իլիթ
մէկէ շալընմագ տա իտի:

Պու հէնկեամո!, իգտիհամ, սա-
լօն գարուսու Էօնիւնտէ թօրան-
մագ տա իտի վէ մէնէրս շիգէրինտէ
տէրքեար օրան աճալիպ պիր հալ
իլէ վիթմէ քտէ պուլունտուղու զա-
րիպ ճէվապարտա իլիթտիքնէ,
եամաշտան պիրպիրի վէ սէօյլէչէ-

րէք, պիւարըր թէհայեիւրի ազիմ
օյմագ տա իտի:

Օլ արատա, բօլիպէրին պէքլէ-
մէքտէ օյտուգ լարը եան պարուս ան,
Բիէթրինին, պայընը ուզաթարագ,
պաշ շավուչուն գուլաղընտան, պիր
գաշ լագըրտը սէօյլէտիկի, վէ, էվ-
վէլա իչարէթլէ Տէլմարըն գաբատըլ-
մը պուլունտուղու օտաեթ, վէ պա-
տէհու տախի, աննընը եօգարը գալ-
տըրմագ տա, վէ տօտագ լարտա
տիթրէմէքտէ օյտուղու հալտէ ֆէ-
նա ֆէնա կիւէրէք շէօյլէքի մէր-
գումէ քէնտիպաչընանն կէլէճէկինի
օյանտէ ունու թարագ, քէնտի վալի-
տէսինի, վագթիլէ իղֆալ իթմիչ օլ-
լան մէնէրալ Բօյանը, մէրգիւր հալ-
տէ, եանի գաթէննիլէթ իթմիչ օլ-
ուղու պիր ախըր ինթիղ ամին, էիլգ
տէրէճէ զիեատէ պիր շիտէթ իւգ-
թէ զուհուրա կէլմէքտէ օյմասընը
կէօրտիւքնէ, մէմնոն վէ մէրուր
օյմագ տա օրան Լուիզաեթ կէօլմէր-
պիկի կէօրտիւտի:

— Ժէնէրալ պէյ, — տէտի միւտ-
տախի ումուճի, — էկեր միւսաատէ
պուեուրուր իսէնիլչ, լագըմ կէլէն
Թահարրիլեմթը ինթալիա պէտ ի-
տէլիմ:

— Էֆէնտի, — տէտի պաշ շալաչ,
քէնտի իրի Էլինի Լուիզանըն պէեպզ
ցւմուղու իւգէթինն վաղ իտէրէք,
— նաֆիլէ ցահմէթէ լիւզում պու-
լունմագ տա տէկել տիւր իլմէ Լու-
իզա Մարշէթթի պոթրատա տըր,
մէպուրէ քէնտիսի տիւր:

Պունուն իւզէրինն, սալօն տէթու-
նինտէ, միւսաֆիրէթ պէնինտէ պիր

Թէանճեւ պ կիւրիւ լտիւսիւ տիւր պաշ
 լատը , չիւնքի , օլ մերթէպէ սիւժ-
 լի պիր գատընն միւնքիմէ օլմա-
 սը , զահրէ չըգմագտա իտի : Պիր-
 տէ օլ արատա գօմիւնքի ճէպիւնտէն
 էչքեայէ տայիք պիր քեաղըս չը-
 գարտը : վէ Լուիգանըն էչքեայընն
 տիգգաթ իտէրէք օգուտուգտան
 սօնրա , - էվվէթ , քէնտիսի տիր , թա
 քէնտիսի տիր . . . չափուչ , սաղը
 պոճուն բիչինտէն , պիր անիյնէ
 պիւէ ախը լմանասըն , - տէտի :

— Իֆէտի՛ - տէտի չափուչ միւտ-
 տաի ումումիսէ իսթապէն , - զանն
 իանքիմ քի , ժէնէրալ պէյ Ատալպէր
 Տէլմարը , չու գարչըքի օտանա գա-
 բաթմըչ օլմալը տըր . . . վէ մերգուճ
 պոճու սէօյլէտիկի վագըթտա , օ-
 տանը տախի կէօսթէրտի , - վէ ա-
 նախթարտա ժէնէրալ պէնին քէն
 տթ ճէպիւնտէ օլմալը տըր , - տէտի :

Պոճուն թէգէրինէ , տալէթիլէր
 իւզէրինտէ , թէքրարէն պիր թէանճ-
 եւ պ կիւրիւ լտիւսի տաճա պաշ-
 լատը : վէ այնի վագըթտա մաժօր
 Մօրիս , թէնքի սէրտէ ժէնէրալա զայ-
 ըթ վիրիպ վէ ագլընը պաշընա կէ-
 թիլմէքիլէ չալըմագտա իքէն , մէդ-
 քիւր գալապալըղըն իչինտէ չ վէ
 թատա Էճնտէ , Մ . տը Պուրկէօեիւն ,
 քէնկի աթմըչ օլուպ զայթթիէ միւ-
 քէտտէր վէ պի հուղուր պիր հալ-
 տէ օլտուղու , վէ զէվճէսի նախթլմագ
 հալթտա պուլունտուղու թագալի-
 տէ մերգուճէ իլէ քէրիմէսի պիրիւ-
 տէ օլարագ տուրմագտա օլտուղու-
 նու կէօրտիւ :

— Տէ տէրոսիկ , ժէնէրալ նիլէյ ,

Տտէտի միւտտաի ումումի , օլ պապ-
 տէ չիւքէ իտիպտէ ինանմամագտա
 տըր կիպի պիր թարղտա սէօյլէտէ-
 ըէք , - սահի՛ն մի տիր , ծլ միւնքիմ
 Ատալպէր Տէլմար , պմ օտատամը
 տըր , մերգուճու պուրանա սիլ գա-
 բաթմը չմըսընը տըր :

— Եվվէթ , աղիղիմ , բէքտէ սմա-
 հի՛ն տիր . . . տէյի ճէվապ վիրաի ժէ-
 նէթալ պուտալանա պիրի գահգահա
 տըր պրարաղըպ կիւլէրէք , - Ա՛հ ,
 ա՛հ , ա՛հ . . . անլատընը գ մը , օլ պի-
 չարէ տէլիգանը . . . ա՛հ , ա՛հ , ա՛հ ,
 մէկէքիլ , էօյլէ պիր գալպղէնթ պէ-
 նիմ աճքերպ թախահուպ իթմէքիլ-
 կիմ , չայեանը թէանճեւ պ կիւրիւ
 տէկիլ մի տիր . . . վէ մերգուճ է-
 լինի ճէպիւնտէ օգուտուգտան սօնրա
 տախի , - Ալը՛նը , իլթէ անախթա-
 ըր տա պուրմտն տըր , պէնան տիր ,
 - վէ անախթարը գծմիսէրէ թագ-
 տիմ իլլէտի . . . էվվէթ , անախ-
 թարտա քէնտի Եանրմտա տըր . . .
 ա՛հ , ա՛հ , ա՛հ , իհթիմալտիր քիչիմ-
 տի սիլ անըն ճիւնայէթ շէրիքիտի-
 նիլ միր տիեէրէք , պէնի տախի
 թէվզըթ իտէճէքսիսիլ տիր :

Պաշ չափուչ , օրթաղըմ տէրին
 պիր սուլուճ հիւքա իթմէքտէ օլ-
 տաղըն հալտէ ք կիտիպ մէդքիւր օ-
 տանըն գարուճուճ աչտը , վէ պիր
 լթէրաչա իչէրի կիրտի . . . վէ պա-
 հուէհու , Եանի պիր սանիյէ սօնրա
 տախի ըէնկի աթմըչ օլտուղու հալ-
 տէ պիր հալթըրըչ տըր պրարագա-
 բագ ճ շէօյլէքթ , - Ա՛հ էֆէնտի . . .
 ա՛հ , էֆէնտի , այ տէյի մերգուճուճ
 պաղըտըր իչիտիլտի :

— Նէ՞ տիր օ, նէ՞ վար տըր, — տէ-
տի միւտտաիի ումուսի :

— Էօլմիւշ տիր, — տէ յի ճէվապ
վիրտի պաշ չավուշ, Ատայպեր Տէլ-
մար, բէնճիրէնին գօլ տէմիրինտէն
քէնտիսինի պօետուն պաղըսը իլէ սա-
վըշ տըր :

Պունուն իւղէրինէն միւտտաիի
ումուսի իլէ բօլիս գօմիստէրի գօ-
շուպ մէղբիւր օտաեա կիթտիլէր,
վէ հազըր պուլունան գատընլարչ
տան տա չօղլար գօրգուլարընտան
պիր հապըրըր տըր պըրազազազ,
էրքէրէրի տէ արգալարընտան կիթ-
տի քէրի հալտէ, տէ հիլղի թէրը իւ-
լէ գաշընջաեա օրաշլատըլար իսէտէ,
տպվէթ իլէրտէն չօղլարտա վէրազ-
լարընտան նաշի սալօնպ տօլարազ,
քէ յֆիլէթի պիր իբիճէ անլամազ-
լըք նիլէթէթինտէ պըլլունտուլար :

Մ. աը Պուրկէօ իլէ զէվճէսի վէ քէ-
րիմէսի տէ պունլարըն իշինտէ իտի :
Գօնթէս Բօլան իսէ, էօլմէք տէ-
րէճէլէրինտէ պուլունմազ տէ իտի .
վէ էլէնտէ տայիմա բիւքիւթ իւղրէ
տուրմազ տա, վէ բէք տաքին պիր
հալտէ օլըպ, վէ էշքեալընտա պիր
պօղուգլուգ հիւքմ իթմէքտէ օլ-
տուղու թագ տիրտէ, շոք կէջէն հաղ-
լէրէ տիգգաթ իլլէմէքտէ իտի . պիր
տէ պու հէնկեամտէ մէրգուվէ բէ-
տըր ժէնէրալ Բօլանըն, պիրտէն պի-
լէ-եա, էօլլէմի, էօլմիւշ միւ տիրը,
էվլատըմ էօլմիւշ միւ տիրը, — տէ-
տիկի իշիտիլտի :

— Էվլատըմը, — տէտի իգտի համ
տօտաղլարը արապընտան սէօլլէեե-
րէք, վէ տիւչարը հէյպէթ օլա-

րազ, — տիմէք տիր քի, մէրգում
միւճըրիմ, քէնտի էվլատը իմիշ տիր :

— Ելէն, իշիթմէ, տիյնէմէ սէն պու-
լագըրտըլարը — տէ յի պաղըրտը գօն-
թէս, գօճա բ կիպի գալ պղըլ օլմա-
եա պաշլատըղը հալտէ մէրգումէեի
գուճագ սեռպ գօլլարը արասընա
այմազ իսթէեեքէք : Հաքպու քի է-
լէն, վալիտէսինի կէրի կէրի էիթ-
մէքտէ օլտուղու թագ տիրտէ, թէք-
րարէն սուս օլմասընը իշարէթլէ պիլ-
տիրմէքտէ իտի :

— Տիմէք տիր քի, — տէ յի պաղըրտը
Լուիղա բաթըրտըր պիր պաղըրըշ
իլէն, — տիմէք տիր քի, սահիհէն Ա-
տայպեր Տէլմար պէնիմ գարնտա-
շըմ իմիշ . . Օհ, էիւրէկիմ ֆէրահ-
լանար, վալիտէմ, զիրա, իշթէ շիմ-
տի ինթիգամըն ալընըր օլտու . .
վէ պատէհու ժէնէրալա լիթապէն
սէօլլէեեքէք, էյ ժէնէրալ Բօլան . . .
էյ պէնիմ բէտէրիմ . . նա՛ օրը, ար-
թըք շիմտի, շու պիգիմ կիպի իքի
նէֆէր էվլատ սահիպի օլմուշ օլ-
մաղլըղընտան տօլաեը, պէվիլիպ
իֆիթիլար իթմէքլիկէ պօրճու պու-
լունմազ տասըն, էօլլէ տէկիլէ մի :

— Այ՛ ա՛, վէ մէղպուրէ տէ քէնտի
քէրիմէսի՛ իմիշ, — պէտի հազըր պու-
լունան ճէմիեթէթ հատտէն զիեատէ
տիւչարը հէյպէթ օլարազ, — պու
լըրսըղ գարըտա, քէնտի քէրիմէսի՛
իմիշ տիր :

— Հայտէ կիտէլիմ, սէֆիլ գա-
րը, — տէտի պաշ չավուշ Լուիղանըն
գօունտան եագալանեարազ :

Աիւտտաիի ումուսի իլէ բօլիս գօ-
միստէրի, Տէլմարըն քէն օֆիսինի պա-

միջ օլտուղու օտաւան տիշարը չըգ-
մագ տա ի քէն, պիրինին էլինտէ պիր
քեաղըտ պուլունմագտու իտի. մէր-
գում, ժէնէրալ խիթապէն, - ժէ-
նէրալ պէյ, հագրգաթէն պու սէ-
ֆիլ ատէմ, քէնտի էօմրիննէ գաստ
իթմիշ տիր. վէ ինպաթը տա չուտուր
քի, պիր թրրաբէգա ի զերիննէ շու
քեաղըտ բարչասընը քաղըպ պը-
րագմըշ տիր, - տէտի:

— Պագալըմ շու քեաղըտա, - տէ-
տի գօնթ, Սօրիսին միւմանաթ իյ-
լէմէսինի տիյնէմէեէրէք իսթէտիք-
տէն պաչգա, մէրգումա խիթապէն
տախի, - հագրըն վար տըր, ճէնա.
պը Հիքմէթուլլահ պիր շէեէ միւ-
տախէլէ իթմէքլիկի միւրատ իյլէ՝
տիկի թագտիրտէ, թանհայէթին
նէ գաստար տէվամ իյլէմէքաէտիր,
վէ մատամ քի էօյլէ տիր, պէն տախի
անտ իտէրիմ քի, թանհայէթիննէ
գաստար տէվամ իտէճէկիմ տիր:

ժէնէրալ պունու սէօյլէտիկի վա-
գըթտա, պիր մէյեուսիյեթի հէյ-
պէթֆէրմա բէնչէսինտէ պոճլուն-
տուղու հալտէ, տավթիլէրէ տօղ-
բու կիտէրէք, - իշիտինիզ, տօսթ-
լար, միւսաֆիրլէր, տիյնէ՝ եինիզ, պա-
գընըզ, պէնիմ էվլատըմ քէնտի էօմ.
րիւնէ գաստ իթմէզտէն էվլէլ, նէ՝
քաղմըշ տըթ. . . էվլէթ, ճիւրմ ու ճի-
նայէթլէ միւթթէհիմ պուլունան էվ-
լատըմ. . . օլ պէնիմ խրրսըզըզ լա
թութուլուչ պուլունան. . . ատամ
էօրտրմէկէ գալքըչան. . . սէֆիլ
գըզըմըն պիրատէրի օլան էվլատըմ
. . . զիրա, էվլէթ, պուն, արըն իբի-
սի տախի, քէնտի էվլատըմ տըր-

լար. . . քէնտի հարմագտէլէրիմ
տիրլէր. . . պունլարըն պիրինին վա-
լիտէսի, տէրտ ու միհնէթ վէ տր
ու հիճապ բէնչէսինտէ օլտուղու
հալտէ էճէլէ գուրպան կիտիպ. . .
վէ տիկէրինին վալիտէսի տախի բէն-
չէյի սէֆալէթ վէ մէյեուսիյեթտէ
պուլունտուղու թագտիրտէ, էճէլ
չէրպէթինիմ ու իյլէմիշ տիր. . . վէ
հալիլլէ քէնտի էվլատըմ տա մէթ-
րուք պիր հալտէ քալարագ, պէօյլէ
միւճիթլէր օլմուչլար տըր. . . վէ
պու տա բէքֆիլղէլ վէ բէքտէ պա-
տիի մէֆիլէրէթ օլաճադ պիր հալ
տիր, պէնիմ կիպի շան ու շէօհ-
րէթ վէ իգպալ ու սէատէթ սահի-
պի պուլունան պիր տաւամա շէսպան
պիր քէյֆիյեթ տիր, հա՛, էօյլէ
տէկիլմի. . . Տիմէք տիր քի, միւթէ-
պէր տօսթլարըմ, նասըլքի, պիզ-
գաթ կէօղլէրինիղլէտէ կէօրմէքտէ-
սինիզ, օլ վագըթտան պէրու պէն,
տայիմա քէսպի իֆթիխար իտէճէք
պիր թարիզ թութմու շում տուր.
գըալ հաղըթլէրինին լութֆ ու նիյ-
մէթլէրիննէ մագհար պուլուլու-
չում տուր, վէ հաթթա, պալ կիճէ քի
զիյնէթիմտէ, գրալլատէլէրի անախի
թէչրիֆ իլէ մուճիպի շէրէֆի ազի.
միմ օլաճագլար տըր. ֆագաթ, քա-
ղը՛ք քի, պիրագ կիճիքմիշ օլտուղ-
լարընտան, զիյնէթիմին էն զիեատէ
բարլաֆ վէ բէք մութանթման պիր զէ-
մանընտա հաղըր պուլունուպտա կէօ-
րէ՛մ էեէճէքլէր տիր. . . Լաքին, անը
պէր թարաֆ իտէլիմ տէ, ազ տա-
հա ունութմագտա իտիմ, պիր քէր-
րէ, շու իրտէն զէնիբրտէն գաչմըշ

պուրունան է վաւարմըն մէքթուպու-
նո՛ւ օգուեալըմ . . . քէնտու ճանը-
նա գաստ իտէն օղլումուն եաղաը-
ղընը՝ օգուեալըմ . . . տիյնէ՛նիսիզ ,
իեի՛ տիյնէ՛նիսիզ . . . մալիւմ եա ,
տօսթլար պէյնիսքէ էսրար ճայիզ
օղամազ սիզ տախի իշտիպ վագը՛ֆ
օղլունուզ :

Վէ, հէր քէսին տամարլարընտա
գանլարը սօուեարագ , տերին պիթ
սուսլուգ իւզրէ տգըմագտա աը-
տուղլարը հալաէ . . . ժէնէրալ մէղ-
քիւր Ատալպէր Տելմարըն եազմը
օղաուղու մէքթուպու, սինիլէրի չէ-
քիլմէքտէ վէ սէսիտէ դըսըմագ-
տէ օղաուղու թագտիրտէ , շու ա-
թիտէքի սուրէթտէ օգուտու :

Վէտէրիմ , սիզ պանա կիւզէլ
լագըրտըլար իթտինիզ , վէ պէնիմ
«թագսիրաթըմը աֆվ իյլէտինիզ ,
«վէ նիհայէթ սիզ պանա , քէնտի
«միւֆթէխիր վէ մի շէրրէֆ տէս-
«թինիղի վիրտինիզ . . . Պու խուսուս
«պէնիմ գալպիմէ պիր ճէսարէթ
«վիրտի : Պէն պուրատան հէր շէեի
«տիյնէտիմ վէ իշիթտիմ , վէ պէնի
«արամաեա կէլտիքլէրինի անլատըմ
«վէ, քէնտի քէնտիմէ, պարի պուն-
«տան սզնրա պայիսի ար ու հիճա .
«պընըզ օլմամագըլըր գուրտում վէ
«գարար վիրտիմ : Չաթէն սաղլը .
«ղըմտա էօմիւմտէն պըզըպ իըրա՛հ
«իյլէտիքտէն պաշգա , բէնչէի խէ .
«ճալէթտէ տախի պուրունմագտա
«իտիմ : Եկէրչի սիզի էվվէլճէ թա-
«նըմըջ օլաա իտիմ , իհթիմալ տիր
«քի պու եօլտա էօլմէ.քլիկի ճայիզ
«կէօրմէզ իտիմ , ատիյեօ , բէտէ :

Վրիմ , ատիյեօ :

ժէնէրալ թօլան պու էլէմպախը մէք-
թու պու օգուվագտա իքէնչ օլ անէ
տէկին իւզէքինտէ արըզ օլմուշ օ-
լան , վէ ըսրապօզ նէվինտէն պու-
լունան պիր սինիք կէրկիլէնմէսիլլէ
տիվանէլիք էսէրինին տէֆիլլէն էէզ
քինէ պիր թէէսսիւրի աղիմ հիւքմ
իթ մէկէ պաշլատըղընտան , սէսի գը-
սըլմագտէ օլուաջ վէ ըշգըրըգտան-
տա պօղուլմագտա տըր կիպի պիթ
հալտէ պուրունտուղթը թագտիրտէ ,
տօտմըլարը արասընտան , - օ՛ֆ
պէտպախթ էվլաա , - տէտի :

Պատէհու, մէրգում կէօղլէրինի
եօգտըրու գալաըրտըգտա , քէնաի-
տէն ճիւզիճէ կէրիտէ Մ. տը Պուր-
կէօյ իլէ մէրգումուն ղէվճէսինի վէ
քէրիվէտիլ կէօրտիւ կիւնտէն , հէր
պիր շէեի կէօզէ ալմըջ պուրունան
մէյեուս պիր ատէմէ մախսուս օլան
պիր սէս իլէ սէօլլէեէրէք , - մօնսիէօ
տը Պուրկէօյ , սի՛զտէմի պուրատա-
սընըզ , պուեուրունուզ , իլէրու կէ-
լինիզ քի ; շու զիյնէթիմիգտէն լա-
եըզըլա թէլէզըիւզ իթմիշ օլասը-
նըզ , - տէտի :

Մատամ տը Պուրկէօյ պունու ի-
շտինճէ թիւլլէրի իւրբէրէրէք , պիր
քէրրէ քէնտի քէրիմէսի եիլզիւնէ
պաքաթը , վէ կէրչի քէնտուեի թու-
թամագ մէրթէպէտէ իւզէրինտէ պիր
գուվվէթսիլլիք հասըլ օլտու իսէ-
տէ , հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի մէ-
էմուլին խարիճինտէ օղաուղու հալ-
տէ ղօճատընընտա , ժէնէրալլէն նէզ-
տինտէ թէվագիւ պիրլէ պաշընը է-
կէրէք , վէ դաեթթլէ հէյճան իւզօ

րէ վէ թէէսսիրլի սուրէթտէ սէօյ-
լէեէրէք, - էֆէնտի, իթիմատ իլլէ-
մէ իրպիսիգ քի, չիմտի պուրատաչ հա-
զըր պուլուհնան քեաֆֆէ յի զմիլ աչ-
միսիլլու՝ ՚ իչպու տիրու գուն մէնգա-
րէտէն տօլմեր: պէհիմ տախի եիւ-
րէկիմ քարչաղանմագ տա տըր, շտե-
տիկիմի իչիտէրէք ր տիւչարը թէ.
հայեիւր օլտու:

Մ. աը Պուրկէօյ, պէրայի թա-
աղիմ, գօնթէն նէգտիստէ տախի
քէմալի հիւրմէթ իւզրէ պաչընը էյ-
տաի քտէն սօնրա, քէնտի զէվճէսինէ
խիթ ապէն տախի, - կէլինիզ, մա-
տամ, - տէտի:

— Օ՛ֆ, թէչէքքիւր իտէրիմ, -
տէտի մատամ աը Պուրկէօյ քէնտի
քօճասընա պօղուզ պիր սէս իլէ
սէօլլէեէրէք, - մէրգում հազգըն-
տա պիւլիւք պիր ալիճէնապլըզ իպ-
րազ իլլէտինիզ:

— Պիր տիւրլիւ գալպիմ տաեա-
նամատը, - տէտի Մ. աը Պուրկէօյ,
օլ մէրթէպէ տէրալի պիր հալտէ
պուլունան ատէմէ գարչը պիր տէրա
տահա պաղըչլամագլըզ ալչապլըզը-
նը գապուլ իտէմէզ իտիմ... զաթէն
մէրգում, քէնտի ճէգասընը, պէ-
նիմ իսթէտիկիմտէն զիեատէ չէք.
մէքտէ իտի: - Պատէհոս մէրգում,
եալաչճանօրգ քէնտի զէվճէսինէ,
պիր սուրէթի խալիսանէտէ օլտու.
ղնւ թագտիրտէ, - Ժիւլի, սէնինտէ
թագսիրաթընը աֆիլ իտէրիմ, - տէ-
տի:

— Մէզքիճը նիյմէթինիզի քէրի-
մէմտէն տիրիլ մի իլլէմէքտէսինիզ,
- տէտի մէրգումէ, - անը տախի աֆ-

վընրգա նախիլ գըլմագ տա՛մըսընրզ,
— Հայ հա՛ք - տէ յի ճէվապ վիրճ
տի մէրգում միւթէէստիր օլարազ,
- էվլէթ, վէ եէմինտէթաճէրէք սէնյ-
լէրիմ քի, իքինիզէ տախի աֆիլ իլ-
լէմիչիմտիր... վէ մէրգումէ, տէր-
քիւր օլտն էորալա, գաթան վա-
զըֆ օլմաեաճագ տըր, գաթան
սէօլլէմէեէնէկիմ տիր. պու կիւն-
տէն իթիւզարէն պէնանը էվլատըղա
գապուլ իլլէմիչիմ տիր... թըպզը
քէնտի էվլատըմ նազարըչլա պա-
քաճաղըմ տըր... լաքին, կէլինիզ,
հայտէեինիզ արթըզ կիտէլիմ...
էվլէթ, կէլինիզ... զիրա պու գօ-
նագ իւզէրինէ, արթըզ պիր լանէթ
հիւքմ իլլէմէքտէ տիր:

Մ. աը Պուրկէօյ քէնտի զէվճէսի
իլէ քէրիմէսինի ալարագ տէհլիզի
թէրք իլէ կիթմէքտէ իքէն, տիւար-
տան պիր խըտմէթքեարտա գօչուպ
իչէրու կիթմէքտէ վէ պաղըրարագ,
- մէնէրա՛լ... հայմէթուլ գրաղա-
տէկեան հազարաթը թէչըրիֆ իլի-
մէքտէ օլտուզ լարընտան, արապա-
լարը էօնի նտէն գօչմագտա օլտն
սիւարի հավիտէն իչէրի կիրտի, -
տէ յի իապլը վիրմէքտէ իտի:

Մօրիւ մէրգուման պաղըրմասը-
նը իչիտիր իչիթմէզ հէման գօչա-
րագ խըտմէթ քեարա պիր իչարէթ
իլէ սուս իթտի տի, վէ մէնէրալըն
տահա զիեատէ պիր մահճու պիյեթթ
րէ՛չէսինէ տիւչմէմ սի մււ ահազա-
սընա մէպնի, իչին էօնիւնիւ ալմագ
իւզրէ գարչը կիթտի:

Ոլ հէնկեամտէ արթըզ ժէնէրա-
լըն ա՛աղտա սուրմաեա պիլ թա.

գաթը գաթածը օլտուղունտան ,
 պիր գօթուգ իւզերինէ տիւչիւպօ .
 թուրմագտա , վէ էլէրիլէ երւզերի-
 նի սէթը իլլէմէքտէ իտի . . . վէ իգտի .
 համ տախի , բէք մահղղուն վէ միւ-
 քէտտեր պիր հնդտէ օլմարագ , եա-
 վաչ եավաչ , վէ քէմալի սիւքիւթ
 իւզրէ տաղըլմագտա իտի .

Միատան ճիւղիճէ պիր վագըթ
 կէշտիքտէ , օլ կիւնէշ կիպի բարբա-
 մագտա պուլունան տէհլիզտէ քիմ ,
 սէլէր գալմամըշ իտի .

Մատամ գօթիճէ գիլղընըն օթուր-
 մագտա պուլունտոնղու գօթուգ
 նէգտինտէ տիզ իւզերինէ կէլէրէք ,
 մէրգու մէտի անըլթմաեա չաղըշտը-
 ղը հալտէ , մէրգու մէ անտի կէօզ-
 լէրինի տիքէրէք պնգ մագտա , վէ
 պիր կիւլիւսէ իշ իլէ տօտագարը
 պիր պիրինէ վուրմագտա օլտուղուն-
 տան , գանն իտէրօին քի , վալիտէ-
 սինի նէ կէօրմէքտէ վէ նէտէ իշիթ-
 մէքտէ իտի . . . Փագաթ , արալըգ
 արալըգ , բարմաղընը մաքինավարի
 պիր սոնրէթտէ տօտագարընա կէօ ,
 թիւրմէքտէ , վէ չաչընճա պիր հալ
 իւզրէ , վէ եավաչճա սէօլէքէրէք ,
 — իշիտինիգ . . . իշիտինիգ . . . մէր-
 գու մէ պէնիմ գըզգարընտաչըմ փ-
 միշ . . . վէ տիկէրիտէ , պէնիմ գա-
 րընտաչըմ իմիշ . . . տիմէքտէ իտի .

Հալ պու քի թարլ Պէլզուր , մէր-
 գու մէնին գօթուղունուն տիկէր
 թարաֆընտա կէրչի անագտա տուր-
 մագտա օլուպ , վէ տիհանընտան
 պիր լուղէթ պիլէ չըգարմագտա տէ-
 կիլ իտի իսէտէ , պու ճիւմիլ իլէ տա-
 խի , կէճղէրինտէն , գաթրէ գաթրէ

եաչար տէօքմէքտէ իտի .

Պու արատա Քիէթրի , Շարլընըն
 եագընընտա պուլունան եան պիր
 գարուտան եավաչճաճըգ մէյտանէ
 չըգըպ իչէրի կիրտի , վէ նիմ պիր
 սէս իլէ մէրգու մաչ — հեր նէ գատար
 շիմտի հեր պիր հալ մէյեղսիլէթ .
 պախչ պիր սուրէթտէ կէօրիւնմէք-
 տէ իսէ տէ . . . իշիթ օլ զէվալը բէ-
 տերինիզտէն գալմըշ օլան պիր մէք-
 թուպու աչմագըլըլըն թամ վագթի
 շիմտի կէլմիշ տիր . . . վէ պինաէն .
 ալէլիճ անը աչաղղընըգտա , հեր հա-
 լին մուղայիրի հասըլ օլանգըտը . . .
 քիսլի տէրտ ու քէտէրին քէրինէ
 պիր մէսէրէթի ազիմէ հիւքմ իթ-
 մէկէ պաչսաեաֆագ տըր . էվլէթ ,
 պուլանըգ պիր հավատան լաօնցա ,
 բէք պէրբաք վէ բէք տէ բարլագ
 պիր հավա գուհուրա կէլէքէք տիր ,
 իմտի , չաբուգ աչքըգ վէ օղուեու-
 նուզչ — տէտի .

Վէ Շարլընա ճէվապ վիրմէքիկէ
 վագըթ վիրմէքտէն էվլէլ , մէրգու մ
 տէհլիգ թարաֆընա կէրի չէքիտի ,
 վէ բէրտէնին արգասընտա կիղլէն-
 տի .

Վէ Շարլը տա , պէլքի սահիհէն
 մէգըլըր մէքթգ պտան , ժէնէրալ ի-
 լէ թէքմիլ Փամիլեաոք իչին պիւլիւք
 պիր իեիլիք տղաճագ տըր ի վի-
 տիլէ պիր չօգ մուկաք եանմագ-
 տա օլան պիր գօնսօլ նէգտինէ կիթ-
 տի , վէ ճէպինտէն մէգըլըր բէտէ-
 րինտէն գալմըշ պուլունան մէքթու-
 պու չըգարարագ օղու մաեա պաչ-
 լատը .

Օլ հէնկեամտէ մաժոր Մօրիպ կէ-

րի տէօնիւ պ կնխորդիւնաճն, հալեա
 ախի պիմէ ճալ վե բիւրքետեր հալոտ
 տուրմագտա օլան, վե պիր թըրա
 բէգա նեղաճնտե պաշընը էլլերի ի
 չինէ ալարագ, վե գեվճէսի իլե զը
 ղընըն եիւզէրինէ պիղէ, կեօզլերինի
 գալտըրբա տա պնգմաեա ճէսա
 բէթի պուլունմաարդընտան, հնուն
 կինը հէճնկիւր աղլամագտա պու
 լունան թէնէրալա տօղրու գօշտու,
 վե մերգորմա,

— Պանա պագ, տօնթում, — տէն
 տի թէմքինը պիր սեօլլեթիշ իլէ -
 ճէնապը Հագգ սէնին ճէգանը չէթ
 տիրտի, ինթիմալ տիր քի արթըգ
 պու գատար ֆէլաքէթէրանէն ծօն
 բա շիմտիտէ հալինէ լութֆու մեր
 համէթ թտերէք, կէյնիլէթիւճնութ
 տուրաճագ տըր իշթէ գեվճին իլէ
 քէրինէն պուրատան տըրլար, սէն
 ղէվճին իլէ ագաթ նիքեան իլլէնի
 կին վագըթտա, նամուս ու շէօհրէ
 թին պեր քէմալ պիր հալտէ պու
 լունմագտաեիտի, վե մերգումեեի
 տէնէն, ծլ հալինտէ պուլուպ ինթի
 ֆաապ իլլէթիշ իաթին. շիմտի անլեր,
 կերչի սէնին, վագթիլլէ եարմը օլ
 ճուղուն ճաօհիլլէրլէրի պիլմէքտէ
 տիրլէր, լաքին, քէնտի հագգլա
 բընմա նե մերթէպէ վեֆաքեարա
 նե պուլունուպ պլէ նե մէրթէպէ
 լէրտէ պատիի իգպալ ու սեաաթթի
 հալլերի օլտուղունու տախի պի
 մէքտէ անթլէր, պինտէն ալէՅհ, սէ
 նին թագ սիրաթլարընը աֆվ իթ
 մէքիկէ պօրճլու պուլունմագտա
 աըրլար. իմտի, ղարլէթ ալմալը վե
 ճէսաքէթիլլէ օլմալըսըն, վե անլերին

մուհապպէթլէրինէ միւրաճաաթ ի
 լե պիր թէտ լիւրա մալըսըն պլէ վե
 չունու տախի քէօլէյի ֆաթթրտան
 չըգարմալըսըն տըր քի, պիր ղէվ
 ճէնին վե պիր քէրիմէնին գալպին
 տէ, տախիմա պիր մուհապպէթ լա
 Պինէսի մերքեազ պուլունմագտէ օ
 լաճաղընտան, սէնին իշին, պիրէր
 միպճաքէնահ օլաճագլարը պի իշ
 թիպահ տըր, կէլ ազիզիմ, կէլ, իշ
 թէ անլերտէ պուրատա օլուպ, վե
 սանա պէքլէմէքտէ տիրլէր.

— Խայր, խայր, — տէտի պիշարէ
 ժենէրալ ար ու հիճապ վե քէտէ
 ընտէն սեօլլեմէկէ պիլէ թագաթը
 զալմամը օլտուղու, վե կլլէրիլլէ տէ
 տախիմա եիւզէրինի գաթաթմագ
 տա պուլունտուղու թագ տիրտէ, —
 խայր, ճէսաքէթ իտէմէմ, օլ տէ
 տիկինիգի եարամամ... պէն անլէ
 ընն եիւզէրինէ պագամամ, գիրա,
 պէնտէն նէֆրէթ կէթիլլէ ճէքլէր
 տիր...

— Մատամ, — տէտի մաժօր, մա
 տամ գօնթէտէ տօղրու կիտէրէք,
 — մատամ, իշիթ մէքտէ միսինիգ, Ա
 տալպէր նե սեօլլեմէքտէ տիր, կէ
 լինիգ, գալպինի բահաթ իթ տիրի
 նիգ... սիգ տախի, կէն, սիգ տալա

— Լաքին, մէկերչի կէօրմէքտէ
 տէկիւ միսինիգ, օֆ, էվլաաթ քէնտի
 նիղայպ իթ մէքտէ տիր, — տէտի գօն
 թէս կեօզլերինտէն ինճու թանէսի
 կիպի եաչաթ տէօքերէք, — մերգու
 մէ պէնի կէօրմէքտէ տէկիլ տիր...
 նե սեօլլետիկիմի իշիթ մէքտէ տէ
 կիլ տիր.

Պունուն իւզէրինէ, մաժօր Մօրիս

Ելէնին եանընա կիտերէք, վէ էլինի թո-թուպ, վէ իւզերինէ տողրու է-կիլերէք, վէ լէրգայիչլի պիր թարգ իւզրէտէ սէօյլէեերէք,-էլէն,բէտէ-րինիզ բէք միւքէտաէր վէ բէք սե-ֆիլ պիր հալտէ պուլունմագտէ տիր . . . բէտէրինիզ աղաբեպ կէօզ եաչ-լարը տէօքմէքտէ տիր . . . վէ սիգէ պլքլէմէքտէ տիր . . . մէկէրչի, ար-թըզ բէտէրինիզի սէվմէքտէ աէ-կիլ միսինիզ :

Կէնն տիւխթէր մէրգուսուն սէ-սինի ալտըգճա եավաչ եավաչ ա-եըլմաեա պաչլատը, պաչընը եօզա-ըը գալաբըտը, վէ մաթօրուն իքիե-ճի տէֆա սէօյլէտիկինի, եանի, արե-տէրինիզի սէվմէքտէ վէ աճըմագ-տա տէկիլ միսինիզ, պիչարէ աղլա-մագտա տըր . . . բէք սեֆիլ պիր հալտէ պուլունմագտա տըր . . . տէ-տիկինի իչիթտիկինտէ, պիրտէն պի-րէ սըչըաեըպ տիքիլտի, վէ ժէնէ-րալը կէօրտիւկիւ կիպի գօչաւպ իւ-զէրինէ աթըլարազ. - վա՛հ, պապա-ճըղըմ, վա՛հ, մէկէրչի պիզտէ՛նաէ մի գաթի իւմիտ իյլէմէքտէսին, - տէտի :

Գօնթէս տախի քէրիմէսինին թա-րիգինի թուլթուղունտան չ իքիտի տախի մէրգուսուն նէգտինտէ տիզ իւզէրինէ կէլտիլէր, վէ մէրգուսու գուճագլատըլար. հալ պու քի մէր-գում, հալէա պաչընը էօնիւնէ տօղ-րու էյմէքտէ օլուպ, վէ կէօզլէրի-նի գալտըրըպ տա, մէրգումէլէրէ պագամամագտա օլտուղու թագ-տիրտէ, ըչըրա ըչըրա տօտագ-լարը արաօընտան սէօյլէեերէք,-

խայր, խայր, արթըզ սիզ պէնիմ խե-թալարըմը աֆիլ խտէ՛մէգոնիզ, վէ արթըզ սիզ պէնի սէվէ՛մէգոնիզ, - տիմէքտէ իտի :

— Արթըզ սէնի սէվէ՛մէգոնիզ, - տէտի գօնթէս, էկէրչի արթըզ պիզ սէնի սէվէմէեեճէք իսէք, եա պիզ-տէն պաչղա քի՛մ սէվէպիլէճէք տիր. - վէ, էլէն, աճապա նիչանլըսը, բէ-տէլինի պըրաղքպտա պիր թաքա-ֆօ՛ մը կիթմիչ տիր տէ յի անլամագ մէրազըլա պաչընը չէվիրիպտէ պա-զըչաբըմագտա իքէն, մէրգում տէ-րիզանլընըն, Ռիէթրինին նատհհաթը մուճիպինճէ, բէտէրինին մէքթու-պունու օգուսագտա օլտուղունու կէօրտիւ կէրչի, մէգքիւր մէքթուպ չօզ ուզուն տէկիլ իտի իտէտէ . . . պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէրգումուն օգուսատա խայլիճէ սիւրմէքտէ իտի . . . գանն իտէրսինքի, հէր պիր լուզէթի օգուտուգճա, թիւլլերի տիքիլմէքտէ իտի, վէ հէր նէ գա-տար, գաթէն պիր քէրրէ օգուսուչ իտի իսէտէ, օլ հէնկեամտէ թէք-րարէն օգուսագտէ իտի . . . Գատէ, հու էլէն, մէրգումուն, մէքթուպու պիթիրտիքտէն սօնրա, եավաչ եավաչ քէնտի եանընա տօղրու կէլտիկինի կէօրտիւ . . . ատէթա պիր սէրհօչ կիպիչալլանա սալլանա ելիւրիմէք-տէ իտի . . . Մէրգում, մէգքիւր մէքթուպու էլլնաէ աչըզ թուլթ-մագտա օլտուղու հալտէ կէօթիւ-րիւպ ժէնէրալ Ռօլանա թագտիմ իյլէտի, վէ իւզէրինտէ սինիլէրի չէ-քիլէրէք պիր տիթրէմէքիւք հուսու-լէ կէլմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ,

մերգումն խիթապէն, վէ քէսիք քէ-
սիք պիր սէօյլէեիչ իլէ տախի, - մօն-
սիէօ... սիզ... պէնիմ... բէտէ.
բիմի... պիր տիւէլլօտա... պը-
չագլար վուրարագ... էօլտիւրմիչ
... սիւնիւզ... աիւր... - տէտի :

— Սէ՛ն նէ սէօյլէմէքտէսին, - տէ-
յի պաղըրարագ մաժօր, մէրգում
տէլիգանլընա տօղրու գօշտու, վէ
գարբպ էլինտէքի մէքթուպու ալ-
տը. վէ Շարլ Գէլգուրտա կէրչի պիւա
մուգավէմէթ վիրտի իսէտէ, սաղըր
պիր սէս իլէ տախի,

— Տիմէքտիր քի, օլ քէնտի ճա-
նընա գաստ իթմիչ օլան սէֆիլ տէ-
լիգանլը... քէնտի գարնտաչըմ ի-
միչ... էվվէթ, քէնտի գարտաչըմ
իմիչ... - տէտի :

Ժէնէրալ, գէվճէսի, վէ քէրիմէսի,
մէրգումուն նէ տիմէք իսթէտիկինի
վէ իչին սէպէպինի գաթան պիլմէ-
տիքլէրինտէն, քէմալի սիւքիւթ վէ
քէմալի իսթիղրապ իւզրէ Շարլընըն
եիւզիւնէ պազ մագտա, վէ մէրգում
իչին, չըլտըրմըչ տըր զիւիւմիւնտէ
պուլունմագտա իտիլէր. չիւնքի մէր-
գում, պիր ճիւզի միւտտէթ էլէնէ
տօղրու պագտըգտան սօնրա, բէք
էլէմնաք վէ բէք տիլսիւզան պիր հայ-
գըրըչ տըր պըրագարագ, ատէթա
պիր տիվանէ թարզընտա, ալըպ եիւ-
րիւեիւ վիրմիչ, վէ գօշուպ տէհլիզ
թարաֆընտա կէօրիւնմէզ օլմուչիտի:

Հալպուքի, մաժօր, մէգքիւր մէք-
թուպու օգուտուգտան սօնրա,

— Եա՛, եա՛, մէրգում... տիմէք
տիր քի, Տէլմարըն էվլատը իմիչ. լա-
քին, խայր, խայր, պու չէյ իհթիմալ-

տէն տէկիլտիր, - տէյի պաղըրտը:

Գիրտէ պու արատա Բիէթրի մէյ-
տանէ չըգարագ, վէ կիւեա տէհ-
լիզտէն գօշուպ կէլմէքտէ տիր կի-
պիտէ պիր թարգտա պուլունարագ,
Ժէնէրալա խիթապէն,

— Վէլի իւլնիյմէթիմ էֆէնտիմ,
գօրգժանընըզ, ապա էլէմ իւզրի
օլմանընըզ, - տէտիքան պաչգա,
էլէնէ խիթապէն տախի, - Մատ-
մօագէլ, բահաթը գալպ իւզրէ օ-
լունուզ, չիմտի հէր պիր չէյ անլա-
չըլաճագ վէ զահիրէ չըգաճագ տըր-
պու կիւն իչին պու գատար ֆէլա-
քէթ արթըգ քեաֆի տիր. կէրչի,
Մ. Շարլ աճընաճագ պիր հալտէ
պուլունմագտա իսէտէ... զարարը
եօգ տուր, էմրի թէտավիսինէ պա-
զըլըր... Լաքին, վէլի իւլնիյմէթիմ
էֆէնտիլէրիմ, բէճա իտէրիմ, Ալ-
լա՛հ աչգընա օլտուն, նաֆիլէ եէր-
տէ թէլաչ վէ էլէմ իւզրէ օլմանը-
նըզ... պէնտէնիզ, չիմտի քեաֆ-
ֆէսինի իյգահ իտէրիմ, - տէտի :

Օլ կիճէ կէչմէքտէ օլան պու մէր-
թէպէ տէ հչէթֆէրմա հալլէր վէ վա-
գաալարտան տօլանը, տէկիլ եա-
լընըզ Ժէնէրալ, հաթթա պիզպաթ
մաժօր պիլէ, Բիէթրի ալէյհինտէ
հիչ պիր չիւբհէեէ զահիպ օլմատըգ-
տան պաչգա, հաթթա, չու սօն
վագաա հագքընտա տախի, լաղըմ
կէլէն իյգահաթըն իթասըլլա, պախըր
թէսէլլի իտէճէք օլմասընա իւմիտ-
վար օլարագ, վիրէճէկի իյգահաթա
պէքլէմէքտէ իտիլէր. հալպուքի,
օլ տագըգաեա տէկին վուգու պու-
լան հալլէրին վէ էսրարլարըն քեաֆ-

Ֆէսինին չարխընը չէվիրէն, պիզզաթ մէրգում քէնտիսի իտի :

—Ա՛հ, վէլի իւլ նիյմէթիմ էֆէն. տիլէրիմ, — տէտի մէրգում տիթ. ըեր պիր սէս իլէ սէօյլէմէ.քտէ օլ. տուղու թագտիրտէ, — էկէրչի իյ. զահաթըմտա պիր գարըչըրըզ միւ. շահէտէ իտէր իսէնիզ, աֆվ պու. եուրմանըզը ընճա իտէրիմ, զիրա, պու կիճէ.քի վուգուա կէլէն հալլէր իւզէրինէ, օլ մէրթէպէ զիեատէ քէ. տէր իտիպ վէ միւթէէսսիր օլմուշում տուր.քի. կիւճ հալ իլէ ազըմը պա. չըմա թօրլատապիլմէքտէեիմ, նէ սէօյլէեէնճի կիմի շաչըրմագ.տաեիմ... հէր նէ հալ իսէ, պագընըզ քէյֆի. եէթ նէտէն իպարէթ պուլունմագ. տա տըր. էվվէլ էմիրտէ, մատմուա. զէլ էլէն, թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, ըահաթը գալպ իւզրէ օլմալըսընըզ. ազ տը նիքեահընըզտան տօլտեր քէ. մալի էմնիյեէթ իւզրէ պուլունմա. լըսընըզ : նասըլ քի, վէլիիւլ նիյմէ. թիմ էֆէնտիմ ժէնէրալ պէյ հոգ. ըէթլէրի բէք ալէա տէրիտաթըր ի. տէպիլիր, եիկիրմի սէնէ մուգատ. տէմ, քէնտիսի իլէ Մ. Տէլմար միեա. նընտա վուգու պուլան պիր տիւէլլօ. տան պիր սաաթ էվվէլ, մէրգում Մ. Տէլմար, պիր չօգ մէքթուպլար եազմըչիտի. վէ մէզքիւր մէքթուպ. լար, էկէրչի, մէզքիւր տիւէլլօտա քէնտիսի տիւչիւպ էօլիւր իսէ, պտշ. գա պաշգա վագըթլարտա, պիրէր պիրէր, քէնտի էվլատը Ատալպէր Տէլմալա վիրիլէճէք իտի : վէ մէզ քիւր մէքթուպլարըն զարֆլարը իւ. զէրլէրինտէտէ, +նոթ էվրոմ էլնոթ

տէյլ. եազըլմըչիտի, — տէտի :
—Լաքին, —տէտի մաժօր, —սիզ պու. թաֆսիլաթը նա՛սըլ օլուպտա պիւ. մէքտէ սինիզ :
—Աֆվ իտէրսինիզ, մաժօր էֆէն. տի, հէքսինի պիր եէրտէ սէօյլէեէ. մէմ, ինայէթ պուեուրունուզտա... մալիւմեա, պէնտէնիզին գուվվէյի հաֆըզէմ օլ գատար գալի տէկիլ տիր... վէ ալէլլուսուստա, նասըլ քի սէօյլէտիմ, շու շիմտիքի վագա. ալար իւզէրինէ, պիւթիւն պիւթիւն շաչըրմըչումարը... անճագ լագըր. տըլարըն իքի ուճուճու պիր արա. եա կէթիրիպտէ սէօյլէեէպիլմէք. տէեիմ... վագթիլլէ սիզէ սէօյլէ. տիկիմ իքի մէքթուպտան պաշգա. Մ. Տէլմար, քէնտի ագրապալարըն. տան պիրինէ տախի պիր մէքթուպ եազմըչիտի, վէ քէնտի սէրվէթի. նին քեաֆֆէսինիտէ, մէրգումա ի. հալէ իյլէմիշ իտի : էֆէնտի, պու թէֆէրթիւլաթա կիրիյմէքիկիմտէն տօլտեր տախի աֆվընըզը տիլէրիմ, չիւնքի, քէյֆիլէթճէ էհէմմիյիէ. թի վարտըր, նասըլքի, շիմտի ան. լաչըլաճագ աըր : Մ. Տէլմար, մէր. գում ագրապա:տընը, ումուճէն վա. սի թայեին իյլէտիքտէն պաշգա, Ատալպէր Տէլմարըտա էվլատըղա գապուլ իլէ, քէնտի իսմինի վէ քէն. տի միրա՛ընը օնա վիրմէ ըլիկի պիր շարթ պէեան իյլէմիշ իտի... Մա. լիւմեա, Մ. Տէլմար տիւէլլօտա էօլ. միւշտիւր... լաքին, մէրգումուն վէ. ֆաթընտան ճիւզիճէ սօնրա, մա. տամ Տէլմարտա քէնտիսինին համիլէ գալմըչ օլտուզուն կէօլմիւշտի : ...

Վէ մերգումէ, եէնի պիր էվլատա մալիք օլունճա, քէնտի նէղաքէթի իգթիգասընճա, մերգում վասի օլան քիմէնէ էլէ պիլ իթթիֆագ, ասըլ միրասխօր, մէգքիւր սօնրաքի չօնու- զունու ետրմագլըղա գարար վիր տիրլէրինաէն (աման բլճ սիաէրիմ, էկէր հիքեայէմտէ պիր գարըլըղըղ միւշահէտէ իտեր իսէնիգ, տիգ գաթ պիրլէ, պէնանէ հիմէթ իտինիգ քի, տիր զէլաէեիմ, զիրա, մալիւմեա, հալէա ագլըմ պաշըմտա տէկիլտիր), պատէհու, մէգքիւր մէքթուպլար Ատալպէր Տէլմարա թէսիմ օլուն- մաեբպ, հալիլէ Մ. Տէլմարըն ա- սըլ քէնտի էվլատը օլան սօնրաքի չօնուղա թէսիմ օլունուշ տուր, Ձանն իաէրիմ քի, վուգուի հալի է- բէյիճէ անլատապիլտիմ, շէօլէ քի Մ. Տէլմարըն, մէգքիւր մէքթուպ- լարտան ասըլ մագսէտի, իլէրուտէ տէհշէթէնկիգ պիր ախըր ինթիգա- մա հազըրլանմագլըղտան իպարէթ պուլունմուշ տուր. վէ, հէլէ համա օլուն քի, վէլիիլնիմէթիմ էֆէն սիմտէ, պիգգաթ քէնտի էվլատըլլա գըլըն գըլըն կէլմէրլիք թէհլիքէ- սինտէն գուրթուլմուշտուր... վէ իգ- պալինաէն մատաէտէ պաշգա աիւր- լիւ պիր հալ ու բէնք քէնպ իլլէ- միշ տիր, շիւնքի, (պաշընճա պու- խուսուս, վէլի իլնիմէթիմ էֆէն- տիլէրիմ, պատիր բահաթը գալպի- նիղ օլտա ճայիգ քիր), Ատալպէր, Մ. Տէլմարըն էօլիմիւնիւն ինթիգամընը ալմոգլըղա միւգթէտիր օլամամըշ տըր, մէգքիւր ինթիգամ իուսու- սու, Տէլմարըն ասըլ էվլատը օլուպ,

քէնտի իսմինի թաշըբսճագ օլան, վէ թէքմիլ միրասընատա գօնտճագ պուլունան Շարլ Պէլգուրա գալմըշ տըր:

— Սիղ տիւղճէ չըլալըմըշ օլմա- լըսընըղ, - տէլի պաղըրտը մաթօ, թէքրարէն մերգումուն խայինիկի հագգընտա շիւրհէ իթմէկէ պաշ- լաեարագ, -գիրա, քեաֆիքէյի սէօյ- լէտիրլէրինիղ եալան վէ եանլըշտան իպարէթ պուլունմագտա տըրլար:

— Աֆվ իտէըսինիղ, մաթօք էֆէն- տի, պէնտէնիղ գալիէն սէօյլէրիմ քի, մատմօագըլ էլէնին նիշանլըսը օլան Մ. Շարլ Պէլգուր, Մ. Տէլմա- ըն, քէնտի վէֆալթընտան սօնրա տիւնեաեա կէլէն ասըլ էվլատը տըր: վէ պէնտէնիղին էֆքեար ու իթի- գատընճա, մերգում տէլիգ անլընըն մատմօագըլ իլէ ագտը նիքեաշը ին- րա իտիլտիկինտէն պիթ թապի, է- ֆէնտիմին էօլտիւրմիւշ օլտուղու պիր աոտամըն էվլատը, պիգգաթ քէն- տիսինէ տամատ օլմուշ օլաճպգ սըրու

Գու հէյպէթամիղ իյղահաթ իւ- ղէրինէ, կէրէք ժէնէրալըն վէ կէ- րէք աիկէրլէրին, հալիլէ քեաֆիքէ- թէն տիւշարը իսթիղրուպը ալիմ օլ- տուգլարընը իիէթ ի կէօլտիւքտէ, ֆուրսաթը եաֆթէ աստ իլէ, հէ- մանտէմ ճէպինտէն պիր չիֆիմ տօ- լու տապանճա շէքիպ չըգարաը, վէ պիր թարաֆտան քէնտուեի մէգքիւր տապանճալար իլէ միւտաֆաաեա հազըր պուլունտուղու հալտէ, պիր թարաֆտանտա, կէրի կէրի շէքի- լէրէք, եանի արգա արգա եիւրլէ- եերէք, ֆիրարէ պալլատը:

Պիրտէ օլ հէնկեամտէ, Շարլ Պէլ-
գուր, տէհլիզին թա պիր ուճուն,
տան, քեամբլէն րէնկիւթարագ պիր
էօլիւ լէհճէսի քէսայ իթմիշ օլտուղու
հալտէ, մէյտանէ չըգտը, վէ Ռիէթ-
րինին իքի էլինտէ պիրէր տապան-
ճա պուլունտուղու թագ տիրտէ, ար-
գա սրգա երբիւեհէրէք կերի կերի
չէքիւտիկինի, վէ կիթտիքճէ սէսի
եիւ քսէլթէրէք պաղըրտըղընը կէօ-
րինճէ, մէրգ ում տէլիգանլը, իքի
էլլէրինի խաչվարի կէօքսիւնէ վաղ
իտէրէք տուրտու, վէ Ռիէթրինին
չու աթիտէքի սէօյլէտիքիէրինի տի-
նէտի:

— Իշթէ պէօյլէ, վէրի իւլ նիյմէ-
թիմ էֆէնտիմ, -տիմէ քտէ իտի Ռի-
էթրի, - քէնտի քէրիմէնիզէ տայիր
գալպինիգտէ գալմըջ օլան պիր սօն
իւմիտինիզ տախի ու չուպ մահվ օլ-
մուշ տուր... պու կիճէ պաշընրգա
հէր նէ պէլա վէ ֆէլաքէթ կէլմիշ
իսէ, քեամֆֆէսի տախի պէնիմ միւ-
րատըմ վէ պէնիմ թէրթիգաթըմ
սէմէրէսի օլմուշլար տըր... էվվէթ,
հէրսինտէ քէնտիմ տիւշիւնիւպ վէ
քէնտիմ եարմըլըմ տըր... հէր շէ-
եի թա էվվէլինտէն, քէնտիմ հա-
ղըրլաեղպ վէ սըրասընա գօյմուշում
տուր... էվվէթ, պէնիմ, շանլը շէ-
րէֆլի էֆէնտիմ, պու ինթիգ ամը
ալմագլըգ տօլապընը, պէն թա եի-
կիրմի սէնէ էվվէլտէն պէրու գու-
րուպ սըրասընա գօյմագլըղա չալըշ-
մըլըմ տըր, վէ պու գատար ուղուն
պիր միւտտէթ պէքլէեիպ թէհամ-
միւլ իթմէքիքաէն միւրատըմտա
պաշգա հիչ պիր շէյ օլմաեղպ, իլլա,

մահգա, թամ պիր ֆուրսաթ պու-
լուպտա, կէրէք սէնտէն, վէ կէրէք
թէքմիլ ֆամիլէսթաթան, իպթէտի-
կիմ տէրէճէտէ պիր ինթիգամ ալ-
մագլըգտան իպարէթ պուլունմուշ
տուր... չիւնքի, սիղտէ, եիկիրմի
սէնէ էվվէլ, պէնիմ սէվմէքտէ պու-
լունտուղում օլ Ռօլա Մարչէթթիեի
իզֆալ իլէ նամուսունու բայիմալ իյ-
լէմիշսինիզ տիր... կէրէք գէվճէն
վէ կէրէք քէրիմէն, տէրա ու էլէմ
եիւղիւնտէն րէնչէյի էճէլէ տիւշէ-
ճէրլէր, վէ սէնտէ սաղ գալարագ,
անլէրին աճըլարընը շէքէճէքսինտիր:
Մէրգ ումուն սէօյլէտիկի պու տէհ-
շէթֆէրմա լագըրտըլար իւզէրինէ
օլ անէ տէկին, քէնտի վալիտէսի
եանընտա աեադտա տուրմագտա
օլան էլէն, տիլսիւզան պիր հայգը-
րըջ տըր պըքագարագ տիւշիւպ պա-
եըլպըղընտան, բէտէրի, վէ վալի-
տէսի, վէ մաժօր, տէրհալ գօշուպ
մէրգ ումէեի քալտըրմագլըգ տէրտ
ու թէլաշընտա իքէն, Ռիէթրի տա-
խի, հալէա կէրի կէրի շէքիլէրէք
գաչմագ տա իտի. հալ պու քի, ար-
գասընտա, հալէա, էլլէրի խաչվա-
րի սինէսինտէ օլարագ պուլթ կիպի
տուրուպ պու մէնգարէեի կէօրմէք-
տէ վէ տիյնէմէքտէ պուլունան Շարլ
Պէլգուրու, կէօրմէքտէ տէկիլ իտի
Պիրտէ մէրգ ում, մէղքիւր կիտիշի-
լէ տէհլիզին գաբուսունա եագլաշ-
տըղը անտէ, էլլէնին նիշանլըսը, մէր-
շ ումուն իւզէրինէ հիւճում իլէ, է-
լինտէքի տապանճալաթըր գավրատը-
ղընտան, վէ մէրգ ումտա վիրմէմէք-
լիք դայրէթինտէ պուլունտուղուն-

տան , պիր պիրիլէ չէքիչմէլէրի լա-
 զըմ կէլտի , վէ պու չէքիչմէ արա-
 սընտա , գարունուն բէրտէլէրի տիւ-
 շիւպ գարանտը . վէ ազըպինտէ իրի
 տէֆա , տապանճա աթըլմասը սէսի
 իշիտիլտի :

Շարլ Պէլգուր , Բիէթրինին էլին-
 տէն թապանճալարը ալտըգտան
 տնրա , պիրինի մէրգումուն գա-
 ֆասընա տօղբու աթէչլէեէրէք թէ-
 լէֆ իթմիշ , վէ տիկէրիլէտէ պիզ-
 զաթ քէնտինի հէլաք իլլէմիշ իտի :

Խ Ա Թ Ի Մ Է

Պալէատէ նագչ ու պէեան օլու-
 նան վագաալարտան օն պէչ մահ գա-
 տար սօնրա , Թրաբ նամ մանասթը-
 րըն սօուգ օտալարընտան պիրին-
 տէ , մէզքիւր մանասթըրա մախսուս
 պուլունան պիր գըեաֆէթտէ օլուպ .
 վէ պիրատէրլէրտէնտէ պիրի օլարագ
 եաթմագտա օլան պիր ճէնաղէնին
 պաչը իւզէրինտէ , սօլկուն պիր հալ-
 տէ պիր գանտիլ եանմագտա իտի :

Վէ մէզքիւր ճէնաղէնին գարեօ
 լասը եանընտատա , քէզալիք մէզքիւր
 մանասթըրըն գըեաֆէթինտէ պու-
 լունան պիր ատէմ օթուրարագ , վէ
 աննընրտա էլի իւզէրինէ վագ իտէ-
 րէք , տիւշիւնմէքտէ իտի :

Ուզագտան , մանասթըրըն սաա-
 թընըն , սապահըն սաաթ պէչինի
 վուրտուղու իշիտիլտի , վէ տէրու-
 գապուա ճէնաղէ գամբանասըտա չս-
 լընմանա պաչլատը :

Մէզքիւր թարիգաթտան օլուպ ,
 վէ մէզքիւր ճէնաղէնինտէ եանընտա
 օթուրմագտէ պուլունան մէրգում

ատէմ , - սիշթէ սաաթ պէչի վուր-
 մագտէ օլուպ , վէ իշթէ գամբանա-
 տա չալընմագ տէ տիր . . տիմէք տիր
 քի , տէֆն իտիլմէսինին վագ թի կէլ-
 միշ տիրո - տէտի :

Մէրգում պունուն իւզէրինէ , ճէ-
 նաղէնին տօնմուշ վէ օտուն քէսիլ-
 միշ օլան պիր էլ նի թութարագ ,
 տինտարճա պիր թարգ իւզրէ պուս
 իլլէտիքտէն սօնրա , - տաի'յեէօ ,
 տօսթում , սէնին օլ ուզուն պիր
 միւտտէթ չէքտիկին հալէթի նէզին-
 տէ (ճան չէքիչմէ հալի) . պուրատա
 հագըր պուլունտում , գիրա , զէվճէնի
 վէ քէրիմէնի զայպ իթտիրտէն սօն-
 րա , պու կիւնէ գատար կէչիրտիկին

էօմրուն քեաֆէսիտէ , ատէթա պիր
 հալէթի նէզտէն իպարէթ պուլուն-
 մագտա իտի . . սէն , տիւշարը մէյ-
 եուսիյեէթ օլտուղունտան , ճիւզի-
 ճէ պիր թէսէլլի պուլմագըրգ էմէ-
 լիլլէ , կէլիպ պու մանասթըրըն քէօ-
 շէսինէ չէքիլմիշ վէ ճէֆաքեարանէ
 սուրէթտէ իմասըր էվգաթ իթմէք-
 լի'լի նիյեէթ իթմիշ իտին , Պէն տա-
 խի սէնին արգան սըրա կէլմիշ , սէնին
 էօլմէնի կէօրմիշ , վէ հաթթա սէնին
 կէօզլէրինի քէնտի էլիմլէ գաբա-
 մըչըմտըր . վէ սէնտէ , գաթէն էլլէ-

րին պուզ քէսիլմէկէ պաչլատըր վա-
 գըթտա , էլիմի թութմուշ , վէ բու-
 հունու թէսիմ իլլէտիկին տագը-
 գատա տախի , e - Ատի'յեէօ , Մօրիս ,
 թա տակըիք զէմանըմըղտան պէրու
 սէն պէնիմ աթիք վէ սատըգ տօս-
 թում օլմուշտուն տուր . Ատի'յեէօ ,
 գարոտաչըմ , ատի'յեէօ , տէմիշսինտիր
 վէ վատամ քի արթըգ , պիւթիւն

պիւթիւն պիր պիրիմիզտէն այրը-
 մագլըղըն վագթի եագլաշմըշ տըր,-
 տէտի մաթօր կէօղլէրինին եաչարընը
 թութամաեարագ, - պէնտէ սանա,
 պիր սօն տէֆա օլտուղու հալտէ,
 Ատիյեէօ տէրիմ... պիրատէր...
 ատիյեէօ, Ատալպէր. պէն քէնտի
 տօսթլուգ վագիֆէյի մուգատտէ-
 սեմի իֆա իյլէտիմ... արթըգ պէն.
 տէ տէօնիւպ, օլ վիլ-տ'Ավրիտէքի
 ֆագըրիսանէմէ կիտէճէկիմ տիր...
 պատէզին էօմրիւմ անճագ հիւզն ու
 էլէմտէն իպարէթ օլաճագ տըր...
 չիւնքի, սէնին կիպի պիր աթիգ տօս-
 թումու ղայպ իթմիչիմտիր... սէն,
 ղէվճին, վէ քէրիմէն... իւչիւնիւզ
 տախի... պանա, քէնտիմին, թա
 էվվէլտէն պէրու պիր ֆամիլեատան

մահրում պուլունմագտէ օլտուղու-
 մու ունութտուրմագտա՛ իտինիգ...
 իչթէ կէլմէքտէ տիրլէր... թէք-
 րարէն ատիյեէօ, տօսթոււմ... թէք-
 րարէն ատիյեէօ, պիրա՛տէր :

Մաթօր Մօրիս, ժէնէրալ Բօլան
 հագգընտա օլան սօն պօրճուսու ի-
 ֆա իյլէտիքտէն սօնրա, հէման այ-
 նի կիւնտէ, զաթէն մուվագգաթ
 սուրէթտէ տախիլ օլմուչ օլտուղու
 թրաբ թարիգաթընը թէրք իլէ, եի-
 նէ քէնտի քէօեիւնէ չէքիլտի, վէ
 էօմրիւնիւն սօն սաաթընա գատար
 օրատան այրըլմագսըղըն, քէնտի քի-
 թապլարը վէ քէնտի թէղէքքիւրլէ-
 ըիլլէ իմրարը էվգաթ իյլէտի :

Ի Ի Թ Ա Մ

